ΑΙ ΤΟΥ

ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ

ΤΡΑΓΩΔΙΑΙ ΕΠΤΑ.

SOPHOCLIS

TRAGOEDIÆ SEPTEM:

Nova VERSIONE Donatæ

SCHOLIISQUE VETERIBUS Illuſtratæ;

ACCEDUNT

NOTÆ perpetuæ, et Variæ LECTIONES,

Opera THOMÆ JOHNSON, *A.M.*

COLLEGII REGAL. CANTABRIG. aliquamdiu è SOCIIS.

Acceſſere etiam nunc primùm

NOTÆ Selectæ et EMENDATIONES ex Codd. Variorum Doctorum Virorum, nuper editis.

VERSIO denique cum Eruditorum Interpretationibus collata eſt, et, unà cum SCHOLIIS plurimis in locis, caſtigata.

EDITIO prioribus longè accuratior, et auctior.

VOL. I.

ETONÆ Excudit JOS. POTE;

Apud quem veneunt:

Veneunt etiam LONDINI, apud C. BATHURST, J. et F. RIVINGTON, S. CROWDER, B. LAW, W. GINGER, G. ROBINSON, R. BALDWIN, H. GARDNER, et E. JOHNSTON. MDCCLXXV.

L. S.

BENEVOLE LECTOR, quid in *Sophoclis* hac nova Editione prolatum ſit, paucis accipe.

I. In TEXTU GRÆCO exhibendo, Editionem *Johnſonianam* ſecuti ſumus. Illa autem Editio, cum omnibus *Sophoclis* exemplaribus editis, tum recentioribus, tum vetuſtioribus, quotquot erant melioris notæ, diligenter collata eſt. His noſtris operibus, plurimi Errores Typographici, qui in Textum gradatim ſub prælo irrepſerant, nunc ſublati ſunt.

II. Vix dici poteſt quam infinita SCHOLIORUM farrago in poſtrema editione, quæ prodiit *Lond.* 1758, in duobus Voluminibus 8vo, apparuit. Omnia ita vitiata et tranſpoſita erant, ut rudis indigeſtaque potius vocum moles, quam *Sophoclis* expoſitio viderentur. Hæc jam ſub incudem revocata, et maximo cum labore recenſita, nunc primùm ad ſuam paginam proprio magis juſtoque ordine diſponuntur. In reliquis expurgandis longiùs quidem elaboraviſſemus, ſi temporis anguſtiæ aliæque curæ non impediviſſent.

III. VERSIO *Johnſoniana* itidem cum Doctorum Interpretationibus, imò etiam ſæpiùs cum *Sophocle* ipſo, diligenter fuit collata; ut, plurimis in locis priore emendatior, ad noſtri Poetæ mentem rectiùs exponendam conduceret. Verſio hæc calci operis, monitu

monitu Eruditorum, qui in honore ſemper habentur, ſubjicitur.

IV. Variæ LECTIONES ex *Aldo* et *Turnebo*, NOTÆ etiam ſelectæ in *Sophoclem*, partim ex Editione *Lond.* ſuprà dictâ, cæterisque Monumentis, quæ ad Fabulas adornandas prodierunt, adjiciuntur; maximè verò ex Codd. *Joan. Burton*, Etonenſis, necnon *Benj. Heath*, Exonienſis (tanquam de fontibus purioribus) hauſtæ. Ex his eruditis Viris, Ille, magno cum honore, duos Oedipos et Antigonen, *Oxon.* An. 1758, edidit, Hic etiam ſub eodem prælo 1762, ſuas *Notas* et *Emendationes* ad *Sophoclem* cæterosque Græcos Tragicos illuſtrandos feliciter evulgavit.

In *Accentibus* porro et *Interpunctionibus* rectè affigendis (ad Græcos Scriptores intelligendos apprimè neceſſariis) curam haud levem impendimus; quod erudito candidoque lectori primo intuitu patebit.

Denique, quamvis confitendum eſt, Errores aliquot Typographicos in tam magnam materiæ varietatem irrepſiſſe; ſperandum tamen eſt, (ſi qua fides ſummæ diligentiæ laboribusque pœnè infinitis adhibenda ſit) nos jam tibi tradituros eſſe editionem hujus *Tragici inter Græcos facilè Principis*, (ut Index præ ſe fert) *Prioribus longe accuratiorem et auctiorem*.

Vale, Lector Benevole, et his noſtris conatibus fave.

J. T.

ΤΟ ΓΕΝΟΣ
ΤΟΥ ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ,
ΚΑΙ ΒΙΟΣ.

Σοφοκλῆς τὸ μὲν γένος ἦν Ἀθηναῖος, υἱὸς δὲ Σοφίλου, ὅς ἔστε (ὡς Ἀριστόξενός φησι) τέκτων, ἢ χαλκεὺς ἦν· ἔστε (ὡς Ἴστρος) μαχαιροποιὸς τὴν ἐργασίαν· τυχὸν δὲ ἐκέκτητο δούλους χαλκέας ἢ τέκτονας. Οὐ γὰρ εἰκὸς τὸν ἐκ τοιούτων γενόμενον, στρατηγίας ἀξιωθῆναι σὺν Περικλεῖ καὶ Θουκυδίδῃ, τοῖς πρώτοις τῆς πόλεως. Ἀλλ' ὁδ' ἂν ὑπὸ τῶν κωμῳδῶν ἄδηκτος ἀφείθη, τῶν ὁδὲ Θεμιστοκλέους ἀποσχομένων. Ἀπιστηέον δὲ καὶ τῷ Ἴστρῳ, φάσκοντι αὐτὸν ἐκ Ἀθηναίων, ἀλλὰ Φλιάσιον εἶναι. Πλὴν γὰρ Ἴστρου παρ' ὁδενὶ ἑτέρῳ τοῦτ' ἔστιν εὑρεῖν. Ἐγένετο δ' ὁ Σοφοκλῆς τὸ γένος Ἀθηναῖος, δήμου Κολωνῆθεν, καὶ τῷ βίῳ καὶ τῇ ποιήσει περιφανής. Καλῶς τε ἐπαιδεύθη καὶ ἐτράφη ἐν εὐπορίᾳ, καὶ ἐν πολιτείᾳ, καὶ ἐν θρεσβείαις ἐζηλάζετο. Γεννηθῆναι δὲ αὐτόν φασιν ἑβδομηκοστῇ πρώτῃ Ὀλυμπιάδι, κατὰ τὸ δεύτερον ἔτος, ἐπὶ ἄρχοντος Ἀθήνησι Φιλίππου. Ἦν δὲ Αἰσχύλου μὲν νεώτερος ἔτη δεκαεπτά, Εὐριπίδου δὲ παλαιότερος εἰκοσιτέσσαρα. Διεπονήθη δὲ ἐν παισὶ καὶ περὶ παλαίστραν, καὶ μουσικήν, ἐξ ὧν ἀμφοτέρων ἐσεφανώθη, ὡς φησιν Ἴστρος. Ἐδιδάχθη δὲ τὴν μουσικὴν παρὰ Λαμπίδου· καὶ μετὰ τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν, Ἀθηναίων περὶ τρόπαιον ὄντων,

μετὰ λύρας γυμνὸς ἀληλιμμένος τοῖς παιανίζουσι τῶν ἐπινικίων ἐξῆρχε. Καὶ παρ' Αἰσχύλῳ δὲ τὴν τραγῳδίαν ἔμαθε, καὶ πολλὰ ἐκαινούργησεν ἐν τοῖς ἀγῶσι· πρῶτον μὲν καταλύσας τὴν ὑπόκρισιν τοῦ ποιητοῦ διὰ τὴν ἰδίαν ἰσχνοφωνίαν (πάλαι γὰρ καὶ ὁ ποιητὴς ὑπεκρίνετο) αὐτὸς δὲ καὶ τὰς χορευτὰς ποιήσας ἀντὶ δώδεκα πεντεκαίδεκα, καὶ τὸν τρίτον ὑποκριτὴν ἐξεῦρε. Φασὶ δὲ ὅτι καὶ κιθάραν ἀναλαβὼν, ἐν μόνῳ τῷ Θαμύριδί ποτε ἐκιθάρισεν· ὅθεν καὶ ἐν τῇ ποικίλῃ στοᾷ μετὰ κιθάρας αὐτὸν γεγράφθαι φασί. Σάτυρος δέ φησιν, ὅτι καὶ τὴν καμπύλην βακτηρίαν αὐτὸς ἐπενόησε. Φησὶ δὲ Ἴστρος καὶ τὰς λευκὰς κρηπῖδας αὐτὸν ἐξευρηκέναι, αἷς ὑπεδύοντο οἵ τε ὑποκριταὶ καὶ οἱ χορευταί· καὶ πρὸς τὰς φύσεις αὐτῶν γράψαι τὰ δράματα· ταῖς δὲ μέσαις θίασον ἐκ τῶν πεπαιδευμένων εὑρεῖν· καὶ, ἁπλῶς εἰπεῖν, τοῦ ἤθους αὐτῷ τοσαύτη γέγονε χάρις, ὥστε πάνυ πρὸς ἀπάντων αὐτὸν στέργεσθαι. Νίκας δὲ ἔλαβεν εἴκοσιν, ὥς φησι Καρύστιος· πολλάκις δὲ καὶ δευτερεῖα ἔλαβε, τριτεῖα δὲ ἐδεπώποτε. Καὶ Ἀθηναῖοι δὲ αὐτὸν ἐτῶν ὄντα ἑξήκοντα στέφανον, στρατηγὸν εἵλοντο, πρὸ τῶν Πελοποννησιακῶν ἔτεσιν ἑπτὰ, ἐν τῷ πρὸς Ἀναίαν πολέμῳ. Οὕτω δὲ φιλαθηναιότατος ἦν, ὥστε πολλῶν βασιλέων μεταπεμπομένων αὐτὸν, οὐκ ἠθέλησε τὴν πατρίδα καταλιπεῖν. Ἔσχε δὲ καὶ τὴν τοῦ Ἄλωνος ἱερωσύνην, ὃς ἥρως ἦν μετὰ Ἀσκληπιὸν παρὰ Χείρωνι. Ἱδρύθη δὲ ὑπὸ Ἰοφῶντος τοῦ υἱοῦ μετὰ τὴν τελευτήν. Γέγονε δὲ καὶ θεοφιλὴς ὁ Σοφοκλῆς, ὡς οὐκ ἄλ-

λος,

λος, καθὰ Ἱερώνυμός φησιν ἐν τῷ περὶ τῆς χρυσῆς στεφάνης. Ταύτης γὰρ ἐξ ἀκροπόλεως κλαπείσης, κατ' ὄναρ Ἡρακλῆς ἐδήλωσε Σοφοκλεῖ, λέγων τὴν ὖσαν οἰκίαν ἐν δεξιᾷ εἰσιόντι ἐρευνῆσαι, ἔνθα ἐκρύπτετο. Ἐμήνυσε δὲ αὐτὴν τῷ δήμῳ, καὶ τάλαντον ἐδέξατο· τοῦτο γὰρ ἦν προκηρυχθέν. Λαβὼν ἓν τὸ τάλαντον, ἱερὸν ἱδρύσατο μηνυτῆ Ἡρακλέους. Φαίνεται δὲ καὶ παρὰ πολλοῖς ἡ πρὸς τὸν υἱὸν Ἰοφῶντα γενομένη αὐτῷ πολε δίκη. Ἔχων γὰρ ἐκ μὲν Νικοστράτης Ἰοφῶντα, ἐκ δὲ Θεώριδος Σικυωνίας Ἀρίστωνα, τὸν ἐκ τούτου γενόμενον παῖδα Σοφοκλέα τἄνομα πλέον ἔστεργε. Καί πολε ἐν δράματι εἰσηγαγε τὸν Ἰοφῶντα αὐτῷ φθονοῦντα, καὶ πρὸς τοὺς φράτορας ἐγκαλοῦντα τῷ παιρὶ ὡς ὑπὸ γήρως παραφρονοῦντι. Οἱ δὲ τῷ Ἰοφῶντι ἐπετίμησαν. Σάτυρος δέ φησιν αὐτὸν εἰπεῖν, εἰ μὲν εἰμὶ Σοφοκλῆς, οὐ παραφρονῶ· εἰ δὲ παραφρονῶ, οὐκ εἰμὶ Σοφοκλῆς. Τότε τὸν Οἰδίποδα ἀναγνῶναι. Τελευτῆσαι δὲ αὐτὸν Ἴστρος καὶ Νεάνθης φασὶ τοῦτον τὸν τρόπον· Καλλιπίδην ὑποκριτὴν ἀπὸ ἐργασίας ἐξ Ὀπούντος ἥκοντα παρὰ τοὺς χοὰς πέμψαι αὐτῷ στραφυλήν. Τὸν δὲ Σοφοκλέα λαβόντα, καὶ βαλόντα ῥᾶγα ἔτι ὀμφακίζοντα εἰς τὸ στόμα, ὑπὸ τοῦ ἄγαν γήρως ἀποπνιγέντα τελευτῆσαι. Σάτυρος δέ φησι τὴν Ἀντιγόνην ἀναγινώσκοντα, καὶ ἐμπεσόντα περὶ τὰ τέλη κώλῳ μακρῷ, καὶ μέσην, ἢ καὶ ὑποστιγμὴν πρὸς ἀνάπαυσιν μὴ ἔχοντι, ἄγαν ἀποτείνοντα τὴν φωνὴν, σὺν τῇ φωνῇ καὶ τὴν ψυχὴν ἀφεῖναι. Οἱ δὲ, ὅτι μετὰ τὴν τοῦ δράματος ἀνάγνωσιν, ὅτε νικῶν ἐκηρύχθη, χαρᾷ νικηθεὶς ἐξέλιπε. Τῶν δὲ παιρῴων αὐτοῦ τάφων ἐπὶ Δεκέλειαν κειμένων πρὸ σταδίων τοῦ

τείχες ἕνδεκα, καὶ τῦτον τὸν τόπον ἐπιβειχικότων Λακεδαιμονίων κατὰ τῶν Ἀθηναίων, ἐπείπερ ἐχ οἷόν τε ἦν αὐτὸν ἐκεῖ θάπτειν, Διόνυσος κατ' ὄναρ ἐπισὰς Λυσάνδρῳ, ἐκέλευσεν ἐπιτρέψαι τεθῆναι τὸν ἄνδρα εἰς τὸν τάφον. Ὡς δὲ ὠλιγώρησεν ὁ Λύσανδρος, δεύτερον αὐτῷ ἐπέστη ὁ Διόνυσος τὸ αὐτὸ κελεύων· ὁ δὲ Λύσανδρος πυνθανόμενος παρὰ τῶν φυγάδων τίς εἴη ὁ τελευτήσας, καὶ μαθὼν ὅτι Σοφοκλῆς, κήρυγμα πέμψας, ἐδίδε θάπτειν τὸν ἄνδρα. Φασὶ δὲ ὅτι καὶ τῷ μνήματι αὐτῦ σειρῆνα ἐπέστησαν· οἱ δὲ χελιδόνα χαλκῆν. Ἐπιγεγράφθαι δὲ τῷ τάφῳ αὐτῦ τάδε·

ΚΡΥΠΤΩ ΤΩΔΕ ΤΑΦΩ ΣΟΦΟΚΛΗΝ, ΠΡΩΤΕΙΑ ΛΑΒΟΝΤΑ
ΤΗ ΤΡΑΓΙΚΗ ΤΕΧΝΗ ΣΧΗΜΑ ΤΟ ΣΕΜΝΟΤΑΤΟΝ.

Ἴστρος δέ φησιν Ἀθηναίυς διὰ τὴν τοῦ ἀνδρὸς ἀρετὴν καὶ ψήφισμα πεποιηκέναι, κατ' ἔτος ἕκαστον αὐτῷ θύειν. Ἔγραψε δὲ (ὥς φησιν Ἀριστοφάνης) δράματα ἑκατοντριάκοντα· τέτων δὲ νοθεύεται δεκαεπτά. Συνηγωνίσατο δὲ Αἰσχύλῳ, καὶ Εὐριπίδῃ, καὶ Χοιρίλῳ, καὶ Ἀριστέᾳ, καὶ ἄλλοις, καὶ Ἰοφῶντι υἱῷ. Τὸ πᾶν ἓν Ὁμηρικῶς ὠνόμαζε, τές τε μύθες φέρει κατ' ἴχνος τῦ ποιητῦ. Καὶ τὴν Ὀδυσσείαν δὲ ἐν πολλοῖς δράμασιν ἀπογράφεται. Παρεμυθολογεῖ δὲ καθ' Ὅμηρον καὶ τὸ ὄνομα τῦ Ὀδυσσέως·

"Ὀρθῶς δ' Ὀδυσσεύς εἰμ' ἐπώνυμος κακοῖς·
"Πολλοὶ γὰρ ὠδύσαντο δυσσεβεῖς ἐμοί."

ἠθοποιεῖ τε καὶ ποικίλλει, καὶ τοῖς ἐπινοήμασι τεχνικῶς χρῆται, Ὁμηρικὴν ἐκματεύομενος χάριν. Ὅθεν εἰπεῖν λέγεται

γελαι Ἰώνικόν τινα, μόνον Σοφοκλέα τυγχάνειν Ὁμήρε μαθητήν· καὶ ἄλλοι μὲν γὰρ πολλοὶ μεμίμηνται τινας τῶν πρὸ αὐτῶν, ἢ τῶν καθ' αὑτές· μόνος δὲ Σοφοκλῆς ἀφ' ἑκάστε τὸ λαμπρὸν ἀπανθίζει· καθ' ὃ καὶ μέλιττα ἐλέγετο. Ἔμιξε δὲ τοῖς αὑτε ποιήμασιν εὐκαιρίαν, γλυκύτητα, τόλμαν, ποικιλίαν. Οἶδε δὲ καιρὸν εὖ μέρησαι, καὶ πράγματα, ὥστε ἐκ βραχέος κώλε ἤρκεσεν ὅλον ἠθοποιῆσαι τὸ πρόσωπον. Ἔστι δὲ τᾶτο μέγιστον ἐν ποιητικῇ δηλᾶν ἦθος, ἢ πάθος· φησὶ γᾶν Ἀριστοφάνης, ὅτι κηρὸς ἐπεκαθέζετο τοῖς χείλεσιν αὐτε· ἄλλοι δὲ Σοφοκλέες τῷ μέλιτι τὸ στόμα κεχρισμένον. Φησὶ δὲ Ἀριστόξενος, ὡς πρῶτος τῶν Ἀθήνηθεν ποιητῶν τὴν Φρυγίαν μελοποιΐαν εἰς τὰ ἴδια ᾄσματα παρέλαβε, καὶ τῷ διθυραμβικῷ τρόπῳ καθέμιξε.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ

ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ

ΒΙΟΣ

ΕΚ ΤΩΝ ΣΟΥΙΔΑ.

ΣΟφοκλῆς, Σοφίλε, Κολωνῆθεν, Ἀθηναῖος τραγικός. Τεχθεὶς κατὰ τὴν ογ' Ὀλυμπιάδα, ὡς πρεσβύτερος εἶναι Σωκράτες ἔτη ιζ'. Οὗτος πρῶτος τρισὶν ἐχρήσατο ὑποκριταῖς, καὶ τῷ καλυμένῳ τριταγωνιστῇ· καὶ πρῶτος τὸν χορὸν ἐκ πενταεκαίδεκα εἰσήγαγε, νέων πρότερον δυωκαίδεκα εἰσιόντων. Προσηγορεύθη δὲ μέλιττα διὰ τὸ γλυκύ· καὶ αὐτὸς

ἦρξε

ἦρξε τῦ δράμα πρὸς δρᾶμα ἀγωνίζεσθαι, ἀλλὰ μὴ στραλο-
λογίαν. Ἔγραψεν ἐλεγεῖά τε καὶ παιᾶνας, καὶ λόγον κατα-
λογάδην, περὶ τοῦ χορῦ πρὸς Θέσπιν καὶ Χοίριλον ἀγωνι-
ζόμενος. Παῖδας δὲ, ὓς ἔσχεν, ἤτοι, Ἰοφῶν, Λεωσθένης,
Ἀρίστων, Στέφανος, Μενεκλείδης. Τελευτᾷ δὲ μετὰ Εὐριπί-
δην ἐτῶν ϛ'. Ἐδίδαξε δὲ δράματα ρκγ'· ὡς δέ τινες, καὶ
πολλῷ πλείω. Νίκας δὲ ἔλαβε κδ'.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ

ΑΙΑΝΤΟΣ ΜΑΣΤΙΓΟΦΟΡΟΥ.

Τὸ δρᾶμα τῆς Τρωϊκῆς ἐστὶ παραβολείας, ὥσπερ οἱ Ἀνδρομάδαι, καὶ Αἰχμαλώτιδες, καὶ Ἑλένης ἁρπαγὴ, καὶ Μέμνων. Πεπλωκότος γὰρ ἐν τῇ μάχῃ τοῦ Ἀχιλλέως, ἐδόκουν Αἴας τε καὶ Ὀδυσσεὺς ἐπ' αὐτῷ πλέον τι ἀρισεύειν περὶ τὴν τοῦ σώματος κομιδήν. Καὶ κρινομένων περὶ τῶν ὅπλων, κρατεῖ Ὀδυσσεύς. Ὅθεν ὁ Αἴας τῆς κρίσεως μὴ τυχὼν, παρακεκίνηται, καὶ διέφθαρται τὴν γνώμην· ὥστε ἐφαπτόμενος τῶν ποιμνίων, καὶ τέμνων, δοκεῖν τὸς Ἕλληνας διαχειρίζεσθαι· καὶ τὰ μὲν ἀνεῖλε τῶν τετραπόδων, τὰ δὲ δήσας, ἀπάγει ἐπὶ τὴν σκηνήν. Ἐν οἷς ἐστὶ καὶ κριὸς τις ἔξοχος, ὃν ᾤετο εἶναι Ὀδυσσέα, ὃν δήσας ἐμασίγωσεν· ὅθεν καὶ τῇ ἐπιγραφῇ πρόσκειται ΑΙΑΣ ΜΑΣΤΙΓΟΦΟΡΟΣ· ἢ πρὸς ἀντιδιασολὴν τοῦ Λοκρῦ Αἴαντος. Δικαίαρχος δὲ ΑΙΑΝΤΟΣ ΘΑΝΑΤΟΝ ἐπιγράφει· ἐν δὲ ταῖς διδασκαλίαις ψιλῶς ΑΙΑΣ ἀναγέγραπται. Ταῦτα μὲν ἓν πράττει ὁ Αἴας· καταλαμβάνει δὲ Ἀθηνᾶ τὸν Ὀδυσσέα ἐπὶ τῆς σκηνῆς διοπτεύοντα τί ἄρα ποτὲ πράττει ὁ Αἴας. Καὶ δηλοῖ αὐτῷ τὰ πραχθέντα, καὶ προκαλεῖται εἰς τιμφανὲς τὸν Αἴαντα ἔτι ἐμμανῆ ὄντα, καὶ ἐπικομπάζοντα ὡς τῶν ἐχθρῶν ἀνηρημένων. Καὶ ὁ μὲν εἰσέρχεται ὡς ἐπὶ τὸ μαστιγῶν τὸν Ὀδυσσέα. Παραγίνεται δὲ χορὸς Σαλαμινίων ναυτῶν, εἰδὼς μὲν τὸ γεγονὸς, ὅτι ποίμνια ἐσφάγησαν Ἑλληνικὰ, ἀγνοῶν δὲ τὸν δράσαντα. Ἔξεισι δὲ καὶ Τέκμησσα τοῦ Αἴαντος αἰχμάλωτος παλλακὶς, εἰδυῖα μὲν τὸν σφαγέα τὸν ποιμνίων ὅτι Αἴας ἐστὶν, ἀγνοῦσα δὲ τίνος εἶεν τὰ ποίμνια. Μαθόντες ἓν παρ' ἀλλήλων τὸ ἀγνοούμενον, ὁ χορὸς μὲν παρὰ Τεκμήσσης, ὅτι Αἴας ταῦτ' ἔδρασε· Τέκμησσα δὲ παρὰ τοῦ χοροῦ, ὅτι Ἑλληνικὰ τὰ σφαγέντα ποίμνια, ἀπολοφύρονται, καὶ μάλιστα ὁ χορός. Ἐντεῦθεν ὁ Αἴας προελθὼν, καὶ ἔμφρων γενόμενος, ἑαυτὸν ἀπολοφύρεται, καὶ τότε Τέκμησσα δεῖται παύσασθαι τῆς ὀργῆς. Ὁ δ' ὑποχριθεὶς πεπαῦσθαι, ἔξεισι δῆθεν καθαρσίων ἕνεκεν, καὶ ἑαυτὸν διαχειρίζεται. Εἰσὶ δὲ καὶ ἐπὶ τῷ τέλει τοῦ δράματος λόγοι τινὲς Τεύκρου πρὸς Μενέλαον καὶ πρὸς Ἀγαμέμνονα οὐκ

ἐῶντας

ἐῶν]ας θάπ]ειν τὸ σῶμα. Τὸ δὲ πέρας, θάψας αὐτὸν ὁ Τεῦκρος, ἀπο-
λοφύρ]αι. Παρίσησι δὲ ὁ λόγος τῆς τραγῳδίας, ὅτι ἐξ ὀργῆς καὶ λύπης
ἄκρας οἱ ἄνθρωποι εἰς μανίαν περιτρέπον]αι. Ὁ δὴ καὶ Αἴας πέπονθε,
τῶν Ἀχιλλείων ὅπλων ἀπο]υχών.

Ἡ μὲν σκηνὴ τοῦ δράμα]ος ἐν τῷ ναυσάθμῳ κεῖται πρὸς τῇ σκηνῇ
τοῦ Αἴαντος. Δαιμονίως δὲ εἰσφέρει προλογίζουσαν τὴν Ἀθηνᾶν· ἀπί-
θανον γὰρ τὸν Αἴαν]α προϊόντα, εἰπεῖν περὶ τῶν αὐτῷ πεπρα]μένων,
ὥσπερ ἐξελέ]χοντα ἑαυτόν· οὐδὲ μὴν ἕτερός τις ὑπίσα]ο τὰ τοιαῦτα,
ἐν ἀπορρήτῳ καὶ νυκτὸς τοῦ Αἴαντος δράσαντος. Θεᾷ δ' ἦν ἦν τὸ ταῦτα
διασαφῆσαι. Περὶ δὲ τοῦ θανάτου τοῦ Αἴαντος διαφόρως ἱσορήκασιν·
οἱ μὲν γάρ φασιν, ὅτι ὑπὸ Πάριδος τρωθεὶς ἦλθεν εἰς τὰς ναῦς αἱμορῥοῶν·
οἱ δὲ, ὅτι χρησμὸς ἐδόθη Τρωσὶ πηλὸν κατ' αὐτοῦ βαλεῖν· (σιδήρῳ γὰρ
οὐκ ἦν τρωτὸς) καὶ ὕτω τελευτᾷ· οἱ δὲ, ὅτι αὐτόχειρ αὐτοῦ γέγονεν, ὧν
ἐστὶ καὶ Σοφοκλῆς. Περὶ δὲ τῆς πλευρᾶς, ὅτι μόνην αὐτὴν τρωτὴν εἶχεν,
ἱσορεῖ καὶ Πίνδαρος, ὅτι τὸ μὲν σῶμα (ὅπερ ἐκάλυπτεν ἡ τοῦ Ἡρακλέους
λεοντῆ) ἄτρωτον ἦν· τὸ δὲ μὴ καλυφθὲν (ὅπερ ἦν ἡ πλευρὰ) τρωτὸν ἦν.
Τὸ κεφάλαιον δὲ τοῦ δράματος, Αἴαντος μανία καὶ τελευτή.

ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ

ΑΙΑΣ ΜΑΣΤΙΓΟΦΟΡΟΣ.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΑ.

ΑΘΗΝΑ.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

ΑΙΑΣ.

ΧΟΡΟΣ ΕΚ ΣΑΛΑΜΙΝΙΩΝ ΝΑΥΤΩΝ.

ΤΕΚΜΕΣΣΑ.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

ΗΜΙΧΟΡΟΣ.

ΤΕΥΚΡΟΣ.

ΜΕΝΕΛΑΟΣ.

ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ.

Προλογίζει δὲ ἡ ΑΘΗΝΑ.

ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ

ΑΙΑΣ ΜΑΣΤΙΓΟΦΟΡΟΣ.

ΑΘΗΝΑ, ΟΔΥΣΣΕΥΣ, ΑΙΑΣ, ΧΟΡΟΣ.

ΙΑΜΒΟΙ.

ΑΘΗ. Ἀεὶ μὲν, ὦ παῖ Λαρτίου, δέδορκά σε
Πείρᾳ τιν' ἐχθρῶν ἁρπάσαι θηρώμενον·
Καὶ νῦν ἐπὶ σκηναῖς σε ναυτικαῖς ὁρῶ

1. Ἀεὶ μὲν, ὦ παῖ] Πάρεστιν Ὀδυσσεὺς ἐπὶ τὴν σκηνὴν ἀγωνιῶν καὶ πολυπραγμονῶν μή τι ἀπὸ ἐχθρᾶς πάθῃ. Πάντα δὲ τὰ τῆς ὑποθέσεως συνεκτικῶς ἐδήλωσεν ἐν τῷ προοιμίῳ, πρὸς τίνα ὁ λόγος, καὶ ᾗ σκηνῇ, καὶ τί πράττει ὁ Ὀδυσσεύς. Ἐν δὲ τῷ πείρᾳ τιν' ἐχθρῶν, λείπει ἡ κατά. Ἤδη ἴχνος τι κατίδετο τῆς ὑποθέσεως, ὡς παρ' ἐχθρὸν ἥκει. Δεῖ δὲ τὰ τῆς ὑποθέσεως συνεκτικὰ εἶναι ἐν ἀρχῇ. Ἀεὶ ὁρῶ σε, ὦ Ὀδυσσεῦ, πείρᾳ καὶ δόλῳ μετιόντα τὰς ἐχθράς. πεῖρα δὲ ἡ βλάβη, ὡς καὶ ἐν Δαναΐ, Οὐκ οἶδα τὴν σὴν πεῖραν· ἦν δ' ἐπίσαμαι, Τῶ παιδὸς ὄντος τῶδ', ἐγὼ δύλλυμαι. Τὸ δ' ἀεὶ εἶπεν, ἀναφέρσα εἰς ἐκεῖνο, ὅτι καὶ μετὰ Διομήδους κατάσκοπος γενόμενος ἐπὶ τὰς Τρῳάς, ἐκ ἔλαθεν αὐτήν. Ὡς αὐτὸς μαρτυρᾶν φησι, Κλῦθί μοι αἰγιόχοιο Διὸς τέκος, ἥτέ μοι αἰεὶ Ἐν πάντεσσι πόνοισι παρίστασαι, ἠδέ σε λήθω. Δυσχεραίνει δὲ ἡ Ἀθηνᾶ τῷ Αἴαντι, ὅτι ἀπώσατο τὴν συμμαχίαν αὐτῆς. Ἄλλως· Ἀεὶ ὁρῶ σε, ὦ Ὀδυσσεῦ, τὴν παρὰ τῶν ἐχθρῶν σοι γινομένην βλάβην ζητοῦντα προϋφαρπάσαι. Οἷον, ἐπιβουλεύει σοι τίς; σπεύδεις τὴν ἐπιβουλὴν τὴν κατὰ σὲ γινομένην αὐτῷ τῷ ἐπιβουλεύσαντι βλαβερὰν γενέσθαι· ἐκ μεταφορᾶς τῶν κυνηγῶν, οἳ τὰ μικρὰ θηρία φονεύσι, προφυλατόμενοι τὴν ἐξ αὐτῶν ἐσομένην βλάβην. Πεῖρα δὲ Ἀττικῶς δόλος καὶ τέχνη. Ὅθεν καὶ πειραταί, οἱ κατὰ θάλασσαν κακοῦργοι.

Ib. Ἀεὶ μὲν] τὸ προοίμιον προφωνητικόν, καὶ ἐνταῦθα πρότασις.

Ib. Δέδορκα] οἰκείως ἔχουσιν οἱ παρακείμενοι ἀντὶ ἐνεστώτων λαμβάνεσθαι· ἃ μὲν πάντως παρακείμενοι οὕτω λαμβάνονται. Ἀλλ' εἰσὶ μὲν οἱ ἐπὶ σημασίας ἐνεστῶτος ἀεὶ λαμβάνοντες, ὡς ὁ δέδορκα, δέδοικα, πέφρικα, καὶ ἕτεροι. Εἰσὶ δὲ οἱ ἀδιάποτε ἐπὶ ἐνεστῶτος λαμβάνοντες, ἀλλ' ἀεὶ ἐπὶ παρεληλυθότος, ὡς ὁ πέπονθα, πεποίηκα, καὶ ἕτεροι. Εἰσὶ δὲ οἱ ἐνίοτε μὲν ἐπὶ ἐνεστῶτος, ἐνίοτε δὲ ἐπὶ παρεληλυθότος λαμβάνοντες, ὡς ὁ πεποίημαι, οἷον πεποίημαι τινὰ φίλον, ἢ ἀντὶ τοῦ ποιοῦμαι, ἢ ἀντὶ τοῦ ἐποιησάμην.

2. Πείρᾳν τινα] τετάσι προσβολὴν καὶ ἐπιχείρησιν.

Ib. Πεῖραν] πειρῶμαι σοῦ καλῶς, ἀντὶ τοῦ, διὰ πείρας σε καταλαμβάνω καλόν· καὶ πειρῶμαι τῆς γνώμης σου, εἰ μὴ μεταβέβληται, ἀντὶ τοῦ, θέλω διὰ πείρας καταλαβεῖν αὐτήν· καὶ πειρῶμαι βλάπτειν σε, ἀντὶ τοῦ, ἐπιχειρῶ, ἀφ' ὧν πείρα ἂν δίδωσί τις τινὶ, ἢ λαμβάνει· καὶ ἡ προσβολὴ, καὶ ἐπιχείρησις, καθ' ὃ λέγεται ἐνταῦθα.

Ib. Πείρᾳν τιν'] ἢ πειραθῆναι τῶν ἐχθρῶν, καὶ ὧν κατὰ σὲ μηχανῶνται, προλαβεῖν ζητοῦντα, τῷ, πρὶν ἢ παθεῖν, μαθεῖν, καὶ φυλάζασθαι. Ἢ ἵτως, ἁρπάσαι, καὶ συντόμως λαβεῖν πεῖραν τῶν ἐχθρῶν, τί κατὰ σὲ μηχανῶν.

Ib. Θηρώμενον] ἀντὶ τοῦ ἀνιχνεύοντα. Ἐπήνεγκε καὶ τὰ ἄλλα μεταφορικῶς· καὶ τὸ μετρέμενον, ἀριθμοῦντα, ζητοῦντα, ἀκολουθοῦντα τὰ ἴχνη τὰ ἐκείνου.

3. Ἐπὶ σκηναῖς] ἀντὶ τοῦ παρὰ ταῖς σκη-

Αἴαντος, ἔνθα τάξιν ἐσχάτην ἔχει,
Πάλαι κυνηγετοῦντα, καὶ μετρούμενον
Ἴχνη τὰ κείνου * νεοχάραχθ', ὅπως ἴδῃς
Εἴτ' ἔνδον, εἴτ' ἐκ ἔνδον· εὖ δέ σ' ἐκφέρει
Κυνὸς Λακαίνης ὥς τις εὔρινος βάσις·
Ἔνδον γὰρ ἀνὴρ ἄρτι τυγχάνει, κάρα
Στάζων ἱδρῶτι, καὶ χέρας ξιφοκτόνους.
Καὶ σ' ὑδὲν εἴσω τῆσδε ποιπταίνειν πύλης
Ἔτ' ἔργον ἐστὶν ἐννέπειν δ' ὅτου χάριν
Σπουδὴν ἔθου τήνδ', ὡς παρ' εἰδυίας μάθῃς.

* Aldus, τακείνου.

ναῖς. Ἐπὶ σκηναῖς· σκηνὴ ἡ πρόσκαιρος κατοικία, ἣν Ὅμηρος κλισιὴν λέγει· καὶ ἡ τῶν δραματουργῶν σκευὴ· ἦγεν τὰ προσωπεῖα· οἱ ἐμβάται· αἱ τοιαῦδε σκολαί, καὶ τάλλα· καὶ ἀπὸ τούτων σκηνὴ πᾶσα ὑπόκρισις καὶ ὑπαλότης.

4. Ἔνθα τάξιν ἐσχάτην ἔχει] διὰ μέσου, τὸ ἔνθα τάξιν ἐσχάτην ἔχει.

Ib. Τάξιν ἐσχάτ'] ὅτι ἐν μὲν τῷ ἑνὶ μέρει Ἀχιλλεὺς ἦν τῆ φρατρῆ· ἐν δὲ τῷ ἄλλῳ, Αἴας ὑτοσί, ἵνα ὡς κρίττης τῶν ἄλλων τὴν ἰσχὺν φύλακες ὦσιν· ἐν δὲ τῷ μεταξὺ Ἀγαμέμνων καὶ Μενέλαος καὶ οἱ λοιποὶ φρατηγοί.

6. Ἴχνη] ἴχνος γίνεται, ἀπὸ τοῦ ἴω τὸ πορεύομαι σὺν τῷ χνῆς· ἦγεν τὸ ἐν κινήσει καὶ χροὶ γινόμενον καὶ τυπούμενον.

Ib. Νεοχάραχθ'] εὐφυῶς, ὁπόταν γὰρ νεωστὶ αἱ ἀποχαράξεις τῶν ζώων γένωνται, μᾶλλον ἐπακολουθοῦσιν οἱ κυνηγέται πρὶν ὑπὸ ἀνέμου ἀφανισθῇ ἡ ὁδμή. Νεοχάραχτα. Νεωστὶ κεχαραγμένα. Προσοχὴν δὲ ἐργάζεται τῷ ἀφοατῇ περὶ τῶν δηλωθησομένων.

7. Εἴτ' ἔνδον, εἴτ' ἐκ ἔνδον] ἐκ ἀναγκαῖον τὸ πολυπραγμονεῖν ἔτι εἰ ἔνδον ὁ Αἴας, ἔνδον γὰρ. Ἀλλὰ λέγε διὰ τί τὴν σπουδὴν ταύτην ἔθου, ἵνα παρ' ἐμοῦ μάθῃς τὰ ἀγνοούμενά σοι.

Ib. Εὖ δέ σ' ἐκφέρει] ἔξω τῆς σκηνῆς τοῦ Αἴαντος ἐπάγεταί σε ἡ βάδισις τοῦ Αἴαντος δίκην κυνὸς εὐοσφρήτου, ἀπὸ τοῦ ἴχνους ζητοῦντα εἰ ἔνδον γέγονεν ὁ Αἴας. Προείλκονται γὰρ τοὺς κυνηγέτας αἱ κύνες ἐπὶ τὰ ἐπαγόμενα. Παρ' ὃ καὶ ἐπακτῆρας θέλουσιν ἔνιοι αὐτοὺς καλεῖσθαι, ὡς ἐπαγομένους ὑπὸ τῶν κυνῶν. Ὅμηρος, "Πρὸ δ' ἄρ' αὐτῶν Ἴχνη ἐρευνῶντες κύνες ἦσαν".

9. Ἔνδον γὰρ ἀνὴρ] Δεικνύει ἐνταῦθα ὅτι οὐκ ἦν ἐκεῖ ὁ Αἴας, ἀλλὰ ἄρτι ἦλθε.

10. Στάζων ἱδρῶτι] τοῦτο κοινῶς ὅλον καὶ μέρος. Τὸ μὲν στάζων, ὅλον· τὸ δὲ κάρα καὶ τὸ χεῖρας, μέρος. Καὶ οὐχ ὥς τινες φασὶ, στάζων καὶ σταζόμενος, καὶ ἔξωθεν τὸ ἔχων λαμβάνουσι, λέγοντες οὕτω, σταζόμενος τὰ κάρα, καὶ ἔχων τὰς χεῖρας ξιφοκτόνους.

Ib. Χέρας ξιφοκτόνους] ὅσον κατὰ τὴν ἀναλογίαν τοῦ ἀνθρωποκτόνους, καὶ ἀνθρωποκτόνος. Ἀνθρωπόκτονος γὰρ τὸ προπαροξύτονον, ὁ ὑπὸ ἀνθρώπου φονευθείς· Ἀνθρωποκτόνος δὲ ὁ ἄνθρωπον φονεύσας· Ξιφόκτονος οὐφιλ' εἶναι, ὁ ὑπὸ ξίφους φονευθείς· Ξιφοκτόνος δὲ ὁ ξίφος φονεύσας· ὅπερ ἔστιν ἄτοπον. Ἐνταῦθα δὲ ξιφοκτόνους λέγει χεῖρας, τὰς διὰ ξίφους φόνον ἐργασαμένας.

11. Ποιπταίνειν] ἀπὸ τοῦ ὄπτω τὸ βλέπω γίνεται ποιπταίνω ποικτικῶς, καὶ σημαίνει τὸ ἐπιτηρῶ, καὶ σκοπῶ, καὶ σκοπεύω.

11, 12. Οὐδὲν ἔτ' ἔργον ἐστίν] Ἀντὶ τοῦ οὐκ ἀναγκαῖον ἐστίν.

12. Ἔργον ἐστὶν] τὸ ἔργον τρία δηλοῖ, τὴν χρείαν, τὴν δυσκολίαν, καὶ τὴν ἐνόχλησιν.

13. Ὡς παρ' εἰδυίας] εἰδέω, εἰδῶ τὸ γινώσκω, ὁ μέλλων εἰδήσω, ὁ παρακείμενος εἴδηκα,

ΟΔΥ. Ὦ φθέγμ' Ἀθάνας φιλτάτης ἐμοὶ θεῶν,
Ὡς εὐμαθές σε, κἂν ἄποπτος ᾖς, ὅμως
Φώνημ' ἀκούω, καὶ ξυναρπάζω φρενὶ,
Χαλκοκόμυ κώδωνος ὡς Τυρσηνικῆς;
Καὶ νῦν ἐπέγνως εὖ μ' ἐπ' ἀνδρὶ δυσμενεῖ
Βάσιν κυκλοῦντ' Αἴαντι τῷ σακεσφόρῳ.
Κεῖνον γὰρ, ὠδέ' ἄλλον, ἰχνεύω πάλαι.
Νυκτὸς γὰρ ἡμᾶς τῆσδε ὥρᾳγος ἄσκοπον
Ἔχει περάνας, εἴπερ εἴργασαι τάδε.
Ἴσμεν γὰρ ὠδὲν τρανὲς, ἀλλ' ἀλώμεθα.

κα, καὶ κατὰ συγκοπὴν εἶδα, ἡ μετοχὴ ὁ εἰδὼς, τοῦ εἰδότος· τὸ δηλικὸν ἡ εἰδυῖα, τῆς εἰδυίας. Ἐκ δὲ τοῦ εἶδα, εἴσας. Εἶδε, προσθέσει τῆς ναι γίνεται εἰδέναι τὸ ἀπαρέμφατον.

14. Ὦ φθέγμ'] προοίμιον δευτερον προσφωνητικὸν καὶ αὐτὸ, καὶ ἐνταῦθα ἡ πρότασις.

Ib. Ἀθάνας] ἡ Ἀθήνη καὶ ἡ Ἀθηναία, ποιητικῶς. Ἡ Ἀθηνᾶ δὲ κοινῶς.

Ib. Φιλτάτης ἐμοὶ] εἰκότως τοῦτ' εἶπε. δεῖ γὰρ τὸν συνετατάτης, οἷος ἦτος, τὴν Ἀθηνᾶν περὶ πλείστου ποιεῖσθαι, φρονήσεως ἔφορον ὄσων.

16. Καὶ ξυναρπάζω φρενὶ] ἤτοι ὀξέως συνίημι καὶ ἀντιλαμβάνομαι. Τῆς δὲ φωνῆς μόνης αἰσθάνεται ὡς ἐθάδος αὐτῷ ὔσης. Ἔσῃ μέντοι ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἡ Ἀθηνᾶ· δεῖ γὰρ τοῦτο χαρίζεσθαι τῷ θεατῇ. Προθεραπεύει δὲ τὴν θεὸν ὁ Ὀδυσσεὺς, καὶ ἕτω λέγει τὰ Αἴαντος.

17. Κώδωνος] ἡ κώδων θηλυκῶς, Ἀττικῶς. Κώδων δὲ καλεῖται τὸ πλατὺ τῆς σάλπιγγος· ἀπὸ μέρους δὲ τὴν σάλπιγγα φησί. Πολλὰ δὲ εἴδη σαλπίγγων. Εἰσὶ γὰρ Λιβυστικαὶ σάλπιγγες, εἰσὶν Αἰγύπτιοι, εἰσὶ Τυρσηνικαί. Πρῶτος δὲ Ἀριχώνδας συμμαχῶν τοῖς Ἡρακλείδαις ἤγαγεν εἰς Ἕλληνας τὴν Τυρσηνικὴν σάλπιγγα. Ὁ δὲ νῦς, Καί σε τὸ φώνημα ἀκούω ἐξαιρετως ὡς Τυρσηνικῆς σάλπιγγος ὀξυφωνοτάτης ὔσης. Σακεσφόρος δὲ ὁ Αἴας, οὐχ ἁπλῶς, ἀλλὰ κατ' ἐξοχήν. Ὅμηρος, "Αἴας δ' ἐγγύθεν ἦλθε, φέρων σάκος ἠύτε πύργον." Οἰκεῖον δὲ τοῦτο τῷ Αἴαντος.

Ib. Κώδωνος] κώδων ἐτυμολογεῖται ἀπὸ τοῦ κινεῖν ᾠδήν.

Ib. Ὡς Τυρσηνικῆς] τούτων γὰρ αἱ σάλπιγγες κρίττους τῶν παρ' ἑτέροις εὑρημένων· ἢ ὅτι πρῶτοι Τυρσηνοὶ τὴν σάλπιγγα εὗρον. Βέλτιον δὲ τὸ πρῶτον. Αἱ γὰρ τῶν Τυρσηνῶν σάλπιγγες ἐξαίρετόν τι τῶν παρ' ἑτέροις εὑρημένων ἀπετέλεν μέλος, ὡς μόνον ἀκούσαντά τινα γνῶναι Τυρσηνικὴν εἶναι τὴν ἠχοῦσαν σάλπιγγα. Λέγει δ' ἂν καὶ Ὀδυσσεὺς ἐνταῦθα πρὸς τὴν Ἀθηνᾶν, ὄντας ἀκούω τὸ σὸν φώνημα εὐμαθὲς καὶ εὐκατάληπτον, καὶ ὀξέως νοῶ ὅτι σόν ἐστιν, εἰ καὶ ἀθέατος ὑπάρχεις. Ὥσπερ καταλαμβάνω τὸ φώνημα τῆς Τυρσηνικῆς σάλπιγγος. Ἀκούων ἠχοῦσαν αὐτὴν δηλονότι.

18. Καὶ νῦν] κατασκευή.

19. Τῷ σακεσφόρῳ] οὐχ ὁπλοφόρῳ ἁπλῶς, ἀλλὰ κατ' ἐξοχήν· ἐξαίρετον γὰρ εἶχεν ὁ Αἴας τὸ σάκος.

21. Ἄσκοπον] ἀνέλπιστον, ἀπροσδόκητον· ἔ γάρ ἐστι συνίεναι τίνος χάριν ἐποίησε.

22. Ἔχει περάνας] Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ ἔχω περάνας, ἐστὶ κατὰ σύνηθες Ἀττικόν· λαμβάνεται δὲ ἀντὶ τοῦ ἐπέρανε. Εἰς τὸ ῥῆμα τῆς μετοχῆς γὰρ διαλύεται ὁ λόγος.

Ib. Εἴπερ εἴργασαι τάδε] τουτέστι, ἐάν εἰσιν εἰργασμένα ταῦτα τὰ ἔργα παρ' ἐκείνῳ τοῦ Αἴαντος, ὡς ἐδόθη φήμη.

23. Τρανὲς] σαφὲς, ἀληθές. Καλῶς δὲ τοῦτο ἐποίησεν, ἵνα ἐπικρεμὴς ᾖ ἔτι ἡ ὑπόθεσις, καὶ τὸ ἄπιστον εἰς ἀμφίγνοιαν ἄγηται. Διὸ ἐθέλοντὴς τοῦτον ὑπόστην τὸν κίνδυνον, ἵνα γνῶσι ταλαῖς,

Κἀγὼ θέλοντὶς τῷδ' ὑπεζύγην πόνῳ.
Ἐφθαρμένας γὰρ ἀρτίως εὑρίσκομεν
Λείας ἁπάσας, καὶ κατηναρισμένας
Ἐκ χειρὸς, αὐτοῖς ποιμνίων ἐπισάταις.
Τήνδ' ἕν ἐκείνῳ πᾶς τις αἰτίαν τρέπει *.
Καί μοι τὶς ὀπτὴρ αὐτὸν εἰσιδὼν μόνον
Πηδῶντα πεδία σὺν νεορράντῳ ξίφει,
Φράζει τε, καὶ δήλωσεν. Εὐθέως δ' ἐγὼ
Κατ' ἴχνος αἴσσω, καὶ τὰ μὲν σημαίνομαι,
Τὰ δ' ἐκπέπληγμαι, κὐκ ἔχω μαθεῖν ὅτῳ.

* Aldus, νέμει.

ταλληθὲς, πάντων τὴν αἰτίαν τοῦ γεγονότος εἰς αὐτὸν ἀναγόντων.

Ib. Ἀλώμεθα] τῇ διανοίᾳ. Οἰομενοί τέτον ταῦτα ποιῆσαι ἀπὸ τοῦ Διαθῆναι ὑπό τινος κατασκόπε ξιφηφόρον ἐν τῷ πεδίῳ νυκτός. Ἔνιοι δὲ ἀπιστοῦν, διὰ τὸ μαινομένε τὸ ἔργον δοκεῖν· ἐκεῖνος γὰρ ἐν τοῖς σώφροσι.

Ib. Ἀλώμεθα] ἁλῶμαι τὸ πλανῶμαι, ἀφ' ἧ ἄλη ἡ πλάνη, καὶ ἁλύειν τὸ ἔν τινι χρείᾳ γενόμενον τινὰ ἀπορεῖν. Καὶ ἁλύσα κόμη, ἡ ἀτακτῆσα, καὶ πλανωμένη.

26. Λείας ἁπάσας] τὰ ποίμνια, τὰ βοσκήματα λείας φησίν. Ἔνθεν καὶ ληστὴς κατὰ τὸ κύριον. Ὅμηρος, " Λυδά τ' ἐκ Πελίης " συνελάσαμεν."

Ib. Κατηναρισμένας] ἄκυρον. Τὸ γὰρ σκυλεύειν, ἐναρίζειν. Ὅτι τὰ ἔναρα, σκῦλα, παρὰ τὸ ἀρηρέναι, καὶ ἐντὸς αὐτῶν εἶναι ἡμᾶς. Καὶ τὸ παρ' Ὁμήρῳ, τοιῆτόν ἐστιν, " Ἤτοι " βέλτερόν ἐστι κατ' ἔρια θῆρας ἐναίρειν." Πῶς γὰρ οἷόν τέ ἐστι σκυλεύειν τὰς λέοντας, εἰ μὴ εἴη καὶ ἐπὶ ἀλόγων ζώων τὸ σκυλεύειν; Καλλίμαχος ἐπὶ τῆς λεοντείας δορᾶς·— " τὸ " δὲ σκύλον ἀνδρὶ καλύπτρη Γιγνόμενον νι- " φετῷ, καὶ βελέων ἔρυμα."

27. Ἐπισάταις] τοῖς ποιμέσι. Καλῶς δὲ τέτο, ἵνα μὴ παραγένοιτό τις ἀπαγγέλλων τὸ σαφές. Πόθεν ἓν αὕτη ἡ ὑπόνοια; ὅτι εἶδέ τις αὐτὸν ἐν τῷ πεδίῳ πηδῶντα μετὰ τὸ ξίφος νεοτὶ ῥαινομένε ὑπὸ τὸ αἵματος.

28. Τὴν δ' ἕν] βάσις.

31. Φράζει] κατασκευὴ τῆς βάσεως.

32. Καὶ τὰ μὲν κατά τινα μὲν σημεῖόμαι ὡς αὐτός ἐσιν ὁ δράσας· κατά τινα δὲ, εἰς ἔκπληξιν πίπτω καὶ ἀπορίαν, ἃ δυνάμενος συνιέναι τὸν δράσανται. Σώφρων γὰρ ὁ Αἴας· τὸ δὲ ἔργον, μαινομένε καὶ παραπλήγος. Οἱ δὲ λέγοντες, τὰ μὲν τῶν ἴχνων, ἃ καλῶς λέγεσι.

Ib. Καὶ τὰ μὲν σημαίνομαι] ἤγεν σηματίζομαι, διὰ σημείων γινώσκω. Οἷον, σημεῖα ἐμαυτῷ τινα συντίθημι ἀπὸ ἴχνες. Τὰ δὲ ἀπορῶ. Τοιῆτον γὰρ συμβαίνει ἐπὶ τῆς ἰχνευτάς, ἐπιταραττομένων τῶν ἴχνων· διὰ δὲ τὴν μανίαν δυσίχνευτος καὶ ἐπιτεταραγμένη, ἡ βάσις γέγονε τῆ Αἴαντος. Καὶ ὅλως Ὀδυσσεὺς ἀναμένει τὸ ἀκριβὲς γνῶναι, ἵνα μὴ δοκοίη κατ' ἐχθρῆ προπετές τι πράττειν.

33. Ὅτῳ] οἱ Ἀττικοὶ ἀντὶ τῆ ὑποτακτικῆ ἄρθρε τῆς γενικῆς τῶν ἑνικῶν τῆ ε, καὶ ἀντὶ τῆ ὑποτακτικῆ τῆς δοτικῆς τῆ ῳ, τὸ ὅτε λέγεσι, καὶ τὸ ὅτῳ, συντιθέντες τὰ προτακτικὰ ἄρθρα τὸ τε, καὶ τὸ τῳ μετὰ τῆ ι. Τέτοις ἀκολεθήσαντες οἱ ποιηταὶ καὶ ἐπὶ τῶν πληθυντικῶν τέτο ποιῆσι· λέγεσι γὰρ ὅτων ἀντὶ τῆ ὧντινων, καὶ ὅτοις ἀντὶ τῆ οἵστισιν. Ἐπὶ δὲ τῶν αἰτιατικῶν οὐδέποτε τὸ τοιῆτο γίνεται, ἄττε παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς ἄττε παρὰ τοῖς ποιηταῖς.

34. Καιρὸν

Καιρὸν δ' ἐφήκεις· πάντα γὰρ τάτ' ἔν πάρος,
Τά τ' εἰσέπειτα, σῇ κυβερνῶμαι χερί.
ΑΘΗ. Εγνων, Ὀδυσσεῦ· καὶ πάλαι φύλαξ ἔβην
Τῇ σῇ πρόθυμος εἰς ὁδὸν κυνηγίαν.
ΟΔΥ. Ἦ καὶ, φίλη δέσποινα, πρὸς καιρὸν πονῶ;
ΑΘΗ. Ὡς ἔσιν ἀνδρὸς τῆδε τἄργα ταῦτά σοι.
ΟΔΥ. Καὶ πρὸς τί δυσλόγιστον ὧδ' ἦξεν χέρα;
ΑΘΗ. Χόλῳ βαρυνθεὶς τῶν Ἀχιλλείων ὅπλων.
ΟΔΥ. Τί δῆτα ποίμναις τήνδ' ἐπεμπίπτει βάσιν;
ΑΘΗ. Δοκῶν ἐν ὑμῖν χεῖρα χραίνεσθαι φόνῳ.
ΟΔΥ. Ἦ καὶ τὸ βέλημ' ὡς ἐπ' Ἀργείοις τόδ' ἦν;
ΑΘΗ. Κἂν ἐξέπραξεν, εἰ κατημέλησ' ἐγώ.

34. Καιρὸν δ' ἐφήκεις] εὐφυῶς ἄρχεται τῆς ὑποθέσεως ὁ Ποιητὴς, ὥστε τρανῶσαι τὸ πᾶν διὰ τῆς Ἀθηνᾶς. Θεραπεύει δὲ Ὀδυσσεὺς τὴν Ἀθηνᾶν, ἵνα καὶ ἐν τοῖς ἔξῆς ἔχῃ αὐτὴν εὐμενῆ.

36. Ἔγνων] προκατάσασις καὶ διήγησις τῆς ὑποθέσεως.

Ib. Ἔγνων, Ὀδυσσεῦ] ταῦτα πρὸς τὰ ἐξ ἀρχῆς, ἵνα μὴ δόξῃ ἀγνοεῖν ἡ Θεὰ τὸ πρᾶγμα.

38. Ἦ καὶ, φίλη] ἐν τοῖς ἀμοιβαίοις κατὰ βραχὺ δηλοῦται ἡ ὑπόθεσις. Πυνθάνεται δὲ πρῶτον εἰ ἄρα πρὸς καιρὸν πονεῖ· εἰ γὰρ αὐτός ἐσιν ὁ τὸν φόνον ἐρεῖσας πρὸς καιρὸν ἂν εἴη πονῶν ὁ Ὀδυσσεύς· τὸ δὲ ἐν τῷ, ὡς ἔσιν ἀνδρὸς, ἀντὶ τοῦ ὄντως καὶ ἀληθῶς, κεῖται.

39. Τἄργα ταῦτα] τὸ σοὶ, ἢ παντάπασιν ἀργὸν, ἀλλὰ καί τινα χρείαν παρέχει, εἴ τις ἀκριβῶς σκοποίη. Ἐπειδὴ γὰρ ὁ Ὀδυσσεὺς, ὃς ἐσιν ὁ πράξας μαθεῖν ἐβέλετο, διὰ τοῦτο Ἀθηνᾶ πρὸς τὴν ἐρώτησιν τοῦτο φησὶν, ὡς ταῦτα τὰ ἔργα τῷ Αἴαντος ἐσί σοι τῷ περὶ τῶν μαθεῖν ζητοῦντι. Εὑρήσεις δὲ τοῦτο πολλάκις προϊών.

40. Καὶ πρὸς τί] οἷον πρὸς ποῖον σκοπὸν ἀφορῶν ἦξεν ἀντὶ τοῦ ἶξε, καὶ ἐκίνησεν οὕτω χέρα δυσλόγιστον.

Ib. Δυσλόγιστον] ἤγουν δυσκαταγόητον, δυσσυλλόγιστον. Ἔσι δὲ ἀντὶ τοῦ ἐπιῤῥήματος, ἀντὶ τοῦ δυσλογίστως, ὥσπερ ταχὺς ἦλθε ἀντὶ τοῦ ταχέως.

Ib. Καὶ πρὸς τί δυσλόγιστον] ἐπύθετο πρῶτον εἰ αὐτὸς ὁ δράσας, εἶτα καὶ τὴν αἰτίαν πυνθάνεται. Τὸ δὲ δυσλόγιστον, ὅμοιον τῷ πρᾶγος ἀσκοπον. Ἀγνοεῖ γὰρ ἔτι τὴν μανίαν.

42. Ἐπεμπίπτει] οἱ λέγοντες τὸ ἐπεμπίπτειν ἀντὶ τοῦ ἐπιβάλλειν, ἵνα συντάξωσι τὴν αἰτιατικὴν, ταλανθὲς ἀγνοοῦσιν· ἀλλ' ὥσπερ φαμὲν, πολέμῳ σοι πόλεμον, καὶ ἦλθον ἐνταῦθα καλλίσην πορείαν· τὸ γὰρ ἐλθὼν ἐνταῦθα καλλίσην πορείαν λέγω· οὕτω καὶ νῦν, ἐπεμπίπτει ταῖς ποίμναις τήνδε τὴν βάσιν, τοῦτ' ἔσι, τίνος ἕνεκα ἐπὶ ταύταις ἐρμᾷ ὁρμὴν τήνδε, τὸ διαφθεῖραι λέγω αὐτάς. Ἄλλως· ταῖς ποίμναις ἐπεμπίπτει, ἀντὶ τοῦ ἐπὶ ταῖς ποίμναις, τοῦτ' ἔσι κατὰ τῶν ποιμνίων. Βάσιν δὲ ἐποιήσατο, ὠφειλεν εἰπεῖν. Ὁ δὲ καὶ τὴν ὑπόθεσιν αὐτῷ θέλων δηλῶσαι, ἐπιμπίπτει λέγει· τοιοῦτο καὶ τὸ ἔκειρε φόνον, κυκλοῦντα βάσιν.

43. Δοκῶν ἐν ὑμῖν] τοῦτο καθ' ὅλον καὶ μέρος. Τὸ μὲν δοκῶν, ὅλον· τὸ δὲ χεῖρα, μέρος.

44. Ἦ καὶ τὸ] τὸ πᾶν οὕτως, ἆρα αὕτη ἡ βελὴ καὶ κατὰ τῶν Ἀργείων ἦν, οὕτω μεγάλη δηλονότι οὖσα;

45. Κἂν ἐξεπράξατο, εἰ κατημέλησ' ἐγώ] γράφεται καὶ, ἐξέπραξεν.

ΟΔΥ. Ποίαισι τόλμαις ταῖσδε καὶ φρενῶν θράσει;
ΑΘΗ. Νύκτωρ ἐφ' ὑμᾶς δόλιος ὁρμᾶται μόνος.
ΟΔΥ. Ἦ καὶ παρέσχη, κἀπὶ τέρμ' ἀφίκετο;
ΑΘΗ. Καὶ δὴ 'πὶ δισσαῖς ἦν στρατηγίσιν πύλαις.
ΟΔΥ. Καὶ πῶς ἐπέσχε χεῖρα μαιμῶσαν φόνου;
ΑΘΗ. Ἐγώ σφ' ἀπείργω, δυσφόρους ἐπ' ὄμμασι
Γνώμας βαλοῦσα, τῆς ἀνηκέστου * χαρᾶς.
Καὶ πρός τε ποίμνας ἐκτρέπω, σύμμικτά τε
Λείας, ἄδαστα βυκόλων φρυάγματα.
Ἔνθ' εἰσπεσὼν ἔκειρε πολύκερων φόνον
Κύκλῳ ῥαχίζων· κἀδόκει μὲν ἔσθ' ὅτε

* Aldus, ἀνικάστου.

46. Ποιαῖσι τόλμαις] ἐρωτᾷ ὁ Ὀδυσσεύς, πῶς μόνος ὢν πρὸς πλῆθος ἐδύνατο μάχεσθαι, ἦγον τίνες ἦσαν αἱ τόλμαι αἷς ἐθάρρει, καὶ τί ἦν τὸ θράσος τῶν φρενῶν, δι' ἃ ἐθάρρει ποιῆσαι τοῦτο;

48. Ἦ καὶ παρέσχη] ἀντὶ τοῦ ἐπλησίασεν ἡμῖν, καὶ ἐπὶ τὸ τέρμα, τῆς ὁδοῦ δηλονότι, ἀφίκετο.

49. Στρατηγίσιν πυλαῖς] ταῖς τῶν σκηνῶν.

50. Ἐπέσχε] Ἐπέχω τὸ κωλύω, καὶ ἐπέσχε ἡ οἰκία τοσοῦτον διάστημα, ἀντὶ τοῦ ἐπεκράτει. Καὶ ἐπέχει τὶς τὸ διδασκάλου τάξιν.

Ib. Μαιμῶσαν] γράφεται καὶ, διψῶσαν.

51. Ἐγώ σφ' ἀπείργω] ὅτι προσκορὲς ἦν ἐπιγραμματικῷ εἴδει τὸ πᾶν διεξελθεῖν. Τὸ δὲ ἑξῆς, ἐγώ σφ' ἀπείργω, τῆς ἀνηκέστου χαρᾶς. Χαρὰν φησι τὴν ἐπὶ τῷ δοκεῖν τοὺς Ἕλληνας ἀνηρῆσθαι. Ταύτης ἔν αὐτὸν τῆς χαρᾶς ἀπεῖρξα, δυσφόρους γνώμας ἐμβαλοῦσα τοῖς ὄμμασι. Καλῶς δὲ εἶπε γνώμας· ἃ γὰρ κλέψαι φησὶ τὴν ὄψιν. Ὥστε μὴ ὁρᾶν, ἀλλ' ἐπ' αὐτῇ γνώμην δύσφορον ἐπισπᾶσθαι, ὡς οἴεσθαι ἰδεῖν τὰ μὴ ὄντα· τοῦτο δὲ ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν ἁμάρτημα, ἀλλὰ πολὺ πρότερον τῆς διανοίας.

Ib. Ἐγώ σφ'] τοῦτ' ἔστιν, ἐγὼ μόνον ἐκώλυσα τότε τοῦ φονεῦσαι ὑμᾶς, ἀλλὰ καὶ νῦν κωλύω μὴ θεωρεῖν σε.

Ib. Δυσφόρους] εὔφορον τὸ ἐλαφρὸν, δύσφορον, τὸ δύσκολον φερόμενον, ἀπὸ τούτου εὐφόρως, ἀντὶ τοῦ εὐχερῶς, παρ' Ἱπποκράτει, ἀπὸ τοῦ εὐκόλως φέρειν, ᾧ ἐναντίον τὸ δυσφόρως, ἤγουν δυσβαστάκτως. Ἐνταῦθα δὲ δυσφόρους γνώμας λέγει τὰς κακῶς φρονούσας, καὶ μὴ εὐοδουμένας, ἢ παραφόρους.

Ib. Ἐπ' ὄμμασιν] ἐπειδή φησιν ἡ παροιμία, νοῦς ὁρᾷ καὶ νοῦς ἀκούει. Ὁ δὲ Αἴας ὑπ' Ἀθηνᾶς τὸν νοῦν κατεσείσθη, διὰ τοῦτό φησι τὸ δυσφόρους ἐπ' ὄμμασι γνώμας βαλοῦσα, τοῦτ' ἐστὶ τὸν νοῦν αὐτοῦ διαφθείρασα, ὥστε ὁρῶντα μηδὲν αἰσθάνεσθαι, πάσχοντος τοῦ αἰτίου τῆς ὁράσεως, ἀλλ' ἐκ τῆς ὁράσεως.

52. Χαρᾶς] χαρὰν δὲ λέγει, ἣν εἶχεν ὁ Αἴας ἐπὶ τῷ δοκεῖν ἀνηρῆσθαι τοὺς Ἕλληνας.

53. Σύμμικτά τε] καὶ τὰ ἑξῆς περιφραστικῶς τὰ βυκόλια.

54. Λείας, ἄδαστα] ἃ δεῖ πρὸς τὸ λείας ἔξωθεν τὸ ἀπὸ λαμβάνειν, ἀλλ' ἔτω λέγειν, πρὸς τὰ σύμμικτα φρυάγματα τῶν βυκόλων, τὰ ἄδαστα τῆς λείας, ἤτοι τὴν ἀμέριστον λείαν.

Ib. Ἄδαστα] ἀδιαίρετα. Ἀμέριστα. Πιθανὸν δὲ καὶ πρὸς τὸ πλῆθος· ἐλάσσονα γὰρ εἶναι εἰκὸς τὰ μεμερισμένα.

55. Ἔκειρε] ἀντὶ τοῦ κείρων ἔπῃει.

56. Κύκλῳ ῥαχίζων] κατὰ πάντα τόπον τῆς ἐπαύλεως σφάζων· καὶ διακόπτων διὰ τὸ τὴν πρώτην καὶ μεγάλην διακοπὴν κατὰ ῥαχίν γίνεσθαι. Ἐκ μεταφορᾶς καὶ τὰς μεγάλως κακοῦργοῦντας, ῥαχίτας φαμέν.

57. Δισσὰς

Δισσὰς Ἀτρείδας αὐτόχειρ κτείνειν ἔχων,
Ὅτ' ἄλλοτ' ἄλλον, ἐμπιτνῶν, στρατηλατῶν·
Ἐγὼ δὲ φοιτῶντ' ἄνδρα μανιάσιν νόσοις
Ὤτρυνον, εἰσέβαλλον εἰς ἕρκη κακά.
Κἄπειτ' ἐπειδὴ τῆδ' ἐλώφησεν φόνῳ,
Τὰς ζῶντας αὖ δεσμοῖσι συνδήσας βοῶν,
Ποίμνας τε πάσας, εἰς δόμους κομίζεται,
Ὡς ἄνδρας, ἀχ ὡς εὐκερων ἄγραν ἔχων.
Καὶ νῦν κατ' οἴκους συνδέτους αἰκίζεται.
Δείξω δὲ καὶ σοὶ τήνδε περιφανῆ νόσον,
Ὡς πᾶσιν Ἀργείοσιν εἰσιδὼν θροῆς.

57. Δισσὰς Ἀτρείδας] πιθανῶς τὰτων τὰ ὀνόματα εἶπεν. Κατ' αὐτῶν γὰρ πλείων ἡ ἀγανάκτησις, ὡς τῆς ἀδικίας προκαταρξαμένων. Τὸ δὲ τοῦ Ὀδυσσέως ἐταμιεύσατο τῷ Αἴαντι, ἵνα καὶ μεῖζον εἴη τὸ πάθος αὐτῷ φανερῶς παραπαίοντος. Κἄπειδὴ γέλοιον προελθόντα τὸν Αἴαντα λέγειν καὶ παρεσχολεῖν τοῖς θεαταῖς, εἰ προειρήκει πάντα ἡ Ἀθηνᾶ.

Ib. Αὐτόχειρ κτείνειν ἔχων] γράφεται παρών.

Ib. Αὐτόχειρ κτείνειν] αὐτοχείρας ἔδει εἰπεῖν, πρὸς δὲ τὸ ἔχων ἐπήνεγκε. Καὶ τό, Ὅτ' ἄλλοτ' ἄλλον δὲ, ἀσυνδέτως εἴρηκε.

58. Ὅτ' ἄλλοτ' ἄλλον] ποτὲ δὲ ἄλλοτε ἐδόκει κτείνειν εἰσερχόμενος ἄλλον ἀπὸ τῶν στρατηλατῶν· ἦγεν τῶν βασιλέων Ἀγαμέμνονος καὶ Μενελάου.

Ib. Ἐμπίπτων] γράφεται ἐμπεσών, ἢ ἐμπιτνῶν.

Ib. Ἐμπιτνῶν] οἱ γράφοντες ἐμπίπτων, οὐ καλῶς γράφουσι βραχὺ γὰρ ὀφείλει εἶναι τὸ πι, ὡς ἐν τῇ τετάρτῃ ὂν χώρᾳ.

Ib. Φοιτῶντα] ἀντὶ τοῦ μαινόμενον· φοῖτος γὰρ ἡ μανία. Ἢ περιερχόμενον ἐν τοῖς νοσημίοις διὰ τὴν μανίαν. Λέγει γὰρ, μανιάσι νόσοις. Ἢ ἀναστρεφόμενον ἐν τῇ μανίᾳ.

Ib. Μανιάσιν νόσοις] ταυτὸν τὸ, εἰς ἕρκη κακά. Ἢ ἕτω λέγε, ἐγὼ δὲ φοιτῶντα καὶ ἀλόγως ὁρμῶντα καθ' ὑμᾶν ἄνδρα, ὤτρυνον, εἰσέβαλλον εἰς ἕρκη κακὰ, ἐν μανιάσι νόσοις, τοῦτ' ἔστιν, οὐκ ἄλλως ἐποίησα αὐτὸν δυστυχῆσαι· (τοῦτο γάρ ἐστι τὸ εἰς ἕρκη κακά) ἀλλ' ἢ ἐν τῷ ποιῆσαι αὐτὸν μαινόμενον.

Ib. Εἰς ἕρκη κακὰ] γράφεται, ἐς ἐριννὺν κακήν.

61. Ἐλώφησεν] ἐπαύσατο ἀπὸ τῶν ὑποζυγίων, ὅθεν καὶ τὸ εὐλόφως φέρειν.

62. Τὰς ζῶντας] τὰς ζῶντας τῶν βοῶν δήσας ὡς αἰχμαλώτους ἄνδρας, ἄγει, καὶ τὰ λοιπὰ ποίμνια· πιθανὸν δὲ καὶ τοῦτο προῃρῆσθαι, ἵνα ὅταν εἴπῃ ἡ Τεκμήσσα περὶ τῆς κριᾶς, προεπισταίμεθα τοῦτο.

Ib. Συνδήσας] συνδεῖν τὸ ἀμφοτέρας τὰς χεῖρας δεσμεῖν.

63. Κομίζεται] κομίζω τὸ φέρω· κομίζομαι δὲ τὸ λαμβάνω.

64. Εὐκερων] εὐκερων ἄγραν, ἤγεν εὐφυῶς ἔχουσαν ἐπὶ τοῖς κέρασι, τετέσι κερασφόρον· καὶ εὐκερως ταῦρος ὁ καλὰ κέρατα ἔχων.

66. Δείξω δὲ καὶ σοὶ] Πιθανὴ ἡ παρείσοδος τοῦ Αἴαντος· ἕτω γὰρ μεῖζον γίνεται τὸ πάθος τῆς παραφροσύνης τῶν θεατῶν, νῦν μὲν παραφρονοῦντα, ὀλίγῳ δ' ὕστερον ἔμφρονα θεωμένων· καὶ ἵνα ἰδὼν ὁ Ὀδυσσεὺς ἐξείπῃ τοῖς ἄλλοις Ἕλλησιν· ἕτω δὲ καὶ ἡ εὔνοια τῆς Ἀθηνᾶς ἐνδείκνυται εἰς τὸν Ὀδυσσέα.

67. Θροῆς] Θροῶ τὸ λέγω ποιητικῶς, καὶ θροῶ τὸ θορυβῶ κοινῶς.

Θαρσῶν δὲ μίμνε, μηδὲ συμφορὰν δέχε
Τὸν ἄνδρ'· ἐγὼ γὰρ ὀμμάτων ἀποστρόφους
Αὐγὰς ἀπείρξω, σὴν τροσοψιν εἰσιδεῖν.
Οὗτος, σὲ τὸν τὰς αἰχμαλώτιδας * χέρας
Δεσμοῖς ἀπευθύνοντα, τροσμολεῖν καλῶ.
Αἴαντα φωνῶ· ςεῖχε δωμάτων τάρος.
ΟΔΥ. Τί δρᾷς, Ἀθάνα; μηδαμῶς σφ' ἔξω κάλει.
ΑΘΗ. Οὐ σῖγ' ἀνέξῃ, μηδὲ δειλίαν ἀρεῖς †;

* Aldus, αἰχμαλωτίδας. † Aldus, ἄρῃς.

68. Συμφορὰν δέχε] τυτέςι, μὴ ἰδὼν τὸν ἄνδρα τὸν Αἴαντα δέξῃ συμφορὰν οἰκείαν. Ἦγεν βλέπων αὐτὸν τοιῶδε διακείμενον μὴ λυπηθῇς ἐπ' αὐτῷ. Ἄλλοι δὲ ὕτως ἐξηγῆσι, μὴ συμφορὰν δέχε τὸν ἄνδρα, τυτέςι μὴ οἰκηθῇς παθεῖν τι κακὸν ἐξ αὐτῆ.

69. Ἐγὼ γὰρ] ἐγὼ διεγραμμίνας τοιήσασα τὰς αὐγὰς τῶν ὀμμάτων αὐτῆ ἀπείρξω διάσασθαι τὴν σὴν τρόσοψιν.

Ib. Ἀποστρόφους] εἰς τὰς (τὰ) ὀπίσω ἐγραμμίνας. Διάστροφοι, ὀφθαλμοὶ, οἱ τῆ μαυτομίνῃ, καὶ οἱ ἐπ' ἄλλο βλέποντες, εἶτα κατ' ἄλλο δοκοῦντες βλέπειν. Ἀπόστροφοι δὲ, οἱ ὄπισθεν ἐγραμμένοι.

71. Οὗτος] ἀποστροφὴ πρὸς τὸν Αἴαντα.

72. Ἀπευθύνοντα] Εὐθύνω τὸ κατ' εὐθεῖαν ἄγω, καὶ κυβερνῶ, καὶ τὸ κολάζω. Καὶ ἀπευθύνω ἐπὶ τῶν αὐτῶν ὁμοίως.

Ib. Προσμολεῖν] τὸ προσμολεῖν ἐκ ἀπὸ τοῦ μολέω μολῶ γίνεται· ἄχρηςον γὰρ τῦτο, ἄλλ' ἀπὸ τοῦ μόλω.

75. Οὐ σῖγ' ἀνέξῃ] σίγα βῆμα, ἀντὶ τῆ σιῶπα, καὶ σῖγα ἐπίρρημα ἀντὶ τοῦ σιωπηλῶς, ὅπερ ἔχει βραχεῖαν τὴν λῆγυσαν.

Ib. Οὐ σῖγ' ἀνέξῃ] τὸ σίγα, τὸ μὲν προστακτικὸν σποδιακὸν ὂν, παροξύνεται, ὡς τὸ, Σίγα νῦν ἐςὼς, καὶ μέν· ὡς κυρεῖς ἔχων. Καὶ παρ' Εὐριπίδῃ, Σίγα, σιώπα. Νήνεμον δ' ἔςησ' ὄχλον. Τὸ δὲ ἐπίρρημα τροχαϊκὸν ὄν, προπερισπᾶται, ὡς ἐνταῦθα, καὶ παρ' Αἰσχύλῳ, "Οὐ σῖγα, μηδὲν τῶνδ' ἐρεῖς κατὰ "πτόλιν". Τὸ μὲν τοι ἀρεῖς, ἐκ ἄρῃς ὀφείλει γραφῆσθαι ἐπὶ ὁρίςυ, ἀλλ' ἀρεῖς, ἐπὶ μέλλοντος. ὁ μὲν γὰρ ὁρίςος ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖςον φύσει ἢ θέσει μακρᾷ παραλήγεται· ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖςον δὲ εἴρηται διὰ τὸ ἐπήνεσα καὶ ἐγέλασα, καὶ ἤρεσα, καὶ ἔφρασα, καὶ ὅσοι λοιποὶ ὁρίςοι ἀπὸ μελλόντων γίνονται, βραχεῖα συλλαβῇ παραληγομένων. Ὁ δὲ μέλλων τῆς πέμπτης συζυγίας τῶν βαρυτόνων τὰ ἀμετάβολα τηρεῖ μετὰ συςολῆς τῆς παραληγύσης καὶ περισπωμένῃ τόνῳ. Ὥςτ' ἐπειδὴ ἡ ἔκτη τῆ ἰάμβῳ χώρα, ἢ ἰάμβῳ, ἢ πυρρίχιῳ ἐκφέρεται, ὃ χρὴ ἄρῃς γράφειν, ὡς ἐν πολλοῖς τῶν βιβλίων εὕρηται (μακρὸν γὰρ ὂν τὸ α, τὸν τῆ μέτρῳ διαφθείρει κανόνα) ἀλλ' ἀρεῖς, διὰ τὸ ἴαμβον εἶναι τὸν τοιῦτον μέλλοντα. εἰ δέ τις εἴποι, ὡς ἐπειδὴ ὁ ἦρα ὁρίςος μεταβὰς εἰς ὑποτακτικὸν συνέςειλε τὴν παραλήγυσαν κατὰ τὸν κανόνα, ἴςω, ὅτι πάντες οἱ ὁρίςοι κἂν τε δισύλλαβοι ὦσι, κἂν τε τρισύλλαβοι, τὴν μὲν κλιτικὴν ἔκτασιν κινηθέντες ἀποβάλλυσι, κἂν τε συλλαβικὴ ἐςι, κἂν τε χρονική (οἷον ἔτυψα, ἐὰν τύψω· ἤκεσα, ἐὰν ἀκέσω· εἶδον, ἰδών· ἦλθον, ἐλθών. Πλὴν τῆ εἶπον εἰπών, καὶ ἦκον ἥκων, ἦγον ἐλθών) τὴν δὲ παραλήγυσαν μακρὰν ἔχυσι, πλὴν τῶν εἰρημένων. Καὶ τὸ ἄρῃς ἔν εἰ καὶ συνέςειλε τὴν κλιτικὴν ἔκτασιν, ἀλλὰ τὴν φυσικὴν διεφύλαξε μακρότητα. Οὐ μόνον δὲ τὸ ἄρῃς, ἀλλὰ καὶ τὸ ἄρον. Διὸ καὶ προπερισπᾶται, ὅτι δὲ μακρά εἰσι φύσει καὶ ἀμφότερα, δῆλον ἐντεῦθεν Μηδ' ὄγκον ἄρῃς μηδέν' εἴτινος πλέον. Ἀλλ' ἄρον ἔξω, καὶ μάλιςα μὲν μίθες.

76. Μὴ

ΟΔΥ. Μὴ πρὸς θεῶν, ἀλλ' ἔνδον ἀρκείτω μένων.
ΑΘΗ. Τί μὴ γένηται; πρόσθεν οὐκ ἀνὴρ ὅδ' ἦν;
ΟΔΥ. Ἐχθρός γε τῷδε τἀνδρὶ, καὶ τανῦν ἔτι.
ΑΘΗ. Οὐκοῦν γέλως ἥδιστος εἰς ἐχθροὺς γελᾶν.
ΟΔΥ. Ἐμοὶ μὲν ἀρκεῖ τοῦτον εἰς * δόμους μένειν. 80
ΑΘΗ. Μεμηνότ' ἄνδρα περιφανῶς οἰκεῖς ἰδεῖν;
ΟΔΥ. Φρονοῦντα γάρ νιν οὐκ ἂν ἐξέσχην ὄκνῳ †.
ΑΘΗ. Ἀλλ' οὐδὲ νῦν σε μὴ παρόντ' ἴδῃ πέλας.
ΟΔΥ. Πῶς, εἴπερ ὀφθαλμοῖς γε τοῖς αὐτοῖς ὁρᾷ;
ΑΘΗ. Ἐγὼ σκοτώσω βλέφαρα καὶ δεδορκότα. 85
ΟΔΥ. Γένοιτο μέν τ' ἂν πᾶν, θεοῦ τεχνωμένου ‡.
ΑΘΗ. Σίγα νῦν ἕσω, καὶ μένε' ὡς κυρεῖς ἔχων.

* Ald. ἐν δόμοις. † Turn. ἰδοῦν. ‡ Ald: ἂν, πᾶν θεοῦ τεχνωμένου.

76. Μὴ πρὸς θεῶν] παραιτεῖται Ὀδυσσεὺς οὐχ ὡς κωμῳδοῦντος τοῦ ποιητοῦ δειλίαν τοῦ ἥρωος (ἕτω γὰρ ἀφαιρεθείη τῆς τραγῳδίας τὸ ἀξίωμα) ἀλλὰ τὸ εὐλαβὲς ἐνδείκνυται. Ἔμφρονος γὰρ ἦν τὸ τῷ μεμηνότι παραχωρεῖν· ὅρα γὰρ οἷον ἦν, προελθόντα ἐκεῖνον θεάσασθαι τὸν νεκρόν.

77. Τί μὴ γένηται] μὴ τί γένηται φοβῇ; οὐχ ὁ αὐτὸς ἦν καὶ πρότερον ἄνθρωπος; ἀλλ' οὐδὲν ὑμᾶς εἰργάσατο κακὸν ἡμῶν ἐπιμελουμένων.

Ib. Πρόσθεν οὐκ] ἡ σύνταξις, οὐκ ἦν καὶ ἔστιν ὅδε καὶ οὗτος, ἦγεν ὁ Αἴας, ἀνὴρ ὁ πρόσθεν· ἦγεν, οὐκ ἔστι τοιοῦτος οἷον ἐπίσασο πρότερον, φρενῶν καὶ λογισμοῦ μέτοχος, ἀλλὰ μαινόμενος, ὥστε οὐκ ἂν ἐπιγνοίη σε.

Ib. Πρόσθεν οὐκ ἀνὴρ] πρότερον μὲν οὐκ ἦν οὗτος ὁ ἀνὴρ αὐτὸς ἐκεῖνος ὅς ἐστι καὶ τανῦν.

78. Ἐχθρός γε τῷδε ἀνδρὶ] ναὶ, αὐτὸς ἐκεῖνός ἐστιν, ἀλλ' ὅμως ἐχθρὸς ἦν ἐμοὶ καὶ πρότερον, καὶ τανῦν ἔτι μᾶλλον ἐχθρός ἐστί μοι.

Ib. Τῷδε τἀνδρὶ] δεικτικῶς, ἀντὶ τοῦ ἐμοὶ τῷ Ὀδυσσεῖ.

79. Οὐκοῦν γέλως ἥδιστος] σκληρὸν μὲν τὸ λέγειν τὸ ἐπιγελᾶν τοῖς ἐχθροῖς, ἀλλὰ θεός ἐστιν, ὃν εὐλαβεμένη τὸ νεμεσητὸν· ἄλλως τε καὶ παροξύνουσα τὸν Ὀδυσσέα φησίν.

80. Ἐμοὶ μὲν ἀρκεῖ] μέτριον διεφυλάχθη τὸ τοῦ Ὀδυσσέως ἦθος, διὰ τὸ μὴ ἐντρυφᾶν τοῖς κακοῖς.

Ib. Εἰς δόμους] ποιητικῶς εἴρηται, ἀντὶ τοῦ ἐν δόμοις.

81. Μεμηνότ' ἄνδρα οἰκεῖς] ἀντὶ τοῦ φοβῇ· πυκνῶς γὰρ τίθησι τὸ οἰκεῖν ἀντὶ τοῦ φοβεῖσθαι.

82. Φρονοῦντα γάρ νιν] ἑκατέρῳ τὸ οἰκεῖον παράκειται, καὶ ὃ χρὴ τὰ τοῦ Ὀδυσσέως φρονιμώτερα οἴεσθαι τῶν τῆς Ἀθηνᾶς· ἀλλ' ἐκεῖνο σκοπεῖν, ὅτι ἡ μὲν μετὰ παῤῥησίας διαλέγεται, ὡς θεός· ὁ δὲ, ὑπεσκιασμένως, ὡς θνητὸς, τὸν καιρὸν ὁρᾷ, ὅτι ὁμόσε χωρῆσαι τῇ μανίᾳ τοῦ ἐχθροῦ οὐχ ἁρμόζει. Φρονοῦντα γὰρ αὐτὸν οὐκ ἂν ἐξέστη δι' εὐλάβειαν. Τὸ δὲ νῦν ἐκστῆναι, ὃ τῷ Αἴαντι, ἀλλὰ τῇ μανίᾳ.

85. Ἐγὼ σκοτώσω βλέφαρα καὶ δεδορκότα] εἰ καὶ βλέποντα τὰ βλέφαρα αὐτοῦ, ποιήσω μὴ δεδορκέναι.

Ib. Βλέφαρα] ἐνταῦθα τὰς ὀφθαλμὰς, ἀπὸ τοῦ περιέχοντος τὸ περιεχόμενον· βλέφαρα γὰρ κυρίως οἱ τὰς ὀφθαλμὰς περιέχοντες ὑμένες.

87. Σίγα νῦν] τὸ νῦν τοῦτο, εἰ καὶ αὐτὸ τὸ δὴ ἐστὶν, ἀλλ' ἔχει καί τινα ἔμφασιν καιροῦ, ὥσπερ φαμὲν καὶ τὸ ὅτε, τὸ τὴν αἰτίαν δηλοῦν· τοῦτο γὰρ ὁ μόνον αὐτοῦ τοῦ ἐπεὶ ἐστὶν, ἀλλὰ καὶ καιρὸν δηλοῖ.

ΟΔΥ. Μένοιμ' ἄν· ἤθελον δ' ἂν ἐκτὸς ὢν τυχεῖν.
ΑΘΗ. Ὦ ἔτος, Αἴαν, δεύτερόν σε προσκαλῶ.
Τί βαιὸν ἔτως ἐντρέπῃ τῆς συμμάχε;
ΑΙΑ. Ὦ χαῖρ', Ἀθάνα, χαῖρε, διογενὲς τέκνον,
Ὡς εὖ παρέσῃς· καί σε παγχρύσοις ἐγὼ
Στέψω λαφύροις τῆσδε τῆς ἄγρας χάριν.
ΑΘΗ. Καλῶς ἔλεξας· ἀλλ' ἐκεῖνό μοι φράσον,
Ἔβαψας ἔγχος εὖ πρὸς Ἀργείων στρατῷ;
ΑΙΑ. Κόμπος πάρεσι, κἀκ ἀπαρνοῦμαι τὸ μή.
ΑΘΗ. Ἦ καὶ πρὸς Ἀτρείδαισιν ἤχμασας χέρα;
ΑΙΑ. Ὡς' ὅποτ' Αἴανθ' οἵδ' ἀτιμάσεσ' ἔτι.
ΑΘΗ. Τεθνᾶσιν ἄνδρες, ὡς τὸ σὸν ξυνῆκ' ἐγώ.
ΑΙΑ. Θανόντες· ἤδη τἄμ' ἀφαιρείσθων ὅπλα.

88. Ὧν τυχεῖν] ἰσέον ὅτι τὸ τυχεῖν καὶ τὸ τυγχάνειν μετὰ μετοχῆς τάττονται καὶ λαμβάνονται ἀντὶ τοῦ κατὰ τύχην. δεῖ δὲ εἰδέναι ὅτι ἐπὶ τῶν τοιούτων εἰς τὸ ῥῆμα τῆς μετοχῆς ὁ λόγος ἀναλύεται, οἷον ἔλαθε ποιήσας ἀντὶ τοῦ ἐποίησε, καὶ ἔτυχεν ἀναλώσας ἀντὶ τοῦ ἀνήλωσεν.

Ib. Ἤθελον δ' ἂν ἐκτὸς ὢν τυχεῖν] τὸ ὢν ἐνταῦθα ἀναλύεται εἰς ἀπαρέμφατον, τὸ δὲ τυχεῖν ὑ συνακέεται, ἦγεν ἤθελον δ' ἂν εἶναι ἐκτός.

89. Ὦ ἔτος] διὰ τοῦ ἔτος καὶ τοῦ Αἴας, δισσὴ ἡ κλῆσις· ἢ ὅτι καὶ πρότερον ἐκάλεσεν αὐτόν, ὅτε καὶ Ὀδυσσεύς φησι, τί δρᾷς, Ἀθάνα; ἢ ὡς καὶ πρότερον, ὁπότε ἐδόκει συλλαμβάνειν αὐτῷ πρὸς τὴν ἀναίρεσιν.

90. Τί βαιὸν ἐδέν] ὀλίγον. Ἀντὶ τοῦ ἐδὲ ὅλως. Σύμμαχον δὲ αὐτὴν νομίζει, ὡς καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς φησίν, ὡς εὖ παρέσῃς.

Ib. Βαιὸν τὸ μικρόν. Λέγεται δὲ ἐνταῦθα ἀντὶ τοῦ ἐδέν. Ἔχει δὲ τὸ ᾶν ἔτως, τί ἐδ' ὅλως ἐντρέπῃ, ἤγουν ἐπιτρέφῃ ἔτως ἐμοῦ, ὀλονότι τῆς συμμάχε.

91. Ὦ χαῖρ', Ἀθάνα] ἐπέγνω μὲν τὴν Ἀθηνᾶν· τὰ δὲ ἑξῆς, τοῦ παραπαίοντος· ἔτω γὰρ ἂν προκόψειεν ἡ ὑπόθεσις. Οὐ παντελῶς δὲ ἀπώλετο αὐτοῦ τὸ ἡγεμονικόν, ἀλλ' ἡ μανία γέγονε περὶ τὸ λογιστικόν· ἐμέμνητο μὲν γὰρ ὡς ἐχθρὸς ἀνελών, περὶ τὸ πρόσωπον δὲ ἐσφάλλετο, ὅτι ποίμνια ἀνεῖλε, καὶ διελογίζετο ἄνδρας ἀνηρηκέναι.

92. Ὡς εὖ παρέσῃς] ἤγουν παραςάτις, καὶ βοηθὸς ὑπῆρξας ἐμοὶ, ἵνα τοὺς ἐχθροὺς ἀνέλω.

96. Κἀκ ἀπαρνοῦμαι τὸ μή] Ὤφειλεν εἰπεῖν ὃ λέγω τὸ οὐχί, ἐπεὶ δὲ ἄρνησιν ἔχει τὸ οὐχὶ, λέγει τὸ ἀρνοῦμαι, ἵν' ᾖ, ἀρνούμενος λέγω, τοῦτο δὲ σύνηθες καὶ παρὰ τοῖς κοινοῖς.

Ib. Κἀκ ἀπαρνοῦμαι] αἱ δύο στερήσεις ἐνταῦθα ἀντὶ μιᾶς καταφάσεως· μία γὰρ στέρησις τὸ ὐ, καὶ ἑτέρα τὸ ἀπαρνοῦμαι.

97. Ἤχμασας] σὺν αἰχμῇ ἐκίνησας.

98. Ὡστ' ὅποτ' Αἴανθ' οἵδ'] ἐὰν δασυνθῇ τὸ οἱ, ἔςιν ἐπὶ τῶν Ἀτρειδῶν· ἐὰν δὲ ψιλὸν, τὸ οἶδα ἀντὶ τοῦ ἐπίσαμαι.

100. Θανόντες ἤδη] οἱ θανόντες ἤδη ἀφαιρείσθωσαν τὰ ἐμοὶ προσήκοντα ὅπλα. Αἴρομαι καὶ ὁ παρατατικὸς ἠρόμην ἦρε, καὶ τὸ προστακτικὸν ἀφαίρε ἀφαιρέσθω, ἀφαίρεσθον, ἀφαιρέσθων, ἀφαίρεσθε, ἀφαιρέσθωσαν, καὶ κατὰ συγκοπὴν ἀφαιρείσθων πλεονασμῷ τοῦ ι. Ἔςι γὰρ ἡ συνήθεια αὕτη τῶν Ἀττικῶν.

Ib. Τἄμ' ἀφαιρείσθων] καλῶς τὰ ἐμὰ ἔφη, ἀντὶ τοῦ τὰ ἀνήκοντά μοι, ἐχ ἃ δεῖ με λαβεῖν, ὡς ἰδίων ἀπεςερημένον.

ΑΘΗ. Εἶεν. Τί γὰρ δὴ παῖς ὁ τῦ Λαερτίυ,
Πῦ σοι τύχης ἔσηκεν; ἢ πέφευγέ σε;
ΑΙΑ. Ἡ τὐπίτριπτον κίναδος ἐξήρυ μ' ὅπυ;
ΑΘΗ. Ἐγω' Ὀδυσσέα τὸν σὸν ἐνσάτην λέγω.
ΑΙΑ. Ἥδιςος, ὦ δέσποινα, δεσμώτης ἔσω
Θακεῖ· θανεῖν γὰρ αὐτὸν ἄτι πω θέλω.
ΑΘΗ. Πρὶν ἂν τί δράσῃς, ἢ τί κερδάνῃς * πλέον;
ΑΙΑ. Πρὶν ἂν δεθεὶς πρὸς κίον' ἑρκίυ ςέγης.
ΑΘΗ. Τί δῆτα τὸν δύςτηνον ἐργάσῃ κακόν;
ΑΙΑ. Μάςιγι πρῶτον νῶτα φοινιχθεὶς θάνῃ.

* Turn. κερδανεῖς.

101. Τί γὰρ] τὸ γὰρ ὐκ ἔςι κατασκευαςικὸν, ἀλλ' ἔςι καλλος τῦ λόγυ, ἐν ἀρχῇ ἐννοίας τι θέμενον, ᾧ καὶ οἱ λογοποιοὶ χρῶνται πολλαχῦ.

102. Πῦ σοι τύχης ἔσηκεν; ἢ πέφευγέ σε] ὐχ' ὡς διαςέλλυσα φησὶν, ὡς ἂν εἴποι τις, ἔθανεν, ἢ πέφευγέ σε; ἀλλὰ παροξύνυσα. Φησὶ γὰρ, πέφευγα δή σε ὁ Ὀδυσσεύς.

103. Τὐπίτριπτον κίναδος] τὸ ἐξῶλες θηρίον καὶ πανῦργον· κίναδος γὰρ ἡ ἀλώπηξ. Πάνυ δὲ κατατρέχει τῦ Ὀδυσσέως ὡς ἐχθίςυ.

Ib. Ἐξήρυ μ' ὅπυ] τῆς τύχης ἐςὶ, φησὶ, νοότι.

Ib. Ἡ τὐπίτριπτον] εἰ καὶ δοκεῖ τὸ ἐπίτριπτον κίναδος, εὐθεῖα, διὰ τὸ ῥᾳδίως ὕτω συντάσσεσθαι· ἀλλ' ὐκ ἔςιν ὕτως, ἀλλ' ἔςιν αἰτιατικὴ πρὸς εὐθεῖαν προσχωρῆσα, ὥςπερ καὶ παρὰ τῷ κωμικῷ, οἱ τὸν ὐρανὸν λέγοντες ἀναπέθεσιν ὡς ἐςὶ πνιγεύς. Καὶ πάλιν. Ψύλλαν ὑπόσας ἄλλοιτο τὰς αὐτῆς πόδας, εἰ καί τινες τῶν ἀμαθῶν τὴν διὰ πρόθεσιν λαμβάνυσιν ἔξωθεν. Ἔςι δὲ τὸ ὐρανὸν, αἰτιατικὴ πρὸς εὐθεῖαν τὸ πνιγεὺς προσχωρῆσα. Οὕτω δὴ καὶ τῦτο. Προϊὼν δὲ εὑρήσεις αὖθις τήνδε τὴν σύνταξιν. Ἀλλὰ καὶ τὸ, Ὁρᾷς, Ὀδυσσεῦ, τὴν θεῶν ἰσχὺν ὅση; καὶ τὸ, Σὺ δ' ἀνταμύσῃ τᾶτον ὡς τεθάψεται, ὐχ ἑτέρα ἐςί. Μὴ μόνον δὲ παρὰ ποιηταῖς, ἀλλὰ καὶ λογοποιοῖς πολλὰ τοιαῦτα εὑρήσεις.

Ib. Κίναδος] τὸ ἐπίτριπλον κίναδος, ὡς ἐπίθετον λαμβάνεται τὸ ἐπίτριπτον, ἤγυν τὸ κίναδος τὸ ἐπίτριπτον, τυτέςι τὸ πανῦργον θηρίον, καὶ ἐπιτριβῆς ἄξιον.

104. Ἐγω' Ὀδυσσέα] οἱ Ἀττικοὶ ἐν τοῖς διομένοις ἀποκρίσεως διὰ τῦ ναὶ λέγυσι τὸ ἔγωγε, ἢ μᾶλιςα, ἢ τοιῦτό τι, καὶ ἀρκῦνται τύτοις· ἐν οἷς δὲ τὸ ὐ ἁρμόζει ἐν τῇ ἀποκρίσει, λέγυσι τὸ μὰ ἀπωμοτικὸν, καὶ ἀρκῦνται, τύτῳ.

Ib. Τὸν σὸν ἐνσάτην] ἀντὶ τῦ ἐχθρὸν καὶ ἀντίπαλον. Ἤτοι, κατὰ πάντα ἐνισάμενόν σοι ἢ ἰδικῶς ἐπὶ τῆς κρίσεως μόνον, οἷον τὸν ἀντίδικον κυρίως δὲ ἐνσάτης, ὁ ἐν τῇ ἑῴᾳ ἀντιςήκων τινὶ, ὡς εἰ λέγοι τις τὸν Οἰδίποδα τῦ Λαΐυ ἐνσάτην γεγενημένον.

105. Ἥδιςος] καθ' ἡδονήν μοι.

Ib. Δεσμώτης] δεσμώτης λέγεται καὶ αὐτὸς ὁ δέσμιος, ὡς ὁ δεσμώτης Προμηθεύς. Καὶ ὁ δεσμῶν, ὡς κρατῖνος ἐν πυτίνῃ, "Ἐπὶ τῶν "δεσμοφυλάκων· ὄψει γὰρ αὐτὴν ἐντὸς ἐ "πολλῷ χρόνῳ παρὰ τοῖσι δεσμώτησι κατα"πιπλεμένην."

108. Πρὶν ἂν δεθεὶς] ἰςέον ὅτι πρὶν ἂν δεθεὶς πρὸς τὸν κίονα τῦ ἑρκίυ τῆς ςέγης ἀποδίδοται πρὸς τὸ, μάςιγι πρῶτον τὰ νῶτα φοινιχθεὶς θάνῃ.

Ib. Κίον' ἑρκίυ] ὁ κίων ἀρσενικῶς, παρὰ δὲ τοῖς Ἴοσιν ἡ κίων θηλυκῶς, καὶ πολλὰ ἕτερα ἀρσενικῶς γραφόμενα θηλυκῶς ὕτοι προφέρυσιν.

110. Μάςιγι] πρῶτον ἐντεῦθεν ἡ ἐπιγραφὴ τῦ

ΑΘΗ. Μὴ δῆτα τὸν δύστηνον ὧδέ γ' αἰκίσῃ.
ΑΙΑ. Χαίρειν, Ἀθάνα, τἄλλ' ἐγώ σ' ἐφίεμαι·
Κεῖνος δὲ τίσει τήνδε, κἄκ ἄλλην δίκην.
ΑΘΗ. Σὺ δ' ἔν, ἐπειδὴ τέρψις ὧδέ * σοι τὸ δρᾶν,
Χρῶ χειρί· φείδου μηδὲν ὧνπερ ἐννοεῖς.
ΑΙΑ. Χωρῶ πρὸς ἔργον· τοῦτό σοι δ' ἐφίεμαι,
Τοιάνδ' ἀεί μοι σύμμαχον παρεσάναι.
ΑΘΗ. Ὁρᾷς, Ὀδυσσεῦ, τὴν θεῶν ἰσχὺν ὅση;
Τίς τἄν σοι τἀνδρὸς ἦν προνοέστερος,
Ἢ δρᾶν ἀμείνων εὑρέθη τὰ καίρια;
ΟΔΥ. Ἐγὼ μὲν ὀδὲν' οἶδ'· ἐποικτείρω δέ νιν

* Aldus, ὥδε. Turn. ὧδέ.

τῆ δράματος, ὁ πρότερον φονεύω αὐτὸν πρὶν ἂν μαςίξω.

112. Χαίρειν, Ἀθάνα, τἄλλα] τὸ ἦθος τῆς ἀπαγγελίας ἀρχαῖον· ἔςι δὲ νῦν τὸ χαίρειν ἀντὶ τοῦ χαρτῶς ἐμοὶ λέγεις. Φησὶ δὲ ὡς κατὰ τἆλλα εἶκων τῇ Θεῷ, τοῦτο δὲ ἀντιβαίνων. Ὑπεροπτικὸν δὲ τὸ ἦθος αὐτοῦ ἐντεῦθεν ἐνδείκνυται ὁ ποιητὴς, ἐπεὶ πάνυ πρόςκειται ὁ ἀκροατὴς τῷ Αἴαντι διὰ τὴν συμφοράν, καὶ μονονυχὶ χαλεπαίνει τῷ ποιητῇ ἵνα δόξῃ ἀξιοπαθεῖν ὁ Αἴας, μὴ ὑποτεταγμένος τῷ θαίμονι.

112. Χαίρειν, Ἀθάνα] Ἐγώ σοι ἐφίεμαι, ὦ Ἀθάνα, χαίρειν κατὰ τἆλλα ὅσα με κελεύεις, κατὰ τοῦτο μόνον δὲ οὐκ εἰςακέσομαί σε, ὦ Ἀθάνα, κατὰ τἆλλα μὲν ὑπείκω σοι ὥςτε χαίρειν, ἀντὶ τοῦ ἴνα χαίρῃς.

Ib. Χαίρειν, Ἀθάνα] ἦγεν, ἄλλα λέγε, καὶ ὑπακούσομαί σοι. Εἰκότως δὲ εἶπε τὸ χαίρειν. Ὅταν γάρ τις εἰπών τι εἰςακουσθῇ, διὰ τὸ θέλημα αὐτοῦ πεπληρῶσθαι ᾄδεται.

Ib. Ἐφίεμαι] Ἐφίεμαι τὸ ἐπιθῦμῶ, καὶ ἐφίεμαι τὸ ἐντέλλομαι ποιητικῶς, ἀφ' ἧ ἐφιτμὴ ἡ ἐντολὴ, ἐφίεμαι χαίρειν σε, ἀντὶ τοῦ εὐνοῶ σοι, καὶ ὑπείκω σοι, σύμβολον γὰρ ἡ προσαγόρευσις τῆς εὐνοίας.

Ib. Ἐγώ σ' ἐφίεμαι] ἐφίεμαί σε εἰς τἆλλα κελεύειν μοι καὶ χαίρειν, ὡς πειθομένῳ μοι· εἰς τοῦτο δὲ μόνον οὐκ ἀκούσομαί σου.

115. Ὧνπερ ἐννοεῖς] γράφεται ἐννίπεις.

Ib. Χρῶ χειρὶ] ἦγεν ἀπόλαυε τῆς χειρὸς πρὸς τὸ σὸν θέλημα, ὅσον ἐξεῖ τοῦτον κολάζων.

Ib. Φείδου μηδὲν] μηδενὸς φείδε ἀπὸ πάντων ὧν ἐννοεῖς. Ἢ καὶ ἄτως, χρῶ τῇ σῇ χειρὶ, μηδαμῶς φείδε, καὶ ἀκριβολογοῦ τῶν ἔργων ὧνπερ ἐννοεῖς.

117. Παρίςαται] παρίςαται δοῦλος δισπότῃ, καὶ παρίςαται τίς τινι, ἀντὶ τοῦ συμμαχεῖ, ἀφ' ἧ παρασάτης, προίςαται δὲ ὁ ἔμπροσθεν ἱςάμενος καὶ βοηθῶν τοῖς ὄπισθεν, ἀφ' ἧ προσάτης.

118. Ὁρᾷς, Ὀδυσσεῦ] παιδευτικὸς ὁ λόγος καὶ αἰποτρεπτικὸς ἁμαρτημάτων. Καὶ διὰ τοῦτο ἐπίτηδες καὶ τῷ Ὀδυσσεῖ, καὶ τῷ Διατῇ ὑπέδειξε τὴν Αἴαντα· δηλῶν ὡς ὁ πρότερον φρόνιμος καὶ πρακτικὸς, νῦν ἐξέςη διὰ τὸ Θεομαχῆσαι. Καὶ τοῦτο δὲ Ὁμήρῳ παίδευμα, ὅτι ἐφ' οἷς αὐχοῦσι τινὲς, τούτων στερῆνται παρὰ Θεῶν, ὡς καὶ Θάμυρις, τῆς μουσικῆς· καὶ Νιόβη, τῶν τέκνων.

119. Προνέστερος] ἀπὸ τοῦ εὐ μορίου καὶ τοῦ νῆς γίνεται εὔνης, καὶ ἀπὸ τῆς ἐν καὶ τοῦ νῆς ἔννης ὁ φρόνιμος. Καὶ ἀπὸ τοῦ α καὶ τοῦ νῆς ἄννης ἢ ὁ ἀνόητος, ἢ ὁ μηδόλως ἔχων νῆν· ἀπὸ δὲ τῆς πρὸ καὶ τοῦ νῆς πρόνης ἄχρηςον, ἀφ' ἧ προνέστερος συγκριτικὸν, ὁ μᾶλλον προνοούμενος ἢ ὁ προνοητικώτερος.

122. Ἔμπης

Δύστηνον ἔμπης, καίπερ ὄντα δυσμενῆ,
Ὅθ' ἕνεκ' ἄτῃ συγκατέζευκται κακῇ,
Οὐδὲν τὸ τέτε μᾶλλον ἢ τὲμὸν σκοπῶν.
" Ὁρῶ γὰρ ἡμᾶς ὐδὲν ὄντας ἄλλο, πλὴν
" Εἴδωλ', ὅσοι περ ξῶμεν, ἢ κέφην σκιάν."
ΑΘΗ. Τοιαῦτα τοίνυν εἰςορῶν, ὑπέρκοπον
Μηδέν' ποτ' εἴπῃς αὐτὸς εἰς θεὺς ἔπος,
Μηδ' ὄγκον ἄρῃς μηδέν', εἴτινος πλέον
Ἢ χειρὶ βρίθεις, ἢ μακρᾷ πλάτᾳ βάρει *.
" Ὡς ἡμέρα κλίνει τε κἀνάγει πάλιν
" Ἅπαντα τἀνθρώπεια· τὲς δὲ σώφρονας

* Turn. βάθει.

122. Ἔμπης καίπερ] τὸ ἔμπης καὶ τὸ καίπερ σύνδεσμοι εἰσὶν ἐναντιωματικοὶ, καὶ λαμβάνονται ἐνταῦθα ἐκ παραλλήλε.

Ib. Ἔμπης] Ἴωνες ἔμπης φασὶν, Ἀττικοὶ δὲ ἔμπας καὶ ἔμπα.

124. Ἢ τὲμὸν σκοπῶν] οἷον ἀφορῶν εἰς τὰ ἀνθρώπινα τὰ πάντων κοινά.

125. Ὁρῶ γὰρ ἡμᾶς] πρὸς τὸ Πινδαρικὸν, " Τί δέ τίς; τί δὲ ἄτις, σκιᾶς ὄναρ ἄνθρω-" ποί." Ἀντὶ ἀνυπάρκτε τὸ ἀνυπαρκτότερον. Ἐνταῦθα μέντοι ὁ λόγος ἐςὶν ἐγγυτέρω τῆς ἀληθείας ἤπερ τὸ Πινδαρικὸν. Ὁ μὲν γὰρ Πίνδαρος ἐν τοῖς ἀσυςάτοις πεποίηται τὴν ὑπερβολὴν, ὁ δὲ ἐν τοῖς φαινομένοις καὶ δοκοῦσιν, ὐχ ὑπάρχυσι δὲ κατὰ ἀλήθειαν. Ὁ δὲ Ὅμηρος δι' ἑνὸς αὐτάρκως, τοῦτο δεδήλωκεν, " Οὐδὲν " ἀκιδνότερον γαῖα τρέφει ἀνθρώποιο."

126. Εἴδωλ'] Εἴδωλα τὰ φαινόμενα ἐν τῷ ἀέρι φαντάσματα, ἅπερ ἅμα τῷ φανῆναι ἀφανίζονται ἀςατα ὄντα καὶ ἀβέβαια.

127. Τοιαῦτα] ὡς τὲς μεγαλαύχες ὅτω θεοὶ κολάζυσι, καὶ πρὸς αὐτὲς ὐδέν ἐςι τὸ ἀνθρώπινον. Ὅτι δὲ ὁ Αἴας τοιοῦτος, προϊόντες εὑρήσομεν.

Ib. Ὑπέρκοπον] ἀντὶ τῦ ὑπέρκομπον. Φασὶ τὸν Αἴαντα τρίτον ἠσεβηκέναι περὶ τὲς θεύς. Πρῶτον μὲν, ἐκβαλεῖν τὸ δίφρε τὴν Ἀθηνᾶν, βυλομένην αὐτῷ συμμαχεῖν· δεύτερον, ἀπαλεῖψαι τὴν γλαῦκα τὴν ἐγγεγραμμένην τῷ ὅπλῳ αὐτῦ ἐξ ἔθες πατρῴε· τρίτον, ὅτι ὐκ ἐπείσθη τῷ πατρὶ συμβελεύοντι πείθεσθαι τοῖς θεοῖς.

129. Ὄγκον] Ὄγκος διχῶς δύο, τὴν ἔπαρσιν, ἤγεν ὑπερηφανίαν, καὶ τὸ βάρος.

130. Χειρὶ] δυνάμει.

Ib. Βρίθεις] τὸ βριθω, κοινῶς, τὸ βαρῦμαι σημαίνει, ἐνταῦθα δὲ ὑπερέχεις.

131. Ὡς ἡμέρα] γνωμικὸν καὶ τῦτο.

Ib. Ὡς ἡμέρα] τὸ ὡς ἀντὶ τῦ ὅτι ἐνταῦθα καὶ ἀντὶ τῶν καθὰ νοητέον. Καὶ τὸ μὲν ἀντὶ τῶν καθὰ ὕτω νοητέον, ἅπαντα τὰ ἀνθρώπινα κλίνει καὶ πίπτει, καὶ ἀνάγει καὶ ἀναφέρεται, καθάπερ ἡμέρα ἀρχομένη τε καὶ πάλιν λήγυσα, τῷ μὲν ἡλίῳ, ὁπότε πρὸς τὰ κάτω χωροίη, λήγυσαν ταύτην παρασκευάζοντος ὁπότε δὲ ἐκ τῶν κάτω πρὸς τὰ ἄνω πάλιν ἄνεισιν, ἀρχομένην δεικνύντος καὶ φαίνυσαν. Οὐδὲν γὰρ ἄλλο ἡμέρα ἢ παρυσία ἡλίε, ὥσπερ καὶ τἐναντίον ἡ νύξ, ἀπυσία. Εἰ δὲ ἀντὶ τῦ ὅτι, πρὸς τὸ ἄνω συνάψεις, ὅτι ἡμέρα καὶ καιρὸς εἰς ἅπαντα τὰ ἀνθρώπινα κλίνει καὶ μεταβάλλει καὶ ἀνάγει καὶ ἀνορθοῖ, ὥσπερ καὶ Φίλων φησὶ, τύχης γὰρ ἀσαθμητοτέρου ὐδὲν, ἄνω καὶ κάτω τὰ ἀνθρώπινα πτοητεύσης.

132. Τὲς δὲ σώφρονας] Ἤγεν, τὲς ἀρετὴν μεταχειριζομένυς (τὸ σωφρονεῖν γὰρ ἐπὶ πά-

σης

"Θεοὶ φιλῶσι, καὶ συγῶσι τὸς κακούς."

ΑΝΑΠΑΙΣΤΟΙ.

ΧΟΡ. Τελαμώνιε παῖ, τῆς ἀμφιρύτυ
Σαλαμῖνος ἔχων βάθρον ἀγχιάλυ·
Σὲ μὲν εὖ πράσσοντ' ἐπιχαίρω·
Σὲ δ' ὅταν πληγὴ Διὸς, ἢ ζαμενὴς
Λόγος ἐκ Δαναῶν κακόθρυς ἐπιβῇ,
Μέγαν ὄκνον ἔχω, καὶ πεφόβημαι,
Πτηνῆς ὡς ὄμμα πελειάς.
Ὡς καὶ τῆς νῦν φθιμένης νυκτὸς,

σης ἀρετῆς λέγεται) οἱ Θεοὶ φιλῶσι, εἰσὶν ἀκλινεῖς δηλονότι, καὶ βέβαιοι. Λέγεται δὲ τὸ σωφρονεῖν καὶ ἐναντίον ἐστὶ τῷ μαίνεσθαι· τὸ μαίνεσθαι δὲ λέγεται καὶ ἐπὶ τῶν ἀμέτρως χρημάτων ἐρώντων, καὶ ἐπὶ τῶν φιλοδόξων καὶ φιληδόνων, ὥστε τὸ σωφρονεῖν οὐ τῷ φιλοδοξεῖν μόνον ἐστὶν ἐναντίον, ἀλλὰ καὶ τῷ φιλοδοξεῖν, καὶ τῷ φιλοχρηματεῖν· Τὸ δὲ τούτοις ἐναντίον, ἐφ' οἷς πᾶσα κακία περίεσται, ἐπὶ πάσης ἀρετῆς οἰκείως ἂν λέγοιτο.

134. Τελαμώνιε παῖ] πιθανῶς αὐτῷ ὁ χορὸς ἐσκεύασαι ἀπὸ Σαλαμινίων ἀνδρῶν· τοῦτο μὲν, παρρησιαζομένων ὡς ἐλευθέρων· τοῦτο δὲ, συμπαθῶς ἐχόντων, ὡς πολιτῶν, καὶ οἰδημόνως λαλούντων. Ὡς ὑπηκόων· ὁ γὰρ πιθανὸν ἐξ Ἀχαιῶν εἰσάγειν, καὶ διὰ τὸ μὴ προσκρούειν τῷ βασιλεῖ. Τὸ δὲ τῶν αἰχμαλώτων, κηδεμονικὸν μὲν, ὡς Αἰσχύλος ἐν Θρήσσαις· ὁ μὴν εὐπρόσωπον. Ὅρα γὰρ εἶον τὸς αἰχμαλώτυς ἐπιτιμᾶν τῷ Μενελάῳ· πιθανὴ δὲ καὶ ἡ εἴσοδος· ἀκούσας γὰρ ὁ Ὀδυσσεὺς παρὰ τῆς Ἀθηνᾶς, δείξω δὲ καὶ σοὶ τήνδε τὴν περιφανῆ νόσον, ὡς πᾶσιν Ἀργείοισιν εἰσοδῶν θροῆς, καὶ μαθὼν τὸ σαφὲς, δεδήλωκε τοῖς Ἀχαιοῖς. Ταύτης ἓν τῆς φήμης ἀκούσαντες οἱ Σαλαμίνιοι παραγεγόνασι, μηδέπω ὑπὸ τῆς εὐνοίας πεπεισμένοι ὡς αὐτὸς εἴη ὁ πράξας, ἀλλ' ἀπιστοῦντες, καὶ ὑπὸ ἐχθρᾶς πεπλάσθαι οἰόμενοι. Ὁ δὲ νῦς, Σῷ μὲν εὖ πρασσόντος, ἐν χαρᾷ ἐσμέν. Καὶ τὸ ἀνάπαλιν. Τὸ δὲ ὅλον, ἐν σοὶ ἐσμέν. Τὰ δὲ πράγματα νῦν τῷ Αἴαντος φαῦλά εἰσι. Καὶ οὐκ ἐνεχώρει αὐτῷ διηγήσασθαι τὰ ἀνδραγαθήματα.

135. Σαλαμῖνος ἔχων βαθρὸν ἀγχιάλυ] τὸ Θεμέλιον. τὸ ἕδρασμα. Ἀντὶ τοῦ δι' ὃν ἵσταται ἡ Σαλαμίς. Οὐ πάντως δὲ αἱ ἀγχίαλοι, καὶ ἀμφίαλοί εἰσιν. Οἷα ἐστὶ καὶ ἡ Ἀλεξάνδρεια, ἀγχίαλος μὲν, οὐκ ἀμφίαλος δέ. Αἱ δὲ νῆσοι, καὶ ἀγχίαλοι καὶ ἀμφίαλοί εἰσι.

136. Σὲ μὲν εὖ πράσσοντ' ἐπιχαίρω] ἀντὶ τοῦ συγχαίρω. Τοῦτέστιν, σοῦ μὲν εὖ πράσσοντος ἢ ἔτως, εἰς σὲ μὲν εὖ πράσσοντα ἐπιχαίρω, ἵνα λείπῃ ἡ εἰς.

Ib. Ἐπιχαίρω] ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐπὶ κακοῦ λαμβάνεται· νῦν δὲ ἐπὶ καλοῦ κεῖται, τῆς ἐπὶ πρὸς τὸ σὲ συντασσομένης. Ὅπερ καὶ εἰς τὸ ἐπιβῇ ποιήσεις. Βούλεται δὲ δεῖξαι, ὅτι καὶ τὴν εὐτυχίαν καὶ τὴν δυστυχίαν αὐτοῦ οἰκείαν λογίζεται.

137. Σὲ δ' ὅταν] ἐπί σε δὲ, καὶ τὰ ἑξῆς.

Ib. Ζαμένης] ἀντὶ τοῦ δυσμενής.

138. Ἐπιβῇ] ἀπὸ κοινοῦ το ἐπιβῇ. Εἰς σὲ δὲ ὅταν νόσος ἐπιβῇ. Κακόθρυς δὲ, οἷον ἐστὶ καὶ τὸ ἑξῆς.

140. Πτηνῆς ὡς] τοῦτο γὰρ τὸ ζῶον πάνυ δειλόν. Εἰκότως δὲ εἶπε τὸ ὄμμα· Ὁπόταν γὰρ αἰσθομένη τινὸς ψόφυ κωμμύῃ τὰς ὀφθαλμὰς, παλλομένην ἐστὶν αὐτῆς τὴν καρδίαν φράσαι.

Ib. Πτηνῆς ὡς ὄμμα] ἐπεὶ περιδρὲς τὸ ζῶον· ὄμμα δὲ πελείας περιφραστικῶς ἡ πέλεια.

141. Ὡς καὶ τῆς] μὴ λάβῃς εἰς τὸ νυκτὸς ἔξωθεν

Μεγάλοι θόρυβοι κατέχεσ' ἡμᾶς
Ἐπὶ δυσκλείᾳ, σὲ τὸν ἱππομανῆ
Λειμῶν ἐπιβάντ', ὀλέσαι Δαναῶν
Βοτὰ, καὶ λείαν,
Ἥπερ δορίληπτος ἔτ' ἦν λοιπὴ,
Κτείνοντ' αἴθωνι σιδήρῳ.
Τοιάδε λόγες ψιθύρες πλάττων *
Εἰς ὦτα φέρει πᾶσιν Ὀδυσσεὺς,
Καὶ σφόδρα πείθει· περὶ γὰρ σὲ νῦν
Εὔπεισα λέγει· καὶ πᾶς ὁ κλύων

* Aldus, πλάσσων.

ἔξωθεν ἐπὶ, ἀλλὰ πρὸς τὸ θόρυβοι σύντασσε· Ἐπειδὴ γὰρ ταῦτα νύκτωρ γέγονεν, ἆρις' ἂν ἔχοι λέγειν τῆς νυκτὸς τετρσὶ τοὺς θορύβες. Μὴ διςάσης δὲ εἰ πρὸς τὸ φθιμένης ὅπερ ἐςὶ παρῳχημένῳ χρόνῳ, τὸ νῦν συντάσσεις. Διὰ γὰρ τὸ πάνυ ἀρτίως καὶ μὴ ἐκ πολλῶ γεγονέναι τὴν φθίσιν, τὸ νῦν τέθηται, τὸ σύνεγγυς τῆς φθίσεως παριςῶν.

Ib. Ὡς καὶ τῆς νῦν] ὡς καὶ τῆς παρελθόσης νυκτὸς ἐν φόβῳ γεγόναμεν ἐπὶ τῇ σῇ δυσκλείᾳ. Πιθανὼς δὲ ἐκ ἐλέγχει τὸν βασιλέα ὡς ἡμαρτηκότα, ἀλλὰ τὴν δυσπραγίαν προσέλαβεν ὡς ἀπὸ τῆς εἱμαρμένης. Πάνυ δὲ εὖνοι ὄντες, ἀπιςῶσι, καὶ ὑπολαμβάνεσιν αὐτὸν ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν συκοφαντῆσθαι· ἐνδέει ἓν καθέςηκα, ὅταν ᾖ τι τοιοῦτον περὶ σέ.

143. Τὸν ἱππομανῆ] τοῦτο ἢ πρὸς τὸ λειμωνα γόει (ἱππομανὴς γὰρ λειμῶν, ἐν ᾧ ἵπποι μαίνονται καὶ βακχεύσιν) ἢ μὴ σύναπτε πρὸς τὸν λειμῶνα ἵν' ᾖ τὸ ἱππομανῆ πρὸς τὸ σὲ, ὅτως, ἐπὶ τὸν λειμῶνα βάντα σέ. Ποταπόν; ἱππομανῆ, ἤτοι μεγάλως καὶ σφοδρῶς μαινόμενον καὶ θυμούμενον· ἵν' ᾖ παραπλήσιον τῷ βάπαις, αὐτὶ τοῦ μέγας παῖς, ἢ ἱππομανῆ, τὸν ἱππικόν.

Ib. Σὲ τὸν ἱππομανῆ] τινὲς τὸν μεγαλομανῆ ἐξεδέξαντο, ὡς βάπεινα· ἤτοι τὸν μεγάλως μαινόμενον. Ἀλλ' ἐκ ἐπίςευσεν ὁ χορὸς ὅτι ἐμαίνετο ὁ Αἴας. Σὲ τὸν ἵππιν μαινόμενον καὶ ἱππικόν. Ἀλλ' οἱ νησιῶται ἐχ ἱππομανῆσιν, ἀθ' ἱππήλατοί εἰσιν αἱ νῆσοι. Τὸ ἱππομανῆ τοίνυν πρὸς τὸν λειμῶνα ἐκλιπτέον. Ἄλλως· ἱππομανῆ ἢ αὐτὸν λέγει τὸν Αἴαντα, ὡς μεγάλως μαινόμενον, ἀπὸ μεταφορᾶς, (ἡ γὰρ τῶν ἵππων μανία χαλεπωτέρα ἐςὶν) ἢ ἐπὶ ἵπποις μαινόμενον. Τὸ γὰρ ἵππος ἐπὶ μεγάλῳ τάσσεται, ὡς ἱπποσύλινον, καὶ ἱππογυιάμονα, τὸν μεγαλογυιάμονα· ἢ ἐπὶ τῷ λειμῶνος, οἷον τὸ εὐανθῆ, ἐφ' ὃν οἱ ἵπποι μαίνονται ἢ τὸν ἄγαν μαμηνότα καὶ ἀνθοῦντα καὶ ἀνυδρίζοντα τῇ χλόῃ, διὰ τὸ πλῆθος.

144. Λειμῶν] λειμὼν ὁ ὕδασι καταῤῥυτος τόπος· ἀπὸ τοῦ λείβω, ἀφ' ὃ καὶ λιβάδιον. Λειμωνιὰ δὲ, ἡ ἐν τῷ λειμῶνι χλόη.

147. Αἴθωνι σιδήρῳ] λαμπρῷ.

148. Τοιάδε λόγες] ἀνὲς, Οὐδὲν ἐνέχυρον εἰδὼς ὁ Ὀδυσσεὺς, πλάττεται ψευδεῖς λόγες, ἀκέσας μόνον ὡς ἦκε.

Ib. Σὺν νεορράντῳ ξίφει· Καλῶς δὲ καὶ τὸ ψιθύρες λόγες, αὐτὶ τοῦ διαβόλες, ὡς διὰ παυηγυρίαν ἀθρόως ἐ λεγομένος, ἀλλὰ πρὸς ἓν ἕκαςον ἐξαπατῶντα λάθρα.

150. Περὶ γὰρ σὲ νῦν εὔπειςα λέγει] ὅτι ἐν ἀτυχίᾳ καθέςηκας σὺ λοιπὸν τῆς ἥττης χάριν. Ἢ ἐπεὶ μέγας εἶ, εἶχες τὸν φθόνον συμπράττοντα.

Ib. Περὶ γὰρ] εἰκότως εἶπε τὸ νῦν, παριςῶν τὴν ἐνεςῶσαν αὐτῷ ἔχθραν πρὸς τοὺς Ἕλληνας, καὶ μάλιςα τοὺς αὐτῶν πρᾶττοντας, ἀδικούσης αὐτὸν τῇ περὶ τῶν ὅπλων κρίσει· ὥστε ἃ κατ' αὐτῶν

Τῷ λέξαντος χαίρει μᾶλλον,
Τοῖς σοῖς ἄχεσιν καθυβρίζων.
" Τῶν γὰρ μεγάλων ψυχῶν ἰεὶς
" Οὐκ ἂν ἁμάρτοι· κατὰ δ' ἄν τις ἐμοῦ
" Τοιαῦτα λέγων, οὐκ ἂν πείθοι·
" Πρὸς γὰρ τὸν ἔχονθ' ὁ φθόνος ἕρπει.
" Καίτοι σμικροὶ, μεγάλων χωρὶς,
" Σφαλερὸν πύργου ῥῦμα πέλονται·
" Μετὰ γὰρ μεγάλων βαιὸς ἄρις' ἂν
" Καὶ μέγας ὀρθοῖθ' ὑπὸ μικροτέρων *."
Ἀλλ' ὁ δυνατὸν τοὺς ἀνοήτους
Τούτων γνώμας προδιδάσκειν.
Ὑπὸ τοιούτων ἀνδρῶν θορυβῇ·
Χ' ἡμεῖς ὑδὲν σθένομεν πρὸς ταῦ-

* Turn. μικρῶν.

τῶν ἀκούσειν, εἰ καὶ ψευδῆ, ἀλλ' ὡς ἀληθῆ δεχόμενοι ἥδονται.

154. Τῶν γὰρ μεγάλων ψυχῶν] τροπικῶς, ὡς ἐπὶ τῶν τοξευόντων κατὰ μεγάλα σώματος, οἳ οὐχ ἁμαρτάνουσι. πιστὰ δ' ἂν τοῖς ἀκούσι τὰ κατὰ τῶν μεγάλων διὰ τὸν φθόνον. Πίνδαρος· " Ὅσον δὲ λόγοι φθονεροῖς, ἰάπτει" ται εἰδώς. Χερόνεσσι δ' οὐκ ἐρίζει."

Ib. Τῶν γὰρ] μὴ λάθῃς ἔξωθεν τὸ κατὰ εἰς τὸ μεγάλων, ὥς τινες τῶν ἁμαθῶν, ἀλλ' οὕτω λέγε, ὁ γάρ τις δηλονότι ἁμάρτοι τῶν μεγάλων ψυχῶν, εἰς καὶ πέμπων κατ' αὐτῶν λόγους δηλονότι ἐχθίστους. Εἴρηται δὲ ἐκ μεταφορᾶς τῶν τοξευόντων. Ὅταν γὰρ μείζων ὁ σκοπὸς ᾖ, ἥκιστα τύπτει ἀποτυγχάνουσιν. Οἱ δὲ προστιθέντες τῷ εἰς τὸ λόγους, ἁμαρτάνουσι, μὴ εἰδότες τὰ μέτρα τῶν στίχων ποιοῦσι δὲ τὸ λόγους κατὰ συνεκδοχὴν ἀπὸ τοῦ λέγων.

155. Κατὰ δ' ἄντις ἐμοῦ] τῷ δημοτικῷ καὶ ἐπιτελοῦς.

157. Πρὸς γὰρ ἔχοντα] λείπει τὸ εὖ.

Ib. Ὁ φθόνος] εἰκότως τὸ ἕρπει ἐπὶ φθόνου εἶρηκε, δίκην ὄφεως. Ἐπὶ τούτου γὰρ τὸ ἕρπειν λέγεται, τοὺς φθονουμένους βλάπτοντος.

158. Καίτοι σμικροὶ] πάνυ αἰδημόνως ὁ χορὸς ἐξελέγχει τὴν αὐθάδειαν τῶν Ἑλλήνων· ὁ τοῦτο ἀντικρυς ποιεῖ ἀλλὰ ψιλῶς γνωμολογῶν βούλεται γὰρ ἐπιτιμᾶν ὅτι κακῶς πράττουσι καθαιροῦντες τὸν Αἴαντα, καὶ ἑαυτοῖς ἀσυμφόρως. Φησὶ γὰρ ὅτι ἀσθενὴς φυλακὴ τοῖς μικροῖς ἄνευ τῶν μεγάλων. Τοῦτο δὲ τείνει καὶ ἐπὶ τὸν Αἴαντα, ὅτι ἀσθενήσουσι αὐτοί.

159. Σφαλερὸν ῥῦμα] ἀντὶ τοῦ ἀσθενὴς φυλακή.

162. Ἀνοήτους] ἰσέον, ὅτι ἴδιόν ἐστι τοῖς ἀνοήτοις τὸ φρονεῖν. Τοῖς δὲ φρονοῦσιν ἴδιον, τὸ διαθρεῖν λήρους.

163. Ἀλλ' ὁ] τοῦτο διπλῶς λέγει, ἀλλ' ὁ δυνατὸν τοὺς ἀνοήτους προδιδάσκειν γνώμας τούτων, ἦγουν τὴν περὶ τούτου διάνοιαν. Τῆτ' ἔστιν, ὑδεὶς ἂν δύναιτο διδάσκειν τοὺς ἀσυνέτους Ἕλληνας τούτους τοὺς λόγους, ὡς δεῖ περὶ πλείστου ποιεῖσθαι τοὺς μεγάλους· καὶ πάλιν, ὁ δυνατὸν προδιδάσκειν τοὺς κατὰ τὰς γνώμας ἀνοήτους

τ' ἀπαλέξασθαι, σὲ χωρὶς, ἄναξ.
Ἀλλ' (ὅτε γὰρ δὴ τὸ σὸν ὄμμ' ἀπέδραν,
Παταγοῦσιν, ἅτε πτηνῶν ἀγέλαι)
Μέγαν αἰγυπιὸν ὑποδείσαντες,
Τάχ' ἂν, ἐξαίφνης εἰ σὺ φανείης,
Σιγῇ πτήξειαν ἄφωνοι.

ΕΠΩΔΙΚΑ. ΣΤΡΟΦΗ.

Ἦ ῥά σε, Ταυροπόλα Διὸς Ἄρτεμις,

γοῦντες τούτων, ἦγεν τοὺς μωροὺς τὴν διάνοιαν; καὶ μηδὲν τούτων ὧν ἔφην αἰσθανομένους.

166. Ἀπαλεξασθαι] ἄλεξω, ἀλεξήσω, αὔξω, αὐξήσω, ἔψω, ἑψήσω, ἐνεῶτες καὶ μέλλοντες. Οἱ γράφοντες ἀπαλλάξασθαι, ἁμαθῶς τῶν μέτρων· χρὴ ἓν ἀπαλέξασθαι γράφειν, ἵν' ἔχῃ ὀρθῶς.

167. Ἀλλ' (ὅτε] τὸ πᾶν οὕτως, Ἀλλὰ γὰρ ὑποδείσαντές σε οἱ Ἀχαιοί, ἦγεν φοβηθέντες, ὅτε δὴ ἀπέδραν τὸ σὸν ὄμμα, παταγοῦσιν, ἦγεν θορυβοῦσι, καθὰ ἀγέλαι πτηνῶν, ἀποφευγοῦσαι μέγαν αἰγυπιόν. Ἄλλως· ἡ σύνταξις οὕτως ἀλλ' εἰ φανείης σὺ τούτοις ἐξαίφνης, τάχ' ἂν πτήξειαν καὶ φοβηθεῖεν ἄφωνοι ἐν σιγῇ, τοῦτ' ἔστιν, ὑπὸ τῆς φόβου σιγὴν καὶ ἀφωνίαν ἔχουσιν, ὑποδείσαντες καὶ φοβηθέντες ἅτε καὶ καθὰ ἀγέλαι πτηνῶν μέγαν αἰγυπιὸν καὶ αὐτὸν, ὑποδείσασαι δηλονότι. Παταγοῦσι γὰρ καὶ θορυβοῦσιν, ὅτε ἀπέδραν καὶ ἀπέφυγον τὸ σὸν ὄμμα. Καὶ μὴ νομίσῃς λέγειν τὸν χορὸν τοῦτο· διότι ἔφευγον οἱ Ἕλληνες τὸ τῆς Αἴαντος ξίφος, καὶ ἐκ ἀπώλοντο, μανέντος καὶ πρὸς τὰς πώρας χωρήσαντος. Πῶς γὰρ ἔλεγεν ἂν ὅπερ ἐκ ἠπίστατο, ἀλλ' ὕστερον ὑπὸ Τεκμήσσης καὶ αὐτῆς Αἴαντος ἔμαθεν ἐληλέντος εἰς αἴσθησιν; ἐνδεικνύμενος δὲ τὸ τῆς Αἴαντος, φοβερὸν τοῦτο φησὶν οἱ δὲ τὸ γὰρ ἀρχὸν λέγοντες, ἀγνοῦσι τὴν σύνταξιν. Καὶ γὰρ ζίζουσι μὲν πρὸς τὸ παταγοῦσι. Τὸ δὲ, ἅτε πτηνῶν ἀγέλαι, ἀσυνδέτως ἐκφέρουσι. Τὸ δὲ ὅτε, ἐνταῦθα ἀντὶ τοῦ ὅποτε ἐστίν. Ἐπειδὴ καθολικῶς, ὡς ἔφαμεν, ὁ λόγος ἀπὸ τῆς χορῆς λέγεται ἢ μὴ λάμβανε πρὸς τὸ πτηνῶν ἀγέλαι τὸ ὑποδείσασαι, ὡς ἔφαμεν, ἀλλ' ἐκ τοῦ ἀπέδραν. Ἀποδρᾶσαι κατὰ συνεκδοχὴν νοοῦ, ἵν' ᾖ, ἀποδρᾶσαι μέγαν αἰγυπιόν.

168. Ἅτε πτηνῶν ἀγέλαι] Θηλυκῶς τῷ ἀγέλαι ἐπήγαγεν ἀρσενικὴν μετοχὴν τὴν ὑποδείσαντες, πρὸς τὸ νοητόν. Ἐν γὰρ ταῖς ἀγέλαις, εἰσὶ καὶ ἄρσενες καὶ θήλειαι. Ὁ νῦς, διὰ τοῦτο κομπάζουσί σε ἀφανοῦς ὄντος ὡς πτηνῶν ἀγέλαι παταγοῦντες, καὶ τοῦτο εἰς τὸν κενὸν ψόφον.

Ib. Παταγοῦσιν] πάταγος δι' ἐνὸς τ. Ὁττοβος δὲ τὸ αὐτὸ, διὰ δύο.

Ib. Πτηνῶν ἀγέλαι] ἀντὶ τῶν ὀρνίθων· ἵνα τὸ ὑποδείσαντες καταλλήλως ἐπάγοντο.

169. Αἰγυπιὸν] εἶδος ἀετοῦ ὁ αἰγυπιὸς ὃν φασιν ἐν μαθορίῳ εἶναι ἀετῷ καὶ γυπὸς· ὡς καὶ τὸ ὄνομα μαρτυρεῖ.

171. Πτήξειαν] Κανόνισον, πτήσσω, ὁ μέλλων πτήξω, ὁ ἀόριστος ἔπτηξα. Ἡ μετοχὴ, ὁ πτήξας, τῷ πτήξαντος, καὶ τὸ εὐκτικὸν κοινῶς μὲν, πτήξαιμι, αἰολικῶς δὲ πτήξειε, πτήξειας, πτήξειε, τὸ τρίτον τῷ πληθ. Πτήξειαν, ἀντὶ τοῦ φοβηθείησαν.

172. Ἦ ῥά σε] ὁ χορὸς, ὑδέπω πεπιστευκὼς ὅτι Αἴας τὰ τεθρυλλημένα διεπράξατο, ἀλλ' οἰόμενος ἐκ τινος ὀργῆς θεῶν ταύτην τὴν φήμην γεγενῆσθαι, ποιεῖται πρὸς τὴν φήμην τὸν λόγον.

Ib. Ταυροπόλα] ἢ ὅτι ἐν ταύροις τῆς Σκυθίας τιμᾶται· ἢ ἀπὸ μέρους, τῶν ποιμνίων ἢ προσάτις· ἢ ὅτι ἡ αὐτὴ τῇ σελήνῃ ἐστὶ, καὶ ἐποχεῖται ταύροις. Ἦν καὶ ταυροπὸν ὀνομάζουσιν· τὸ ἐξῆς, ἦ ῥά σε ταυροπόλα ὥρμησεν ἐπὶ βοῦς ἀγελαίας. Τὰς πολλὰς γὰρ τῶν μαινομένων ἐκ σελήνης νοσεῖν ὑποτίθενται, διὰ

(Ὦ μεγάλα φάτις, ὦ
Μᾶτερ αἰσχύνας ἐμᾶς)
Ὥρμασε πανδάμους ἐπὶ βῶς ἀγελαίας, 175
Ἦπυ τινὸς νίκας ἀκάρπωτον χάριν,
Ἢ ῥα κλυτῶν ἐνάρων
Ψευσθεῖσα δώροις, ἦτ' * ἐλαφηβολίαις.

* Aldus, εἴτ'.

τὸ νυκτεριναῖον δεσπόζειν φασμάτων. Ἄλλως· τὴν μὲν ἀναίρεσιν τῶν ποιμνίων ὁ χορὸς πιστεύει ὑπὸ Αἴαντος γενέσθαι, ἐκ ἐξ ἰδίας δὲ προνοίας.

Ib. Ἢ ῥά σε] εἰκότως Ἄρτεμιν καὶ Ἄρην καὶ τὸν ὑπεργὸν αὐτῆ Ἐνυάλιον αἰτίας τῶν παρόντων ἡγεῖται κακῶν, ἅτε πολεμικὰς θεὰς, καὶ βεβοηθηκότας ἴσως ἂν αὐτῷ πρὸς μάχην, καὶ μὴ παρ' αὐτὰς τυχόντας ὧν ἔδει. Ταῦτα δὲ ἦν θυσίαι καὶ ἀναθήματα. Οἴεται δὲ καὶ ἐν ἐλαφηβολίαις καὶ κυνηγεσίαις συμμαχῆσαι αὐτῷ τὴν Ἄρτεμιν (τῶν γὰρ ἔφορος ἡ θεὸς) καὶ διὰ τὸ μὴ ἀντιτυχεῖν χάριτος, ὀργισθῆναι αὐτῷ. Μὴ λάθῃς δὲ ἔξωθεν εἰς τὸ χάριν. Διὰ, ὥς τινες φασὶν ἀπατώμενοι, πρὸς τὴν αἰτιατικήν. Οὐ γὰρ μόνον ἐψεύσθημεν τῆδε, φαμὲν, ἀλλὰ καὶ τόδε, ὥσπερ καὶ, μέτεσί μοι τόδε· ἐ μόνον δὲ ἅτω φαμὲν τὸ ψεύδεσθαι, ἀλλὰ καὶ πρὸς δοτικὴν πλαγιάζομεν, ὡς ἔχει κἀνταῦθα· πρῶτον γὰρ εἰς αἰτιατικὴν συνέταξε, ψευσθεῖσα χάριν ἀκάρπατον λέγων, εἶτα πρὸς δοτικὴν ἐπλαγίασε, κλυτῶν ἐνάρων ψευσθεῖσα δώροις.

Ib. Ἢ ῥά σε] διὰ μέσου οἱ δύο ςίχοι ἕτοι (·) τὸ δὲ ἑξῆς, ἡ ἡ Ἄρτεμις ὥρμησέ σε πανδήμους ἐπὶ βῶς. Τὸ πᾶν τοιοῦτόν ἐςι. Ἢ ἡ Ἄρτεμις τῆ Διὸς ἡ Συγάτηρ παρώρμησέ σε ἐπὶ τὰς πανδήμους βῶς τὰς ἀγελαίας, ἢ διὰ χάριν τινὸς νίκης ἀκερδῆ, ἢ διὰ δώρων ψευσθεῖσα· ἢ ὁ Ἐνυάλιος ἐτίσατο λαβεῖν· ἐ γὰρ ᾤκοθεν ἔβης ἐπὶ τὰ ἀριςερά.

173. Ὦ μεγάλα φάτις] διὰ μέσου ἡ ἀναφώνησις, ὦ θαυμασὴ φήμη, ἥτις ἐγέννησάς μοι ταύτην τὴν αἰσχύνην. Κακὴ γὰρ (φησιν) ὑπῆρξε περὶ τῆ Αἴαντος.

175. Πανδάμους] ἢ τὰς πάντος τῆ δήμου, ἢ ἁς συνηγμένας.

Ib. Πανδάμους] Πάνδημος πανήγυρις, ἡ συναθροισθεῖσα ἀπὸ πάντος δήμου· πάνδημος πόργη ἢ ὁ βυλόμενος σύνεσιν ἀπὸ τῆ δήμου· πανδήμους δὲ βῶς ἐνταῦθα, ὧν μετέχει πᾶς ὁ δῆμος τῶν Ἀχαιῶν.

Ib. Ἐπὶ βῶς] Ἄρα ἡ Ταυροπόλα Ἄρτεμις ἡ Συγάτηρ τῆ Διὸς ὥρμησέ σε ἐπὶ τὰς βῶς τὰς ἀγελαίας τὰς πανδήμους, ἢ διὰ χάριν τινὸς νίκης ἀκερδῆ καὶ ἀχάριςον καὶ ἀθυσίαςον, ἢ ψευσθεῖσα ἡ Ἄρτεμις καὶ μὴ τυχοῦσα ἐν τοῖς δώροις καὶ κέρδεσι τῶν ἐνδόξων σκύλων, ἢ μὴ τυχοῦσα ἐν ταῖς ἐλαφηβολίαις, ἧγεν ἐ μετεῖχε θυσιῶν ἐκ τῶν γινομένων ἐλαφηβολιῶν, καὶ διὰ τοῦτο ὥρμησέ σε ἐπὶ τὰς βῶς τὰς πανδήμους τὰς ἀγελαίας; ἢ ὁ χαλκοθώραξ Ἄρης, ψευσθεὶς δώρους κλυτῶν ἐνάρων ἢ ἐλαφηβολίαις, ὥρμησέ σε ἐπὶ τὰς βῶς τὰς ἀγελαίας; ἢ ποίαν μομφὴν ἔχων κατὰ σοῦ ἕνεκα κοινῆς συμμαχίας, ἀπέδωκέ σοι βλάβην ὁ Ἐνυάλιος ἐν νυκτεριναῖς μηχαναῖς.

176. Ἦπυ] τὸ πυ ἐ μόνον δηλοῖ τόπον, ἀλλὰ καὶ ἀντὶ τοῦ ἴσως τίθεται, ὥσπερ ἄλλοί τε πολλοὶ μαρτυροῦσι, καὶ Φιλόςρατος, λέγων ἐν ταῖς εἰκόσιν ἕτως, Ὀκνοῦντές πυ οἱ Θηβαῖοι ἀρξαι μάχης.

Ib. Ἦπυ τινὸς νίκας] ἢ διὰ χάριν τινὸς νίκης. Ἀκάρπωτον δὲ, ἧς καρπὸν ἐκ ἐδέξατο. Οἴονται δὲ ἐκ τούτων αὐτὸν ἐμμανῆ εἶναι. Ἆρα ἔν (φησὶ) χαριζομένη σοι τὸ νικᾶν, καρπὸν καὶ ἀπαρχὰς ἐκ ἐδέξατο τῆς νίκης· ἢ, ἀπὸ κυνηγεσίων δῶρα ἐ λαβοῦσα; ὡς καὶ Ὅμηρος ἀπολελησμένους τινάς φησι, καὶ δίκην παρέχοντας τῆς λήθης.

178. Ψευσθεῖσα] ἐψευσάμην ἐγώ τινα. Ἐψεύσθην δὲ ὑπὸ τινός.

179. Ἢ

Ἢ χαλκοθώραξ, ἤ τιν' Ἐνυάλιος
Μομφὰν ἔχων
Ξυνῦ δορὸς, ἐννυχίοις μαχαναῖς,
Ἐτίσατο λώβαν.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ.

Οὔποτε γὰρ φρενόθεν γ' ἐπ' ἀριστερὰ,
Παῖ Τελαμῶνος, ἔβας,
Τόσσον * ἐν ποίμναις † πιτνῶν.
Ἦκοι γὰρ ἂν θεία νόσος· ἀλλ' ἀπερύκοι
Καὶ Ζεὺς κακὰν καὶ Φοῖβος Ἀργείων φάτιν.
Εἰ δ' ὑποβαλλόμενοι
Κλέπτυσι μύθες οἱ μεγάλοι βασιλῆς ‡,
Ἢ τᾶς ἀσώτυ Σισυφιδᾶν γενεᾶς,

* Aldus, Τόσον. † Ald. ποίμναισι. ‡ Ald. βασιλεῖς.

179. Ἢ χαλκοθώραξ, ἤ τιν' Ἐνυάλιος] διαστέλλει τὸν γὰρ ἐα ἀπὸ τῦ ἐνυαλίε, ὡς ἕτερον δαίμονα ὑπερχὸν τῦ μείζονος θεῦ. Καὶ δῆλον ἐκ τῶν συνδέσμων, δηλῦται γὰρ ὁ Ἄρης ἐκ τῦ χαλκοθώραξ. Ἢ καὶ ὁ Ἄρης μεμφόμενός σοι ὡς ἀπαρχὰς δορὸς ἀ λαῶν, ἐτίσατό σε τῆς λώβης τῆς εἰς αὐτὸν γενομένης λήθης. Ἐτίσατο δὲ ἐννυχίοις μηχαναῖς ἐπὶ σῦ ταύτης τῆς νυκτὸς. Πιθανῶς δὲ πλείονας αἰτίας τιθέασιν ἀπορούντες. οἱ γὰρ ζοχαζόμενοι ἑκαθ' ἓν ἥκασιν.

180. Μομφὰν] ἦγεν μεμφόμενός σοι, διὰ τὸ ἴσως ἐν πολέμῳ συμμαχῆσαι, καὶ μὴ τυχεῖν θυσίας εἰς ἀμοιβήν. Τὸ δὲ ἐννυχίοις εἶπε, διὰ τὸ ἐν νυκτὶ γενέσθαι τὴν μανίαν αὐτῷ.

187. Ζεὺς] καλεῖ γὰρ ἐνταῦθα ὁ χορὸς τὸν Δία, ἵνα ἐπανορθώσῃ τὸν νῶν αὐτῦ τῦ Αἴαντος. Ἀλληγορεῖται γὰρ ὁ Ζεὺς εἰς πολλά τινα, καὶ πρὸς τέτοις, εἰς τὸν νῶν ψυχικῶς.

Ib. Φοῖβος] καλεῖ δὲ καὶ τὸν Φοῖβον Ἀπόλλωνα, ἵνα τὸ λογιστικὸν τῦ νῦ Αἴαντος τὸ σκοτισθὲν ὑπὸ τῆς μανίας φωτίσῃ. Ἀλληγορεῖται γὰρ ὁ Ἀπόλλων, εἰς τὸν ἥλιον.

188. Ὑποβαλλόμενοι] πειθόμενοι, ἢ ὑποζλῆτας λέγοντες, ἢ ἰδιοποιησάμενοι. Εἰ δὲ ἐκ ἔστιν ἀληθῆ ταῦτα, ἀλλὰ πεπλασμένα ὑπὸ τῦ βασιλέως, ἢ Ὀδυσσέως.

189. Βασιλῆς] τῦτο Ἀττικῆς ἐστι διαλέκτυ, τὸ τρέπειν τὴν ει δίφθογγον εἰς η. Οἱ βασιλῆς γὰρ λέγεσι καὶ οἱ ἱππῆς. Καὶ τὸ ἤδη παρ' Ὁμήρῳ ἀντὶ τῦ ἐπίσατο, τῆς αὐτῆς ὂν διαλέκτυ, σαφέστερον τῦτο δείκνυσιν.

190. Τᾶς ἀσώτυ] τῆς ἐξώλες καὶ σώζεσθαι μὴ δυναμένης.

Ib. Ἢ τᾶς] τινὲς εἰς τὸ τας ἀσώτυ Σισυφιδᾶν γενεᾶς, τὸ ὁ ἄρθρον λαμβάνεσιν ἐξαθεν, λέγοντες, οἱ μεγάλοι βασιλεῖς, καὶ ὁ ὑπάρχων τῆς ἀσώτυ Σισυφιδᾶν γενεᾶς Ὀδυσσεύς, ἃς ὡς ἀγνοῦντας αὐτὸς ἐάσας, ἅτω λέγα. Ἐὰν δὲ ὑποβαλλόμενοι μύθες οἱ μεγάλοι βασιλεῖς κλέπτωσι καὶ ἀπατῶσι τὰς ἀκούοντας, καὶ ὑπάρχουσιν οἱ μῦθοι τῆς ἀσώτυ γενεᾶς τῶν Σισυφιδᾶν, ἦγεν τῦ παιδὸς Ὀδυσσέως ἐκ Σισύφυ τὸ γένος κατάγοντος, καὶ τὰ ἑξῆς. Κυρίως δὲ ἄσωτος, ὁ τὸν πατρῷον κακῶς διαπανήσας κλῆρον. Λέγεται δὲ Ἀντίκλειαν τὴν Ὀδυσσέως μητέρα ἀπὸ Ἀρκαδίας εἰς Ἰθάκην ἐρχόμενην πρὸς γάμον Λαέρτυ, ὑπὸ Σισύφυ κατὰ τὴν ὁδὸν ἐντυχόντος ἐφθάρθαι.

Ib. Σι-

Μὴ, μή μ', ἄναξ,
Ἐθ' ὧδ' ἐφάλοις κλισίαις ὄμμ' ἔχων,
Κακὰν φάτιν ἄρῃς *.

ΕΠΩΔΟΣ.

Ἀλλ' ἄνα ἐξ ἑδράνων, ὅπᾳ μακραίωνι
Στηρίζῃ ποτὲ τᾷδ' ἀγωνίῳ σχολᾷ
Ἄταν ὐρανίαν φλέγων.

* ALDUS, ἄρῃ.

Ib. Σισυφιδᾶν] γράφεται Σισυφίδα. Λέγεται γὰρ ἡ Ἀντίκλεια ἀποτελλομένη ἀπὸ Ἀρκαδίας ἐπὶ Ἰθάκην πρὸς Λαέρτην ἐπὶ γάμον, κατὰ τὴν ὁδὸν Σισύφῳ συνελθεῖν, ἐξ ἧς ἦν φύσει ὁ Ὀδυσσεύς. Ὁ δὲ Σισύφος, Κορίνθου βασιλεὺς, πανοῦργος ἀνὴρ· περὶ οὗ φησὶν Ὅμηρος· "Ὃς κέρδιστος γένετ' ἀνδρῶν." Ὅστις ὑπὸ τὰς ὀνυχας καὶ τὰς ὁπλὰς τῶν ζώων ἑαυτῶ μονογράμματον ἔγραψε τὸ ὄνομα αὐτῦ. Αὐτόλυκος δὲ κατ' ἐκεῖνο καιρῦ ἐκέκαστο κλεπτοσύνῃ θ' ὅρκωτε. Καὶ αὐτὰ τὰ κλεπτόμενα παρ' αὐτῦ τὴν μορφὴν ἤλλασσε. Κλέψας οὖν καὶ Σισύφε θρέμματα, καὶ μεταβαλὼν ὁμοίως, ἐκ ἔλαθε τὸν Σίσυφον, ἐπέγνω γὰρ αὐτὰ διὰ τῶν μονογραμμάτων. Ἐπὶ τούτοις δὲ ἐξευμενιζόμενος τὸν Σίσυφον ἐξένισεν αὐτὸν, καὶ τὴν θυγατέρα αὐτῦ Ἀντίκλειαν συγκατέκλινεν αὐτῷ καὶ ἔγκυον ἐξ αὐτῦ γενομένην τὴν παῖδα συνῴκισε Λαέρτῃ. Διὸ Σισύφε ὁ Ὀδυσσεύς.

191. Μὴ, μή μ', ἄναξ] τὸ πλῆρες, μὴ μή μοι. Ὁ δὲ νῦς, εἰ δὲ πλάσσεσι ταῦτα καὶ ἐκ ἀληθείᾳ συνέδρασας, μηκέτι κρυπτόμενος ἐν ταῖς ἐφάλοις κλισίαις κακὴν φάτιν ἄρῃ καὶ περιποίησῃ, ἤτοι ἐπάρῃς, αὐξήσῃς ἀπὸ σᾶ, ἀλλὰ προελθὼν δεῖξον ψευδῆ τὰ λογοποιούμενα. Τὸν δὲ Ὀδυσσέα Σισύφε συνήθως φησὶ Σοφοκλῆς καὶ ἐν Συνδείπνῳ·

"Ὦ πάντα πράσσων, ὡς ὁ Σίσυφος πολὺς
"Ἐνδικλος ἐν σοὶ πανταχῆ μητρὸς πατρός".

Καὶ Αἰσχύλος ἐν Ὅπλων Κρίσει,

"Ἀλλ' Ἀντικλείας ἆσσον ἦλθε Σίσυφος;
"Τῆς σῆς λέγω τοι μητρὸς, ἣ σ' ἐγείνατο".

Καὶ Εὐριπίδης ἐν Κύκλωπι,

"Χαῖρ', ὦ ξέν', ὅστις δ' εἶ φράσον, πάτραν τέ σήν.
"Ἰθακὸς Ὀδυσσεὺς, γῆς Κεφαλλήνων ἄναξ.
"Οἶδ' ἄνδρα κρόταλον, δριμὺ Σισύφου γένος."

Φαίνεται δὲ τὸ κακόηθες αὐτῦ καὶ διὰ τῆς γενέσεως.

194. Ἀλλ' ἄνα ἐξ ἑδράνων] ἀνάσα ἐκ τῶν Θρόνων, ὅπᾳ πολὺν χρόνον σαυτὸν ἐνεστήριξας, τὴν ἐκ τῦ ἠρανῦ πεμφθεῖσαν ἄτην αὔξων, καὶ οἷον, ἐμπυρούμενος ὑπὸ τῦ πάθους, καὶ ἐν ἀγωνίᾳ πολλῇ ὤν.

Ib. Ἄνα] ἀπὸ τῆς ἄνα προθέσεως, νοεῖται τὸ ἀνάσα ῥῆμα κατὰ ἀποκοπήν. Ἀνίσαω, ἀνίσῶ. Καὶ ἡ μετοχὴ, ὁ ἀνίσαων, ὁ ἀνίσῶν, τῦ ἀνίσαοντος, τῦ ἀνίσῶντος. Καὶ ὁ παρατατικὸς, ἀνίσαον, ἀνίσων· ἀνίσαες, ἀνίσας· ἀνίσαε, ἀνίσα· καὶ τὸ προστακτικὸν, ἀνάσαε, ἀνάσα. Καὶ κατὰ ἀποκοπὴν, ἄνα. Ἀναζιβασμ. Τῦ τόνε.

Ib. Ὅπᾳ μακραίωνι στηρίζῃ] ὅπᾳ στηρίζῃ μακραίωνι σχολῇ. Ὅ ἐστι, πολυχρονίῳ, βραδὺν τὸν ἀγῶνα ἐμποιῦσῃ σοί. Μακραίων δὲ αὐτοῖς δοκεῖ διὰ τὴν εὐνοιαν.

195. Ἀγωνίῳ σχολᾷ] ἤγουν ἐναγωνίῳ. Ἐνταῦθα γὰρ διατρίβοντες τοῖς Τρωσὶ πολεμῦμεν ἢ ἀγωνίῳ, τῇ ἀγωνίαν καὶ φόβον ἐμποιούσῃ σχολῇ καὶ διατριβῇ. Διὰ τὸ εἰς μῆκος τοσῦτον τετάσθαι τὸν πόλεμον, καὶ ὑποψίαν πᾶσιν ἡμῖν εἶναι τοῖς Ἕλλησιν ἐκ πλεύτε, ὡς ἂ παλινοστήσομεν οἴκαδε.

196. Ἄταν ὐρανίαν] τὴν ἐκ τῦ ἠρανῦ πεμφθεῖσαν. Ἦγουν μετέωρον καὶ μεγάλην. Φλέγων δὲ, ζωπυρῶν, ἀνεγείρων.

197. Ἐχθρῶν

Ἐχθρῶν δ' ὕβρις ὧδ' ἀτάρβητα
Ὀρμᾶται ἐν εὐανέμοις βάσσαις,
Πάντων καγχαζόντων γλώσσαις
Βαρυάλγητ'· ἐμοὶ δ' ἄχος ἔσακε.

ΑΝΑΠΑΙΣΤΟΙ.

ΤΕΚ. Ναὸς ἀραγοὶ τῆς Αἴαντος,
Γενεᾶς χθονίων ἀπ' Ἐρεχθειδᾶν,
Ἔχομεν σοναχὰς οἱ κηδόμενοι
Τᾶ Τελαμῶνος τηλόθεν οἴκε.
Νῦν γὰρ ὁ δεινὸς, ὁ μέγας, ὠμοκρατὴς
Αἴας, θολερῷ
Κεῖται χειμῶνι νοσήσας.

197. Ἐχθρῶν δ' ὕβρις] ἡ δὲ τῶν ἐχθρῶν ὕβρις τῶν ταῦτα ἐπὶ σοὶ λεγόντων, ὕστω μᾶλλον ἀφοβός ἐσὶ καὶ ἀθεῶς εἰς τὸ βλασφημεῖν σε, διὰ τὸ μὴ φαίνεσθαί σε τοῖς Ἀχαιοῖς.

Ib. Ἀτάρβητα] ἀντὶ τᾶ ἀταρβήτως, ἀνειμένως.

198. Ἐν ευανέμοις βάσσαις] ὡς πῦρ ἐν εὐανέμοις βήσσαις τυτίσιν ἐν ἐκείνοις τοῖς τόποις ὅπε τὰ ὑπὸ σᾶ ἀνηρημένα ποίμνια ὁρῶντες ἐπιγελῶσιν. Ἢ ἐν ευανέμοις βήσσαις, οἷον ἐν εὐδίᾳ καιρὸν ἔχοντες διαβάλλυσι.

199. Καγχαζόντων] γελώντων.

200. Βαρυάλγητ'] βαρέα καὶ ἀλγεινά.

201. Ναὸς ἀραγοί] ἔξυσι Τέκμησσα, καὶ διδάσκει τὸν χορὸν ὅτι Αἴας ἐσὶν ὁ σφάξας τὰ ποίμνια. Πυνθάνεται δὲ παρὰ τᾶ χορᾶ, ὅτι Ἑλληνικὰ ἦν τὰ σφαγέντα. Ἑκατέρᾳ τὸ ἀγνοούμενον μανθάνει. Ἡ δὲ Τέκμησσα, αἰχμάλωτος γυνὴ τᾶ Αἴαντος. Πιθανῶς δὲ ἔξεισιν. Οὐ γὰρ ἐπὶ πολὺ δεῖ ἀπολοφύρεσθαι τὸν χορὸν, ἀλλὰ προκόπτειν τὰ τῆς ὑποθέσεως. Ἡ δὲ διάθεσις εὖ ἔχει τῷ ποιητῇ. Ἐπεὶ γὰρ ἄπεισι Τεῦκρος, καὶ ὁ Εὐρυσάκης ἅτε νήπιος, Τέκμησσα κατολοφύρεται. Οὐ γὰρ ἕτερον πρόσωπον γνήσιον τῷ Αἴαντι. Αἱ δὲ τοιαῦται γυναῖκες ὑποτίθενται εὔνοιαν πρὸς τοὺς δεσπότας, ὡς Βρισηὶς πρὸς Ἀχιλλέα.

202. Γενεᾶς χθονίων] διὰ τὸ τὴν Σαλαμῖνα συνῆφθαι τῇ Ἀττικῇ, καὶ πρισπέδασθαι τοῖς Ἀθηναίοις αὐτὴν κτήσασθαι. Πρὸς εὔνοιαν ἦν τῶν ἀκροωμένων τοῦτο φησίν. Ἢ ἐπεὶ ἐξ Αἰγίνης ἐλθὼν ὁ Τελαμὼν ἐβασίλευσε Σαλαμῖνος. Ἡ δὲ Αἴγινα, τῆς Ἀττικῆς.

204. Τηλόθεν οἴκε] μακρὰν γὰρ Φρυγία Σαλαμῖνος. Ἢ, οἱ πρὸ πολλοῦ κηδόμενοι, καὶ νῦν μόνον. Ἢ, οἱ τηλόθεν ὄντες, ὅ ἐσι ξένοι κατὰ γένος, καὶ ὅμως τᾶ Τελαμῶνος οἴκε φειδόμενοι, εἰ καὶ μὴ προσήκομεν.

Ib. Τᾶ Τελαμῶνος τηλόθεν] ἢ πρὸς μόνον τὸν χορὸν νοητέον, διὰ μέσε τὸ ἔχομεν σοναχὰς λαμβάνοντας (ἦτος γὰρ πατρόθεν τῷ Αἴαντι ὑποχείριος ἦν, καὶ διὰ τᾶτο μάλισα πάντων τότε ἐκήδετο) ἢ συμπαραλητέον καὶ τὴν Τέκμησσαν, ὡς αὐτὴν μετὰ τᾶ χορᾶ κηδομένην τᾶ Αἴαντος, ἅτε γαμετὴν οὖσαν αὐτῷ. Οἱ δὲ λέγοντες τὸ τηλόθεν ἀντὶ τᾶ ἀπὸ Τροίας, φροντίζοντες Σαλαμῖνος, ταλανθὲς ἀγνοᾶσιν. Οὐδεὶς γὰρ λόγος ἐνταῦθα τῆς Ζαλαμῖνος. Ἠπάτηνται δὲ ἀπὸ τᾶ λέγειν, τᾶ Τελαμῶνος οἴκε. Τὸ δὲ ἔσι τοιᾶτον· Οἱ φροντίζοντες τῶν Αἴαντος πραγμάτων τᾶ Τελαμῶνος τηλόθεν ἔκπαλαι.

205. Ὠμοκρατὴς Αἴας] ὁ δυσπέραντον καὶ αἰτιώνυμον ἔχων πάθος. Ἢ, ὁ ὠμὸς καὶ καρτερὸς, ἢ, ὁ ὑπὸ ὠμότητος κακρατημένος, ἢ ὁ γενναῖος, ὃ καὶ τῶν ὠμῶν κρατεῖν δυνάμενος.

208. Τὸ

ΧΟΡ. Τί δ' ἐνήλλακται τῆς ἀμερίας
Νὺξ ἥδε βάρος,
Παῖ τᾷ Φρυγίᾳ Τελεύταντος,
Λέγ', ἐπεί σε λέχος δοριάλωτον
Στέρξας ἀνέχει θήριος Αἴας,
Ὥστ' ἂν ἀϊδρὶς ὑπείποις.
ΤΕΚ. Πῶς δῆτα λέγω λόγον ἄῤῥητον;
Θανάτῳ γὰρ ἴσον βάρος * ἐκπεύσῃ.
Μανίᾳ γὰρ ἁλὼς ἡμὶν ὁ κλεινὸς
Νύκτερος Αἴας ἀπελωβήθη.

* ALD. TURN. in margine, πάθος.

208. Τί δ' ἐνήλλακται] τί αὐτῷ περὶ τὴν ἡμερινὴν ὄχλησιν γέγονε βάρος; οἷον, ἐν τίνι γέγονεν ὁ Αἴας βάρει, ὥστε ἀλλοῖος γενέσθαι πρόσθεν ἢ κατὰ τὴν ἡμέραν; τί αὐτῷ βάρος ἐνήλλακται αὕτη ἡ νύξ.

Ib. Τί δ' ἐνήλλακται] μὴ εἴπῃς τὸ ἐνήλλακται ἀντὶ τῆ ἐναλλαγμένως ἤνεγκεν, ὡς τινες οἴονται, συντάσσειν ἐθέλοντες πρὸς τὸ βάρος· ἀλλ' ἀντὶ τῆ ἐναλλάγη· ὥσπερ φαμὲν, ἠλλοιώθην ἀλλοίωσιν, καὶ μετεβλήθην μεταβολὴν οὕτω καὶ ἐνήλλαγμαι τῆς ἀμερίας καὶ τῆς ἡμερινῆς καταστάσεως. Ὁ δὲ ἀντὶ τῆ εἰπεῖν ἐναλλαγὴν, βάρος εἶπε, δεικνὺς τὸ τῆς ἐναλλαγῆς δυσχερές. Ὥσπερ γὰρ βαρὺ φορτίον ἢ δυνάμεθα φέρειν, ὅτω καὶ τὴν ἀπροσδόκητον μεταβολήν. Εἰ μὲν ἓν συνάψεις πρὸς τὸ ἀμερίας τὸ ἐνήλλακται, τὸ ἀμερίας ἀντὶ τῆ πρὸ αὐτῆς ἡμερινῆς καταστάσεως νοήσεις. Εἰ δὲ τὸ βάρος πρὸς τὸ ἀμερίας ἐρεῖς, τὸ ἀμερίας ἀντὶ τῆ τῆς νῦν ἡμερινῆς καταστάσεως νοήσεις. Τοῦτο δὲ εἶπος ἂν διὰ τὸ ἅμα περαιοῦν τὴν περὶ τᾷ Αἴαντος κακὴν φήμην τότε ἀκοῦσαι, κἀντεῦθεν βάρος λύπης δεδέχθαι. Ὥστε ἡ κατὰ τὴν νύκτα συμβᾶσα ἐναλλαγὴ, τῆς μετ' ἐκείνην ἡμέρας ἦν.

Ib. Τῆς ἀμερίας] γράφεται τῆς ἀμερίας, ἀντὶ τᾶ, τῆς ἀνδᾶς φορᾶς· καὶ ἔστιν ὁ νοῦς, ποῖον βάρος ἔλαβεν αὕτη ἡ νὺξ ἀπὸ τῆς προτέρας ἀνδίας.

211. Ἐπεί σε λέχος] ἐπεί σε ἔχει ὁ Αἴας, δοριάλωτον στέρξας τὸ λέχος σᾶ· ἢ ἄλλως· ἐπεί σε ἀνέχει ὁ Αἴας, τὸ δοριάλωτόν σε στέρξας λέχος.

Ib. Δοριάλωτον] Δοριάλωτος, ὁ δορὶ ἁλωτός.

212. Ἀνέχει] ἀντὶ τᾶ ἔχει. Παρέλκει γὰρ ἡ ἀνά. Ἄμεινον στέρξασαν γράφειν. Ἢ, ἀνέχει, ἀντὶ τᾶ ἀνυφοῖ, τιμᾷ.

Ib. Θήριος] ὁ ὁρμητικός. Θήριον δὲ ἑκάτερος, πῶλις, ἡ καὶ Σύβαρις.

213. Ἄϊδρις] τὸ ὑπείποις ἀντὶ τῆ προείποις. Εἰς ταύτην γὰρ σημασίαν τῷ ὑπείποις χρῶνται ἅπαντες. Ἡ γὰρ ὑπὸ ἀντὶ τῆ πρὸ, ὡς ἔχει καὶ τὸ ὑποτίμησις.

Ib. Οὐκ ἂν ἄϊδρις] ἦγεν, ὥστε οὐκ ἂν· λαλήσεις ὡς ἀπαθὴς καὶ ἄγνωστος.

214. Λόγον ἄῤῥητον] κακόφημον. Μηδὲ λέγεσθαι ὀφείλοντα.

216. Ἡμὶν ὁ κλεινὸς] τὸ ἡμὶν ἀ ταντελῶς ἀργὸν, ἄλλ' ἔχει καί τινα χρείαν, εἶπερ συνάψεις εἰς τὸ ὁ Αἴας ἡμὶν. Φίλτρον γὰρ ἐμφαίνει καὶ σχέσιν τὸ ἐμοὶ καὶ ἡμὶν, ἔνθα ἂν εὕρητε ἕτωσι κείμενον. Ὁ δὲ καὶ εὑρήσεις ἔν τε ποιηταῖς καὶ λογοποιοῖς πολλαχᾶ, ἀκριβῶς σκοπῶν. Τὸ δὲ νύκτερος, ἢ ὡρὸς τὸ ἀπελωβήθη σύντασσε, ἢ ὡρὸς τὸ ἁλώς.

Ib. Μανίᾳ γὰρ] τὸ κεφάλαιον τᾷ κακᾷ ὡρᾶτον ἐκτίθεται, ὅτι ἐφύβρισε εἴργασαι μανίᾳ περιπισών.

217. Ἀπελωβήθη] ἀντὶ τῆ ἐφύβρισε εἴργασαι. Ἢ ἔτως, ἐνυβρίσθη καὶ λωβητὸς γέγονε.

220. Κεἰνω

Τοιαῦτ' ἂν ἴδοις σκηνῆς ἔνδον
Χειροδάϊκτα σφάγι' αἱμοβαφῆ,
Κείνῳ χρησήρια τἀνδρός. 220

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΙΚΑ. ΣΤΡΟΦΗ.

ΧΟΡ. Οἵαν ἐδήλωσας ἀνδρὸς
Αἴθωνος ἀγγελίαν
Ἄτλατον, ἀδὲ φευκτὴν *,
Τῶν μεγάλων Δαναῶν
Ὑποκληζομέναν †, 225
Τὰν ὁ μέγας μῦθος ἀέξει.
Ὤμοι, φοβοῦμαι τὸ προσέρπον.
Περίφαντος ἀνὴρ
Θανεῖται παραπλήκτῳ
Χερὶ, συγκατακτὰς 230
Κελαινοῖς ξίφεσιν ‡ βοτὰ,

* Ald. φευκτὰν. † Ald. ὑποκλιϊζομέναν. ‡ Ald. ξίφεσι.

220. Κείνῳ χρησήρια] ἃ διεχρήσατο ἐκεῖνος, τὰ τολμήματα καὶ πράξεις. Ἢ τὰ διεφθαρμένα σώϊμνια, παρὰ τὸ διαχρήσασθαι αὐτά. Δηλοῖ δὲ ἡ λέξις καὶ τὸ μαντεῖον, καὶ τὸν χρησμὸν, καὶ τὸ ἱερεῖον.

221. Οἵαν ἐδήλωσας] ἀ τὸ οἵαν δηλοῖ κακὴν, ἀλλ' ὁ λόγος ἐμφαίνει τοῦτο.

222. Αἴθωνος] διαπύρου, θερμοῦ ἐν ταῖς μάχαις. Ἢ τὸ θερμὸν νῦν ἐπὶ τῷ παρακεκινηκότος κεῖσθαι.

Ib. Ἀγγελίαν] ἀγγελία τινὸς λέγεται, ἣν ἂν ἀγγείλῃ τις ὑπ' ἐκείνου σεμφθεὶς, καὶ ἣν εἴπῃ τις περὶ ἐκείνου ἐχ ὑπ' αὐτοῦ ἀποσταλείς. Μεγάλην ἀγγελίαν ἐκείνου τοῦ ἀνδρὸς τοῦ Αἴαντος ἐδήλωσας ἡμῖν. Λέγω ἀγγελίαν ἄτλητον ἀδὲ φευκτήν. Ἦν ὁ μέγας μῦθος τῶν μεγάλων Δαναῶν αὐξάνει φημιζομένην.

223. Ἄτλατον] ἤγουν ἀ φορητὸν, ἀλλ' ἀνυπομόνητον τοῖς ἀκούσι, καὶ μάλιστα τοῖς φίλοις. Ἦν ἀ δύναταί τις φυγεῖν, καὶ μὴ κατακλασθῆναι τῷ ἀκούσματι.

225. Ὑποκληζομέναν] φημιζομένην ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων, ἀ θεόθεν.

226. Τὰν ὁ μέγας μῦθος] ἣν ἀγγελίαν πᾶς λόγος αὔξει. Πρώην μὲν γὰρ μόνοι οἱ Ἕλληνες ἔλεγον ταῦτα περὶ Αἴαντος, ἡμεῖς δὲ ἠπιστοῦμεν. Νῦν δὲ καὶ ἡμεῖς ἔγνωμεν.

227. Ὤμοι, φοβοῦμαι τὸ ἐκ τούτου φησὶν ἀποβησόμενον. Εἰκὸς γὰρ τὸν νοῦν ἐξεστηκότα μηδὲ ἑαυτοῦ ἀνασχέσθαι. Οὐ γὰρ (φησὶ) φοβοῦμαι μὴ τιμωρηθῇ ὑπὸ τῶν βασιλέων.

Ib. Ὤμοι, φοβοῦμαι τὸ προσέρπον] ὤμοι, φοβοῦμαι τὸ ἐπόμενον· ὅτι ὁ περιφανὴς ἀνὴρ ὁ Αἴας, κατακτὰς καὶ φονεύσας σὺν κελαινοῖς ξίφεσι τὰ βοτὰ καὶ τοὺς ἱππονόμους, θανεῖται καὶ αὐτὸς δηλονότι ὕστερον παραπλήκτῳ χειρὶ, ἤγουν διὰ τῆς αὐτοῦ ἰδίας χειρὸς τῆς μανικῆς.

228. Περίφαντος] φανερός ἐστιν ὅτι ταῦτα ἑαυτὸν διαθήσει.

229. Παραπλήκτῳ] τῇ μανικῇ. Παράπληξ γὰρ ὁ μανικός.

Καὶ βοτῆρας ἱπποπόμους.

ΑΝΑΠΑΙΣΤΟΙ.

ΤΕΚ. Ὦμοι· ἐκεῖθεν * ἐκεῖθεν ἆρ' ἡμῖν
Δεσμῶτιν ἄγων ἦλυθε ποίμναν·
Ὧν τὰ † μὲν εἴσω ‡ σφάζ' ἐπὶ γαίας,
Τὰ δὲ, πλευροκοπῶν, δίχ' ἀνερρήγνυ.
Δύο δ' ἀργίποδας κριὰς ἀνελὼν,
Τῷ μὲν κεφαλὴν καὶ γλῶσσαν ἄκραν
Ῥιπτεῖ θερίσας, τὸν δ' ὀρθὸν ἄνω
Κίονι δήσας,

* Aldus, κεῖθεν. † Aldus, τὴν. ‡ Aldus, ἔσω.

232. Βοτῆρας ἱπποπόμους] τὰς μεγάλως φυλάττοντας τὰς ποιμένας· οὗτοι γὰρ ἐνόμιζον καὶ ποιμένας αὐτῶν ἀνηρηκέναι.

Ib. Βοτῆρας] τὰς τὴν ποίμνην φυλάσσοντας λέγει κύνας, ὡς καὶ πρόσθεν ἐρεῖ. Τὸ δὲ βοτῆρας καὶ ἱπποπόμους, ἐκ παραλλήλου. Καταχρηστικῶς δὲ τὸ ἱπποπόμους εἶπεν. Ἱπποπόμος γὰρ, ὁ τῶν ἵππων νομεύς. Ἡ ἱπποπόμους τὰς μεγάλως νομεῖς καὶ φύλακας τῶν ποιμνίων. Ἵππος γὰρ τὸ μέγα παρ' Ἀττικοῖς, ὥσπερ καὶ τὸ βᾶς. Καὶ τῷ μὲν ἑνὸς παράδειγμα τὸ βέπαις· τῷ δὲ ἑτέρᾳ, τὸ ἱππόδινος καὶ ἱπποβάκολος.

233. Ὦμοι, ἐκεῖθεν] ὡς οἰκειῶσα τὰ ἔξω ἡ Τέκμησσα ἠγνόει· δεῖ δ' ἓν τὸν χορὸν τὰ μὲν ἔνδον ἀπ' αὐτῆς γνῶναι, τὴν δὲ, ἀπὸ τῆ χορῆ ἔξω.

234. Ἄγων ἦλυθε ποίμναν] ὅρα ἵνα μὴ θαυμάσῃς, εἰ πρὸς τὸ ποίμνην ἑνικὸν ὄν, τὰ μὲν, καὶ τὰ δὲ ἀποδίδωσιν· ὥσπερ γὰρ λέγομεν αἰτίαν ἐπάγει ὁ δεῖνα, τῷ δεῖνι, τὰ μὲν ὡς προδότῃ, τὰ δὲ ὡς συκοφάντῃ, κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον γίνεται καὶ ἐνταῦθα. Καὶ ἕτερα μύρια τοιαῦτα εὑρήσεις πανταχοῦ. Μαρτυρεῖ δὲ καὶ τὶς τῶν λογοποιῶν λέγων, Καί ζημίας, τὴν μὲν, ἀπὸ τῆ ἀργεῖν τὴν χεῖρα, τὴν δὲ, ὡς ἀπὸ τῆς τῆ ὀφθαλμῆ καχεξίας, ἄλλως τε καὶ ποίμνην εἶπεν, ὅ ἐστιν εἶδος περιτικόν. Καὶ πάλιν ἐν τῇ διαιρέσει, τὸ ὤν, προέταξε. Δεικνὺς ὅτι ἡ ποίμνη, πλῆθος ἦν λοιπὸν ὥσπερ γένος τῶν ὕστερον. Λέγει δὲ καὶ ὁ Λιβάνιος πῦ, κατὰ τὸ σχῆμα τοῦτο, Εἰ φίλῳ, τῷ μὲν χαριοῦμαι. Τὸν δὲ προσλήψομαι.

235. Ὧν τὰ μὲν] εἰ πρὸς τὸ ποίμνην ἑνικὸν ὄν, τὰ μὲν καὶ τὰ δὲ ἀποδίδωσι. Δέον ποιμνῶν εἰπεῖν· ὥσπερ γάρ φαμεν, αἰτίαν ἐπάγει ὁ δεῖνα, τῷ δεῖνι, τὴν μὲν ὡς προδότῃ, τὴν δὲ ὡς συκοφαντοῦντι (καὶ ἕτερα μυρία ἔχεις εὑρεῖν τοιαῦτα πανταχοῦ, ζητῶν) οὕτω καὶ ἐνταῦθα. Μαρτυρεῖ δὲ καί τις τῶν λογοποιῶν οὕτω λέγων, Καὶ ζημίας, τῆς μὲν ἀπὸ τοῦ τὴν χεῖρα ἀργεῖν, τῆς δὲ ἀπὸ τῆς τοῦ ὀφθαλμοῦ καχεξίας. Ἄλλως τε εἰ καὶ ποίμνην εἶπεν, ἀλλ' ἐν τῇ διαιρέσει τὸ ὢν προσέταξε, δεικνὺς τὸ ποίμνην πλῆθος ἦν λοιπὸν ὥσπερ γένος ὂν τῶν ὕστερον. Φησὶ δέ πῦ καὶ Λιβάνιος, Εἰ φίλῳ, τῷ μὲν χαριοῦμαι, τὸν δὲ προσλήψομαι· οἱ δὲν γράφοντες, ὧν τὴν μὲν, καὶ τὰς δὲ πλευροκοπῶν, ἀγνοοῦσι τὰ μέτρα.

236. Πλευροκοπῶν] κατὰ τῶν πλευρῶν τύπτων.

237. Δύο δ' ἀργίποδας] ἀντὶ τοῦ λευκόποδας. Ἴσως τὸν μὲν ἕνα, ἐνόμιζεν Ὀδυσσέα, τὸν δ' ἄλλον, Νέστορα, ἢ Μενέλαον.

238. Τῷ μὲν κεφαλὴν καὶ γλῶσσαν] ἴσως τοῦτον ἐνόμιζε Νέστορα, ὡς ψευδομαρτυρήσαντα κατ' αὐτοῦ.

241 Μέγαν

Μέγαν ἱπποδέτην ῥυτῆρα λαβὼν,
Παίει λιγυρᾷ μάστιγι διπλῇ·
Κακὰ δεννάζων ῥήματ', ἀ δαίμων,
Κὐδεὶς ἀνδρῶν, ἐδίδαξεν.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ.

ΧΟΡ. Ὥρα τιν' ἤδη κάρα καλύμμασι κρυψάμενον,
Ποδοῖν κλοπὰν ἀρέσθαι·
Ἢ θοὸν εἰρεσίας
Ζυγὸν ἑζόμενον,
Ποντοπόρῳ ναὶ μεθεῖναι.
Τοίας ἐρέσσουσιν ἀπειλὰς

241. Μέγαν ἱπποδέτην ῥυτῆρα λαβὼν, παίει] διπλώσας τὸν χαλινὸν, παίει τὸν κριὸν, ὡς λιγυρᾷ καὶ ὀξυφώνῳ μάστιγι· ἱπποδέτην δὲ ῥυτῆρα, χαλινὸν μέγαν· μέγαν δὲ, πρὸς τὸ πικρότερον καθάψασθαι τῶν ἐχθρῶν.

243. Κακὰ δεννάζων] ἀντὶ τοῦ βλασφημῶν. Περιέλλει δὲ καλῶς τὸν λόγον, φάσκουσα τὰ ῥήματα μὴ εἶναι τοῦ Αἴαντος, ἀλλὰ θεῶν τινος ὑποβολῆ. Δαίμονα δέ φησι τὴν μανίαν. Δεννάζων δὲ, ἀπὸ τοῦ δεινὸν, δεινάζω καὶ δεννάζω, ὡς φαεινὸς, φαεννός.

Ib. Κακὰ δεννάζων] τὸ δεννάζω ἀπὸ τοῦ δεινὸν γέγονε, τροπῇ τοῦ ι εἰς ν. δέννος γὰρ ἡ λοιδορία.

245. Ὥρα τιν'] ὥρα τινὰ ἡμῶν (ἀντὶ τοῦ ἕκαστον ἡμῶν) προελκυσάμενον τὴν ἐσθῆτα, τοῖς καλύμμασι τὴν κεφαλὴν κρυψάμενον. Ὁρῶν δὲ ὁ χορὸς, ὅτι ἐν μεγίστῳ κακῷ ἐστιν Αἴας, τὸ μὲν κατὰ τὴν νόσον, τὸ δὲ, κατὰ τὴν ἀπειλὴν τῶν βασιλέων, διαπορεῖται τί πρακτέον αὐτῷ, πότερον ἐγκαλυψαμένης φεύγειν ὁποιοσοῦν, ἢ ἀποπλεῖν ἐπιβάντας ἐπὶ τῶν νεῶν. Καὶ ἐκ ἔξι μὲν μικρὸν, τὸ ἐάσαντας τὸν προσάτην ἀπαλλαγῆναι· ἀλλὰ σημαίνουσι διὰ τούτων ἔσιν ὅτε τὰ ἐν ποσὶ δεινά· εἰώθασι γὰρ οἱ ἀπορῶντες ἐξ ἀρχῆς τοιαῦτα προσφέρεσθαι.

Ib. Ὥρα] ὥρα τινὰ ἤδη τοι κρᾶτα κρυψάμενον, κλοπὴν ποδοῖν ἀρέσθαι· ἦγεν καιρὸς ἐστιν ἤδη τινὰ, τουτέστιν ἕκαστον ἡμῶν, κρυψάμενον καλύμμασι τὴν κεφαλὴν, ἀρέσθαι κλοπὴν διὰ τῶν ποδῶν. Ἦγεν καιρὸς ἐστιν ἤδη φυγεῖν ἡμᾶς διὰ ξηρᾶς· ἢ ἑζόμενον ἕκαστον ἡμῶν, κατὰ τὸν ταχὺν ζυγὸν τῆς κωπηλασίας, μεθεῖναι διὰ νηὸς ποντοπόρου· ἦγεν, ἢ μεθεῖναι καὶ ἀπολύσαι ἐμὲ αὐτὸν καθεζόμενον κατὰ τὸν αὐτὸν τῆς ταχύτητος ζυγὸν τῆς κωπηλασίας, διὰ νηὸς ποντοπόρου. Μεγάλας ἀπειλὰς κωπηλατεύουσιν, ἦγεν κινοῦσι καθ' ἡμῶν οἱ δύο βασιλεῖς. Φοβοῦμαι τὸν λιθοβολίσιμον θάνατον, ταχθεὶς συλλυπεῖσθαι μετὰ τοῦδε Αἴαντος. Ὅν τινα κρατεῖ μοῖρα ἀμέτρητος. Ἢ μεθεῖναι καὶ ἀπολύσαι ἐμὲ αὐτὸν διὰ νηὸς ποντοπόρου, καθεζόμενον κατὰ τὸν ταχὺν ζυγὸν τῆς κωπηλασίας.

Ib. Κάρα] οἱ γράφοντες κρᾶτα, ἀ καλῶς γράφουσιν· ἔχει γὰρ τὸ μὲν κρᾶτα τὸ κρα μακρόν· τὸ δὲ κάρα, τὸ κα βραχὺ, τὸ δὲ ρα μακρόν.

249. Ζυγὸν ἑζόμενον] μὴ λάβῃς εἰς τὸ ζυγὸν ἔξωθεν τὸ εἰς· ἀλλ' ἕτω λέγε, ἑζόμενον ζυγόν καθῆσθαι γὰρ καθέδραν φαμέν.

250. Μεθεῖναι] μετιέναι, φεύγειν. Ἕκαστον ἡμῶν (φησὶ) δεῖ μεθεῖναι, τουτέστι ῥίψαι ἑαυτὸν ἐν νηΐ, καὶ φυγεῖν.

251. Τοίας] ἀντὶ τοῦ μεγάλας.

Ib. Ἐρέσσουσιν] εὐτόνως κινοῦσιν. Ἀπὸ ἐρεσσόντων· ἀντὶ τοῦ ἐλαύνουσι, κινοῦσι.

Δικρατεῖς Ἀτρεῖδαι
Καθ' ἡμῶν· πεφόβημαι
Λιθόλευσον Ἄρην,
Ξυναλγεῖν μετὰ τῆδε τυ-
πεὶς, τὸν αἶσ' ἄπλαστος * ἔχει.

ΑΝΑΠΑΙΣΤΟΙ.

ΤΕΚ. Οὐκέτι· λαμπρᾶς γὰρ ἄτερ σεροπᾶς
Αἴξας ὀξὺς νότος ὡς, λήγει,
Καὶ νῦν φρόνιμος † νέον ἄλγος ἔχει.
" Τὸ γὰρ ἐσλεύσσειν οἰκεῖα πάθη,
" Μηδενὸς ἄλλα παραπράξαντος,
" Μεγάλας ὀδύνας ὑποτείνει".

* ALDUS, ἄπλατος ἴσχει. † ALDUS, φρένιμον.

Ib. Ἐρίσσουσιν] ἤγουν κινοῦσιν. Εἰκότως δὲ εἶπον τὴν λίξιν ὡς ναῦται.

252. Δικρατεῖς Ἀτρεῖδαι] οἱ δύο ἄρχοντες οἱ Ἀτρεῖδαι.

253. Πεφόβημαι] εὐλαβοῦμαι τὸ λυσθῆναι, καὶ ἄλλως μετ' αὐτοῦ, ὃν δὴ μοῖρά τις κακὴ κατέχει· λέγει δὲ τὴν μανίαν. Φησὶν ἕν ἡ Τέκμησσα πεπαῦσθαι, ἀντὶ τοῦ συμπαθεῖν αὐτῷ τῆς μανίας, ἵνα τροκόπτῃ τὰ τῆς ὑποθέσεως.

254. Λιθόλευσον Ἄρην] τὸν Θάνατον. Καὶ Ὅμηρος·
" Γίνετ' Ἄρης ἀλεγεινὸς ὀϊζυροῖσι βροτοῖσι."

256. Ἄπλαστος ἔχει] ἀπέλαστος, καὶ κατὰ συγκοπὴν ἄπλαστος, ἢ ἀπλησίαστος, τοῦτ' ἔστιν ἡ κακὴ ἡ μὴ παρέχουσα πλησιάζειν αὐτῇ τίνα. Τοῖς γὰρ μαινομένοις οὐδεὶς πλησιάζει, ἵνα μή τι κακὸν ὑπ' αὐτῶν πάθῃ.

Ib. Αἶσ' ἄπλαστος ἔχει] οὐκέτι ἴσχει αὐτὸν τὸν Αἴαντα ἔτι ἄπλετος μοῖρα. Διότι αἴξας ὥσπερ νότος ὀξὺς, χωρὶς λαμπρᾶς ἀστεροπῆς, ἔπαυσε. Ἦγουν, ὥσπερ νότος ὀξὺς μετὰ πολλῆς ἀχλύος καὶ σκοτεινότητος αἴξας ὁ Αἴας, τετέχνηκε ὁρμητικὸς χωρὶς τῆς λαμπρᾶς φρονήσεως ὁρμήσας ὁ Αἴας, ἔπαυσε νῦν, καὶ ἔχει τόρα νέον ἄλγος φρόνιμον. Ἦγουν λυπεῖται μετὰ αἰσθήσεως καὶ φρονήσεως νῦν, τὸ γὰρ ἐσλεύσσειν οἰκεῖα πάθη μηδενὸς ἄλλα παραπράξαντος, μεγάλας ὀδύνας ὑποτείνει. Ἦγουν ἡ ἀπόβλεψις καὶ ἡ σχάσις εἰς πάθη οἰκεῖα, μεγάλας ὀδύνας ὑποβάλλει μηδενὸς ἄλλα συμπράττοντος· ἡ κοινωνία γὰρ τῶν παθῶν φέρει μεγάλην παρηγορίαν καὶ παραμυθίαν.

Ib. Αἶσ' ἄπλαστος] ἀντὶ τοῦ μεγάλη. Οὐκέτι κατέχει αὐτὸν ἡ μανία. Ἀλλὰ λήγει, ὡς ὀξὺς νότος, ταχέως λέγει, ὡς γενομένων τινῶν σημείων ἐπὶ τοῖς πνεύμασιν, ὥστε παρατείνειν αὐτὰ ἢ ταχέως πεπαῦσθαι. Οἷόν ἐστι καὶ ἐν τῇ κωμῳδίᾳ, " Ἀλλ' ἔπισε ταχέως· " δεινὸς γὰρ ἥρξατο."

257. Ἄτερ σεροπᾶς] φασὶν οἱ περὶ ταῦτα δεινοὶ ὡς εἰ μὴ τύχον ὅσα ἀσραπὴ, γίνεται ὁ νότος ἄρξηται πνεῖν, ταχέως παύεται.

259. Καὶ νῦν φρόνιμος] ἔμφρων γενόμενος, ἤρξατο συμπαρακολουθεῖν τῇ συμφορᾷ, καὶ ἀλγεῖν.

260. Τὸ γὰρ ἐσλεύσσειν] γνωμικόν.

261. Μηδενὸς ἄλλα] οἷον, μηδενὸς συμπράξαντος, καὶ μετασχόντος τῶν ἁμαρτημάτων· ἡ γὰρ κοινωνία τῶν ἁμαρτήματων φέρει τινὰ παραμυθίαν. Περισσὴ δὲ ἡ παρὰ πρόθεσις.

262. Ὑποτείνει] ἐξέτεινεν, ἀντὶ τοῦ ἐξήπλω-

σεν·

ΙΑΜΒΟΙ.

ΧΟΡ. Ἀλλ' εἰ πέπαυται, κάρτ' ἂν εὐτυχεῖν δοκῶ·
Φρὰδὲ γὰρ ἤδη τῶ κακῶ μείων λόγος.
ΤΕΚ. Πότερα δ' ἄν, εἰ νέμοι τις αἱρεσιν, λάβοις,
Φίλως ἀνιῶν αὐτὸς ἡδονὰς ἔχειν,
Ἢ κοινὸς ἐν κοινοῖσι λυπεῖσθαι ξυνών;
ΧΟΡ. Τό τοι διπλάζον, ὦ γύναι, μεῖζον κακόν.
ΤΕΚ. Ἡμεῖς ἄρ' ὦ νοσοῦντες, ἀτώμεσθα νῦν.
ΧΟΡ. Πῶς τοῦτ' ἔλεξας; ὦ κάτοιδ' ὅπως λέγεις.
ΤΕΚ. Ἀνὴρ ἐκεῖνος ἡνίκ' ἦν ἐν τῇ νόσῳ,
Αὐτὸς μὲν ἥδεθ' οἷσιν εἶχετ' ἐν κακοῖς·

σεν· ὑπέτεινεν ἀντὶ τοῦ κάτωθεν εἰς ὕψος ἔτεινεν. Διατείνεσθαι δὲ τὸ διϊσχορίζεσθαι.

263. Εἰ πέπαυται] εἰ πέπαυται ὁ Αἴας τῆς μανίας, τουτέστιν εἰ πέπαυται ἡ μανία τοῦ Αἴαντος, λίαν δοκῶ εὐτυχεῖν· διότι φράδε τοῦ κακοῦ ἤδη γενομένου, ὀλίγη καὶ ἀδεμία ἡ φροντὶς περὶ ἐκείνου.

265. Πότερα δ' ἄν, εἰ νέμοι] εἰ δοίη τις αἵρεσιν, πότερον ἂν προκρίνειας, λυπῶν τοὺς φίλους αὐτὸς ἥδεσθαι, ἢ λυπῶν τοὺς φίλους, καὶ αὐτὸς λυπεῖσθαι. Ἄριστα δὲ ἔχουσιν αἱ ἀνταποδόσεις, τῶν μὲν οἰομένων ἐν εὐτυχίᾳ γεγονέναι, εἰ πέπαυται τὸ κακόν. Τῆς δὲ, βουλομένης παραζῆσαι, ὅτι ἐν χείροσί εἰσι τὰ τοῦ Αἴαντος νῦν, ὑπότε καὶ παρακόλουθοι τοῖς ἁμαρτήμασιν. Εἰπόντος δὲ τοῦ χοροῦ ἐν εὐτυχίᾳ εἶναι, εἰ πέπαυται ὁ Αἴας τοῦ κακοῦ, ἐπάγει ἡ Τέκμησσα ὅτι κακόν ἐστι τῷ ἅπαξ πράξαντι, καὶ τὸ πεπαῦσθαι τῶν δεινῶν· παρακολουθῶν γὰρ τοῖς πεπραγμένοις, ἐν ὀδύνῃ πλείονι γίνεται. Καὶ Εὐριπίδης, "Τὸ γὰρ ὀρθῶσ-" "θαι γνώμην, ἰδυνᾶ." Πρὸς δὲ τὸ ὑπ' ἐκείνων εἰρημένον, ὅτι ἐν εὐτυχίᾳ ἂν εἴημεν εἰ πέπαυται ἀντίθησιν ἅπαξ, πότερα ἂν ἕλοιο, εἴ σοι δοίη τις αἵρεσιν, λυπῶν τοὺς φίλους, αὐτὸς ἐν ἡδονῇ διάγειν· ἢ κοινωνεῖν τοῦ παντὸς, καὶ αὐτὸς τε λυπεῖσθαι καὶ τοὺς φίλους λυπεῖν; οἷον, ὁ μὲν Αἴας ἐν τῇ μανίᾳ ὤν, ἐτέρπετο, οἰόμενος τιμωρεῖσθαι τοὺς ἐχθρὸς, ἐγὼ δὲ ἐλυπούμην ἐρῶσα αὐτοῦ. Νῦν δὲ παυσάμενος τῆς μανίας, καὶ αὐτὸς λυπεῖται ἐπὶ τοῖς πεπραγμένοις· λυπεῖ δὲ πάλιν καὶ τοὺς φίλους· νυνὶ ὢν διπλασίασαι τὸ κακόν. Τοῦτο δὲ ἀναπτύσσει ὁ χορὸς διὰ τῶν ἐπιφερομένων, Τό τοι διπλάζον, ὦ γύναι, μεῖζον κακὸν, οἷον τὸ ἀμφοτέρως λυπεῖσθαι.

260. Φίλως ἀνιῶν αὐτὸς ἡδονὰς ἔχειν] ὥσπερ ὁ Αἴας ἐν μανίᾳ ὤν, λυπῶν ἡμᾶς, αὐτὸς ἥδετο.

267. Κοινὸς ἐν κοινοῖσι λυπεῖσθαι] ἀντὶ τοῦ, κοινῇ λυπεῖσθαι ἐν φίλοις κοινῇ λυπουμένοις. Τουτέστιν, ὁμοῦ τοῖς φίλοις λυπεῖσθαι.

268. Μεῖζον κακὸν] τουτέστι, τὸ λυπεῖν καὶ λυπεῖσθαι.

269. Ἡμεῖς ἄρ' ὦ νοσοῦντες] τοῦτο ἡ Τέκμησσα λέγει διὰ τὸν Αἴαντα. Δέον δὲ εἰπεῖν, ὁ Αἴας ὁ νοσῶς βλάπτεται, ἡμεῖς εἴπε, διὰ ταῦτα ὅτι εἰώθαμεν, ὁπηνίκα περὶ τινὸς τῶν γναρίμων διηγούμεθα ἀπόντος, ἐκ τοῦ οἰκείου προσώπου τοὺς λόγους ποιεῖσθαι, καὶ εἰς ἑαυτὴν τὸ ἐκείνου πρόσωπον ἀναδέχεσθαι. Καὶ ὅτι αὕτη ἡ Τέκμησσα τοῦ Αἴαντος ἦν, καὶ τὸ ἐκείνου κακὸν, οἰκεῖον ἐνόμιζεν. Ὅθεν σκοτεινῶς εἰρῆσθαι, δοκεῖν, ἐξεπίτηδες ἀποροῦντα τὸν χορὸν ὁ ποιητὴς δείκνυσιν, ἵνα δῆλον διὰ τῶν ἑξῆς γένηται.

272. Οἷσιν εἶχετ'] ἦγεν, ἐπὶ τοῖς κακοῖς, οἷς εἶχετο, τουτέστιν ἐκρατεῖτο.

273. Ἡμᾶς

Ἡμᾶς δὲ τὰς φρονοῦντας ἠνία ξυνών·
Νῦν δ' ὡς ἔληξε, κἀνέπνευσε τῆς νόσου,
Κεῖνός τε λύπῃ πᾶς ἐλήλαται κακῇ,
Ἡμεῖς θ' ὁμοίως ὐδὲν ἧσσον ἢ πάρος·
Ἆρ' ἐσὶ ταῦτα δῖς τόσ' ἐξ ἁπλῶν κακά;
ΧΟΡ. Ξύμφημι δή σοι, καὶ δέδοικα μὴ 'κ θεοῦ
Πληγή τις ἥκοι. Πῶς γὰρ, εἰ πεπαυμένος,
Μηδέν τι μᾶλλον ἢ νοσῶν εὐφραίνεται;
ΤΕΚ. Ὡς ὧδ' ἐχόντων τῶνδ' ἐπίσασθαί σε χρή.
ΧΟΡ. Τίς γάρ ποτ' ἀρχὴ τοῦ κακοῦ προσέπτατο;
Δήλωσον ἡμῖν τοῖς ξυναλγοῦσιν τύχας.
ΤΕΚ. Ἅπαν μαθήσῃ τοὔργον, ὡς κοινωνὸς ὤν.
Κεῖνος γὰρ ἄκρας νυκτὸς, ἡνίχ' ἕσπεροι

273. Ἡμᾶς δὲ τὰς φρονοῦντας] γράφεται βλέποντας.

275. Λύπῃ πᾶς] τὸ πᾶς εἶπεν, ἵνα δείξῃ ὡς ὅλος τῆς λύπης γέγονε. Τὸ δὲ ἐξ ἁπλῶν, ἀντὶ τοῦ μονοειδῶν φησί. Πρώην γὰρ ἐλυπήμεθα ἡμεῖς μόνοι, νῦν δὲ καὶ ὁ Αἴας μεθ' ἡμῶν.

276. Ἡμεῖς θ' ὁμοίως] ἡμοὶ (φησὶ) κατ' ἄμφω τὰς καιρὰς συμβεβηκεν ἀνιᾶσθαι, αὐτοῦ μὲν τότε ἐξεπικότος καὶ τερπομένου, νῦν δὲ σωφρονοῦντος καὶ τυπτομένου.

277. Ἆρ' ἐσὶ ταῦτα δῖς τόσ' ἐξ ἁπλῶν] ἁπλοῦν μὲν, τὸ τοῦ φίλου ἀνιᾶν. Δὶς τόσα δὲ, ὅτι καὶ αὐτὸς συναλγεῖ.

278. Ξύμφημι] συνομολογῶ σοι, καὶ φοβοῦμαι ἵνα μὴ ἔλθῃ πληγή τις ἐκ θεοῦ. Πῶς γὰρ ἔχει, ἐπεὶ πεπαυμένος ὁ Αἴας δηλονότι τῆς μανίας, μηδέν τι εὐφραίνηται. Ἀλλὰ μᾶλλον λυπεῖται, ἢ ὅτε ἦν μαινόμενος.

279. Πῶς γὰρ, εἰ πεπαυμένος] πῶς γὰρ ἂν θεῖόν τι εἴη κατὰ τὸν Αἴαντα, εἰ πεπαυμένος τοῦ κακοῦ, μᾶλλον ἐν ἀνίᾳ διάγει;

Ib. Πεπαυμένος] ἀντὶ τοῦ σωφρονῶν.

280. Μηδέν τι μᾶλλον] ἔδει γὰρ νῦν μᾶλλον. Εὐφραίνεσθαι παυσάμενον τῆς μανίας, ἢ ὅτε ταύτῃ συνείχετο, εἰ καὶ ἄλοχος ἦν ἡ τότε χαρά. Διόπερ ἀπορῶν ὁ χορὸς, εἰς θεὸς ἀναφέρει τὸ πρᾶγμα, καὶ παρ' ἐκείνων ἐλθεῖν αὐτῷ φησὶ τὰ δεινά· ἵνα καὶ μετὰ τὴν νόσον χείρω διακέηται τῇ λύπῃ.

281. Ὡς ὧδ' ἐχόντων] ὅτι κάκιον νῦν ἐκεῖνος ἔχει.

282. Τίς γάρ ποτ' ἀρχὴ] ἀντὶ τοῦ τίς ἡ προσβολὴ τοῦ κακοῦντος αὐτὸν θεοῦ.

Ib. Τίς γάρ ποτ'] τοῦτο τὸ γὰρ ὅμοιον, ὡς ἄνω ἔφημεν, τῷ, Τί γὰρ δὴ ποῖς ὁ τοῦ Λαερτίου; ἢ τὸ γὰρ ἀντὶ τοῦ δὲ νοητέον, δεινοπαθείαν ἔξωθεν σχετλιάζοντος τοῦ χοροῦ. Κἂν εἰ ὁ ποιητὴς εἴασε τοῦτο δηλῶσαι.

283. Ξυναλγοῦσιν] ἤγουν, συναχθομένοις κατὰ τὰς δυστυχίας.

285. Κεῖνος γὰρ] προκατάσασις καὶ δίηγησις τῶν πραχθέντος ἔργου τῷ Αἴαντι.

Ib. Κεῖνος γὰρ ἄκρας νυκτὸς] περὶ πρώτου ὕπνου. Πιθανὸς δὲ καὶ τὸ τε χρόνου πρόσκαιται. Οἱ γὰρ ἐπιβουλεύοντες, τότε τὰς ἐξόδους ποιοῦνται ὥστε λαθεῖν τὰς παραφυλακάς.

Ib. Ἄκρας νυκτὸς] μὴ λάβῃς εἰς τὸ νυκτὸς ἔξωθεν τὸ ἐπὶ, ἀλλ' ἔσιν ἡ τοιαύτη γενικὴ πρὸς τὸ ἡνίκα.

Ib. Ἄκρας νυκτὸς] τετέσιν, τὸ ἄκρον τῆς νυκτὸς, ὅμοιον τῷ, μέσος κατέχη.

Ib. Ἡνίχ' ἕσπεροι] οἱ κατὰ τὴν ἑσπέραν. Ἢ, ὅτε ἂν ἐφαινόν ἔτι οἱ ἕσπεροι ἀσέρες. Ἢ, ὅτε ἐσθέσθησαν οἱ λύχνοι. Συνετῶς δὲ, καὶ ἡ κατὰ μαινό-

Λαμπτῆρες ἐκέτ' ἦθον, ἄμφηκες λαβὼν
Ἐμαίετ' ἔγχος ἐξόδους ἕρπειν κενάς.
Κἀγὼ 'πιπλήσσω, καὶ λέγω, τί χρῆμα δρᾷς,
Αἴας; τί τήνδ' ἄκλητος, ἤθ' ὑπ' ἀγγέλων
Κληθείς, ἐφορμᾷς πεῖραν, ἤτέ τι κλύων
Σάλπιγγος; ἀλλὰ νῦν γε πᾶς εὕδει στρατός.
Ὁ δ' εἶπε πρός με βαί', ἀεὶ δ' ὑμνούμενα,
"Γύναι, γυναιξὶ κόσμον ἡ σιγὴ φέρει."
Κἀγὼ μαθοῦσ', ἔληξ', ὁ δ' ἐσσύθη μόνος.
Καὶ τὰς ἐκεῖ μὲν οὐκ ἔχιν λέγειν τύχας*·
Ἔσω δ' ἐσῆλθε συνδέτους αἴγων ὁμοῦ
Ταύρους, κύνας βοτῆρας, εὐκερών τ' ἄγραν,

* Aldus, πάθας.

μαινόμενον. Καὶ ἐκ τῆς τοῦ καιροῦ γὰρ ἐννοίας ἐπισκευάζοντος, ἐπιθέσθαι περὶ πρώτου ὕπνου.

Ib. Ἔσπεροι] ὃς εἰώθαμεν ἐν ἑσπέρᾳ ἅπτειν διὰ τὴν τοῦ σκότους παρουσίαν.

286. Λαμπτῆρες] οἱ κατὰ τὴν οἰκίαν φαίνοντες λύχνοι.

Ib. Ἦθον] ἀντὶ τοῦ ἤροντο.

287. Ἐμαίετ'] ἐζήτει.

Ib. Ἐξόδους] ἔξοδος, ἡ ἐξέλευσις, ἐκφορὰ δὲ ἐπὶ νεκροῦ.

Ib. Ἐξόδους κενὰς] τὰς ἐκείτι χρησίμως γενομένας.

288. Κἀγὼ 'πιπλήσσω] ἀντὶ ἐπέπληξα· ἐπετίμησα.

290. Πεῖραν] πορείαν· ὁδὸν.

Ib. Οὔτέ τι] ὥσπερ παρὰ Αἰολεῦσι τὸ ὅτινα κοινὸν ἐστι κατὰ γένος, ἕτω καὶ παρ' Ἀττικοῖς τὸ ἔτέ τι, ὅταν ἅπας συντάσσεται, κοινῶς λέλεται.

Ib. Οὔτέ τι κλύων] εἰώθασίν οἱ Ἀττικοὶ τὰ θηλυκὰ ἄρθρα ἀρσενικῶς ἐκφέρειν, ἀντὶ τοῦ τῆς τοῦ λέγοντες. Ἔστι δὲ τοῦτο ὅμοιον τῷ παρ' Εὐριπίδῃ· τῷ·

"Οὔτέ τι δόξης ἐρῶ."

Εὕρηται δὲ καὶ παρ' Ἰσοκράτει πολλὰ τοιαῦτα, καὶ κοινῶς (ὡς ἔπος εἰπεῖν) παρὰ πᾶσι λογοποιοῖς, τῶ χεῖρα.

292. Ἀεὶ δ' ὑμνούμενα] ἀεὶ θρυλλουμένα ὑπὸ πάντων ἀνθρώπων, καὶ κοινά. Ἢ ἀεὶ ὑπ' αὐτοῦ λεγόμενα πρὸς ἐμέ. Ὅμοιον δὲ τὸ ἦθος ἐκείνῳ. Ἀλλ' εἰς οἶκον ἴσθι τὰ σαυτῆς ἔργα κόμιζε.

293. Γύναι] οἱ τιθέντες ἐπὶ τῷ γύναι περισπωμένην, ἀμαθεῖς τῶν μέτρων. Ἐντεῦθεν ἂν μανθανέτωσαν ἐξεῖαν τιθέναι· βραχὺ γάρ ἐστι τὸ γυ· εἰ γὰρ καὶ ἀπὸ τοῦ γυῖον τὸ μέλος γίνεται, ἀλλ' ἐκβληθέντος τοῦ ι, ἔμεινε βραχύ· αἱ γὰρ παραγωγαὶ τῶν πρωτοτύπων βραχύτεραι.

Ib. Κόσμον ἡ σιγὴ] Ἐκ τῶν Καλλισράτε. Ὥσπερ γὰρ τὰ φύλλα κόσμον τοῖς δένδρεσι φέρει, τὰ δὲ ἔρια τοῖς προβάτοις, ἡ δὲ χαίτη τοῖς ἵπποις, ἡ δὲ γενειὰς τοῖς ἀνδράσιν· ἕτω καὶ ἡ σιωπὴ κόσμον ταῖς γυναιξὶ φέρει.

294. Κἀγὼ μαθοῦσ', ἔληξ'] φοβηθεῖσα αὐτὸν ὃ διεκώλυσα.

295. Καὶ τὰς ἐκεῖ μὲν] τοῦτο μὲν ἀγνοεῖ ἃ Τέκμησσα λέγειν. Τοῦτο δὲ προοῖπεν αὐτῷ ὁ ποιητὴς, καὶ ἐνοχλεῖν ὃ δεῖ τὸν θεατὴν ταυτολογοῦντα.

296. Συνδέτους] τοὺς ὠδὰς καὶ τὰς χεῖρας δεδεσμημένους.

297. Κύνας βοτῆρας] τοὺς ποιμενικοὺς κύνας. ὃ γὰρ

Καὶ τὰς μὲν ηὐχένιζε· τὰς δ' ἄνω τρέπων,
Ἔσφαζε, καὐρράχιζε· τὰς δὲ δεσμίους
Ἠκίζεθ' ὥστε φῶτας, ἐν ποίμναις πιτνῶν.
Τέλος δ' ἐπαίξας διὰ θυρῶν σκιᾷ τινὶ
Λόγχας ἀνέσπα, τὰς μὲν Ἀτρειδῶν κάτα,
Τὰς δ' ἀμφ' Ὀδυσσεῖ, συντιθεὶς γέλων πολύν,
Ὅσην κατ' αὐτῶν ὕβριν ἐκτίσαιτ' ἰών.
Κἄπειτ' ἐπαίξας * αὖθις ἐς δόμους πάλιν
Ἔμφρων μόλις πως ξὺν χρόνῳ καθίσταται·
Καὶ πλῆρες ἄτης ὡς διοπτεύει σέγος,

* Aldus, ἀπαίξας. Turn. in marg. ἐπαίξας.

ὲ γὰρ αἱρεῖ κατὰ τὴν σκηνὴν ἄνθρωπον, ἀλλ' ὡς ὄϊν τινὰς ἀνεῖλεν.

298. Ηὐχένιζε] τὸν τράχηλον ἀπέκοπτεν. Ἐλαιμοτόμει.

299. Ἔσφαζε, καὐρράχιζε] ὅπερ Ὅμηρος ἀνηρύειν φησίν· ὥστε κατὰ τὸ λαιμὸν γίνεσθαι τὴν σφαγήν.

300. Ἠκίζεθ' ὥστε φῶτας] δηλονότι κύνας βοτῆρας.

Ib. Ἐν ποίμναις πιτνῶν] ἀντὶ τοῦ ἐμπιτνῶν ταῖς ποίμναις. Τετέχνται, ἐπιτιθέμενος. Εὗρον ἔν τινι παλαιοτάτῳ τῶν ἀντιγράφων βίβλων, τὸν παρόντα στίχον ὕστερον γραφόμενον. Τὰς δὲ δεσμίους ἠκίζεθ' ὥστε φῶτας, ἐν πτηναῖς πιτνῶν. Τετέχνται, ἐν βλάβαις ἐμπίπτων. Ἀπὸ τοῦ πτημονὴ, ἡ βλάβη. Καὶ τῇ ἀποβολῇ τοῦ ο, πτημνὴ. Τὸ δὲ ὧν τὸ λόγω, τοιοῦτόν ἐστιν. Ἦλθε δὲ ὁ Αἴας ἄγων ὁμοῦ συνδέτους ταύρους, κύνας βοτῆρας, ὑπέρων ἄγραν. Καὶ τὰς μὲν ηὐχένιζε, τὰς δὲ ἄνω τρέπων ἔσφαζε καὶ ἐρράχιζε. Τὰς δὲ δεσμίους ἠκίζεθ' ὥστε φῶτας. Ἐν πτηναῖς τε καὶ βλάβαις τοιαύταις ἐμπίπτων, ὡς ἠσθάνετο δηλονότι.

301. Ἐπαίξας] ἡ μὲν Τέκμησσα ἀγνοεῖ τινι διήλεκται ἐκ τοῦ προλόγου, ὅτι Ἀθηνᾶ ἦν ἡ λαλήσασα αὐτῷ. Τὸ δὲ, Σκιᾷ τινι, ὅτι ὑ συνέβαλε τὰ περὶ τὴν Θεὸν, καὶ ὅτι ἦθος τοῖς μαινομένοις καὶ τοῖς ματαίοις λαλεῖν. Ἀγνοοῦσα δὲ ὅτε ἡ Ἀθηνᾶ αὐτὸν ἐκάλεσε διὰ τὸ ἐπαίξας, τὴν ἴξοδον τῇ μανίᾳ ἀνατίθησι.

302. Ἀνέσπα] Ἦγεν, μετὰ βίας καὶ δεινοπαθείας ἀνέτεμπε. Τὸ γὰρ σχῆμα τοῦ λόγου ἐνταῦθα, μεθυπαλλαγή ἐστι. Τὸ μὲν ἀνέσπα ῥῆμα, ἀντὶ μετοχῆς λάμβανε. Τὸ δὲ συντιθεὶς μετοχὴν, ἀντὶ ῥήματος, ἵνα ᾖ ὁ λόγος ὅλος. Τέλος δὲ ὑπαίξας διὰ τῶν θυρῶν τῆς σκηνῆς, καὶ λόγχας ἀνασπῶν σκιᾷ τινι, τὰς μὲν, κατὰ τῶν Ἀτρειδῶν, τὰς δὲ, κατὰ τοῦ Ὀδυσσέως, συνετίθει πολὺν γέλων, ὅγων ἐποίει πολὺν γέλων τοῖς ἀκούσι δηλονότι, δηγούμενος τὴν ὕβριν ὅσην ἐκτίσατο κατ' αὐτῶν.

303. Συντιθεὶς γέλων πολὺν] τουτέστι ῥήματα καταγέλασα λέγων. Κατὰ τῶν κριῶν ὡς κατὰ ἀνθρώπων ἐποιεῖτο τὴν κόλασιν.

306. Ἔμφρων μόλις] τὰ τρία ταῦτα παρισῶσιν ὡς πάνυ βραδέως εἰς τὸ καθεστηκὸς ἦκεν.

Ib. Ἔμφρων καθίσταται] ἀντὶ τοῦ ἐν καταστάσει φρονήσεως ἐγένετο. Ἦγεν, ἔννους γίνεται. Ἔμφρων δὲ καθίσταται μόλις πως σὺν χρόνῳ. Καὶ ἐπεὶ διώπτευξε τὸ στέγον τῆς σκηνῆς, πλῆρες ἄτης, τύψας τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἐβόησεν. Καὶ ἐν τοῖς δέμασι τῶν νεκρῶν ζώων μεσῶν ἐκαθέζετο ἐπάνω τοῦ προβατικοῦ φόνου, συλλαβὼν χειρὶ καὶ τοῖς ὄνυξι τὴν κόμην αὐτῶν δηλονότι.

307. Καὶ πλῆρες ἄτης] οὐχ ὅτι τοῦτο αἰνιγμὸν τὸ ἀνελεῖν τὰ ποίμνια, ἀλλ' ὅτι ἁμάρτοι τῆς τιμωρίας τῶν ἐχθρῶν.

308. Θαύξει

Παίσας κάρα, θώϋξεν· ἐν δ' ἐρειπίοις
Νεκρῶν ἐρειφθεὶς ἕζετ' ἀρνείᾳ φόνῳ,
Κόμην ἀπριὲξ ὄνυξι συλλαβὼν χερί·
Καὶ τὸν μὲν ἧσο πλεῖσον ἄφθογγος χρόνον.
Ἔπειτ' ἐμοὶ τὰ δεῖν' ἐπηπείλησ' ἔπη,
Εἰ μὴ φανείην πᾶν τὸ συντυχὸν πάθος·
Καἰνήρετ' ἐν τῷ πράγματος κυρεῖ ποτέ.
Κἀγὼ, φίλοι, δείσασα, τἀξειργασμένον
Ἔλεξα πᾶν ὅσον περ ἐξηπιςάμην.
Ὁ δ' εὐθὺς ἐξώμωξεν οἰμωγὰς λυγρὰς,
Ἃς ἅποτ' αὐτῆ πρόσθεν εἰςήκυσ' ἐγώ.
Πρὸς γὰρ κακῇ τε καὶ βαρυψύχῳ γόᾳ

308. Θώϋξεν] ἐξέπνευσε.

Ib. Ἐν δ' ἐρειπίοις] τὸ ἐξῆς, ἐν δὲ τοῖς ἐρειπίοις τῶν νεκρῶν τῇ ἀρνείᾳ φόνῳ ἐρειφθείς. Ὅ ἐστιν, ἐν δὲ τοῖς πτώμασι τῶν νεκρῶν καταπεσὼν ἔκειτο. Θαυμαστῶς δὲ ὑπ' ὄψιν ἤγαγε τὰ πράγματα, μεταξὺ τῶν πτωμάτων τὴν φαντασίαν ἐκπιθήκους· οἷον καὶ τὸ παρ' Ὁμήρῳ περὶ τῆ Κύκλωπος· "τανυσσάμενος διὰ μή-"λων."

309. Ἐρειφθεὶς] ἀντὶ τῆ καταπεσὼν, ἐρριμμένος. Πάντα γὰρ τὰ ἐπὶ τὴν ἔραν πίπτοντα, ἐρείπια καλοῦνται, καὶ αἱ ῥιπαὶ ἐντεῦθεν ὡς τὰ ἐρείπια. Τινὲς δὲ ἐρειφθεὶς γράφουσιν, οἷον ἐπερεισάμενος.

Ib. Ἀρνείᾳ φόνῳ] τῆτο πρὸς τὸ νεκρῶν σύναπτε. Εἰρηται δὲ τῆτο ἀπὸ μέρες τὸ πᾶν. Οὐ γὰρ ἄρνες μόνον ἦσαν, ἀλλὰ καὶ κριοὶ καὶ βόες.

310. Ἀπριὲξ] ὅλῃ δυνάμει, ἰσχυρῶς. ἀσφαλῶς. προσπεφυκότως. Ὅ οὐκ οἷόν τε πρίσαι διὰ τὴν σύμφυσιν.

311. Ἧσο] ἦγεν ἐκάθητο· κανόνισον, ἔω, ὁ μέλλων ἔσω. ὁ παρακείμενος ἧκα. ὁ ωαθητικὸς, ἧμαι. ὑποτακτικὸς, ἧμην, ἧσο.

312. Ἔπειτ' ἐμοὶ] ἐκ ἔχων ἐπιβολὴν τῆς αἰτίας τῶν ωεπραγμένων, ἐμὲ ἠρώτα τὸ συμβάν. Πάνυ δὲ ωεριπαθὴς, τὸν ἐμφρονέςατον Αἴαντα παρὰ τῆς γυναικὸς πυνθάνεσθαι τίνα ἐςὶν ἃ ἔπραξεν αὐτός.

313. Εἰ μὴ φανείην] ἤγεν, ἂν μὴ ἐγὼ δηλώσαιμι ἐκείνῳ τῷ Αἴαντι ωᾶν τὸ συμβάν.

314. Κυρεῖ ποτὲ] τὸ κυρῶ περισπωμένως φησὶν ἡ συνήθεια καὶ Ἀττικοί. Ἐν δὲ εὐκτικοῖς βαρύνεσιν αὐτὸ Ἀττικοὶ μετὰ ἐκτάσεως τῆ υ, κύροι λέγοντες, ἀντὶ τῆ κυροίη· νῦν δὲ ἀντὶ τῆ κυρεῖ ὁριςικῆ κεῖται.

Ib. Καἰνήρετ'] ἀντὶ τῆ, ἤρετο ἐν τίνι πράγματι ὑπάρχει.

317. Ἐξώμωξεν] ἐξάκυσον ὠμωξεν.

318. Ἃς ἅποτ' αὐτῆ] ἐκ ἐωῶσι (φησὶν) ὁ Αἴας ἐν τοῖς κακοῖς ἀπολοφύρεσθαι, ἀλλ' ἦν καρτερικός. Ἔλεγεν ἔν (φησὶν) αἰεὶ, κακῇ ἀνδρὸς τὸ ὀλοφύρεσθαι· ὁποῖον φησὶ καὶ Ἡρακλῆς ἐν Τραχινίαις,

"Ἀλλ' ἀςίνακτος αἰὲν εἰπόμην κακοῖς·"

Ὃ ἦν Αἴας πρὸ τέτε, εἰ συνέβη τι αὐτῷ δεινὸν ὡς ταῦρος ἀνεβρυχᾶτο ἀνεξάκυσον, ὁπότε δὲ εἰς προφανῆ γόον ἐξέπιπτεν.

319. Πρὸς γὰρ κακῇ τε καὶ βαρυψύχῳ] ἀμφότερον ἀντὶ τῆ δεινῇ νοητέον. Οἱ δὲ λέγοντες τὸ βαρυψύχῳ αὐτὶ τῆ γενναίῳ, καὶ διὰ τῆτο προστιθέντες τὸ ὤ, τἀληθὲς ἠγνοήκασι· βαρύψυχος γὰρ ὁ βαρεῖαν καὶ λιθώδη καὶ ἀκί-

νητον

Τοιόσδ' ἀεί ποτ' ἀνδρὸς ἐξηγεῖτ' ἔχειν·
Ἀλλ' ἀψόφητος ὀξέων κωκυμάτων
Ὑπεξέναζε ταῦρος ὡς μυκώμενος.
Νῦν δ' ἐν τοιᾷδε κείμενος κακῇ τύχῃ,
Ἄσιτος ἀνὴρ, ἄποτος, ἐν μέσοις βοτοῖς
Σιδηροκμῆσιν, ἥσυχος θακεῖ πεσών.
Καὶ δῆλός ἐσιν ὡς τι δρασείων κακόν.
Τοιαῦτα γάρ πως καὶ λέγει κἀδύρεται.
Ἀλλ', ὦ φίλοι (τέτων γὰρ ἕνεκ' ἐσάλην)
Ἀρήξατ' εἰσελθόντες, εἰ δύνασθέ τι·
" Φίλων γὰρ οἱ τοιοῖδε νικῶνται φίλοι."

ΧΟΡ. Τέκμησσα, δεινὰ, παῖ Τελεύταντος, λέγεις

νητον ἔχων ψυχὴν, ἀλλὰ μὴ πρὸς πόλεμον ἑρμητικὴν καὶ πρόθυμον.

Ib. Ἐξηγεῖτο] ὑρμήνευεν· ἡ γὰρ ἐξήγησις, ἐπὶ θείων. ἑρμηνεία, ἐπὶ τῶν τυχόντων.

320. Ἐξηγεῖτ' ἔχειν] οἱ λέγοντες τὸ ἔχειν ἀντὶ τῦ ὑπάρχειν, ἁμαρτάνυσιν· ὥσπερ γάρ φαμεν, τὰ δίκαια ποιεῖν καλῦ ἀνδρὸς ἔχει, οὕτω καὶ τῦτο· ἔλεγε γὰρ ὁ Αἴας ὡς ἔχει τὸ τοιῦτο θείλῦ ἀνδρὸς, τὸ καθάπερ γυναῖκα κλαίειν, καὶ θρήνες εἰς ὕψος αἴρειν.

321. Ἀψόφητος ὀξέων κωκυμάτων] ἦγεν ὑψηλῶν, ὅμοιον τῷ ἀσκεύου ἀσπίδος τε καὶ σρατῦ. Τὸ ὀξὺ, ἐπὶ μὲν φωνῆς ἔχει ἐναντίον τὸ βαρύ· ἐπὶ δὲ ὀφθαλμῦ καὶ ξίφες, τὸ ἀμβλύ. Ἐπὶ δὲ χυμῶν, τὸ γλυκύ.

322. Μυκώμενος] οἱ γράφοντες βραχώμενος, καὶ μεγαθύνοντες τὸ χω, διὰ τὸ μέτρον, ἴσας ἀμαθεῖς εἰσὶ καὶ γραμματικῆς καὶ μέτρων· κάλλιον γὰρ τὸ μυκώμενος πρὸς τὸ ταῦρος.

325. Σιδηροκμῆσιν] τῷ σιδήρῳ φονευθεῖσιν· ὡς ἀνδροκμῆσιν· καὶ δῆλός ἐσι προσεκτικὰ πρὸς τὸν ἀκροατὴν, ἵνα προσέχῃ ἀκριβέσερον, προσδοκῶν τὸ συμβησόμενον.

326. Δρασείων] ἀντὶ τῦ θέλων καὶ μέλλων ποιῆσαι· τὸ γὰρ δρασείω, τυψείω, πολεμησείω, καὶ τὰ τοιαῦτα, ἀπὸ ἐνεςώτων καὶ μελλόντων τινῶν ἄλλων ῥημάτων παράγονται. Ἐκ μὲν τῦ δράσω μέλλοντος, τὸ δρασείω. Καὶ ἐκ τῦ τύψω τὸ τυψείω. Καὶ ἐκ τῦ πολεμήσω, τὸ πολεμησείω. Ἐκ δὲ τῦ χρῶ ἐνεζῶτος, τὸ χρείω. Καὶ ἐκ τῦ κίχω τὸ κιχείω. Καλῦνται δὲ ἐφεκτικὰ, καὶ σημασίαν ἔχυσι, ἀεὶ μέλλοντος.

327. Τοιαῦτα γάρ πως] εἰκότα κατά τινα τρόπον.

Ib. Καὶ λέγει κἀδύρεται] τῷ βέλεσθαι δράσειν δηλονότι κακόν τι.

328. Ἀλλ', ὦ φίλοι] τῦτο πρὸς τὸ μέγεθος τῆς συμφορᾶς. Πιθανὴν δὲ τὴν πρόφασιν τῆς ἐξόδυ φησὶν, ἵνα μὴ δόξῃ τὸν Αἴαντα ἐν τοιαύτῃ συμφορᾷ καταλελοιπέναι.

Ib. Οὕνεκ' ἐσάλην] καταχρησικῶς τὸ ἐσάλην, ἀντὶ τῦ ἐπορεύθην] εἴρηται. Κυρίως γὰρ τὸ ἐσάλην ἐπὶ θαλάσσης λέγεται, οἷον ἐσείλατό τίς σόντε τὸν πλῆν.

330. Φίλων γὰρ οἱ τοιοῖδε] οἱ τοιοῖδε φίλοι, ὁποῖοι ἐσὲ ὑμεῖς, νικῶνται φίλων. Ἦγεν ἡττῶνται· ἡττᾶται δὲ ὁ ἐρῶν τινὸς, καὶ πολλὴν ἀγάπην εἰς αὐτὸν τρέφων· κρατεῖ δὲ ὁ ἐραόμενος. Ἄλλως· Φίλων γὰρ οἱ τοιοῖδε δηλονότι, καὶ οἱ κακοπραγῦντες ἀπονέμυσιν αἰδῶ τινα τοῖς φίλοις. Ἡ ἔν Τέκμησσα, ἅτε δὴ γυνὴ ἅσα καὶ αἰχμαλώτος, οὐχ οἷά τε αὐτὸν παραμυθεῖσθαι, ἀλλὰ τὸν χορὸν προτρέπεται εἰσιέναι. Ἐπειδὴ δὲ ἄτοπον τὸν χορὸν ἀπολιπεῖν τὴν σκηνὴν, ἀναβοᾷ ἔνδοθεν ὁ Αἴας, ἵνα μείνῃ ἐπὶ χώρας ὁ χορός· τῦτο γὰρ ἐπόθει θεωτής.

331. Τέκμησσα] λέγεις ἐν τοῖς νῦν κακοῖς μαντεύσασθαι

Ἡμῖν, τὸν ἄνδρα διαπεφοιβάσθαι κακοῖς.

ΑΙΑ. Ἰώ μοι, μοι.

ΤΕΚ. Τάχ', ὡς ἔοικε, μᾶλλον· ἢ ἐκ ἠκύσατε
Αἴαντος, οἵαν τήνδε θωΰσσει βοήν *; 335

ΑΙΑ. Ἰώ μοι, μοι.

ΧΟΡ. Ἀνὴρ ἔοικεν ἢ νοσεῖν, ἢ τοῖς πάλαι
Νοσήμασι ξυνοῦσι λυπεῖσθαι παρών.

ΑΙΑ. Ἰὼ παῖ, παῖ.

ΤΕΚ. Ὤμοι τάλαιν', Εὐρύσακες, ἀμφὶ σοὶ βοᾷ. 340
Τί ποτε μενοινᾷ; πῆ ποτ' εἶ; τάλαιν' ἐγώ.

ΑΙΑ. Τεῦκρον καλῶ· πῆ Τεῦκρος; ἢ τὸν εἰσαεὶ
Λεηλατήσει χρόνον; ἐγὼ δ' ἀπόλλυμαι.

* Aldus, βοάν.

μαντεύσασθαι τὸν ἄνδρα ἡμῖν δεινάς τε τ' ἔστιν, ἐξ ὧν διηγῆ, παρισᾶς προμεμηνυκέναι αὐτὸν ὡς ἑαυτὸν ἐργάσηταί τι κακὸν, ἃ γὰρ ἔπραξεν ἀναλογιζόμενος κρεῖττον τὸ θανεῖν ἡγήσεται.

332. Διαπεφοιβάσθαι] μεμαντεῦσθαι, καὶ ἐσχολιάσθαι· φοιβάομαι, φοιβῶμαι, τὸ μαντεύομαι. Ὅθεν καὶ φοῖβος ὁ μάντις.

Ib. Διαπεφοιβάσθαι] ἐκμεμηνέναι παρὰ τὸν φοῖτον· ἢ ἀπὸ τῶν φοιβωμένων καὶ ἐνθουσιώντων· καὶ γὰρ ἐκεῖνοι μανίᾳ τινὶ ὅμοιον πάσχουσί τι.

334. Τάχ', ὡς ἔοικε] τάχα ὡς φαίνεται, μᾶλλον γενάζει, ὡς νῦν αὐτῷ μᾶλλον παροξυμένῳ ἢ πρότερον. Εἶτα πρὸς τὸν χορὸν τὰ ἑξῆς, ἢ ἐκ ἠκούσατε Αἴαντος οἵαν τήνδε θωΰσσει βοήν; ἐμφαντικῶς δὲ τὸ θωΰσσει. Καὶ γὰρ δεῖ τὸν ὑποκρινόμενον τὸ τῆ Αἴαντος πρόσωπον, ἀπηνεστέρῳ χρήσασθαι τῷ φθέγματι, καὶ κυνικώτερον βαύζειν. Διὰ τοῦτο εἶπεν θωΰσσειν.

337. Ἀνὴρ ἔοικεν] ὁ ἀνὴρ ὁ Αἴας, ἢ παρὼν καὶ ἐνισχάμενος τοῖς ξυνοῦσιν, ἦγεν τοῖς πλησίον ἐκείνῳ κειμένοις πλώμασιν τοῖς συμβᾶσιν ὑπὸ τῆ πάλαι νοσήματος, ἔοικε λυπεῖσθαι. Ἴδιον δὲ, τῷ λυπεμένῳ, κομψὸν καὶ ἐλλιπῆ λέγειν τὸν λόγον.

340. Ἀμφὶ σοὶ] περὶ σοῦ.

Ib. Ὤμοι τάλαιν'] ἀποπροέστης τὸ ἦθος· τὸ μὲν, ἀποιμώζει, τὸ δὲ, καλεῖ τὸν παῖδα. Εἶτα πρὸς ἑαυτὴν ἐπαπορεῖ, Τί ποτε μενοινᾷ; καὶ πάλιν καλεῖ τὸν παῖδα, καὶ ἑαυτὴν ἀπολοφυρεται· λεληθότως δὲ ἐνεφάνισε καὶ τὸ τῆ παιδὸς ὄνομα. Ἐδεδίει δὲ μὴ ἀνέλῃ αὐτὸν μαινόμενος. Ἄλλως· τί ποτε μενοινᾷ; ἀντὶ τοῦ προθυμεῖ· πρὸς τὸν Αἴαντα λέγει τοῦτο.

341. Πῆ ποτ' εἶ] πρὸς τὸν Εὐρυσάκην· ὁ γὰρ παιδαγωγὸς αὐτὸν ἔξω εἶχε.

342. Τεῦκρον καλῶ· πῆ Τεῦκρος] μεταξαίνει ὁ Αἴας ἐπὶ πολλὰ, ἵνα δὴ πλείονες αἱ ἀγωνίαι γίγνωνται. Ἄλλως· ἴδιον τῆ κακῶς ἔχοντος, τὸ μὴ ἐφ' ἓν τῶν λυπούντων ποιεῖσθαι τὴν ἀναφοράν. Ἐπιζητεῖ δὲ Τεῦκρον, ἵνα παραθῆται αὐτῷ τὸν παῖδα, ὃν ἀφίησι τῷ χορῷ, μὴ εὑρὼν τὸν Τεῦκρον· τὸ δὲ ἀπεῖναι Τεῦκρον, χρήσιμον τῇ οἰκονομίᾳ· παρὼν γὰρ ἐκώλυεν αὐτὸν πρᾶξαι ἃ ἐβούλετο, νῦν δὲ μόνης τῆς γυναικὸς ἐγένετο κρείττων. Ἄλλως· παῖ, παῖ, εἰπὼν, μεταπίπτει εἰς ζήτησιν τῆ Τεύκρα ὑπὸ ἀμηχανίας, ὥσπερ ἐπιλαθόμενος ἐκείνα.

Ib. Ἢ τὸν εἰσαεὶ] ἦγεν κατὰ τὸν ἑξῆς χρόνον πάντα. Τὸ αἰὲι λέγεται ἐπὶ ἐνεστῶτος καὶ παρεληλυθότος καὶ μέλλοντος. τὸ δὲ εἰσαεὶ ἐπὶ μέλλοντος.

343. Λεηλατήσει] λείαν ἐλάσει, λαφυραγωγήσει· ληστεύσει· περθήσει· ἁρπάσει.

ΧΟΡ. Ἀνὴρ φρονεῖν ἔοικεν· ἀλλ' ἀνοίγετε·
Τάχ' ἄν τιν' αἰδῶ κἀπ' ἐμοὶ βλέψας λάβοι.
ΤΕΚ. Ἰδὲ διοίγω· προσβλέπειν δ' ἔξεσί σοι
Τὰ τῆδε πράγη, κἀυτὸς ὡς ἔχων κυρεῖ.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΙΚΑ. ΣΤΡΟΦΗ Α.

ΑΙΑ. Ἰώ μοι φίλοι ναυβάται,
Μόνοι ἐμῶν φίλων, μόνοι
τ' ἐμμένοντες ὀρθῷ νόμῳ,
Ἴδεσθέ μ' οἷον ἄρτι κῦ-
μα φοινίας ὑπὸ ζάλης
Ἀμφίδρομον κυκλεῖται.
ΧΟΡ. Οἵ μ', ὡς ἔοικας ὀρθὰ μαρτυρεῖν ἄγαν;
Δηλοῖ δὲ τἔργον ὡς ἀφροντίστως ἔχει.

344. Ἀνὴρ φρονεῖν ἔοικεν] ἐκ τῆ καλεῖν τὸν Τεῦκρον σοχάζονται, καὶ ἀνοίγειν κελεύσιν, ἵνα αἰδεσθείη θεασάμενος·—

—Οἷον, καχ' ἂν αἰδεσθείη με.—

—Ἢ οἷον, τάχα ἂν ἐφ' ἡμῖν αἰδεσθῇ, ἀπολιπὼν ἡμᾶς ἀνάρχους καὶ ὑποχειρίους τοῖς ἐχθροῖς.

346. Διοίγω] ἀνοίγω.

Ib. Προσβλέπειν δ' ἔξεσί σοι] ἐνταῦθα ἐγκύκλωμά τι γίγνεται. Ἵνα φανῇ ἐν μέσοις ὁ Αἴας ποιμνίοις. Εἰς ἔκπληξιν γὰρ φέρει καὶ ταῦτα τὸν θεατὴν τὰ ἐν τῇ ὄψει περιπαθέστερα. Δείκνυται δὲ ξιφήρης ἠματωμένος, μεταξὺ τῶν ποιμνίων καθήμενος.

347. Τὰ τῆδε πράγη] τὰς πράξεις ἃς ἔτος εἰργάσατο.

Ib. Κἀυτὸς ὡς ἔχων κυρεῖ] τετύχηκεν, ὡς διάκειται.

348. Ἰώ μοι, φίλοι ναυβάται] τάχιστα τὸ πᾶν ἀπήγγειλε τῷ τροπικῷ. Βούλεται δὲ σημῆναι ὅτι ὥσπερ ἐκ μεγάλου χειμῶνος ὑπὸ κινήσεως ἀνέμων κῦμά τι ὑπολειφθὲν ἀπὸ τοῦ γεγονότος χειμῶνα εἴωθε τὸ κῦμα ἐπὶ πλέον μένειν. Λείπει δὲ τὸ ὡς, ἵν' ᾖ ὡς ἀμφίδρομον, οἷον τὸ πανταχόθεν περιτρέχον. Ἐξ ἧς τὴν ὑστεροβολὴν τῆ κακῆ σημαίνει. Ὅτι κατ' ὀλίγον αὐτῷ ἐν εὐδίᾳ ἦν τὰ πράγματα.

350. Ὀρθῷ νόμῳ] ἦγουν ὀρθότητι νόμου, ὥσπερ εἴτις εἴποι, εὐθείᾳ σάθμῃ, ἤγουν ἐν εὐθύτητι· ἔστι δὲ κυρίως νόμος, ἔγγραφος συνήθεια, συνήθεια δὲ, ἄγραφος νόμος.

353. Ἀμφίδρομον] τὸ ἑλικοειδὲς, ὃ βαπτίζει τὰς ναῦς.

Ib. Κυκλεῖται] γρίφει· κυκλέω, κυκλῶ, τὸ γρίφω κυκλόω δὲ κυκλῶ, τὸ περιλαμβάνω.

354. Οἵ μ', ὡς ἔοικας] ὁ χορὸς ἔσιν ὁ λέγων· ἐ γὰρ εὐπρεπὲς τὴν Τέκμησσαν τὸν λόγον ὑφαρπάζειν λεγόμενον πρὸς τὸν χορόν· ἐν ταῖς γὰρ ἀμφιβολίαις τῶν προσώπων δεῖ τὸ ἦθος σοχάζεσθαι, καὶ διασέλλειν τὸ πρόσωπον· ἔοικας ἔν (φησὶν) ὅτι ἐν μεγάλῳ χειμῶνι γέγονας· τὸ γὰρ ἀφροντίστως, οἷον, διὰ τὸ μηδένα ἐπιμεληθῆναί σου, ἐν χειμῶνι γίγονας. Ἢ ἔτω πρὸς τὴν Τέκμησσαν ὁ λόγος, νομίζω σε ἀληθῆ μοι μεμαρτυρηκέναι περὶ τῆς μανίας τοῦ Αἴαντος· ἔτως γὰρ τὸ πρᾶγμα δείκνυσιν ἡμῖν, ὅτι μανικῶς διετέθη. Τὸ δὲ ὡς, καὶ τὸ ἄγαν, ἐκ παραλλήλου.

355. Δηλοῖ δὲ τἔργον] τοῦτο λέγει, ὅτι τὰ παρόντα

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ Α.

ΑΙΑ. Ἰώ μοι γένος ναΐας
Ἀρωγὸν τέχνας, ἁλίαν
Ὃς ἐπέβας ἑλίσσων πλάταν,
Σέ τοι σέ τοι μόνον δέδορ-
κα ποιμένων ἐπαρκέσον-
τ᾽· ἀλλά με συνδάϊξον.
ΧΟΡ. Εὔφημα φώνει· μὴ κακὸν κακῷ δίδὺς
Ἄκος, πλέον τὸ πῆμα τῆς ἄτης τίθει.

ΣΤΡΟΦΗ Β.

ΑΙΑ. Ὁρᾷς τὸν Θρασὺν, τὸν εὐκάρδιον,
Τὸν ἐν δαΐαις ἄτρεσον μάχαις,

παρόντα ὑπὸ μανίας γενέσθαι παρίσησιν. Ἢ ἔτως, τὸ ἔργον, τῦτ᾽ ἐστὶ τὸ ἐν τύποις εἶναι τὸν Αἴαντα, ὡς ἄδοξον, καὶ παῖδα ἀνακαλεῖσθαι, καὶ τὴν αὐτῦ τύχην πρὸς ἡμᾶς ἀνακλαίεσθαι, δηλοῖ ὡς ἀφροντίστως καὶ ἀποσατικῶς ἔχει τῆς μανίας. Ὅπερ εἰ λέγεις, πρὸς μόνην τὴν Τέκμησσαν τὸν λόγον ἐρεῖς. Ἢ ἔτω, τὸ ἔργον δὲ ἦγεν τὸ τοσῦτον αὐτὸν λυπεῖσθαι καὶ δυσχεραίνειν ἐπὶ τοῖς πεπραγμένοις, ἀπαραμύθητον τῦτο δείκνύει, ὡς ἀφροντίστως τῆς οἰκείας σωτηρίας ἔχει, καὶ δεινὰ καθ᾽ αὑτῦ μελετᾷ.

Ib. Ἀφροντίστως] μανικῶς.

356. Ναΐας] τῆς ναυτικῆς. Ἐπεὶ ναυτικοὶ δοκῦσιν οἱ νησιῶται.

Ib. Ἰώ μοι γένος] τὸ ναΐας τέχνης, ἢ πρὸς τὸ γένος συναπτέον, ἔτω, ὦ γένος ναΐας τέχνης, ἦγεν, ὦ ναῦται· ἢ πρὸς τὸ ἀρωγὸν, λαμβανομένῃ ἕξωθεν τῦ ἕνεκα, ἔτω, ὦ γένος ἀρωγὸν ἕνεκα τῆς ναΐας τέχνης, τῦτ᾽ ἔστι συμπλέον ἐμοὶ καὶ πρὸς πάντα κίνδυνον συνεπιλαμβανόμενον.

358. Ἐπέβας] τῶν νεῶν δηλονότι.

Ib. Ἑλίσσων πλάταν] κωπηλατῶν· εἴρηται δὲ παρὰ τὸ ἀμφιελίσσας. Κωπηλατῶν δὲ, ἀντὶ τῦ κωπηλάτης, ἵν᾽ ᾖ τὸ πᾶν, ὃς κωπηλάτης ἐπέβης τῶν νεῶν.

360. Ποιμένων] τῶν κηδεμόνων, τῶν βοηθῶν. Ὡς καὶ ποιμαίνειν τὸ φροντίζειν. Ποιμένων ἕν τῶν ἐμὲ ποιμαίνοντων καὶ θαλπόντων. Τὴν αὐτὴν ἕν μοι προαίρεσιν λάβε, καὶ εὔξαί με ἀποθανεῖν. Ἢ σφάζων με σὺν τοῖς θρέμμασιν. Οὐ διὰ τὴν ἧτταν δὲ τῶν ὅπλων πικρὸς ὢν βέλεται ἀναιρεῖσθαι, ἀλλὰ τὸ ὄνειδος ὑφορώμενος τῶν ποιμνίων· ἐν τύτῳ δὲ τὸ ἦθος καὶ ἡ μεγαλοφροσύνη δείκνυται τῦ Αἴαντος.

Ib. Ἐπαρκέσοντα· ὑπηρετήσοντα.

Ib. Ποιμένων] μὴ λάβῃς εἰς τὸ ποιμένων ἔξωθεν τὸ ἀπό. Ἀλλὰ ἔτω λέγε, σὲ μόνον δέδορκα καὶ βλέπω φροντιστὴν ἐπαρκέσοντα. Τῦτ᾽ ἔστι σὺ μόνος ἐφάνης ἐμὸς φροντιστὴς εἰς τὸν παρόντα καιρόν. Τὸ δὲ ποιμένων μεταφορικῶς εἴρηται, ἀντὶ τῦ κηδεμόνων· καὶ γὰρ ὁ ποιμὴν κηδεμὼν τῶν προβάτων ἐστίν.

361. Συνδάϊξον] ἐμοῖ διαφθείρατε καὶ σφάζετε σὺν τοῖς θρέμμασι.

362. Εὔφημα φώνει] τὸ ἐξῆς, μὴ κακὸν κακῷ δίδὺς ἄκος, μεῖζον ποίει τῆς ἄτης τὸ πῆμα. Ἄτην δὲ τὴν μανίαν· πῆμα δὲ τὸν θάνατον, ὅ ἐστι χεῖρον τῆς μανίας. Τῦτο δέ φησιν ἐπεὶ ὁ Αἴας λέγει τῷ χορῷ, ἀλλὰ σύν με δαΐξον. Ἄλλως· μὴ θεραπείαν κακῷ ἕτερον κακὸν ἐπεισαγάγῃς· ἦγεν μὴ τῷ θανάτῳ διαλύσῃς

Ἐν ἀφόβοις με θηρσὶ δεινὸν χέρας;
Ὤμοι * γέλωτος, οἷον ὑβρίσθην ἄρα;
ΤΕΚ. Μὴ, δέσποτ' Αἴας, λίσσομαί σ', αὔδα τάδε.
ΑΙΑ. Οὐκ ἐκτός; οὐκ ἄψορρον ἐκνεμῇ πόδα;
Αἰ, αἰ, αἰ, αἰ. 370
ΧΟΡ. Ὦ πρὸς θεῶν, ὕπεικε, καὶ φρόνησον εὖ.

ΣΤΡΟΦΗ Γ.

ΑΙΑ. Ἰώ δύσμορος †, ὃς χεροῖν ‡
Μεθῆκα τὰς ἀλάστορας,
Ἐν δ' ἐλίκεσσι § βυσὶ καὶ
Κλυτοῖς πεσὼν αἰπολίοις, 375
Ἐρεμνὸν αἷμ' ἔδευσα.

* Aldus, Οἴμοι. † Ald. Ὦ δύσμορος. ‡ Ald. ὃς χερσὶ μὲ
§ Ald. ἑλίκεσι.

λύσης τὸ ὄνειδος· πῆμα δὲ ἄτης, κατὰ περίφρασιν, τὴν ἄτην.—

—Μὴ τὴν ἄτην πλείονα ποιήσῃς· ἀρκεῖ γὰρ ἡ παροῦσα.

366. Ἐν ἀφόβοις με θηρσὶ] τοῖς μὴ φόβον ἐμποιοῦσι προβάτοις.

Ib. Δεινὸν] φοβερόν.

Ib. Χέρας] κατὰ τὴν ἰσχύν.

367. Οἷον ὑβρίσθην ἄρα] ὅτι ὑβρὲν αὐτῷ ἄλλο ἄπιτεται ὡς τὸ τῆς ἀσχημοσύνης, ὅτι κατὰ τῶν μηδενὸς ἀξίων ὑβρίσατο.

368. Μὴ, δέσποτ' Αἴας] τοῦτο Τεκμήσσης ἐστὶ, καὶ παρὰ μέρος γίγνονται αἱ παραμυθίαι· οἷα τὰ τῶν φίλων ἐστὶν ἐν ταῖς τοσαύταις συμφοραῖς παραμυθεμένων. Ἵνα ἐκεῖνος μὲν ἀπαράλειπτον ἔχῃ τὴν παραμυθίαν, οἱ δὲ ἐν μέρει τυγχάνωσιν ἀναπαύλης.

369. Οὐκ ἐκτός; οὐκ ἄψορρον] πρὸς τὴν Τέκμησσαν φησίν· ἐκείνοις μὲν γὰρ διαλέγεται Αἴας δεόμενος αὐτῶν. Ἐνταῦθα δὲ τῇ Τεκμήσσῃ ἐπιπλήσσει (εἰώθαμεν γὰρ τοῖς ἐγγυτέρω παῤῥησιάζεσθαι) ἐχ ὡς αἰχμαλώτου ἐξυθενῶν.

Ib. Ἄψορρον] ὀπισθόρμητον.

Ib. Ἐκνεμῇ] νέμω, τὸ βόσκω, καὶ τὸ δίδωμι, καὶ τὸ διοικῶ ποιητικῶς. Νέμομαι δὲ τὸ βόσκομαι·—

—"Καὶ νέμεται τὴν ὕλην τὸ πῦρ."

Διὸ τοῦτο καὶ νέμομαι, τὸ φερύομαι, ποιητικῶς.

371. Ὦ πρὸς θεῶν] τοῦτο ὁ χορὸς, τῆς Τεκμήσσης σιγησάσης διὰ τὴν ἐπιτίμησιν· ὁ μὴν πρὸς τοῦτο ἀποκρίνεται ὁ Αἴας, ἀλλ' ἀνοιμώζει πάλιν· ἔστι γὰρ καὶ τοῦτο ἴδιον τῶν καμνόντων, ὥστε μὴ ἀκολούθως φθέγγεσθαι.

373. Μεθῆκα τὰς ἀλάστορας] ἀλάστορας ἐνταῦθα λέγει, ἢ τὰς κακὰς καταχρηστικῶς, ἢ τὰς φονεῖς. Καὶ γὰρ τρόπον τινὰ καὶ οἱ Ἕλληνες αὐτὸν ἀπεκτόνασιν, ἀπεξηρκότες τὰ ὅπλα, καὶ τῶν παρόντων αὐτῷ γεγονότες αἴτιοι, δι' ἃπερ οὐκ ἀνέξεται ζῆν, ἀλλὰ ἑθελήσει τεθνήξεσθαι. ὁ δὴ καὶ γέγονε.

374. Ἐλίκεσσι βυσὶ] ἕλικας, τὰ περὶ τὰς καρπὰς ψίλλια ἢ ἐνώτια λέγουσι. Καὶ ἑλικώτατον ὕδωρ, τὸ ἑλικοειδῆ ἔχον τὴν ῥεῦσιν, ἢ διαυγές· ἑλικῶπις καὶ ἑλίκωψ, εὐόφθαλμος.

375. Κλυτοῖς] κλυτὰ λέγει τὰ αἰπόλια, διὰ τὰς ἐν αὐτοῖς ταραχὰς καὶ φωνάς.

377. Ἀλγοῦσ]

ΧΟΡ. Τί δῆτ' ἂν ἀλγοίης ἐπ' ἐξειργασμένοις;
Οὐ γὰρ γένοιτ' ἂν ταῦθ' ὅπως ἐχ ὧδ' ἔχειν.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ Β.

ΑΙΑ. Ἰὼ πάνθ' ὁρῶν, ἀπάντων τ' ἀεὶ
Κακῶν ὄργανον, τέκνον Λαρτίᾳ *,
Κακοπινέστατόν τ' ἄλημα στρατῷ;
Ἦ πᾳ πολὺν γέλωθ' ὑφ' ἡδονῆς ἄγεις.
ΧΟΡ. "Ξὺν τῷ θεῷ πᾶς καὶ γελᾶ, κῳδύρεται."
ΑΙΑ. Ἴδοιμι δή νιν, καίπερ ὧδ' ἀτώμενος.
Ἰώ μοι, μοι.
ΧΟΡ. Μηδὲν μέγ' εἴπῃς· ἐχ ὁρᾷς ἵν' εἶ κακῷ;

* Aldus, Λαερτίᾳ.

377. Ἀλγοίης] κανόνισον, ἀλγέω, ἀλγῶ· καὶ ἡ μετοχὴ, ὁ ἀλγέων ὁ ἀλγῶν, τῷ ἀλγέοντος, τῷ ἀλγῶντος· καὶ τὸ εὐκτικὸν, ἀλγέοιμι, ἀλγοίμι, καὶ τροπῇ τῆς μι εἰς ν, ἀλγοίην, ἀλγοίης, ἀλγοίη. Λέγεται δὲ τὸ σχῆμα τοῦτο μεταπλασμός. Μεταπλασμὸς δέ ἐστιν, ὅτε τέλος τινὸς ῥήματος εὐχρήστου, μεταβάλοις εἰς τέλος ἑτέρου ῥήματος εὐχρήστου· οἷον ἐστὶ καὶ τὸ κλῦθι· ἔδει γὰρ εἶναι κλύε, ἀπὸ τοῦ ἔκλυον, ἔκλυες, ἔκλυε. ἀλλὰ τὸ τέλος μετέβαλεν, εἰς τέλος ἑτέρου ῥήματος προστακτικοῦ, οἷόν ἐστι τύπηθι.

377. Ἐπεξειργασμένοις] ἐπιτετελεσμένοις, καὶ ἴασιν ἐκ ἔχουσι, κατὰ τὸ Σιμωνίδου, τὸ γὰρ γενεγνημένον, ἐκ ἐτ' ἄῤῥεκτον ἔσαι.

378. Οὐ γὰρ γένοιτ' ἄν] ἤγουν, ἐκ ἔστι γὰρ τρόπος ὅπως γένοιτ' ἂν ταῦτα ἐχ ἕτω διακεῖσθαι.

378. Ὅπως ἐχ ὧδ' ἔχειν] ὅπως ταῦτα μὴ ἕτως σχοίη. Οὐχ ἕτως διακεῖσθαι.

379. Ἁπάντων κακῶν ὄργανον] ἀντὶ τοῦ πανοῦργε, καὶ πειρέργε.

381. Κακοπινέστατόν] τὸν πῖνον, ποτὲ μὲν ἐπὶ τῆς ἰδέας, ποτὲ δὲ ἐπὶ τοῦ ἤθους· ἐνταῦθα δὲ τὸν κακοήθη, ἀντὶ τοῦ κολάκευμα. Τρίμμα κακορύπαρον. Πινῶδες γὰρ, ἀδόκιμον τῇ γνώμῃ, καὶ ἐ καθαρόν. Ἄλλοτε ἄλλα νοῶν. Πίνα, ὁ ῥύπος, δι' ἐνὸς ν. πίννα, τὸ ὄρμεον, διὰ δύο νν.

382. Πολὺν γέλωθ'] τοῦτο μάλιστα αὐτῷ ἅπτεται, τὸ τῷ ἐχθρῷ καταγέλαστον εἶναι.

383. Σὺν τῷ θεῷ] κινδυνεύει εἰς ἐναντίον εἶναι τὸ διανόημα. Ἐὰν νομίζωμεν φάσκειν τὸν χορὸν ὅτι θεοῖς ἀρέσκει γελᾶν ἐκεῖνον, καὶ ἐφιέσθαί σοι· τοῦτο γὰρ προτρεπὴν μᾶλλον φέρει εἰς τὸν θάνατον Αἴαντι. Ἀκυρίον ἂν ἕτως, ἐχ ὅτι θεῷ ἀρέσκει γελᾶν ἐκεῖνον. Ἀλλ' ὅτι θεῶν βκλομένων, καὶ τὰ κακὰ μεθίσταται εἰς τέρψιν· εἰκὸς ἂν καὶ ἡμῖν (φησὶν) βοηθῆσαι τὸ θεῖον· ἢ ἕτως, θεὸς καὶ τὸ γελᾶν καὶ τὸ κλαίειν δίδωσι. Πῶς ἂν σὲ ἔχει καταγελάσαι Ὀδυσσεὺς, αἴτιός σοι γεγονὼς τῆς ἀτυχίας, ὅπερ παρὰ θεῶν δίδοται;

384. Ἴδοιμι δή νιν] τῷ χορῷ τὸν περὶ θεοῦ λόγον ἐμβαλλομένῳ, ἐκ ἐφίεται ὁ Αἴας· ἀλλ' ὑπὸ τῆς ἰδίας δυνάμεως ἐπαίρεται· φησὶν ἂν, ἴδοιμι αὐτὸν, καίπερ ἕτως κακόμενος· δῆλον γὰρ ὅτι ἀμύνομαι, εἰ καὶ θεοὶ συλλαμβάνουσιν αὐτῷ.

Ib. Ἀτώμενος] ἄτης πεπλεγμένος.

386. Μηδὲν μέγ' εἴπῃς] ὁποῖον καὶ τὸ ἐν Ἠλέκτρᾳ, μηδὲν μέγ' αὔσῃς. Τοῦτο δὲ πρὸς τὸ ἴδοιμι δή νιν, καίπερ ὧδ' ἀτώμενος.

387. Ἰὼ

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ Γ.

ΑΙΑ. Ἰὼ Ζεῦ, προγόνων πάτερ *,
Πῶς ἂν τὸν αἱμυλώτατον,
Ἐχθρὸν, ἄλημα, τύς τε δισ-
σάρχας ὀλέσσας † βασιλῆς ‡,
Τέλος θάνοιμι κἀὐτός;
ΤΕΚ. Ὅταν κατεύχῃ ταῦτ' §, ὁμῶς κἀμοὶ θανεῖν
Εὔχε· τί γὰρ δεῖ ζῆν με, σὲ τεθνηκότος.

ΣΤΡΟΦΗ Δ.

ΑΙΑ. Ἰὼ σκότος, ἐμὸν φάος, ἔρεμβος ‖
Ὦ φαενὸν ‖‖ ὡς ἐμοί,
Ἕλεσθ', ἕλεσθ' οἰκήτορα,

* Ald. Ὦ—προπάτωρ. † Ald. ὀλέσας. ‡ Ald. Βασιλεῖς.
§ Ald. ταῦθ'. ‖ Ald. ἔρεβος. ‖‖ Ald. Ὦ φαεννότατον.

387. Ἰὼ Ζεῦ] αἱ τοιαῦται προσφωνήσεις ὑ διαλύσει τὴν ὑπόθεσιν, παραλαμβάνουσαι τὸ μέλλον, ἀλλὰ προσοχὴν ἐργάζονται τῷ θεατῇ, προσδοκῶντι πῶς τὸ δεινὸν ἀπαντήσειεν.

Ib. Προγόνων] πρόγονος, πατὴρ, πάππος, καὶ οἱ ἀνωτέρω. Ἀπόγονοι, υἱὸς, ἔγγονος, καὶ οἱ κατωτέρω. Πρόγονοι, καὶ οἱ ἀπὸ προτέρᾳ γάμῳ γεγεννημένοι, ὧν ὁ πατὴρ ἢ ἡ μήτηρ εἰς δεύτερον ἦλθε γάμον. Λέγονται δὲ πρόγονοι πρὸς τοὺς ἀπὸ τῆ δευτέρᾳ γάμῳ γενομένους. Ἐπίγονοι δὲ λέγονται οἱ ἀπὸ τῆ δευτέρᾳ γάμῳ.

Ib. Προγόνων πάτερ] οἱ γράφοντες προγόνων προπάτωρ, οὐκ ἴσασι τὰ περὶ τῶν μέτρων δεῖ ὃν πάτερ γράφειν, ὡς καὶ ἔν τινι τῶν βιβλίων εὕρηται.

Ib. Πάτερ] Ἀρχηγὸς τῆ γένους τῆ Αἴαντος ὁ Ζεύς· ὅτως ὁ Αἰακὸς ἐλέγετο υἱὸς τῆ Διὸς, ἐξ ἧ Πηλεὺς καὶ Τελαμών. Ὧν Ἀχιλλεὺς καὶ Αἴας.

389. Ἄλημα] πλάνη καὶ παραλογιστικὸν πανοῦργημα, ἢ περίτρεμμα παρὰ τὸ λέπτειν.

392. Ὅταν κατεύχῃ] ἐπειδὴ τῆς παραμυθίας οὐκ ἠδυνήθη αὐτὸν μεταθεῖναι, δοκεῖ ἐκ τούτων αὐτῶν μεταθεῖναι. Καὶ μοὶ ἂν εὔχε ἀποθανεῖν. Εὔχομαι δὲ τῷ Διῒ, καὶ εὔχομαι τῷ ἀνθρώπῳ, ὑπὲρ ἧ τὴν εὐχὴν ποιοῦμαι. Κατεύχομαι δὲ, τὸ καταρῶ.

Ib. Κατεύχῃ] εὔχομαι τῷ Θεῷ ἀντὶ τοῦ ὑπίσχομαι. ὅθεν καὶ εὐχὴ ἡ ὑπόσχεσις. Ὡς τὸ, τὰς εὐχάς μου τῷ κυρίῳ ἀποδώσω.

394. Ἔρεμβος] ἔρεμβος χρὴ γράφειν διὰ τὸ μέτρον, καὶ φαενὸν, ἀ φαενώτατον. Ὅμοιον γὰρ χρὴ εἶναι τῷ τῆς ἀντιστροφῆς κώλῳ.

395. Ὦ φαεννότατον ὡς ἐμοὶ] τετέτιν, ὡς ἐμοὶ φαεινότερον τοῦ ἡλίου, ἐμοὶ χρῆσθαι κριτῇ· ἢ παρέλκει τὸ ὡς. Λέγει δὲ σκότος, ἐμὸν φάος, ὡς εἴτις τὸν θάνατον σωτηρίαν νομίσειεν.

596. Ἕλεσθε] ἀντὶ τοῦ ἁπλῶς λαίζετε. ἔσθ' ὅτε δὲ καὶ ἀντὶ τοῦ προτιμῆσαι.

397. Οὔτε

Ἐλεσθέ μ᾽· ἔτε γὰρ θεῶν
Γένος, ἔθ᾽ ἀμερίων
Ἔτ᾽ ἄξιος βλέπειν τι-
νὰ εἰς ὄνησιν ἀνθρώπων.
Ἀλλά μ᾽ ἁ Διός γ᾽ ἀλκίμα θεὸς
Ὀλέθριον αἰκίζει.
Ποῖ τις ἔν φύγῃ;
Ποῖ μολὼν μενῶ;
Εἰ τὰ μὲν φθίνει, φίλοι,
Τοῖς δ᾽ ὁμῶ πέλας,
Μωραῖς δ᾽ ἄγραις προσκείμεθα.
Πᾶς δὲ στρατὸς δίπαλτος
Ἄν με χειρὶ φονεύοι.

ΤΕΧ. Ὦ δυστάλαινα, τοιάδ᾽ ἄνδρα χρήσιμον

397. Οὔτε γὰρ θεῶν] ἔτε θεῶν ἔτε ἀνθρώπων γένος ἐρᾶν ἔτι ἄξιόν μοι εἰς ὠφέλειαν. Ἄριστον τοίνυν ἐξιέναι τῆ βίᾳ. Ἢ ἵτως, εἰς ὄνησιν ἀνθρώπων. Ὠφέλεια ἂν εἰσί μοι οἱ ἄνθρωποι, ἔτε οἱ θεοί. Τί ἂν ζῶ;

399. Βλέπειν τιν᾽ εἰς ὄνησιν] τὸ τινὰ, ἢ πρὸς τὸ ἀμερίων συντακτέον. Ἢ τὸ μὲν γένος κατὰ κοινῆ λάμβανε πρὸς τοῦτο, σύναπτε δὲ τὸ τινὰ πρὸς τὸ ὄνησιν· ὥσπερ καὶ τὸ ἀνθρώπων, ἢ πρὸς τὸ ἀμερίων, ἵν᾽ ᾖ τὸ αὐτό. Ἢ πρὸς τὸ ὄνησιν, ἵτως, ἔτε γὰρ ἄξιός εἰμι βλέπειν τὸ γένος τῶν θεῶν, ἔτε τῶν ἀμερίων εἰς τινὰ ὄνησιν ἀνθρώπων· τοῦτ᾽ ἔχιν, ἀ δεῖ μὲ ἀπὸ τοῦδε ζῆν, εὐχόμενον τοῖς θεοῖς, καὶ μετὰ τῶν ἄλλων διώκοντα, ἵν᾽ ἀνθρωπίνως εὐτυχῆσαί μοι γένοιτο. Ὅπε γε καὶ τὸ ἀνθρώπων εἰς τὸ ἀμερίων συνάπτων, ἵτω τὸ ὄνησιν ἐρεῖς.

402. Ὀλέθριον] ὀλεθρίως εἰπεῖν ἔδει· ἀλλὰ πρὸς τὸ ἐμὲ ἐπήγαγε, καί ἐχιν ἀρσενικόν, ὡς (ὥσπερ τινὲς οἴονται) ἀδέτερον.

403. Φύγῃ] γράφεται τράπῃ.

404. Ποῖ μολών] ποῖ ἐλθὼν παραμενῶ· πανταχῆ γὰρ ἕπεται ἡ θεὸς αἰκιζομένη.

405. Εἰ τὰ μὲν] τινὲς λέγεσι τὴν περὶ ταῦτα ὅπλων κρίσιν, καὶ τὸ φθίνει πρὸς τὴν Ἀθηνᾶν ἀποφιδόασι, καὶ ἕτερ᾽ ἄττα· ἐγὼ δὲ αὐτὸς ἅτω, τὰ μὲν τῶν ἡμετέρων φθίνει καὶ φθείρεται· λέγω δὴ τὸ τιμᾶσθαι, καὶ παρὰ πάντων αἰδέσιμον εἶναι, καὶ μετὰ τῆ λελογισμένῃ πράττειν ὅσα καὶ θέλομι. Ἅπερ ἐμοὶ πρῶτον ἀνθῆντα, νῦν καταῤῥεῖ, καὶ εἰς ἀδὲν χωρεῖ, παραπλησίως τοῖς προκειμένοις θρέμμασιν. Ἢ τὸ φθίνει ἀντὶ τῆ φθείρεσιν. Οὕτω τὰ μὲν ἤτοι τὰ συμβάντα μοι κακὰ φθείρεσί με, εἰς μνήμην ἐρχόμενα.

407. Μωραῖς δ᾽ ἄγραις] διὰ τὴν αἵρεσιν τῶν βατῶν, ἃ λαβὼν μωρῶς διεχρήσατο.

408. Δίπαλτος] ἀμφοτέραις ταῖς χερσὶν, οἷον περιδεξίας με φονεύοι. Παντὶ σθένει, ὡς Δίδυμος· ἢ, ὁ στρατός με φονεύοι λαβὼν τὰ δίπαλτα δοράτια, ὡς Πίος φησὶ, ἀπὸ τῆ πάλλω. Ἀφ᾽ ἧ ἐν ἄλλοις ἵτος παλτὸν λέγει πῦρ τὸν κεραυνὸν, ὡς ἀνωθεν παλλόμενον.

Ib. Δίπαλτος] ἤγουν δίπλῃ χειρὶ καὶ πάσῃ δυνάμει. Δηλοῖ δὲ διὰ τοῦτε τὴν κατ᾽ αὐτῆ σφοδρὰν ὀργὴν τῆ στρατῆ.

409. Χειρὶ φονεύοι] τῶν ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν ἐπιβαλλὴν προβάλλεται.

410. Τοιάδ᾽ ἄνδρα χρήσιμον φωνεῖν] τοιαῦτα φωνεῖν ἃ πρότερον ἐκ ἂν ἔτλη γενναιότατος ὤν. Χρήσιμον, τὸ ἐπιτήδειον εἰς χρείαν, ἤγουν τὸ συντελεῖν εἰς τι. Θέλει ἓν ἐνταῦθα διεῖξαι, ὅτι ἀσυντελὲς φωνεῖν τοιάδε ἄνδρα, ἃ ἐδέποτε ἔτος πρότερον ὑπέμεινεν ἂν φωνῆσαι.

Φωνεῖν, ἃ πρόσθεν ἔτος οὐκ ἔτλη ποτ' ἄν;

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ Δ.

ΑΙΑ. Πόροι ἁλίροθοι, παράλά τ' ἄντρα,
Καὶ νέμος ἐπάκτιον,
Πολὺν πολὺν δαρόν τέ με*
Κατείχετ' ἀμφὶ Τροΐαν† 415
Χρόνον· ἀλλ' ἐκέτι μ' ἐ-
κέτ' ‡ ἀμπνοὰς ἔχοντα·
Τῦτό τις φρονῶν ἴσω.
Ὦ Σκαμάνδριοι § γείτονες ῥοαὶ,
Εὔφρονες || Ἀργείοις, 420
Οὐκέτ' ἄνδρα μὴ ||||
Τόνδ' ἴδητ', ἔπος
Ἐξερέω μέγ', οἷον ἔ

* Ald. πολύν με δαρόν τε δή. † Ald. Turn. Τροίαν.
‡ Ald. μ' ἐκέτι. § Ald. Σκαμάνδριοι. || Ald. εὔφρονες.
|||| Ald. με.

412. Πόροι] ποταμοί.

413. Καὶ νέμος ἐπάκτιον] τὸ ἄλσος τῆ ὕρᾳ τῆς Ἴδης τὸ παράλιον. Ἀκτὴ, δὲ, ὁ κρημνώδης τοπος ἐν θαλάσσῃ· αἰγιαλὸς, ὁ ἐπιπεδος καὶ ὁμαλός.

Ib. Νέμος] ἦγεν παραθαλάσσιον ἄλσος, ὅπερ ἐστὶ πλησίον Σκαμάνδρᾳ καὶ τῆ Ξάνθῳ.

415. Κατείχετ'] εἶχετο. Κατέχειν γὰρ λέγεται τὸ κρατεῖν, καὶ ἔχει τὸ ἐναντίον τὸ ἀπολύειν.

416. Ἀλλ' ἐκέτι] ἔξετε δηλονότι.

417. Ἀμπνοὰς ἔχοντα] ἦγεν ζῶντα.

418. Ἴσω] ὅτι οὐκ ἔχω ἔτι ζῆν.

419. Ὦ Σκαμάνδριοι] οὐκ ἐστιν ἡ διαςολὴ πρὸς τὰς Τρῴας, ὡς τῷ Σκαμάνδρᾳ μᾶλλον τὰ τῶν Ἑλλήνων αἱρεμένῳ, ἀλλ' οἷον, ἐμοὶ ἐχθραὶ ῥοαὶ, εὔφρονες δὲ τοῖς Ἀργείοις τοις ἐμοῖς ἐχθροις. Ταυτα δὲ πάντα ἐστὶ τῆ ἀναιρουμένῳ τὸν θάνατον. Εὔφρονες Ἀργείοις διὰ τὸ ποτον. Ἔμφρων μὲν γὰρ, ὁ φρόνιμος. Εὔφρων δὲ, ὁ ἡδὺς καὶ εὐφραντικός.

420. Εὔφρονες] εὐφραντικοὶ, διὰ τὸ λέεσθαι καὶ πίνειν καὶ τἆλλα χρῆσθαι ὑμῖν.

421. Οὐκέτ' ἄνδρα] ἀ νεμεσητὸν τῷ Αἴαντι μεγαλαυχεῖσθαι. Ὅταν μὲν γὰρ τις ἐν μετρίᾳ διαγωγῇ ᾖ, τότε εὔσχημον περιτέλλειν τὰ ἑαυτῆ πλεονεκτήματα· ἀπηυδηκότα δ'. ἄνδρα οὐκ ἂν τις μεμψαιτο εἰ μεγαλαυχεῖται. Ὁποῖα καὶ Ἡρακλῆς ἐν τῷ τέλει ὢν, περὶ τῆς ἀνδρίας αὐτὸ διεξεισι. Και γίγνεται ἐπίτασις τὸ πάθος, ὁπόταν τὸ τοιοῦτο διαφθείρηται. Ἔτι δὲ αὔξεται τὸ πάθος ἐχ ὑπὸ ἄλλε λεγόμενον, ἀλλ' ὑπο αὐτε.

423. Ἐξερέω] κομπάτω.

Ib. Οὔτινα] οὐδένα ἄλλον δηλονότι εἶδεν ἀπὸ στρατιᾶ.

427. Πρόκειται]

Τινα Τροία στρατὸν
Δέρχθη, χθονὸς μολόντ' ἄπο
Ἑλλανίδος· τανῦν δ' ἄ-
τιμος ὧδε πρόκειται.

ΙΑΜΒΟΙ.

ΧΟΡ. Οὗτοί σ' ἀπείργειν, ἤθ' ὅπως ἐῶ λέγειν
Ἔχω, κακοῖς τοιοῖσδε συμπεπτωκότα.
ΑΙΑ. Αἰ, αἰ· τίς ἂν ὠότ' ὤεθ' ὧδ' ἐπώνυμον
Τὠμὸν ξυνοίσειν ὄνομα τοῖς ἐμοῖς κακοῖς;
Νῦν γὰρ πάρεσι καὶ δὶς αἰάζειν ἐμοὶ,
Καὶ τρίς· τοιούτοις γὰρ κακοῖς ἐντυγχάνω·
Ὅτε πατὴρ μὲν τῆσδ' ἀπ' Ἰδαίας χθονὸς
Τὰ πρῶτα καλλισεῖ' ἀρισεύσας στρατὸν,

427. Πρόκειται] προκείμενος εἰμι εἰς ὄψιν πάντων φιλονότι.

428. Οὗτοι σ' ἀπείργειν] ὁ χορός ἐστιν ὁ λέγων· ἐνδείδωσι γὰρ τῷ χορῷ κάμνοντι. Ὅπερ ἐστὶν εἶδος παραμυθίας. Ἡ Τέκμησσα τοῦτο οὐκ ἐποίει. Ἀπείργω τινὰ βυλόμενον ἐνεργεῖν τι· ἀνείργω δὲ τὸν ἀρξάμενον, καὶ ὀσονοῦν τοῦ ἔργου ἀνύσαντα.

429. Ἔχω] ἀντὶ τοῦ δύναμαι.

430. Αἰ, αἰ] ἐντεῦθεν μακρὰν ῥῆσιν μιμεῖται ὁ Αἴας. Ἔστι καὶ τοῦτο ἀρχαιότροπον, τὸ πρὸς τὰς ὀνομασίας ἐκφέρειν τὰς συμφοράς. Καλῶς μὲν οὖν πράττων οὐκ ἂν ἐμέμνητο τοῦ διὰ νοήματος, ἐν συμφορᾷ δὲ ὤν. Ἐπώνυμον συνωδὸν ἔσεσθαι καὶ ἐπώνυμον τοῖς ἐμοῖς κακοῖς. Ἔπλεξε δὲ τὸ ὄνομα παρὰ τὸ αἰ αἰ τὸ θρηνητικόν.

431. Ξυνοίσειν] συνδραμεῖν, καὶ συνενεχθῆναι, καὶ εἰς ταὐτὸν ἐλθεῖν.

433. Ἐντυγχάνω] περιπίπτω.

434. Ὅτε] ἡ σύνταξις, ὅτε ὁ πατὴρ Τελαμὼν ἦλθεν ἀπὸ τῆς Τροίας εἰς τὸν οἶκον φέρων πᾶσαν εὐκλειαν, τὰ πρῶτα καλλισεῖα καὶ ἐξαίρετα γέρα τῷ στρατῷ, λέγω τὴν Ἡσιόνην, ἀρισεύσας καὶ ἄριστος φανείς. Πρῶτος γὰρ τὸ Τροίας εἰσεπήδησε τεῖχος, στρατὸν δὲ λέγει ὃ κατὰ τῆς Τροίας Ἡρακλῆς ἠγάγετο, ἀμυνόμενος Λαομέδοντα, διὰ τὸ μὴ τὰς ἵππους λαβεῖν, ἃς ὑπέσχετο αὐτῷ δώσειν, εἰ τὸ κῆτος ἀγέλοι. Ἡ δὲ ἱστορία παρὰ Λυκόφρονι. Τὸ δὲ εὔκλεια καὶ τὰ πρῶτα καλλισεῖα ταὐτόν ἐστιν, εἰ καί τινες τῶν ἁπλουστέρων διαφορὰν ἐπιτιθέασιν. Ἀλλ' ἐκεῖνο μὲν ἀφετέον. Τὰ δὲ πρῶτα καλλισεῖα, ἃ οὐκ ἄλλο ἐστὶν ἢ εὔκλεια. Οὕτω δὲ εὑρίσεις καὶ προϊών· λέγω δὴ τὸ, Ὧν αὐτὸς ἔσχε στέφανον εὐκλείας μέγαν.

435. Τὰ πρῶτα καλλισεῖ'] ἦλθε γὰρ ὁ Ἡρακλῆς πάλαι πορθήσας τὴν Ἴλιον, ἔχων μεθ' ἑαυτοῦ καὶ τοὺς ἀρίστους τῶν Ἑλλήνων, ἦγε τὸν Τελαμῶνα καὶ ἄλλους. Μετὰ δὲ τὸ πορθῆσαι, ἔδωκε τῷ Τελαμῶνι γέρας, τὴν ἀδελφὴν Πριάμου τὴν Ἡσιόνην· μεθ' ἧς ἐγέννησε τὸν Τεῦκρον. Ἐκάλεσε δὲ Τεῦκρον, ἵνα δείξῃ ὅτι ὁ παλαιὸς ἐκεῖνος Τεῦκρος ἦν πρόγονος Πριάμου καὶ Ἡσιόνης.

Ib. Τὰ πρῶτα] ἦγεν, τὰ τιμιώτατα γέρα.

Ib. Ἀρισεύσας] ἦγεν, ἕνεκα τῶν ἀρισείων ἐλαφρῶς.

Πρὸς οἶκον ἦλθε πᾶσαν εὔκλειαν φέρων·
Ἐγὼ δ' ὁ κείνῳ παῖς, τὸν αὐτὸν εἰς τόπον
Τροΐας ἐπελθὼν ἐκ ἐλάσσονι σθένει,
Οὐδ' ἔργα μείω χειρὸς ἀρκέσας ἐμῆς,
Ἄτιμος Ἀργείοισιν ὧδ' ἀπόλλυμαι.
Καί τοι τοσῦτόν γ' ἐξεπίσασθαι δοκῶ,
Εἰ ζῶν Ἀχιλλεὺς τῶν ὅπλων τῶν, ὧν πέρι
Κρίνειν ἔμελλε κάρτος * ἀριστείας τινὶ,
Οὐκ ἄν τις αὖτ' ἔμαρψεν ἄλλος ἀντ' ἐμοῦ·
Νῦν δ' αὖτ' Ἀτρεῖδαι φωτὶ παντεργῷ φρένας
Ἔπραξαν, ἀνδρὸς τοῦδ' ἀπώσαντες κράτη.
Κεἰ μὴ τόδ' ὄμμα καὶ φρένες διάσροφοι
Γνώμης ἀπῆξαν † τῆς ἐμῆς, ἐκ ἄν ποτε

* Ald. κράτος. † Ald. Turn. in marg. ἀπῆξαν.

439. Ἀρκέσας ἐμῆς] τὸ ἀρκέσας, ἐκ ἀντὶ τοῦ πραξας, ὥς τινες οἴονται· ἀλλ' ὥσπερ φαμὲν τὸ ἀρκετός εἰμι τόδε, οὕτω καὶ τὸ ἀρκέσας ἔργα νοῶμεν. Εἰ καὶ λεπτὸν ὂν ἐκφεύγει τὸν νῶν τοῖς, μὴ τελείοις τὴν σύνταξιν.

441. Καί τοι] τοσοῦτον δοκῶ γινώσκειν, ὅτι εἰ ὁ Ἀχιλλεὺς ἦν ζῶν, καὶ ἔμελλε μετὰ κρίσεως διδόναι τινὶ κράτος ἕνεκα ἀριστείας περὶ τῶν ἰδίων ὅπλων, ἐκ ἄν τις ἄλλος ἀντ' ἐμοῦ ἔμαρψεν αὐτά. Ἄλλοι δὲ συντάσσουσιν οὕτως· καί τοι τοσοῦτόν γε δοκῶ γινώσκειν, ὅτι εἰ ὁ Ἀχιλλεὺς ἦν ζῶν, καὶ ἔμελλε κρίνειν ἤγων, κρίσιν καὶ ἀγῶνα ποιῆσαι περὶ τῶν ἰδίων ὅπλων διδόναι τινι κράτος καὶ βραβεῖον ἕνεκα ἀριστείας αὐτὰ τὰ ὅπλα, ἐκ ἄν τις ἄλλος ἀντ' ἐμοῦ ἔμαρψεν αὐτὰ, τὰ ὅπλα δηλονότι.

442. Εἰ ζῶν Ἀχιλλεὺς] χάριεν τὸ διανύημα. Ἐπεξιὼν δὲ τὰς ἑαυτοῦ συμφορὰς, καταλέγει πρῶτον τὰ κατὰ τὴν ἀδικίαν τῆς κρίσεως· τοῦτο γάρ ἐςι τὸ πρῶτον αὐτὸν λυπηκός. Εἰπὼν δὲ τὰ ἴδια κατορθώματα, διεξῆλθε καὶ ὡς συγγενικὴ αὐτῷ ἡ παρὰ τὸ χωρίον ἀνδραγαθία.

443. Κρίνειν ἔμελλε κάρτος] ἀντὶ τοῦ μετὰ κρίσεως διδόναι τινὶ κράτος ἀριστείας. Ἦγεν, ἔμελλε κρίνειν τίς ὁ κρατῶν ἐςι διὰ τὰς αὐτοῦ ἀνδραγαθίας, ὡδὶς ἄλλος κατέσχεν ἂν ταῦτα πρὸ ἐμοῦ ἐν ταῖς ἀριστείαις.

Ib. Κρίνειν ἔμελλεν] μὴ τοῖς ἄλλοις ἀκολουθῶν καὶ αὐτός, τὸ κρίνειν ἀντὶ τοῦ μετὰ κρίσεως διδόναι λέγε, ἵνα συντάξῃς τὸ τινί. Ἀλλ' εἰδὼς ὡς, κρίνει ὧᾶσιν ὁ δεῖνα τὰ δίκαια, λέγομεν, τὸν αὐτὸν λογισμὸν ἔχε καὶ ταῦθα.

445. Παντεργῷ] πάντα πράττοντι καὶ μηδὲν ὑποστελλομένῳ. Παντεργῷ καὶ ἀναιδεῖ.

446. Ἔπραξαν] εἴ τις τὸ ἔπραξαν ἀντὶ τοῦ ἔδωκαν λέγει, ἁμαρτάνει. Καὶ γὰρ ὃν τρόπον φαμὲν, ὅτι ὁ δεῖνα τὰς νόθους καταβαλὼν ἄρχοντας, τὴν βασιλείαν τῷ δεινὸς παιδὶ πεποίηκε κατὰ νόμους εἰς ταύτην ἁρμόττοντι, οὕτως ἔχει καὶ τοῦτο. Ἀπώσαντες γὰρ οἱ Ἀτρεῖδαι τὸν Αἴαντα, Ὀυσσεῖ τὰ ὅπλα ἐποίησαν. Τετέχνην αὐτὸν κύριον εἶναι τούτων κατέςησαν.

Ib. Ἀνδρὸς τοῦδε] δεικτικῶς, ἀντὶ τοῦ ἐμοῦ.

Ib. Κράτη] νίκην.

447. Φρένες διάστροφοι] ἦγον παράφοροι.

448. Γνώμης ἀπῆξαν τῆς ἐμῆς] οἷον, εἰ μὴ

Δίκην κατ᾽ ἄλλε φωτὸς ὧδ᾽ ἐψήφισαν.
Νῦν δ᾽ ἡ Διὸς γοργῶπις ἀδάμαςος θεὰ
Ἤδη μ᾽ ἐπ᾽ αὐτοῖς χεῖρ᾽ ἐπεντύνοντ᾽ ἐμὴν,
Ἔσφηλεν, ἐμβαλοῦσα λυσσώδη νόσον,
Ὥςτ᾽ ἐν τοιοῖσδε χεῖρας αἱμάξαι βοτοῖς.
Κεῖνοι δ᾽ ἐπεγγελῶσιν ἐκπεφευγότες,
Ἐμοῦ μὲν οὐχ ἑκόντος. "Εἰ δέ τις θεῶν
"Βλάπτοι, φύγοι γ᾽ ἂν χ᾽ ὡ κακὸς τὸν κρείσσονα."
Καὶ νῦν τί χρὴ δρᾶν, ὅστις ἐμφανῶς θεοῖς
Ἐχθαίρομαι; μισεῖ δέ μ᾽ Ἑλλήνων ςρατός·
Ἔχθει δὲ Τροία πᾶσα, καὶ πεδία τάδε.
Πότερα πρὸς οἴκυς, ναυλόχυς λιπὼν ἕδρας,
Μόνυς τ᾽ Ἀτρείδας, πέλαγος Αἰγαῖον περῶ;
Καὶ ποῖον ὄμμα πατρὶ δηλώσω φανεὶς
Τελαμῶνι; πῶς με τλήσεταί ποτ᾽ εἰσιδεῖν

μὴ διὰ ἕκασιν τοῦ δέοντος ἐξέπεσον αἱ διάνοιαί μυ, ὑφ᾽ ἂν ποτε ἄλλε ὕτως ἀδίκως κατεψηφίσαντο. Ὡς καὶ παρ᾽ Ὁμήρῳ·

"Ἦ γὰρ ἂν Ἀτρείδη νῦν ὗςατα λωβήσαιο."

Ἀπῆξαν δὲ ἀντὶ τοῦ ἀπήγαγον. Ἀπέρξαν δὲ, ἀντὶ τοῦ ἐκώλυσαν.

449. Ἐψήφισαν] ἐψηφίσαντο. Ψηφίζω γὰρ τὸ λογαριάζω· ψηφίζομαι δὲ τὸ ψῆφυς τίθημι.

450. Γοργῶπις] καταπληκτική, ἢ τὴν τῆς Γοργοῦς κεφαλὴν, δίκην ὀφθαλμοῦ ἐν τῇ ἀσπίδι ἔχυσα.

Ib. Ἀδάμαντος θεὰ] παρθένος, ἄζυγος.

452. Ἔσφηλεν] σφαλῆναι ἐποίησεν.

455. Ἐμοῦ μὲν οὐχ ἑκόντος] γράφεται καὶ ἔχοντος. Τὸ ἐγκλημα τῆς φυγῆς αὐτῶν. Παίγνιον δὲ γναίσως ἐμμένει τῷ λήμματι· τὸ γὰρ ἐφ᾽ ἑαυτῷ ἀνῃρηκέναι φησὶ τὸς Ἕλληνας, καὶ ἡττῆσθαι οὐχ ὑπ᾽ ἐκείνων, ἀλλὰ διὰ τὴν ἐπίρριαν τῆς θεᾶς.

456. Φύγοι γ᾽ ἄν] φεύγει τις διωκόμενος ὑπό τινος· φεύγει φυγαδευόμενος καὶ ἐξοριζόμενος· καὶ φεύγει κατηγορούμενος· ἐξέφυγε δὲ, ἀντὶ τοῦ ἐξελύσατο ἑαυτόν· διαφεύγει δέ τι ὅταν παραδράμῃ διακόμενον, ἢ ὅταν παροραθῇ λαθόν, ἢ ὅταν κρατηθὲν διολισθήσῃ.

457, 458. Θεοῖς—ἐχθαίρομαι] διὰ τὸ πεπλανῆσθαι ὑπὸ τῆς Θεᾶς. Ἀπὸ τοῦ ἔχθω τὸ μισῶ, ἔχθος τὸ μῖσος, καὶ ἔχθωρα, τὸ μισῶ, καὶ ἐχθαίρομαι, τὸ μισοῦμαι.

460. Ναυλόχυς ἕδρας] τὸν ναύσαθμον ἔνθα αἱ νῆες ἵσανται κατὰ λόχον· τυτέςι κατὰ τάξιν.

461. Μόνυς τ᾽ Ατρείδας] τὸ μόνυς μὴ ὕτω νόει ὡς ἀπελθόντος αὐτοῦ μόνοι οἱ Ατρεῖδαι καταλειφθήσεσθαι ἔμελλον (ἀνόητον γὰρ, τοῦ ἄλλε παρόντος αὐτοῖς ςρατοπέδε) ἀλλὰ τοῦτο λέγει, ὡς μόνυς αὐτοὺς καταλείψει μὴ τοῦτον ἔχοντας.

Ib. Περῶ] ἀντὶ τοῦ περάσω.

462. Καὶ ποῖον ὄμμα] αἰσχύνεται ἅτυ ἀριςείων φανῆναι τῷ πατρὶ, καὶ φυγὰς ἀκούειν. Δαιμονίως δὲ ἀνθυπάγει αὐτῷ καὶ τὰ τῆς ἀπαλλαγῆς· καὶ τοῦτο ἀναλύει, ἵνα μὴ λυθῇ ἡ ὑπόθεσις.

464. Γυμνὸν

Γυμνὸν φανέντα τῶν ἀριζείων ἄτερ,
Ὧν αὐτὸς ἔσχε σέφανον εὐκλείας μέγαν;
Οὐκ ἔζι τέργον τλητόν· ἀλλὰ δῆτ' ἰὼν
Πρὸς ἔρυμα Τρώων, ξυμπεσὼν μόνος μόνοις,
Καὶ δρῶν τὶ χρηζὸν, εἶτα λοίσθιον θάνω;
Ἀλλ' ὧδέ γ' Ἀτρείδας ἂν εὐφράνοιμί πω.
Οὐκ ἔζι ταῦτα· πεῖρά τις ζητητέα
Τοιάδ', ἀφ' ἧς γέροντι δηλώσω πατρὶ,
Μήτοι φύσιν γ' ἄσπλαγχνος ἐκ κείνου γεγώς·
" Αἰσχρὸν γὰρ ἄνδρα τὸς μακρὸς χρήζειν βίου,
" Κακοῖσιν ὅστις μηδὲν ἐξαλλάσσεται.
" Τί γὰρ πάρ' ἦμαρ ἡμέρα τέρπειν ἔχει,
" Προσθεῖσα, καὶναθεῖσα τὸ γε κατθανεῖν;
" Οὐκ ἂν πριαίμην ὑδενὸς λόγου βροτὸν,

464. Γυμνὸν φανέντα] ἀντὶ τοῦ ἔρημον. Μεγαλοφυῶς δὲ οἴεται ἑαυτὸν τὸ πᾶν εἶναι. Τὸ δὲ γυμνὸν καὶ τὸ ἄτερ, ἐκ παραλλήλου, ἀντὶ τοῦ μεμονωμένον καὶ κεχωρισμένον τῆς ἀριστείας, ἧγουν τῶν ἕνεκα ἀριστείας γερῶν.

465. Ὧν αὐτὸς] μὴ λάβῃς εἰς τὸ ὧν ἔξωθεν τὸ ἀπὸ, ἀλλ' ὅπως λέγῃ, τῶν ἀριστείων σέφανον μέγαν ἔσχεν αὐτὸς εὐκλείας καὶ δόξης. Ἔζι δὲ τὸ εὐκλείας πρὸς τὸ σέφανον συναγόμενον. Οὐ γὰρ ἕτερός ἐστιν ὁ τῶν ἀριστείων σέφανος ἀλλ' ἢ εὐκλείας σέφανος.

467. Πρὸς ἔρυμα] πρὸς τὸ τεῖχος, ἢ πολίχνιον. Ἔρυμα γὰρ, καὶ φρούριον, καὶ πολίχνιον, ταυτόν.

Ib. Πρὸς ἔρυμα Τρώων] μέρος ἦν τι τοῦ τῆς Τροίας τείχους σαθρὸν, ὃ φοβούμενοι Τρῶες μὴ πορθηθεῖεν ἐκεῖθεν, ἄνδρας πρὸς τοῦτο συνεχεῖς κατέζησαν φυλακῆς ἕνεκα, ὃς νῦν καλεῖ ἔρυμα.

Ib. Ξυμπεσὼν] συμπεσεῖν τὸ συνελθεῖν εἰς μάχην· προσπεσεῖν, τὸ ἐξαίφνης μὴ εἰδότα τινὰ ἀποκτεῖναι.

469. Ἀλλ' ὧδέ γ' Ἀτρείδας] ἀλλ' ἐφησθήσονται οἱ Ἀτρεῖδαι ἐάν τι γενναῖον δράσας πρὸς τοὺς Τρῶας ἀποθάνω, ἀγνοοῦντες ὅτι ἐκ θεσίας γέγονέ μοι ὁ θάνατος. Καλῶς δ' εἶπεν ἐπήνεγκε τὴν ἀληθῆ δόξαν, ἔως ἂν δράσῃ ἅπερ αὐτὸς ὑπονοεῖ.

470. Οὐκ ἔζι ταῦτα] οὐδέν εἰσι ταῦτα, ἤγουν οὐδὲ τὸ μὴ τὰς ἑτέρας τὰς ναυλόχους λιπεῖν, καὶ ἀπέναι πρὸς τὸν πατέρα, ὅτε μὴ εἰς μάχην συνελθεῖν, εἶτα τελευταῖον ἀποθανεῖν.

471. Οὐκ ἔζι ταῦτα] ἤγουν ὅτε τὸ τὰς ἑτέρας τὰς ναυλόχους λιπεῖν, καὶ ἀπέναι πρὸς τὸν πατέρα· ὅτε μὲν τὸ εἰς μάχην συνελθεῖν εἶτα τελευταῖον ἀποθανεῖν.

472. Μήτοι φύσιν γ' ἄσπλαγχος] τετέζιν ἀσθενῆ, καὶ ἀλλοίαν παρὰ τὴν τοῦ πατρός. Ἄσπλαγχνος δὲ, ἄτολμος, ταπεινὸς, δειλός· ψυχρὸς σπλαγχνὶς γὰρ, ἡ καρδία. Ἀφ' ἧς καὶ εὔσπλαγχνος ὁ εὐκάρδιος καὶ ἀνδρεῖος· ἄσπλαγχνος δὲ, ὁ ἀκάρδιος καὶ δειλός.

473. Τὸ μακρὸς χρήζειν βίου] τῆς ἐπὶ πολὺ ἐκτεινομένης ζωῆς. Αἰσχρὸν δὲ εἴδη δ', ἄδικον, δειλὸν, ἄκοσμον, ἄμορφον.

474. Αἰσχρὸν γὰρ] γνωμικόν.

Ib. Ἐξαλλάσσεται] ὅστις διαλλαγὴν οὐ δέχεται, ἀεὶ ἐν κακοῖς ἐξετάζεται.

475. Τί γὰρ παρ' ἦμαρ] τί γὰρ ἡμέρα μία ἔχει,

" Ὅστις κεναῖσιν ἐλπίσιν θερμαίνεται·
" Ἀλλ' ἢ καλῶς ζῆν, ἢ καλῶς τεθνηκέναι
" Τὸν εὐγενῆ χρή. Πάντ' ἀκήκοας λόγον."
ΧΟΡ. Οὐδεὶς ἐρεῖ ποθ', ὡς ὑπόβλητον λόγον,
Αἴας, ἔλεξας, ἀλλὰ τῆς σαυτοῦ φρενός.
Παῦσαί γε μέντοι, καὶ δὸς ἀνδράσιν φίλοις
Γνώμης κρατῆσαι, τάσδε φροντίδας μεθείς.
ΤΕΚ. Ὦ δέσποτ' Αἴας, " τῆς ἀναγκαίας τύχης
" Οὐκ ἔστιν ὄδ' μεῖζον ἀνθρώποις κακόν."
Ἐγώ δ' ἐλευθέρᾳ μὲν ἐξέφυν πατρὸς,
Εἰ πέρ τινος, σθένοντος ἐν πλάτῳ Φρυγῶν·
Νῦν δ' εἰμὶ δούλη· θεοῖς γὰρ ὧδ' ἔδοξέ που,

ἔχει (προσθεῖσα τὸ ζῆν καὶ ἀναβαλλομένη τὸ θανεῖν) τέρπειν τὸν ἄνθρωπον;

478. Θερμαίνεται] χλιαίνεται, θάλπεται· τὸ γὰρ τοιοῦτον ἐξαπατᾷν ἐστιν ἑαυτὸν, ἐν ψευδολογίᾳ διάγοντα. Ἀλλως· Θερμαίνεται, ἤγουν θαῤῥεῖ, καθ' ὃ λέγεται θάλπον πᾶρ' Ὁμήρῳ τὸ θάρσος, κατ' ἐναντιότητα τῶ δέος, ὃ ψυχρὸν αὐτὸς λέγει, ψυχρὸν δέος εἶλεν.

479. Ἀλλ' ἢ καλῶς ζῆν] φιλοσόφως τὸ καλὸν ἐν ἀμφοτέροις.

480. Τὸν εὐγενῆ] τὸν μεγαλοπρεπῆ καὶ γενναῖον· εὐγενεῖς γὰρ, ὧν ἡ πατρὶς περιφανὴς καὶ τὸ γένος. Καὶ ἀπὸ τούτου κατὰ μεταφορὰν καὶ εὐγενὴς ὁ μεγαλοπρεπὴς, καὶ γενναῖος· καὶ εὐγενὲς ἦθος, τὸ αἰσχίον, καὶ πεπαιδευμένον, καὶ ὄγκον ἔχων· καὶ εὐγενὴς ψυχὴ καὶ εὐγενὴς λόγος.

481. Οὐδεὶς ἐρεῖ] παραμυθία τῶν φίλων Αἴαντος καὶ τῆς αὐτοῦ γυναικός.

1b. Ὡς ὑπόβλητον λόγον] γνήσια τῆς διανοίας τὰ εἰρημένα, καὶ οὐχ ὑπόβλητα οἰκεῖα οὖν σαυτῷ εἶπας· ὅμως γε μὴν παῦσαι, τὸ πᾶν ἀναθεὶς ἡμῖν.

1b. Ὑπόβλητον λόγον] ὑπόβλητα καλεῖται τὰ νόθα τῶν παιδῶν, διὰ τὸ ὑπ' αὐτὰς τιθέναι τὰς πλείστας τῶν γυναικῶν ἑτέρων τέκνα μητέρων, ὡς τι καταπεῖσαι τὰς ἑαυτῶν ἄνδρας, γνήσια ἑαυτῶν εἶναι τὰ ὑπ' αὐτὰς πλαυθμυρίζοντα βρέφη.

485. Ὦ δέσποτ' Αἴας] Τέκμησσις ὁ λόγος· ὁ γὰρ δεῖ τὸν χορὸν μηκύνειν τὸν λόγον· μικτὸς δὲ ὁ λόγος· τὸ μὲν γὰρ αὐτῷ, γενναῖον καὶ ἐλευθέριον διὰ τὴν παῤῥησίαν τῆς φύσεως (δούλη γὰρ ἐπάναγκες γέγονε) τὸ δὲ, συναρμόζον τοῖς καιροῖς. Δίδλε τὴν φιλοσοργίαν ἐμφαῖνον· καὶ ὅταν τὰ ἑαυτῆς καταβάλῃ, τεχνικῶς ἐπιχειρεῖ, μελθακώτερόν πως καθιζῶσα τὸν Αἴαντα. Δεῖ οὖν αὐτῆς εἶναι τὰς λόγους, ὅτι διὰ τὴν ἐλευθερίαν παῤῥησιάζεται.

1b. Ὦ δέσποτ' Αἴας] ταῦτα ἐκ τῶν Ὁμήρου μεμίμηται, ὅτε Ἀνδρομάχη πρὸς τὸν ἴδιον ἄνδρα Ἕκτορα εἰς πόλεμον ἐξερχόμενον δεινοπαθοῦσα ἐπιχείρει κάμπτειν εἰς ἔλεον, καὶ τῆς ἐρμῆς ἐπισχεῖν.

1b. Τῆς ἀναγκαίας τύχης] τῆς δυστυχίας. Τεχνικῶς ὁ λόγος ἐκ προοιμίου, καὶ εἰς ἔλεον ἱκανὸς ἐπισπάσασθαι διπλῶς· δέ φησιν τὸ ἀναγκαῖον, ποτὲ μὲν, ἐπὶ τῶν κατὰ φύσιν ἀκολουθίαν τινὰ ἐχόντων· (ὡς ἂν εἴποιμεν ἀναγκαίως τὸ πῦρ θερμὸν, καὶ τὸ γάλα λευκὸν) ποτὲ δὲ ὡς ἐπὶ τῶ ἐξ ἀνάγκης γιγνομένῳ, ὡς καὶ νῦν ἀναγκαίας τύχης τῶ βίᾳ φησί.

488. Σθένοντος ἐν πλάτῳ, εἴπερ τινὸς τῶν Φρυγῶν] ἀντὶ τῶ, ὡς ἐκ ἄλλα τινός.

489. Θεοῖς γὰρ] συνίζησις. Τὸ δὲ πᾶ περιαγόν.

490. Καὶ

Καὶ σῇ μάλιστα χειρί. Τοιγαροῦν, ἐπεὶ
Τὸ σὸν λέχος ξυνῆλθον, εὖ φρονῶ τὰ σά,
Καί σ' ἀντιάζω πρός τ' Ἐφεσίᾳ Διὸς,
Εὐνῆς τε τῆς σῆς, ἣ συνηλλάχθης ἐμοὶ,
Μή μ' ἀξιώσῃς βάξιν ἀλγεινὴν λαβεῖν
Τῶν σῶν ὑπ' ἐχθρῶν, χειρίαν ἀφεὶς τινί.
Ἦν γὰρ θάνῃς σὺ, καὶ τελευτήσας ἀφῇς,
Ταύτῃ νόμιζε κἀμὲ τῇ τόθ' ἡμέρᾳ,
Βίᾳ ξυναρπασθεῖσαν Ἀργείων ὕπο,
Ξὺν παιδὶ τῷ σῷ δηλίαν * ἕξειν τροφήν.

* Ald. δῆλιον.

490. Καὶ σῇ μάλιστα χειρὶ] τῇ αἰχμαλώτι σάσῃ με.

491. Τὸ σὸν λέχος ξυνῆλθον] τὸ ξυνῆλθον ἀπορίαν τινὰ ἔχει, διὰ τὸ δοκεῖν πρὸς αἰτιατικὴν συντάσσεσθαι· τὸ δ' οὐκ ἔστι τοιοῦτον, ἀλλ' ὥσπερ φαμὲν, συνῆλθον τὴν σὴν οἰκίαν, ἀντὶ τοῦ σὺν σοὶ τὸν οἶκον ὤδευσα· ἔννοιαν γὰρ κοινωνίας ἡ σὺν παρίστησιν. Εἰ καὶ μὴ τὸ τὴν κοινωνίαν ποιοῦν δείκνυσι πρόσωπον· ἔτω δὴ καὶνταῦθα, συνῆλθον τὸ σὸν λέχος, ἦγεν, μετὰ σοῦ τὴν σὴν κοίτην ἔσχον, καὶ κοινωνόν με ταύτης πεποίησαι. Ἢ τὸ κατὰ πρὸς τὸ λέχος ἐξωθεν λάμβανε, ἔτω, συνῆλθόν σοι κατὰ τὸ σὸν λέχος, ἦγεν, ἐν σοὶ κατέστην ὁ δῆλη, ἀλλὰ γυνὴ εἶναί σοι. Τὸ δὲ τοιγαροῦν ἀντὶ τοῦ ἀληθῶς, τό σοι ἁρμόττον σπεύδω, καὶ κάλλιστα τῶν σῶν φροντίζω.

Ib. Εὖ φρονῶ τὰ σὰ] εὖνες σοι καθίσταμαι, εὖ ποῶ τοῖς σοῖς· φρονῶ αἰτιατικῇ συντάσσεται, καὶ τὸ εὖ φρονῶ, ἐπεὶ διαλελυμένον ἐστὶ τὸ δὲ εὐφρονῶ, δοτικῇ ἐνίοτε καὶ αἰτιατικῇ.

492. Καί σ' ἀντιάζω] ἀντὶ τοῦ παρακαλῶ, κάλλιστα δὲ ἀμφοτέροις τοῖς ὅρκοις ἐχρήσατο. Μίγιστον γὰρ δικαίωμα τὸ τῆς αὐτῆς ἑστίας ἐπιτυχεῖν, ὁπότε καὶ τῶν πολεμίων φειδόμεθα διὰ ταῦτα, καὶ τὸ σεμνὸν τῆς κοίτης χρήσιμον, ὅπερ γε καὶ τὸ σεμνότατον τῶν προσώπων περὶ δικαιωμάτων τῶν πρὸς ἄνδρα καὶ γυναῖκα διαλεγόμενον, αὐτὸ τοῦτο ὄμνυσι, Σὴ δ' ἱερὴ κεφαλὴ, καὶ γοῦτερον λέχος. ὅρα δὲ ὅτι ἑκατέρωθεν θηλείαις ὁ τοιοῦτος λόγος πρόσκειται. Ἐπὶ δὲ τοῦ Ὀδυσσέως καὶ ἄλλο τι οἰκειότερον ὄνομα ἐξεῦρεν· Ἀσπάσιον λέκτρου παλαιοῦ θεσμὸν ἵκοντο, τὴν εὔνοιαν δηλῶν τῶν ἔτως συνιόντων ἐπιμονὴ παιδοποιίας.

Ib. Ἐφεσίᾳ Διὸς] ἀντὶ τοῦ συνοίκῳ· οἱ μὲν γὰρ συνοικοῦντες τὸν Ἐφέσιον Διὰ ὡροτείνουσιν· οἱ δὲ φίλοι, τὸν φίλιον, οἱ δὲ ἐν τῇ μιᾷ τάξει καταλεγόμενοι καὶ μιᾷ συμμορίᾳ, ἑταιρεῖον. Οἱ δὲ ξένοι ξένιον, οἱ δὲ ἐν ὅρκοις συμφωνίας ποιοῦντες, ὅρκιον· οἱ δὲ θέμενοι ἱκέσιον· οἱ δὲ ἀδελφοὶ, ὁμόγνιον.

493. Συνηλλάχθης] συναλλαγὰς ἔχεις. γάμῳ συνεζεύχθης, συνηρμόσθης· ὅθεν καὶ συνάλλαγμα.

495. Τῶν σῶν ὑπ' ἐχθρῶν χειρίαν] ἡ ὑπὸ πρὸς τὸ χειρίαν· ὑποχειρίαν δέ τινι τῶν ἐχθρῶν σε. Εἰδυῖα δὲ ἀγριαίνοντα τὸν Αἴαντα πρὸς τὰς ἐπιτιμήσεις, διαῤῥήδην μὲν οὐ φησι. Μὴ διάφθειρε σαυτόν. Στοχαζομένη δὲ τοῦ καιροῦ, ἔξωθεν περιέρχεται, τὰ ἐπακολουθοῦντα λέγουσα ὅτι ὑποχειρίαν με τοῖς ἐχθροῖς σὺν τῷ παιδὶ καταλείψεις.

496. Τελευτήσας] τὸν βίον δηλονότι. Τελευτῷ τὸ ἔργον, καὶ τελευτῶ ἀντὶ τοῦ ἀποθνήσκω, ἐφ' ᾧ συνυπακούεται τὸν βίον, ἵν' ᾖ τελευτῶ τὸν βίον, ἤγουν τελευτῶ καὶ καταγρέφω τὸ αὐτό. Ἔστι δὲ τὸ τελευτῶ καὶ τὸ καταγρέφω, ἔστι δὲ καὶ τὸ μεταλλάττω τὰ αὐτὰ· δηλοῖ γὰρ τὸ ἀποθνήσκειν.

497. Ταύτῃ] ἀντὶ τοῦ ἔτως, κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον.

499. Δῆλιον ἕξειν τροφὴν] ὁ φιλὸν τὸ τῆς

δηλείας

Καί τις ϖικρὸν ϖρόσφθεγμα δεσποτῶν ἐρεῖ,
Λόγοις ἰάπτων, Ἴδετε τὴν ὁμευνέτιν
Αἴαντος, ὃς μέγιϛον ἴσχυσε ϛρατῷ,
Οἵας λατρείας, ἀνθ' ὅσε ζήλε τρέφει.
Τοιαῦτ' ἐρεῖ τις· κἀμὲ μὲν δαίμων ἐλᾷ,
Σοὶ δ' αἰσχρὰ τἄπη ταῦτα, καὶ τῷ σῷ γένει.
Ἀλλ' αἴδεσαι μὲν ϖατέρα τὸν σὸν, ἐν λυγρῷ
Γήρᾳ ϖρολείπων· αἴδεσαι δὲ μητέρα
Πολλῶν ἐτῶν κληρῦχον, ἥ σε ϖολλάκις
Θεοῖς ἀρᾶται ζῶντα ϖρὸς δόμες μολεῖν.
Οἴκτειρε δ', ὦ ἄναξ, ϖαῖδα τὸν σὸν, εἰ νέας
Τροφῆς ϛερηθεὶς, σῦ διοίσεται μόνος
Ὑπ' ὀρφανιϛῶν, μὴ φίλων. Ὅσον κακὸν

δηλείας εἶπεν, ἀλλὰ καὶ ὅσα ἔνεϛιν εἰπεῖν τινὰ ἰδόντα αὐτὸν ἐν δηλείᾳ. Καὶ ἡ τοιαύτη δὲ διδασκαλία, Ὁμήρε·

"Μὴ ϖαῖδ' ὀρφανικὸν θείης, χήρην τε γυ-
"ναῖκα."

Ἀποϛρέψαι δὲ βέλεται αὐτὸν διὰ τῶν τοιύτων λόγων.

Ib. Δηλίαν] τὸ δηλίαν διὰ τὸν τῦ μίτρε κανόνα ἰωτογραφεῖται, καὶ ἔϛιν Ἰωνικῆς διαλέκτε, ὡς καὶ τὸ ϖρομηθίαν, καὶ ἀληθίαν, καὶ τὰ τοιαῦτα· οἱ δὲ διὰ διφθόγγε αὐτὸ γράφοντες, καὶ ἔτι οἱ δῆλειον λέγοντες, ἁ καλῶς γράφεϛιν.

501. Λόγοις ἰάπτων] γράφεται ἀτίζων, ὑβρίζων, ϖαρὰ τὸ Ὁμηρικόν·

"Ἕκτορος ἥδε γυνή."

503. Τρέφει] αὔξει· ἔχει.

504. Δαίμων ἐλᾷ] δαίμων νῦν, ἡ δηλεία. Ἡ ἡ δυϛυχία· ἐλᾷ δὲ ἀντὶ τῦ ἐλάσει, εἰς ταῦτα δηλονότι.

505. Σοὶ δ' αἰσχρὰ τἄπη] καὶ διὰ τὴν εὐγένειαν καὶ διὰ τὴν ἀνδρίαν· διὰ μὲν τῦ σοὶ, τὴν ἀνδρίαν· διὰ τῦ τῷ σῷ γένει. Τὴν εὐγένειαν, τὰς ϖρογόνες. Θαυμαϛῶς δὲ ἡ ϖροσθήκη τῦ γένες. Αἶσχος γὰρ ϖροϛρέψῃ καὶ τῷ υἱῷ, ἐπὶ τοιύτοις αὐτὸν καταλείπων.

506. Ἀλλ' αἴδεσαι μὲν] καλῶς ἐπὶ τὲ ϖατρὸς, ἐν γήρᾳ μακρῷ· ἐπὶ δὲ τῆς μητρὸς, ϖολλῶν ἐτῶν κληρῦχον. Ὁ γὰρ ἐπ' ἀμφοτέρων ἑνὶ χρησάμενος ὀνόματι, ἐπιτεμνόμενός ἐϛι τὸν λόγον. Τὸ δὲ ἐγχρονίζειν ταῖς δηγήσεσιν, ἀνυϛικώτερον. Θαυμαϛῶς δὲ, ἐπὶ μὲν ἑαυτῆς ᾠδαμῶ τοῖς τοιύτοις ὀνόμασι χρῆται, ὅτε αἰδέσθητι, ὅτι οἴκτειρε, ἐπὶ δὲ τῶν γονέων καὶ τῦ ϖαιδός.

508. Κληρῦχον] μέτοχον. Κεκληραμένην. Κλῆρον ἐτχηκυῖαν. Κληρύχες καὶ τὰς γεωργὰς φησὶν ἡρόδοτος, κληρῦχοι καὶ ἂς Ἀθηναῖοι ἔϖεμϖον ἐπὶ τὰς ϖόλεις ἃς ἐλάμβανον, κλῆρες ἑκάϛῳ διανέμοντες.

Ib. Ἥ σε ϖολλάκις] τῦτο οἰκείας ἐκ τῆς φύσιας ϛοχαζομένη ϖαρέλαβεν.

510. Εἰ νέας] εἰ τῆς νέας τροφῆς σῦ χωρὶς διαξῇ καὶ βιώσεται. Τροφῆς δὲ, ἀντὶ τῆς ἀνατροφῆς. Λέγει δὲ ἀνατροφὴν ἣν ἀνατρέφϖσιν αὐτὸν ἄλλοι.

512. Ὑπ' ὀρφανιϛῶν] ὀρφανισαί εἰσιν οἱ τὰς ὀρφανὰς τρέφοντες. Ἕλληνας οὖν φησὶν

Κείνῳ τε κἀμοὶ τῦθ', ὅταν θάνῃς, νεμεῖς;
Ἐμοὶ γὰρ ἀκέτ' ἐσὶν εἰς ὅ,τι βλέπω,
Πλὴν σοῦ. Σὺ γάρ μ' * πατρίδ' ἠίσωσας δορὶ,
Καὶ μητέρ', ἀλλ' ἡ μοῖρα τὸν φύσαντά με
Καθεῖλεν ᾅδε θανασίμως οἰκήτορας.
Τίς δῆτ' ἐμοὶ γένοιτ' ἂν ἀντί σε πατρίς;
Τίς πλοῦτος; ἐν σοὶ πᾶσ' ἔγωγε σώζομαι·
Ἀλλ' ἴσχε κἀμοῦ μνῆσιν· "ἀνδρί τοι χρεὼν
"Μνήμην προσεῖναι, τερπνὸν εἴ τί που πάθοι·
"Χάρις χάριν γάρ ἐσιν ἡ τίκτουσ' ἀεί."
Ὅτου δ' ἀπορρεῖ μνῆσις εὖ πεπονθότος,
Οὐκ ἂν γένοιτό ποθ' ὅτος εὐγενὴς ἀνήρ.

* Aldus, γάρ μοι.

ὦ πῖλος ὀρφανισὰς, καθὸ δυσμενεῖς. Ἢ, ὀρφανσαὶ, ἀρχὴ Ἀθήνησιν τὰ τῶν ὀρφανῶν κρίνουσα. Ἢ, ὀρφανισῶν, τῶν τῆς ὀρφανίας ἐπιτρόπων· ὀρφανὸς δὲ ὁ ὄρον ἔχων τὸ ἐ φαίνεσθαι· ὁ ἄσημος καὶ μηκέτι ἐμφανής. ἀμέλει καὶ ὑπὸ τῶν ἀμφιθαλῶν ὡς ἐμφανῶν ἐλαύνεται· χηρωσαὶ δὲ οἱ τῶν χηρῶν ἐπίτροποι.

513. Ὀρφανισῶν] ἦγον κακῶν ὃς ἀδεὶς ἂν φιλήσῃ, καὶ μάλισα ὁ ἐπιτροπευόμενος, ὡς μὴ προσηκόντως ἐπιμελομένης.

514. Ἐμοὶ γὰρ οὐκ ἔτι] καὶ τῦτο Ὁμηρικὸν,

"Οὐδέμοι ἐσὶ πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ."
—Εἰ τὰ ἐξῆς,
"Ἀτὰρ σύ μοι ἐσσὶ πατὴρ καὶ πότνια
"μήτηρ."

515. Ἠίσωσας] ᾠφάνισας. Ἀνισῶ, τὸ πεπτωκὸς ἐλαίρω· αἴσω, δὲ αἴσῶ, τὸ ἀφανίζω, ἀπὸ τῦ σημτικῦ α, καὶ τῦ ἴσημι, ποιητικῶς τὸ γινώσκω. Ἄϊσος, ἀφανὴς γεγονὼς καὶ ἐκπεπτωκὼς τῆς μνήμης, καὶ ἀπὸ τύτου αἴσόω, αἴσῶ, ῥῆμα.

516. Ἀλλ' ἡ μοῖρα] ὡς τύτε ἰδίῳ θανάτῳ τετελευτηκότος· τὸ δὲ ἄλλα, ἀντὶ τῦ δέ.

517. Θανασίμως] ἀντὶ τῦ νεκρὸς, ἢ ποιητικῶς θανάτου.

519. Ἔγωγε σώζομαι] ὥσπερ ἐὰν ἐσωζόμην ἐν πᾶσι, σώζομαι ἐν σοί. σώζεται δέ τις ἔν τινι, ὅταν ἐν αὐτῷ ἡ σωτηρία αὐτῦ ᾖ, ὡς σωζομένε αὐτὸν σώζεσθαι, ἀπολωλότος, δὲ συναπόλλυσθαι.

520. Ἀλλ' ἴσχε κἀμοῦ] καλῶς τὸ κἀμοῦ οἷον, μετὰ τὸν πατέρα καὶ τὸν υἱὸν, κἀμὲ ἔν τινι μοίρᾳ κατάθε· αἰσθάνεται γὰρ τῆς τύχης ἐν ᾗ νῦν ἐσιν· αἰδημόνως δὲ αὐτὸν ὑπομιμνήσκει τὰ τῆς εὐνῆς· διὰ τῦτο γὰρ μάλισα δοκεῖ αὐτὸν πείσειν. Ὁ δέ γε Εὐριπίδης μαστροπικώτατα εἰσάγει τὴν Ἑκάβην λέγουσαν,

"Πῶ τὰς φίλας δῆτ' εὐφρόνας θήξεις ἄναξ,
"Ἢ τῶν ἐν εὐνῇ φιλτάτων ἀσπασμάτων
"Χάριν τιν' ἕξει παῖς ἐμὴ κείνης σ' ἐγώ;"

521. Τερπνὸν] τὸ τέρψιν ποιοῦν· χαροποιὸν δὲ τὸ χαρὰν ἔχον, οἷον χαραποιὸν ὄμμα.

522. Χάρις χάριν γάρ ἐσιν] ἡ φύσει γὰρ τὴν χάριν χάρις, ἐσὶ προυπάρξασα.

523. Ὅτου δ' ἀπορρεῖ μνῆσις] ἡ μνήμη τῦ εὖ πεπονθέναι, ὅτου ἂν ἂν εἶεν εὐγενεῖς. Σχεδὸν δὲ διὰ τούτων τῶν ἰάμβων ἤρτηται τὸ περὶ εὐχαριτίας καὶ ἀχαριτίας.

525. Ἔχειν

ΧΟΡ. Αἴας, ἔχειν σ' ἂν οἶκτον ὡς κἀγὼ φρενὶ,
Θέλοιμ' ἄν· αἰνοίης γὰρ ἂν τὰ τῆσδ' ἔπη.
ΑΙΑ. Καὶ κάρτ' ἐπαίνου τεύξεται πρὸς γῦν ἐμοῦ,
Ἐὰν μόνον τὸ ταχθὲν εὖ τολμᾷ τελεῖν.
ΤΕΚ. Ἀλλ', ὦ φίλ' Αἴας, πάντ' ἔγωγε πείσομαι.
ΑΙΑ. Κόμιζε νῦν μοι παῖδα τὸν ἐμὸν, ὡς ἴδω.
ΤΕΚ. Καὶ μὴν φόβοισί γ' αὐτὸν ἐξελυσάμην.
ΑΙΑ. Ἐν τοῖσδε τοῖς κακοῖσιν, ἢ τί μοι λέγεις;
ΤΕΚ. Μή σοι γέ πω δύστηνος ἀντήσας θάνοι.
ΑΙΑ. Πρέπον γέ τ' ἦν ἂν δαίμονος τῷ μῷ τόδε.
ΤΕΚ. Ἀλλ' ὅν ἐγὼ φύλαξα τοῦτό γ' ἀρκέσαι.
ΑΙΑ. Ἐπήνεσ' ἔργον καὶ πρόνοιαν, ἣν ἔθου.
ΤΕΚ. Τί δῆτ' ἂν ὡς ἐκ τῶνδ' ἂν ὠφελοῖμί σε;
ΑΙΑ. Δός μοι προσειπεῖν αὐτὸν, ἐμφανῆ τ' ἰδεῖν.
ΤΕΚ. Καὶ μὴν πέλας γε προσπόλοις φυλάσσεται.
ΑΙΑ. Τί δῆτα μέλλει μὴ 'μ παρεσίαν ἔχειν;

525. Ἔχειν σ' ἂν οἶκτον] ἔλεον δυσωπητικὰ δὲ τὰ τοιαῦτα. Εἰ γὰρ ὁ ξένος ᾠκτιρε, πόσῳ μᾶλλον ὁ Αἴας.

Ib. Οὐκ ἂν] ἦγεν ἐκ ἂν εἰς τὸ ἑξῆς ἔτος γενναῖος νομισθείη· ἔστι γὰρ τοῦτο ἀγνώμονος.

526. Αἰνοίης γὰρ ἄν] ἦγεν ἐπαινοίης ἄν, εἰ συμπαθῶς καὶ μετὰ τῆς πρᾴκ οἷς λέγει προσενεχθείης, τῇ σκληρῷ καὶ ἀνενδότῳ χαλάσας.

527. Καὶ κάρτ' ἐπαίνου] ἐχὶ καθ' ἃ εἶπεν. Ἀλλ', ἐὰν πείθηται κατὰ πάντα ἐμοί. Ὁ γὰρ Αἴας, ἐγνωκὼς ἑαυτὸν ἀποσφάττειν, ἐβάλετο πρὸ τῆ θανάτῳ τὸν παῖδα ἰδεῖν. Εἰκότως οὖν τοῦτο πάλιν λέγει, ὅτι ἄριστόν ἐστι τὴν γυναῖκα πειθαρχεῖν εἰς ἅπαντα τῷ ἀνδρί. Ἔοικε γὰρ ὑφορᾶσθαι ὅτι ὀκνηρῶς ἐκδώσει τὸ παιδίον.

531. Καὶ μὴν φόβοισί γ' αὐτὸν] τῇ φόβῳ χάριν, ῥύσασθαι θέλησα ἐξήγαγον. Οὐκ ἀντικρυς μὲν ἀντιλέγει, ἀναβολὰς δὲ πλάττεται, ὡς ὑποκεκινηκότι μὴ πιστεύσα. Λέγει δὲ, καὶ μὴν ἐξελυσάμην αὐτὸν, εἰς τοῦτο ὀκνοῦντι ἵνα σὺ ὁρᾷς αὐτόν.

534. Πρέπον γέ τ' ἦν ἄν] ἦν καὶ τοῦτο τῇ ἐμοῦ δαίμονος, τὸ ὑπ' ἐμοῦ τὸν παῖδα ἀναιρεθῆναι. Ἀντὶ τοῦ, ἔπρεπε τῇ παρούσῃ μοι τύχῃ, καὶ τὸ αὐτόχειρά με τοῦ παιδὸς κατασκευάσαι.

535. Τοῦτό γ' ἀρκέσαι] εἰς τοῦτο ἀρκέσαι· τῷ παιδὶ ὑπηρετῆσαι, καὶ ἀποσοβῆσαι τὸ θανεῖν.

536. Ἐπήνεσα] ἀντὶ τοῦ ἐπαινῶ.

537. Τί δῆτ' ἄν] τί σε (φησὶν) ἐκ τῶν παρόντων ὠφέλησα; καὶ τί βούλει σοι γενέσθαι; ὠφελοίην ἔδει εἰπεῖν· ποιητικῇ δὲ ἀδείᾳ ἔστο ἔστω χρῆται τοῖς εὐκτικοῖς.

Ib. Ἐκ τῶνδε] κατὰ τὰ μετὰ ταῦτα.

Ib. Ὠφελοῖμί σε] ἀφελοίην ἔδει εἰπεῖν· ποιητικῇ δὲ ἀδείᾳ ἔστω χρῆται τοῖς εὐκτικοῖς.

538. Προσειπεῖν] προσφθέγξασθαι ἀσπάζεσθαι λόγοις.

539. Ἐμφανῆ τ' ἰδεῖν] ἐμφανῶς δέον εἰπεῖν, πρὸς τὸ αὐτὸν ἤγαγεν.

540. Μὴ 'μ παρουσίαν ἔχειν] ἤτοι παρεῖναι ἐ

ΤΕΚ. Ὦ παῖ, πατὴρ καλεῖ σε· δεῦρο πρόσπολων
Ἄγ' αὐτὸν, ὅσπερ χερσὶν εὐθύνων κυρεῖς.
ΑΙΑ. Ἕρποντι φωνεῖς, ἢ λελειμμένῳ λόγε;
ΤΕΚ. Καὶ δὴ κομίζει πρόσπολων ὅδ' ἐγγύθεν.
ΑΙΑ. Αἶρ' αὐτὸν, αἶρε δεῦρο· ταρβήσει γὰρ ἦ
Νεοσφαγῆ τᾶτόν γε προσλεύσσων φόνον,
Εἴπερ δικαίως ἔς' ἐμὸς τὰ πατρόθεν.
Ἀλλ' αὐτίκ' ὠμοῖς αὐτὸν ἐν νόμοις πατρὸς
Δεῖ πωλοδαμνεῖν, κἀξομοιᾶσθαι φύσιν.
Ὦ παῖ, γένοιο πατρὸς εὐτυχέσερος,
Τἀ δ' ἄλλ' ὅμοιος· καὶ γένοι' ἂν ἐ κακός.
Καίτοι σὲ καὶ νῦν τᾶτό γε ζηλᾶν ἔχω,
Οὐθ' ἥνεκ' ὐδὲν τῶνδ' ἐπαισθάνῃ κακῶν.
" Ἐν τῷ φρονεῖν γὰρ μηδὲν, ἡδίσος βίος.
" Τὸ μὴ φρονεῖν γὰρ, κάρτ' ἀνώδυνον κακὸν,

542. Εὐθύνων κυρεῖς] ἤγουν διδάσκεις, παιδεύεις, κυβερνᾷς. Δεῦρο ἄγε αὐτὸν ὅστις ἀπὸ τῶν προσπόλων κυβερνᾷς αὐτὸν ταῖς χερσίν.

543. Ἕρποντι φωνεῖς] ἐγγὺς ὄντι, ἢ ἀπολιμπανομένῳ τῆς κλήσεως, ἤγουν ἐκ ἀκούοντι.

545. Αἶρε δεῦρο] ἀντὶ τᾶ πρόσφερε· ὡς τὸ, " Μή μοι οἶνον ἄειρε."

546. Φόνον] τὰ πτώματα τῶν πεφονευμένων.

547. Εἴπερ δικαίως ἔς' ἐμὸς] εἴπερ ἔστιν ἐμοῦ, ἐκ εὐλαβηθήσεται τὸν φόνον τῶν ποιμνίων.

Ib. Τὰ πατρόθεν] ἤγουν τὰ ἐκ πατρὸς ἰδιώματα λέγω δὲ ἀνδρίαν καὶ φρόνησιν, καὶ τὸ γενναῖον ἐν συμφοραῖς· ἤγουν, εἴπερ ὁ μόνον κατὰ τὴν σποράν ἐμὸς ἔστιν υἱὸς, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὰ φυσικὰ πλεονεκτήματα ἐμοὶ ἔοικεν ἀληθῶς.

548. Ἀλλ' αὐτίκ' ὠμοῖς] νῦν τὸ ὠμοῖς ὡς κατὰ τῶν καρπῶν· ὅτε εἰσὶν ὠμοὶ, σκληρότεροί εἰσι καὶ ἰταμοί. Μεγαλοφρονῶν δὲ, νόμους τὴν φύσιν ὠνόμασε καὶ τὸ ἦθος τᾶ γεγεννηκότος.

549. Πωλοδαμνεῖν] ὡς πῶλον γυμνάζειν. Πωλοδαμνεῖν ἐπὶ τῶν ἀλόγων λέγεται κυρίως· ἐπὶ δὲ ἀνθρώπων, τὸ παιδαγωγεῖν καὶ παιδατριβεῖν· ἀφ' ὧν παιδαγωγὸς καὶ παιδοτρίβης, ὁ λεγόμενος βαΐτελος.

550. Ὦ παῖ, γένοιο] μέτριος ὁ λόγος. Ἡ δὲ ὁμοία εὐχὴ καὶ παρ' Ὁμήρῳ,

" Ζεῦ ἄλλοι τε θεοὶ δότε δὴ καὶ τόν δὲ γενέσθαι
" Παῖδ' ἐμὸν ὡς καὶ ἐγώ."

551. Ὦ παῖ, γένοιο] παραίνεσις Αἴαντος πρὸς τὸν ἑαυτᾶ παῖδα, καὶ λόγοι συντακτήριοι πρὸ τῆς αὐτᾶ τελευτῆς.

552. Καίτοι σε καὶ νῦν] ἐπειδὴ κατεύχεται, αὐτῷ εὐτυχίαν, φησὶν ὅτι, καὶ νῦν σε μακαρίζω ὅτι μικρὸς ὢν ἐκ αἰσθάνῃ τῶν ἐμῶν κακῶν.

Ib. Ζηλοῦν] μακαρίζειν.

554. Ἐν τῷ φρονεῖν γὰρ μηδὲν] ἐν τῷ μηδενὸς αἰσθάνεσθαι, μήτε λυπηροῦ, μήτε ἡδέος. Ἤτοι, ἐν τῷ μὴ ἀντιλαμβάνεσθαι τῶν κακῶν· Ἐπεὶ ἔσαι γελοιότατον δόγμα ὡς τιμῶντος τὴν ἀφροσύνην.

555. Ἐν τῷ φρονεῖν] γναμικὸν.

Ib. Τὸ

" Ἕως τὸ χαίρειν καὶ τὸ λυπεῖσθαι μάθῃς.
Ὅταν δ' ἵκῃ πρὸς τοῦτο, δεῖ σ' ὅπως πατρὸς
Δείξῃς ἐν ἐχθροῖς οἷος ἐξ οἵου τράφης.
Τέως δὲ κέφοις πνεύμασιν βόσκου, νέαν
Ψυχὴν ἀτάλλων, μητρὶ τῇδε χαρμονήν.
Οὔτοι σ' Ἀχαιῶν οἶδα μήτις ὑβρίσῃ
Στυγναῖσι λώβαις, ἐνδὲ χωρὶς ὄντ' ἐμοῦ.
Τοῖον πυλωρὸν φύλακα Τεύκρον ἀμφί σοι
Λείψω, τροφῆς ἄοκνον ἔμπαν'· εἰ τανῦν
Τηλωπὸς οἰχνεῖ, δυσμενῶν θήραν ἔχων.
Ἀλλ' ἄνδρες ἀσπιςῆρες, ἐνάλιος λεὼς,

Ib. Τὸ μὴ φρονεῖν γὰρ] δεῖ λαβεῖν τοῦτο ὡς ἐπὶ παιδίου· ὁ γὰρ καθόλου τὴν ἀφροσύνην προκρίνει· Ὁ δὲ νῦν, ἐν τῷ νηπίῳ κακὸν μὲν τὸ μὴ φρονεῖν, κακὸν δὲ ὅμως ἀνώδυνον. Καὶ Εὐριπίδης,

" Νέα γὰρ φρονεῖν ἐκ ἀλγεῖν φιλεῖ."

Τάχιστα δὲ διὰ τῶν ἑξῆς ἐσήμανε τὸ συνεκτικὸν καὶ ὡςπερεὶ σύμβολον τῆς φρονήσεως· τὸ γὰρ διακριτικὸν τῶν χαρτῶν καὶ τῶν λυπηρῶν, συνετοῦ ἔργ.

556. Καὐτ' ἀνώδυναν] κακόν μὲν, διὰ τὸ δίκην ἀλόγου ζώου τὰ νήπια ζῆν, καὶ τὸ οἰκεῖον κακὸν ὡς ἥδιςον πολλάκις αἱρεῖσθαι, ξίφος λέγω καὶ πῦρ, καὶ κρημνόν, καὶ τὰ τοιαῦτα· ἀνώδυνον δὲ, διὰ τὸ μηδενὸς δυσχερῶς ἐπαισθάνεσθαι, καὶ τῇ ἐντεῦθεν τήκεσθαι λύπῃ.

557. Δεῖ σ' ὅπως] ἀντὶ τοῦ, δεῖ σὲ ἐκδικῆσαι τὸν πατέρα. Τὸ ὅπως ἐπὶ παραγγελίας κείμενον, ὀλέποτε κατὰ τὰς Ἀττικὰς ὑποτάσσεται.

558. Οἷος ἐξ οἵου τράφης] ὁ πρὸς τὸ ἐξ οἵου λέγεται τὸ ἐτράφης, ἀλλὰ πρὸς τὸ οἷος ἐτράφης. Τὸ δὲ ἐξ οἵου, ἀντὶ τοῦ ἐξ οἵου πατρὸς, δηλονότι γεγονώς. Τὸ πᾶν, οἷος ἀνετράφης ἐξ οἵου πατρὸς ὤν.

559. Κέφοις πνεύμασι] καύφῃ καὶ ἀπαλῇ ζωῇ. Τῇ μεταφορᾷ δὲ τῶν μικρῶν φυτῶν ἐχρήσατο, ἅτινα ὀδὲν σφοδρὸν δύναται ὑποφέρειν, ὁ καύσωνα, ὁκ ἄνεμον.

560. Ψυχὴν ἀτάλλων] ζωὴν βρεφικῶς διαιωδάζων καὶ τρέφων· ἀτάλλειν γὰρ τὸ νηπιάζειν καὶ σκιρτᾶν.

561. Οὔτοι σ' Ἀχαιῶν] ἤγουν, οἶδα ὅτι οὐ μὴ ὑβρίσῃ σέ τις τῶν Ἀχαιῶν.

562. Οὐδὲ χωρὶς ὄντ' ἐμοῦ) διὰ τί (φησὶν) ἐνταῦθα τρανῶς ἐκφέρει τὴν ἑαυτοῦ γνώμην ὁ Αἴας, ὅτι δεῖ ἑαυτὸν ἐξάγειν τοῦ βίου; ῥητέον οὖν ὅτι ἐν ᾅδου· οἷον εἰ γένοιτό τίς περὶ ἐμὲ συμφορὰ μὴ δείδιθι· ἔξεις γὰρ τὸν προνοοῦντα ἀντὶ ἐμοῦ· Ἢ ὅτι ἐκφέρει ταῦτα ὑπὸ τοῦ πάθους προαγόμενος.

563. Πυλωρὸν] ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν φυλασσόντων τὰς πύλας, λέγει νῦν τὸν ἀποσοβοῦντα, καὶ μὴ ἐῶντα προσβάλλειν κακόν τι.

564. Τροφῆς ἄοκνον ἔμπαν') ἀνατροφῆς πρόθυμον φροντιςήν.

Ib. Εἰ τανῦν τηλωπὸς οἰχνεῖ] καὶ εἰ ἔκδημος νῦν ἔςι. Τηλωπὸς· ἔκδημος· γράφεται καὶ τηλεργός.

565. Δυσμενῶν θήραν ἔχων] φυλακὴν ἔχων τῶν ἐχθρῶν. Λέγοι δ' ἂν τῶν Θρακῶν· περὶ γὰρ τὰ τελευταῖα τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου ἐσυμμάχουν τοῖς Τρωσὶν οἱ Θρᾷκες. Γνόντες δὲ τοῦτο οἱ Ἕλληνες, φρουροὺς ἔταξαν προμηνύσοντας αὐτοῖς τὴν ἐκείνων ἔφοδον· ἵνα αὖτως ἐπελθόντων, κατὰ τὴν ὁδὸν συμβάλωσιν αὐτοῖς, πρὶν ἐλθεῖν εἰς Ἴλιον. Καὶ πρίσεις δὲ ἀποσιλαντες, ὁκ ἔπεμψαν. Τὸ δὲ θήραν γράφεται καὶ φρουράν.

566. Ἀλλ' ἄνδρες ἀσπιςῆρες] τὸ φροντίδα ποιεῖσθαι

Ὑμῖν τε κοινῇ * τήνδ' ἐπισκήπτω χάριν,
Κείνῳ τ' ἐμὴν ἀγγείλατ' ἐντολήν, ὅπως
Τὸν παῖδα τόνδε πρὸς δόμους ἐμοὺς ἄγων,
Τελαμῶνι δείξῃ, μητρί τ', Ἐριβοίᾳ λέγω,
Ὡς σφιν γένηται γηροβοσκὸς εἰσαεί,
Μέχρις ἂν μυχοὺς † κίχωσι τοὺς κάτω θεούς.
Καὶ τἀμὰ τεύχη μήτ' ἀγωνάρχαι τινὲς
Θήσουσ' Ἀχαιοῖς, μήθ' ὁ λυμεὼν ἐμός.
Ἀλλ' αὐτό μοι σὺ παῖ λαβὼν ἐπώνυμον
Εὐρύσακες, ἴσχε διὰ πολυῤῥάφου σκέφων

* Aldus, κοινὴν. † Aldus, Μέχρις ἕ.

παιδεύεσθαι τῇ οἰκείᾳ παιδὸς τὸν χορὸν, καὶ ἀπελθόντα εἰς Σαλαμῖνα μετὰ τῆ Τεύκρῳ παραδιδόναι Τελαμῶνι τὸν παῖδα, χάριν αὐτῷ λογίζεται Αἴας. Τὸ δὲ Ἐριβοίᾳ λέγω, εἶπεν, ἵν' ἐπειδὴ τοῦτο ἀόριστον ἦν, μή τινες πλανῶνται, ἀγνοοῦντες ὁποίαν λέγει, εἴτε Ἡσιόνην, εἴτε Ἐρίβοιαν. Ἀμφότεραι γὰρ ἔζων τότε, ἡ μὲν ἅσα Τεύκρῳ μήτηρ, ἣν Τελαμὼν παρ' Ἡρακλέους γέρας εἰλήφει, ὁπότε εἰς Τροίαν ἐστράτευεν· Ἐρίβοια δὲ, Αἴαντος.

567. Ὑμῖν τε κοινὴν] προθυμοτέρους αὐτοὺς καθίστησι· κοινὴν γὰρ καὶ ἴσην φησὶ χάριν ὁμολογεῖν ἐκείνῳ τε τῆς ὑπουργίας, καὶ τούτοις τῆς ἐπαγγελίας περιπαθῶς δὲ εἰς ἔσχατον περιστώσης τῆς ἐλπίδος, ἐμφρόνως τὰ σπουδαιότατα τοῖς ἑταίροις ἐπισκήπτει, οὐ τῇ γυναικί. Ἐπισκήπτω δὲ τήν δὲ τὴν ἐντολὴν, ὤφειλεν εἰπεῖν· ὃ δὲ λέγει, τήν δὲ τὴν χάριν, ἐπεὶ ὅπερ ἐντίλλεται, ὡς χάριν τοῦτο αἰτεῖ παρ' αὐτῶν.

571. Ὡς σφιν γένηται] πάνυ περιπαθῶς, τὸ ἐπὶ γονεῦσι καὶ παιδὶ διαθήκας ποιῆσαι. Θαυμαστῶς δὲ πρὸς ἅπαντας τοὺς λόγους τῆς Τεκμήσσης ἀντιθέσεις ἐποιήσατο, ἐκ ἀντικρυς τοῦτο ὑπισχνεμένης τῇ ποιητῇ τῇ μὲν μὴ ὑβρισθῆναι τὸν παῖδα ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων, τὴν ἀπὸ τῆ Τεύκρου φυλακὴν προβαλλόμενος. Τῇ δὲ μὴ γελασθήσεσθαι ὑπ' ἐκείνων, τὴν τῆ παιδὸς ἀρετὴν, ὃν φησι καὶ ἐκδικήσειν αὐτὸν ἐν ἡλικίᾳ γενόμενον· πρὸς δὲ τὰ περὶ τῶν γονέων, ὅτι ἀντ' αὐτῆ καταλείπεται ὁ Εὐρυσάκης. Τὸ δὲ γηροβοσκῶ γράφεται καὶ μικρὸν, ἀπὸ τῆ γῆρος (ἔστι γὰρ ἡ εὐθεῖα τὸ γῆρας) καὶ μέγα, ἀπὸ τῆς γενικῆς τῆ γέρως.

572. Μέχρις ἕ μυχοὺς κίχωσι] περιφραστικῶς, ἤγουν, ἕως τελευτήσωσι.

273. Καὶ τἀμὰ τεύχη] πιθανῶς τὸν Αἴαντα ἐπὶ τὸν περὶ τῶν ὅπλων λόγον εἶναι συνεχῶς. Ἅπτεται γὰρ αὐτῆ μάλιστα. Ἀνθρώπινον δὲ καὶ μάλα φυσικὸν, τὸ συνεχέστερον μεμνῆσθαι περὶ ὧν ἐν νῷ ἔχομεν. Τεῦχος μὲν τὸ ἀγγεῖον. Τεύχη δὲ πληθυντικῶς, τὰ ὅπλα.

575. Ἀλλ' αὐτό μοι σύ παῖ] πέπεισαι ὡς οὐδὲν ἀπολειφομένῃ τῆ παιδὸς τῆς αὐτῆ ἀρετῆς. Τὸ δὲ σάκος, διὰ τὸ ἐξαίρετον, τῷ παιδὶ φυλάσσειν κελεύει· τὰ δὲ ἄλλα τεύχη συνθάψαι φησίν. Ἐπίστανται γὰρ καὶ αὐτὰ περιμάχητα ἐσόμενα. Οἷόν Ὅμηρος ὅπλα συγκαιόμενα·

"Ἀλλ' ἄρα μιν κατέκηε σὺν ἔντεσι δαιδαλέοισι."

Τὸ δὲ πᾶν, ἀλλὰ σὺ εὐρύσακες παῖ ἐμοὶ λαβὼν αὐτὸ τὸ σάκος τὸ ἑπτάβοιον, τὸ ἄῤῥηκτον, τὸ ἐπώνυμον σοὶ ὀνομότι, ἔχε σῴζων διὰ τῆ πολυῤῥάφου πόρπακος. Ἔστι δὲ πόρπαξ ὁ λῶρος διὰ οὗ κατέχουσι τὴν ἀσπίδα, ὃς λέγεται καὶ ὄχανον. Σάκος δὲ οὐδετέρως, ὅπλον, ἀσπίς. Σάκος δὲ ἀρσενικῶς, καὶ αὐτὸ δ' ἑνὸς κ', ὁ Θύλακος· καρυκὸν δὲ, πλέγμα δικτυὸν ἄρτων.

577. Ἀῤ-

Πόρπακος ἑπτάβοιον ἄῤῥηκτον σάκος.
Τὰ δ' ἄλλα τεύχη, κοίν' ἐμοὶ τεθάψεται.
Ἀλλ' ὡς τάχος τὸν παῖδα τόνδ' ἤδη δέχε,
Καὶ δῶμ' ἀπάκτει· μηδ' ἐπισκήνους γόους
Δάκρυε· "κάρτα τοι φιλοίκτισον γυνή."
Πύκαζε θᾶσσον· "εἰ πρὸς ἰατρῷ σοφῷ
"Θροεῖν ἐπῳδὰς πρὸς τομῶντι πήματι."
ΧΟΡ. Δέδοικ' ἀκέων τήνδε τὴν προθυμίαν·
Οὐ γάρ μ' ἀρέσκει γλῶσσά σε τεθηγμένη.
ΤΕΚ. Ὦ δέσποτ' Αἴας, τί ποτε δρασείεις φρενί;
ΑΙΑ. Μὴ κρῖνε, μὴ ξέταζε· σωφρονεῖν καλόν.
ΤΕΚ. Οἴ μ' ὡς ἀθυμῶ, καί σε πρὸς τὸ σὸν τέκνον
Καὶ θεῶν ἱκνοῦμαι, μὴ προδοὺς ἡμᾶς γένῃ.
ΑΙΑ. Ἄγαν γε λυπεῖς· ἀ κάτοισθ' ἐγὼ θεοῖς

577. Ἄῤῥηκτον σάκος] στερρὸν καὶ μὴ ῥηγνύμενον, ὑπερβολικῶς δὲ τοῦτο λέγει.

580. Καὶ δῶμ' ἀπάκτει] κατὰ τῶν σκηνῶν ἄπαγε. Τὸ δὲ ἀπάκτω, ἄγω, ἄξω, ἦχα, ἦγμαι, ἦχθαι, ἀκτὸν ὄνομα· καὶ ἀπὸ τούτου, ἀπακτόω ἀπακτῶ ῥῆμα.

Ib. Ἐπισκήνους γόους] ἐπισκήνους λέγει, ἐπὶ καὶ ἐπιτάφιοι εἰσὶ καὶ ἐξόδιοι· ἐπίσκηνοι δὲ θρῆνοι, οἱ ἐπὶ τῆς σκηνῆς.

582. Πύκαζε] ἀσφαλίζου.

Ib. Οὐ πρὸς ἰατρῷ σοφῷ] οὐκ ἔστιν ἰατρῷ σοφῷ.

583. Θροεῖν ἐπῳδὰς] ὃ λέγει, τοιοῦτόν ἐστιν, Οὐκ ἔστιν ἀγαθοῦ ἰατροῦ, ἐάν τις ἀνιάτως ἔχῃ χειρὸς, ἢ σκέλους, μὴ τομὴν ἐπισπεύδειν τούτου, ἵνα μὴ τῇ κοινωνίᾳ καὶ τὸ λοιπὸν σῶμα συνυποσαίπῃ φθορᾶν· ἀλλὰ παραμυθεῖσθαι λόγοις πειρᾶσθαι, ὡς προσδοκᾶν χρὴ τὴν ἴασιν. Ὥστε καὶ αὐτὴ μή με σκυρώσεις ἐπιχείρει μαλάσσειν, καὶ ὃν προὐθέμην σκοπὸν ἀποστερεῖν· λέγω δὴ, τὸ τεθνάναι· τοῦτο γὰρ ἐμοὶ νῦν ἅπασ ἔχοντι κρεῖττον ἢ ζῆν.

Ib. Θροεῖν ἐπῳδὰς] ἀντὶ τοῦ ἐπιφωνεῖν, ἐπάδειν, ἐπῳδαῖς χρῆσθαι.

Ib. Πρὸς τομῶντι] τομῆς δεομένῳ τομῶντι ὡς τὸ θανατῶντι, βασιλεῶντι· τὰ γὰρ τοιαῦτα, δευτέρας συζυγίας ὡς ἐπίπαν ἐστίν. Ἔστι δὲ γλυκύτατον λέγειν τὸ τραῦμα τομῆς ἐπιθυμεῖν, ὥσπερ εἰ αἴσθησιν εἶχεν.

Ib. Πήματι] γράφεται τραύματι.

585. Οὐ γάρ μ' ἀρέσκει] οὐκ ἀρέσκουσιν ἐμοὶ οἱ λόγοι σε θρασεῖς ὄντες· τὸ ὄργανον γὰρ λέγει τῶν λόγων ἀντὶ τοῦ λόγου.

586. Δρασείεις] ἤγουν ἐπιθυμεῖς δράσαι.

587. Μὴ κρῖνε] ἤγουν ἀνάκρινε.

Ib. Σωφρονεῖν] νῦν τὸ μὴ περιεργεῖν, ἐν τούτῳ γὰρ μάλιστα ἡ σωφροσύνη ταῖς γυναιξὶ διασώζεται, εἰ μὴ περιεργάζοιντο ὅ, τι πράττει ὁ ἀνήρ.

589. Καὶ θεῶν ἱκνοῦμαι] συνίζησις. Τὸ δὲ ἱκνοῦμαι, τὸ παρακαλῶ· ἀφικνοῦμαι δὲ, τὸ παραγίνομαι.

Ib. Προδὺς] προδίδωμι, ἐπὶ προδοσίας, ἀφ' οὗ προδότης· προδίδωμι τὸ καταλιμπάνω ὡς ἐνταῦθα.

590. Οὐ κάτοισθ' ἐγὼ θεοῖς ὡς οὐδ'] οὐκ ἔτι (φησὶν) ἐν τούτῳ εἰμὶ ὥστε ὀφείλειν τοὺς θεοὺς ἐπαρκεῖν μοι, διὰ τὸ μὴ περιέχεσθαι τοῦ ζῆν. Ὡς οὐκ ἔτι τοῖς θεοῖς ὀφείλω λέγειν ἐγὼ ἐπαρκεῖν ἀντὶ τοῦ οὐδὲν ἐπὶ τιμῇ πράττειν τῶν θεῶν. Πρὸς ὃ καὶ ἡ Τέκμησσα ἐπάγει, Εὔφημα φώνει.

591. Ὡς

Ὡς ἡδὲν ἀρκεῖν εἶμ' ὀφειλέτης ἔτι;
ΤΕΚ. Εὔφημα φώνει.
ΑΙΑ. Τοῖς ἀκύροις λέγε.
ΤΕΚ. Σὺ δ' οὐχὶ πείσῃ;
ΑΙΑ. Πόλλ' ἄγαν ἤδη ἔροεῖς. 595
ΤΕΚ. Ταρβῶ γὰρ, ὦ ναῦ.
ΑΙΑ. Οὐ ξυνέρξεθ' ὡς τάχος;
ΤΕΚ. Πρὸς θεῶν μαλάσσε.
ΑΙΑ. Μῶρά μοι δοκεῖς φρονεῖν,
Εἰ τἀμὸν ἦθος ἄρτι παιδεύειν νοεῖς. 600

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΙΚΑ. ΣΤΡΟΦΗ Α.

ΧΟΡ. Ὦ κλεινὰ Σαλαμὶς, σὺ μέν πε
Ναίεις ἁλίπλαγκτος, εὐδαίμων,

591. Ὡς ἡδὲν] ὃ λέγει, τοιοῦτόν ἐστιν, οὐκ εἰμὶ ὀφειλέτης ἀρκεῖν τοῖς θεοῖς, ἤγουν ἀρκετὸς καὶ ἀνελλιπὴς αὐτοῖς εἶναι, τότ' ἔστι τιμᾶν καὶ θεραπεύειν, ὡς δεῖ καὶ μηδὲν ἐλλείπειν τῶν δεόντων εἰς αὐτὸς γίνεσθαι, ὡς τῆς ζωῆς ἀνθρώποις αἰτίους, καὶ πάντα τἄλλ' ἀγαθὰ παρέχοντας. Ἢ τὸ θεοῖς πρὸς τὸ, εἰμὶ ὀφειλέτης, σύναπλε. Τὸ δὲ ἀρκεῖν ἀντὶ τοῦ διαρκεῖν καὶ εἰς τὸ ἕξης ζῆν, λέγε, ὕτως, οὐκ ὀφείλω τοῖς θεοῖς ζῆν εἰς τὸ ἕξης. Εἰ μὲν ἐφρόντιζον ἐμοῦ καὶ ἐπεμελοῦντο, ἀναγκην ἂν εἶχον καὶ αὐτὸς ζῆν, ἐφ' ᾧ τότε τῆς φροντίδος ἀμείβεσθαι τιμαῖς καὶ θυσίαις· ἐπεὶ δὲ ἠμελήκασι, καὶ ὅτως ἀτιμασθῆναι παρεῖσαν, οὐδέν με τὸ ἀναγκάζον ἐςὶ τοῦ ζῆν ἔτι ποιεῖσθαι λόγον. Ἢ ὅτως ἐρεῖς, ὁ κάτοισθα καὶ ὁ γινώσκεις ὡς ὐδαμῶς εἰμὶ ὀφειλέτης τοῖς θεοῖς εἰς τὸ ἕξης ἀρκεῖν καὶ βοηθεῖν τινί. Ἤγων, ἐπεὶ οἱ θεοὶ ὅτω με εἴασαν ἀτιμασθῆναι, ὁ χρεως ὢ διὰ τότες ἔτι βοηθεῖν ἢ σοι, ἢ ἑτέρῳ. Τοῦτο δὲ εἶπεν, ἐπειδὴ ἡ Τέκμησσα Πρὸς Διὸν ἱκνεῖται μὴ προδοὺς ἡμᾶς γένῃ, αὐτῷ εἰρηκενοθεν καὶ βλασφημίαν ἠγησαμένη τὸν αὐτὸ λόγον, Εὔφημαι φάνει, λέγει.

593. Τοῖς ἀκύροις] τοῖς πειθομένοις.

597. Οὐ ξυνέρξεθ'] ὁ συγκλείσετε· κλεύει δὲ τοῖς θεραπόισιν αὐτὴν ἀποκλείειν.

598. Μαλάσσε] μετὰ ἄλλα.

599. Μῶρά μοι δοκεῖς] εὐθὺς εἶ, νῦν βελομένη μεμαλάσσειν ἐξακμάσαντος τοῦ καιροῦ.

601. Ὦ κλεινὰ Σαλαμὶς] συγκέκλεισαι ὁ Αἴας διαχρησόμενος ἑαυτὸν, ἐπειδὴ οἱ ἀπὸ τοῦ χοροῦ λόγον περιπαθῆ διεξιᾶσι. Πρὸς μὲν γὰρ αὐτὸν λέγειν ἐκ ἦν, εἰσελθόντα ἤδη· γέγονε δὲ αὐτοῖς ἀπολόφυρσις ἐπὶ τὰ οἰκεῖα. Καὶ ἔχει ἀκολυθίαν τὰ χορικὰ ἀπεςερημένοι γὰρ τοῦ ἄρχοντος, καὶ ἄλλην ἀποσροφὴν ἐκ ἔχοντες, περὶ τῆς πατρίδος τὸν λόγον ποιοῦνται, ἐκτιθέμενοι ἐν οἷς εἰσὶ χαλεποῖς, καὶ ἐν οἷς ἔσονται οἱ γονεῖς αὐτοῦ πυθόμενοι ταῦτα.

Ib. Σὺ μὲν πε ναίεις] τὸ ποῦ ἀποδίδοται πρὸς τὸ εὐδαίμων, καὶ πρὸς τὸ ἕξης, ὁ πρὸς τὸ ἁλίπλαγκτος. Οὐ γὰρ ἐδεῖτο εἰκασμοῦ εἰ ἔστιν ἁλίπλαγκτος, ἀλλ' εἰ ἔστιν εὐδαίμων. Τὸ δὲ ἁλίπλαγκτος πρὸς τὸ Σαλαμὶς σύναπλε. Τόγε μὴν ναίεις ἀντὶ τοῦ οἰκῇ ἐνταῦθα λέγει, ἢ ἀπὸ τοῦ οἰκοῦντος τὸ οἰκούμενον, ὥςπερ ἐςὶ καὶ τὸ ὄργανον ἀντὶ τοῦ ἔργου, ἀπὸ τοῦ ποιοῦντος τὸ ποιούμενον, ὡς τὸ Λαϊνέοισιν Ἀμφίονος ὀργάνοις, παρ' Εὐριπίδῃ. Ἄλλως δ' ὅτι καὶ ἡ τῶν ἐνοικούντων οἴκησις, αὐτὸ ἐςὶν οἴκησις.

602. Ναίεις ἁλίπλαγκτος] ἐνεργητικον ἀντὶ παθητικοῦ ναίῃ. Τὸ δὲ ἁλίπλαγκτος, ἤγουν ἐν θαλάσσῃ ὖσα, ὠτακτούσῃ περὶ σέ.

605. Παλαιὰς

Πᾶσιν * περίφαντος αἰεί †·
Ἐγὼ δ' ὁ τλάμων,
Παλαιὸς ἀφ' ἕ χρόνος
Ἰδαίᾳ μίμνω
Λειμωνίᾳ μήλων πόᾳ ‡
Ἀνήριθμος, ἀιὲν εὐνώμᾳ
Χρόνῳ τρυχόμενος,
Κακὰν ἐλπίδ' ἔχων
Ἔτι με πότ' ἀνύσειν
Τὸν ἀπότροπον
Ἀΐδηλον § ἄδαν.

* Ald. Πᾶσι. † Ald. ἀεί. ‡ Ald. πόᾳ μήλων. § Ald. αἴδαν.

605. Παλαιὸς ἀφ' ἕ χρόνος] ἐκ πολλοῦ χρόνου.

606. Ἰδαίᾳ] τῇ Τρωϊκῇ, οἷον ἐν τῷ τῆς Ἴδης χωρίῳ. Τοῖς χλωροῖς καὶ λειμῶνας ἔσχησι διάγων.

607. Λειμωνίᾳ πόᾳ] ὅμοιον τῷ, Τελαμώνιε παῖ· λειμωνία γὰρ ἡ ἐν λειμῶνι χλόη.

Ib. Μήλων] γενικὸν ὄνομα τοῦτο παρ' Ὁμήρῳ· εἰπὼν γὰρ ἕτος μῆλα, ἐπάγει, οἷές τε καὶ αἶγες.

Ib. Μήλων πόᾳ] μήλων γράφε, καὶ μὴ ποίᾳ μήλων, διὰ τὸ μέτρον.

608. Εὐνώμᾳ] οἱ γράφοντες εὐνόμᾳ τὸ Ν μικρὸν, καὶ συνάπτοντες πρὸς τὸ ποίᾳ, ἐκ ἴσασι τὰ περὶ τῶν μέτρων· χρὴ οὖν πρὸς τὸ χρόνῳ συνάπτειν, καὶ μεγεθύνειν τὸ νω, ἵν' εἴῃ, τῷ εὐνώμᾳ καὶ εὐκινήτῳ χρόνῳ· νομῷ γὰρ τὸ κινῶ. Τό γε μὴν μήλων γενικὸν ὄνομα παρ' Ὁμήρῳ ἐστίν. Εἰπὼν γὰρ ἕτος μῆλα, ἐπάγει οἷές τε καὶ αἶγες.

Ib. Ἀνήριθμος] ἐν οὐδενὶ ἀριθμῷ τατταόμενος, ἀλλὰ παρεμπιμπλάμενος.

Ib. Εὐνόμᾳ] ἤτοι τῷ εὐνομημένῳ καὶ δικαίῳ· ἢ εὐκινήτῳ· ἢ εὐνόμα λειμῶνι, τῷ καλαῖς νομαῖς ἔχοντι. Τὸ δὲ ἐξῆς, παλαιὸς ἀφ' ἕ χρόνος αἰὲν εὐνόμᾳ χρόνῳ τρυχόμενος, Ἰδαίᾳ μίμνω λειμωνίᾳ πόᾳ μήλων, ἀνήριθμος, κακὴν ἐλπίδα ἔχων πῶς με δεῖ τὸν ἄδην ἀνύσειν. Ἀντὶ τοῦ, οὐδὲν ἀγαθὸν προσδοκῶν, ἀλλὰ κακῶς τελευτήσειν ἐν τῷ πολέμῳ ἐλπίζων.

609. Χρόνῳ τρυχόμενος] ἤγουν, ὑπὸ τοῦ εὐκινήτου χρόνου δαμαζόμενος καὶ κακοπαθῶν.

610. Κακὰν ἐλπίδα] ἤγουν, φόβον ἔχαν ἀνύσειν ἐμὲ ἔτι ποτὲ τὸν ᾅδην, τυτέσι λήψεσθαι σπεύδοντα εἰς τοῦτο.

611. Ἔτι με πότ' ἀνύσειν,] τὸ ποτ' ἀνύσειν, ἀντὶ τοῦ ἐξ ἔτι ποτὲ ἀνύσειν, εἰ διακελευμένως εἴποις, ἀλλὰ ποτὲ ἀνύσειν· διὰ δὲ τὴν συναλοιφὴν μετετέθη ὁ τόνος ἄνω· δὲ ἐρεῖς, ἔχων ἐλπίδα κακὴν ἀνύσαι καὶ διελθεῖν καὶ περάσειν ποτὲ ἐμὲ ἔτι καὶ εἰς τὸ ἑξῆς, τὸν ἀπότροπον καὶ μισητὸν πᾶσιν ἅδην, τὸν ἀΐδηλον καὶ ἀφανῆ. Ὁ δὲ λέγει τοιοῦτόν ἐστι, πολὺν χρόνον μίμνω ἐν τῇ Τροίᾳ ἀνήριθμος καὶ ἄτιμος, καὶ μὴ εἰς ἀριθμὸν ὢν, τρυχόμενος καὶ δαμαζόμενος τῷ τοσούτῳ χρόνῳ, ἐλπίδα ἔχων κακὴν ἀποθανεῖν ποτὲ καὶ διελθεῖν τὸν ᾅδην· εἰ γὰρ ἤλπιζον ὑποστρέφειν εἰς τὴν αὐτὴν χώραν· κακὴν δὲ τὴν ἐλπίδα εἶπε, διὰ τὸ τὲ θανάτε ἐλπίδα εἶναι, καὶ ἐκ ἀγαθοῦ τινός.

Ib. Ἀνύσειν] ἀντὶ τοῦ ἐκπράξαι. Λείπει δὲ τὸ δεῖ ἀνύω τὴν ὁδὸν ἀντὶ τοῦ τελειῶ. Καὶ ἀνύω τὸ βραβεῖον, ἤγουν σπεύσας λαμβάνω· καθ' ὃ λέγεται ἐνταῦθα.

612. Τὸν ἀπότροπον] τὸν ἀποτρόπαιον, ἤγουν τὸν ἀποστροφῆς καὶ ἀποτροπιασμοῦ ἄξιον.

Ἄϊδηλον

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ Α.

Καί μοι δυσθεράπευτος Αἴας
Ξύνεσιν ἔφεδρος, ὤ μοι *, μοι,
Θεία μανίᾳ ξύναυλος,
Ὃν ἐξεπέμψω
Πρὶν εὖ ποτε † θυρίῳ
Νικῶντ' ‡ εἰν ἄρει.
Νῦν δ' αὖ φρενός γ' οἰωβότας §
Φίλοις μέγα πένθος εὕρηται.
Τὰ πρὶν δ' ἔργα χεροῖν ‖
Μεγίσας ‖‖ ἀρετᾶς
Αφιλα παρ' ἀφίλοις
Ἔπεσ' ἔπεσεν
Μελέοις Ἀτρείδαις.

* Aldus, Ἰώ μοι, μοι. † Ald. Πρὶν θήποτε. ‡ Ald. Κρατῆντ'.
§ Ald. φρενὸς οἰωβότας. ‖ Ald. χερσὶ. ‖‖ Ald. Μέγις'.

Αἴδηλον δὲ αἰδὴν λέγει τὸ σκοτεινὸν, ἢ ὥσπερ ἂν τις εἴποι ἀλυκὸν ἅλα· ἀπὸ γὰρ τῆ αἴδης γίνεται τὸ αἴδηλον κατὰ παραγωγὴν, καθ' ὃν τρόπον ἁλυκὸν ἀπὸ τῆ ἁλός.

Ib. Καὶ μοί δυσθεράπευτος Αἴας] οἷον, πρὸς τοῖς πρώτοις κακοῖς, ὥσπερ δεύτερον ἐστί μοι κακὸν τὸ τῆ Αἴαντος συνεζηκός. Τοῦτο γὰρ δηλοῖ τὸ Ἔφεδρος. Ἔφεδρος δέ ἐστιν ἐν τοῖς ἀγῶσιν ὁ μὴ πλανώμενος εἰς τὸ ἀγωνίζεσθαι τοῖς νικῶσιν, ἀλλ' ὅταν δύο τινὲς παλαίωσι, παλαίσειν τῷ νικήσαντι παρεσκευασμένος. Ἐνταῦθα οὖν φησὶν, ὅτι ἰσχατος καὶ ὡς ἔφεδρος ἔλειφθη μοι ὁ Αἴας εἰς κακόν.

615. Ξύνεσιν ἔφεδρος] ἐφεδρος κυρίως. Ὁ παρεσκευασμένος, ὅταν δύο τινὲς παλαίωσιν, παλαίσειν τῷ νικήσαντι.

617. Ἐξεπέμψω] ἀντὶ τῆ ἔπεμψας ὧδε.

618. Πρὶν εὖ] πρὶν εὖ ποτὲ γράφε, καὶ νικῶντ' εἰν ἄρει· καὶ φρενός γ' οἰωβότας. Οὕτω γὰρ ἔχει οἰκείως πρὸς τὰ τῆς τροφῆς κῶλα. Εἰ δ' ἄλλως γράφεις, οὐκ ὀρθᾶς ἔχει.

620. Οἰωβότας] μεμονωμένος, πεπλανημένος ἐκ μεταφορᾶς τῶν θρεμμάτων τῶν τῆς ἀγέλης κεχωρισμένων, καὶ καθ' ἑαυτὰ φερομένων.

Ib. Νῦν δ' αὖ φρενὸς οἰωβότας] αὐθαίρετος, ὡς ἂν εἴποι τις αὐτὸς, ἑαυτῆ διάνοιαν βόσκων, καὶ μηδενὶ πειθόμενος. Ἢ, μονωθεὶς ἐκ τῆς φρενός. Ἢ, μονότροπος, μεμονωμένος τῷ λογισμῷ. Ἢ, ποιμαίναν τὴν ἑαυτῆ διάνοιαν, καὶ μόναρχος ὢν τῷ λογισμῷ. Ἢ, οἷον διεσθίων αὐτῆ τὴν φρένα· παρὰ τὴν βόσιν. Ἢ, ὁ βαίνων ἐν ἐρημίᾳ, διὰ τὸ συγκεκλεικέναι ἑαυτόν. Καὶ ὅμοιόν ἐστι τῷ, Ὃν θυμὸν κατέδων, πάτον ἀνθρώπων ἀλεείναν· ἢ, φρενὸς οἰωβότας, ἤ σὺν φρεσὶν, ἀλλ' ἐκτὸς φρενῶν διάγων. Ἢ, ἀποπλανηθεὶς· ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν πλανηθέντων προβάτων, καὶ μόναν βοσκομένων.

621. Εὕρηται] γράφεται γεγένηται.

622. Τὰ πρὶν δ' ἔργα χεροῖν] λείπει γιγνόμενα. Τὰ δὲ πρότερα μέγιστα τῆς ἀρετῆς τῶν χειρῶν αὐτῆ ἔργα ἐν ὀλιγωρίᾳ ἐστὶ παρὰ τοῖς Ἀτρείδαις.

624. Ἄφιλα] ἀχάριστα παρὰ τοῖς πρώην αὐτῆ

ΣΤΡΟΦΗ Β.

Ἦ πᾶ παλαιᾷ μὲν
Ἔντροφος ἁμέρᾳ,
Λευκῷ δὲ γήρᾳ
Μάτηρ, νιν ὅταν νοσοῦντα
Φρενομόρως * ἀκύσῃ,
Αἴλινον, αἴλινον,
Οὐδ' οἰκτρᾶς γόον
Ὄρνιθος ἀηδοῦς
Ἥσει δύσμορος·
Ἀλλ' ὀξυτόνως μὲν ᾠδὰς
Θρηνήσει· χερόπληκτοι
Δ' ἐν ςέρνοισι † πεσοῦνται
Δῦποι, καὶ πολιᾶς
Ἀμύγματα χαίτας.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ Β.

Κρείσσων γὰρ ἄδᾳ ‡ κεύ-

* Aldus, φρενομώρως. † Ald. ςέρνοις. ‡ Ald. αἴδα.

αὐτῷ φίλοις, νῦν δὲ πάντων ἐπιλελησμένοις. Ἢ, ἄφιλα παῤ ἄφιλος, ἐχθρὰ παῤ ἐχθροῖς.

627. Παλαιᾷ μὲν ἔντροφος ἁμέρᾳ] παλαιὸν, τὸ πάλαι ἀρξάμενον, ᾧ ἀντίκειται τὸ νέον· νέον γὰρ, τὸ νεωςὶ ἀξάμενον. Ἐνταῦθα οὖν, ἔντροφος παλαιᾷ ἡμέρᾳ, ἡ ἐντεθραμμένη παλαιῷ χρόνῳ· οἷον τῇ ἡλικίᾳ ἀντὶ τοῦ πολυετής. Ὁ δὲ νέος, ὄντως πᾶ ἡ τῇ παλαιᾷ ἡμέρᾳ, τυτέςι τῷ παλαιῷ χρόνῳ ἔντροφος. Τὸ δὲ λευκῷ γήρᾳ, κατὰ κοινοῦ, τὸ ἔντροφος ἡ μήτηρ αὐτοῦ.

629. Λευκῷ δὲ γήρᾳ] ἐπειδὴ τὸ γῆρας λευκαίνει τὰς τρίχας, διὰ τοῦτο εἶπε τῷ λευκῷ, ἀπὸ τοῦ ποιουμένου τὸ ποιοῦν.

631. Φρενομόρως] ἀντὶ τοῦ εἰς τὴν μοῖραν τῶν φρενῶν νοσοῦντα. Ὅ ἐςι φρενοβλαβῶς, μανικῶς.

632. Αἴλινον] εἶδος θρήνου.

633. Οὐδ' οἰκτρᾶς γόον] οἷον ὁ μέτριον· ἀναςρεπτέον δέ· ἄρχει γὰρ τοῦ λόγου τὸ ὃ ἵν' ᾖ, ὡς αἴλινον, οὐδ' οἰκτρᾶς γόον ἀηδοῦς ᾖσει, ἀλλ' ὀξυτόνως μὲν ᾠδὰς, καὶ τὰ ἑξῆς.

633, 634. Γόον ὄρνιθος] τοῦτο εἶπε διὰ τὸ αἰδὼ θρηνεῖν τὴν ἀηδόνα τὸν υἱὸν Ἴτυν. Παραβάλλει δὲ τὸν τῆς ἀηδόνος θρῆνον καὶ τῆς Ἐριβοίας, καὶ εἰκάζει μείζω ἐκεῖνον ἔσεσθαι τοῦ τῆς ἀηδόνος.

635. Ἥσει δύσμορος] ᾖσει γόον ὁ μέτριον, κατὰ τὴν ἀηδόνα, ἀλλ' ὀξύν· Ἡ ἀηδὼ δὲ, κατὰ Μιτυληναίους. Ἀηδόνος δὲ λέγει τῆς ἀφροσύνης ἐςερημένης διὰ τὸ αἰδὼ θρηνεῖν τὸν υἱὸν Ἴτυν. Παραβάλλει δὲ τὸν ἀηδόνος θρῆνον καὶ τὸν Ἐριβοίας, καὶ εἰκάζει μείζω ἐκεῖνον ἔσεσθαι τοῦ τῆς ἀηδόνος.

636. Ὀξυτόνως] ὀξυφώνως. Τίνος, ὁ κοινῶς ἦχος, καθ' ὃ λέγεται Λύδιος τόνος, καὶ Φρύγιος.

639. Καὶ πολιᾶς] περιπαθῶς ἡ πρόθεσις τῆς πολιᾶς.

641. Κρείσσων γὰρ ἄδα κεύθων] κρείσσων γάρ ἐςιν ὁ τεθνηκὼς ἢ ὁ ζῶν καὶ νοσῶν μάτην,

θων, ἢ νοσῶν μάταν,
Ὃς ἐκ πατρῴας
Ἦκων γενεᾶς ἄριστος
Πολυπόνων Ἀχαιῶν,
Οὐκέτι συντρόφοις
Ὀργαῖς ἔμπεδος,
Ἀλλ' ἐκτὸς ὁμιλεῖ.
Ὦ τλάμων πάτερ,
Οἵαν σε μένει πυθέσθαι
Παιδὸς δύσφορον ἄταν;
Ἂν ὅπως τὶς ἔθρεψεν
Αἰὼν Αἰακιδᾶν
Ἀτερθέ γε τῆδε.

ΙΑΜΒΟΙ.

ΑΙΑ. "Απανθ' ὁ μακρὸς κἀναρίθμητος χρόνος
Φύει τ' ἄδηλα, καὶ φανέντα κρύπτεται.

ὅ ἐστι μεμηνώς. Μάτην γὰρ νοσεῖν, τὸ ἀθεραπεύτως μαίνεσθαι. Οὐ λέγει δὲ ὅτι ὅταν αὐτὸν πύθηται τετελευτηκότα. Ὁ γὰρ μεμήνως καὶ τὰς φρένας διεφθαρμένος, κρείσσων αἰδὼς κεύθων· οἷον, ἄμεινον τῷ μεμηνότι ἐξεῖναι τὸ βίον οἷον. Ἡγίσηται κρίσσονα τὸν θάνατον τῆς τοῦ Αἴαντος μανίας. Μάτην δὲ, ἀντὶ τοῦ ἀψευδῶς, καὶ ἀντὶ τοῦ ματαίως, ὡς ἐνταῦθα.

643. Ὃς ἐκ πατρῴας] ὡς ἄνωθεν κατὰ πατρῴας γενεᾶς ἄριστα ἥκων. Λείπει γὰρ τὸ ἄριστος. Ὥστε προέχειν ἁπάντων τῶν Ἑλλήνων κατὰ γένος, νῦν δὲ κεῖται ἠθεσιν ἐμμένει.

644. Ἦκων γενεᾶς ἄριστος] ἔστω γράφε, ἵν' ᾖ ὅμοιον τῷ τῆς τροφῆς κῶλῳ· ἔστω γὰρ εὑρέθη καὶ ἔν τινι τῶν παλαιῶν πάνυ.

645. Πολυπόνων] πολυμόχθων τὰ ἐς πόλεμον. Ἦγεν, ἐκ πατρὸς ἔχων τὸ πρὸς πολέμους καὶ μάχας ἀνδρείως ὁρμᾶν, τότε μὲν τοῦ ἐκ φύσεως προσόντος αὐτῷ ἀπέστη, πρὸς δὲ τὰ παρὰ φύσιν ὥρμησεν ὑπὸ τῆς μανίας.

647. Ὀργαῖς] ὁρμαῖς, τρόποις.

648. Ἀλλ' ἐκτὸς] τῷ προσήκοντος διηλλότι.

649. Ὦ τλάμων πάτερ] ἀπίστρεψε τὸν λόγον πρὸς τὸν Τελαμῶνα, οἵαν σε μένει πυθέσθαι, τοιαύτην ἄτην οἵαν ἀδεὶς πέπονθε τῶν Αἰακιδῶν. Παραμυθία γάρ ἐστι τὸ μετέχειν τινὰ τῶν τοῦ γένους τῶν αὐτῶν κακῶν.

652. Ἔθρεψεν] ἔσχεν.

654. Ἀτερθέ γε τῆδε] χωρὶς τούτε τοῦ Αἴαντος. Ἤτοι τοῦ χρόνου.

655. Ἅπανθ' ὁ μακρὸς] ἐξέρχεται ὁ Αἴας ὡς δὴ κατακεκλημένος ὑπὸ Τεκμήσσης μὴ σφάττειν ἑαυτόν. Καὶ προφάσει τοῦ δεῖν εἰς ἐρημίαν ἐλθεῖν καὶ κρύψαι τὸ ξίφος, ἐπὶ τούτων ἀναχωρεῖ καὶ διαχρῆται ἑαυτόν. Παρίστησι δὲ ὁ λόγος ὅτι καὶ οἱ ἔμφρονες καὶ παρακολουθοῦντες τῇ φύσει τῶν πραγμάτων, ὅμως ὑπὸ τῶν τοιούτων παθῶν ἐπὶ τὸ χεῖρον ἀπολισθαίνουσιν. ὡς ἐν Τραχινίαις ἡ Δηϊάνειρα περὶ τοῦ ἔρωτος διαλεγομένη καὶ τοῦ ἀνδρὸς, ὅτι αὐτῷ οὐκ ἀντισήσεται, καὶ λυσιτελεῖ αὐτῇ ἀντιπράττειν τῇ ἐπιθυμίᾳ τοῦ ἀνδρὸς, πράττει μετὰ ταῦτα ἅπερ αὐτὴν ἀνέπεισεν ἡ ζηλοτυπία· ἤτοι δὲ σχῆμά ἐστιν. Ἅπαντα ὁ χρόνος φύει, φησίν· εἶτα ἐξαλλαχῇ, καὶ ταῦτα φανέντα κρύπτεται. Ἢ τὸ κρύπτεται ἐπὶ τοῦ χρόνου, ἀντὶ τοῦ κρύπτει.

" Κἀκ ἔς᾽ ἄελπτον ὑδὲν, ἀλλ᾽ ἀλίσκεται
" Χ᾽ ᾧ δεινὸς ὅρκος, καὶ περισκελεῖς φρένες."
Κἀγὼ γὰρ, ὃς τὰ δείν᾽ ἐκαρτέρυν τότε,
Βαφῇ σίδηρος ὡς, ἐθηλύνθην σόμα
Πρὸς τῆσδε τῆς γυναικός· οἰκτείρω δέ νιν
Χήραν παρ᾽ ἐχθροῖς, παῖδά τ᾽ ὀρφανὸν λιπεῖν.
Ἀλλ᾽ εἶμι πρός τε λετρὰ καὶ παρακτίες
Λειμῶνας, ὡς ἂν λύμαθ᾽ ἁγνίσας ἐμὰ,
Μῆνιν βαρεῖαν ἐξαλεύσωμαι θεᾶς.
Μολὼν δὲ χῶρον ἔνθ᾽ ἂν ἀσιβῆ κίχω,
Κρύψω τόδ᾽ ἔγχος τἀμὸν, ἔχθιστον βελῶν,

τει· τοῦτο δέ φησιν ὡς μεταβεβλημένος ὑπὸ τῶν προτέρων νοημάτων.

657. Ἁλίσκεται] ἐξελεγχεται· φωράται· ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν ἁλισκομένων θηρίων ὑπὸ θηρατῶν.

658. Χᾧ δεινὸς ὅρκος] ὅτι καὶ ὁμόσαντες πολλάκις τινὲς, ἐν μεταβολῇ γίνονται τῷ χρόνῳ.

Ib. Περισκελεῖς φρένες] αἱ ἄγαν σκληραὶ ψυχαί.

659. Ὃς τὰ δείν᾽ ἐκαρτέρουν τότε] γράφεται ἐπηπειλῆς· ἔπη· ἢ λείπει τὸ ἔπη, ἵν᾽ ᾖ ὅστις τὰ δεινὰ ἔπη ἐκαρτέρουν λέγειν τότε, ὡς ἀνεὶ πρῶτε.

660. Βαφῇ σίδηρος ὡς] ἢ ὡρὸς τὸ ὡς στικτέον· ἵν᾽ ᾖ ὅτως, ὃς ἐκαρτέρουν τὰ δεινὰ, ἤτοι σκληρὸς καὶ ἀνένδοτος ἦν, καθάπερ βεβαμμένος σίδηρος. Ἢ ὡρὸς τὸ τότε, ἀντὶ τοῦ ἐθηλύνθην τὸ σόμα ὑπὸ τῆσδε τῆς γυναικὸς, ὥσπερ ἐν βαφῇ σίδηρος, ἤτοι βεβαμμένος ὑπὸ ἐλαίε, θηλύνεται· ἐγὼ δὲ κρεῖττον τὸ πρῶτον· εἰκότως δὲ εἶπε τὸ σόμα, ἐπειδὴ καὶ τὰ σκληρὰ ἐκεῖνα διὰ τῆς γλώττης ἐφριν.

Ib. Βαφῇ σίδηρος ὡς ἐθηλύνθην] ἐν τῇ βαφῇ οὐ κάνεται ὁ σίδηρος, ἀλλὰ μᾶλλον σκιραίνεται· οὕτως οὖν διαφαλτέον· κἀγὼ γὰρ (φησὶν) ὃς ἠπείλουν καὶ ἔζεον καὶ ἐζόων, ὡς ἐν βαφῇ σίδηρος, ὡς Ὅμηρος·

" Εἰν ὕδατι ψυχρῷ βάπτεται μεγάλα ἰά-
" χοντι."

Νῦν ἐθηλύνθην ὑπὸ τῶν λόγων τῆς γυναικός· ἢ ὅτι ἀσσῶς βάπτεται ὁ σίδηρος· εἰ μὲν γὰρ μαλθακὸν βέλονται αὐτὸν εἶναι, ἐλαίῳ βάπτουσιν· εἰ δὲ σκιρὸν, ὕδατι.

663. Ἀλλ᾽ εἶμι ὡρός τε λετρὰ] ὡθαυμὴ αὐτῷ ἡ ἔξοδος, ὡς ἐπὶ καθαρμόν· μονάσαι γὰρ βέλεται χάριν τῆς ἀναιρέσεως.

664. Ὡς ἂν λύμαθ᾽ ἁγνίσας] ἔθος ἦν τοῖς παλαιοῖς, ὅτε ἢ φόνον ἀνθρώπε, ἢ ἄλλας σφαγὰς ἐποίουν, ὕδατι ἀπονίπτειν τὰς χεῖρας εἰς κάθαρσιν τοῦ μιάσματος.

Ib. Λύματα] μολυσμόν. Ἔθος γὰρ ἦν τοῖς παλαιοῖς, ὅταν ἢ φόνον ἀνθρώπε, ἢ ἄλλας σφαγὰς ἐποίουν, ὕδατι ἀπονίπτειν τὰς χεῖρας εἰς κάθαρσιν τοῦ μιάσματος.

665. Ἐξαλεύσωμαι] φυλάξωμαι, ἐκκλίνω.

666. Μολὼν δὲ χῶρον] εὑρήσω (φησὶ) τόπον ᾧ οὐδεὶς ἐπιβήσεται. Τοῦτο δὲ πιθανὸν ἵνα μή τις αὐτῷ ἀκολυθήσῃ. Πιθανὸν δὲ καὶ τὸ λαβεῖν τὸ ξίφος, ἵνα εὐπορήσῃ ἑαυτὸν διαχρήσασθαι.

667. Τόδ᾽ ἔγχος] ἀντὶ τοῦ τὸ ξίφος.

Ib. Τἀμὸν ἔχθιστον βελῶν] τὸ ἔχθιστον τῶν βελῶν ἐμοῦ. Βέλη δὲ ἀντὶ τῶν ἀμυντηρίων. Βέλη γὰρ τὰ πεμπόμενα.

Ib. Ἔχθιστον βελῶν] τῶν ἀμυντηρίων σκληρὰ βέλη γὰρ τὰ πεμπόμενα, κυρίως.

668. Γαίᾳ

Γαίας ὀρύξας, ἔνθα μήτις ὄψεται,
Ἀλλ' αὐτὸ νὺξ ᾄδης τε σωζόντων κάτω.
Ἐγὼ γὰρ ἐξ ὃ χειρὶ τῇδ' ἐδεξάμην
Παρ' Ἕκτορος δώρημα δυσμενέστατε,
Οὔπω τι κεδνὸν ἔσχον Ἀργείων πάρα.
Ἀλλ' ἐς ἀληθὴς ἡ βροτῶν παροιμία,
" Ἐχθρῶν ἄδωρα δῶρα, κοὐκ ὀνήσιμα."
Τοὶ γὰρ τολοιπὸν εἰσόμεσθα μὲν θεοῖς
Εἴκειν, μαθησόμεσθα δ' Ἀτρείδας σέβειν.
Ἄρχοντές εἰσιν, ὥσθ' ὑπεικτέον· τι μή;
Καὶ γὰρ τὰ δεινὰ καὶ τὰ καρτερώτατα
Τιμαῖς ὑπείκει· τῇδε μὲν νιφοσιβεῖς
Χειμῶνες ἐκχωροῦσιν εὐκάρπῳ θέρει·
Ἐξίσταται δὲ νυκτὸς αἰανὴς κύκλος,

* Aldus, τιμῇ.

668. Γαίας ὀρύξας] μὴ λάβῃς εἰς τὸ γαίας ἔξωθεν τὸ ἐπὶ, ἀλλ' ἕτω λέγε, κρύψω δὲ τὸ ἐμὸν ἔγχος, ὀρύξας ἔνθα τῆς γαίας οὐδεὶς ὄψεται.

669. Ἀλλ' αὐτὸ νὺξ] λέγει τὸ νὺξ καὶ τὸ ᾅδης, κατὰ μὲν τὸ φαινόμενον, ἀντὶ τῆ ἀφάνεια καὶ φθορά· τὸ δὲ ἀληθὲς, διὰ τὴν μέλλουσαν αὐτὸν καταλήψεσθαι νύκτα καὶ θάνατον, ὧν αἴτιον τὸ ξίφος.

Ib. Δυσμενεστάτε] τῆτο λέγει, ἢ διὰ τὸ εἶναι αὐτὸν πολέμιον αὐτῷ τε καὶ πᾶσι τοῖς Ἕλλησιν, ἢ (ὅπερ καὶ αὐτὸς λέγει) διὰ τὸ μηδενὸς χρηστῆ ἀπολαῦσαι, ἐξότε εἰλήφει παρ' τὸ ξίφος.

673. Ἀλλ' ἐς ἀληθὴς ἡ βροτῶν παροιμία] ἢ διὰ μέσε συναπτέον τὸ ἀλλὰ, πρὸς τὸ ἐχθρῶν ἄδωρα δῶρα, ἢ ἕτως, ἀλλ' ἔστιν ἡ παροιμία ἀληθής. Ἀντὶ τῆ εἰπεῖν δὲ τὸ ἐχθρῶν ἄδωρα δῶρα, χωρὶς τῆτο ἐπήνεγκε, καὶ ἔστι τῇ μὲν ἐννοίᾳ συνημμένον, καὶ τῇ τῆ λόγε ὁρμῇ· κατὰ δὲ τὴν φράσιν, κομματικόν.

674. Ἐχθρῶν ἄδωρα δῶρα] ὁ νῆς, ὅτι μηδὲ τὰ μέγιστα τῶν ἐχθρῶν ἐφίεσο· τῶν δὲ φίλων, καὶ τὰ ἐλάχιστα, ἄδωρα δὲ, κακόδωρα.

675. Τοὶ γὰρ τολοιπὸν] ἐπιφθόνως ἔφρασεν ἐν εἰρωνείᾳ, ἀντιστρέψας τὴν τάξιν. Ἔδει γὰρ εἰπεῖν, Θεὺς μὲν σέβειν, εἴκειν δὲ Ἀτρείδαις, ὡς τῶν Ἀτρειδῶν οὖν ἤδη καὶ Διομαχούντων.

676. Ἀτρείδας σέβειν] αἰτιῶνται κακῶς τινὲς ἐνταῦθα τὸν ποιητὴν, ὅτι δίον τὸ σέβειν πρὸς τὲς Θεὲς εἰπεῖν, τὸ δὲ εἴκειν πρὸς τὲς Ἀτρείδας, ὁ δὲ ἐναλλαξ εἴρηκεν ἀγνοῦντες ὅτι ἀδιαφόρως εἴρηκεν, (ὥσπερ καί τινες τῶν λογοποιῶν) τῆς κυριολεξίας ὐδὲν φροντίσας· ἄλλως τε καὶ τὸ σέβειν ὁ μόνον πρὸς τὲς Θεὲς, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὲς ἀνθρώπες φαμέν.

679. Νιφοσιβεῖς] τετέσιν οἱ χιόνας συντιθέντες· σιβάζειν γὰρ καὶ τὸ συντιθέναι.

680. Ἐυκάρπῳ θέρει] διὰ τί ὐκ εἶπε τῷ ἔαρι, μετὰ τὸν χειμῶνα ὄντι, ἀλλὰ τῷ θέρει; καὶ φαμὲν ὅτι τὸ ἔαρ ὐκ ἔστιν ἄλλο ἢ χειμῶνος μέρος καὶ ἀπορροή. Ἔστι γὰρ καὶ ἐν ἔαρι νιφετὸς πολὺς πολλάκις. Διὰ τῆτο ἀμφοτέρας τὰς ὑπερβολὰς εἴρηκεν, ὡς ἐναντίας. Καὶ γὰρ τὸ μετόπωρον μέρος ἐστὶ θέρες ῥαίζοντος.

681. Ἐξίσταται] λέγεται τῆτο καὶ μεταφορικῶς ἀπὸ τῆς ὑπὸ, καὶ τάσσεται ἀεὶ ἐπὶ ὁδῦ· τὸ δὲ ὑπανίσ-

Τῇ λευκοπώλῳ φέγγος ἡμέρᾳ φλέγειν·
Δεινῶν τ' ἄημα πνευμάτων ἐκοίμισε
Στένοντα πόντον· ἐν δ' ὁ παγκρατὴς ὕπνος
Λύει πεδήσας, ὃν δ' ἀεὶ λαβὼν ἔχει.
Ἡμεῖς δὲ πῶς οὐ γνωσόμεσθα σωφρονεῖν;
Ἐγὼ δ' ἐπίσαμαι γὰρ ἀρτίως ὅτι,
Ὅτ' ἐχθρὸς ἦμην, ἐς τοσόνδ' ἐχθραντέος
Ὡς καὶ φιλήσων αὖθις· ἔς τε τὸν φίλον
Τοσαῦθ' ὑπουργῶν ὠφελεῖν βουλήσομαι,
Ὡς αἰὲν οὐ μενοῦντα. "Τοῖς πολλοῖσι γὰρ
"Βροτῶν ἄπιστός ἐσθ' ἑταιρίας λιμήν."

ὑπανίσασθαι, ἐπὶ καθέδρας· οἷον, ὑπεξίσαμαί σοι τῆς ὁδοῦ, ὑπανίσαμαι δέ σοι τῆς καθέδρας. Λευκόπωλον δὲ λέγει τὴν ἡμέραν, ἐπεὶ τὸ ἥλιον ὃς ποιεῖ τὴν ἡμέραν, ἐπὶ λευκάτος φασὶν ὀχεῖσθαι, δύο ἵππους ἔχοντα λευκούς, ὧν τὸν μὲν, λαμπρὸν, τὸν δὲ φαέθοντα ὀνομάζουσιν.

Ib. Ἀιανῆς κύκλος] τουτέστιν ὁ σκοτεινὸς, ἢ ἀδιάλειπτος.

683. Δεινῶν τ' ἄημα] λείπει ὑπὸ, ἵν' ᾖ, ὑπὸ δεινῶν πνευμάτων γένοντα πόντον, ἄημα πραῢ ον ἐκοίμισεν αὐτόν· ἀὴρ μὲν ὅτος ὢν ἀναπνέομεν. Πνεῦμα δὲ ἄνεμος, αἴτης ποιητικῶς. Καὶ αὖραι, ἀὴρ κινηθείς. Διαφέρουσι δὲ ἀλλήλων, τῷ μὲν τὴν αὖραν ἐπὶ τῶν ἐξ ὑγροῦ ἐκ πνοῶν τάττεσθαι· τὸν δὲ ἄνεμον, ἐπὶ τῶν ἐν αἰέρι πνευμάτων· τὰ πνεύματα δὲ καὶ τὰς αἴτας ἐπὶ παντὸς αἴρος κινηθέντος.

Ib. Ἐκοίμισε] παυθὲν δηλονότι κατεπράῢνε· τουτέστι, καὶ ἄνεμος σφοδρὸς κυμαίνων τὴν θάλασσαν, ὁκ ἀεὶ τοῦτο ποιεῖ, ἀλλὰ παυσάμενος, γαλήνην ἰσχᾶ.

687. Ἐγὼ δ' ἐπίσαμαι] σημειωτέον ἐνταῦθα τὸ σχῆμα τῆ λόγε. Τὸ γὰρ ἐγὼ δὲ, εἰς οὐδὲν ἀποδίδοται, ἀλλὰ τεμὼν τὸν λόγον διὰ τὸ ἐπίσαμαι γὰρ, πρὸς τοῦτο τὴν ἀπόδοσιν ἐποιήσατο. Ἀγνοοῦντες δέ τινες, οἱ μέν φασι τὸ γὰρ ἀργὸν, οἱ δὲ τὸ ὅτι, διὰ μέσου τὸ ἐπίσαμαι γὰρ ἀρτίως, λαμβάνοντες. Καὶ μὴν καὶ ἑτέρως ψυχροτέρως ἐστὶν εἰδεῖν, τῷ ὅτε ἀντὶ τοῦ λέαν χρωμένους. Οὓς ἐάσαντες ἡμεῖς, φρονῶ μὲν ὡς ἔφαμεν. Εὕροις δὲ καὶ παρὰ λογογράφοις πόλλ' ἕτερα τοιαῦτα καὶ μαρτυρεῖ Λιβάνιος ἐν τῷ ὑπὲρ ὀρχηστῶν, λέγων ὅτως, Τὸν μὲν οὖν ἐμὸν ἐς Ἀριστείδην ἔρωτα, καὶ αἱρέσεώς μοι, δοθείσης ἀπαγαγών· Τόδε, τὸν μὲν οὖν ἐμὸν ἐς Ἀριστείδην ἔρωτα, ἀναπόδοτον ἐάσας. Ἢ ὅτως, τὸ μὲν ἐγὼ δὲ πρὸς τὸ ὅτε ἀπόδος, τὸ δὲ, ἐπίσαμαι γὰρ ἀρτίως ὅτε διὰ μέσου, ὥσπερ γάρ φησι Συνέσιος, Ἀλλ', εὖ οἶδ' ὅτι, ὁκ ἀπαγορεύσεις, τὸ ἀλλὰ πρὸς τὸ ὁκ ἀπαγορεύσεις συνάπτων, τὸ δὲ εὖ οἶδ' ὅτι, διὰ μέσου, ὅτω καὶ τοῦτο, εὕροις δὲ καὶ ἐκ ἄλλους ἕτερα τοιαῦτα. Γίνεται δὲ ἡ ἀπάτη ἐνταῦθα διὰ τὸ γάρ.

688. Ὅτ' ἐχθρὸς] ἀπορῆσαι ἐνταῦθά τινες πῶς ὅτε ἐχθρὸς ἦμην, καλῶς εἰπὼν ἐπὶ παρωχημένε, ἐπεισὴ τεθνήξεσθαι ἔμελλε, μὴ καὶ τὸ ὠφελεῖν ἐβουλόμην, εἶπεν, ἀλλὰ βουλήσομαι ἐπὶ μέλλοντος, ἃ γὰρ ἔμελλε ζῆν. Καὶ φαμὲν ὅτι βουλόμενος ἀπατῆσαι αὐτὸς, ὥστε μὴ ὑποπτεῦσαι αὐτὸν τεθνήξεσθαι, τοῦτο ἐπὶ μέλλοντος εἶπεν. Καὶ ἄνω ἀπατῶν αὐτὸς, Εἰσόμεθα θεοῖς εἴκειν, καὶ Ἀτρείδας σέβειν, ἔφη. Καὶ κατιὼν, Ἐγὼ γὰρ εἶμ' ἐκεῖσ', ὅποι πορευτέον.

692. Ἑταιρίας λιμὴν] καλῶς τοῦτο εἴρηκεν. Ὁ γὰρ ἀληθὴς φίλος λιμένος δίκην τοῖς αὐτὸν ἔχουσι καθίσταται, ἵνικα ἂν ἐν συμφοραῖς πεμπέσωσιν, καθάπερ ἐν θαλάσσῃ λιμὴν τοῖς χρησαμένοις χειμῶνι.

Ἀλλ' ἀμφὶ μὲν τέτοισιν εὖ σχήσει· σὺ δὲ
Ἔσω θεοῖς ἐλθοῦσα διατέλευς, γύναι,
Εὔχου τελεῖσθαι τὐμὸν ὧν ἐρᾷ κέαρ.
Ὑμεῖς θ' ἑταίροι ταὐτὰ τῇδέ μοι τάδε
Τιμᾶτε· Τεύκρῳ τ' ἦν μόλῃ, σημήνατε,
Μέλειν μὲν ἡμῶν, εὐνοεῖν δ' ὑμῖν ἅμα.
Ἐγὼ γὰρ εἶμ' ἐκεῖσ', ὅποι πορευτέον.
Ὑμεῖς δ', ἃ φράζω, δρᾶτε, καὶ τάχ' ἄν μ' ἴσως
Πύθοισθε, κεἰ νῦν δυστυχῶ, σεσωσμένον.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΙΚΑ. ΣΤΡΟΦΗ.

ΧΟΡ. Ἔφριξ' ἐν ἔρωτι, περιχαρὴς δ' ἀνεπτάμην.
Ἰὼ, ἰώ, Πάν, Πάν· ὦ
Πὰν, Πὰν ἁλίπλαγκτε *,

* Turn. in marg. ἁλίπλακτε.

693. Σὺ δὲ] σὺ δὴ ἐλθοῦσα ἔσω, ὦ γύναι, εὖχε τοῖς θεοῖς διατέλες, τελεῖσθαι ἐκεῖνα δηλονότι, ὧν ἐρᾷ τὸ ἐμὸν κέαρ. Ἦγεν ἡ ἐμὴ ψυχή.

697. Τιμᾶτε] τιμᾷ ἀρετήν τις, ἀντὶ τοῦ ἐργάζεται· καὶ ἐπαινεῖ σιωπὴν, ἀντὶ τοῦ σιωπᾷ.

698. Ὑμῖν ἅμα] γράφεται ὑπέρμεγα.

699. Ἐγὼ γὰρ εἶμ' ἐκεῖσ'] αἰνιγματωδῶς ὁ λόγος ἐξενήνεκται.

Ib. Ἐγὼ γὰρ] αἰνιγματωδῶς λέγει ὁ Αἴας ἐνταῦθα τὸν αὐτοῦ θάνατον.

700. Καὶ τάχ' ἄν μ' ἴσως] ὁ μὲ χορὸς ἀπαλλάττεσθαι νομίζω λέγειν τῆς νόσου· ὁ δὲ αἰνίττεται τῶν κακῶν τὸ βίᾳ.

701. Σεσωσμένον] ἰσέον, ὅτι ὁ Αἴας ἠγεῖτο τὸν αὐτοῦ θάνατον σωτηρίαν· Διὸ καὶ σεσωσμένον ἑαυτὸν λέγει ἐνταῦθα.

702. Ἔφριξ' ἐν ἔρωτι] ἀντὶ τοῦ ὠρθώθην τῇ ἡδονῇ. Χρίας ἕνεκα τοῦ χορικοῦ νῦν παρείληπται. Ἐξελθόντος γὰρ τοῦ Αἴαντος, ἵδιόν βραχύ ἐστιν ἄλλομμα γενέσαι, ἵνα μὴ καταληφθῇ ὑπὸ τοῦ ἀγγέλου. Διὸ καὶ τὴν ὄρχησιν ποιοῦνται. Ἔνθεν καὶ βραχύ ἐστι τὸ χορικὸν, ὡς πρὸς χρείαν εἰλημμένον. Ἄλλως· Τέρπεται ὁ χορὸς ἐπὶ τῷ παύεσθαι τῆς νόσου τὸν Αἴαντα, καὶ φησὶν, ὑφ' ἡδονῆς ἔφριξα. Καὶ βάλλομαι χαρεῖσαι. Εὐριπίδης δὲ ὁ ποιητὴς ἐπὶ τὰς τοιαύτας μελοποιίας, ὥστε ἐντιθέναι τι καὶ τὸ ἡδύσος.

Ib. Ἀνεπτάμην] ἀνεπτερώθην, ἔστι δὲ ἀντὶ τοῦ ἀνέπτην. Οἱ εἰς ην γὰρ ἀόριστοι τῆς δευτέρας συζυγίας τῶν εἰς μι, ἃ χρείαν ἔχουσι τῶν παθητικῶν καὶ τῶν μέσων χρόνων.

703. Ἰὼ, Πάν, Πάν] ἐπικαλοῦνται τὸν Πᾶνα, ὡς χορῶν πρόξενον· καὶ αὐτοὶ γὰρ τοῦτο ποιεῖν βάλονται, ὡς ἐγνωκότος τοῦ Αἴαντος μηκέτι τελευτᾶν.

704. Ἁλίπλαγκτε] ἐπικαλοῦνται τὸν Πᾶνα, ἢ ὅτι ἐβοήθησε τοῖς Ἀθηναίοις ἐν τῇ ναυμαχίᾳ, ἢ ὅτι τὸν Τυφῶνα διώκτους, ἤγρευσεν, ἢ ὅτι ἐν τοῖς ἀκρατηρίοις τιμᾶται, ἔνθα πλάζεται ἡ θάλασσα. Ἢ ὅτι οἱ ἁλιεῖς τιμῶσι τὸν Πᾶνα ὡς νόμιμον θεόν. Ἢ ἁλίπλαγκτε, ἀντὶ τοῦ μεγαλόφωνε ἐν τῇ χορείᾳ. Ὡς ἀλίθρομε, ὅτε τῆς ἠχῆς ἐρᾷ. Πολύηχος δὲ ἡ θάλασσα· ἁλίπλαγκτε δὲ, ἐπὶ Κυλλανίας ὄρους Ἀρκαδίας.

706. Φάνη.

Κυλλανίας χιονοκτύπε
Πετραίας ἀπὸ δειράδος φάνηθ', ὦ
Θεῶν χοροποί' ἄναξ, ὅπως μοι
Νύσσια Κνώσσια
Ὀρχήματα αὐτοδαῆ
Ξυνὼν ἰάψῃς·
Νῦν γὰρ ἐμοὶ μέλει χορεῦσαι.
Ἰκαρίων δ' ὑπὲρ πελαγέων *
Μολὼν ἄναξ Ἀπόλλων
Ὁ Δάλιος, εὔγνωσος
Ἐμοὶ ξυνείης διὰ παντὸς εὔφρων.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ.

Ἔλυσε γὰρ αἰνὸν ἄχος ἀπ' ὀμμάτων Ἄρης.
Ἰώ, ἰώ· νῦν αὖ, νῦν,
Ὦ Ζεῦ, πάρα λευκὸν
Εὐάμερον πελάσαι φάος

* Turn. πελαγαίων.

706. Φάνηθ'] φάνηθι, καινόνισον, φαίνω. ὁ μέλλων, φανῶ. ὁ ἀόριστος ὡρῶτος, ἔφηνα. Ὁ δεύτερος ἀόριστος, ἔφανον. Ὁ παθητικὸς δεύτερος ἀόριστος, ἐφάνην. Ἡ μετοχὴ, ὁ φανεὶς, τὸ φανέντος. Καὶ τὸ προστακτικὸν, φάνηθι, ὁ κάνων. Πᾶσα μετοχὴ εἰς σ' ὀξύτονος διὰ τῆς κλινομένη, εἰς θι ποιεῖ τὸ προστακτικόν.

708. Κνώσσια] ἐν Νυσίᾳ καὶ ἐν Κνωσσῷ ἐπιμελὴς ἡ ὄρχησις. Ἡ Νυσία, τὰ ἐν τῇ Νύσῃ γιγνόμενα. Ἔστι δὲ αὕτη Διονύσου ἱερά. Καὶ συνάδει τῷ Κνώσσια. Καὶ ἡ Κνωσσὸς γὰρ Διονύσου. Ἄλλως· τῶν ὀρχήσεων αἱ μὲν εἰσι Διονυσιακαὶ, αἱ δὲ Κορυβάντιαι, καὶ ἐνόπλιοι· Νύσιαι ἦν, αἱ Διονυσιακαὶ, παρὰ τὴν Νύσην. Κνώσσιαι δὲ, αἱ Κορυβάντιαι. Καὶ Κνωσσὸς γὰρ πόλις Κρήτης. Ἐν τῇ Κρήτῃ δὲ ὑπὸ τῶν Κορυβάντων ἐτράφη ὁ Ζεύς. τῶν δὲ ὀρχήσεων ἡ μὲν Βερεκυνθιακὴ λέγεται, ἡ δὲ Κρητικὴ, ἡ καὶ Πυρρίχη. Νύσιαι ἦν, αἱ Βερεκυνθιακαί· τῆς γὰρ Νυσίας ἡ Βερέκυνθος. Κνωσσία δὲ, Κρητική.

709. Αὐτοδαῆ] αὐτομαθῆ, ἃ ἐκ φύσεως ἔχεις, ἃ διδακτά.

713. Μολὼν ἄναξ Ἀπόλλων] παραγένοντο δὲ καὶ ὁ Ἀπόλλων διὰ τῆς Ἰκαρίας πελάγους, τουτέστι τῆς Δήλου.

716. Ἀπ' ὀμμάτων Ἄρης] ἤτοι ὁ Θεός. Οὗτος γὰρ αἴτιος τῆς μανίας· ἢ τὸ Ἄρης ἀντὶ τοῦ ὁ πολεμικὸς Αἴας. Τὸ δὲ ὀμμάτων, ἢ τῶν ἡμετέρων, ἢ τῶν ἑαυτοῦ.

717. Νῦν, ὦ Ζεῦ, πάρα] νῦν πάρεστιν ἡμέρα λαμπρὰ ἡμῖν ὥστε ἐγγίσαι τῶν νεῶν πρότερον γὰρ ἐξετρεπόμεθα ἐπιμίγνυσθαι τοῖς Ἕλλησι διὰ τὴν αἰδῶ.

719. Πελάσαι] ὥστε πελάσαι ἐπὶ τῶν νεῶν.

Θοῶν ὠκυάλων νεῶν, ὅτ᾽ Αἴας
Λαθίπονος πάλιν, θεῶν δ᾽ αὖ
Πάνθυτα θέσμια
Ἐξήνυσεν, εὐνομίᾳ
Σέβων μεγίστᾳ.
" Πάνθ᾽ ὁ μέγας χρόνος μαραίνει
" Τε καὶ φλέγει". καὶ ὃς ἀναύδητον, εὔτέ γ᾽ ἐξ ἀέλπτων
Αἴας μετανεγνώσθη
Θυμῶν Ἀτρείδαις μεγάλων τε νεικέων.

IAMBOI.

ΑΓΓ. Ἄνδρες φίλοι, τοπρῶτον ἀγγεῖλαι θέλω
Τεῦκρος πάρεσιν ἄρτι Μυσίων ἄπο
Κρημνῶν· μέσον δὲ προσμολὼν στρατήγιον,
Κυδάζεται τοῖς πᾶσιν Ἀργείοις ὁμῶ.
Στείχοντα γὰρ πρόσωθεν αὐτὸν ἐν κύκλῳ
Μαθόντες, ἀμφέσησαν, εἶτ᾽ ὀνείδεσιν
Ἤρασσον ἔνθεν κἄνθεν· κἄτις* ἔσθ᾽ ὃς ἦ,
Τὸν τᾶ μανέντος κἀπιβουλευτᾶ στρατᾶ

* Aldus, ἄτις.

720. Ὅτ᾽ Αἴας λαθίπονος] ὅτι δὴ ὁ Αἴας πάρεσιν ἐκ μετανοίας ἐπὶ τὸ σέβειν τὰς θεὰς, καὶ κατατίθεσθαι τὴν ἔχθραν τὴν πρὸς τὰς Ἀτρείδας.

721. Λαθίπονος] ἤγουν, ἐπιλελησμένος ὑπῆρξε τῶν πόνων, καὶ τῆς λύπης, ἣν ἀπὸ μανίας εἶχεν.

732. Κρημνῶν] ἤγουν, ἀπὸ τᾶ κρημνώδους τόπου τῶν Μυσῶν.

Ib. Στρατήγιον] στρατηγιον δὲ τὸ στρατόπεδον, Ἀττικῶς. Κυρίως δὲ στρατήγιον ὁ τόπος ὃς τοῖς στρατηγοῖς ἀφιέρωται μετὰ τῶν ἄλλων τῶν πρώτων βουλεύεσθαι.

733. Κυδάζεται] λοιδορεῖται, ὑβρίζεται ὑπὸ πάντων.

Καὶ Ἐπίχαρμος ἐν Ἀμύκῳ,

Ἄμυκε μὴ κυδαζέ μ᾽ τὸν πρεσβύτερον ἀδελφόν.

Καὶ Αἰσχύλος ἐν Ἰφιγενείᾳ,

" Οὐτι γυναιξὶ κυδάζεσθαι."

Τί γάρ; ἀρσενικῶς δὲ ὁ κυδὸς ἐπὶ τῆς ὕβρεως.

734. Ἐν κύκλῳ ἀμφέσησαν] Ἀντὶ τᾶ, περιεκύκλωσαν.

736. Ἤρασσον] ἔπλητον. Ἐβλασφήμων πάντες ὁμοφώνως.

738. Ἀπο-

Ξύναιμον ἀποκαλῶντες, ὡς οὐκ ἀρκέσοι *
Τὸ μὴ οὐ πέτροισι πᾶς καταξανθεὶς θανεῖν.
Ὥστ' εἰς τοσοῦτον ἦλθον, ὥστε καὶ χεροῖν
Κυλεῶν ἐρυσὰ διεπεραιώθη ξίφη.
Λήγει δ' ἔρις δραμοῦσα τῷ προσωτάτω,
Ἀνδρῶν γερόντων ἐν ξυναλλαγῇ λόγου.
Ἀλλ' ἡμὶν Αἴας ποῦ 'στιν, ὡς φράσω τάδε;
" Τοῖς κυρίοις γὰρ πάντα χρὴ δηλοῦν λόγον."
ΧΟΡ. Οὐκ ἔνδον· ἀλλὰ φροῦδος ἀρτίως, νέας
Βυλὰς νέοισιν ἐγκαταζεύξας τρόποις.
ΑΓΓ. Ἰοὺ, ἰού.
Βραδεῖαν ἡμᾶς ἆρ' ὁ τήνδε τὴν ὁδὸν
Πέμπων ἔπεμψεν, ἢ 'φάνην ἐγὼ βραδύς;
ΧΟΡ. Τίδ' ἐστὶ χρείας τῆσδ' ὑπεσπανισμένον;

* Turn. ἀρκέσει.

738. Ἀποκαλοῦντες] Ἀττικὸν ἔθος, τὸ ἐπιφέρειν ἐνικοῖς πληθυντικὰ, καὶ ἀναπαλιν ὡς καὶ νῦν, Οὔτις ἔσθ' ὃς οὐχὶ ἔλεγε σύναιμον αὐτὸν ἀποκαλοῦντες.

Ib. Ὡς οὐκ ἀρκέσοι] ἐπὶ τοῦ Τεύκρου, ὡς οὐκ ἀρκέσοι ἑαυτῷ τὸ μὴ λιθόλευστος γενέσθαι. Ὡς οὐ κωλύσει αὐτὸν καταλιθωθῆναι.

739. Τὸ μὴ οὐ] συνίζησις.

Ib. Καταξανθεὶς] ἦγουν διαλυθεὶς ὑπὸ τῶν πετρῶν.

740. Ὥστε καὶ χεροῖν] ὥστε καὶ ξίφη διὰ τῶν χειρῶν διεπεραιώθη ἐρυσά. Ἦγουν διόλου ἐξειλκύσθη τῶν κυλῶν.

741. Διεπεραιώθη] διειλκύσθη. διήλθεν· ἐγυμνώθη. Εἰ μὴ γὰρ εἰς πέρας ἑλκυσθῇ, οὐκ ἐξέρχεται.

742. Λήγει δ' ἔρις] ἡ ἔρις εἰς πολὺ δραμοῦσα, καὶ προκόψασα, ἔσχε τῇ συναντήσει τοῦ λόγου Νέστορος· ἐκ τῆς Ἀχιλλέως δὲ πρὸς Ἀγαμέμνονα ἀρχῆς παραγέγραπται· καὶ ὥσπερ ὁ Νέστωρ ἐκεῖ διαλλάσσει, οὕτω καὶ νῦν οἱ γέροντες. Ἡ ἔρις ἣν προκόψασα προσωτάτω, λήγει ἐκ συναλλαγῆς λόγου τῶν γερόντων, οἷον ἐκ τῆς ὁμιλίας.

Ib. Λήγει δ'] τυτίσιν, αὐξηθεῖσα ἕνεκα τοῦ ἐλθεῖν εἰς πλεῖον, ἔληξεν, ἢ ἔρις ἐν παραινέσει καὶ διδασκαλίᾳ τοῦ λόγου τῶν γερόντων ἀνδρῶν.

743. Ἐν ξυναλλαγῇ λόγου] τῇ ἀμοιβῇ τοῦ λόγου καὶ συμβιβάσει.

747. Νέοισι] καινοῖς.

Ib. Ἐγκαταζεύξας] συνθείς.

748. Ἰού, ἰού] εἰδὼς ἀπὸ τοῦ μάντεως ὅτι κακὸν αὐτῷ γίνεται, τοῦτο προαναφωνεῖ.

750. Ἢ 'φάνην ἐγὼ βραδύς] ἤτοι· φησὶ δὴ ὅτι οὐκ εὐθύνα παραγενόμενος, ἀλλὰ βραδέως ἐπέμφθην.

751. Τί δ' ἐστὶ χρείας τῆσδ'] οἷον τί τοι λείπει ὅπερ σπανιόν ἐστι πρὸς τὴν χρείαν τὴν νῦν; ἐσπάνιζε δὲ τὸ ἄμεινον εἶναι πρὸ ὀλίγου αὐτὸν παραγεγονέναι· καὶ ἐν Σμωνίδῃ ἐπὶ τοῦ πρὸς Αἰγέα ἀγγέλου πεμφθέντος, Βιότῳ καί σε μᾶλλον ὤνασα πρότερος ἐλθών.

Ib. Ὑπεσπανισμένον] δεόμενον τῆς τοῦ Αἴαντος παρουσίας.

ΑΓΓ. Τὸν ἄνδρ' ἀπηύδα Τεῦκρος ἔνδοθεν ςέγης
Μὴ 'ξω παρήκειν, πρὶν παρὼν αὐτὸς τύχῃ.
ΧΟΡ. Ἀλλ' οἴχεταί τοι πρὸς τὸ κέρδιςον τραπεὶς
Γνώμης, θεοῖσιν ὡς καταλλαχθῇ χόλος.
ΑΓΓ. Ταῦτ' ἐςὶ τἄπη μωρίας πολλῆς πλέα,
Εἴπερ τι Κάλχας εὖ φρονῶν μαντεύεται.
ΧΟΡ. Ποῖον; τί δ' εἰδὼς τῆδε πράγματος πέρι;
ΑΓΓ. Τοσῆτον οἶδα, καὶ παρὼν ἐτύγχανον.
Ἐκ γὰρ συνέδρου καὶ τυραννικῆς κύκλου
Κάλχας μεταξὺς οἷος Ἀτρειδῶν δίχα,
Εἰς χεῖρα Τεύκρου δεξιὰν φιλοφρόνως
Θεὶς, εἶπε, κἀπέσκηψε παντοίᾳ τέχνῃ
Εἶρξαι κατ' ἦμαρ τὸμφανὲς τὸ νῦν τόδε
Αἴανθ' ὑπὸ σκηναῖσι, μηδ' ἀφέντ' ἐᾶν,
Εἰ ζῶντ' ἐκεῖνον εἰσιδεῖν θέλοι ποτέ.
Ἑλᾷ γὰρ αὐτὸν τῆδε θ' ἡμέρᾳ μόνῃ

752. Τὸν ἄνδρ' ἀπηύδα] ἀναγκαίως δηλωτέον, ὁπότ' ἔγνωκεν ἀπόντα τὸν Αἴαντα. Ἔδει γὰρ δηλωθῆναι τῷ Θεάτρῳ. Λέγει δὲ ὅτι ἀπηγόρευσεν ὁ Τεῦκρος μὴ παριέναι τὸν ἄνδρα ἐκ τῆς σκηνῆς ἔξω. Τὸ δὲ μὴ καὶ παρόντος καὶ ἀπόντος σώζεται ἡ ἔννοια.

753. Παρήκειν] παριέναι.

754. Πρὸς τὸ κέρδιςον] ἦγεν πρὸς τὴν ἐπικερδῆ καὶ ἐπωφελῆ γνώμην.

Ib. Πρὸς τὸ κέρδιςον] πρὸς τὴν ἀμείνονα βουλήν. Τέτο γὰρ δηλοῖ τὸ κέρδιςον τῆς γνώμης. Λέγει δὲ τὴν ἐπὶ καθάρσει ἔξοδον.

755. Ὡς καταλλαχθῇ χόλος] πιθανῶς, ὡς πολῖται, χόλον καὶ ὲ μανίαν λέγεσιν. Οἴχεται ἓν τραπεὶς πρὸς τὸ κέρδιςον τῆς γνώμης, ὅπως τὴν ἔχθραν κατάθηται, καὶ διαλλαχθῇ τοῖς θεοῖς ἀπὸ τέ χόλε.

756. Ταῦτ' ἐςὶ τἄπη] ἐπίζαται γὰρ ἀκηκοέναι τὰ παρὰ τῆ Κάλχαντος.

Ib. Πλέα] ἦγεν πεπληρωμένα· πλέον, τὸ πεπισσότερον, μικρὸν, καὶ κλίνεται πλέονος. πλέον δε, τὸ ἀνάπλεων, μέγα.

756. Εἴπερ τι Χάλχας] ἐκ παροιμίας ὁ ςίχος παρῆται, ἣν καὶ Ἀριςοφάνης ἀναγράφει.

758. Εἰδὼς τῆδε πράγματος] περὶ τέτε τε πράγματος, ἦγεν τῆς ἐξελεύσεως τε Αἴαντος.

759. Καὶ παρὼν ἐτύγχανον] ἦγεν ἃ μέλλω εἰπεῖν, ὲ παρ' ἄλλε ἤκεσα, ἀλλ' αὐτὸς παρὼν ἠκροώμην.

760. Κυκλε] χορε.

761. Μεταξὺς] μεταχωρήσας. Μεθίζασθαι τὸ εἰμείβειν χάσιν ἐκ χάσεως· καὶ μεταβαίνειν τὸ ἀμείβειν τόπον ἐκ τόπε.

Ib. Ἀτρειδῶν δίχα] πανὺ ἀξιοπίςως· ὅτι ὲκ ἀντικρυς τῶν βασιλέων ὁ μάντις διελέγετο, ἀλλ' ἐν ἀπορρήτῳ, κατ' εὐλογίαν τε Αἴαντος.

763. Παντοίᾳ τέχνῃ εἶρξαι] ἦγεν, κωλῦσαι διὰ παντοίας τέχνης καὶ μηχανῆς τὸν Αἴαντα ὑπὸ ταῖς σκηναῖς κατὰ τὴν παρῆσαν ταύτην ἡμέραν.

765. Ἀφέντ' ἐᾶν] ἦγεν ἀπολύσαντα. Ὅμοιον δὲ τῷ, ἔφη λέγων.

767. Τῇ σι θ' ἡμέρᾳ] λέγεσί τινες ὡς τὸ θ' ἀντὶ τε τι λαμβάνεται, καὶ συνάπτεται πρὸς τὸ γὰρ ἔτω, καὶ γὰρ ἑλᾷ τῇδε τῇ ἡμέρᾳ

Δίας Ἀθάνας μῆνις, ὡς ἔφη λέγων.
" Τὰ γὰρ περισσὰ κἀνόνητα σώματα
" Πίπτειν βαρείαις πρὸς θεῶν δυσπραξίαις
" Ἔφασχ' ὁ μάντις, ὅστις ἀνθρώπε φύσιν
" Βλαςῶν, ἔπειτα μὴ κατ' ἄνθρωπον φρονεῖ."
Κεῖνος δ' ἀπ' οἴκων εὐθὺς ἐξορμώμενος,
Ἄνακ καλῶς λέγοντος εὑρέθη πατρός.
Ὁ μὲν γὰρ αὐτὸν ἐννέπει, " Τέκνον, δορὶ
" Βάλε κρατεῖν μέν, σὺν θεῷ δ' ἀεὶ κρατεῖν."
Ὁ δ' ὑψικόμπως κἀφρόνως ἠμείψατο,
Πάτερ, θεοῖς μὲν, κἂν ὁ μηδὲν ὢν, ὁμῶ,
Κράτος κατακτήσαιτ'· ἐγὼ δὲ καὶ δίχα

μέρα τῶτον· σὺ δὲ ἀντὶ τῦ τοι νύει, κεφιζομένε τῦ οι, ὥσπερ καὶ τῆς αι διφθόγγε ὡς ἔχει τὸ βάλομ' ἐγώ.

768. Ὡς ἔφη λέγων] τὸ ἔφη καὶ τὸ λέγων ἐκ παραλλήλε τινὲς οἴονται. Τὸ δ' ἐ τοιῦτον, ἀλλ' ὥσπερ φάμεν, τοιαῦτα ἔφη δημηγορῶν, ἕτω καὶ τᾶτο, ἕτας ἔφη καὶ οἰονεὶ ἀπερήνατο, λέγων τὸν περὶ τῦ Αἴαντος λόγον.

769. Τὰ γὰρ περισσὰ κἀνόνητα] τὰ παρείλκοντα καὶ ἀχρήσιμα καὶ πέρα τῦ μέτρε. Τὰ χωρὶς δικαίε.

770. Βαρείαις] ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν βαρέων σωμάτων καὶ δυσβαςάκτων.

771. Ὅστις ἀνθρώπε φύσιν] περιςάται ὁ νῦς εἰς τὸ, γνῶθι σαυτόν. Πρὸς τὸ σημαινόμενον δὲ εἶπεν, ὅστις τὸ ἀνθρώπε ἀποδές, ἄτινα δέον εἰπεῖν, εἰ καὶ μὴ πληθυντικῶς εἶπεν. Ἁπλέςερον γὰρ οὕτινες, εἰπεῖν ἔδει. Τὸ δὲ ὅλον, ὅστις ἄνθρωπος πεφυκὼς, ἔπειτα μὴ καθ' ἄνθρωπον φρονεῖ.

Ib. Φύσιν] ὑσία φύσεως διαφέρει. Οὐσία μέν ἐςιν ἡ ὕπαρξις. Φύσις δὲ, ἡ ἐνοῦσα τινὶ δύναμις. Οἷον, φύσις ἐςὶ γῆ τὸ ἀναβλαςεῖν βοτάνας, καὶ φύσι τῦ πυρὸς, τὸ θερμαίνειν· ἀρ' ἃ εὐφυὴς, ὁ εὖ ἔχων τῆς φύσεως, καὶ εὐφυία ἐπὶ τέτε. Εἰκότως ἓν ἐυφυία καὶ ἐπὶ ἀνθρώπων λέγεται, καὶ φυτῶν, καὶ γῆς, καὶ τῶν τοιέτων. Λέγεται φύσις καὶ ἡ ποιότης, οἷον, περιβέβληται φύσεως ἀ μιᾶς· ἦγεν ποιότητος. Καὶ τὸ κάλλος φύσις καὶ τὸ γένος, ἀπὸ τῦ φύειν. Οὐ μαθὼν ὃς εἶ φύσιν.

772. Ἔπειτα] τινὲς οἴονται εἰς ἀπόδοσι, μετοχῆς τιθέμενον, ἀργὸν εἶναι. Τὸ δὲ ἀκ ἔςι τοιῦτον, ἀλλὰ τὴν αὐτῦ, σώζει φύσιν. Ἠπάτηνται δὲ ἀπὸ τέτε, ὅτι εἰ ἀπῆν τῦ ῥυθμῦ, ὐδὲν ἂν τὸν λόγον ἔβλαπτε. πρὸς ὃς φήσομεν, ὅτι καὶ ἕτερα μυρία τοιαῦτά ἐςιν εὑρεῖν, ὥσπερ καὶ τὸ πρὸς κακῦ ἐςι τὸ φρονεῖν. Τὸν γὰρ αὐτὸν λόγον ἔχει τὸ πρὸς, ἀργὸν δοκᾶν παρὰ τοῖς πολλοῖς.

Ib. Κατ' ἄνθρωπον] καθὼς ἁπαντεῖ ἡ φύσις τῶν ἀνθρώπων.

Ib. Φρονεῖ] Διανοεῖται, πίπτει καὶ ἁπόλλυται.

773. Κεῖνος δ' ἀπ' οἴκων] τίνα πρὸς τὸν αὐτῦ πατέρα Αἴας ἔφη, ὅτε πρὸς Τροίαν ἔμελλε πλεύσειν.

775. Αὐτὸν ἐννέπει] πᾶ μόνον πρὸς δυτικὴν τὸ ἐννέπω, ἀλλὰ καὶ πρὸς αἰτιατικὴν ἁπαξ, ὥσπερ καὶ τὸ λέγω.

777. Ὁ δ' ὑψικόμπως] παρατήρει καὶθάδε τὴν προσθήκην τῦ ποιητῦ, ὅτι προσῆψε τῷ Αἴαντ', γλωσσαργίαν, μονονυχὶ θεραπεύων τὸν θεατὴν μὴ ἄχθεσθαι τῇ συμφορᾷ τῦ Αἴαντος. Προσωκειωμένοι γὰρ ἤδη τῇ αἱρετῇ αὐτῦ σχεδὸν καὶ τῷ ποιητῇ ὀργίζονται.

778. Ὁμῶ] Τὸ ὁμῶ ἀντὶ τῆς σύν. Τὸ δὲ ἑξῆς, θεοῖς ὁμῶ.

780. Πίποιθα]

Κείνων, πέποιθα τῦτ' ἐπισπάσειν κλέος.
Τοσόν δ' ἐκόμπει μῦθον· εἶτα δεύτερον
Δίας Ἀθάνας, ἡνίκ' ὀτρύνασά νιν
Ὑδᾶτ' ἐπ' ἐχθροῖς χεῖρα φοινίαν τρέπειν,
Τότ' ἀντιφωνεῖ δεινὸν ἄῤῥητόν τ' ἔπος,
Ἄνασσα, τοῖς ἄλλοισιν Ἀργείων πέλας
Ἴσω, καθ' ἡμᾶς δ' ἔποτ' ἐκρήξει μάχη.
Τοιοῖσδε τοῖς λόγοισιν ἀσεργῆ θεᾶς
Ἐκτήσατ' ὀργὴν, ἃ κατ' ἄνθρωπον φρονῶν.
Ἀλλ' εἰπέρ ἐσι τῇδέ θ' ἡμέρᾳ, τάχ' ἂν
Γενοίμεθ' αὐτῦ σὺν θεῷ * φωτήριοι †.
Τοσαῦθ' ‡ ὁ μάντις εἶφ'· ὅ δ' εὐθὺς ἐξ ἕδρας
Πέμπει με σοὶ φέροντα τάσδ' ἐπισολὰς
Τεῦκρος φυλάσσειν. Εἰ δ' ἀπεσερήμεθα,
Οὐκ ἔσιν ἀνὴρ κεῖνος, εἰ Κάλχας σοφός.
ΧΟΡ. Ὦ δαΐα Τέκμησσα, δύσμορον γένος,

* Turn. in marg. θεοῖς. † Ald. σωτήριοι. ‡ Ald. τοιαῦθ'.

780. Πέποιθα] ὥσπερ κανονίζεται τὸ εἴκω, ᾧ μέλλων εἴξω. Ὁ παρακ. εἶκα. Ὁ μέσος, οἶκα, καὶ πλεονασμῷ τῦ ε, ἔοικα, καὶ οἶδα, εἶσω, εἶκα, οἶδα, καὶ λείπω, λείψω, λέλειφα, λέλοιπα. Οὕτω καὶ πείθω, πείσω, πέπεικα, πέποιθα.

781. Εἶτα δεύτερον] τῦτο πρὸς, τὸ ἄνες καλῶς λέγοντες, ἀποδίδοται. Ἦγεν, τῦ πατρὸς καλῶς λέγοντος, ἄνες ἐφωράθη. Εἶτα δεύτερον τῆς Δίας Ἀθάνας λεγούσης δηλονότι, ἄνες εὑρέθη.

784. Τότ' ἀντιφωνεῖ] τὸ τότε ἐπαναληπτίς ἐσι τῶν προλαζόντων· ὥστε οὐκ ἐπὶ τῆς Δίας Ἀθάνας δεῖ λέγειν, ἀλλὰ λεγούσης τῆς Ἀθηνᾶς τὰ καὶ τὰ τότε, καθ' ὃν δηλονότι καιρὸν ἐκείνῳ ταῦτα ἐπετέλλετο.

786. Ἴσω] ἴσασο.

Ib. Καθ' ἡμᾶς δ'] ἢ καθ' ἡμᾶς μάχη.

Ib. Ἐκρήξει] ἦγεν, σχίσμα ποιήσει.

787. Ἀσεργῆ] ἀμάλακτον, ἀθεράπευτον.

788. Οὐ κατ' ἄνθρωπον] ἦγεν, κατὰ φύσιν ἀνθρώπε.

789. Ἀλλ' εἰπέρ ἐσι] ἀντὶ τῦ, περίεσιν, ἦγεν ζῇ.

Ib. Ἀλλ' εἰπέρ ἐσι] εἰ παρέλθοι ταύτην τὴν ἡμέραν, σωθείη ἄν. Μέχρι γὰρ τῆς σήμερον παρατείνειν τὴν ὀργὴν τῆς θεᾶ ἔλεγεν.

790. Σὺν θεῷ] ἦγεν, μετὰ τῆς βοηθείας τῦ θεᾶ.

Ib. Σωτήριοι] ἦγεν, σωτήριοί σες, χρήσιμοι εἰς τὴν αὐτῦ σωτηρίαν.

791. Ὁ δ' εὐθὺς ἐξ ἕδρας] ἅμα μὲν διὰ τὸ ἀξιόπιςον τῦ προσώπε, ἅμα δὲ ὡς μὴ δοκοίη δι' ἀπέχθειαν ταῦτα λέγειν. Διὰ πάντων καὶ διδάσκει ὅτι κρατεῖ τῶν ἀνθρωπίνων ἡ εἱμαρμένη. Καὶ γνῶναι μὲν τὰ ἐσόμενα διὰ μαντικῆς ἐσιν, ἃ μὴν φυλάξασθαι δυνατόν.

795. Ὦ δαΐα Τέκμησσα] δαΐον κοινῶς τὸ πολέμιον, Ἀτικῶς δὲ τὸ δύσκηνον. Τίνος δὲ ἕνεκεν ἐκ ἑποίησιν ἐξελῦσαν τὴν Τέκμησσαν; ἵνα μετὰ

Ὅρα μολοῦσα τόνδ', ὁποῖ' ἔπη θροεῖ·
Ξυρεῖ γὰρ ἐν χρῷ τοῦτο μὴ χαίρειν τινά.
ΤΕΚ. Τί μ' αὖ τάλαιναν, ἀρτίως πεπαυμένην
Κακῶν ἀτρύτων, ἐξ ἕδρας ἀνίσατε;
ΧΟΡ. Τῶ δ' εἰσάκουε τἀνδρὸς, ὡς ἥκει φέρων
Αἴαντος ἡμῖν πρᾶξιν, ἣν ἥλγησ' ἐγώ.
ΤΕΚ. Οἴμοι, τί φῄς, ἄνθρωπε *; μῶν ὀλώλαμεν;
ΑΓΓ. Οὐκ οἶδα τὴν σὴν πρᾶξιν· Αἴαντος δ' ὅτι

* Aldus, ὦ ἄνθρωπ.

μετὰ τῶ χορῶ ἀκούσῃ τὰ περὶ τῶ Αἴαντος· ὡς ἐν τοῖς ἄλλοις δράμασιν, ἔν τε Ἠλέκτρᾳ καὶ Οἰδίποδι ἅμα τῷ χορῷ τὰς τῶν γυναικῶν προόδους ποιεῖ, ἵνα μὴ δισσολογῶσιν οἱ ἄγγελοι. Ῥητέον ἓν ὅτι ὁ Αἴας ἐκέλευσεν αὐτὴν τατ' οἶκον εὔξασθαι τοῖς Θεοῖς, εἰπὼν, καὶ ἐμῶν ἀπάκτα. Οὐδὲ μὴν αἰχμαλώτῳ σχῆμα ἔχουσαν ἔδει συνεχῶς ἐξιέναι, μάλιστα ἐν τοιούτῳ καιρῷ ἠγρυπνηκυῖαν, καὶ παρακολουθηκυῖαν τῇ τῶ Αἴαντος μανίᾳ. Ἔδει ἓν μέγα τι φανῆναι τὸ ἐξάγον αὐτήν. Διὸ πρὸς τὸν χορὸν ἔθεσε πρῶτον εἰπεῖν. Ἢ ὡς ἐπὶ μεγάλῃ προφάσει ἐκπαλῶσιν αὐτήν· ἄλλως τε οἱ ἀπὸ τῶ χορῶ οἰκειότεροί εἰσιν, ὡς πολῖται τῶ Αἴαντος. Ὥστε καὶ ὁ ἄγγελος καλῶς ἂν ἐζήτησε μεῖζον πρόσωπον, ἀλλὰ τὸν Αἴαντα ἐ καταλαβὼν ἔνδον, πρὸς τὸν χορόν φησιν. Εἰς ἀνάγκην δὲ γεγονὼς ὁ ποιητὴς τῶ διλογῆσαι, ἐδαμῶς προσκορὴς ἐγένετο, ἀλλὰ τὰ δεύτερα διὰ βραχέων ἐξήνεγκεν. Ἄλλας· ὦ δαῖα· δηΐα πεπονθυῖα. Ἡ κατακεκομμένη καταπεπολεμημένη. κεκακωμένη. Ὦ δύστηνε. Ὦ πεπολεμημένη καὶ ἀθλία. Ἀτρεπὲς γὰρ πολεμίαν αὐτὴν ἀποκαλεῖν. Καὶ Αἰσχύλος ἀντὶ τῶ ἀθλία κέχρηται τῇ λέξει.

796. Ὅρα μολοῦσα] ἦλθεν σκόπει ἐλθοῦσα. Ὅμοιον δὲ, Ὅρα τιν' ἤδη κρᾶτα καλύμμασι κρυφάμενον.

797. Ξυρεῖ γὰρ ἐν χρῷ] ἅπτεται τῶν ἀναγκαίων τῶ χρωτός. Καὶ ἔστι παροιμία ἐπὶ τῶν ἐπικινδύνων πραγμάτων, ξυρεῖ ἐν χρῷ. Ἐνίοτε γὰρ καὶ τῶ σώματος ἐφάπτεται ὁ σίδηρος. Ἄλλως· μέχρι βάθους ἐφικνεῖται, ὥστε μὴ χαίρειν. Τὸ δὲ τινὰ παρέλκει.

Ib. Ξυρεῖ γὰρ ἐν χρῷ] παροιμία ἐπὶ τῶν εἰς βάθος ἀπτομένων λεγομένη, καὶ ἐπὶ τῶν ἐπικινδύνων πραγμάτων. Λέγεται δὲ καὶ ὕτως, Ἐν ξυρῷ ἵσταται τὸ πρᾶγμα.

798. Τί μ' αὖ τάλαιναν] πρὸς τὸ Εὐριπίδιον ἐν Δίκτυι, "Τί μ' ἄρτι πημάτων λε- "λησμένην ὀρθοῖς;"

799. Ἀτρύτων] πολυτρύτων. Πάνυ κακύντων.

Ib. Ἔξ ἕδρας ἀνίσατε] ἐκεῖν διὰ τὸ κεκμηκέναι καὶ ἀναπαύσεως δέεσθαι, ἔνδον διέτριβε. Καὶ τὴν πρόφασιν τῶ μὴ προϊέναι διάσαφει.

801. Ἤκουσ'] ἀληθινῶς ἤκουσα.

802. Τί φῄς, ἄνθρωπε] περιπαθῶς ἀναδοᾷ πυθομένη ὅτι ἀγγέλλει τις νεώτερόν τι περὶ τῶ Αἴαντος. Ἴδιον δὲ τῶν φίλων τὸ τὰ χείρω ἀεὶ ὑπονοεῖν.

Ib. Τῶν ὀλώλαμεν] τοιαῦτα γὰρ ἔλεγεν, ὅτι συνατολῶμαί σοι, ἐὰν σὺ ἀποθάνῃς.

803. Οὐκ οἶδα τὴν σὴν πρᾶξιν] ἀντὶ τῶ, τὴν τύχην, ἤγουν εὐπραγίαν, ἢ δυσπραγίαν. Πρὸς δὲ τὸ μῶν ὀλώλαμεν; ἐπήγαγεν ὁ ἄγγελος περὶ τῶ Αἴαντος μόνου. Οὐ γὰρ τοιοῦτός ἐστιν ὁ καιρὸς, ὥστε σοφίζεσθαι, καὶ τὰς φωνὰς ἐξετάζειν. Καλῶς δὲ τὸ θαρσῶ. Οὐδὲ γὰρ αὐτὸς οἶδεν, ἀλλ' ἀπὸ τῶν λόγων τῶ Καλχαντος ἀγωνιᾷν φησίν.

803. Ὅτι θυραῖος] τοῦτό φησι δεῦτε παρ' αὐτὸν ἤκουσε. Τὸ δὲ εἴπερ ἔστιν, ἀντὶ τῶ εἴπερ ἀληθῶς ἐστιν ἐκτός. Οὐ γὰρ οἶδε σαφῶς. Λέγε δὲ καὶ ὕτω, ὁ θαρσῶ δὲ περὶ τῶ Αἴαντος, εἴπερ ἔστι, τυτίσιν ἐὰν ζῇ, ὅτι θυραῖός ἐστιν· ἢ (ὅπερ καὶ κρεῖττόν μοι δοκεῖ) ὕτω λέγω οὐκ οἶδα καὶ ὁ γινώσκω τὴν σὴν πρᾶ-

ξιν,

Θυραῖος εἴπερ ἐστίν, ἐ θαρσῶ πέρι.
ΤΕΚ. Καὶ μὴν θυραῖος, ὥστέ μ᾽ ὠδίνειν, τί φής;
ΑΓΓ. Ἐκεῖνον εἴργειν Τεῦκρος ἐξεφίεται
Σκηνῆς ὕπαυλον, μηδ᾽ ἀφιέναι μόνον.
ΤΕΚ. Πῆ δ᾽ ἐστὶ Τεῦκρος, κἀπὶ τῷ λέγει τάδε;
ΑΓΓ. Πάρεστι κεῖνος ἄρτι· τήνδε δ᾽ ἔξοδον
Ὀλεθρίαν Αἴαντος ἐλπίζει φέρειν.
ΤΕΚ. Οἴ μοι τάλαινα, τῆ ποτ᾽ ἀνθρώπων μαθών;
ΑΓΓ. Τῆ Θεσπρωτίδι μάντεος καθ᾽ ἡμέραν
Τὴν νῦν, ὅτ᾽ αὐτῷ θάνατον ἢ βίον φέρει.
ΤΕΚ. Οἴ ἐγὼ, φίλοι, πρόστητ᾽ ἀναγκαίας τύχης·
Καὶ σπεύσαθ᾽ οἱ μὲν, Τεῦκρον ἐν τάχει μολεῖν·
Οἱ δ᾽ ἑσπέρους ἀγκῶνας, οἱ δ᾽ ἀντηλίους *

* Ald. Turn. in marg. ἀνθηλίους.

ξιν, ἦγεν ἥνπερ λέγεις σὺ πρᾶξιν τῷ Αἴαντος. Οἶδα δὲ καὶ γινώσκω, ὅτι ἐ θαρσῶ περὶ τῷ Αἴαντος, εἴπέρ ἐστι καὶ ὑπάρχει θυραῖος, καὶ ἐκτὸς τῆς σκηνῆς. Ἐπεὶ δὲ ἀμφιβόλως τὸ εἴπερ εἴρηκε, βεβαιοῦσα ἡ Τέκμησσα ὅτι ἔξω ἐστὶ τῆς σκηνῆς, φησὶ, καὶ μὴν θυραῖός ἐστι.

804. Οὐ θαρσῶ πέρι] τῷ Αἴαντος δὲ οἶδα δηλονότι, ὅτι εἴπέρ ἐστι θυραῖος, ἦγεν ἐκτὸς, καὶ δηλοῖ φάσιν. Θύραζε δὲ, ἀντὶ τοῦ εἰς τὸ ἔξω. Θύραθεν ἀντὶ τοῦ ἔξωθεν, καὶ δηλοῖ κίνησιν ἀπὸ τῶν ἐκτὸς εἰς τὰ ἔσω.

805. Ὠδίνειν] ἀντὶτοῦ ὀδυνᾶσθαι, ἀλγεῖν. Ἐμφατικῶς δὲ τὸ ὠδίνειν. Οἰκεῖον γὰρ γυναικί· χαλεπώτατον δὲ τῶν γυναικείων πόνων ἡ ὠδίς.

806. Ἐξεφίεται] ἀντὶ τοῦ ἐφίεται, ἦγεν ἐντέλλεται.

807. Ὕπαυλον] ἐνδόμυχον. Ὑπὸ τὴν αὐλὴν τῆς σκηνῆς.

810. Ὀλεθρίαν] ἀντὶ τοῦ ὀλεθρίαν, τὸ δὲ φέρειν τυτέσι δέχεσθαι.

811. Οἴ μοι τάλαινα] ἐρώτησις. Παρά τίνος τῶν ἀνθρώπων μαθὼν ὁ Τεῦκρος, ἐλπίζει φέρειν καὶ δέχεσθαι τὴν ἔξοδον τήνδε τῷ Αἴαντος ὀλεθρίαν; Ἀπόκρ. Παρὰ τοῦ υἱοῦ τοῦ Θέσπρωτος, κατὰ τὴν παροῦσαν ἡμέραν. Ἤτοι ἡ παροῦσα, ἡμέρα δηλονότι, φέρει θάνατον αὐτῷ τῷ Αἴαντι, ἢ ζωήν.

812. Καθ᾽ ἡμέραν τὴν νῦν] ἀμφιβόλως, ἤτοι μαθὼν τὴν νῦν ἡμέραν, ἢ ὅτι κατὰ τὴν νῦν ἡμέραν τεθνήξεται.

813. Ὅτ᾽ αὐτῷ θάνατον ἢ βίον] εἰ μὲν ἔνδον μένει, σωθήσεται· εἰ δὲ μὴ ἀπόλλυται. Διὰ τοῦτο δὲ τὸ δίττὸν τῆ μοιριδίᾳ δηλοῖ· ὡς καὶ Ὅμηρος·

"Διχθαδίας κῆρας φερέμεν θανάτοιο τέ-
"λοσδε."

814. Πρόστητ᾽ ἀναγκαίας τύχης] ἦγουν τῆ παρόντος καιρῷ, ᾧ ἀναγκαῖόν ἐστι προστῆναι. Διὰ τὸ ἐπὶ ξυρῆ ἠμῖν τὰ πράγματα ἵστασθαι.

815. Οἱ μὲν Τεῦκρον] πιθανῶς καὶ Τεῦκρον μεταπέμπεται, ἵνα μὴ δείσῃ ἄγγελον πέμπειν, ὅτ᾽ ἐντύχωσι τῷ σώματι.

Ib. Ἐν τάχει] ἀντὶ τοῦ ταχέως· καὶ σὺν τάχει, καὶ κατὰ τάχος, καὶ ὅσον τάχος, καὶ διὰ ταχέος, καὶ διὰ τάχους, καὶ διὰ ταχέων. Ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ.

816. Ἑσπέρους] δυτικούς.

Ib. Ἀνθηλίους]

Ζητεῖτ' ἰόντες τἀνδρὸς ἔξοδον κακήν.
Ἔγνωκα γὰρ δὴ φωτὸς ἠπατημένη,
Καὶ τῆς παλαιᾶς χάριτος ἐκβεβλημένη.
Οἴμοι, τί δράσω, τέκνον; ἀχ ἱδρυτέον.
Ἀλλ' εἶμι κἀγὼ κεῖσ' ὅποι περ ἂν σθένω.
Χωρῶμεν, ἐγκονῶμεν, ἀχ ἕδρας ἀκμὴ,
Σώζειν θέλοντες ἄνδρα γ' ὃς σπεύδει θανεῖν.
ΧΟΡ. Χωρεῖν ἕτοιμος, κὐ λόγῳ δείξω μόνον·
Τάχος γὰρ ἔργῳ καὶ ποδῶν ἅμ' ἕψεται.
ΑΙΑ. Ὁ μὲν σφαγεὺς ἔσηκεν ἢ τομώτατος

Ib. Ἀγκῶνας] τὰς ἄκρας τῶν ὀρῶν τὰς πρὸς δύσιν.

Ib. Ἀνθηλίας] ἐώκασι, τὰς ἀντικρὺ τῆς ἀνατολῆς τὰ ἠλία.

Ib. Οἱ δ' ἀντηλίας] τὸ ἀντηλίας ἀπὸ τῆ ἀντολίας γέγονε, κατὰ τροπὴν τῆ ο εἰς η, ὥσπερ καὶ τὸ φυτοκόμος φυτηκόμος. Τοῦτο δὲ διὰ τὸ μέτρον οὕτω γέγονεν. Οὐ χρὴ τοίνυν ἀντολίας γράφειν· μακρὰ γὰρ ὀφείλει εἶναι ἡ συλλαβὴ αὕτη. Ἀλλ' οὐδὲ πάλιν ἀνθηλίας, ὡς ἐν τισὶ τῶν βιβλίων εὕρηται, ἡ γὰρ ἀπὸ τῆ ἥλιος γίνεται, ἀλλ' (ὡς ἔρηται) κατὰ τροπὴν τῆ ο εἰς η.

818. Ἔγνωκα γὰρ δὴ φωτὸς ἠπατημένη] οἷον, δι' ὧν εὐηοϊκῶς ἔπραξα εἰς αὐτὸν, καταφρονήσας ἠπάτησέ με.

819. Τῆς παλαιᾶς] ἤγουν τῆς τῶν πολλῶν ἐτῶν ἀποδοχῆς.

820. Οἴμοι, τί δράσω] περιπαθῶς ἐφάψασθαι τῆς ζητήσεως καὶ τῷ τέκνῳ κηλεῖν, καὶ ὥσπερ ἀπολογεμένη ὅτι καταλιμπάνει αὐτόν· φησὶν ἕν, ἐν ἀπόρῳ γινομένη, τί δράσω; οἷον, πῶς μόνον σε καταλίπω.

Ib. Οὐχ ἱδρυτέον] οὐκ ἄξιον καθέζεσθαι.

821. Ὅποι περ ἂν σθένω] οἷον, τῆς προθυμίας ἐδὲν ἐλλείψω, καὶ εἰ τῷ σώματι ἀδυνατῶ.

822. Ἐγκονῶμεν] ἤγουν σπεύδωμεν. Τὸ ἐγκονεῖν λέγουσιν ἀντὶ τῦ σπεύδειν, ἐπὶ οἱ μετὰ σπουδῆς πορευόμενοι κόνιν ἐγείρουσιν.

Ib. Οὐχ ἕδρας ἀκμὴ] ἤγουν καθέδρας, ἀναπαύσεως καιρὸς ἐστιν.

823. Σώζειν θέλοντες ἄνδρα γ'] τυτέστιν, θέλοντες φυλάξαι ἐκ τῦ κινδύνυ τὸν Αἴαντα.

824. Χωρεῖν ἕτοιμος] μετακινῆται ἡ σκηνὴ τῦ χορῦ ἐξελθόντος· ἀναγκαία δὲ ἡ ἔξοδος, ἵνα εὕρῃ καιρὸν ὁ Αἴας χειρίσασθαι ἑαυτόν.

825. Τάχος γὰρ ἔργῳ] ἤγουν, ἅμα γὰρ ἔψεται, ἀντὶ τῦ συνδραμεῖται τάχος ἔργῳ καὶ ποδῶν· ἤγουν πορείας. Τυτέστι καὶ ταχέως ἅψομαι τῦ ἔργυ, καὶ ταχέως ἐργάσομαι αὐτό.

826. Ὁ μὲν σφαγεὺς ἔσηκεν] μετάκειται ἡ σκηνὴ ἐπὶ ἐρήμυ τινὸς χωρίυ, ἔνθα ὁ Αἴας ἐντρεπίσας τὸ ξίφος, ῥῆσιν τινὰ πρὸ τῦ θανάτυ προφέρεται. Ἐπεὶ γελοῖον ἦν κωφὸν εἰσελθόντα περιπίπτειν τῷ ξίφει. Ἔστι δὲ τὰ τοιαῦτα παρὰ τοῖς παλαιοῖς σπάνια. Εἰώθασι γὰρ τὰ ὑπεραγμένα δι' ἀγγέλων ἀπαγγέλλειν. Τί ἔν τὸ αἴτιον; φθόνει Αἰσχύλος ἐν Θρήσσαις "τὴν "ἀναίρεσιν Αἴαντος δι' ἀγγέλυ ἀπαγγελίας." Ἴσως ἕν καινοτομεῖν βυλόμενος, καὶ μὴ κατακολυθεῖν τοῖς ἑτέροις, ὑπ' ὄψιν ἔθηκε τὸ δρώμενον. Ἢ μᾶλλον ἐκπλῆξαι βυλόμενος. Εἰκὸς γὰρ κατηγορεῖν ἀνδρὸς παλαιῦ οὐχ ὅσιον. Πήξας δὲ τὸ ξίφος ταῦτά φησι. Σφαγία δὲ λέγει, ἢ τὸν καιρὸν τῦ ἀποθανεῖν, ἢ τὸ εἰς σφαγὴν ξίφος.

Ib. Ἡ τομώτατος] ἀντὶ τῦ ὄπυ. Πρέπον γὰρ ἂν εἴη τῷ ἀπηυδακότι, ἀλογίστως ἴέναι ἐπὶ τὸ προκείμενον. Ἕπεται δὲ τῷ λόγῳ, ὅτι τοῖς καρτερικοῖς καὶ ἄπαξ κρίνασι περί τινος, ἡ γίνεται ἀναζολὴ, οὐδὲ μετάνοια. Ὥσπερ δὲ ἀποδίδοται τὸ ὡς πρὸς τὸ ὕτω καὶ τὸ ἐπίρρημα πρὸς τὸ ταύτη ἐπίρρημα.

Γένοιτ' ἂν, εἴτῳ καὶ λογίζεσθαι σχολή.
Δῶρον μὲν ἀνδρὸς Ἕκτορος, ξένων ἐμοὶ
Μάλιστα μισηθέντος ἐχθίστῳ θ' ὁρᾶν·
Πέπηγε δ' ἐν γῇ πολεμίᾳ τῇ Τρωάδι,
Σιδηροβρῶτι θηγάνῃ νεηκονής.
Ἔπηξα δ' αὐτὸν εὖ περιςείλας ἐγὼ
Εὐνέςατον τῷδ' ἀνδρὶ διὰ τάχους θανεῖν.
Οὕτω μὲν εὐσκευῶμεν· ἐκ δὲ τῶνδέ μοι
Σὺ πρῶτος, ὦ Ζεῦ (καὶ γὰρ εἰκὸς) ἄρκεσον.
Αἰτήσομαι δέ σ' ὀ μακρὸν γέρας λαβεῖν,
Πέμψόν τιν' ἡμῖν ἄγγελον, κακὴν φάτιν
Τεύκρῳ φέροντα, πρῶτος ὡς με βαςάσῃ
Πεπτῶτα τῷδε περὶ νεορράντῳ ξίφει,
Καὶ μὴ πρὸς ἐχθρῶν τε κατοπτευθεὶς πάρος
Ῥιφθῶ κυσὶ πρόβλητος, οἰωνοῖς θ' ἕλωρ.

827. Εἴτῳ καὶ λογίζεσθαι] ὅμοιον τῷ, ἵνα γὶ καὶ παραθεαρήσω, καὶ εἰ δεῖ τᾶτο εἰπεῖν, καὶ τοῖς τοιᾶτοις, ἃ λέγεται ὅτε ἀνακύψει τὶ καὶ προαρπάσει τᾶτο ὁ νᾶς. Εὐθὺς γὰρ ἐπάγεται ταῦτα, ἵνα δηλώσῃ ὅτι καὶ ἕτερόν τι ἀνέκυψεν, ὅπερ ἦν ἐν τῇ γνώμῃ τᾷ προκειμένᾳ σκοπᾷ. Ἐμφαίνει δὲ ταῦτα εὐπορίαν τᾷ λέγοντος, ὡς μεταξὺ δύνασθαι σχεδιάζειν παρέργως καὶ ἕτερας ἐπιβολάς.

829. Μάλιστα μισηθέντος] μεγαλόφρων ὁ Αἴας, καὶ μέχρις ἐσχάτης ὥρας μισᾶν τὰς βαρβάρας. Ὅτι δὲ δῶρον εἶπεν, ξένιον ἐπήνεγκε. Ξένιον γὰρ λέγομεν τὸ δῶρον τὸ παρὰ ξένων διδόμενον. Εἶτα προσέθηκεν, ἐμοὶ μάλιστα μισηθέντος.

Ib. Ἐχθίστῳ θ' ὁρᾶν] ἐμοὶ δῆλον εἰς τὸ ὁρᾶν, ὅμοιον τῷ, ἡδὺς ὁ ποταμὸς πιεῖν, ἦγεν εἰς τὸ πιεῖν τινὰ ἐξ αὐτᾶ.

830. Πέπηγε δ' ἐν γῇ] πρόδηλον μὲν, ὅμως διὰ τὸ περιπαθὲς, ὅτι ἐν πολεμίᾳ γῇ ὑπὸ δυσμενῶς ἀπόλλυμαι.

831. Θηγάνῃ] ἀκόνῃ. Ὅθεν καὶ θήγειν, τὸ ἀκονᾶν.

832. Περιςείλας] εὐτρεπίσας. διαχείρισαμενος. Περισφίγξας ἐν τῇ γῇ.

833. Εὐνέςατον τῷδ' ἀνδρὶ] οἱ μὲν τὸ εὐνέςατον πρὸς τὸ σφαγέα φασίν· οἱ δὲ ςίζουσιν εἰς τὸ ἐγὼ, καὶ τὸ ἐξῆς κομματικὸν ἐκφέρουσιν, ἑτέρωτερον τὸ εὐνέςατον νοᾶντες πρὸς τὸ θανεῖν.

836 Οὐ μακρὸν γέρας λαχεῖν] ὀ μεγάλως δαίμων τυχεῖν, λαχεῖν κυρίως τὸ ἀπὸ κλήρου τυχεῖν. Ἐνταῦθα δὲ ἁπλῶς ἀντὶ τᾶ τυχεῖν. Συντάσσεται δὲ τὸ μὲν λαχεῖν αἰτιατικῇ, τὸ δὲ τυχεῖν γενικῇ.

838. Φέροντα] ἀντὶ τᾶ οἴσοντα. Φάτιν δὲ, τὴν ἀγγελίαν.

839. Πεπτῶτα] περιπεπτακότα, κατὰ συγκοπὴν ἀπὸ τᾶ πεπτωκότα.

Ib. Νεορράντῳ] προσφάτῳ. Ἢ τῷ δι' ὀλίγου ραντισθησομένῳ ὑπὸ τᾶ αἵματος.

839. Περὶ νεορράντῳ ξίφει] ἦγεν τῷ νεωςὶ ὑφ' αἵματος ραινθέντι. Λέγει δὲ τᾶτο ὅσον πρὸς τὴν κυρὸν καθ' ὃν ἔμελλε Τεῦκρος αὐτὸν βαςάσειν. Τότε γὰρ νεόρραντον ἦν.

841. Ῥιφθῶ] ἀντὶ τᾶ ῥιφῶ· Ὡς ἐπιτοπλεῖ-

σον·

Τοσαῦτά σ', ὦ Ζεῦ, προτρέπω*· καλῶ δ' ἅμα
Πομπαῖον Ἑρμῆν χθόνιον εὖ με κοιμίσαι,
Ξὺν ἀσφαδάςῳ καὶ ταχεῖ πηδήματι,
Πλευρὰν διαῤῥήξαντα τῷδε φασγάνῳ.
Καλῶ δ' ἀρωγὰς τὰς ἀεί τε παρθένους,
Ἀεί θ' ὁρώσας πάντα τἀν βροτοῖς πάθη,
Σεμνὰς Ἐριννῦς, τανύποδας· μαθεῖν ἐμὲ
Πρὸς τῶν Ἀτρειδῶν ὡς διόλλυμαι τάλας.
Καί σφας κακὸς κάκιςα καὶ πανωλέθρως
Ξυναρπάσειαν· ὥςπερ εἰςορῶσ' ἐμὲ

* Turn. in marg. προστρέπω.

ςον, ὅτε εἰσὶν οἱ εἰς ἣν παθητικοὶ δεύτεροι ἄῤῥιςοι ἐν χρήσει, οἱ παθητικοὶ πρῶτοι ἀόριςοι ἄχρηςοι εἰσίν, εἰ μὴ παρὰ ποιηταῖς. Οἷον, ῥίπτω, ῥίψω, ἔῤῥιψα, ἐῤῥίφην, ἐῤῥίφθην. Φαίνω, ἐφάνην, ἐφάνθην.

Ib. Οἰωνοῖς] ὄρνισιν. Κυρίως δὲ οἱ γῦπες.

842. Τοσαῦτά σ', ὦ Ζεῦ] γράφεται τοιαῦτα.

Ib. Προτρέπω] κατευτικῶς λέγω. Προστρόπαιοι γὰρ οἱ ἱκέται.

843. Πομπαῖον] τὸν ψυχοπομπόν.

Ib. Εὖ με κοιμίσαι] Θαυμαςῶς καὶ γενναίως κοιμίσαι εἶπεν ὡς ἐπὶ ὕπνῳ τὸν θάνατον. καὶ Ὅμηρος·

"Κοιμίσατο χάλκεον ὕπνον."

844. Ξὺν ἀσφαδάςῳ] ἀσκαρίςῳ καὶ σπασμὸν μὴ ἔχοντι· ἀντὶ τοῦ συντόμῳ. Ὅπως καιρίας τῆς πληγῆς γιγνομένης, μὴ προσγενέσθαι σπασμὸν, μηδὲ πολλὴν ἐν τῷ θανάτῳ διατριβήν. Καὶ παρ' Εὐριπίδῃ,

"Ὁ δ' ἐσφάδαζεν, ἐκ ἔχων ἀπαλλα-
"γάς."

Σφαδάζειν ἔλεγον τὸ σπᾶσθαι καὶ σφακελίζειν. Παραδεδομένης δὲ κατὰ ἱςορίαν, ὅτι κατὰ τὸ ἄλλο σῶμα ἄτρωτος ἦν ὁ Αἴας, κατὰ δὲ τὴν μασχάλην τρωτὸς, διὰ τὸ τὴν Ἡρακλέα, τῇ λεοντῇ αὐτὸν σκεπάσαντα, κατὰ τοῦτο τὸ μέρος ἀσκέπαςον ἐᾶσαι, διὰ τὸν γωρυτὸν, ὃν περιέκειτο. Φησὶ δὲ περὶ αὐτοῦ Αἰσχύλος, ὅτι καὶ τὸ ξίφος ἐκάμπτετο ἐδαμεῖ ἐνδιδόντος τε χρωτὸς τῇ σφαγῇ, Τόξον ὡς τις ἐντείνων, πρὶν δή τις, φησὶ, παρὸν δαίμων ἔδειξεν αὐτῷ κατὰ ποῖον μέρος δεῖ χρήσασθαι τῇ σφαγῇ. Ὁ δὲ Σοφοκλῆς, ἐριθεῦσαι μέν τι ὡς πρεσβυτέρῳ μὴ βελτίους, ἐ μὴν παραλιπεῖν αὐτὸ δοκιμάζων, ψιλῶς φησὶ πλευρὰν ἀναῤῥήξαντα τῷδε φασγάνῳ, κατὰ τί τὴν πλευράν, μὴ εἰπών.

846. Τὰς ἀεί τε παρθένας] μυθικόν ἐςι τὸ λέγειν τὰς Ἐριννύας ἀεὶ παρθένας. Νῦν δὲ τὰς ἀδαροδοκήτους, καὶ οὐχὶ κραιθῆναι δώροις δυναμένας ὑπὸ τῶν ἀδικούντων.

847. Ἀεί θ' ὁρώσας] ἀντὶ τοῦ ἐφορώσας ἐκδικούσας τὰ ἀνθρώπινα πάθη.

848. Τανύποδας] τὰς ἀκοπιάςους ἐπιούσας. Συναπτέον δὲ τῷ μαθεῖν τὸ τανύποδας. Οἷον ταχέως μαθεῖν τὸ κατ' ἐμὲ, καὶ μὴ ἀμελῆσαι, ἐπεξελθεῖν τὸν ἐμὸν φόνον· τὸ γὰρ τείνας τὰς πόδας, ἐςὶ τὸ βαδίσας. Ἢ καθ' ἑαυτὸ τὸ τανύποδας λεκτέον, τὰς πανταχῆ τεινούσας τὰς πόδας.

850. Παναλέθρως] ἀντὶ τοῦ πανολεθρίως, τοτέςι παντελεῖ καὶ καθολικῶ ὀλέθρῳ.

851. Συναρπάσειαν] ἀντὶ τοῦ ἀναρπάσας ἐμοῦ ποιήσειαν. Ἀναρπάςος δὲ ὁ αἰφνιδίως ἀποθανών.

Ib. Ξυναρπάσειαν] ἡ ἀκολουθία τοῦ λόγου συναρπάσαι ἀπῄτει πρὸς τὸ μαθεῖν· ἀλλ' ἐπειδὴ εὐχῆς ἐςιν ὁ λόγος, εἰς εὐκτικὸν ἤνεγκε. Διὰ τοῦτο

Αὐτοσφαγῆ πίπτοντα, τὼς αὐτοσφαγεῖς
Πρὸς τῶν φιλίσων ἐκγόνων ὀλοίατο.
Ἴτ', ὦ ταχεῖαι ποίνιμοί τ' Ἐριννύες,
Γεύεσθε, μὴ φείδεσθε παυδήμυ στρατῦ.
Σὺ δ' ὦ τὸν αἰπὺν ὑρανὸν διφρηλατῶν
Ἥλιε, πατρῴαν τὴν ἐμὴν ὅταν χθόνα
Ἰδῃς, ἐπισχὼν χρυσόνωτον ἡνίαν,
Ἄγγειλον ἄτας τὰς ἐμὰς μόρον τ' ἐμὸν
Γέροντι πατρὶ, τῇ τε δυστήνῳ τροφῷ.
Ἡ πυ τάλαινα τήνδ' ὅταν κλύῃ φάτιν,
Ἥσει μέγαν κωκυτὸν ἐν πάσῃ πόλει.
Ἀλλ' ὐδὲν ἔργον ταῦτα θρηνεῖσθαι μάτην·
Ἀλλ' ἀρκτέον τὸ πρᾶγμα σὺν τάχει τινί.
Ὦ θάνατε, θάνατε, νῦν μ' ἐπίσκεψαι μολών.
Καίτοι σὲ μὲν κἀκεῖ προσαυδήσω ξυνών·

τῦτο δὲ καὶ κομματικὸν καὶ ἀσύνδετον ἐποίησε τῦτο, διὰ τὸ εἶναι εὐχήν· τὰς γὰρ εὐχὰς ὕτω ποιεῖσθαι εἰώθαμεν ἄπορησι δὲ πῶς αὐτοσφαγεῖς εἶπεν, εἶτα ἐπιφέρει, πρὸς τῶν ἐκγόνων· καὶ φαμὲν ὅτι ὐδέν ἐστιν ἐναντίωμα τῷ λόγῳ· εἴγε ἐκεῖνοι μὲν τὺς παῖδας ἔσπειραν, ὗτοι δὲ αὐτὺς ἀναιρήσκσιν.

852. Αὐτοσφαγῆ] αὐτοχειρίᾳ σφαγῆ. Ἔστι δὲ ἀντὶ τῦ ἐπιῤῥήματος.

Ib. Τὼς αὐτοσφαγεῖς] τῦτο ἀπίδη τῷ Ἀγαμέμνονι. Ὑπὸ γὰρ τῶν φιλτάτων ἀπώλετο. Ταῦτα δὲ νοθεύσθαί φησιν, ὑποβληθέντα πρὸς σαφήνειαν τῶν λεγομένων.

853. Πρὸς τῶν φιλίσων] παρὰ τῶν φιλτάτων· ἢ πρὸ τῶν φιλίσων, ἤγουν ἔμπροσθεν.

Ib. Ὀλοίατο] ὄλοιντο· ἀφανισθεῖεν.

854. Ἴτ', ὦ ταχεῖαι] τὸ ὦ πρὸς τὸ Ἐριννύες συντακτέον. Κρεῖττον γὰρ τῦτο, εἰ καὶ δοκεῖ τινὰ ἔχειν λόγον καὶ πρὸς τὸ ταχεῖαι συντάσσεσθαι.

855. Γεύεσθε] τὸ ἐξῆς, γεύεσθε παυδήμυ στρατῦ, μὴ φείδεσθε.

856. Σὺ δ' ὦ τὸν αἰπὺν ὑρανὸν] ὑπερβολικῶς· εἰώθασι γὰρ περὶ τῶν θείων λέγειν, ὅτι ἐπικαλυψάμενος ὁ ἥλιος τὰ τοιαῦτα παρίεχεται. Ὁ δὲ πρὸς τὸν ἥλιον φησὶ, καὶ ἀπάγγειλον ἐποπτεύσας τοῖς γονεῦσι τὰ πεπραγμένα.

858. Ἐπισχὼν] κωλύσας, τῆς πορείας. Τὴν ἡνίαν δὲ ἀντὶ τῦ ἅρμα.

860. Τῇ τε δυστήνῳ τροφῷ] καὶ ταῦτα περιπαθῆ καὶ ἀνθρώπινα· ὅρα γὰρ ὅτι καὶ Ἡρακλῆς ἐπὶ τῷ θανάτῳ τὴν μητέρα μεταπέμπεται, ὅπυ καὶ πάνυ οἰκτρῶς αὐτὴν ἀπακαλεῖ. Καλεῖ δὲ τὴν τάλαιναν· ὡς ἀντιλαμβανόμενος δὲ ἑαυτῦ, ἐπάγει. Ἀλλ' ὐδὲν ἔργον ταῦτα θρηνεῖσθαι μάτην. Ἄλλως· οἱ μὲν, τῇ θριψαμένῃ, οἱ δὲ καὶ ἐπὶ τὸ σαφέστερον.

861. Ἥ πυ] ὄντως.

862. Ἥσει] ἀφήσει. Ὁ δὲ κωκυτὸς καὶ ὁ γόος, ποιαὶ φωναί.

864. Ἀρκτέον] ἤτοι ἄξιον ἀρχὴν λαβεῖν τὸ πρᾶγμα· Ἔστι γὰρ ὄνομα ἐπίθετον, ἀλλ' ὐκ ἐπίῤῥημα· τὰ μὲν γὰρ ὕτω προφερόμενα ἐπιῤῥήματα, ἐνεργητικὴν ἔχουσι τὴν σημασίαν. Τὰ δὲ ὀνόματα, παθητικήν.

869. Πα

Σὲ δ', ὦ φαεννῆς ἡμέρας τὸ νῦν σέλας,
Καὶ τὸν διφρευτὴν ἥλιον προσεννέπω
Πανύσατον δή, κὔπποτ' αὖθις ὕστερον.
Ὦ φέγγος, ὦ γῆς ἱερὸν οἰκείας πέδον
Σαλαμῖνος, ὦ πατρῷον ἑστίας βάθρον,
Κλειναί τ' Ἀθῆναι, καὶ τὸ σύντροφον γένος,
Κρῆναί τε, ποταμοί θ' οἵδε, καὶ τὰ Τρωϊκὰ
Πεδία προσαυδῶ· χαίρετ', ὦ τροφεῖς ἐμοί,
Τῶθ' ὑμὶν Αἴας τὔπος ὕστατον θροεῖ·
Τὰ δ' ἄλλ' ἐν ᾅδου τοῖς κάτω μυθήσομαι.

ΗΜΙ. Πόνος πόνῳ πόνον φέρει.
Πᾶ πᾶ γὰρ ἐκ ἔβαν ἐγώ;
Κὐδεὶς ἐπίσταταί με συμμαθεῖν τόπος.
Ἰδὲ, ἰδέ· δὔπον γὰρ κλύω * τινά.

* ALDUS, δὔπου αὖ κλύω.

869. Πανύσατον] ἀντὶ τῦ ὕστατον· τῶν ποιητῶν ἐστὶ τὸ προστιθέναι τοῖς ὑπερθετικοῖς ἑτέρας ἐπιτάσεις, οἷον ὕστατον, πανύστατον. ἄριστον, παναρίστον.

870. Ὦ γῆς ἱερὸν πέδον] τῆς οἰκίας γῆς τῆς Σαλαμῖνος.

871. Πατρῷον] ἀντὶ τῦ πατρῴας, ἤγουν κριπὶς τῆς πατρῴας οἰκίας.

Ib. Ἑστίας βάθρον] δύναται καὶ τὸ κράτος νοεῖσθαι καὶ ὁ τόπος, καὶ ἡ βάσις τῆς ἑστίας.

872. Κλειναί τ' Ἀθῆναι] τῶν Ἀθηναίων μέμνηται διὰ τὴν συγγένειαν. Καὶ ὅτι ἐν Ἀθήναις ὁ ποιητὴς ἠγωνίζετο, ταῦτά φησιν, ἐπισπώμενος αὐτὰς εἰς εὔνοιαν.

Ib. Σύντροφον γένος] οἱ ὁμήλικες.

873. Κρῆναί τε, ποταμοί θ' οἵδε] καὶ ἐν ἀρχῇ ἔφη, ἐν γῇ πολεμίᾳ τῇ Τρωάδι. Ἐπὶ δὲ τῷ τέλει, καὶ τὰς κρήνας καὶ τὰς ποταμὰς καλεῖ, παρ' οἷς μέλλει τελευτᾶν. Καὶ ἔστιν εὐσεβὲς ἀνδρὸς ἐξευμενίζειν πρὸ τῦ θανάτυ θεὰς, τόπυς, χώραν, πατρίδα, ἀδελφὰς, ὥστε μετ' εὐμενείας ἀποθανεῖν. Ἴσως δὲ καὶ ἐπιμαρτυρόμενος λέγει.

874. Ὦ τροφεῖς ἐμοὶ] ἤγουν, ἀναθρεψάμενοί με, τυτίσιν οἱ γονεῖς.

875. Τῶθ' ὑμὶν Αἴας] περιπαθῶς καὶ τὸ ὄνομα ἀνακαλεῖται· δεῖ δὲ ὑπονοῆσαι ὅτι περιπίπτει τῷ ξίφει, καὶ δεῖ καρτερόν τινα εἶναι τὸν ὑποκριτὴν, ὡς ἄξαι τὰς θεατὰς εἰς τὴν τῦ Αἴαντος φαντασίαν. Ὁποῖα περὶ τῦ Ζακυνθίυ Τιμοθέυ φασὶν, ὅτι ἦγε τὰς θεατὰς, καὶ ἐψυχαγώγει τῇ ὑποκρίσει, ὡς σφαγέα αὐτὸν κληθῆναι.

Ib. Θροεῖ] λέγει.

877. Πονὸς πόνῳ] βυλόμενος ὁ χορὸς δεῖξαι τὴν ὑπερβολὴν τῦ κόπυ ὃν ἔσχεν ἐπὶ ζητήσει τῦ Αἴαντος, φησὶν ὅτι πόνον ἐπὶ πόνῳ προστίθημι, καὶ ἀδαμῶς ὁ σπίνδω γίνεται. Λέγω δή, τὸ εὑρεῖν Αἴαντα.

879. Συμμαθεῖν τόπος] τὸ συμμαθεῖν ἀντὶ τῦ σὺν ἐκείνῳ γνῶναι, τυτίσιν οὐδεὶς τόπος ἔχει τὸν Αἴαντα (τῦτο γάρ ἐστι τὸ ἐπίσταται) ὥστε ἐν τύτῳ εὑρεῖν μὲ αὐτὸν κείμενον. Οἱ δὲ λέγοντες τὸ συμμαθεῖν ἀντὶ τῦ διδάξαι, ἐκ ὀρθῶς λέγυσιν.

880. Ἰδὲ, ἰδέ] πιθανὰ ταῦτα, καὶ σχεδὸν τῆς ἀληθείας ἐγγύς. Τὸ δὲ δὔπον, ἐλπίζοντες τῷ σώματι περιπεσεῖν.

881. Κει-

ΗΜΙ. Ἡμῶν γε ναὸς κοινόπλευν ὁμιλίαν.
ΗΜΙ. Τί ἦν δή;
ΗΜΙ. Πᾶν ἐσίβηται θλευρὸν ἕσπερον νεῶν.
ΗΜΙ. Ἔχεις ἔνα;
ΗΜΙ. Πόνε γε πλῆθος, κὐδὲν εἰς ὄψιν θλέον.
ΗΜΙ. Ἀλλ' ὐδ' ἐμοὶ δὴ τὴν ἀφ' ἡλίυ μολὼν
Κέλευθον ἀνὴρ ὐδαμῦ δηλοῖ φανείς.

ΠΕΡΙΚΟΜΜΑΤΑ. ΣΤΡΟΦΗ Α.

ΧΟΡ. Τίς ἂν δή μοι, τίς ἂν
Φιλοπόνων ἁλιαδᾶν,
Ἔχων αὐῦπνες ἄγρας *,
Ἢ τίς Ὀλυμπιάδων
Θεῶν, ἢ ῥυτῶν
Βοσπορίων θοταμῶν
Ἴδρις, τὸν ὠμόθυμόν γε,
Εἴποθι θλάζοιτ', ἂν
Προσβλέπων ἀπύοι;
Σχέτλια γὰρ ἐμοὶ, τῶν

* ALDUS, ἕδρας.

881. Κοινόπλευν ὁμιλίαν] ἢ συνναῦται, ἐπὶ τῆς αὐτῆς νηὸς πλεύσαντες. Ἡ τροπικῶς τὸν αὐτὸν ἡμῖν πλοῦν ἐσαλμένοι πρὸς τὴν ζήτησιν. ὁμιλίαν κλύῃ δηλονότι ἡμῶν τῆς κοινόπλευ νηὸς, ἤγουν τῦ ναυτικῦ λαῦ τῦ ἡμῦ ἡμῖν θλευσαντος.

883. Πᾶν ἐσίβηται] ἤγουν, ὅλον τὸ ἑσπέριον μέρος τῶν νεῶν διαῤῥεῖται.

886. Ἀλλ' ὐδ' ἐμοὶ δὴ] ἡ σύνταξις, ἀλλ' ἔ μοι δηλοῖ καὶ φαίνεται ὁ ἀνὴρ, ἤγουν ὁ Αἴας, μολὼν καὶ ἐλθὼν τὴν ἀφ' ἡλίυ κέλευθον καὶ ὁδὸν, φανεὶς ὐδαμῦ. Τῦτ' ἔστιν, ἐπειδὴ ὐκ ἐνταῦθα εὕρηται, δείκνυται, ὡς ὐδ' ἐν τοῖς μέρεσι τούτοις ὥρμηται. Ἢ καὶ ὕτως, ἀλλ' ὐδ' ἐμοὶ δὴ, μολὼν (ἤγουν ἐλθὼν) ὁ ἀνὴρ τὴν ὁδὸν τὴν ἀπὸ τῦ ἡλίυ ἄγουσαν δηλονότι, φαίνεται ὐδαμῦ. Τυτέστιν, ἐν ὐδενὶ τόπῳ φαίνεται.

887. Δηλοῖ] ἀντὶ παθητικῦ δηλῦται.

888. Τίς ἂν δή μοι] ἡ σύνταξις, τίς ἁλιεὺς, ἢ Θεὸς, ἢ διατριβὴν περὶ τὰς ποταμὰς ποιούμενος, καὶ ἔμπειρος ὢν αὐτῶν, βλέπων τὸν Αἴαντα εἴπε πλάζοιτ', ἀπύοι ἂν καὶ φωνήσοι, καὶ εἴποι ἐμοὶ εἰ ἄρα πλάζεται καὶ ὐκ ἀπόλωλεν.

895. Εἴποθι] εἴποθι πλάζοιτ' ἄν, ὀφείλει γραφεσθαι, ἵν' ᾖ τὸ κῶλον ὅμοιον τῷ τῆς ἀντιστροφῆς κώλῳ.

896. Προσβλέπων ἀπύοι] λυσσων ἀπύοι μοι, ἤγουν ἰδὼν εἴποι μοι καὶ μηνύσοι μοι, τὸν ὠμόθυμον Αἴαντα πλαζόμενον εἴποθι, ἤγουν πὔποτε.

897. Σχέτλια γὰρ ἐμέ γε] δεινὰ γὰρ πράγματα

Μακρῶν πόνων ἐρίῳ
Μὴ πελάσαι δρόμῳ.
Ἀλλ' ἀμενηνὸν ἄνδρα μὴ λεύσσειν ὅπᾳ.

ΣΥΣΤΗΜΑ Α.

ΤΕΚ. Ἰώ μοι, μοί.
ΧΟΡ. Τίνος βοὴ πάραυλος ἐξέβη νάπας;
ΤΕΚ. Ἰὼ τλήμων.
ΧΟΡ. Τὴν δυρίληπτον δύσμορον νύμφην ὁρῶ
Τέκμησσαν οἴκτῳ τῷδε συγκεκραμένην.
ΤΕΚ. Οἴχωκ', ὄλωλα, διαπεπόρθημαι, φίλοι.
ΧΟΡ. Τί δ' ἐσίν;
ΤΕΚ. Αἴας ὅδ' ἡμῖν ἀρτίως νεοσφαγὴς
Κεῖται, κρυφαίῳ φασγάνῳ περιπτυχής.

ΣΤΡΟΦΗ Β.

ΧΟΡ. Ὤ, μοι * ἐμῶν νόσων·

ALDUS, Ἰώ μοι.

πράγματα ἐμὲ τὸν ἐπιπόνως πλανηθέντα, μὴ εὐθυδρομῆσαι εἰς τὸ τῆς ζητήσεως μέρος, καθὸ ὁ Αἴας ἐποιήσατο τὴν ἔφοδον. Τοῦτο γὰρ ἂν εἴη ἔριον.

898. Μακρῶν πόνων] περισσὸν ἦν καὶ ἐνταῦθα εἰς τὸ μακρῶν πόνων τὸ ἀλάτων, διὸ καὶ ἐξεβλήθη παρ' ἐμοῦ, ἵν' ᾖ τὸ κῶλον ὅμοιον τῷ τῆς ἀντιστροφῆς. Σύντασσε δὲ ὅταν σχέτλιόν ἐστιν ἐμοὶ (ἦγεν χαλεπὸν) μὴ πελάσαι καὶ πλησιάσαι δρόμῳ ἐρίῳ, τοῦτ' ἔστι τέλει εὐοδωμένῳ τῶν μακρῶν πόνων. Τέλει δὲ ὀφείλων εἰπεῖν, δρόμῳ εἶπεν, ἐπεὶ καὶ τὸ τέλος τοῦ δρόμου δρόμος ἐστί.

900. Ἀλλ' ἀμενηνὸν] ἐφ' ἑαυτοῦ, ὡς ἐπὶ τοῦ Αἴαντος. Σχέτλια ἂν εἴη μὴ ἐπιτετυχηκέναι αὐτῷ, ἀλλ' ἠσθενηκέναι με τῇ ζητήσει.

901. Ἰώ μοι, μοί] εἰκοτως ἐκ ἄλλου τινὰ ἢ τὴν Τέκμησσαν πεποίηκεν εὑρεῖν τὸν Αἴαντα, ᾗ κυνὸς ἐντεῦθεν ὡς ἀδεὲς ἕτερος τοσοῦτον φροντίζει, ὅσον ἡ γυνὴ τοῦ ἰδίου ἀνδρός.

902. Πάραυλος] παρατεταμένη ἐγγὺς παρὰ τὴν αὐλήν. Ἡ θρηνητικὴ, παρὰ τοὺς αὐλούς.

903. Ἰὼ τλήμων] τοῦτο ἐν τῷ ἐμφανεῖ γενόμενον, ὅπερ δηλοῖ ὁ χορός. Ἄλλως· Τέκμησσα βοᾷ ἐπιτυχοῦσα τῷ σώματι. Φαίνεται δὲ ἀδεπω ἐνοπτος ὢσα τῷ χορῷ.

905. Οἰκτῷ] τῷ ὀδυρμῷ, ἦγεν σχετλιασμῷ.

Ib. Συγκεκραμένην] συμμεμιγμένην.

906. Διαπεπόρθημαι] ἦγεν, ἐκπεπολιόρκημαι. ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν ἑαλωκότων φρουρίων.

907. Τί δ' ἐσίν] Πρὸς ὃ βλέπουσα Θρηνεῖς καὶ πενθεῖς.

908. Νεοσφαγὴς] Ἦγεν πρὸ ὀλίγου ἐσφαγμένος.

909. Κρυφαίῳ] ἦγεν, λαθραίῳ· λάθρα ἐργασαμένῳ τὸν φόνον τῶν φίλων τοῦ Αἴαντος.

Ib. Κρυφαίῳ] τῷ λαθραίως τῶν φίλων γενομένῳ· ἢ ἀποκεκρυμμένῳ εἰσδεδυκότι εἰς τὸ σῶμα· τὸ δὲ περιπτυχὴς, κυριώτατα μὲν ὠνόμασαι, ἡμῖν δὲ δυσμετάβλητον, τινὲς δὲ περικεκυλισμένως.

910. Ὤ, μοι ἐμῶν νόσων] ἐν πρώτοις περὶ ἑαυτῶν ὀλοφύρονται.

912. Τόνδε

Ὦ, μοι κατέπεφνες,
Ἄναξ, τόνδε τὸν συν-
ναύταν. Ὦ τάλας,
Ὦ ταλαῖφρον * γύναι.

ΣΥΣΤΗΜΑ Β.

ΤΕΚ. Ὡς ὧδε τῆδ' ἔχοντος, αἰάζειν πάρα.
ΧΟΡ. Τίνος ποτ' ἆρ' ἔπραξε χειρὶ δύσμορος;
ΤΕΚ. Αὐτὸς πρὸς αὑτῷ δῆλον· ἐν γάρ οἱ χθονὶ
Πηκτὸν τόδ' ἔγχος περιπετὲς κατηγορεῖ.

ΣΤΡΟΦΗ Γ.

ΧΟΡ. Ὦ, μοι † ἐμᾶς ἄτας.
Οἷος ἆρ' ἡμάχθης,
Ἄφρακτος τῶν φίλων.
Ἐγὼ δ' ὁ πάντα κωφὸς, ὁ πάν-
τ' ἀΐδρις, κατημέλησα.

* ALDUS, Ἰὼ, ταλαίφρων. † ALDUS, Ἰώ μοι.

912. Τόνδε συνναύταν] ἀντὶ τοῦ, ἐμὲ τὸν χερὸν, συνήθως.

916. Τίνος πότ' ἆρ' ἔπραξε] ἦγεν διὰ χειρὸς τίνος ἆρα ἔπραξε τὸν φόνον; οἱ Ἀττικοὶ τὸ ἆρα, ὅταν μὲν ἐρωτηματικὸν ᾖ, τροχαϊκῶς γράφουσιν· ὅταν δὲ ὡς σύνδεσμος συναπτικὸς λέγηται, ἀδιαφόρως, ποτὲ μὲν τροχαϊκῶς, ποτὲ δὲ πυρρίχαικῶς.

917. Ἐν γάρ οἱ χθονὶ] αὐτὸ τὸ σχῆμα (φησὶ) δηλοῖ ὅτι ὑφ' ἑαυτοῦ ἀνῃρέθη. Πᾶν δὲ ἀμυντήριον, καὶ δόρυ καὶ ἔγχος καλοῦσιν οἱ νεώτεροι.

917. Ἐν γάρ οἱ χθονὶ] ἡ σύνταξις, τὸ γὰρ ἔγχος τὸ περιπετὲς οἱ καὶ αὐτῷ, τὸ ἐν τῇ χθονὶ πηκτὸν καὶ πεπηγμένον, κατηγορεῖ αὐτοῦ δηλονότι τὴν πρᾶξιν. Ἦγεν παρίστησιν ὡς αὐτὸς τὴν σφαγὴν εἰργάσατο, καὶ αὐτόχειρ αὐτοῦ γέγονεν. Ἔστι γὰρ καὶ κατηγορῶ ἀ μόνον τὸ τινὸς καταφέρομαι λόγοις, ἀλλὰ καὶ τὸ ἐπαίνω τινὸς ἀγορεύω, ὥσπερ ἔχει καὶ ἡ παρὰ φιλοσόφοις κατηγορία. Δηλοῖ δὲ καὶ Φιλόστρατος ἐν τῷ Ἰσοκράτης βίῳ, λέγων, Ἡ δὲ Σειρὴν ἡ ἐφιστηκυῖα τῷ Ἰσοκράτης σήματι εὐμικσίαν κατηγορεῖ τοῦ ἀνδρός.

918. Πηκτὸν] περιπεπηγὸς αὐτῷ.

Ib. Περιπετὲς] ᾧ περιέπεσε· τοῦ δὲ θεατοῦ εἰδότος τὸν τρόπον τῆς ἀναιρέσεως, ἔδει καὶ τὸν χορὸν καὶ τὴν Τέκμησσαν πολυπραγμονῆσαι.

Ib. Κατηγορεῖ] σημαίνει, λέγει. Τὸ δὲ ὅλον ἔστως, πηκτὸν γὰρ ὂν (δηλονότι ἐν τῇ χθονὶ) τόδε τὸ περιπετὲς ἔγχος αὐτοῦ, κατηγορεῖ (ἦγεν παρίστᾳ) ὅτι ὑφ' ἑαυτοῦ δηλονότι ἐφονεύθη. Κατηγορῶ σου ἀγαθὰ ἢ φαῦλα, ἀπὸ γενικῆς εἰς αἰτιατικήν. Κατηγορεῖν δὲ τὸ παρίστᾶν καὶ δεικνύειν, μετὰ αἰτιατικῆς μόνης λέγεται.

920. Οἷος ἆρ' ἡμάχθης] μόνος ἡμαυώθης.

921. Ἄφρακτος τῶν φίλων] ἀφύλακτος· ἢ περφραγμένος καὶ τετυχισμένος τοῖς φίλοις, διὰ τὸ ἀπατηθέντας καταλιπεῖν σε.

922. Ὁ πάντα κωφὸς] τὰ πάντα εἰς τὴν ἀπάτην· ἐγὼ δὲ (φησὶν) ὁ ἀναίσθητος κατημέλησα.

924. Πᾶ,

Πᾶ, πᾶ
Κεῖται ὁ δυστράπελος, ὁ
Δυσώνυμος Αἴας;

ΣΤΣΤΗΜΑ Γ.

ΤΕΚ. Οὗτοι θεατός· ἀλλά νιν περιπτυχεῖ
Φάρει καλύψω τῷδε παμπήδην, ἐπεὶ
Οὐδεὶς ἂν ὅστις καὶ φίλος τλαίη βλέπειν
Φυσῶντ' ἄνω πρὸς ῥῖνας, ἔκ τε φοινίας
Πληγῆς, μελανθὲν αἷμ' ἀπ' οἰκείας σφαγῆς.
Οἴμοι, τί δράσω; τίς σε βασάσει φίλων;
Πῆ Τεῦκρος; ὡς ἀκμαῖος, εἰ βαίη, μόλοι;
Πεπτῶτ' ἀδελφὸν τόνδε συγκαθαρμόσαι.
Ὦ δύσμορ' Αἴας, οἷος ὢν, οἵῳ ἔχεις;
Ὡς καὶ παρ' ἐχθροῖς ἄξιος θρήνων τυχεῖν.

924. Πᾶ, πᾶ] τοῦτο κατ' ἄλλης ἀρχῆς. Βυλόμενοι τὸ σῶμα θεάσασθαι, τοῦτο λέγουσιν. Ὃ διακωλύει ἡ Τέκμησσα.

925. Ὁ δυστράπελος] δύσκολος, δυσκίνητος, ἀμετάτρεπτος, ὃς οὐχ εὗρεν ἐκφυγὴν τῷ παθεῖ. Οὕτω λέγουσι καὶ δυστράπελον τὸ ὄργημα, τὸ ἐκ εὐδιάλλακτον. Ἄλλως· δυστράπελον, φασὶν Ἀττικῶς τὸν ἀμετακίνητον ἐν ὀργῇ ἢ διαθέσει, ἢ φιλαργυρίᾳ. Τὸν αὐτὸν δὲ καὶ ἀτράπελον.

926. Ὁ δυσώνυμος Αἴας] ὡς καὶ αὐτὸς λέγει ὁ Αἴας. Λέγεται δυσώνυμος καὶ ὃ τὸ ὄνομα ἐπαχθῶς οἱ ἄνθρωποι δέχονται διὰ τὸ μῖσος, ὅπερ ἔχουσι πρὸς αὐτὸν, καθ' ὃ λέγεται δυσώνυμος ὁ Ἰούδας.

929. Οὐδεὶς ἂν ὅστις καὶ φίλος] ἤγουν, ὁ μόνον ἐχθρὸς βδελύξεται αὐτὸν ἰδεῖν (ὁ γὰρ μέλλοι αὐτῷ τάττω) ἀλλὰ καὶ οὐδεὶς φίλος τλαίη ἂν καὶ ὑπομένοι αὐτὸν ἀπὸ τῆς οἰκείας σφαγῆς φυσῶντα καὶ ἀναπέμποντα ἄνω πρὸς τὰς ῥῖνας τὸ μελανθὲν αἷμα καὶ ἐκ τῆς φοινικῆς πληγῆς. Ἀμφιτέρωθεν γὰρ τὸ αἷμα ἐξήρχετο, καὶ ἐκ τῆς πλευρᾶς πρὸς ἣν ἡ πληγὴ γέγονε, καὶ ἐκ τῆς ῥινῶν διὰ τοιαύτην αἰτίαν. Περιπεσόντος γὰρ αὐτῷ τῷ ξίφει ἐν γῇ σφρῶς πεπηγμένῳ, καὶ διὰ τοῦτο πρὸς τὸν τόπον ἐνθα ἡ λαιὴ τὸ ξίφος ἐπέπηκτο, ἐκ βάρους πελάσαντος, οὐκ εἶχεν διέξοδον ῥαδίαν, καὶ διὰ τοῦτο εἰργόμενον, καὶ ζητῶν διέξοδον, ἐκ τῶν ῥινῶν ἀνεδίδοτο, φοινίαν δὲ πληγὴν ἴσως λέγει, ὅ τὴν πρώτην ἐν τῇ πλευρᾷ τομὴν ἀλλὰ τὴν ἑτέραν τὸ ξίφος διέξοδον.

931. Μελανθὲν αἷμα] χυθὲν ἄφειλεν εἰπεῖν, ἢ γεγονὸς ἀπὸ τῆς οἰκείας σφαγῆς· ὁ δὲ, διὰ τὸ μέλαν εἶναι τὸ αἷμα μελανθὲν αἷμα λέγει.

932. Τίς σε βασάδει φίλων] πάντα τὰ ἀπορηματικὰ, καὶ μάλιστα ἐπὶ τῶν πρώτων προσώπων τῶν ἑνικῶν, ὑποτακτικῷ γράφεται.

933. Ὡς ἀκμαῖος] καίριος, κατὰ καιρόν. Παρὰ τὴν ἀκμὴν τοῦ καιροῦ. Καλῶς δὲ ζητεῖ τὸν Τεῦκρον, ἵν' ἡ κηδεία γένηται ἀπὸ τοῦ συγγενοῦς.

934. Συγκαθαρμόσαι] περιστεῖλαι.

936. Ὡς καὶ παρ' ἐχθροῖς] αὔξησις περὶ τὸ πάθος, ὡς καὶ τοὺς δυσμενεῖς ἐλθεῖν.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ Α.

ΧΟΡ. Ἔμελλες δὴ τάλας,
Ποτὲ χρόνῳ σεσεόφρων
Ἆρ' ἐξανύσειν κακὰν
Μοῖραν ἀπειρεσίων
Πόνων· τοῖά μοι
Πάννυχα καὶ φαέθον-
τ' ἀνεσέναζες ὠμόφρων
Ἐχθοδόπ' Ἀτρείδαις
Οὐλίῳ σὺν πάθει.
Μέγας ἄρα γ' ἐκεῖνος
Ἄρχων χρόνος πημάτων,
Ἧμος ἀρισόχειρ
Ἀχιλλέως ὅπλων ἔπειτ' ἀγὼν πέρι.

ΑΝΤΙΣΤΣΤΗΜΑ Α.

ΤΕΚ. Ἰώ μοι, μοι.
ΧΟΡ. Χωρεῖ πρὸς ἦπαρ (οἶδα) γενναία δύη.
ΤΕΚ. Ἰώ μοι, μοι.
ΧΟΡ. Οὐδέν σ' ἀπισῶ καὶ δὶς οἰμῶξαι, γύναι,
Τοιῶδ' ἀποβλαφθεῖσαν ἀρτίως φίλε.

937. Ἔμελλες τάλας] Ἰακῶς. Ἐώκεις ἄρα καὶ δῆλος ἦς.

938. Στερεόφρων] οἷον, ἐφ' οἷς ἐνόησας καὶ ἤλγεις περιυβρισμένος ὑπὸ τῶν Ἀτρειδῶν, ἔμελλες πληρώσειν κατὰ τὰς φρένας τὴν μοῖραν.

942. Πάννυχα καὶ φαέθοντ'] κατὰ νύκτα καὶ ἡμέραν. Φαέθων, ὁ Ἥλιος, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ Ἡλίου.

943. Ὠμόφρων] Ἀττικῶς μέγα. Οὕτοι γὰρ τὰς αὐτὰς ἔχουσιν ὀρθὰς καὶ κλητικὰς· ἔτω καὶ, ὦ δύσμορ' Αἴας, ἀντὶ τοῦ Αἶαν.

947. Ἄρχων χρόνος] ἀρχηγός. Γενναία δὲ ἡ, ἰσχυρά.

948. Ἧμος ἀρισόχειρ] ἦγεν ἀγὼν ἀρίζων καὶ ἀνδρείων δεόμενος, δυναμένων βαστάσαι τὸν Ἀχιλλέα. Ἵνα τὰ αὐτὰ λάβῃ ὅπλα τότε ἕνεκα.

949. Ἀχιλλέως] ἴαμβος ὀφείλει εἶναι τέλειος ὁ παρὼν στίχος, ἵν' ᾖ ὅμοιος τῷ τῆς ἀντιστροφῆς. Διὸ τὸ Ἀχιλλέως προσετέθη παρ' μὲ, ἁρμοδίως εἶμαι.

953. Οὐδέν σ' ἀπισῶ] εἰσέθασιν ἐν τοῖς πάλαι καρ συγχωρεῖν τοῖς ἀλγοῦσι. Φέρει γὰρ τοῦτο καὶ κόρον τοῦ θρήνου καὶ παραμυθίαν.

954. Τοιῶδ' ἀποβλαφθεῖσαν] στερηθεῖσαν. Ὅταν γὰρ τις τινὸς στερηθῇ, ἀπ' ἐκείνου οὗ ἐστέρηται βέβλαπται, αὐτῷ τῷ ἐστερῆσθαι.

955. Σοὶ

ΤΕΚ. Σοὶ μὲν δοκεῖν ταῦτ' ἐς', ἐμοὶ δ' ἄγαν φρονεῖν.
ΧΟΡ. Ξυναυδῶ.
ΤΕΚ. Οἴμοι, τέκνον, πρὸς οἷα δυσλείας ζυγὰ
Χωρῆμεν· οἷοι νῶν ἐφεζᾶσι σκοποί.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ Β.

ΧΟΡ. Ὦ, μοι ἀναλγήτων
Δισσῶν ἐθρόησας
Ἀναυδόν γ' Ἀτρειδῶν
Ἔργον τῷδ' ἄχει.
Ἀλλ' ἀπείργοι θεός.

ΑΝΤΙΣΥΣΤΗΜΑ Β.

ΤΕΚ. Οὐκ ἂν τάδ' ἔσῃ τῇδε, μὴ θεῶν μέτα.
ΧΟΡ. Καὶ μὴν ἄγαν ὑπερβριθὲς ἄχθος ἤνυσαν.
ΤΕΚ. Τοιόνδε μέντοι Ζηνὸς ἡ δεινὴ θεὸς
Παλλὰς φυτεύει τῶνδ' Ὀδυσσέως χάριν.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ Γ.

ΧΟΡ. Ἦ ῥὰ κελαινώπαν

955. Σοὶ μὲν δοκεῖν] σοὶ μὲν ταῦτα ἐν δόξῃ καταλαμβάνεται, ἐγὼ δὲ σωφῶς ἐπίσαμαι. Ἔοι μὲν γὰρ τῷ χορῷ οἰκειότης πρὸς Αἴαντα, ἀλλ' ἐχ ὅσον πρὸς τὴν Τέκμησσαν.

Ib. Σοὶ μὲν] σοὶ μὲν δοξάζειν ἐοὶ ταῦτα· μοὶ δὲ ἄγαν φρονεῖν ἐοὶ ταῦτα δηλονότι, ἄγαν ἀκριβῶς γινώσκειν.

Ib. Δοκεῖν] δοξάζειν.

Ib. Ἄγαν φρονεῖν] τὸ αἰσθάνεσθαι τῆς λύπης.

957. Δυσλείας ζυγὰ] ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν ζυγῶν τῶν ζευγνύντων τὰς βᾶς.

958. Σκοποί] ἀντὶ τοῦ, ἐπίσκοποι. Οἱ Ἀτρεΐδαι δηλονότι.

Ib. Ἦγεν, κατάσκοποι, ἵνα ποιήσωσι δᾶλας δηλονότι ἡμᾶς.

959. Ὦμοι ἀναλγήτων] ἀσυμπαθῶν, εἰ τοῦτο πράξειαν. Ἢ, τῶν μηδ' ὅλως ἀλγούντων ἐπὶ ταῖς συμφοραῖς τῶν Ἑλλήνων· ἢ πολυαλγήτων, τῶν εἰς πολλὰ ἄχη ἡμᾶς ἐμβαλόντων. Ἄλλως· γράφεται ἰὼ μοι. Περιπαθῶς δὲ ὁ χορὸς ἀναβοᾷ ἐπὶ τῷ Τεκμήσσης λόγῳ.

961. Ἀναυδον ἔργον] ἐπὶ τῷδε τῷ ἄχει ἐθρήνησας ἔργον ἄναυδον τῶν ἀναλγήτων δύο Ἀτρειδῶν. Τυτέστιν, ἐπαίσω τῆς σφαγῆς τοῦ Αἴαντος. Εἶπας καὶ ἕτερον ἔργον ἄναυδον τῶν δύο Ἀτρειδῶν τῶν ἀναλγήτων. Ἦγεν ὅτι βουλεύονται πεισῆσαι ἡμᾶς δᾶλας. Τοῦτο δέ ἐστι τὸ ἄναυδον ἔργον.

962. Τῷδ' ἄχει] τῇ παρούσῃ συμφορᾷ.

964. Οὐκ ἂν τάδ' ἔσῃ] οὐκ ἂν ταῦτα ἐπράχθη ἄτων, μὴ θεῶν βουλομένων. Ὥστε καὶ ταῦτά ἐστι προσδοκᾶν περὶ τῶν Ἀτρειδῶν. Ἄλλως· πρὸς τὸ εἱρημένον ὑπὸ τοῦ θεοῦ, ἀλλ' ἀπείργοι θεός, φησὶν, οὐκ εἰκὸς συλλήψεσθαι ἡμῖν τοὺς θεοὺς, ἐπεὶ οὐδ' ἂν ἐπράχθη ταῦτα.

965. Ἄγαν ὑπερβριθὲς] μέγα καὶ βαρὺ ἤνυσαν οἱ πράξαντες τὰ περὶ τὸν Αἴαντα· ὅ ἐστιν οἱ αἴτιοι τούτων.

968. Κελαινώπαν] οἷον, οὐκ ἐν τῷ φανερῷ,

Θυμὸν ἐφυβρίζει
Ὁ ϖελύτλας * ἀνὴρ,
Γελᾷ δὲ τοῖσι μαινομένοις
Ἄχεσιν πολὺν γέλωτα.
Φεῦ, φεῦ,
Ξὺν διπλοῖ βασιλέες
Κλύοντες Ἀτρεῖδαι.

ΑΝΤΙΣΤΣΤΗΜΑ Γ.

ΤΕΚ. Οἱ δ' ἓν γελώντων, καὶπιχαιρόντων κακοῖς
Τοῖς τῆδ'· ἴσως τοι, κεἰ βλέποντα μὴ ποθεν,
Θανόντ' ἂν οἰμώξειαν ἐν χρείᾳ δορός.
" Οἱ γὰρ κακοὶ γνώμαισι, τἀγαθὸν χεροῖν
" Ἔχοντες ὐκ ἴσασι, ϖρίν τις ἐκβάλῃ.
Ἐμοὶ ϖικρὸς τέθνηκεν, ἢ κείνοις γλυκὺς,
Αὐτῷ δὲ τερπνός, ὧν γὰρ ἠράσθη τυχεῖν,

* Aldus, ϖολύτλας.

ἀλλ' ἐν σκότῳ ἤδη βλεπόμενον, καὶ μέλανα, καὶ οἷον κεκρυμμένον καὶ ὄλιον, καὶ ὐχ ἁπλᾶν Θυμὸν ἐφυβρίζει. Ἔξαθεν δὲ ἡ κατὰ τὸ δὲ ἡμᾶς, λείπει· ἵν' ᾖ, κατὰ τὸν Θυμὸν ἐφυβρίζει ἡμᾶς. Κελαινώπαν δὲ Θυμὸν, ἦγεν βαθυγνώμονα ψυχήν.

Ib. Ἦ ῥα κελαινώπαν] ὄντως ὁ πολύτλας ἀνὴρ, ἦγεν ὁ Ὀδυσσεὺς, κατὰ τὸν κελαινώπαν Θυμόν. Τετέσιν, κατὰ τὴν βαθυγνώμονα ψυχὴν αὐτῷ γελᾷ πολὺν γέλωτα, ἐπὶ τοῖς ἄχεσι τοῖς μαινομένοις. Τετέσιν, τοῖς διὰ τὴν μανίαν συμβεβηκόσιν· ἦγεν ταῖς συμβεβηκυίαις διὰ τὴν μανίαν.

971. Τοῖσι μαινομένοις] τοῖς διὰ μανίαν συμβεβηκόσιν.

975. Κλύοντες Ἀτρεῖδαι] ἀκούοντες τὴν θλίψιν ἡμῶν υἱοὶ τῦ Ἀτρέως Ἀγαμέμνων καὶ Μενέλαος, ἐγγελῶσι δηλονότι.

976. Οἱ δ' ἓν γελώντων] ἀντὶ τῦ γελάτωσαν. Τῦτο δ' ἔφαμεν, λαμβάνοντες ἔξωθεν εἰς τὴν τοιαύτην γενικὴν τὸ ἔςασαν. Ἐπὶ δὲ τῶν ϖαθητικῶν, οἷον τυπτέσθων καὶ τῶν τοιούτων, ὐχ ὕτω λέγομεν, ἀλλὰ τὸ δυϊκὸν ἀντὶ τῦ ϖληθυντικῦ φαμὲν λαμβάνεσθαι.

977. Ἴσως τοι, κεἰ βλέποντα] καὶ νῦν βλέποντα εἶπεν ἀντὶ τῦ ζῶντα, διὸ τὸ χ ϖρόσκειται. Τὸ δὲ οἰμώζω, ἀμεταβάτως, καὶ οἰμώζω τὸν τεθνηκότα.

979. Οἱ γὰρ] οἱ κακότροποι ἄνθρωποι ταῖς γνώμαις.

980. Οὐκ ἴσασι, ϖρίν τις ἐκβάλῃ] ἢ γινώσκουσιν ϖρότερον, ἕως ἂν ἀπορρίψῃ αὐτὸ τὸ ἀγαθὸν δηλονότι ἀπ' αὐτῶν.

981. Ἐμοὶ ϖικρὸς] μᾶλλον ἐμοὶ ϖικρὸς τέθνηκεν, ἤπερ ἐκείνοις γλυκύς· ἐπεὶ ὧν ἐπιθύμει ἔτυχεν· ὐκ ἂν ἦν ἐπηγγελῶεν αὐτῷ οἱ ἐχθροὶ, ὡς αὐτοὶ τῆς ἀπωλείας αἴτιοι γενόμενοι.

Ib. Ἐμοὶ ϖικρὸς τέθνηκεν] ἢ τέθνηκε γλυκὺς ἐκείνοις, ἦγεν τοῖς Ἕλλησιν, ἑαυτῷ δὲ τερπνός. Ὧν γὰρ ϖραγμάτων δηλονότι ἠράσθη τυχεῖν, ταῦτα ἐκτήσατο ἑαυτῷ. Λέγω θάνατον.

Ἐκτήσαθ' αὑτῷ, θάνατον, ὅνπερ ἤθελε.
Τί δῆτα τῆδ' ἐπεγγελῶεν ἂν κάτα;
Θεοῖς τέθνηκεν ἔτος, ἀ κείνοισιν, ἄ.

ΙΑΜΒΟΙ.

ΧΟΡ. Πρὸς ταῦτ' Ὀδυσσεὺς ἐν κενοῖς ὑβριζέτω·
Αἴας γὰρ αὐτοῖς ἐκέτ' ἐστὶν, ἀλλ' ἐμοὶ
Λιπὼν ἀνίας τε καὶ γόους διοίχεται.
ΤΕΥ. Ἰώ μοι, μοι.
ΧΟΡ. Σίγησον· αὐδὴν γὰρ δοκῶ Τεύκρου κλύειν,
Βοῶντος ἄτης τῆσδ' ἐπίσκοπον μέλος.
ΤΕΥ. Ὦ φίλτατ' Αἴας, ὦ ξύναιμον ὄμμ' ἐμοὶ,
Ἆρ' ἠμπόληκας, ὥσπερ ἡ φάτις κρατεῖ;
ΧΟΡ. Ὤλωλεν ἀνὴρ, Τεῦκρε, τῆτ' ἐπίσασο.
ΤΕΥ. Ὤ, μοι, βαρείας ἆρα τῆς ἐμῆς τύχης.
ΧΟΡ. Ὡς ὧδ' ἐχόντων.
ΤΕΥ. Ὤ τάλας ἐγὼ, τάλας.
ΧΟΡ. Πάρα γενάζειν.
ΤΕΥ. Ὤ περισπερχὲς πάθος.
ΧΟΡ. Ἄγαν γε, Τεῦκρε.
ΤΕΥ. Φεῦ τάλας· τί γὰρ τέκνον

Θάνατον, ὃν ἤθελεν. Εἰ ἓν ἕ ἐπεθύμει, τοῦτο ἐτέλεσε δηλονότι· πῶς ἂν, ἐπαγγελῶεν αὐτῷ οἷ ἐχθροὶ αὐτοῦ, ὥσπερ ἂν εἰ εἶδον αὐτὸν παθόντα ὅπερ οὐκ ἤθελεν; ἄλλως τε, καὶ ὑπὸ τῶν θεῶν τέθνηκεν ἔτος, οὐχ ὑπ' ἐκείναν.

985. Θεοῖς τέθνηκεν] Θεῶν βουλομένων· ἀ γὰρ οἱ Ἕλληνες τὴν τοιαύτην αἰτίαν αὐτῷ παρέσχον.

989. Ἰώ μοι, μοι] δεῖ γενέσθαι βοὴν, ἣν ἀκούσας ὁ χορὸς ἐφίστησι, γνωρίζων τὸ φθέγμα τοῦ Τεύκρου βοῶντος.

991. Ἐπίσκοπον μέλος] σημαντικόν, ἔφορον, οὐχ ἡμαρτηκὸς, τῆς συμφορᾶς, ἀλλ' ἐσχασμένον.

992. Ὦ φίλτατ' Αἴας] ἔρχεται μεταπιμφθεὶς ὑπὸ Τεκμήσσης.

993. Ἆρ' ἠμπόληκας] ἀντὶ τοῦ, ἀπημπόληκας, ἦγον πέπρακας, προδέδωκας.

Ib. Κρατεῖ] ἀντὶ τοῦ, ἐπικρατεῖ.

996. Ἐχόντων] ἦγεν, διακειμένων. Τῶν κατὰ τὸν Αἴαντα πραγμάτων δηλονότι. Τὸ ἑξῆς, ὡς ὧδ' ἐχόντων, πάρα γενάζειν.

999. Περισπέρχες] ἀντὶ τοῦ βαρύ. Ἤτοι ἀμηχανίαν ἐμποιῶν. Περισσῶς κατεπεῖγον. ἀπὸ τοῦ περισπέρχεσθαι τὸ περιστρέφεσθαι· οἱ ἐν δεινῷ τινὶ καταστάντες ἢ χρείᾳ, καὶ μὴ εὑρίσκοντες λύσιν τάττων, ἄνω καὶ κάτω φέρονται πλανώμενοι ὑπ' ἀπορίας· ἐφ' ὧν λέγεται καὶ τὸ ἀλύειν, ὃ γίνεται ἀπὸ τοῦ ἄλη ἢ πλάνη.

1001. Τί γὰρ τέκνον τὸ τῆδε] καὶ πρὶν ἀκοῦσαι τῶν ἐντολῶν ὁ Τεῦκρος ἔδειξε τὴν περὶ τὸν παῖδα κηδεμονίαν ἀφ' ἑαυτοῦ φρονίμως.

Τὸ τῆδε; πῆ μοι γῆς κυρεῖ τῆς Τρωάδος;
ΧΟΡ. Μόνος παρὰ σκηναῖσιν.
ΤΕΥ. Οὐχ ὅσον τάχος
Δῆτ' αὐτὸν ἄξεις δεῦρο, μήτις ὡς κενῆς
Σκύμνον λεαίνης δυσμενῶν ἀναρπάσῃ;
Ἰὼ, ἐγκόνει, σύγκαμνε· "τοῖς θανοῦσί τοι
"Φιλῶσι πάντες κειμένοις ἐπεγγελᾶν."
ΧΟΡ. Καὶ μὴν ἔτι ζῶν, Τεῦκρε, τῆδέ σοι μέλειν
Ἐφίετ' ἀνὴρ κεῖνος, ὥσπερ ἦν μέλει.
ΤΕΥ. Ὦ τῶν ἁπάντων δὴ θεαμάτων ἐμοὶ
Ἄλγιστον, ὧν προσεῖδον ὀφθαλμοῖς ἐγώ·
Ὁδός τ' ἀνιάσασα δὴ πασῶν ὁδῶν
Μάλιστα τἀμὸν σπλάγχνον, ἣν δὴ νῦν ἔβην,
Ὦ φίλτατ' Αἴας, τὸν σὸν ὡς ἐπῃσθόμην
Μόρον, διώκων κἀξιχνοσκοπούμενος.
Ὀξεῖα γάρ σε βάξις, ὡς θεῦ τινὸς,
Διῆλθ' Ἀχαιοὺς πάντας, ὡς οἴχῃ θανών.
Ἃ 'γὼ κλύων δύστηνος, ἐκπεσὼν μὲν ὧν,
Ὑπεσέναζον· νῦν δ' ὁρῶν ἀπόλλυμαι.
Οἴμοι.

1005. Μήτις] ἵνα μήτις ὑπὸ τῶν δυσμενῶν ἀναρπάσῃ αὐτὸν τὸν Εὐρυσάκην, ὥσπερ σκύμνον ἀπὸ κενῆς λεαίνης, ἦγον ἐσερημένης τε ἄῤῥενος.

1007. Ἰὼ, ἐγκόνει, σύγκαμνε] ἄπελθε. Ἀπὸ τῆς σπουδῆς ἔγειρε κοινωρτόν. Καὶ συγκακοπάθει τοῖς θανοῦσιν.

1008. Κειμένοις] τὸ κεῖσθαι ἐπὶ τῶ τεθνηκότος ἰδίως εἰώθασι ταύτην.

1012. Ἄλγιστον] ἦγον, ἀλγεινότατον, λυπηρότατον ἐμοὶ θέαμα δυλονότι ἁπάντων τῶν θεαμάτων, ὧν εἶδον ἐγὼ τοῖς ὀφθαλμοῖς.

1013. Ὁδός τ'] καὶ ᾗ ὁδὸς ἀνιάσασα τὸ ἐμὸν σπλάγχνον μάλιστα πασῶν τῶν ὁδῶν, ἣν νῦν ἔβην, ὦ φίλτατ' Αἴας, διώκων. Ἦγον, φθάσαι ζητῶν, καὶ ἐξιχνοσκοπούμενος. Τουτέστι, κατ' ἴχνος ἀκολουθῶν, ὡς ἐπῃσθόμην ἀντὶ τοῦ, ἤκουσα τὸν σὸν μόρον.

1016. Διώκων] ἦγον φθάσαι ζητῶν.

Ib. Κἀξιχνοσκοπούμενος] κατ' ἴχνος ἀκολουθῶν.

1017. Ὀξεῖα γάρ σε βάξις] ἡ κοινῶς τὸ ἐξὺ ἐπὶ τῆς φήμης, ἀλλ' ὁρμὴν ἔχει, ἐπὶ τοῖς ἀξιώμασι προσβεβηκόσι.

Ib. Ὡς θεῦ] ἤτοι ὡς ἀπὸ θεοῦ, ἢ ὥσπερ θεοῦ, τοῦτο δὲ πρὸς τὴν φήμην μόνον, ἐπεὶ γίγνεται βλάσφημον διὰ τῆς ἐξῆς.

1020. Ὑπεσέναζον] ἴσως ἠσύχως ἐσέναζε διδοικὼς τὰς ἐχθρούς,

1022. Ἰὼ

Ἰὼ ἐκκάλυψον, ὡς ἴδω τὸ πᾶν κακόν.
Ὦ δυσθέατον ὄμμα, καὶ τόλμης πικρᾶς,
Ὅσας ἀνίας μοι κατασπείρας, φθίνεις;
Ποῖ γὰρ μολεῖν μοι δυνατὸν, εἰς ποίους βροτοὺς,
Τοῖς σοῖς ἀρήξαντ' ἐν πόνοισι μηδαμῶ;
Ἦπου Τελαμὼν, σὸς πατὴρ ἐμός θ' ἅμα,
Δέξαιτ' ἂν εὐπρόσωπος ἵλεώς τ' ἴσως
Χωρεῖντ' ἄνευ σοῦ; πῶς γὰρ ἔχ; ὅτῳ πάρα
Μηδ' εὐτυχοῦντι, μηδὲν ἥδιον γελᾶν.
Οὗτος, τί κρύψει; ποῖον ἐκ ἐρεῖ κακόν;
Τὸν ἐκ δορὸς γεγῶτα πολεμίᾳ νόθον,
Τὸν δειλίᾳ προδόντα καὶ κακανδρίᾳ

1022. Ἰὼ ἐκκάλυψον] πρὸς τὸν χορόν φησιν, ἤ τινα τῶν Θρακῶντων· ἢ γὰρ Τέκμησσα ἐπὶ τὸν παῖδα ἀπῆει.

1023. Ὦ δυσθέατον] ὡς ἀνακαλύψας τοῦτο φησί.

Ib. Δυσθέατον] ἤγουν, δυσκόλως θεαθῆναι δυνάμενον.

Ib. Πικρᾶς] τὸ πικρὸν ἐπὶ γεύσεως λέγεται. Καὶ ἀπὸ τούτου ἐπὶ τῆς ἄλγους τῆς ψυχῆς· ὃ γὰρ πικρὸν ἐπὶ γεύσεως, τοῦτο ἀλγεινὸν ἐπὶ ψυχῆς. Λέγεται καὶ πικρὸν τὶ, ὡς πρόξενον πικρίας, ἐχ ὡς πικρὸν αὐτὸ ὄν· ὡς τὸ ξίφος ἐνταῦθα λέγει πικρόν.

1023. Ὦ δυσθέατον ὄμμα] ἰστέον ὅτι τὸ ὦ ὐ μόνον πρὸς κλητικὴν, ἀλλὰ καὶ πρὸς γενικὴν φέρεται. Ἀμφότερον ἔν ἐστιν ἐνταῦθα· Ἄλλως· ὦ δυσθέατον λέγε ὄμμα, καὶ ὦ ὄμμα τολμῆς πικρᾶς· τολμῆς γὰρ ἦν τὸ ὄμμα· πρὸς γενικὴν δὲ, τὸ ὦ συνάπτειν. Λόγον ἐκ ἔχει πρὸς εὐθεῖαν μέντοι σπανίως, ὡς τὸ ὦ θεός, καὶ ὦ δυστυχής.

1024. Κατασπείρας] δαιμονίως καὶ τὸ σπείρας. Οἷον ἀρχὴν κακῶν παρασχών· ἢ τὸ σπείρας ἐπὶ πλήθους κακῶν τακτέον.

1025. Ποῖ γὰρ μολεῖν] ἤγουν, πᾶ γάρ ἐστι δυνατόν μοι ἐλθεῖν μὲ τὸν ἀρήξαντα καὶ βοηθήσαντα ἀδαμῶς τοῖς σοῖς πόνοις. Τὸ δὲ ἐν παρέλκον ἐστί.

1026. Τοῖς σοῖς ἀρήξαντ'] ἤγουν, μηδαμῶ ἐν τοῖς σοῖς πόνοις ἀρήξαντα, ἤγουν βοηθήσαντα.

1027. Ἦπου Τελαμὼν] τὸν ἐναντίον συνάγει ὁ λόγος. Ἤγουν, ἐκ εὐμενῶς με δέξεται. Πρὸς ὃ ἐπάγεται τὸ, πῶς γὰρ ἐκ. Ἆρα ὁ Τελαμὼν ὁ σὸς πατὴρ καὶ ὁ ἐμὸς ἅμα, δέξαιτο ἐμὲ εὐπρόσωπος καὶ ἵλεως τάχα, ἐρχόμενον ἐκεῖ εἰς τὴν Σαλαμῖνα ἄνευ σοῦ; πῶς γὰρ δέξαιτο; ἐχὶ δέξαιτο· ᾧτινι Τελαμῶνι μηδὲ εὐτυχοῦντι πάρεστι τὸ γελᾶν ἥδιον. Οὗτος ὁ Τελαμὼν ἆρα κρύψει τὸ πάθος; μηδέν. Ἤγουν ἀδαμῶς. Ποῖον κακὸν ἐκ ἐρεῖ πρὸς ἐμέ;

Ib. Ἦπου Τελαμὼν] ἅμα μὲν πρὸς τῆς ἱστορίας, ὅτι ἐκβέβληται. Ἅμα δὲ καὶ πρὸς τὸ πιθανὸν τῆς ὑπονοίας.

1028. Εὐπρόσωπος] ἀντὶ τοῦ εὐπροσώπως. Τετέχνι ἱλαρῷ προσώπῳ. Εὐπρόσωπος δὲ, ὁ εὐειδής. Καὶ ἀπὸ τούτου εὐπρόσωπος αἰτία. Ἡ πιθανὴ καὶ εὐπρεπής.

1029. Πῶς γὰρ ἔχ; ὅτῳ πάρα] συνάγει τὸ ἐναντίον ὁ λόγος, ἤγουν, ἐκ εὐμενῶς με δέξεται· πρὸς ὃ ἐπάγεται, πῶς γὰρ ἔχ, ὅτῳ πάρα· ἤγουν ὅτῳ μηδὲν (τετέχνι μηδαμῶς) πάρεστιν ἡδ' εὐτυχοῦντι γελᾶν ἡδέως. Ἄλλως πῶς γὰρ ἔτι με ἡδέως δέξεται, ᾧ καὶ εὐτυχοῦντι τὸ προσκυνεῖν ἄπεστι καὶ ἱλαρόν. Οὐχ ὅτῳ πάρα, ἔχ ᾧ τινι ἡδ' εὐτυχοῦντι πάρεστι τὸ γελᾶν εὐτυχοῦντι δὲ εἶπεν, ἐκ ἐπὶ τῷ υἱῷ ἐσφαγμένῳ, ἀλλ' ἐπὶ ταῖς ἀνδραγαθίαις τοῦ υἱοῦ, καὶ τῇ ἁλώσει τῆς Τροίας.

1031. Τί κρύψει] κακὸν σιγήσει, ἀπὸ κοινοῦ.

1032. Τὸν ἐκ δορὸς] ἤγουν, τὸν γεγονότα νόθον

Σὲ, φίλτατ' Αἴας, ἢ δόλοισιν, ὡς τὰ σὰ
Κράτη θανόντος, καὶ δόμους νέμοιμι σούς.
Τοιαῦτ' ἀνὴρ δύσοργος ἐν γήρᾳ βαρὺς
Ἐρεῖ πρὸς ὑδὲν, εἰς ἔριν θυμούμενος.
Τέλος δ' ἀπωσὸς γῆς ἀπορριφθήσομαι,
Δῆλος λόγοισιν ἀντ' ἐλευθέρᾳ φανείς.
Τοιαῦτα μὲν κατ' οἶκον· ἐν Τροίᾳ δέ μοι
Πολλοὶ μὲν ἐχθροὶ, παῦρα δ' ὠφελήσιμοι.
Καὶ ταῦτα πάντα, σῇ θανόντος, εὑρόμην.
Οἴμοι, τί δράσω; πῶς δ' ἀποσπάσω πικρᾶ
Τῆδ' αἰόλᾳ κνώδοντος; ὦ τάλας, ὑφ' ἕ

θον ἐκ δορὸς πολεμίᾳ, τετέχθαι ἐκ γυναικὸς μάχῃ πολεμίᾳ κρατηθείσης.

1034. Ὡς τὰ σὰ] ὅπως τὰ σά.

1036. Ἀνὴρ δύσοργος] ὁ ἄνθρωπος ὢν ἐκ φύσεως βαρύθυμος, ὁ Τελαμὼν δηλονότι. Ἰσέον, ὅτι ἰδιόν ἐστι τοῖς γέρουσιν, ἔχειν ἀεὶ τὸ δυσάρεστον καὶ δύσκολον, καὶ τὸ βαρύνεσθαι ἐπὶ πᾶσιν. Ἦν μὲν ὁ Τελαμὼν καὶ αφ' ἑαυτῆ δύσοργος, καὶ πάνυ ὀργίλος. Γέγονε δὲ καὶ βαρὺς, ἕνεκα τῶν γηράτων.

1037. Πρὸς ὑδὲν] πρὸς ἀλιθές· ἢ αἰτιόν μοι.

Ib. Εἰς ἔριν] εἰς μάχην· ἔρις ὁ ζῆλος καὶ ἡ μίμησις, καὶ ἔρις ἡ μάχη.

1038. Τέλος] κατὰ τὸ τέλος, ἐπιῤῥηματικῶς.

Ib. Ἀπορριφθήσομαι] ἐκπεσοῦμαι τῆς γῆς τῆς πατρῴας.

1039. Δῆλος λόγοισιν] ταῖς τῆ πατρὸς λοιδορίαις.

1041. Πολλοὶ μὲν ἐχθροὶ] πολλοὶ ἐχθροὶ Ἕλληνές τε καὶ Τρῶες· ὀλίγοι δὲ ὠφελήσιμοι Ἕλληνες.

Ib. Παῦρα δ'] παρὰ τισὶ μὲν τῶν βιβλίων, παῦροι, παρὰ τισὶ δὲ παῦρα εὑρίσκεται· ἔστι δὲ τὸ παῦρα κρεῖττον τῆ παῦροι, διὰ τὸ σώζειν τὸ μέτρον· τέταρτος γὰρ πούς ἐστιν· ὀφείλει δὲ ἕκτος ἴαμβος εἶναι. Εἰ δέ τις εἴποι, ὅτι καὶ τὸ παῦροι τὸ ροι βραχύ ἐστι (διὰ τοῦτο γὰρ καὶ τὸ παῦ περισπῶμεν) ἴσω ὅτι οἱ ποιηταὶ τῶν εὐθειῶν πληθυντικῶν τὰ τέλη, εἴτε διὰ τῆ αι ἐκφέρονται, ὡς τὸ μᾶσαι· εἴτε διὰ τῆ οι, ὡς τὸ πλόοι, ἀντὶ μακρῶν δέχονται, ἐὰν μὴ ἡ ἐπαγομένη λέξις ἀπὸ φωνήεντος ἄρχηται. Τότε γὰρ αὐτὰ κοινὴν συλλαβὴν ἠγέναται· ἔστι δὲ τὸ παῦρα ἀντὶ τῆ ὀλίγα καὶ ὑδαμῶς, ὥσπερ ἐστὶ καὶ τὸ, Τί βαιὸν ὄντως ἐντρέπῃ τῆς συμμάχου; τὸ γὰρ βαιὸν ἀντὶ τῆ ὀλίγον καὶ ὑδαμῶς ἐνταυθοῖ νοητέον. Οὐ μόνον δὲ τὰ τέλη τῶν πληθυντικῶν εὐθειῶν, ἀλλὰ καὶ τὰ τῶν ὁριστικῶν ῥημάτων, καὶ ἀπαρεμφάτων, καὶ προστακτικῶν, τὰ δίφθογγον ἔχοντα ἐν τῷ τέλει, ἀντὶ μακρῶν δέχονται, συμφώνῳ ἐπιφερομένῳ φωνήεντος δὲ, καὶ ταῦτα κοινὴν συλλαβὴν ἠγέναται.

Ib. Ὠφελήσιμοι] ἀντὶ τῆ ὠφέλιμοι. Ἐπιτήδειοι εἰς ὠφέλειαν.

Ib. Ὠφελήσιμοι] Ἦγεν, ὠφέλειαν ἐμοὶ προξενήσαντες. Διὰ τὸ κοινῶς ἅπαντας ἐθελῆσαι βλάψαι τὸν Αἴαντα.

1043. Πῶς σ' ἀποσπάσω] πῶς (φησὶ) τὸ σῶμα ἀπὸ τῆ ξίφους ἑλκύσω; συμπληρῶσαι δὲ βούλεται καὶ Θάπτειν αὐτόν· καλῶς δὲ, τῇ μὲν Τεκμήσσῃ περιῆψε τὸ σκιπάσαι αὐτὸν, ὡς γυναικί. Τῷ δὲ Τεύκρῳ ὡς ἀνδρὶ καὶ ἀδελφῷ, τὰ δέοντα ποιεῖν περὶ τὸ σῶμα.

1044. Τῆ δ' αἰόλᾳ κνώδοντος] τῆς ἀκμῆς τῆ ξίφους, τῆς ὀξείας εἰς τὸ καίνειν, ὡς ὄξος· ὀδοῦσι γὰρ περιβάλλεται ὀξέσιν. Ἀπὸ δὲ τῆ ἄκρα

Φονέως ἄρ' ἐξέπνευσας; εἶδες ὡς χρόνῳ
Ἔμελλέ σ' Ἕκτωρ, καὶ θανὼν, ἀποφθίσειν;
Σκέψασθε πρὸς θεῶν τύχην δυοῖν βροτοῖν·
Ἕκτωρ μὲν, ᾧ δὴ τῆδ' ἐδωρήθη πάρα,
Ζωστῆρι πρισθεὶς, ἱππικῶν ἐξ ἀντύγων
Ἐγκάπτετ' αἰὲν, ἕστ' ἀπέψυξεν βίον·
Οὗτος δ' ἐκεῖνα τήνδε δωρεὰν ἔχων,
Πρὸς τῆδ' ὅλωλε θανασίμῳ πεσήματι.
Ἆρ' ἐκ Ἐριννὺς τῆτ' ἐχάλκευσε ξίφος,
Κἀκεῖνον Ἅιδης δημιοργὸς ἄγριος;
"Ἐγὼ μὲν ἦν καὶ ταῦτα καὶ τὰ πάντ' ἀεὶ
"Φάσκοιμ' ἂν ἀνθρώποισι μηχανᾶν θεός."
Ὅτῳ δὲ μὴ τάδ' ἐστὶν ἐν γνώμῃ φίλα,
Κεῖνός τ' ἐκεῖνα σεργέτω, κἀγὼ τάδε.

ΧΟΡ. Μὴ τεῖνε μακρὰν, ἀλλ' ὅπως κρύψεις τάφῳ
Φράζε τὸν ἄνδρα, χ' ὥ,τι μυθήσῃ τάχα.

ἄκρα τὸ ξίφος δηλοῖ. Αἰόλα· τὴν συνεχῆ κίνησιν πάσχοντος διὰ τὴν λεπτότητα.

1047. Πεὸς θεῶν] συνίζησις.

Ib. Σκέψασθε] ἤγαν, ὦ ἄνδρες, σκοπήσατε καὶ ἴδετε, ἕνεκα τῶν θεῶν τὴν τύχην τῶν δύο ἀνθρώπων, Αἴαντός τε καὶ Ἕκτορος.

1048. Ἕκτωρ] ὁ Ἕκτωρ ἐν τῷ ζωστῆρι ᾧ ἐδωρήθη καὶ ἐφιλοφρονήθη παρὰ τῆδε τῷ Αἴαντος, ἐκνάπτετο, καὶ συρόμενος κατεκόπτετο ἐκ τῶν Ἱππικῶν ἀντύγων καὶ τῆς τῷ ἅρματος περιφερείας, ἕς τε καὶ ἕως ἀπέψυξε τὸν βίον. Ἀπέψυξε δὲ εἶπεν ἀντὶ τῷ ἀπεβάλετο τὸν βίον καὶ τὴν ζωὴν, πρισθεὶς καὶ κατακοπεὶς· παρ' ὅσον οἱ εἰσπνέοντες ψυχραίνονται παντὶ τῷ σώματι, τῷ τὴν θερμὴν ἐμποιοῦντος αἵματος εἰς τὴν καρδίαν εἰσδραμόντος, φυλακῆς ἕνεκα, καὶ πάντα τὰ μέρη καταλελοιπότος ψυχρά.

1049. Πρισθεὶς] ἤγαν δεθείς.

Ib. Ἀντύγων] ἤγαν ἁρμάτων.

1051. Οὗτος δ' ἐκεῖνα] οὗτος δὲ ὁ Αἴας ἔχων τὴν δωρεὰν ἐκείνη τῷ Ἕκτορος, ἤγαν τόδε τὸ ξίφος, παρὰ τῆδε ὅλωλε θανασίμῳ πτώματι.

1052. Πεσήματι] ἀντὶ τῷ πτώματι.

1054. Κἀκεῖνον] δηλονότι τὸν ζωστῆρα.

1055. Ἐγὼ μὲν ἦν καὶ ταῦτα] καλῶς τὸ φάναι πάντα κατὰ γνώμην θεῶν γίγνεσθαι· εἰσὶ γάρ τινες ἑτεροδοξάντες.

1057. Ὅτῳ δὲ μὴ τάδ' ἐστὶν] τὸ ἐκ θεῶν μηχανᾶσθαι ταῦτα.

Ib. Ὅτῳ μὴ] ᾧτινι μὴ ταῦτα, ἃ λέγω καὶ φρονῶ ἐγὼ, εἰσὶν ἐν τῇ γνώμῃ αὐτῷ ἀγαπητά.

1058. Ἐκεῖνα σεργέτω] τὰ ἑαυτῷ δόγματα. Γέγονε δὲ τοῦτο καὶ παροιμικόν.

1059. Μὴ τεῖνε] ἀντὶ τῷ ἀπότεινε, λόγον δηλονότι. Τὸ ἀποτείνειν γὰρ ἐπὶ λόγῳ λέγεται· οἷον, ἀπέτεινε λόγον μακρόν.

1059, 1060. Ἀλλὰ—Φράζε] σκόπει ὅπως κρύψεις τὸν ἄνδρα ἐν τάφῳ. Ὅπως, ἀντὶ τῷ πῶς, καὶ ἀντὶ τῷ ἵνα, καὶ ἀντὶ τῷ καθά. Ἐνταῦθα ἀντὶ τῷ πῶς.

1060. Χ' ὥ,τι μυθήσῃ τάφα] καὶ ὅτι μυ-

θήσῃ

Βλέπω γὰρ ἐχθρὸν φῶτα, καὶ τάχ' ἂν κακοῖς
Γελῶν, ἃ δὴ κακῦργος ἐξίκοιτ' ἀνήρ.
ΤΕΥ. Τίς δ' ἐστὶν ὄντιν' ἄνδρα προσλεύσσεις στρατῦ;
ΧΟΡ. Μενέλαος, ᾧ δὴ τόνδε πλῶν ἐσείλαμεν.
ΤΕΥ. Ὁρῶ· μαθεῖν γὰρ, ἐγγὺς ὢν, ὑ δυσπετής.
ΜΕΝ. Οὗτος, σὲ φωνῶ· τόνδε τὸν νεκρὸν χεροῖν
Μὴ συγκομίζειν, ἀλλ' ἐᾶν ὅπως ἔχει.
ΤΕΥ. Τίνος χάριν τοσόνδ' ἀνήλωσας λόγον;
ΜΕΝ. Δοκῶντ' ἐμοὶ, δοκῶντα δ' ὃς κραίνει στρατῦ.
ΤΕΥ. Οὐκῦν ἂν εἴποις ἥντιν' αἰτίαν προθείς;
ΜΕΝ. Ὅθ' ἕνεκ' αὐτὸν ἐλπίσαντες οἴκοθεν
Ἄξειν* Ἀχαιοῖς ξύμμαχόν τε καὶ φίλον,
Ἐξεύρομεν ζητοῦντες ἐχθίω Φρυγῶν·
Ὅστις στρατῷ ξύμπαντι βουλεύσας φόνον,
Νύκτωρ ἐπεστράτευσεν, ὡς ἔλοι δορί.
Κεἰ μὴ θεῶν τις τήνδε πεῖραν ἔσβεσεν,
Ἡμεῖς μὲν ἂν τήνδ', ἣν ὁδ' εἴληχεν τύχην,

* Aldus, Ἄγειν.

θήσῃ πρὸς τὴν ἔφοδον Μενελάου· τετέχθαι τὴν ἀρχὴν· ἤτοι πρὸς αὐτὸν Μενέλαον.

1062. Ἐξίκοιτ' ἀνὴρ] πιθανῶς πάρεσιν, ὅτι ὑ συμπαθήσων πάρεσιν. Οὐκ ἀργῶς δὲ τοῦτο, ἀλλ' ὥσπερ προπαρασκευάζων τὸν Τεῦκρον. Λέγει δὲ, ἐξίκοιτο ἂν (ἦγεν διεξέλθοι) ἃ ἀνὴρ κακοῦργος ἐξίκοιτο ἂν δηλονότι.

Ib. Ἐξίκοιτ' ἀνὴρ] ὑ μόνον διεξέρχομαι, ἀλλὰ καὶ ἐξέρχομαι χωρὶς τῆς διὰ φαμὲν, ὡς ἐνταῦθα.

Καὶ Εὐριπίδης,

"Θνητοὶ γὰρ ἐξίασι πάντα δὴ κάλων."

1063. Τίς δ' ἐστὶν] ἦγεν, τίς ἀνὴρ ἐστιν ἀπὸ τοῦ στρατοῦ, ὃν προσλεύσσεις, ἦγεν βλέπεις;

1064. Ὦ, δὴ τόνδε πλῶν] ἀντὶ τοῦ, δι' ὅντινα τὸν ἐπὶ Τροίαν ἐστειλάμεθα πλοῦν.

Ib. Ἐσείλαμεν] ἀντὶ τοῦ ἐστειλάμεθα. Στέλλω, τὸ κοσμῶ· στέλλομαι δὲ, ἐπὶ τῆς ἐν θαλάσσῃ πορείας, οἷον ἐστείλατό τις τόνδε τὸν πλοῦν.

Ib. Μαθεῖν γὰρ, ἐγγὺς] ἦγεν ἐγγὺς γὰρ ὢν ὑ δυσπετὴς ἐστιν εἰς τὸ θεαθῆναι. Δυσπετὴς, ὁ δυσκόλως ὑπείκων, ἦγεν ὁ δυσχερὴς, ᾧ ἐναντίον ὁ εὐπετὴς, ὁ εὐκόλως ὑπείκων. Προπετὴς, ὁ ἔμπροσθεν κείμενος· προπέτης δὲ, παροξυτόνως, προαρπάζων τὸ πρᾶγμα, καὶ παρὰ τὸν καιρὸν παρρησιαζόμενος· ἀπὸ τῶν σφοδρῶν τῶν πρὸ τοῦ καιροῦ ζητούντων πίπτεσθαι.

1067. Μὴ συγκομίζειν] μὴ θέλε κηδεύειν, ἀλλὰ θέλε ἀφιέναι καθὼς διάκειται.

1070. Οὐκῦν] οὐκοῦν, εἴποις ἂν, προσθεὶς δι' ἥντινα αἰτίαν προστάσσεις μοι μὴ συγκομίσαι τὸν νεκρὸν, ἀλλ' ἐᾶν αὐτὸν καθὼς διάκειται.

1076. Κεἰ μὴ θεῶν] καὶ ἂν μὴ τις ἀπὸ τῶν θεῶν ἔσβεσε τήνδε τὴν πεῖραν, ἡμεῖς μὲν ἂν θανόντες πρὸ κείμεθα ἐν αἰσχίστῳ μόρῳ, κατὰ ταύτην τὴν τύχην, ἣν εἴληχεν οὗτος ὁ Αἴας. Ἦγεν ἀνελπίστως οὕτω καὶ αἰφνιδίως.

Θανόντες ἂν πρὸκείμεθ' ἐχθίςῳ μόρῳ *·
Οὗτος δ' ἂν ἔζη· νῦν δ' ἐνήλλαξεν θεὸς
Τὴν τῆδ' ὕβριν πρὸς μῆλα καὶ ποίμνας πεσεῖν·
Ὧν ἕνεκ' αὐτὸν ἅτις ἐς ἀνὴρ σθένων
Τοσοῦτον, ὥςτε σῶμα τυμβεῦσαι τάφῳ·
Ἀλλ' ἀμφὶ χλωρὰν ψάμαθον ἐκβεβλημένος †,
Ὀρνισι φορβὴ παραλίοις γενήσεται.
Πρὸς ταῦτα, μηδὲν δεινὸν ἐξάρῃς μένος.
Εἰ γὰρ βλέποντος μὴ 'δυνήθημεν κρατεῖν,
Πάντως θανόντος ἄρξομεν, κἂν μὴ θέλῃς,
Χερσὶν παρευθύνοντες· ἁ γὰρ ἐσθ' ὅπᾳ
Λόγων ἀκοῦσαι ζῶν ποτ' ἠθέλησ' ἐμῶν.
" Καίτοι κακῶ πρὸς ἀνδρὸς, ἄνδρα δημότην

* Aldus, αἰσχίςῳ μόρῳ. † Turn. ἐκβεβλημένον.

1078. Προκείμεθ'] δέον εἰπεῖν πρὸς τὸ μόρῳ δν εἴλκυεν, ἐπειδὴ ὁ τοιοῦτος δυστυχία τις ἦν. Οὐ γὰρ φυσικῶς, ἀλλ' οἰκτρῶς διὰ ξίφος γέγονεν, ὅθεν καὶ ἔχθιςον καλεῖ· πρὸς τοῦτο καὶ τὴν σύνταξιν ἀπέτεινεν ὅτως, ἡμεῖς μὲν θανόντες ὑπ' αὐτῶ προκείμεθα ἂν ἐν ἐχθίςῳ θανάτῳ, ἦν τύχη καὶ δυστυχίαν εἵλεχε καὶ ἐκλη-ρώσατο ὅτος, τὴν δὲ καὶ ταύτην ἦν ὁρῶμεν, σφαγεὶς αὐτὸς ὑπ' αὐτοῦ.

1081. Ὧν ἕνεκ' αὐτὸν] ἀδεὶς ἐςιν ἀνὴρ σθένων τοιοῦτον ὥςτε τυμβεῦσαι τάφῳ, ἤγουν ἐνταφιάσαι αὐτόν. Εἶτα ἁπάγει τὸ σῶμα. Καὶ ἔςιν ὅμοιον τῷ, ποῖόν σε φύγεν ἔρκος ὀδόντων; ἐφ' οἷς ὅλον τι δείκνυται καὶ μέρος. Προαρπάζει δὲ τὸ ὅλον τὴν δύναμιν τοῦ ῥήματος, εἶτα ἅςπερ ἐκ μεταμελείας δίδωσιν αὐτὴν τῷ μέρει. Συνυπακούεται γὰρ ἐν τούτοις ἐπὶ τῆ μέρει ἡ κατὰ πρόθεσις, ἵν' ᾖ ὅτως, ποῖον ἔπος ἔφυγέ σε; λέγω κατὰ τὸ ἔρκος τῶν ὀδόντων. Καὶ ἀδεὶς ἐςιν ἀνὴρ σθένων τοσοῦτον, ὥςτε τυμβεῦσαι τῷ τάφῳ αὐτὸν, λέγω κατὰ τὸ σῶμα.

1083. Ἀμφὶ χλωρὰν ψάμαθον] διὰ τὰ ἐκεῖσε φυτά.

1085. Δεινὸν] δεινὸν ἀντὶ τοῦ μέγα καὶ βαρὺ καὶ χαλεπὸν καὶ ἐπιβλαβὲς, μένος αἰνταρῆς.

1086. Μὴ 'δυνήθημεν] Εἰ γὰρ μὴ ἐδυνήθημεν ἄρχειν αὐτοῦ ζῶντος, πάντως γὰρ ἄρξομεν αὐτοῦ θανόντος, κἂν σὺ μὴ θέλῃς, ὦ Τεῦκρε βίᾳ χειρῶν νικῶντες· ἁ γὰρ ἦν δυνατὸν ποτὲ, ὑπακοῦσαι τῶν ἐμῶν λόγων. Ἔχει δὲ ὁ λόγος ὅτως. οὐ γὰρ ἐθέλησε ζῶν αὐτὸς ὁ Αἴας ἀκοῦσαι τῶν ἐμῶν λόγων.

1088. Χερσὶν παρευθύνοντες] ἐκτρέποντες, ἀπὸ τῶν μὴ ἐώντων τινὰς βαδίζειν τὴν ἑαυτῶν ὁδὸν, ἀλλὰ παρανεύοντων αὐτές.

Ib. Οὐ γὰρ ἐσθ' ὅπᾳ] οὐκ ἔςιν ὅπᾳ, ἀντὶ τοῦ ἀδαμοῦ· τετέχνιν οὐκ ἔςι τόπος ὅπᾳ. Οὐκ ἔςιν ὅτε, ἀντὶ τοῦ ἀδέποτε· ἦγεν οὐκ ἔςι χρόνος ὅτε. οὐκ ἔςιν ὅπως, ἀντὶ τοῦ, οὐκ ἔςι τρόπος ὅπως.

1090. Καίτοι κακῶ πρὸς ἀνδρὸς] ἐκ γενικῆς ἀξιάμενος, αἰτιατικὴν ἐπήνεγκε πρὸς τὸ ἀπαρέμφατον· ὅτως γὰρ ἔδει εἰπεῖν, ἀνδρὸς κακοῦ ἐςὶ μηδὲν ἀκούειν δικαίων τῶν ἀρχόντων. Ἐπεὶ δὲ ὅτω μὴ ἀκούων τῶν ἐφεςώτων, ὡς πρὸς ἐκείνους ἰδιώτης ἦν, διὰ τοῦτο εἶπε τὸ, ἀνδρὸς δημότην, πρὸς τὸ ἀπαρέμφατον ἀπὸ γενικῆς πρὸς αἰτιατικὴν τρέψας τὸν λόγον.

Ib. Καίτοι κακῶ] καίτοι ἰδιόν ἐςιν ἀνδρὸς κακοῦ, μηδὲν δικαίων ἀκούειν τῶν ἢ γεμόνων, τοὺς ἄνδρας τοὺς δημότας. Τετέχνιν, ἴδιόν ἐςιν

" Μηδὲν δικαιῦν τῶν ἐφεζώτων κλύειν.
" Οὐ γάρ ποτ' ἄν τ' ἂν ἐν πόλει νόμοι καλῶς
" Φέροιντ' ἄν, ἔνθα μὴ καθεζήκοι δέος,
" Οὔτ' ἂν στρατός γε σοφρόνως ἄρχοιτ' ἔτι,
" Μηδὲν φόβον πρόβλημα μηδ' αἰδῶς ἔχων. 1095
" Ἀλλ' ἄνδρα χρὴ, κἂν σῶμα γεννήσῃ μέγα,
" Δοκεῖν πεσεῖν ἂν, κἂν ἀπὸ σμικρῶ κακῶ.
" Δέος γὰρ ᾧ πρόσεζιν, αἰσχύνη θ' ὁμῶ,
" Σωτηρίαν ἔχοντα τόνδ' ἐπίσασο·
" Ὅτῳ δ' ὑβρίζειν, δρᾶν θ' ἃ βέλεται πάρα, 1101
" Ταύτην νόμιζε τὴν πόλιν χρόνῳ ποτὲ,
" Ἐξ ἠρίων δραμῶσαν εἰς βυθὸν πεσεῖν.
" Ἀλλ' ἑσάτω μοι καὶ δέος τι καίριον,

ἀνδρὶ κακῷ, μισθαμῶς ἀξιέναι ἄνδρα δημότην, κλύειν τῶν ἐφεζώτων.

1091. Δικαιῦν] δίκαιον κρίνειν. Κλύειν δὲ ἀντὶ τῦ ὑπακούειν.

1093. Φέροιντ' ἄν] ἤγειν διοικοῖντο.

Ib. "Ενθα μὴ καθεζήκοι δέος] καὶ Ἐπίχαρμος, " Ἔνθα δέος, ἐνταῦθα καὶ αἰδώς."

1096. Ἀλλ' ἄνδρα] ἤγειν, ἀλλ' ἕκαστον ἄνδρα χρὴ νομίζειν πεσεῖν. Καὶ ἀπὸ σμικρᾶ κακᾶ ἐνίοτε, κἂν καὶ σῶμα γεννήσῃ μέγα.

1098. Δέος γὰρ ᾧ] καὶ Ὅμηρος·

" Αἰδομένων δ' ἀνδρῶν πλέονες σόοι ἠὲ
" πέφανται."

Ib. Δέος γὰρ] ᾧτινι δὲ ἀνδρὶ πρόεζι δέος ἐμοὶ καὶ αἰσχύνη, τῦτον τὸν ἄνδρα γίνωσκε ἔχοντα σωτηρίαν.

Ib. Δέος γὰρ ᾧ πρόσεζιν] καλῶς εἶπεν ἀμφότερον, τὸ δέος καὶ τὴν αἰσχύνην· δέδιε γάρ τις τύραννον, ἢ μὴν αἰδεῖται. Ὡς ἦν καιρὸς τύχῃ, ἑτοίμως ἂν τῦτον καθέλοι. Εἰ δέ τις σὺν τῷ φόβῳ καὶ αἰδῷ πρὸς τὸν οἰκεῖον ἄρχοντα φυλάττει, ὃς τε ἀεὶ πρὸς τὸ ἄρχεσθαι ἐσπρίζει, νεωτερίσας μηδέποτε, ὅτι ἄρχων τῆς αὐτῦ σωτηρίας διὰ παντὸς φροντιεῖ.

1100. Ὅτῳ δ'] Ὅτῳ δὲ παρέσην ὑβρίζειν καὶ δρᾶν, ἅτινα ἕκαστος βέλεται, ταύτην τὴν πόλιν νόμιζε ἐν χρόνῳ ποτὲ, ἐξ ἠρίων ἀνέμων δραμῦσαν, πεσεῖν εἰς βυθόν· ἀλλ' ἔσα ἐμοὶ καὶ παντὶ, φόβος ἀναγκαῖος.

1102. Ἐξ ἠρίων δραμῦσαν] πνεύματι [πνευμάτων] δηλονότι. Ἀπὸ μεταφορᾶς τῆς νεὼς τῆς ἀπὸ τῆς πρύμνης ἐχούσης τὴν φοράν.

1103. Καίριον] πάνυ ἀσφαλῶς τὸ καίριον.

Ib. Ἀλλ' ἑσάτω καίριον] καὶ εἰ μὲν λαμβάνεται τὸ ἑσάτω ἀντὶ τῦ σαθρόν, καινοπίζεται ἄτως· ἵστημι, στήσω, ἔστακα, ἕστακας, ἕστακε. Καὶ τὸ προστακτικὸν ἕστακε, ἑστακίτω. κατὰ δὲ συγκοπὴν, ἑστάτω. Διὸ καὶ δασύνεται. Εἰ δὲ λαμβάνεται τὸ ἑσάτω ἀντὶ τῦ ὑπαρχέτω, καινοπίζεται ἄτως· Εἰμὶ, τὸ ὑπάρχω. καὶ τὸ πληθυντικὸν, ἐμὲν· τὰ γὰρ εἰς μι ἐπὶ τῶν πληθυντικῶν καὶ παθητικῶν συστέλλονται· ὥσπερ τίθημι, τίθεμεν· τροπῇ δὲ τῆς μεν εἰς θι, γίνεται τὸ προστακτικὸν ἔθι καὶ, ἐπενθέσει τῦ σ, ἔσθι. Ἀλλ', ἡνίκα πλεονάσει συμφώνων, τρέπεται τὸ ε εἰς ι. Οἷον ἔπω, ἴσπω. ἔχω, ἴσχω. Οὕτω καὶ τὸ ἔσθι ἐνήλλαξε τὸ ε εἰς ι, καὶ γέγονεν ἴσθι· τὸ τρίτον, ἔσω. Ἐφύλαξε δὲ τὸ ἔσω τὸ ὀφειλόμενον ε, καὶ, κατ' ἐπέκτασιν, ἑσάτω. Διὸ καὶ χρὴ ψιλῶσθαι.

1104. Καὶ

" Καὶ μὴ δοκῶμεν, δρῶντες ἃ ᾽ν ἡδώμεθα,
" Οὐκ ἀντιτίσειν αὖθις, ἃ ᾽ν λυπώμεθα.
" Ἕρπει παραλλὰξ ταῦτα." Πρόσθεν ἔτος ἦν
Αἴθων ὑβριστής· νῦν δ᾽ ἐγὼ μέγ᾽ αὖ φρονῶ,
Καί σοι προφωνῶ τόνδε μὴ θάπτειν, ὅπως
Μὴ τόνδε θάπτων, αὐτὸς εἰς ταφὰς πέσῃς.
ΧΟΡ. Μενέλαε, μὴ γνώμας ὑποσήσας σοφὰς,
Εἶτ᾽ αὐτὸς ἐν θανέσιν ὑβριστὴς γένῃ.
ΤΕΥ. Οὐκ ἄν ποτ᾽, ἄνδρες, ἄνδρα θαυμάσαιμ᾽ ἔτι,
Ὅς μηδὲν ὢν γοναῖσιν, εἶθ᾽ ἁμαρτάνει,

1104. Καὶ μὴ] ὅτι ἀμφοτέρω τὸ ἄν, ἐ μόνοι σύνδεσμοί εἰσιν, ἀλλὰ δύο μέρη τῆ λόγε, ἃ ἄρθρον, καὶ ἂν σύνδεσμος. Ὅθεν καὶ κατὰ κρᾶσιν ἃ ᾽ν γίγονεν, ὡς τῷ σοφωτάτῳ ἐπενοήθη Πλανήδῃ. Ὁ γὰρ ἂν σύνδεσμος βραχύς ἐςι παρὰ τοῖς μετρικοῖς· ἐνταῦθα δὲ μακρόν ἐςι τὸ ἄν· ὥςτε δύο μέρη τῆ λόγε ἐςὶ κραθέντα εἰς ἕν. Σύντασσε δὲ ὧτω, καὶ μὴ δοκῶμεν καὶ νομίζωμεν δρῶντες ἐκεῖνα, ἃ ἂν ἡδώμεθα, τῆ α, ἐ πρὸς τὸ ἡδώμεθα ὄν, ἀλλὰ πρὸς τὴν ὀπισθεν ἔξωθεν νοκμένην αἰτιατικὴν, τὸ ἐκεῖνα· ἐκ ἀντιτίσειν καὶ ἐκ ἀντιδῶναι αὖθις καὶ πάλιν ἐκεῖνα ἃ ἂν λυπωμέθα· τῆ αὐτῆ καὶ ταῦθα συμβαίνοντος πρὸς τὸ ἃ ὅπερ καὶ πρώην ἔφαμεν πρὸς τὸ ἕτερον.

1b. Καὶ μὴ δοκῶμεν] ἐὰν ποιοῦντές τι παρὰ φύσιν ἡδώμεθα, μὴ ὑπολαμβάνωμεν ὅτι ἐκ ἀντιτίσομεν. Προλαβὼν δὲ τὸ δρῶντες, λαμβάνει τὴν αἰτιατικὴν οἰκείως, εἶτα ἐπάγει τὸ ἡδώμεθα, ἀποδεδομένον πρὸς τὴν προηγσαμένην πτῶσιν. Καὶ ἐπὶ τῆ ἐφεξῆς ςίχε τὸ αὐτὸ συμβαίνει, καὶ ἐφ᾽ ἑτέρων πλείσων.

1b. Δρῶντες] καὶ δρῶντες ὃ ἂν βελώμεθα, μὴ δοκῶμεν ἐκ ἀντιτίσειν αὖθις τὸ, ὁπότε ἂν λυπώμεθα καὶ βλαπτόμεθα· ἀλλὰ ταῦτα· ἢ καὶ ἄλλως. Καὶ ὁπόταν ἡδώμεθα, δρῶντες τὸ τῆς ἡδονῆς ἔργον· μὴ δοκῶμεν ἐκ ἀντιτίσειν αὖθις αὐτὸ, ὁπόταν λυπώμεθα. Ἀλλὰ ταῦτα ἐπέρχονται καὶ βασίζεσιν ἐναλλαγμένως. Ἢ, καὶ ὁπόταν ἡδώμεθα δρῶντες ἅ τινα θέλομεν, μὴ δοκῶμεν ἐκ ἀντιτίσειν αὖθις ὁπόταν λυπώμεθα, ἅ τινα μὴ θέλομεν δηλοτότι.

1106. Παραλλὰξ] ἦγεν κατὰ διαδοχήν. Ἀλλάττομαι τῆδε τόδε, ἤγεν διὰ τῆδε τόδε. Ἐναλλάττειν, τὸ μετατιθέναι τὴν τάξιν ἀντιςρόφως· ἐξαλλάττειν, τὸ ἀμείβειν καὶ ἀλλοιῦν· Οἷον, ἐξαλλάττειν τὸ χρῶμα. Συναλλάττειν, ἐπὶ συμφωνίας γάμε, ἀφ᾽ ἧ συνάλλαγμα, καταλλάττειν, καὶ διαλλάττειν τὸ εἰς φιλίαν συνάγειν. Καταλλάττεσθαι δὲ καὶ διαλλάττεσθαι, τὸ εἰς φιλίαν συνάγεσθαι μεταλλάττειν, τὸ βαίνειν ἀπό τινος εἴς τι, καθ᾽ ὃ λέγεται τὸ, μετήλλαξε τὸν βίον. Παραλλάττειν, τὸ τῇ διαθέσει ἀλλοῖον δείκνυσθαι, ἀφ᾽ ἧ παραλλὰξ ἐπίρρημα, ὅταν ἑφεξῆς ἕτερον ἑτέρῳ ἀλλοῖον κέηται· καὶ ἁπλῶς τὸ ἑφεξῆς ἑτέρῳ ἕτερον κεῖσθαι. Ἀπαλλάττειν, τὸ ἐλευθερᾶν καὶ τὸ διάγειν. Ὑπαλλάττειν, τὸ μὴ κύριον ἀντὶ τῆ κυρίᾳ λέγειν.

1107. Αἴθων ὑβριστής] ὐχ ἵςαται ἐπὶ τῶν αὐτῶν. Ἦν τότε ὑβριστὴς ἔτος, ἀλλὰ νῦν ἐν μεταβολῇ γέγονε. Καὶ ἡμεῖς οἱ πρότερον κρατέμενοι ὑπ᾽ αὐτῆ, νῦν κρατῆμεν, καὶ μέγα φρονῆμεν.

1110. Μὴ γνώμας ὑποσήσας σοφὰς] ἐπειδὴ τὰ περὶ τῆς εὐπειθείας ἄριςα ἐγναμολόγησε. Διάκειται μὲν ὁ χορὸς πρὸς τὸν Τεῦκρον, ὑπεςαλμένως δὲ διαλέγεται διὰ τὸ τῆ βασιλέως ἀξίωμα.

1112. Οὐκ ἄν ποτ᾽, ἄνδρες] πρὸ τῆς ἀντιλογίας βέλεται μαλάξαι τὸν Μενέλαον, ὅτι εὐγενὴς ὢν, ἐκ ἄξια τῷ γένει ἐξαμαρτάνει. Ὁ δὲ λόγος παιδεύει τοὺς εὐγενεῖς μὴ ἁμαρτάνειν.

1113. Μηδὲν ὢν γοναῖσιν] ἀδαμινὸς ὢν τῷ γένει, ἤτοι ἀνυπήκοος ὤν.

1114. Ὃς

Ὅθ' οἱ δοκοῦντες εὐγενεῖς πεφυκέναι,
Τοιαῦθ' ἁμαρτάνουσιν ἐν λόγοις ἔπη.
Ἄγ' εἶπ' ἀπ' ἀρχῆς αὖθις, ἦ σὺ φὴς ἄγειν
Τὸν ἄνδρ' Ἀχαιοῖς δεῦρο σύμμαχον λαβών;
Οὐκ αὐτὸς ἐξέπλευσεν ὡς αὑτῷ κρατῶν;
Πῇ σὺ στρατήγεις τῇδε; πῇ δέ σοι λεῶν
Ἔξες ἀνάσσειν, ὧν ὅδ' ἡγεῖτ' οἴκοθεν;
Σπάρτης ἀνάσσων ἦλθες, οὐχ ἡμῶν κρατῶν.
Οὐδ' ἔσθ' ὅπως σοὶ τόνδε κοσμῆσαι πλέον
Ἀρχῆς ἔκειτο θεσμός, ἢ καὶ τῷδέ σε.
Ὕπαρχος ἄλλων δεῦρ' ἔπλευσας, οὐχ ὅλων
Στρατηγός, ὥστ' Αἴαντος ἡγεῖσθαί ποτε.
Ἀλλ' ὥνπερ ἄρχεις, ἄρχε, καὶ τὰ σέμν' ἔπη
Κόλαζ' ἐκείνες· τόνδε δ' εἴτε μὴ σὺ φῂς,
Εἶθ' ἕτερος στρατηγὸς, εἰς ταφὰς ἐγὼ
Θήσω δικαίως, ἢ τὸ σὸν δείσας σόμα.
Οὐ γάρ τι τῆς σῆς ἕνεκ' ἐστρατεύσατο
Γυναικὸς, ὥσπερ οἱ πόνε πολλῷ πλέῳ·
Ἀλλ' ἕνεχ' ὅρκων οἷσιν ἦν ἐπώμοτος,

1114. Ὅθ' οἱ δοκοῦντες] ὅτε οἱ νομίζοντες· τὸ δὲ ὅπως ἁρμόζει μετὰ τοῦ καί.

1116. Ἦ σὺ φὴς ἄγειν] κατ' ἐρώτησιν.

1119. Ποῦ σὺ στρατηγεῖς τῷδε] πῶς τῷ Αἴαντι προστάσσεις ὁ μὴ τῶν ὑπὸ Αἴαντι ἔχων ἐξουσίαν.

1121. Σπάρτης ἀνάσσων ἦλθες] ὁ λόγος ἅπας, ὅτι σύμμαχος ἦλθεν, οὐχ ὑπήκοος.

1122. Οὐδ' ἔσθ' ὅπως σοι] οὐδ' ἔστιν ὅπως σοι πλέον προῦκειτο τοῦτον κοσμεῖν· ἀλλ' οὐχὶ σὲ ὑπὸ τούτῳ κοσμεῖσθαι.

1223. Ἦ καὶ τῷδέ σε] γράφεται ἢ καὶ τοῦδέ σοι.

1124. Ὕπαρχος ἄλλων] ἀντὶ τοῦ, καὶ αὐτὸς ἑτέροις ὑποτέταξε.

1126. Τὰ σέμν' ἔπη] θεὰ τῶν σεμνῶν ἐπῶν κόλαζε τὸν ὑπὸ σέ.

1127. Κόλαζε] ἤγουν δίδασκε. Κολάζειν τὸ παιδεύειν· ἀφ' οὗ κεκολασμένα ἤθη, τὰ πεπαιδευμένα· καὶ ἀκόλαστα, τὰ ἀπαίδευτα.

1128. Εἶθ' ἕτερος στρατηγὸς] τὸν περὶ τῆς ἐπιβουλῆς λόγον ἀποφεύγει, ὡς δυσανάτρεπτον. Ἐνδιατρίβει δὲ τῷ, ὅτι ὁ πάντων εἰσὶν ἄρχοντες.

1130. Οὐ γάρ τι τῆς σῆς] ἀντιτίθεί γάρ τις, ὅτι διὰ τὴν Ἑλένην ἡ στρατεία ἐγένετο· Ὅπερ οὖν ἔθλιβεν αὐτὸν, ἀνασκευάσειν.

1131. Οἱ πόνε πολλῷ πλέῳ] οἱ φιλοκίνδυνοι· οἱ πλήρεις τῶν πόνων. Λέγει δὲ τοὺς μισθοφόρους· οὐχ ὥσπερ μισθοφόρος τις, ἐπὶ μισθῷ ἐστρατεύσατο.

1132. Ἀλλ' ἕνεχ' ὅρκων] τῶν γὰρ ἀριστέων συνελθόντων ἐπὶ τὴν τῆς Ἑλένης μνηστείαν, Τυνδάρεως πάντας ὅρκους ἀπήτησεν συναγωνίσασθαι

Σὲ δ' ὐδέν· ὐ γὰρ ἠξίου τὺς μηδένας.
Πρὸς ταῦτα, πλείους δεῦρο κήρυκας λαβὼν,
Καὶ τὸν στρατηγὸν, ἦκε· τῦ δὲ σῦ ψόφυ
Οὐκ ἂν στραφείην, ὡς ἂν ἦν οἷόσπερ εἶ.
ΜΕΝ. Οὐκ αὖ τοιαύτην γλῶσσαν ἐν κακοῖς φιλῶ.
ΤΕΥ. "Τὰ σκληρὰ γάρ τοι, κἂν ὑπέρδικ' ᾖ, δάκνει."
ΜΕΝ. Ὁ τοξότης ἔοικεν ὐ σμικρὰ φρονεῖν.
ΤΕΥ. Οὐ γὰρ βάναυσον τὴν τέχνην ἐκτησάμην.
ΜΕΝ. Μέγ' ἄν τι κομπάσειας, ἀσπίδ' εἰ λάβοις.
ΤΕΥ. Κἂν ψιλὸς ἀρκέσαιμι σοί γ' ὡπλισμένῳ.
ΜΕΝ. Ἡ γλῶσσά σε τὸν θυμὸν ὡς μέγαν τρέφει *·
ΤΕΥ. "Ξὺν τῷ δικαίῳ γὰρ μέγ' ἔξεσι φρονεῖν."
ΜΕΝ. Δίκαια γὰρ τόνδ' εὐτυχεῖν κτείναντά με; 1145
ΤΕΥ. Κτείναντα; δεινόν γ' εἶπας, εἰ καὶ ζῃς θανών.

* Ald. Turn. in marg. ὡς δεινὸν τρέφει.

σισθαι τῷ γαμοῦντι αὐτὴν, καὶ στρατεύειν, εἴτις ἁρπαγὴ γένοιτο περὶ τὴν Ἑλένην τῷ γήμαντι.

1133. Σοῦ δ' ὐδὲν] ὅλως γάρ σε οὐκ εἶχεν ἐν ἀριθμῷ· πεποιθὼς δὲ Ἀγαμέμνονι, ὑβρίζει Μενέλαον· συναδικεῖ γὰρ τῷ, Τεῦκρε φίλη κεφαλή.

1134. Πρὸς ταῦτα] τουτέστιν, ἕνεκα τῶν ὅρκων, πολλοὺς ὑπηρέτας λαβὼν ὁ Αἴας, καὶ τὸν στρατηγὸν Ἀγαμέμνονα ἦλθεν ἐνταῦθα.

1136. Οὐκ ἂν] τὸ σχῆμα δικανικόν.

Ib. Οὐκ ἂν στραφείην] τουτέστι, οὐκ ἂν φροντίσαιμι ἕως ἂν ὑπάρχῃς ὁποῖος ὑπάρχεις. Ἦγαν θρασὺς καὶ ὑπερήφανος, καὶ τοῦτο καταφρονητὴς, καὶ ἄδικος.

1137. Οὐκ αὖ τοιαύτην] ἦγαν, ἠδαμῶς πάλιν τοιαύτην θρασεῖαν γλῶσσαν τὴν ὄσαν ἐν καιρῷ δυστυχίας ἀγαπῶ καὶ ἀποδέχομαι. Τὰ ἐλεγκτικὰ λόγια δὴ, κἂν λίαν δίκαια ὦσι, λυποῦσι, καὶ πλήττουσι. Ἦγαν, οἱ σκληροὶ λόγοι καὶ μὴ ἱλαροὶ, κἂν ὦσιν λίαν δίκαιοι, πλήττουσι καὶ λυποῦσιν.

1138. Τὰ σκληρὰ] γνωμικόν.

1139. Ὁ τοξότης] διεβέβλητο ἡ τοξεία παρὰ τοῖς παλαιοῖς, ὡς μικροπρεπὴς τέχνη καὶ φαύλη, καὶ ἀξιόλογον οὐδὲν ἐργάσασθαι δυναμένη.

Ib. Σμικρὰ φρονεῖν] ἀντὶ τοῦ, ταπεινοφρονεῖν. Ὦ ἐναντίον, τὸ ὑψηλὰ φρονεῖν. καὶ μεγὰ φρονεῖν. καὶ ὑψηλοφρονεῖν.

1141. Ἀσπίδ'] ἦγον εἰ συσπάδην πολεμήσαις. Συσπάδην μάχονται, οἱ συμβαλλοντες τὴν μάχην ἐγγύθεν. Ἀκροβολίζονται δὲ οἱ μακρόθεν βέλεσι μαχόμενοι. Ἀφ' ἧς ἀκροβολισμὸς, ὁ κοινῶς ἀναμοπόλεμος.

1142. Κἂν ψιλὸς] τὰ τοιαῦτα σοφίσματα οὐκ οἰκεῖα τραγῳδίας. Μετὰ γὰρ τὴν αἱρεσιν ἐπεκτεῖναι τὸ δρᾶμα θέλησας, ἐψυχρώσατο, καὶ ἔλυσε τὸ τραγικὸν πάθος.

1144. Ἔξεσι φρονεῖν] ἦγαν, ἀδικά ἐστι φρονεῖν. Φρονεῖν ἐστὶ μεγαλοφρονεῖν.

1145, 1146. Κτείναντά με;—Κτείναντα; δεινόν] ὁ μὲν εἶπεν ὅσον ἐφ' ἑαυτῷ· ὁ δὲ τῆς φωνῆς ἀντιλαμβάνεται. Τὸ δὲ τοιοῦτο, καμῳδίας μᾶλλον, ἢ τραγῳδίας.

1147. Τῷδε

ΜΕΝ. Θεὸς γὰρ ἐκσώζει με, τῷδε δ' οἴχομαι.
ΤΕΥ. Μὴ νῦν ἀτίμα θεὺς, θεοῖς σεσωσμένος.
ΜΕΝ. Ἐγὼ γὰρ ἂν ψέξαιμι δαιμόνων νόμους;
ΤΕΥ. Εἰ τὺς θανόντας ἐκ ἐᾶς θάπτειν παρών.
ΜΕΝ. Τὺς γ' αὐτὸς αὐτῦ πολεμίους· ἐ γὰρ καλόν.
ΤΕΥ. Ἦ σοὶ γὰρ Αἴας πολέμιος πρῦξη ποτέ;
ΜΕΝ. Μισῦντ' ἐμίσει· καὶ σὺ τῦτ' ἠπίσασο.
ΤΕΥ. Κλέπτης γὰρ αὐτῦ ψηφοποιὸς εὑρέθης.
ΜΕΝ. Ἐν τοῖς δικασαῖς κἐκ ἐμοὶ τόδ' ἐσφάλη.
ΤΕΥ. Πόλλ' ἂν κακῶς λάθρα σὺ κλέψειας κακά.
ΜΕΝ. Τῦτ' εἰς ἀνίαν τῦπος ἔρχεται τινί.
ΤΕΥ. Οὐ μᾶλλον, ὡς ἔοικεν, ἢ λυπήσομεν.
ΜΕΝ. Ἔν σοι φράσω, τόνδ' ἐσὶν ἐχὶ θαπτέον.
ΤΕΥ. Σὺ δ' ἀνακύσῃ τῦτον, ὡς τεθάψεται.
ΜΕΝ. Ἤδη πότ' εἶδον ἄνδρ' ἐγὼ γλώσσῃ θρασύν,

1147. Τᾷδε δ' οἴχομαι] ἤγουν ὅσον τὸ ἐπὶ τύτῳ.

1148. Ἄτιμα] ἤγουν ἀτίμως πρίεν. Ἀτιμάζω τὸ καταφρονῶ· ἀτιμῶ, τὸ ἄτιμον ποιῶ· καὶ ἠτιμωμένον ἐπὶ τοῦ αὐτῦ κατὰ τὸν παθητικὸν παρακείμενον ἐν τῇ τρίτῃ συζυγίᾳ.

1151. Τὺς γ' αὐτὸς] ἤγουν τοὺς πολεμίους αὐτὸς αὐτῦ, ἀντὶ τῦ ἐμαυτῦ, ἐκ ἐῶ ἀλλονότι θάπτειν.

1152. Πολέμιος προῦξη ποτέ;] ἤγουν προστάτης πολέμιος ἐγένετο κατά σου. Πολέμιος ὁ ἀπ' ἀλλοτρίας χώρας ἐχθρός· ἐχθρὸς δὲ, ὁ ἀπὸ τῆς αὐτῆς.

1153. Μισῦντ' ἐμίσει] ἴσως τισὶ τὸ μισοῦντα ἐμίσει, εὔηθες εἶναι δόξῃ· τὸ δ' ἀ τοιῦτον, ἀλλ' εἰ μὲν ἄλλος τὶς τῶν ἰδιωτῶν πρὸς ἴσον τῦτ' ἔλεγεν, ἀνοίας γέμοντα λόγον ἐδόκει ἂν προφέρειν. Ἃ γὰρ ἐποίει ἔπασχε. Νῦν δὲ βασιλεὺς ἦν ὁ πρὸς ἐλάττονος τῦτο πάσχων· διὸ καὶ βάρος παρεῖχον.

1156. Πόλλ' ἂν κακῶς] ἤγουν πολλὰ ἂν κακὰ κακῶς κλέψειας σὺ, ἤγουν μετὰ κλοπῆς ἐργάσαιο λάθρα.

1158. Οὐ μᾶλλον, ὡς ἔοικεν] συνεκδοχικῶς λείπει τὸ λυπηθησόμεθα, ἵν' ᾖ, ἐ μᾶλλον λυπηθησόμεθα ἢ λυπήσομεν. Τετέσι, πλέον λυπήσομέν σε ἀντιδαίνοντα ἡμῖν, ἢ λυπηθησόμεθα ὑπὸ σῦ. Ἦ ἔτως, ἐ μαλλον ἦλθέ σοι εἰς ἀνίαν τῦτο τὸ ἔπος, ἢ λυπήσομεν. Ἤτοι, πλέον λυπήσομεν ἔτι ἢ λυπήσαμεν.

1159. Τόνδ' ἐσὶν ἐχὶ θαπτέον] ἤγουν ἐκ ἀξιόν ἐσι θάπτειν τόνδε. Θαπτέον κοινῶς, θαπτέον ἐσὶν, Ἀττικῶς. Οἱ γὰρ Ἀττικοὶ ἀπὸ τῦ συνήθους ἀεὶ καὶ χθαμαλὰ τὸν λόγον ἐπαίροντες, ἐπεὶ εὗρον ἐν τῇ συνηθείᾳ τὸ θαπτέον, τὸ ποιητέον, καὶ τὰ τῆς ἀκολουθίας ταύτης, χωρὶς προσθήκης τινὸς λεγόμενα, προστιθέασιν αὐτοῖς τὸ ἐσὶν, ᾧ συνυπακέεται ἔξωθεν παρὰ τοῖς κοινοῖς· ἵνα καινότερον τὸν λόγον ἐργάσωνται.

1160. Σὺ δ' ἀνακύσῃ] μὴ λάθῃς ἔξωθεν εἰς τὸ τῦτο διὰ, ἀλλ' ἐσὶν ὅμοιον τῷ, τὐπίτριπτον κίναδος ἐζήρε μ' ὅπως· ἐκεῖ γὰρ τέτε ἐμνημονεύσαμεν.

1161. Ἤδη πότ' εἶδον ἄνδρ'] ἤδηποτ' εἶδον ἐγὼ ἄνδρα θρασὺν ἐν γλώσσῃ ὁρμήσαντα σὺν τοῖς ναύταις ἐπὶ τὸ πλεῖν κατὰ τὸν καιρὸν τῦ χειμῶνος ᾧ τινι, ἤγουν ἐν ᾧ ἀνδρὶ, ἐκ ἂν εὗρες φθέγμα,

Ναύταις ἐφορμήσαντα χειμῶνος τὸ πλεῖν,
Ὦ, φθέγμ᾽ ἂν ἐκ ἂν εὕρες ἡνίκ᾽ ἐν κακῷ
Χειμῶνος εἶχετ᾽, ἀλλ᾽ ὑφ᾽ εἵματος κρυβείς,
Πατεῖν παρεῖχε τῷ θέλοντι ναυτίλων*.
Οὕτω δὲ καί σε καὶ τὸ σὸν λάβρον στόμα,
Σμικρᾷ νέφους τάχ᾽ ἄν τις ἐκπνεύσας μέγας
Χειμὼν κατασβέσειε τὴν πολλὴν βοήν.
ΤΕΥ. Ἐγὼ δέ γ᾽ ἄνδρ᾽ ὄπωπα μωρίας πλέων,
Ὃς ἐν κακοῖς ὕβριζε τοῖσι τῶν πέλας.
Κᾆτ᾽ αὐτὸν εἰσιδών τις ἐμφερὴς ἐμοὶ,
Ὀργὴν θ᾽ ὁμοῖος, εἶπε τοιοῦτον λόγον·
Ὦ ἄνθρωπε, μὴ δρᾷ τὰς τεθνηκότας κακῶς.
Εἰ γὰρ ποιήσεις, ἴσθι πημανούμενος.
Τοιαῦτ᾽ ἄνολβον ἄνδρ᾽ ἐνεθέτει παρών.
Ὁρῶ δέ τοι νιν· κἄξιν, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ,
Οὐδείς ποτ᾽ ἄλλος, ἢ σύ· μῶν ἠνιξάμην;
ΜΕΝ. Ἄπειμι· " καὶ γὰρ αἰσχρὸν, εἰ πύθοιτό τις

* Ald. ναυτίλῳ.

φθέγμα, ἡνίκα εἶχετο καὶ κατελήφθη ἐν τῷ κακῷ τῷ χειμῶνος, ἀλλὰ ὑπὸ τῆ ἱματίῳ κρυβεὶς παρεῖχεν ἑαυτὸν πατεῖσθαι τῷ θέλοντι ναυτίλῳ. Οὕτω δὲ καὶ σὲ καὶ τὸ τὸν λάβρον στόμα, καὶ τὴν σὴν πολλὴν βοὴν, τάχα ἂν τις χειμὼν μέγας ἐκπνεύσας ἀπὸ σμικρᾶ νέφους, κατασβέσειε.

1162. Ναύτας ἐφορμήσαντα] ἐπὶ τὸ πλεῖν. Τὸ δὲ ὁρμήσαντα, ἀντὶ τοῦ παρορμήσαντα.

1165. Πατεῖν παρεῖχε] παρεῖχεν ἑαυτὸν δηλονότι τῷ θέλοντι ναυτίλῳ ὥστε καταπατεῖν.

1166. Καὶ τὸ σὸν λάβρον στόμα] τοῦτο καὶ τὴν πολλὴν βοὴν καθ᾽ ὅλον καὶ μέρος λέγει. Μέρος γὰρ τὸ στόματος ἡ βοή. Ἰσέον δὲ ὅτι, ὅταν ἐκ ξηρᾶς ἀναθυμιάσεως νέφος συσῇ, ἄνεμον γεννᾷ.

1168. Κατασβέσειε] ἴσως δὲ τάχα ἂν, κατασβέσειε καὶ σὲ καὶ τὸ σὸν θρασὺ στόμα κατὰ τὴν πολλὴν βοὴν, μεγάλη ζάλη ἀνέμων ἐκ σμικρᾶ νέφους πνεύσασα.

1170. Ὃς ἐν κακοῖς] ὃς ἐνύβριζε τοῖς κακοῖς, ἤγουν ταῖς δυστυχίαις τῶν πλησίον.

1169. Ἐγὼ δὲ ἄνδρ᾽] καὶ ἕτος αἰνίττεται ὡς ἐφ᾽ ἑτέρᾳ τὸν λόγον ποιούμενος.

1170. Ἐν κακοῖς] ἢ ἐν ἀντὶ τῆς ἐπί.

1173. Μὴ δρᾷ] μὴ ποίει. Δρῶ σε κακῶς, μετὰ αἰτιατικῆς, καὶ δρῶ σε κακὸν, ὁμοίως.

1175. Ἄνολβον] ἀνόητον. Ὅλβος γὰρ κυρίως ἡ φρόνησις.

1177. Ἠνιξάμην] εὐσχόλως παρείκασα.

1178. Ἄπειμι] ἄπειμι. Καὶ αἰσχρόν ἐστιν ἐμοὶ τῷ Μενελάῳ, εἰ πύθοιτο τίς, ὥστινι Μενελάῳ πάρεστι βιάζεσθαι καὶ τύπτειν σὲ τὸν Τεῦκρον, πειρᾶσθαι καὶ δοκιμάζειν, λόγοις παιδεύειν. Ὅτι ὃν ἔδει βιάζεσθαι τοῦτον βάλλομαι κολάζειν λόγοις, τοῦτ᾽ ἐστιν, αἰσχρόν ἐστιν,

" Λόγοις κολάζειν, ᾧ βιάζεσθαι πάρα".

ΤΕΥ. Ἄφερπε νῦν· καὶμοὶ γὰρ αἴσχιστον κλύειν 1180
Ἀνδρὸς ματαίᾳ φλαῦρ' ἔπη μυθούμενα.

ΑΝΑΠΑΙΣΤΟΙ.

ΧΟΡ. Ἔσαι μεγάλης ἔριδός τις ἀγών.
Ἀλλ', ὡς δύνασαι, Τεῦκρε, ταχύνας
Σπεῦσον κοίλην κάπετόν τιν' ἰδεῖν
Τῷδ', ἔνθα βροτοῖς τὸν ἀείμνηστον 1185
Τάφον εὐρώεντα καθέξει.

ΙΑΜΒΟΙ.

ΤΕΥ. Καὶ μὴν ἐς αὐτὸν καιρὸν οἵδε πλησίον
Πάρεισιν ἀνδρὸς τῆδε παῖς τε καὶ γυνή,
Τάφον περιστελοῦντε δυστήνου νεκροῦ.
Ὦ παῖ, πρόσελθε δεῦρο, καὶ σταθεὶς πέλας, 1190
Ἱκέτης ἔφαψαι πατρὸς, ὅς σ' ἐγείνατο·
Θάκει δὲ προστρόπαιος, ἐν χεροῖν ἔχων
Κόμας ἐμὰς καὶ τῆσδε καὶ σαυτῆ τρίτᾳ,

εἰ ἀκούσειέ τις τοῦτο, ὅτι ᾧ ἀνδρὶ ἦγεν ἐμοὶ τῷ Μενελάῳ δηλονότι πάρεστι βιάζεσθαι καὶ τύπτειν σε τοῦτον.

1180. Καὶμοὶ γὰρ αἴσχιστον κλύειν] ἀδαμοῦ ὑπείκει ὁ Τεύκρος. Καὶμοὶ δὲ (φησὶν) αἰσχιστόν ἐστιν ἀνέχεσθαί σε φλαυροῦντος.

1183. Ἀλλ', ὡς δύνασαι, Τεῦκρε, ταχύνας] ὁ χορὸς ταχύνει τὸ ταφῆναι τὸ σῶμα πρὶν παραγενέσθαι τοὺς Ἀτρείδας. Ταχύνας δὲ ἀντὶ τοῦ ταχύνας σπεῦσον, κατ' ἐπίτασιν λέγεται τῆς σπουδῆς.

1184. Σπεῦσον] τὸ σπεῦσον καὶ τὸ ταχύνας ἐκ παραλλήλου ῥητέον. Ἀλλ' ὅτω λέγε, σπεῦσον τάφον ἰδεῖν τινὰ τῷδε τῷ Αἴαντι, ταχύνας τοῦτο ὡς δύνασαι. Τοῦτ' ἔστι, τὴν περὶ τούτου σπουδὴν ὡς ἐνὶ σπουδάσας· ὥστε τὸ ταχύνας σπουδή τις ἐστὶ τοῦ σπεῦσον. Τὸ δὲ τινὰ, μὴ πρὸς τὸ κάπετον νοήσῃς, ἀλλὰ πρὸς τὸ ἄνθρωπον.

1184. Κάπετόν] τάφον.

1185. Ἀείμνηστον] τὸν ἐσόμενον τοῖς ἀνθρώποις τάφον ἀείμνηστον.

1186. Εὐρώεντα] σεσημμένον· σκωληκώδη. Τὸ δὲ ὅλον, ἔνθα καθέξει ὅτος δηλονότι τὸν εὐρόεντα τάφον, τὸν ἀείμνηστον ἐσόμενον δηλονότι τοῖς βροτοῖς, ἦγεν ὑπὸ τῶν βροτῶν.

1187. Ἐς αὐτὸν καιρὸν οἵδε πλησίον] πάρεσιν ἡ Τέκμησσα μετὰ τοῦ παιδός. Οὐκ ὅτι δὲ ἱκανὰ τὰ πρόσωπα φυλάξαι τὸ σῶμα, ἀλλ' ὅτι νικῆσαι δυνατά.

1192. Θάκει δὲ προστρόπαιος] ἦγεν πλησιάζων. Εἴρηται δὲ ἐκ μεταφορᾶς τῶν ναυτῶν τῶν πρὸς τὴν τρόπιν καθημένων.

1194. Ἱκτήριον

Ἰκτήριον θησαυρόν. Εἰ δέ τις στρατῶ
Βίᾳ σ' ἀποσπάσειε τῆδε τῆ νεκρᾶ,
Κακὸς κακῶς ἄθαπτος ἐκπέσοι χθονὸς,
Γένυς ἅπαντος ῥίζαν ἐξημημένος,
Αὕτως ὅπωσπερ τόνδ' ἐγὼ τέμνω πλόκον.
Ἔχ' αὐτὸν, ὦ παῖ, καὶ φύλασσε, μηδέ σε
Κινησάτω τις, ἀλλὰ προσπεσὼν ἔχε.
Ὑμεῖς τε μὴ γυναῖκες ἀντ' ἀνδρῶν πέλας
Παρέστ', ἀλλ' ἀρήγεθ', ἕς τ' * ἐγὼ μόλω,
Τάφε μεληθεὶς τῷδε, κἂν μηδεὶς ἐᾷ.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΙΚΑ. ΣΤΡΟΦΗ Α.

ΧΟΡ. Τίς ἄρα νέατος ἐς πότε λήξει

* Aldus, ἀρήγετ', ἕς τ'.

1194. Ἰκτήριον θησαυρόν] τὰς πολλὰς ἱκεσίας· ἢ, τὸ πλῆθος τῶν ἱκετευόντων. Ἄλλως, τὸ ἱκέσιον κτῆμα. Λέγει δὲ τὰς τρίχας. Ἰκτήριοι δὲ κλάδοι, δι' ὧν ποιοῦνται τὰς ἱκετηρίας. Καὶ ἱκτήριος θησαυρὸς, ὁμοίως.

Ib. Ἰκτήριον θησαυρόν] εἰκότως τοῦτό φησιν· ὥσπερ γὰρ τοῦτον ἔχει τις ἐπ' ὠφελείᾳ σφετέρᾳ, οὕτω καὶ διὰ ταύτης τῆς κόμης προξενίζειν αὐτοῖς εὐμένειαν παρ' Αἴαντος ἐλπίζων θησαυρὸν καλεῖ.

1197. Ἐξημημένος] ἤγουν ἠφημένος.

1198. Αὕτως] ἀντὶ τοῦ ὡσαύτως. Ὥσπερ ἀπὸ τοῦ ἅτος γίνεται ἅτως ἐπίρρημα παρὰ τοῖς κοινοῖς, καὶ δηλοῖ δύο (λαμβάνεται γὰρ καὶ ἀντὶ τοῦ κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον, καὶ ἔχει ἀνταποδοτικὸν τὸ ὡς, οἷον, ἅτως ποιῶ ὡς ἐκέλευσας· καὶ ἀντὶ τοῦ ὡς ἔτυχεν) ἅτως ἀπὸ τοῦ αὖτη, τὸ αὕτως παρὰ ποιηταῖς, κατὰ τὰ δύο παῦτα σημαινόμενα, λέγεται γὰρ τὸ αὕτως καὶ ἀντὶ τοῦ κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον, ἐφ' ᾧ σημαινομένῳ τὸ ὡσαύτως λέγεται παρὰ τοῖς κοινοῖς, μετὰ τοῦ ὡς· καὶ ἀντὶ τοῦ ὡς ἔτυχεν.

Ib. Πλόκον] ἰδοὺ σὺν τῷ λόγῳ, ἐκκόπτει ὁ Τεῦκρος καὶ τὸν πλόκαμον τῆς αὐτοῦ κεφαλῆς.

1201. Ὑμεῖς τε] καλῶς ἐγείρει τοὺς στρατιώτας πρὸς βοήθειαν. Τὸν δὲ παῖδα πρὸς οἶκτον προβάλλεται καθ' ἡλικίαν.

1203. Κἂν μηδεὶς ἐᾷ] ἀπογενομένῳ (φασὶ) τὰ πάντα ἐπὶ αὐτῷ ἀνατιθέναι, ὅτι μόνος κρατήσει τῶν ἐχθρῶν βιαζομένων. ῥητέον δ' ὅτι ὑπὸ φιλοστοργίας πάντα λέγει ὑπομένειν.

1204. Τίς ἄρα] ἡ σύνταξίς ἐστι· Τίς ἄρα ἐστὶν ὁ νέατος καὶ ἔσχατος ἀριθμὸς τῶν ἐτῶν τῶν πολυπλανήτων, ἕως πότε λήξει καὶ παύσεται ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐτῶν, ὁ ἐπάγων τὴν ἄπαυστον ἄτην, καὶ βλάβην ἐμοὶ ἀεὶ τῶν πολεμικῶν μόχθων, ἀνὰ τὴν εὐρώδη Τροίαν, διὰ τὸ ἄθλιον ὀνειδος τῶν Ἑλλήνων; ἦγεν, διὰ τὴν Ἑλένην· ἦγεν ἄρισον· ἆρα τίς ἐστιν ὁ νέατος ἀριθμὸς τῶν πολυπλάγκτων ἐτῶν, ὁ ἐπάγων ἐμοὶ αἰὲν τὴν ἄπαυστον τῶν δορυσσόντων μόχθων, ἀνὰ τὴν εὐρώδη Τροίαν. Διὰ τὸ δύστηνον ὄνειδος τῶν Ἑλλήνων. Ἕως πότε λήξει;

Ib. Τίς ἄρα νέατος] ὁ χορὸς πάλιν καθ' ἑαυτὸν γενόμενος, ἐν ἀναλογισμῷ γίγνεται. Καί φησι, τίς ἄρα ἡμῖν ὁ ἔσχατος τῶν ἐτῶν ἀριθμὸς τῶν πολυπλάγκτων; ἐς πότε λήξει ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐτῶν ἐμοὶ πόνους παρασκευάζων;

Πολυπλάγκτων ἐτέων ἀριθμὸς, 1205
Τὰν ἄπαυστόν γ' ἀιὲν ἐμοὶ
Δορυσσόντων μόχθων
Ἄταν ἐπάγων
Ἀνὰ τὰν εὐρώδη Τροίαν,
Δύστανον ὄνειδος Ἑλλάνων; 1210

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ Α.

Ὄφελε πρότερον αἰθέρα δῦναι
Μέγαν, ἢ τὸν πολύκοινον ἅδαν
Κεῖνος ἀνὴρ, ὃς συγερῶν
Ἔδειξ' * ὅπλων Ἑλλα-
σι κοινὸν ἄρην. 1215

* ALDUS, ἔδειξεν.

τετὲσι, τῶν κατὰ πόλεμον μόχθων, κατὰ τὴν σήπουσαν ἡμᾶς Τροίαν τῷ χρόνῳ. Τὴν Τροίαν λέγω, τὸ δύστηνον ὄνειδος τῶν Ἑλλήνων, διὰ τὴν ἐν αὐτῇ χρονίαν διατριβήν. Νέατος δὲ, ὁ ἔσχατος, καὶ νεάτη, ἡ ἐσχάτη· ἀφ' ἧ νήτη κατὰ κρᾶσιν, ἡ τελευταία χορδὴ τῆς μουσικῆς.

Ib. Πολυπλάγκτων] καθ' ὃ πολλὰ πλανώμεθα ἐν ἀλλοδαπῇ.

Ib. Πολυπλάγκτων ἐτέων] ἤτοι τῶν πολλῶν χρόνων, ἐς ἐν Τροίᾳ πλανώμεθα, μηδὲν πράττοντες ὧν χάριν ἀφίγμεθα.

1209. Εὐρώδη] σκοτεινὴν καὶ ἀερώδη τοῖς Ἕλλησιν. Ἢ σεσηπυῖαν, ἔνθα ἐχρονίσαμεν.

1210. Ὄνειδος Ἑλλάνων] εἰς ὄνειδος γὰρ τοῦτο πίπτει τοῖς Ἕλλησι τοσοῦτον χρόνον μηδὲν κατορθοῦσι. Μὴ λάθῃς δὲ εἰς τὸ ὄνειδος ἔξωθεν εἰς· ἀλλ' εἰπών, ὅτι ἐν τῇ Τροίᾳ πολὺν χρόνον πλανώμεθα, ἐπιφέρει, δύστανον ὄνειδος Ἑλλάνων. Λέγων τοσοῦτον χρόνον καθῆσθαι μάτην ἐνταῦθα, δύστανον ὄνειδος Ἑλλάνων. Ἐρεῖ δὲ καὶ προϊὼν τὸ τοιοῦτον σχῆμα. Λέγων γὰρ μετὰ τὴν σίρησιν ἃ πάσχει, εἶτ' ἐπάγει μνήματα Τροίας.

1211. Ὤφελε πρότερον] ὤφελε πρότερον ἀφανὴς γενέσθαι ἐκεῖνος ὁ ἀνὴρ ὁ πρῶτος εἰσενεγκὼν εἰς Ἕλληνας πολεμιστήρια ὅπλα. Ὡς ἅμα τῇ εὑρέσει ἠφάνιστο τῶν ἀνθρώπων ἐπὶ τὸ ἀδικεῖν. Τὸ δὲ ὤφελεν, ἀπὸ τοῦ ὀφείλω ὤφελον, ἐκβολῇ τοῦ ι, ὃ ἐξ ἀνάγκης γράφεται διὰ τὸ ω μεγάλον. Τάσσεται δὲ ἀεὶ μετὰ ἀπαρεμφάτου. Λέγεται καὶ μετὰ τοῦ ἂν, οἷον, ὤφελον ἂν ὤφελον. Καὶ μετὰ τοῦ ὡς, καὶ τοῦ μή· ἢ τοῦ ἂν προτασσομένου τοῦ ὡς. Οἷον, ὡς μὴ ὤφελον. Ἦ, ἂν ὤφελον· οἷον, ἐπεὶ ἐγενέτο τόδε, ὡς ἂν ὤφελεν. Γενέσθαι δηλονότι. Συνυπακούεται γὰρ ἐξ ἀνάγκης τὸ ἀπαρέμφατον Καὶ, ἐπεὶ παρεγενόμην, ὡς μὴ ὤφελον. Παραγενέσθαι δηλονότι. Ἀφ' ἧ ὤφελες ἐπὶ δευτέρου, καὶ ὤφελε ἐπὶ τρίτου, λαμβάνεται δὲ ἀντὶ τοῦ ἔπρεπεν. Ὤφελον δὲ ἐπίρρημα ἀντὶ τοῦ εἴθε, διὰ τοῦ ο μικροῦ, καὶ τασσεται ἀεὶ μετὰ εὐκτικοῦ, ἢ μετὰ παρελπλυθότος χρόνου λέγεται τοῦτο ἐνίοτε μετὰ τοῦ ὡς, οἷον, ὡς ὠφελόν γε καὶ σὲ δὴ κακοδοξίᾳ νεκρωμένον.

Ib. Αἰθέρα δῦναι] εἰς ἀφανισμὸν καὶ ἀδὲν ἐλθεῖν. Αἰθέρα δὲ, ἢ τὸ πῦρ νόει, διὰ τὸ ἀφανιστικὸν εἶναι· ἢ τὸν ἀέρα, διὰ τὸ μὴ σύγασιν ἔχειν.

1216. Πρέγονοι

Ὦ πόνοι πρόγονοι πόνων·
Κεῖνος γὰρ ἔπερσεν ἀνθρώπους.

ΣΤΡΟΦΗ Β.

Κεῖνος ὅτε σεφάνων,
Οὔτε βαθειᾶν * κυλίκων
Νεῖμεν ἐμοὶ τέρψιν ὁμιλεῖν,
Οὔτε γλυκὺν αὐλῶν ὄτοβον,
Δύσμορος, ἔτ' ἐννυχίαν
Τέρψιν ἰαύειν ἐρώτων·
Ἐρώτων δ' ἀπέπαυσεν, ὤμοι.
Κεῖμαι δ' ἀμέριμνος ὕπτως,
Ἀεὶ πυκιναῖς δρόσοις
Τεγγόμενος κόμας λυγρὰς,
Μνήματα Τροίας.

* ALDUS, βαθεῖαν.

1216. Πρόγονοι πόνων] ἢ παλαιοὶ, ἢ ἀρχηγοὶ τῶν πόνων, οἷον, ὁπότε εἰσαγωγὴ τῶν ὅπλων ἐγένετο. ὃ δεῖ δὲ ἀπειροκάλως ζητεῖν τίς πρῶτος ἐχρήσατο ὅπλοις.

1218. Ἐκεῖνος ὅτε σεφάνων] ἐκεῖνος ὁ εὑρὼν τὰ ὅπλα, ὅσον ἐφ' ἑαυτῷ, ὁ σεφάνων, ὁ κύλικος, οὐκ αὐλῶν τέρψιν μοι ἔνειμεν, ἀλλὰ πᾶν (φησὶ) τερπνὸν ἐξέκοψεν. Ἥδιστος δὲ ὢν ὁ Σοφοκλῆς, πάλιν ἐπὶ τὸ ἴδιον ἦθος ἔκλινεν ἐν τοῖς μέλεσιν. Ὅθεν καὶ μέλιττα ἐκλήθη.

1221. Ὄτοβον] ὅμαδον· ἦχον.

Ib. Αὐλῶν ὄτοβον] τὸ ὄτοβος ἐνταῦθα δι' ἑνὸς τ ὀφείλει γράφεσθαι, ἵν' ᾖ τὸ κῶλον ὅμοιον τῷ τῆς ἀντιστροφῆς· Φύσει γὰρ ὄττοβος διὰ δύο τ γράφεται, ὥσπερ πάταγος, τὸ αὐτὸ σημαινόμενον, δι' ἑνός.

1222. Ἐννυχίαν] τὴν ἐν παννυχίσιν· ἢ τὴν ἐν κοίτῃ.

Ib. Οὔτ' ἐννυχίαν] ἦγεν, ὅτε νυκτερινὴν τέρψιν ἔδωκεν ἐμοὶ ἔχειν ἐν τῷ ἰαύειν. Τετέχνιν, ἐν τῷ κοιμᾶσθαι. Ἀλλὰ ἀπὸ τῶν ἐρώτων ἔπαυσεν ἐμὲ ὁ ἥλιος ὁτὲ.

1223. Ἐρώτων] τῶν ἐρωτικῶν. Καὶ ἄκαιρον μὲν περὶ ἐρώτων μεμνῆσθαι ἐν τοῖς παρεῖσιν, ὅμως δὲ ἀκολουθίαν ἔχει πρὸς τὰ προκείμενα. Ἰαύειν δὲ, διατελεῖν, αἰνύειν.

1225. Κεῖμαι δ' ἀμέριμνος] ἤτοι πολυμέριμνος. Οἷον, μὴ σκοπῶν περὶ Θυμβρίας μηδὲν, ἀλλ' ἐν δρόσοις τεγγόμενος, ἅπερ ἔστι μοι μνημόσυνα εἰς τὸν ἀεὶ χρόνον, ἡ ἐνταῦθα κακοπάθεια. Ἢ, ἐν εὐδιμείᾳ μεριμνῶ ὢν ἢ μόνον περὶ πολέμων.

Ib. Κεῖμαι δ' ἀμέριμνος] τοῦτο ἢ ἀντὶ τοῦ ἀπόγνωσιν ἔχων, καὶ μεριμνῶν καὶ ἐλπίζων περὶ τῆς ἐνταῦθα ἀπαλλαγῆς, αἰδὼς τῷ μέλλοντος ὄντος ὅπη τὰ τῆς νίκης χωρήσει· ἄλλως τε καὶ τὸ τοσοῦτο χρόνε εἰς ἀπορίαν ἐμβάλλοντος· ἢ ἀμέριμνος καὶ μὴ ἔχων μέριμναν, καὶ μὴ ἔχων φροντίδα ὧν ἔφην, στεράνων φημὶ, καὶ κυλίκων, καὶ ἐρώτων.

1226. Ἀεὶ πυκιναῖς δρόσοις] ἀντὶ τοῦ ὑετοῖς συνεχέσι βρεχόμενος· ὁ γὰρ ὁ πολὺς τῷ στρατοπέδῳ λαὸς ἔχει σκηνὰς, φυλακὴν ὄμβρων καὶ τῶν ἄλλων ἐξ ἀέρος δυσχερῶν, ἀλλ' οἱ ἄρχοντες μόνοι. Ἔστι δὲ καθ' ὅλον καὶ μέρος. Τὸ μὲν τεγγόμενος, ὅλον· τὸ δὲ κόμης, μέρος.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ Β.

Πρὶν μὲν ἔν ἐννυχίᾳ *
Δείματος ἦν μοι προβολὰ
Καὶ βελέων θήριος Αἴας·
Νῦν δ' ἔτος ἀνεῖται συγερῷ
Δαίμονι. Τίς μοι, τίς ἔτ' ἔν
Τέρψις ἐπέσαι; γενοίμαν
Ἵν' ὑλῶεν ἔπεσι πόντᾳ
Πρόβλημ' ἁλίκλυσον, ἄκραν
Ὑπὸ πλάκα Σουνίᾳ,
Τὰς ἱερὰς ὅπως προσείποιμεν Ἀθάνας.

ΙΑΜΒΟΙ.

ΤΕΥ. Καὶ μὴν ἰδὼν ἔσπευσα τὸν στρατηλάτην
Ἀγαμέμνον' ἡμῖν δεῦρο τόνδ' ὁρμώμενον.

* Aldus, Καὶ πρὶν μὲν ἐννυχίᾳ.

μέρος. Δέον δὲ λυγρῶς εἰπεῖν, πρὸς τὸ κόμας ἐπήνεγκεν.

1229. Πρὶν μὲν ἔν] ὅτω χρὴ γράφειν, ἵν' ᾖ τὸ κῶλον ὅμοιον τῷ τῆς στροφῆς. Τὸ γὰρ καὶ πρὶν μὲν ἐκ ὀρθὰς ἔχει τὰς χρόνους.

Ib. Πρὶν μὲν ἔν] καὶ πρότερον μὲν ἦν ἐμοὶ ὁ Θήριος Αἴας προβολὴ τῶ νυκτερινῶ δείματος καὶ τῶν βελέων, ἤγουν τῶ πολέμω.

Ib. Ἐννυχίᾳ] τῆς νυκτερινῆς ἐφόδου τῶν πολεμίων. Καὶ τῶν βελῶν ἀλεξητήριον ἦν ὁ Αἴας.

1234. Γενοίμαν ἵν' ὑλαῖεν] ἔνθα ὑλώδης ἐξοχὴ τῆς Θαλάττης. Εὔχονται δὲ ἀπαλλαγῆναι ἐπὶ τὰ οἰκεῖα. Γενοίμην ἔν (φασὶν) ἐπὶ τὴν ἄκραν πλάκα τῶ Σουνίω. Διὰ γὰρ Σουνίου ὁ πλοῦς τοῖς ἀπὸ Τροίας ἐπὶ Σαλαμῖνα. Τὸ δὲ ὅλον, εἴθε γενοίμην ὅπου ἐστὶ τῶ πόντω τὸ σύνδενδρον ἀκρωτήριον, τὸ κλυζόμενον ὑπὸ τῆς ἁλὸς, λέγω, ὑπὸ τὴν ἄκραν πλάκα, ἤγουν γῆν τῶ Σουνίου, αὐτὶ τοῦ, ὑπὸ τὸ ἄκρον τῆς γῆς τοῦ Σουνίου.

1238. Τὰς ἱερὰς] φιλοτέχνως εὐφραίνει τὰς ἀκροωμένους διὰ τῶν ἐπαίνων τῆς Ἀττικῆς.

1240. Καὶ μὴν] τίνα Τεῦκρος πρὸς τὸν υἱὸν Αἴαντα ἔφη.

Ib. Καὶ μὴν ἰδὼν] Τεῦκρος ἀκηκοὼς ἥκειν τὸν Ἀγαμέμνονα, ἔρχεται μετὰ σπουδῆς.

Ib, Καὶ μὴν] Ὡσπερ ἂν εἴτις ἤρετο τὸν Τεῦκρον, τί ὅτω πάρει ταχέως ἀποκρίνεται, λέγων· Καὶ μὴν ἰδὼν τὸν στρατηλάτην Ἀγαμέμνονα ὁρμώμενον δεῦρο ἐν ἡμῖν, ἔσπευσα, καὶ ἦλθον, καταλιπὼν δηλονότι τὴν διορυγὴν τοῦ τάφου. Ἐκλύσων δὲ αὐτὸς ὁ Ἀγαμέμνων τὸ σκαιὸν αὐτοῦ σῶμα κατ' ἐμοῦ δῆλός ἐστιν ἐμοὶ, ὅτι αὐτός ἐστι, καὶ ἐκ ἄλλος δηλονότι.

Ib. Ἔσπευσα τὸν στρατηλάτην] ἐσπούδασα ἐλθεῖν ἐνταῦθα παρὰ τὸν Αἴαντα, καὶ ἀφῆκα τὴν τοῦ τάφου διορυγὴν, πρὸς τοῦτο γάρ ἐστι τὸ, καὶ μὴν, ἔμφασιν ἔχον, ὥσπερ ἂν εἴτις αὐτὸν ἤρετο, τί ὅτω πάρει ταχέως.

1242. Σκαιὸν

Δῆλος δέ μοι ϛὶ σκαιὸν ἐκλύσων ϛόμα.
ΑΓΑ. Σὲ δὴ τὰ δεινὰ ῥήματ' ἀγγέλλυσί μοι
Τλῆναι καθ' ἡμῶν ὧδ' ἀνοιμωκτεὶ χανεῖν;
Σέ τοι τὸν ἐκ τῆς αἰχμαλώτιδος λέγω·
Ἦπυ τραφεὶς ἂν μητρὸς εὐγενῆς ἄπο,
Ὑψήλ' ἐκόμπεις * κἀπ' ἄκρων ὠδοιπόρεις,
Ὅτ' ὠδὲν ὢν, τῷ μηδὲν ἀντέϛης ὑπερ,
Κἄτε ϛρατηγὸς, ἄτε ναυάρχυς μολεῖν
Ἡμᾶς Ἀχαιῶν, ἄτε σῷ, διωμόσω,
Ἀλλ' αὐτὸς ἄρχων, ὡς σὺ φὴς, Αἴας ἔπλει.
Ταῦτ' ἐκ ἀκούειν μεγάλα ϖρὸς δύλων κακά;
Ποίᾳ κέκραγας ἀνδρὸς ὧδ' ὑπέρφρονα;
Πῷ βάντος, ἢ πῷ ϛάντος, ἔπερ ἐκ ἐγώ;
Οὐκ ἆρ' Ἀχαιοῖς ἄνδρες εἰσὶ ϖλὴν ὅδε;
Πικρὸς ἔοιγμεν τῶν Ἀχιλλείων ὅπλων
Ἀγῶνας Ἀργείοισι κηρύξαι τότε,
Εἰ ϖανταχῇ φανοίμεθ' ἐκ Τεύκρυ κακοί.

* Ald. Turn. in marg. 'Τψήλ' ἰφώνυς.

1242. Σκαιὸν ϛόμα] σκαιὸς λόγυς, ἤγουν κακύς· σκαιὸν γὰρ καὶ τὸ κακὸν, καὶ τὸ ἀπαίδευτον, καὶ τὸ ἀριϛερόν.

1243. Σὲ δὴ τὰ] πρότασις. Ἔϛι δὲ καὶ ἐνταῦθα Ἀγαμέμνονος ἀφιξις δεινοπαθοῦντος κατὰ τῦ Τεύκρυ.

Ib. Σὲ δὴ] σὲ δὴ ἀγγέλλυσιν ἐμοὶ, τολμῆσαι εἰπεῖν καθ' ἡμῶν ἃ ἀνοιμωκτὰ τὰ χαλεπὰ ῥήματα.

1244. Τλῆναι] τολμῆσαι.

Ib. Ἀνοιμωκτεὶ] χωρὶς οἰμωγῆς, ἀντιμωρητί.

1245. Αἰχμαλώτιδος] τῆς Ἡσιόνης.

1246. Ἦπυ τραφεὶς] κατασκευή.

1247. Κἀπ' ἄκρων] ἐπ' ἄκρων δακτύλων ἔβαπες γαυριῶν.

1248. Ὅτ' ὠδὲν ὢν] ἤγουν, ὅτε ὐδαμινὸς ὢν, ὡς συγγενὴς τῷ τιθυμκότος ἀντιτάξω.

Ib. Ὅτ' ὠδὲν ὢν] ὠδὲν μὲν ὢν, διὰ τὴν δυςγένειαν· τῷ μηδὲν δὲ, τῷ Αἴαντος τιλευτήσαντος.

1250. Διωμόσω] γράφυται καὶ διωρίσω.

1252. Ταῦτ' ἐκ] βάσις.

Ib. Ταῦτ' ἐκ] ἄλλως· Ταῦτα οὐχὶ μεγάλα κακὰ εἰσὶν, ὥϛτε παρὰ τῶν δύλων ἀκύειν;

1253. Ποίᾳ κέκραγας] ἔνϛασις.

1255. Οὐκ ἆρ'] ἆρα ἐδόξαμεν τοῖς Ἀργείοις κηρύξαι τότε πικρὰς ἀγῶνας, ἕνεκα τῶν Ἀχιλλείων ὅπλων, εἰ πανταχῇ φανύμεθα κακοὶ ἐκ τῶν λόγων τῦ Τεύκρυ. Τυτέϛιν, ἆρα ἐδόξαμεν τότε τοῖς Ἕλλησι ἀποφῆναι πικρὰς, ἤγουν ἀδίκυς ἀποφάσεις ἕνεκα τῶν Ἀχιλλείων ὅπλων εἰ φανύμεθα ἤγουν ἐλεγξόμεθα πανταχῇ κακοὶ, τυτέϛιν ἄδικοι, ἐκ τῶν λόγων τῦ Τεύκρυ.

1256. Πικρὸς ἔοιγμεν] ἐνθύμημα, καὶ ἐργασία ἀπὸ τῦ πράγματος.

Ib. Πικρὸς] ἀντὶ τῦ, πικροποιὸς, οἷς πικρίαν

Κἀκ ἀρκέσει πόθ' ὑμὶν ὐδ' ἠσσημένοις
Εἴκειν, ἃ τοῖς πολλοῖσιν ἤρεσκε κριταῖς·
Ἀλλ' αἰὲν ἡμᾶς ἢ κακοῖς βαλεῖτέ πᾳ,
Ἢ σὺν δόλῳ κεντήσεσθ' οἱ λελειμμένοι·
" Ἐκ τῶνδε μέντοι τῶν τρόπων ἐκ ἄν ποτε
" Κατάσασις γένοιτ' ἂν ὐδενὸς νόμᾳ,
" Εἰ τὺς δίκῃ νικῶντας ἐξωθήσομεν,
" Καὶ τὺς ὄπισθεν εἰς τὸ πρόσθεν ἄξομεν.
" Ἀλλ' εἰρκτέον ταὐτ' ἐσίν. Οὐ γὰρ οἱ πλατεῖς
" Οὐδ' εὐρύνωτοι φῶτες ἀσφαλέσατοι·
" Ἀλλ' οἱ φρονοῦντες εὖ, κρατοῦσι πανταχῇ.
" Μέγας δὲ πλευρὰς βοῦς ὑπὸ σμικρᾶς ὅμως
" Μάσιγος ὀρθὸς εἰς ὁδὸν πορεύεται."
Καί σοι προσέρπον τοῦτ' ἐγὼ τὸ φάρμακον

ριαν ἡμῶν. Πικρὺς ἀγῶνας ἐοίκαμεν κηρύξαι τοῖς Ἀργείοις τότε, ἕνεκα τῶν Ἀχιλλείων ὅπλων, εἰ πανταχῇ φανοίμεθα κακοὶ ἐκ Τεύκρου.

Ib. Πικρὺς ἔσεσθαι] εἶκω τὸ πρέπω, εἶξω, εἶχα, ὁ μέσος παρακείμενος οἶκα· καὶ, προσθήκῃ τοῦ ε, ἔοικα, ἐοίκαμεν· καὶ, κατὰ συκοπὴν, ἔοικμεν· καὶ, τροπῇ τοῦ κ εἰς τὸ μέσον γ, ἔοιγμεν.

1259. Κἀκ ἀρκέσει] ἐκ ἀρκέσει ποτὲ ὑμῖν ὐδ' ἡττημένοις, εἴκειν καὶ χάρξειν ἐκεῖνα ἅτινα ἤρεσκον τοῖς πολλοῖς κριταῖς, ἀλλ' αἰὲι ὑμεῖς οἱ λελειμμένοι, ἢ κακοῖς λόγοις βαλεῖτε ἡμᾶς, ἢ σὺν δόλῳ κεντήσετε; ἀπορῶσι τινὲς λέγοντες, τίς ἡ αἰτία ὅτι ἐκ εἶπεν, βάλλετε καὶ κεντεῖτε, ἀλλὰ βαλεῖτε καὶ κεντήσετε. Καὶ λέγομεν, ὅτι τὸ αἰὲι μὲν εἶπε, διὰ τὴν ἄπαυστον ἐπιβολὴν, διὰ δὲ τὸ μηδέπω δεδυνῆσθαι ἐκβαλεῖν τὴν ἐπιβολὴν εἰς ἔργον, τὸ βαλεῖτε καὶ τὸ κεντήσετε εἴρηκεν.

1260. Εἴκειν] ἐκ εἴξετε καὶ ἐμμενεῖτε τοῖς κεκριμένοις.

Ib. Πολλοῖσι] πιθανῶς.

1261. Κακοῖς] δηλονότι λόγοις.

Ib. Βαλεῖτε] ἀντὶ τοῦ βλασφημήσετε.

1262. Οἱ λελειμμένοι] οἱ ἡττηθέντες ἐν τῇ κρίσει· τοῦτο δὲ πρὸς τὴν ἐπιχείρησιν τοῦ Αἴαντος.

1263. Ἐκ τῶνδε] γναμικόν.

1264. Κατάσασις] ἤγαγε, εὐταξία. Εὐταξία δὲ νόμε, ἣν καὶ νόμος ποιεῖ.

Ib. Κατάσασις γένοιτ' ἂν] γενναῖος ὁ λόγος, εἰ ὁ ἡττώμενος ἰδίᾳ δικαίᾳ παριζανόμενος, πάλιν μάχοιτο, καὶ ἐκ εἴξει τοῖς κεκριμένοις, οὐδέποτε κατάσασις ἔσαι.

1266. Τὺς ὄπισθεν] τὺς ἡττωμένυς. Ἔστι δὲ ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν δρομέων.

1267. Ἀλλ' εἰρκτέον] δεῖ (φησὶν) ἐμμένειν τοῖς ἅπαξ κεκριμένοις. Ἐπεισὴ δὲ αὐτοῦ τὴν κατὰ σῶμα ἀρετὴν καὶ ἰσχὺν ἐπιζέλλειν οὐ δύναται, εἰς ἀφροσύνην αὐτὸν λοιδορεῖ.

Ib. Ἀλλ' εἰρκτέον] σημείωσαι ὅτι τὸ εἴργω ἀμφιβολίαν ἔχει τοῦ πνύματος· δύναται γὰρ καὶ ψιλοῦσθαι καὶ δασύνεσθαι.

1269. Ἀλλ' οἱ φρονοῦντες εὖ] ἦγεν οἱ φρόνιμοι κρατοῦσιν. Καὶ πρὸς τοῦτο ἐπάγεται τὸ, μέγας δὲ βοῦς ὢν τὴν πλευρὰν καὶ τὸ ἑξῆς.

1271. Ὀρθὸς] ἦγεν, κατ' εὐθείαν εἰς τὴν ὁδὸν πορεύεται, οὐ παρακλίνων.

1272. Τοῦτ' ἐγὼ τὸ φάρμακον] τὸ τῆς μάσιγος.

Ib. Τοῦτ' ἐγὼ τὸ φάρμακον] ἀντὶ τοῦ, ταύτην τὴν θεραπείαν. Τοιῦσι, τὴν τοῦ κέντρου.

1274. Ἀλλ'

Ὁρῶ τάχ', εἰ μὴ νῶν κατακτήσῃ τινά·
Ὡς ἀνδρὸς οὐκέτ' ὄντος, ἀλλ' ἤδη σκιᾶς,
Θαρσῶν ὑβρίζεις, κἀξελευθεροσομεῖς.
Οὐ σωφρονήσεις; ὃ μαθὼν ὃς εἶ φύσιν,
Ἄλλόν τιν' ἄξεις ἄνδρα δεῦρ' ἐλεύθερον,
Ὅστις πρὸς ἡμᾶς ἀντὶ σοῦ λέξει τὰ σά;
Σοῦ γὰρ λέγοντος οὐκέτ' ἂν μάθοιμ' ἐγώ.
Τὴν βάρβαρον γὰρ γλῶσσαν οὐκ ἐπαΐω.
ΧΟΡ. Εἴθ' ὑμὶν ἀμφοῖν νοῦς γένοιτο σωφρονεῖν.
Τοῦτο γὰρ ἡδὲν σφῶϊν ἔχω λῷον φράσαι.
ΤΕΥ. "Φεῦ, τοῦ θανόντος ὡς ταχεῖά τις βροτοῖς
"Χάρις διαῤῥεῖ, καὶ προδοῦσ' ἁλίσκεται·"
Εἰ σοῦ γ' ὅδ' ἀνὴρ ἡδ' ἐπὶ σμικρῶν* πόνων,
Αἴας, ἔτ' ἴσχει μνῆσιν, ἣ σὺ πολλάκις

* Ald. Turn. in marg. σμικρῶν λόγων.

1274. Ἀλλ' ἤδη σκιᾶς] ὑπὲρ ἀνδρὸς ὃν ἔτι ζῶντος, ἀλλὰ ὄντος σκιᾶς, τουτέστιν ἀνυποστάτου.

1277. Ἄλλον ἐλεύθερον] νόμος ἦν, τοὺς ἐξ ἑταίρας καὶ δεδιδαγμένης τεχθέντας μὴ δημηγορεῖν.

1280. Τὴν βάρβαρον γὰρ γλῶσσαν] σκώπτει αὐτὸν εἰς τὴν μητέρα.

1281. Εἴθ' ὑμὶν] ἐπεὶ δ' συμβουλεύει διὰ τὸ Ἀγαμέμνονος αἴσθημα ὁ χορὸς, ἐν τῇ εὐχῇ τὴν γνώμην κατέθηκε.

1282. Τοῦτο γὰρ] Τουτέστι, τοῦτο γὰρ τῶ λόγῳ, οὐκ ἔχω ἄλλο λῷον φράσαι ὑμῖν.

1283. Φεῦ, τοῦ θανόντος] γνωμικόν. Ἔστι δὲ ἐνταῦθα καὶ προκατάσκευη μετὰ σχετλιασμοῦ.

Ib. Φεῦ, τοῦ θανόντος] περιπαθὴς ὁ λόγος, εἰς ἀχαριστίαν ἐννεύων, ὅτι ταχεῖα διαῤῥεῖ ἡ χάρις τοῦ ἀποθανόντος.

Ib. Ταχεῖά τις] τὸ μὲν τί ζητεῖ οὐσίαν πράγματος, οἷον, τί τόδ' ἐστίν; ἄνθρωπος τυχόν, ἢ ἵππος. Τὸ δὲ τίς, ὑπόστασιν, καὶ πρόσωπον, οἷον, τίς ὅδε ἐστί; Σωκράτης τυχὸν ἢ Πλάτων. Καὶ, τίς, πόθεν εἰς ἀνδρῶν; ἐν τούτῳ γὰρ ὁ ἐρωτῶν, οἶδε μὲν ὅτι ἀνὴρ, πρὸς ὃν τὴν ἐρώτησιν ποιεῖται, ζητεῖ δὲ τὸ γένος, ᾧ ἂν ἕτος τῶν ἄλλων ἀνδρῶν χωρίζοιτο. Ἐπεὶ δὲ πρὸς τὸ τίς οὐκ ὄνομα μόνον ἀπαντᾷ κύριον, ἀλλὰ καὶ σὺν ἐπιθέτῳ ἐνίοτε κύριον (οἷον τίς ὅδ' ἐστίν; ὁ ἡδὺς Λυκιανὸς) διὰ τοῦτο οὐκ ὀνόματι μόνον κυρίῳ ὑποτάσσεται τὸ τίς, ἀλλ' ἔστιν ὅτε καὶ ἐπιθέτῳ. Οἷον, Λυκιανός τις ἐποίησε τόδε. Καὶ, ὁ Λυκιανὸς, ἡδὺς τίς ἐστιν. Ἐντεῦθεν ἂν ἡ χάρις ὡς ἐπίθετον ἔχει τὸ ταχεῖα ὄνομα, εἰ καὶ ἄλλως τοῦτο ἐπιῤῥηματὴν ἔχει σημασίαν, διὸ μετὰ τοῦ τίς αὐτὸ ἐπάγεται, καὶ ταχεῖά τις αὕτη λέγεται διαῤῥεῖν· κατὰ ταυτὰ λέγεται καὶ τὸ ὅστις, καὶ τὸ ὁποῖός τις, ἐπὶ ἐπιθέτου, ὡς παρὰ Λυκιανῷ. Τὸ δὲ ὅλον, οἱ δῆμοι οὐκ ἐξετάζοντες τίς ἐστιν ὁ τοῖς πράγμασιν ἐφεστηκὼς, εἴτε καλῶς διοικοῦτι, εἴτε τὸ ἐναντίον. ἅπερ ἐπιθετικῶς λέγεται.

1284. Προδοῦσα] ἀντὶ τοῦ προδεδομένη καταλαμβάνεται.

1285. Εἰ σοῦ γ' ὅδ' ἀνὴρ] εἰ σοῦ γε, ὦ Αἶας, ὅδε ὁ ἀνὴρ οὐκ ἔτι ἔχει μνήμην.

1286. Οὗ σὺ πολλάκις] οὐκ ἀξιοῦται τῆς παρὰ σοῦ μνήμης, ἣ πολλάκις, ὦ Αἶας, προεκινδύνευσας

Τὴν σὴν προτείνων πρῶκαμες ψυχὴν δορί.
Ἀλλ' οἴχεται δὴ πάντα ταῦτ' ἐῤῥιμμένα.
Ὦ πολλὰ λέξας ἄρτι κἀνόνητ' ἔπη,
Οὐ μνημονεύεις ὑκέτ' ὐδὲν, ἡνίκα
Ἑρκέων ποθ' ὑμᾶς ἔτος ἐγκεκλεισμένους,
Ἤδη τὸ μηδὲν ὄντας ἐν τροπῇ δορὸς
Ἐῤῥύσατ' ἐλθὼν μῶνος; ἀμφὶ μὲν νεῶν
Ἄκροισιν ἤδη ναυτικοῖς ἑδωλίοις
Πυρὸς φλέγοντος, εἰς δὲ ναυτικὰ σκάφη
Πηδῶντος ἄρδην Ἕκτορος τάφρων ὕπερ;
Τίς ταῦτ' ἀπεῖρξεν, ὐχ ὅδ' ἦν ὁ δρῶν τάδε,
Ὃν ὐδαμῶ φῂς ὐδὲ συμβῆναι ποδί;
Ἆρ' ὑμὶν ἔτος ταῦτ' ἔδρασεν ἔνδικα;
Χ' ὥτ' αὖθις αὐτὸς Ἕκτορος μόνος μόνῳ

κινδυνεύσας ἐν πολέμοις. Παρὰ τὸ Ὁμηρικὸν, "Αἰεὶ ἐμὴν ψυχὴν παραβαλλόμενος πολεμίζων."

1289. Ὦ πολλὰ λέξας] ἀποστροφὴ τὸ σχῆμα πρὸς τὸν Ἀγαμέμνονα· Ὦ σὺ Ἀγάμεμνον, ὁ λέξας ἄρτι πολλὰ ἔπη καὶ ἀνόνητα· ὑ μνημονεύεις ὑκέτι ὐδὲν, ἡνίκα ποτὲ μόνος αὐτὸς ὁ Αἴας ἐλθὼν ἐῤῥύσατο ὑμᾶς ἐγκεκλεισμένους ἐντὸς τῶν ἑρκέων ὄντας ἤδη τὸ μηδὲν ἐν τῇ δυνάμει τᾶ δορός. Καὶ πάλιν ἡνίκα τᾶ πυρὸς καίοντος ἐπὶ τοῖς ἄκροις καθίσμασι τοῖς ναυτικοῖς τῶν νηῶν, καὶ τᾶ Ἕκτορος πηδῶντος ἄρδην ὑπὲρ τῶν τάφρων εἰς τὰ ναυτικὰ σκάφη, τίς ταῦτα ἀπεῖρξεν; ὐκ ἦν ἔτος ὁ δράσας ταῦτα, ὃν λέγεις ἐν ὐδενὶ τόπῳ συνελθεῖν ἐν ἐδῷ μετὰ σᾶ μηδέποτε.

1290. Οὐ μνημονεύεις] καλῶς, πρὸς τὸ, πᾶ βάντος, ἢ πᾶ στάντος ἅπερ ὐκ ἐγώ.

1291. Ἑρκέων] λείπει ἐντός.

Ib. Ἐγκεκλεισμένους] ἡ ἐν ἀντὶ τᾶ ἐντὸς, ἵν' ᾖ ἐντὸς κεκλεισμένους.

1292. Ἐν τροπῇ δορὸς] ἐν ἥττῃ τᾶ πολέμου. Τρόπαιον, ἡ νίκη· τροπὴ δὲ, ἡ ἧττα. Τρόπαιον ἐπὶ τῶν διωκόντων· τροπὴ, ἐπὶ τῶν διωκομένων.

1294. Ἄκροισιν ἤδη] ἐπὶ μὲν τοῖς ἄκροις ναυτικοῖς ἑδωλίοις τῶν νεῶν, ἤγουν ὑποῤῥώμασι, σανιδώμασι, τᾶ πυρὸς ἤδη ἀναπλομένου καὶ ἀναφλεγομένου.

1296. Ἄρδην] αἴρω, τὸ ἀφανίζω καὶ τὸ ὑψῶ. ἀφ' ἃ ἄρδην, ἀντὶ τᾶ μετεώρως καὶ κύφως, ὡς ἐνταῦθα, καὶ ἀντὶ τᾶ ἀφανιστικῶς καὶ ὁμᾶ.

1298. Οὐδὲ συμβῆναι ποδί] πρὸς τὸ πᾶ βάντος, ἢ πᾶ στάντος. Συμβῆναι δὲ ἀντὶ τᾶ συνελθεῖν, ἐνταῦθα. Βαίνω γὰρ τὸ πορεύομαι, καὶ τὸ ἵσαμαι, ἀφ' ἃ βάσις ἀνδριάντος.

Ib. Ὃν ὐδαμῶ φῂς] φασὶν ἐνταῦθα ὡς συκοφαντεῖ Τεῦκρος Ἀγαμέμνονα· ὑ γὰρ ἐν τοῖς πρόσθεν αὐτᾶ λόγοις πρὸς τοῦτον τοιοῦτόν τι εὕρηται. Ἀλλ' ἔφη, πᾶ βάντος, ἢ πᾶ στάντος, ἅπερ ὐκ ἐγώ; φαμὲν ἔν ὅτι ὥσπερ κατὰ τὰς ἔριδας συμβαίνει προφέρειν ἐσθ' ὅτε τὸν ἀντίδικον ἀπολογούμενον τῷ προηγμένῳ τῆς δίκης τοιαῦτα, ἃ ὐδέποτ' αὐτὸς ἐφθέγξατο, ἕτω καὶ ἐνταῦθα.

1299. Ἆρ' ἔνδικα] ἦγουν, δικαίως ταῦτα ἔδρασεν, ἦγουν ἔπαθεν, ὑμῖν τοῖς ἀχαρίστοις, ἦγουν, ὑμῶν τῶν ἀχαρίστων.

1300. Χ' ὥτ'] ἦγουν, ὑ μνημονεύεις, καὶ ὅτε αὖθις αὐτὸς λαχών τε, ἦγουν κληρωθεὶς, καὶ ἀκέλευστος, τετέρτῳ αὐθορμητος, ὑ περιμένων τὸν προστάξαντα, ἦλθε μόνος ἀντίος, ἤτοι ἐναντίος

Λαχὼν τε κἀκέλευσος ἦλθεν ἀντίος *,
Οὐ δραπέτην τὸν κλῆρον εἰς μέσον καθεὶς
Ὑγρᾶς ἀρύρας βῶλον, ἀλλ' ὃς εὐλόφῳ
Κυνῆς ἔμελλε πρῶτος ἅλμα κυφιεῖν;
Ὃδ' ἦν ὁ πρᾶσσων ταῦτα· σὺν δ' ἐγὼ παρὼν
Ὁ δᾶλος, ἐκ τῆς βαρβάρᾳ μητρὸς γεγώς.
Δύστηνε, πῇ βλέπων πότ' αὐτὰ καὶ φρονεῖς;
Οὐκ οἶσθα, σῇ πατρὸς μὲν ὃς πρὸ φῦ πατὴρ,
Ἀρχαῖον ὄντα Πέλοπα, βάρβαρον Φρύγα;
Ἀτρέα δ', ὃς αὖ σ' ἔσπειρε δυσσεβέσατον,
Προθέντ' ἀδελφῷ δεῖπνον οἰκείων τέκνων;

* Aldus, ἦλθ' ἐναντίος.

τίος μόνος τῷ Ἕκτορος, ἀντὶ τῷ ἐμονομάχησε μετὰ τῷ Ἕκτορος.

1301. Λαχὼν τε] ἦγεν κληρωθείς, ἀφ' ἧ λαχμὸς ὁ κλῆρος, ποιητικῶς.

Ib. Κἀκέλευσος ἦλθεν ἐναντίος] αὐτοκέλευστον φησὶν αὐτὸν ἀναςῆναι εἰς τὸ μονομάχιον, ἐπαινῶν αὐτὸν ὡς Ὁμηρικῶς.

1302. Οὐ δραπέτην τὸν κλῆρον] τυτέςιν, ὑθὲν πανυργήσας περὶ τὸν κλῆρον. Οὐδὲ καταβαλὼν αὐτὸν τὸν κλῆρον, λέγω τὸν βῶλον τῆς ὑγρᾶς ἀρύρας ἐπιτήδειον εἰς τὸ διαφυγεῖν μὴ πολεμῆσαι. Οὐ καταβαλὼν τὸν κλῆρον· λέγω δὴ τὸν βῶλον τῆς ὑγρᾶς ἀρύρας δραπέτην εἰς τὸ μέσον τῆς κυνῆς τῆς εὐλόφε, ἵνα δηλονότι φύγῃ μονομαχῆσαι τῷ Ἕκτορι. Ἀλλ' αὐτὸς ὁ κλῆρος ἔμελλε πρῶτος κυφιεῖν καὶ πηδῆσαι ἅλμα καὶ πήδημα ἀπὸ τῆς εὐλόφε κυνῆς. Ἦγεν, κατέβαλεν αὐτὸν τὸν κλῆρον εἰς τὸ μέσον τῆς κυνῆς ὥτως ἐπιτηδείως, ὥςτε κυφεῖν ἅλμα ἀπὸ τῆς κυνῆς, πρῶτα τῶν ἄλλων κλήρων. Τοσαύτην ἐπιθυμίαν ἔχων μονομαχῆσαι τῷ Ἕκτορι. Ἰςέον ὅτι διὰ πηλῆ ἔπλαττον τρογγυλοπρῆ τινα, καὶ ἐξήρανον αὐτὰ ἡλιακῷ καύματι, καὶ ἐποίκιν τὸς κλήρως δ' αὐτῶν. Ἐλένε τῷ μάντεως υἱῷ τῷ Πριάμε συμβελεύσαντος, ὁ Ἕκτωρ προκαλεῖται εἰς μονομαχίαν. Τὸν ἄριςον τῶν Ἑλλήνων πολλῶν δὲ προαιρεμένων, Αἴας ὁ Τελαμώνιος ἐκληρώθη· ἕκας γὰρ τῶν προαιρεμένων ἐσημειώσατο κλῆρον, καὶ ἔβαλλον ἐν τῇ περικεφαλαίᾳ τῷ Ἀγαμέμνονος. Εἶτα ὕπον τῷ Νέςορι σεῖσαι τὴν περικεφαλαίαν. Καὶ ὅτινος ὁ κλῆρος πεσεῖται πρῶτος, αὐτὸς ἐλθέτω μονομαχῆσαι τῷ Ἕκτορι. σείσαντος δὲ τῷ Νέςορος, ἔπεσεν ὁ κλῆρος τῷ Αἴαντος πρῶτος. Διότι ὁ κατέβαλεν αὐτὸν ὁ Αἴας ἐς μέσον τῆς περικεφαλαίας, ἵνα φύγῃ μὴ μονομαχῆσαι τῷ Ἕκτορι, ἀλλὰ μᾶλλον τίθεικεν ὥτως ἐπιτήδειον, ὅπως πρῶτος ἐκπηδήσῃ τῆς περικεφαλαίας.

1303. Ἀρυσας] ἦγεν ἠρτημασμένης γῆς· χέρσος γὰρ, ἡ ξηρὰ γῆ. Ἀρυςὰ, ἡ ἠρτημασμένη· λήϊον, τὸ ἔχον αἰσάχυας χωράφιον.

Ib. Ἀλλ' ὃς εὐλόφε] ὅςτις κλῆρος ἐκ τῆς εὐλόφε κυνῆς ἔμελλε πρῶτος κυφιεῖν τὸ ἅλμα τῷ Αἴαντος.

1304. Ἅλμα] πήδημα· ἅλμα, πάλμα, καὶ πήδημα, ταὐτόν.

1306. Ὁ δᾶλος] ὅρα ἐνταῦθα μωρολογίαν τῆς ἀτίμε λοιδορίας, ἵνα καὶ μᾶλλον ἐπισκώψῃ τὸν Ἀγαμέμνονα, καὶ δικαίως ἐλέγξῃ.

1307. Πῇ βλέπων] ἦγεν, ἀφορῶν· ἦγεν, εἰς ποίαν εὐγένειαν σὴν ἀφορῶν ταῦτα λέγεις;

1308. Οὐκ οἶσθα] ἐργασία μετ' ἐπιπλήξεως καὶ εὐτελείας.

Ib. Οὐκ οἶσθα, σῇ πατρὸς] εἰκότως καὶ αὐτὸς τὰ ὅμοια ἐξεῦρεν. Ἐν δὲ εἰπὼν Ἀγαμέμνων, μυρία ἤκουσεν.

1309. Πέλοπα βάρβαρον] Τάνταλος ὁ τῆ Πέλοπος πατὴρ ἐκ Φρυγίας ἦν· πολέμε δ' ἐπιπεσόντος αὐτῷ, μετὰ χρημάτων πέμπει Πέλοπα πρὸς Ἑλλάδα κινδυνεύων τῆς ἀρχῆς ἐκπεσεῖν.

1311. Οἰκείων τέκνων] μὴ λάθῃς εἰ τὸ τέκνων

Αὐτὸς δὲ μητρὸς ἐξέφυς Κρήσσης, ἐφ' ᾗ
Λαβὼν ἐπακτὸν ἄνδρ' ὁ φυτεύσας πατὴρ,
Ἐφῆκεν ἑλλοῖς ἰχθύσιν διαφθοράν.
Τοιοῦτος ὢν, τοιῷδ' ὀνειδίζεις σποράν;
Ὃς ἐκ πατρὸς μέν εἰμι Τελαμῶνος γεγὼς,
Ὅστις στρατῷ τὰ πρῶτ' ἀρισεύσας, ἐμὴν
Ἴσχει ξύνευνον μητέρ', ἣ φύσει μὲν ἦν
Βασίλεια, Λαομέδοντος· ἔκκριτον δέ νιν
Δώρημα κείνῳ δῶκεν Ἀλκμήνης τόκος*.
Ἆρ' ὦδ' ἄρισος ἐξ ἀρισέοιν δυοῖν
Βλασὼν ἂν αἰσχύνοιμι τὰς πρὸς αἵματος,
Οὓς νῦν σὺ τοιοῖσδ' ἐν πόνοισι κειμένους

* Ald. Turn. in marg. Ἀλκμήνης γόνος.

ναν ἔξωθεν τὸ ἀπὸ, ὡς τινες τῶν ἀμαθῶν, ἀλλ' ἅτω λέγε, προθέντα τῷ ἀδελφῷ δεῖπνον τῶν οἰκείων τέκνων· τὸ γὰρ δεῖπνον, ἐκ ἄλλα τινὸς ἦν δεῖπνον (ἰχθύος λέγω, ἢ ὄρνιθος) ἀλλὰ τῶν οἰκείων τέκνων· ὥσπερ γάρ φαμεν, βρῶσιν ἰχθύος, καὶ πόσιν οἴνε, ἅτω καὶ δεῖπνον τέκνων, ἢ ἄλλων, ὧν ἂν εἴποις.

1312. Αὐτὸς δὲ μητρὸς] ἐχ ὡς βαρβάρων τῶν Κρητῶν ὄντων, ὀνειδίζει αὐτῷ τὰ περὶ τῆς μητρὸς, ἀλλ' οἷον, ἐξ ἀλλοφύλων γέγονέ σοι τὸ γένος.

1313. Ὁ φυτεύσας πατὴρ] φυτεύειν, τὸ τῇ γῇ φυτὸν ἐντιθέναι, υ ψιλὸν τὸ φυ, καὶ βραχύ· φιτύειν τὸ σπείρειν, ποιητικῶς· ὁ παραγεται ἀπὸ τῦ φῖτυς, ὁ πατὴρ, ι καὶ μακρόν. Ὃ καὶ ἐνταῦθα τῷ ποιητῇ τέτακται, τοῖς δ' ὕστερον ἡμαρτήθη.

1314. Ἐφῆκεν ἑλλοῖς] ἤτοι ἀφώνοις. Ἡ ἱστορία ἐν ταῖς Κρήσσαις Εὐριπίδε, ὅτι διαφθαρεῖσαν αὐτὴν λάθρα ὑπὸ Θεράποντος, ὁ πατὴρ Ναυπλίῳ παρέδωκεν, ἐντειλάμενος ἀποπονῆσαι· ὁ δὲ ἐκ ἐποίησεν, ἀλλ' ἐνεγγύησε Πλεισθένει.

1315. Τοιοῦτος ὢν] σὺ ὢν τοιοῦτος, ὀνειδίζεις ἐμοὶ τῷ ὄντι τοιῷδε τὴν σποράν, ὅστις ἐγώ εἰμι γεγὼς, ἀντὶ τῦ ἐγεννήθην, ἐκ πατρὸς τῦ Τελαμῶνος. Ὅστις Τελαμῶν ἀριστεύσας ἔλαβε τὰ πρῶτα τῦ στρατῦ. Λέγω δὲ ἔλαβε σύνευνον τὴν ἐμὴν μητέρα τὴν Ἡσιόνην. Ἣ τις ἦν μὲν βασίλεια τῇ φύσει, θυγάτηρ δ'ηλονότι τῦ Λαομέδοντος· ὁ γόνος δὲ τῆς Ἀλκμήνης ὁ Ἡρακλῆς, ἔδωκεν ἐκείνῳ μοι τῷ πατρὶ ἐκείνην τὴν μητέρα μὲ ἔκκριτον δῶρημα. Ἆρα γεννηθεὶς ἐγὼ ἅτως ἄρισος ἐκ δύο ἀρίσων, ἦγον ἐκ Τελαμῶνος καὶ Ἡσιόνης, ταχ' ἂν αἰσχύνοιμι τὰς ἰδίας τῦ γένους, τυτέσιν τὸν Αἴαντα, ὄντινα Αἴαντα κείμενον ἐν πόνοις τοιοῖσδε ἀποδιώκεις ἄθαπτον, οὐδὲ ἐπαισχύνῃ λέγων τοιῦτον λόγον δηλονότι.

1316. Ὃς ἐκ πατρὸς] αὔξησις, καὶ σεμνολογία τῶν καθ' αὐτόν.

1317. Ὅστις στρατῷ] ἦγεν τὰς τῆς πρώτης μοίρας ἀνδραγαθίας.

1318. Ἣ φύσει μὲν ἦν βασίλεια] ἀνασκευάζει τὰ εἰρημένα περὶ δυσγενείας αὐτῆ, φύσει δὲ ἐπὶ γένης λέγεται κυρίως. Ἐπὶ δὲ τῶν υἱοθετημένων τὸ θέσει· καὶ ἀπὸ τύτων μεταγεται ταῦτα καὶ ἐφ' ἕτερα.

1322. Τὰς πρὸς αἵματος] τὰς συγγενεῖς. ἴσως δεικτικῶς εἰς τὸν Αἴαντα, ἵν' ᾖ περιπαθὴς ἡ λέξις.

1324. Ἀθαῦ

Ὠθεῖς ἀθάπτους, ὦδ' ἐπαισχύνῃ λέγων;
Εὖ νῦν τόδ' ἴσθι, τῦτον εἰ βαλεῖτέ πυ,
Βαλεῖτε χ' ἡμᾶς τρεῖς ὁμῦ συγκειμένους.
Ἐπεὶ καλόν μοι τῦδ' ὑπερπονημένῳ
Θανεῖν προδήλως μᾶλλον, ἢ τῆς σῆς ὕπερ
Γυναικὸς, ἢ τῦ σῦ θ' ὁμαίμονος λέγω.
Πρὸς ταῦθ', ὅρα μὴ τἐμὸν, ἀλλὰ καὶ τὸ σόν·
Ὡς εἴ με πημανεῖς τι, βυλήσῃ ποτὲ
Καὶ δειλὸς εἶναι μᾶλλον, ἢ 'ν ἐμοὶ θρασύς.
ΧΟΡ. Ἄναξ Ὀδυσσεῦ, καιρὸν ἴσθ' ἐληλυθὼς,

1324. Ὠθεῖς ἀθάπτους] πιθανῶς πάλιν εἰσέβαλεν εἰς τὸν λόγον τῦ δράματος.

1325. Εὖ νῦν τόδ'] ἐνθύμημα μετὰ ἀπειλῆς.

Ib. Εὖ νῦν τόδ'] καλῶς, νῦν τῦτο γίνωσκε, ὅτι εἰ τῦτον τὸν Αἴαντα βαλεῖτε πῦ, βαλεῖτε καὶ ἡμᾶς. Ἦγον ἐμὲ, καὶ σαυτὸν, καὶ τὸν Μενέλαον, τρεῖς ὁμῦ συγκειμένους. Ἐπεὶ καλόν μοι ἐςὶ θανεῖν μᾶλλον προδήλως πονημένῳ ὑπὲρ τῦ Αἴαντος, ἢ θανεῖν ὑπὲρ τῆς σῆς γυναικὸς, ὦ Μενέλαε, ἢ ὑπὲρ τῦ σῦ ἀδελφῦ.

1326. Βαλεῖτε χ' ἡμᾶς] ἑαυτὸν λέγει, καὶ τὴν Τέκμησσαν, καὶ τὸν Εὐρυσάκην.

Ib. Τρεῖς ὁμῦ συγκειμένους] ἐμὲ, καὶ σαυτὸν, καὶ Μενέλαον. Οὐ γὰρ λέγει περὶ τῆς Τεκμήσσης καὶ τῦ παιδὸς· ἐλεεινὸς γὰρ ὁ λόγος, ἐκ ἀπειλητικός.

Ib. Βαλεῖτε χ' ἡμᾶς] τινὲς ὑποσίζοντες εἰς τὸ τρεῖς, τὸ ἡμᾶς ἀντὶ τῦ ἐμὲ τὸν Τεῦκρον, καὶ τὴν Τέκμησσαν, καὶ τὸν Εὐρυσάκην, φασίν. Ὅπερ ἐκ ἔχει λόγον. Τίς γὰρ χρεία ἐνταῦθα Τεκμήσσης καὶ Εὐρυσάκους; ἓς αὐτὸς ἐάσας, πρὸς τὸ ἡμᾶς ὑποσίζων, ὕτω λέγε, βαλεῖτε καὶ ἡμᾶς, ἀντὶ τῦ ἐμὲ καὶ σαυτὸν, συγκειμένους ὁμῦ τῷ Αἴαντι τρεῖς· ἐκὼν γὰρ ἐχ ὑφήσω· ἀλλ' εἰ καὶ αὐτὸς θαπῶμαι, σὲ πρῶτον ἀναιρεῖν βυλήσομαι. Ὅτι δέ ἐςι τῦτο, μαρτυρεῖ καὶ αὐτὸς λέγων, ἐπεὶ καλόν μοι τῦδ' ὑπερπονημένῳ, καὶ τὰ ἑξῆς. Ἰςέον δὲ ὅτι ὐ κακῶς εἶπε τὸ τῆς σῆς ὑπὲρ γυναικὸς, ὡς οἴονταί τινες, ἀλλ' ὥσπερ φαμὲν πρὸς τὰς ἔριδας τινὸς, ἄλλα πρὸς τινὰ τὰς λόγους ποιέμενοι, προσάπτοντες καὶ αὐτῷ τὰ ἐκείνυ, ὕτω καὶ τῦτο. Ἄλλως τε ὐκ ἀπέχρησεν αὐτῷ μόνον εἰπεῖν τῆς σῆς ὑπὲρ γυναικὸς, ἀλλὰ καὶ ἢ τῦ σῦ θ' ὁμαίμονος λέγω.

1327. Ἐπεὶ καλόν μοι] καλόν μοι ἐςὶν προδήλως ὑπὲρ τῦδε πονεμένῳ μᾶλλον ἀποθανεῖν, ἢ ὑπὲρ τῆς σῆς γυναικὸς, λέγω τῦ σῦ ἀδελφῦ.

1328. Θανεῖν προδήλως] ἀντὶ τῦ λαμπρῶς, ἀνδρείας. Λέγει δὲ ὅτι ταῦτα ἃ βύλεσθε περὶ τὸν Αἴαντα δρᾶσαι, πρότερον ἐ δράσετε πρὶν ἢ κἀμὲ ἀποκτεῖναι ἀποθνήσκων μέντοι. σὺν ὑμῖν ἀπολῦμαι.

1330. Τὸ σὸν] ὃ, καὶ σὺ αὐτὸς ὡς ἄνθρωπος φθαρτὸς μέλλεις παθεῖν ἁπλονότι ὁτεδήποτε.

Ib. Ἦγον, πρὸς ταῦτα ὅρα, ὦ Μενέλαε, μὴ μόνον τὸ ἐμὸν βλάβος, ἀλλὰ καὶ τὸ σόν. Ὅτι εἰ πημανεῖς με τι, βυλήσῃ ποτὲ, ἦγον μετέπειτα, εἶναι μᾶλλον δειλὸς ἐν ἐμοὶ, ἢ θρασύς.

1331. Βυλήσῃ ποτὲ] μεταμεληθήσῃ ὡς προπετὴς εἰς ἐμὲ εὑρεθεὶς, καὶ μὴ ἀποδειλιάσας παρὰ τὸ ἄρχειν. Ἀμυνῶμαι γάρ σε. Ἢ βυλήσῃ ποτὲ καὶ δειλὸς εἶναι, καὶ μὴ ὑπ' ἐμῦ ἀναιρεθῆναι. Δειλὸς δὲ καὶ θρασὺς, ἐναντία κακὰ ὑπερβολὴν ἔχοντα καὶ ἔλλειψιν· μέσον δὲ τύτων ἡ ἀνδρεία.

1332. Ἢ 'ν ἐμοὶ] ἦγον ἢ ἐν ἐμοὶ.

1333. Ἄναξ Ὀδυσσεῦ] ἵνα μὴ εἰς αὐτῶν εἰς μακρὰν ἡ φιλονικία, διαλλακτὴν εἰσήγαγε τὸν Ὀδυσσέα, τοιῦτον γὰρ ὁ καιρὸς ἐζήτει, εἰσήκται δὲ Ὀδυσσεὺς ὡς σοφὸς καὶ ἀμηχανίκακος.

Εἰ μὴ ξυνάψων, ἀλλὰ συλλύσων πάρει.
ΟΔΥ. Τίδ' ἔστιν, ἄνδρες; τηλόθεν γὰρ ἠσθόμην
Βοὴν Ἀτρειδῶν τῷδ' ἐπ' ἀλκίμῳ νεκρῷ.
ΑΓΑ. Οὐ γὰρ κλύοντες ἐσμὲν αἰσχίστας λόγους,
Ἄναξ Ὀδυσσεῦ, τῶδ' ὑπ' ἀνδρὸς ἀρτίως;
ΟΔΥ. Ποίους; ἐγὼ γὰρ ἀνδρὶ συγγνώμην ἔχω
Κλύοντι φλαῦρα, συμβαλεῖν ἔπη κακά.
ΑΓΑ. Ἤκουσεν αἰσχρά· δρῶν γὰρ ἦν τοιαῦτά με.
ΟΔΥ. Τί γάρ σ' ἔδρασεν, ὥστε καὶ βλάβην ἔχειν;
ΑΓΑ. Οὗ φησ' ἐάσειν τόνδε τὸν νεκρὸν ταφῆς
Ἄμοιρον, ἀλλὰ πρὸς βίαν θάψειν ἐμοῦ.
ΟΔΥ. Ἔξεστιν ἔν εἰπόντι ταὐληθῆ φίλῳ

ναικος. Καιρὸν δὲ ἀντὶ τοῦ εἰς καιρὸν, ἦγεν ἐγκαίρως.

1334. Ξυνάψων] αὐτὸς δηλονότι εἰς τὴν μάχην, ἀλλὰ διαλύσων καὶ χωρίσων.

Ib. Πάρει] ἀντὶ τοῦ παρεγένε.

1335. Τίδ' ἔστιν, ἄνδρες] ἄφιξις Ὀδυσσέως ἐπὶ διαλλαγῇ τῶν μαχομένων.

1336. Βοὴν Ἀτρειδῶν] ἐκ τοῦ ἑτοίμως φησὶν ὅτι ἦκοι ἀναιρεθέντα Ἀγαμέμνονα, ἀλλ' ἐπιμελόμενος τί πράττουσιν οἱ βασιλεῖς. Τὴν δὲ ἑαυτοῦ γνώμην ἐδήλωσε διὰ τοῦ ἀλκίμου νεκροῦ, ὅτι γενναῖαν αὐτοῦ ἐδήλωσε τὴν τελευτήν. Διεβάκχευε δὲ ὁ λόγος ὅτι ὑ δεῖ κατὰ τεθνεώτων λέγειν, κἂν ἐχθροὶ ὦσιν.

Ib. Τῷδ' ἐπ'] ἐπὶ τῷδε τῷ ἀλκίμῳ, ἦγεν, τῷ ποτὲ ἀλκίμῳ, τυτὲ γενναίῳ.

1337. Οὐ γὰρ κλύοντες] ἆρα γὰρ ἃ κλύοντες ἐσμὲν αἰσχίστας λόγους, ὦ ἄναξ Ὀδυσσεῦ, ὑπὸ τοῦδε τοῦ ἀνδρός;

1339. Ἐγὼ γὰρ συγγνώμην ἔχω] ἐ καλῶς λέγεις, Ὀδυσσεῦ, ἐνταῦθα. Οὐ γὰρ ὁ λίγων, τὰς ὕβρεις, καὶ ἀκύων, ἐν ὁμοτίμοις. Ἀλλ' ὁ μὲν βασιλεὺς, ὁ δ' ἰδιώτης· εὔροις δὲ τὰ ἄλλα πάντα ἴδια τῆς Ὀδυσσέως μήσης πλὴν εἰ μήπως ὕσπις ὡς ἐκ ἀπὸ τοῦ λελογισμένου, ὑδὲ παντὶ τῷ θυμῷ, ἀλλὰ μηχανῇ τινι τοῦτ' ἔλεξε τῶν διαλλαγῶν ἕνεκα, καὶ ἅμα τῷ βασιλεῖ τὰ μέγιστα πεποιθώς.

1341. Ἤκουσεν αἰσχρὰ] ὅτι θεραπεύει Ὀδυσσεὺς ὁ Τεῦκρος διὰ τὸν ἀδελφόν. Οὔτε ἀντιλέγει, διὰ τὸν καιρόν.

1341. Ἤκουσεν αἰσχρὰ] ἦγεν, ὅτε πρὸς Μενέλαον ἐποίει τοὺς λόγους· ὥστε αὐτός ἐστιν ἄρχων τῆς ὕβρεως, ἐγὼ δὲ ἀμυνόμενος. Οὕτω τοῦτο νόει, καὶ μὴ πρὸς τὰς ὕστερον ὕβρεις. Ἄλλως γὰρ ἐκ ἂν τοῦτο προὐβάλλετο εἰς δικαίωμα Ἀγαμέμνονα.

1342. Τί γάρ σ' ἔδρασεν] τί δέ σ' ἐποίησεν τοιοῦτο δηλονότι, ὥστε καὶ ὑπέχειν σοι βλάβην;

1343. Οὗ φησ' ἐάσειν] διατείνεται ἐκ ἐάσειν.

1344. Ἄμοιρον] ἀμέτοχον.

Ib. Ἀλλὰ πρὸς βίαν] ἀλλὰ διατείνεται θάψειν αὐτὸν πρὸς βίαν ἐμοῦ. Βίαν λέγει, ἣν βιάζεται αὐτόν.

Ib. Θάψειν ἐμοῦ] ἀπορίαν τινὰ ἔχει ἡ τοιαύτη γενικὴ τὸ ἐμοῦ· ἔχει δὲ ὅτω, πρὸς βίαν ἐμοῦ, ἀντὶ τοῦ εἰς δυναστείαν ἐμοῦ· ἐπεὶ γὰρ ἡ δυναστεία ἐκ ἄλλου τινὸς ἦν, ἀλλ' Ἀγαμέμνονος (ὡρὸς γὰρ αὐτὸν ἐκ Τεύκρου γενήσεσθαι ἔμελλε) διὰ τοῦτο ὡρὸς βίαν ἐμοῦ λέγει.

1345. Ἔξεστιν ἔν] δαιμονίως ἡ ἐπιτίμησις. Ἠπίστατο γὰρ ὅτι πάντες ἄνθρωποι πρὸς τὸ ἀληθὲς ἀγανακτοῦσι καὶ ἀντιλέγουσι. Τὸ δὲ ἔξεστιν, ἔξεστιν ἐμοὶ τῷ φίλῳ σε εἰπόντ' ἀληθῆ, καὶ τὰ ἑξῆς.

1346. Ἡ

Σοὶ μηδὲν ἧσσον ἢ πάρος ξυνηρετμεῖν ;
ΑΓΑ. Εἶπ'· ἦ γὰρ εἶην οὐκ ἂν εὖ φρονῶν, ἐπεὶ
Φίλον σ' ἐγὼ μέγιστον Ἀργείων νέμω.
ΟΔΥ. Ἄκουέ νυν· τὸν ἄνδρα τόνδε πρὸς θεῶν
Μὴ πλῆξ ἄθαπτον ὧδ' ἀναλγήτως βαλεῖν.
Μήδ' ἡ βία σε μηδαμῶς νικησάτω
Τοσόνδε μισεῖν, ὥστε τὴν δίκην πατεῖν.
Κἀμοὶ γὰρ ἦν ποθ' ὅτος ἐχθιστος στρατῷ,
Ἐξ οὗ 'κράτησα τῶν Ἀχιλλείων ὅπλων·
Ἀλλ' αὐτὸν ἔμπας ὄντ' ἐγὼ τοιόνδ' ἐμοὶ,
Οὐκ ἄν γ' ἀτιμάσαιμ' ἄν, ὥστε μὴ λέγειν
Ἐν ἀνδρ' ἰδεῖν ἄριστον Ἀργείων, ὅσοι
Τροίαν ἀφικόμεσθα, πλὴν Ἀχιλλέως·
Ὥστ' οὐκ ἂν ἐνδίκως ἀτιμάζοιτό σοι.
Οὐ γάρ τι τοῦτον, ἀλλὰ τοὺς θεῶν νόμους
Φθείροις ἄν· "ἄνδρα δ', εἰ δίκαιον, εἰ θάνοι,
"Βλάπτειν τὸν ἐσθλὸν, εἰ δ' ἐὰν μισῶν κυρῇς."
ΑΓΑ. Σὺ ταῦτ', Ὀδυσσεῦ, τοῦδ' ὑπερμαχεῖς ἐμοί ;

1346. Ἦ πάρος ξυνηρετμεῖν] εὕρηται καὶ ξυνηρετμεῖν, ὥσπερ ἀντὶ τοῦ συμφωνεῖν εἴποις. Εἴρηται δὲ ἡ λέξις ἐκ μεταφορᾶς τῶν κωπηλατούντων.

1349. Ἄκουέ νυν] συμβελή.

1351. Μηδ' ἡ βία σε] μὴ ἡ ἐξουσία βιασάσθω σε ὥστε πρᾶξαί τι παρὰ τὸ δίκαιον· τετύχει, μὴ ὑπὲρ τοῦ ἐνδείξασθαι τούτῳ τὴν ἐξουσίαν παραβῇς τὸ δίκαιον.

1352. Ὥστε τὴν δίκην πατεῖν] πατεῖται γὰρ ἡ δίκη διὰ τὸ μὴ τῆς σῆς ὀργῆς τὴν ἐκείνου ἀρετὴν προτιθέναι, ἀλλ' ἀκαμπτον εἶναι ἵνα τὸ τῆς ἐξουσίας μέγεθος βεβαιώσῃ.

1353. Κἀμοὶ γὰρ] παράδειγμα ἐξ ἑαυτοῦ.

Ib. Κἀμοὶ γὰρ ἦν ποθ'] ἱκανὸς ὁ λόγος εἰς πειθώ, ὅτι κἀγώ ποτε ἐχθρὸς ὢν, ἐνδείξασκανῦν διὰ τὸ δίκαιον.

1355. Ἀλλ' αὐτὸν ἔμπας] ἀλλ' ὅμως ἐγὼ ὄντα αὐτὸν ἐμοὶ τοιόνδε ἤγουν ἐχθιστον, οὐκ ἂν ἀπαξιώσαιμι ὥστε μὴ λέγειν. Καὶ τὸ ἐξῆς.

1359. Ἀτιμάζοιτό σοι] ἀντὶ τοῦ, ὑβρίζοιτο ὑπό σε.

1361. Ἄνδρα δ' εἰ δίκαιον] τοῦτο πρῶτον ὡς καθόλου γνώμην ἐξήνεγκεν. Εἶτα μερικῶς πρὸς τὸν Ἀγαμέμνονα· δέον γὰρ εἰπεῖν, οὐδὲ ἐὰν μισῶν κυρῇ· ὁ δὲ κυρῆς εἶπεν, εἰκότως τοῦτο ποιήσας, ἵνα μισοῦντα τοῦτον ἕλεων καὶ εὐμενῆ ἐντεῦθεν ποιήσῃ τῷ Αἴαντι.

1362. Βλάπτειν τὸν ἐσθλὸν] δύναται καὶ ἐπὶ τοῦ μισοῦντος εἶναι, τὸν ἐσθλὸν εἰ δεῖ μνησικακεῖν. δύναται καὶ ἐπὶ τοῦ μισουμένου καὶ τετελευτηκότος, τὸν ἐσθλὸν εἰ δεῖ βλάπτεσθαι, εἰ δ' ἐὰν μισούμενος ᾖ. Εὐκαταλλάκτως γὰρ δεῖ πρὸς τοὺς ἀγαθοὺς ἔχειν.

1363. Σὺ ταῦτ', Ὀδυσσεῦ] μὴ λάβῃς εἰς τὸ ταῦτα ἐξωθεν τὸ κατὰ, ἀλλ' ὥσπερ μάχομαί σοι ταῦτα, φαμὲν, ὅτω καὶ τοῦτο.

1364. Καλὸν]

ΟΔΥ. Ἔγωγ'· ἐμίσουν δ' ἡνίκ' ἦν μισεῖν καλόν.
ΑΓΑ. Οὐ γὰρ θανόντι καὶ προσεμβῆναί σε χρή;
ΟΔΥ. Μὴ χαῖρ', Ἀτρείδη, κέρδεσιν τοῖς μὴ καλοῖς.
ΑΓΑ. "Τόν τοι τύραννον εὐσεβεῖν ὀ ῥᾴδιον.
ΟΔΥ. "Ἀλλ' εὖ λέγεσι τοῖς φίλοις τιμὰς νέμειν.
ΑΓΑ. "Κλύειν τὸν ἐσθλὸν ἄνδρα χρὴ τῶν ἐν τέλει."
ΟΔΥ. Παῦσαι· κρατεῖς τοι τῶν φίλων νικώμενος.
ΑΓΑ. Μέμνησ' ὁποίῳ φωτὶ τὴν χάριν δίδως.
ΟΔΥ. Ὅδ' ἐχθρὸς ἀνὴρ, ἀλλὰ γενναῖός ποτ' ἦν.
ΑΓΑ. Τί ποτε ποιήσεις; ἐχθρὸν ὧδ' αἰδῇ νέκυν;
ΟΔΥ. Νικᾷ γὰρ ἡ ἀρετή με τῆς ἔχθρας πολύ.
ΑΓΑ. Τοιοῖδε μέντοι φῶτες ἔμπληκτοι * βροτῶν.

* Aldus, ἔκπληκτοι.

1364. Καλὸν] ἔγκαιρον, ἁρμόδιον, ἀνέγκλητον.

1365. Οὐ γὰρ θανόντι] ὁ γὰρ χρὴ θανόντι καὶ προσεμβῆναί σε; τετέχει πρὸς τῷ μισεῖν ἐπεμπηδῆσαι; ἐπὶ τῶν λαξ ἐναλλομένων λέγεται τὸ ἐπεμβῆναι.

1366. Μὴ χαῖρ'] ἦγον μὴ πρόσκεισο.

1367. Τόν τοι τύραννον] ὁ λόγος ὅτι ὁ πάντη τῷ δικαίῳ ἀκολουθητέον. Ἀλλά τι πρὸς τὸ συμφέρον ῥέπειν χρὴ τὸν τύραννον· ἀπρεπὲς γὰρ ὑπὸ Ἀγαμέμνονος ὁμολογεῖσθαι, πᾶς τύραννος ἀδικεῖ ὑπὸ τῆς ἐξουσίας, περὶ τὰ τοιαῦτα τῆς ἔργων ταύτην προβαλλόμενος.

Ib. Τόν τοι τύραννον εὐσεβεῖν] ἦγον δι' ὅλα εὐσεβεῖν ὅσια πράττειν· κωλύεται γὰρ ἀπὸ τῆς ἀρχῆς διὰ τὸ ταύτης συμφέρον· εἰ γὰρ καὶ Αἴας ἀδὲν ἔμελλε δράσειν εἰς αὐτὸν (τέθνηκε γὰρ) διὰ τοῦτό γε μὴν δεῖ τοῦτον τετιμωρῆσθαι, ἵνα μή τις ἰδὼν αὐτὸν ἀτιμώρητον μείναντα, ἐγχειρήσῃ τοῖς ἴσοις.

1368. Ἀλλ' εὖ λέγεσι] κατὰ κοινὸν τὸ ῥᾴδιον· ἔστιν ὃν ὁ νῦν τοιοῦτος, ἀλλὰ ῥᾴδιόν ἐστι τοῖς καλῶς συμβουλεύσι φίλοις τιμὰς νέμειν. Ἀντὶ τοῦ, ἐμοὶ καλῶς σοι συμβουλεύοντι τιμὴν ἀπόδος· τετέχειν ἄκυρόν μου.

1369. Κλύειν τὸν ἐσθλὸν] ἄκρως αἱ ἀντιθέσεις· ὁ μὲν Ὀδυσσεὺς ἐπὶ τιμῇ τῶν φίλων ὑφεῖναι τὸν βασιλέα τῆς ἐξουσίας παρακαλεῖ· ὁ δὲ ἀντιστρέψας φησὶν ὅτι τὸν ἀγαθὸν ἄνδρα χρὴ πείθεσθαι τοῖς βασιλεῦσι κλύειν δὲ ἀντὶ τοῦ ὑπακούειν.

Ib. Ἐσθλὸν] ἦγον τὸν ἀγαθόν. Ἐσθλὸς ἐθέλοντὴς μαχόμενος, ἦγον ἀνδρεῖος, καὶ ἀπὸ τούτου ἀγαθός.

Ib. Τῶν ἐν τέλει] τῶν ἐν ἀρχῇ, τῶν βασιλέων.

1371. Μέμνησ'] ἀντὶ τοῦ ἀναλογίζου.

1373. Τί ποτε ποιήσεις;] ἐν ἐρωτήσει ὁ λόγος, ποδαπός τις ἔσῃ πρὸς ἐχθρὸς, καὶ τί αὐτὸς διαθήσεις δεινόν, ὁπότε ἔοικας ὑπὸ νεκρῷ ἥττησαι;

Ib. Ἐχθρὸν ὧδε] κατισορεῖ ὁ Ἀγαμέμνων ἐνταῦθα δεινίαν τῷ Ὀδυσσεῖ.

1374. Ἡ ἀρετὴ] ἡ ἀρετὴ, ἦγον ἡ ἀνδρεία.

Ib. Τῆς ἔχθρας πολὺ] δέον πλέον εἰπεῖν, πολὺ εἶπεν. Εὕρηται γὰρ πολλαχοῦ τὰ ἁπλᾶ ἀντὶ συγκριτικῶν τιθέμενα. Ὥσπερ οὖ τάναντίον, τὰ συγκριτικὰ ἀντὶ ἁπλῶν.

1375. Τοιοῖδε φῶτες] οἱ τοιοῖδε φῶτες οἷος ἦν ὁ Αἴας, δεινόνοτι εἰς μάχην ῥᾳδίως μεταβαλλόμενος, ἔμπληκτοί εἰσι παρὰ τοῖς βροτοῖς πρὸς ὃ ἂν παντᾷ ὁ Ὀδυσσεὺς, ὄντας πλείστους, ἄλλοι δεινόνοτοι, νῦν εἰσὶ φίλοι, καὶ κατὰ τὸ ἐπιὸν ἄλγος πρόξενοι. Ἔμπληκτος δὲ, καὶ ἀπόπληκτος,

ΟΔΥ. Ἦ κάρτα πολλοὶ νῦν φίλοι, καὐθις πικροί.
ΑΓΑ. Τοιόσδ' ἐπαινεῖς δῆτα σὺ κτᾶσθαι φίλους;
ΟΔΥ. Σκληρὰν ἐπαινεῖν γ' ἀ φιλῶ ψυχὴν ἐγώ.
ΑΓΑ. Ἡμᾶς σὺ δειλὰς τῇδέ θ' ἡμέρᾳ φανεῖς.
ΟΔΥ. Ἀνδρας μὲν ἔν Ἕλλησι πᾶσιν ἐνδίκως. 1380
ΑΓΑ. Ἀνωγας ἔν με τὸν νεκρὸν θάπτειν ἐᾶν;
ΟΔΥ. Ἔγωγε· καὶ γὰρ αὐτὸς ἐνθάδ' ἵξομαι.
ΑΓΑ. Ἦ πάνθ' ὁμοῖα, πᾶς ἀνὴρ αὑτῷ πονεῖ.
ΟΔΥ. Τῷ γάρ με μᾶλλον εἰκὸς ἢ 'μαυτῷ πονεῖν;
ΑΓΑ. Σὸν ἆρα τὔργον, οὐκ ἐμὸν κεκλήσεται. 1385
ΟΔΥ. Ὡς ἂν ποιήσῃς, πανταχῇ χρηστός γ' ἔσῃ.
ΑΓΑ. Ἀλλ' εὖ γε μέντοι τοῦτ' ἐπίσασ', ὡς ἐγὼ
Σοὶ μὲν νέμοιμ' ἂν τῆσδε καὶ μείζω χάριν·

ἀπόπληκτος, καὶ παραπλὴξ ταὐτό. Λέγεται δὲ ταῦτα ἐπὶ τῶν ἐκτετραμμένων τὴν ψυχήν. Ἐμπλήκτοι βροτῶν οἱ μὴ ἐμμένοντες τῇ νῦν χαίρᾳ ἀρετῇ καὶ φιλίᾳ, ἄρρονες παρὰ τοῖς ἀνθρώποις. Ἄλλως· ἔμπληκτοι, κῦφοι, εὐμεταβόλοι. Ὀνειδίζει δὲ Ὀδυσσεῖ ὡς εὐμεταβλήτῳ· οἱ τοιοῦτοι ἂν ἔμπληκτοι παρὰ τοῖς βροτοῖς λέγονται. Ὡς καὶ Ὅμηρος·

"Ἐμπλήγδην ἕτερον μὲν τίει βροτόν."

1376. Ἦ κάρτα] πρὸς ταῦτα Ὀδυσσεὺς ἀντιλέγει, ὅτι οὐκ ἐν τῇ ταυτότητι μένει τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος· ἀλλὰ ποτὲ μὲν φίλοι εἰσὶ, ποτὲ δὲ ἐχθροί. Πολὺ (φησὶ) τοῦτο ἀνθρώπων ἐστὶ τὸ κατὰ καιρὸν μεταβάλλεσθαι εἰς φιλίαν, ἢ εἰς ἔχθραν.

1379. Ἡμᾶς σὺ δειλὰς] ἐὰν γὰρ τεθάρρηκε συγχωρήσωμεν Αἴαντα, πᾶς τις ὃς οὐκ οἶδεν ὅτι σὴν χάριν τοῦτο ποιοῦμεν, οἰκεῖα ἂν δι' αὐτὴν Τεύκρου θρασύτητα ἡμᾶς βιασθέντας ἐνδῶναι.

1380. Ἐνδίκως] ὁ μὲν, τὸ τῆς ἀνδρείας· ὁ δὲ τὸ τῆς δικαιοσύνης προβάλλεται. Λέγει δὲ μᾶλλον μὲν ἂν δίκῃ πᾶσι τοῖς Ἕλλησιν ἄνδρας ἐνδίκως εἶναι ὑμᾶς, ἤγουν δικαίους.

1381. Ἀνωγας] συμβουλεύεις.

1382. Καὶ γὰρ αὐτὸς] καὶ γὰρ αὐτὸς ὑπόκειμαι τῇ ἐμοίᾳ τύχῃ τῇ ἀνθρωπίνῃ, ᾗ καὶ αὐτὸς ἵξομαι πρὸς τὸ θάψαι αὐτόν.

1383. Ἦ πάνθ' ὁμοῖα] ὄντως πάντα τὰ ἀνθρώπινα ὅμοια· πᾶς γὰρ ἄνθρωπος τὴν οἰκείαν πραγματεύεται σωτηρίαν. Ἔχει δέ τινα δυσκολίαν. Καὶ ἔστιν ὥστε κοινὸν ἔγκλημα τοῦτο τοῖς ἀνθρώποις τὸ εἶναι ἕκαστον φίλαυτον. Τοῦτο ἂν ἐγκαλεῖ τῷ Ὀδυσσεῖ ὁ Ἀγαμέμνων, ὅτι εὐδοξίαν σοὶ ἐργάζεται τὸ ὑπήκοον ταφῆναι τὸν Αἴαντα· Οὐδαμῆ τὸ κεχαρισμένον ἑτέρῳ διαπράττει. Καὶ ὁμολογεῖ Ὀδυσσεὺς τὸ φίλαυτον, ἵνα μὴ δόξῃ πᾶσιν ἀντιλέγειν.

1384. Τὼ γάρ με μᾶλλον] τίνι γὰρ ἄλλῳ δικαιότητι (ἀντὶ τοῦ τίνος ἄλλου χάριν) εἰκὸς ἐστιν πονεῖν ἐμὲ ἢ χάριν ἐμαυτοῦ;

1385. Σὸν ἆρα] ἀντὶ τοῦ δή.

1386. Ὡς ἂν ποιήσῃς] καθὰ, ἤγουν καθ' ὁποιον δή τινα τρόπον ἂν ποιήσῃς. Πανταχῇ, ἐν πᾶσι.

1387. Πανταχῇ χρηστός γ' ἔσῃ] ἢ ἕνεκα τῆς σῆς ἐξουσίας, ἢ ἕνεκα τῆς ἐμῆς παρακλήσεως, πανταχῇ ἔσῃ χρηστός.

1387. Ἀλλ' εὖ γε μέντοι] τοῦτο μὲν ποιήσω δηλονότι. Ἀλλ' εἴγε τοῦτο ἐπίσασο, καὶ τὸ

Οὗτος δὲ κἀκεῖ κἀνθάδ' ὢν, ἔμοιγ' ὅμως
Ἔχθιστος ἔσαι· σοὶ δὲ δρᾶν ἔξεσθ' ἃ χρή.
ΧΟΡ. Ὅστις σ', Ὀδυσσεῦ, μὴ λέγει γνώμῃ σοφὸν
Φῦναι τοιοῦτον ὄντα, μῶρος ἐς ἀνήρ.
ΟΔΥ. Καὶ νῦν γε Τεύκρῳ ταὐτὸ τῆδ' ἀγγέλλομαι,
Ὅσον τότ' ἐχθρὸς ἦν, τοσόνδ' εἶναι φίλος.
Καὶ τὸν θανόντα τόνδε συνθάπτειν θέλω,
Καὶ ξυμπονεῖν, καὶ μηδὲν ἐλλείπειν, ὅσον
Χρὴ τοῖς ἀρίστοις ἀνδράσιν πονεῖν βροτούς.
ΤΕΥ. Ἄριστ' Ὀδυσσεῦ, πάντ' ἔχω σ' ἐπαινέσαι
Λόγοισι· καί μ' ἔψευσας ἐλπίδος πολύ.
Τούτῳ γὰρ ὢν ἔχθιστος Ἀργείων ἀνὴρ,
Μόνος παρέσης χερσὶν, ὑδ' ἔτλης παρὼν
Θανόντι τῷδε ζῶν ἐφυβρίσαι μέγα·
Ὡς ὁ στρατηγὸς οὐ πιβρόντητος μολὼν,
Αὐτός τε χ' ὡ ξύναιμος ἠθελησάτην

τὸ ἐξῆς. Συγκατάθεσις δὲ συνυπακούεται, πρὸς ἣν ἐπάγεται, ἀλλ' εὖ γ' ἐπίσασο.

1389. Οὗτος δὲ κἀκεῖ] Ἐν τῷ ᾅδῃ, ἤγουν, ἐν τῇ παρούσῃ ζωῇ, τουτέστι, καὶ ζῶν καὶ ἀποθανὼν ὁμοίως.

1393. Καὶ νῦν γε] καταλλαγὴ Ὀδυσσέως καὶ Τεύκρου.

Ib. Καὶ νῦν γε] ἢ καὶ ἅτως· καὶ νῦνγε ἀπὸ τοῦ νῦν ὑπέχομαι εἶναι σοὶ τῷ Τεύκρῳ φίλος, ὅσον πρότερον ἦν ἐχθρός.

Ib. Ἀπὸ τῆδε] ἀπὸ ταύτης τῆς ἡμέρας ἀγγέλλομαι καὶ σημαίνω αὐτῷ φιλίαν.

Ib. Ἀγγέλλομαι] ἀντὶ τοῦ ἐπαγγέλλομαι, ἐπισχυέμαι.

1395. Συνθάπτειν θέλω] καλῶς τὸ θέλω. Εἰ ἐπιτρέποιτε, σὺν σοὶ θάπτω τόνδε. Διττῶς δύναται νοεῖσθαι ἅτος ὁ λόγος, ἢ ὅτι καί σε θάπτω μετὰ τῆδε, ἢ ὅτι τοῦτον ἐγὼ καὶ σὺ θάπτομεν.

1396. Ξυμπονεῖν] ἤγουν, συμπεριφέρειν ὑμῖν δηλονότι. Ἦγων συγκοπιᾷν, καὶ μηδὲν ἐλλείπειν πονεῖν τόσον, ὅσον χρὴ τοὺς βροτοὺς πονεῖν ἐν τοῖς ἀρίστοις ἀνδράσιν.

1398. Ἄριστ' Ὀδυσσεῦ] εὐγνωμόνως πρὸς τὸ παρὸν ὁ Τεῦκρος θεραπεύει τὸν Ὀδυσσέα· κατατιθέμενος καὶ τὴν πρὸς αὐτὸν ἔχθραν.

1399. Καί μ' ἔψευσας] ψευσθῆναι ἐποίησας τῆς ἐλπίδος, ἣν κακὴν εἶχον περὶ σέ.

Ib. Ἔψευσας] ἤγουν, ἐξέβαλες. Εἶχε γὰρ ἐλπίδα ὁ Τεῦκρος, ἰδὼν τὸν Ὀδυσσέα, μὴ εἶναι τοῦτον εἰς βοήθειαν· ἀλλ' ὅτι εἶδε τοῦτον βοηθοῦντα, τότε φησὶν· ἔψευσάς με κατὰ πολὺ τῆς ἐλπίδος, καὶ νομίσας εἶναι σε ἐχθρὸν, εὗρόν σε φίλον.

1401. Παρέσης χερσὶν] συνεμαχησας ἔργῳ, οὐ λόγῳ· Τοῦτο δὲ λέγεται ἐπὶ τῶν μετὰ σπουδῆς πραττομένων τι.

1403. Οὐπιβρόντητος] ὃν εἰώθαμεν λέγειν ἐμβρόντητον. Ἐμβρόντητος δέ ἐστιν ὁ ἐκπεπληγμένος τῶν φρενῶν ὑπὸ ἤχους βροντῆς.

1405. Λω-

Λωβητὸν αὐτὸν ἐκβαλεῖν, ταφῆς ἄτερ·
Τοιγάρ σφ' Ὀλύμπου τῶδ' ὁ πρεσβεύων Πατὴρ,
Μνήμων τ' Ἐριννὺς, καὶ τελεσφόρος Δίκη,
Κακὺς κακῶς φθείρειαν, ὥσπερ ἤθελον
Τὸν ἄνδρα λώβαις ἐκβαλεῖν ἀναξίως.
Σὲ δ', ὦ γεραιᾶ σπέρμα Λαρτίου πατρὸς,
Τάφου μὲν οἰκῶ τῶδ' ἐπιψαύειν ἐᾷν,
Μὴ τῷ θανόντι τοῦτο δυσχερὲς ποιῶ·
Τὰ δ' ἄλλα καὶ ξύμπραττε· κεἴ τινα φρατῶ
Θέλεις κομίζειν, οὐδὲν ἄλγος ἕξομεν.
Ἐγὼ δὲ τἄλλα πάντα πορσυνῶ· σὺ δὲ
Ἀνὴρ καθ' ἡμᾶς ἐσθλὸς ὢν ἐπίσασο.

ΟΔΥ. Ἀλλ' ἤθελον μέν· εἰ δὲ μή 'σί σοι φίλον
Πράσσειν τάδ' ἡμᾶς, εἶμ' ἐπαινέσας τὸν σόν.

ΑΝΑΠΑΙΣΤΟΙ.

ΤΕΥ. Ἄλις· ἤδη γὰρ πολὺς ἐκτέταται
Χρόνος· ἀλλ' οἱ μὲν κοίλην κάπετον
Χερσὶ ταχύνατε, τοὶ δ' ὑψίβατον
Τρίποδ' ἀμφίπυρον λουτρῶν ὁσίων

1405. Λωβητὸν] ἐφύβρισον.

1406. Τοιγάρ σφ' Ὀλύμπου] διὸ αὐτὸς τῶν ἐν Ὀλύμπῳ θεῶν τὰ πρεσβεῖα ἔχων Ζεὺς, μνήμων τ' Ἐριννὺς, τῶν ἀδικημάτων ὀλοῦτο, ἤγουν ἡ ταμιεύσα τὰς τιμωρίας. Ἐριννὺς δὲ εἰσὶν αἱ καταῤῥαι καὶ ἔφοροι τῶν καταρῶν θεαί.

1407. Μνήμων τ' Ἐριννὺς] ἤγουν μνημονεύσα τῶν ἐκείνου πεπραγμένων κακῶν, καὶ μηδέποτ' εἰς λήθην ἰοῦσα, ἀλλὰ τιμωρημένη. Διὰ τοῦτο δὲ τὴν Δίκην τελεσφόρον καλεῖ, διὰ τὸ μὴ αὐτίκα τοῖς ἁμαρτάνουσιν ἀπαντᾶν, ὅπως ἂν μεταγνοῖεν· ἀλλ' ὕστερον κατ' αὐτῶν φέρεσθαι μετὰ μείζονος τοῦ κολάζειν παρασκευῆς.

1416. Πορσυνῶ] παρέξω.

1417. Ἀλλ' ἤθελον] συνεργῆσαι ὀλοῦτι εἰς τὴν ταφήν. Μάλιστα καινόσχημον τοῦτό γε.

1418. Εἶμ' ἐπαινέσας τὸν σὸν] πιθανὴ ἡ ἔξοδος διὰ τὴν σπουδὴν τῆς ταφῆς. Πολὺς οὖν ἤδη χρόνος ἀφ' ἧς τετελεύτηκεν ὁ Αἴας, καὶ ἤδη δεῖ αὐτὸν ταφῆναι.

1419. Ἄλις· ἤδη] ἀντὶ τοῦ, ἀρκούντως ἔχει τὸ πρᾶγμα.

1420. Κοίλην κάπετον] ἤγουν τάφον.

1421. Χερσὶ ταχύνατε] μετὰ σπουδῆς ὀρύξατε.

Ib. Τοὶ δ' ὑψίβατον] οἱ δὲ θέσθε, ἐπὶ τοῦ πυρὸς ὀλοῦτι, ἐπίκαιρον ἀντὶ τοῦ ἐπικαίρως, ἤγουν ἐγκαίρως, χυτρόποδα ἀμφίπυρον, ἀμφοτέρωθεν τὸ πῦρ δεχόμενον, ὑψίβατον ὑψηλὴν βάσιν ἔχοντα.

1422. Τρίποδ' ἀμφίπυρον] ἤγουν χυτρόπουν, τὸν κοινῶς παρεσάτην, ὃ καὶ λέβητα λέγεται.

Θέσθ' ἐπίκαιρον· μία δ' ἐκ κλισίας
Ἀνδρῶν ἴλη τὸν ὑπασπίδιον
Κόσμον φερέτω.
Σὺ δὲ, παῖ*, τῷ πατρὸς, ὅσον ἰσχύεις,
Φιλότητι θίγων, πλευρὰς σὺν ἐμοὶ
Τάσδ' ἐπικύφιζ'· ἔτι γὰρ θερμαὶ
Σύριγγες ἄνω φυσῶσι μέλαν
Μένος· ἀλλ' ἄγε πᾶς φίλος ὅστις ἀνὴρ
Φησὶ παρεῖναι, σέσθω, βάτω,

* Ald. Παῖ, σὺ δὲ.

Ἀπὸ δὲ τῆς θέσεως τὸ χυτρίποδος νοεῖται ὁ λέβης, καὶ τὸ θερμαινόμενον ὕδωρ.

Ib. Λυτρῶν ὁσίων] μὴ λάθῃς εἰς τὸ λυτρῶν ἔξωθεν τὸ ἕνεκα· ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ τρίπους διὰ λυτρὰ ἦν, καὶ ἡ δι' ἄλλο τι, διὰ τοῦτο τρίποδα λυτρῶν λέγει.

1423. Ἐπίκαιρον] εὔκαιρον· καιρὸς γὰρ ἤδη καὶ τότε ὥστε ἀπολῦσαι τὸ σῶμα, καὶ καθᾶραι.

Ib. Ἐκ κλισίας] τῆς σκηνῆς.

1424. Ἴλη] σύστημα. Κυρίως δὲ φυτρία.

Ib. Ὑπασπίδιον] ἐνόπλιον.

Ib. Τὸν ὑπασπίδιον] ἦγεν τὸν ὑποκάτω τῆς ἀσπίδος· πάντων γὰρ ὅπλων ἡ ἀσπὶς ἐπίκειται. Τοῦτο δὲ λέγει, ἵνα αὐτὸν συναφῇ τῷ Αἴαντι, ὥσπερ πρόσθεν ἐνετείλατο.

1427. Πλευρὰς σὺν] εἰ μὲν τὸ πλευρᾶς περισπάσεις, καθ' ὅλον καὶ μέρος ἐρεῖς (τὸ γὰρ Αἴαντος, ὅλον· τὸ δὲ πλευρᾶς, μέρος) εἰ δὲ ὀξυνεῖς, πρὸς τὸ ἐπικύφιζε ζυνταξεις. Σκόπει δὲ ὅταν περισπάσῃς μὴ ἄτω συντάσσειν, θίγων τῆσδε τῆς πλευρᾶς· Ἀλλὰ θίγων τῷ πατρὸς τῆσδε τῆς πλευρᾶς· ἄτω γὰρ καὶ τὸ καθ' ὅλον καὶ μέρος σώζεται.

1429. Σύριγγες] ἀναδόσεις. Αἱ ὀπαὶ τῆς πληγῆς.

Ib. Μέλαν μένος] ἀντὶ τοῦ τὴν δύναμιν τοῦ Αἴαντος. Καὶ ἀντὶ τοῦ μέλαν αἷμα μετὰ ἰσχύος.

Ib. Μέλαν μένος] μέλαν αἷμα λέγει τὴν τοῦ αἵματος ἀνάδοσιν καὶ πρὸς τὸ ἄνω ὁρμὴν, ἐπειδὴ καὶ τὸ μέλαν αἷμα.

1430. Πᾶς φίλος] ὅστις τῶν παρόντων φίλος ἐστὶ, σπευδέτω εἰς τὴν ταφήν.

Ib. Ἀλλ' ἄγε] ἡ σύνταξις, Ἀλλ' ἄγε, τὰς ἀνὴρ ὅστις φησὶ παρεῖναι καὶ ὑπάρχειν, φίλος τοῦ Αἴαντος. Ὅτε οὖν ὁ Αἴας τότε φίλον καὶ αὐτὸν τότε παρεῖναι λέγω. Σέσθω καὶ ὁρμάσθω, βάτω καὶ πορευέσθω, πονῶν καὶ συναγωνιζόμενος τῷδε τῷ ἀνδρὶ τῷ Αἴαντι τῷ κατὰ πάντα ἀγαθῷ, φρόνησιν λέγω, καὶ ἀνδρίαν, καὶ τἄλλα, καὶ ἐν ὀδυνηρῷ πράγματι λύοντι καὶ κρείττονι τῶν θνητῶν, τοῖς μὲν καλοῖς ὅσων ἄνθρωπον ἡ φύσις ἐξίωσεν, ἐνευθρηνουμένῳ, θνητῷ δὲ ὄντι. Οὕτω τὸ ὀδυνηρὸν ὀδυνέτερον λέγει· τὸ δὲ λύοντι, ἀρσενικὸν πρὸς τὸ Αἴαντι· οὐχ ὥστινές φασί, τὸ ὀδυνηρὸν ἀντὶ τοῦ νεκρῷ καὶ ἔτερ' ἄττα, σκαιότητος γέμοντα καὶ ἄλλως. Ἀλλ' εἶα, πᾶς ὅστις φησὶν εἶναι φίλος τῷ ἀνδρὶ τῷδε τῷ κατὰ πάντα ἀγαθῷ, ὁρμάσθω πονῶν ὑπὲρ τοῦδε, καὶ ὑπὲρ ὀδυνηροῦ ἄλλου ἀπὸ τῶν θνητῶν, κρείττονος τοῦδε τοῦ Αἴαντος. Ὅτε ἦν καὶ ὑπῆρχεν, τότε φωνῶ, τοῦτ' ἐστὶ λέγω.

1431. Σέσθω] ἀπὸ τοῦ σεύομαι τὸ ὁρμῶ· ὁ παρατατικὸς ἐσευόμην, ἐσεύω, καὶ τὸ προστακτικὸν σεῦε. τὸ τρίτον σευέσθω· καὶ, κατὰ συγκοπὴν, σεύσθω· καὶ, τροπῇ τοῦ ε εἰς ο, σέσθω.

1432. Τῷ

Τῷδ' ἀνδρὶ πονῶν τῷ πάντ' ἀγαθῷ·
Καὶ ἐδενί πω * λώονι θνητῶν
Αἴαντος· ὅτ' ἦν, τότε φωνῶ.
ΧΟΡ. " Ἦ πολλὰ βροτοῖς ἐσὶν ἰδεῖν 1435
" Γνῶναί· πρὶν ἰδεῖν δ', ἐδεὶς μάντις
" Τῶν μελλόντων ὅ,τι πράξει."

* Aldus, Κἐδενί πω.

1432. Τῷ πάντ' ἀγαθῷ] οἱ τοιῦτοι ἔπαινοι περὶ τῶν ἰδίων λεγόμενοι περιπαθέςεροί εἰσιν.

1435. Ἦ πολλὰ βροτοῖς] οἰκείας ἔχει τοῖς ἀπαλλαχθήσεσθαι μέλλυσιν ἡ τελευταία γνώμη, ὅτι πλεῖά ἐςι τοῖς ἀνθρώποις γνῶναι ἐπ' αὐτῶν τῶν πραγμάτων γιγνομένων· προμηθίᾳ δὲ ἀδύνατον χρήσασθαι, καὶ μαντεύσασθαι ὅ,τί ποτε ἀποβήσεσθαι μέλλει. Ταῦτα δὲ ἅμα λέγοντες προπέμπυσι τὸν νεκρόν· καὶ γίγνεται ἔξοδος πρέπυσα τῷ λειψάνῳ.

Ib. Ἦ πολλὰ] ὄντως πολλά ἐςι τοῖς βροτοῖς γνῶναι ἰδοῦσι καὶ θεασαμένοις· ἐθὺς δὲ πρὶν ἰδεῖν ἐςι μάντις τῶν μελλόντων τί ποιήσει. Ἦγεν, ὅπερ τίς εἶδεν, ἐπίςαται· ὁ δὲ μὴ ἰδὼν, οὐκ ἂν ἔχοι περὶ τῦ μέλλοντος ἰσχυρίσασθαι τί ποιήσει. Τῦτο δὲ λέγει ὁ χορὸς περὶ ἑαυτῦ, ὡς πρῶτον οὐκ ἐλπίζοντος ἂν τεθάφθαι τὸν Αἴαντα, ὕςερον δὲ ἰδόντος τῦτο γενόμενον.

1437. Πράξει] ἤγεν εὐπραγήσει, ἢ δυσπραγήσει, καὶ ἀμφότερα γὰρ ἡ λήξις δηλοῖ.

ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ

ΗΛΕΚΤΡΑ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ

ΗΛΕΚΤΡΑΣ.

Ὑπόκειται ᾧδε τροφεὺς πρεσβύτης, ἤτοι παιδαγωγὸς, δεικνὺς τῷ Ὀρέστῃ τὰ ἐν Ἄργει· μικρὸν γὰρ αὐτὸν ὄντα κλέψασα ἡ ἀδελφὴ αὐτοῦ Ἠλέκτρα, ἡνίκα ὁ πατὴρ αὐτῶν ἐσφάζετο, δέδωκε τῷ τροφεῖ, φοβεμένη μὴ καὶ αὐτὸν φονεύσωσι, σὺν τῷ πατρί. Ὁ δὲ τροφεὺς ὑπεξέθετο τὸν Ὀρέστην εἰς τὴν Φωκίδα πρὸς τὸν Στρόφιον, καὶ δι' εἴκοσιν ἐτῶν ἐπανελθὼν εἰς τὸ Ἄργος μετ' αὐτοῦ, δείκνυσιν αὐτῷ (ὡς εἴρηται) τὰ ἐν αὐτῷ.

Ἡ μὲν σκηνὴ τοῦ δράματος ὑπόκειται ἐν Ἄργει· ὁ δὲ χορὸς συνέσηκεν ἐξ ἐπιχωρίων παρθένων.

Προλογίζει δὲ ὁ παιδαγωγὸς Ὀρέστου.

ΠΑΡΑΣΗΜΕΙΩΣΙΣ.

Απειρόκαλον τὸ λέγειν ὅτι ὃν τρόπον τὰ κατὰ μέρος τῆς Ἰθάκης ἡ Ἀθηνᾶ ἔδειξε τῷ Ὀδυσσεῖ, ὅτως ἔδει καὶ τὸν παιδαγωγὸν τῷ Ὀρέστῃ δεῖξαι. Τῷ μὲν γὰρ ἀγνοοῦντι δείκνυσιν ὁ παιδαγωγὸς, τῷ δὲ ἀπιστοῦντι ἡ Ἀθηνᾶ.

Ἅπαντα

Ἅπαντα δὲ ἡμῖν φιλοτέχνως ἐν βραχεῖ δεδήλωκεν ὁ ποιητὴς, τὸν τόπον τῆς σκηνῆς, τὸν τρόπον ὡς παρέλαβεν αὐτὸν παρὰ τῆς ἀδελφῆς, καὶ πρὸς τὸν Στρόφιον ἐξέθετο· τὸν καιρὸν ἐν ᾧ πάρεισιν εἰς τὰς Μυκήνας· τὸν συνόντα, ὅτι Πυλάδης· φησὶ γὰρ ὑποκατιὼν, Πυλάδη, τί χρὴ δρᾶν, ἐν τάχει βουλευτέον.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΑ.

ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΣ τροφεὺς.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

ΗΛΕΚΤΡΑ.

ΧΟΡΟΣ ἐξ ἐπιχωρίων παρθένων.

ΧΡΥΣΟΘΕΜΙΣ.

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ.

ΑΙΓΙΣΘΟΣ.

ΗΛΕΚΤΡΑ.

ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΣ, ΟΡΕΣΤΗΣ, ΗΛΕΚΤΡΑ, ΧΡΥΣΟΘΕΜΙΣ, ΧΟΡΟΣ.

ΙΑΜΒΟΙ.

ΠΑΙ. Ὦ τοῦ στρατηγήσαντος ἐν Τροίᾳ ποτὲ
Ἀγαμέμνονος παῖ, νῦν ἐκεῖν' ἔξεστί σοι
Παρόντι λεύσσειν, ὧν πρόθυμος ἦσθ' ἀεί.
Τὸ γὰρ παλαιὸν Ἄργος, ἢ Πόθειις, τόδε,
Τῆς οἰστροπλῆγος ἄλσος Ἰνάχου κόρης·

1. Ὦ τοῦ στρατηγήσαντος] Πολλάκις παρατηρῆμεν ὅτι οἱ παλαιοὶ τὰ συνεκτικὰ τῶν ὑποθέσεων ἐν ἀρχαῖς ἡμῖν δηλοῦσι· καὶ νῦν δῆλοί πρὸς τίνα ὁ λόγος· ὅπερ ἦν ἀναγκαῖον πρόσωπον.

2. Νῦν ἐκεῖν' ἔξεστί σοι] προσοχὴν ὁ λόγος ἀπειργάζεται, σκοπέντων ἡμῶν τί δή ποτε προθυμεῖται τὴν πόλιν ἰδεῖν.

3. Ὧν πρόθυμος ἦσθ'] ἦγεν ἐπιθυμῶν, ὀρεγόμενος. Ἦσθα δὲ, ὑπῆρχες. Ἔξι δὲ Ἀττικισμὸς, ἀντὶ τοῦ ἐπιθύμεις.

Ib. Ὧν πρόθυμος] αὕτη ἡ γενικὴ ὑ, καθὰ οἴονταί τινες, ἐζι, λέγοντες, ὧν εἰς Θέαν ἐλθεῖν (τοῦτο γὰρ λαμβάνουσιν ἔζωθεν) ἦσθα πρόθυμος· ἀλλὰ πρὸς τὸ πρόθυμος, καθάπερ φαμὲν, οἰκεῖός εἰμι τοῦ δείνος, ἕτω καὶ πρόθυμος· Ἰσέον δὲ ὅτι διὰ τοῦτο παλαιὸν τὸ Ἄργος λέγει· διὰ τὸ τὸν πρῶτον αὐτοῦ οἰκιστὴν Ἄργον γηγενῆ εἶναι. Ἢ παλαιὸν λέγει ὡς πρὸς τὸν Ὀρέστην, ἀντὶ τοῦ ὃ πάλαι οἶσθα· ὅπερ ἐ τοσοῦτον ἔχεται λόγε.

4. Τὸ γὰρ παλαιὸν Ἄργος] Ὅμηρος χωρίζει τὸ Ἄργος καὶ τὴν Μυκήνην. Οἱ δὲ νεώτεροι τὴν αὐτὴν Μυκήνην καὶ Ἄργος φασίν. Ἄλλως· Ἄργος ὁμωνύμως τῇ χώρᾳ· ὡς Ὅμηρος·

"Ἄργος τε Σπάρτη τε."

Παλαιὸν δὲ, ἢ ὅτι Ἄργος ὁ προπάτωρ αὐτῶν γηγενὴς ἦν, ἢ ὅτι καὶ αὐτοὶ πρωτογενεῖς ἀντιποιοῦνται εἶναι. Ἔξι δὲ ἔτι καὶ τὸ περὶ τοῦ πυρὸς μέχρι τοῦ νῦν δεικνύμενον καὶ λεγόμενον ὡς ἀπ' ἐρανοῦ πρῶτον ἐκεῖσε κατενέχθη.

5. Τῆς οἰστροπλῆγος] τῆς οἴστρῳ, ἤγουν μανίᾳ, πληγείσης. Τὰ ἀπὸ τοῦ πλήττω εἰ μὲν εἰς ος λήγει, παθητικά εἰσιν ἀεὶ (οἷον ἔμπληκτος, ἀπόπληκτος, ἃ λέγεται ἐπὶ τῶν πληγέντων τὴν γνώμην καὶ ἐκτραπέντων) εἰ δὲ εἰς ης, ἐνίοτε μὲν ἐνεργητικὰ (οἷον βεπλὴξ τὸ κέντρον τὸ τὸν βοῦν πλῆττον) ἐνίοτε καὶ παθητικὰ, οἷον παραπλὴξ, ὁ φθαρεὶς τὰς φρένας· καταπλὴξ, ὁ συνεχῶς πεπληγμένος, καὶ καταπλὴξ Εἰλείθυια, ἡ πληγὰς συνεχεῖς ἔχουσα (εἰσὶ δὲ Εἰλείθυιαι οἱ τόκοι, καὶ αἱ ἔφοροι τῶν τόκων θεαὶ) καὶ οἰστροπλὴξ ἐνταῦθα, ἡ οἴστρῳ (ἤγουν μανίᾳ) πληγεῖσα ὑπὸ τῆς Ἥρας. Ταύτης γὰρ ὁ Ζεὺς ἐρασθεὶς μεταβεβλήκειν αὐτὴν εἰς βοῦν, λαθεῖν πειρώμενος τὴν Ἥραν· ἡ δὲ γνοῦσα, τὸν κύνα τὸν Ἄργον τὸν παντόπτην ἐπέστησε φυλάττειν

Αὕτη δ', Ὀρέστα, τῆ λυκοκτόνῳ θεῷ
Ἀγορὰ Λύκειος· οὐξ ἀριστερᾶς δ' ὅδε,
Ἥρας ὁ κλεινὸς ναός· οἶδ' ἱκάνομεν,
Φάσκειν Μυκήνας τὰς πολυχρύσους ὁρᾶν,
Πολύφθορόν τε δῶμα Πελοπιδῶν τόδε·
Ὅθεν σὲ πατρὸς ἐκ φόνων ἐγώ ποτε
Πρὸς σῆς ὁμαίμου καὶ κασιγνήτης λαβὼν,
Ἤνεγκα, κἀξέσωσα, κἀξεθρεψάμην
Τοσόνδ' ἐς ἥβης, πατρὶ τιμωρὸν φόνου.
Νῦν ἔν, Ὀρέστα, καὶ σὺ φίλτατε ξένων
Πυλάδη, τί χρὴ δρᾶν ἐν τάχει βουλευτέον·

λάττειν αὐτὴν, ὧν Ἑρμῆς ὑπὸ τῆ Διὸς πέμφθεὶς ἀπέκτεινεν· ἡ Ἥρα δὲ μὴ κατέχειν δυναμένη τὴν ζηλοτυπίαν, εἰς μανίαν αὐτὴν ἔτρεψεν. Ἡ δὲ ὑπὸ τῆς μανίας ἐλαυνομένη τὸ Ἰόνιον διεπέρασε πέλαγος, ἀφ' ἧς καὶ Ἰόνιον ὠνομάσθη.

Ib. Τῆς οἰστροπλήγος] ἡ τῆς τῷ οἴστρῳ καὶ ἔρωτι τῆ Διὸς πληγείσης· ἢ οἶστρον λέγει ἔν αὐτῆ ἡ Ἥρα ἐπέβαλεν, ὅτε ταύτην εἰς βοῦν Ζεὺς μετέβαλε, βουλόμενος ἐκείνην λαθεῖν.

6. Αὕτη δ', Ὀρέστα] ἀπ' ἄλλα τινὸς ποιεῖται τὴν δεῖξιν ἢ ἀπὸ τῆ ἱεροῦ τῆ Ἀπόλλωνος, ἅπερ ἀρχαιότατον κατὰ τὴν ἐν τῷ Ἄργει ἀγορὰν, ἐν ᾧ καὶ ὕδωρ ἀπόκειται, περὶ ἃ πρόσθεν εἰρήκαμεν· ἔστι δὲ καταντικρὺ τῆ νεμέᾳ Διός. Παραγενόμενος ἔν εἰς Ἄργος ὁ τροφεὺς δείκνυσιν αὐτῷ τὰ ἐν Ἄργει (λέγων, ἔστιν ἃ ἀπόθεν τῶν Μυκηνῶν, ἀλλ' ἐξ ἀπόπτου φαίνεται) καὶ τὸν ναὸν τῆς Ἥρας ἐξ ἀριστερᾶς ὄντα Μυκηνῶν τοῖς ἀπὸ Κορίνθου εἰσιοῦσι. Λυκοκτόνον δὲ τὸν Ἀπόλλωνα, εἰ μὲν διὰ τὸ νόμιον εἶναι τὰς ἐπιβάλας αὐτῶν φονεύειν (διὸ καὶ λύκος αὐτῷ φησὶ θύεσθαι ἐν Ἄργει) οἱ δὲ διὰ τὸ ἱερὸν εἶναι τὸ ζῶον, ὡς καὶ τῆς Ἀρτέμιδος τὰς ἐλαφους. Ὅθεν καὶ τῷ νομίσματι τῶν Ἀργείων ἐγχαράττεσθαί φασι λύκους, ὡς καὶ τὰς γλαῦκας Ἀθήνησι.

Ib. Λυκοκτόνῳ θεῷ] λυκοκτόνος ὁ Ἀπόλλων καλεῖται, ὡς ποτε λύκον κτείνας. Τὸ δὲ ἀλκὲς ὕπνος ἔχει, Ἀπόλλων ἀλληγορεῖται εἰς ἥλιον, ᾧ τῇ παρσίᾳ τὸ λυκόφως ἀφανίζεται, λύκος χροιὰν ἔχον· διὸ καὶ τέκμωρ ἔχει. Τόπος ἦν ἐν Ἄργει ἦν λυκοκτόνος Ἀπόλλωνος ἱερὸν ἔχων, καὶ προσαγορευόμενος ἐντεῦθεν Λύκειος ἀγορά.

7. Ἀγορὰ Λύκειος] τόπος ἔνθα συνηθροίζοντο, ἵνα ὁμαζόμενος· ἦν δὲ ἀφιερωμένος τῷ Ἀπόλλωνι. Λέγεται δὲ ὁ Ἀπόλλων Λύκειος· Λύκειον δὲ ἑτέρως, γυμνάσιον ἐν Ἀθήναις.

Ib. Οὐξ ἀριστερᾶς] ἔστι γὰρ ἐξ ἀριστερᾶς τῶν Μυκηνῶν τοῖς ἀπὸ Κορίνθου εἰσιοῦσιν, Ἥρας ναός. Ἐκ Φωκίδος δὲ παραγενόμενοι, διὰ Κορίνθου πεποίηνται τὴν ὁδόν.

8. Οἶδ' ἱκάνομεν] ὅποι κατελάξομεν.

9. Φάσκειν] Θέλει λέγειν. Ἤγαν, νόμιζε ὁρᾶν Μυκήνας τὰς πολυπλούτους. Οὐκ ἀπόθεν τῶν Μυκηνῶν ἐστὶ τὸ Ἄργος, ἀλλ' ἐξ ἀπόπτου φαίνεται.

10. Πολύφθορόν τε] ἐν ᾧ πολλαὶ φθοραὶ καὶ φόνοι ἐγένοντο.

11. Ἐκ φόνων] ἀφ' ἃ χρόνῳ ἐγίνοντο οἱ φόνοι τῆ πατρός σου.

12. Ὁμαίμου καὶ κασιγνήτης] ἐκ παραλλήλου.

14. Τοσόνδ' ἐς ἥβης] τὸ βραχὺ τῆς ἡλικίας δηλοῖ, ὡς περὶ παιδαρίου ἔπω βαδίσαι δυναμένου. Ἤγαν εἰς τοσοῦτον μέτρον ἥβης, ἦγεν μέχρι τοσαύτης ἀκμῆς ἡλικίας.

15. Νῦν ἔν] βάσις.

Ib. Φίλτατε ξένων] κυρίως ξένος, ὁ φίλος ἔν ἀν ποιήσῃ τις ἐν τῇ πατρίδι ἀπὸ ξένης ἐλθόντα.

17. Ἡλίε

Ὡς ἡμὶν ἤδη λαμπρὸν ἡλίῳ σέλας,
Ἑῷα κινεῖ φθέγματ' ὀρνίθων σαφῆ·
Μέλαινά τ' ἄστρων ἐκλέλοιπεν εὐφρόνη.
Πρὶν ἔν τιν' ἀνδρῶν ἐξοδοιπορεῖν στέγης,
Ξυνάπτετον λόγοισιν· ὡς ἐνταῦθ' ἐμὲν
Ἰν' ἀκέτ' οἰκεῖν καιρὸς, ἀλλὰ ἔργων ἀκμή.

ΟΡΕ. Ὦ φίλτατ' ἀνδρῶν προσπόλων, ὡς μοι σαφῆ
Σημεῖα φαίνεις ἐσθλὸς εἰς ἡμᾶς γεγώς.
"Ὡσπερ γὰρ ἵππος εὐγενὴς, κἂν ᾖ γέρων,
Ἐν τοῖσι δεινοῖς θυμὸν οὐκ ἀπώλεσεν,
Ἀλλ' ὀρθὸν ὄς ἵησιν· ὡσαύτως δὲ σὺ
Ἡμᾶς τ' ὀτρύνεις, κἀυτὸς ἐν πρώτοις ἕπῃ".
Τοιγὰρ, τὰ μὲν δόξαντα δηλώσω· σὺ δὲ

17. Ἠλίῳ σέλας] ἢ τὸ σέλας αἰτιατικὴν νοητέον, τὸ δὲ φθέγματα εὐθεῖαν, ἔστιν, ὡς ἤδη τὰ πρωϊνὰ φθέγματα τῶν ὀρνίθων ταχῆ, κινεῖ καὶ φέρει ἡμῖν τὸ λαμπρὸν φέγγος τοῦ ἡλίου· τοῦτ' ἔστιν αἱ ὀρθριναὶ τῶν ἀλεκτόρων ᾠδαὶ ἢ μᾶλλον ἡμῖν ἤδη μαντεύονται. ἢ τὸ μὲν σέλας ἔγω εὐθεῖα, τὸ δὲ φθέγματα αἰτιατικὴν ὅτως, ὡς ἤδη τὸ λαμπρὸν σέλας τοῦ ἡλίου κινεῖ καὶ φέρει ἡμῖν σαφῆ τὰ ἑῷα καὶ πρωϊνὰ φθέγματα τῶν ὀρνίθων. Τοῦτ' ἔστιν, ἤδη προϊοῦσα ἡ ἡμέρα τὰς ὀρθρινὰς ἡμῖν φωνὰς τῶν ὀρνίθων ἀνίστησι.

19. Μέλαινά τ' ἄστρων] ἐχρῆν ὅτως εἰπεῖν, μελαίνης νυκτὸς τὰ ἄστρα ἐκλέλοιπεν· ὡς τὸ, Ὁ δὲ χασσάμενος πελεμίχθη. Ἢ ὅτως, ἐκλέλοιπε τῶν ἄστρων ἡ μέλαινα εὐφρόνη· ἵν' ᾖ τὸ ἄστρων πρὸς τὸ ἐκλέλοιπεν.

21. Ξυνάπτετον λόγοισιν] ἤγαν συνέρχεσθαι διὰ λόγων.

Ib. Ἐμὲν] ἀντὶ τοῦ ἐσμέν. Ἀναλογώτερον δὲ τὸ ἐμὲν τοῦ ἐσμέν· ἀπὸ τούτου γὰρ γίνεται τὸ ἐσμὲν, πλεονασμῷ τοῦ σ.

22. Ἀκμὴ] σπουδή. Πιθανῶς δὲ ἐγείρει τὸν ἀπροατὴν προσέχειν τοῖς ἔργοις ἃ ταχέως συμβουλεύει τελεσθῆναι.

23. Ὦ φίλτατ' ἀνδρῶν] διδάσκει ἡμᾶς μεθ' οἵων ἀνδρῶν δεῖ τὰ ἀπόῤῥητα ποιεῖν καὶ λέγειν.

24. Ἐσθλὸς εἰς ἡμᾶς γεγώς] τὸ εἶναι πιστὸς εἰς ἡμᾶς.

Ib. Εἰς ἡμᾶς γεγὼς] ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν, γεγονέναι εἰς ἡμᾶς ἐσθλὸς, πρὸς μετοχὴν ἔτρεψεν, ὃ καὶ κρεῖττον.

25. Ὡσπερ γὰρ] κατασκευὴ τῆς προτάσεως ἐκ παραδείγματος.

Ib. Εὐγενὴς] ἀπὸ ἀγαθοῦ γένους. Εὐγενεῖς, ὧν ἡ πατρὶς περιφανὴς καὶ τὸ γένος. Γένος γὰρ, καὶ ἡ πατρὶς καὶ ἡ γενεά. Εὐπατρίδαι δὲ παρὰ Ἀττικοῖς οἱ αὐτόχθονες, καὶ κατὰ τοῦτο περιφανεῖς. Οἷον οἱ εὖ ἔχοντες ἕνεκα τῆς πατρίδος, ὡς εἶναι τοὺς εὐγενεῖς ἐπιπλέον τῶν εὐπατριδῶν. Ὥστε εἴτις εὐπατρίδης, καὶ εὐγενὴς· ὁ μὴν εἴτις εὐγενὴς, καὶ εὐπατρίδης. Εἰκὸς γὰρ ἂν κατὰ τὸ ἕτερον μέρος εὐγενὴς, ὁ κατὰ τὴν πατρίδα· ὡς ἐνταῦθα εὐγενὴς ἵππος, ὁ ἀπὸ ἀγαθοῦ γένους, ὁ μὴν ὁ εὖ ἔχων ἕνεκα πατρίδος. Οὐ γὰρ ἔχουσιν οἱ ἵπποι πατρίδας· ἀπὸ τούτων εὐγενὴς ψυχὴ, εὐγενὴς λόγος, καὶ εὐγενὲς ἦθος.

26. Ἐν τοῖσι δεινοῖς] ἐν τοῖς πολέμοις.

Ib. Θυμὸν] Ἀντὶ τοῦ θυμοειδὲς καὶ διηγερμένον, ἤγαν τὴν προθυμίαν.

28. Ἐν πρώτοις ἕπῃ] ἀκολουθεῖς· διὰ τὴν ἀπὸ τοῦ γήρως εὐβουλίαν.

29. Τοιγὰρ, τὰ] βάσις καὶ προκατάστασις.

31. Εἰ

Ὀξεῖαν ἀκοὴν τοῖς ἐμοῖς λόγοις δίδὺς,
Εἰ μή τι καιρὸν τυγχάνω, μεθάρμοσον.
Ἐγὼ γὰρ ἡνίχ' ἱκόμην τὸ Πυθικὸν
Μαντεῖον, ὡς μάθοιμ' ὅτῳ τρόπῳ πατρὸς
Δίκας ἀροίμην τῶν φονευσάντων πάρα,
Χρῄ μοι τοιαῦθ' ὁ Φοῖβος, ὧν πεύσῃ τάχα·
Ἄσκευον αὐτὸν ἀσπίδων τε καὶ χρατὸς,
Δόλοισι κλέψαι χειρὸς ἐνδίκὺς σφαγάς.
Ὅτ' ἦν τοιόνδε χρησμὸν εἰσηκύσαμεν,
Σὺ μὲν μολὼν, ὅταν σὲ καιρὸς εἰσάγῃ,
Δόμων ἔσω τῶνδ', ἴσθι πᾶν τὸ δρώμενον.
Ὅπως ἂν εἰδὼς, ἡμὶν ἀγγείλῃς σαφῆ.
Οὐ γάρ σε μὴ γήρᾳ τε καὶ χρόνῳ μακρῷ
Γνῶσ', ὧδ' ὑποπτεύσωσιν ὧδ' ἠνθισμένον.
Λόγῳ δὲ χρῶ τοιῷδ', ὅτι ξένος μὲν εἶ
Φωκεὺς, παρ' ἀνδρὸς Φανοτέως ἥκων· ὁ γὰρ

31. Εἰ μήτι καιρὸν] εἴτι σοι δοκῶ μὴ καλῶς βεβουλεῦσθαι, μεθάρμοσον, ὅ ἐστιν, ἐπανόρθωσον· ἔοικε δὲ ἀγάσασθαι τὸν νεανίσκον ὅτι μὴ πάνυ αὐθέκαστος φαίνεται. Ἐπὶ μουσικῆς δὲ κυρίως λέγεται τὸ μεθαρμόζειν, ὅταν τὸ μετατιθέναι τὴν ἁρμονίαν.

32. Ἐγὼ γὰρ ἡνίχ' ἱκόμην] διὰ τῆς δικαιότητος ταύτης τὸ λεῖπον τῆς ἱστορίας προσαναπλήρωσεν ἡμῖν.

34. Ἀροίμην] ἀντὶ τοῦ λάβοιμι. Ἀραίμην, μακρὸν τὸ α, ἐπεὶ ἀπὸ τοῦ ἀορίστου· ἀροίμην δὲ, βραχύ, ἐπεὶ ἀπὸ τοῦ μέλλοντος.

35. Χρῄ] ἔχρησεν, ἀνεῖλεν.

36. Ἄσκευον αὐτὸν] ἢ αὐτὸν τὸν Αἴγισθον ἀπαρασκεύαστον ὄντα, ἢ τὸν Ὀρέστην, οἷον μὴ μετὰ πολέμου ἐπεμβῆναι.

38. Ὅτ' οὖν τοιόνδε] συμβουλὴ πῶς δεῖ τοῦ προκειμένου σκοποῦ ἅψασθαι.

42. Οὐ γάρ σε μὴ γήρᾳ τε] τὸ παθανὸν χάριν ἔστως εἶπε· ἃ μὴ γὰρ ἀναγνωρίσωσιν, ἀλλ' ὑποπτεύσωσιν, ἦγεν ὑπονοήσωσιν ἕστως ἠνθισμένον, τουτέστι κεχρωματισμένον ὑπὸ γήρως καὶ χρόνου μακροῦ.

43. Ἠνθισμένον] ἃ γὰρ ἀναγνωρίσωσιν· εἰδὲ ὑπονοήσωσί σε ἕστως κεχρωματισμένον, ἤτοι πεπωλωμένον ὑπὸ τοῦ γήρως, καὶ ὑπὸ τοῦ χρόνου τοῦ μακροῦ ἐναλλαγμένον κατὰ τὴν τοῦ σώματος διάθεσιν. Πρωτοῦ μὲν γὰρ νέος ἐξῆλθες, νῦν δὲ γηραιὸς ἐπανέρχῃ· ὥρτε καὶ ἀπ' αὐτοῦ τοῦ εἴδους οὐχ ὑποπτεύσουσί σε ἀπατεῶνα εἶναι. Σημειωτέον δὲ τὴν μεταχείρισιν. Ἐπειδὴ γὰρ ὁ Ὀρέστης παρὰ τῷ Στροφίῳ ἐτρέφετο, ὁ μὲν Πυλάδης καὶ ὁ Ὀρέστης μέλλουσιν εἰπεῖν ὅτι τὸ ἄγγος ὡρὸς Κλυταιμνήστραν ἄξουσιν, ὡς παρὰ Στροφίου πεμφθέντες· τῷ δὲ παιδαγωγῷ ὑποτίθενται εἰπεῖν ὡς παρὰ Φανοτέως ἥκει, προμεμνηνκότος ὡς φίλου τοῦτο Ὀρέστου θάνατον.

45. Φωκεὺς] τὸν Φωκέα προσθεὶς, ἐπήνεγκε Φανοτέα, ἀπὸ τοῦ ὅλου εἰς τὸ μερικὸν καταβαίνων. Ὁμοίως τῷ, Ἡ δ' ἐς Κύπρον ἵκανε φιλομειδὴς Ἀφροδίτη, Ἐς Πάφον. Ἐλέγοντο γὰρ ὑλοσχερίστερον

Μέγισος αὐτοῖς τυγχάνει δορυξένων.
Ἄγγελλε δ' ὅρκῳ προστιθεὶς, ὅθ' ἕνεκα
Τέθνηκ' Ὀρέσης ἐξ ἀναγκαίας τύχης,
Ἄθλοισι Πυθικοῖσιν ἐκ τροχηλάτων
Δίφρων κυλισθείς. Ὦ, δ' ὁ μῦθος ἑσάτω.
Ἡμεῖς δὲ πατρὸς τύμβον, ὡς ἐφίετο,
Λοιβαῖσι πρῶτον καὶ καρατόμοις χλιδαῖς
Στέψαντες, εἶτ' ἄψορρον ἥξομεν πάλιν
Τύπωμα χαλκόπλευρον ἠρμένοι χεροῖν,
Ὃ καὶ σὺ θάμνοις οἶσθά πᾳ κεκρυμμένον·

ἔλοσχερέστερον μὲν Φωκεῖς, ἐπὶ μέρους δὲ Κρισαῖοι, Φανοτεῖς. Πόλεως δὲ ὄνομα φασὶ τὸ Φανοτέως.

46. Δορυξένων] ἀντὶ τῶ φίλων. Κυρίως δὲ οἱ ἐν πολέμῳ γιγνόμενοι φίλοι, ὡς Γλαῦκος καὶ Διομήδης.

47. Ἄγγελλε δ' ὅρκῳ] μὴ μικρολόγως τὶς ἐπιλάβηται ὡς κελεύοντος ἐπιορκεῖν τῶ ποιητῆ· θεῖ γὰρ αὐτὸν πείθεσθαι τῷ Θεῷ τὸ πᾶν δόλῳ πράσσειν παρακελευομένῳ. Ὥστε ἐν οἷς δοκεῖ ἐπιορκῶν δυσσεβεῖν, διὰ τούτων εὐσεβεῖ πειθόμενος τῷ Θεῷ. Ἔχει δὲ ἀξιοπιστίαν ὁ λόγος, ὡς ἐν Φωκίδι τρεφόμενον καταβῆναι εἰς τὰ Πύθια· ἀνῆκται δὲ τοῖς χρόνοις· ἐπὶ Τριπτολέμῳ γάρ φασι γενέσθαι Πυθικὸν ἀγῶνα ἐξακοσίοις ἔτεσιν ὕστερον. Τοῦτο δὲ ἀντιστρόφως λέγεται, ἀντὶ τῶ προστιθεὶς τὸν ὅρκον τῇ ἀγγελίᾳ.

48. Ἐξ ἀναγκαίας τύχης] βιαίως. οἷον ἀναγκαστῶ μόρῳ, καὶ ἐκ ἐκ ταυτομάτε, ἐκ βίας, ἐκ συντυχίας, ἐκ ἰδίῳ θανάτῳ.

49. Ἄθλοισι Πυθικοῖσιν] τοῖς χρόνοις ἀνῆκται. Νεώτερος γὰρ Ὀρέστε ἐστὶν ὁ Πυθικὸς ἀγών.

Ib. Πυθικοῖσι] τέσσαρες ἀγῶνες μεγάλοι ἐν Ἑλλάδι ἐγίνοντο. Ὁ τῶν Ὀλυμπίων, ὁ τῶν Νεμείων, ἀμφότεροι εἰς Δία· ὁ τῶν Ἰσθμίων, εἰς Ποσειδῶνα· ὁ τῶν Πυθίων, εἰς τὸν Ἀπόλλωνα.

50. Ὦ, δ' ὁ μῦθος ἑσάτω] ἡ ἔκβασις τῶ λόγε, ἢ τὸ κεφάλαιον. Πιθανὸν δὲ τὸ, ἐν Φωκίδι ἀνατρεφόμενον τὰ Πύθια ἀγωνίζεσθαι.

Ib. Ἑσάτω] δεδόχθω.

Ib. Ἑσάτω] Εἰ μὲν σημαίνει τὸ σαθήτω, δασύνεται ἀπὸ τῶ ἵσημι· ὁ παρατικὸς, ἵσην· ὁ παρακ. ἕσακα, ἕσακας, ἕσακε. τὸ προστακτικὸν, ἕσακε, ἑσακέτω· καὶ, κατὰ συγκοπὴν, ἑσάτω. Εἰ δὲ σημαίνει τὸ ὑπαρχέτω, ψιλᾶται ἀπὸ τῶ εἰμὶ, τὸ πληθ. ἐμέν· καὶ τὸ προσακτικὸν, ἔθι· καὶ ἐπιθέσει τῶ σ, καὶ τροπῇ τῶ ε εἰς ι, ἴσθι· τὸ τρίτον, ἔσω. Ἐφύλαξε δὲ τὸ ὀφειλόμενον ε. Καὶ ποιητικῶς, ἑσάτω.

51. Ὡς ἐφίετο] ὁ Ἀπόλλων θελονότι, ὡς ἐκέλευεν.

52. Λοιβαῖσι πρῶτον καὶ καρατόμοις] τοῖς ἀπὸ κρατὸς τετμημένοις βοστρύχοις. Λέγει δ' ἂν χλιδὰς, ἤτοι καθόλε τὰς πλοκάμες, οἵ εἰσι τρυφὴ τῆς κεφαλῆς· Ἢ παρ' ὅσον τρυφὴ καὶ κόσμος ἀπετίθεντο τοῖς νεκροῖς οἱ πλόκαμοι ἐν τῷ τάφῳ. Ἄλλως· καρατόμοις θρίξιν ὤφειλεν εἰπεῖν, ἐπεὶ δὲ αἱ τρίχες ἀδρότητα καὶ καλλωπισμὸν ἐμπαρέχυσιν τοῖς ἀνθρώποις, φησὶ καρατόμοις χλιδαῖς.

54. Τύπωμα] τὸ ἄγγος. Τὴν ὑδρίαν, ἐν ᾗ δήθεν τὰ δοκοῦντα εἶναι ὀστᾶ Ὀρέστε ἀπέκειτο.

Ib. Ἠρμένοι] ἀντὶ τῶ ἠρμένον ἔχοντες· ὅμοιον τῷ, πώγωνα καθειμένος, ἀντὶ τῶ κεχαλασμένον ἔχων.

55. Ὃ καὶ σὺ θάμνοις] Θαμνώδη φυτά εἰσι τὰ πρόσγεια, καὶ μὴ εἰς ὕψος αἰρόμενα.

56. Κλέε-

Ὅπως λόγῳ κλέπτοντες *, ἡδεῖαν φάτιν
Φέροιμεν αὐτοῖς, τοὐμὸν ὡς ἔρρει δέμας
Φλογισὸν ἤδη, καὶ κατηνθρακωμένον.
Τί γάρ με λυπεῖ τοῦθ', ὅταν λόγῳ θανὼν,
Ἔργοισι σωθῶ, κἀξενέγκωμαι κλέος;
Δοκῶ μὲν ἐδὲν ῥῆμα σὺν κέρδει κακόν.
Ἤδη γὰρ εἶδον πολλάκις καὶ τοὺς σοφοὺς
Λόγῳ μάτην θνήσκοντας, εἶθ' ὅταν δόμους
Ἔλθωσιν, αὖθις ἐκτετίμηνται πλέον·
Ὡς κἄμ' ἐπαυχῶ τῆσδε τῆς φήμης ἄπο
Δεδορκότ' ἐχθροῖς ἄσμον ὡς, λάμψειν ἔτι.
Ἀλλ', ὦ πατρῴα γῆ, θεοί τ' ἐγχώριοι,
Δέξασθέ μ' εὐτυχοῦντα ταῖσδε ταῖς ὁδοῖς,
Σύ τ', ὦ πατρῷον δῶμα· σοῦ γὰρ ἔρχομαι
Δίκῃ καθαρτὴς πρὸς θεῶν ὡρμημένος.
Καὶ μή μ' ἄτιμον τῆσδ' ἀποσείλητε γῆς,
Ἀλλ' ἀρχέπλουτον, καὶ κατασάτην δόμων.

* Turn. in marg. θνήσκοντες.

5ϐ. Κλέπτοντες] ἀπατῶντες. Παραλογιζόμενοι. Ὅμηρος·—"Κλέπτε νόῳ".

62. Ἤδη γὰρ εἶδον] Πυθαγόρας καθείρξας ἑαυτὸν ἐν ὑπογείῳ, λογαποιεῖν ἐκέλευσε τὴν μητέρα ὡς τεθνηκὼς εἴη· καὶ μετὰ ταῦτα ἐπιφανεὶς, περὶ παλιγγενεσίας καὶ τῶν καθ' ᾅδου τινὰ ἐτερατεύετο. Διηγέμενος πρὸς τοὺς ζῶντας περὶ τῶν οἰκείων, οἷς ἐν ᾅδου συντετυχηκέναι ἔλεγεν. Ἐξ ὧν τοιαύτην ἑαυτῷ δόξαν περιέθηκεν, ὡς πρὸ μὲν τῶν Τρωϊκῶν Αἰθαλίδης ἦν ὁ Ἑρμοῦ, εἶτα Εὔφορϐος, εἶτα Ἑρμότιμος, εἶτα Πύθιος ὁ Δήλιος, εἶτα ἐπὶ πᾶσι Πυθαγόρας· εἰς τοῦτο ἔν ἔοικεν ἀποτείνεσθαι ὁ Σοφοκλῆς. Ἔνιοι δὲ οἴονται, ἀπιθάνως εἰς Ὀδυσσέα ἀποτείνεσθαι. Οὐ γὰρ πέπρακταί τι τοιοῦτον Ὀδυσσεῖ. Ἐφυλάξατο δὲ ὀνομάσαι τὸν ἄνδρα, καὶ μὴ τῶν θαυμαζῶν εἶναι δόξῃ ἐν τραγῳδίᾳ. Καὶ μύθῳ παλαιῷ τετόλμηκέ τι κακόηθες εἰπεῖν, καὶ προσκρουσικὸν εἰς τοὺς καθ' ἑαυτὸν, ὃ μᾶλλον ἥρμοζε κωμῳδίᾳ.

65. Ὡς κἄμ'] διὰ τὸ μέτρον ἴσως οὕτω γίνεται· ἥρμοζε γὰρ μᾶλλον, ὡς κἀγὼ ἐπαυχῶ, καθὰ πέποιθα καὶ ἐμὲ ζῶντα λάμψειν τοῖς ἐχθροῖς εἰς τὸ ἑξῆς ὥσπερ ἄσμα, ἀπὸ τῆς φήμης ταύτης.

68. Ταῖσδε ταῖς ὁδοῖς] ἀντὶ τοῦ, ταύτῃ τῇ ὁδῷ, ἤγεν, κατὰ ταύτην τὴν ὁδόν.

Ib. Δέξασθέ μ' εὐτυχοῦντα] ἐπὶ εὐτυχίᾳ με δέξασθε ὥστε ταύτας τὰς ὁδοὺς τελεσθῆναι. Ἢ ἔτως, δέξασθέ με εὐτυχοῦντα καὶ εὐτυχῶς ἐπιχειρήσαντα ταύταις ταῖς μηχαναῖς.

71. Καὶ μὴ ἀποσείλητε] ἀντὶ τοῦ ἀποπέμψητε ἐμὲ ἄτιμον, ἤγεν ἄδοξον τῆσδε τῆς γῆς.

72. Ἀρχέπλουτον] ἄρχοντα πλούτου, καὶ τὴν ἀρχαίαν τύχην ἀπολυόμενον.

Ib. Κατασάτην] εὐτρεπισμένην.

73. Εἴρηκα

Εἴρηκα μὲν νῦν ταῦτα· σοὶ δ' ἤδη γέρων
Τὸ σὸν μελέσθω βάντι φροιμῆσαι χρέος·
Νῷν δ' ἔξιμεν· καιρὸς γὰρ, ὅσπερ ἀνδράσι
Μέγιστος ἔργῳ παντὸς ἐς ἐπισάτης.
ΗΛΕ. Ἰώ μοι, μοι, δύστηνος.
ΠΑΙ. Καὶ μὴν θυρῶν ἔδοξα προσπόλων τινὸς
Ὑποσενάσης ἔνδον αἰσθέσθαι, τέκνον.
ΟΡΕ. Ἆρ' ἔστιν ἡ δύστηνος Ἠλέκτρα; θέλεις
Μείνωμεν αὐτῦ, κἀνακάσωμεν γόων;
ΠΑΙ. Ἧκιστα. Μηδὲν, πρόσθεν ἢ τὰ Λοξίᾳ
Πειρώμεθ' ἕρδειν, κἀπὸ τῶνδ' ἀρχηγετεῖν,
Πατρὸς χέοντες λυτρά· ταῦτα γὰρ φέρει
Νίκην τ' ἐφ' ἡμῖν καὶ κράτος τῶν δρωμένων.

73. Εἴρηκα μὲν] κατὰ τὸ παρὸν ταῦτα ἱκανὰ δηλονότι· κατὰ ἀπόθεσιν λέγεται, ὡς τὸ, εἶεν· καὶ, ταῦτα μὲν δὴ ταῦτα· καὶ ταῦτα μὲν ἕτως· καὶ εἴρηται λόγος, καὶ τὰ τοιαῦτα.

Ib. Σοὶ δ' ἤδη γέραν] σοὶ δὲ ἀπὸ τῦ νῦν, ὦ γέρον, μελέτω τὸ σὸν, ἦγον ὅπερ ἐτάχθης καὶ χρειωστῆς πλυρῶσαι, λέγω τὸ προευθέντι κατασκοπῆσαι. Καιρὸς γὰρ νῦν ἔστι δηλονότι, ὡς ἔστι τοῖς ἀνδράσι μέγιστος ἐπισάτης, ἦγον ἡγεμὼν ἔργῳ παντός.

75. Νῷν δ' ἔξιμεν] ἐξιέναι βούλονται διὰ τὴν εἰσοδον τῦ χορῦ.

Ib. Καιρὸς γὰρ, ὅσπερ] ἐφ' ἑκάστῳ πράγματος τὸ καίριον καὶ χρησιμώτατον, ὁ καιρός ἐστιν· ὅπερ καὶ τὰ σπουδαῖα παρὰ καιρὸν γιγνόμενα οὐκ ἀποδέχονται, ὡς ἰατρὸν τῷ κάμνοντι περὶ τῆς φύσεως τῦ νοσήματος διαλεγόμενον, ὡς εἴτις τοῖς μεθύσοι περὶ σωφροσύνης διαλέγοιτο.

78. Καὶ μὴν θυρῶν] τὸ ἐξῆς, ἔνδον θυρῶν· θαυμαστῶς δὲ ὁ γέρων οὐκ ἐπισέβηκε τῷ ἀληθεῖ, ἀλλ' ἀποσῆσαι βουλόμενος τὸν Ὀρέστην, προσπόλων τινὸς φησίν.

80. Ἆρ' ἔστιν ἡ δύστηνος] ὑπὸ νεότητος Ὀρέστης παράγεται φιλοπευστεῖν· ὁ δὲ πρισβύτης τὸ χρήσιμον σκοπεῖν ἀναγκάζει.

82. Μηδὲν πρόσθεν] ἅμα μὲν εἰς τὸ χρήσιμον συμβουλεύει πείθεσθαι τῷ θεῷ, ἅμα δὲ καὶ πρὸς τὴν ὑπόθεσιν. Διελύθη γὰρ ἂν τὸ πᾶν ἐξ ἀρχῆς μηνυθέντος Ὀρέστου.

83. Πειρώμεθ' ἕρδειν] Ἐρωτήσαντος τῦ Ὀρέστου, θέλεις ἵνα καρτερήσωμεν ἐνταῦθα καὶ ἀνακάσωμεν τῶν γόων; ἔφη ὁ παιδαγωγὸς, ἧκιστα· ἀλλὰ χέοντες λυτρὰ ἐπὶ τὸν τάφον τῦ πατρὸς τῦ σῦ δηλονότι, πειρώμεθα, ἦγον σπουδάσωμεν, μηδὲν ἄλλο πράττειν, ἢ τῦτο δηλονότι. Καὶ μετὰ ταῦτα χρὴ ἀρχηγετεῖν, ἦγον ἀρχὴν ποιεῖσθαι εἰς τὰ λοιπά.

84. Πατρὸς χέοντες λυτρὰ] διότι αἱ θυσίαι αἱ πρὸς ἐκεῖνον ἐπὶ καλῷ ἑαυτῶν γενήσεσθαι ἔμελλον, διὰ τῦτο λυτρὰ ταύτας καλεῖ, ὡς καθάρσια τῦ μιάσματος ὃ ἔμελλον κτήσασθαι εἰ Κλυταιμνήστραν καὶ Αἴγισθον ἀνέλοιεν. Μὴ γὰρ ὅτι οἱ δίκαιοι ἦσαν ὕστοι τεθνάναι, ἀλλ' ὅτι πᾶς φόνος μίασμά ἐστιν.

ΑΝΑΠΑΙΣΤΟΙ.

ΗΛΕ. Ὦ φάος ἀγνὸν, καὶ γῆς
Ἰσόμοιρος ἀὴρ, ὡς μοι
Πολλὰς μὲν θρήνων ᾠδὰς,
Πολλὰς δ' ἀντήρεις ἤσθε
Στέρνων πλαγὰς αἱμασσομένων,
Ὁπόταν δνοφερὰ νὺξ ὑπολειφθῇ·
Τὰ δὲ παννυχίδων ἤδη συγεραὶ
Ξυνίσασ' εὐναὶ μογερῶν οἴκων,
Ὅσα τὸν δύστηνον ἐμὸν θρηνῶ

86. Ὦ φάος ἁγνὸν] ὀλόφυρσις ἔστι τῆς Ἠλέκτρας ἐν ταῖς μονῳδίαις· ὅπερ σύνηθες τοῖς πραγικοῖς, κινητικὸν τὲ πένθος. Τὲτο δὲ τὸ πρόσωπον εὔνυν ἐστὶ τῷ ἀποθανόντι. Ἐπὶ δὲ ἀηθὲς ἐστι πρὸς τὰς θυατὰς ἢ πρὸς ἑαυτὴν ταῦτα διαλέγεσθαι, ὡς ἀπομεμφομένη τοῖς θεοῖς, ἢ μάρτυρας τῶν θρήνων καλεῖσα, πρὸς τὰ στοιχεῖα ποιεῖται τὸν λόγον· καὶ ὕτως ἡμῖν δηλωθήσεται ὅπως διέκειτο ἐπὶ τῷ συμβάντι κατὰ τὸν πατέρα. Ἰσόμοιρον δέ φησιν εἶναι τὴν γῆν τῷ ἀέρι, παρ' ὅσον παρατείνειν ἀλλήλοις τὰ στοιχεῖα πρέπει. Καὶ τοῖς φιλοσόφοις ἴσος δοκεῖ εἶναι κατὰ ἀνάλυσιν ὁ ἀὴρ τῇ γῇ· συνέσραπται γὰρ ἡ γῆ· εἰ δὲ διαλυθῇ, ἰσωθήσεται αὐτῷ. Οὕτως ἔχει καὶ τὸ Ἡσιόδειον, Γαῖα δέ σοι πρῶτον μὲν ἐγείνατο ἶσον ἑαυτῇ Οὐρανόν, Ἰσόμοιρον δὲ γῆς ἀέρα τὸν σκότον φησὶν, ἵνα τὸ φάος ἁγνὸν ἀντιδιαστέλληται· καὶ γῆς φησὶν ἰσόμοιρος ἀὴρ, ἴσην μοῖραν ἔχων τῇ γῇ· πανταχῆ γάρ ἐστιν ἀὴρ. Ἢ ὅτι γῆ καὶ ἀὴρ στοιχεῖα ἀλλήλοις. Τινὲς δὲ, ὅτι μέση ἀέρος ἐστὶν ἡ γῆ, διὰ τὰ ἀπὸ κέντρυ διαζήματα· ἰσόμοιρος ἂν διὰ τὸ ἴσον ἀπέχειν πανταχόθεν τῆς γῆς· καὶ ταῦτα δὲ Φερεκράτης παρώδηκεν· τὸ δὲ ἀὴρ τὸ α συνέζευξε διὰ ῥυθμὸν ἢ μέτρον. Ἄλλως· κατὰ τὴν ἴσην ἐναντιότητα ἐστὶν ὁ μὲν ἀὴρ ἰσόμοιρος τῆς γῆς· τὸ δὲ ὕδωρ, τῷ αἰθέρος· ἔστι γὰρ ὁ μὲν ἀὴρ θερμὸς καὶ ὑγρὸς, ἐξαίρετον ἔχων τὸ ὑγρόν· ἡ δὲ γῆ, ψυχρὰ καὶ ξηρὰ, ἐξαίρετον ἔχουσα τὸ ξηρόν· καὶ ὁ αἰθὴρ, θερμὸς καὶ ξηρὸς, ἐξαίρετον ἔχων τὸ θερμόν· τὸ δὲ ὕδωρ, ψυχρὸν καὶ ὑγρὸν, ἐξαίρετον ἔχον τὸ ψυχρόν.

87. Ὡς μοι πολλὰς μὲν θρήναν] ὅσα μοι σύνοιδας θρηνήσῃ καὶ κοπτομένῃ· τὸ δὲ κατάλληλον ἔτως, ὡς πολλὰς μὲν ᾠδὰς ἤσθε, πολλὰς δὲ πληγὰς, αἱμασσομένων τῶν στέρνων. τὸ δὲ, πλαγὰς ἀντήρεις, τραγικώτερόν πως ἀπήγγελται, ὥστε τὴν διάλυσιν αὐτῶν μὴ πάνυ πολιτικὴν εἶναι· μετῆκται δὲ ἀπὸ τῶν ἐρεσσόντων, οἷον πλαγὰς κατὰ τὸ ἐναντίον τῶν στέρνων ἐλαυνομένας. Ἢ ἀντήρεις, ἀντιθέτως· ἀντὶ τῦ ἴσας τοῖς θρήνοις. Μετῆκται ἀπὸ τῶν ἐρεσσόντων, ὅταν κατ' ἴσον ἐρέσσωσι, καὶ μὴ εἰς θάτερον περιαθῆται ἡ ναῦς. Ἀντήρεις ἂν, ἀντικτυπήσας τοῖς θρήνοις· θρηνῶσα γὰς ἐτυπτε τὸ στῆθος πρὸς ἕκασον.

89. Ἤσθε] ἀντὶ τῦ ἔμαθες.

90. Αἱμασσομένων] διὰ τύτων ἡ ἐπίτασις. αἱμασσομένων δὲ, αἱματηρῶν γενομένων ὑπὸ τῦ πλήττεσθαι.

91. Ὁπόταν δνοφερὰ] ὅσα μὲν (φησὶ) διὰ νυκτὸς κλαίω, αἱ εὐναὶ ἴσασιν. Ὅσα δὲ δι' ἡμέρας, ὁ ἀὴρ καὶ τὸ φῶς· λέγω δὲ, ὅτι ἃ διὰ λείπω ἕτε νυκτὸς ἕτε ἡμέρας κλαίσα.

Ib. Ὑπολειφθῇ] παρέλθῃ.

94. Ὅσα τὸν δύστηνον] κατὰ βραχὺ ἐνδείκνυσι τὰ τῆς ὑποθέσεως· ἴδε γὰρ ἐγγαμεῖν ὅτι ἀδελφὴ τῦ Ὀρέςυ, καὶ διὰ τί θρηνεῖ.

95. Ὃν

Πατέρ', ὃν κατὰ μὲν βάρβαρον αἶαν
Φοίνιος Ἄρης οὐκ ἐξείνισε.
Μήτηρ δ' ἥ μὴ, χὠ κοινολεχὴς
Αἴγισθος, ὅπως δρῦν ὑλοτόμοι,
Σχίζυσι κάρα φονίῳ πελέκει.
Κἀδεὶς τάτων οἶκτος ἀπ' ἄλλης
Ἢ μῦ φέρεται, σᾶ, πάτερ, ἔτως
Ἀδίκως οἰκτρῶς τε θανόντος.
Ἀλλ' ἐ μὲν δὴ λήξω θρήνων
Στυγερῶν τε γόων, ἔστ' ἂν
Λεύσσω παμφεγγεῖς ἄστρων
Ῥιπὰς, λεύσσω δὲ τόδ' ἦμαρ, μὴ
Οὐ τεκνολέτειρ' ὥς τις ἀηδὼν,
Ἐπὶ κωκυτῷ τῶνδε πατρῴων
Πρὸ θυρῶν ἠχὼ πᾶσι προφωνεῖν.
Ὦ δῶμ' Ἄϊδα καὶ Περσεφόνης,

95. Ὃν κατὰ μὲν βάρβαρον] παρὰ τὸ ὑπὸ Ἀγαμέμνονος ἐν τῇ νεκυίᾳ, Οὔτέ μι ἀνάρσιοι ἄνδρες, καὶ τὰ ἑξῆς· πάνυ δὲ περιπαθὴς ὁ λόγος, εἰ καὶ πολεμίων πικροτέρα ἐφάνη Κλυταιμνήστρα τῷ ἰδίῳ ἀνδρί· πάνυ γὰρ περιπαθὲς τὸ ἐπὶ τηλικύτῳ καὶ τοσαῦτα διαπραξαμένῳ εἰπεῖν, ὅπως δρῦν ὑλοτόμοι. Τὸ δὲ ὅλον, μήτηρ δὲ ἐμὴ καὶ ὁ συγκαθεύδων αὐτῇ Αἴγισθος ἔσχισαν αὐτὸν κατὰ τὸ κάρα διὰ φονικῆ πελέκεως, καθὰ δρῦν δενδροτόμοι, σχίζυσι δηλονότι. τὸ μὲν κάρα ἔχει τὸ πρότερον βραχὺ, καὶ τὸ δεύτερον μακρὸν, παίσας κάρα θαὐῦξε. Τὸ δὲ κρᾶτα, τὸ πρότερον μακρὸν, καὶ τὸ δεύτερον βραχύ.

104. Ἔς' ἂν λεύσσω] Ἐωςότε, ἤγουν, ἕως ἂν βλέπω τὴν νύκτα. Τετο δηλοῖ τὸ λεύσσω παμφαεῖς ῥιπὰς ἄστρων, τὸ δὲ σχῆμα περίφρασις· καὶ ἕως ἂν βλέπω ταύτην τὴν ἡμέραν, ἐ λήξω τῶν συγερῶν θρήνων καὶ γόων.

107. Οὐ τεκνολέτειρ'] Ζῆθος καὶ Κάλαϊς ἦσαν ἀδελφοὶ, καὶ ἔσχον γυναῖκας· ὁ μὲν Ζῆθος, τὴν Ἀηδόνα· ὁ δὲ Κάλαϊς, τὴν Χελιδόνα. καὶ ἀμφότεροι ἔσχον ἓν καὶ μόνον τέκνον. Καὶ τὸ μὲν Ζήθε καὶ Ἀηδόνος τέκνον ὠνομάζετο Ἴτυς. Τὸ δὲ τῦ Καλαΐδος καὶ τῆς Χελιδόνος ὠνομάζετο . . . . ζηλοτυπήσασα ἓν ἡ Ἀηδὼν, ἠθέλησεν ἀνελεῖν τὸ τῦ Καλαΐδος τέκνον. καὶ ἐλθῦσα νυκτὸς θέλυσα ἀνελεῖν τὸ τῦ Καλαΐδος, καὶ ἀπατηθεῖσα, ἀνεῖλε τὸν Ἴτυν τὸ ἴδιον τέκνον· καὶ διὰ τῦτο μέχρι τῦ νῦν θρηνεῖ ἀκαμάτως. Οὕτω τινὲς ἐξηγῦσιν· μὴ ὦ, αντὶ τῦ ναί· αἱ γὰρ δύο ςερήσεις καταθεσιν ποιῦσι· ναὶ. Ὥσπερ τὶς ἀηδὼν τεκνολέτειρα θελήσω προφωνεῖν ἠχὼ ἐπὶ πᾶσι τοῖς παλαιοῖς καὶ νέοις κακοῖς, ἐπὶ κωκυτῷ καὶ θρήνῳ τῶνδε τῶν πατρῴων προθύρων. Ἡ γὰρ μία ςέρησις ἐςὶν ἀναιρετικὴ τῆς ἄλλης.

Ib. Ὡς τις ἀηδὼν] ἡ τὸ ἴδιον τέκνον τὴν Ἴτυν, δι' ἄμυναν τὴν πρὸς τὸν ἄνδρα Τηρέα, μετὰ Φιλομήλας τῆς ἀδελφῆς ὑπ' ἐκείνε φθαρείσης, ἀποκτείνασα· τῦτο δὲ λέγει, ὡς ὅτε ἐν ἡμέρᾳ, ὅτε ἐν νυκτὶ παυσαίμην τῶν θρήνων.

109. Ἠχὼ] αντὶ τῦ ἦχον, ὃν οἱ ποιηταὶ ἠχὼ λέγυσιν· ἠχὼ γὰρ, τῆς φωνῆς αντίφθεγμα.

110. Ὦ δῶμ' Ἄϊδα] διὰ τῦτο τὸν Πλέ-

Ὦ χθόνι' Ἑρμῆ, καὶ πότνι' Ἀρὰ,
Σεμναί τε θεῶν παῖδες Ἐριννύες,
Τὰς * ἀδίκως θνήσκοντας ὁρᾶτε,
Τὰς τὰς εὐνὰς ὑποκλεπτομένας·
Ἔλθετ', ἀρήξατε, τίσασθε πατρὸς
Φόνον ἡμετέρᾳ·
Καί μοι τὸν ἐμὸν πέμψατ' ἀδελφόν·
Μόνη γὰρ ἄγειν οὐκέτι σωκῶ
Λύπης ἀντίῤῥοπον ἄχθος.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΙΚΑ. ΣΤΡΟΦΗ Α.

ΧΟΡ. Ὦ παῖ, παῖ, δυστανοτάτας
Ἠλέκτρα ματρὸς, τίν' ἀεὶ

* Ald. Αἳ τὰς.

πωσα καὶ τὴν Περσεφόνην καλεῖ καὶ τὸν ὑποχθόνιον Ἑρμῆν εἰς ἐκδίκησιν τῷ πατρὸς, διὰ τὸ ἐν ᾅδου κεῖσθαι αὐτόν. Ἀρὰν δὲ λέγει ἣν καθ' ἑκάστην κατὰ Κλυταιμνήστρας καὶ Αἰγίσθου πρὸς τὰς θεὰς ἐποίησεν, ἣν ὡς δικαίως πεμπομένην πότνιαν ὀνομάζει. Τὰς γε μὴν Ἐριννύας ἄρ' οὐκ ἂν εἴποις ὡς διὰ τοῦτο ἐπιβοᾶται ὡς τὰς φονεῖς καὶ κακούργως τιμωρουμένας.

111. Ὦ χθόνι'] Ἡ πρὸς ἑαυτὴν ταῦτα διαλέγεται ὡς μεμφομένη τοῖς θεοῖς, ἢ μάρτυρας καλεῖ τότε τῶν Ἐρίνων.

112. Σεμναί τε θεῶν] εὐφήμως, ὡς καὶ τὸ Εὐμενίδες.

113. Τὰς ἀδίκως] οἱ γράφοντες αἳ τὰς ἀδίκως θνήσκοντας, ἁμαθεῖς τῶν μέτρων. διὸ περισσὸν τὸ αἳ ἐξεβλήθη παρ' ἐμοῦ.

118. Σωκῶ] ἀντὶ τοῦ ἰσχυω. οἱ δὲ νεώτεροι, ὡσὶ τοῦ σώζω.

Ib. Μόνη γὰρ ἄγειν] ἕτω τοῦτο λέγε, Οὐκ ἔτι μόνη δύναμαι φέρειν τὸ ἄχθος τῆς λύπης. Ποταπόν; ἀντίῤῥοπον καὶ ἴσον. Τοῦτ' ἔστιν, οὐκ ἐξίσταται τῇ ἐμῇ δυνάμει ἡ λύπη, ἵνα κὰφέρω αὐτήν· ἀλλὰ μείζων ἐστὶ, καὶ ὑπὲρ τὴν ἐμὴν δύναμιν.

119. Ἀντίῤῥοπον] ἢ τὸ καταβαρῦν καὶ καταφερόμενον, ὃ φέρειν οὐ δύναμαι. Ἢ ἐπὶ τῶν Ὀρέστου ἀκούειν δεῖ ἔτας τὸ ἀντίῤῥοπον, ὅπερ ἂν εἶχεν ἐκεῖνος φέρειν παρὼν, ὥστε κοινῇ ἡμᾶς αὐτὸ φέρειν.

120. Ὦ παῖ, παῖ] πάροδός ἐστι χορῆ γυναικῶν τῇ Ἠλέκτρᾳ συναχθομένων.

Ib. Δυστανοτάτας] τῆς ἐξωλεστάτης· ὁ γὰρ ἐπὶ οἴκτῳ ἐστὶν ὁ λόγος.

121. Τίν' ἀεὶ τάκεις] δέον ἕτω λέγειν, τίν' ἀκόρεστον οἰμωγὴν ἔχεις, τήκεις εἶπεν. Εἰκότως· τὸ γὰρ θρηνεῖν ἀεὶ καὶ λυπεῖσθαι, τῆξιν κατὰ μικρὸν καὶ δαπάνην τοῦ σώματος ἐργάζεται. Ἐπεὶ καὶ τὸ τῆς λύπης ὄνομα οὐκ ἕτερόν ἐστιν ἀλλ' ἢ τοῦ πίνω καὶ τοῦ λιπαρῶ λύσις. Μὴ λάθῃς δὲ ἐξωθεν τὸ διὰ εἰς τὸν Ἀγαμέμνονα, ὥσπερ ἅπαντες, σχεδὸν εἰπεῖν, ὑπ' ἀγνοίας γράφασιν· ἀλλ' ἕτω λέγε, τίνα ἀκόρεστον οἰμωγὴν τήκεις· εἶτα ἑρμηνεύων τὴν οἰμωγὴν, ἥτις ἐστί, φησι, τὸν Ἀγαμέμνονα τὸν πάλαι κρατηθέντα ἐν ὠπάτοις, καὶ τῆς δολερᾶς καὶ ἀθεωτάτης σῆς μητρὸς πρόδοτον, καὶ προδιδομένον κακῇ καὶ φονικῇ χειρί. Ὅμοιον δὲ καὶ Αἰσχύλος ἐν τοῖς Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβαις λέγει, "Τείτονες δὲ καρδίας μέριμναι ζωπυροῦσι τάρ-"βος, τὸν ἀμφιτιχῆ λεών." Καὶ γὰρ δὴ καὶ ἐνταῦθα

Τάκεις ὧδ' ἀκόρεσον οἰμωγὰν,
Τὸν πάλαι ἐκ δολερᾶς ἀθεωτάτας
Ματρὸς ἁλόντ' ἀπάταις Ἀγαμέμνονα,
Κακᾷ τε χερὶ πρόδοτον;
Ὡς ὁ ταδὶ πορὼν
Ὄλοιτ', εἴ μοι θέμις τάδ' αὐδᾶν.

ΣΤΡΟΦΗ Β.

ΗΛΕ. Ὦ γένεθλα γενναίων * πατέρων,
Ἥκετ' ἐμῶν καμάτων παραμύθιον.
Οἶδά τε καὶ ξυνίημι τάδ', ὅτι με
Φυγγάνει, οὐδὲ θέλω προλιπεῖν τόγε,
Μὴ οὐ τὸν ἐμὸν ςοναχεῖν πατέρ' ἄθλιον.
Ἀλλ', ὦ παντοίας
Φιλότητος ἀμειβόμεναι χάριν,

* TURN. in marg. τοκέων.

ἐνταῦθα διὰ εἰς τὸ τὸν ἀμφιτιχῆ τιθέασιν. Εὑρήσεις δὲ καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις πᾶσι τῶν ποιητῶν τοιαῦτα ἐξετάζων.

122. Ἀκόρεσον] ἀντὶ τοῦ ἀκορέςως.

124. Ματρὸς ἁλόντα] λίαν αἰδήμων ὁ χορὸς ἐπὶ τὸν Αἴγισθον τρέπει τὴν αἰτίαν. Καὶ γυναικῶν ἐςὶν ἴδιον, μηδὲ ἐπὶ τοῖς προφανέσιν ἁμαρτήμασι καταλέγειν ἄλλης γυναικός. Καὶ τὸ, Εἴ μοι θέμις τάδ' αὐδᾶν, λίαν ἠθικὸν καὶ ἁρμόζον γυναιξίν· ἐπὶ κατ' ἀρχόντων ἦν ὁ λόγος. Ἢ, ἐπεὶ δοκεῖ δυσφημεῖν, φησίν, εἰ δίκαιόν ἐςιν, ὅτως εὔχομαι.

128. Ὦ γένεθλα γενναίων] Ὦ γενέα εὐγενῶν πατέρων· ἦγεν, ὦ θυγατέρες εὐγενῶν πατέρων. Ἥλθετε παραμύθιον τῶν ἐμῶν κακοπαθειῶν, οἶδα καὶ νοῶ τάδε. Ἦγεν, ὅτι ἔγνωκα παραμυθίας ἥκετε, ἤ τι με ἐκφεύγει· ἀλλ' ὅμως, ἐ θέλω καταλεῖψαι τόδε τὸ θρηνεῖν. Ἆρα οὐκ ἔξεσί μοι ςοναχεῖν τὸν ἐμὸν ἄθλιον πατέρα; ἀλλ' ὦ χορεία γυναικῶν ἡ ἀμειβομένη χάριν παντοίας φιλότητος, παρακαλῶ ὑμᾶς, ἐᾶτέ με ὧδε ἀλύειν.

131. Φυγγάνει] ἦγεν διαφεύγει· ἀπὸ τοῦ φεύγω γίνεται, φευγάνω· καὶ, ἐκβολῇ τοῦ ε, καὶ πλεονασμῷ τοῦ ν, εἶτα διὰ τὸ ἐπαγόμενον γ, τροπῇ τούτου εἰς γ, φυγγάνω. Οὕτω γίνεται καὶ τὸ τυγχάνω ἀπὸ τοῦ τεύχω ἀχρήσου, καὶ τὸ ἡνδάνω ἀπὸ τοῦ ἥδω, καὶ τὸ πυνθάνομαι ἀπὸ τοῦ πεύθομαι, καὶ τὸ ἐρυγγάνω ἀπὸ τοῦ ἐρεύγομαι, καὶ ἕτερα.

132. Μὴ οὐ τὸν] Ἀντὶ τοῦ, ἆρα οὐκ ἔξεσί μοι, ἀπὸ τῶν ἐκτὸς τοῦτο. Ἆρα οὐκ ἔξεσί μοι ςοναχεῖν τὸν ἐμὸν πατέρα τὸν ἄθλιον; ἤτοι, μὴ καὶ οἱ δύο στέρησις κατάθεσιν ποιοῦσιν. Ἡ γὰρ μία στέρησίς ἐςιν ἀναιρετικὴ τῆς ἄλλης, καὶ διὰ τοῦτο τὸ μὴ καὶ οἱ λαμβάνονται ἀντὶ τοῦ ναί. καὶ ἔςιν ὁ νοῦς τοιοῦτος· οἶδα καὶ συνίημι τάδε. ὅτι με φυγγάνει, οὐδὲ ἐθέλω προλιπεῖν τόδε. ἦγεν, τὸ θρηνεῖν ἀκορέςως. Ἀλλὰ θέλω δηλονότι ςοναχεῖν τὸν ἐμὸν πατέρα τὸν ἄθλιον.

Ib. Σοναχεῖν] Σεναίχω, καὶ ςοναχῶ τὸ αὐτό. Εἰσὶ δὲ καὶ ἀμφότερα ποιητικά.

134. Ἀμειβόμεναι χάριν] καλῶς εἶπε τὸ ἀμειβόμεναι· φίλη γὰρ καὶ αὕτη ἦν τούτων. τῶν φίλων δὲ πρὸς ἀλλήλους ἐςὶν ἡ ἀμοιβή.

135. Ἐᾶτέ

Ἐᾶτέ μ' ὧδ' ἀλύειν·
Αἰ, αἰ, ἰκνοῦμαι.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ Α.

ΧΟΡ. Ἀλλ' ἤτοι τόν γ' ἐξ αἰῶνος
Παγκοίνοις λίμνας πατέρ' ἀν-
σάσεις, ἤτε γόοισιν *, ἢ λιταῖς.
Ἀλλ' ἀπὸ τῶν μετρίων, ἐπ' ἀμήχανον
Ἄλγος ἀεὶ σεναχθσα διόλλυσαι,
Ἐν οἷς ἀνάλυσίς ἐσιν
Οὐδεμία κακῶν.
Τί μοι τῶν δυσφόρων ἐφίη;

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ Β.

ΗΛΕ. Νήπιος ὅστις τῶν οἰκτρῶς
Οἰχομένων γονέων ἐπιλάθεται.

* Ald. γόοις.

135. Ἐᾶτέ μ' ὧδε] τοιοῦτοι γὰρ πολλάκις οἱ ἐν τοῖς πάθεσι παρηγορέμενοι, παρακαλοῦντες συγχωρεῖσθαι θρηνεῖν.

Ib. Ἀλύειν] ἐν ἄλλοις δυσφορεῖν σημαίνει· ἐνίοτε δὲ τὸ γεγηθέναι, ἀπὸ τῆς ἁλίας καὶ διαχύσεως. Ὅμηρος,

"Ἠ ἀλύεις ὅτι Ἴρον ἐνίκησας τὸν ἀλήτην."

136. Ἰκνοῦμαι] ἀντὶ τοῦ παρακαλῶ· ἀφικνοῦμαι δὲ ἀντὶ τοῦ παραγίνομαι, καὶ φθάνω.

137. Ἀλλ' ἤτοι τόν γ' ἐξ αἰῶνος] Ὅμηρος,

"Οὐ γάρ τις πρῆξις πέλεται κρυεροῖο γόοιο."

Ib. Ἀλλ' ἤτοι] Ἀλλ' ἐκ ἀναστήσεις τὸν σὸν πατέρα ἐκ τῆς λίμνης τοῦ ᾅδου τοῦ παγκοίνου, ἤτε διὰ γόων, ἤτε διὰ παρακλησιῶν.

139. Οὔτε γόοις, ἢ λιταῖς] ἤτε ὀδυρομένη, ἤτε παρακαλέσα τοὺς θεούς. Καὶ Αἰσχύλος·

"Μόνος θεῶν γὰρ Θάνατος οὐ δώρων ἐρᾷ·
"Μόνος δ' δέχεται γλυκείας μέρος ἐλπί-
"δος."

Ib. Οὐ λιταῖς] μὴ χράφε ἤτε λιτῶν, ἀλλὰ ἢ λιταῖς· ἤτω γὰρ ἔχει τὸ κῶλον ὀρθῶς πρὸς τὸ τῆς τροφῆς. Οὐδὲν δὲ καινὸν εἰ καὶ τὸ τὲ λείπει· εὕρηται γὰρ πολλὰ τοιοῦτα.

140. Ἐπ' ἀμήχανον] ἦγεν ἀνίκητον, καὶ ἀθεράπευτον, πρὸς ὃ οὐκ ἔστι τι μηχανήσασθαι.

142. Ἀνάλυσις] ἦγεν ἀναπόδοσις, καὶ εἰς τὸ ἀρχαῖον ἐπάνοδος, καλὰ γὰρ ἦν ἐξαρχῆς, εἶτα κακὰ γέγονεν. Εἰ δὲ τὰ κακὰ ἀναλύσει, πρὸς τὰ ἀρχαῖα, ἤτοι τὰ κακὰ, ἀναλύσει.

144. Ἐφίη] ἐπιθυμεῖς· τί μοι (φησὶ) τῶν γλίχῃ, ἅπερ ἐστὶν οὐκ εὐκόλως φέρειν, θρήνους καὶ πένθη;

145. Νήπιος] ὁ ἐν βρεφικῇ ὢν ἡλικίᾳ, καὶ ἀπὸ τούτου ὁ ἀνόητος.

147. Ἄραγε]

Ἀλλ' ἐμέ γ' ἃ ϛονόεσσ' ἄραρε φρένας,
Ἄ Ἴτυν, ἀιὲν Ἴτυν γ' ὀλοφύρεται
Ὄρνις ἀτυζομένη, Διὸς ἄγγελος.
Ἰὼ παντλάμων
Νιόβα, σὲ δ' ἔγωγε νέμω θεὸν,
Ἄτ' ἐν τάφῳ πετραίῳ
Αἰ, αἰ δακρύεις.

ΜΟΝΟΣΤΡΟΦΙΚΑ.

ΧΟΡ. Οὗτοι σοὶ μούνᾳ, τέκνον,
Ἄχος ἐφάνη βροτῶν,
Πρὸς ὅ,τι σὺ τῶν ἔνδον εἶ περισσὰ,
Οἷς ὁμόθεν εἶ, καὶ γονᾷ ξύναιμος·

147. Ἄραρε] τὸ ἄραρε καὶ ἠρμόσθη πρὸς δοτικὴν συντασσόμενον, οὐκ ἔχει χώραν ἐνταῦθα πρὸς τὸ ἐμέ· ἀλλὰ δεῖ λαμβάνειν ἔξωθεν εἰς πρόθεσιν. Ὥσπερ γάρ φαμεν τὸ χρεὼ βεβλῆς ἐμέ τε καὶ σέ. Δέον γὰρ εἰπεῖν, ἐμοὶ καὶ σοὶ, εἰς ἔξωθεν λαμβάνομεν. Οὕτω καὶ τοῦτο· ἔϛι δὲ καθ' ὅλον καὶ μέρος· μέρος γὰρ τὸ φρένας τῷ ἐμέ· φασὶ δὲ καί τινες τὸ ἄραρεν ἀντὶ τοῦ ἀρέσκει, οὐκ οἶδ' ὅπη ποθ' εὑρόντες ταύτην τὴν σημασίαν· ὡς ἐατέον.

149. Διὸς ἄγγελος] ἦγεν ἢ ἀηδών· διὰ τὸ τὸν ἐπ' αὐτῇ γενόμενον ἔλεον τοῦ Διὸς τοῖς πᾶσιν ὑποδεικνύειν ἢ ματρυρεῖν αὐτὸν φιλάνθρωπον· ἢ ὡς δι' αὐτῆς ὁ Ζεὺς τὸ ἔαρ ἑρμηνεύει· ἢ διὰ τὸ ἐν ἔαρι καταρχεσθαι τῆς ᾠδῆς, ὅτε τὰ Διάσια ἐγένετο, ἤ τίς ἐϛιν ἑορτὴ τοῦ Διός.

152. Ἐν τάφῳ πετραίῳ] τετέϛιν ἀπολιθωθεῖσα. καὶ Ὅμηρος·

"Ἐν Σιπύλῳ, ὅθι φασὶ Τυφωέος ἔμμεναι
"εὐνάς."

Ib. Ἐν τάφῳ πετραίῳ] Ἦγεν, ἐν τῇ ϛήλῃ τῇ πετραίᾳ· Τὴν Νιόβην γὰρ μετέβαλεν ὁ Ζεὺς εἰς λίθον δι' αἰτίαν τοιαύτην· τέξασα τέκνα δώδεκα, ἄρσενα ἓξ, καὶ θήλεα τοσαῦτα, ἐκωμῴδησατο, λέγουσα ἑαυτὴν εὐδαιμονιϛέραν Λητοῦς. Ὅθεν ὑπὸ Ἀπόλλωνος καὶ Ἀρτέμιδος, παίδων Λητοῦς, ἐφονεύθησαν ταύτης τῆς Νιόβης τὰ τέκνα. Ἡ δὲ ἰδοῦσα τὸν τοιοῦτον φόνον, ἐθρήνει ἀπαύϛως, ὁ δὲ Ζεὺς οἰκτιρει ταύτην, καὶ εἰς λίθον μετέβαλε· ἡ δὲ καὶ ἕτω μέχρι τοῦ νῦν ὁρᾶται καταδακρυχέουσα.

154. Οὗτοι σοὶ] Οὗτοι καὶ ἐδαμῶς σοὶ μόνῃ τῇ Ἠλέκτρᾳ ἐφάνη ἄχος ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων· πρὸς ὅ, ἦγεν πρὸς τὸ ὁποῖον ἄχος, τί καὶ διατὶ σὺ ὑπάρχεις περισσὴ τῶν ἐϛῶν ἔνδον; ἦγεν τῆς Χρυσοθέμιδος, καὶ τῆς Ἰφιανάϛϛης, οἷς ὑπάρχεις ξύναιμος τῇ γονῇ ὁμόθεν. Διαβιβάζει καὶ σὺ αὐτὴ ζωὴν μετὰ παραμυθίας, καθὼς ζῇ ἡ Χρυσόθεμις, καὶ ἡ Ἰφιάνασσα, καὶ ὁ λυπούμενος ἐν τῇ κρυπτῇ ἦδη τῆς νεότητος· ἦγεν, ὁ Ὀρέϛης.

156. Περισσὰ] πρὸς τὸ ἄχος περισσή· ἀντὶ τοῦ ἄμετρος ἐν τῷ Θρηνεῖν. Περισσῶς (φησὶν) ὀδύρῃ παρὰ τύτας, οἷς ἐκ τοῦ αὐτοῦ γένους τυγχάνεις. Ὥϛτε καὶ ἕτερόν τι διδάσκει ἡμᾶς· ὅτι καὶ ἀδελφαὶ αὐτῇ εἰϛι δύο μετριάτερον τὴν συμφορὰν φέρουσαι.

157. Οἷς ὁμόθεν] Ἔδει εἰπεῖν, αἷς· ἀλλ' ἐπιδὴ ἔμελλε καὶ τὸν Ὀρέϛην συγκαταριθμῆσαι τῇ Χρυσοθέμιδι, καὶ τῇ Ἰφιανάϛῃ διὰ τοῦτο καὶ τὸ, οἷς, εἶπε. Τιμῶν τὸ τοῦ ἀρσενικοῦ ἀξίωμα.

158. Οἷα

Οἷα Χρυσόθεμις
Ζώει, καὶ Ἰφιάνασσα,
Κρυπτᾷ τ' ἀχέων ἐν ἥβᾳ.
ΗΛΕ. Ὄλβιος, ὃν ἃ κλεινὰ
Γᾶ ποτὲ Μυκηναίων
Δέξεται εὐπατρίδαν, Διὸς εὔφρονι
Βήματι μολόντα τάνδε γᾶν
Ὀρέσαν, ὃν ἔγωγ' ἀκάματα
Προσμένουσ', ἄτεκνος,
Τάλαιν', ἀνύμφευτος αἰὲν οἰχνῶ,
Δάκρυσι μυδαλέα, τὸν ἀνήνυτον

158. Οἷα Κρυσόθεμις] τὸ οἷα τινὲς ἀντὶ τοῦ καθὰ λέγουσι, λαμβάνοντες ἔξωθεν τὸ, διὰ τί ἐ ζώεις καὶ σὺ, καθὰ ζῇ ἡ Χρυσόθεμις καὶ Ἰφιάνασσα; ἢ τί γένοιτ' ἂν ἀμαθέστερον; ἔχει δὲ ἕτως· εἰπὼν γὰρ ὁ χορὸς ἄνω, πρὸς ὅπερ ἄχος εἶ καὶ ὑπάρχεις περισσὴ καὶ περισσοτέρας προσκειμένη τῶν ἔνδον, τοῦτ' ἐστὶ πλέον τῶν ἐντὸς τοῦ οἴκου αὐτὴ θυμοῖς, τοῦτο εἰπών, ἐπειδὴ ἀόριστον ἦν τῶν ἔνδον (πολλοὶ γὰρ ἐντὸς οἷς οὐκ ἔμελε λύπης) ἡρμηνεύων τοῦτο, διὰ τοῦ οἷς ὁμόθεν εἶ καὶ γονᾷ ξύναιμος, ἦγον οἷς ἀδελφὴ τυγχάνεις, ἐπάγει τὴν τῶν ἀδελφῶν ἀπαρίθμησιν. Δέον δὲ εἰπεῖν ὧν ἀδελφή ἐστιν ἡ Χρυσόθεμις, ἡ Ἰφιάνασσα, καὶ Ὀρέσης· ὁ δὲ πρὸς τὸ Χρυσόθεμις ἐπήγαγε λέγων, οἷα ζώει ἡ Χρυσόθεμις, ἡ Ἰφιάνασσα, καὶ Ὀρέσης· ὁ δὲ πρὸς τὸ Χρυσόθεμις ἐπήγαγε λέγων, οἷα ζώει ἡ Χρυσόθεμις, ἡ Ἰφιάνασσα, καὶ ὁ ἀχέων καὶ λυπέμενος ἐν κρυπτῇ ἥβῃ. Ἦγεν ὁ λάθρα ἀναιρεφόμενος παρὰ τῷ Στροφίῳ· καὶ διὰ τὸν πατέρα λυπέμενος ὁ Ὀρέσης. Ἰστέον δὲ ὅτι Εὐριπίδης καὶ οἱ ἄλλοι ποιηταὶ Ἰφιγένειαν καὶ Ἰφιάνασσαν τὴν αὐτὴν φασι, καὶ Σοφοκλῆς ἔτσι. Ἀποροῦσι δὲ πῶς Ἰφιανάσσης τῆς Ἰφιγενείας ἐν Ὑπερβορέοις ἔσης νῦν μνημονεύει. καί φαμεν ὅτι ὥσπερ τὸν Ὀρέσην ἀπόντα λέγει, ἕτω καὶ ταύτην ἀπαρίθμησιν γὰρ μόνην ποιεῖται, εἰ καὶ τῶν ἔνδον παρακεκινδυνωμένως εὕρηκεν· εἷς γὰρ ἔνδον ἀλλ' ἢ ἡ Χρυσόθεμις καὶ ἡ Ἠλέκτρα. Μαρτύριον δὲ τοῦ οἷα, ἄλλα τε μυρία, καὶ τὸ παρὰ Αἰσχύλῳ ἐν Πέρσαις· "ἀπαριθμέμενος γὰρ ἐκεῖ τοὺς Ξέρξεω στρατηγοὺς φησιν, Οἵ δ' ἐπὶ ναῶν πεζοί τε βαΐδην Πολέμου σίφος παρέχοντες. Οἷος Ἄμιστρις, ἠδ' Ἀρταφρένης, καὶ Μεγαβάζης, καὶ τὰ ἑξῆς."

160. Κρυπτᾷ τ' ἀχέων] ἡ μετοχὴ ἐστὶ τοῦ ἀχέων, ἀντὶ τοῦ δυσφορῶν ἐπὶ τῷ κεκρύφθαι· ἢ ὁ ἐν ἥβῃ κρυπτῇ λυπέμενος.

161. Ὄλβιος ὅν] συνυπάγει καὶ ταῦθα τὸν λόγον τῷ ὑποτακτικῷ ἄρθρῳ· ὀφείλων γὰρ λέγειν, ὄλβιος ὁ Ὀρέσης, ὃν ἡ κλεινὴ γῆ δέξεται τῶν Μυκηναίων· ὁ δὲ λέγει, ὄλβιος ὄντινα Ὀρέσην ἡ κλεινὴ γῆ τῶν Μυκηναίων δέξεταί ποτε· Εὐπατρίδην αὐτὶ τοῦ περιφανῆ μολόντα εἰς τήνδε τὴν γῆν· βήματι εὔφρονι αὐτὶ τοῦ πομπῇ ἡδείᾳ τοῦ Διός.

164. Βήματι] αὐτὶ τοῦ ὁδῷ, πομπῇ.

165. Ἀκάματα] ἀκαμάτως καὶ ἀδιαλείπτως. Λέγοι δ' ἂν ταῦτα ἐν ὑποκρίσει· ἢ, ὡς κεκμηκότως.

167. Οἰχνῶ] περιέρχομαι· οἰχνῶ δὲ γέγονεν ἀπὸ τοῦ οἴχομαι, παρενθέσει τοῦ ν. Μετέπεσε δὲ εἰς τὴν τῶν περισπωμένων συζυγίαν, ὥσπερ καὶ τὸ ἀφικνέομαι, γενόμενον ἀπὸ τοῦ ἵκομαι, παρενθέσει τοῦ ν. Ἀπὸ δὲ τοῦ οἰχνῶ καὶ ἴχνος, διὰ τοῦ ι.

168. Μυδαλέα] διάβροχος τοῖς δάκρυσιν.

Ib. Ἀνήνυτον] ἀτελείωτον.

170. Ὧν

Οἴτον ἔχεσα κακῶν. Ὁ δὲ λάθεται
Ὧν τ' ἔπαθ', ὧν τ' ἐδάη· τί γὰρ ἐκ ἐμοὶ
Ἔρχεται ἀγγελίας ἀπατώμενον;
Αἰεὶ μὲν γὰρ ποθεῖ·
Ποθῶν δ' οὐκ ἀξιοῖ φανῆναι.

ΧΟΡ. Θάρσει μοι, θάρσει, τέκνον·
" Ἔσι μέγας ἐν ὐρανῷ
" Ζεὺς, ὃς ἐφορᾷ πάντα, καὶ κρατύνει·
" Ὦ, τὸν ὑπεραλγῆ χόλον νέμεσα,
" Μήθ' οἷς ἐχθαίρεις
" Ὑπεράχθεο, μήτ' ἐπιλάθε·
" Χρόνος γὰρ εὐμαρὴς θεός."
Οὔτε γὰρ ὁ τὰν Κρίσαν
Βυνόμαν * ἔχων ἀκτὰν
Παῖς Ἀγαμεμνονίδας ἀπερίτροπος,

* TURN. in marg. βυνόμων.

170. Ὧν τ' ἔπαθ', ὧν τ' ἐδάη] ὧν ἔπαθε παρ' ἐμοῦ εὐεργεσιῶν· διέσωσε γὰρ αὐτόν· ὧν δὲ ἐδάη, ὅτι συνεχεῖς ἔπεμπεν ἀγγέλους δηλοῦσα τὰ κατ' Αἴγισθον.

Ib. Τί γὰρ ἀγγελίας] ἦγεν τί εἶδος ἀγγελίας ἐκ ἔρχεται ἐμοὶ ἀπατώμενον; ἦγεν ἀπάτην ἔχον, ψευδές.

171. Ἀγγελίας ἀπατώμενον] οὐχ ἡ ἀγγελία ἠπατᾶτο, ἀλλ' ἀπὸ ταύτης Ἠλέκτρα. Διὰ τί οὖν πρὸς τὴν ἀγγελίαν τὸ ἀπατώμενον λέγει; καὶ φαμὲν, ὅτι ἀπὸ τοῦ πάσχοντος τὸ ποιῶν· ἡ ἀγγελία μὲν γὰρ τὴν ἀπάτην ἐποίει, αὐτὴ δὲ ἔπασχεν. ἄλλως τε δέον ἀπατωμένη ἐμοὶ πιστεῦσαι, πρὸς τὸ τί εἴρηκεν· ἡ γὰρ ψευδὴς καὶ ματαία ἀγγελία ἀπατωμένη, ὥσπερ ἔξι πάσχουσα τὴν ἀπάτην ἀπὸ τοῦ ταῦτα μηνύοντος, ἐν αὐτῷ τῷ ψευδῶς μηνύεσθαι.

172. Αἰεὶ μὲν γὰρ ποθεῖ] ποθεῖ δὲ, ἐκ ἀξιοῖ. τὸ σχῆμα τοῦτο καλεῖται κλιμακωτόν.

174. Θάρσει μοι] Μεγαλοπρεπὴς ὁ λόγος καὶ ἠθικός· καὶ ἡ συμβελὴ γνωστικὴ καὶ χρήσιμος.

177. Ὦ, τὸν ὑπεραλγῆ χόλον] ὦ τινι τῷ Διὶ τὸν ὑπεραλγῆντα, τὸν ἄγαν ὀδυνηρὸν καὶ λυπηρὸν χόλον τοῖς πεπραγμένοις νέμωσα, μὴ ὑπερβολῇ χρῶ τοῖς λυπηροῖς καὶ δεινοῖς· μήτε ἐπιλάθε αὐτῶν, ἀλλὰ μέμνησο μὲν αὐτῶν· γενναίως δὲ φέρε· ἢ μήτε ὑπὲρ τὸ δέον ἔχθαιρε, μήτε ἐπιλανθάνου τῆς ἔχθρας.

178. Μήθ' οἷς ἐχθαίρεις] Μή τε τῷ Αἰγίσθῳ καὶ τῇ Κλυταιμνήστρᾳ ὑπεράχθε, οἷς ἐχθαίρεις· μήτε ἐπιλάθε.

180. Χρόνος γὰρ εὐμαρὴς] ὁ γὰρ χρόνος εὐμαρῶς παρέρχεται ἐνίοτε δὲ ὑ μετ' ὀλίγον ἀνυσμένῳ τῷ χρόνῳ ἦξει Ὀρέστης. Ἡ εὐχερής ἐστιν ὁ χρόνος ὥστε μετελθεῖν τὰς ἀδικίας.

181. Κρίσαν] Φωκικήν· κρίσα γὰρ πόλις Φωκίδος· τὴν αὐτὴν τὴν Κρίσαν, ἀντὶ κτητικῆς, τοιτέστι τῆς Κρίσσης.

182. Βυνόμαν] βοῶν θρεπτικήν.

183. Ἀπερίτροπος] ἀνεπίστροφος, ἀνεπέλεγκτος· ἔνθεν καὶ τὸ περιτροπέων ἐμαυτός· ἀπὸ κοινῆς δὲ λεκτέον τὸ ἀπερίτροπος, ὅτε Ὀρέστης ἀπερίτροπος· ὃς ἐν τῇ Φωκίδι τρέφεται, ὅτε ὁ κάτω θεός. Ἀλλὰ καὶ ὑπὸ Ὀρέστου τιμωρηθήσονται,

Οὔθ' ὁ παρὰ τὸν Ἀχέροντα θεὸς ἀνάσσων.
ΗΛΕ. Ἀλλ' ἐμὲ μὲν ὁ πολὺς
Ἀπολέλοιπεν ἤδη
Βίοτος ἀνέλπιςος,
Οὐδ' ἔτ' ἀρκῶ·
Ἄτις ἄνευ τοκέων κατατάκομαι,
Ἃς φίλος ἄτις ἀνὴρ ὑπερίσαται.
Ἀλλ', ἅπερ εἴτις ἔποικος, ἀναξία
Οἰκονομῶ θαλάμως πατρὸς, ὧδε μὲν
Ἀεικεῖ σὺν ςολᾷ,
Κεναῖς δ' ἐφίςαμαι τραπέζαις.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΙΚΑ. ΣΤΡΟΦΗ Α.

ΧΟΡ. Οἰκτρὰ μὲν νόςοις αὐδὰ,
Οἰκτρὰ δ' ἐν κοίταις πατρῴαις,
Ὅτε σοὶ παγχάλκων ἀνταί-

θήσονται. Καὶ ἀπὸ τῶν χθονίων θεῶν ἔσεσθαι τὴν τιμωρίαν τῷ ἀδίκως ἀνηρημένῳ προςδόκατινὲς δὲ τὸ ἀπερίτροπος ἐπὶ μὲν Ὀρέςῃ, ἀνεπλεύςῳ, ἐπὶ δὲ τῷ Πλάτωνος, ἀνεπίςροφος τῷ τὰς ἐχθρὰς μετελθεῖν· πολλάκις γὰρ τὸ κατὰ κοινῷ λαμβανόμενον, διαφόρως νοεῖται. Καὶ Ὅμηρος·

"Ἐνθ' ἐλέτην δίφρον τε καὶ ἀνέρε δήμυ
"ἀρίςω."

Τὸ ἐλέτην κατὰ κοινῷ ἐςὶν, ἀλλ' ἐπὶ μὲν τῷ δίφρε, ἀντὶ τῷ ἐλαβέτην· ἐπὶ δὲ τῶν ἀνδρῶν, ἀντὶ τῷ ἐφόνευσαν.

184. Οὔθ' ὁ παρὰ τὸν Ἀχέροντα] ἤτε ὁ ἅδης ἀνεπίςροφος· ἀπὸ κοινῷ γὰρ τὸ ἀπερίτροπος τῷ τὰς ἐχθρὰς μετελθεῖν· ἀλλ' ἔχει ἐπιςροφὴν, καὶ ἐπιμέλειαν ποιεῖται. Ἄλλως· παρὰ ἀντὶ τῆς κατὰ, καὶ ἐν τῷ πεζῷ λόγῳ ἐν χρήσει αὕτη ἡ σύνταξις τῆς παρὰ προθέσεως.

185. Ἀλλ' ἐμὲ μὲν ὁ πολὺς] οἷον, τὸ πλεῖςον τῷ βίε ἐξέωσα ἐν κακοῖς καὶ ὁ πλείων με (φησὶ) βίος ἀπολέλοιπε, μηδέποτε ἐν ἀγαθῇ ἐλπίδι γενομένην. Ἐπεὶ μέχρι νῦν ὑδὲν ὑπὲρ ἐκδικίας Ἀγαμέμνονος πέπρακται.

190. Ἃς φίλος ἄτις ἀνὴρ] ἤτοι, ἧς φίλος ἀδεὶς προίσαται, ἀλλὰ πάντες εἰσὶν ἐν ἀτυχήμασιν ςυλαβέμενοι. Ἢ ἐκεῖνο, Ἀνδρὸς κακῶς πράσσοντος ἐκ ποδῶν φίλοι.

191. Ἔποικος] ἀντὶ τῷ μέτοικος.

Ib. Ἀναξία] ἀξίαν ἐκ ἔχουσα, ἀλλὰ ἄτιμος.

192. Οἰκονομῶ] ἀντὶ τῷ διωτῶμαι τὰς πατρῴας οἰκας.

Ib. Ὧδὲ μὲν ἀεικεῖ] δεικτικῶς τὸ ὧδε· ἐλλειπὸν δὲ τὸ τοιῦτον, καὶ λεληθότως ἐμφαῖνον τὸ ςχῆμα τῶν ὑποκριτῶν· ἀεικεῖ δὲ ἀντὶ τε αἰσχρᾷ, ἁπρεπεῖ· παρὰ τὸ μὴ ἐοικέναι, ὃ δηλοῖ καθήκειν.

195. Οἰκτρὰ μὲν νόσοις αὐδὰ] ἡ ἀγγελία ἡ περὶ τῆ νόσε τῆ πατρὸς οἰκτρὰ ἐγένετο, εὐθέως ἀναιρεθέντος. Ἀπὸ κοινῷ δὲ τὸ, αὐδά. Οἰκτρά σοι ἦν γέγονεν ἡ φωνὴ ἡ ἀγγέλλουσα περὶ τε νόσε τε πατρός. Οἰκτρὰ δὲ καὶ περὶ τῆς κοίτης αὐτε· οἷον, οἰκτρὰ πέπονθας καὶ ὅτε ἦ κτασας παρεῖναι Ἀγαμέμνονα, προςδοκῶσα ὅτι, ἐπιβελευθήσεται· οἰκτρὰ δὲ, ὅτι καὶ ἡ πρᾶξις γέγονε, καὶ ἀνῃρέθη.

197. Ὅτε σοὶ] τὸ σοὶ ἐνταῦθα ἐκ ἔςιν ἀργόν.

Γενύων ὡρμάθη πλαγὰ,
Δόλος ἦν ὁ φράσας, ἔρος ὁ κτείνας,
Δεινὰν δεινῶς προφυτεύσαντες
Μορφὰν, εἴτ' ἔν θεὸς, εἴτε βροτῶν
Ἦν ὁ ταῦτα πράσσων.

ΣΤΡΟΦΗ Β.

ΗΛΕ. Ὦ πασᾶν κείνα πλέον ἀμέ-
ρᾳ ἐλθεῖσ' ἐχθίσα δή μοι·
Ὦ νυξ, ὦ δείπνων ἀῤῥήτων
Ἔκπαγλ' ἄχθη·
Τὰς ἐμὸς εἶδε πατὴρ
Θανάτας ἀεικεῖς διδύμαιν χεροῖν,
Αἳ τὸν ἐμὸν εἷλον βίον
Πρόδοτον, αἵ μ' ἀπώλεσαν·
Οἷς ὁ μέγας θεὸς * Ὀλύμπιος

* Ald. θεὸς ὁ μέγας.

γόν. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ τῆ πατρὸς αὐτῆς πληγὴ πρότερον ἑτέρων ὑπ' αὐτῆς ἐλογίσθη, διὰ τῦτο τὸ σοὶ λέγει.

Ib. Ἀνταία γενύων] ὕτε ἀνταίων ἐπλήγη ἀπὸ γενύων παγχάλκων, ὃ ἐστι πελέκεων· γένυς γὰρ εἶδος πελέκεως.

201. Εἴτ' ἄν] Ἀπορηματικὸς ὁ λόγος· ὐχ ὡς τινές φασιν ἐν ἀρᾶς σχήματι.

205. Ὦ νυξ] Ὦ ἔκπληκτα ἄχθη τῶν ἀῤῥήτων δείπναν, καθ' ὃς δείπνες ὁ ἐμὸς πατὴρ εἶδε θανάτες ἀεικεῖς, διὰ διδύμων χειρῶν. Ἤγαν, τῦ Αἰγίσθε, καὶ τῆς Κλυταιμνήστρας.

206. Ἔκπαγλ' ἄχθη] τὸ ἄχθη καὶ τὸ θανάτες ταὐτόν ἐστιν εἰπᾶσα γὰρ, ὦ ἔκπαγλ' ἄχθη, ἐπήγαγε τὸ, Ἐμὸς εἶδεν πατὴρ θανάτες ἀεικεῖς· εἰ καὶ τὸ ἄχθη κλητική ἐστιν· τὸ δὲ θανάτες, αἰτιατική· τὸ μὲν πρὸς τὸ ᾧ συντασσόμενον· τὸ δὲ θανάτες, πρὸς τὸ εἶδεν. Ἔστι δὲ τῦτο ὅμοιον τῷ, Ἡμεῖς μὲν ἂν τήνδ' ἦν ὁ δ' εἵλκυσεν τύχην, Θανόντες ἂν πρὸ κείμεθ' ἐχθίστῳ μόρῳ. Μὴ λάβῃς δὲ τὸ διδύμαιν ἀντὶ δοτικῆς, ἵνα καὶ ἐν ἔξωθεν λάβῃς, ἀλλ' ἀντὶ γενικῆς ὕτω θανάτες διδύμων ἐχθρῶν, ἦγαν ὃς αἱ διπλαῖ χεῖρες ἠργάσαντο Κλυταιμνήστρας ἢ Αἰγίσθε.

207. Τὰς ἐμὸς εἶδε] ἄφελεν εἰπεῖν πρὸς τὸ ἔκπαγλα ἄχθη, ἃ ὁ ἐμὸς εἶδε πατήρ· ὁ δὲ, πρὸς τὸ σημαινόμενον ἀποδὰς, λέγει, ὃς θανάτας ἀπραπεῖς εἶδεν ὁ ἐμὸς πατὴρ ἀπὸ διδύμαιν χεροῖν.

208. Διδύμαιν χεροῖν] τῆς Κλυταιμνήστρας καὶ τῦ Αἰγίσθε.

209. Τὸν ἐμὸν βίον] Ἤγαν, τὴν ἐμὴν ζωὴν εἷλον πρόδοτον. Ἀντὶ τῦ ἀνεῖλον. Τετέχει, φθορᾷ ἐποίησαν ἕκαστον.

Ib. Αἳ τὸν ἐμὸν εἷλον βίον] πάνυ περιπαθῶς, αἵτινες χεῖρες αἳ ἀνεῖλαν τὸν Ἀγαμέμνονα, τὸν ἐμὸν βίον ἀνεῖλον, καὶ προέδωκαν τοῖς ἐχθροῖς.

211. Οἷς θεὰς] ἀπὸ τῶν χειρῶν μεταβαίνει ἐπὶ τὰς ἐργαζομένας ταῖς χερσί.

Ποίνιμα πάθεα παθεῖν πόροι.
Μηδέ ποτ' ἀγλαΐας ἀποναίατο,
Τοιάδ' ἀνύσαντες ἔργα.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ Α.

ΧΟΡ. Φράζε· μὴ πόρσω φωνεῖν· 215
Οὐ γνώμαν ἴσχεις ἐξ οἵων
Τὰ παρόντ', οἰκείας εἰς ἄτας
Ἐπιπίπτεις * ἔτως ἀεικῶς;
Πολὺ γάρ τι κακῶν ὑπερεκτήσω,
Σᾷ δυσθύμῳ τίκτουσ' αἰεὶ 220
Ψυχᾷ πολέμους· τὰ δὲ, τοῖς δυνατοῖς
Οὐκ ἐριστὰ πλάθειν.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ Β.

ΗΛΕ. Ἐν δεινοῖς ἠναγκάσθην δή †.

* Aldus, Ἐμπίπτεις. † Aldus, ἠναγκάσθην, ἐν δεινοῖς.

212. Ποίνιμα] ποινῆς ἄξια· ποίνη δὲ λέγεται ἐπὶ μόνης καταζολῆς χρημάτων. Ὅμηρος·
"Ποινὴν δ' παιδὸς ἐδέξατο τηθυειῶτος".
Καὶ,
Ἀλλ' ὁ μὲν ἐν θύμῳ μίνυε αὐτῷ πόλλ'
"ἀποτίσας".
"Τῷ δέ τ' ἐρωτύεται κραδίη καὶ θυμὸς
"ἀγήνωρ,
"Ποινὴν δεξαμένῳ."—
213. Ἀποναίατο] Ὀνάω, ὀνῶ, ὄνημι, ὄναμαι, εὐκτικὸν ὀναίμην, ὄναιο, ὄναιτο· τὸ τρίτον τῶν πληθυντικῶν ὄναιντο· καὶ Ἰωνικῶς, ὀναίατο.
215. Φράζε· μὴ πόρσω φωνεῖ] ὁ χορὸς ἐπιτιμᾷ τῇ Ἠλέκτρᾳ μὴ ἀντικρυς ταῖς βλασφημίαις κατὰ Κλυταιμνήστρας καὶ Αἰγίσθου χωρεῖν.
Ib. Μὴ πόρσω φωνεῖν] ἤγουν ἐκτὸς τῶν δέοντος· δεῖ γὰρ σιγᾶν, μὴ κατὰ τῶν δυνατωτέρων βρασυζομεῖν.
216. Οὐ γνώμαν ἴσχεις] ἢ νοεῖς, ἢ γινώσκεις (φησὶν) ἐξ οἵων ἀγαθῶν εἰς τί ἀνιαρὸν ἐλήλυθας;
217. Οἰκείας] ἤτοι τὰς συγγενικὰς· ἢ ἀπὸ τῆς ἐσομένας, καὶ ἐκ ἀλλαχόθεν.
220. Σᾷ δυσθύμῳ τίκτουσ' αἰεὶ] σαυτῇ γεννῶσα ταῦτα, ἐξ ὧν πολεμεῖταί σε ἡ ψυχὴ ὡς ἐν ἀτιμίαις αὐτῆς ἔσης. Ἄλλως· πολὺ ἐκτήσω τὸ πλῆθος τῶν κακῶν, διὰ τῆς σῆς δυσθύμου ψυχῆς τίκτουσα αἰεὶ ταραχὰς καὶ ἐριδας. Δύσθυμος δὲ, πλήρης, βαρύθυμος· ᾧ ἐναντίον ὁ εὔθυμος.
221. Τὰ δὲ, τοῖς δυνατοῖς ἐκ ἐριστὰ] τοῖς κρατοῦσιν ἢ δι' ἔριδος δεῖ εἰς ταῦτα προσπελάζειν· ἀντὶ τοῦ ἐχ οἷόν τέ σε ἐρίζειν τοῖς δυνατοῖς. Καὶ ἄλλως· ταῦτα δὲ ἃ πράττεις, ἐκ ἐριστὰ τοῖς κρατοῦσιν ἐστί. Τυτέστι, περὶ τούτων φιλονικίαν πρὸς τοὺς κρατοῦντας ποιεῖσθαι ἀσύμφορον. Ἐριστὴς δὲ, ὁ φιλόνεικος· Ἐριστικὸς δὲ, ὁ ἐπιτηδειότατα ἔχων εἰς τὸ ἐρίζειν· ὥσπερ φιλικὸς, ὁ ἐπιτήδειος ἐς φιλίαν. Ἐριστὸν δὲ, τὸ ἄξιαν ἔχον τὴν ἔριν. Ὥσπερ παικτὸν παίγνιον, τὸ ἄξιον παίζεσθαι, καὶ παικτὴ παιδιὰ, ἡ ἀξία παίζεσθαι.
223. Ἐν δεινοῖς] ἐ χρὴ γράφειν, ἐν δεινοῖς ἠναγκάσθην ἐνδεινοῖς· περισσὸν γάρ ἐστι πρὸς τὸ τοῦ πρώτου συζήματος κῶλον, ἀλλ' ἐν δεινοῖς ἠναγκάσθην

Ἔξοιδ' ὐ λάθει μ' ὀργά.
Ἀλλ' ἐν γὰρ δεινοῖς ὐ σχήσω
Ταύτας ἄτας,
Ὄφρα μ' ἔχῃ βίοτος *.
Τίνι γάρ ποτ' ἂν, ὦ φίλα † γενέθλα,
Πρόσφορον ἀκοῦσαί μ' ἔπος;
Τίνι φρονοῦντι καίρια;
Ἀνετέ μ', ἄνετε παράγοροι·
Ταῦτα γὰρ ἄλυτα κεκλήσεται.
Οὐδέποτ' ἐκ καμάτων ἀποπαύσομαι,
Ἀνάριθμος ὧδε θρήνων.

ΑΝΑΠΑΙΣΤΟΙ.

ΧΟΡ. Ἀλλ' ἦν εὐνοίᾳ γ' αὐδῶ,
Μάτηρ ὡσεί τις πιφαύσκω,

* Aldus, Ὄφρα με βίος ἔχῃ. † Aldus, φιλία.

ἀναγκάσθην δή· δίμετρον γὰρ ὀφείλει εἶναι καὶ τοῦτο ὥσπερ ἐκεῖνο.

224. Ἔξοιδ'· ὐ λάθει μ' ὄργα] τοῦτο ἔπος (φησὶν) ὐ λανθάνει με, ἀλλ' οἶδα τὸ ἀσφαλὲς καὶ συμφέρον, διὰ δὲ τὴν ὑπέρβασιν τῶν δεινῶν, ἀναγκάζομαι καὶ ἐπικινδυνώδη τινὰ φθέγγεσθαι.

225. Ἀλλ' ἐν γὰρ] ἴστεον ὅτι τὸ ἀλλὰ μετὰ τοῦ γὰρ συντιθέμενον, ποτὲ μὲν ἀργὸν ἔχει τὸ γὰρ, ποτὲ δὲ ἀμφότερά εἰσιν ἐνεργά. Ὡς καὶ ἐνταῦθα, τὸ μὲν ἀλλὰ πρὸς τὸ ὐ σχήσω συντασσόμενον· τὸ δὲ γὰρ διὰ μέσου τιθέμενον, λαμβανομένου ἔξωθεν τοῦ εἰμί· γίνεται δὲ τοῦτο, ὅταν μεταξὺ τοῦ ἀλλὰ καὶ τοῦ γὰρ συλλαβὴ ἢ λέξις εὑρεθῇ. Εἰ δὲ ἄτω τῷ ἀλλὰ τὸ γὰρ πλησιάζει ὡς μὴ μεσολαβεῖν μηδοτιοῦν, ἀργόν ἐστι παντελῶς τὸ γάρ.

228. Τίνι γάρ ποτ'] παρὰ τίνος γὰρ ἂν ἀκούσαιμι τὰ συμφέροντα, ἢ παρ' ὑμῶν τῶν συνοίκων; ὥστε μὴ συγχωρῆσαι ἐν δεινοῖς ὄσῃ παρηγορίαν τινὰ ἴσχειν ἐκ τῶν ὀδυρμῶν καὶ θρήνων· ὐ γὰρ πρὸς ξένους ἔχω, ἀλλὰ πρὸς ὑμᾶς εὐγούσας.

231. Ἄνετέ μ'] τὸ ἄνετε ὐ φυσικῶς ἔχει τὸ α μακρὸν, ἀλλ' ἐξ ἀνάγκης καὶ ποιητικῆ ἀδείᾳ γίνεται· ὅτοι γὰρ, τριῶν ἐφεξῆς κειμένων βραχέων, μακρὸν ἐξ ἀνάγκης τὸ α ποιοῦσι διὰ τὰ μέτρα· ὡς ἓν τὸ ἀθάνατος εὕρηται ἀεὶ τὸ α ἔχον μακρὸν, καὶ τὸ ἀκαμάτου καὶ ἀπάλαμος, ὅτω καὶ τὸ ἄνετε ἐνταῦθα. Οὕτω γὰρ καὶ σύμφωνα πλεονάζουσιν, ἵνα μακρὸν τὸ προηγούμενον φωνῆεν ποιήσωσιν, ὡς καὶ εἰς τὸ γενέθλα γέγονε· καὶ εἶπε δύο σύμφωνα εἶτα, τὸ ἓν ἀφαιρῆσαι, ἵνα βραχὺ γένηται τὸ φωνῆεν· καὶ εὑρήσεις τοῦτο πολλαχοῦ.

232. Ταῦτα γὰρ ἄλυτα] τὸ θρηνεῖν τὸν πατέρα, ἄλυτόν μοι ἐστίν· ὃ ἔστιν, οὐδέποτε παύσομαι, ἀλλ' ἀεὶ ἐν τῷ θρηνεῖν ἔσομαι.

234. Ἀνάριθμος ὧδε θρήνων] ἔν τισι κεῖται ἀνάνομος· οἷον ἀεὶ νεμομένη ἐν αὐτοῖς, καὶ ὅποτε χωρὶς ὕσα τῆς τῶν δακρύων νομῆς· κεῖται δὲ καὶ ἀνήριθμος, καὶ ἔστιν ὁ λόγος, οὐκ ἔσομαι ἀνήριθμος θρήνων, ἀλλ' ἐν θρήνοις ἀριθμήσομαι. Ἢ ἄτως, ἀνάριθμος, οἷον οὐκ ἀριθμοῦσα τοὺς θρήνους, ἀλλὰ ψαφίζουσι χραμένη αὐτοῖς.

238. Καὶ

Μὴ τίκτειν σ' ἄταν ἄταις.

ΗΛΕ. Καὶ τί μέτρον κακότητος ἔφυ; φέρε,
Πῶς ἐπὶ τοῖς φθιμένοις ἀμελεῖν καλόν;
Ἐν τίνι τῦτ' ἔβλας' ἀνθρώπων; 240
Μήτ' εἴην ἔντιμος τύτοις·
Μήτ', εἴτῳ πρόσκειμαι χρηςῷ,
Ξυνναίοιμ' εὔκηλος, γονέων
Ἐκτίμυς ἴσχυσα πτέρυγας
Ὀξυτόνων γόων. 245
Εἰ γὰρ ὁ μὲν θανὼν
Γᾶ τε καὶ ἐδὲν ὤν,
Κείσεται τάλας·
Οἱ δὲ μὴ φάλιν
Δώσυσ' ἀντιφόνυς δίκας, 250
Ἔρροι τ' ἂν αἰδὼς, ἁπάντων

238. Καὶ τί μέτρον] ἔχει τόδε τὸ κακὸν, ὥςτι μετρίως θρηνεῖν· πρὸς γὰρ ἄμετρον κακὸν καὶ ἀμέτρων δεῖται θρήνων.

Ib. Κακότητος] τῆς συνεχύσης με.

241. Μήτ' εἴην] Ἀντιτρόφως τῦτο λέγεται· ἦγεν, μὴ εἴη μοι ταῦτα διὰ τιμῆς· τὸ δὲ πᾶν· μήτε εἴη μοι ταῦτα διὰ τιμῆς· ἦγεν τὸ ἀμελῶς διακεῖσθαι δηλονότι ἐπὶ τοῖς ἐπιθανοῦσι. Μήτε, εἴ τινι χρηςῷ πρόκειμαι, ξυναίοιμι, ἦγεν συνοικοίην τύτῳ δηλονότι εὔκηλος, τυτέςι ἥσυχος, ἔχυσα πτέρυγας γόων ὀξυτόνων, ἀντὶ τῦ, γόως ὑψηλοφώνως, ἐκτίμυς τῶν γονέων, ἤτοι ἀφιερωμένης τῆς τιμῆς τῶν γονέων.

Ib. Τύτοις] Τοῖς ἀνθρώποις, τοῖς ἀμελῶσι δηλονότι τῶν οἰκείων ἀποθανόντων· καὶ ταῦτα τοιύτῳ τρόπῳ, καὶ πικρῷ τέλει παραλόγως καὶ ἀδίκως φθαρέντων. Μήτε εὔκηλος καὶ ἀμνήμων τῶν ἐμῶν γονέων εἴην εἴθε, εἰ πρόσκειμαι καί τινι χρηςῷ φίλῳ δηλονότι ὅπτε δὲ φίλῳ χρηςῷ πρόκειμαι· ἀλλὰ μᾶλλον ἐχθρῷ, Αἰγίσθῳ καὶ Κλυταιμνήςρᾳ· μήτε ἔχυσα ἀτίμυς πτέρυγας, ἦγεν κινέσεις θρήνων μεγαλοφώνων, εἴθε συγκατοικοίην τοιύτοις ἀνθρώποις, ἐν οἷς μνήμη γονέων οὐκ ἔςι δηλονότι, ἔχυσα καὶ ἐγὼ αὐτὴ ἀτίμυς πτέρυγας ὀξυτόνων γόων.

243. Γονέων] τῶν ἐπὶ τοῖς γονεῦσιν ὀξυτόνων γόων τὰς πτέρυγας ἴσχυσα ἐκτίμυς, ἀντὶ τῦ ἐκτὸς τιμῆς. Ἀλλ' ἐν τῷ τιμᾶν τὰς πατέρας εἶναι ἰδία τῶν γονέων. Πτέρυγας δὲ ὀξυτόνων γόων εἶρηκε, διὰ τὸ ταχύ. Ἅμα μὲν γὰρ τῇ μνήμῃ καὶ ὀδυρμὸς, ὠδυνὸς τῦ μεταξὺ ὄντος. Ὀξυγόως δὲ, διὰ τὸ σφοδρόν. Καὶ τὸ εἰς ὀξὺ τείνεσθαι, τυτέςιν εἰς ἄκρον ἐλθεῖν.

244. Ἴσχυσα] εἰκότως τὰς πτέρυγας εἶπεν ἐπὶ τῶν γόων· δίκην γὰρ πτερῶν ἄνω πρὸς ὕψος φέρονται. Ἡ δὲ σύνταξις, ἴσχυσα εὔκηλος καὶ ἥσυχος πτέρυγας γόων ὀξυτόνων, ἐκτίμυς καὶ ἀτίμυς τῶν γονέων· δέον δὲ εὐκήλως εἰπεῖν, εὔκηλος εἶπε πρὸς τὸ ἴσχυσα.

249. Πάλιν δώσυσιν] ἀντὶ τῦ ἀνταποδώσυσιν, ἀντισαθμήσυσι τῇ φόνῳ.

251. Ἔρροι τ' ἂν αἰδὼς] φθαρείη ἡ παρὰ τῶν ἀνθρώπων πρὸς θεὺς εὐσέβεια καὶ αἰδὼς· νομίζυσι

τ' εὐσέβεια θνητῶν.

ΙΑΜΒΟΙ.

ΧΟΡ. Ἐγὼ μὲν, ὦ παῖ, καὶ τὸ σὸν σπεύδουσ' ἄμα,
Καὶ τοὐμὸν αὐτῆς, ἦλθον· εἰ δὲ μὴ καλῶς
Λέγω, σὺ νίκα· σοὶ γὰρ ἑψόμεσθ' ἅμα.
ΗΛΕ. Αἰσχύνομαι μέν, ὦ γυναῖκες, εἰ δοκῶ
Πολλοῖσι θρήνοις δυσφορεῖν ὑμῖν ἄγαν.
Ἀλλ' (ἡ βία γὰρ ταῦτ' ἀναγκάζει με δρᾶν)
Σύγγνωτε· πῶς γὰρ ἥτις εὐγενὴς γυνὴ,
Πατρῷ' ὁρῶσα πήματ', ἐ δρᾴη τάδ' ἄν,
Ἃ 'γὼ κατ' ἦμαρ καὶ κατ' εὐφρόνην ἀεὶ
Θάλλοντα μᾶλλον ἢ καταφθίνονθ' ὁρῶ.
Ἥ, πρῶτα μὲν τὰ μητρὸς, ἥ μ' ἐγείνατο,

νομίζουσι γὰρ ἐκ εἶναι θεὸς, μὴ τῆς κακίας κολαζομένης.

253. Καὶ τὸ σὸν σπεύδουσ'] ἤγαν ἵνα μὴ κατὰ σῆ τὲς ἐχθρὲς κινήσῃς τῷ συνεχεῖ θρήνῳ, καὶ ταῖς πρὸς αὐτὲς λοιδορίαις. Καὶ τοὐμὸν, ἵνα μὴ ἄφιλος δόξω ἐν τοιούτῳ καιρῷ, μὴ πρὸς παραμυθίαν σῆ χωρήσασα.

254. Εἰ δὲ μὴ] Εἰ δὲ μὴ καλῶς δοκῶ λέγειν, νικάτω τὸ σὸν θέλημα· σοὶ γὰρ ἀκολουθήσομεν ὁμῶ· ἤγαν συνδραμούμεθα γὰρ τῷ σῷ θελήματι.

255. Σὺ νίκα] τὸ σὺ νίκα, πάνυ ἀναγκαίως, ἵν' ἀφορμὴ γένηται μακρὰν ἐκτεῖναι ῥῆσιν τῇ Ἠλέκτρᾳ, ἐν ᾗ πάντα τὰ καθ' ἑαυτὴν παραλήψεται.

256. Αἰσχύνομαι μὲν] αἰδοῦμαι εἰ δοκῶ ὑμῖν βαρέως πενθεῖν, καὶ ἀπαραμυθήτας ἔχειν.

257. Δυσφορεῖν] ἀγανακτεῖν· τὸ δυσφορεῖν κυρίως ἐπὶ νόσῳ λέγεται, ᾧ ἐναντίον, τὸ εὐφορεῖν, ὡς παρ' Ἱπποκράτει, Εὐφόρως φορέουσι.

258. Ἀλλ' ἡ βία γὰρ] ἐπείπερ ἐν τοῖς φθάσασιν ἐπετίμησαν αὐτῇ διὰ τὸ ἀνενδότως θρηνεῖν, περὶ τότε πρῶτον ἀπολογεῖσθαι βούλεται. Λέγει δὲ, Ἀλλὰ σύγγνωτε· ἡ βία γὰρ ἀναγκάζει με δρᾶν ταῦτα.

Ib. Ἀλλ' ἡ βία] τὸ ἀλλὰ πρὸς τὸ σύγγνωτε σύναπτε· τὸ δὲ ἡ βία γὰρ, διὰ μέσου ἐσί· κατασκευὴ γάρ ἐσι, τίνος χάριν αὐτῇ συγγνώσονται.

259. Ἥτις εὐγενὴς γυνὴ] ἐ χρὴ γράφειν τὸ ἥτις· τοιοῦτον γάρ ἐσιν οἷον τὸ ὅ,τι εὑρίσκομεν, ποτὲ μὲν τῷ ὃ τὴν δύναμιν ἔχοντος, ποτὲ δὲ τῷ τις· καὶ οἷον τὸ ὄντινα, καὶ ὅντινα, καὶ τὰ τοιαῦτα, περὶ ὧν καὶ προείρηται, εἰς τὸ, Οὐκᾶν ἂν εἴποις ὅντιν' αἰτίαν προεθεὶς· καὶνταῦθα ἓν τὸ τις μόνον ἔχει τὴν δύναμιν.

260. Οὐ δρᾴη] Ἤγαν, ἐ ποιείη ἂν τάδε· ἄπειρ ἐγὼ θηλυτότι ποιῶ.

261. Ἃ 'γὼ κατ' ἦμαρ] ἀναγκαίως κέχρηται τῷ νοήματι· Ἐπὶ μὲν γὰρ γενομένῳ πράγματι καὶ παρελθόντι εἰκὸς καὶ παύσασθαι τὸν ἀδημονοῦντα· ὁπότε δὲ αὐτὴν ἡ μόνον τὰ τοῦ πατρὸς λυπεῖ, ἀλλὰ καὶ τὰ τῆς μητρὸς, καὶ τὰ Αἰγίσθου ἐσημέραι γιγνόμενα, εἰκότως παρατείνει καὶ τὸ πενθεῖν.

262. Καταφθινονθ'] μαραινόμενα, κατὰ μεταφορὰ, ἀντὶ τοῦ μειούμενα. Τὸ θάλλειν ἐπὶ τῶν φυτῶν λέγεται κυρίως, καὶ ἔχει ἐναντίων τὸ μαραίνεσθαι, ἢ τὸ φθίνειν· φθίνειν γὰρ καὶ μαραίνεσθαι ταὐτόν. Καὶ ἀπὸ τούτων, καὶ ἐπ' ἄλλων, ὡς ἐνταῦθα, θάλλοντα μᾶλλον ἢ καταφθίνοντα, ἀντὶ αὐξάνοντα μᾶλλον καὶ τρεφόμενα, ἢ μειούμενα.

265. Ἐν

Ἔχθιστα συμβέβηκεν· εἶτα δώμασιν
Ἐν τοῖς ἐμαυτῆς, τοῖς φονεῦσι τοῦ πατρὸς
Ξύνειμι, κἀκ τῶνδ' ἄρχομαι, κἀκ τῶνδέ μοι
Λαβεῖν θ' ὁμοίως καὶ τὸ τητᾶσθαι φέλει.
Ἔπειτα ποίας ἡμέρας δοκεῖς μ' ἄγειν,
Ὅταν θρόνοις Αἴγισθον ἐνθακοῦντ' ἴδω
Τοῖσιν πατρῴοις; εἰσίδω δ' ἐσθήματα
Φορεῖντ' ἐκείνῳ ταυτὰ, καὶ παρεσίους
Σπένδοντα λοιβὰς ἔνθ' ἐκεῖνον ὤλεσεν·
Ἰδὼ δὲ τούτων τὴν τελευταίαν ὕβριν,
Τὸν αὐτοφόντην ἡμὶν ἐν κοίτῃ πατρὸς
Ξὺν τῇ ταλαίνῃ μητρί· μητέρ' εἰ χρεὼν
Ταύτην προσαυδᾶν τῷδε συγκοιμωμένην.
Ἡ δ' ὧδε τλήμων, ὥστε τῷ μιάσορι.

265. Ἐν τοῖς ἐμαυτῆς] ἀντιαρθρον λίαν τὸ ἐν τοῖς ἐμαυτῆς, ὅτι ἀδικεῖμαι ὅσα ἐν τοῖς ἐμαυτῆς.

266. Κἀκ τῶνδ' ἄρχομαι] καὶ βασιλεύομαι ὑπ' αὐτῶν. ἔτι δὲ τοῦτο χαλεπώτερον, τὸ καὶ τούτοις ὑποτετάχθαι.

Ib. Ἄρχομαι] Τὸ ἀρχὴν ποιοῦμαι, καὶ τὸ ἀρχὴν λαμβάνω. Ὡς ἐν τῷ, ἄρχεται δὲ ὁ πόλεμος ἐνθένδε, ἤδε τῶν ἐπισκόπων. Καὶ ἄρχομαι, τὸ ἐξυβρίζομαι.

268. Ποίας ἡμέρας] τοῦτο ἢ ἀντὶ γενικῆς λάμβανε, ἢ ἀντὶ αἰτιατικῆς· καὶ εἰ μὲν αἰτιατικὴ ἐστιν, ἀδημίαν ἀσάφειαν ἔχει· εἰ δὲ γενικὴ, οὕτω λέγωμεν, ποίας ἡμέρας νομίζεις με ἄγειν, ἀντὶ τοῦ ποίῳ χρόνῳ τοῦτο λογίζομαι;

269. Ὅταν θρόνοις Αἴγισθον] καὶ γὰρ μετὰ τὸ φονεῦσαι Ἀγαμέμνονα Αἴγισθος ἐβασίλευσεν. Ὅμηρος·

" Αἴγισθος ἤνασσε πολυχρύσοιο Μυκήνης,
" Κτείνας Ἀτρείδην· δίδμητο δὲ λαὸς ὑπ'
" αὐτῷ."

270. Εἰσίδω δ' ἐσθήματα φορεῖντ'] ἐ μόνον ἕσθης, ἐσθῆτος εὕρηται τὸ ἔνδυμα, ἀλλὰ καὶ ἔσθημα, ἐσθήματος· ὡς κἀνταῦθα, καὶ ἔσθησις, ἐσθήσεως· τὰ ὕστερα ποιητῶν· τὸ δὲ ἕσθης, καὶ λογογράφων.

271. Φορεῖντ' ἐκείνῳ ταῦτα] ἐχ ὅμοια βασιλικὰ, ἀλλὰ τὰ ἐκείνου· πάνυ γὰρ τοῦτο περιπαθὲς, καὶ εἰς ὑπόμνησιν ἄγον τὴν μείρακα τοῦ πατρός· ἐσθήματα μὲν καὶ ἐσθήσεις, ἐν πεζῷ λόγῳ ἄχρηστα, ἕσθης δὲ ἐν χρήσει.

Ib. Καὶ παρεσίους] ἤγαν ἐφεσίους· ἐφέσιοι δὲ λοιβαὶ, αἱ ἐν τῇ οἰκείᾳ τελούμεναι.

272. Σπένδοντα λοιβὰς] τὸ τῆς ἀσεβείας Αἰγίσθῳ κατηγόρημα, εἰ σπένδει θεοῖς ὅπερ ἄδικος φόνος εἴργασαι· σπένδω λοιβὰς, ὡς λέγω λόγον· καὶ σπένδειν ἐπὶ τῶν ὑγρῶν λέγεται.

273. Ἰδὼ δὲ τούτων] ζηλοτυπίας μεστὸν τὸ πρᾶγμα· κινητικὸν δὲ πρὸς οἶκτον τὸ αὐτοφόντην πρὸς κοίτῃ πατρός.

274. Αὐτοφόντην] γράφεται καὶ αὐτοέντην. Τὸ δὲ ἡμῖν παρέλκει Ἀττικῶς.

275. Μητέρ' εἰ χρεὼν] χρεὼν ἀντὶ τοῦ χρέος, καὶ ἀπὸ τούτου πρέπον. Ὡς τὸ ὤφελεν ἀντὶ τοῦ ἐχρεώστει, καὶ ἀπὸ τούτου ἀντὶ τοῦ ἔπρεπεν.

277. Τλήμων] τολμηρὰ, ἀναιδὴς.

Ib. Μιάσορι] λυμεῶνι, φονεῖ· μιάσω, ὁ διὰ τοῦ παρ' ἑαυτῷ μιασμοῦ καὶ τοὺς ἄλλους μιαίνων.

Ib. Ὥστε

Ξύνες᾽, Ἐριννὺν ὅτιν᾽ ἐκφοβεμένη·
Ἀλλ᾽, ὥστερ ἐγγελῶσα τοῖς πεισμένοις,
Εὗρες᾽ ἐκείνην ἡμέραν, ἐν ᾗ τότε
Πατέρα τὸν ἀμὸν ἐκ δόλε κατέκτανε,
Ταύτῃ χορεὺς ἵησι, καὶ μηλοσφαγεῖ
Θεοῖσιν ἔμμην᾽ ἱερὰ τοῖς Σωτηρίοις.
Ἐγὼ δ᾽ ὁρῶσ᾽ ἡ δύσμορος κατὰ ςέγας
Κλαίω, τέτηκα, κἀπικωκύω πατρὸς
Τὴν δυςάλαιναν δαῖτ᾽ ἐπωνομασμένην,
Αὐτὴ πρὸς αὑτήν· ἐδὲ γὰρ κλαῦσαι πάρα
Τοσόνδ᾽, ὅσον μοι θυμὸς ἡδονὴν φέρει.
Αὕτη γὰρ λόγοισι γενναία γυνὴ
Φωνεῦσα, τοιάδ᾽ ἐξονειδίζει κακά.
Ὦ δύσθεον μίσημα, σοὶ μόνῃ πατὴρ
Τέθνηκεν, ἄλλος δ᾽ ὅτις ἐν πένθει βροτῶν;
Κακῶς ὄλοιο· μηδέ σ᾽ ἐκ γόων ποτὲ
Τῶν νῦν ἀπαλλάξειαν οἱ κάτω θεοί.
Τάδ᾽ ἐξυβρίζει· πλὴν ὅταν κλύῃ τινὸς
Ἥξοντ᾽ Ὀρέςην, τηνικαῦτα δ᾽ ἐμμανὴς

Ib. Ὥστε τῷ μιάςορι ξύνεσι] συνυπακόεται ὁ καὶ σύνδεσμος· τὸ γὰρ ὥστε μόνον μετὰ ἀπαρεμφάτε ζητεῖ τάττεσθαι.

280. Εὗρες᾽ ἐκείνην ἡμέραν] τὸ εὗρες᾽, τὸν πόθον καὶ τὴν ἐπιθυμίαν τῆς γυναικὸς σημαίνει· οἷον ἡδέως αὐτὴν θεαμένη.

281. Ἀμὸν] τὸν ἡμέτερον, ἦγεν τὸν ἐμόν. Ἡμέτερον μὲν, ὃ πολλοὶ ἔχομεν· ἐμὸν δὲ, ὃ μόνος ἐγὼ ἔχω.

283. Θεοῖσιν ἔμμην᾽ ἱερὰ] οἱ Ἀργολικοὶ συγγραφεῖς τρισκαιδεκάτην εἶναί φασι μηνὸς γαμηλιῶνος, ὡς Δεινίας ἐν ἐβδόμῳ Ἀργολικῶν.

285. Κωκύω] δακρύω· λέγομεν δὲ δακρύω τὸν τεθνηκότα, ἐπιδακρύω δὲ τῷ τεθνηκότι.

286. Ἐπωνομασμένην] ἐφ᾽ ᾧ ὠνομάσθην.

288. Ὅσον μοι θυμὸς] ἐπικαρίζεται γὰρ τοῖς δακρύοις ἡ συμφορά. Αἴσχυλος·

" Οὔτε ςεναγμοὶ τῶν πόνων ἐρείσματα."

289. Γενναία] εὐγενὴς λόγοις, καὶ ἐ πράξεσιν.

291. Δύσθεον] Ἀντὶ τῦ δυσθέατον· ἦγεν, βαρὺ καὶ πικρὸν, καὶ δυσκόλως θεαθῆναι δυνάμενον· ἢ δύσθεον ἀντὶ τῦ ἀσεβὲς, καὶ κακόθεον, καὶ κακόδαιμον μίσημα.

Ib. Ὦ δύσθεον] καὶ ταῦτα Ἀριςοφάνης παράδηκεν ἐν Γηρυτάδῃ· " δύσθεον δὲ, ἀσεβές".

Ib. Σοὶ μόνῃ πατὴρ τέθνηκεν] ἐκ αἰνηρέθη φησὶν, ἀλλὰ τέθνηκε. Τῷ προσχήματι τῆς λέξεως παραλογιζομένη τὴν παρανομίαν.

294. Θεοί] Ἦγεν, ὁ Πλέτων, καὶ ἡ Περσεφόνη, καὶ ὁ Ἅδης.

296. Ἥξοντ᾽ Ὀρέςην] Ἦγεν, ἀφίξεσθαι τὸν Ὀρέςην.

Βοᾷ παραζᾶσ'· οὐ σύ μοι τῶνδ' αἰτία;
Οὐ σὸν τόδ' ἔρι τοὔργον; ἥτις ἐκ χερῶν
Κλέψασ' Ὀρέσην τῶν ἐμῶν ὑπεξέθρε;
Ἀλλ' ἴσθι τοι τίσεσά γ' ἀξίαν δίκην'
Τοιαῦθ' ὑλακτεῖ· σὺν δ' ἐποτρύνει πέλας
Ὁ κλεινὸς αὐτῇ ταῦτα νυμφίος παρὼν,
Ὁ πάντ' ἄναλκις ἔτος, ἡ πᾶσα βλάβη,
Ὁ σὺν γυναιξὶ τὰς μάχας ποιούμενος.
Ἐγὼ δ' Ὀρέσην τῶνδε προσμένουσ' ἀεὶ
Παυσῆρ' ἐφήξειν ἡ τάλαιν' ἀπόλλυμαι.
Μέλλων γὰρ αἰεὶ δρᾶν τι, τὰς ἔσας τέ μου
Καὶ τὰς ἀπούσας ἐλπίδας διέφθορεν.
Ἐν ἓν τοιούτοις, ἔστε σωφρονεῖν, φίλαι,
Οὐτ' εὐσεβεῖν πάρεσιν· ἀλλ' ἐν τοῖς κακοῖς
Πολλή γ' ἀνάγκη κἀπιτηδεύειν κακά.

ΧΟΡ. Φέρ' εἰπέ, πότερον ὄντος Αἰγίσθου πέλας
Λέγεις τάδ' ἡμῖν, ἢ βεβῶτος ἐκ δόμων;

ΗΛΕ. Ἦ κάρτα· μὴ δόκει μ' ἂν, εἴπερ ἦν πέλας,

301. Ἰλακτεῖ] ἐμμανῶς καὶ ἀναιδῶς βοᾷ, ὡς κύων.

Ib. Σὺν δ' ἐποτρύνει] συμπαροτρύνει δὲ ἐπὶ ταῦτα ὁ νυμφίος αὐτῆς ὁ ἔνδοξος παρὼν πέλας· ἦγεν συναθεῖ· λέγεται δὲ τὸ συναθεῖν ἐπὶ τῶν ἀμφοτέραις ταῖς χερσὶν ὠθούντων, ὅμοιον τῷ, Ναύτας ἐφορμήσαντα χειμῶνος τὸ πλεῖν, ἀντὶ τοῦ ἐπὶ τὸ πλεῖν παρορμήσαντα.

302. Ὁ κλεινὸς] κατὰ εἰρωνίαν.

303. Ἡ πᾶσα βλάβη] Ἦγεν, ὁ παντα-χόθεν βλαβερός. Ὁ λυμεών, ἡ αὐτοβλάβη.

304. Ὁ σὺν γυναιξὶ τὰς μάχας] συνεργάσης γὰρ Κλυταιμνήστρας ἀνεῖλε τὸν Ἀγαμέμνονα, Αἰγίσθου ὑπὸ χερσὶ καὶ ἐλομένης ἀλόχοιο.

305. Ἐγὼ δ' Ὀρέσην τῶνδε] γράφεται, ἐγὼ δ' Ὀρέσην προσμένουσ' ἀεί ποτε.

307. Τὰς ἔσας] τὰς παρούσας.

308. Καὶ τὰς ἀπούσας] ἦγεν καὶ ἃς εἶχον, καὶ ἃς ἔμελλον ἀνακύψειν (ἀνακαλύψειν) λέγεται δὲ ὑπερβολικῶς.

309. Ἐν ἓν τοιούτοις] Ἀνακεφαλαίωσις τοῦ λόγου. Ἐν τοῖς τοιούτοις ἦν, ὦ φίλαι, ὅτε σωφρονεῖν πάρεσιν, ὅτε εὐσεβεῖν. Ἀλλ' ἐν τοῖς κακοῖς πάρεσιν ἐπιτηδεύειν κακά, ὅτι πολλὴ ἐστιν ἡ ἀνάγκη.

310. Οὐτ' εὐσεβεῖν, πάρεσιν] ἦγεν, τοῖς θεοῖς εὐχαριστεῖν, ἀλλὰ μᾶλλον πρὸς αὐτὰς δυσχεραίνειν, ὅτι μὴ δίκας εἰς τάχος τὰς τῶν παρόντων αἰτίας ἀπῄτησεν.

312. Φέρ' εἰπέ] ἐπεὶ θρασυτέρῳ λόγῳ ἡ Ἠλέκτρα κέχρηται, ὁ χορὸς βουλόμενος περὶ Ὀρέσου πυθέσθαι, ἐρωτᾷ εἰ πάρεσιν Αἴγισθος.

Ib. Φέρ' εἰπέ] ἐδεδίει ὁ χορὸς Ἠλέκτρᾳ συνῳδὸν, μὴ παρ' Αἰγίσθου γνωσθεὶς κακόν τι πάθῃ.

314. Ἦ κάρτα] ἐν ἤθει, οἷον πολλῷ γε δεῖ.

Ib. Μὴ δόκει] ἀντὶ τοῦ ἦγε· δαιμονίως εἰκονίζεται τοῦτο πρὸς τὴν χήρωσιν Κλυταιμνήστρας· τὸ

Θυραῖον οἰχνεῖν· νῦν δ' ἀγροῖσι τυγχάνει.
ΧΟΡ. Ἦ κἀν ἐγὼ θαρσοῦσα μᾶλλον ἐς λόγους
Τοὺς σοὺς ἱκοίμην, εἴπερ ὧδε ταῦτ' ἔχει.
ΗΛΕ. Ὡς νῦν ἀπόντος, ἱσόρει τί σοι φίλον.
ΧΟΡ. Καὶ δὴ σ' ἐρωτῶ· τοῦ κασιγνήτου (τί φῄς;)
Ἥξοντος, ἢ μέλλοντος, εἰδέναι θέλω.
ΗΛΕ. Φησίν γε· φάσκων δ', οὐδὲν ὧν λέγει ποιεῖ.
ΧΟΡ. "Φιλεῖ γὰρ οἰκνεῖν πρᾶγμ' ἀνὴρ πράσσων μέγα."
ΗΛΕ. Καὶ μὴν ἔγωγ' ἔσωσ' ἐκεῖνον οὐκ ὄκνῳ.
ΧΟΡ. "Θάρσει· πέφυκεν ἐσθλὸς, ὥστ' ἀρκεῖν φίλοις."
ΗΛΕ. Πέποιθ'· ἐπεί τ' ἂν οὐ μακρὰν ἔζων ἐγώ.
ΧΟΡ. Μὴ νῦν ἔτ' εἴπῃς μηδέν· ὡς δόμων ὁρῶ
Τὴν σὴν ὁμαιμον, ἐκ πατρὸς ταὐτοῦ φύσιν,
Χρυσόθεμιν, ἔκ τε μητρὸς, ἐντάφια χεροῖν
Φέρουσαν, οἷα τοῖς κάτω νομίζεται.

τὸ δὲ εἴργεσθαι ἐξόδου, περιπαθὲς μὲν πρὸς τὴν μείρακα, χρήσιμον δὲ πρὸς τὴν ὑπόθεσιν.

315. Θυραῖον οἴχνειν] νόει δὲ τοῦτο, εἰ μὲν βούλει ὄνομα Ἀττικόν· οὐ γὰρ μόνον ἡ Θυραία, ἀλλὰ καὶ ἡ Θυραῖος, ὥσπερ ἡ Θεὰ καὶ ὁ Θεός· εἰ δὲ βούλει καὶ ἐπίρρημα.

Ib. Θύραιον οἴχνειν] ἀντὶ τοῦ Θυραίαν διατρίβειν. Θυραῖος ἀντὶ τοῦ Θυραία, καὶ ῥαγδαῖος ἀντὶ τοῦ ῥαγδαία, καὶ βίαιος ἀντὶ τοῦ βιαία, καὶ ὅσα εἰς ος ἀρσενικὰ ἀντὶ θηλυκῶν λέγεται εἰς α ληγόντων, Ἀττικά ἐστι. Χρύσεος δὲ ἀντὶ τοῦ χρυσῆ, καὶ κλυτὸς ἀντὶ τοῦ κλυτὴ, καὶ ὅσα εἰς ος ἀρσενικὰ ἀντὶ θηλυκῶν λέγεται εἰς η ληγόντων, ποιητικά.

316. Ἦ κἀν ἐγὼ] ὄντως, εἰ ταῦτα οὕτως ἔχει, καὶ ἐγὼ ἂν θαρροῦσα μᾶλλον ἀφικοίμην εἰς τοὺς σοὺς λόγους.

318. Ἱσόρει] ἐρώτα· ἱστορεῖν, τὸ διέρχεσθαι τόπους παρὰ τοῖς κοινοῖς, παρὰ δὲ τοῖς ποιηταῖς, τὸ ἐρωτᾶν.

319. Τοῦ κασιγνήτου, τί φῄς] λείπει ἡ περί.

Ib. Καὶ δή σ' ἐρωτῶ] μὴ λάθῃς εἰς τὸ κασιγνήτου ἔξωθεν τὸ ἴνικα, ἀλλὰ χωρὶς τοῦτο σύνταξον· εἰ καί τινα ἀσάφειαν ἔχει· οὕτω γὰρ ὀφείλων εἰπεῖν, εἰδέναι θέλω, ὁ κασίγνητος ἀφίξεται ἢ μενεῖ, τοῦ τί φῄς διὰ μέσου λαμβανομένου· ὁ δὲ ἐπλαγίασε πρὸς γενικήν· ἢ πρὸς τὸ μέλλοντος ςικτέον· πρὸς δὲ τὸ ἐρωτῶ τὴν σύνταξιν ποιητέον, ὥσπερ πρῶτον ἐποίησε πρὸς τὸ εἰδέναι θέλω.

320. Μέλλοντος] βραδύνοντος.

322. Φιλεῖ γὰρ οἰκνεῖν] δύναται τὸ οἰκνεῖν Ὁμηρικῶς εἰρῆσθαι ἀντὶ τοῦ φοβεῖσθαι·

"Οἰκνείω δ' ἵππων ἐπιβαινέμεν ὠκειάων."

Ib. Πράσσων] ἐπιχειρῶν πράττειν.

324. Πέφυκεν ἐσθλὸς] ἤγουν, ἀγαθὸς ὑπάρχει, ὥστε ἐπαρκεῖν, τοῖς τέκνοις, βοηθεῖν τοῖς φίλοις.

325. Ἐπεί τ' ἂν] ἐπεί τοι ἄν.

326. Ὡς δόμων ὁρῶ τὴν σὴν ὁμαιμον] οὐχ ὡς τῆς Χρυσοθέμιδος ταὐτὰ φρονούσης τῇ Ἠλέκτρᾳ, ἀλλ' ἐπειδὴ ὁρῶσιν ἐναγίσματα βαςάζουσαν, τοῦτο πρῶτον πυθέσθαι βουλόμενοι, κωλύουσιν αὐτὴν τῶν ἑξῆς λόγων.

327. Φύσιν] κατὰ φύσιν, ἤτοι φύσει, καὶ ὁ θέσει· τῷ γνησίᾳ ἐναντίον ὁ μὴ φυσικὸς (ὁ φυσικὸς,) ὁ λεγόμενος κόπτελος· τῷ δὲ φύσει υἱῷ, ὁ θέσει, ἤγουν ὁ υἱοθετούμενος.

ΧΡΥ. Τίν' αὖ σὺ τήνδε πρὸς θυρῶνος ἐξόδοις
Ἐλθοῦσα φωνεῖς, ὦ κασιγνήτη, φάτιν;
Κἀδ' ἐν χρόνῳ μακρῷ διδαχθῆναι θέλεις,
"Θυμῷ ματαίῳ μὴ χαρίζεσθαι κενά."
Καίτοι τοσοῦτόν γ' οἶδα κἀμαυτὴν, ὅτι
Ἀλγῶ πὶ τοῖς παροῦσιν· ὥστ' ἂν, εἰ σθένος
Λάβοιμι, δηλώσαιμ' ἂν οἷ' αὐτοῖς φρονῶ.
"Νῦν δ' ἐν κακοῖς μοι πλεῖν ὑφειμένη δοκεῖ."
Καὶ μὴ δοκεῖν μὲν δρᾶν τι, πημαίνειν δὲ μή.
Τοιαῦτα δ' ἀλλὰ καὶ σὲ βέλομαι ποιεῖν·
Καίτοι τὸ μὲν δίκαιον, οὐχ ἥ γ' ὠὶ λέγω,
Ἀλλ' ἥ σὺ κρίνεις· εἰ δ' ἐλευθέραν με δεῖ
Ζῆν, τῶν κρατούντων ἐσὶ πάντ' ἀκουέα.

ΗΛΕ. Δεινόν γέ σ' ὄσαν πατρὸς, ἃ σὺ πᾶσι ἔφυς,
Κείνα λελῆσθαι, τῆς δὲ τικτούσης μέλειν.
Ἅπαντα γάρ σοι ταμὰ νουθετήματα,
Κείνης διδακτὰ, κοὐδὲν ἐκ σαυτῆς λέγεις.

330. Τίν' αὖ σὺ τήνδε] ἀφιξις Χρυσοθέμιδος, καὶ συμβολὴ πρὸς τὴν ἀδελφήν.

Ib. Τίν' αὖ σὺ τήνδε] τὸ ἐξῆς, τίνα φάτιν φωνεῖς; ἐπίτηδες δὲ τοῖς ἀγρίοις ἤθεσιν ἀντιπαρατάττουσι πρᾶα, καθάπερ νῦν τῇ Ἠλέκτρᾳ Χρυσόθεμιν συνέζευξε, καὶ τῇ Ἀντιγόνῃ τὴν Ἰσμήνην, ἕνεκα τοῦ διαποικίλλειν ταῖς ἀντιῤῥήσεσι τὰ δράματα.

334. Καίτοι τοσοῦτόν γ' οἶδα] ὡς εἰ ἔλεγεν, οἶδα ὅτι καὶ αὐτὴ ἀλγῶ ἐπὶ τοῖς παροῦσιν.

335. Ὥστ' ἂν, εἰ σθένος] τρία γὰρ παρακολουθοῦσιν εἰς τὸ γενέσθαι τὶ, βούλησις, δύναμις, καὶ ἐπιστήμη.

337. Ὑφειμένη δοκεῖ] μὴ ὅλον τὸ ἰσχὺν ἀναπεπτακέναι. Ἀντὶ τοῦ, δοκεῖ μοι ταπεινῶς διαλέγειν καὶ ὑποκώς. μεταφορικῶς δὲ λέγεται ἀπὸ τῶν πλεόντων, οἳ πρὸς τὴν βίαν τῶν ἀνέμων ἐκ ἀντίσχοντες ὑφιᾶσι τῶν ἱστίων. Εἰς τὸ αὐτὸ, ὑφῆσειν τὸ ἱστίον, οἷον συσέλλειν τὸ φρόνημα, καὶ μὴ ἄντικρυς μάχεσθαι· οἱονεὶ τῇ πραιτέρᾳ χρῶμαι.

338. Πημαίνειν δὲ μή] ἤγουν βλάπτειν αὐτές. Καὶ γὰρ αὐτὴ δοκεῖς πᾶσιν ἀλόγως ἀγανακτοῦσα, μὴ δυναμένη βλάψαι αὐτές, πρὸς ὃς ἀγανακτεῖς.

339. Τοιαῦτα δ'] ἤγουν ἃ μόνον ἐγὼ βέλομαι, ἀλλὰ καὶ σὲ βέλομαι ποιεῖν τοιαῦτα.

340. Τὸ μὲν δίκαιον] ὁ νῷ· τί ὄφελος τῆς δικαιοσύνης, εἴτις δικ' ταύτην τοῖς δεινοῖς περιπέσῃ;

342. Ἀκουέα] Ἀττικῶς, ἀντὶ τοῦ ἀκουέοντες, ἄξιόν ἐσιν ὑπακούειν κατὰ πάντα τῶν ἀρχόντων.

344. Μέλειν] φροντίζειν.

345. Ἅπαντα γάρ σοι] ταῦτα ὑποῖά ἐσι τὰ ἐπὶ τῇ Ἀντιγόνῃ, ὅπερ τῇ Ἰσμήνῃ λοιδορεῖ, καί φησιν αὐτῇ τὰ Κρέοντος φρονεῖν.

Ib. Ταμὰ νουθετήματα] οἷον, ἃ εἶπες ἐμὲ νουθετοῦσα.

346. Κείνης διδακτὰ] μὴ λάβῃς εἰς τὸ ἐκείνης ἔξωθεν τὸ ἀπὸ, ἀλλ' ὥσπερ φαμεν, ἐρώμενός ἐσιν ὁ φίλτα τοῦ δεῖνος, οἷον Ἀλκιβιάδης Σωκράτες.

Ἐπεί θ' ἑλῶ γε θάτερον *, ἢ φρονεῖν κακῶς,
Ἢ τῶν φίλων φρονοῦσα μὴ μνήμην ἔχειν·
Ἥτις λέγεις μὲν ἀρτίως, ὡς εἰ λάβοις
Σθένος, τὸ τοῦτων μῖσος ἐκδείξειας ἄν·
Ἐμοῦ δὲ πατρὶ πάντα τιμωρουμένης,
Οὔτε ξυνέρδεις, τήν τε δρῶσαν ἐκτρέπεις.
Οὐ ταῦτα πρὸς κακοῖσι δειλίαν ἔχει;
Ἐπεὶ δίδαξον, ἢ μάθ' ἐξ ἐμοῦ, τί μοι
Κέρδος γένοιτ' ἂν τῶνδε ληξάσῃ γόων.
Οὐ ζῶ; κακῶς μέν, οἶδ', ἐπαρκούντως δέ μοι.
Λυπῶ δὲ τούτους, ὥστε τῷ τεθνηκότι
Τιμὰς προσάπτειν, εἴτις ἔς' ἐκεῖ χάρις.
Σὺ δ' ἡμὶν ἡ μισοῦσα, μισεῖς μὲν λόγῳ,
Ἔργῳ δὲ τοῖς φονεῦσι τοῦ πατρὸς ξύνει.
Ἐγὼ μὲν οὖν οὐκ ἂν ποτ', οὐδ' εἴ μοι τὰ σὰ
Μέλλοι τὶς οἴσειν δῶρ', ἐφ' οἷσι νῦν χλιδᾷς,
Τούτοις ὑπεικάθοιμι· σοὶ δὲ πλουσία
Τράπεζα κείσθω, καὶ περιῤῥείτω βίος.

* Ald. Turn. in marg. θάτερ'.

Σωκράτης· οὕτω καὶ τοῦτο, διδακτὰ κείνης, ἀντὶ τοῦ ἐκείνης διδάγματα καὶ μαθήσεις.

347. Ἐπεί θ' ἑλῶ γε] ὁμολόγησον σαυτὴν ἢ φρονεῖν κακῶς, προστιθεμένην τοῖς ἐχθροῖς, ἢ φρονοῦσαν, τῶν φιλτάτων ἀμνημονεῖν· οἷον, θάτερά σε δεῖ ὁμολογῆσαι, ἢ ὅτι κακῶς φρονεῖς, ἢ ὅτι ἐκοῦσα ἁμαρτάνεις καὶ παροράς. Τὸ δὲ θάτερα ἀντὶ τοῦ θάτερον, Ἀττικῶς εἴρηται. Τὸ δὲ, ἔπειθ' ἑλῶ γε, ἀντὶ τοῦ, εἰ δὲ μή τοι, ἐκλεξαι θάτερον.

351. Πάντα τιμωρουμένης] εὕρηται ἐ μόνον ἐνεργητικῶς τιμωρῶ τὸ κολάζω, ἀλλὰ καὶ τὸ βοηθῶ· καὶ ὁ μόνον τιμωροῦμαι παθητικῶς τὸ βοηθοῦμαι, ἀλλὰ καὶ τὸ κολάζομαι, ὡς καὶ πᾶς τις ἐξιτάζων εὑρήσει.

352. Τήν τε δρῶσαν] ἀντὶ τοῦ ἐμέ.

Ib. Ἐκτρέπεις] ἡ ἐκ ἀντὶ τῆς ἀποτρέπεις· ἐκτρέπειν, τὸ παρακλίνειν τῆς ὁδοῦ· καὶ ἐκτροπὴ, ὅταν τις ἢν βαδίζει ὁδὸν ἀφεὶς, ἑτέραν βαδίσῃ.

353. Οὐ ταῦτα πρὸς] Ἦγον, πρὸς τῷ εἶναι σὲ κακὴν, ὑπάρχεις καὶ δειλή. Κακὴ μὲν, ὅτι ἐ τιμᾷς τὸν πατέρα· δειλὴ δὲ, ὅτι φοβῇ τοὺς κτανόντας τὸν πατέρα.

356. Κακῶς μὲν, οἶδ'] κακῶς μὲν ζῶ, ἀλλ' ὑπὲρ τοῦ λυπεῖν τοὺς ἐχθροὺς τοῦτο πράττω· ὁ γὰρ ἐφίεμαι τρυφερώτερον ζῆν.

357. Λυπῶ δὲ τούτους] διὰ τὸ τιμᾶν τὸν πατέρα.

362. Χλιδᾷς] Χλιδὴ ἐτυμολογεῖται, ἀπὸ τοῦ χαλᾶν τὴν ἰδέαν· ἡ γὰρ τρυφὴ χαλᾷ τὴν ἰδέαν, καὶ χαυνοῖ, καὶ ἀχρειοῖ.

364. Περιῤῥείτω] Ἦγον, πανταχόθεν εὐπορία ἐχέτω.

365. Ἐμοὶ

Ἐμοὶ γὰρ ἔσω τοὐμὲ μὴ λυπεῖν μόνον
Βόσκημα· τῆς σῆς δ' ἐκ ἐρῶ τιμῆς τυχεῖν.
Οὐδ' ἂν σὺ, σώφρων δ' ἔσα· νῦν δ' ἐξὸν πατρὸς
Πάντων ἀρίσε παῖδα κεκλῆσθαι, καλῶ
Τῆς μητρός· ἔτω γὰρ φανῇ πλείοις κακὴ,
Θανόντα πατέρα καὶ φίλες προδοῦσα σές.

ΧΟΡ. Μηδὲν πρὸς ὀργὴν, πρὸς θεῶν· ὡς τοῖς λόγοις
Ἔνεσιν ἀμφοῖν κέρδος, εἰ σὺ μὲν μάθοις
Τοῖς τῆσδε χρῆσθαι, τοῖς δὲ σοῖς αὖτη πάλιν.

ΧΡΥ. Ἐγὼ μὲν, ὦ γυναῖκες, ἠθὰς εἰμί πως
Τῶν τῆσδε μύθων· ὅθ' ἂν ἐμνήσθην ποτὲ,
Εἰ μὴ κακὸν μέγισον εἰς αὐτὴν ἰὸν
Ἥκεσ', ὃ ταύτην τῶν μακρῶν σχήσει γόων.

ΗΛΕ. Φέρ' εἰπὲ δὴ τὸ δεινόν· εἰ γὰρ τῶνδέ μοι
Μεῖζόν τι λέξεις, ἐκ ἂν ἀντείποιμ' ἔτι.

ΧΡΥ. Ἀλλ' ἐξερῶ τοι πᾶν, ὅσον κάτοιδ' ἐγώ·
Μέλλεσι γάρ σ', εἰ τῶνδε μὴ λήξοις γόων,
Ἐνταῦθα πέμψειν, ἔνθα μήποθ' ἡλίε

365. Ἐμοὶ γὰρ ἔσω] ἐμοὶ (φησὶν) ἔσω τροφὴ ἡ τῇ ἀνάγκῃ μόνον ἁρμόζουσα, καὶ τὴν πεῖνην ἀπελαύνουσα· οὐ δέομαι γὰρ τοιαύτης τροφῆς, ἀφ' ἧς ἡδονὴν σχήσω. Ἡ ἔτως, τοῦτο μόνον ἐμὲ βοσκέτω, τὸ μὴ λυπεῖν ἐμὲ αὐτὴν, εἰ τοῖς φονεῦσι τοῦ πατρὸς πείθεσθαι ἀναγκασθήσομαι.

367. Οὐδ' ἂν σὺ, σώφρων] οὐδὲ σὺ, εἰ ἐσωφρόνεις, ἀξρῶς ἔζης, ἠμελημκυῖα τοῦ πατρός.

Ib. Νῦν δ' ἐξὸν] ἀδείας ὔσης· τὸ ἐξὸν, τὸ παρὸν, τὸ ἐνὸν, καὶ ὅσα ἄλλα ὁδέτερα μετοχικὰ, ὁδέποτε οἱ Ἀττικοὶ πλαγιάζουσιν, ὅτε πλαγιασμὸν ἡ σύνταξις ἀπαιτεῖ.

368. Καλῶ] ἀντὶ τοῦ κλήθητι, λέγε, ὀνομάζε.

371. Μηδὲν πρὸς ὀργὴν] ἀντὶ τοῦ ὀργίλως. Καὶ πρὸς βίαν, ἀντὶ τοῦ βιαίως· καὶ πρὸς εὐσέβειαν, ἀντὶ τοῦ εὐσεβῶς· καὶ πρὸς ἀλήθειαν, ἀντὶ τοῦ ἀληθῶς, καὶ πολλὰ ἕτερα λέγεται ἔτως ἀντὶ ἐπιρρήματος.

372. Εἰ σὺ μὲν μάθοις] εἰ συγκεράσετε τὰς τρόπας, εὖ ἂν ἔχοι· ἡ μὲν γὰρ, αὐστηρά· ἡ δὲ, ἀνειμένη.

374. Ἠθὰς εἰμι] ἀντὶ τοῦ ἐν συνηθείᾳ εἰμί. Ἔθος ἡ συνήθεια, ἦθος δὲ ὁ τρόπος· ἐνταῦθα ἦν ἐθὰς ὤφειλεν εἶναι, διὰ δὲ τὸ μέτρον ἐτέθη τὸ ἠθὰς ἀπὸ τοῦ ἦθος, ἐπεὶ πλησιάζει τὸ ἔθος καὶ τὸ ἦθος.

375. Τῶν τῆσδε μύθων] τῶν παρὰ ταύτης λεγομένων μύθων.

377. Μακρῶν] μεγάλων, ἢ πολυχρονίων.

Ib. Σχήσει] ἐφέξει, κωλύσει.

Ib. Γόων] γράφεται καὶ λόγων.

382. Ἐνταῦθα πέμψειν] ἐκεῖσε· τὸ ἐνταῦθα νοεῖται ἐν πρώτῳ προσώπῳ, ἦγεν ἐνταῦθα ἐνθα εἰμὶ ἐγώ· τὸ αὐτὸ, ἐν δευτέρῳ, οἷον αὐτὸ ἐνθα

Φέγγος προσόψει· ζῶσα δ' ἐν κατηρεφεῖ
Στέγῃ, χθονὸς τῆσδ' ἐκτὸς ὑμνήσεις κακά.
Πρὸς ταῦτα φράζε, καί με μήποθ' ὕστερον
Παθοῦσα μέμψῃ· νῦν γὰρ ἐν καλῷ φρονεῖν.
ΗΛΕ. Ἦ ταῦτα δή μοι καὶ βεβούλευνται ποιεῖν;
ΧΡΥ. Μάλισθ'· ὅταν περ οἶκαδ' Αἴγισθος μόλῃ.
ΗΛΕ. Ἀλλ' ἐξίκοιτο τῆδέ γ' ὡς τάχει.
ΧΡΥ. Τίν', ὦ τάλαινα, τόνδ' ἐπηράσω λόγον;
ΗΛΕ. Ἐλθεῖν ἐκεῖνον, εἴ τι τῶνδε δρᾶν νοεῖ.
ΧΡΥ. Ὅπως πάθῃς τὶ χρῆμα; πῆ ποτ' εἶ φρενῶν;
ΗΛΕ. Ὅπως ἀφ' ὑμῶν ὡς προσώτατ' ἐκφύγω.
ΧΡΥ. Βίᾳ δὲ τῇ παρόντος ὠμείαν ἔχεις;
ΗΛΕ. Καλὸς γὰρ οὗμὸς βίοτος, ὥστε θαυμάσαι.
ΧΡΥ. Ἀλλ' ἦν ἄν, εἰ σύ γ' εὖ φρονεῖν ἠπίσασο.
ΗΛΕ. Μή μ' ἐκδίδασκε τοῖς φίλοις εἶναι κακήν.
ΧΡΥ. Ἀλλ' ὠ διδάσκω· τοῖς κρατοῦσι δ' εἰκάθειν.
ΗΛΕ. Σὺ ταῦτα θώπευ'· οὐκ ἐμοὺς τρόπους λέγεις.
ΧΡΥ. Καλόν γε μέντοι μὴ 'ξ ἀβελίας πεσεῖν.

ἔνθα εἶ σύ· τὸ ἐκεῖ, ἐν τρίτῳ, οἷον ἐκεῖ ἔνθα ἐστὶν ἐκεῖνος· ἐνταῦθα δὲ ἀντὶ τῆ ἐκεῖσε λέγεται, τὸ ἐπίρρημα ἀντὶ τῆ ἐπιρρήματος.

383. Κατηρεφεῖ] Ἤγουν, ἐν σκοτεινῇ φυλακῇ. ἔθος γὰρ ἦν τοῖς παλαιοῖς· ὅτε ἤθελον ἀπολέσαι τινὰ, καὶ μὴ μιανθῆναι τῷ αὐτῆ αἵματι, ἐν φυλακῇ σκοτεινῇ ἔβαλον ἐκεῖνον, καὶ ἐκεῖ ἔθνησκε, λέγοντες ὠ παρ' ἡμῶν ἐφονεύθ'.

384. Ὑμνήσεις] Θρηνήσεις· ὕμνος κυρίως ἡ εἰς θεὸν ᾠδή· παρὰ δὲ ποιηταῖς ἁπλῶς ἡ ᾠδὴ, εἴτε ἐπὶ ποιητικῆς ἐμμελείας (ἀφ' ἧ λέγεται ὑμνοπόλος παρ' αὐτοῖς, ταὐτὸν τῷ ἀοιδοπόλος) εἴτε μέλος θρηνῶδες, καθ' ὃ λέγεται ἐνταῦθα τὸ ὑμνήσεις.

386. Νῦν γὰρ ἐν καλῷ φρονεῖν] ἤγουν πρὸ τῆς πείρας κάλλιστόν ἐστι νῦν λαμβάνειν, ὅπως ταύτην ἐκφύγῃς. Οἱ δὲ τὸ ἐγκαλῶ ἀντὶ τῆ λέγω φάσκοντες, οὐκ οἶδα εἰ τὸ παράπαν μετέχεσι νοῦ.

387. Ἦ ταῦτα δή μοι] ἆρα δή μοι καὶ βεβούλευνται, ἤγουν οὐκ ἠπείλων μόνον ταῦτα, ἀλλ' ἤδη καὶ βουλῇ κυρῶσιν.

389. Ἀλλ' ἐξίκοιτο] ἁρμόζει μάλιστα τὸ πρόσωπον Ἠλέκτρας τῇ Ἀντιγόνῃ.

393. Ἀφ' ὑμῶν] πάνυ θυμικῶς καὶ τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς συγκαταλέγει ὡς τὰ αὐτῶν αἱρεμένην.

395. Καλὸς γὰρ] εἰρωνεύεται ἐν ἤθει.

Ib. Ὥστε θαυμάσαι] ἀντὶ τῆ ἀγαπῆσαι βιῶν αὐτὸν δηλονότι τὸν βίοτον. Θαυμάζει τις ἀρετὴν, ἀντὶ τῆ ἀγαπᾷ ἐργάζεσθαι ἀρετὴν, καὶ θαυμάζει λόγος, ἀντὶ τῆ ἀγαπᾶται λόγος· κατὰ τοῦτο λέγεται κἀνταῦθα τὸ θαυμάσαι· ἤγουν, καλὸς γὰρ ὁ ἐμὸς βίος, ὥστε θαυμάσαι αὐτὸν δηλονότι.

398. Ἀλλ' ὠ διδάσκω] ἀλλ' ὠ διδάσκω κακὴν εἶναι τοῖς φίλοις, διδάσκω δὲ εἴκειν τοῖς ἄρχουσιν.

400. Ἀβελίας] ἐξ αἰτίας τῆς κακοβελίας· ἤγουν διὰ κακοβελίαν.

401. Πατρὶ

ΗΛΕ. Πεσέμεθ', εἰ χρὴ, πατρὶ τιμωρέμεναι.
ΧΡΥ. Πατὴρ δὲ τέτων (οἶδα) συγγνώμην ἔχει.
ΗΛΕ. Ταῦτ' ἐσὶ τἄπη πρὸς κακῶν ἐπαινέσαι.
ΧΡΥ. Σὺ δ' οὐχὶ πείσῃ, καὶ συναινέσεις ἐμοί;
ΗΛΕ. Οὐ δῆτα· μήπω νῷ τοσόνδ' εἴην κενή.
ΧΡΥ. Χωρήσομαί τ' ἂρ' οἷπερ ἐσάλην ὁδῷ.
ΗΛΕ. Ποῖ δ' ἐμπορεύῃ *; τῷ φέρεις † τάδ' ἔμπυρα;
ΧΡΥ. Μήτηρ με πέμπει πατρὶ τυμβεῦσαι χοάς.
ΗΛΕ. Πῶς εἶπας; ἢ τῷ δυσμενεσάτῳ βροτῶν;
ΧΡΥ. Ὃν ἔκταν' αὐτή· τέτο γὰρ λέξαι θέλεις.
ΗΛΕ. Ἐκ τῶ φίλων πεισθεῖσα; τῷ τέτ' ἤρεσεν;
ΧΡΥ. Ἐκ δείματός τε νυκτέρε, δοκεῖν ἐμοί.
ΗΛΕ. Ὦ θεοὶ πατρῷοι, συγγένεσθέ γ' ἀλλὰ νῦν.
ΧΡΥ. Ἔχεις τὶ θάρσος τῶδε τῶ τάρβες πέρι;
ΗΛΕ. Εἴ μοι λέγοις τὴν ὄψιν, εἴποιμ' ἂν τότε.

* Ald. Turn. in marg. ἐκπορεύῃ. † Ald. ποῖ φέρεις.

401. Πατρὶ τιμωρέμενοι] ἀπορᾶσιν ἐνταῦθα πῶς γυνὴ ὖσα, τιμωρέμενοι εἶπεν, ὅπερ ἐσιν ἀρσενικόν. Καί φαμεν ὅτι πρὸς τὸ ὑμεῖς τέτο ἔφερεν.

402. Πατὴρ δὲ τέτων] οἶδα ὅτι ὁ πατὴρ ἕνεκα τέτων συγγνώμην ἔχει ἡμῖν δηλονότι.

403. Πρὸς κακῶν] Ἀντὶ τῶ, κακῶν ἀνθρώπων ἐσὶν ἴδιον δηλονότι, ἐπαινέσαι ταῦτα τὰ ἔπη, ἤγεν, καὶ ταῦτα ἐπαινέσονται.

Ib. Οὐ δῆτα] ἀντὶ τῦ, μηδαμῶς· ἤγεν, εἴθε μηδαμῶς εἴην κενὴ, ἤτοι λειπομένη νῷ, τετέσιν γνώσεως, κατὰ τοσῦτον.

405. Νῷ κενὴ] ἀντὶ τῦ συνέσεως κἄφη.

406. Οἷπερ ἐσάλην ὁδῷ] καὶ τὸ οἷ μόνον ἱκανὸν ἐσιν· οἷον πορεύσομαι οἷ ἀπεσάλην· ἐπεὶ δὲ ὁδὸς ἄγει ἐκεῖσε ὅποι ἀπεσάλη, λέγει οἷ τῆς ὁδῦ. Ἐσάλην, ἀντὶ τῦ ἀπεσάλην, σέλλομαι ἀντὶ τῦ πορεύσομαι· ἀποσέλλομαι δὲ ὑφ' ἑτέρε, ἀντὶ τῦ πέμπομαι.

407. Ποῖ δ' ἐμπορεύῃ] καλῶς εἶπε τὸ ἐμπορεύῃ· ὥσπερ γὰρ οἱ ἔμποροι κέρδες ἕνεκα σφῶν ταύτην τὴν τέχνην μετίασιν· ἕτω καὶ ἡ Χρυσόθεμις πρὸς Ἀγαμέμνονα τὴν θυσίαν ἔφερεν, κέρδος τῇ μητρὶ καὶ βοήθειαν ἐντεῦθεν πραγματευομένη. Οἱ δὲ λέγοντες τὸ ἐμπορεύῃ ἀντὶ τῦ πορεύῃ, ἐκλαμβάνοντες τὸ ἐν ἀργὸν, ἀμαθεῖς. Καταχρησικῶς δὲ εἶπε τὸ ἔμπυρα· ἔμπυρα γὰρ κυρίως τὰ διὰ πυρὸς γινόμενα.

408. Τυμβεῦσαι] σπεῖσαι τῷ τύμβῳ.

411. Ἐκ τῶ φίλων] ἀντὶ τῦ, ἐκ παρακινήσεως τινὸς ἀπὸ τῶν φίλων.

412. Δοκεῖν ἐμοὶ] ἤγεν, κατὰ τὸ δοκεῖν ἐμοί· δοκῶν γὰρ δοκεῖν οἱ Ἀττικοὶ λέγεσιν· ἐ δοκῶν· ὡς πλέον πλεῖν, δέον δεῖν.

413. Συγγένεσθε] συμμαχήσατε· συνεργήσατε· συμπράξατε ἡμῖν καὶν νῦν· ἀκέσασα δὲ ὅτι ἐν τοῖς ὀνείροις δείγματά τινα τῇ Κλυταιμνήσρᾳ γέγονε, θαρσεῖ, καὶ ἐπικαλεῖται τὰς Θεὰς, εἰ καὶ μὴ πρότερον, καὶν νῦν παρισάναι.

Ib. Ὦ θεοὶ] Ἀκέσασα ἡ Ἠλέκτρα ὅτι ἐν τοῖς ὀνείροις γεγόνασι τῇ Κλυταιμνήσρᾳ δείματα, θαρσεῖ, καὶ ἐπικαλεῖται τὰς Θεάς.

415. Τὴν ὄψιν] ἤγεν ἃ εἶδεν. Ὄψις, τὸ θεατὸν, καὶ ἡ ὁρατικὴ δύναμις, καὶ τὸ πρόσωπον.

416. Πάλιν

ΧΡΥ. Ἀλλ' ἐ κάτοιδα, πλὴν ἐπὶ σμικρὸν * φράσαι.
ΗΛΕ. Λέγ' ἀλλὰ τοῦτο· " πολλά τοι σμικροὶ λόγοι
" Ἔσφηλαν ἤδη, καὶ κατώρθωσαν βροτούς."
ΧΡΥ. Λόγος τὶς αὐτὴν ἐσιν εἰσιδεῖν πατρὸς
Τῇ σῇ τε κἀμοῦ δευτέραν ὁμιλίαν,
Ἐλθόντος ἐς φῶς· εἶτα τόνδ' ἐφέσιον
Πῆξαι λαβόντα σκῆπτρον, ὃὐφόρει ποτὲ
Αὐτὸς, τανῦν δ' Αἴγισθος· ἔκ τε τοῦδ' ἄνω
Βλαστεῖν βρύοντα θαλλὸν, ὥ κατάσκιον
Πᾶσαν γένεσθαι τὴν Μυκηναίων χθόνα.
Τοιαῦτά τυ παρόντος, ἡνίχ' ἡλίῳ

* Turn. in marg. *σμικρῷ.*

416. Πλὴν ἐπὶ σμικρὸν] ἀντὶ τοῦ πλὴν δι' ὀλίγων.

417. Λέγ' ἀλλὰ τοῦτο] λέγε κἂν τοῦτο.

Ib. Πολλά τοι] ἀντὶ τοῦ καταπολὺ, ἐπιῤῥηματικῶς. Ἔσι δὲ Ἀττικὸν, ὡς καὶ τὸ πότερα ἀντὶ τοῦ πότερον.

418. Ἔσφηλαν] ἔσφαλαν· σφαλῆναι ἐποίησαν.

419. Λόγος τὶς] λόγος τὶς ἐσιν εἰς αὐτὴν μητέρα ἡμῶν, λέγει ἰδεῖν δευτέραν ὁμιλίαν τὴ σῇ καὶ ἐμῇ πατρὸς, ἐλθόντος εἰς τὴν ζωήν. Εἶτα εἶδε τὸν πατέρα ἡμῶν τοῦτον ἐφέσιον λαβόντα τὸ σκῆπτρον, ὅπερ ἔφερέ ποτε αὐτὸς, ὅτε ἦρξε, τανῦν δὲ φέρει ὁ Αἴγισθος, πῆξαι. Καὶ ἐκ τοῦδε τοῦ σκήπτρου ἄνω, εἶδε ἀναβλαστῆσαι βρύοντα θαλλὸν, ᾧ, ἀντὶ τοῦ, ὃ, εἶδε γενέσθαι κατάσκιον πᾶσαν τῶν χθόνα τῶν Μυκηναίων· ἰσέον ὅτι τὸ ἐφέσιον ἁρμόζει καὶ μετὰ τοῦ Ἀγαμέμνονος, ἵνα ᾖ, τὸν δὲ ὄντα ἐφέσιον· ἁρμόζει καὶ μετὰ τοῦ σκήπτρου. Ἵνα ᾖ, εἶτα τόνδε τὸν πατέρα ἡμῶν λαβόντα τὸ ἐφέσιον σκῆπτρον. Ἦγεν τὸ πατρικόν· ὅπερ ὁ Ζεὺς δέδωκε τῇ οἰκίᾳ ἡμῶν ἐκπαλαι.

420. Δευτέραν ὁμιλίαν] ὡς αὖθις αὐτοῦ ἀναζήσαντος, καὶ προσομιλήσαντος. Ὁμιλία δὲ, ἐπὶ τῶν ἐνεμένων· κοινωνία, ἐπὶ τῶν συμμετιχόντων τινός· ἐπὶ δὲ ἡ ἕνωσις καὶ διὰ λόγων γίνεται, καὶ διὰ μίξεως ἀφροδισίων, καὶ δι' ἑτέρων, λέγεται ἡ ὁμιλία καὶ ἐπὶ συγκρίσεως καὶ ἐπὶ διαλέξεως. Ὡμίλησε γάρ τις τινὶ, ἤγουν διελέγεται· καὶ ὁμιλεῖ βιβλίῳ. Ἀντὶ τοῦ εἰς λόγους ἔρχεται. Λόγους γὰρ τὸ βιβλίον ἐμπεριέχει· ὁμιλεῖ δὲ θανάτῳ, ἀντὶ τοῦ ἐνοῦται· καὶ ὁμιλεῖ συμφοραῖς, ἀντὶ τοῦ ἐνοῦται καὶ συγκρίνεται· κοινωνοῦσι δέ τινες, ἢ μεταδιδόντες ἀλλήλοις καὶ μεταλαμβάνοντες παρ' ἀλλήλων φιλίας, ἢ γνώσεως, ἢ τινος τοιούτου τῶν παρ' ἑαυτοῖς, ἢ ἑτέρου τινὸς ἔξω ἑαυτῶν συμμετέχοντες, οἷον τραπέζης, ἢ χωρίων, ἢ τοιούτων τινῶν.

421. Ἐφέσιον] ἐπὶ τὴν οἰκίαν γενόμενον· τετέσιν ἐπ' οἶκον. Ἐφέσιος, ὁ οἰκῶν ἐν ἀλλοτρίᾳ οἰκίᾳ· ὡς παρ' Ὁμήρῳ·

" Ἀλλ' ἐμὲ τὸν δύστηνον ἐφέσιον ἤγαγε δαί-
" μων."

Καὶ ὁ ἔχων οἰκίαν, ὡς παρὰ τῷ αὐτῷ, Τρῶας μὲν λέξασθε ἐφέσιοι ὅσσοι ἔασιν· ἐφέσιος ἁπλῶς καὶ ὁ ἐν οἰκίᾳ ὤν, ὡς ἐνταῦθα· ὁμέσιος δὲ καὶ συνέσιος, ὁ ἐν μιᾷ οἰκίᾳ μεθ' ἑτέρου ὤν.

424. Θαλλὸν] Θαλλὸς καὶ θύρσος τὸ αὐτό· ἔσι δὲ ὁ ἁπαλὸς κλάδος.

426. Ἡνίχ' ἡλίῳ] τοῖς γὰρ παλαιοῖς ἔθος ἦν, ἀποτροπιαζομένοις τῷ ἡλίῳ δύνεσθαι τὰ ὀνείρατα.

Ib. Ἡλίῳ] ἀντὶ τοῦ ἡμέρᾳ· Ἤκουσα (φησὶ) τοῦ ὀνείρου ἡνίκα ἡμέρας γενομένης δύνεσθε αὐτό τινι, κἀκεῖνος ἐμοί.

Δείκνυσι τοὔναρ, ἔκλυον ἐξηγμένον·
Πλείω δὲ τάτων οὐ κάτοιδα, πλὴν ὅτι
Πέμπει με κείνη τῆδε τῇ φόβου χάριν.
Πρὸς νῦν θεῶν σε λίσσομαι τῶν ἐγγενῶν,
Ἐμοὶ πιθέσθαι, μηδ' ἀβελίᾳ πεσεῖν·
Εἰ γὰρ μ' ἀπώσῃ, σὺν κακῷ μέτει πάλιν.

ΗΛΕ. Ἀλλ', ὦ φίλη, τάτων μὲν ὧν ἔχεις χεροῖν,
Τύμβῳ προσάψῃς μηδέν· οὐ γάρ σοι θέμις,
Οὐδ' ὅσιον, ἐχθρᾶς ἀπὸ γυναικὸς ἰσάναι
Κτερίσματ', οὐδὲ λουτρὰ προσφέρειν πατρί·
Ἀλλ' ἢ πνοαῖσιν, ἢ βαθυσκαφεῖ κόνει
Κρύψόν νιν, ἔνθα μή ποτ' εἰς εὐνὴν πατρὸς
Τάτων πρόσεισι μηδέν· ἀλλ' ὅταν θάνῃ,
Κειμήλι' αὐτῇ ταῦτα σωζέσθω κάτω.
Ἀρχὴν γὰρ, εἰ μὴ τλημονεστάτη γυνὴ

Ib. Ἠνίχ' ἡλίῳ] ἔθος ἦν τοῖς παλαιοῖς, ὅπότε καθ' ὕπνους ὄναρ δεινὸν θεάσαιντο, ἅμα πρωὶ πρὸς τὸν ἥλιον λέγειν, ἵν', ἐπειδὴ ἐναντίος ἔτός ἐστι τῇ νυκτὶ, ἀποτροπὴν ἐργάσηται τούτου.

427. Ἐξηγμένα] ἀντὶ τοῦ διηγημένα. Ἑρμηνεία, συνθήκη λόγου δηλοῦσά τι, καὶ ἡ τῶν τυχόντων διασάφησις. Ἐξηγήσις δὲ, διασάφησις θείων· διήγησις δὲ, ἡ ἁπλῶς ἀφήγησις.

432. Εἰ γάρ μ' ἀπώσῃ] εἰ γάρ νῦν (φησὶ) δεομένην σε ἀπώσῃ με, κακῶς σοι τινὸς γενομένης μετὰ ταῦτα, αὐτὴ μετελεύσῃ με, καὶ αἰτιάσεις μετά σε γενέσθαι. Ἄλλως· μέτει, ἀντὶ τοῦ κολακεύσεις. Μετέρχομαι, τὸ ὑπέρχομαι, καὶ κολακεύω, καὶ τὸ κολάζω.

433. Ἀλλ', ὦ φίλη] συμβουλὴ Ἠλέκτρας πρὸς Χρυσόθεμιν, ἵνα ἀπορρίψῃ ἃ φέρει δῶρα πρὸς τύμβον πατρός.

434. Οὐ γάρ σοι θέμις] ἵνα μὴ ἀποτρέψῃ, εἴτι κακὸν μέλλει γενέσθαι ἀπὸ τῶν ὀνείρων. Εὐνὴν δὲ νῦν, τὸν τάφον. Θέμις, τὸ εὔνομον. τὸ δίκαιον. ὅμως ἀμφότερα ἐπὶ θεῷ, δίκαιον δὲ ἐπὶ ἀνθρώπου.

Ib. Προσάψῃς μηδὲν] ἀντὶ τοῦ, μὴ προσάψῃς, ἴσχυε ἀναθῇς. Κρεμάσῃς, προσιγγίσῃς, καὶ προσαρτίσῃς.

436. Κτερίσματ'] Κτερίσματα λέγονται τὰ ἐπὶ τοῖς νεκροῖς θύματα· ἔχουσι δὲ τὴν ἐτυμολογίαν, ἀπὸ τοῦ χέειν αὐτὰ κάτω τῆς ἐρας, ἤγουν τῆς γῆς.

437. Βαθυσκαφεῖ κόνει] εἰς βάθος ὀρυγμένῃ· πρὸς μὲν τὸ βαθυσκαφεῖ κόνει ἁρμοδίως λέγεται τὸ κρύψον· πρὸς δὲ τὸ πνοαῖς οὐ δύνανται ἁρμόσαι. Δεῖ ἓν συνυπακούειν ἔξωθεν ῥῆμα κατὰ ἀναλογίαν, ἢ τὸ ῥίψον, ἢ τὸ δὸς, ἤτοι τῶν τοιούτων. Καὶ ἐν ἑτέροις τοῦτο γίνεται πολλοῖς, ὡς παρ' Ὁμήρῳ·

——————— "ἧχι ἑκάστῳ
"Ἵπποι ἀεσσίποδες καὶ ποικίλα τεύχε' ἔ-
"κειτο."

Οὐ γὰρ οἱ ἵπποι ἔκειντο (ἵν' ἀπὸ κοινῆς τὸ ἔκειντο λέγηται, μετατετυπωμένον ἀπὸ τοῦ ἔκειτο) ἀλλ' εἰστήκεσαν.

440. Κειμήλι'] Κειμήλια λέγονται, τὰ ἐναπόθετα χρήματα· Ἔχουσι δὲ τὴν ἐτυμολογίαν, ἀπὸ τοῦ κεῖσθαι καὶ μὴ τὸν ἥλιον ὁρᾶν.

441. Εἰ μὴ τλημονεστάτη] καθόλου (φησὶν) εἰ μὴ τολμηροτάτη πασῶν ἐτύγχανεν, οὐκ ἂν

Πασῶν ἔβλασε, τάσδε δυσμενεῖς χοὰς
Οὐκ ἄν ποθ', ὅν γ' ἔκτεινε, τῷδ' ἐπέσχεφε.
Σκέψαι γὰρ εἰ σοι προσφιλῶς αὐτῇ δοκεῖ
Γέρα τάδ' οὖν τάφοισι δέξασθαι νέκυς,
Ὑφ' ἧς θανὼν ἄτιμος, ὥστε δυσμενὴς,
Ἐμασχαλίσθη, κἀπὶ λετροῖσιν κάρα
Κηλῖδας ἐξέμαξεν· ἆρα μὴ δοκεῖς

πστι ταῦτα ἔπραττεν ἐπὶ τιμῇ τῇ πατρὸς, ὃν αὐτὴ ἀνεῖλεν. Εἰκὸς ἦν αὐτὴν τοῦτο ἐπί τινι λυσιτελοῦντι πράττειν· ᾧ μὴ ὑπεργήσῃς σύ.

Ib. Εἰ μὴ τλημ.] Εἰ μὴ γὰρ κατὰ τὴν ἀρχὴν ἐγένετο τλημονεστάτη γυνὴ πασῶν γυναικῶν, οὐκ ἂν ποτε ἔκτεινε τὸν ἄνδρα αὐτῆς, ὃν ἔκτανεν. Ἀλλ' ἐδὴ ἔσχεφεν ἐπὶ τῷδε τῷ τάφῳ αὐτῇ τάσδε τὰς δυσμενεῖς χοάς. Ἤ ὅτας· εἰ μὴ γὰρ κατὰ τὴν ἀρχὴν ἐγένετο τλημονεστάτη γυνὴ πασῶν τῶν γυναικῶν, ὅτι ἦγεν ἀπὸ σῶν τῶν γυναικῶν, οὐκ ἂν ποτε ἐπέσχεφε, καὶ ἐπεκόσμει τῷδε τῷ πατρὶ ἡμῶν καὶ ἀνδρὶ αὐτῆς, τάσδε τὰς δυσμενεῖς χοάς, ὃν τινα ἔκτανε.

444. Προσφιλῶς] τὸ αὐτῇ, ἢ πρὸς τὸ σοὶ συντακτέον, ἵν' ᾖ ἐκ παραλλήλου αὐτῇ σοί· ἢ πρὸς τὸ γέρα, ὥτω, τὰ γέρα αὐτῇ, ἦγεν αὐτῆς· ἢ πρὸς τὸ προσφιλῶς, ἵν' ᾖ, προσφιλῶς αὐτῇ, ἦγεν ἀποδεκτῶς αὐτῇ, καὶ ὡς αὐτὴ βούλεται.

Ib. Εἴ σοι προσφιλῶς αὐτῇ] σκέψαι γὰρ εἰ σοὶ αὐτῇ δοκεῖ ὁ νέκυς δέξασθαι ἐν τοῖς τάφοις προσφιλῶς τάδε τὰ δῶρα.

447. Ἐμασχαλίσθη] ἔθος ἦν τοῖς παλαιοῖς, ἡνίκα τινὰ διεχρήσαντο, ἀκρωτηριάζειν αὐτὸν, καὶ ὑπὸ τῆς μασχάλης ταῦτα τιθέναι. Τοῦτο δὲ ἐποίουν ἵνα ἀνίσχυρον αὐτὸν ἐργάζωνται διὰ τῆς τῶν εἰκρωτηρίων τομῆς πρὸς τὴν αὐτῶν ἄμυναν, ἵν οἱ νεκροὶ τοὺς ζῶντας ἀμύνωνται, Ἐρινῦς αὐτοῖς ἐπιπέμποντες· ἃ μόνον δὲ ταῦτα ἐποίουν, ἀλλὰ καὶ τὸ ξίφος, δι' οὗ ἡ σφαγὴ ἐγίνετο, ἀπέματτον πρὸς τὴν τοῦ σφαγέντος κεφαλήν.

Ib. Ἐμασχαλίσθη] ὑπὸ τοὺς μασχάλας ἔλαβε τὰ ἄκρα, ἀντὶ τοῦ ἠκρωτηριάσθη, ἢ ἐπεὶ εἰώθασαν εἰς τοὺς κεφαλοὺς τῶν ἀναιρεμένων ἀποκόπτειν τὰ ξίφη, ὥσπερ ἀποτροπιαζόμενοι τὸ μῦσος τὸ ἐν τῷ φόνῳ· κάρα δὲ, κατὰ τὴν κεφαλὴν ἑαυτοῦ σημαίνοντι. Τὸ δὲ ἐξέμαξεν, ἐπὶ τοῦ Ἀγαμέμνονος, ὃς ἐμασχαλίσθη ὑπὸ τῆς Κλυταιμνήστρας. Καὶ τὸ κάρα αὐτοῦ, τὰς κηλῖδας τέκτων τὰς ἐπὶ τῷ φόνῳ ἐξέμαξεν. Οὐ δεῖ δὲ διαφωνίαν δοκεῖν εἶναι πρὸς τὸν Ὅμηρον, ἐπεί φησιν ἐκεῖνος·

" Δειπνίσσας, ὥς τίς τε κατέκτανε βοῦν ἐπὶ
" φάτνῃ."

Ἥκει γὰρ τὰ ὅλα συμφωνεῖν τῷ πράγματι. Τὰ γὰρ κατὰ μέρος ἐξουσίαν ἔχει ἕκαστος ὡς βούλεται πραγματεύσασθαι, εἰ μὴ τὸ πᾶν βλάπτει τῆς ὑποθέσεως. Ἄλλως· εἰώθασαν οἱ δρῶντες ἐμφύλιον φόνον, ἀκρωτηριάζειν τὰς ἀναιρεθέντας, ἐκ παντὸς μέρους τοῦ σώματος ἀποταμνόμενοι, καὶ περιάπτειν ἑαυτοῖς τὰ ἄκρα συνείροντες· διὰ τούτων ὥσπερ τὴν δύναμιν ἐκείνων ἀφαιρούμενοι διὰ τὸ μὴ παθεῖν ἐς ὕστερόν τι δεινὸν παρ' ἐκείνων. Ἐφόρουν δὲ εἰς τὰς μασχάλας τὰ ἄκρα· ὃ καὶ μασχαλισθῆναι ἔλεγον. Ἄλλως· ἐπὶ ταῖς καθάρσεσι τῶν φονευθέντων τὰ ἄκρα ἔτεμνον, καὶ περὶ τὰς μασχάλας αὐτῶν ἐκρέμαζον αὐτὰ, ἵνα (φασὶν) ἀσθενεῖς γένοιντο πρὸς τὸ ἀντιτίσασθαι τὸν φονέα. Καὶ Ἀπολλώνιος·

" Ἐξάρχματα τέμνε θανόντος, ὁ Ἰάσων τῷ
" Ἀφύρτᾳ."

448. Ἆρα μὴ] τὸ μὴ ἐνταῦθα παρέλκον ἐστὶν· ἀρκεῖ γὰρ εἰς τὴν ἔννοιαν τὸ λόγῳ μόνον τὸ ἆρα δοκεῖς αὐτῇ Κλυταιμνήστρᾳ τῇ μητρὶ ἡμῶν φέρειν ταῦτα τὰ κτερίσματα λυτήρια τοῦ φόνου; Ἀποκρ. οὐκ ἔστι. Ἀντὶ τοῦ ἀδάμως.

Ib. Κηλῖδας ἐξέμαξεν] ἢ τῇ ἑαυτῶν κεφαλῇ ἀπέμασσον τοῦ ξίφους τὰς κηλῖδας, ἢ τῇ τὰ φονευομένῳ· ὥσπερ τὰς ἐπὶ τῷ μύσει κηλῖδας ἀποτρεπόμενοι.

Λυτήρι' αὐτῇ ταῦτα τῷ φόνῳ φέρειν;
Οὐκ ἔστιν· ἀλλὰ ταῦτα μὲν μέθες· σὺ δὲ
Τεμοῦσα κρατὸς βοστρύχων ἄκρας φόβας,
Κἀμοῦ ταλαίνης (σμικρὰ μὲν τάδ', ἀλλ' ὅμως
Ἄ χω) δὸς αὐτῷ τήνδ' ἀλιπαρῆ τρίχα,
Καὶ ζῶμα τοὐμὸν, ἀχλιδαῖς ἠσκημένον.
Αἰτοῦ δὲ προσπίτνουσα, γῆθεν εὐμενῆ
Ἡμῖν ἀρωγὸν αὐτὸν εἰς ἐχθροὺς μολεῖν·
Καὶ παῖδ' Ὀρέσην ἐξ ὑπερτέρας χεροὸς
Ἐχθροῖσιν αὐτοῦ ζῶντ' ἐπεμβῆναι ποδί,
Ὅπως τολοιπὸν αὐτὸν ἀφνεωτέραις

450. Ἀλλὰ ταῦτα μὲν μέθες] προοικονομικῶς ἀποστέλλει αὐτὴν εἰς τὸν τάφον ἐπὶ τὸ εὑρεῖν τὸν βόστρυχον Ὀρέστου.

453. Ἀλιπαρῆ τρίχα] περιπαθῶς μὲν, τὸ τῆς πενίας· τὸ δὲ ἀλιπαρῆ, ἀντὶ τοῦ αὐχμηράν. Ἐν δὲ τῷ ὑπομνήματι, λιπαρῆ· ὅ ἐστιν, ἐξ ἧς αὐτὸν λιπαρήσομεν, ὡς εἰ ἔλεγεν ἱκέτιν τρίχα.

Ib. Ἀλιπαρῆ τρίχα] τρίχες κεφαλὴ λέγεται, οὐχὶ κεφαλὴ τριχῶν· ἢ γὰρ ὥσπερ ἡμέρα ἡλίᾳ λέγεται, καὶ τὸ ἀνάπαλιν ἥλιος ἡμέρᾳ λέγεται, ἐπεὶ διὰ τὴν ἡμέραν ὁ ἥλιος ἐγένετο, καὶ ἕνεκα ἐστὶν ἡμέρα. ποθεῖ ἓν ὁ ἥλιος τὴν ἡμέραν γεγονὼς, διὰ τοῦτο καὶ λέγεται ἥλιος ἡμέρας· ἡ δὲ κεφαλὴ ποιεῖ μὲν τρίχας. Οὐ μὲν δ' αὐτὸ τοῦτό ἐστιν ἡ κεφαλὴ, ἦγουν διὰ τὸ ποιεῖν τρίχας. Οὐδ' ὁ προηγούμενος σκοπὸς τῆς κεφαλῆς ἐστιν ἕνεκα. Διὸ καὶ λέγεται ἡ κεφαλὴ τῶν τριχῶν· καὶ ἐπὶ μὲν τῶν ποιούντων ἕνεκα· ἐπὶ δὲ τῶν γινομένων δεῖ σκοπεῖν· ἔοικεν ἄν, ἅπαντα τὰ γινόμενα οἷς γίνεται τούτων λέγεσθαι. Οἷον ἡ θύρα τῷ πρίονι γίνεται ἢ τῷ σκεπάρνῳ. Οὐ μὴν ἡ θύρα τοῦ σκεπάρνου λέγεται, ἢ τοῦ πρίονος· ἢ γὰρ αὐτὸ δι' ἑαυτὸ τὸ σκέπαρνον ποιεῖ τὴν θύραν, ἵν' ᾖ ἡ θύρα τοῦ σκεπάρνου· ἀλλ' ὁ ἐργαζόμενος, ἄλλος ἐστὶν, ἐργαλείῳ χρώμενος τῷ σκεπάρνῳ. Ἦγουν, ὁ τέκτων, ἢ λέγεται ἡ θύρα· λέγεται δὲ καὶ τοῦ οἴκου. Ὅτι ἕνεκα τοῦ οἴκου γίνεται· καὶ τοῦ κυρίου τοῦ οἴκου, ὡς δεσπόζοντος. Καθόλου δὲ τὰ λεγόμενα τινὸς, ἢ ὡς πρός τι λέγεται, ὡς πατὴρ υἱοῦ. Ἢ ὡς μέρη, ὡς ἡ χεὶρ τοῦ ἀνθρώπου. Ἢ ὡς ὕλα· ὡς ὁ λαὸς τοῦ Θεοῦ. Ἢ ὡς δεσπόζοντα, ὡς ὁ Θεὸς τῶν ἀνθρώπων· καὶ ὁ βασιλεὺς τοῦ λαοῦ. Ἢ ὡς κτήματα, ὡς τὸ ἔνδυμα τοῦ δεῖνος. Ἢ ὡς γινόμενα ὑπό τινος· ὡς ἡμέρα ἡλίᾳ. Ἢ ὡς γινόμενα διά τι, καὶ ποιοῦντα ἐκεῖνο δι' ὃ ἐγένοντο· ὡς ἥλιος ἡμέρας. Ἢ ὡς περιέχοντα· οἷον πόδι τὸ πλῆθος, τοσούτων ἀνθρώπων ἐστίν. ἦγουν, τοσοῦτοι ἄνθρωποι περιέχει· ἢ ὡς περιεχόμενα, οἷον τοσοῦτοι ἄνθρωποι τούτῳ τῷ πλήθει, ἦγουν, τοσοῦτοι περιέχονται ὑπὸ τούτου τοῦ πλήθους. Ἢ ὡς ἐπέχοντα, οἷον ὁ δρόμος ὅτος πέντε σταδίων ἐστί, ἦγουν, τοσούτους σταδίους ἐπέχει, ἢ ὡς ἐπικρατούμενα, οἷον τοσοῦτοι σάδιοι ἐπικρατοῦνται ὑπὸ τούτου τοῦ δρόμου. Καθὸ λέγεται καὶ ὁ δεῖνα τοσούτων ἐτῶν. Ἦγουν τοσαῦτα ἔτη ἡ ζωὴ αὐτοῦ ἐπέχει. Καὶ τὰ ἑπτὰ τοῦ δεῖνος, ἦγουν, ἃ ἐπέχεται ὑπὸ τῆς ζωῆς αὐτοῦ.

454. Καὶ ζῶμα τοὐμὸν] συμφωνον τοῦτο τῷ, ὧδε μὲν αἰσχρῶς σὺν στολῇ· ζῶμα δὲ νῦν τὴν ζώνην δηλοῖ, ἢ τὸ ἔνδυμα· ἵνα τούτῳ σίφῃ τὸν τάφον ἀντὶ μίτρας· δίδωσι γὰρ τὸ ζῶμα ἀντὶ τῆς ταινίας.

457. Ἐξ ὑπερτέρας] ἀντὶ τοῦ ἰσχυροτέρας, μετὰ δυνάμεως μείζονος.

458. Ἐπεμβῆναι] ἦγουν, λαξ ἐπεμπησῆσαι, καὶ ἐπιτεθῆναι.

459. Τολοιπὸν] ἦγουν κατὰ τὸ ἐπίλοιπον τοῦ χρόνου, τουτέστι, τὸ ἔμπροσθεν.

461. Οἶμαι

Χερσὶ ςέφωμεν ἢ τανῦν δωρώμεθα·
Οἶμαι μὲν ἔγωγ', οἶμαί τι κἀκείνῳ μέλον,
Πέμψαι τάδ' αὐτῇ δυςπρόσοπτ' ὀνείρατα·
Ὅμως δ', ἀδελφὴ, σοί γ' ὑπάργησον τάδε
Κἀμοί τ' * ἀρωγὰ, τῷ τε φιλτάτῳ βροτῶν
Πάντων ἐν ἅδῃ κειμένῳ κοινῷ πατρί.

ΧΟΡ. Πρὸς εὐσέβειαν ἡ κόρη λέγει· σὺ δὲ
Εἰ σωφρονήσεις, ὦ φίλη, δράσεις τάδε.

ΟΡΕ. Δράσω· "τὸ γὰρ δίκαιον οὐκ ἔχει λόγον
"Δυοῖν ἐρίζειν, ἀλλ' ἐπισπεύδειν τὸ δρᾶν."
Πειρωμένῃ δὲ τῶνδε τῶν ἔργων ἐμοὶ
Σιγὴ παρ' ὑμῶν πρὸς θεῶν ἔσω, φίλαι·
Ὡς εἰ τάδ' ἡ τεκοῦσα πεύσεται, πικρὰν
Δρκῶ με πεῖραν τήνδε τολμήσειν ἔτι.

ΕΠΩΔΙΚΑ. ΣΤΡΟΦΗ.

ΧΟΡ. Εἰ μὴ ἐγὼ παράφρων

* Aldus, ἐμοί τ'.

461. Οἶμαι μὲν] ἤγων, ὑπολαμβάνω ὅτι διὰ φροντίδος ἐςὶ κἀκείνῳ τῷ πατρὶ ἡμῶν Ἀγαμέμνονι, πέμψαι ταῦτα τὰ δυςθέατα ὀνείρατα τῇ μητρὶ ἡμῶν Κλυταιμνήςρᾳ. Ἤγων, οἶμαι μὲν ἔγωγε, οἶμαι ὅτι ἦν ἐκείνῳ τῷ πατρὶ ἡμῶν τι μέλον, ἤγων, τίς ποτε φροντὶς, πέμψαι τάδε τὰ δυςπρόσοπτα ὀνείρατα αὐτῇ τῇ μητρὶ ἡμῶν, Κλυταιμνήςρᾳ δηλονότι.

466. Πρὸς εὐσέβειαν] ἔςιν ὅτε τὴν πρὸς μητ' ὀνόματος κειμένην καὶ αἰτιατικῇ συνταςομένην, ἀντὶ ἐπιῤῥήματος λαμβάνουσιν, ὡς τὸ, μηδὲν πρὸς ὀργὴν, ἀντὶ τοῦ ὀργίλως· καὶ πρὸς ἀξίαν· καὶ ἐνταῦθα πρὸς εὐσέβειαν, ἀντὶ τοῦ εὐσεβῶς.

468. Τὸ γὰρ δίκαιον οὐκ ἔχει λόγον] οὐκ ἔχει λόγον τὸ φιλονικεῖν περὶ τοῦ δικαίε, ὥςτε περὶ αὐτοῦ δύο ὄντας ἐρίζειν· δεῖ γὰρ τὸν ἕτερον τῷ ἑτέρῳ πείθεσθαι· ἢ τὸ, οὐκ ἔχει λόγον, ἀντὶ τοῦ ἀ παρέχει πρόφασιν. Ἄλλως· ἀ διςαγμὸν (φησὶ) καὶ ἀμφιβολίας προσδέχεται τοῖς δύο, πότερον δεῖ τούτων ποιεῖν ἢ προαιρεῖσθαι.

469. Ἀλλ' ἐπισπεύδειν] ἀλλὰ παρέχει σπεύδειν ἐπὶ τὸ δρᾶν. Σπεύδω ἐπὶ τόδε, ἐπισπεύδω δὲ ἕτερον, ἤγων ἐπείγω.

470. Πειρωμένῃ] Ἤγων, ἀπτομένῃ καὶ ἀρχομένῃ τῶνδε τῶν ἔργων ἃ εἶπεν ἡ Ἠλέκτρα ἐμοὶ, ἔςω πρὸς θεῶν σιγὴ παρ' ὑμῶν, ὦ φίλαι. Ἰςέον ὅτι ὅσα εὐλαβὴς ἡ Χρυσόθεμις, ἀξιοῖ τὸν χορὸν κρύπτειν τὰ γινόμενα ἔργα. Διὸ καί φησι, ὦ φίλαι, πρὸς θεῶν ἔςω σιγὴ παρ' ὑμῶν, ἐμοὶ τῇ πειρωμένῃ τῶνδε τῶν ἔργων· τυτέςιν, ἔςω κρύφις παρ' ὑμῶν, ἐμοὶ τῇ ἐπιχειρέσῃ τῶνδε τῶν ἔργων· ἤγων, ζητῶ γενέσθαι σιγὴν παρ' ὑμῶν, ἵνα ἐμοῦ τῆς ἐπιχειρέσης τῶνδε τῶν ἔργων· ἤγων, σιωπήσατε ταῦτα τὰ ἔργα, ἃ ἐπιχειρῶ ποιεῖν ὅτι εἰ ἡ τεκοῦσα πεύσεται καὶ μαθήσεται ταῦτα, δοκῶ πως εἰς τὸ ἔπειτα μέλλω μέμψασθαι ἐμὲ, ἤγων, ἐμαυτὴν, ὅτι ἐτόλμησα ἐργάσασθαι τήνδε τὴν πεῖραν πικράν.

474. Εἰ μὴ ἐγὼ παράφρων] καταγνόσας ὁ χορὸς ἀπὸ τοῦ ὀνείρε, ὡς ταχέως οἱ φονεῖς ὑπὸ τῆς

Μάντις ἔφυν, καὶ γνώμας
Λειπομένα σοφᾶς,
Εἶσιν ἃ πρόμαντις
Δίκα, δίκαια φερομένα
Χεροῖν κράτη· μέτεισιν, ὦ
Τέκνον, ἐ μακρᾶ χρόνε·
Ὑπεσί μοι θράσος,
Ἀδυπνόων κλύεσαν
Ἀρτίως ὀνειράτων·
Οὐ γάρ ποτ' ἀμναστεῖ γ' ὁ φύσας
Ἑλλάνων ἄναξ,
Οὐδ' ἃ παλαιὰ χαλκόπληκτος
Ἀμφήκης γένυς,

κῆς δίκης τιμωρηθήσονται, προμαντευόμενος ὅθεν φησὶ πρὸς τὴν Ἠλέκτραν, ὦ τέκνον, ὑπεσέ μοι θράσος, ἦγεν θαῤῥῶ, εἰ μὴ ἔφυν καὶ ὑπάρχω ἐγὼ μάντις παράφρων καὶ λειπομένη καὶ ἐσερημένη γνώμης σοφῆς, ἦγεν διανοίας φρονίμε· ἦγεν εἰ μὴ ἀνοήτως μαντεύομαι καὶ ἐσέρημαι γνώσεως φρονίμε, εἶσι καὶ ἐλεύσεται ἡ δίκη ἡ πρόμαντις, καὶ ἡ διὰ σημείων τινῶν προμαντευομένη, καὶ δεικνύσα τὸ μέλλον, φερομένη ἐν ταῖν χεροῖν κράτη δίκαια· ἦγεν κατὰ τῶν φονέων τᾶ σᾶ πατρὸς δικαίαν ἐξεσίαν καὶ δύναμιν φερομένη, τᾶτ' ἐσι, δικαίως αὐτὲς μετὰ δυνάμεως τιμωρήσεσα, μέτεισι καὶ μετελεύσεται, καὶ τιμωρήσεται τινὰ κλύσαν, καὶ ἀκύσασαν ἀρτίως καὶ πρὸ ὀλίγε ὀνειράτων ἡδυπνόων καὶ εὐφραντῶν ἡμῖν, ἐκ ἐπὶ μακρᾶ χρόνε, ἀλλὰ ταχέως· ἦγεν, ταχέως τιμωρήσεται Κλυταιμνήσραν, ἥτις εἶδε τὰ ὀνείρατα· τᾶτο δὲ ὅμοιόν ἐσι τῷ παρ' Ἀριστοφάνει,

"Ὁρῶ τιν' ἐπὶ τᾶ βήματος καθεδόμενον·"

καὶ τῷ,

"Ἥκει τῷ κακὸν, δώσει τὶς δίκην."

478. Δίκαια φερομένα] δίκαια φερομένη κράτη χεροῖν. Ἦγεν ἴσχυν δικαίαν ἐπιφερομένη διὰ τῶν χειρῶν.

479. Μέτεισιν] μέτεισι, φησὶ, παρέχεσα τέτοις δύναμιν ὡς χειρώσασθαι τὰς ἐχθράς. Ἄλλως· μέτεισι, κολάσει, ἐ διὰ μακρᾶ χρόνε.

481. Ὑπεσί μοι] οἱ γράφοντες, Ὑπεσί μοι θάρσος, ἀμαθεῖς τῶν μέτρων. Διὰ τᾶτο θράσος χρὴ γράφειν, ὡς καὶ ἔν τινι τῶν παλαιῶν εὕρηται, ἵν' οἰκεῖον ᾖ τὸ κῶλον τῷ τῆς ἀντιςροφῆς· Εἰ δ' ἄλλο μὲν σημαίνει θράσος, ἄλλο δὲ τὸ θάρσος, μὴ θαυμάσῃς, πολλὰ γὰρ τοιαῦτα καινοτομᾶσιν οἱ ποιηταὶ, μεταθέντες τὰ σύμφωνα, καὶ μεταπλάττοντες τὰς λίξεις, διὰ τὴν τᾶ μέτρε ἀναγκην. Καὶ δηλοῖ τὸ κάρτος καὶ τὸ πραδία, καὶ τὰ τοιαῦτα.

484. Οὐ γάρ ποτ' ἀμναστεῖ] ἐ γὰρ ἀμνημονεῖ (φησὶ) τῶν τολμηθέντων καθ' ἑαυτᾶ ὁ βασιλεὺς, ἀλλ' ἐπεξελεύσεται κατὰ τῶν ἐχθρῶν.

486. Χαλκόπληκτος] ἀπὸ κοινᾶ τὸ ἀμνησεῖ· οὐδ' ἀμνημονεῖ (φησὶν) ἡ χαλκόπληκτος γένυς, ἡ ἑλᾶσα αὐτὸν, ἀλλὰ καὶ αὐτὴ τιμωρὸς ἥξει κατὰ τῶν δρασάντων· χαλκόπληκτος δὲ λέγεται ὑπὸ χαλκᾶ τυπηείς· ἐνταῦθα δὲ καλκόπληκτος γῆνυς, ἡ ὑπὸ χαλκᾶ ἠλασμένη. Πάλαια δὲ ἀναφέρεται πρὸς τὴν πρᾶξιν, ἥτις πάλαι ἐγένετο.

Ib. Ἁ παλαιὰ γένυς] Ἀντὶ τᾶ, ὁ παλαιὸς πέλεκυς· ἀπὸ τᾶ σώματος λέγει ὅλον τὸν πέλεκυν·

Ἃ νιν κατέπεφνεν αἰ-
σχίσαις ἐν αἰκίαις.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ.

Ἦξει δὲ καὶ πολύπους
Καὶ πολύχειρ, ἃ δεινοῖς
Κρυπτομένα λόχοις,
Χαλκόπους Ἐριννύς.
Ἄλεκτρ', ἄνυμφα γὰρ ἔπεβα
Μιαιφόνων γάμων ἁμιλ-
λήμαθ' οἷσιν ἁ Θέμις
Πρὸ τῶνδέ τοι μ' ἔχει,
Μήποτε, μήποθ' ἡμῖν
Ἀψεγὲς πελᾶν τέρας
Τοῖς δρῶσι καὶ συνδρῶσιν.
Ἦτοι μαντεῖαι βροτῶν
Οὐκ εἰσὶν ἐν δεινοῖς ὀνείροις,
Οὐδ' ἐν θεσφάτοις,
Εἰ μὴ τόδε φάσμα νυ-

λεκυν· παλαιὸν δὲ λέγει, ἀναφέρων πρὸς τὴν πρᾶξιν, ἥ τις πάλαι ἐγένετο.

489. Αἰκίαις] ὕβρεσιν· αἰκία, ὕβρις, ἀπὸ τοῦ μὴ ἑοικέναι· ἀφ' ἧς καὶ τὸ αἰσχρὸν· Γένυς δὲ, εἶδος πελέκεως.

497. Πρὸ τῶνδέ τοι μ' ἔχει] τὸ τοι, σύνδεσμος παραπληρωματικός. Λείπει δὲ τὸ ἐλπὶς, ἡ θάρσος με ἔχει, μὴ πρὸ τούτων τῶν προειρημένων (Αἴγισθον φησὶ καὶ Κλυταιμνήστραν) τοῦτο τὸ ὄναρ ἄψεκτον ἡμῖν προσπελάζειν· ἀλλ' ἀκεσόμεθα ψεγομένῃ αὐτῇ παρὰ τῶν θεασαμένων αὐτὸν, λεγόντων ὅτι κακῶν ἦν σημαντικόν. Ἄλλως· Θαρρῶ ὅτι τοῖς δρῶσι ταῦτα τὰ ἄθικα καὶ συνδρῶσιν αὐτοῖς οὐκ ἔσται ἄψεκτος ὁ ὄνειρος· παθόντες γὰρ ψέξουσι τὸ ὀφθέν. Ἄλλως· ὑπὲρ τῶνδε ἔχει ἐμὲ τοῦτο μή ποτε πελᾶν ἦγον πλησιάζειν ἡμῖν τοῖς δρῶσι, καὶ τὰ ἑξῆς· τὸ δὲ τέρας ἀντὶ τοῦ σημείου.

499. Τέρας] τὸ τοῦ ὀνείρου τέρας λέγει.

500. Τοῖς δρῶσι καὶ συνδρῶσιν] ὑμῖν ταῖς δρώσαις ὑπὲρ Ἀγαμέμνονος, καὶ ἡμῖν ταῖς, συνδρώσαις καὶ συναχθομέναις.

501. Ἦτοι μαντεῖαι] ἢ μαντεῖαι ἀνθρώπων οὐκ εἰσὶν ἐν ὀνείροις δεινοῖς, ἀντὶ τοῦ ἀληθεύουσιν, οὐδὲ ἐν θεσφάτοις, ἤγουν χρησμοῖς ἀληθεύουσιν, εἰ μὴ τὸ φάσμα τόδε τῆς νυκτὸς εὖ κατασχήσει, ἀντὶ εὖ ἕξει.

Ib. Ἦτοι μαντεῖαι] ἦγον εἰ μὴ ταχέως δώσουσι δίκην, ὥσπερ ὁ ὄνειρος ὑποτίθεται, ἃ χρὴ τὸ ἀπὸ τοῦδε ὀνείρασι προσέχειν, καὶ ἐκ χρησμῶν τὸ μέλλον ἐσεσθαι προορᾶν.

502. Ἐν δεινοῖς ὀνείροις] τοῖς ἐκφοβοῦσι τοὺς ὁρῶντας ὅταν ὦσι δεινοί.

503. Θεσφάτοις] τοῖς τῶν ὀνείρων.

505. Κυ]

κτὸς εὖ κατασχήσει.

ΕΠΩΔΟΣ.

Ὦ Πέλοπος ἀ πρόσθεν
Πυλύπονος ἱππεία,
Ὡς ἔμολες αἰανὴ
Τᾶδε γᾶ.
Εὖτε γὰρ ὁ ποντισθεὶς
Μυρτίλος ἐκοιμάθη
Παγχρύσων δίφρων
Δυστάνοισιν αἰκίαις
Πρόρριζος ἐκριφθεὶς *,
Οὔτις πω
Ἔλειπεν ἐκ τᾶδ' οἴκω
Πυλύπονος αἰκία.

ΙΑΜΒΟΙ.

ΚΛΥ. Ἀνειμένη μὲν (ὡς ἔοικας) αὖ πρέφῃ·
Οὐ γὰρ πάρες Αἴγισθος, ὅς σ' ἐπείχ' ἀεὶ

* TURN in marg. ἐκριφεὶς.

505. Εὖ κατασχήσει] ἐ τοῖς ἐωρακόσιν, ἀλλὰ τῇ Ἠλέκτρᾳ.

506. Ὦ Πέλοπος] οἷον ἦν καὶ τὸ πρῶτον, πολύφθορόν τε δῶμα Πελοπιδῶν τόδε· φησὶ δὲ Φερεκύδης ὅτι Πίλοψ νικήσας τὸν ἀγῶνα, καὶ λαβὼν τὴν Ἱπποδάμειον, ὑπόστριφιν ἐπὶ τὴν Πελοπόννησον μετὰ τῶν ὑποπτέρων ἵππων καὶ τοῦ Μυρτίλου. Καθ' ὁδὸν δὲ καταλαβὼν αὐτὸν προϊόντα πρὸς τὸ φιλῆσαι αὐτὴν, ἔρριψεν εἰς θάλασσαν.

507. Πυλύπονος ἱππεία] πολύπονος γενομένη πᾶσιν Ἀργείοις· καὶ ἑρμηνεύει αὐτό, λέγων ὡς ἔμολες αἰανὴ τᾶδε γᾶ· αἰανὴ δὲ, θρηνητική. Ἐξ ἧς γίνεται αἰ, αἴ. Ἱππασία παρὰ τοῖς κοινοῖς· ἱππεία δὲ καὶ ἱππασύνη παρὰ τοῖς ποιηταῖς.

Ib. Πυλύπονος ἱππεία] πυλύπονος χρὴ γράφειν ἐνταῦθα καὶ ἐν τῷ ιβ' κώλῳ, ἵν' ᾖ παιωνικὰ τὰ κῶλα, ὡς καὶ τὰ λοιπά.

508. Αἰανὴ] Ἀπὸ τοῦ αἰανὸν τὸ ποικίλον καὶ δόλιον. Λέγεται δὲ ἔτω καὶ τὸ σκοτεινόν· αἰανὴ γῆν, ποικρὰ καὶ ἐπώδυνος καὶ σκοτεινὴ καὶ θλιβερὰ ἐπῆλθες ἐν ταύτῃ τῇ ἡμετέρᾳ γῇ.

510. Εὖτε γὰρ ὁ ποντισθεὶς] ὁ νῦς τοιοῦτός ἐστιν, ἀφ' οὗ ὁ Μυρτίλος ἀπέθανεν, ὃ διέλιπεν αἰκία τὺς πολυπτήμονας δόμους. Ὁ γὰρ Ἑρμῆς πατὴρ Μυρτίλου ἐμήνισε τοῖς Πελοπίδαις.

513. Αἰκίαις] αἰκισμοῖς, ὕβρεσι.

514. Πρόρριζος] ἀντὶ τοῦ παντάπασιν.

516. Ἐκ τᾶδ' οἴκω] ἐπεὶ καὶ οἶκος καὶ οἴκω εὑρηται, πρὸς μὲν τὸ οἶκος ἔτω λέγε, ἐκ τᾶδε τᾶ καιρῷ ἔτις πω καὶ ὐθημία αἰκία πολύπονος ἔλειπε τὺς οἴκως· πρὸς δὲ τὸ οἴκω, ἔτας, ἔτις καὶ ὐθημία αἰκία πολύπονος ἔλειπεν ἐκ τᾶδε τῷ οἴκω.

518. Ἀνειμένη] ἄνεσιν ἔχουσα. Παντα-

χόθεν

Μή τοι θυραίαν γ' ὄσαν αἰσχύνειν φίλυς·
Νῦν δ' ὡς ἅπες ἐκεῖνος, οὐδὲν ἐντρέπῃ
Ἐμὲ γε· καί τοι πολλὰ πρὸς πολλύς με δὴ
Ἐξεῖπας, ὡς θρασεῖα καὶ πέρα δίκης
Ἄρχω, καθυβρίζουσα καί σε καὶ τὰ σά.
Ἐγὼ δ' ὕβριν μὲν οὐκ ἔχω· κακῶς δέ σε
Λέγω, κακῶς κλύουσα πρὸς σέθεν θαμά.
Πατὴρ γὰρ, οὐδὲν ἄλλο σοὶ πρόσχημ' ἀεὶ,
Ὡς ἐξ ἐμοῦ τέθνηκεν. Ἐξ ἐμοῦ· καλῶς
Ἐξοιδα *, τῶνδ' ἄρνησις οὐκ ἔνεστί μοι.
Ἡ γὰρ δίκη νιν εἶλε, κ' † οὐκ ἐγὼ μόνη·
Ἤ, χρῆν σ' ἀρήγειν, εἰ φρονοῦσ' ἐτύγχανες.
Ἐπεὶ πατὴρ ἔτος σὸς, ὃν θρηνεῖς ἀεὶ,
Τὴν σὴν ὅμαιμον μοῦνος Ἑλλήνων ἔτλη
Θῦσαι θεοῖσιν, οὐκ ἴσον καμὼν ἐμοὶ
Λύπης ὅτ' ἔσπειρ', ὥσπερ ἡ τεκοῦσ' ἐγώ.
Εἶεν· δίδαξον δή με τοῦ χάριν τίνων ‡

* Aldus, ἐξ ἐμοῦ. καλῶς ἔξοιδα. † Aldus, εἶλεν, οὐκ.

‡ Aldus, τοῦ χάριν τίνος.

θεν δὲ διαφόρως ἐξαλλαγαῖς τὸν ἔλεγεν Ἠλέκτρας διαγράφει ὁ ποιητής.

Ib. Στρέφῃ] ἀναστρέφῃ. Γράφεται τρέχῃ, ἀντὶ τοῦ διάγεις.

520. Αἰσχύνειν] ἀντὶ τοῦ καθ' ὑμῶν λέγειν. Ἄλλως· Ὃς ἐπεῖχέ σε μὴ αἰσχύνειν τοὺς φίλυς. Ἁρμόζει δὲ καὶ χωρὶς τοῦ μὴ λέγεσθαι, οἷον ἐπεῖχέ σε αἰσχύνειν τοὺς φίλυς. Ἔνθα τὸ ἐπεῖχε, τὸ ἐκώλυε μόνον δηλοῖ, ἐν δὲ τῷ ἐπεῖχε μὴ αἰσχύνειν, ἀντὶ τοῦ κωλύων ἐποίει, λαμβάνεται.

522. Πρὸς] Πρὸς τὸ, ὡς θρασεῖα ἀποδίδοται τὸ κατακολύ.

527. Πρόσχημ'] Ἦγυν, πρόφασις, λέγεται καὶ ὁ καλλωπισμός· πρόσχημα, γάρ σοι αἰεὶ ὁ πατὴρ, ὅτι ἐξ ἐμοῦ τέθνηκεν, οὐδὲν ἄλλο· ἀντὶ τοῦ, πρόσχημά σοι τὸ τεθνηκέναι τὸν πατέρα ἐξ ἐμοῦ· τοῦτο καὶ μετὰ μετοχῆς δύναται λέγεσθαι· οἷον πρόσχημά σοι ὁ πατὴρ ἐξ ἐμοῦ τεθνηκώς.

528. Τέθνηκεν] ἐδύνατο δὲ λέγεσθαι καὶ μετὰ μετοχῆς, τεθνηκὼς πατήρ.

Ib. Ἐξ ἐμοῦ] καλῶς ἰδίωσεν ῥητορικῶς, τὸ μὴ ἀρνεῖσθαι μὲν, πιθανὴν δὲ τῶν δεδραμένων ἐπεισφέρειν αἰτίαν· οὐχ ὡς δίκαια δὲ πραττούσης συνηγορεῖ ὁ ποιητὴς, ἀλλ' ἵνα μὴ ἀργὸν εἴη τὸ πρόσωπον.

534. Οὐκ ἴσον λύπης ἐμοὶ] Ἀντὶ τοῦ, οὐκ ἴσης ἐμοὶ λύπην καμοῦσα, ἀντὶ τοῦ ὑπομείνας, ὅτε ἔσπειρεν, ὥσπερ ἐγὼ ἡ τίκτουσα. Ἦγυν, ὥσπερ ἐγὼ, ὅτε ἔτικτον, ὑπέμεινα ὀδύνας.

536. Τοῦ χάριν τίνων ἔθυσεν] Ἦγυν, τίνος χάριν

Ἔθυσεν αὐτήν; πότερον Ἀργείων ἐρεῖς;
Ἀλλ' ἐ μετῆν αὐτοῖσι τήν γ' ἐμὴν κτανεῖν.
Ἀλλ' ἀντ' ἀδελφῆ δῆτα Μενέλεω; κτανὼν
Τἄμ', ἐκ ἔμελλε τῶνδέ μοι δώσειν δίκην;
Πότερον ἐκείνῳ παῖδες ἐκ ἦσαν διπλοῖ;
Οὓς τῆσδε μᾶλλον εἰκὸς ἦν θνήσκειν, πατρὸς
Καὶ μητρὸς ὄντας, ἧς ὁ πλεῖς ὅδ' ἦν χάριν;
Ἦ τῶν ἐμῶν ᾅδης τίν' ἵμερον τέκνων
Ἦ τῶν ἐκείνης ἔσχε δαίσασθαι πλέον;
Ἦ τῷ πανώλει πατρὶ τῶν μὲν ἐξ ἐμοῦ
Παίδων πόθος παρεῖτο, Μενέλεω δ' ἑνῆν;
Οὐ ταῦτ' ἀβέλτε καὶ κακῆ γνώμην πατρός;
Δοκῶ μέν, εἰ καὶ σῆς δίχα γνώμης λέγω.
Φαίη δ' ἂν ἡ θανεῖσά γ', εἰ φωνὴν λάβοι.
Ἐγὼ μὲν ἓν ἐκ εἰμὶ τοῖς πεπραγμένοις

χάριν ἀποδιδὲς ἐθυσίασεν. Τοῦτο δηλοῖ τὸ τίνων, ἤγουν ἀποδιδές· ἔστι δὲ μετοχὴ, καὶ ὁ γενικὴ πληθυντική.

541. Πότερον ἐκείνῳ παῖδες] λαμβάνονταί τινες τοῦ ποιητοῦ ἐκ τῶν Ὁμηρικῶν. Ἐπεὶ ἐκεῖνος μίαν γεγονέναι τῷ Μενελάῳ τὴν Ἑρμιόνην φησὶν, ἕτος δὲ διπλοῦς ὁμομητρίως φησὶν αὐτῷ γεγονέναι. Ὅμως συμφωνεῖ τῷ Ἡσιόδῳ, λέγοντι,

"Ἣ τέκεθ' Ἑρμιόνην δερικλυτῷ Μενελάῳ."

"Ὁπλότατον δ' ἔτεκεν Νικόστρατον, ὄζον "Ἄρηος."

Οὐ περὶ μεγάλων δὴ αἱ τοιαῦται διαφωνίαι τοῖς ποιήμασιν. Ὥστε ἐ πάνυ δεῖ αὐτοῖς ἐπὶ τῶν τοιούτων ἐνοχλεῖν, ἀφεμένους τῶν ἀναγκαιοτέρων, ἅπερ παρατηρεῖν, ἐχρῆν. Ταῦτα δέ ἐστι τὰ ἠθικὰ καὶ χρήσιμα ἡμῖν τοῖς ἐντυγχάνουσιν. Ὅρα ἓν πῶς ἐκείνῳ τῷ μέρει τῆς ἱστορίας κατεχρήσατο, ὅτι συνέφερε τῷ λόγῳ τῆς Κλυταιμνήστρας.

Ib. Παῖδες διπλοῖ] Ἑρμιόνη καὶ Νικόστρατος.

543. Ὅ δ'] Τὸ ἕτος, ἐπὶ τῶν ὡραμένων λέγεται καὶ δακτυλοδεικτεμένων. Ἡ ἐπὶ τῶν εἰς ὄψιν ἀγομένων ἀπὸ δικηγόρου. Ἐνταῦθα ἓν ἐκ ἐπὶ δικηγόρου τοῦ πλεῖ ἐπάγει τὸ, ἕτος, ἵνα καλῶς ἀποτείνῃ ἡ δεῖξις πρὸς ἃ δικηγόρησατο. Ἀλλ' ἀναφορὰν θέλει δηλοῦν ὅλως μετὰ δείξεως, ἣν δηλοῖ τὸ ἐκεῖνος, ἔστιν ἓν τὸ ὅδε, αὐτὶ τοῦ, ἐκεῖνος.

544. Ἦ τῶν ἐμῶν ᾅδης] τὸ ἐξῆς, ἢ τῶν ἐμῶν τέκνων δαίσασθαι πλέον ἵμερόν τινα ᾅδης ἔσχεν ἢ τῶν ἐκείνης.

Ib. Ἦ τῶν ἐμῶν ᾅδης] Ἆρα ὁ ᾅδης ἔσχε τινὰ ἐπιθυμίαν τῶν ἐμῶν τέκνων εὐωχηθῆναι πλέον, παρὸ ἀπὸ τῶν ἐκείνης τῆς Ἑλένης παίδων δηλονότι; ἆρα ὁ πόθος τῶν ἐξ ἐμοῦ παίδων ἠμελεῖτο τῷ πανώλει πατρὶ Ἀγαμέμνονι, τῷ δὲ Μενελάῳ ἐνυπῆρχε πόθος τῶν αὐτοῦ παίδων.

Ib. Τίν' ἵμερον] τοῦτ' ἐκ ἔστι τίνα ἵμερον· εἰ διαλελυμένως εἴποις, ἀλλὰ τινὰ ἵμερον. Διὰ δὲ τὸ κόφισμα μετετέθη ὁ τόνος.

547. Παρεῖτο] ἠμελεῖτο, παρηρεῖτο.

551. Ἐγὼ μὲν ἓν] Τετέχνιν, ἐγὼ μὲν ἐφ' οἷς ἐποίησα, οὐδὲν μεταμέλομαι, οὐδὲ φαίνομαί σοι κακῶς φρονεῖν. Διδάξασα σὺ δικαίαν γνώμην,

Δύσθυμος· εἰ δέ σοι δοκῶ φρονεῖν κακῶς,
Γνώμην δικαίαν σχοῦσα, τὰς πέλας ψέγε.
ΗΛΕ. Ἐρεῖς μὲν οὐχὶ νῦν γε μ' ὡς ἄρξασά τι
Λυπηρὸν, εἶτα σοῦ τάδ' ἐξήκεσ' ὕπο·
Ἀλλ' ἢν ἐφῇς μοι, τοῦ τεθνηκότος * θ' ὕπερ
Λέξαιμ' ἂν ὀρθῶς, τῆς κασιγνήτης θ' ὁμοῦ.
ΚΛΥ. Καὶ μὴν ἐφίημ'· εἰ δέ μ' ὧδ' ἀεὶ λόγοις
Ἐξῆρχες, οὐκ ἂν ἦσθα λυπηρὰ κλύειν.
ΗΛΕ. Καὶ δὴ λέγω σοί· πατέρα φῂς κτεῖναι; τίς ἂν
Τόδε λόγος γένοιτ' ἂν αἰσχίων ἔτι,
Εἴτ' ἔν δικαίως, εἴτε μή; λέξω δέ σοι
Ὡς οὐ δίκῃ γ' ἔκτεινας, ἀλλά σ' ἔσπασε
Πειθὼ κακοῦ πρὸς ἀνδρὸς, ᾧ ταννῦν ξύνει.
Ἐρῶ δὲ τὴν κυναγὸν Ἄρτεμιν, τίνος
Ποινῆς, τὰ πολλὰ πνεύματ' ἔσχ' ἐν Αὐλίδι·

* Aldus, τεθνηκότος γ' ὕπερ.

γνώμην, ἦγεν, εἰπῦσα σὺ δίκαια, ψέγε τὰς πέλας, ἦγεν ἐμέ.

552. Δύσθυμος] μεταμέλος, κακόθελος.

553. Γνώμην δικαίαν] οἷον λογισμῷ χρησαμένη δικαίῳ, τότε δηλονότι.

Ib. Τὰς πέλας ψέγε] ἡμᾶς, μὴ τὸ πᾶν ὀργῇ καταχαριζομένη. Τινὲς τὰς πέλας, τὰς περὶ Ἀγαμέμνονα ἔγνωσαν.

554. Ἐρεῖς μὲν οὐχὶ νῦν] ἐκ ἂν εἴποις ὡς λυπήσασά με, τοιαῦτα ἀντακήκοας; ἐμοῦ γὰρ εἰπόσης οὐδέν, σὺ προκατήρξω τῆς εἰς ἐμὲ λοιδορίας.

Ib. Ἐρεῖς μὲν] προκατάσασις.

558. Εἰ δὲ μ' ὧδ' ἀεὶ λόγοις] εἰ πρὸ τῶν λόγων ἐπυνθάνε, εἰ τὸ λέγειν σοι ἐφίημι, ἐκ ἂν ἦς λυπηρά.

559. Λυπηρὰ] Ἦγεν, λύπην ἐμποιοῦσα εἰς τὸ κλύειν, ἦγεν οἰκεῖόν τινα σοῦ δηλονότι. Ὅμοιον τῷ, Ἡδὺς ὁ ποταμὸς πιεῖν. Ἦγεν εἰς τὸ πιεῖν, ἦγεν, εἰς τὸ πιεῖν τινὰ ἐξ αὐτοῦ.

560. Πατέρα φῂς κτεῖναι] ὡς ῥήτωρ φιεῖλεν εἰς κεφάλαια τὸν λόγον. Καὶ πρῶτον κεφάλαιον, ὅτι οὐδὲν χαλεπώτερον τούτου, εἰ γε δικαίως. Δεύτερον, ὅτι οὐ δικαίως, ἀλλὰ πεισθεῖσα Αἰγίσθῳ. Δείκνυσι δὲ ὅτι ἀκρισίως ὁ Ἀγαμέμνων ἔθυσε τὴν Ἰφιγένειαν ἐν τῇ Αὐλίδι.

561. Αἰσχίων ἔτι] ἀντὶ τοῦ ἀκμὴν παρὰ τοῖς κοινοῖς, οἷον, ἔτι νέος ἐστὶ, καὶ ἔτι ποιῶ τόδε. Λέγεται δὲ καὶ ἀντὶ τοῦ ἐπὶ τούτῳ. Λέγεται καὶ ἀντὶ τοῦ εἰς τὸ ἔξης, οἷον οὐ μὴ ἔτι ποιήσω τόδε. Ἔστι καὶ περισσὸν, ὡς ἐνταῦθα.

563. Ὡς οὐ δίκῃ γ' ἔκτεινας] ἐναντίον τῷ, ἢ γὰρ δίκη νιν εἶλε, τὸ ὡς οὐ δίκῃ γ' ἔκτεινας.

Ib. Ἀλλά σ' ἔσπασε πειθὼ] αὕτη γὰρ ἀπόδειξις, οὐ διὰ τὴν θυγατέρα, ἀλλὰ διὰ τὸν μοιχὸν πεφονεῦσθαι τὸν Ἀγαμέμνονα, τὸ καὶ μέχρι τοῦ νῦν αὐτῷ συνεῖναι καὶ συνοικεῖν.

Ib. Ἔσπασε] παρήγαγε, παρέπεισεν.

565. Τίνος ποινῆς] λείπει ἡ διὰ.

Ἢ ’γὼ φράσω· κείνης γὰρ ἐ θέμις μαθεῖν.
Πατήρ ποθ’ ὑμὸς (ὡς ἐγὼ κλύω) θεᾶς
Παίζων κατ’ ἄλσος, ἐξεκίνησεν ποδοῖν
Στικτὸν κεράσην ἔλαφον, ἣ κατὰ σφαγὰς
Ἐκκομπάσας, ἔπος τὶ τυγχάνει βαλών.
Κᾀκ τῆδε μηνίσασα Λητῴα κόρη
Κατεῖχ’ Ἀχαιὰς, ὡς πατὴρ ἀντίσαθμον
Τῇ θηρὸς ἐκθύσειε τὴν αὑτῆ κόρην.
Ὥ,δ’ ἦν τὰ κείνης θύματ’· ἐ γὰρ ἦν λύσις
Ἄλλη στρατῷ πρὸς οἶκον, ἠδ’ εἰς Ἴλιον.
Ἀνθ’ ὧν βιασθεὶς πολλὰ, κᾀντιβὰς, μόλις
Ἔθυσεν αὐτὴν, ἐχὶ Μενέλεω χάριν.
Εἰ δ’ ἔν (ἐρῶ γὰρ καὶ τὸ σὸν) κεῖνον θέλων
Ἐπωφελῆσαι, ταῦτ’ ἔδρα, τέτε θανεῖν
Χρὴν αὐτὸν ἕνεκ’ ἐκ σέθεν; ποίῳ νόμῳ;
Ὅρα τιθεῖσα τόνδε τὸν νόμον βροτοῖς,
Μὴ πῆμα σαυτῇ καὶ μετάγνοιαν τιθῇς.
Εἰ γὰρ κτενεῖμεν ἄλλον ἀντ’ ἄλλε, σύ τοι
Πρώτη θάνοις ἂν, εἰ δίκης γε τυγχάνοις.

568. Πατήρ ποθ’] διήγησις.

Ib. Θεᾶς κατ’ ἄλτος, ἦγεν σύγδενδρον τόπον ἀνατεθειμένον τῇ θεᾷ.

572. Λητῴα κόρη] Αἱ κτητικαὶ ἀντωνυμίαι δύναμιν ἔχουσι γενικῶν καὶ κτητικῶν γενικῶν· καὶ πατρικῶν γενικῶν. Οἷον, ὁ ἐμὸς υἱός· καὶ ὁ ἐμὲς οἶκος· καὶ ἡ ἐμὴ πατρίς. Τὰ δὲ κτητικὰ ὀνόματα γενικῶν κτητικῶν μόνον ἔχουσι δύναμιν, οἷον Πλατωνικὸν βιβλίον, ἢ μὴν καὶ Πλατωνικὸς υἱός. Καὶ Ἑκτόρειος ζωστὴρ, ἢ μὴν καὶ Ἑκτόρειος υἱός. Ἀλλ’ ἢ υἱὸς τῦ Ἕκτορος, ἡ Ἑκτορίδης χωρὶς τῦ υἱῦ. Οἱ ποιηταὶ δὲ καὶ Ἑκτόρειος υἱὸς λέγουσι, καὶ Λητῴα θυγάτηρ, ὡς ἐνταῦθα. Ἔστι γὰρ Λητῴα κόρη, ἡ θυγάτηρ τῆς Λητῦς, ἦγεν Ἄρτεμις.

577. Κᾀντιβὰς] ἀντὶ παρατατόμενος, καὶ μὴ βελόμενος. Διὰ δὲ τῆς λέξεως δηλοῖ τὸ ἀκούσιον τῆς προαιρέσεως. Ἀντιβαίνειν δὲ καὶ ἀντισπᾶν καὶ ἀντιτείνειν, ταὐτόν· παρὰ δὲ τοῖς κοινοῖς, ἀντιπατεῖν.

579. Εἰ δ’ ἔν (ἐρῶ γὰρ καὶ τὸ σὸν) φιλανως κατασκευάζει, ὅτι εἰ νομοθετεῖς ἄλλον ἀντ’ ἄλλε αἱρεῖσθαι, κατὰ σαυτῆς νομοθετεῖς.

583. Μετάγνοιαν] ἀντὶ τῦ μετάνοιαν, τετέστι μεταμέλειαν. Ἄγνοια ἡ παντελὴς ἀφροσύνη· ἀγνοια δὲ, ἑνὸς τινὸς πράγματος. Μετάνοια δὲ καὶ μετάγνοια ταὐτὸν, πλὴν ὅτι τὸ μὲν ἐστιν ἐν χρήσει παρὰ τοῖς κοινοῖς, τὸ δὲ μετάνοια· τὸ δὲ μετάγνοια παρὰ τοῖς ποιηταῖς.

584. Ἄλλον ἀντ’ ἄλλε] Ἦγεν, τὸν Ἀγαμέμνονα ἀντὶ τῦ Μενελάε.

585. Εἰ δίκης] Τετέστιν, εἰ ἀξία ὑπάρχεις δίκης καὶ τιμωρίας.

586. Ἀλλ’

Ἀλλ' εἰςόρα μὴ σκῆψιν ἐκ ὅσαν τιθῇς.
Εἰ γὰρ θέλεις, δίδαξον ἀνθ' ὅτου τανῦν
Αἴσχιςα πάντων ἔργα δρῶσα τυγχάνεις,
Ἥτις ξυνεύδεις τῷ πολαμναίῳ, μεθ' ἧς
Πατέρα τὸν ἀμὸν πρόσθεν ἐξαπώλεσας,
Καὶ παιδοποιεῖς· τὰς δὲ πρόσθεν εὐσεβεῖς,
Κἀξ εὐσεβῶν βλαστόντας, ἐκβαλοῦσ' ἔχεις.
Πῶς ταῦτ' ἐπαινέσαιμ' ἄν; ἢ καὶ τοῦτ' ἐρεῖς,
Ὡς τῆς θυγατρὸς ἀντίποινα λαμβάνεις;
Αἰσχρῶς δ', εἴπερ καὶ λέγῃς· ἐ γὰρ καλὸν
Ἐχθροῖς γαμεῖσθαι τῆς θυγατρὸς ἕνεκα.
Ἀλλ' ἐ γὰρ ἐδὲ νεθετεῖν ἔξεσί σε,
Ἣ πᾶσαν ἴης * γλῶσσαν ὡς τὴν μητέρα
Κακοςομοῦμεν· καί σ' ἔγωγε δεςπότιν
Ἣ μητέρ' ἐκ ἔλασσον εἰς ἡμᾶς νέμω,

* Turn. in marg. ἴεις.

586. Ἀλλ' εἰςόρα] ὅρα (φησὶ) μὴ παρακάλυμμα τῶν σαυτῆς ἀδικημάτων ταύτην νομίζῃ τὴν πρόφασιν.

587. Εἰ γὰρ θέλεις] ἔνσασις καὶ κατηγορία τῶν ἔργων ὧν ἀθέμιτος πράττει.

588. Τυγχάνεις] τὸ τυγχάνω εὑρισκόμενον μετὰ μετοχῆς εἰς τὸ τῆς μετοχῆς ῥῆμα ἀναλύεται ὁ λόγος· οἷον δρῶσα τυγχάνεις, ἀντὶ τοῦ ἔδρασας.

591. Εὐσεβεῖς] ἀντὶ τοῦ ἐννόμως· τουτέστιν ἐξ ἐννόμου γάμου.

592. Εὐσεβῶν] Ἀντὶ τοῦ ἐν νόμων, τουτέστιν ἐννόμῳ γάμῳ ἁρμοσμένων.

597. Ἀλλ' ἐ γὰρ ἐδὲ νεθετεῖν ἔξεσί σε] ἐπεὶ πάνυ αὐτὴν διήλεγξεν ἐπὶ τῇ μοιχείᾳ ὥσπερ ἐπιλαμβανομένη αὐτῆς, κἀκείνην ἐκμειλισσομένη, φησὶν ὅτι ἐδὲ νεθετεῖν σε θέμις. Καλεπαίνεις γὰρ ὡς λοιδορουμένη. Τὸν ἔλεγχον ἂν νεθεσίαν ὠνόμασεν.

598. Πᾶσαν ἴης γλῶσσαν] ἀντὶ τοῦ, πάντα λόγον κινεῖς· ἀκρατῶς πάντα λέγεις. Ἐπὶ ὄργανα τοῦ λόγου εἰσὶν ἡ γλῶττα, τὰ χείλη, καὶ τὸ στόμα· οἰκείως ἐνίοτε ταῦτα, ἀντὶ τοῦ λόγου λαμβάνεται· ὡς ἐνταῦθα κακοςομοῦμεν, ἀντὶ τοῦ κακῶς λέγομεν· καὶ πᾶσαν γλῶσσαν, ἀντὶ τοῦ πάντα λόγον.

599. Δεσπότιν] Ἰσέον ὅτι τὰ εἰς ις λήγοντα ὀνόματα, εἰ μὲν διγενῆ ὄντα, ὁμοφωνεῖ τὸ θηλυκὸν τῷ ἀρσενικῷ. Καὶ τὸ ἀδέτερον ἔχει εἰς ες λῆγον. Οἷον ὁ εὐτυχὴς, ἡ εὐτυχὴς, τὸ εὐτυχές· διγενῆ γὰρ λέγονται, διότι ὁμοφωνεῖ τὸ θηλυκὸν τῷ ἀρσενικῷ, καὶ ἔστι μία φωνὴ ὁμοία, τὰ δύο, καὶ τὸ ἀδέτερον πάλιν λῆγον εἰς ες ἑτέρα φωνὴ, καὶ διὰ τοῦτο λέγεται διγενῆ· εἰ δὲ κλίνεται ἰσοσυλλάβως τὸ ἀρσενικὸν, καὶ ἀδέτερον ὂν ἔχει, ἔχ ὁμοφωνεῖ τὸ θηλυκὸν τῷ ἀρσενικῷ· ἀλλὰ τὸ μὲν ἀρσενικὸν εἰς ης λήγεται διὰ τοῦ η, οἷον ὁ δεσπότης. Τὸ δὲ θηλυκὸν εἰς ις, διὰ τοῦ ι, οἷον ἡ δεσπότις. Καὶ τὸ μὲν ἀρσενικὸν κλίνεται ὡς ὁ Κρύσης· Τὸ δὲ θηλυκὸς ὡς ὁ Πάρις·

603. Ἔξω

Ἢ ζῶ βίον μοχθηρὸν, ἔκ τε σῶ κακοῖς
Πολλοῖς ἀεὶ ξυνοῦσα, τῦ τε συνόμυ.
Ὁ δ' ἄλλος, ἔξω χεῖρα σὴν μόλις φυγὼν,
Τλήμων Ὀρέσης δυστυχῆ τρίβει βίον.
Ὃν πολλὰ δή με σοὶ τρέφειν μιάσορα
Ἐπητιάσω· καὶ τόδ', εἴπερ ἔσθενον,
Ἕδρων ἂν, εὖ τῦτ' ἴσθι τῦδέ γ' ἕνεκα
Κήρυσσέ μ' εἰς ἅπαντας εἴτε χρὴ κακὴν,
Εἴτε σόμαργον, εἴτ' ἀναιδείας πλέαν.
Εἰ γὰρ πέφυκα τῶνδε τῶν ἔργων ἴδρις,
Σχεδόν τι τὴν σὴν ἐ καταισχύνω φύσιν.
ΧΟΡ. Ὁρῶ μένος πνέυσαν· εἰ δὲ σὺν δίκῃ
Ξύνεσι, τῦδε φροντίδ' ἐκέτ' εἰσορῶ.
ΚΛΥ. Ποίας δέ μοι δεῖ πρός γε τήνδε φροντίδος,
Ἥτις τοιαῦτα τὴν τεκῦσαν ὕβρισε,

603. Ἔξω φυγὼν] Ἀντὶ τῦ ἐκφυγών.

Ib. Χεῖρα σὴν] Ἀντὶ τῦ, τῆς σὴν καταίσχεσιν, κάκωσιν.

604. Δυστυχῆ τρίβει βίον] Ἤγεν, μετὰ κατατριβῆς καὶ κακώσεως αἰνύει.

605. Ὃν πολλὰ μιάσορα] Ἤγεν, καὶ πολλὰ ἐπητιάσω ἐμέ· λέγεσα, ὅτι δυνατόν ἐςι τρέφειν σοι ὧν, ἤγεν αὐτὸν τὸν Ὀρέσην μιάσορα, τυτέσιν φονέα, καὶ μὰ τὴν ἀλήθειαν δηλονότι, εἴπερ ἔσθενον τῦτο, ἔδρων ἄν· εὖ τῦτο ἴσθι, ἔπρασσον ἂν τόδε εἴπερ ἔσθενον· καὶ γὰρ σὸν εἰμὶ τέκνον, καὶ τῶν σῶν ἠθῶν μέτεςί μοι. Οἷον γὰρ οἱ γονεῖς, τοιῦτοι καὶ οἱ παῖδες.

607. Ἕδρων ἄν] ὑπόθεσις.

609. Εἴτε σόμαργον] εἰ γέγονα τύτοις τοῖς κακοῖς ἔνοχος, σόμαργος καὶ ἀναιδὴς (ὡς φὴς) ἐ καταισχύνω σε τὴν φύσιν, ἐλάττων σε ἔσα· ἀλλ' ὁμοία σοι φανήσομαι. Ζηλῶ σε (φησὶν) ὥσπερ γὰρ σὺ κατὰ Ἀγαμέμνονος Αἴγισθον ἤθρψας, ἕτω κατὰ σῶ τὸν Ὀρέσην ἐγώ.

610. Εἰ γὰρ πέφ.] Εἰ γὰρ γέγονα ἔνοχος τύτοις τοῖς κακοῖς, ἤγεν σόμαργος, κακὴ, καὶ ἀναιδὴς, ὡς φῄς, ἐ καταισχύνω σε τὴν φύσιν. Διότι ἐ φαίνομαι ἐλάττων σε, ἀλλ' ὁμοία. Καὶ ζηλῶ σε κατὰ πάντων· καὶ ὥσπερ σὺ ἐθρψας Αἴγισθον κατὰ Ἀγαμέμνονος, ἕτω καὶ αὐτὴ Θρέψω Ὀρέσην κατὰ σῶ.

Ib. Ἔργων] Ἤγεν τῆς ἀναιδείας, τῆς φλυαρίας, καὶ τῶν τοιύτων.

611. Σχεδόν τι] ἴσως καὶ ἀντὶ τῦ πλησίον.

Ib. Καταισχύνω] ἐξεθενημένην ποιῶ τὴν σὴν φύσιν, ἐπεὶ καὶ αὕτη ἐκ ἀμέτοχος τύτων ἐςίν.

612. Ὁρῶ μένος πνέυσαν] ὁ χορὸς τεθαυμακὼς ἐπὶ τοῖς λόγοις, φησὶν, Ὁρῶ μένος πνέυσαν τὴν παῖδα· εἰ δὲ σὺν δίκῃ αὐτῇ τῦτο τὸ μένος σύνεσιν, τύτε τὸ μένος φροντίδα ἐκ ἔτι ὁρῶ γιγνομένην ὑπό τινος. Εὐσχημόνως δὲ ἐς τὴν Κλυταιμνήσραν τὸν λόγον ἀποτείνουσιν ἀντιλαμβανομένη ἔν ἐκείνη τῶ λόγε, φησὶ, ποίας δέ μοι δεῖ πρὸς γε τήνδε φροντίδος.

613. Οὐκ ἔτ' εἰς ὁρῶ] ἀντὶ τῦ ἐκ ἐννοῶ.

614. Ποίας δέ μοι] ποίας γνώσεως χρεία ἐςὶν ἐμοὶ εἰς τὸ ἰδεῖν εἰ δίκαια αὕτη λέγει, ἥτις τοιαῦτα ὕβρισε τὴν τεκῦσαν;

615. Ἥτις τοιαῦτα] Ἤγεν τοιαύτας ὕβρεις

Καὶ ταῦτα τηλικῆτος; ἆρ' ἔ σοι δοκεῖ
Χωρεῖν ἂν εἰς πᾶν ἔργον αἰσχύνης ἄτερ;
ΗΛΕ. Εὖ νῦν ἐπίσω τῶνδέ μ' αἰσχύνην ἔχειν;
Κεἰ μὴ δοκῶ σοι· μανθάνω δ' ὅθ' ἕνεκα
Ἔξωρα πράσσω κἀκ ἐμοὶ προσεικότα.
Ἀλλ' ἡ γὰρ ἐκ σοῦ δυσμένεια καὶ τὰ σὰ
Ἔργ' ἐξαναγκάζει με ταῦτα δρᾶν βία.
" Αἰσχροῖς γὰρ αἰσχρὰ πράγματ' ἐκδιδάσκεται."
ΚΛΥ. Ὦ θρέμμ' ἀναιδὲς, ἦ σ' ἐγὼ, καὶ τἄμ' ἔπη,
Καὶ τἄργα τἀμὰ, πόλλ' ἄγαν λέγειν ποιεῖ;
ΗΛΕ. Σύ τοι λέγεις νιν, οὐκ ἐγώ· σὺ γὰρ ποιεῖς
Τἔργον· " τὰ δ' ἔργα τοὺς λόγους εὑρίσκεται."
ΚΛΥ. Ἀλλ' ἰώ, μὰ τὴν δέσποιναν Ἄρτεμιν, θράσους
Τοῦδ' ἐκ ἀλύξεις, εὖτ' ἂν Αἴγισθος μόλῃ.
ΗΛΕ. Ὁρᾷς; πρὸς ὀργὴν ἐκφέρῃ, μεθεῖσά μοι
Λέγειν ἃ χρῄζοιμ', ἀδ' ἐπίσασαι κλύειν;

μεις ὕβρισεν· ἀντὶ τοῦ τοιαύτας ἀτιμίας ἠτίμασεν.

616. Καὶ ταῦτα τηλικῆτος] ὑπὲρ ἐπιτάσεως, ὅτι εἰ καὶ δοίη τὶς ἔξουσίαν ἀντιλέγειν τοῖς γονεῦσιν, ἀλλ' ἐ ταύτῃ παρθένῳ ὄσῃ ἔπρεπε τηλικαύτῃ.

617. Αἰσχύνης ἄτερ] ἀντὶ τοῦ ἀναισχύντως. Τὸ χωρὶς, τὸ ἄνευ, καὶ τὸ δίχα, κοινά· τὸ δὲ ἄτερ, ποιητικόν.

618. Εὖ νῦν] καὶ εἰ μὴ δοκῶ καὶ φαίνομαί σοι τῇ Κλυταιμνήστρᾳ ἔχειν ἐμὲ αἰσχύνην ἕνεκα τῶνδε, ἀλλὰ νῦν ἐπίσασο καλῶς ὅτι αἰσχύνομαι.

Ib. Ἐπίσω] Ἐπίσασο· καὶ κατὰ ἀποβολὴν τοῦ σ', ἐπίσαο. Κατὰ δὲ κρᾶσιν τοῦ αο εἰς ω μέγα, ἐπίσω.

Ib. Τῶνδε] Ἀντὶ τοῦ, ἕνεκα τούτων αἰσχύνεσθαι.

620. Ἔξωρα πράσσω] κἀγὼ (φησὶ) αἰσθάνομαι ἀπονήδισα πράσσουσα, καὶ ἐ κατὰ τὴν ἐμὴν ὥραν.

621. Καὶ τὰ σὰ ἔργα ἐξαναγκάζει με] ἐμφατικώτερον τὸ ἐξαναγκάζει με, διὰ τῆς προθέσεως.

623. Ἐκδιδάσκεται] Διδάσκεταί τις ὑπό τινος· καὶ διδάσκεται ὑπό τινος τοιαύτη διδασκαλία· καθ' ὃ λέγεται ἐνταῦθα.

624. Ἦ σ' ἐγὼ, καὶ τἀμ' ἔπη] ὡς δὴ καὶ τοῖς ἔργοις καὶ τοῖς λόγοις μετριάζουσα πρὸς αὐτὴν ταῦτά φησιν ἡ Κλυταιμνήστρα.

628. Θράσους τοῦδ' ἐκ ἀλύξεις, εὖτ' ἂν Αἴγισθος μόλῃ] πιθανῶς ἐπὶ τῶν ἀγρῶν ἔφη τὸν Αἴγισθον, ὑπὲρ τοῦ παῤῥησίαν δοθῆναι τῇ κόρῃ.

630. Ἐκφέρῃ] ἐκκλίνεις, τὸ ἐκφέρισθαι, κυρίως ἐπὶ νεκρῷ λέγεται, καὶ ὅταν φέρῃ τινα ἵππος ἔξω τῆς εὐθείας ὁδοῦ· ἀφ' ἧς κατὰ μεταφορὰν λέγεται ἐνταῦθα τὸ πρὸς ὀργὴν ἐκφέρῃ.

Ib. Ἐκφέρῃ] ἤγαν, ἐκκλίνεις τὸ προσήκοντος, ἐκτρέπῃ. Ἔξω τοῦ πρέποντος φέρῃ ὥσπερ ὑπὸ ἵππου.

Ib. Μεθεῖσά] ἤγαν, ἐνδοῦσα, παραχωρήσασα.

631. Χρῄζοιμι] Θέλοιμι. χρῄζω, τὸ χρείαν ἔχω,

ΚΛΥ. Οὔκουν ἐάσεις ὧδ' ὑπ' εὐφήμου βοῆς
Θύσαί μ', ἐπειδὴ σοί γ' ἐφῆκα πᾶν λέγειν;
ΗΛΕ. Ἐῶ, κελεύω· θῦε, μηδ' ἐπαιτιῶ
Τοὐμὸν σόμ'· ὡς οὐκ ἂν πέρα λέξαιμ' ἔτι.
ΚΛΥ. Ἔπαιρε δὴ σὺ θύμαθ' ἡ παρεῖσά μοι
Πάγκαρπ', ἄνακτι τῷδ' ὅπως λυτηρίως
Εὐχὰς ἀνάσχω δειμάτων ἃ νῦν * ἔχω.
Κλύοις ἂν ἤδη, Φοῖβε προστατήριε,
Κεκρυμμένην με βάξιν· ἐ γὰρ ἐν φίλοις
Ὁ μῦθος, ὧδὲ πᾶν ἀναπτύξαι πρέπει
Πρὸς φῶς, παρούσης τῆσδε πλησίας ἐμοί.
Μὴ σὺν φθόνῳ τε καὶ πολυγλώσσῳ βοῇ
Σπείρῃ ματαίαν βάξιν ἐς πᾶσαν πόλιν·
Ἀλλ' ὦδ' ἄκουε· τῆδε γὰρ κἀγὼ φράσω.
Ἃ γὰρ προσεῖδον νυκτὶ τῇδε φάσματα

* Ald. ὧν νῦν.

ἔχω, καὶ τὸ θέλω· ὧν τὸ μὲν συντάσσεται γενικῇ, τὸ χρείαν ἔχω, τὸ δὲ θέλω, αἰτιατικῇ.

632. Οὔκουν ἐάσεις] οὐκ ἐμμενεῖς οἷς πρότερον εἶπα; ἔφη γάρ, καὶ μὴν ἐφίημι. Πίθανως δέ· ἐ γὰρ χρὴ ἐν ταῖς ἀντιλογίαις θυμᾶσθαι τὸν ἡττώμενον.

634. Ἐῶ, κελεύω· θῦε, μηδ' ἐπαιτιῶ] δεῖ γὰρ καὶ προκόπτειν τὴν ὑπόθεσιν· διὸ ἐ ποιεῖται πλείονας ἀντιῤῥήσεις.

636. Ἔπαιρε δὴ σὺ] πρὸς θεράπαιναν φησί.

Ib. Θύμαθ'] θυμιάματα.

637. Πάγκαρπ'] πάγκαρπα ὑπερβολικῶς λέγεται. Ἀντὶ τοῦ, ἐκ διαφόρων καρπῶν. ἐκ παντοίων καρπῶν.

Ib. Λυτηρίως] ὥγιον δυναμένας λυτροῦσθαι καὶ ἐξελευθεροῦν τῶν δεμάτων.

638. Εὐχὰς ἀνάσχω] ἀναπέμψω· ἀνέχω, ἐπὶ εὐχῆς, τὸ ἀναπέμπω· ἀνέχω, ἐπὶ χειρῶν, ἀντὶ τοῦ ὑψῶ· ἀνέχω, ἐπὶ βάρους ἀντὶ τοῦ βαστάζω· ἀνίσχει δὲ ὁ ἥλιος, ἀντὶ τοῦ ἀνατέλλει· καὶ ἀνίσχει ἡ βοτάνη, ἀντὶ τοῦ βλαστάνει· ἀνίσχομαι δὲ παθητικῶς, τὸ ὑπομένω.

639. Κλύοις ἂν] ἐπάκουε· ἐπὶ γὰρ μεγάλων προσώπων, ἐφ' ὧν ἐδόκει βαρὺ τὸ φανερῶς προστάττειν, ἐχρῶντο οἱ Ἀττικοὶ· εὐκτικῷ μετὰ τοῦ ἂν, ὡς ἐνταῦθα.

Ib. Προστατήριε] ὅτι πρὸ τῶν θυρῶν ἵδρυται.

640. Κεκρυμμένην βάξιν] εὐχὴν, δέησιν, τὸν λόγον ὃν ἔχω ἐν τῇ ψυχῇ μου.

Ib. Βάξιν] λόγον.

Ib. Οὐ γὰρ ἐν φίλοις] οὐκ εἰς τὸν χορὸν ἀποτείνεται, ἀλλ' εἰς τὴν Ἠλέκτραν.

641. Ἀναπτύξαι] ἐπιπτύξαι, τὸ ἀσφαλίσαι· ὡς καὶ τὸ πτυχῆς, ἀναπτύξαι δὲ, τὸ ἀνακαλύψαι ψευδῆ καὶ ἀληθῆ.

644. Σπείρῃ ματαίαν] τὸ ματαίαν οὐκ ἔχει ψευδῆ, ἀλλ' ἀνωφελῆ· τί γὰρ πράξει τὸς κρατοῦντας διαβάλλουσα; ματαίαν γᾶν, κενὴν λέγει, διὰ τὸ μηδὲν αὐτὴν δύνασθαι πρᾶξαι.

645. Ἀλλ' ὦδ' ἄκουε] ὕστως ἐμοῦ λεγούσης.

Ib. Τῆδε γὰρ] ἀντὶ τοῦ τούτῳ τρόπῳ.

647. Δισσῶν

Δισσῶν ὀνείρων, ταῦτά μοι, Λύκει' ἄναξ,
Εἰ μὲν πέφηνεν ἐσθλὰ, δὸς τελεσφόρα·
Εἰ δ' ἐχθρὰ, τοῖς ἐχθροῖσιν ἔμπαλιν μέθες.
Καὶ μή, με πλάτῃ τῇ παρόντος εἴ τινες
Δόλοισι βουλεύουσιν ἐκβαλεῖν, ἐφῆς·
Ἀλλ' ὧδέ μ' αἰεὶ ζῶσαν ἀβλαβεῖ βίῳ,
Δόμους Ἀτρειδῶν σκῆπτρά τ' ἀμφέπειν τάδε,
Φίλοισί τε ξυνοῦσαν οἷς ξύνειμι νῦν,
Εὐημεροῦσαν, καὶ τέκνων ὅσων ἐμοὶ
Δύσνοια μὴ πρόσεσιν, ἢ λύπη πικρά.
Ταῦτ', ὦ Λύκει' Ἄπολλον, ἵλεως κλύων,
Δὸς πᾶσιν ἡμῖν, ὥσπερ ἐξαιτούμεθα·
Τὰ δ' ἄλλα πάντα, καὶ σιωπώσης ἐμοῦ,
Ἐπαξιῶ σε δαίμον' ὄντ' ἐξειδέναι·
" Τοὺς ἐκ Διὸς γὰρ εἰκός ἐστι πάνθ' ὁρᾶν."

ΠΑΙ. Ξέναι γυναῖκες, πῶς ἂν εἰδείην σαφῶς

647. Δισσῶν ὀνείρων] ἦγεν διπλῆν φύσιν ἐχόντων· ἀληθῆ γὰρ ἐσθ' ὅτε καὶ ψευδῆ ἀποβαίνουσιν. Ἔστι δὲ ὅμοιον τῷ παρ' Ὁμήρῳ·

" Δοιαὶ γάρ τε πύλαι ἀμενηνῶν εἰσὶν ὀνείρων."

Ib. Λύκει' ἄναξ] διότι ἐν τῇ Λυκίᾳ ἐτιμᾶτο, ἦγεν ἐν τῇ Λυκίᾳ σέβεσιν αὐτὸν ἄγαν.

650. Καὶ μή, με] καὶ μὴ ἐφῆς, ἦγεν ἐάσῃς ἐκβαλεῖν ἐμὲ τῇ πλάτῃ τῇ παρόντος, εἴ τινες σὺν δόλῳ βουλεύουσιν ἐκβαλεῖν με δηλονότι· ἀλλ', ἔασον ἀπὸ κοινῆ, διέπειν με τὰς δόμους τῶν Ἀτρειδῶν, καὶ τὰ σκῆπτρα τάδε, ζῶσαν ὅτως ὡς ζῶ αἰὲι ἐν ἀβλαβεῖ βίῳ· καὶ συνοῦσαν φίλοις οἷς σύνειμι νῦν μετὰ εὐημερίας, καὶ ἐκείνοις δηλονότι συνοῦσαν ἀπὸ τῶν τέκνων, ὅσων ἐμοὶ μὴ πρόσεσι δύσνοια ἢ λύπη πικρά.

652. Ἀλλ' ὧδέ μ' αἰὲι ζῶσαν] τὸ ὅλον ὑπὲρ τοῦ Αἰγίσθε εὔχεται. Διὰ δὲ τῆ πληθυντικῆ τῆ φίλες τὸ τολμηρὸν τῆ λόγε ἐπεκάλυψεν.

653. Ἀμφέπειν] τὸ γὰρ διέπειν, εὐθετεῖν· περιέπειν δὲ, τὸ φίλον τινὰ κυβερνᾶν καὶ σκέπειν.

654. Φίλοισί τε ξυνοῦσαν] ἀκατάλληλον φαίνεται τὸ ὅλον, ἐὰν μὴ ᾖ τὸ οἷς ξύνειμι νῦν, ἀπὸ κοινῆ λαμβανόμενον, φίλοισί τε καὶ τέκνοις συνοῦσαν, οἷς ξύνειμι νῦν. Τὸ δὲ δύσνοια, ἀπ' αὐτῶν εἰς ἐμέ. Ἢ ἀπ' ἐμοῦ εἰς αὐτές.

655. Εὐημεροῦσαν] ἑκάστην ἡμέραν εὖ διάγουσαν· τὰ δ' ἄλλα πάντα τὰ περὶ τῆς τελευτῆς Ὀρέστε ἔοικεν εὔχεσθαι. Ζητοῦσι δὲ διὰ τί ἐνταῦθα μὲν οὐκ ἐμφαίνει περὶ τοῦ Ὀρέστε, ὕστερον δὲ τὸ ἀγγέλε ἐλθόντος φαίνεται ἐφημομένη. Ῥητέον ἔν, ὅτι νῦν μὲν προσδοκῶσα αὐτὸν ἥξοντα ζῶντα, τότε δ' ὡς κατὰ ἀποθανόντος παῤῥησιάζεται, ἀφοβος γενομένη.

Ib. Ὅσων ἐμοὶ] μὴ λάβῃς εἰς τὸ ὅσων ἔξωθεν τὴν ἀπὸ, ἀλλὰ πρὸς τὸ δύσνοια τὴν τοιαύτην γενικὴν νόει.

662. Ξέναι γυναῖκες] ἀφιξις τοῦ παιδαγωγοῦ πρὸς τὸν οἶκον Αἰγίσθε.

Ib. Ξέναι γυναῖκες] ὁ παιδαγωγὸς ἥκει πλασάμενος τὰ περὶ τοῦ θανάτε Ὀρέστε, τὸ δὲ ἦθος αὐτοῦ μέσον ἐστὶν, ὅτε ἀποικτιζομένε παντάπασιν, ὅτε ἡδομένε, ἀλλ' ὡς ξένε εὐκαίρως

Εἰ τῦ τυράννυ δώματ' Αἰγίσθυ τάδε;
ΧΟΡ. Τά δ' ἐσίν, ὦ ξέν'· αὐτὸς εἴκασας καλῶς.
ΠΑΙ. Ἦ καὶ δάμαρτα τήνδ' ἐπεικάζων κυρῶ
Κείνυ; πρέπει γὰρ ὡς τύραννος εἰσορᾶν.
ΧΟΡ. Μαλισα πάντων ἥδέ σοι κείνη πάρα.
ΠΑΙ. Ὦ χαῖρ' ἄνασσα· σοὶ φέρων ἥκω λόγυς
Ἡδεῖς φίλυ παρ' ἀνδρὸς, Αἰγίσθῳ θ' ὁμῦ.
ΚΛΥ. Ἐδεξάμην τὸ ῥηθέν· εἰδέναι δέ σε
Πρώτισα χρήζω, τίς σ' ἀπέσειλε βροτῶν.
ΠΑΙ. Φανοτεὺς ὁ Φωκεὺς, πρᾶγμα πορσύνων μέγα.
ΚΛΥ. Τὸ ποῖον, ὦ ξέν'; εἰπέ. Παρὰ φίλυ γὰρ ὢν
Ἀνδρὸς, σάφ' οἶδα, προσφιλεῖς λέξεις λόγυς.
ΠΑΙ. Τέθνηκ' Ὀρέσης· ἐν βραχεῖ ξυνθεὶς λέγω.
ΗΛΕ. Οἵ 'γὼ τάλαιν', ὄλωλα τῆδ' ἐν ἡμέρᾳ.
ΚΛΥ. Τί φὴς, τί φὴς, ὦ ξεῖνε; μὴ ταύτης κλύε.
ΠΑΙ. Θανόντ' Ὀρέσην νῦν τε καὶ τότ' ἐννέπω.
ΗΛΕ. Ἀπωλόμην δύστηνος· ὐδὲν εἰμ' ἔτι.
ΚΛΥ. Σὺ μὲν τὰ σαυτῆς πρᾶσσ'· ἐμοὶ δὲ σὺ, ξένε,
Ταληθὲς εἰπὲ, τῷ τρόπῳ διόλλυται.

ρως δὲ ἥκει, ἔξω ὑσῶν ἀμφοτέραν· πρῶτον, ἵνα μὴ δυσσολογοίη, πρὸς ἀμφοτέρας ἀπαγγίλλων· δεύτερον, πρὸς τὸ δηλωθῆναι τὴν γνώμην ἀμφοτέραν· πιθανῶς δὲ ἐρωτᾷ ὡς ἀγνοῶν.

664. Ὦ ξέν'] Ξένος ὢν ἀπὸ ξένης τίς φιλοφρονήσεται. Λέγεται τὸ ξένος καὶ ἐπὶ τῶν μὴ γνωρίμων προσφιλῶς· Καὶ ξένος ἁπλῶς ὁ ἀπὸ ἄλλυ τόπυ. Ξένος ὢν ἐν τῇ οἰκείᾳ πατρίδι φιλοφρονήσεται τίς ἀπὸ ξένης ἐλθόντα· καὶ ἁπλῶς ὁ ἀπὸ ἀλλυτρίυ τόπυ· τὸ δὲ Ὦ ξένε φιλοφρόνως λέγεται ἐπὶ τῶν μὴ γνωρίμων.

Ib. Αὐτὸς εἴκασας] ἦγυν ἀπὸ σαυτῆ καὶ ἀπὸ οἰκείυ σοχασμῦ ἔγνως. Πρὸς ὅπερ ἐκεῖνος, ἆρ' ἔν ἀπεικάζω καὶ τήνδε τὴν γυναῖκα ἐκείνυ; ἦγυν ἀπὸ σοχασμῦ καταλαμβάνω;

665. Ἀπεικάζων] τὸ ἀπεικάζαν μετὰ τῦ κυρῶ ἐνταῦθα εὑρισκόμενον, εἰς τὸ ῥῆμα τῆς μετοχῆς ἀναλύεται ὁ λόγος. Ἦγυν ἀπεικάζω.

666. Πρέπει γὰρ ὡς τύραννος] σοχάζεται ἐκ τῆς σολῆς καὶ τῶν βασιλείων.

670. Ἐδεξάμην] λείπει ἡ ἀπὸ, ἵν' ᾖ, ἀπεδεξάμην.

Ib. Εἰδέναι δὲ] ἡ μόνον ἡ λάβοις εἰς τὸ σὲ ἐξωθεν τὸ ἀπὸ, ὥς τινες, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὸ χρήζω συντάσσων, εὖ ἂν ποιήσῃς.

681. Τῷ τρόπῳ διόλλυται] ἴδιον καὶ τῦτο τῶν ὁδομένων· μαθόντες γὰρ τὸ πᾶν, καὶ τὸ κατὰ μέρος, ὁδόμενοι συνθάνοντες. ἔπειτα ὁ ποιητὴς βέλεται εὐδοκιμεῖν περὶ ἀγῶνος λέγων Ἑλληνικῦ.

682. Καπεμπόμην]

ΠΑΙ. Κἀπεμπόμην πρὸς ταῦτα, καὶ τὸ πᾶν φράσω.
Κεῖνος γὰρ ἐλθὼν εἰς τὸ κλεινὸν Ἑλλάδος
Πρόσχημ' ἀγῶνος, Δελφικῶν ἄθλων χάριν·
Ὅτ' ἤσθετ' ἀνδρὸς ὀρθίων κηρυγμάτων
Δρόμον προκηρύξαντος, ἔ πρώτη κρίσις,
Εἰσῆλθε λαμπρὸς, πᾶσι τοῖς ἐκεῖ σέβας·
Δρόμῳ δ' ἰσώσας τῇ φύσει τὰ τέρματα,
Νίκης ἔχων ἐξῆλθε πάντιμον γέρας.
Χὥπως μὲν ἐν πολλοῖσι παῦρά σοι λέγω,
Οὐκ οἶδα τοιῶδ' ἀνδρὸς ἔργα καὶ κράτη*·
Ἓν δ' ἴσθ'· ὅσων γὰρ εἰσεκήρυξαν βραβεῖς
Δρόμων διαύλων πενταέθλ', ἃ νομίζεται,
Τούτων ἐνεγκὼν πάντα τἀπινίκια

* Turn. in marg. ἔργα ἐν κράτει.

682. Κἀπεμπόμην] προκατάσκεψις καὶ διήγησις, ὅπως δῆθεν Ὀρέστης τέθνηκεν.

684. Πρόσχημ' ἀγῶνος] εἶδος, καλλώπισμα. λέγει δὲ τὰς Δελφάς· ὅτι δὲ τοῦτο δηλοῖ τὸ πρόσχημα, μαρτυρεῖ καὶ Ἀριστείδης λέγων, τὸ τῆς Ἑλλάδος πρόσχημα καθαρῶς ἀνήρηται.

Ib. Δελφικῶν ἄθλων χάριν] ἅπαξ ἦν ἐπὶ Ὀρέστου ὁ Πυθικὸς ἀγών.

Ib. Δελφικῶν ἄθλων] τῶν εἰς τὰς Δελφὰς ἐν τῇ τῶν Πυθίων πανηγύρει τοῖς νενικηκόσι διδομένων βραβείων. Τὰ δὲ Πύθια ἦν ἑορτὴ τοῦ Ἀπόλλωνος.

685. Ὀρθίων] ὄρθιος, ὁ ἰσάμενος ὀρθὸς καὶ μὴ συγκεκυφώς. Καὶ ὄρθιον ἐπὶ φωνῆς, τὸ ὑψηλόν.

686. Οὗ πρώτη κρίσις] εἰσήγετο γὰρ ὁ δρόμος πρῶτος τῶν ἄλλων ἄθλων, πυγμῆς, πάλης, δίσκου, διαλματος. Τοῦτο δὲ ἐγίνετο διὰ τὸ πάντας τοὺς ἀγῶνας πορείας δεῖσθαι· ἔστι δὲ ὁ δρόμος ἐκ ἄλλό τι ἢ μόνον πορεία καὶ τάχος ποδῶν· ὡς ἦν τὸ φύσει πρεσβὺ μόνος ἰδιοποιησάμενος προετάττετο.

688. Δρόμῳ δ' ἰσώσας] τῷ ἐκ ποδὸς δρόμῳ· τινὲς δόλιχόν φασιν ἀγωνίσασθαι Ὀρέστην (ὃς ἐστιν εἴκοσι στάδια) εἴκοσι ἐτῶν ὄντα· ὥστε τῇ φύσει ἴσα τὰ τέρματα τῷ δρόμῳ ἐποιήσατο. Ἄλλως· δρόμῳ δ' ἰσώσας τῇ φύσει, τὰ τέρματα, οἷον, ἐκ ἐλλιπὼν κατὰ τὰ τέρματα, ἀλλ' ἴσος φανεὶς τοῖς τέρμασι, κατὰ τὴν αὐτῆ φύσιν τῆς νίκης ἔτυχεν. Ἀλλ' ὁμοίως καὶ ἴσως τεθαυμασμένος ἐν τῷ ἀγωνίσματι ὡς ἐπὶ τῇ μορφῇ. Ἀντὶ τοῦ, ὡς θαυμαστὸς ἐπὶ τῇ μορφῇ, οὕτω καὶ τῷ ἔργῳ, ἐφάνη· ὡς ἐπὶ τῷ εἴδει, οὕτω καὶ ἐπὶ τῷ ἔργῳ.

Ib. Δρόμῳ] τὰ τέρματα τῷ δρόμῳ ἰσώσας τῇ φύσει, ἦγεν ἁρμοδίως τῇ ἑαυτοῦ φύσει δρομέων.

692. Βραβεῖς] βραβεῖς, καὶ οἱ βραβευταὶ, καὶ διοικηταὶ τοῦ ἀγῶνος, οἱ τὰ ἆθλα διδόντες· ἀφ' οὗ βραβεῖον, τὸ ἆθλον.

693. Δρόμων διαύλων] ἴσέον ὅτι [illegible] τοῦ ἀγώνων, διαύλων εἶπε· δεινται γὰρ πάντες οἱ ἀγῶνες (ὡς ἀνωθεν ἐφημεν) ποιείας πρὸς τὸ τελεσθῆναι· ἐσαφήνισε δὲ διὰ τοῦ ἅπαξ, ἃ νομίζεται πενταθλα· ἦσαν δὲ εἰπεῖν, οἱ νομίζονται, πρὸς τὸ πένταθλα ἐπήνεγκε· καὶ ἔστιν ὁμοιον τῷ, Ἡμεῖς μὲν ἂν τανδ', ἦν ὃ δ' εἴληχεν τύχην, Θανόντες ἂν πρόκειμεθ' ἐχθίστῳ μόρῳ. εἰσὶ δὲ αἱ τοιαῦται γυμναὶ τὸ ὅσων δρόμων, πρὸς τὸ τέτων ἐνεγκών· εἰ καί τινες ἀγνοοῦντες τὴν σύνταξιν, τὸ ὅσον δρόμων μικρογραφῶσι.

Ib. Πενταέθλ', ἃ νομίζεται] ἅλμα, δίσκου

Ὠλβίζετ', Ἀργεῖος μὲν ἀνακαλούμενος,
Ὄνομα δ' Ὀρέσης, τῷ τὸ κλεινὸν Ἑλλάδος
Ἀγαμέμνονος στράτευμ' ἀγείραντός ποτε.
Καὶ ταῦτα μὲν τοιαῦθ'· "ὅταν δέ τις θεῶν
"Βλάπτῃ, δύναιτ' ἂν ἐδ' ἂν ἰσχύων φυγεῖν."
Κεῖνος γὰρ ἄλλης ἡμέρας, ὅθ' ἱππικῶν
Ἦν, ἡλίου τέλλοντος, ὠκύπους ἀγὼν *,
Εἰσῆλθε πολλῶν ἁρματηλατῶν μέτα·
Εἷς ἦν Ἀχαιὸς, εἷς ἀπὸ Σπάρτης, δύο
Λίβυες ζυγωτῶν ἁρμάτων ἐπισάται·
Κἀκεῖνος ἐν τέτοισι, Θεσσαλὰς ἔχων
Ἵππους ὁ πέμπτος· ἕκτος ἐξ Αἰτωλίας
Ξανθαῖσι πώλοις· ἕβδομος, Μάγνης ἀνήρ·
Ὁ δ' ὄγδοος Λεύκιππος, Αἰνιὰν † γένος·
Ἔνατος, Ἀθηνῶν τῶν θεοδμήτων ἄπο·
Βοιωτὸς ἄλλος δέκατον ἐκπληρῶν ὄχον.

* Turn. in marg. ἄγων. † Ald. Αἰνειὰν.

κεν, ἄκοντα, δρόμων, πάλιν· ταῦτα ἐν μιᾷ τις ἡγωνίζετο ἡμέρᾳ.

698. "Οταν δέ τις θεῶν] ὅμοιον τούτῳ τὸ Πινδαρικὸν, Θεὸς ὁ καὶ πτερόεντ' αἰετὸν κίχε, καὶ Θαλασσαῖον παραμείβεται δελφῖνα.

700. Κεῖνος γὰρ ἄλλης] μὴ λάβῃς εἰς τὸ ἡμέρας ἔξωθεν τὸ ἐπὶ, ἀλλ' ὥτω λέγε, ἐκεῖνος γὰρ ὅτε ἄλλης ἡμέρας, πρὸς τὸ ὅτε τὴν τοιαύτην γενικὴν συντάσσων. Ὥσπερ γάρ φαμεν, ὅτε τῆς ἡμέρας ἔκλειψις ἡλίκη γέγονεν, ὥτω καὶ τοῦτο. Τὸ δὲ ἱππικῶν, ἀντὶ τοῦ ἵππων, τοῦ κτητικὸν ἀντὶ τοῦ ἁπλοῦ, ληρῆντες. Ἐπεὶ δὲ ἱππικῶν εἶπεν, ἤτοι ἠνιόχων, τοιούτων δὲ οὐχ ἕτερός ἐστιν ἀγὼν ἢ δι' ἵππων, διὰ τοῦτο ὠκύπους εἰς τὸ ἀγὼν προσέθηκε· περὶ γὰρ τάχους ἵππων ἠγωνίζοντο.

702. Εἰσῆλθε πολλῶν] φιλοτίμως διὰ πιθανότητα ταῦτα ἐπιξεργάζεται.

705. Κἀκεῖνος ἐν τέτοισιν] ὁ Ὀρέσης.

707. Μάγνης] αὕτη ἡ Μαγνησία ἐν δύσει ἐστίν.

703. Αἰνιὰν] κλίνεται τοῦ Αἰνιάνος· καὶ πληθυντικῶς Αἰνιᾶνες· ἦγεν, ἀπὸ τῶν ὑπηκόων τοῦ Αἰνέως. Οἱ ἀπὸ τοῦ Αἰνέως καταγόμενοι.

Ib. Λεύκιππος Αἰνιὰν] ἐμοὶ δοκεῖ ὄνομα εἶναι· οὐδὲν γὰρ ἄτοπον ἐπίθετον εἶναι· ὄνομα γὰρ κύριον οὐ προτέθεικε, πρὸς τὸ τοῦ πράγματος ἀνεξέλεγκτον· ὅλη γὰρ ἡ διήγησις τοῦ ἀγῶνος πέπλασται· οἱ δὲ, Αἰνιᾶν, τῶν Θεσπρωτῶν, ἢ Θρᾳκῶν. Ὅμηρος·

"Τῷ δ' Ἐνιῆνες ἕποντο, μενεπτόλεμοί τε
"Περαιβοί."

709. Ἔνατος] ἐννέα, δύο γν· ἔνατος, ἕν.

Ib. Ἀθηνῶν τῶν θεοδμήτων ἄπο] προσχαρίζεται τοῖς Ἀθηναίοις, ἐν Ἀθηναίοις λέγων.

Ib. Τῶν θεοδμήτων ἄπο] τοῦτο σημαίνων τοὺς Ἀθηναίους ὡς Ἀθηναίους ὁ Σοφοκλῆς λέγει, τῷ ὄντι γὰρ θεόδμητος ἦν ἡ Τροία, ἐκ Ποσειδῶνος καὶ Ἀπόλλωνος κατὰ τὸν μῦθον κτισθεῖσα.

710. Ὄχον] ὄχος ποιητικόν· ὄχημα δὲ κοινόν· ὄχημα,

Στάντες δ' (ὅτ' αὐτὸς οἱ τεταγμένοι βραβεῖς
Κλήροις ἔπηλαν, καὶ κατέσησαν δίφρους)
Χαλκῆς ὑπαὶ σάλπιγγος ἦξαν· οἱ δ' ἅμα
Ἵπποις ὁμοκλήσαντες, ἡνίας χεροῖν
Ἔσεισαν· ἐν δὲ πᾶς ἐμεσώθη δρόμος
Κτύπῳ κροτητῶν ἁρμάτων· κόνις δ' ἄνω
Φορεῖθ'· ὁμοῦ δὲ πάντες ἀναμεμιγμένοι,
Φείδοντο κέντρων ἡδέν, ὡς ὑπερβάλοι
Χνόας τις αὐτῶν, καὶ φρυάγματ' ἱππικά.
Ὁμοῦ γὰρ ἁμφὶ νῶτα καὶ τροχῶν βάσεις
Ἤφριζον, εἰσέβαλλον ἱππικαὶ πνοαί.
Κεῖνος δ' ὑπ' αὐτὴν ἐσχάτην σήλην ἔχων,

ὄχημα, ἐφ' ᾧ ὀχεῖταί τις. Ὄχος, ἀρσενικῶς, τὸ ἅρμα. Ὄχεα δὲ πληθυντικῶς παρ' Ὁμήρῳ, ἀθετέρως· ὄχημα δὲ παρὰ τοῖς κοινοῖς τὸ αὐτό. Ὡς παρὰ Λυκιανῷ· ——

—" Καὶ ἁβὶς ὄχημα ζεύγνυσθαι αὐτῷ."

712. Κλήροις ἔπηλαν] ἀντὶ τοῦ μετὰ κλήρων ἔσησαν· ἔστι δὲ τὸ κλήροις ὥσπερ ἀργόν· τὸ γὰρ ἔπηλαν καὶ χωρὶς τούτου σώζει τὴν φύσιν· τὸν αὐτὸν δὲ λόγον φαμὲν καὶ εἰς τὸ, περιήει κύκλῳ· ὃ γὰρ συναμφότερον δύναται· τοῦτο μόνον τὸ, περιήει.

Ib. Ἔπηλαν] πάλλω, παλῶ, ἔπηλα, ὡς ἔψηλα· ἐν τῇ περικεφαλαίᾳ δὲ ἔβαλον κλήρους ἕκαστος τούτων τῶν βαλομένων ἀραμεῖν· Εἶτα ἔπαλεν ὁ ἀγωνοθέτης τὴν περικεφαλαίαν· ἔ τινος δὲ ὁ κλῆρος ἐπήδα πρῶτος ἀπὸ τῆς περικεφαλαίας, αὐτὸν ἐτίθην πρῶτον ἐν τῇ τάξει, καὶ πάλιν βάλλοντες τὰς κλήρους αὐτῶν οἱ λοιποὶ, ἔπαλεν ὁ ἀγωνοθέτης τὴν περικεφαλαίαν· καὶ πάλιν ἔ τινος ἐπήδα πρῶτος ὁ κλῆρος, τοῦτον ἐτίθην ἐν τῇ δευτέρᾳ τάξει· καὶ πάλιν οἱ λοιποὶ ἔβαλον τὰς κλήρους ἐν τῇ περικεφαλαίᾳ, μέχρι τέλους.

717. Ἀναμεμιγμένοι] Μίγω, ὃ καὶ μίσγω γράφεται ἐνίοτε· ὁ μέλλων μίξω, μέμικα, ὁ παθητικὸς παρακείμ. μέμιγμαι· καὶ ἡ μετοχὴ, μεμιγμένος· καὶ μετὰ τῆς ἄνα ἐν συνθέσει καὶ συγκοπῆς, ἀναμεμιγμένος· πληθυντικῶς, ἀναμεμιγμένοι.

718. Ὡς ὑπερβάλοι χνόας τις αὐτῶν] οἷον πρῶτος τῷ δρόμῳ γένοιτο· χνόας δὲ, τὰς τῷ ἄξονος σύριγγας, καὶ τὰ ἱππικὰ φρυάγματα· ἀπὸ δὲ μέρους τὸ ὅλον ἅρμα. Σύριγξ δέ ἐστι τὸ εἰς τὴν ὀπὴν τοῦ τροχοῦ ἐμβαλλόμενον μέρος τοῦ ἄξονος. Καὶ αὐτὴ δὲ ἡ ὀπὴ τοῦ τροχοῦ ἅτος καλεῖται· λείπει δὲ τὸ ἐλαύνων· τὸ δὲ χνόας, βαρέως· τὰ γὰρ εἰς α δισύλλαβα τῷ ο παραληγόμενα, ἀπὸ δύο συμφώνων ἀρχόμενα, ὧν προηγεῖται δασὺ, βαρύνεται, χνόη, φθόη, χλόη· τὸ δὲ πνοὴ, οὐκ ἔχει δασύ.

Ib. Ὑπερβάλοι] ὑπεκδράμοι.

719. Φρυάγματα] φυσήματα· πνεύματα·

Ib. Χνόας τις αὐτῶν] ἤγουν τὸ ἅρμα τοῦ ἑτέρου· ἀπὸ μέρους τὸ πᾶν· χνόαι γὰρ τὰ ἀκροξόνια· ἔστι δὲ τὸ χνόας καὶ τὸ φρυάγματα ἱππικὰ ταὐτόν.

720. Τροχῶν βάσεις] τῶν περὶ τὰ σηρίγματα· βάσεις δὲ τροχῶν εἰσὶν οἱ ζυγοὶ, οἵτινες κεῖνται ἐν ταῖς αὐχέσι, εἴτουν νώτοις, τῶν ἵππων· ὑπὸ τούτων γὰρ τῶν ζυγῶν τὰ ἅρματα ἕλκονται συνδεδεμένα τούτοις τοῖς ζυγοῖς δηλονότι.

722. Κεῖνος] ἤγουν, ἐκεῖνος δὲ ὁ Ὀρέστης δηλονότι, ἐλαύνων ὑπ' αὐτὴν τὴν ἐσχάτην σήλην, ἐπλησίαζεν ἀεὶ τῷ καμπτῆρι τὴν σύριγ-

γα·

Ἔχριμπτ' ἀεὶ σύριγγα· δεξιόν τ' ἀνεὶς
Σειραῖον ἵππον, εἶργε τὸν προσκείμενον.
Καὶ πρὶν μὲν ὀρθοὶ πάντες ἔσασαν δίφροι·
Ἔπειτα δ' Αἰνιᾶνος ἀνδρὸς ἄξομοι
Πῶλοι βίᾳ φέρεσιν, ἐκ δ' ὑποσροφῆς
Τελεῦντες ἕκτον ἕβδομόν τ' ἤδη δρόμον,
Μέτωπα συμπαίεσι* Βαρκαίοις ὄχοις·
Κἀντεῦθεν ἄλλος ἄλλον ἐξ ἑνὸς κακοῦ,
Ἔθραυε, κἀνέπιπτε· πᾶν δ' ἐπίμπλατο
Ναυαγίων Κρισσαῖον ἱππικῶν πέδον.
Γνοὺς δ' οὐξ Ἀθηνῶν δεινὸς ἡνιοσρόφος,
Ἔξω παρασπᾷ, κἀνακωχεύει, παρεὶς

* TURN. in marg. συμπαίεσι.

γα· ἦγεν, τῇ τροχῇ τὴν ὀπήν. Ὅθεν τὸν σειραῖον ἵππον τὸν ὄντα ἔξω τῆ καμπτῆρος, ἦγεν, τὸν δεξιὸν ἀπελύων καὶ ἀχαλινῶν, ἐπεῖχεν αἰεὶ τὸν προσκείμενον ἵππον καὶ πλησιάζοντα τῷ καμπτῆρι, ἦγεν τὸν ἀριστερὸν, ἵνα μὴ πλησιάζῃ ἡ σύριγξ τῷ καμπτῆρι δηλονότι.

Ib. Στήλην] ἦγεν, καμπτῆρα· καμπτῆρες μὲν λέγονται τὰ πλαίθρα τῆ τόπῳ ἐκείνῳ, ἐν ᾧ οἱ δρομεῖς τρέχουσιν· ἦγεν οἱ τοῖχοι οἱ ἀφ' ἑνὸς μέρους καὶ τῆ ἑτέρᾳ, διὰ πετρῶν καὶ ἀσβέσῳ κατασκευασμένοι.

Ib. Στήλην] τὸν λίθον τὸν καμπτῆρα· στῆλαι, κυβοειδεῖς λίθοι, ἐπιγράμματα τινῶν ἔχοντες· ἐσχάτην δὲ λέγει, ἐπεὶ καὶ ἄλλαι ἦσαν ἐν τῷ μέσῳ τῆ δρόμῳ.

723. Ἔχριμπτ' αἰεὶ] ὅ ἐστι, προσεπέλαζε τῷ καμπτῆρι αἰεὶ τὴν ὀπὴν τῆ τροχῆ.

Ib. Σύριγγα] τὴν ὀπὴν τῆ τροχῆ.

724. Σειραῖον ἵππον] τὸν ἔξω τῆ ζυγῆ, τὸν δεξιόν· προσκείμενον δὲ τῷ καμπτῆρι ἀριστερόν.

726. Ἄξομοι] σκληρόξομοι.

727. Ἐκ δ' ὑποσροφῆς] ἐξ ὑπαντήσεως ἐκείνων ὑποσρεφόντων.

Ib. Πῶλοι βίᾳ] ἦγεν, σὺν βίᾳ εἵλκυσιν ἔξω τῆ πρέποντος, ἀπειθεῖς γινόμενοι ταῖς ἡνίαις. ἦγεν, ἀπειθεῖς ἐγίνοντο ταῖς ἡνίαις. ἦγεν, ἀπειθεῖς ἐγένοντο ταῖς ἡνίαις, καὶ ἐξήνεγκε τῆ προσήκοντος.

728. Τελεῦντες ἕκτον ἕβδομόν τ'] ἰσέον, ὅτι οἱ ἀγωνισαὶ τῶν δρομέων, οὐχ ἅπαξ ἔτριχον τὸν ἀγῶνα ἐκεῖνον ὅν τινα ἔν ἤθελον, ἀλλ' ἐνίοτε μὲν ἐτίθεν αὐτὸν ἐν ἓξ δρόμοις· ἐνίοτε δὲ ἐν ἑπτά· καὶ ὅστις ἓν αὐτῶν ἐπλήρου πρότερος τὸς δρόμους τῶν ἄλλων, αὐτὸς ἐκεῖνος ἐνίκα τὸν ἀγῶνα, τότων δὲ Ὁρέσης δηλονότι καὶ τῶν ἄλλων, οἱ μὲν ἐτέλουν ἕκτον ἤδη δρόμον, οἱ δὲ ἕβδομον.

729. Βαρκαίοις ὄχοις] τοῖς Λιβυκοῖς· Βάρκη γὰρ πόλις Λιβύης, ἡ νῦν Πτολεμαὶς καλεμένη.

732. Ναυαγίων] Ναυάγια κυρίως, τὰ συντρίμματα τῶν νηῶν· ἀπὸ τῆ ναῦς, καὶ τῆ ἄγω τὸ συντρίβω.

Ib. Κρισσαῖον] ἤτοι Φωκικόν. Ἔσι γὰρ πόλις Φωκίδος, ἐν ᾗ Φωκίδι καὶ τὸ ἐν Δελφοῖς μαντεῖόν ἐσιν· ἔσι δὲ τὸ ναυαγίων ἱππικὸν ὅμοιον τῷ, Νέκταρ ἰωνοχόει.

Ib. Ναυαγίων] τῶν πλωμάτων.

733. Γνοὺς δ' οὐξ Ἀθηνῶν δεινὸς ἡνιοσρόφος] ἀντὶ τῆ ἔμπειρος. Πρὸς εὔνοιαν δὲ τῶν ἀκροωμένων ἐπαινεῖ αὐτὸν ὡς Ἀθηναῖον.

734. Κἀναπωχεύει] Ἀναπαχεύω κυρίως, ὅτε οἱ ναῦται συςέλλουσι τὸ ἄρμα τῶν νηῶν ἐν τῷ πελάγει, καὶ ἡρεμοῦσιν ὀλίγον. ὁμοίως καὶ ἐπὶ πολέμου,

Κλύδων᾽ ἔφιππον ἐν μέσῳ κυκώμενον.
Ἤλαυνε δ᾽ ἔσχατος μὲν, ὑστέρας δ᾽ ἔχων
Πώλυς Ὀρέσης, τῷ τέλει πίσιν φέρων.
Ὁδ᾽ ὡς ὁρᾷ μόνον νιν ἐλλελειμμένον,
Ὀξὺν δι᾽ ὤτων κέλαδον ἐνσείσας θοαῖς
Πώλοις, διώκει· κἀξισώσαντες ζυγὰ
Ἠλαυνέτην, πότ᾽ ἄλλος, ἄλλοθ᾽ ἕτερος
Κάρα προβάλλων ἱππικῶν ὀχημάτων.
Καὶ τὰς μὲν ἄλλας πάντας ἀσφαλεῖς δρόμους
Ὤρθωθ᾽ ὁ τλήμων ὀρθὸς ἐξ ὀρθῶν δίφρων·
Ἔπειτα, λύων ἡνίαν ἀριστέραν,
Κάμπτοντος ἵππου, λανθάνει σήλην ἄκραν
Παίσας· ἔθραυσε δ᾽ ἄξονος μέσας χνόας,
Κἀξ ἀντύγων ὤλισθε· σὺν δ᾽ ἐλίσσεται
Τμητοῖς ἱμᾶσι. Τῶ δὲ πίπτοντος πέδῳ,
Πῶλοι διεσπάρησαν εἰς μέσον δρόμον.
Στρατὸς δ᾽, ὅπως ὁρᾷ νιν ἐκπεπτωκότα
Δίφρων, ἀνωλόλυξε τὸν νεανίαν,
Οἵ᾽ ἔργα δράσας, οἷα λαγχάνει κακὰ,

πολέμιι, ὅτε οἱ στρατιῶται ἄνω ἔχυσι τὰς ἀκωκὰς τῶν δοράτων· ὅθεν καὶ ἀνακωχή.

Ib. Ἔξω παρασπᾷ] φυλαξάμενος (φησὶ) τέτοις συμπεσεῖσιν ἐμπεσῆν, ἔξω ἀπ᾽ αὐτῶν παρασπᾷ.

Ib. Κἀνακωχεύει] ἀναστειράζει, κατέχει· ἀνακωχεύειν γὰρ κυρίως λέγεται, ὅταν χειμῶνος ὄντος ἐν τῷ πελάγει, στίλαντες τὰ ἄρμενα, σαλεύωσιν αὐτόθι· μὴ διαμαχόμενοι τῷ πνεύματι. μεταφορικῶς ἓν ἐπὶ τῆ ἅρματος εἴρηκεν, ἃ διημιλλήσατο, ἀλλ᾽ ἀφῆκε τὸν τῶν ἵππων κλύδωνα, καὶ ὕστερος ἠρέμα ἤλαυνε.

737. Πώλυς] πῶλος λέγεται ἀρσενικῶς καὶ θηλυκῶς.

Ib. Τῷ τέλει πίσιν φέρων] οἷον πιστεύων ὅτι ἐπὶ τῷ τέλει τῆ δρόμε παρελεύσονται. Ἢ νομίζων ἕως τὸ τέλος ἔτως ἐλαύνειν.

740. Κἀξισώσαντες ζυγὰ] ὁ Ὀρέστης καὶ ὁ Ἀθηναῖος.

745. Λύων ἡνίαν] χαυνῶν· διὰ τὸ συμπεπλέχθαι.

Ib. Ἔπειτα] ἔπειτα ὁ Ὀρέστης λύων καὶ ἀχαλινῶν τὴν ἀριστερὰν ἡνίαν, κλίναντος τῆ ἵππε εἰς αὐτὸ τὸ μέρος τὸ ἀριστερὸν, ἔλαθε παίσας, ἦγεν κρύσας, εἰς τὸν καμπτῆρα αὐτὸν τὸν τελευταῖον ὁ Ὀρέστης ὀκλονύτι, καὶ ἔθραυσε τὴ ἄξονος τὰς τρύπας μεσαπάς.

747. Μέσας χνόας] ἀντὶ τῆ κατὰ τὸ μέσον ἔθραυσε τὰς χνόας τῆ ἄξονος. Ἀντὶ τῆ ἐνικῆ, ἦγεν τὸ μέρος τῆ ἄξονος τὸ ἐν τῆ ὀπῆ τῆ τροχῆ.

Ib. Ἔθραυσε δ᾽ ἄξονος μέσας χνόας] τὸ λαπτὸν μέρος τῆ ἄξονος, τὸ τριβόμενον ὑπὸ τῆς χοινικίδος.

Φυρώμενος πρὸς ὕδας, ἄλλοτ' ὐρανῷ
Σκέλη προφαίνων· ἔστέ νιν διφρηλάται,
Μόλις κατασχέθοντες ἱππικὸν δρόμον,
Ἔλυσαν αἱματηρὸν, ὥστε μηδένα
Γνῶναι φίλων ἰδόντ' ἂν ἄθλιον δέμας.
Καί νιν πυρᾷ κείαντες * εὐθὺς, ἐν βραχεῖ
Χαλκῷ μέγιστον σῶμα δειλαίας σποδὸς
Φέρουσιν ἄνδρες Φωκέων τεταγμένοι,
Ὅπως πατρῴας τύμβον ἐκλάχοι χθονός.
Τοιαῦτά σοι ταῦτ' ἐστὶν, ὡς μὲν ἐν λόγοις,
Ἀλγεινὰ, τοῖς δ' ἰδοῦσιν οἷπερ εἴδομεν,
Μέγιστα πάντων ὧν ὅπωπ' ἐγὼ κακῶν.

ΧΟΡ. Φεῦ, φεῦ, τὸ πᾶν δὴ δεσπόταισι τοῖς πάλαι
Πρόρριζον, ὡς ἔοικεν, ἔφθαρται γένος.

ΚΛΥ. Ὦ Ζεῦ, τί ταῦτα; πότερον εὐτυχῆ λέγω,
Ἢ δεινὰ μὲν, κέρδη δέ; λυπηρῶς δ' ἔχει,
Εἰ τοῖς ἐμαυτῆς τὸν βίον σώζω κακοῖς.

* ALD. κήαντες.

χοινικίδος. Εἴρηται δὲ ὁμοίως τὸ παρ' Ἀπολλωνίῳ,

"Ἀζόμενος πλήμυρισι παρακλιδὸν αἰνυμένοιο."

757. Ἔλυσαν αἱματηρὸν, ὥστε μηδένα] καὶ ἵνα ἀξιόπιστος εἴη ὁ ἄγγελος, ἵνα πάλιν τὸ πεμπαθὲς εἴη τῇ Ἠλέκτρᾳ.

Ib. Αἱματηρὸν] ἡμαγμένον· αἱματηραὶ γὰρ ταγόνες, αἱ ἀπὸ αἵματος σάζουσαι· ἡμαγμέναι δὲ, τῷ αἵματι μεμιγμέναι.

759. Ἐν βραχεῖ χαλκῷ] ἀγγείῳ· ἢ εὐθεῖα ὁ βραχὺς χαλκὸς, ὃ σκλᾷ τὴν ὑσίαν τῷ χαλκῷ καὶ τὴν ὕλην· ἀπὸ δὲ τῆς ὕλης ἐνταῦθα σκλᾶται τὸ ἀγγεῖον τὸ ἐκ τῆς ὕλης.

Ib. Κήαντες] ἀπὸ τοῦ κάω, καύσω· ὁ ἀόριστος, κεπᾶς μὲν, ἔκαυσα· ποιητικῶς δὲ, ἔκηα· καὶ ὁ μετοχὴ ὁ κήας, κήαντες.

760. Μέγιστον σῶμα δειλαίας σποδοῦ] ἀντίπτωσις, ἀντὶ τοῦ, σποδὸν δειλαίαν μεγίστου σώματος.

Ib. Δειλαίας σποδοῦ] δέον ἔστω εἰπεῖν, δειλαίαν σποδὸν μεγίστου σώματος, ἀντιστρόφως εἴρηται, ὥσπερ καὶ ἄλλα μυρία τοιαῦτα εὑρίσκεται.

768. Ὦ Ζεῦ] δεινοπάθεια δῆθεν Κλυταιμνήστρας ἐπὶ τῷ ἀκώσματι τούτῳ.

Ib. Πότερον εὐτυχῆ] ἀντὶ τοῦ, ἆρα δίκαια ταῦτα εἶπω, ἢ δεινὰ μὲν, ἐπικερδῆ δὲ, ἐπειδὴ τοῖς κακοῖς τούτοις τοῖς τοῦ υἱοῦ μου, σώζω ἐγὼ τὸν βίον ἐμαυτῆς· ἤγουν, διὰ τῶν κακῶν καὶ θανάτων τοῦ υἱοῦ μου, ἐγὼ σώζω τὴν ἐμὴν ζωήν· ἀλλὰ λυπηρῶς ταῦτα διάκεινται.

770. Ἐν τοῖς ἐμαυτῆς] τὸ πᾶν ἔστω, ἐὰν ἐν τοῖς κακοῖς τοῖς ἐμαυτοῦ σώζω τὴν ζωήν. Καλὸν [κακὸν] γὰρ αὐτῆς ἦν τὸ τεθνηκέναι τὸν Ὀρέστην, εἰ ἔσωζε τὸν βίον αὐτῆς.

771. Τῷ

ΠΑΙ. Τίδ' ὦδ' ἀθυμεῖς, ὦ γύναι, τῷ νῦν λόγῳ;
ΚΛΥ. Δεινὸν τὸ τίκτειν ἐσίν· "ὠδὲ γὰρ κακῶς
"Πάσχοντι μῖσος ὢν τέκῃ προσγίνεται."
ΠΑΙ. Μάτην ἄρ' ἡμεῖς, ὡς ἔοικεν, ἥκομεν.
ΚΛΥ. Οὗτοι μάτην γέ· πῶς γὰρ ἂν μάτην λέγοις;
Εἴ μοι θανόντος πίς' ἔχων τεκμήρια
Προσῆλθες, ὅστις τῆς ἐμῆς ψυχῆς γεγὼς,
Μαζῶν ἀποσὰς καὶ τροφῆς ἐμῆς; φυγὰς
Ἀπεξενῶτο· καί μ', ἐπεὶ τῆσδε χθονὸς
Ἐξῆλθεν, οὐκέτ' εἶδεν· ἐγκαλῶν δέ μοι
Πόνους πατρῴους, δεινὰ ἐπηπείλει τελεῖν.
Ὥστ' οὔτε νυκτὸς ὕπνον, οὔτ' ἐξ ἡμέρας
Ἐμὲ σεγάζειν ἡδύν· ἀλλ' ὁ προστατῶν
Χρόνος διῆγέ μ' αἰὲν ὡς θανουμένην.
Νῦν δ' ἡμέρα γὰρ τῇδ' ἀπήλλαγμαι φόβου
Πρὸς τῆσδ' ἐκείνου θ'· ἥδε γὰρ μείζων * βλάβη
Ξύνοικος ἦν μοι, τοὐμὸν ἐκπίνουσ' ἀεὶ
Ψυχῆς ἄκρατον αἷμα· νῦν δ' ἔκηλά πω
Τῶν τῆσδ' ἀπειλῶν οὕνεχ' ἡμερεύσομεν.

* Aldus, μείζω.

771. Τῷ νῦν λόγῳ] ἀντὶ τοῦ, κατὰ τὸν νῦν λόγον, ἐπὶ τῇ νῦν ἀγγελίᾳ.

773. Πάσχοντι] ἤγουν, τῷ γονεῖ. Οὐδαμοῦ γίνεται λύπη τῷ παιδὶ, εἰ συμβῇ ὁ παὶς πταῖσαι ἁμάρτημα μέγιστον εἰς τὸν γονέα.

774. Μάτην] ἤγουν, ματαίως, ἀναίρως. Τοῦτο λέγει ὁ παιδαγωγὸς ὑποκρινόμενος, ὅτι ὁρᾷ τὴν Κλυταιμνήστραν λυπουμένην· καὶ γὰρ ἐδόκει ὁ παιδαγωγὸς κομίσαι ταύτῃ ἡδέα μηνύματα.

778. Φυγὰς] ἀντὶ τοῦ φυγών. Φυγάδες γὰρ κυρίως οἱ ἐκχωθέντες ἀπὸ τῆς οἰκείας πατρίδος.

782. Ὥστ' οὔτε] ὥστε οὔτε κατὰ τὸν καιρὸν τῆς νυκτὸς, οὔτε κατὰ τὸν καιρὸν τῆς ἡμέρας, ἵν' ἐνατὸν ἐμὲ λαβεῖν γλυκὺν ὕπνον ὑπὸ τὴν φόβην· ἀλλ' ὁ ἐπιστάμενος χρόνος διεξῆγέ με ὡς θανουμένην.

783. Ὁ προστατῶν χρόνος] ὁ ἐπιγενόμενος.

787. Ξύνοικος ἦν μοι] τοῦτο οἰκονομικῶς· εἰ γὰρ ἀποχήσασα ἐπὶ τοῖς ἠγελμένοις, ἀπέκλινεν ἑαυτὴν, διελύετο ἂν ἡ ὑπόθεσις.

788. Νῦν δ'] τοῦτο τὸ νῦν ἐπαναληπτίς ἐστι τοῦ προτέρου νῦν.

789. Ἡμερεύσομεν] διημερεύσομεν διημερεύω, τὸ τὴν ἡμέραν διαβιβάζω· ὅτου καὶ διανυκτερεύω· ἐνταῦθα δὲ τὸ διημερευσομεν ἀντὶ τοῦ βίωσομεν.

Ib. Τῶν τῆσδ' ἀπειλῶν] ἕνεκα τῶν ταύτης ἀπειλῶν· ἤγουν, ἵνα μὴ κακολογῇ ἡμᾶς, καὶ ἵνα μὴ καταχρίνῃ ἡ Ἠλέκτρα, ὅτι οὐκ ἐλυπήθημεν

ΗΛΕ. Οἴμοι τάλαινα· νῦν γὰρ οἰμῶξαι πάρα,
Ὀρέσα, τὴν σὴν ξυμφορὰν, ὅθ' ὧδ' ἔχων
Πρὸς τῆσδ' ὑβρίζῃ μητρός. Ἆρ' ἔχει καλῶς;
ΚΛΥ. Οὗτοι σύ· κεῖνος δ' ὡς ἔχει, καλῶς ἔχει.
ΗΛΕ. Ἄκυε, Νέμεσις, τῆ θανόντος ἀρτίως.
ΚΛΥ. Ἤκουσεν ὧν δεῖ, κἀπεκύρωσεν καλῶς.
ΗΛΕ. Ὑβριζε· νῦν γὰρ εὐτυχοῦσα τυγχάνεις.
ΚΛΥ. Οὐκοῦν Ὀρέσης καὶ σὺ παύσετον * τάδε;
ΗΛΕ. Πεπαύμεθ' ἡμεῖς, οὐχ ὅπως σε παύσομεν.
ΚΛΥ. Πολλῶν ἂν ἥκοις, ὦ ξέν', ἄξιος τυχεῖν,
Εἰ τήνδ' ἔπαυσας τῆς πολυγλώσσου βοῆς.
ΠΑΙ. Οὐκοῦν ἀποσείχομ' ἄν, εἰ τάδ' εὖ κυρεῖ.
ΚΛΥ. Ἥκις· ἐπείπερ ὕστ' ἐμοῦ καταξίως
Πράξειας, ὅτε τοὺς πορεύσαντος ξένου·
Ἀλλ' εἴσιθ' εἴσω· τήνδε δ' ἔκτοσθεν βοᾶν
Ἔα τά θ' αὑτῆς καὶ τὰ τῶν φίλων κακά.

* Turn. in marg. παύσατον.

ἐκμεν ἐπὶ θανάτῳ τῆ Ὀρέσῃ, οὐδὲ ἐθρηνήσαμεν αὐτὸν, ἄγε ἵνα μεθ' ἡσυχίας πᾶ καὶ ἡμεῖς τὸ τῆς παρέσης ἡμέρας διαβιβάσωμεν διάγημα.

794. Ἄκυε, Νέμεσις] ἤγων, ἄκυε, ὦ Νέμεσις, τίνας εἰρωνείας λέγει, κατὰ τῆ θανόντος ἀρτίως.

Ib. Ἄκυε, Νέμεσις] Νέμεσις, θεὰ μεμφομένη τὰς τοῖς θανοῦσιν ἐμβριζούσας, καὶ κύτας τιμωρεμένη· σύνταξε δὲ τὸ θανόντος πρὸς τὸ Νέμεσις, καὶ μὴ πρὸς τὸ ἄκυε, ὥσπερ τινὲς ποιοῦσιν· ἄλλοι δὲ καὶ λαμβάνουσιν ἐξαβεν τὸ ἕνεκα.

797. Οὐκοῦν Ὀρέσης] εἰ μὲν γράψεις ἄκυν, κατ' ἐρώτησιν μὲν ἅ· καθ' ὁμαλισμὸν δὲ εἰρωνικῶς· εἰ δὲ καὶ παύσατον γράψεις (εὕρηται γὰρ καὶ τοῦτο) προστακτικῶς ἐρεῖς ἅτας, οὐκοῦν παύσατε τάδε σύ τε καὶ Ὀρέσης, εἰ δύνασθε.

798. Πεπαύμεθ' ἡμεῖς] ἅτως ἦν τὸ σαφὲς, οὐ μόνον σ' παύσομέν σε, ἀλλὰ πεπαύμεθα ἡμεῖς· νῦν δὲ περθεὶς τὸ πεπαύμεθα, εἶτ' ἐνεγκὼν τὸ, οὐχ ὅπως σε παύσομεν, ἀσαφειάν τινα ἐπεσήσε. Σὺ δὲ, ὡς ἔφαμεν, λέγε συνταύσσων.

799. Ὦ ξένε] ἄξιος ὑπάρχεις τυχεῖν πολλῶν χαρίτων, ἕνεκα ὧν ἥκεις καὶ ἦλθες· ἐπειδὴ ταύτην τὴν Ἠλέκτραν ἔπαυσας τῆς πολυλόγου βοῆς.

Ib. Πολλῶν ἂν ἄξιος] ἄξιος ἂν εἶης, ὦ ξένε, διὰ τὴν ὁδὸν, ἣν ἦλθες, τυχεῖν πολλῶν ἀγαθῶν.

803. Πορεύσαντος] ἀποστείλαντος· πορεύομαι ἐγὼ, καὶ πορεύω ἕτερον, ἀντὶ τοῦ ἄγω· ὡς παρὰ Πλάτωνι, ᾧ δὴ προστέτακται τὰς ἐνθένδε ἐκεῖσε πορεῦσαι. Ἀντὶ τοῦ ἀγαγεῖν· ἐνταῦθα δὲ πορεύσαντος ἀντὶ τοῦ πέμψαντος, λέγεται.

804. Ἀλλ' εἴσιθ' εἴσω] περισσὸν τὸ εἴσω· τὸ γὰρ εἴσιθι τὸ εἴσω ἐλθὲ δηλοῖ· εἰσῆλθε δὲ εἰς τὴν οἰκίαν, λέγεται κατὰ λόγον· τὸ γὰρ εἰσῆλθε ἐκλοῖ μὲν τὸ εἴσω ἦλθεν, ἐ μὴν καὶ ὅποι εἰσῆλθεν ὡρισμένως· διὸ ἐπάγεται εἰς τὴν οἰκίαν, ἢ εἰς τὴν πόλιν· καὶ ἐ δοκεῖ φορτικόν.

816. Καὶ

ΗΛΕ. Ἆρ' ὑμὶν ὡς ἀλγεῦσα κὠδυνωμένη,
Δεινῶς δακρῦσαι κἀπικωκῦσαι δοκεῖ
Τὸν υἱὸν ἡ δύστηνος ὧδ' ὀλωλότα;
Ἀλλ' ἐγγελῶσα, φρεῦδος. Ὦ τάλαιν' ἐγὼ,
Ὀρέσα φίλταθ', ὡς μ' ἀπώλεσας θανών.
Ἀποσπάσας γὰρ τῆς ἐμῆς οἰχῃ φρενὸς,
Αἳ μοι μόναι παρῆσαν ἐλπίδων ἔτι,
Σὲ πατρὸς ἥξειν ζῶντα τιμωρόν ποτε,
Κἀμοῦ ταλαίνης· νῦν δὲ, ποῖ με χρὴ μολεῖν;
Μόνη γάρ εἰμι, σοῦ τ' ἀπεσερημένη
Καὶ πατρὸς ἤδη. Δεῖ με δελεύειν πάλιν
Ἐν τοῖσιν ἐχθίσοισιν ἀνθρώπων ἐμοὶ,
Φονεῦσι πατρός· ἆρά μοι καλῶς ἔχει;
Ἀλλ' ὅτι μὴν ἔγωγε τοῦ λοιποῦ χρόνου
Ξύνοικος ἔσσομ'· ἀλλὰ τῇδε πρὸς πύλῃ
Παρεῖσ' ἐμαυτὴν, ἄφιλος ἀυανῶ βίον·
Πρὸς ταῦτα, καινέτω τὶς, εἰ βαρύνεται
Τῶν ἔνδον ὄντων· ὡς χάρις μὲν, ἢν κτάνῃ·
Λύπη δ', ἐὰν ζῶ· τοῦ βίου δ' ὐδεὶς πόθος.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΙΚΑ. ΣΤΡΟΦΗ Α.

ΧΟΡ. Πῦ ποτε κεραυνοὶ Διὸς, ἢ

816. Καὶ πατρὸς ἤδη] τὸ ἤδη εἰ μὲν ἀντὶ τοῦ πάλαι νοήσεις, πρὸς τὸ πατρὸς συνάψεις· εἰ δὲ ἀντὶ τοῦ νῦν, πρὸς μὲν τὸ πατρὸς ζεύξεις, αὐτὸ δὲ πρὸς τὸ ἐπαγόμενον συνάψεις.

817. Ἐχθίσοισιν ἀνθ'] Ἐχθρός μοι ἐστὶν ὁ δεῖνα· καθὸ ἁπλῶν, στοικῆ· ἔχθιστος δὲ τῶν ἀνθρώπων. Καθὸ ὑπερθετικὸν, γενικῆ.

821. Αὐανῶ βίον] Ἀντὶ τοῦ, τὰ σκληρότητος διαιδάσω· διαιδάσω τὸν βίον, ἄφιλος· ἦγεν ἐστερημένη φιλίας· μὴ ποιήσασα σπουδὰς μετὰ τοῦ Αἰγίσθου, καὶ τῆς Κλυταιμνήστρας.

823. Χάρις] Ἦγεν, εὐαρεστία, εὐχαριστία ἐμοὶ δηλονότι· χαρίζομαι τὸ δωρεῖσθαι. Καὶ τὸ χάριν ποιῶ.

825. Πῦ ποτε κεραυνοὶ Διὸς] ἐν τοῖς ἔμπροσθεν παραμυθούμενος ὁ χορὸς τὴν Ἠλέκτραν ἔλεγε, Θάρσει μοι, τέκνον, θάρσει· ἔστι μέγας ἐν οὐρανῷ Ζεὺς, καὶ τὰ ἔξης. Νῦν δὲ πανταχόθεν ἀπεγνωσμένης τῆς σωτηρίας καὶ προστεθείσης τῆς κατὰ τὸν Ὀρέστην συμφορᾶς, εἰκότως παρακεκινδυνευμένῳ τῷ λόγῳ ἐχρήσατο, ὥστε καὶ περὶ θεῶν τι εἰπεῖν, καὶ ὅλως ἀμφιβάλλειν εἰ ὅλως ἐν οὐρανῷ εἰσὶν, εἴγε περιορῶσι τοιαῦτα γιγνόμενα. Καὶ τὸν μὲν Ἥλιον ὡς πάντα ἐφορῶντα παρέλαβεν· τὸν δὲ Δία,

Πῦ φαέθων Ἅλιος,
Εἰ ταῦτ' ἐφορῶντες
Κρύπτουσιν ἕκηλοι;
ΗΛΕ. Ἔ, ἔ, αἰ, αἰ.
ΧΟΡ. Ὦ παῖ, τί δακρύεις;
ΗΛΕ. Φεῦ.
ΧΟΡ. Μηδὲν μέγ' ἀΰσῃς.
ΗΛΕ. Ἀπολεῖς με.
ΧΟΡ. Πῶς;
ΗΛΕ. Εἰ τῶν φανερῶς οἰ-
χομένων εἰς ᾅδαν
Ἐλπίδ' ὑποίσεις, κατ' ἐμοῦ
Τακομένας
Μᾶλλον ἐπεμβάσῃ.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ Α.

ΧΟΡ. Οἶδα γὰρ ἄνακτ' Ἀμφιάρεων

ὡς πάντων δεσπότην ὄντα. Δεῖ δὲ τὸν ὑποκριτὴν ἅμα τῇ βοῇ ἀναβλέψαι τε εἰς ὑρανὸν, καὶ τὰς χεῖρας ἀνατεῖναι. Ὁ δὴ καλύει ὁ χορὸς Μηδὲν μέγ' ἀΰσῃς.

Ib. Πῦ ποτε] Ἀγαναικτῶν ὁ χορὸς τοῦτο λέγει. Καὶ ἀμφιβάλλων εἰ εἰσὶν οἱ κεραυνοὶ τοῦ Διὸς, καὶ ὁ Ηλιος· εἴτε ἡσυχίαν ἄγουσι τοιούτων γιγομένων.

826. Φαέθων] ἐπίθετον ὄνομα ἐνταῦθα, ἀντὶ τοῦ λάμπων. Λέγεται δὲ φαέθων καὶ ὁ υἱὸς τοῦ Ἡλιου καὶ ὁ ἕτερος τῶν ἵππων αὐτοῦ.

827. Εἰ ταῦτ' ἐφορῶντες κρύπτουσιν] οἷον, εἰκάζουσιν εἰς φῶς τῶν τότων παρανομίαν.

828. Κρύπτουσιν] τοῦτ' ἔξιν ἡσύχως φέρουσιν, ἢ δεικνύουσιν ἀγαναικτοῦσι.

829. Ἔ, ἔ, αἰ, αἰ] Θρηνεῖ ἡ Ἠλέκτρα τὸν ἀδελφὸν· ἐλεεινὸν δὲ λίαν τὸ τοιοῦτον μέρος.

832. Μέγ' ἀΰσῃς] ἴσχυν βοήσῃς, εἴπῃς· ἴσχυε μὴ πρὸς Θρήνους ἐρεθίσῃς, ἵνα μὴ πρὸς ὀργὴν Κλυταιμνήστραν κινήσῃς.

833. Ἀπολεῖς με] ἀποκναίεις με (φησὶν) ἐν τοῖς ἀθεραπεύτοις παρηγορῶσα. Δαιμονίως δὲ τοῦτο ἐπήγαγεν· ἡ γὰρ ἀμελήσασα τῶν ἀπὸ χόρου ἐπιτιμήσεων, ἐρεῖ τί ἀπριπὲς εἰς θεὸς (ἐπεὶ καὶ τελέως ἀμεχανεῖ ὁ Σοφοκλῆς εἰς τὰς θεὰς βλασφημῶν· καὶ γὰρ εἷς ἦν τῶν θεοσεβεστάτων) ἀλλ' ὥσπερ δυσχεραίνουσα ταῖς ἐπιτιμήσεσιν, ὡς ψυχραῖς, τοῦτό φησιν· οἱ δὲ ἐν τοῖς προφανέσι καὶ ἀθεραπεύτοις πάθεσι μετριάζειν αὐτὴν ἀξιοῦσιν.

835. Εἰ τῶν φανερῶς] Εἰ τῶν φανερῶς ἀπελπιζομένων εἰς ᾅδην ἐλπίδι καθοῦσα προτενεῖς, μᾶλλον ἐπιτεθήσῃ κατ' ἐμοῦ διαρρεομένης.

837. Ἐλπίδ' ὑποίσεις] ὑπενέγκῃς, ὑποβαλεῖς, ὡς ἐξ ἐκείνων βοήθειά τις μοὶ γενήσεται.

839. Ἐπεμβάσῃ] ἴσχυν ἐπιπέσῃς νενικημένῃ, καὶ μείζονα ἐργάσῃ τὴν συμφοράν.

840. Ἀμφιάρεων] Ἀμφιάρεως ἦν ἄριστος μάντις καὶ ἄψευστος. Ὅστις ᾔδει τὸν ἐσόμενον θάνατον τοῖς ἀπερχομένοις ἐς τὸν Θηβαϊκὸν

Χρυσοδέτοις ἔρκεσι
Κρυφθέντ' ἀπάταισι·
Καὶ νῦν ὑπὸ γαίας——
ΗΛΕ. (Ἆ, ἔ· ἰώ.)
ΧΟΡ. Πάμψυχος ἀνάσσει. 845
ΗΛΕ. Φεῦ.
ΧΟΡ. Φεῦ δῆτ'· ὀλοὰ γάρ.

πὸν πόλεμον, ὑπὸ τῷ στρατηγῷ Ἀδράστῳ. ὑφ' ᾧ Ἀδράστῳ πολλὰ βιασθεὶς καὶ μηδόλως ὑπείξας ἐς Θήβας συναπῆλθεν, πεῖθεται ὕστερον ὑπὸ τῆς ἰδίας αὐτοῦ γυναικὸς Ἐριφύλης ἀπελθεῖν, ἥτις αὖ ὑπὸ Ἀδράστου ἀπατηθεῖσα δώροις, ἃ τινα δῶρα ἦσαν χρυσόδετα ἔρκεα, ἦγεν κόσμος τις γυναικεῖος, ἠνάγκασε τὸν Ἀμφιάρεων ἀπελθεῖν· διὸ καὶ ἐτιμωρήθη πρὸς τοῦ υἱοῦ Ἀλκμαίωνος· ἀπελθὼν γὰρ ὁ Ἀμφιάρεως εἰς τὸν πόλεμον ἀναιρεῖται. Ὁ δὲ υἱὸς αὐτοῦ Ἀλκμαίων, μαθὼν ὅτι ὑπὸ τῆς Ἐριφύλης κατεπείσθη, ἀπέκτεινε ταύτην.

Ib. Οἶδα γὰρ ἄνακτ' Ἀμφιάρεων χρυσοδέτοις] ταῖς διὰ χρυσοῦ γενομέναις τέχναις, τοῦ δοθέντος ὅρμου Ἐριφύλῃ διὰ τὴν Ἀμφιαράου ἔξοδον, διὰ τὰς τῆς γυναικὸς αὐτοῦ ἀπάτας. Ἄλλως. Χρυσοδέτοις ἔρκεσιν. Ἢ ἐπὶ τῶν ἁρμάτων φησίν, οἷον τοῖς χρυσῷ δεδεμένοις καὶ κατεσκευασμένοις. Ἅπερ ἔρκη εἶπεν, οἷον περιφράγματα καὶ τείχη ὧν ἐκ ἐξέφυγεν ὁ Ἀμφιάραος, ἀλλ' ἐνεχέθη ἐν αὐτοῖς. Ἢ χρυσοδέτοις, τῷ ὅρμῳ ὃς ἦν ἐκ χρυσοῦ πεποιημένος. Τὸ δὲ ἕρκεσιν, οἷον τοῖς δεσμοῖς καὶ φράγμασι, καὶ τῇ ἀνάγκῃ τῇ ἀπὸ ὅρμης γενομένῃ.

841. Ἕρκεσι] ἦγεν τοῖς περιδρόμοις, ἅπερ Ἄδραστος ἔδωκεν Ἐριφύλῃ, τῇ σφετέρᾳ μὲν ἀδελφῇ, ἐκείνῃ δὲ τοῦ Ἀμφιάρεω γυναικί, ἵνα πείσῃ αὐτὸν ἀπελθεῖν εἰς τὰς Θήβας μετὰ Πολυνείκους. Ἅτε γὰρ μάντις ὤν, ἤδει ἀπολομένην τὴν στρατιάν· καὶ διὰ τοῦτο οὐκ ἤθελε στρατεῦσαι. Εἰκοτως δὲ τὰ περιδρόμια ἔρκη ἐκάλεσε, διὰ τὸ αἴτια αὐτῷ ἀπωλείας γενέσθαι. Φασὶ δέ ὅτι ἐν τῷ τόπῳ τῶν Θηβῶν, ἔνθα κατεχώσθη Ἀμφιάρεως, μαντεῖον ἦν αὐτῷ τὸ λοιπόν. Ἰσέον δὲ ὅτι ᾗ χρὴ γράφειν, γυναικῶν ἀπάταις (ᾗ γὰρ ἁρμόζει οὕτω τῷ μέτρῳ. Περσσὸν γὰρ ἐστὶ τὸ γυναικῶν, διὸ καὶ ἐξεβλήθη παρ' ἐμοῦ) ἀλλὰ κρυφθέντα ἀπάταισι γράφε τὸ δὲ γυναικὸς ἔξωθεν λάμβανε. Οὕτω γὰρ κατὰ τὴν σύνταξιν καὶ τὸ μέτρον ἔχει καλῶς.

842. Γυναικῶν ἀπάταις] ἢ τῇ ἀπὸ τῆς γυναικὸς ἀπάτῃ, ἢ καθόλου τὸν χρυσὸν, γυναικῶν ἀπάτην εἶπεν· θαυμαστῶς δὲ εἴκασεν, ὅτι καὶ ζῶντος διὰ γυναικῶν ἀπώλετο. Ἄλλως· οἶδα γὰρ ἄνακτ' Ἀμφιάρεων, ὁ χορὸς φησὶν ὅτι καὶ ἐν αὐτῷ τῷ θανάτῳ ἐσί τις αὐτοῦ τύχια. Τιμὴν δὲ αὐτῷ φησὶν ἔσεσθαι, διὰ τὸ μαντεύεσθαι αὐτόν.

844. Ἔ, ἔ] ἐ προσειμένη οὐδὲ τὰς τοιούτους λόγους, θρηνεῖ ἡ Ἠλέκτρα.

845. Πάμψυχος ἀνάσσει] ἀντὶ τοῦ πάσων ψυχῶν ἀνάσσει· ἃ δὴ ἐν χρείᾳ καθεζᾶσι τῆς ἐκείνης μαντικῆς· ἢ πάμψυχος, ὁ διασώσας πάσαν τὴν ἑαυτοῦ ψυχήν· ἢ ὁ διὰ παντὸς τὴν ψυχὴν σώζων, ὅ ἐστιν ἀθάνατος.

Ib. Πάμψυχος ἀνάσσει] ἦγεν πασῶν τῶν ψυχῶν ἀνασσει· ἢ ὅλος ζῶν ἀνάσσει. Ἢ ζῶν ἀνάσσει.

846. Φεῦ] μνησθεῖσα τῆς Ἐριφύλης ἡ Ἠλέκτρα ἀναβοᾷ, ἐπὶ τῷ ἤθει αὐτῆς δυσχεραίνουσα.

847. Φεῦ δῆτ'· ὀλοὰ γάρ] ὁ χορὸς συγκατατιθέμενος, φησὶν ὅτι δικαίως ἀπεδόμησας· ὀλοὴ γὰρ ἦν ἡ Ἐριφύλη· ὅρα δὴ εἴ τι ἔπραξέ τι ὁ χορός. Ἀπίσπασε γὰρ αὐτὴν τοῦ θρηνεῖν, ἐμβαλὼν τὸ κατ' αὐτὴν μύθευμα.

Ib. Φεῦ δῆτ'· ὀλοὰ] ἐπὶ θηλυκοῦ λεκτέον τὸ ὀλοά, ἵν' ἔχῃ πρὸς τὸ μέτρον ὀρθῶς· ἦγεν ὀλοὰ καὶ ὀλεθρία ὑπῆρχεν ἡ Ἐριφύλη. Ἐδά-

μη

ΗΛΕ. Ἐδάμη γάρ.
ΧΟΡ. Ναί.
ΗΛΕ. Οἶδ', οἶδ'· ἐφάνη γὰρ
Μελέτωρ ἀμφὶ τὸν ἐν
Πένθει· ἐμοὶ δ' ὅτις ἔτ' ἔ-
σθ'· ὃς γὰρ ἔτ' ἦν,
Φρὲδος ἀναρπασθείς.

ΣΤΡΟΦΗ Β.

ΧΟΡ. Δειλαία, δειλαίων κυρεῖς.
ΗΛΕ. Κἀγὼ τῆδ' ἴσωρ, ὑπερίσωρ,

μη γὰρ ὑπὸ τῆ υἱῆ αὐτῆς Ἀλκμαίωνος. Εἰ δ' ἄλλως εἴπτοις, ἀκ ἔχει ὀρθῶς.

848. Ἐδάμη] ἡ Ἐριφύλη δηλονότι. Ὁ δὲ λόγος ἀποφαντικός. Ὁ χορὸς δὲ, ὡς πυνθανομένης, ἐπάγει τὸ ναί.

850. Οἶδ', οἶδ'· ἐφάνη] οἶδα ὅτι ἐδάμη· ἐφάνη γὰρ ὁ ἐπιμελέμενος τῆ ἐν τῷ φόνῳ τετέχει τιμαρὸς τῆ πατρός. Ἐμοὶ δὲ ἀδεὶς πάρεσιν, ἀποθανόντος Ὀρέςα. Ὁ μὲν ἦν χορὸς παρέβαλε τὸν Ἀγαμέμνονα τῷ Ἀμφιαράῳ, ἵνα ἡ Ἠλέκτρα εὐέλπις εἴη περὶ τῆ πατρὸς, ὅτι τεύξεται τιμῆς τινος· ἡ δὲ φησιν ὅτι Ἀμφιάραος ὑπὸ τῆ Ἀλκμαίωνος ἔτυχε τιμωρίας. Πάνυ δὲ περιπαθῶς τὸ πάθος τῆ Ἀγαμέμνονος εἰς ἑαυτὴν μεταφέρει, διὰ τῆ ἐμοὶ δ' ἔτις.

851. Μελέτωρ] φροντιςής. ὦ ἐπιμελὲς γέγονε μετελθεῖν τὸν τῆ πατρὸς θάνατον τῆ Ἀμφιαράε.

854. Ἀναρπασθεὶς] ἀναρπάζω· ὁ μέλλων, ἀναρπάξω ποιητικῶς, ἀναρπάσω κοινῶς· ὁ παρακείμενος ἀνῄρπακα· ὁ παθητικὸς, ἀνῄρπασμαι· ὁ ἀόριςος, ἀνηρπάσθην· ἡ μετοχὴ ἀναρπασθεὶς.

855. Δειλαία δειλαίων] ἦγεν, ἀθλία ἀθλίων ὑπάρχεις, ὑπερβολικῶς. Ὡς ματαιόςτης ματαιοτήτων, καὶ ἑορτὴ ἑορτῶν· Τετέχειν ἀθλιωτάτη καὶ ἀποκρύπτουσα τὴν ἀθλιότητα τῶν ἄλλων, ὡς μόνην αὐτὴν ἐν ταῖς ἀθλίαις δοκεῖν ἀθλίαν.

856. Κἀγὼ τῆδ' ἴσωρ] καὶ ἐγὼ ἴσως καὶ ἐπιςήμων καὶ ὑπερίσως εἰμὶ τῆδ'· ὅτι δηλονότι δειλαία κυρῶ καὶ ὑπάρχω, ἦγεν ἀθλία, τῶν Ἀχαιῶν τῶν ἀθλίων, ἕνεκα τῶν πολλῶν δεινῶν, τῶν πανσυρτῶν καὶ πάντα συρόντων, καὶ ἀπολλύντων, καὶ συγνῶν, ἤτοι τῶν συγναζειν ποιούντων, ἐν τῷ παμμήνῳ καὶ διηνεκεῖ χρόνῳ. Ἦγεν, ἐπίσαμαι ὅτι ἀθλιοτέρα εἰμὶ τῶν Ἀχαιῶν, τῶν διὰ τῆτο ἀθλίων ὅτι πολλῶν δεινῶν πανσύρτων καὶ συγνῶν πεῖραν ἔλαβον ἐν τῷ παμμήνῳ καὶ διηνεκεῖ χρόνῳ, ὃν δηλονότι ἐν Τροίᾳ πεποιήκασιν. Εἰ δὲ πανσύρτων καὶ ἀρχαίων γράψεις (ἐν τισὶ γὰρ τῶν πάνυ παλαιῶν ὕτως εὕρηται βιβλίων) ὀρθότερον ἔχει πρὸς τὸ μέτρον. Εἴγε μὴν πανσύρτῳ γράψεις (ἐν πολλοῖς γὰρ καὶ ὕτως εὕρηται) πρὸς τὸ παμμήνῳ συνάψεις. Ἦγεν τῷ διηνεκεῖ χρόνῳ τῷ κατὰ πάντα συρομένῳ, ἤτοι τῷ πολυκινήτῳ. ἐπεὶ δ' ὑπεσκάζει τὸ κῶλον πρὸς τὸ τῆς ἀντιςροφῆς, τὸ δεινῶν συγνῶν τ' Ἀχαιῶν (ἐκεῖνο γὰρ ἐκ σπονδείων δι' ὅλα σύγκειται) ἀρχαίων φημὶ δεῖν γράφειν (ἀπὸ τέτε γὰρ καὶ τὸ Ἀχαιῶν ἐν πολλοῖς τῶν βιβλίων εὕρηται, τῆ ῥ κατὰ λήθην τῆ γραφέως ἐκλελοιπότος) καὶ ἕτω συνάπτειν, καὶ ἐγὼ ἴσως καὶ ὑπερίσως εἰμὶ τῆδε, ὅτι δειλαία εἰμὶ δηλονότι, ἐν τῷ πανσύρτῳ καὶ παμμήνῳ καὶ διηνεκεῖ χρόνῳ, ἕνεκα τῶν δεινῶν τῶν ἀρχαίων τῶν πολλῶν καὶ συγνῶν. Ἀρχαία δὲ φησι τὰ δεινὰ, ἐπεὶ καὶ πρότερον εἶχεν ὡς ἐκ τῆς πρόσθεν Πέλοπος

Πανσύρτῳ * παμμήνῳ πολλῶν
Δεινῶν συγνῶν τ' ἀχαιῶν †.
ΧΟΡ. Εἴδομεν ἃ θροεῖς.
ΗΛΕ. Μή με νῦν μηκέτι
Παραγάγῃς, ἵν' ἄ——
ΧΟΡ. Τί φῄς;
ΗΛΕ. Πάρεισιν ἐλπίδων
Ἔτι κοινοτόκων
Εὐπατριδᾶν τ' ἀρωγοί.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ Β.

ΧΟΡ. "Πᾶσι θνατοῖς ἔφυ μόρος."
ΗΛΕ. Ἦ καὶ χαλαργοῖς ἐν ἀμίλλαις
Οὕτως ὡς κείνῳ δυστάνῳ
Τμητοῖς ὁλκοῖς ἐγκύρσαι;
ΧΟΡ. Ἄσκοπος ἃ λώβα.
ΗΛΕ. Πῶς γὰρ οὐκ, εἰ ξένος,

* Turn. in marg. παυσύρτων. † Turn. in marg. ἀρχαίων.

ἱππείας, καὶ τὸ φόνε Μυρτίλε, ἐκ ἔλπε τὰς οἴκυς αὐτῶν πολύπονος αἰκία.

857. Πανσύρτῳ] τῷ πάντα σύροντι τὰ κακά· ἢ πανσυρτῷ, τῷ μετὰ πάσης ὁρμῆς τῶν κακῶν ὡρμημένῳ.

Ib. Παμμήνῳ] τῷ πολυχρονίῳ καὶ διηνεκεῖ. Δειλαία ἔν εἰμι, οἷον κατ' αὐτὸ τοῦτο καθὸ πάντα τὰ ἄχη εἰς ἡμᾶς συνεσύρη καὶ διηνεκῆ παρέμεινεν.

860. Μή με νῦν μηκέτι] μηκέτι ἵν με (φησὶ) παρηγορήσητε (παρηγορῆσης) ὅπε γε ἃ πάρεισιν αἱ τῶν ἐλπίδων ἀρωγαὶ, αἱ ἀπὸ τῶν ἀδελφῶν.

861. Παραγάγῃς ἵν' ἄ] τὸ ἵν' ἄ, πρὸς τὸ πάρεισι συναπτέον· εἰ καὶ τὸ τί φῄς, διὰ μέσε τίθεται. Συντάσσεται δὲ ὅτω, μή με νῦν μηκέτι παραγάγῃς, ἵνα καὶ ὅπε ἃ πάρεισιν ἐλπίδες ἐλπίδων, τῶν εὐπατριδῶν κοινοτόκων, ἥκεν τῇ εὐγενεῖ Ὀρέςε τὰ ἐμᾶ ἀδελφᾶ ἀρωγοὶ ἐμοί. Ἥκεν, μὴ εἰς ἐλπίδας ἐμβάλῃς Ὀρέςε, ὡς ἥξει ἐμοὶ βοηθός. Ἰςέον δὲ ὅτι τὸ τί φῄς, πάρεισιν ἐλπίδων, ἓν κῶλόν ἐςι· τὰ γὰρ δύο πρόςωπα ἓν ἀποτελεῖ κῶλον, ὡς καὶ ἐν τῇ πρώτῃ ἀντιςροφῇ δείκνυται. Διὸ τὸ αὐδᾷς δὲ ποῖον, περισσὸν ὂν ἐξεβλήθη παρ' ἐμοῦ. Ταὐτὸν γάρ ἐςι τῷ τί φῄς.

867. Ἐν ἁμίλλαι,] διὰ τοῦ εἰπεῖν ἁμίλλαις, ἐδήλωσε τὸ ἵπποις· τέτων γὰρ ἡ ἁμιλλα. Τὸ δὲ χαλαργοῖς, ἢ τοῖς τὰς χηλὰς (καὶ τὰς πόδας, ἀπὸ μέρες τὸ πᾶν) ἀργὰς ἔχεσι κατ' ἀντίφρασιν, ὥσπερ ἐςὶ καὶ τὸ σόμαργος καὶ τὸ πύγαργος· ἢ χαλαργοῖς καὶ λευκόποσιν.

869. Τμητοῖς ὁλκοῖς] τμητοῖς λώροις, τοῖς ἱμᾶσιν· ὁλκὸς δὲν ἀντὶ τῶν ἱμάντων ἐν οἷς εἱλκύσθη.

870. Ἄσκοπος] ἀπροόρατος ὁ θάνατος.

871. Πῶς γὰρ οὐκ] ναὶ, καλῶς ἔφης. πῶς γὰρ ὐκ ἔςιν ἀνέλπις ος ἡ βλάβη, ἐπειδὴ καὶ ὁ Ὀρέςης ξένος ἀπώλετο δηλονότι καὶ κέκευθεν.

874. Κέκευθεν]

Ἄτερ ἐμαῖν χεροῖν *;

ΧΟΡ. Παπαί.

ΗΛΕ. Κέκευθεν, ὅτε τᾷ
Τάφᾳ ἀντιάσας,
Οὔτε γόων παρ' ἡμῶν.

ΙΑΜΒΟΙ.

ΧΡΥ. Ὑφ' ἡδονῆς τοι, φιλτάτη, διώκομαι,
Τὸ κόσμιον μεθεῖσα, σὺν τάχει μολεῖν.
Φέρω γὰρ ἡδονάς τε, κἀνάπαυλαν, ὧν
Πάροιθεν εἶχες καὶ κατέσχηνες κακῶν.

ΗΛΕ. Πόθεν δ' ἂν εὕροις τῶν ἐμῶν σὺ πημάτων
Ἄρηξιν, οἷς ἴασιν οὐκ ἔνες' ἰδεῖν;

ΧΡΥ. Πάρες' Ὀρέστης ἡμίν· ἴσθι τᾶτ' ἐμᾷ
Κλύσασ' ἐναργῶς, ὥσπερ εἰσορᾷς ἐμέ.

ΗΛΕ. Ἀλλ' ἦ μέμηνας, ὦ τάλαινα, κἀπὶ τοῖς

* Ald. ἐμᾶν χερᾶν.

874. Κέκευθεν] τὸ κέκευθεν, ἀλλοίωσίς ἐστι κατὰ διάθεσιν, ἐνεργητικὸν ὂν λαμβάνεται ἀντὶ παθητικοῦ, ἦγεν, ἐσκεπάσθη, ἐκρύβη· ἢ ὃν τὸ κέκευθεν μέσος παρακείμενος ἀπὸ τοῦ κεύθω, κεύσω, κέκευκα· ὁ μέσος παρακείμ. κέκευθα, σύγκαται εἶναι καὶ ἐνεργητικὸς, καὶ παθητικός.

877. Ὑφ' ἡδονῆς τοι] ἡ Χρυσόθεμις παραγίγνεται, τὰ ὑπὸ τῆς Ὀρέστου ἐγκείμενα τῷ τάφῳ εὑροῦσα. Τοῦτο τὸ πρόσωπον εἰσήγαγεν, ἵνα μὴ εἰς μακρὸν ἡ ὀλόφυρσις ἡ Ἠλέκτρας γένηται.

Ib. Σὺν τάχει μολεῖν] λείπει ἡ ὑπέρ· ὑπὲρ τοῦ σὺν τάχει μολεῖν.

878. Τὸ κόσμιον] ἦγεν τὴν κοσμιότητα, τὸ κόσμιον Ἀττικῶς, ἀντὶ τοῦ κόσμον, καὶ τὴν εὐταξίαν· ὡς τὸ ῥητορικὸν τοῦ λόγου, ἀντὶ τοῦ, ὁ ῥητορικὸς λόγος.

879. Ἀνάπαυλαν] ἀνάπαυσις καὶ κατάπαυσις λέγεται· ἀνάπαυλα δὲ μόνον ἐκλ καὶ κατάπαυλα. Ἀνάπαυσιν τῶν κακῶν, ὧν εἶχες πρότερον καὶ ἔσχες.

881. Τῶν ἐμῶν σὺ πημάτων] τῶν νοσημάτων τὰ μὲν θεραπεύεται προσκαίροις θεραπείαις, ὅπερ ἐστὶν ἄρηξις. Τὰ δὲ θεραπεύεται παντελῶς, ὅπερ ἐστὶν ἴασις. καθ' ὑδένα ὃν τρόπον προκόπτει τὰ ἡμίτερα ἐπὶ τὸ βέλτιον.

882. Οἷς ἴασιν] εἰ μὲν ἴασιν γράψεις, πρὸς τὸ ἰδεῖν συνταξεις· εἰ δὲ ἴασις, πρὸς τὸ ἐστίν.

883. Πάρες'] πάρεστιν ὁ Ὀρέστης ἡμῖν ἐναργῶς ὥστε ὥσπερ ὁρᾷς ἐμὲ παροῦσαν σημαίνοντι ἐναργῶς. Ἴσθι τοῦτο, ἦγεν γίνωσκε, κλύουσα ἐμοῦ.

885. Ἀλλ'] ὁ ἀλλὰ ἐνίοτε μέν ἐστι συμπλεκτικὸς, καὶ λέγεται ἐπὶ ἀναιρέσει ἑνὸς, καὶ συγκαίσει ἑτέρου· οἷον, οὐκ ἔστι τόδε, ἀλλὰ τόδε. καὶ ὅτε ἐφ' ἑτέρῳ ἕτερον ἐπάγονται νοουμένης ἑτέρας ἀναιρέσεως. Οἷον, ἔστι τόδε· ἀλλὰ καὶ τόδε. Καὶ ἁπλῶς ἐπὶ τῶν ἄλλως γινομένων. Ὡς ἔχει τὸ, αἰσπίδα, φρύναν, ὄφιν· καὶ λαδικέας περίφυγε καὶ κύνα λυσσητήν. Καὶ πάλιν λαδικέας, ἀλλὰ τὰς γυναικίδας ἀθάλιος ὁ λαδικεὺς ἔχει λαδών. Ἐνίοτε δὲ, ὁ ἀλλὰ ἐστὶ συλλογιστικὸς, καὶ λέγεται ἐπὶ βεβαιώσει πραγμάτος,

Σαυτῆς κακοῖσι, κἀπὶ τοῖς ἐμοῖς γελᾷς;
ΧΡΥ. Μὰ τὴν πατρῴαν ἑστίαν, ἀλλ' οὐχ ὕβρει
Λέγω ταῦθ', ἀλλ' ἐκεῖνον ὡς παρόντα νῷν.
ΗΛΕ. Οἴμοι τάλαινα· καὶ τίνος βροτῶν λόγον
Τόνδ' εἰσακούσασ', ᾧδε πιστεύεις ἄγαν;
ΧΡΥ. Ἐγὼ μὲν ἐξ ἐμοῦ τε κοὐκ ἄλλου, σαφῆ
Σημεῖ' ἰδοῦσα, τῷδε πιστεύω λόγῳ.
ΗΛΕ. Τίν', ὦ τάλαιν', ἰδοῦσα πίστιν; ἐς τί μοι
Βλέψασα, θάλπῃ τῷδ' ἀνηκέστῳ πυρί;
ΧΡΥ. Πρὸς νῦν θεῶν ἄκουσον, ὡς μαθοῦσά μου
Τολοιπὸν, ἢ φρονοῦσαν, ἢ μωρὰν λέγῃς.
ΗΛΕ. Σὺ δ' ἓν λέγ', εἴ σοι τῷ λόγῳ τις ἡδονή.
ΧΡΥ. Καὶ δὴ λέγω σοὶ πᾶν ὅσον κατειδόμην.
Ἐπεὶ γὰρ ἦλθον πατρὸς ἀρχαῖον τάφον,
Ὁρῶ κολώνης ἐξ ἄκρας νεορρύτους
Πηγὰς γάλακτος, καὶ περισφῇ κύκλῳ
Πάντων ὅσ' ἐστὶν ἀνθέων θήκην πατρός.
Ἰδοῦσα δ' ἔσχον θαῦμα, καὶ περισκοπῶ
Μήπως τις ἡμῖν ἐγγὺς * ἐγχρίμπτῃ βροτῶν·
Ὡς δ' ἐν γαλήνῃ πάντ' ἐδερκόμην τόπον,
Τύμβῳ προσεῖρπον ἆσσον· ἐσχάτης δ' ὀρῶ

* Aldus, ἐγχρίπτῃ.

πράγματος, ὡς ἐνταῦθα· ἀλλ' ἢ μεμνημαι καὶ ἀλλαχοῦ μὴν τάδε ἐστίν.

887. Ὑφ' ἡδονῆς] ὑποσχοῦσα Χρυσοθέμιδος μετὰ τινος εὐφροσύνης.

894. Θάλπῃ ἀνηκέστῳ πυρὶ] ἤγουν, θάλπῃ καὶ θερμαίνῃ ὅτως, ὥσπερ ὑπὸ ἀθεραπεύτου πυρός. Ὁ γὰρ πῦρ βλέπεται μακρόθεν, τοῦτο τοῖς ὁρῶσιν ἐστὶν ἀθεράπευτον. Ἤγουν ἀδυμίαν θεραπείαν δύνανται δοῦναι τούτοις.

898. Καὶ δὴ λέγω] διήγησις ὧν εἶδεν ἐν τάφῳ.

900. Κολώνης] ἤγουν ὑψηλῆς καὶ ἐπισκέπτου τόπου.

Ib. Νεορρύτους πηγὰς γάλακτος] ἤγουν χύσεις γάλακτος, νεοσὶ ῥυείσας. ἤγουν γάλα ὑπὸ πηγῆς ἀναθοῦν νεόρρυτον.

901. Πηγὰς γάλακτος] πολὺ γάλα· ὡς τὸ δακρύων πηγαὶ, ἀντὶ τοῦ πολλὰ δάκρυα.

902. Θήκην πατρὸς] τὴν σορὸν λέγω, ἔνθα τὸ λείψανον ἐτέθη.

907. Νεωρῶν] τὸν νεοσὶ ἠρτημένον ἢ ἐκ νέκ τινος καὶ ὥραν ἔχοντος πάν-

Πυρᾶς νεωρῆ βόστρυχον τετμημένον·
Κεὐθὺς τάλαιν' ὡς εἶδον, ἐμπαίει τί μοι
Ψυχῇ σύνηθες ὄμμα, φιλτάτῃ βροτῶν
Πάντων Ὀρέστῃ τῇδ' ὁρᾶν τεκμήριον·
Καὶ χερσὶ βασάσασα, δυσφημῶ μὲν δή,
Χαρᾷ δὲ πίμπλημ' εὐθὺς ὄμμα δακρύων·
Καὶ νῦν θ' ὁμοίως καὶ τότ' ἐξεπίσαμαι,
Μή τι τόδ' ἀγλάϊσμα πλὴν κείνῃ μολεῖν.
Τῷ γὰρ προσήκει πλήν γ' ἐμοῦ καὶ σοῦ τόδε;
Κἀγὼ μὲν οὐκ ἔδρασα, τοῦτ' ἐπίσαμαι,
Οὔδ' αὖ σύ· πῶς γάρ, ἥ γε μηδὲ πρὸς θεοὺς
Ἔξεις' ἀκλαύσῳ τῆσδ' ἀποσῆναι σέγης;
Ἀλλ' εἰδὲ μὲν δὴ μητρὸς ἔθ' ὁ νοῦς φιλεῖ
Τοιαῦτα πράσσειν, ἔστε δρῶσ' ἐλάνθανεν·
Ἀλλ' ἐς Ὀρέστην ταῦτα τἀπιτίμια·
Ἀλλ', ὦ φίλη, θάρσυνε· "τοῖς αὐτοῖσί τοι
"Οὐκ αὐτὸς αἰεὶ δαιμόνων παρασατεῖ·"
Νῷν δ' ἦν τὰ πρόσθεν συγγενὸς· ἡ δὲ νῦν ἴσως

908. Κεὐθὺς τάλαιν'] ἦγον, καὶ εὐθὺς ἐγὼ ἡ τάλαινα ἐπεὶ εἶδον τὸν νεωρῆ βόστρυχον ἐκεῖνον τετμημένον, ἐπέρχεται τῇ ψυχῇ μου σύνηθες τὸ ὄμμα τοῦ Ὀρέστου τοῦ φιλτάτου ἀπὸ τῶν βροτῶν, ὥστε νομίζειν ὁρᾶν τοῦτο, ἴν τι τεκμήριον ἐκείνου. Ἡ, καὶ εὐθὺς ἐγὼ ἡ τάλαινα ἐπειδὴ εἶδον βόστρυχον τετμημένον νεωρῆ, παίει ἐν τῇ ψυχῇ μοι ὁρᾶν τοῦτο σύνηθές τί θέαμα καὶ τεκμήριον, Ὀρέστου τοῦ φιλτάτου ἀπὸ πάντων τῶν βροτῶν.

909. Σύνηθες ὄμμα] ὅραμα ὃ αἰεὶ ἐφαντάζόμην κατὰ ψυχήν.

914. Μή τι τόδ' ἀγλάϊσμα] μὴ λάβῃς ἔξαθεν εἰς τὸ τι, ἀπὸ, ἀλλὰ τῶρὸς τὸ ἀγλάϊσμα νόει τὴν γενικὴν. Μηδὲ τὸ πλὴν ἀντὶ τοῦ χωρὶς εἴπῃς, ἀλλ' ἀντὶ τοῦ εἰ μή. Ἔστι δὲ ἡ γενικὴ τὸ ἐκείνῃ πρὸς τὸ τι.

915. Τῷ γὰρ προσήκει πλήν γ' ἐμοῦ καὶ σοῦ τόδε;] τὸ ἀποκίρασθαι τὰς κόμας δηλογότι. Τὸ μὲν γὰρ ἀπὸ τῆς ὄψεως τοῦ βοστρύχου κινεῖσθαι ἐπὶ τὴν ἀλήθειαν, γελοῖον. Πιθανῶς δ' ἂν ἐπάγει, ὅτι ἑαυτῇ ἄλλῳ ἢ τῷ πάνυ συνημένῳ κατὰ γένος τὰ τοιαῦτα προσήκει.

917. Ἥ, γε] ἦγον, ἤ τινι σοὶ τῇ ἀκλαύστῳ ἦγον πολυθρηνήτῳ, ἔξεσιν ἀποσῆναι τῆσδε τῆς σέγης, καὶ ἐλθεῖν πρὸς τοὺς θεοὺς, ἦγον εἰς τοὺς ναοὺς τῶν θεῶν.

920. Τοιαῦτα πράσσειν] τὰ ἐπὶ τῇ τιμῇ γιγνόμενα τοῦ πατρός.

921. Ταῦτα τἀπιτίμια] γράφεται τἀγλαίσματα.

923. Δαιμόνων] τῷ αὐτῷ καὶ ἑνὶ ἀνθρώπῳ οὐκ ἔστιν αἰεί ποτε ὁ αὐτὸς Θεός. Ἦγον ἡ αὐτὴ τύχη· Θεὸς, ἦγον τύχη,

925. Ὑπάρξει

Πολλῶν ὑπάρξει κῦρος ἡμέρα καλῶν.
ΗΛΕ. Φεῦ τῆς ἀνοίας· ὡς σ' ἐποικτείρω πάλαι.
ΧΡΥ. Τίδ' ἐσίν; ἢ πρὸς ἡδονὴν λέγω τάδε;
ΗΛΕ. Οὐκ οἶσθ' ὅποι γῆς ἐδ' ὅποι γνώμης φέρῃ.
ΧΡΥ. Πῶς δ' οὐκ ἐγὼ κάτοιδ', ἀγ' εἶδον ἐμφανῶς;
ΗΛΕ. Τέθνηκεν, ὦ τάλαινα· τὰ κείνε δέ σοι
Σωτῆρι ἔρρει· μηδὲν ἐς κεῖνόν γ' ὅρα.
ΧΡΥ. Οἴ μοι τάλαινα· τῦ τάδ' ἤκυσας βροτῶν;
ΗΛΕ. Τῦ πλησίον παρόντος ἠνίκ' ὤλλυτο.
ΧΡΥ. Καὶ πῦ 'ςιν ἔτος; θαῦμά τοι μ' ὑπέρχεται.
ΗΛΕ. Κατ' οἶκον, ἡδὺς, ἐδὲ μητρὶ δυςχερής.
ΧΡΥ. Οἴμοι τάλαινα· τῦ γὰρ ἀνθρώπων πότ' ἦν
Τὰ πολλὰ πατρὸς πρὸς τάφον κτερίσματα;
ΗΛΕ. Οἶμαι μάλις' ἔγωγε τῦ τεθνηκότος
Μνημεῖ' Ὀρέςε ταῦτα προσθεῖναί τινα.
ΧΡΥ. Ὦ δυςτυχὴς· ἐγὼ δὲ σὺν χαρᾷ λόγε
Τοιάςδ' ἔχε' ἔσπευδον, οὐκ εἰδυῖ' ἄρα
Ἵν' ἦμεν ἄτης· ἀλλὰ νῦν ὅθ' ἱκόμην,
Τά τ' ὄντα πρόσθεν ἄλλα θ' εὑρίσκω κακά.
ΗΛΕ. Οὕτως ἔχει σοὶ ταῦτ'· ἐὰν δέ μοι πιθῇ,
Τῆς νῦν παρούσης πημονῆς λύσεις βάρος.
ΧΡΥ. Ἢ τὲς θανόντας ἐξαναςήσω ποτέ;

925. Ὑπάρξει κῦρος] ἐπιτυχίαν ἄρξει.
926. Φεῦ τῆς ἀνοίας] μέμψις Ἠλέκτρας ἐφ' οἷς διηγήσατο Χρυσόθεμις.
928. Οὐκ οἶσθ'] ἤγνη, ὁ γινώσκεις εἰς ποῖον μέρος τῆς γῆς φέρῃ. Οὐδὲ εἰς ποῖον μέρος τὸ νέ-
934. Θαῦμα τοί μ' ὑπέρχεται] ἀντὶ τέ, Θαυμάζω κατ' ἐμαυτήν.
935. Οὐδὲ μητρὶ δυσχερὴς] ὅ ἐσιν, ὁ κατὰ τοῦτο τῇ μητρὶ δυσχερὴς ὀφθεὶς, καὶ διὰ τῆς ἀγγελίας λυπήσας αὐτήν. Γράφεται καὶ μητρὶ δυσμενής.
937. Τὰ πολλὰ κτερίσματα] ἦγεν, ἐνταφια τῷ τὸν τάφον τῦ πατρός.
939. Μνημεῖ' Ὀρέςε] ἦγεν ἐνθυμήσεις. Θανόντος γὰρ ἐκείνε, τιμηθεὶς ὁ βόστρυχος τῆς κεφαλῆς ὑπὸ τινὸς τῶν αὐτῦ φίλων, ἐπετέθη τῷ τάφῳ τῦ Ἀγαμέμνονος, ἵνα τις ὁρῶν αὐτὸν κείμενον, εἰς μνήμην ἀφικνῆται Ὀρέςε.
943. Τά τ' ὄντα] καὶ τὰ ὄντα πρότερον κακὰ εὑρίσκω, καὶ ἄλλα κακὰ εὑρίσκω, καὶ τὰς πρόσθεν θλίψεις ἔχω. Ἔρχονται δέ μοι καὶ ἕτεραι θλίψεις.

ΗΛΕ. Οὐκ ἔσθ' ὅγ' εἶπον· ὁ γὰρ ὢδ' ἄφρων ἔφυν.
ΧΡΥ. Τί γὰρ κελεύεις, ὧν ἐγὼ φερέγγυος;
ΗΛΕ. Τλῆναί σε δρῶσαν ἂν ὑ σ' ἐγὼ παραινέσω.
ΧΡΥ. Ἀλλ' εἴ τις ὠφέλειά γ', οὐκ ἀπώσομαι.
ΗΛΕ. Ὅρα· "πόνος τοι χωρὶς ὀδὲν εὐτυχεῖ."
ΧΡΥ. Ὁρῶ· ξυνοίσω πᾶν ὅσον περ ἂν σθένω.
ΗΛΕ. Ἄκουε δὴ νῦν, ἧ βεβούλευμαι τελεῖν.
Παρουσίαν μὲν οἶσθα καὶ σύ που φίλων,
Ὡς ἔστις ἡμῖν ἐσιν, ἀλλ' ἄδης λαβὼν
Ἀπεσέρηκε, καὶ μόνα λελείμμεθον.
Ἐγὼ δ' ἕως μὲν τὸν κασίγνητον βίῳ
Θάλλοντά τ' εἰσήκουον, εἶχον ἐλπίδας
Φόνον πότ' αὐτὸν πράκτορ' ἵξεσθαι πατρός·
Νῦν δ' ἡνίκ' οὐκέτ' ἐσὶν, εἰς σὲ δὴ βλέπω,
Ὅπως τὸν αὐτόχειρα πατρῴου φόνου
Ξὺν τῇδ' ἀδελφῇ μὴ κατοκνήσῃς κτανεῖν
Αἴγισθον· ὀδὲν γάρ σε δεῖ κρύπτειν μ' ἔτι·
Ποῖ γὰρ μενεῖς ῥάθυμος; εἰς τίν' ἐλπίδων
Βλέψασ' ἔτ' ὀρθήν; ἧ πάρεσι μὲν σένειν
Πλούτου πατρῴου κτῆσιν ἐσερημένῃ,
Πάρεσι δ' ἀλγεῖν, ἐς τοσόνδε τοῦ χρόνου
Ἄλεκτρα γηράσκουσαν ἀνυμέναιά τε.

948. Ὧν ἐγὼ φερέγγυος] ὧν ἐγὼ εἰς τὸ πράττειν ἀσφαλὴς εἰμι. Φερέγγυος λέγεται ὁ ἐκδεξάμενός τι καὶ δυνάμενος ἀποτίσαι· οἷον ἀξιόχρεως, δυναμένη ἀναδέξασθαι.

950. Ἀλλ' εἴτις ὠφέλειά γ'] τοῦτο τῷ προτέρῳ ὅμοιον, ἢ τοὺς θανόντας ἐξανάστησόν ποτέ;

951. Εὐτυχεῖ] ὠντὶ τοῦ ἐπιτυγχάνεται.

952. Συνοίσω] συμπονήσω τοῦτο συνῳδὸν τῷ, τί γὰρ κελεύεις, ὧν ἐγὼ φέρεγγυος.

953. Ποιεῖν] γράφεται τελεῖν.

Ib. Ἄκουε δὴ νῦν] Ἠλέκτρας συμβουλὴ, ὅπως ἀνέλωσιν Αἴγισθον.

958. Θάλλοντά τ' εἰσήκουον] μὴ εἴπῃς καὶ αὐτὸς τὸ τε ἀργὸν, (ὡς τινές φασιν) ἀλλ' ὅτε σύντασσε, ἕως μὲν εἰσήκουον τὸν κασίγνητον ἐν τῷ βίῳ καὶ ζῶῃ καὶ θάλλοντα, ἤγουν ζῶντα πάλιν. Ἔστι δὲ τὸ βίῳ καὶ τὸ θάλλοντα ἐκ παραλλήλου. Εἴρηται δὲ τὸ θάλλοντα ἐκ μεταφορᾶς τῶν φυτῶν· ζωὴ γὰρ φυτοῦ τὸ θάλλειν, ὥσπερ αὖ τοὐναντίον ἡ μάρανσις.

963. Οὐδὲν γάρ σε δεῖ] οἱ ἀγνοοῦντες τὸ τοῦ Εὐριπίδου, τὸ, Κρυπτὸν δ' ἃ κρύπτειν ὄμμαθ' ἁρσένων χρεών, καὶ ἐναλλαγὰς καὶ προσθέσεις ἔξωθεν καινοτομοῦντες, ἵνα συντάξωσιν, ἐντεῦθεν

Καὶ τῶνδε μέντοι μηκέτ' ἐλπίσῃς ὅπως
Τεύξῃ πότ'· ἀ γὰρ ᾧδ' ἄβουλος ἐς' ἀνὴρ
Αἴγισθος, ὥστε σόν ποτ' ἢ κἀμὸν γένος
Βλασεῖν ἔασαι, πημονὴν αὑτῷ σαφῆ.
Ἀλλ' ἦν ἐπίσπῃ τοῖς ἐμοῖς βουλεύμασι,
Πρῶτον μὲν εὐσέβειαν ἐκ πατρὸς κάτω
Θανόντος οἴσῃ, τῇ κασιγνήτῃ θ' ἅμα·
Ἔπειτα δ' ὥσπερ ἐξέφυς, ἐλευθέρα
Καλῇ πολοιπὸν, καὶ γάμων ἐπαξίων
Τεύξῃ· "Φιλεῖ γὰρ πρὸς τὰ χρησὰ πᾶς ὁρᾶν."
Λόγῳ γε μὴν εὔκλειαν ἐχ ὁρᾷς ὅσην
Σαυτῇ τε κἀμοὶ προσβαλεῖς πεισθεῖσ' ἐμοί;
Τίς γάρ ποτ' ἀξῶν ἢ ξένων ἡμᾶς ἰδὼν,
Τοιοῖσδ' ἐπαίνοις ἐχὶ δεξιώσεται;
Ἴδεσθε τώδε τὼ κασιγνήτω, φίλοι,

ἐντεῦθεν διδαχθήτωσαν μὴ τοιαῦτα ποιεῖν, ἀλλ' ὀρθῶς συντάσσειν, ὡς ἔχει τὸ τοῦτο.

970. Ἄβουλος] κακόβουλος, ἀνόητος ἦν ὁ Αἴγισθος, εἰ τῶν ἐμῶν καὶ σῶν παίδων βλασεῖν εἴασεν.

972. Πημονὴν αὑτῷ] τοῦτο κομματικὸν ὄν, πρὸς τὸ ὄπισθεν συνάπτεται τὸ βλασεῖν, τῇ ἐννοίᾳ· τὸ γὰρ ἀναβλαστῆσαι τὸ γένος αὐτῶν, ἐχ ἕτερόν ἐστιν ἢ πημονὴ τῷ Αἰγίσθῳ. Μὴ λαβὴς δὲ εἰς τὸ πημονὴν ἔξωθεν τὸ λέγω, ἀλλ' ἄτω σύνταξον, ἔασαι αὐτὸν ἀφῦναι τὸ ἐμόν τε καὶ σὸν γένος πημονὴν αὑτῷ σαφῆ, τῆς τοιαύτης αἰτιατικῆς πρὸς τὸ βλαστεῖν ἐχούσης τὴν φύσιν καὶ φερομένης. Ἔστι δὲ ὅμοιον ὡς πρόσθεν ἔφημεν, τῷ, μνήματα Τροίας.

Ib. Αὑτῷ σαφῆ] τῷ Αἰγίσθῳ πρόδηλον, ὁμολογημένην, ἀναμφίβολον, φανὴν, ἀληθῆ.

973. Ἐπίσπῃ] Ἐφέπομαι, ἕπεσθαι, ὁ δεύτερος ἀόριστος ἐπισπόμην. Καὶ τὸ ὑποτακτικὸν παθητικὸν, ἐὰν ἐπίσπωμαι, ἐὰν ἐπίσπῃ.

974. Πρῶτον μὲν εὐσέβειαν] ἀντὶ τοῦ δόξαν εὐσεβείας ἀποίσῃ κάτω, ἤγουν ἐν τῷ ᾅδῃ, ἐκ πατρὸς ἀποθανόντος. Τὸ εὐσεβὲς, λέγεται ἐπὶ τῶν θεῶν, τὸ ὅσιον, ἐπὶ τῶν θανόντων, τὸ δὲ δίκαιον, ἐπὶ τῶν ζώντων.

975. Θανόντος οἴσῃ] ἤγουν λάβῃς· σύναπτε δὲ πρὸς τὸ κάτω. Ὁ δὲ λέγει τοιοῦτόν ἐστιν, εὐσεβῆς δόξεις τοῖς ἐν ᾅδου θεοῖς, ἐκ πατρὸς θανόντος καὶ κασιγνήτου. Τοῦτ' ἔστιν δι' ὧν ὑπὲρ τεθνηκότος πατρὸς καὶ ἀδελφοῦ σπουδάσεις.

978. Φιλεῖ] γνωμικόν.

981. Τίς γάρ ποτ' ἀξῶν] ὅρα ἐν τούτῳ τῷ λόγῳ τὰς ἐπιχειρήσεις τῆς Ἠλέκτρας, ὅτι πάντα τέθεικε τὰ ἀγαθὰ ἅπερ αὐταῖς πορίσαι ἀνελοῦσαι τὸν Αἴγισθον· τὰ δὲ ἕτερα ὑπεξῄρηκεν, ὁποῖα πείσονται ἀλοῦσαι. Καί τοι ἦν κατὰ τὸ πάθος τῆς Ἠλέκτρας κἀκεῖνα προσθεῖναι. "Οτε καλόν μοι ἀποθανεῖν οὕτω δυστυχούσῃ· ὁποῖα καὶ πρόσθεν ἔλεγεν, ὡς χάρις μὲν, ἂν θάνω· λύπη δὲ, ἂν ζῶ. Ἀλλ' ᾐδεῖτο τὸ περίφοβον τῆς Χρυσοθέμιδος, ὥστε ἑαυτὴν τοὺς δειλοτέρους τῶν λόγων ὑπεξεῖλεν, ὥστε μηδὲ εἰς ἔννοιαν τῶν κινδύνων ἐκείνην καταστῆσαι.

982. Δεξιώσεται] ἤγουν, φιλοφρονήσεται. ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν τὰς δεξιὰς ἐμβαλλόντων ἀλλήλοις· μετὰ φιλοφροσύνης.

983. Ἴδεσθε τώδε] ἀντὶ τοῦ τάδε. Ἐπὶ τῶν θηλυκῶν τοῖς ἀρσενικοῖς ἄρθροις κέχρηται, ὅπερ σύνηθες Ἀττικοῖς· τὼ χεῖρε γάρ φασι καὶ Ὅμηρος.

"Τὼ

Ὦ τὸν πατρῷον οἶκον ἐξεσωσάτην·
Ὦ τοῖσιν ἐχθροῖς εὖ βεβηκόσιν ποτὲ,
Ψυχῆς ἀφειδήσαντε, πρὸς ἥτην φόνου.
Τούτῳ φιλεῖν χρὴ, τῷδε χρὴ πάντας σέβειν·
Τῷδ' ἔν θ' ἑορταῖς, ἔν τε πανδήμῳ πόλει
Τιμᾶν ἅπαντας, οὕνεκ' ἀνδρίας χρεών.
Τοιαῦτά τοι νῷν πᾶς τις ἐξερεῖ βροτῶν,
Ζώσαιν θανούσαιν θ' ὥστε μὴ κλιπεῖν κλέος.
Ἀλλ', ὦ φίλη, πείσθητι, συμπόνει πατρί·
Σύγκαμνε ἀδελφῷ· παῦσον ἐκ κακῶν ἐμέ·
Παῦσον δὲ σαυτὴν, τοῦτο γινώσκουσ', ὅτι
" Ζῆν αἰσχρὸν αἰσχρῶς τοῖς καλῶς πεφυκόσιν."

ΧΟΡ. Ἐν τοῖς τοιούτοις ἐσὶν ἡ προμηθία
Καὶ τῷ λέγοντι, καὶ κλύοντι σύμμαχος.

ΧΡΥ. Καὶ πρίν γε φωνεῖν, ὦ γυναῖκες, εἰ φρενῶν
Ἐτύγχαν' αὕτη μὴ κακῶν, ἐσώζετ' ἂν
Τὴν εὐλάβειαν, ὥσπερ οὐχὶ σώζεται·
Ποῖ γάρ ποτ' ἐμβλέψασα, τοιοῦτον θράσος

" Τῶ δὲ βάτην τρῆρωσι πελειάσιν ἰθμαθ' " ὁμοίαι."

Ib. Ἰδίσθε τώδε τῷ κασιγνήτῳ] εἰώθασιν οἱ Ἀττικοὶ τὰ τῦ Θηλυκῦ γένους δυϊκὰ ἀρσενικῶς ἐκφέρειν· ὅθεν καὶ παρὰ λογοποιοῖς τὸ χεῖρε μόνον ἐπεκράτησεν. Εὕρηται δὲ παρ' Ἰσοκράτει καὶ ἄλλοις τῶ πόλεε καὶ τοῖν πολέοιν, εὕρηται δὲ ὁ μόνον ἐν τοῖς δυϊκοῖς ἡ αὐτὴ καινοτομία, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ γενικῇ τῶν ἑνικῶν, ὥσπερ τὸ παρ' Ἐυριπίδη,

" Οὔτ' ἐλπίδος τεῦτε δόξης ἐρῶ θάρσος."

φησὶ δήπε καὶ ὅτος·

" Οὔτε τῦ κλύων σάλπιγγος."

καὶ Συνέσιος·

" Ἢ πάντως ἀπὸ μιᾶς γέ τε συμφορᾶς " ἀναπεισθέντας."

985, 986. Ὦ — πρὸς ἥτην] ἀντὶ τῦ αἴτινες προσῆσαν πρὸ τῦ φόνε τῶν ἐχθρῶν.

998. Καὶ πρίν γε φωνεῖν] ἐπειδὴ φορτικὸν ἦν τὴν Χρυσόθεμιν μέμφεσθαι τῇ Ἠλέκτρᾳ ὡς ἀφρόνως βελευομένη (ἔδει γὰρ αἰδῶ καὶ ὑποσολὴν πρὸς αὐτὴν ἔχειν ὡς προγενεσέραν ὖσαν) διὰ τῦτό φησιν, ὦ γυναῖκες, καὶ πρὶν φωνεῖν καὶ λέγειν ἐμὲ αὐτῇ, ὅτι κακῶς καὶ ἀσυνέτως βέλευται, εἰ ἐτύγχανεν αὕτη φρενῶν ὐ κακῶν, ἀλλὰ καλῶν, ἐσώζετο ἂν τὴν εὐλάβειαν, καὶ τὴν ὀφειλομένην ἐξ ἐμῦ αὐτῇ αἰδῶ καὶ ὑποσολήν· καὶ ἦν ἂν αἰδέσιμος ὅτως· ὥσπερ οὐχὶ σώζεται νῦν ταύτην, ἀφρόνως τοιαῦτα βελευομένη. Τῦτ' ἔσιν, οὐκ ἔδει ἐμὲ αὐτῇ νεθετεῖν τὰ προσήκοντα, ἀλλ' αὐτὴν οἰκοθεν εἰδέναι.

999. Ἐσώζετ' ἂν τὴν εὐλάβειαν] ὐ σώζει (φησι) τὴν εὐλάβειαν, ἀλλ' ἐξ θρασεῖα καὶ ῥιψοκίνδυνος.

1001. Τοιῦτον θράσος αὐτή θ' ὁπλίζη] λίαν ἐμφαντικῶς τῷ Θράσει φησὶν αὐτὴν ὁπλίζεσθαι, ὡς

Αὐτή θ' ὁπλίζῃ, κἄμ' ὑπηρετεῖν καλεῖς;
Οὐκ εἰσορᾷς; γυνὴ μέν, ἀδ' ἀνὴρ ἔφυς·
Σθένεις δ' ἔλαττον τῶν ἐναντίων χεροῖν *.
Δαίμων δὲ τοῖς μὲν εὐτυχὴς καθ' ἡμέραν,
Ἡμῖν δ' ἀπορρεῖ, κἀπὶ μηδὲν ἔρχεται.
Τίς ἂν τοιοῦτον ἄνδρα βουλεύων ἑλεῖν,
Ἄλυπος ἄτης ἐξαπαλλαχθήσεται;
Ὅρα, κακῶς πράσσοντε, μὴ μείζω κακὰ
Κτησώμεθ', εἴτις τόσδ' ἀκούσεται λόγος.
Λύει γὰρ ἡμᾶς ὠδὲν, ἀδ' ἐπωφελεῖ,
Βάξιν καλὴν λαβόντε, δυσκλεῶς θανεῖν.
" Οὐ γὰρ θανεῖν ἔχθιστον, ἀλλ' ὅταν θανεῖν
" Χρήζων τις, εἶτα μηδὲ τοῦτ' ἔχῃ λαβεῖν."
Ἀλλ' ἀντιάζω, πρὶν πανωλέθρους τοπᾶν
Ἡμᾶς τ' ὀλέσθαι, κἀξερημῶσαι γένος,
Κατάσχες ὀργήν· καὶ τὰ μὲν λελεγμένα
Ἄρρητ' ἐγώ σοι κἀτελῆ φυλάξομαι·
Αὐτὴ δὲ νῶν σχὲς, ἀλλὰ τῷ χρόνῳ ποτὲ,
Σθένουσα μηδὲν, τοῖς κρατοῦσιν εἰκάθειν.
ΧΟΡ. Πείθου· " προνοίας ὠδὲν ἀνθρώποις ἔφυ

* Ald. χερὶ.

ὡς μηδὲν ἀμυντήριον αὐτὴν ὁπλίζεσθαι, ὡς μηδὲν ἀμυντήριον αὐτὴν ἔχουσαν, εἰ μὴ μόνον θράσος.

1004. Σθένεις δ' ἔλαττον] τοῦτο δεύτερον κεφάλαιον.

1005. Δαίμων δὲ] τὸ τρίτον κεφάλαιον καὶ ἀναγκαιότερον, ὡς ὰδὲ ἐκ παραδόξου κατορθῶσαι ἡμᾶς τὴν ἐπιχείρησιν εἰκὸς, τῆς τύχης μὴ συλλαμβανομένης.

1011. Λύει γὰρ] ὠδὲν ἂν λέγεις ἀπαλλάττει καὶ ἐλευθεροῖ ἡμᾶς τὸ πρότερον πολλαῖς καὶ ποικίλαις περιπεσοῦσας κολάσεσι καὶ ἀδοξίᾳ μεγίστῃ, εἶτα θανεῖν.

1012. Δυσκλεῶς θανεῖν] ἐνταῦθα δηλοῖ τὸ μετ' αἰσχρᾶς τιμωρίας ἀποθανεῖν. Καὶ Ὅμηρος·
" Μὴ μὲν δὴ καθαρῷ θανάτῳ ἀπὸ θυμὸν
" ἕλοίμην."

1014. Εἶτα μηδὲ τοῦτ' ἔχῃ λαβεῖν] ὁ τὸ τοῦ θανάτου δεινὸν, ἀλλ' ὅταν ἐπιθυμῶν τις ἀποθανεῖν, ὥστε τὰς παρούσας κολάσεις ἐκφυγεῖν, τότε μηδὲ τότε τύχῃ. Τοιαῦτα δὲ πεισόμεθα, ὧν ὁ θάνατος αἱρετώτερος.

1019. Αὐτὴ δὲ νῶν] ἤγουν, ὠδὲ αὐτὴ μηδὲν σθένουσα λάβε τινὰ γνῶσιν κἂν διὰ χρόνου, ὥστε ὑποτάσσεσθαι τοῖς κρατοῦσιν.

1021. Οὐδὲν ἀνθρώποις] οὐδὲν ἄλλο δηλονότι

" Κέρδος λαβεῖν ἄμεινον, ἢ δὲ νῦ σοφῦ."

ΗΛΕ. Ἀπροσδόκητον ἦδεν εἴρηκας· καλῶς
Δ' ἥδειν σ' ἀπορρίψασαν ἃ πηγγελλόμην.
Ἀλλ' αὐτοχειρί μοι μόνῃ τε δρασέον
Τἔργον τόδ'· ἢ γὰρ δὴ κένον γ' ἀφήσομεν.

ΧΡΥ. Φεῦ, εἶθ' ὤφελες τοιάδε τὴν γνώμην, πατρὸς
Θνήσκοντος εἶναι· πάντα γὰρ κατειργάσω.

ΗΛΕ. Ἀλλ' ἦν φύσιν γε, τὸν δὲ νῦν ἧσσων τότε.

ΧΡΥ. Ἄσκει τοιαύτη νῦν δι' αἰῶνος μένειν.

ΗΛΕ. Ὡς ἢχὶ συνδράσασα νυθετεῖς τάδε;

ΧΡΥ. " Εἰκὸς γὰρ ἐγχειροῦντα καὶ πράττειν κακῶς."

ΗΛΕ. Ζηλῶ σε τῦ νῦ, τῆς δὲ δειλίας ςυγῶ.

ΧΡΥ. Ἀνέξομαι κλύουσα, χ' ὥταν εὖ λέγῃς.

ΗΛΕ. Ἀλλ' ἅπτοτ' ἐξ ἐμοῦ γε μὴ μάθῃς τόδε.

ΧΡΥ. Μακρὸς τὸ κρῖναι ταῦτά χ' ὡ λοιπὸς χρόνος.

ΗΥΕ. Ἄπελθε· σοὶ γὰρ ὠφέλησις ἢκ ἔνι.

ΧΡΥ. Ἔνεςιν, ἀλλὰ σοὶ μάθησις ἢ πάρα.

ΗΛΕ. Ἐλθοῦσα μητρὶ ταῦτα πάντ' ἔξειπε σῇ.

ὅτι κέρδος κρεῖττον τῆς φρονηθείσης ὑπῆρξε τοῖς ἀνθρώποις λαβεῖν. Οὐδὲ τὸ νῦ νῦ φρονίμου.

1024. Ἃ πηγγελλόμην] ἀντὶ τοῦ ἃ ἠξίουν. Τὸ δὲ παρακαλεῖν, ἀπαγγέλλειν φησίν.

1025. Ἀλλ' αὐτοχειρὶ] ἤγουν αὐτοχείρως ποιήσω, καὶ μόνη, μὴ παραλαβοῦσα μηδένα σύμμαχον. Ἀγνοοῦντες δέ τινες ὅτω φάσκειν, ἀργὸν τό τε λέγουσιν.

1027. Εἴθ'] εἴθε ὤφελες εἶναι τοιαύτην κατὰ τὴν γνώμην τότε, ὅτε θνήσκοντος τοῦ πατρὸς τοῦ Ἀγαμέμνονος. Πάντα γὰρ ἂν κατειργάσω.

1029. Ἀλλ' ἦν] οὐκ ἔςιν ὡς, ἐκ ἦν, ἀλλ' ἦν μὲν κατὰ τὴν φύσιν τοιαύτην τότε, κατὰ δὲ τὸν νῦν, ἦγεν τὴν φρόνησιν ἐλάττονα.

1030. Ἄσκει] ἄσκει καὶ ἐπιτήδευε μένειν καὶ ὑπάρχειν τοιαύτην κατὰ τὸν νῦν, μέχρι τοῦ σοῦ αἰῶνος. Διότι μὴ θέλουσα ποιῆσαι ταῦτα, νυθετεῖς ἐμὲ δηλονότι.

Ib. Αἰῶνος] αἰὼν, σημαίνεται τρία· χίλια ἔτη, τὸ ὅλον διάςημα τοῦ κόσμου, καὶ ἑκάςου τὴν ζωήν.

1032. Εἰκὸς γὰρ ἐγχειροῦντα] εἰκὸς γὰρ τὸν κακῶς ποιεῖν ἐπιχειροῦντα, καὶ πάσχειν κακῶς. Τοῦτο δὲ Πινδαρικόν,

" Ἐπιρεάζοντά τι καὶ παθεῖν ἔοικεν."

1034. Χ' ὥταν εὖ λέγῃς] οἷον, ἔςαι καιρὸς ὅτε με εὐφημήσεις· ἤτοι πειθήσομαι, καὶ ἐπαινέσω σε, ὅταν εὖ λέγῃς.

1036. Λοιπὸς χρόνος] μακρός ἐςιν ὁ ἐπίλοιπος χρόνος, ὅςτις ἔνι, εἰς τὸ κρῖναι ταῦτα· Ἤγουν, ἢ εὐφημήσεις τὴν βουλὴν, ἣν σοι λέγω, ἢ ἢχί.

1037. Ὠφέλησις] ἤγουν ἐκ ἔκ τις ὠφεληθήσεται· ἢ γὰρ δύνασαι ὠφελεῖν τινά. Οὐ γὰρ ἐςί σοι ὠφέλεια τις, ἣν ὠφελήσεις ἄλλον· ὡρὸς ὅπερ ἡ Χρυσόθεμις, ἐμοὶ, φησὶν, ἔνεςιν ὠφέλεια·

ΧΡΥ. Οὐδ' αὖ τοσοῦτον ἔχθος ἐχθαίρω σ' ἐγώ.
ΗΛΕ. Ἀλλ' ἦν ἐπίσῳ γ' οἷ μ' ἀτιμίας ἄγεις.
ΧΡΥ. Ἀτιμίας μὲν οὔ, προμηθείας δέ σε.
ΗΛΕ. Τῷ σῷ δικαίῳ δῆτ' ἐπισπέσθαι με δεῖ;
ΧΡΥ. Ὅταν γὰρ εὖ φρονῇς, τόθ' ἡγήσῃ σὺ νῷν.
ΗΛΕ. "Ἡ δεινὸν εὖ λέγουσαν ἐξαμαρτάνειν."
ΧΡΥ. Εἴρηκας ὀρθῶς, ᾧ σὺ πρόσκεισαι κακῷ.
ΗΛΕ. Τίδ'; ᾗ δοκῶ σοι ταῦτα σὺν δίκῃ λέγειν;
ΧΡΥ. Ἀλλ' ἔσιν ἔνθα χ' ἡ δίκη βλάβην φέρει.
ΗΛΕ. Τέτοις ἐγὼ ζῆν τοῖς νόμοις ᾗ βέλομαι.
ΧΡΥ. Ἀλλ' εἰ ποιήσεις ταῦτ', ἐπαινέσεις ἐμέ.
ΗΛΕ. Καὶ μὴν ποιήσω γ', ἥδε' ἐκπλαγεῖσά σέ.
ΧΡΥ. Καὶ τῦτ' ἀληθὲς, ἥδε βελεύσῃ πάλιν;
ΗΛΕ. "Βελῆς γὰρ ἥδεν ἔσιν ἔχθιον κακῆς."
ΧΡΥ. Φρονεῖν ἔοικας ἥδεν, ὧν ἐγὼ λέγω.

ὠφέλεια, ἀντὶ τῆ γνώσις ὠφελείας· σοὶ δὲ μάθησις ἡ ἔξις.

1040. Οὐδ' αὖ] Ἦγεν, ἥδ' αὖ τοσῦτον ἔχθος ἐχθαίρω σε ἐγὼ, ἵνα ἐλθῦσα ἐξείπω ταῦτα τῇ ἐμῇ μητρί.

Ib. Ἐχθαίρω] Κυρίως ἔχθρα, τὸ μῖσος. Ἐχθρὸς δὲ παράγεται ἀπὸ τῦ ἔχειν θρῆν, ἦγεν θόρυβον. Ἔστι γὰρ ὅταν ἡ ψυχὴ δι' ὀργὴν ἀντιλυπήσεως ἔχῃ ταραχὴν καὶ θόρυβον ἔνδον ἐν καρδίᾳ καὶ σκυπραὶν κίνησιν.

1042. Προμηθείας δέ σε] τὸ γὰρ ἀποτρέπειν σὲ ταύτης τῆς γνώμης, ὠρεσομένη σῦ ποιῶ, ἵνα μὴ Κλυταιμήστρας μαθήσῃς, κακόν τι πάθῃς.

1043. Τῷ σῷ] Εἰρωνικῶς φησὶ τῦτο ἡ Ἠλέκτρα πρὸς τὴν Χρυσόθεμιν, ὅτι τὰ ἄδικα συμβελλύει· ἄλλοι δὲ ἀναγινώσκουσι τῦτο ἐρωτηματικῶς.

1044. Ὅταν γὰς] Ἡ μὲν Ἠλέκτρα φησὶ τῦτο περὶ αὐτῆς, ὅτι συμβελλύει τὴν Χρυσόθεμιν τὰ κρείττονα, καὶ ἡ Χρυσόθεμις ἀ πείθεται, ἀλλὰ λέγει ὅτι σφάλλεται ἡ Ἠλέκτρα. Ὅπερ ὁ Χρυσόθεμις εἰς Ἠλέκτραν τρέπει ἐν τῷ ἔξῆς εἴχω, καί φησι, ναὶ, ὀρθῶς εἴρηκας. Διότι, ἐγὼ συμβελεύω σε τὰ κρείττονα, ἵνα ὑπείκῃς τοῖς βασιλεύσι, καὶ σὺ λέγεις ὅτι σφάλλομαι, συμβελλύειν σε ταῦτα, ἐν τῷ ὁποίῳ τύτῳ κακῷ, σὺ πρόσκεισαι.

1045. Ἦ δεινὸν] κρεῖττον ἂν ἦν, εὖ λέγοντα. Ἐοίκει γὰρ ἂν καθολικὸν γνωμικὸν· νῦν δ' ἐπειδὴ καὶ ἡ λέγῦσα γυνή ἐστι, διὰ τῦτο, καὶ τῦτο θηλυκῶς ἐξηνέχθη καί ἐστιν ὅτως γνωμικὸν καὶ ᾗ γνωμικόν. Διότι μὲν γὰρ ἐκ ἔστι κατὰ πάντας ἀνθρώπους, ἐκπίπτει τῆ ῥήματος. Διότι δὲ κατὰ πασῶν ἐστι γυναικῶν, τέκνομα δέχεται.

1050. Ἀλλ' εἰ ποιήσεις ταῦτα] τὸ ταῦτα διπλῶς νοητέον, ἢ ταῦτα ἃ ἐγὼ λέγω, ἵνα, ἵν' τὴν ἐμὴν συμβελὴν δέξῃ, καὶ ἀποξῆς ταύτης τῆς γνώμης, ἔξω κινδύνυ.

1052. Καὶ τῦτ'] διπλῶς· ἢ ὅτι ποιήσεις ἃ ἐγὼ λέγω, ἢ ὅτι ποιήσεις ἃ αὐτὴ βελεύσῃ· ἀλλ' ἁδὲ εἰς συμβελὴν μετὰ ταῦτα καλέσει, μὲ πάλιν· ἢ ᾗ μεταβελεύσῃ πάλιν.

1053. Βελῆς] Οὐδαμῶς· καὶ γὰρ βελῆς κακῆς ἥδεν ἔστιν ἔχθιον, ἦγεν, μᾶλλον μισημένον·

ΗΛΕ. Πάλαι δέδοκται ταῦτα, κὐ νεωστί μοι.
ΧΡΥ. Ἄπειμι τοίνυν· ὅτε γὰρ σὺ ταῦτ' ἔπη
Τολμᾷς ἐπαινεῖν, οὐτ' ἐγὼ τὰς σὰς τρόπας.
ΗΛΕ. Ἀλλ' εἶσιθ'· ὥ σοι μὴ μεθέψομαί ποτε,
Οὐδ' εἰ σφόδρ' ἱμείρουσα τυγχάνεις· ἐπεὶ
" Πολλῆς ἀνοίας καὶ τὸ θηρᾶσθαι κενά."
ΧΡΥ. Ἀλλ' εἰ σεαυτῇ τυγχάνεις δοκοῦσά τι
Φρονεῖν, φρόνει τοιαῦθ'· ὅταν γὰρ ἐν κακοῖς
Ἥδη βεβήκῃς, ταῦτ' ἐπαινέσεις ἔπη.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΙΚΑ. ΣΤΡΟΦΗ Α.

ΧΟΡ. Τί τὰς ἄνωθεν φρονιμωτάτας
Οἰωνὰς ἐσορώμενοι
Τροφᾶς κηδομένας, ἀφ' ὧν τε
Βλασῶσιν, ἀφ' ὧν τ' ὄνησιν εὕρω-
σι, τάδ' ὐκ * ἐπίσης τελοῦμεν;
Ἀλλ' ὐ, τὰν Διὸς ἀξραπὰν

* ALDUS, ἐπίσας.

σημένον· ὥστε δηλονότι καλῶς βεβλευομένη, ὐ βεβλεύσομαι ἑτέρα κακὴν βεβλήν.

1055. Πάλαι] Ἀντὶ τοῦ πάλαι ποιῶ, ἤγουν ἐκ μακροῦ, ἐκ πολλοῦ. Καὶ πάλαι ἐποίησα, ἤγουν πρὸ μακροῦ.

1058. Οὔ σοι μὴ] τὸ ὐ καὶ μὴ ἐκ παραλλήλου. Τὸ δὲ μεθέψομαι ἀντὶ τοῦ μεταδιώξω, καὶ πρὸς συμβολὴν παραλήψομαι.

1062. Ὅταν γὰρ ἐν κακοῖς] παρὰ τὸ Ὁμηρικὸν,

" Ῥεχθὲν δὲ τε πήπυσε ἔγνω."

1064. Τί τὰς ἄνωθεν φρονιμωτάτας] τὸ ἄνωθεν ἢ τόπῳ, ἢ χρόνῳ ἐσίν. Ἄνωθεν ἐκ φύσεως· ἢ τοὺς ἐν τῷ ἀέρι. Οἰκεῖον δὲ τῷ χορῷ ἀγανακτοῦντι ἐπὶ τῇ Κλυταιμνήστρᾳ τὸν περὶ τῶν ἀλόγων ἐνταῦθα παραλαβεῖν λόγον, ὅτι ἐν τοῖς ἀλόγοις ζώοις φυσική τις ἐστὶ φιλοστοργία. Ἡ δὲ Κλυταιμνήστρα ἄστοργος. Τὸ δὲ ἑξῆς, τί τὰς ἄνωθεν φρονιμωτάτας οἰωνὰς ὁρῶντες καλῶς κηδομένας τῆς τροφῆς ἀφ' ὅτων τε ἂν βλασῶσι, καὶ ἀφ' ὧν, ἂν ὄνησιν εὕρωσιν· Ἐπὶ τῶν τέκνων τὰ δύο, ἀφ' ὧν τ' αὐτοῖς βλασῶσι τὰ τέκνα, ἀφ' ὧν τε καὶ ὄνησιν εὕρωσι. Λέγονται δὲ οἱ πελαργοὶ γηροκομοῦντας τοὺς γονεῖς βασάζειν τοῖς πτεροῖς, ἕως ὅτε πτεροφυήσωσι.

1065. Οἰωνὰς] ἤγουν τοὺς πελαργούς. Οὗτοι γὰρ γηράσαντας τοὺς πατέρας τρέφουσιν, εἰς ἀμοιβὴν τῆς γενέσεως καὶ ἀνατροφῆς· ὅθεν καὶ τὸ ἀντιπελάργωσις εἴρηται.

1067. Βλασῶσιν] Τὸ βλασῶσι καὶ τὸ εὕρωσιν, ἀντὶ τοῦ ἐβλάστησαν καὶ εὗραν.

1068. Τὰ δ' ὐκ ἐπίσης] καλῶς ὁ χορὸς καὶ ἑαυτὸν συγκαταλέγει, ἵνα μὴ δοκῇ φορτικὸς εἶναι τούτοις καθ' ὧν τὸν λόγον πεποίηται.

1069. Ἀλλ' ὐ τὰν Διὸς] ὐ χρὴ τὸ μὰ ἐντὸς τοῦ κώλου γράφειν (περισσὸν γάρ ἐστι) διὸ καὶ ἐξεβλήθη παρ' ἡμῖν· οἷς δὲ χρὴ τοῦτο ἔξωθεν

Καὶ τὰν ὑρανίαν Θέμιν,
Λαρὸν γὰρ ἐκ * ἀποίνητοι.
Ὦ χθονία βροτοῖσι φάμα,
Κατά μοι βόασον οἰκτρὰν
Ὅπα τοῖς ἔνερθ' Ἀτρείδαις,
Ἀχόρευτα φέρσ' ὀνείδη.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ Α.

Ὅτι σφίσ' ἤδη τὰ μὲν ἐκ δόμων
Νοσεῖ δή· † τὰ δὲ πρὸς τέκνων,
Διπλῆ φύλοπις ὑκέτ' ἐξι-
σῶται φιλοτασίῳ διαίτᾳ.
Πρόδοτος δὲ μόνα σαλεύει
Ἠλέκτρα, τὸν ἀεὶ πατρὸς

* ALD. TURN. ἀπόνητοι. † ALDUS, σφίσιν ἤδη

θεν Ἀττικῶς. Οὗτοι γὰρ ὁ μόνον τὸ μὰ λαμβάνουσιν ἔξαθεν, ὡς τὸ ὁ τὰν, ἀλλὰ καὶ τὸ μὴ τιθέντες, τὸ τῷ θεῷ παραλείπουσιν ὄνομα.

1071. Οὐκ ἀποίνητοι] ἦγουν ἀτιμώρητοι ἔσονται Κλυταιμνήστρα καὶ Αἴγισθος· ἐσιώπησε δὲ τοῦτο, φοβουμένη διὰ τὸ δισπότας.

1072. Ὦ χθονία βροτοῖσιν] ὁ τὴν ἐπίγειον φησὶν, ἀλλὰ τὴν κατὰ γῆς χωρίσαι δυναμένην.

Ib. Ὦ χθονία] Ὦ φίμη τῶν βροτῶν, καταζώσουσι ἐν τοῖς καταχθονίοις τοῖς Ἀτρείδαις οἰκτρὰ φωνὴν, τοῖς ὅσοι ἔνερθεν, ἤγουν κάτω ἐν ᾅδῃ φέρουσα αὐτοῖς δηλονότι ὀνείδεα ἀχόρευτα. Τουτέστιν, προξενοῦσα αὐτοῖς τοὺς Ἀτρείδαις διὰ τῆς οἰκτρᾶς φωνῆς, ὀνείδεα λυπηρά. Ὅτι τοῖς Ἀτρείδαις αὐτοῖς νοσοῦσι· τὰ μὲν ἐκ δόμων, τάδε παρὰ τῶν τέκνων. Ἔστι δὲ διπλῆ μάχη· ἤγουν μητρὸς καὶ θυγατέρων καὶ θυγατέρων ἐν ἀλλήλαις. Καὶ ὑκέτι ἐξισῶται· καὶ ὁμογνωμονεῖ αὕτη ἡ διπλῆ μάχη, φιλοτησίῳ διαίτῃ. Ἤ καὶ ἄτας. Καὶ ὑκέτι ἐξισάται καὶ ὁμογνωμονεῖ τὰ τῶν τέκνων ἐν φιλοτησίᾳ διαίτῃ.

1073. Κατά μοι βόασον] εἰκότως εἶπε τὸ καταζώσουσι, ἐπειδὴ ἐπὶ κατηγορίᾳ Αἰγίσθου καὶ Κλυταιμνήστρας ὁ παρὰ τῆς φήμης πρὸς Ἀγαμέμνονα λόγος γενήσεσθαι ἔμελλεν.

1074. Τοῖς ἔνερθ' Ἀτρείδαις] ἡ Ἀγαμέμνων, ὃν Ὀρέστην δοκοῦσι γὰρ αὐτὸν τεθνακέναι.

1075. Ἀχόρευτα φέρσ' ὀνείδη] ἐφ' οἷς οὐκ ἄν τις χορεύσειεν. Ὀνείδη δὲ τὰ πένθιμα ὀνείδη, ἐπειδὴ ὀνειδος ἦν τῇ Κλυταιμνήστρᾳ ἐπιχαίρειν Ὀρέστῃ.

1076. Ὅτι σφίσιν ἤδη] ἡ ἀπόστασις πρὸς τὴν Κλυταιμνήστραν. Ἄγγελον ἦν (φησὶν) ὅτι τὰ κατ' οἶκον νενίσηκε, καὶ οὐκ ἔστιν ὑγιῆ.

1078. Οὐκέτ' ἐξισῶται] οὐκέτι ἴσα φρονοῦσιν ὡς ἐν φιλίᾳ διαιτώμεναι, ἀλλὰ ζασιάζουσι πρὸς ἀλλήλας.

1080. Πρόδοτος δὲ μόνα σαλεύει] κινδυνεύει. Ἐκ μεταφορᾶς τῶν νεῶν. Μόνη δὲ αὕτη ἐφ' ἑαυτῆς χαρὰς ἀγκύρας.

Ib. Μόνα σαλεύει] τὸ σαλεύειν κυρίως ἐπὶ νεὼς λέγεται, ὅτ' ἐπ' ἀγκύρας κινεῖται καὶ αἴρεται.

1081. Τὸν ἀεὶ πατρὸς] λείπει ἡ περὶ, περὶ τὸ πατρὸς στεναχίσα. Ὡς τὸ Ὁμηρικὸν, τῶν πάντων ὁ τόσσον ὀδύρομαι, ἀχνύμενος περὶ,

Δειλαία ϛενάχησ', ὅπως
Ἃ πανόδυρτος ἀηδὼν,
Οὔτέ τι τῆ θανεῖν προμηθὴς,
Τό,τε μὴ βλέπειν ἑτοίμα
Διδύμαν ἕλῃσ' ἐριννύν.
Τίς ἂν * εὔπατρις ὥδε βλαϛοῖ;

ΣΤΡΟΦΗ Β.

"Οὐδεὶς τῶν ἀγαθῶν ζῶν κακῶς,
"Εὔκλειαν αἰσχύναι θέλει
"Νώνυμος, ὦ παῖ, παῖ." ὥϛ-
τε καὶ σὺ πάγκλαυτον αἰ-
ῶνα κοινὸν εἵλῃ,
Τὸ μὴ καλὸν καθοπλίσασα
Δύο φέρειν ἑνί γε λόγῳ,
Σοφά τ' ἀρίϛα τε παῖϛ κεκλῆσθαι.

* Ald. Τίς ἂν ἕν.

Ἃς ἑνός. Τὸ δὲ ἑξῆς. Ἀεὶ τὸν τῆ πατρὸς μόρον ϛενάχησα, ἢ τὸν ἀεὶ εἰς τὸν ἀεὶ χρόνον.

Ib. Τὸν ἀεὶ πατρὸς] Θρῆνον δηλαδὴ ἢ φόνον. Τὸ δὲ ἀεὶ πρὸς τὸ ϛενάχησα συναπτέον.

1083. Ἃ πανόδυρτος] ἦγεν, ἡ πάντοτε ὀδυρομένη Ἀηδὼν τὸν υἱὸν Ἴτυν. Θρηνεῖ δὲ αὐτὸν διὰ πάσης ἡμέρας καὶ νυκτὸς.

1084. Οὔτέ τι τῆ θανεῖν προμηθὴς] πρόνοιαν οὐκ ἔχουσα τῆ μὴ ἀποθανεῖν. Ὃ ἐϛιν ἀφειδῶσα τῆς ἰδίας τύχης, καὶ ῥιψοκινδυνῶσα.

Ib. Τῆ θανεῖν προμηθὴς] ἀντὶ τῆ προμήθειαν καὶ φροντίδα ἔχουσα, ἦγεν ἡ φροντίζουσα εἰ τεθνήξεται. Οἱ δὲ τῆ μὴ θανεῖν γράφοντες, ἀμαθεῖϛ.

1085. Τό,τε μὴ βλέπειν ἑτοίμα] ἑτοίμη καὶ τῆς ὄψεως ϛέρεσθαι τετέϛιν, ἀποϛερηθῆναι τῶν ὀμμάτων. Ἀντὶ τῆ, καὶ ἀποθανεῖν ἑτοίμη καὶ ζῶσα κολάζεσθαι. Καὶ τοῦτο λέγει διὰ τὴν ἐριννύν. Ἡ ἐπὶ τῆ θανάτῳ τὰ δύο. Ἑτοίμη μὴ βλέπειν αὐτὰϛ, ἀλλ' ἐν σκότει γενέσθαι τῆ θανάτῳ. Ἐν τῇ αὐτῇ ἐριννύι γενεμένη τῷ Ἀγαμέμνονι· ὃ ἐϛι διπλῆ ἐριννύϛ.

1086. Διδύμαν] Αἴγισθον καὶ Κλυταιμνήϛραν.

1087. Τίς ἂν εὔπατρις] οἱ γράφοντες τίς ἂν ἕν, οὐκ ἴϛασι τὰ περὶ τῶν μέτρων· διὸ περισσὸν κεῖμενον ἐξεβλήθη παρ' ἐμοὶ τὸ ἕν. Ἔχει δὲ καὶ πρὸς τὴν σύνταξιν μᾶλλον ὀρθῶϛ ἅπαϛι κείμενον.

1088. Ζῶν κακῶς] τοῦτο αἰτία ἐϛὶ τῆ αἰσχῦναι τὴν εὔκλειαν.

1089. Αἰσχύναι] Αἰσχύνω ϛε προσφέρων ϛοι τὰ ἐγκλήματα. Καὶ αἰσχύνω τινὰ, ὅτε αἰσχρὰ ποιῶ ἐγώ. Ὁ δὲ συμμετέχει τῆς αἰσχύνης αὐτῶν ὡς πατὴρ, ἢ υἱὸς, ἢ συγγενής. Καὶ ἁπλῶϛ τοιοῦτό τι· καθὸ λέγεται ἐνταῦθα, τὸ, εὔκλειαν αἰσχῦναι θέλει. Ἦγεν ἡ θέλει ἀνοίκεια τῆς εὐγενείας ποιεῖν, ὡς ἄτιμον γενέϛθαι τὴν εὐγένειαν αὐτῆ καὶ ἐλαττῶϛθαι.

1090. Ὥϛτε καὶ σὺ] ὥϛτε χρὴ γράφειν, ἀντὶ τῆ ὥϛπερ, ἵν' ἔχῃ τὰ κῶλα ὀρθῶϛ. Ἀλλὰ καὶ πάγκλαυτον. Οὕτω γὰρ οἱ Ἀττικοὶ τὰ τοιαῦτα γράφειν ἐκβάλλοντες τὸ ϛ, ὥϛπερ καὶ τὸ, εὐκτίμενον παρ' Ὁμήρῳ.

1092. Εἵλε]

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ Β.

Ζώης μοι καθύπερθεν χερὶ,
Πλέτῳ τε τῶν * ἐχθρῶν, ὅσον
Νῦν ὑπὸ χεῖρα ναίεις.
Ἐπεί σ' ἐφεύρηκα μοί-
ρᾳ μὲν ἐκ ἐπ' ἐσθλᾷ † 1100
Βεβῶσαν· ἀὶ δὲ μέγις' ἔβλαστε
Νόμιμα, τῶνδε φερομέναν
Ἄρισα τᾷ Ζηνὸς ‡ εὐσεβείᾳ.

ΙΑΜΒΟΙ.

ΟΡΕ. Ἆρ', ὦ γυναῖκες, ὀρθά τ' εἰσηκέσαμεν,
Ὀρθῶς δ' ὁδοιπορεῦμεν ἔνθα χρῄζομεν; 1105
ΧΟΡ. Τίδ' ἐξερευνᾷς, καὶ τί βεληθεὶς πάρει;
ΟΡΕ. Αἴγισθον ἔνθ' ὤκηκεν ἰσορῶ πάλαι.
ΧΟΡ. Ἀλλ' εὖ γ' ἱκάνεις, χὠ φράσας ἀζήμιος.

* Ald. πίρθε καὶ πλέτῳ τῶν· † Ald. ἐν ἐσθλᾷ.

1092. Εἵλκ] ὅταν δὲ ποιήσῃς μεθ' ὑπαλλαγὴν, τὸ μὲν εἵλκ ῥῆμα λαμβάνων ἀντὶ μετοχῆς, ἦγκν ἑλομένη· τὸ δὲ καθοπλίσασα μετοχὴν, ἀντὶ ῥήματος, ἦγκν καθώπλισας, ποιήσειας ἂν αἰρίσιν σύνταξιν ἔτως. Οὕσπερ καὶ σὺ, ὦ Θύγατερ, ἑλομένη κοινὸν αἰῶνα πάγκλαυστον, καθώπλισας καὶ ἐνίκησας τὸ μὴ καλόν· ὥστε καὶ φέρειν ἐν ἑνὶ λόγῳ δύο ὀνόματα, καὶ κεκλῆσθαι παῖς αἰρίστη καὶ σοφή.

1096. Ζώης μοι] εἴθε ζώης μοι χερὶ, ἦγκν ἰσχὺϊ καὶ δυνάμει χειρῶν καὶ πλέτῳ, καθύπερθεν καὶ ὑπεράνω τῶν ἐχθρῶν, καθόσον νῦν ναίεις καὶ οἰκεῖς. Ὑπὸ χεῖρα καὶ ὑπὸ κάτω εἰς δηλοσύνην τῶν ἐχθρῶν· ἐπεὶ ἐρεύρηκά σε βεβῶσαν καὶ ζῶσαν ἐκ ἐν ἐσθλῇ μοίρᾳ, ἄλλως δὲ φερομένην καὶ ἔχσαν τῇ εὐσεβείᾳ τὸ Διὸς, ἦγκν μετὰ τῆς εὐσεβείας τὰ Διὸς, τὰ νόμιμα. Καὶ μᾶλλον, ἅτινα ἀπὸ τῶνδε τῶν νομίμων, ἐβλάστησαν καὶ ὑπάρχσι μέγιστα καὶ ἄριστα.

1101. Ἃ δὲ μέγις' ἔβλαστε νόμιμα] ἃ δὲ ἔμφυτα καὶ μέγιστα νόμιμα ἔβλαστε, τύτων ἀποφερομένην τὰ ἄριστα. Ἡ ἐρισὰ, ἀμφιρίστῳ τῇ εὐσεβείᾳ τῇ τὸ Διός. Ἡ ἐρισὰ τῇ εὐσεβείᾳ, ᾗ ἄν τις ἐρίσειεν, ἀντὶ τὸ περισπᾶσθαι προσφερομένην τῇ εὐσεβείᾳ τὰ νόμιμα· ἀντὶ τὸ μετὰ εὐσεβείας πράτθεσαν.

1104. Ἆρ', ὦ γυναῖκες] Ὀρέστης πάρεστι σὺν τῷ Πυλάδῃ νομίζων τὰ λείψανα τῶν λογοποιημένων ὀστῶν ἑαυτᾶ. Θαυμαστὴ δὲ ἡ οἰκονομία τὸ ποιητᾶ, μὴ ἅμα τῇ ἀπαγγελίᾳ τὸ Θανάτε κομίσαι τὰ λείψανα· ἵνα εὔλογος πρόφασις γένηται τῆς παρόδε τῷ Ὀρέστῃ. καὶ παρ' αὐτὰ ὁ ἀναγνωρισμὸς πρὸς αὔξησιν τὸ πάθες.

1107. Αἴγισθον ἔνθ'] τινὶς ἀμαθεῖς Αἴγισθος γράφσι πρὸς τὸ ὤκηκεν, οὐκ εἰδότες ὅτι τοιᾶτόν ἐστιν ὥσπερ τὸ, Σὺ δ' ἀντακέσῃ τᾶτον ὡς τεθάψεται. Καὶ τὸ, Ψύλλαν ὑπόσας ἄλοιτο τὰς αὐτῆς πόδας. Καὶ,—οἳ τὸν ὑρανὸν Λέγοντες ἀναπάθσιν ὡς ἐστιν πνιγεύς. Καὶ, Τὐπίτριπλον κίνασος ἐξῆρε μ' ὕπω.

1108. Ἀζήμιος] τὸ ἀζήμιος, καὶ ἐπὶ ἐνεργείας καὶ πάθες, ἦγκν ὁ μὴ ζημιωθεὶς, καὶ ὁ μὴ

ΟΡΕ. Τίς ἦν ἂν ὑμῶν τοῖς ἔσω φράσειν ἂν
Ἡμῶν ποθεινὴν κοινόπτου παρουσίαν;
ΧΟΡ. Ἥδ'· εἰ τὸν ἄγχιστόν γε κηρύσσειν χρεών.
ΟΡΕ. Ἴθ', ὦ γύναι, δήλωσον εἰσελθοῦσ' ὅτι
Φωκεῖς ματεύουσ' ἄνδρες Αἴγισθον τινές.
ΗΛΕ. Οἴμοι τάλαιν'· ἆ δή ποθ', ἧς ἠκούσαμεν
Φήμης φέροντες ἐμφανῆ τεκμήρια;
ΟΡΕ. Οὐκ οἶδα τὴν σὴν κληδόν'· ἀλλά μοι γέρων
Ἐφεῖτ' Ὀρέστου Στρόφιος ἀγγεῖλαι πέρι.
ΗΛΕ. Τίδ' ἔστιν, ὦ ξέν'; ὡς μ' ὑπέρχεται φόβος.
ΟΡΕ. Φέροντες αὐτῷ σμικρὰ λείψαν' ἐν βραχεῖ
Τεύχει θανόντος, ὡς ὁρᾷς, κομίζομεν.
ΗΛΕ. Οἰ ἐγὼ τάλαινα· τῶν' ἐκεῖν' ἤδη σαφές·
Πρόχειρον ἄχθος, ὡς ἔοικε, δέρκομαι·
ΟΡΕ. Εἴπερ τι κλαίεις τῶν Ὀρεσείων κακῶν,
Τόδ' ἄγγος ἴσθι σῶμα τοὐκείνου ἔχον.
ΗΛΕ. Ὦ ξεῖνε, δὸς νῦν, πρὸς θεῶν, εἴπερ τόδε
Κέκευθεν αὐτὸν τεῦχος, εἰς χεῖρας λαβεῖν·
Ὅπως ἐμαυτὴν καὶ γένος τὸ πᾶν ὁμοῦ
Ξὺν τῇδε κλαύσω κἀποδύρωμαι σποδῷ.

ὁ μὴ ζημιώσας τινά. Ἐνταῦθα γὰρ ἐπὶ ἐνεργείας.

1110. Ποθεινὴν] ἐπόθει γὰρ Κλυταιμνήστρα καὶ τὸν Ὀρέστην νεκρὸν ἰδεῖν, μὴ μόνον ἀκοῦσαι.

1111. Εἰ τὸν ἄγχιστον] Συγγενῆ καὶ ἀδελφὸν δηλονότι. Τυτέστιν, εἰ τὸν θάνατον τῷ συγγόνῳ αὐτῆς, ἔστι χρεὼν κηρύσσειν καὶ μυεῖν.

1113. Ματεύσ'] μαστεύω, τὸ ζητῶ καὶ σκοπῶ. Καὶ ματεύω ἐνταῦθα χωρὶς τοῦ σ διὰ τὸ μέτρου, ἵνα ᾖ ὁ δεύτερος πὺς ἴαμβος.

1114. Οὐ δή ποθ' ἧς ἠκούσαμεν] ἐπεισδὺς τὸ μὴ, ἃ μόνον ἀντὶ τοῦ ἤ, ἀλλὰ καὶ ἐρωτηματικὸν ἀντὶ τοῦ ἆρα εὕρηται, διὰ τοῦτο καὶ τὸ ἤ, ἃ μόνον ἀρνητικὸν ἐστι, ἀλλὰ καὶ ἀντὶ τοῦ ἆρα. Καὶ τοῦτο μὲν πάντες· σὺ δὲ τὸ ἃ ἀρνητικὸν λέγων, ἐπειδὴ κατ' ἐρώτησιν προάγεις, τὸ αὐτὸ ποιήσεις ὥσπερ ἂν εἰ ἆρα ἦν, τοῦτο γὰρ κἀντεῦθεν συνάγεται ὅπερ ἐκ τοῦ ἆρα.

1119. Φέροντες κομίζομεν] τὸ φέρειν ἐνταῦθα, τὸ ἁπλῶς βαστάζειν δηλοῖ. Τὸ δὲ κομίζειν, τὸ ὑπεσταλμένον διασάζειν.

1123. Κακῶν] τῶν συμβεβηκότων τῷ Ὀρέστῃ. Ἀπὸ τῶν τοῦ Ὀρέστου κακῶν, ἦγον ἀφ' ὧν κακῶν ἔπαθεν ὁ Ὀρέστης.

1125. Εἴπερ] ἦγουν, εἴπερ τόδε τὸ ἀγγεῖον κρύπτει αὐτὸν, δὸς μοι νῦν πρὸς θεῶν, ὥστε τὸ λαβεῖν εἰς χεῖρας.

1129. Δόθ'

ΟΡΕ. Δόθ', ἥτις ἐσὶ, προσφέροντες· ὑ γὰρ ὡς
Ἐν δυσμενείᾳ γ' ὅσ' ἐπαιτεῖται τόδε *· 1130
Ἀλλ' ἢ φίλων τὶς, ἢ πρὸς αἵματος φύσιν.
ΗΛΕ. Ὦ φιλτάτυ μνημεῖον ἀνθρώπων ἐμοὶ,
Ψυχῆς Ὀρέσυ λοιπόν· ὡς ἀπ' ἐλπίδων
Οὐχ ὥνπερ ἐξέπεμπον εἰσεδεξάμην ;
Νῦν μὲν γὰρ ὑδὲν ὄντα βασάζω χεροῖν· 1135
Δόμων δέ σ', ὦ παῖ, λαμπρὸν ἐξέπεμψ' ἐγώ.
Ὡς ὤφελον πάροιθεν ἐκλιπεῖν βίον,
Πρὶν ἐς ξένην σὲ γαῖαν ἐκπέμψαι χεροῖν
Κλέψασα ταῖνδε, κἀνασώσασθαι φόνυ·
Ὅπως θανὼν ἔκεισο τῇ τόθ' ἡμέρᾳ, 1140
Τύμβυ πατρῴυ κοινὸν εἰληχὼς μέρος.
Νῦν δ' ἐκτὸς οἴκων, κἀπὶ γῆς ἄλλης φυγὰς,

* Ald. τάδε.

1129. Δόθ' ἥτις ἐσὶ] εἰκὸς αὐτοῖς ἔπεσθαί τινας. Περιπαθῶς δὲ λίαν τὸ, ἥτις ἐσί.

1131. Ἀλλ' ἢ φίλων] ἦγεν ἢ ἀπὸ τῶν φίλων ὅσά τις αἰτεῖται ταῦτ', ἢ κατὰ γενεὰν πρὸς γένος.

1132. Ὦ φιλτάτυ] Θρῆνος Ἠλέκτρας ἐπὶ τῷ ἀδελφῷ.

Ib. Ὦ φιλτάτυ] ἐνταῦθα λαβοῦσα τὸ ἀγγεῖον ἡ Ἠλέκτρα, καὶ ὀδυρομένη λέγει ταῦτα· Ὦ μνημεῖον καὶ ὑπόμνημα ὑπόλοιπον τῆς ψυχῆς τῆ Ὀρέσυ, τῷ φιλτάτυ ἐμοὶ ἀπὸ πάντων τῶν ἀνθρώπων, ἐγὼ εἰσεδεξάμην σὲ δηλονότι, λίαν ἄπο καὶ μακρὰν τῶν ἐλπίδων ὧν ἤλπιζον δηλονότι, καὶ ὐχ ὥσπερ ἐξέπεμπον.

1133. Ὡς ἀπ' ἐλπίδων] ὄντως ἀπ' ἐλπίδων εἰσεδεξάμην σὲ, δηλονότι ὐκ ἐκείνων ὥνπερ ἐξέπεμπον, ἀλλὰ κακῶν· ἐκεῖναι μὲν γὰρ καλαὶ ἦσαν καὶ σωτηρίαν ἐμοὶ ἔχυσαι· αὗται δὲ (λέγω γὰρ ἃς ὁ ἄγγελος ὑπέβαλεν, ὡς μετ' ὀλίγον ἂν σε νεκρὸν δεξαίμην) καθάπαξ ἀπώλεσάν με. Δέον δ' εἰπεῖν αἴσπερ ἐξέπεμπον, πρὸς τὸ ἐλπίδων ἔτρεψεν.

1134. Εἰσεδεξάμην] δέχομαι ἁπλῶς τὸν ἐρχόμενον εἰς ἐμέ· εἰσδέχομαι δ' ἐπὶ οἰκίας, καὶ λιμένος, ἢ τοιούτυ τινός, ὃ δὴ καὶ λάμβανω λέγεται. Λέγεται δὲ τὸ λαμβάνω, ποτὲ μὲν, ὅταν ἀπὸ σῦ ἄκοντος τὶ λάβω· ποτὲ δ' ὅταν ἑκόντος σῦ λάβω.

1135. Νῦν μὲν γὰρ ὑδὲν ὄντα] ἦγεν νεκρὸν καὶ ἄψυχον, καὶ σκιὰν, σὲ βασάζω χεροῖν. Ὦ παῖ, ἐγὼ κλέψασά σε χεροῖν ταῖνδε, καὶ ἀνασώσασα ἀπὸ τὺ φόνυ, ἐξέπεμψα λαμπρὸν ἐκ τῶν δόμων. Ἀλλ' εἴθ' ὤφελες ἐκλιπεῖν πάροιθεν τὴν ζωὴν, πρὸ τῦ ἐκπέμψαί σε ἐς ξένην γαῖαν ὅπως θανὼν ἔκεισο τῇ τότε ἡμέρᾳ, εἰληχὼς μέρος τῦ πατρικῦ τύμβυ.

1138. Πρὶν ἐς ξένην σὲ] πρὸ τῦ ἐκπέμψαι σὲ εἰς ξένην γῆν, ἦγεν ἀλλοτρίαν, καὶ σῶσαι, ἦγεν φυλάξαι, καὶ ῥύξασθαί σε ἀπὸ τῦ φόνυ, ὤφελον θανεῖν. Τινὲς δὲ, ἀπὸ τῦ ὅπως θανὼν ἔκεισο, ἀπατώμενοι, ὤφελες γράψασι, καὶ κλέψασαν, τὸ ἐκλιπεῖν βίον πρὸς τὸν Ὀρέσην τοῦτο. Τὸ δ' ὐ τοιῦτον, ἀλλὰ λέγει ἡ Ἠλέκτρα, εἴθ' ὤφελον πρόσθεν θανεῖν, ἢ εἰς ἀλλοτρίαν ἐκπέμψαι σὲ γῆν. Εἰ γὰρ ἐγὼ πρότερον ἐτεθνήκειν, ὐδὲς ἂν σε τῶν Κλυταιμήτρας ἐξεῖλε χειρῶν· ὥστε ἀπόλωλας ἂν ἐξ ἐκείνυ τότε ὥσπερ ὁ πατὴρ, καὶ συνετάφης αὐτῷ.

1143. Σῆς κασιγνήτης δίχα] οἷον τῆς μόνης σε κηδομένης. Ὅλα δὲ ἐντίθεται τῷ πάθει δίχα·

Κακῶς ἀπώλε, σῆς κασιγνήτης δίχα.
Κἄτ' ἐν φίλαισι χερσὶν ἡ τάλαιν' ἐγὼ
Λυτροῖς ἐκόσμησ', ὅτε παμφλέκτε πυρὸς
Ἀνειλόμην ὡς εἰκὸς ἄθλιον βάρος.
Ἀλλ' ἐν ξένῃσι χερσὶ κηδευθεὶς τάλας,
Σμικρὸς προσήκεις ὄγκος ἐν σμικρῷ κύτει.
Οἴμοι τάλαινα, τῆς ἐμῆς πάλαι τροφῆς
Ἀνωφελήτε, τὴν ἐγὼ θάμ' ἀμφὶ σοὶ
Πόνῳ γλυκεῖ παρέσχον· ἔτε γάρ ποτε
Μητρὸς σύ γ' ἦσθα μᾶλλον ἢ κἀμοῦ φίλος,
Οὔθ' οἱ κατ' οἶκον ἦσαν, ἀλλ' ἐγὼ, τροφός·
Ἐγὼ δ' ἀδελφὴ σὴ προσηυδώμην ἀεί.
Νῦν δ' ἐκλέλοιπε ταῦτ' ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ
Θανόντα σὺν σοί· πάντα γὰρ συναρπάσας,
Θύελλ' ὅπως, βέβηκας· οἴχεται πατήρ·
Τέθνηκ' ἐγώ σοι· φρὲδος αὐτὸς εἶ θανών.
Γελῶσι δ' ἐχθροί· μαίνεται δ' ὑφ' ἡδονῆς
Μήτηρ ἀμήτωρ, ἧς ἐμοὶ σὺ πολλάκις
Φήμας λάθρα προὔπεμπες ὡς φανέμενος

διὰ τὸ παρεῖναι τὸν Ὀρέστην. Ὡς καὶ Πηνελόπη παρόντα Ὀδυσσέα θρηνεῖ παρ' Ὁμήρῳ. Ἐν οἷς φησὶ,

"Σὸν ἄνδρα παρήμενον."

Ἐνθάδε δὲ δίκαιον δηλοῦσθαι, ὅτι ἀδελφὴ αὐτῷ ἐστιν, ἢ ἐν τῷ λόγῳ. Ἀγνοῶν γὰρ αὐτὴν Ὀρέστης, ἀπολοφυρομένην γνώσεται.

1148. Σμικρὸς προσήκεις] ἐνταῦθα ἀντὶ τοῦ προσέρχῃ, ἐπεὶ καὶ τὸ προσήκει ἀντὶ τοῦ πρέπει, τοῦτο λέγει ὡς πρὸς τῷ πράγματι τῷδ' ἥκει καὶ ἔρχεται, τοῦτ' ἔστι, συμβαίνει καὶ ἐμοὶ γίνεται, ὥστε τὸ συμβαῖνόν τινι, πρέπει καὶ ἁρμόζει ἐκείνῳ, καὶ διὰ τοῦτο συμβαίνει.

1149. Τροφῆς] ἤ, ἕνεκα τῆς ἐμῆς τροφῆς, ἤγουν, ἢ ἔτρεφον σὲ ἐγὼ πάλαι· τυτέσι, πρὸ μακροῦ.

1150. Ἀνωφελήτε] ματαίας· ἐπ' ὠδεμιᾷ γὰρ ὠφελείᾳ ταύτην ἐποίησα· ἤγουν, ἀδεμιᾶς ὠφελείας ἀπηλαυσα παρ' αὐτῆς.

1151. Οὔτε γάρ ποτε] ὁ γὰρ ἦς (φησὶ) τῆς μητρὸς ποτὲ, ἢ καὶ ἐμοῦ μᾶλλον· ἵνα ἐπὶ τοῦ ἦσθα διαστέλλωμεν· οὐκ ἦσθα τῆς μητρὸς, ἀλλὰ μᾶλλον καὶ ἐμοῦ. Οἷον, ἐγώ σοι μᾶλλον ἦμην μήτηρ. Ἦπερ ἡ Κλυταιμνήστρα. Τὸ δὲ φίλος, ἀντὶ τοῦ ὄφελος. Ἄλλως· οὐκ ἦς τῆς μητρὸς μᾶλλον ἢ ἐμοῦ· ἀντὶ τοῦ, ὁ τῇ μητρὶ προσεκείσο μᾶλλον. Ἄμεινον δὲ τὸ ἕτερον, διὰ τὴν ἡλικίαν τοῦ Ὀρέστου, ἐφ' ᾗ τὸ φίλον εἶναι αὐτὸν, καὶ διακρίνειν τινὰ τότε, οὐκ ἐνεχώρει. μικρὸς γὰρ ἦν.

1152. Φίλος] φίλος λέγεται τὶς τινὸς, ἢ ὅτι φιλεῖ αὐτὸν, καθὸ λέγεται ἐνταῦθα· ἢ ὅτι φιλεῖται ὑπ' αὐτοῦ. Καὶ ἀμφότερα δηλοῖ ἡ λέξις.

Τιμωρὸς αὐτός· ἀλλὰ τῦθ' ὁ δυστυχὴς
Δαίμων ὁ σός τε κἀμὸς ἐξαφείλετο,
Ὅς σ' ὧδέ μοι προὔπεμψεν ἀντὶ φιλτάτης
Μορφῆς, σποδόν τε καὶ σκιὰν ἀνωφελῆ.
Οἴμοι, οἴμοι.
Ὦ δέμας οἰκτρόν· φεῦ, φεῦ.
Ὦ δεινοτάτας, οἴμοι, οἴμοι,
Πεμφθεὶς κελεύθυς, φίλταθ', ὡς μ' ἀπώλεσας;
Ἀπώλεσας δῆτ', ὦ κασίγνητον κάρα·
Τοιγὰρ, σὺ δέξαι μ' ἐς τὸ σὸν τόδε ζέγος,
Τὴν μηδὲν εἰς τὸ μηδὲν, ὡς σὺν σοὶ κάτω
Ναίω τολοιπόν· καὶ γὰρ ἡνίκ' ἦσθ' ἄνω,
Ξὺν τοὶ μετεῖχον τῶν ἴσων· καὶ νῦν ποθῶ
Τῦ σῦ θανῦσα μὴ 'πολείπεσθαι τάφυ.
" Τὺς γὰρ θανόντας ὐχ ὁρῶ λυπυμένυς."
ΧΟΡ. Θνητῦ πέφυκας πατρὸς, Ἠλέκτρα, φρόνει·
Θνητὸς δ' Ὀρέσης· ὥστε μὴ λίαν ζένε.
" Πᾶσιν γὰρ ἡμῖν τῦτ' ὀφείλεται παθεῖν."
ΟΡΕ. Φεῦ, φεῦ· τί λέξω; ποῖ λόγων ἀμηχάνων
Ἔλθω; κρατεῖν γὰρ ὐκέτι γλώσσης σθένω.
ΗΛΕ. Τίδ' ἔσχες ἄλγος; πρὸς τί τῦτ' εἰπὼν κυρεῖς;
ΟΡΕ. Ἡ σὸν τὸ κλεινὸν εἶδος Ἠλέκτρας τόδε;
ΗΛΕ. Τόδ' ἔς' ἐκεῖνο, καὶ μάλ' ἀθλίως ἔχον.

ξις. Ὡς ἐν τύτοις· μὴ πταίων, φίλος εἶ θνητοῖς. Φίλος εἶ μακάρισσιν· ἂν πταίσῃς, ὐδεὶς ἔτι σοὶ φίλος. Ἦγεν ὐδεὶς ἔτι φιλέως διακεισαι πρὸς σε.

1168. Ὦ δεινοτάτας] τινὲς δ' δυνάμενοι συντάξαι τὴν γενικὴν, δεινοτάτας κελεύθυς φασὶν, ἧς αὐτὸς ἐάσας, ὅτω νόει ὡς κεῖται, εἰ καὶ λεπτὸν ἓν ἐκφεύγει τὸν νῆν, ὦ φίλτατε, λίαν ἀπώλεσάς με πεμφθεὶς δεινοτάτης κελεύθυ, τῦτ' ἔζι τὸ πεμφθῆναί σε κακὴ κέλευθος, καὶ λύπας καὶ ἐδυρμὺς ἐμοὶ διὰ τὸν σὸν προζεπήτασα θάνατον. Νόει δὲ τὸ πεμφθεὶς διπλῶν, ἢ ἀπὸ τῆς Φωκίδος πρὸς τὴν οἰκίαν πεμφθεὶς νεκρὸς, ἢ ἀπὸ τῆς οἰκίας πρὸς τὴν Φωκίδα ἀπ' Ἠλέκτρας πεμφθείς.

1183. Ἡ σὸν] ἆρα σῦ τῆς Ἠλέκτρας, ἐζὶ τόδε τὸ κλεινὸν, ἦγεν, τὸ ἔνδοξον εἶδος, περιφραζικῶς, ἀντὶ τῦ, ἆρα σὺ εἶ ἡ ἔνδοξος Ἠλέκτρα.

1184. Τὸ δ' ἔς' ἐκεῖνο] τῦτο δύναται μὲν καὶ

ΟΡΕ. Οἴμοι ταλαίνης ἆρα τῆσδε συμφορᾶς.
ΗΛΕ. Τί δή ποτ', ὦ ξέν', ἀμφ' ἐμοὶ ςένεις τάδε;
ΟΡΕ. Ὦ σῶμ' ἀτίμως καἀθέως ἐφθαρμένον.
ΗΛΕ. Οὗτοι πότ' ἄλλην ἢ 'μὲ δυςφημεῖς, ξένε.
ΟΡΕ. Φεῦ τῆς ἀνύμφε δυσμόρε τε σῆς τροφῆς.
ΗΛΕ. Τί δή ποτ', ὦ ξεν' ὧδ' ἐπισκοπῶν ςένεις;
ΟΡΕ. Ὡς οὐκ ἄρ' ἤδειν τῶν ἐμῶν ὕδὲν κακῶν.
ΗΛΕ. Ἐν τῷ διέγνως τῦτο τῶν εἰρημένων;
ΟΡΕ. Ὁρῶν σε πολλοῖς ἐμπρέπεσαν ἄλγεσι.
ΗΛΕ. Καὶ μὴν ὁρᾶς γε παῦρα τῶν ἐμῶν κακῶν.
ΟΡΕ. Καὶ πῶς γένοιτ' ἂν τῶνδέ τ' ἐχθίω βλέπειν;
ΗΛΕ. Ὅθ' ἕνεκ' εἰμὶ τοῖς φονεῦσι σύντροφος.
ΟΡΕ. Τοῖς τῦ; πόθεν τῦτ' ἐξεσήμηνας κακόν;
ΗΛΕ. Τοῖς πατρὸς, εἶτα τοῖςδε δηλεύω βίᾳ.
ΟΡΕ. Τίς γὰρ σ' * ἀνάγκη τῆδε προτρέπει βροτῶν;
ΗΛΕ. Μήτηρ καλεῖται, μητρὶ δ' ὕδὲν ἐξισοῖ.
ΟΡΕ. Τί δρῶσα; πότερα χερσὶν, ἢ λύμῃ βίᾳ;
ΗΛΕ. Καὶ χερσὶ, καὶ λύμαισι, καὶ πᾶσιν κακοῖς.
ΟΡΕ. Οὐδ' ὑπαρήξων, ἤ θ' ὁ κωλύσων πάρα;
ΗΛΕ. Οὐ δῆθ· ὃς ἦν γάρ μοι, σὺ προὔθηκας σποδόν.
ΟΡΕ. Ὦ δύσποτμ', ὡς ὁρῶν σ' ἰποικτείρω πάλαι;
ΗΛΕ. Μόνος βροτῶν, νῦν ἴσθ', ἐποικτείρας ποτέ.

* Aldus, ἀνάγκη.

καὶ ἡ Ἠλέκτρα λέγειν· εὐπρεπέςερον δὲ τῷ χορῷ περίκειται, ἵνα μὴ περὶ τὸ ἑαυτῆς εἶδος εἴπῃ τι. Θαυμαςῶς δὲ τὴν μὲν Κλυταιμνήςραν ἀπὸ τῦ λαμπρῦ σχήματος ὁ ἄγγελος ἐγνώρισεν· ἕτος δὲ ἡ γινώσκει τὴν Ἠλέκτραν, διὰ τὸ κεκακῶσθαι τὸ σῶμα.

1186. Στένεις τάδε] ςενάζεις τύτες τὰς ςεναγμύς.

1188. Δυσφημεῖς] ἐλεεινολογῇ, σχετλιάζεις.

1191. Ὡς οὐκ ἄρ' ἤδειν] τινὲς φασι τὸ ὡς ἀντὶ τῦ ὅτι, ἵν' ᾖ ὡρὸς τὸν ἄγω τῆς Ἠλέκτρας λόγον. Ἄλλοι δέ φασι κομματικὸν τὸ ὡς, ἀντὶ τῦ ὄντως νοῆντες· ὃ καὶ κρεῖττον.

1193. Ἐμπρέπεσαν] διατρέπει ἀντὶ τῦ λάμπει. Ἐμπρέπει δὲ τίς τινὶ, ἀντὶ τῦ, περιφανὴς ἐςιν ἐν ἐκείνῳ.

1196. Ὅθ' ἕνεκ' εἰμὶ] τῦτ' ἔςιν ἔχθιον, ὅτι εἰμὶ τοῖς φονεῦσι σύντροφος, ὑγὼν συνδιαιτωμένη.

1206. Νῦν ἴσθ'] γίνωσκε, ὅτι σὺ μόνος ὑπάρχεις ἀπὸ τῶν βροτῶν, ὁ ἰποικτείρων ἐμέ.

ΟΡΕ. Μόνος γὰρ ἥκω τοῖσι σοῖς ἀλγῶν κακοῖς.
ΗΛΕ. Οὐ δή ποθ' ἡμῖν ξυγγενὴς ἥκεις ποθέν;
ΟΡΕ. Ἐγὼ φράσαιμ' ἂν, εἰ τὸ τῶνδ' εὔνουν παρά.
ΗΛΕ. Ἀλλ' ἔστιν εὔνουν· ὥστε πρὸς πιστὰς ἐρεῖς. 1210
ΟΡΕ. Μέθες τόδ' ἄγγος νῦν, ὅπως τὸ πᾶν μάθῃς.
ΗΛΕ. Μὴ δῆτα, πρὸς θεῶν, τοῦτό μ' ἐργάσῃ, ξένε.
ΟΡΕ. Πείθου λέγοντι, κοὐχ ἁμαρτήσῃ ποτέ.
ΗΛΕ. Μή, πρὸς γενείου, μὴ ξέλῃ τὰ φίλτατα.
ΟΡΕ. Οὔ φημ' ἐάσειν. 1215
ΗΛΕ. Ὦ τάλαιν' ἐγὼ σέθεν,
Ὀρέστα, τῆς σῆς εἰ στερήσομαι ταφῆς.
ΟΡΕ. Εὔφημα φώνει· πρὸς δίκης γὰρ εἶ στένεις.
ΗΛΕ. Πῶς τὸν θανόντ' ἀδελφὸν εἶ δίκῃ στένω;
ΟΡΕ. Οὔ σοι προσήκει τήνδε προσφωνεῖν φάτιν. 1220
ΗΛΕ. Οὕτως ἄτιμός εἰμι τοῦ τεθνηκότος;
ΟΡΕ. Ἄτιμος οὐδενὸς σύ· τοῦτο δ' οὐχὶ σόν.
ΗΛΕ. Εἴπερ γ' Ὀρέστα σῶμα βασάζω τόδε.
ΟΡΕ. Ἀλλ' οὐκ Ὀρέστα, πλὴν λόγῳ γ' ἠσκημένον.
ΗΛΕ. Πᾶ δ' ἐς' ἐκείνου τοῦ ταλαιπώρου τάφος; 1225

1212. Μὴ δῆτα] Ὦ ξένε, πρὸς θεῶν, μὴ δῆτα ἐργάσῃ τοῦτο πρὸς ἐμέ. Ἦγον εἰς ἐμέ· Τετέσιν, μὴ ἕλῃς ἐκ τῶν χειρῶν μοῦ τὸ ἄγγος.

1216. Ὦ τάλαιν' ἐγὼ σέθεν] τὸ σέθεν πρὸς τὸ, ὦ τάλαινα, ἔξωθεν λαμβανομένου τοῦ ἕνεκα. τὸ δὲ, τῆς σῆς εἰ στερήσομαι ταφῆς. Ὡσπερ ἑρμηνεία ἐστὶ τοῦ τάλαιν' ἐγὼ σέθεν.

1218. Πρὸς δίκης] ἀντὶ τοῦ. μετὰ δικαιοσύνης.

1220. Τήνδε φάτιν] ἀντὶ τοῦ, τὸν λόγον.

1221. Οὕτως ἄτιμός εἰμι τοῦ τεθνηκότος] ὥστε μήτε ὀνομάζειν αὐτὸν, δηλονότι.

1222. Ἄτιμος] ἦγον, οὐδενὸς ἀγαθοῦ σὺ ὑπάρχεις ἀναξία τοῦτο δὲ τὸ ἄγγιον, οὐχὶ σόν ἐστιν, ἀλλ' ἐμὸν δηλονότι. Πῶς οὖν ἔστιν ἐμὸν, εἴπερ γε βασάζω τόδε τὸ σῶμα τοῦ Ὀρέστου· ἦγον, εἴπερ γε τόδε, ὃ βασάζω, ἐστὶ τὸ σῶμα τοῦ Ὀρέστου.

1224. Πλὴν λόγῳ γ' ἠσκημένον] ὅτι τέθνηκεν ὁ Ὀρέστης οὐ μόνον ἔργῳ, ἀλλὰ καὶ λόγῳ· ἔργῳ μὲν, ὅτι τὸ ἄγγος τὴν αὐτοῦ φέρει κόνιν· λόγῳ δ', ὅτι ἐν Δελφοῖς ἀγωνιζόμενος τέθνηκε. Σύνταξις δ' οὕτως, ἀλλὰ οὐ τὸ Ὀρέστου σῶμα· ἐστὶ τόδε, ὡς σὺ φῄς. Πλὴν εἰ μὴ καὶ ἠσκημένον ἐν λόγῳ, οὐ μόνον ἔργῳ, δηλονότι.

1225. Τάφος] ἦγον τὸ ἀγγεῖον, ὃ περιέχει τὰ λείψανα τοῦ Ὀρέστου· τάφος γίνεται ἀπὸ τοῦ τιτῶ, ὃ δηλοῖ τὸ στερίσκω, καὶ τοῦ φῶς. Ἦγον ὁ τόπος ὁ ἐσκημένος φωτὸς, τετέστι σκοτεινός. Ἢ ἔνθα οἱ στερηθέντες τοῦ φωτὸς κεῖνται. Ἢ ἀπὸ τοῦ τύφω, ὃ δηλοῖ τὸ καίω· ὅτι οἱ παλαιοὶ ἐν αὐτῷ ὡς ἐν θυσιαστηρίῳ, κατέκαιον

ΟΡΕ. Οὐκ ἔστι· "τῶ γὰρ ζῶντος ὐκ ἔστι τάφος."
ΗΛΕ. Πῶς εἶπας, ὦ παῖ;
ΟΡΕ. Ψεῦδος ἀδὲν ὧν λέγω.
ΗΛΕ. Ἦ ζῇ γὰρ ἀνήρ;
ΟΡΕ. Εἴπερ ἔμψυχός γ' ἐγώ. 1230
ΗΛΕ. Ἦ γὰρ σὺ κεῖνος;
ΟΡΕ. Τήνδε προσβλέψασά μυ
Σφραγῖδα πατρὸς, ἔκμαθ' εἰ σαφῆ λέγω.
ΗΛΕ. Ὦ φίλτατον φῶς.
ΟΡΕ. Φίλτατον, συμμαρτυρῶ. 1235
ΗΛΕ. Ὦ φθέγμ', ἀφίκυ;
ΟΡΕ. Μηκέτ' ἄλλοθεν πύθῃ.
ΗΛΕ. Ἔχω σὲ χερσίν.
ΟΡΕ. Ὡς τὰ λοίπ' ἔχεις ἀεί.
ΗΛΕ. Ὦ φίλταται γυναῖκες, ὦ πολίτιδες, 1240
Ὁρᾶτ' Ὀρέσην τόνδε μηχαναῖσι μὲν
Θανόντα, νῦν δὲ μηχαναῖς σεσωσμένον;
ΧΟΡ. Ὁρῶμεν, ὦ παῖ, κἀπὶ συμφοραῖσί μοι
Γεγηθὸς ἕρπει δάκρυον ὀμμάτων ἄπο.

τέκαιον τὰ τῶν τεθνεώτων σώματα, καὶ τὸ περιλειφθὲν κατεχώννυον.

1227. Πῶς εἶπας] τὰ δύο κῶλα ἀντὶ ἑνός.

1233. Σφραγῖδα πατρὸς] τὸν ἐξ ἐλέφαντος ὦμον, ὃν οἱ ἐκ Πέλοπος καταγόμενοι εἶχον. ἕτεροι δέ φασι τὸ σφραγῖδα ἀντὶ τῦ δακτύλιον.

1236. Ὦ φθέγμ', ἀφίκυ] λείπει φίλτατον.

1239. Ἔχυς] Ναὶ ἔχεις με, ὥσπερ ἔχεις καὶ τὰ λοιπὰ ἀγαθὰ ἀπ' ἐντεύθεν εἰς τὸ ἑξῆς.

1242. Νῦν δὲ μηχαναῖς] ἠνωμένον τῦτο δηλῦται σαφέστερον, οἷον διὰ μηχανῆς καὶ ἀποθανεῖν δόξαντα καὶ ζῶντα. Διῃρημένον δὲ τὸ μὲν διὰ μηχανῶν δόξαντα ἀποθανεῖν, δοκεῖ λόγον ἔχειν, ἃ μὴ καὶ τὸ διὰ μηχανῶν σεσωσμένον.

1243. Κἀπὶ συμφοραῖσί μοι] συμφορὰ κ' μόνον ἐπὶ δυστυχίας, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ συνευδοκήσεως ἁπλῶς λαμβάνεται, ὡς κἀνταῦθα. Ἰσέον δ' ὅτι ὅτε τὶς τὸν αὐτῦ πολὺν χρόνον ἀποδημῦντα μόλις θεάσαιτο, δακρύοις καὶ χαρᾷ κάτοχος γίνεται· τοῖς μὲν, διὰ τὴν πρόσθεν ἀπουσίαν· χαρᾷ δὲ, διὰ τὴν παρῦσαν ἀπόλαυσιν.

1244. Δάκρυον] ἀπὸ τῦ δάκνω καὶ τὸ ῥέω· δακνομένης γὰρ τῆς ψυχῆς, ἤγυν λυπεμένης καὶ θλιβομένης, ῥέει τὸ δάκρυον.

1248. Εἶδθ'

ΠΕΡΙΚΟΜΜΑΤΑ. ΣΤΡΟΦΗ Α.

ΗΛΕ. Ἰὼ γοναὶ, γοναὶ σω-
μάτων ἐμοὶ φιλτάτων,
Ἐμόλετ' ἀρτίως·
Ἐφεύρετ', ἦλθετ', εἴδεθ' ὃς ἐχρῄζετε.

ΣΥΣΤΗΜΑ Α.

ΟΡΕ. Πάρεσμεν· ἀλλὰ σῖγ' ἔχουσα πρόσμενε.
ΗΛΕ. Τίδ' ἐσίν;
ΟΡΕ. Σιγᾷν ἄμεινον, μήτις ἔνδοθεν κλύῃ.

ΣΤΡΟΦΗ Β.

ΗΛΕ. Ἀλλ' ἃ τὰν Ἄρτεμιν
Τὰν αἰὲν ἀδμήταν,
Τόδε μὲν ὔποτ' ἀξιώσω τρέσαι,
Περισσὸν ἄχθος ἔνδον
Τυναικῶν ὃν ἀεί.

ΣΥΣΤΗΜΑ Β.

ΟΡΕ. Ὅρα γὲ μὲν δὴ, κἀν γυναιξὶν ὡς Ἄρης
Ἔνεσιν· εὖ δ' ἔξοισθα πειραθεῖσά πω.

ΣΤΡΟΦΗ Γ.

ΗΛΕ. Ὀτοττοτοί·

1248. Εἴδεθ' ὃς ἐχρῄζετε] ἀντὶ τοῦ ἐμέ.

1249. Σῖγ' ἔχουσα πρόσμενε] ἀντὶ τοῦ σίγα, ἕως ἂν κατὰ νῶν ἀποβῇ τὸ πᾶν.

1250. Τίδ' ἐσίν] παράκειται ἑκάστῳ τὸ οἰκεῖον. Ἡ μὲν γὰρ γυνή τε ὄσα, καὶ παρὰ προσδοκίαν εὐτυχοῦσα, θρασυτέρα ἐσίν· ὁ δὲ, ἧττον ἀσφαλὴς, διὰ τὸ νῦν πρῶτον ἐπιχειρεῖν τοιούτῳ κινδύνῳ.

1254. Τόδε μὲν] τὸ τόδε πρὸς τὸ περισσὸν ὂν ἄχθος, σύναπτε, ἢ πρὸς τὸ τρέσαι ὑποσίξας, λέγε ὅτως, ὔποτ' ἀξιώσω τρέσαι τόδε, τὸ μή τις ἔνδον κλύῃ, περισσὸν ἄχθος γυναικῶν ὂντος ἔνδον, εἰώθαμεν γὰρ τὰς ἀργὰς, καὶ μὴ ἐπί τι χρησίμους, ἄχθος καλεῖν γῆς.

1257. Ὅρα γὲ μὲν δὴ] ἐπὶ τὴν Κλυταιμνήστραν τείνων, φησὶν ὅτι τὸν Ἀγαμέμνονα ἀνεῖλεν.

1259. Ὀτοτοτοί] ἐπείπερ ὑπέμνησεν αὐτὴν τῆς τοῦ πατρὸς ἀναιρέσεως διὰ τῶν προειρημένων δύο σίγων, φησὶν, ὅτι ἐνέσαλές μοι κακὸν ἀνέφελον, καλυφθῆναι μὴ δυνάμενον, ἀσκίαστον. Ὡς εἰ ἔφη, διάδηλον κακὸν, ὑπὸ μηδεμιᾶς νεφέλης κρυβῆναι δυνάμενον.

1260. Ἀνέφελον]

Ἀνέφελον ἐπέβαλες,
Οὔποτε καταλύσιμον,
Οὐδέποτε λησόμενον,
Ἀμέτερον οἷον ἔφυ κακόν.

ΣΥΣΤΗΜΑ Γ.

ΟΡΕ. Ἔξοιδα καὶ ταῦτ'· ἀλλ' ὅταν παρεσία
Φράζῃ, τότ' ἔργον τῶνδε μεμνῆσθαι χρεών.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ Α.

ΗΛΕ. Ὁ πᾶς ἐμοὶ, ὁ πᾶς ἂν
Πρέποι παρὼν ἐννέπειν
Τάδε δίκᾳ χρόνος·
Μόλις γὰρ ἔσχον νῦν ἐλεύθερον σόμα.

ΑΝΤΙΣΤΣΤΗΜΑ Α.

ΟΡΕ. Ξύμφημι κἀγώ· τοιγαρῆν σώζε τόδε.
ΗΛΕ. Τί δρῶσα;
ΟΡΕ. Οὗ μή 'σι καιρὸς, μὴ μακρὰν βέλε λέγειν.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ Β.

ΗΛΕ. Τίς δῆτ' ἔν ἀξίαν
Σὲ μοι φανέντος νῦν

1260. Ἀνέφελον] ἦγεν διάδηλον καὶ μὴ ὑπὸ νεφέλης καλυπτόμενον· εἴρηται δ' ἐκ μεταφορᾶς τῆ ἠλίε μὴ δυναμένε ὑπὸ νεφῶν κεκαλύφθαι.

Ib. Ἐπέβαλες] ἐπιβάλλω τὸ ἐπιτυχῶς ςοχάσομαι· ἐνταῦθα δ' ἐπέβαλες ἀντὶ τοῦ εἰς γνῶσιν ἦγαγες, τὕτ' ἔςιν ἀνέμνησας.

1261. Οὔποτε καταλύσιμον] ἀδέποτε λυθησόμενον, ἢ καταλυόμενον. Ὁ δὲ νῦς, λήθης τυχεῖν μὴ δυνάμενον.

1266. Ὁ πᾶς ἂν πρέποι] ὁ πᾶς χρόνος πρέποι τῇ δίκῃ λέγειν με ταῦτα.

1268. Τάδε δίκᾳ χρόνος] ἀ γράφε δίκαια χρόνος, ἀλλὰ δίκᾳ. Οὕτω γὰρ ἁρμόζει τῷ μέτρῳ. Εὕρηται δ' ἐν τινὶ τῶν παλαιῶν βιβλίων ὕτω, ἔχ ὅταν ἡ παρεσία ἐπιτρέπῃ, τότε χρὴ τῶτων μεμνῆσθαι, ὡς σὺ φῄς· ἀλλ' ὁ παρὼν χρόνος πᾶς ἁρμόζει ἂν ἐμοὶ ἐννέπειν καὶ λέγειν τάδε ἐν δίκῃ· τῶτ' ἔςι, δίκαιόν ἐςιν, ἀ μόνον μεμνῆσθαι τῶνδε, ὅταν ἐπιςῇ καιρὸς τέτων, ἀλλὰ καὶ λέγειν τάδε, ἃ λέγω, διὰ παντὸς τοῦ παρόντος χρόνε. μόλις γὰρ νῦν ἔσχον ἐλευθερίαν. Ὥςτε λέγειν ἃ βέλομαι, μή τινα φοβεμένη.

1270. Ξύμφημι κἀγὼ] τῶτο πρὸς τὸ τόδε συνάψεις· τὸ δὲ τοιγαρῆν σώζε, διὰ μέσε. Ἡ ςίξεις μὲν πρὸς τὸ σύμφημι κἀγώ. Τὸ λοιπὸν δ' ὕτως εἶποις· τοιγαρῆν σώζε τόδε τὸ ἐλεύθερον σόμα, καὶ μὴ ταῖς βοαῖς ἀπολίπῃς, εἴτις ἔνδοθεν ἀῶσθοιτο.

1273. Τίς δῆτ' ἔν] δέον ὕτως εἰπεῖν, τίς δῆτ'

Μεταβάλοιτ' ἂν ὧδε σιγὰν λόγων; 1275
Ἐπεί σε νῦν ἀφράσως
Ἀέλπτως τ' ἐσεῖδον.

ΑΝΤΙΣΤΣΤΗΜΑ Β.

ΟΡΕ. Τότ' εἶδες, ὅτε θεοί γέ μ' ὤτρυναν μολεῖν.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ Γ.

ΗΛΕ. Ὀτοττοτοί·
Ἔφρασας ὑπερτέραν 1280
Τᾶς πάρος ἔτι χάριτος·
Εἴ σε θεὸς ἐς μέλαθρα,
Δαιμόνιον αὐτὸ τίθημ' ἐγώ.

ΑΝΤΙΣΤΣΤΗΜΑ Γ.

ΟΡΕ. Τὰ μέν σ' ὀκνῶ χαίρουσαν εἰργάθειν· τὰ δὲ
Δέδοικά σε λίαν ἡδονῇ νικωμένην. 1285

ΜΟΝΟΣΤΡΟΦΙΚΑ.

ΗΛΕ. Ἰὼ χρόνῳ μακρῷ γε φιλτάταν ὁδὸν
Ἐπαξιώσας ὧδέ μοι φανῆναι,
Μή τί με πολύσονον ὧδ' ἰδών——
ΟΡΕ. Τί μὴ ποιήσω;
ΗΛΕ. Μή μ' ἀποσερήσῃς 1290

δῆτ' ἔν μεταβάλλοι τὰς ἐμὰς λόγους εἰς σιγὴν ἀξίους, ἐπειδὴ ἡ μεταβολὴ τῶν λόγων σιγὴ ἦν, σιγὴν εἶπεν· πρὸς ὃ καὶ τὸ ἀξίαν ἐπήνεγκε. Χρὴ δὲ γράφειν ταῦτα τὰ κῶλα ἕτας, Τίς δῆτ' ἂν ἀξίαν, Καί σε φανέντος νῦν. Οὕτω γὰρ οἰκείως ἔχει πρὸς τὰ τῆς στροφῆς. Οἱ δ' ἄλλως γράφοντες, ἐ καλῶς γράφουσι· τὸ δὲ δῆτ' ἂν ἐκ παραλλήλου.

1280. Ὑπερτέραν] λείπει χάριν.

1284. Τὰ μέν σ' ὀκνῶ] διότι μὲν μόλις τῶν πάλαι δακρύων ἀπήλλαξαι, καὶ εἰς χαρὰν ὥρμησας δ' ἐμὲ, ὑ θέλω παῦσαι σε τότε. Διότι δὲ ὑπόνοιαν δίδως προδώσειν ἡμᾶς τὰς ἔνδον, μὴ δυναμένη σαυτὴν ὑπὸ τῆς τοσαύτης χαρᾶς κατέσειν, φοβοῦμαί σε.

1285. Δέδοικά σε λίαν] ἤγουν, φοβοῦμαι ἀφιέναι σε λέγειν, τὴν νικωμένην λίαν ὑπὸ τῆς εὐφροσύνης. Ὅρα πῶς νενιχῶς συξέλλει τὴν ὑπερβολὴν τῆς χαρᾶς, ἣν χαίρεται ἡ Ἠλέκτρα, ἵνα μὴ λυμήνηταί τι πρὸς τὸ μελετώμενον.

1288. Ὧδ' ἰδών] γράφεται, ᾧ δ' ἰδών.

1290. Μή μ'] μὴ ἀποστερήσῃς με (φησὶ) τοῦ μαθέσθαι τῶν προσώπων, καὶ ἀπαλλαγῆναι μιθ' ἡδονῆς. Ὅπερ μὴ παρίσαι ἐπὶ πλέον μετασχόν-

Τῶν σῶν προσώπων ἡδονὰν μεθέσθαι.
ΟΡΕ. Ἦ κάρτα κἀν ἄλλοισι θυμοίμην ἰδών.
ΗΛΕ. Ξυναινεῖς;
ΟΡΕ. Τί μὴ ἔ;
ΗΛΕ. Ὦ φίλαι, ἔκλυον ἂν
Ἐγὼ ἐδ' ἂν ἤλπισ' αὐδάν.
Ἔσχον ὀργὰν ἄναυδον,
Οὐδὲ σὺν βοᾷ κλύουσα τάλαινα.
Νῦν δ' ἔχω σέ· προὐφάνης δὲ
Φιλτάταν ἔχω πρόσοψιν,
Ἃς ἐγὼ ἐδ' ἂν ἐν κακοῖς λαθοίμαν.

ΙΑΜΒΟΙ.

ΟΡΕ. Τὰ μὲν περισσεύοντα τῶν λόγων ἄφες·
Καὶ μήτε μήτηρ ὡς κακὴ δίδασκέ με,
Μήθ' ὡς πατρῴαν κτῆσιν Αἴγισθος δόμων
Ἄντλει· τὰ δ' ἐκχεῖ, τὰ δὲ διασπείρει μάτην·
Χρόνῳ γὰρ ἄν σοι καιρὸν ἐξείργοι λόγος.

μετεχέσθω σε καὶ ἀπολαύσῃ. Οὕτω γὰρ ἀπαλλαγήσομαι μετὰ ἡδονῆς. Ἐὰν δὲ ἡδὴ ἀποστερήσῃς σαυτὸν, μετὰ λύπης ἀπαλλαγήσομαι.

1291. Τῶν σῶν προσώπων] τοῦτο ἢ πρὸς τὸ ἀποστερήσῃς συναπτέον, ἢ πρὸς τὸ ἡδονὴν, ὅτω, μὴ ἀποστερήσῃς ἐμὲ μεθέσθαι ἡδονὴν τῶν σῶν προσώπων. Τοῦτ' ἔστι, μὴ ἀφαιρήσῃς ἐμὲ τὴν διὰ τῆς σῆς παρουσίας ἡδονήν.

1292. Ἦ κάρτα] ἀντὶ τοῦ, ναὶ ὄντως λίαν οὐκ ἀποστερήσω σε τῶν ἐμῶν προσώπων. Καὶ ἂν, ἦγεν καὶ δύνατον ἐστιν, ἰδὼν ἄλλοισι, τετάσιν ὑπ' ἄλλων, ἐνεργάμενον τοῦτο τὸ ἀποστερεῖν σε τῶν ἐμῶν προσώπων, θυμοίμην καὶ ὀργιζοίμην αὐτοῖς ὁλοόθι.

1295. Ὦ φίλαι, ἤκουσα αὐδὴν, ἦγεν ἀγγελίαν, ἣν ἐγὼ ἐδ' ἂν ἤλπισα ἀκοῦσαι. Τοῦτο λέγει διὰ τὸν πεπλασμένον θάνατον τοῦ Ὀρέστου, ὃν ὡς ἀληθῆ ἐνόμιζεν.

1297. Ἔσχον] ἦγεν, ἔλαβον ὀργὴν ἄναυδον καὶ ἄφωνον. Τουτέστιν, ἄφωνος ἐγενόμην, ἐδὲ κλύουσα καὶ ἀκούσασα τὴν αὐδὴν ἐκείνην, ἐδυνάμην βοῆσαι σὺν βοῇ ἐγὼ ἡ τάλαινα. Καὶ τοῦτο ἀληθές. Οἱ γὰρ ἐξαίφνης ἀκούσαντες λυπηρὰν ἀγγελίαν μηδαμῶς προσδοκωμένην, εὐθὺς ὑπὸ τῆς λύπης ἄφωνοι γίνονται, τὸ δὲ ὄργανον τῆς γλώττης αὐτῶν κατέφθαρται. Καὶ ἀκούοντες δ' δύνανται λαλῆσαι. Τὸ γὰρ κλύουσα οὐκ ἠδυνάμην σὺν βοῇ βοῆσαι, ἔφη, πρὸς ἀντιδιαστολὴν τῶν βοώντων, οἵτινες μήτε ἀκούουσι, μήτε δύνανται λαλῆσαι.

1303. Μήθ' ὡς πατρῴαν] ἐμφαντικὸν τὸ συνεχὲς τῆς ταυτολογίας. ἤρκει γὰρ κἂν ἓν τῶν λελεγμένων.

1306. Χρόνῳ γὰρ ἄν σοι καίριον ἐξείργοι λόγος] ἀφαιρεῖται γὰρ (φησὶ) τὴν εὐκαιρίαν τῶν μελλόντων πραχθῆναι, τῶν λόγων ἡ ἀδολεσχία.

1309. Τῇ

Ἃ δ' ἁρμόσει μοι τῷ παρόντι νῦν χρόνῳ,
Σήμαιν', ὅπως φανέντες, ἢ κεκυμμένοι,
Γελῶντας ἐχθρὸς παύσομεν τῇ νῦν ὁδῷ·
Οὕτως δ', ὅπως μήτηρ σε μὴ πιγνώσεται
Φαιδρῷ προσώπῳ, νῶν ἐπελθόντοιν δόμους.
Ἀλλ' ὡς ἐπ' ἄτῃ μάτην λελεγμένῃ,
Στέναζ'. Ὅταν γὰρ εὐτυχήσωμεν, τότε
Χαίρειν παρέσται, καὶ γελᾶν ἐλευθέρως·

ΗΛΕ. Ἀλλ', ὦ κασίγνηθ', ὧδ' ὅπως καί σοι φίλον,
Καὶ τοὐμὸν ἔσαι τῇδ'· ἐπεὶ τὰς ἡδονὰς
Πρὸς σῷ λαβοῦσα, κὐκ ἐμὰς ἐκτησάμην.
Κὐδ' ἂν σε λυπήσασα βουλοίμην βραχὺ,
Αὐτὴ μέγ' εὑρεῖν κέρδος· ἐ γὰρ ἂν καλῶς
Ὑπηρετοίμην τῷ παρόντι δαίμονι·
Ἀλλ' οἶσθα μὲν τὰ ἐνθένδε· πῶς γὰρ ἔ; κλύων

1309. Τῇ νῦν ὁδῷ] τοῦτο ἢ πρὸς τὸ γελῶντας συνάψεις, ἅτω, γελῶντας τῇ νῦν ὁδῷ, ἦγεν ἐπεγγελῶντας τῷ συμβάντι δῆθεν ἐπὶ θανάτῳ· ἢ πρὸς τὸ παύσομεν, ἅτω, παύσομεν ἐν τῇ νῦν ὁδῷ, ἦγεν ἐν τῷ παρόντι ἀγῶνι, ὃν ἡμεῖς κατ' αὐτῶν ποιέμεθα.

1310. Οὕτως δ'] ὅρα δὲ ὅπως μὴ ἐπελθόντοιν ἅτως νεῖν φαιδρῷ προσώπῳ εἰς τοὺς δόμους, καὶ ἐπιγνώσεταί σε ἡ μήτηρ. Ἀλλ' ὡς ἐπὶ τῇ μάτην λελεγμένῃ, στέναζε.

1311. Φαιδρῷ προσώπῳ] ἀντὶ τοῦ χαροπῷ. Οἱ χαρὰν ἔχοντες λέγονται φαιδροί. ἐπεὶ τῶν χαιρόντων αἱ ὄψεις φαιδραὶ γίνονται. καὶ ἀντιστρόφως τὰ λαμπρὰ, γελᾶν λέγονται, ὡς παρ' Ὁμήρῳ

" Γέλασε δὲ πᾶσα περὶ χθὼν χαλκῷ ὑπὸ
" στεροπῆς."

Καὶ γεγανωμένον ἀπὸ τοῦ γάνος ἡ χαρὰ, τοῦ λαμπρὸν καὶ φαιδρόν.

1315. Καὶ σοι φίλον] τὸ σοὶ διπλῶς λέγεται, ἢ ἅτως, ὥσπερ ὑπάρχει σοὶ φίλον, καὶ τοὐμὸν τῇδε, ὧδε καὶ ἅτως ἔσαι· καὶ πάλιν ὧδε καὶ ἅτως ἔσαι, καὶ τὸ ἐμὸν τῇδε προσφιλὲς, ὥσπερ ὑπάρχει σοὶ φίλον. Ἐμὸν ἔν τῇδε, ἀντὶ τοῦ ἐμοὶ αὐτῇ. ἀντὶ γὰρ τοῦ εἰπεῖν ἐμοὶ, ἐμὲ, εἶπε πρὸς τὸ φίλον. Ἕτεροι δὲ παραναβάντες, τῇδε ἀντὶ τοῦ ἅτως φασὶν, ὥσπερ καὶ τὸ ὧδε, ἄμφω ἐκ παραλλήλου λέγοντες.

1320. Ὑπηρετοίμην] ἦγον, ὑπεργοίην ἢ ὑπεργοῦσα φανείην. Ὑπηρετῶ καὶ ὑπηρετοῦμαι ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ. Ὧν τὸ μὲν λέγεται κοινῶς· τὸ δὲ ὑπηρετοῦμαι παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς.

1321. Οἶσθα μὲν] ἦγον, γινώσκεις τὰ ἐνταῦθα. Πῶς γὰρ ἔχει; ἀκούων ὅτι ὁ Αἴγισθος οὐκ ἔστι κατὰ τὰς στέγας. Ἡ μήτηρ δὲ ἐν τοῖς οἴκοις ἐστίν. Ἥντινα ὄρα ἵνα μὴ φοβηθῇς, ὅτι τάχα ὄψεται φαιδρὸν ὑπὸ τοῦ γέλωτος τὸ ἐμὸν πρόσωπον. Τοῦτο μὲν οὖν ἔσαι δηλονότι· καὶ ἡ αἰτία, ὅτι λύπη πολυχρόνιος ἐντετυπώθη μοι. Καὶ ἐπεί σε εἶδον, ἅποτε παύσω ἐξ αἰτίας τῆς χαρᾶς δακρυρροοῦσα. Ἰστέον ὅτι καὶ ὑπὸ τῆς χαρᾶς κινοῦνται πολλάκις δάκρυα· πῶς γὰρ ἂν λήξαιμι καὶ παυσαίμην τῶν δακρύων, ἥτις ἐγὼ ἐν μιᾷ τῇδε τῇ ὁδῷ εἶδόν σε καὶ θανόντα καὶ ζῶντα;

Ὅθ' ἕνεκ' Αἴγισθος μὲν ἐ κατὰ ςέγας,
Μήτηρ δ' ἐν οἴκοις· ἦν σὺ μὴ δείσῃς πόθ', ὡς
Γέλωτι φαιδρὸν τἀμὸν ὄψεται κάρα.
Μῖσός τε γὰρ παλαιὸν ἐντέτηκέ μοι·
Καὶ πεί σ' ἐσεῖδον, ἔποτ' ἐκλήξω χαρᾶς
Δακρυῤῥοοῦσα. Πῶς γὰρ ἂν λήξαιμ' ἐγὼ,
Ἥτις μιᾷ σε τῇδ' ὁδῷ θανόντα τε
Καὶ ζῶντ' ἐσεῖδον; εἰργασαι δέ μ' ἄσκοπα.
Ὥςτ' εἰ πατήρ μοι ζῶν ἵκοιτο, μηκέτ' ἂν
Τέρας νομίζειν αὐτὸ, πιςεύειν δ' ὁρᾶν.
Ὅτ' ἦν τοιαύτην ἡμὶν ἐξήκεις ὁδὸν,
Ἀρχ' αὐτὸς, ὡς σοι θυμός. Ὡς ἐγὼ μόνη,
Οὐκ ἂν δυοῖν ἥμαρτον· ἢ γὰρ ἂν καλῶς
Ἔσωσ' ἐμαυτὴν, ἢ καλῶς ἀπωλόμην.

ΟΡΕ. Σιγᾶν ἐπῄνεσ'· ὡς ἐπ' ἐξόδῳ κλύω
Τῶν ἔνδοθεν χωρούντος.

ΗΛΕ. Εἶςιτ', ὦ ξένοι,
Ἄλλως τε καὶ φέροντες οἷ' ἂν ἤτέ τις
Δόμων ἀπώσαιτ', ἤτ' ἂν ἡσθείη λαβών.

ΠΑΙ. Ὦ πλεῖσα μῶροι, καὶ φρενῶν τητώμενοι,
Πότερα παρ' ὀδὲν τὸ βίῳ κήδεσθ' ἔτι,
Ἢ νῷ ἔνεσιν ἥτις ὑμῖν ἐγγενὴς,
Ὅτ' ἐ παρ' αὐτοῖς, ἀλλ' ἐν αὐτοῖσιν κακοῖς
Τοῖσιν μεγίσοις ὄντες ἐ γινώσκετε;
Ἀλλ' εἰ ςαθμοῖσι τοῖσδε μὴ κύρσν ἐγὼ

1325. Μῖσός τε γὰρ παλαιὸν ἐντέτηκέ μοι] τρὸς τὴν μητέρα διλονότι.

1330. Ὥς' εἰ] ἦγεν, ὥστε εἰ ἤκουσα, ὅτι ὁ πατήρ μου Ἀγαμέμνων ἀνέςη καὶ ἔρχεται, μηκέτι ἂν ἤθελον νομίζειν αὐτὸ τέρας. Ἦγεν αὐτὸ τὸ ἄγγελμα, μᾶλιςα δὲ ἤθελον πιςεύειν, καὶ ἐλπίζειν, ὁρᾶν αὐτὸ τὸ ἄγγελμα ἀληθῶς, ἦγεν τὴν ἄφιξιν αὐτῷ τοῦ ἐμοῦ πατρὸς Ἀγαμέμνονος.

1336. Σιγᾶν ἐπῄνεσ'] καλῶς τὸ ἐπῄνεσα, καὶ οὐκ ἐπαινῶ· ἡνίκα γὰρ ἐθελήθη τοῦτο, τότ' ἐπῄνεσεν, εἶτ' ἐξεῖπεν. Ἢ τὸ ἐπῄνεσα διὰ τοῦτο εἶπε παροχνημένος, ἐπειδὴ καὶ ὥραν αὐτῇ εἶπε, σιγᾶν ἄμεινον.

1353. Ἐν

Πάλαι φυλάσσων, ἦν ἀν ὑμῖν ἐν δόμοις
Τὰ δρώμεν' ὑμῶν πρόσθεν ἢ τὰ σώματα·
Νῦν δ' εὐλάβειαν τῶνδε προὐθέμην ἐγώ·
Καὶ νῦν ἀπαλλαχθέντε τῶν μακρῶν λόγων
Καὶ τῆς ἁπλήστου τῆσδε σὺν χαρᾷ βοῆς,
Εἴσω παρέλθεθ'. Ὡς τὸ μὲν μέλλειν, κακὸν
Ἐν τοῖς τοιούτοις ἐς, ἀπηλλάχθαι δ' ἀκμή.
ΟΡΕ. Πῶς ἔν ἔχει ταὐτεῦθεν εἰσιόντί μοι;
ΠΑΙ. Καλῶς· ὑπάρχει γάρ σε μὴ γνῶναί τινα.
ΟΡΕ. Ἠγγειλας, ὡς ἔοικεν, ὡς τεθνηκότα.
ΠΑΙ. Εἷς τῶν ἐν ἅδου μάνθαν' ἔνθαδ' ὢν ἀνήρ.
ΟΡΕ. Χαίρουσιν ἔν τούτοισιν; ἢ τίνες λόγοι;
ΠΑΙ. Τελευμένων, εἴποιμ' ἄν· ὡς δὲ νῦν ἔχει,
Καλῶς τὰ κείνων πάντα, καὶ τὰ μὴ καλῶς.
ΗΛΕ. Τίς ἔτος ἔς', ἀδελφέ; πρὸς θεῶν, φράσον.
ΟΡΕ. Οὐχὶ ξυνίης;
ΗΛΕ. Οὐδέ γ' ἐς θυμὸν φέρω.
ΟΡΕ. Οὐκ οἶσθ' ὅτῳ μ' ἔδωκας εἰς χεῖρας ποτέ;
ΗΛΕ. Ποίῳ; τί φωνεῖς;
ΟΡΕ. Οὗ τὸ Φωκέων πέδον

1353. Ἐν τοῖς τοιούτοις] καιροῖς δηλονότι.

1357. Μάνθαν'] ἀντὶ τοῦ γίνωσκε ἐνθάδε ὤν, ἀντὶ τοῦ νομιζόμενος εἶναι ἀνὴρ εἷς ἀπὸ τῶν ἐν ᾅδου. Νομιζόμενος εἶναι παρὰ τοῖς ἐνταῦθα ἀνθρώποις.

1358. Τελευμένων εἴποιμ' ἄν] Θαυμαστῶς, ὑπὲρ τοῦ μὴ ἐπιπλέον διατρίβειν. Ὡς καὶ Ὀρέστης ἐν τοῖς ἔμπροσθεν τὰ μὲν περισσεύοντα τῶν λόγων ἄφες. Ὁ δὲ νῦς, καὶ τὰ μὴ καλῶς, ἀλλὰ κακῶς αὐτοῖς ἔχοντα, καὶ αὐτὰ νῦν καλῶς ἔχει, ἕως ἀδέπω τιμωρίας τυγχάνουσιν. Ἄσπερ λεγόμενα πρὸς ἄκρον, ἐγὶ παροξυντικά.

1359. Ὡς δὲ νῦν ἔχει] ὁ παρέχουσιν, εἴτε χαίρουσιν, εἴτε λυπῦνται, ἦγον καθὰ νῦν διάκειται τὰ ἐκείνων πάντα, καλῶς ἔχει, καὶ τὰ μὴ καλῶς, ἦγον καὶ ἃ σκευωρῆνται κατ' αὐτῶν, ἔτι καλῶς ἔχει αὐτοῖς, μήπω πέρας εἰληφότα. Καὶ ἄλλως, καὶ κατὰ τἄλλα εὐτυχοῦσι, καὶ ὅτι μήπω εἶκην δεδάκασιν. Εἰ γὰρ καὶ μέλλουσι δώσειν. Τοῦτο γάρ ἐστι τὸ τὰ μὴ καλῶς, ἀλλ' ὅτι μὴ ταχέως τοῦτο γίνεται εὐτυχοῦσι. Τοῦτο δὲ φησιν ὁ γέρων παροξύνων αὐτὰς πρὸς τὸ ἔργον.

1361. Τίς ἔτος ἔς', ἀδελφὲ] οὐκ ἠρώτησε τοῦτο Ὀρέστην πρότερον ἡ Ἠλέκτρα ὑπὸ τῆς χαρᾶς· ἀλλ' ἐφύλαξε νῦν ὁ ποιητὴς εἰς ἕτερον ἀναγνωρισμόν.

1366. Οὗ τὸ Φωκέων πέδον] ἔ χερσῖν εἰς

Ὑπεξεπέμφθην σῇ προμηθείᾳ χεροῖν.
ΗΛΕ. Ἦ κεῖνος ὅστος ὄν ποτ' ἐκ πολλῶν ἐγὼ
Μόνον προσεῦρον πιστὸν ἐν πατρὸς φόνῳ;
ΟΡΕ. Ὄδ' εἰ· μή μ' ἔλεγχε πλείοσιν λόγοις.
ΗΛΕ. Ὦ φίλτατον φῶς, ὦ μόνος σωτὴρ δόμων
Ἀγαμέμνονος· πῶς ἦλθες; ἦ σὺ κεῖνος εἶ,
Ὃς τόνδε κἀμὲ ἔσωσας ἐκ πολλῶν πόνων;
Ὦ φίλταται μὲν χεῖρες, ἴδιον δ' ἔχων
Ποδῶν ὑπηρέτημα· πῶς ἔτω πάλαι
Ξυνών μ' ἔληθες, οὐδ' ἔφαινες; ἀλλά με
Λόγοις ἀπώλλυς, ἔργ' ἔχων ἥδις' ἐμοί.
Χαῖρ', ὦ πάτερ· (πατέρα γὰρ εἰσορᾶν δοκῶ)
Χαῖρ'· ἴσθι δ' ὡς μάλισά σ' ἀνθρώπων ἐγὼ
Ἦχθηρα, κἀφίλησ' ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ.
ΠΑΙ. Ἀρκεῖν δοκεῖ μοι. Τὰς γὰρ ἐν μέσῳ λόγας
Πολλαὶ κυκλοῦνται νύκτες ἡμέραι τ' ἴσαι,
Αἳ ταῦτά σοι δείξουσιν, Ἠλέκτρα, σαφῆ.
Σφῷν δ' ἐννέπω γε τοῖν παρεσώτοιν, ὅτι

τὸ Φωκίαν στέδον ὑπεξεπέμφθην σῇ προμηθείᾳ.

1369. Ἐν πατρὸς φόνῳ] Ἐν τῇ ὥρᾳ ᾗ ἐφονεύσατο ὁ πατήρ μου Ἀγαμέμνων.

1375. Πῶς ἔτω πάλαι] Κατὰ τίνα τρόπον ξυνὼν πάλαι ἦγον ἐκ μακροῦ, ἐλήθες ἐμὲ, ἦγον ἐλεύθανες ὄντας;

1b. Ποδῶν ὑπηρέτημα] διὰ γὰρ τούτων τὰ πρὸς σωτηρίαν ἡμῖν ὑπηρέτησας, πάλαι μὲν ἐκ μέσου θανάτου λαβὼν Ὀρέστην, καὶ ἀγαγὼν ἑτέρωσε, νῦν δὲ μετ' αὐτοῦ ἀφιγμένος εἰς τιμωρίαν τῶν ἐχθρῶν.

1380. Ἦχθηρα] Ἦγον, ἐμίσησ μὲν ἡ Ἠλέκτρα τὴν παιδαγωγὸν, διότι ἐκήρυξε τὸν θάνατον τοῦ Ὀρέστου. Ἐφίλησε δὲ ὅτι ἐπιτηδευμένως τοῦτο ἐποίησεν.

1b. Ἦχθηρα] ἐπὶ τοῦ ἤχθηρα καὶφίλησα, λέγεται τὸ μάλις· ἀνθρώπων ἦγον μάλις· ἀνθρώπων ἤχθηρόν σε, καὶ μάλις· ἀνθρώπων ἐφίλησά σ' ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ.

1381. Τὰς ἐν μέσῳ λόγας] Ἴσον ἓν ἐνὶ λέγεται. Παρὰ δὲ πολλοῖς οὐκ ἴσα λέγεται, ἀλλ' ἰσάριθμα, εἰ πρὸς τὴν ποσότητα τοῦ ἀριθμοῦ ὁ λόγος τείνει. Εἰ δὲ ἕκαστον ἑκάστῳ, ἴσον ἐστὶ κατὰ τὸ μέγεθος, καὶ πρὸς τοῦτο ὁ λόγος ἀφορᾷ λέγοιτο ἄν, καὶ πολλὰ πολλοῖς ἴσα. Τὰς ἐν μέσῳ λόγας εἰπὼν, ὤφειλεν ἀποδοῦναι, αἱ τέτταρες σοὶ δείξουσιν. Ὁ δὲ, ποιεῖται, τὴν σύνταξιν, πραγματικήν. Καὶ ἀποδίδωσιν, αἱ ταῦτα σοι δείξουσιν· ἦγον καὶ τὰς λόγας καὶ εἴ τι τοιοῦτον. Σύνηθες δὲ τοῦτο τὸ σχῆμα. Τὸ ἄρχεσθαι ἄλλως. Εἶτα ὥσπερ ἐκ μεταμελείας ἀποδιδόναι τὸν λόγον ἄλλως, ὡς παρὰ Φιλοστράτῳ. Φαρέτραι μὲν ἦν χρυσόπαζαι καὶ χρυσαῖ. Καὶ τὰ ἐν αὐτοῖς βέλη, γυμνὴ τέττων, ἡ ἀγέλη πᾶσα.

1382. Πολλαὶ κυκλοῦνται] εἰκότως εἶπε τὸ κυκλοῦνται, ἐπεὶ καὶ αἱ ἡμέραι καὶ αἱ νύκτες τῇ εἰς τὸ αὐτὸ περιστροφῇ τοῦ ἡλίου καθίστανται.

1383. Αἳ ταῦτά σοι] τὰ κατ' ἐμὲ, φησίν.

1385. Νῦν

Νῦν καιρὸς ἔρδειν· νῦν Κλυταιμνήστρα μόνη,
Νῦν ἄτις ἀνδρῶν ἔνδον· εἰ δ' ἐφέξετον,
Φροντίζεθ' ὡς τούτοις τε καὶ σοφωτέροις
Ἄλλοισι, τῶν πλείοσιν μαχέμενοι.

ΟΡΕ. Οὐκ ἂν μακρῶν ἔθ' ἡμὶν ἐδὲν ἂν λόγων,
Πυλάδη τόδ' εἴη τἔργον· ἀλλ' ὅσον τάχος,
Χωρεῖν ἔσω, πατρῷα προσκύσανθ' ἕδη
Θεῶν, ὅσοιπερ πρόπυλα ναίουσιν τάδε,

ΗΛΕ. Ἄναξ Ἄπολλον, ἵλεως αὐτοῖν κλύε,
Ἐμοῦ τε πρὸς τούτοισιν, ἥ σε πολλὰ δὴ
Ἀφ' ὧν ἔχοιμι, λιπαρεῖ προὔςην χερί.
Νῦν δ', ὦ Λύκει' Ἄπολλον, ἐξ οἵων ἔχω,
Αἰτῶ, προπίτνω, λίσσομαι· γένυ πρόφρων
Ἡμῖν ἀρωγὸς τῶνδε τῶν βουλευμάτων·
Καὶ δεῖξον ἀνθρώποισι τὰ πίτιμα
Τῆς δυσσεβείας οἷα δωροῦνται θεοί.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΙΚΑ. ΣΤΡΟΦΗ Α.

ΧΟΡ. Ἴδεθ' ὅπου προνέμεται

1385. Νῦν Κλυταιμνήστρα μόνη] ἐνταῦθα ἀπεκάλυψε τὸ χρήσιμον τῆς ἀποδημίας Αἰγίσθου.

1386. Ἐφίξετον] μελλήσετε.

1395. Πρόσγιν χερὶ] εἰκότως εἶπε τὸ πρόσγιν. Οἱ γὰρ θύοντες καὶ ἱκετεύοντες ἔμπροσθεν τῶν θεῶν, ἐφ' οἷς τοῦτο ποιοῦσιν, ἵστανται. Ἡ τὸ πρόσγιν, ἀντὶ τοῦ πρόμαχον καὶ προστάτην ἐκάλεσα ἐν θυσίαις.

1400. Οἷα δωροῦνται θεοί] Ἀντὶ τοῦ, οἵας τιμωρίας διδόασιν οἱ θεοὶ, ἕνεκα τῆς δυσσεβείας· τιτίσιν, ὅπως κολάζουσιν οἱ θεοὶ ἕνεκα τῆς δυσσεβείας.

1401. Ἴδεθ' ὅπου προνέμεται] ἀντὶ τοῦ προβιβάζει. Τοῦ Ὀρέστου δὲ εἰσελθόντος ὁ χορὸς ταῦτά φησιν. Ἄλλως· εἰσεληλύθασι μὲν ἐνταῦθα οἱ περὶ Ὀρέστην καὶ Πυλάδην· τοῦτο δὲ ἤτοι ὁ χορός φησι, καὶ τῆς Ἠλέκτρας συνεισελθούσης αὐτοῖς. Καὶ τὸ ἴδεθ' πρὸς ἀλλήλας φασὶν αἱ τοῦ χοροῦ, ἢ ὅτι ἔξω ὄσα ἡ Ἠλέκτρα λέγει πρὸς τὸν χορὸν τὰς δύο σίχας, καὶ ὅτως εἰσέρχεται· Καὶ ἔστι διάλλαμμα ὥστε ἐξελθοῦσαν αὐτὴν ἄρχεσθαι τοῦ, ὦ φίλταται γυναῖκες. Παρατήρει δὲ ὅτι ἐπὶ μὲν τῇ τῦ ἀγγέλα παρουσίᾳ προοικονομεῖ ὁ ποιητὴς ἔξω διατρίβειν τὴν Κλυταιμνήστραν· δι' ἃς προεῖπομεν αἰτίας. Ἐνθάδε δὲ τῶν λόγων γενομένων πρὸς τὴν Ἠλέκτραν ἐκ τοῦ Ὀρέστου, εὐθὺν λείπει εἰς τὸ ἀπιλεῖν τὴν Κλυταιμνήστραν, ἅπερ ἐν τῇ ἐμφανίσει ὁ ποιητὴς οὐκ εἰσήγαγεν.

1402. Τὸ

Τὸ δυσέριζον αἷμα φυσῶν Ἄρης.
Βεβᾶσι δ' ἄρτι δωμάτων ὑπόσεγοι
Μετάδρομοι κακῶν πανεργημάτων,
Ἄφυκτοι κύνες.
Ὥστ' ἐ μακράν γ' ἔτ' ἀμμένει
Τοὐμὸν φρενῶν ὄνειρον αἰωρούμενον.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ.

Παράγεται γὰρ ἐνέρων
Δολιόπους ἀρωγὸς εἴσω σέγης *,
Ἀρχαιόπλυτα πατρὸς εἰς ἑδράσματα,
Νεακόνητον αἷμα χειρῶν † ἔχων·
Ὁ Μαίας δὲ παῖς
Ἑρμᾶ σφ' ἄγει ‡ δόλον σκότῳ
Κρύψας, πρὸς αὐτὸ τέρμα, κὐκέτ' ἀμμένει.

* Ald. σέγας. † Ald. χεροῖν. ‡ Ald. Ἑρμῆς ἐπάγει.

1402. Τὸ δυσέριζον αἷμα φυσῶν] οἷον, ὁ Ἄρης συναγελάζεται αὐτοῖς φυσῶν αἷμα καὶ φόνον. Δυσέριζον, τὸ δι' ἔριν γιγνόμενον κακὸν, ἀχ ὡς κατηγορῆσα φησὶν (ἐναντίον γὰρ τῷ ἤθει τοῦ χοροῦ) ἀλλ' ὅτι τὰ τοιαῦτα ἔργα ἀχ' ἡδέα τοῖς ἀνθρώποις.

1405. Ἄφυκτοι κύνες] ἤτοι εἰς τὸν Ὀρέστην ἀποτείνεται ἐν τῷ ἄφυκτοι κύνες, ἢ ἐπὶ τῶν ἐριννύων. Εἰσῆλθον εἰς τὸν οἶκον αἱ ἐριννύες, ἃς οὐκ ἔστι φυγεῖν.

1406. Ὥστ' ἐ μακράν] ἐ περὶ τοῦ ὀνείρου τῆς Κλυταιμνήστρας φησί· (τοῦτο γὰρ βέλτιον) ἀλλὰ τοῦτο φησὶν, ἃ κατ' ἐμαυτὴν ὠνειροπόλευν, οὐκ εἰς μακρὰν ἔσαι μετέωρα, ἀλλ' εὐθέως τελεσθήσεται.

1408. Παράγεται γὰρ ἐνέραν δολιόπους] ἡ ἐριννὺς ἀφόβως χορεῦσα, ἢ δαίμων τις ἁπλῶς βοηθὸς νεκρῶν· ἢ ἐπὶ πᾶ Ὀρέστῃ. Παρέρχεται (φησὶν) ἔσω σέγης ὁ Ὀρέστης.

1409. Ἐνέραν δ' ἀρωγὸς] ἤτοι τοῦ Ἀγαμέμνονος, ἢ τῶν χθονίων Θεῶν βοηθὸς, ὅ ἐστιν ὑπηρέτης.

1410. Ἀρχαιόπλυτα πατρὸς εἰς ἑδώλια] ἑδράσματα ἀρχαῖα· Παλαιὰ οἰκήματα.

1411. Νεακόνητον αἷμα] τὸ ξίφος τὸ ἠκονημένον εἰς αἷμα καὶ φόνον.

1412. Ὁ Μαίας δὲ παῖς] διὰ τοῦτ' ἐνταῦθα τὸν Ἑρμῆν λέγει ἄγειν αὐτὸν εἰς τὸ ἔργον, ἢ διότι μετὰ δόλου εἰσήρχετο (λέγεται δὲ καὶ ὁ Ἑρμῆς δόλιος) ἢ διὰ τὰς ἁρπὰς τοῦ Μυρτίλου, ἃς ἥρπασατο εἰς τὸ τῶ Πέλοπος γένος. Ἦν δ' ὁ Μυρτίλος παῖς Ἑρμοῦ. Λέγεται δ' ὅτως, ὁ υἱὸς τῆς Μαίας Ἑρμῆς ἄγει σφὲ καὶ αὐτὸν δόλον, τοῦτ' ἔστι, δολίως πρὸς τὸ ἔργον κινεῖ, κρύψας αὐτὸν ἐν σκότῳ πρὸς τὸ τέρμα. Ἤγαν, μέχρις ἂν ἐργάσεται ὃ σπεύδει, ἀδεὶς αὐτὸν ἐπιγνώσεται. Τὸ δὲ κὐκέτ' ἀμμένει, πρὸς τὸ ἄγει τὴν δύναμιν ἔχει. Οὕτως, ἄγει, καὶ οὐκ ἔτι ἀναμένει καὶ ἀναβάλλεται. Οἱ δὲ γράφοντες ἐπάγει, διὰ τὸ μὴ δύνασθαι τοῦτο νοεῖν, γράφουσι.

1415. Ὦ

ΙΑΜΒΟΙ.

ΗΛΕ. Ὦ φίλταται γυναῖκες, ἄνδρες αὐτίκα
Τελεῖσι τοὔργον· ἀλλὰ σῖγα πρόσμενε.
ΧΟΡ. Πῶς δή; τί νῦν πράσσουσιν;
ΗΛΕ. Ἡ μὲν ἐς τάφον
Λέβητα κοσμεῖ, τὼ δ' ἐφέσατον πέλας.
ΧΟΡ. Σὺ δ' ἐκτὸς ἦξας πρὸς τί;
ΗΛΕ. Φρυήσασ' ὅπως
Αἴγισθος αὐτὸς μὴ λάθῃ μολὼν ἔσω.
ΚΛΥ. Αἰ, αἰ, αἰ, αἰ· ἰὼ ςέγαι
Φίλων ἔρημοι, τῶνδ' ἀπολλύντων πλέαι.
ΗΛΕ. Βοᾷ τις ἔνδον· ἐκ ἀκούετ', ὦ φίλαι;

ΠΕΡΙΚΟΜΜΑΤΑ. ΣΤΡΟΦΗ Α.

ΧΟΡ. Ἧκουσ' ἀνήκουςα
Δύστανος, ὥστε φρίξαι.

ΣΥΣΤΗΜΑ Α.

ΚΛΥ. Οἴμοι τάλαιν'· Αἴγισθε, ποῦ ποτ' ὢν κυρεῖς;
ΗΛΕ. Ἰδὲ μάλ' αὖ θροεῖ τις.
ΚΛΥ. Ὦ τέκνον, τέκνον,
Οἴκτειρε τὴν τεκοῦσαν.

1415. Ὦ φίλταται γυναῖκες] ἐξηρχομένη ταῦτά φησιν.

1418. Ἡ μὲν ἐς τάφον] εἰς τὸ περίδειπνον τὸ ἐπὶ τῷ Ὀρέςῃ δοκοῦντι ἀπολωλέναι.

1420. Σὺ δ' ἐκτὸς ἦξας πρὸς τί] ἐν τούτοις δῆλον ὅτι εἰςῆλθεν ἐν τοῖς ἔμπροσθεν Ἠλέκτρα.

1422. Αἴγισθος αὐτὸς] ἅτως ὀφείλει ὁ παρὼν ςίχος γράφεσθαι, ἵν' ᾖ ἰαμβος τρίμετρος ἀκατάληκτος. Ἐλλιπὴς γὰρ ἦν. Διὸ καὶ τὸ αὐτὸς προςετέθη παρ' ἐμοῦ. Καὶ οἶμαι ὡς καλῶς προςετέθη, ὡς καὶ ἐν ἄλλοις πολλοῖς ἕτερα.

1423. Αἰ, αἰ, ἰὼ ςέγαι] ὁ λόγος ἀποτείνεται εἰς Αἴγισθον. Ἔθος δὲ ἔχουσι τὰ γενόμενα ἔνδον ἀπαγγέλλειν τοῖς ἔξω οἱ ἄγγελοι. Νῦν δὲ, διὰ τὸ μὴ διατρίβειν ἐν τῷ δράματι, οὐκ ἐποίησε τοῦτο. Προκείμενον γὰρ τὸ κατὰ τὴν Ἠλέκτραν ἐςὶ πάθος. Νῦν τοίνυν βοᾷσης ἐν τῇ αὐλαίᾳ τῆς Κλυταιμνήςρας, ὁ θεατὴς ἀκούει, καὶ ἐναργέςερον τὸ πρᾶγμα γίγνεται ἢ δι' ἀγγέλου σημαινόμενον. Καὶ τὸ μὲν φορτικὸν τῆς ὄψεως ἀπέςη, τὸ δὲ ἐναργὲς οὐδὲν ἧσσον, καὶ διὰ τῆς βοῆς ἐπραγματεύσατο.

1426. Ἧκουσ' ἀνήκουςα] ἤγουν ἃ ἐ δύναταί τις ἀκούειν· πᾶσι γὰρ αἱ τῶν φονευομένων βοαὶ, κἂν ἐχθροὶ ὦσι, δίος καὶ ὑποςολὴν ἀκουόμεναι φέρουσι.

1434. Ὦ

ΗΛΕ. Ἀλλ' οὐκ ἐκ σέθεν
Ὠχτείρεθ' ἕτος, ἔθ' ὁ γεννήσας πατήρ.

ΣΤΡΟΦΗ Β.

ΧΟΡ. Ὦ πόλις, ὦ γενεὰ
Τάλαινα· νῦν σε
Μοῖρα καθημερία
Φθίνει, φθίνει.

ΣΥΣΤΗΜΑ Β.

ΚΛΥ. Ὤ, μοι, πέπληγμαι.
ΗΛΕ. Παῖσον, εἰ σθένεις, διπλῆν.
ΚΛΥ. Ὤ, μοι μάλ' αὖθις.
ΗΛΕ. Εἰ γὰρ Αἰγίσθῳ θ' ὁμοῦ.

ΣΤΡΟΦΗ Γ.

ΧΟΡ. Τελοῦσ' ἀραί· ζῶσιν οἱ
Γᾶς ὑποκείμενοι·
Πολύῤῥυτον γὰρ αἷμ' ὑπεξαιροῦσι τῶν
Κτανόντων οἱ πάλαι θανόντες.

ΣΥΣΤΗΜΑ Γ.

ΗΛΕ. Καὶ μὴν πάρεισιν οἵδε· φοινία δὲ χεὶρ
Στάζει θυηλῆς Ἄρεος· εὖδ' ἔχω λέγειν,
Ὀρέστα, πῶς κυρεῖ γε;
ΟΡΕ. Τὰν δόμοισι μὲν
Καλῶς, Ἀπόλλων εἰ καλῶς ἐθέσπισε.
Τέθνηκεν ἡ τάλαινα· μηκέτ' ἐκφοβοῦ

1434. Ὦ πόλις, ὦ γενεὰ] ὦ γενεὰ τοῦ οἴκου τούτου, κατὰ ταύτην σε τὴν ἡμέραν ἡ μοῖρα εἰς φθορὰν καὶ ἐλάττωσιν ἄγει τοῦ γένους.

1442. Τελοῦσ' ἀραὶ] ἤγουν Ἀγαμέμνων ἐκπνέων ἠράσατο, ὥστε τούτων ἐπιγνώσεσθαι, ὅσοι ζῶν ὁ ταύτας ποιήσας.

1444. Ὑπεξαιροῦσιν] ἐκχέουσι τὸ αἷμα τῶν φονευσάντων οἱ φονευθέντες.

1447. Στάζει θυηλῆς Ἄρεος] ἤγουν θυσίας, ἤτοι αἵματος, ᾧ θυσίᾳ δέχεται Ἄρης, φιλαίματος γὰρ καλεῖται.

1452. Αἷμ']

Μητρῷον ὥς σε λῆμ' ἀτιμάσῃ ποτέ.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ Α.

ΧΟΡ. Παύσασθε· λεύσσω γὰρ
Αἴγισθον ἐκ προδήλου.

ΑΝΤΙΣΤΣΤΗΜΑ Α.

ΗΛΕ. Ὦ παῖδες, ἐκ ἄψορρον; εἰςορᾶτέ πῃ
Τὸν ἄνδρ' ἐφ' ὑμῖν ὄντος ἐκ προαςίᾳ
Χωρεῖ γεγηθώς.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ Β.

ΧΟΡ. Βᾶτε κατ' ἀντιθύρων
Ὅσον τάχιςα·
Νῦν τὰ πρὶν εὖ θέμενοι,
Τάδ' ὡς πάλιν.

ΑΝΤΙΣΤΣΤΗΜΑ Β.

ΟΡΕ. Θάρσει· τελεῖμεν ἢ νοεῖς.
ΗΛΕ. Ἔπειγέ νῦν.
ΟΡΕ. Καὶ δὴ βέβηκα.
ΗΛΕ. Τἀνθάδ' ἂν μέλοι γ' ἐμοί.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ Γ.

ΧΟΡ. Δι' ὠτὸς ἂν παῦρά γ' ὡς

1452. Λῆμ'] Τὸ φρόνημα τὸ μητρῷον περιφραστικῶς. Ἀντὶ τοῦ, ἡ μήτηρ ἀτιμάσει σε ποτέ.

1453, 1454. Λεύσσω γὰρ—Αἴγισθον ἐκ προδήλου] οἷον ὑποσκέψαντα. Μετακέκλητο γὰρ ἴσως ὑπὸ Κλυταιμνήστρας.

1460. Νῦν τὰ πρὶν εὖ θέμενοι] τὰ μὲν πρὶν εὖ θέμενοι, τὰ κατὰ τὴν Κλυταιμνήστραν, ὡς καὶ ὑμῖν εὖ εἴη τὰ κατὰ Αἴγισθον.

Ib. Τὰ πρὶν εὖ θέμενοι] εἰκότως πρὸς μὲν πρὶν, τὸ εὖ θέμενοι εἶπε, πρὸς δὲ τὸ τάδε, ὡς πάλιν, ἀπειπόντων. Ἐκεῖ μὲν γὰρ ἦσαν τὸ συμβαῖνον, ἐνταῦθα δὲ ἄδηλον ἦν τὸ μέλλον, εἴθ' Αἴγισθος, εἴθ' ὅταν ὑπερισχύσωσι καὶ καταβαλάσιν ἐκεῖνον.

1465. Δι' ὠτὸς ἂν παῦρά γ'] μὴ ἀκριβῶς φθέγγεσθαι, ἀλλ' ἐλαφρῶς, ἐν τῷ λαλεῖν, δεῖ, μηδὲ μακύνειν τὸν λόγον.

Ib. Ὡς ἀπίστως ἐνέπειν] γράφεται καὶ πιστόν. Ὡς ἂν μικρῶν παίδων ῥήματα, ὅτως αὐτῷ ἀ-

Ἤπιον * ἐννέπειν,
Πρὸς ἄνδρα τόνδε συμφέροι, λαθραῖον ὡς
Ὀρέσῃ πρὸς δίκας ἀγῶνα.

ΑΝΤΙΣΤΣΤΗΜΑ Γ.

ΑΙΓ. Τίς οἶδεν ὑμῶν, πῦ ποθ' οἱ Φωκεῖς ξένοι, 1470
Οὓς φασ' Ὀρέσην ἡμὶν ἀγγεῖλαι βίον
Λελοιπόθ' ἱππικοῖσιν ἐν ναυαγίοις;
Σέ τοι, σὲ κρίνω, καὶ σὲ τὴν ἐν τῷ πάρος
Χρόνῳ θρασεῖαν· ὡς μάλιςά σοι μέλειν
Οἶμαι, μάλιςα δ' ἂν κατειδυῖαν φράσαι. 1475
ΗΛΕ. Ἐξοιδα· πῶς γὰρ ὐχί; συμφορᾶς γὰρ ἦν
Ἔξωθεν εἴην τῶν ἐμῶν τῆς φιλτάτης.

ΙΑΜΒΟΙ.

ΑΙΓ. Πῦ δῆτ' ἂν εἶεν οἱ ξένοι; δίδασκέ με.
ΗΛΕ. Ἔνδον· φίλης γὰρ προξένυ κατήνυσαν.
ΑΙΓ. Ἦ καὶ θανόντ' ἤγγειλαν ὡς ἐτητύμως; 1480
ΗΛΕ. Οὐκ (ἀλλὰ κἀπέδειξαν) ὐ λόγῳ μόνον.
ΑΙΓ. Πάρες' ἄρ' ἡμῖν, ὥςτε κἀμφανῆ μαθεῖν;
ΗΛΕ. Πάρεσι δῆτα, καὶ μάλ' ἄζηλος θέα.
ΑΙΓ. Ἦ πολλὰ χαίρειν μ' εἶπας, ὐκ εἰωθότως.

* ALDUS, ἡπίως.

φειλῶς διαλέγεσθαι δεῖ, μὴ ἀνακαλύπτοντας αὐθέως τὸ γεγονὸς κατὰ τὸν οἶκον.

1467. Ἤπιον ἐννέπειν] ἤπιον χρὴ γράφειν ἐνταῦθα ἀντὶ τοῦ ἡπίως καὶ ὡρᾴως, ἵν' ᾖ τὸ κωλὸν ὅμοιον τῷ τῆς τροφῆς.

1468. Πρὸς ἄνδρα τόνδε συμφέροι] καθ' ὑπερβατὸν, συμφέροι ἂν πρὸς τῦτον τὸν ἄνδρα ὀλίγα δι' αὐτὸς αὐτῦ ἐννέπειν, ὡς ἂν αὐτῷ διαλεγόμενον. Λείπει δὲ τῷ λόγῳ, διαλεγόμενον τῷ νηπίῳ. Ἢ πρὸς αἰτιατικὴν μεταπτῶσιν, πρὸς τὸν ἄνδρα συμφέρει τῦτον, ὡς πρὸς νήπιον, ἐννέπειν ὀλίγα δι' τοῦ ὠτός· ὅπως ἂν ἀπατηθεὶς ἐμπέσῃ εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς δίκης μὸν λάθρα κατ' αὐτῦ γιγνόμενον.

1473. Σέ τοι, σὲ κρίνω] ἤγεν διακρίνω εἰδέναι, νομίνυ τῦτο ἀπὸ τοῦ ὄπισθεν τοῦ τίς οἶδεν.

1474. Ὡς μάλιςα] Καθὰ μάλιςά σοι οἶμαι διὰ φροντίδος εἶναι, εἰδέναι περὶ ἐκείνων ὀλονότι περὶ αὐτῶν· μάλιςα δὲ γινώσκουσαν φράσαι ἄν.

1479. Προξένυ κατήνυσαν] ἤτοι ἐπέτυχον. ὁ γὰρ ἀνύων τὶ, ἐπιτυγχάνειν τῦτο αὐτῷ τὸ ἀνῦσαι. Ἔςιν δ' ἡ τοιαύτη γνικὴ πρὸς τὸ τοῦ ἀνῦσαι σημαινόμενον. Ἢ κατ' ἐκείνης ἤνυσαν, ὃ ἐβύλοντο. Ἵνα τῷ μὲν Αἰγίσθῳ νοῆται, ὅτε ἐπάνω ἐκείνης, ἦγεν εἰς αὐτὴν, τὴν τοῦ Ὀρέςυ ἀγγελίαν ἁπλήρασαν· τὸ δ' ἀληθὲς, ὅτι κατ' ἐκείνης τὸν φόνον εἰργάσαντο.

1484. Ἦ πολλὰ] τῦτο πρὸς τὸ χαίρειν συντεταγμένον

ΗΛΕ. Χαίροις ἂν, εἴ σοι χαρτὰ τυγχάνει τάδε.
ΑΙΓ. Σιγᾶν ἄνωγα κἀναδεικνύναι πύλας
Πᾶσιν Μυκηναίοισιν, Ἀργείοις θ' ὁρᾶν·
Ὡς, εἴτις αὐτῶν ἐλπίσιν κεναῖς πάρος
Ἐξήρετ', ἀνδρὸς τῆδε νῦν ὁρῶν νεκρὸν,
Στόμια δέχηται τἀμὰ, μηδὲ πρὸς βίαν
Ἐμοῦ κολαστὸν προστυχὼν, φύσῃ φρένας.
ΗΛΕ. Καὶ δὴ τελεῖται τἀπ' ἐμοῦ· τῷ γὰρ χρόνῳ
Νοῦν ἔσχον ὥστε συμφέρειν τοῖς κρείττοσιν.
ΑΙΓ. Ὦ Ζεῦ, δέδορκα φάσμ', ἄνευ φθόνου μέν·
Πεπτωκὸς· εἰ δ' ἔπεστι Νέμεσις, οὐ λέγω.
Χαλᾶτε πᾶν κάλυμμ' ἀπ' ὀφθαλμῶν, ὅπως
Τὸ συγγενές γε κἀπ' ἐμοῦ θρήνων τύχῃ.
ΟΡΕ. Αὐτὸς σὺ βάσαζ'· οὐκ ἐμὸν τόδ', ἀλλὰ σὸν,
Τὸ ταῦθ' ὁρᾶν τε, καὶ προσηγορεῖν φίλως.
ΑΙΓ. Ἀλλ' εὖ παραινεῖς, κἀπιπείσομαι· σὺ δὲ,
Εἴ που κατ' οἶκόν μοι Κλυταιμνήστρα, κάλει.
ΟΡΕ. Αὕτη πέλας σοῦ· μηκέτ' ἄλλοσε σκόπει.
ΑΙΓ. Οἴμοι· τί λεύσσω;
ΟΡΕ. Τίνα φοβῇ; τίν' ἀγνοεῖς;
ΑΙΓ. Τίνων ποτ' ἀνδρῶν ἐν μέσοις ἀρκυστάτοις
Πέπτωχ' ὁ τλήμων;

απτέον, καὶ ὡς πρὸς τὸ εἶπας, ὕτω, ὄντως εἶπας χαίρειν ἐμὲ πολλά. Τᾶτ' ἔστιν, ἐξ ὧν εἶπας, πολλῆς ἐπεπλήσμην χαρᾶς. Τὸ δὲ, ἂν εἰαθότως, πρὸς τὸ εἶπας, ἀντὶ τοῦ, ἂν ἦν σοι ἔθος λόγως ἐμοὶ προφέρειν. Ἢ τὸ πολλὰ πρὸς τὸ εἶπας, ἵν' ᾖ τὸ χαίρειν διὰ μέσου.

1485. Σιγᾶν ἄνωγα] κελεύει ὁ Αἴγισθος ἐμφανῶς δείκνυσθαι τὸ σῶμα τοῦ Ὀρέστου· οἱ δὲ ἐπιδεικνύσι τὸ τῆς Κλυταιμνήστρας.

1486. Σιγᾶν ἄνωγα] Ἤγουν, κελεύω ἀνακαλύπτειν τὰς τοῦ τάφου πύλας πάντων ἕνεκα τῶν Μυκηναίων καὶ τῶν Ἀργείων, ὥστε ὁρᾶν τὸ λείψανον τοῦ Ὀρέστου. Ἵνα εἴ τις αὐτῶν ὑπερηφανεύετο πρότερον κεναῖς ἐλπίσι, νῦν ὁρῶν τὸν νεκρὸν τοῦδε τοῦ ἀνδρὸς τοῦ Ὀρέστου, δέχηται τὰ ἐμὰ στόμια. Ἤγουν, τὴν ἐμὴν ἐξουσίαν. Καὶ ἵνα μὴ τυχὼν ἐμοῦ τοιούτου δαλοῦτί κολαστοῦ ὁμοῦ, γεννήσῃ βιαίως φρένας.

1487. Μυκηναίοισιν, Ἀργείοις θ'] Μυκήνας, πόλις Ἄργους, λέγει οὐ μόνον τοὺς ἐν ταύταις συγκαλεῖν, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐκ παντὸς Ἄργους.

1490. Μηδὲ πρὸς βίαν] ἐὰν μὴ πείθηται, πρὸς βίαν, κολάσεως τυχών, τότε φύσει φρένας, καὶ εἴσεται ὅτι ἄμεινον ἦν πείθεσθαι τῷ κρατοῦντι.

ΟΡΕ. Οὐ γὰρ αἰσθάνῃ πάλαι
Ζῶν τοῖς θανοῦσιν ἔνεκ' ἀνταυδᾶς ἴσα;
ΑΙΓ. Οἴμοι, ξυνῆκα τοὔπος. Οὐ γὰρ ἐσθ' ὅπως
Ὅδ' ὢν Ὀρέσης ἔσθ', ὁ προσφωνῶν ἐμέ.
ΟΡΕ. Καὶ μάντις ὢν ἄριστος, ἐσφάλλε πάλαι.
ΑΙΓ. Ὄλωλα δὴ δείλαιος· ἀλλά μοι πάρες
Κἂν σμικρὸν εἰπεῖν.
ΗΛΕ. Μὴ πέρα λέγειν ἔα,
Πρὸς θεῶν, ἀδελφὲ, μηδὲ μηκύνειν λόγους.
" Τί γὰρ βροτῶν ἂν σὺν κακοῖς μεμιγμένον *
" Θνήσκειν ὁ μέλλων τὲ χρόνε κέρδος φέροι;"
Ἀλλ' ὡς τάχιστα κτεῖνε, καὶ κτανὼν πρόθες
Ταφεῦσιν, ὧν τόνδ' εἰκὸς ἐστιν τυγχάνειν,
Ἄποπτον ἡμῶν· ὡς ἐμοὶ τόδ' ἂν κακῶν
Μόνον γένοιτο τῶν πάλαι λυτήριον.
ΟΡΕ. Χωροῖς ἂν εἴσω σὺν τάχει· λόγων γὰρ ἐ
Νῦν ἐστιν ἀγὼν, ἀλλὰ σῆς ψυχῆς πέρι.
ΑΙΓ. Τίδ' ἐς δόμους ἄγεις με; πῶς τόδ' εἰ καλὸν
Τοὔργον, σκότε δεῖ, κἀ πρόχειρος εἶ κτανεῖν;
ΟΡΕ. Μὴ τάσσε· χώρει δ' ἔνθά περ κατέκτανες
Πατέρα τὸν ἀμὸν, ὡς ἂν ἐν ταὐτῷ † θάνῃς.
ΑΙΓ. Ἦ πᾶσ' ἀνάγκη τήνδε τὴν ξέγην ἰδεῖν

* Ald. μεμιγμένων. † Ald. ὡς ἐν ταὐτῷ.

1508. Σῶν τοῖς θανοῦσιν] τῷ Ὀρέσῃ.

1511. Καὶ μάντις ὢν ἄριστος] τινὲς φασιν, ὅτι διὰ τὸ εἶναι τὸν Αἴγισθον μάντιν, διὰ τοῦτο τὸν Ὀρέσην πρὸς αὐτὸν λέγει. Ἕτεροι δὲ τοῦτο μὲν ἀ λέγουσιν, εἰπεῖν δὲ τοῦτο διὰ τὸ πάλαι τὸν Αἴγισθον τὸν καθ' αὑτῆ ὑποπτεύειν θάνατον. Ἐγὼ δὲ καὶ τοῖς πρώτοις πίθεμαι, συμμαρτυρῶν ἔχων τὸ πάλαι, ὃ πρὸς τὸ ὢν συνάπτεται.

1514. Μὴ πέρα λέγειν ἔα] περισσὴ γὰρ καὶ ἀπίθανος διατριβὴ, πρὸς τῷ τέλει ἐκτείνειν λόγους.

1518. Πρόθες ταφεῦσιν, ὧν τόνδ' εἰκὸς ἐστι τυγχάνειν] ἤγουν αἰωνοῖς καὶ κυσὶ πρόθες αὐτόν.

1520. Ὡς ἐμοὶ τόδ' ἂν] τὸ ἄταφον αὐτὸν αἰκισθῆναι.

Ib. Τόδ' ἂν] Ἤγουν, τὸ φονευθῆναι αὐτὸν καὶ ῥιφῆναι κακῶν τῶν πάλαι, ἤγουν τῶν ἐκ μακρᾶ δυστυχιῶν, γένοιτο λυτήριον.

1536. Χρὴν]

Τά τ' ὄντα καὶ μέλλοντα Πελοπιδῶν κακά.
ΟΡΕ. Τὰ γᾶν σ' ἐγώ σοι μάντις εἰμὶ τῶν δ' ἄκρος.
ΑΙΓ. Ἀλλ' ἐ πατρῴαν τὴν τέχνην ἐκόμπασας.
ΟΡΕ. Πόλλ' ἀντιφωνεῖς, ἡ δ' ὁδὸς βραδύνεται.
Ἀλλ' ἕρφ'.
Ὕφηγε.
ΟΡΕ. Σοὶ βαδιςέον πάρος.
ΑΙΓ. Ἦ μὴ φύγω σέ;
ΟΡΕ. Μὴ μὲν ἓν καθ' ἡδονὴν
Θάνῃς, φυλάξαι δεῖ με τᾶτό σοι πικρόν.
" Χρῆν δ' εὐθὺς εἶναι τήνδε τοῖς πᾶσιν δίκην,
"" Ὅστις πέρα πράσσειν γε τῶν νόμων θέλει,
" Κτείνειν· τὸ γὰρ πανοῦργον ἐκ ἂν ἦν πολύ."
ΧΟΡ. Ὦ σπέρμ' Ἀτρέως, ὡς πολλὰ παθὸν
Δι' ἐλευθερίας μόλις ἐξῆλθες,
Τῇ νῦν ὁρμῇ τελεωθέν *.

* Aldus, τελειωθέν.

1536. Χρῆν] χρεῖα ἦν, ἦγεν χρήσιμα ἦν. Τετέςι, χρήσιμον καὶ πρέπον ἦν εἶναι εὐθὺς τοῖς πᾶσι τήνδε τὴν δίκην. Λέγω τὸ κτείνειν ἐκεῖνον, ὅστις θέλει πράττειν πέρα αὐτὶ τᾶ περαιτέρω τῶν νόμων.

1542. Ὦ σπέρμ' Ἀτρέως] πλεῖςα πάθον, μόλις διατέλες ἠλευθεράθης κατὰ τὴν νῦν ἐπιχείρησιν. Ἦγεν, ὦ γέννημα τᾶ Ἀτρέως, λίαν πολλὰ παθὸν, μόλις ἐξῆλθες καὶ ἀπηλλάγης δι' ἐλευθερίας, ἦγεν ἐλευθεράθης τελείως διὰ τᾶς νῦν ἐπιχειρήσεως. Τὸ γὰρ τελειωθὲν, ἐνταῦθα μετοχὴ ὄν, λαμβάνεται ὡς ἐπίῤῥημα, αὐτὶ τᾶ διατέλες. Τετέςιν τελείως, ὥςπερ λέγομεν, ταχὺς ἦλθες, αὐτὶ τᾶ ταχέως ἦλθες.

ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ

ΤΡΑΧΙΝΙΑΙ.

ΤΡΑΧΙΝΙΩΝ

ΥΠΟΘΕΣΙΣ,

ΕΚ ΤΗΣ ΑΠΟΛΛΟΔΩΡΟΥ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ.

Ἡρακλῆς παραγενόμενος εἰς Καλυδῶνα, τὴν Οἰνέως θυγατέρα Δηϊάνειραν ἐμνηστεύσατο. Καὶ διαπαλαίσας ὑπὲρ τῶν γάμων αὐτῆς πρὸς τὸν Ἀχελῷον ἀπεικασθέντα ταύρῳ, περιέκλασε τὸ ἀριστερὸν τῶν κεράτων αὐτῷ. Καὶ τὴν μὲν Δηϊάνειραν γαμεῖ, τὸ δὲ κέρας Ἀχελῷος λαμβάνει, δὺς ἀντὶ τούτου τὸ τῆς Ἀμαλθείας. Ἀμαλθεία δὲ ἦν Αἰμονίου θυγάτηρ, ἣ κέρας εἶχε ταύρου. Τοῦτο δὲ (ὡς Φερεκύδης φησὶ) δύναμιν εἶχε τοιαύτην, ὥστε βρωτὸν, ἢ ποτὸν ὅπερ ἂν εὔξαιτό τις παρέχειν ἄφθονόν τε καὶ ἄπονον. Στρατεύει δὲ Ἡρακλῆς μετὰ Καλυδωνίων ἐπὶ Θεσπρωτούς· καὶ πόλιν ἑλὼν Ἔφυραν ἧς ἐβασίλευε Φύλας, Ἀσυόχῃ τῇ τούτου θυγατρὶ συνελθὼν, πατὴρ Τληπολέμου γίνεται. Γενομένων δὲ τούτων, εὐωχούμενος παρὰ Οἰνεῖ, κονδύλῳ παίσας ἀνεῖλεν Εὔνομον τὸν Ἀρχιτέλους παῖδα κατὰ χειρῶν δισδόντα· συγγενὴς δὲ ἦν Οἰνέως. Ἀλλ' ὁ μὲν πατὴρ τῷ παιδὸς, ἀκουσίᾳ γενομένῃ τῷ συμβεβηκότος, συνεγνωμόνει· Ἡρακλῆς δὲ κατὰ τὸν νόμον φυγὴν ὑπομένειν ἔθελε, καὶ διέγνω πρὸς Κήυκα εἰς Τραχῖνα ἀπιέναι. Ἄγων δὲ Δηϊάνειραν, ἐπὶ ποταμὸν Εὔηνον ἦλθεν· ἐν ᾧ καθεζόμενος Νέσσος ὁ κένταυρος, τοὺς παριόντας διεπόρθμευε, μισθὸν λέγων παρὰ θεῶν ταύτην τὴν πορείαν εἰληφέναι διὰ τὸ δίκαιος εἶναι. Καὶ αὐτὸς μὲν ὁ Ἡρακλῆς τὸν ποταμὸν διέβη. Δηϊάνειραν δὲ μισθὸν αἰτηθεὶς, ἐπέτρεψε Νέσσῳ διακομίζειν. Ὁ δὲ διαπορθμεύων αὐτὴν, ἐπεχείρει βιάζεσθαι· τῆς δὲ ἀνακραζούσης αἰσθόμενος Ἡρακλῆς, ἐξελθόντα Νέσσον ἐτόξευσεν εἰς τὴν καρδίαν. Ὁ δὲ μέλλων τελευτᾷν, προσκαλεσάμενος Δηϊάνειραν, εἶπε τηρεῖν λαβοῦσαν ἐν κόχλῳ, εἰ θέλοι φίλτρον πρὸς Ἡρακλέα ἔχειν· τὸν τε ἰὸν ἀφῆκε κατὰ τῆς κόχλης, καὶ τὸ ῥυὲν ἐκ τοῦ τραύματος τῆς ἀκίδος αἷμα συμμίξας, δέδωκεν· ἣ δὲ λαβοῦσα, ἐφύλαττε παρ' ἑαυτῇ. Διεξιὼν δὲ Ἡρακλῆς τὴν Δρυόπων χώραν, καὶ τροφῆς ἀπορῶν, ὑπαντήσαντος Θειοδάμαντος βοηλατοῦντος, τὸν ἕτερον τῶν ταύρων σφάξας εὐωχήσατο, ὡς δὲ ἦκεν εἰς Τραχῖνα πρὸς Κήυκα ὑποδεχθεὶς ὑπ' αὐτοῦ, Δρύοπας κατεπολέμησεν. Αὖθις ἐκεῖθεν, ὁρμηθεὶς Αἰγιμίῳ βασιλεῖ Δωριέων συνεμάχησε. Λαπίθαι γὰρ περὶ γῆς ὅρων πρὸς αὐτὸν ἐπολέμουν, Κορώνου στρατηγοῦντος· ὁ δὲ πολιορκούμενος ἐπεκαλέσατο Ἡρακλέα βοηθὸν ἐπὶ μέρει τῆς γῆς. Βοηθήσας δὲ ὁ Ἡρακλῆς ἀπέκτεινε Κόρωνον μετὰ καὶ ἄλλων, καὶ

τὴν

τὴν γῆν ἅπασαν ἐλευθέραν ἐποίησεν. Ἀτέκτεινε δὲ καὶ Ἀλλαγόραν μετὰ τῶν τέκνων αὐτῦ, βασιλέα Δρυόπων, ἐν Ἀπόλλωνος τεμένει δαινύμενον, ὑβρισὴν ὄντα καὶ Λαπίθων σύμμαχον· παριόντα δὲ Ἴτωνα, εἰς μονομαχίαν προκαλεῖται αὐτὸν Κύκνος ὁ Ἄρεος καὶ Πελοπίας. Συσὰς δὲ, καὶ τῦτον ἀπέκτεινεν. Ὡς δὲ εἰς Ὀρχομενὸν ἦκεν, Ἀμύντωρ αὐτὸν ὁ βασιλεὺς μεθ' ὅπλων ἐκ εἴασε διέρχεσθαι. Κωλυόμενος δὲ παρελθεῖν, καὶ τῦτον ἀπέκτεινεν. Ἀφικόμενος δὲ εἰς Τραχῖνα στρατείαν ἐπ' Οἰχαλίαν συνήθροισεν, Εὔρυτον τιμωρήσασθαι θέλων. Συμμαχέντων δ' Ἀρκάδων αὐτῷ, καὶ Μηλιέων τῶν ἐκ Τραχῖνος, καὶ Λοκρῶν τῶν ἐπικνημιδίων, κτείνας μετὰ τῶν παίδων Εὔρυτον, αἱρεῖ τὴν πόλιν. Καὶ θάψας τῶν σὺν αὐτῷ στρατευσαμένων τὺς ἀποθανόντας, Ἵππασόν τε τὸν Κήϋκος, καὶ Ἀργεῖον καὶ Μέλανα τὺς Λυκυμνίυ παῖδας, καὶ λαφυραγωγήσας τὴν πόλιν, ἦγεν Ἰόλην αἰχμάλωτον. Καὶ προσορμισθεὶς Κηναίῳ τῆς Εὐβοίας ἀκρωτηρίῳ, Διὸς Κηναίυ ἱερὸν ἱδρύσατο. Μέλλων δὲ ἱερυργεῖν εἰς Τραχῖνα τὸν Λίχαν * ἔπεμψε λαμπρὰν ἐσθῆτα οἴσοντα. Παρὰ δὲ τύτυ τὰ περὶ τὴν Ἰόλην Δηϊάνειρα πυθομένη, καὶ δείσασα μὴ ἐκείνην μᾶλλον ἀγαπήσῃ, νομίσασα τῇ ἀληθείᾳ φίλτρον εἶναι τὸ ῥυὲν αἷμα Νέσσυ, τύτῳ τὸν χιτῶνα ἔχρισεν· ἐνδὺς δὲ Ἡρακλὴς ἔθυεν· Ὡς δὲ θερμανθέντος τῦ χιτῶνος ὁ τῆς Ὕδρας ἰὸς τὸν χρῶτα ἔσηπε, τὸν μὲν Λίχαν τῶν ποδῶν ἁράμενος, κατηκόντισεν ἀπὸ τῆς Βοιωτίας, τὸν δὲ χιτῶνα ἀπέσπα προσπεφυκότα τῷ σώματι. Συναπεσπῶντο δὲ καὶ αἱ σάρκες αὐτῷ. Τοιαύτῃ δὲ συμφορᾷ κατασχεθεὶς, εἰς Τραχῖνα ἐπὶ νεὼς κομίζεται. Δηϊάνειρα δὲ αἰσθομένη † τὸ γεγονὸς, ἑαυτὴν ἀνήρτησεν. Ἡρακλῆς δὲ ἐντειλάμενος Ὕλλῳ, ὃς αὐτῷ ἐκ Δηϊανείρας ἦν παῖς πρεσβύτερος, τὴν Ἰόλην ἀνδρώθεντα γῆμαι, παραγενόμενος εἰς Οἴτην, ὅ ἐστιν ὄρος Τραχῖνος, ἐκεῖ πυρὰν ποιήσας, ἐκέλευσεν ἐπιβὰς ὑφάπτειν. Μηδενὸς δὲ τῦτο πράττειν ἐθέλοντος, Ποίας παριὼν κατὰ ζήτησιν ποιμνίων, ὑφάψας, ἔλαβε τὰ τόξα παρ' αὐτῦ δωρεάν· Καιομένης δὲ τῆς πυρᾶς, λέγεται νέφος ὑποσὰν μετὰ βροντῆς αὐτὸν εἰς ὐρανὸν ἀναπέμψαι. Ἔνθα τυχὼν ἀθανασίας, καὶ διαλλαγεὶς Ἥρᾳ, τὴν ἐκείνης θυγατέρα Ἥβην ἔγημεν· ἐξ ἧς αὐτῷ παῖδες Ἀλεξιάρης καὶ Ἀνίκητος ἐγένοντο.

* Turn. in marg. Κήϋκα. † Turn. Δηϊάνειρα αἰσθομένη ὅν.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΑ.

ΔΗΙΑΝΕΙΡΑ.

ΘΕΡΑΠΑΙΝΑ.

ΥΛΛΟΣ.

ΧΟΡΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΤΡΑΧΙΝΙΩΝ.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

ΛΙΧΑΣ.

ΤΡΟΦΟΣ.

ΠΡΕΣΒΥΣ.

ΗΡΑΚΛΗΣ.

Προλογίζει δὲ ΔΗΙΑΝΕΙΡΑ.

ΤΡΑΧΙΝΙΑΙ.

ΔΗΙΑΝΕΙΡΑ, ΘΕΡΑΠΑΙΝΑ, ΥΛΛΟΣ, ΑΓΓΕΛΟΣ, ΧΟΡΟΣ.

ΙΑΜΒΟΙ.

ΔΗΙ. Λόγος μέν ἐς' ἀρχαῖος ἀνθρώπων φανείς,
" Ὡς οὐκ ἂν αἰῶν' ἐκμάθοι βροτῶν, πρὶν ἂν
" Θάνοι τις, ὅτ' εἰ χρηστὸς, ὅτ' εἰ τῷ κακός."
Ἐγὼ δὲ τὸν ἐμὸν, καὶ πρὶν εἰς ᾅδου μολεῖν,
Ἔξοιδ' ἔχουσα δυστυχῆ τε καὶ βαρύν·
Ἥτις πατρὸς μὲν ἐν δόμοισιν Οἰνέως
Ναίουσ' ἐνὶ Πλευρῶνι, νυμφείων ὄκνον *

* TURN. in marg. ὄτλον.

1. Λόγος μέν ἐς' ἀρχαῖος] ὁ τρόπος ἀναχρονισμός. μεταγενέστερος γὰρ τῷ Ἡρακλέους ὁ Σόλων. φασὶ δὲ Ἀθηναίους αἰτήσασθαι Σόλωνα νόμων γραφὴν, τὸν δὲ δεδιότα τὸ ἀψίκορον αὐτῶν, ὅρκον αἰτῆσαι αὐτούς. ἐπέμενε δὲ σὺν αὐτοῖς δεκαετίαν. καὶ παρευλαβούμενος μήποτε μένοντα αὐτὸν ἀναγκάσωσι μεταθεῖναί τι τῶν νομίμων, ἀναχωρῆσαι πρὸς Λυδοὺς καὶ Κροῖσον. δεξάμενος δὲ Κροῖσος αὐτὸν, δείκνυσι πάντα τὸν πλοῦτον, καὶ στρατιώτας ἐν ὅπλοις χρυσοῖς, βωμόν τε Ἀπόλλωνος πάγχρυσον. καὶ καυχώμενος ἠρώτα αὐτὸν τίς αὐτῷ πάντων ἀνθρώπων εὐδαιμονέστερος. ὁ δὲ ἔφη Κλέοβιν καὶ Βίτωνα· λυπηθεὶς δὲ ὁ βασιλεὺς, ἠρώτα τὸν τὰ δεύτερα αὐτῶν φέροντα. τότε δὲ παίλιν ἕτερον προβαλλομένης, ἠγανάκτησε Κροῖσος ὅτι μὴ τὰ δεύτερα τῆς εὐδαιμονίας αὐτῷ δέδωκεν. ὁ δὲ Σόλων συνεὶς τὴν λύπην, ἀπεφήνατο ὅτι τέλος δεῖ ὁρᾶν τὸ βίου. φασὶ δὲ αὐτὸν ποτὲ νικήσαντα πόλεμον αἱρεθέντα πρὸς Πέρσας, χρησθῆναι αὐτῷ παρὰ τοῦ Θεοῦ, Κροῖσος Ἅλυν διαβὰς μεγάλην ἀρχὴν καταλύσει. ὁ δὲ, νομίσας περὶ τῆς Περσῶν ἀρχῆς αὐτὸν λέγειν· ἐπολέμησε, καὶ ἡττηθεὶς ἐν πυρὶ βέβληται ὑπὸ Κύρου. καιόμενος δὲ Σόλωνα ἐπεκαλεῖτο. Ἀπόλλων δὲ ὄμβρον ἐπικαλῶν, ἔσβεσε τὸ πῦρ. Κύρος δὲ ἐρωτήσαντος, διηγήσατο αὐτῷ τὸ ἀποφθεγμα τοῦ φιλοσόφου· ὅθεν θαυμάσας Κύρος τὸ τῆς τύχης ἄδηλον, μετὰ τιμῆς ἀπέπεμψε τὸν Κροῖσον.

4. Ἐγὼ δὲ τὸν ἐμὸν] ἐγὼ (φησὶ) τὸν ἐμὸν αἰῶνα καὶ πρὸ θανάτου διεγνωκα βαρὺν ὄντα καὶ ἀπεχθῆ καὶ δυστυχῆ.

7. Ναίουσ' ἐν Πλευρῶνι] πόλει τῆς Αἰτωλίας.

Ib. Νυμφείων ὄκνον] νυμφείων, ἀντὶ τοῦ νυμφευμάτων. ὄκνον δὲ, τὸν φόβον. Ὅμηρος·

" Ὀκνέω δ' ἵππων ἐπεβήμεναι."

Ἄλγιζον ἔσχον, εἴτις Αἰτωλὶς γυνή.
Μνησὴρ γὰρ ἦν μοι ποταμὸς (Ἀχελῷον λέγω)
Ὃς μ' ἐν τρισὶν μορφαῖσιν ἐξήτει πατρὸς,
Φοιτῶν ἐναργὴς ταῦρος· ἄλλοτ' αἰόλος
Δράκων ἑλικτός· ἄλλοτ' ἀνδρείῳ τύπῳ
Βέκρανος· ἐκ δὲ δασκίᾳ γενειάδος
Κρηνοὶ διερραίνοντο κρηναίᾳ ποτῷ.
Τοιόνδ' ἐγὼ μνησῆρα προσδεδεγμένη
Δύστηνος, αἰεὶ κατθανεῖν ἐπευχόμην
Πρὶν τῆσδε κοίτης ἐμπελασθῆναί ποτε.
Χρόνῳ δ' ἐν ὑσέρῳ μὲν, ἀσμένῃ δέ μοι,
Ὁ κλεινὸς ἦλθε Ζηνὸς Ἀλκμήνης τε παῖς·
Ὃς εἰς ἀγῶνα τῷδε συμπεσὼν μάχης,
Ἐκλύεταί με· καὶ τρόπον μὲν ἂν πόνων
Οὐκ ἂν διείποιμ', (ᾔδη γὰρ οἶδ') ἀλλ' ὅστις ἦν
Θακὼν ἀταρβὴς τῆς θέας, ὅδ' ἂν λέγοι.
Ἐγὼ γὰρ ἥμην * ἐκπεπληγμένη φόβῳ,

* Ald. Turn. ἤμην.

εἰ δὲ γράφεται ὄτλον, τὴν ταλαιπωρίαν, ἢ (ὡς Ὅμηρος)

"τὸ μεμορμιγμένον καὶ πεπραμένον".

Καλλίμαχος,

"Κεναὶ πόνου ὀτλήσαντες",

ἡδεῖα δὲ ἡ φράσις καὶ ἡ ἱστορία.

12. Δράκων ἑλικτὸς] διὰ τὸ σκολιὸν τῶν ῥευμάτων.

13. Βέκρανος] οἱ ποταμοὶ ταυρόκρανοι διεπλάττοντο, ἢ ὅτι μυκηθμῷ εἰσὶ παραπλήσιοι περὶ τὰς ἐκβολάς. Ὅμηρος·

"Τὰς δὲ ἴκβαλλε Θύραζε, μεμυκὼς ἠΰτε
"ταῦρος"

ἢ ὅτι σχίζουσι τὴν γῆν ὡς οἱ βόες, ἢ διὰ τὸ βραχὺς νομὰς παρὰ τοὺς ποταμοὺς εἶναι.

Ib. Ἐκ δὲ δασκίᾳ γενειάδος] ὁ νᾶς· ἐκ δὲ τῆς δασύτριχος γενειάδος αὐτοῦ κατέῤῥει πλῆθος ὑδάτων, ὡς ἀπὸ κρήνης. παροιμία ἐκ πολλοῦ ἔτους εἰρημένη.

19. Ὁ κλεινὸς ἦλθε Ζηνὸς] τοῦτο γὰρ ἦν παρὰ Οἰνέως ὡρισμένον, τῷ νικῶντι Ἀχελῷον αὐτὴν δώσειν.

21. Ἐκλύεταί με] ἀντὶ τοῦ ἀπαλλάττει με καὶ ἐλευθεροῖ τῷ φόβῳ, τὸ Ἀχελῷῳ περιγενόμενος.

Ib. Καὶ μὲν τρόπον ἂν] τὸν τρόπον τῆς πρὸς ἀλλήλους αὐτῶν μάχης.

22. Οὐκ ἂν διείποιμι] ἐδιδοίκει γάρ. ἐκεῖνος δ' εἶπεν ἂν ὃς ἄφοβος αὐτὴν τὴν μάχην θεσπῶν ἐκάθητο. Ὅμηρος,

"Ἐνθά κεν ἐξ ἔτι ἔργον ἀνὴρ ὀνόσαιτο μετ-
"ελθών,"

"Οστις γ' ἄβλητος."

24. Ἐγὼ γὰρ ἥμην] δασέως ἵνα συναδῇ τῷ, Ἀλλ' ὅστις ἦν Θακὼν ἀταρβὴς τῆς θέας. Οἱ δὲ ψιλῶς, ἀντὶ τοῦ ὑπῆρχον.

25. Μή

Μή μοι τὸ κάλλος ἄλγος ἐξεύροι ποτέ·
Τέλος δ' ἔθηκε Ζεὺς Ἀγώνιος καλῶς,
Εἰ δὴ καλῶς· λέχος γὰρ Ἡρακλεῖ κριτὸν
Ξυσᾶσ', ἀεί τιν' ἐκ φόβου φόβον τρέφω
Κείνου προκηραίνουσα· νὺξ γὰρ εἰσάγει
Καὶ νὺξ ἀπωθεῖ διαδεδεγμένη πόνον.
Κἀφύσα * μεν δὴ παῖδας, ὃς κεῖνός ποτε,
Γήτης ὅπως ἄρουραν ἔκτοπον λαβὼν,
Σπείρων μόνον προσεῖδε κἀξαμῶν ἅπαξ.
Τοιοῦτος αἰὼν εἰς δόμους τε κἀκ δόμων
Αἰεὶ τὸν ἄνδρ' ἔπεμπε λατρεύοντά τῳ.
Νῦν δ' ἡνίκ' ἄθλων τῶνδ' ὑπερτελὴς ἔφυ,
Ἐνταῦθα δὴ μάλιστα ταρβήσασ' ἔχω.
Ἐξ ὧν γὰρ ἔκτα κεῖνος Ἰφίτου βίαν,
Ἡμεῖς μὲν ἐν Τραχῖνι τῇδ' ἀνάσσομεν
Ξένῳ παρ' ἀνδρὶ ναίομεν· κεῖνος δ' ὅπου
Βέβηκεν, ἠδεὶς οἶδε· πλὴν ἐμοὶ πικρὰς

* TURN. in textu, κἀφύσαμεν.

25. Μή μοι τὸ κάλλος] μὴ διὰ τὸ κάλλος ἀλγηδόνι περιπέσω, τῷ Ἀχελῴου γαμηθεῖσα.

26. Τέλος δ' ἔθηκε Ζεὺς ἀγώνιος] ὁ πρύτανις τῶν ἀγῶνος. τὸ δὲ ὅλον ἔτως ἔχει, ὁ Ἀγώνιος Ζεὺς εὐτυχὴς τῷ ἀγῶνι τέλος ἐπέθηκεν, ἐμοὶ δὲ οὐκ εὐτυχές. Εὐτυχῶς μὲν, ὅτι ἀπήλλαξέ με τοῦ Ἀχελῴου. Οὐκ εὐτυχῶς δὲ, ὅτι καὶ νῦν οὐχ ἧττον ἀγωνιῶ διὰ τὴν τοῦ Ἡρακλέους ἀπουσίαν.

27. Λέχος γὰρ Ἡρακλεῖ κριτὸν] ἀντὶ τοῦ ἐκκριτὸν διὰ τὸ καὶ περὶ Ἡρακλέους ἀγωνιᾶν.

28. Ξυσᾶσ'] ἀντὶ τοῦ συνελθοῦσα.

Ib. Τρέφω] ἀντὶ τοῦ ἔχω καὶ αὔξω.

29. Προκηραίνουσα] ἀγωνιῶσα, μεριμνῶσα κατὰ τὸ κέαρ. ὅ ἐστιν, ἐν βάθει βαλευομένη. Καὶ Εὐριπίδης,

"Τί ποτ', ὦ τέκνα, τάδε κεραίνετε;"

Ib. Νὺξ γὰρ εἰσάγει] ἀντὶ τοῦ, νυκτὸς ἔρχεται, καὶ νυκτὸς ἐξορμᾶται, ὥστε διαδοχὴν μοι τῶν πόνων γίνεσθαι.

32. Γήτης] γεωργὸς, ὁ τὴν γῆν ἐργαζόμενος.

Ib. Ἔκτοπον] ἔξω καὶ πόρρω ὄσαν.

35. Λατρεύοντά τῳ] ὑπηρετοῦντα τῷ Εὐρυσθεῖ.

36. Ὑπερτελὴς] ἀντὶ τοῦ, ὑπὲρ τὸ τέλος γέγονεν. Οἷον, τὸ τέλος τῶν ἄθλων κρείσσων ὤφθη κατορθώσας αὐτὸς, ἢ ὑπέρτερος αὐτῶν ἐστιν. ἐγρατὴς καὶ ὑπεράνω.

39. Ἐν Τραχῖνι] πόλις Θετταλίας ἡ Τραχὶν, ἐν ᾗ Ἡρακλῆς κατῴκησε διὰ τὸν τοῦ Ἰφίτου φόνον, κατὰ τὸν νόμον.

40. Ξένῳ παρ' ἀνδρὶ] τῷ Κήυκι· ὃς ἦν παῖς Ἀμφιτρύωνος ἀδελφὸς. Καὶ Ἡσίοδος,

"Τραχῖνα δέ τοι παρελαύνων
"Ἐς Κήυκα ἄνακτα."

43. Σχεδὸν

Ὠδῖνας αὐτῇ προσβαλὼν ἀποίχεται.
Σχεδὸν δ' ἐπίσαμαί τι πῆμ' ἔχοντά νιν.
Χρόνον γὰρ ἐχὶ βαιὸν ἀλλ' ἤδη δέκα
Μῆνας πρὸς ἄλλοις πέντ', ἀκήρυκτος μένει.
Κἄξιν τὶ δεινὸν πῆμα· τοιαύτην ἐμοὶ
Δέλτον λιπὼν ἔσειχε, τὴν ἐγὼ θαμὰ
Θεοῖς ἀρῶμαι πημονῆς ἄτερ λαβεῖν.
ΘΕΡ. Δέσποινα Δηϊάνειρα, πολλὰ μέν σ' ἐγὼ
Κατεῖδον ἤδη πανδάκρυτ' ὀδύρματα
Τὴν Ἡράκλειον ἔξοδον γοωμένην·
Νῦν δ', εἰ δίκαιον τὰς ἐλευθέρας φρενῶν
Γνώμαισι δέλαις, κἀμὲ χρὴ φράσαι τόσον,
Πῶς παισὶ μὲν τοσοῖσδε πληθύεις, ἀταρ
Ἀνδρὸς κατὰ ζήτησιν ἐ πέμπεις τινά·
Μάλιστα δ', ὅνπερ εἰκὸς, Ὕλλον; εἰ πατρὸς
Νέμοι τίν' ὥραν τῇ καλῶς πράσσειν δοκεῖν.
Ἐγγὺς δ' ὁδ' αὐτὸς ἀρτίπους θρώσκει δόμους.
Ὥστ', εἴτι σοὶ πρὸς καιρὸν ἐννέπειν δοκῶ,
Πάρεσι χρῆσθαι τἀνδρὶ τοῖς τ' ἐμοῖς λόγοις.

43. Σχεδὸν δ' ἐπίσαμαι] ὑποπτεύω, ὑπονόω, οἶομαι.

45. Ἀκήρυκτος μένει] ἄσημος· ἢ μηνυόμενος ὅπα πότ' ἐστίν. Ὃν εἰδὲς ἐλθὼν κηρύττει καὶ ἀπαγγέλει πᾷ πότ' ἐστίν.

47. Δέλτον λιπὼν ἔσειχει] ὡς τῇ Ἡρακλέους τύπον διαθήκης γράψαντος εἰς δέλτον, καὶ καταλελοιπότος, ὡς, εἰ μὴ ἔλθοι διὰ τοσούτου χρόνου, γνῶναι αὐτὸν τελευτήσαντα μετὰ τὰς πεντεκαίδεκα μῆνας ἀναγνῶσαν ποιῆσαι αὐτὴν τὰ ἐντεταλμένα.

48. Θεοῖς ἀρῶμαι] εὔχομαι τοῖς θεοῖς, μηδὲν λυπηρὸν ἐγγεγραμμένων ἔχουσαν λαβεῖν· τοῦτο γάρ ἐστιν τὸ πημονῆς ἄτερ.

50. Πανδάκρυτ' ὀδύρματα] διὰ πανδακρύτων ὀδυρμάτων· ὡς τὸ, διά τ' ἔντεα καὶ μίλαν αἷμα.

52. Φρενῶν] νοῦ ἕνεκεν, εἰς φρόνησιν ἄγειν.

53. Τὸ σὸν] τὸ σοὶ συμφέρον ἢ τόσον, ἀντὶ τοῦ ὀλίγον.

54. Πῶς παισὶ μὲν τοσοῖσδε πληθύεις] ἦσαν γὰρ αὐτῇ παῖδες ἐξ Ἡρακλέους, Ὕλλος, Κτήσιππος, Γλήνος, Ὀλίτης. Ἦν δὲ Ἡρακλεῖ καὶ ἕτερος Ὕλλος ἐκ Μελίτης.

55. Εἰ πατρὸς νέμοι τίν' ὥραν] ἤγουν φροντίδα. ὡς καὶ Ἡσίοδος,

"Ὥρη γάρ τ' ὀλίγη πέλεται."

ὁ δὲ υἱὸς, ἵνα μάθῃς εἰ φροντίζει τοῦ πατρὸς, ὑπὲρ τοῦ δοκεῖν καλῶς πράττειν ἐκεῖνον.

59. Ἀρτίπους] ὅ ἐστιν, ἀρτίως καὶ ὡρμασμένως τῷ καιρῷ πορεύεται.

61. Κἀξ

ΔΗΙ. Ὦ τέκνον, ὦ παῖ, " κἀξ ἀγεννήτων ἄρα
" Μῦθοι καλῶς πίπτουσιν" ἥδε γὰρ γυνὴ,
Δύλη μὲν, εἴρηκεν δ' ἐλεύθερον λόγον.
ΥΛΛ. Ποῖον; δίδαξον, μῆτερ, εἰ διδακτά μοι.
ΔΗΙ. Σὲ, πατρὸς οὕτω δαρὸν ἐξενωμένον,
Τὸ μὴ πυθέσθαι πῦ ἐσιν, αἰσχύνην φέρει.
ΥΛΛ. Ἀλλ' οἶδα, μύθοις εἴτι πιστεύειν χρεών.
ΔΗΙ. Καὶ πῦ κλύεις νιν, τέκνον, ἱδρύσθαι χθονός;
ΥΛΛ. Τὸν μὲν παρέλθοντ' ἄροτον ἐν μήκει χρόνου,
Λυδῇ γυναικὶ φασί νιν λάτριν πονεῖν.
ΔΗΙ. Πᾶν τοίνυν, εἰ καὶ τῦτ' ἔτλη, κλύοι τὶς ἄν.
ΥΛΛ. Ἀλλ' ἐξαφεῖται τῦδέ γ', ὡς ἐγὼ κλύω.
ΔΗΙ. Πῦ δῆτα νῦν ζῶν ἢ θανῶν ἀγγέλλεται;
ΥΛΛ. Εὐβοΐδα χώραν φασὶν Εὐρύτου πόλιν
Ἐπιστρατεύειν αὐτὸν, ἢ μέλλειν ἔτι.
ΔΗΙ. Ἆρ' οἶσθα δῆτ', ὦ τέκνον, ὡς ἔλειπέ μοι
Μαντεῖα πιστὰ τῆσδε τῆς χώρας πέρι;
ΥΛΛ. Τὰ ποῖα, μῆτερ; τὸν λόγον γὰρ ἀγνοῶ.
ΔΗΙ. Ὡς ἢ τελευτὴν τῦ βίου μέλλει τελεῖν,
Ἢ τῦτον ἆρας ἆθλον, εἰς τὸν ὕστερον
Τὸν λοιπὸν ἤδη βίοτον εὐαίων' ἔχειν·
Ἐν ἥν ῥοπῇ τοιᾶδε κειμένῳ, τέκνον,

61. Κἀξ ἀγεννήτων] δυσγενῶν.
63. Ἐλεύθερον λόγον] σπουδαῖον, ἐλευθέρῳ πρέποντα.
64. Εἰ διδακτά μοι] εἰ προσήκει μαθεῖν.
65. Ἐξενωμένον] ἐν ξένῃ διατρίβοντος.
69. Ἄροτον] τὸν ἐνιαυτόν. ἅπαξ γὰρ τῦ ἔτους ἀροτριᾶται ἡ γῆ.
71. Πᾶν τοίνυν] ἀκούσεται τοίνυν τὶς ὅτι Ἡρακλῆς πᾶν αἰσχρὸν ὑπέμεινεν, εἰ ἀληθῶς ἐπέσχε δουλεύων τῇ Ὀμφάλῃ.
72. Ἀλλ' ἐξαφεῖται] ἀφίθη. ἀπαλλάττει τῦ δουλεύειν.
74. Εὐβοΐδα χώραν] ἔνιοί φασι καὶ Θεσσαλίας εἶναι Οἰχαλίαν, ἀδὲν δὲ ἄτοπον συνωνυμεῖν.
77. Χώρας περὶ] τῆς Εὐβοίας.
79. Ὡς ἢ τελευτὴν] ἔλεγέ (φησιν) ὅτι ἐν Οἰχαλίᾳ τεθνήξομαι, ἢ σωθεὶς εὐδαιμονήσω τὸν ἐπίλοιπον χρόνον. πῦ ἔν ἀγγέλλεται ἢ ζῶν εἶναι ἢ θανῶν.
82. Ἐν ἥν ῥοπῇ] ἐν κινδύνοις (φησὶ) τοιούτοις καὶ ἐπὶ ξυρῆ ἀκμῆς ἱσταμένῳ, ἢ πορεύσῃ συλλαμβόμενος αὐτῷ καὶ συνεπαγωνιούμενος;

83 Ἥνίκ'

Οὐκ εἶ ξυνέρξων, ἡνίκ' ἦ σεσώσμεθα,
Ἢ πίπτομεν, σῷ πατρὸς ἐξολωλότος,
Κείνῳ βίον σώσαντος, ἢ οἰχόμεσθ' ἅμα;
ΥΛΛ. Ἀλλ' εἶμι, μῆτερ· εἰ δὲ θεσφάτων ἐγὼ
Βάξιν κατῄδειν τῶνδε, κἂν πάλαι παρῆν·
Νῦν δ' ὁ ξυνήθης πότμος ἐκ ἐᾶ πατρὸς
Ἡμᾶς προταρβεῖν, οὐδὲ δειμαίνειν ἄγαν.
Νῦν δ' ὡς ξυνίημ', οὐδὲν ἐλλείψω τὸ μὴ
Πᾶσαν πυθέσθαι τῶνδ' ἀλήθειαν πέρι.
ΔΗΙ. Χώρει νῦν, ὦ παί· "καὶ γὰρ ὑσέρῳ τόγ' εὖ
"Πράσσειν, ἐπεὶ πύθοιτο, κέρδος ἐμπολᾷ."

ΕΠΩΔΙΚΑ. ΣΤΡΟΦΗ Α.

ΧΟΡ. Ὃν αἰόλα νὺξ ἐναριζομένα
Τίκτει, κατευνάζει τε φλογιζόμενον
Ἅλιον, ἅλιον αἰτῶ
Τοῦτο * καρύξαι τὸν Ἀλκμή-
νας, πόθι μοι, πόθι παῖς †
Ναίει πότ', ὦ λαμ-
πρᾷ σεροπᾷ φλεγέθων·
Ἢ ποντίας αὐλῶνας, ἢ

* ALDUS, τοῦτῳ. † ALDUS, πόθι μοι παῖς.

83. Ἡνίκ' ἢ σεσώσμεθα] τῷ πατρί.

86. Εἰ δὲ θεσφάτων ἐγὼ] εἰ δὲ καὶ ἠπιστάμην, ἢ προνικηκόειν (φησὶν) ὅτι ταῦτα πρεῖπε, πάλαι ἂν ἐγὼ συμπαρήμην αὐτῷ.

92. Χώρει νῦν, ὦ παῖ] καὶ νύν (φησὶν) ὦ παῖ ἅπιθι, εἰ καὶ μὴ πρότερον. Καὶ γὰρ τὸ βραδέως τὰ δέοντα ποιεῖν ἐπιμελὲς ἀκέσηται τις, κέρδος ἀποφέρεται. Τετέχνιν, εἰ καὶ βραδέως ἦκεσας, ὠφελήσεις αὐτὸν παραγενόμενος, καὶ κέδρος σοι ἔξαι.

94. Ὃν αἰθόλα νὺξ] μέλαινα, ὡς οἱ νεώτεροι· ἢ ποικίλη, διὰ τὰ ἄστρα· ἢ ταχεῖα, διὰ τὸ νυκτὶ θοῇ παρ' Ὁμήρῳ.

95. Τίκτει] ἀντὶ τοῦ ἀνατέλλειν ποιῇ.

Ib. Φλογιζόμενον] λάμποντα.

96. Ἅλιον αἰτῶ] παρακαλῶ.

97. Τὸν Ἀλκμήνας παῖδα.

98. Πόθι μοι] λείπει οἰκεῖ, διατρίβει.

101. Ἢ ποντίας αὐλῶνας] τὰς παρὰ θάλατταν τόπους τινὲς, αὐλῶνας καλεῖ· ἐκ δὲ τούτου τὰ πελάγη φησὶν, ἆρα ἔν ἐν θαλάττῃ ἐστιν; ἢ ἀντὶ τοῦ νήσους. Αὐλὼν γὰρ τὸ στενόμακρον

Δισσαῖς * ἀπείροις † κλιθεὶς,
Εἶπ', ὦ κρατισεύων κατ' ὄμμα.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ Α.

Ποθουμένα γὰρ φρενὶ πυνθάνομαι
Τὰν ἀμφινεικῆ Δηϊάνειραν ἀεὶ,
Οἷά τιν' ἄθλιον ‡ ὄρνιν,
Οὔ ποτ' εὐνάζειν ἀδακρύ-
των βλεφάρων πόθον, ἀλ-
λ' εὔμναστον ἀνδρὸς
Δεῖμα φέρουσαν ὁδῷ,
Ἐνθυμίοις εὐναῖς τ' ἀναν-
δρώτοις τρύχεσθαι, κακὰν
Δύστανον ἐλπίζουσαν αἶσαν.

ΣΤΡΟΦΗ Β.

" Πολλὰ γὰρ ὥστ' ἀκάμαντος

* ALD. δισσαΐσιν. † ALD. ἀπείροισι. ‡ TURN. in marg. ἅλιον.

μακρον πέλαγος. ἀπὸ δὲ τῆ πελάγης τὸ περιεχόμενον ὑπ' αὐτῆ ὑλοῖ, ὅ ἐςι τὰς νήσες.

Ib. Ἢ δισσαῖσιν ἀπείροισι κλιθεὶς] ἀντὶ τῆ, καὶ πρὸς τὰ ἑῶα καὶ δυτικὰ μέρη νεύων, ἤγεν ἀνατέλλων, ἢ δύνων. Καὶ Ὅμηρος·

" Ἠέλιος ὃς πάντ' ἐφορᾷ."

103. Ὦ κρατισεύων] ὦ νικῶν πάντας τὰς θεὰς κατὰ τὸ ὀπτικόν.

105. Τὰν ἀμφινεικῆ Δηϊάνειραν] λείπει ἡ δια. Τὴν περιμάχητον ἐπιῤῥηματικῶς. Πυνθάνομαι (φησὶ) τὴν ἀμφινεικη Δηϊάνειραν μηδέποτε τὰς ὀφθαλμὰς ἀδακρύτες ἔχειν, ἀλλ' ἀεὶ τῷ πόθῳ τῶν δακρύων νικωμένην ὀδύρεσθαι.

106. Οἷα τιν' ἄθλιον ὄρνιν] τὴν ἀηδόνα γράφεται καὶ ἅλιον ὄρνιν, ἤγουν τὴν ἀλκυόνα, ἣ τίκτει ἐν ταῖς ὑφάλοις πέτραις, εἶτα τῶν ὠῶν ἀφανιζομένων, δακρύει.

107. Οὔποτ' εὐνάζειν] τὸν πόθον τῶν δακρύων κοιμίζειν, ἀλλ' ἡττᾶσθαι καὶ ἀεὶ δακρύειν.

Ib. Ἀδακρύτων] πολυδακρύτων.

108. Ἀλλ' εὔμναστον ἀνδρὸς] ἀλλὰ τὸ δεῖμα τὸ ὑπερ τῆ ἀνδρὸς ἀεὶ μνημονεύουσαν ἐν ταῖς ἀνάνδροις κοίταις, τρύχεσθαι κατὰ ψυχήν.

111. Ἐνθυμίοις εὐναῖς] ταῖς μεριμνητικαῖς ταῖς πολυφροντίσοις.

Ib. Ἀνανδρώτοισι] ταῖς ἐρήμαις τῆ ἀνδρός.

114. Πολλὰ γὰρ] τὸ πολλὰ πρὸς τὸ κύματα.

Ib. Ὥστ' ἀκάμαντος ἢ νότε] ὥσπερ γὰρ (φησὶν) ἄν τις θεωροίη κυματεμένην τὴν θάλατταν, ἢ νότε πνέοντος, ἢ βορέε. Τῶν δὲ κυμάτων τὰ μὲν ἀπιόντα, τὰ δέ εἰσιν ἐπερχόμενα. Οὕτω καὶ τὸν Ἡρακλέα καθάπερ τι πέλαγος κακῶν τὸ μέν τι παρὸν λυπεῖ, τὸ δ' αὐξόμενον ὑπόκειται.

118. Καθ-

Ἢ νότᾳ ἢ βορέᾳ τὶς
Κύματα εὐρεῖ πόντῳ
Βάντ' ἐπιόντα τ' ἴδοι·
Οὕτω δὲ τὸν Καδμογενῆ
Τρέφει· τὸ δ' * αὔξει βιότᾳ
Πολύπονον, ὥστε † πέλαγος
Κρήσιον· ἀλλά τις θεῶν
Αἰὲν ἀμπλάκητον αἶδα
Σφε δόμων ἐρύκει.

ANTISTROPHE B.

Ὧν ἐπιμεμφομένα σ', ἀ-
δεῖα μὲν, ἀντία δ' οἴσω.
Φαμὶ γὰρ ἂν ἀποτρύειν
Ἐλπίδα τὰν ἀγαθὰν

* TURN. in marg. τὸν δ'. † ALD. ὥσπερ.

118. Καδμογενῆ] τὸν Θηβαγενῆ Ἡρακλέα. Ἡσίοδος,—" ὅφρ' Ἡρακλῆος Θηβαιγενέος κλέος εἴη.

119. Τρέφει, τὸ δ' αὔξει βιότᾳ πολύπονον] τρέφει ἀντὶ τοῦ ἔχει. Αὔξει ἀντὶ τοῦ αὔξεται. Ἀντὶ τροφῆς καθειμαρτῆς καὶ αὔξήσεως εἰσὶν αὐτῷ οἱ πόνοι. Οὕτω (φησὶ) τὸ μὲν τῶν κακῶν ἔχει αὐτὸν, τὸ δὲ αὔξεται κατ' αὐτά. Ἄλλως· Τρέφει, ἀντὶ τοῦ τρίβει, κατὰ ἀντίφρασιν· ἔχει γὰρ ἄτης· τὸ μὲν αὐτὸν καταπονεῖ παρὸν, τὸ δ' αὔξει καὶ κορυφοῦται. Ἢ ὅτι οἰκεῖον τοῦ ὕφους τὸ τρέφειν καὶ αὔξειν, ὥστε τρέφεσθαι καὶ αὔξεσθαι αὐτοῦ τὴν ἀρετὴν διὰ τῶν πόνων. Καὶ Ἰσοκράτης· " Οἷς " ἡ τῶν τρόπων ἀρετὴ τηλικοῦτον εὐδοξίας " χαρακτῆρα τοῖς ἔργοις ἐπέβαλε." βίᾳ δὲ πέλαγος, τὸν χειμαζόμενον βίον λέγει.

121. Κρήσιον] ὡς πάνυ χειμαζομένης τῆς περὶ Κρήτην θαλάσσης.

Ib. Ἀλλά τις θεῶν] Θαρρεῖ (φησὶν) ὡς Δηϊάνειρα. Θεῶν γάρ τις αὐτὸν ἀναμάρτητον καὶ δίκαιον ὄντα καλύμι ἀπὸ τοῦ ἄδω, ἢ ἀμπλάκητον, ἐπιτυχῆ, παρὰ τὸ μὴ ἀναπλακεῖν. Οἷον, καλύει αὐτὸν μὴ ἐπιτυχεῖν τοῦ ἄδω. ἀμπλάκιον, ἄπταιστον.

124. Ὧν ἐπιμεμφομένα σ'] περὶ δὲ ὧν μεμφομένη σοι ὅτι ἃ προσηκόντως ὠδύρη· θεοὶ γὰρ αὐτὸν σώζουσιν.

Ib. Ἀδεῖα μὲν, ἀντία δ' ἔστω] ἐναντία οἷς περὶ τοῦ Ἡρακλέους φρονεῖς· παραιτεμένη δὲ τῷ ἀδεῖα, ὡς ἐναντία λέγουσα τῇ ἀνάσσῃ, ἐτάγει μὴ χρῆναι αὐτὴν ἀποβάλλειν τὴν ἀγαθὴν ἐλπίδα περὶ τοῦ ἀνδρός· φησὶ γὰρ αὐτὸν ζῆν· ἀντία δὴ, ὅτι τὸ ἐναντίον νομίζει ἡ Δηϊάνειρα, ἀποθανεῖν αὐτόν.

126. Οὐκ ἀποτρύειν, οὐκ ἀποβάλλειν, οὐκ ἀποδοκιμάζειν.

128. Ἀνάλγητα γὰρ] οὐδὲ γὰρ ἄλυπα τοῖς ἀνθρώποις ὁ Ζεὺς τὰ πράγματα πεποίηκε. Δοιοὶ γάρ τε πίθοι. Οἷον, συμμιγνύουσιν οἱ θεοὶ τὰ πράγματα τοῖς ἀνθρώποις πήματι καὶ χαρᾷ, καὶ τρέφουσιν ὀξέως τὰ πράγματα ὥσπερ τὰς τῆς ἄρκτου τροφάς.

132. Ἀλλ'

Χρῆναί σ'· " ἀνάλγητα γὰρ ἐ-
" δ' ὁ πάντων κραίνων * βασιλεὺς
" Ἐπέβαλε † θνατοῖς Κρονίδας.
" Ἀλλ' ἐπὶ πῆμα καὶ χαρὰ
" Πᾶσι κυκλῶσ', οἷον ἄρκτε
" Στροφάδες κέλευθοι."

ΕΠΩΔΟΣ.

Μένει γὰρ ἔτ' αἰόλα νὺξ
Βροτοῖσιν, ἔτε κῆρες,
Οὔτε πλῆτος, ἀλλ' ἄφαρ
Βέβηκε· τῷ δ' ἐπέρχεται,
Χαίρειν τε καὶ χέρεσθαι.
Ἃ καί σε τὰν ἄνασσαν
Ἐλπίσιν λέγω
Τάδ' αἰὲν ἴσχειν· ἐπεὶ
Τίς ὧδε τέκνοισι
Ζῆν' ἄβουλον εἶδεν;

ΙΑΜΒΟΙ.

ΔΗΙ. Πεπυσμένη μὲν, ὡς ἀπεικάσαι, πάρει,

* Aldus, ὁ πάντα κραίνων. † Aldus, ἐπίβαλλε.

132. Ἀλλ' ἐπὶ πῆμα καὶ χαρὰ] ἐπὶ χαρᾷ δὲ καὶ πήματι, πᾶσι κυκλῶσιν οἱ θεοί. Πῆμα δὲ ἀντὶ τοῦ πήματι κατὰ ἀποκοπήν.

133. Πᾶσι κυκλῶσιν] ἀντὶ τοῦ κυκλοῦνται τὰ τῶν ἀνθρώπων πράγματα. Ἢ τὸ κυκλῶσιν ἐπὶ τῶν θεῶν.

Ib. Οἷον ἄρκτε στροφάδες] τὰς ἄρκτε στροφὰς παρέλαβεν, ἐπεὶ διαφανεῖς τέ εἰσι καὶ εὐσυχαιτέραν ποιοῦνται τὴν κίνησιν. Καθόλε γὰρ ὀξύτερον τὰ νότια κινοῦνται, διὰ τὸ μείζονα κύκλον ἐλαύνειν. Ἄρατος·

" Αὐτῷ καὶ ῥιφῷ θοώτατοί εἰσι κέλευθοι."

138. Στέρισθαι] ἀντὶ τοῦ λυπεῖσθαι καὶ στέρεσθαι χαρᾶς. Τίνες δὲ χέρεσθαι; δηλονότι τοῦ χαίρειν.

139. Ἃ καί σε τὰν ἄνασσαν] ἅπερ καί σε λέγω χρῆναι φρονεῖν, καὶ χρηστοῖς ἐλπίσι βόσκεσθαι. Ἢ οὕτως, καί σε βούλομαι φρονεῖν, ὅτι τρέπονται καὶ ἐκ κακῶν ἐπὶ τὰ ἀγαθὰ καὶ ἀνθρώπινα.

143. Ζῆν' ἄβουλον] δύσβουλον, καὶ κακόβουλον, μὴ βουλευόμενον τοῖς ἰδίοις παισὶ τὸ συμφέρον. Διὸ μηδὲν φαῦλον περὶ Ἡρακλέους ἔλπιζε. Οὐ γὰρ παροραῖ τὸν ἑαυτοῦ παῖδα ὁ Ζεύς.

144. Πεπυσμένη] ἐξ ἀκοῆς ἐλήλυθας τῶν ἐμῶν αἰσθομένη κακῶν.

Πάθημα τἠμόν· ὡς δ' ἐγὼ θυμοφθορῶ,
Μήτ' ἐκμάθοις παθοῦσα· * νῦν δ' ἄπειρος εἶ·
Τὸ γὰρ νεάζον, ἐν τοιοῖσδε βόσκεται
Χώροισιν αὐτοῦ †· καί νιν ἐ θάλπος θεὸς,
Οὐδ' ὄμβρος, οὐδὲ πνευμάτων ὀδὲν κλονεῖ,
Ἀλλ' ἡδοναῖς ἄμοχθον ἐξαίρει βίον
Ἐς τοῦθ', ἕως τις ἀντὶ παρθένου γυνὴ
Κληθῇ, λάβῃ τ' ἐν νυκτὶ φροντίδων μέρος,
Ἤτοι πρὸς ἀνδρὸς ἢ τέκνων φοβουμένη.
Τότ' ἄν τις εἰσίδοιτο τὴν αὑτοῦ σκοπῶν
Πρᾶξιν κακοῖσιν οἷς ἐγὼ θαρύνομαι.
Πάθη μὲν ἓν δὴ πολλ' ἔγωγ' ἐκλαυσάμην,
Ἓν δ' οἷον οὔπω πρόσθεν, αὐτίκ' ἐξερῶ.
Ὁδὸν γὰρ ἧμος τὴν τελευταίαν ἄναξ
Ὥρμᾶτ' ἀπ' οἴκων Ἡρακλῆς, τότ' ἐν δόμοις
Λείπει παλαιὰν δέλτον ἐγγεγραμμένην
Ξυνθήμαθ', ἅ μοι πρόσθεν οὐκ ἔτλη ποτὲ
Πολλὰς ἀγῶνας ἐξιὼν οὔπω φράσαι·

* Turn. in textu, αὐτοῦ. † Ald. παρῶσα.

147. Τὸ γὰρ νεάζον] ἡ γὰρ νέα ἡλικία ἐς τοῖς τόποις τῆς ἀμεριμνίας βόσκεται.

148. Χώροισιν αὐτοῦ] τὸ αὐτοῦ τινὲς ψιλοῦσι, καὶ νοοῦσιν τὸ αὐτόθι. ἔνιοι δὲ δασύνουσιν, ἀντὶ τοῦ ἑαυτοῦ. ἦγεν τοῖς ἰδίοις ἑαυτοῦ τόποις ἀμερίμνως βόσκεται τὸ νεάζον. καὶ ὅτε καύματι φθείρεται, ὅτε ὑετῷ, ὅτε ἀνέμων σφοδρότητι.

Ib. Οὐ θάλπος θεὸς] ἀντὶ τοῦ ἀδεμία μεταβολή.

150. Ἀλλ' ἡδοναῖς] ἀλλὰ ταῖς ἡδοναῖς εἰς ὕψος εὐθυμίας ἔρχεται καὶ αἴρεται. ἕως τις γαμηθῇ, ἀδὲν (φησὶ) παράττει τὴν νέαν ἡλικίαν, ἀλλ' ὡς τεῖχος ἀῤῥαγὲς ἐ φθείρεται ὑπό τινος, ὅτας ὐδὲ ἡ νεότης, ἐσμιγμένη ὑπὸ ἀμεριμνίας τῶν ἐν τῷ βίῳ κακῶν. νέα γὰρ φρονεῖ τις οὐκ ἀλγεῖν φιλεῖ.

151. Ἐς τοῦθ', ἕως τις ἀντὶ παρθένου γυνὴ κληθῇ] τηνικαῦτα γὰρ ἐπειδὰν γαμηθῇ τις, εἰς τὰ καθ' ἑαυτὴν ἀποβλέπει καὶ συνοῦσα, καὶ ὑπὲρ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς καὶ τῶν τέκνων φροντίζει.

154. Τὴν αὑτοῦ] τὸ αὐτοῦ ὡς πρὸς τὸν νέον ἀποδέδωκε.

Ib. Ἄν τις εἰσίδοιτο] εἴ τις (φησὶν) ἔξω ἀμεριμνίας ἦσα, εἰς φροντίδας εἰσῆλθε γαμηθεῖσα, ἀπὸ τῆς πραξέως αὐτῆς ἦγεν τῶν ἑαυτῆς παθῶν. ἅπερ δηλονότι ἐπράχθη ἐν αὐτῇ, ἴδοι καὶ τὰ κακὰ ἐν οἷς ἐγὼ λυποῦμαι.

156. Πάθη μὲν ἓν δὴ] τὰ μὲν ἄλλα πάθη τοῦ Ἡρακλέους πολλάκις ἀπωδυράμην, ἓν δ' εἰπεῖν νῦν βούλομαι, οἷον οὐκ εἰρηκά πω.

158. Ὁδὸν γὰρ ἧμος] ὅτι πρὸ πολλοῦ χρόνου χρησμὸς ἦν αὐτῷ διδομένος.

164. Νῦν

Ἀλλ' ὡς τις δράσων εἶρπε, κὐ θανούμενος.
Νῦν δ', ὡς ἔτ' ἐκ ὢν, εἶπε μὲν λέχυς ὅτι
Χρεὶ ἦ μ' ἑλέσθαι κτῆσιν· εἶπε δ' ἢν τέκνοις
Μοῖραν πατρῴας γῆς διαιρετὸν νέμοι *,
Χρόνον προτάξας ὡς τρίμηνον, ἡνίκ' ἂν
Χώρας ἀπίῃ κἀνιαύσιος βεβὼς,
Τότ' ἢ θανεῖν χρεὶ ἦ σφε τῷνδε τῷ χρόνῳ,
Ἢ τῦθ' ὑπεκδραμόντα τὸ χρόνυ τέλος,
Τολοιπὸν ἤδη ζῆν ἀλυπήτῳ βίῳ.
Τοιαῦτ' ἔφραζε πρὸς θεῶν εἱμαρμένα
Τῶν Ἡρακλείων ἐκτελευτᾶσθαι πόνων·
Ὡς τὴν παλαιὰν φηγὸν αὐδῆσαί ποτε
Δωδῶνι δισσῶν ἐκ πελειάδων ἔφη.
Καὶ τῶνδε ναμέρτεια συμβαίνει χρόνυ
Τὸ νῦν παρόντος, ὡς τελεσθῆναι χρεών.
Ὥςθ' ἡδέως εὐδύσαν ἐκπηδᾶν ἐμὲ

* Aldus, μένειν.

164. Νῦν δ' ὡς ἔτ' ἐκ ὢν] ἀεὶ μὲν ἐξῆει ὡς ἐπὶ ἐμολογημένῳ κατορθώματι· νῦν δὲ, ὡς τεθνηξόμενος ἐνετείλατό μοι ἵνα πρόνοιαν ἄλλε ἀνδρὸς ἐμαυτῇ ποιήσωμαι. εἶπε δὲ καὶ περὶ τῆς ἑκάστε τῶν τέκνων μερίδος.

165. Χρεὶ ἦ μ' ἑλέσθαι κτῆσιν] ἔλεγε προσήκειν ἐμὲ λαβεῖν τὴν προῖκα καὶ τὰ δῶρα ἃ ὑπὲρ τῦ λέχυς ἐκτησάμην. Ἄλλως· Χρεὶ ἦ μ' ἑλίσθαι κτῆσιν, ἤγεν, προνοεῖσθαι ἑτέρυ ἀνδρὸς, ἢ σώζειν τὸ λέχος.

170. Ἢ τῦθ' ὑπεκδραμόντα] διαφυγόντα τὸν θάνατον.

172. Τοιαῦτ' ἔφραζε] ἡ δέλτος τοιαῦτα ἔλεγε παρὰ θεῶν εἱμάρθαι, ὥςτε τὸν τῶν θάτερον αὐτῷ τέλος ἔσεσθαι τῶν πόνων.

173. Τῶν Ἡρακλείων] τῶν ἑαυτῦ πόνων τὸ τέλος. πολὺ δὲ τὸ τοιῦτον εἶδος παρὰ ποιηταῖς.

175. Δωδῶνι] τὴν ἐν Δωδῶνι τῆς Θεσπρωτίας φηγὸν, ἐφ' ᾗ δύο περιστεραὶ καθήμεναι ἐμαντεύοντο. ὡς ἀπ' εὐθείας τῆς ἡ Δωδών. Ὁμηρος δὲ Δωδώνην εἶπεν. Εἰς τὸ αὐτό. Δωδῶνι δισσῶν ἐκ πελειάδων. Ὑπεράνω τὲ ἐν Δωδώνῃ μαντεῖα δύο ἦσαν πέλειαι, δι' ὧν ἐμαντεύετο ὁ Ζεὺς, ὡς Ἀπόλλων ἀπὸ τρίποδος. καὶ οἱ μὲν ὕτω λέγυσι θεσπίζειν· οἱ δὲ ἕτω· τὰς ἱερείας γραίας ὕσας καὶ πεπολιωμένας μαντεύεσθαι· τὲς δὲ γέροντας οἱ Μολοσσοὶ πολιὲς ὀνομάζυσιν. Ἡρόδοτος δὲ ἐν δευτέρῳ φησὶ, Πελειάδες δέ μοι δοκέυσι κεκλῆσθαι πρὸς Δωδωναίων αἱ γυναῖκες, διότι βάρβαροι ὄσαι ἐδόκεον ἐμοίως ὄρνισι φθέγγεσθαι. μετὰ δὲ χρόνον, δοκῆσιν ἀνθρωπίνῃ φωνῇ φθέγξασθαι, ἐπείπερ ἐκ Θηβέων Αἰγυπτίων ἦσαν. Εὐριπίδης δὲ τρεῖς γεγονέναι φησὶν αὐτάς· οἱ δὲ δύο. καὶ τὴν μὲν ἐς Λιβύην ἀφικέσθαι Θήβηθεν, εἰς τὸ τῦ Ἄμμωνος χρηστήριον. τὴν δὲ εἰς τὸ περὶ τὴν Δωδώνην. ὡς καὶ Πίνδαρος Παιᾶσιν.

176. Καὶ τῶνδε] καὶ τῶν εἰρημέναν ὑπὸ Ἡρακλέυς ἀλήθεια νῦν ἀποβαίνει ἐν τῷ παρόντι χρόνῳ, ὥςτε ἐπίτερον πραχθῆναι.

Φόβῳ φίλαι ταρβεῖσαν, εἴ με χρὴ μένειν
Πάντων ἀρίστῳ φωτὸς ἐσερημένην.
ΧΟΡ. Εὐφημίαν νῦν ἴσχ'· ἐπεὶ καταστεφῆ
Στείχονθ' ὁρῶ τιν' ἄνδρα πρὸς χαρὰν λόγων.
ΑΓΓ. Δέσποινα Δηϊάνειρα, πρῶτος ἀγγέλων
Ὄκνῳ σὲ λύσω· τὸν γὰρ Ἀλκμήνης τόκον
Καὶ ζῶντ' ἐπίσω, καὶ κρατοῦντα, κἀκ μάχης
Ἄγοντ' ἀπαρχὰς θεοῖσι τοῖς ἐγχωρίοις.
ΔΗΙ. Τίν' εἶπας, ὦ γεραιέ, τόνδέ μοι λόγον;
ΑΓΓ. Τάχ' ἐς δόμους σὺς τὸν πολύζηλον πόσιν
Ἥξειν φανέντα σὺν κράτει νικηφόρῳ.
ΔΗΙ. Καὶ τοῦτό δ' ἀσῶν, ἢ ξένων μαθὼν λέγεις;
ΑΓΓ. Ἐν βωθρείῃ λειμῶνι πρόσπολος θροεῖ
Λίχας ὁ κήρυξ ταῦτα· τῷδ' ἐγὼ κλύων
Ἀπῆξα, ὅπως τοι πρῶτος ἀγγείλας τάδε,
Πρὸς σοῦ τι κερδάναιμι καὶ κτώμην χάριν.
ΔΗΙ. Αὐτὸς δὲ πῶς ἄπεσιν, εἴπερ εὐτυχεῖ;
ΑΓΓ. Οὐκ εὐμαρείᾳ χρώμενος πολλῇ, γύναι.
Κύκλῳ γὰρ αὐτὸν Μηλιεὺς ἅπας λεὼς
Κρίνει παρασὰς, ἐδ' ἔχει βῆναι πρόσω·

179. Εἴ με χρὴ μένειν] ἀντὶ τοῦ ζῆν.

182. Πρὸς χαρὰν λόγων] πρὸς ἡδονὴν, πρὸς χάριν ἀπαγγελοῦντα λόγον ἡδονὴν διδύντα, ἐκ τοῦ σφόδρα δὲ σοχάζεται ὅτι μέλλει χρηστὰ ἀπαγγέλλειν.

188. Τάχ' ἐς δόμους] ἀντὶ τοῦ ταχέως, εὐθέως.

191. Ἐν βωθρείῃ λειμῶνι] μέγα θέρος ἔχοντι· ὃ ἔστι λῆϊον. τὸ γὰρ βω, ἐπιτατικόν. ἢ τῷ σφόδρα βαλλομένῳ, καὶ καταβιρομένῳ, ἢγουν θερμαινομένῳ ὑπὸ τοῦ ἡλίου. Ἄλλως· Βωθρεῖ, ἢ ὄνομα τοῦ λειμῶνος, ἢ πολυθρεῖ. τὸ γὰρ βω ἐπιτατικόν ἐστιν· ὃ ἐστι πολλάκις θεριζομένῳ· ἵν' εἴπῃ πολυφόρῳ· ἢ ὑπὸ βοῶν θεριζομένῳ τοῖς ὀδοῦσι, βοῦς τρέφοντι.

195. Αὐτὸς δὲ πῶς ἄπεσιν] εἰ εὐτυχεῖ ὁ Ἡρακλῆς πῶς ἄπεσιν ὁ Λίχας καὶ ἀπ ἦλθε ταχέως ἀπαγγέλλων, πρὸς ὃ ἀποδίδωσιν, Οὐκ εὐμαρείᾳ, ἤγουν ἐ ῥᾳδίως, ἐ καταφρονήσει σοῦ ἄπεσιν, ἀλλὰ κρινόμενος ὑπὸ τῶν πολιτῶν. τὸ δὲ ἐ πολλῇ, ἀντὶ τοῦ ἐδὲ ὀλίγῃ. οἱ δ' ἅπας, Οὐκ εὐμαρείᾳ, ἀπ εὐχερείᾳ, ἀντὶ τοῦ ἀπ ἔστιν αὐτῷ εὐχερὲς παραγενέσθαι.

197. Μηλιεὺς ἅπας λεὼς] Μηλιεῖς, ἔθνος Θετταλικὸν πλησίον Τραχῖνος. Μηλία δὲ ἡ πόλις καλεῖται.

199. Τὸ

" Τὸ γὰρ ποθῶν ἕκαστος ἐκμαθεῖν θέλων,
" Οὐκ ἂν μεθεῖτο πρὶν καθ' ἡδονὴν κλύειν."
Οὕτως ἐκεῖνος οὐχ ἑκὼν, ἑκοῦσι δὲ
Ξύνεσιν· ὄψει δ' αὐτὸν αὐτίκ' ἐμφανῆ.

ΔΗΙ. Ὦ Ζεὺ, τὸν Οἴτης ἄτης ἄτομον ὃς λειμῶν' ἔχεις,
Ἔδωκας ἡμῖν (ἀλλὰ σὺν χρόνῳ) χαράν.
Φωνήσατ', ὦ γυναῖκες, αἵ τ' ἔσω ςέγης
Αἵ τ' ἐκτὸς αὐλῆς· ὡς ἄελπτον ὄμμ' ἐμοὶ
Φήμης ἀνασχὸν τῆςδε νῦν καρπώμεθα.

ΕΠΩΔΙΚΑ. ΣΤΡΟΦΗ.

ΧΟΡ. Ἀνολόλυξον * δόμοις
Ἐφεσίοις ἀλαλαγαῖς †
Ὁ μελλόνυμφος· ἐν δὲ
Κοινὸς ἀρσένων ἴτω
Κλαγγά· τὸν εὐφαρέτραν
Ἀπόλλωνα προστάταν,
Ὁμῶ δὲ καὶ Παιᾶνα, Παιᾶνα.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ.

Ἀνάγετ', ὦ παρθένοι,

* Ald. Ἀνολολύξετε. † Ald. ἀλαλαῖς.

199. Τὸ γὰρ ποθῶν] τὸ προθύμενον.

201. Οὐχ ἑκὼν, ἑκοῦσι δὲ] τοῖς Μηλιεῦσιν αὐτὸς ὁ Λίχας σύνεσιν οὐχ ἑκὼν βούλεται γὰρ αὐτῶν ἀποςᾶς, ἐλθεῖν πρός σε.

203. Ὦ Ζεὺς, τὸν Οἴτης ἄτομον] τὸν ἀπόρθητον, ὃν οἱ δυςμενεῖς συμβαλόντες οὐ δύνανται. ἄμεινον δὲ, τὸν ἀφιερωμένον θεοῖς καὶ ἀγαθόργητον. ὃν ἀεὶ βοτὰ καταβόσκεται καὶ τέμνει. τὰ δὲ τοιαῦτα χωρία ὀργάδας ἐκάλουν.

205. Φωνήσατ', ὦ γυναῖκες] ἀντὶ τοῦ, ὁλολύξατε καὶ βοήσατε, χάριν ὁμολογοῦσαι τοῖς θεοῖς.

206. Ὄμμ' ἐμοὶ φήμης] ὄμμα φήμης φησὶν αὐτὸν τὸν φανερῶς ἀπαγγείλαντα, ἢ τὸ ἀπὸ τῆς φήμης φῶς.

207. Ἀνασχόν, ἀναφανὲν, ἀνατεῖλαν. Ἐκ μεταφορᾶς τοῦ ἡλίου.

209. Ἐφεσίοις ἀλαλαγαῖς] ταῖς ἐπὶ τῶν θυσιῶν εὐχαῖς. ἀντὶ τοῦ, ὁ πᾶς οἶκος τὸ Ἡρακλέους θυσίας καὶ εὐχὰς ποιήτω.

210. Ὁ μελλόνυμφος] εἴτις μελλόνυμφός ἐςιν, εἴτε γεγαμηκώς, ἡκέτω· κοινὴ γὰρ πάντων ἐςὶν εὐχή. ἡκέτω δὲ πᾶσα κλαγγὴ ἀρσένων τε καὶ θηλειῶν, καὶ κοινὴν εὐχὴν ποιησάτω.

Ib. Ἐν δὲ κοινὸς] τὸ κοινὸς δὲ Ἀττικὸν, ὡς — κλυτὸς Ἱπποδάμεια.

215. Ἀνάγετ', ὦ παρθένοι] ἀνυμνεῖτε πάντες καὶ πᾶσα, τὸν σωτῆρα καὶ Παιᾶνα Ἀπόλλωνα.

Βοᾶτε τὰν ὁμόσπορον
Ἄρτεμιν Ὀρτυγίαν,
Ἐλαφηβόλον, ἀμφίπυ-
ρον γείτονάς τε νύμφας·
Ἀείρομ', ὐδ' ἀπώσομαι
Τὸν αὐλὸν, ὦ τύραννε ἐμᾶς φρενός *.

ΕΠΩΔΟΣ.

Ἰδέ μ' ἀναταράσσει
Εὐοῖ μ' ὁ κισσὸς, ἄρτι βακχείαν
Ὑποσρέφων ἄμιλλαν.
Ἰὼ, ἰὼ, Παιάν.
Ἴδε, ἴδ', ὦ φίλα γύναι·
Τάδ' ἀντίπρωρα δή σοι
Βλέπειν πάρες † ἐναργῆ.

ΙΑΜΒΟΙ.

ΔΗΙ. Ὁρῶ, φίλαι γυναῖκες, ὐδέ μ' ὄμματος
Φρυὰ παρῆλθ' ἐς τόνδε μὴ λεύσσειν σόλον.
Χαίρειν δὲ τὸν κήρυκα πρυνέπω χρόνῳ
Πολλῷ φανέντα, χαρτὸν εἴτι καὶ φέρει.

* ALD. ὦ τύραννε, τὰς ἐμᾶς φρενός. † TURN. δή σοι πάρες'.

216. Βοᾶτε τὰν ὁμόσπορον] αἰνυμνεῖτε καὶ τιμᾶτε τὴν ἅμα τῷ Ἀπόλλωνι σπαρεῖσαν Ἄρτεμιν τὴν ἐν Ὀρτυγίᾳ τιμωμένην.

218. Ἀμφίπυρον] παρ' ὅσον ἀμφοτέραις ταῖς χερσὶ δαδ'χεῖ, ἡ αὐτὴ ὅσα τῇ Ἑκάτῃ· νύμφας δέ φησι τὰς Ὀρεσιάδας, παρ' ὅσον ἐν τοῖς ὄρεσι διατρίβει ἡ Ἄρτεμις.

220. Ἀείρομ', ὐδ' ἀπώσομαι] τετέσι μετεωρίζομαι ἐν τῷ χορεύειν εἰς τὸν ἀέρα, καὶ ἄνω αἴρομαι· τὸ γὰρ μελύδριον οὐκ ἐςὶ σάσιμον, ἀλλ' ὑπὸ τῆς ἡδονῆς ὀρχοῦνται.

221. Τὸν αὐλὸν, ὦ τύραννε] ὦ αὐλέ· ὦ Ἡράκλεις. ἢ ὦ Διονυσε. Ἄλλως· ὦ αὐλὲ, τῆς ἐμῆς φρενὸς τύραννε. ἐρεθίζει γὰρ ὁ αὐλὸς τὰς παρθένας πρὸς τὴν χορείαν· ἀντὶ τοῦ, ὦ κρατῶν τῆς ἐμῆς φρενός. ἐν δὲ τῷ ταῦτα λέγειν ὀρχοῦνται ὑπὸ χαρᾶς.

222, 223. Ἀναταράσσει—Εὐοῖ μ' ὁ κισσός] εἰς βακχικὴν ἅμιλλαν (τετέσι χορείαν) παροξύνει με ὁ κισσός. τὸ δὲ ὑποσρέφων, ἀντὶ τοῦ ἀπὸ λύπης εἰς ἡδονὴν μετάγων, ἢ ὑποβάλλων.

227. Ἀντίπρωρα] ἐναντία, ἀντικείμενα τοῖς προτέροις κακοῖς ἀγαθά· ἢ ἀντιπρόσωπα, ὑπ' ὄψιν ἐρώμενα· ὑποδυκνύσι δὲ τὸν Λίχαν ἐρχόμενον.

232. Χαρτὸν] ἄξιον χαρᾶς.

234. Κατ'

ΛΙΧ. Ἀλλ' εὖ μὲν ἴσμεθ', εὖ δὲ προσφωνούμεθα,
Γύναι, κατ' ἔργα κτῆσιν· "ἄνδρα γὰρ καλῶς
"Πράσσοντ' ἀνάγκη χρησὰ κερδαίνειν ἔπη."
ΔΗΙ. Ὦ φίλτατ' ἀνδρῶν, πρῶθ', ἃ πρῶτα βούλομαι,
Δίδαξον, εἰ ζῶνθ' Ἡρακλέα προσδέξομαι.
ΛΙΧ. Ἐγωγέ τοι σφ' ἔλειπον ἰσχύοντά τε,
Καὶ ζῶντα καὶ θάλλοντα, κοὐ νόσῳ βαρύν.
ΔΗΙ. Πᾶ γῆς; πατρῴας, εἴτε βαρβάρᾳ; λέγε.
ΛΙΧ. Ἀκτή τις ἐς Εὐβοιὶς, ἔνθ' ὁρίζεται
Βωμὸς, τέλη τ' * ἔγκαρπα Κηναίῳ Διΐ.
ΔΗΙ. Εὐκταῖα φαίνων, ἢ 'πὸ μαντείας τινός;
ΛΙΧ. Εὐκταῖ', ὅθ' ἥρει τῶνδ' ἀνάσατον δορὶ
Χώραν γυναικῶν, ὧν ὁρᾷς ἐν ὄμμασιν.
ΔΗΙ. Αὗται δὲ, πρὸς θεῶν, τᾶ ποτ' εἰσί; καὶ τίνες;
Οἰκτραὶ γὰρ, εἰ μὴ ξυμφοραὶ κλέπτουσί με.
ΛΙΧ. Ταύτας ἐκεῖνος, Εὐρύτου πέρσας πόλιν,
Ἐξείλεθ' αὑτῷ κτῆμα καὶ θεοῖς κριτόν.
ΔΗΙ. Ἦ κἀπὶ ταύτῃ τῇ πόλει τὸν ἄσκοπον

* Ald. Turn. in marg. τελεῖ τ'.

234. Κατ' ἔργα κτῆσιν] κατὰ τὴν ἀπαγγελίαν, κατὰ τὴν τᾶ ἔργα πρᾶξιν. τετέχνται, ἀξίας τῆς τᾶ Ἡρακλέος ἀρετῆς προσφωνήματα. ἀντὶ τᾶ, οἷαν ἔδει τυχεῖν προσφωνημάτων τὰς τὰ τοιαῦτα καπιεργασμένας, ἐτύχομεν.

240. Πατρῴας] ἀντὶ τᾶ τῆς Ἑλλάδος· Ἀργεῖος γὰρ ὁ Ἡρακλῆς.

241. Ἔνθ' ὁρίζεται] ἵστησι, κατασκευάζει.

242. Τέλη τ' ἔγκαρπα] τέλη ἤτοι θυσίας. ἔγκαρπα δὲ, τὰ θυμιάματα τὰ ἀπὸ ἀνθῶν ἢ καρπῶν.

Ib. Κηναίῳ Διΐ] Κήναιον Εὐβοίας ἀκρωτήριον, ἀπὸ Κηναίου τᾶ Εὐφορίωνος, ἢ τᾶ Ἐλεφόρου.

243. Εὐκταῖα φαίνων ἢ 'πὸ μαντείας τινός] πότερον (φησὶν) αὐτὸς εὐξάμενος καὶ ὑποσχόμενος ἐπὶ τῇ νίκῃ τᾶτο ποιεῖν ἢ ἀπὸ μαντείας Θεᾶ τινὸς κελεύσαντος.

244. Εὐκταῖ', ὅθ' ἥρει] κατ' εὐχὴν φησιν αὐτᾶ τελεῖσθαι τὰς θυσίας. ὅτε γὰρ ἐκράτησεν Οἰχαλίας εὐχαριστήρια τὰς θυσίας προσήγαγε.

246. Τᾶ ποτ' εἰσὶν] ἀντὶ τᾶ, τίνος δεσπότου.

247. Οἰκτραὶ γὰρ] εὐγενεῖς γὰρ δοκοῦσιν εἶναι, εἰ μὴ ἄρα με σφάλλουσιν αἱ κατ' αὐτὰς συμφοραὶ, τετέχνται, εἰ μὴ ἄρα διὰ τὴν τύχην ὑπεδύσαντο τὸν οἶκτον.

248. Ταύτας ἐκεῖνος] ἵνα τὰς μὲν αὐτὸς ἔχῃ τὰς δ' ἀνιερώσῃ τοῖς θεοῖς.

250. Ἦ κἀπὶ ταύτῃ] ἆρ' ἦν τὸν πολὺν τᾶτον καὶ ἀνάριθμον χρόνον τῶν ἡμερῶν ἐν τῇ Οἰχαλίᾳ διέτριψαν;

Ib. Ἄσκοπον]

Χρόνον βεβὼς ἦν ἡμερῶν ἀνήριθμον;
ΛΙΧ. Οὔκ· ἀλλὰ τὸν μὲν πλεῖσον ἐν Λυδοῖς χρόνον
Κατείχεθ', ὡς φησ' αὐτὸς, ὐκ ἐλεύθερος,
Ἀλλ' ἐμπολητεὶς· "τᾷ λόγᾳ δ' ὐ χρὴ φθόνον,
"Γύναι, προσεῖναι, Ζεὺς ὅτᾳ πράκτωρ φανῇ."
Κεῖνος δὲ πραθεὶς Ὀμφάλῃ τῇ βαρβάρῳ,
Ἐνιαυτὸν ἐξέπλησεν, ὡς αὐτὸς λέγει.
Χ', ἔτως ἐδηχθη τᾶτο τοὔνειδος λαβὼν,
Ὡς θ' ὅρκον αὐτῷ προσβαλὼν διώμοσεν,
Ἢ μὴν τὸν ἀγχισῆρα τᾶδε τᾷ πάθᾳ
Ξὺν παισὶ καὶ γυναικὶ δᾳλώσειν ἔτι.
Κὐχ ἡλίωσε τοῦπος· ἀλλ', ὅθ' ἁγνὸς ἦν,
Στρατὸν λαβὼν ἐπακτὸν, ἔρχεται πόλιν
Τὴν Εὐρυτείαν· τόνδε γὰρ μεταίτιον
Μόνον βροτῶν ἔφασκε τᾶδ' εἶναι πάθᾳ.
Ὃς αὐτὸν ἐλθόντ' ἐς δόμᾳς ἐφέσιον,
Ξένον παλαιὸν ὄντα, πολλὰ μὲν λόγοις
Ἐπερρόθησε, πολλὰ δ' ἀτηρᾷ φρενὶ,
Λέγων, χεροῖν μὲν ὡς ἄφυκτ' ἔχων βέλη,

Ib. Ἄσκοπον] πολύν. ὃν ἐκ ἄν τις ἐπιλογίσαιτο καὶ καταμάθοι διὰ τὸν χρόνον.

251. Ἀνήριθμον] ἀντὶ τᾶ ἀναρίθμητον.

254. Τᾷ λόγᾳ δ' ὐ χρὴ φθόνον] μέμψιν· ὐ χρὴ (φησὶ) μέμφεσθαι οἷς ἂν πράξῃ ὁ Ζεὺς· ἰδίῳ γὰρ λογισμῷ πάντα πράττει ὡς θέλει. ἢ ὅτως, ὐ χρὴ ἀηδῶς ἀκούειν τὸν λόγον, ὅ ἐστιν εὐτελίζειν καὶ ψέγειν. ἢ ὅτως, ὐ χρὴ παραιτῆσθαι καὶ ψέγειν τὰ παρὰ τᾶ Διὸς γινόμενα, κἂν ᾖ χαλεπά.

257. Ἐνιαυτὸν] ὁ Ἡρόδοτος τρία ἔτη λέγει τὸν ἐνιαυτόν.

260. Τὸν ἀγχισῆρα τᾶδε] τὸν αἴτιον καὶ πλησίον αὐτὸν ποιήσαντα τᾷ πάθᾳ. λέγει δὲ τὸν Εὔρυτον.

261. Δᾳλώσειν ἔτι] πλεονάζει τὸ ἔτι.

262. Κὐχ ἡλίωσε] ὐκ ἐματαίωσεν, ὐ μάταιον εἶπε τὸ ἔπος.

Ib. Ἀλλ' ὅθ' ἁγνὸς ἦν] ὅτε ἠγνίσθη ἀπὸ τᾶ φόνᾳ, ὅ ἐστιν, ὅτι ἐπλήρωσε τὴν ὑπὲρ τᾶ φόνᾳ δᾳλείαν.

263. Στρατὸν λαβὼν ἐπακτὸν] ἤγαγεν, συμμαχικὸν, ὐκ ἴδιον.

266. Ἐφέσιον ξένον] φίλον.

268. Ἐπερρόθησε] σφοδρῶς ὕβρισεν, ἢ εἰς τὴν παιδοκτονίαν τῶν ἀπὸ Μεγάρας τέκνων, ἢ ὅτι πολλαῖς πρώην ἐμίλησε γυναιξίν, ὡς φησιν Ἀπολλόδωρος.

Ib. Ἀτηρᾷ φρενὶ] ἀπηνεῖ καὶ σκληρᾷ γνώμῃ.

269. Λέγων, χεροῖν μὲν] λέγων αὐτὸν ἡττᾶσθαι τῶν αὐτᾶ τέκνων, εἰ καὶ ἄφυκτα βέλη ἔχει.

270. Τῶν

Τῶν ὧν τέκνων λείποιτο πρὸς τόξα κρίσιν.
Φώνει δὲ δοῦλος ἀνδρὸς ὡς ἐλευθέρου
Ῥαίοιτο· δείπνοις δ' ἡνίκ' ἦν οἰνωμένος,
Ἐρρίψεν ἐκτὸς αὐτόν· ὧν ἔχων χόλον,
Ὡς ἵκετ' αὖθις Ἴφιτος Τιρυνθίαν
Πρὸς κλιτύν, ἵππους νομάδας ἐξιχνοσκοπῶν,
Τότ' ἄλλοσ' αὐτὸν ὄμμα, θατέρᾳ δὲ νῶν
Ἔχοντ' ἀπ' ἄκρας ἦκε πυργώδους πλακός.
Ἔργα δ' ἔκατι τῇδε μηνίσας ἄναξ
Ὁ τῶν ἁπάντων Ζεὺς πατὴρ Οὐλύμπιος *,
Πρατόν νιν ἐξέπεμψεν, ὠδ' ἠνέσχετο,
Ὅθ' ἕνεκ' αὐτὸν μοῦνον ἀνθρώπων δόλῳ
Ἔκτεινεν, εἰ γὰρ ἐμφανῶς ἠμύνατο,
Ζεύς τ' ἂν συνέγνω ξὺν δίκῃ χειρουμένῳ.
"Ὕβριν γὰρ ὠ σέργουσιν ὧδε δαίμονες."
Κεῖνοι δ' ὑπερχλιδῶντες ἐκ γλώσσης κακῆς,
Αὐτοὶ μὲν ᾇδε πάντες εἰσ' οἰκήτορες,

* Ald. Turn. Ὀλύμπιος.

270. Τῶν ὧν τέκνων λείποιτο πρὸς τόξα κρίσιν] τοῦτο ἰδίως. ὁ γὰρ ἠλαζονεύσατο μόνον περὶ τῶν ἑαυτοῦ παίδων· ἀλλὰ καὶ δῶρον τοξείας προθεὶς τὴν Ἰόλην νικήσαντι τῷ Ἡρακλεῖ, οὐκ ἠγώνισε. διαφωνεῖται δὲ ὁ τῶν Εὐρυτιδῶν ἀριθμός. Ἡσίοδος μὲν γὰρ τέσσαράς φησιν ἐξ Εὐρύτου καὶ Ἀντιόχης παῖδας, οὕτως, Ἣ δ' ὑποκυσσαμένη καλλίζωνος Στρατωνίκη Εὔρυτον ἐν μεγάροισιν ἐγείνατο φίλτατον υἱόν. τοῦ δ' υἱεῖς ἐγένοντο Δηΐων τε, Κλύτιός τε, Τοξεύς τ' ἀντίθεος, ἠδ' Ἴφιτος ὄζος Ἄρηος. Τοὺς δὲ μέθ' ὁπλοτάτην τέκετο ξανθὴν Ἰόλειαν Ἀντιόχη κρείσσα, παλαιὸν γένος Αὐτολύκοιο. Κρέσφιλος δὲ δύο· Ἀριστοκράτης δὲ τρεῖς, Τοξέα, Κλύτιον, Δηΐονα.

271. Ὡς ἐλευθέρου] λείπει ἡ ὑπὸ ὡς ὑπὸ ἐλευθέρου ἀνδρὸς ὑβρίζοιτο. λέγει δὲ τοῦ Εὐρυσθέως.

273. Ἐρρίψεν ἐκτὸς αὐτόν] τῆς οἰκίας αὐτὸν ἀπώσατο.

Ib. Ὧν ἔχων χόλον] ὑπὲρ δὴ τούτων (φησὶν) ὀργιζόμενος ὁ Ἡρακλῆς ἐφόνευσε τὸν Ἴφιτον εἰς τὰ τῆς Τιρυνθίας ὄρη παραγενόμενον διὰ τὴν τῶν ἵππων ἀναζήτησιν.

276. Τότ' ἄλλοσ' αὐτὸν ὄμμα] ἀλλαχόσε τὸν νοῦν ἔχοντα, καὶ ὡς δεινὸν πεισθεὶς προσδοκῶντα, ἀπὸ ὥρας ἐδίσκευσεν.

278. Ἔργα δ' ἔκατι] τοῦ φόνου.

280. Οὐδ' ἠνέσχετο] οὐχ ὑπήνεγκεν αὐτῷ τὴν μιαιφονίαν, ὅτι τὰς ἄλλας αὐτοῦ σεμνὰς πράξεις διὰ ταύτης κατήσχυνεν.

284. Ὕβριν γὰρ ὠ σέργουσιν] τὴν ἀδικίαν. οἷον, ὠδ' αὐτὸ τὸ θεῖον ὑβριζόμενον καρτεροῦ, ὃ λίαν ἐστὶν ἀνεχόμενον.

285. Κεῖνοι δ' ὑπερχλιδῶντες] οἱ παῖδες τοῦ Εὐρύτου ὑπερφάνως λοιδορησάμενοι τῷ Ἡρακλεῖ

Πόλις δὲ δέλη· τάσδε δ' ἅσπερ εἰσορᾷς,
Ἐξ ὀλβίων ἄζηλον εὑρέσαι βίον,
Χωρεῖσι πρός σε. Ταῦτα γὰρ πόσις τε σὸς
Ἐφεῖτ'· ἐγὼ δὲ πιστὸς ὢν κείνῳ, τελῶ.
Αὐτὸν δ' ἐκεῖνον, εὖτ' ἂν ἁγνὰ θύματα
Ῥέξῃ πατρῴῳ Ζηνὶ τῆς ἁλώσεως,
Φρόνει νιν ὡς ἥξοντα· τοῦτο γὰρ λόγος
Πολλοῖς καλῶς λεχθέντος, ἥδιον κλύειν.
ΧΟΡ. Ἄνασσα, νῦν σοι τέρψις ἐμφανὴς κυρεῖ,
Τῶν μὲν παρόντων, τῶν δὲ πεπυσμένη λόγῳ *.
ΔΗΙ. Πῶς δ' οὐκ ἐγὼ χαίροιμ' ἂν ἀνδρὸς εὐτυχῆ
Κλύουσα πρᾶξιν τήνδε πανδίκῳ φρενί;
Πολλὴ δ' ἀνάγκη † τῇδε τοῦτο συντρέχειν.
Ὅμως δ' ἔνεσι τοῖσιν εὖ σκοπουμένοις
Ταρβεῖν τὸν εὖ πράσσοντα μὴ σφαλῇ ποτέ.
Ἐμοὶ γὰρ οἶκτος δεινὸς εἰσέβη, φίλαι,
Ταύτας ὁρώσῃ δυσπότμους ἐπὶ ξένης
Χώρας ἀοίκους ἀπάτορᾶς τ' ἀλωμένας·
Αἳ πρὶν μὲν ἦσαν ἐξ ἐλευθέρων ἴσως
Ἀνδρῶν, τανῦν δὲ δοῦλον ἴσχουσιν βίον.
Ὦ Ζεῦ τροπαῖε, μήποτ' εἰσίδοιμί σε
Πρὸς τοὐμὸν ἔτω σπέρμα χωρήσαντά ποι,

* Turn. in marg. λόγων. † Ald. Πολλὴ 'σ' ἀνάγκη.

ἀνηρέθησαν, ὑπερεντρυφήσαντες τῇ καθ' Ἡρακλέους λοιδορίᾳ.

288. Ἄζηλον] κακοδαίμονα, ὃν οὐκ ἄν τις ζηλώσειεν. Ὅμηρος Ἀμέγαρτε συζώτα.

290. Ἐφεῖτ'] ἐνετείλατο.

291. Αὐτὸν δ' ἐκεῖνον] τὸ ἐξῆς, αὐτὸν φρόνει ἥξοντα. τοῦτέστι, προσδόκα αὐτὸν ἥξοντα ὅταν διὰ τῆς θυσίας καθάρῃ ἑαυτὸν ἀπὸ τῆ φόνε.

295. Νῦν σοι τέρψις] ἀντὶ τοῦ, ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ καθ' ὃν ἀπαγγέλλει τὰ χρησά. ἢ, κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον.

300. Ὅμως δ' ἔνεσι] γνωμολογεῖ ὁρῶσα τὰς αἰχμαλώτους, καί φησι, τοῦτ' ἔστιν ἀνδρὸς ἐμφρονος, ὅταν καλῶς πράσσῃ τις ἐλπίζειν καὶ κακά.

307. Ὦ Ζεῦ τροπαῖε] ἀποτρεπτικὲ, ἀλεξίκακε. ἱκετεύει τὸν Δία μὴ παθεῖν παραπλήσια ταῖς αἰχμαλώτοισι τὰ τέκνα αὐτῆς.

309. Τῆσδε

Μηδ' εἴ τι δράσεις, τῆσδέ γε ζώσης ἔτι.
Οὕτως ἐγὼ δέδοικα τάσδ' ὁρωμένη.
Ὦ δυστάλαινα, τίς ποτ' εἶ νεανίδων,
Ἀνανδρος, ἢ τεκοῦσα *; πρὸς μὲν γὰρ φύσιν,
Πάντων ἄπειρος τῶνδε, γενναία δέ τις.
Λίχα, τίνος ποτ' ἐσὶν ἡ ξένη βροτῶν,
Τίς δ' ἡ τεκοῦσα †, τίς δ' ὁ φιτύσας πατὴρ,
Ἔξειπ'· ἐπεί νιν τῶνδε πλεῖσον ὤκτισα,
Βλέπουσ', ὅσῳπερ καὶ φρονεῖν οἶδεν μόνη.
ΛΙΧ. Τίδ' οἶδ' ἐγώ; τίδ' ἄν με καὶ κρίνοις; ἴσως
Γέννημα τῶν ἐκεῖθεν ὧν ἐν ὑσάτοις.
ΔΗΙ. Μὴ τῶν τυράννων Εὐρύτου σπορά τις ἦν;
ΛΙΧ. Οὐκ οἶδα· καὶ γὰρ οὐδ' ἀνισόρουν μακράν.
ΔΗΙ. Οὐδ' ὄνομα πρός του τῶν ξυνεμπόρων ἔχεις;
ΛΙΧ. Ἥκιστα· σιγῇ τοὐμὸν ἔργον ἤνυτον.
ΔΗΙ. Εἶπ', ὦ τάλαιν', ἀλλ' ἡμὶν ἐκ σαυτῆς· ἐπεὶ
Καὶ ξυμφορά τις μὴ εἰδέναι σέγ' ἥτις εἶ.
ΛΙΧ. Οὔτ' ἄρα τῷ γε πρόσθεν οὐδὲν ἐξίσου
Χρόνῳ διοίσει γλῶσσαν, ἥτις οὐδαμᾶ

* Ald. τικνῦσα. † Ald. Τίς ἡ τικοῦσα.

309. Τῆσδέ γε ζώσης] δικτικῶς, ἀντὶ τῆ ἐμοῦ. ὁ δὲ νῦς, εἰ καὶ μέλλεις τι δρᾶν κατὰ τῶν ἐμῶν παίδων, τοῦτο ἐμοῦ ζώσης ἀνακαλοῦ.

312. Ἀνανδρος, ἢ τεκοῦσα] τίκνα ἔχουσα. ὅπερ Καλλίμαχός φησι παιδοῦσα.

Ib. Πρὸς μὲν γὰρ φύσιν] ὅσον μὲν ἐκ τῆς ἡλικίας καὶ φύσεως τῶν σωμάτων ςοχάζεσθαι, ἄπειρος εἶ τῶν ἐκ τοῦ γάμου προςιγνομένων, ἔοικας δὲ ὅμως τις εἶναι εὐγενής.

319. Γέννημα τῶν ἐκεῖθεν ὧν ἐν ὑσάτοις] ὧν ταῖς ἀπορριμέναις καὶ εὐτελέσι τεταγμένη, ἀλλὰ δῆλον ὅτι προὔχουσα τῶν ἐν εὐγενείᾳ.

321. Οὐκ οἶδα] καλῶς ὁ Λίχας διὰ τὸ ὕποπτον, οὐδὲ τὸ γένος αὐτῆς ὁμολόγησεν εἰδέναι.

Ib. Οὐδ' ἀνισόρουν μακράν] ἐπολυπραγμόνουν, περιεργαζόμην. μακρὰν δὲ, ἐπὶ πολύ.

322. Τῶν ξυνεμπόρων] τῶν ξυναιχμαλατίδων. τὸ δὲ ἔχεις ἀντὶ τοῦ ἔγνως.

323. Ἥνυτον] Ἀττικῶς, ἀντὶ τοῦ ἤνυον.

324. Ἐκ σαυτῆς] ἀπὸ σαυτῆς (φησὶν) εἶπε, καὶ μὴ ὡς ἀφ' ἡμῶν ἀναγκαζομένη. συμφορὰ γάρ ἐσι τὸ μὴ γιγνώσκεσθαί σε ἥτις τυγχάνεις. τοῦτο δέ φησιν ὡς μέλλουσα αὐτῇ δικαίως χρήσασθαι εἰ γνοίη τὰ κατ' αὐτήν.

326. Οὔτ' ἄρα τῷ γε πρόσθεν] ἐὰν εἰδομένη σε φθίγξηται, κατ' ὀφθὲν ἄρα ἐξ ἴσου τῷ πρόσθεν

Προὔφηνεν ἔτε μεῖζον᾽, ἔτ᾽ ἐλάσσονα·
Ἀλλ᾽ αἰὲν ὠδίνουσα συμφορᾶς βάρος,
Δακρυῤῥόει δύστηνος, ἐξότε πάτραν
Διήνεμον λέλοιπεν· ἡ δέ τοι τύχη,
Κακὴ μὲν αὐτῇ γ᾽, ἀλλὰ συγγνώμην ἔχει.

ΔΗΙ. Ἡδ᾽ ἔν ἐάσθω, καὶ πορευέσθω ςέγας
Οὕτως ὅπως ἥδιςα· μηδὲ πρὸς κακοῖς
Τοῖς ἔςι λύπην πρός γ᾽ ἐμὲ λύπης * λάβοι·
Ἅλις γὰρ ἡ παροῦσα· πρὸς δὲ δώματα
Χωρῶμεν ἤδη πάντες· ὡς σύ θ᾽ οἵ θέλεις
Σπεύδῃς †, ἐγώ τε ‡ τἄνδον ἐξαρκῆ τιθῶ.

ΑΓΓ. Αὐτὲ γε πρῶτον βαιὸν ἀμμείναςᾰ, ὅπως
Μάθῃς ἄνευ τῶνδ᾽, ὅς τινάς γ᾽ ἄγεις ἔσω·
Ὧν τ᾽ ἐδὲν εἰςήκουσας, ἐκμάθῃς ἃ δεῖ §
Τέτων ἔχω γὰρ πάντ᾽ ἐπιςήμην ἐγώ.

ΔΗΙ. Τίδ᾽; ἐςί τε με τήνδ᾽ ἐφίςασαι βάσιν;

ΑΓΓ. Σταθεῖσ᾽ ἄκουσον· καὶ γὰρ ἐδὲ τὸν πάρος
Μῦθον μάτην ἤκουσας, ἐδὲ νῦν δοκῶ.

ΔΗΙ. Πότερον ἐκείνους δῆτα δεῦρ᾽ αὖθις πάλιν

* Turn. in marg. λοιπὴν πρός γ᾽ ἐμοὶ λύπην.

† Turn. in marg. σπεύδεις. ‡ Ald. ἐγὼ δὲ. § Ald. ἐκμάθῃς γ᾽ ἃ δεῖ.

πρόσθεν χρόνῳ προκομίσειεν αὐτῆς τὴν γλῶτταν. τὸν γὰρ πρὸ τότε χρόνον ἐσιώπα, καὶ ἐδὲν πρὸς ἐμὲ τῶν καθ᾽ ἑαυτὴν ἐδήμοσίευσεν, ἔτε μικρὸν ἔτε μέγα παντελῶς.

Ib. Ἄλλως· Οὔτ᾽ ἄρα τό γε] ὡς ἐκ ἐλάλησε πρώην, ἐδὲ τῦν λαλήσει.

329. Ἀλλ᾽ αἰὲν ὠδίνουσα] καταπονεμένη.

331. Διήνεμον] ἔρημον. ὑψηλήν. ἣν Ὅμηρος ἠνεμόεσσαν φησίν.

Ib. Ἡ δέ τοι τύχη] αὐτὴ δὴ ἡ τύχη (φησὶ) καθ᾽ ἣν σιωπᾷ, ἐπιλαβὴς μὲν αὐτῆς ἐςι, καθ᾽ ὃ δ᾽ ἀ τυγχάνει τῆς παρὰ σοῦ δυζυτυχοῦσα, ὅμως δὲ συγγνώμην ἔχει.

333. Ἡδ᾽ ἔν ἐάσθω] μὴ ἀναγκαζέσθω λέγειν (φησὶν) ἀλλὰ πραττέτω ἅσπερ αὐτῇ φίλον, ἵνα μὴ δόξωμεν αὐτὴν λυπεῖν.

339. Αὐτὲ γε πρῶτον βαιὸν] ὁ προευαγγελισάμενος κατέχει αὐτὴν, ἵνα εἴπῃ περὶ ὧν ἤκουσε παρὰ τοῦ Λίχα ἐκ τῷ προαστίῳ λέγοντος.

340. Οὕς τινάς γ᾽ ἄγεις] ἄγεις ἀντὶ τοῦ ἔπεμψας. ἦσαν δὲ καὶ ἄρσενες μετὰ τῶν αἰχμαλώτων.

341. Ὧν τ᾽ ἐδὲν εἰςήκουσας] περὶ τέτων καὶ πάντων πρεσήκει σε μαθεῖν. τέτων γὰρ ἔχω τὴν γνῶσιν.

343. Τῆ με τήνδ᾽ ἐφίςασαι βάσιν] τίνος ἕνεκεν τὴν πορίαν καὶ τὴν εἴσοδον ἰσῇς καὶ κωλύεις;

348. Σοὶ

Καλῶμεν, ἤ μοι ταῖσδέ τ' ἐξειπεῖν θέλεις;
ΑΓΓ. Σοὶ ταῖσδέ τ' ὐδὲν εἴργεται· τάτυς δ' ἔα.
ΔΗΙ. Καὶ δὴ βεβᾶσι, χ' ὡ λόγος σημαινέτω.
ΑΓΓ. Ἀνὴρ ὅδ' ὐδὲν ὧν ἔλεξεν ἀρτίως,
Φώνει δίκης ἐς ὀρθόν· ἀλλ' ἢ νῦν κακὸς,
Ἢ πρόσθεν ἦ δίκαιος ἄγγελος παρῆν.
ΔΗΙ. Τί φῄς; σαφῶς μοι φράζε πᾶν ὅσον νοεῖς.
Ἃ μὲν γὰρ ἐξείρηκας, ἄγνοιά μ' ἔχει.
ΑΓΓ. Τάτυ λέγοντος τἀνδρὸς, εἰσήκυσ' ἐγὼ
Πολλῶν παρόντων μαρτύρων, ὡς τῆς κόρης
Ταύτης ἕκατι κεῖνος Εὔρυτόν θ' ἕλοι,
Τήν θ' ὑψίπυργον Οἰχαλίαν· Ἔρως δέ νιν
Μόνος θεῶν θέλξειεν αἰχμάσαι τάδε·
Οὐ τὰ 'πὶ Λυδοῖς, ὐδ' ἐπ' Ὀμφάλῃ πόνων
Λατρεύματ', ὐδ' ὁ ῥιπτὸς Ἰφίτυ μόρος,
Ὃν νῦν παρώσας ὕστος, ἔμπαλιν λέγει·
Ἀλλ' ἡνίκ' ἐκ ἔπειθε τὸν φυτοσπόρον

348. Σοὶ ταῖσδέ τ' ὐδὲν] ὐδὲν (φησὶ) τάτων ὕτε πρός σε ὕτε πρὸς ταύτας ἀπόῤῥητον. τάτυς δὲ, ἤγαν τὰς αἰχμαλώτυς καὶ τὰς ἅμα δύντας ἄρσενας, ἢ τὰς περὶ τὸν Λίχαν.

351. Φώνει δίκης ἐς ὀρθὸν] ἀντὶ τᾶ, ἐφώνει δικαίως καὶ μετ' ἀληθείας.

Ib. Ἀλλ' ἢ νῦν κακὸς] ἀντὶ τᾶ, ἢ τὰ πρότερον ἦ τὰ νῦν ψεύδεται.

354. Ἀγνοίᾳ μ' ἔχει] ἀγνοίᾳ χρὴ γράφειν ἐπὶ δοτικῆς διὰ τὸ μέτρον, καὶ ὐκ ἀγνοια· καὶ συντάσσυν ὕτως, ἐν ἀγνοίᾳ με ἔχει ἅπερ εἴρηκας, τυτέστιν, ἅπερ εἴρηκας αἴτιά ἐστι τᾶ εἶναί ἐμὲ ἐν ἀγνοίᾳ διὰ τὸ ἀσαφῶς εἰρῆσθαι. ἐπεὶ γὰρ ὐκ ἔσχον τὴν τάτων γνῶσιν, τρόπον δή τινα αὐτά με κατέχει ἐν τῇ ἀγνοίᾳ.

356. Ὡς τῆς κόρης] τῆς Ἰόλης.

357. Εὔρυτόν θ' ἕλοι] ἑλόντ' εἴη. εἰ δὲ ὑφ' ἕν, θέλοι ἄν.

358. Τήν θ' ὑψίπυργον Οἰχαλίαν] Φερεκύδης φησὶν ὕτω, μετὰ δὲ τὸν ἀγῶνα Ἡρακλῆς αφικνεῖται πρὸς Εὔρυτον τὸν Μέλανος τᾶ Ἀρκεσιλάᾳ εἰς τὴν Οἰχαλίαν· ὠκεῖτο δὲ αὕτη ἐν Θέλῃ τῆς Ἀρκαδίας, καὶ ἦτει τὴν θυγατέρα Ἴτλῳ γυναῖκα. τᾶ δὲ μὴ διδόντος, Ἡρακλῆς εἶλε τὴν Οἰχαλίαν, καὶ τὰς υἱὰς ἀπέκτεινεν. Ἶφιτος δὲ ἔφυγεν εἰς Εὔβοιαν. Μενεκράτης δὲ ὕτω λέγει· Ἡρακλέα εἰς ἐπιθυμίαν Ἰόλης αφικέσθαι τῆς Εὐρύτυ. τὸν δὲ μὴ θέλειν διδόναι. ἦρα τε γὰρ αὐτῆς καὶ μάγυσθαι ἔμελλε τῇ θυγατρὶ, εἰ μὴ Αργεῖοι ἐξῆλθον εἰς τὴν Εὔβοιαν.

359. Θέλξειεν] πεπεικὼς εἶεν.

Ib. Αἰχμάσαι τάδε] καταπαίξασθαι τῇ αἰχμῇ. ὅ ἐστι, διὰ πολέμυ κατορθῶσαι.

362. Ὃν νῦν παρώσας] τὸν ἔρωτα αὐτῆς ἀπωσάμενος καὶ παραπιμπλάμενος, ταναντία εἶπεν ὁ Λίχας.

364. Κρύψιν

Τὴν παῖδα δοῦναι, κρύφιον ὡς ἔχοι λέχος,
Ἔγκλημα μικρὸν αἰτίαν θ' ἑτοιμάσας,
Ἐπισρατεύει πατρίδα τὴν ταύτης· ἐν ᾗ
Τὸν Εὔρυτον τῶνδ' εἶπε δεσπόζειν θρόνων,
Κτείνει τ' ἄνακτα πατέρα τῆσδε, καὶ πόλιν
Ἔπερσε· καὶ νῦν (ὡς ὁρᾷς) ἥκει δόμους
Ὡς τάσδε * πέμπων, ἐκ ἀφροντίσως, γύναι,
Οὐδ' ὥστε δέλην· μηδὲ προσδόκα τάδε †·
Οὐδ' εἰκὸς, εἴπερ ἐντεθέρμανται πάθῳ.
Ἔδοξεν ἔν μοι πρός σε δηλῶσαι τὸ πᾶν,
Δέσποιν', ὃ τῆδε τυγχάνω μαθὼν πάρα.
Καὶ ταῦτα πολλοὶ πρὸς μέσῃ Τραχινίων
Ἀγορᾷ συνεξήκουον ὡσαύτως ἐμοὶ,
Ὥστ' ἐξελέγχειν· εἰ δὲ μὴ λέγω φίλα,
Οὐχ ἥδομαι, τὸ δ' ὀρθὸν ἐξείρηχ' ὅμως.

ΔΗΙ. Οἴμοι τάλαινα, πῇ ποτ' εἰμὶ πράγματος;
Τίν' εἰσδέδεγμαι πημονὴν ὑπόσεγον,
Λαθραῖον; ὦ δύστηνος, ἆρ' ἀνώνυμος
Πέφυκεν, ὥσπερ ἔ 'πάγων διώμνυτο;
Ἦ καὶ τὰ λαμπρὰ, καὶ κατ' ὄμμα, καὶ φύσιν;

* Turn. Ὡς τάσδε. † Ald. τόδε.

364. Κρύφιον ὡς ἔχοι λέχος] ἤγεν λαθραῖον, μὴ εἰδυίας σᾶ, ἀλλ' ἵνα ὡς παλλακίδα αὐτὴν ἔχοι.

366. Ἐν ᾗ] τῇ Οἰχαλίᾳ, τῇ πατρίδι τῆς Ἰόλης.

369. Καὶ νῦν, ὡς ὁρᾷς] ἀντὶ τοῦ ὡς ἀκούεις. ἥκει δὲ ἀντὶ τοῦ ἐλεύσεται ὅσον οὔπω. διὰ δὲ τούτων τὴν ταχεῖαν αὐτοῦ ἄφιξιν ἐπαγγέλλεται.

370. Οὐκ ἀφροντίσως] ἀντὶ τοῦ οὐχ ὡς ἔτυχεν, ἀλλὰ διὰ πολλῆς φροντίδος ἔχων αὐτὴν καὶ ἀγαπῶν.

371. Μηδὲ προσδόκα τόδε] τὸ ἐν βουλῆς μέρει ἔχειν αὐτήν.

372. Ἐντεθέρμανται] ἐκκέκαυται.

375. Καὶ ταῦτα] οἷον, τοσοῦτοι ἦκουσαν ταῦτα ὥστε καὶ ἐξελέγχειν αὐτὸν εἰ ἀρνήσοιτο· ἐ γὰρ εἶχον ἂν λέγειν· κατ' αὐτοῦ τι, εἰ μὴ καὶ μαρτύρων ὑπόρουν.

376. Ἀγορᾷ] ἀθροίσματι.

378. Οὐχ ἥδομαι] λυποῦμαι μὲν (φησὶν) ἐκ εἰπεῖν σοι τὰ κεχαρισμένα, ἀλλ' ὅμως ἀληθῆ εἰσὶν ἅπερ εἴρηκα.

381. Ἆρ' ἀνώνυμος πέφυκεν] ἆρα ἄσημος ἔτως ἐστὶ καὶ δυσγενὴς, ὡς μηδὲ τὸ ὄνομα αὐτῆς γιγνώσκεσθαι;

383. Ἦ καὶ τὰ λαμπρὰ] ταῦτα τὸ τοῦ ἀγγέλου πρόσωπον φησί. τὸ δὲ κατ' ὄμμα καὶ φύσιν,

ΑΓΓ. Πατρὸς μὲν οὖσα γένεσιν Εὐρύτου ποτὲ,
Ἰόλη καλεῖτο· τῆς ἐκεῖνος οὐδαμᾶ
Βλάσας ἐφώνει δῆθεν οὐδὲν ἰσορῶν.
ΧΟΡ. Ὅλοιντο μήτοι* πάντες οἱ κακοὶ, τὰ δὲ
Λαθραῖ' ὃς ἀσκεῖ μὴ πρέπουθ' αὑτῷ† κακά.
ΔΗΙ. Τί χρὴ ποιεῖν, γυναῖκες; ὡς ἐγὼ λόγοις
Τοῖς νῦν παροῦσιν ἐκπεπληγμένη κυρῶ.
ΧΟΡ. Πεύθου μολοῦσα τἀνδρός· ὡς τάχ' ἂν σαφῆ
Λέξειεν, εἴ μιν πρὸς βίαν κρίνειν θέλοις.
ΔΗΙ. Ἀλλ' εἶμι· καὶ γὰρ οὐκ ἄπο γνώμης λέγεις.
ΧΟΡ. Ἡμεῖς δὲ προσμένωμεν; ἢ τί χρὴ ποιεῖν;
ΔΗΙ. Μίμν', ὡς ὁδ' ἀνὴρ, ἐκ ἐμῶν ὑπ' ἀγγέλων,
Ἀλλ' αὐτόκλητος ἐκ δόμων πορεύεται.
ΛΙΧ. Τί χρὴ, γύναι, μολόντά‡ μ' Ἡρακλεῖ λέγειν,
Δίδαξον· ὡς ἔρποντος εἰσορᾷς ἐμέ.
ΔΗΙ. Ὡς ἐκ τραχείας§, σὺν χρόνῳ βραδεῖ μολὼν,
Αἴσσεις‖, πρὶν ἡμᾶς καὶ νεώσασθαι λόγους;
ΛΙΧ. Ἀλλ' εἴ τι χρῄζεις ἱσορεῖν, πάρειμ' ἐγώ.
ΔΗΙ. Ἦ καὶ τὸ πιστὸν τῆς ἀληθείας νέμεις;

* Ald. μήτι. † Ald. αὐτῷ. ‡ Ald. μολοῦντα.
§ Turn. in marg. ταχίας. ‖ Turn. in marg. αἴσσεις. Ald. ἄσσεις.

φύσιν, ἀντὶ τοῦ, εὐπρεπὴς τὴν ὄψιν καὶ τὸ πᾶν σῶμα· ἢ ἀντὶ τοῦ, ἄρα τῇ θέᾳ καὶ τὸ γένος ἐφάμιλλον.

386. Βλάσας] τὰς γονεῖς ἀφ' ὧν ἐβλάστησεν.

Ib. Δῆθεν] προσποιούμενος μηδένα ἠρωτηκέναι μηδὲ ἐγνωκέναι.

387. Ὅλοιντο μή τοι πάντες] ὄλοιντο μὴ πάντες οἱ ἄνθρωποι, ἀλλ' οἱ κακοὶ καὶ ὅσοι μηχανῶνται λάθρα, καὶ κακύζουσι λόγους ἑαυτοῖς συντιθέασιν.

393. Οὐκ ἄπο γνώμης] ἀλλ' ἀρεσά. οὐκ ἄνευ συνέσεως. ἤγουν, κάμοὶ ἀρέσκει.

394. Ἡμεῖς] κατ' ἐρώτησιν.

396. Αὐτόκλητος] αὐτόματος.

398. Ὡς ἔρποντος εἰσορᾷς ἐμέ] ὁρᾷς γάρ με ἕρποντα καὶ σπεύδοντα πρὸς τὸν Ἡρακλέα. ἔστι δὲ ὅμοιον τῷ κατεάγη τῆς κεφαλῆς.

Ib. Δίδαξον· ὡς ἔρποντος] τοῦτο μᾶλλον ὅμοιόν ἐστιν· ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, τῷ φράσον, ὡς ὄντος γε μὴ βαδιστικοῦ, παρ' Ἀριστοφάνει.

400. Αἴσσεις] ἀντὶ τοῦ αἴσσεις.

Ib. Καὶ νεώσασθαι] ἀνακαινίσθαι καὶ αὖθις ὁμιλῆσαι ἀκριβῶς ἐκ νέου. Ἢ ὥστε, πρὶν ἡμῖν καινοτέρους ἀνακοινώσασθαι.

Ib. Αἴσσεις] συνίζησις.

ΛΙΧ. Ἴσω μέγας Ζεὺς, ὧν γ' ἂν ἐξειδὼς κυρῶ.
ΔΗΙ. Τίς ἡ γυνὴ δῆτ' ἐστὶν, ἣν ἥκεις ἄγων;
ΛΙΧ. Εὐβοιΐς· ὧν δ' ἔβλασεν, οὐκ ἔχω λέγειν.
ΔΗΙ. Οὗτος, βλέφ' ὧδε· πρὸς τίν' ἐννέπειν δοκεῖς;
ΛΙΧ. Σὺ δ' εἰς τί δή με τοῦτ' ἐρωτήσας ἔχεις;
ΔΗΙ. Τόλμησον εἰπεῖν, εἰ φρονεῖς ἅ σ' * ἰσορῶ.
ΛΙΧ. Πρὸς τὴν κρατοῦσαν Δηϊάνειραν Οἰνέως
Κόρην, δάμαρτά θ' Ἡρακλέους, (εἰ μὴ κυρῶ
Λεύσσων μάταια,) δεσπότιν τε τὴν ἐμήν.
ΔΗΙ. Τοῦτ' αὖτ' ἔχρῃζον τοῦτό σε μαθεῖν· λέγεις
Δέσποιναν εἶναι τήνδε σήν;
ΛΙΧ. Δίκαια γάρ.
ΔΗΙ. Τί δῆτα, ποίαν ἀξιοῖς δοῦναι δίκην,
Ἢν εὑρεθῇς ἐς τήνδε μὴ δίκαιος ὤν;
ΛΙΧ. Πῶς μὴ δίκαιος; τί ποτε ποικίλας † ἔχεις;
ΔΗΙ. Οὐδέν· σὺ μέντοι κάρτα τοῦτο δρῶν κυρεῖς.
ΛΙΧ. Ἄπειμι· μῶρος δ' ἦν πάλαι κλύων σέθεν.
ΔΗΙ. Οὔ πρίν γ' ἂν εἴπῃς ἱσορέμενος βραχύ.
ΛΙΧ. Λέγ' εἴ τι χρῄζεις· καὶ γὰρ ὁ σιγηλὸς εἶ.
ΔΗΙ. Τὴν αἰχμάλωτον, ἣν ἔπεμψας ἐς δόμους,

* Ald. ὅ σ'. † Ald. ποικίλλασ'.

403. Ἴσω μέγας Ζεὺς] ὅτι περὶ ὧν οἶδα ἀκριβῶς σοι διηγήσομαι.

405. Ὧν δ' ἔβλασεν] ἀντὶ τοῦ ὑπό τίνος ἐτέχθη.

406. Οὗτος βλέφ' ὧδε] ὡς εἰκὸς, κάτω νένευκεν ὁ Λίχας. κατασχοῦσα ἓν αὐτὸν τῆς χειρὸς, φησὶν, Ἀπόβλεψον εἰς ἐμέ. ὁ δὲ, ἀναπεύσας ἔφη, Πρὸς τίνα γὰρ νομίζεις λέγειν;

Ιb. Ἄλλως· Πρὸς τίν' ἐννέπειν δοκεῖς] ὅτι πρὸς βασιλίδα· τὸ δὲ χ, ὅτι τὸ ὧδε τοπικόν ἐστι.

408. Τόλμησον εἰπεῖν] καλῶς τὸ τόλμησον, εἰς ἀποδειλιῶντος εἰπεῖν διὰ τὸν δεσπότην.

411. Δεσπότιν τε τὴν ἐμὴν] τοῦτο πρὸς τὸ, πρὸς τίν' ἐννέπειν δοκεῖς;

414. Δίκαια γὰρ] ἀντὶ τοῦ ἀληθῆ.

416. Ἐς τήνδε μὴ δίκαιος ὤν] δικτικῶς, εἰς τήνδε μὴ ἀληθεύων.

417. Τί ποτε ποικίλας' ἔχεις] τί πεπανούργηκας κατ' ἐμοῦ; τί ἐμηχανήσω, ἢ ἐβουλεύσω.

419. Κλύων σέθεν] εἰκῇ ὁμιλοῦσης δηλονότι.

421. Καὶ γὰρ ὁ σιγηλὸς εἶ] ἀντὶ τοῦ σιγηλή. ὁ σιωπᾷς (φησὶ] πρὶν ἂν πολλὰ φλυαρίσῃς εἰς ἡμᾶς. ἢ πρὶν ἂν μάθῃς ὅ, τι βάλει.

425. Οὐκοῦν

Κάτοισθα δήπου;

ΛΙΧ. Φημί· πρὸς τί δ' ἱστορεῖς;

ΔΗΙ. Οὐκοῦν σὺ ταύτην, ἣν ὑπ' ἀγνοίας ὁρᾷς,
Ἰόλην ἔφασκες Εὐρύτου σπορὰν ἄγειν;

ΛΙΧ. Ποίοις ἐν ἀνθρώποισι; τίς πόθεν μολὼν
Σοὶ μαρτυρήσει ταῦτ' ἐμοῦ κλύειν παρών;

ΔΗΙ. Πολλοῖσιν ἀζῶν· ἐν μέσῃ Τραχινίων
Ἀγορᾷ πολύς σου ταῦτά γ' εἰσήκουσ' ὄχλος.

ΛΙΧ. Ναί·
Κλύειν γ' ἔφασκον· ταυτὸ δ' οὐχὶ γίνεται
Δόκησιν εἰπεῖν, κἀξακριβῶσαι λόγον.

ΔΗΙ. Ποίαν δόκησιν; οὐκ ἐπώμοτος λέγων
Δάμαρτ' ἔφασκες Ἡρακλεῖ ταύτην ἄγειν;

ΛΙΧ. Ἐγὼ δάμαρτα; πρὸς θεῶν φράσον, φίλη
Δέσποινα, τόνδε, τίς ποτ' ἐστὶν ὁ ξένος.

ΔΗΙ. Ὅς σε παρὼν ἤκουσεν ὡς ταύτης πόθῳ
Πόλις δαμείη πᾶσα, κοὐχ ἡ Λυδία
Πέρσειεν αὐτὴν, ἀλλ' ὁ τῆσδ' ἔρως φανείς.

ΛΙΧ. Ἄνθρωπος, ὦ δέσποιν', ἐπισήτω*. "τὸ γὰρ
"Νοσοῦντι ληρεῖν, ἀνδρὸς οὐχὶ σώφρονος."

* Ald. ἀποσήτω.

425. Οὐκοῦν σὺ ταύτην] οὐ σὺ (φησὶ) ταύτην, ἣν προεποιοῦ ἀγνοεῖν, ἔλεγες εἶναι Ἰόλην.

432. Ταυτὸ δ' οὐχὶ γίνεται] οὐ ταυτόν ἐστι δόκησις καὶ ἀληθὴς λόγος. Θέλει δὲ εἰπεῖν ὅτι κἀγὼ ἤκουσα.

441. Ἀποσήτω] περισσὴ ἡ ἀπὸ τῆ γράφεται παρασήτω, ἤγουν ὁ ἄνθρωπος σήτω παρελθὼν εἰς μέσον ὁ διελέγχων με.

Ib. Ἄνθρωπος, ὦ δέσποιν'] ὁ ἄνθρωπος, (φησὶν,) ὦ δέσποινα, ἐπισήτω, ἤγουν παρελθὼν σήτω εἰς μέσον ὁ διελέγχων με. οἱ δὲ ἀποσήτω, γράφοντες, οὐκ οἶδα τίνι λόγῳ τοῦτο γράφουσι.

Ib. Τὸ γὰρ νοσοῦντι ληρεῖν] καθολικῶς τὸν λόγον ἐπήγαγεν, ἵνα μὴ δόξῃ αὐτὸν διελέγχειν. καὶ ἀρσενικῶς προφέρει, λέγων, τὸ συμφλυαρεῖν τῷ νοσοῦντι καὶ οἷον μαινομένῳ, ἀνδρὸς ἐστιν οὐχὶ σώφρονος. προστήτω οὖν ὁ ἄνθρωπος. οὐ γὰρ φιλονεικήσω πρὸς αὐτόν.

Ib. Τὸ γὰρ] γνωμικὸν.

442. Νοσοῦντι] ἀντὶ τῇ νοσούσῃ ὑπὸ ζηλοτυπίας· ἀρσενικῶς δὲ εἶπεν. ἢ καθόλου ὁ λόγος ὡς μὴ δόξῃ αὐτὴν διελέγχειν. ὅτω· τὸ γὰρ μαινομένῳ συμφλυαρεῖν, ἀνδρός ἐστιν οὐ σώφρονος. προστήτω οὖν (φησὶν) ὁ ἄνθρωπος. οὐ γὰρ φιλονεικήσω πρὸς αὐτόν. Ληρεῖν ἀντὶ τῇ φλυαρεῖν καὶ ἀβουλισχεῖν.

ΔΗΙ. Μὴ πρὸς σὺ τῦ κατ' ἄκρον Οἰταῖον νάπος
Διὸς καταστράπτοντος ἐκκλέψῃς λόγον.
Οὐ γὰρ γυναικὶ τὰς λόγως ἐρεῖς κακῇ,
Οὐδ' ἥτις ἐ κάτοιδε τἀνθρώπων, ὅτι
Χαίρειν πέφυκεν ἐχὶ τοῖς αὐτοῖς ἀεί.
" Ἔρωτι μέν νυν ὅστις ἀντανίσαται,
" Πύκτης ὅπως ἐς χεῖρας, ἐ καλῶς φρονεῖ.
" Οὗτος γὰρ ἄρχει καὶ θεῶν, ὅπως θέλει,
" Κἀμῦ γε· πῶς δ' ἔ χ', ἀτέρας, οἵας γ' ἐμῦ;"
Ὡς εἶτι τῷ μῷ τἀνδρὶ τῇδε τῇ νόσῳ
Ληφθέντι μεμπτὸς εἶμι, κάρτα μαίνομαι·
Ἢ τῇδε τῇ γυναικὶ τῇ μεταιτίᾳ *
Τῦ μηδὲν αἰσχρῦ, μηδ' ἐμοὶ κακῦ τινός.
Οὐκ ἔςι ταῦτ'· ἀλλ' εἰ μὲν ἐκ κείνυ μαθὼν
Ψεύδῃ, μάθησιν ἐ καλὴν ἐκμανθάνεις·
Εἰ δ' αὐτὸς αὐτὸν ὧδε παιδεύεις, ὅταν
Θέλῃς γενέσθαι χρηςὸς, ὀφθήσῃ κακός.
Ἀλλ' εἰπὲ πᾶν τἀληθές· " ὡς ἐλευθέρῳ,
" Ψευδεῖ καλεῖσθαι, κὴρ πρόσεςιν ἐ καλή."
Ὅπως δὲ λήσεις, οὐδὲ τῦτο γίνεται.
Πολλοὶ γὰρ οἷς εἴρηκας, οἳ φράσυσ' ἐμοί.
Κεἰ μὲν δέδοικας, ἐ καλῶς ταρβεῖς· ἐπεὶ

* TURN. in marg. μήτ' αἰτίῳ.

448. Ἔρωτι μέν νυν] εὐήθης γὰρ, ὅστις προσδοκᾷ ἀντιπυκτεῦσαι τῷ ἔρωτι.

450. Οὗτος γὰρ ἄρχει] ἀπὸ κοινῦ τὸ ἄρχει.

453. Μεμπτός εἰμι] τυτίσιν, εἰ μέμφομαι. ἢ ἀντὶ τῦ ἐπίμεμπτος, ἐπιπληκτική.

456. Ἀλλ' εἰ μὲν ἐκ κείνυ μαθών] εἰ μὲν παρ' Ἡρακλέυς ἐκελεύσθης ψεύσασθαι, κακὴν μάθησιν ἐκμανθάνεις· εἰ δὲ σὺ σαυτὸν εἰς τῦτο ψευδολογίας ἄγεις, ἴσθι ὅτι κἂν θελήσῃς ποτὲ εἰπεῖν ἀληθὲς, ἐ δυνήσῃ, ὑπὸ τῆς συνηθείας νικώμενος. ἢ ὅτι κἂν θέλῃς ἀληθεῦσαι, ἐ πιςευθήσῃ.

461. Κὴρ πρόσεσιν] μοῖρα, κλῆρος, μοῖρα, τύχη.

462. Ὅπως δὲ λήσῃς· Ἀττικὴ δὲ ἡ φράσις. λυπήσομαι εἰ μὴ εἴπῃς, καὶ παρ' ἐμοῦ προσδόκα βλαβῆσεσθαι.

467. Πλείσ-ας]

Τὸ μὴ πυθέσθαι, τοῦτό μ' ἀλγύνειεν ἄν·
Τὸ δ' εἰδέναι, τί δεινόν; ἠχὶ χ' ἁτέρας
Πλείσας ἀνὴρ εἷς Ἡρακλῆς ἔγημε δή;
Κοὔπω τὶς αὐτῶν ἐκ γ' ἐμοῦ λόγον κακὸν
Ἠνέγκατ', οὐδ' ὄνειδος· ἥδέ τ', οὐδ' ἂν εἰ
Κάρτ' ἐντακείη τῷ φιλεῖν· ἐπεί σφ' ἐγὼ
Ὤκτειρα δὴ μάλιστα προσβλέψασ', ὅτι
Τὸ κάλλος αὐτῆς τὸν βίον διώλεσε *,
Καὶ γῆν πατρῴαν ἠχ ἑκοῦσα δύσμορος
Ἔπερσε κἀδέλωσεν· ἀλλὰ ταῦτα μὲν
Ῥείτω κατ' οὖρον· σοὶ δ' ἐγὼ φράζω κακὸν
Πρὸς ἄλλον εἶναι, πρὸς δ' ἔμ' ἀψευδεῖν ἀεί.

ΧΟΡ. Πείθου λεγούσῃ χρησὰ (κοὐ μέμψῃ χρόνῳ)
Γυναικὶ τῇδε· κἀπ' ἐμοῦ κτήσῃ χάριν.

ΛΙΧ. Ἀλλ', ὦ φίλη δέσποιν', ἐπεί σε μανθάνω †
Θνητὴν φρονοῦσαν θνητά, κοὐκ ἀγνώμονα,
Πᾶν σοι φράσω τἀληθές, οὐδὲ κρύψομαι.
Ἔστιν γὰρ οὕτως, ὥσπερ ὕτος ἐννέπει.
Ταύτης ὁ δεινὸς ἵμερός ποθ' Ἡρακλῆ
Διῆλθε, καὶ τῆσδ' οὕνεχ' ἡ πολύφθορος
Καθῃρέθη πατρῷος Οἰχαλία δορί.
Καὶ ταῦτα (δεῖ γὰρ καὶ τὸ πρὸς κείνου λέγειν)

* Ald. διώλεσεν. † Turn. in marg. σ' ἐκμανθάνω.

467. Πλείσας] ἀπλοῦν ὅτι ἀνάνδρους παρθένους, οἷς Μήδαν τὴν Φίλαντος, Αὔγην τὴν Ἀλέως, Μεγάραν τὴν Κρέοντος, τὰς Θεσπίου θυγατέρας, Ἀσυβάμειαν τὴν Ἀμύντορος.

469. Οὐδ' ὄνειδος ἥδέ τ', οὐδ' ἂν εἰ κάρτ' ἐντακείη τῷ φιλεῖν] οὐδὲ ἡ Ἰόλη ὀνειδισθήσεται ὑπ' ἐμοῦ, οὐδ' εἰ μεγάλως αὐτῆς ἐρᾷ ὁ Ἡρακλῆς, καὶ ἐκτακείη ἐν τῷ αὐτῆς ἔρωτι.

470. Τῷ φιλεῖν] τῷ φιλεῖν αὐτὴν τὸν Ἡρακλέα.

474. Ἀλλὰ ταῦτα μὲν ῥείτω κατ' οὖρον] ὁ περὶ τούτων λόγος ἐρρίφθω (φησὶν) εἰς τὸν αἶρα.

477. Πείθου λεγούσῃ χρησὰ] πίσθη τί φησιν. ὁρᾷς γὰρ ὅτι ὅτι φιλανθρώπως ὁμιλεῖ.

482. Ὥσπερ ὕτος ἐννέπει] ὁ ἐν τῷ λειμῶνι, ἀκήκοως, καὶ ἀπαγγέλλας τῇ Δηϊανείρᾳ.

487. Οὔτ'

Οὔτ' εἶπε κρύπτειν, ἔτ' ἀπηρνήθη ποτέ·
Ἀλλ' αὐτὸς, ὦ δέσποινα, δειμαίνων τὸ σὸν
Μὴ ζέρνον ἀλγύνοιμι τοῖσδε τοῖς λόγοις,
Ἥμαρτον, εἴ τι τήνδ' ἁμαρτίαν νέμεις.
Ἐπεί γε μὲν δὴ πάντ' ἐπίσασαι λόγον,
Κείνῳ τε καὶ σὴν ἐξίσῳ κοινὴν χάριν,
Καὶ ζέργε τὴν γυναῖκα, καὶ βέλῳ λόγῳς
Οὓς εἶπας ἐς τήνδ', ἐμπέδως εἰρηκέναι.
Ὡς τἄλλ' ἐκεῖνος πάντ' ἀριζεύων χεροῖν,
Τῇ τῆσδ' ἔρωτος εἰς ἄπανθ' ἥσσων ἔφυ.

ΔΗΙ. Ἀλλ' ὦδε καὶ φρονεῖμεν, ὥστε ταῦτα δρᾶν.
Κἔτοι νόσον γ' ἐπακτὸν ἐξαιρέμεθα,
Θεοῖσι δυσμαχοῦντες· ἀλλ' ἔσω ζέγης
Χωρῶμεν, ὡς λόγων τ' ἐπιζολὰς φέρῃς,
Ἆ,τ' * ἀντὶ δώρων δῶρα χρὴ προζαρμόσαι,
Καὶ ταῦτ' ἄγῃς· κενὸν † γὰρ ἡ δίκαιά σε
Χωρεῖν προζελθόνθ' ὧδε σὺν πολλῷ ζόλῳ.

ΧΟΡ. Μέγα τὶ σθένος ἃ
Κύπρις ἐκφέρεται νίκας ἀεί.

* Aldus, Ἄτ'. † Aldus, καινὸν.

487. Οὔτ' εἶπε κρύπτειν] τὸ ἑξῆς, καὶ ταῦτα οὐτ' εἶπε κρύπτειν. τὰ περὶ τῆ ἔρωτος φησὶ τῆς Ἰόλης, οὔτε κρύπτειν μοὶ ὁ Ἡρακλῆς εἶπεν, οὔτε μὴν ὁμολογεῖν.

490. Εἴ τι τήνδ' ἁμαρτίαν] καλῶς διὰ τῆς λέξεως, τὸ ἥμαρτον, φησὶ, συγγνώμην ἑαυτῷ προξενεῖ.

491. Ἐπεί γε μὲν δὴ πάντ' ἐπις'] ἐπεὶ τοίνυν πᾶν τὸ λοιπὸν ἐπίσασαι, λέγω τὶ καὶ ἕτερον, ὅπερ ὁμοίως κεχαρισμένον σοί τε καὶ τῷ Ἡρακλεῖ γενήσεται.

497. Ἀλλ' ὦ καὶ φρονεῖμεν] ἦγεν, ὥσπερ προείρηκα ταῦτα, καὶ ποιήσω.

498. Κοὔτοι νόσον γ' ἐπακτὸν] τὴν Θεομαχίαν λέγει, ἐπακτὸν δὲ ἐνταῦθα, ἀντὶ τῦ, αὐθαίρετον τὴν Θεομαχίαν· τὸ γὰρ πρὸς τὸν ἔρωτα φιλονικεῖν, Θεομαχεῖν ἐστιν ἄντικρυς.

501. Ἆ,τ' ἀντὶ δώρων] ὅπως ἂν αὐτῷ παρ' ἡμῶν κομίσῃς ἀντίποινα καὶ σύμφωνα οἷς ἤγαγες· λέγει δὲ ἀντὶ τῶν αἰχμαλώτων.

503. Σὺν πολλῷ ζόλῳ] ἦγεν, σὺν ταῖς ἀπεζαλμέναις αἰχμαλώτοισι.

504. Μέγα τὶ σθένος] γράφεται καὶ Μέγα τὶ σθένουσα Κύπρις. Νικηφορῖ ἐν παντὶ πραγματι· ἢ ἔτως, ἀποφέρεται τὰς νίκας κατὰ πάντων, καὶ πάσης κρατεῖ φύσεως. σθένος δὲ νίκης, περιφραζικῶς τὴν νίκην· εἰκότας δὲ ὁ Χορὸς τοιαύτην ἀρχὴν πεποίηται. πέπαυται γὰρ ὁ λόγος περὶ τῦ Ἔρωτος.

597. Παρέδαν·

Καὶ τὰ μὲν θεῶν
Παρέβαν· καὶ ὅπως
Κρονίδαν ἀπάτασεν, ὃ λέγω·
Οὐδὲ τὸν ἔννυχον Ἅιδαν,
Ἢ Ποσειδάωνα τινάκτορα γαίας·
Ἀλλ' ἐπὶ τάνδ' ἄρ' ἄκοιτιν
Ἀμφίγυοι κατέβαν πρὸ γάμων τινές·
Πάμπληκτα παγκόνιτά τ' ἐξ-
ῆλθον ἄεθλ' ἀγώνων.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ Α.

Ὁ μὲν ἦν ποταμῷ
Σθένος, ὑψίκερω τετραόρῳ
Φάσμα ταύρῳ
Ἀχελῷος ἀπ' Οἰ-
νιαδᾶν· ὁ δὲ Βακχείας ἄπο
Ἦλθε παλίντονα Θήβας
Τόξα καὶ λόγχας ῥόπαλόν τε τινάσσων
Παῖς Διός· οἳ τότ' ἀολλεῖς †

* Aldus, τήνδ'. † Aldus, ἀολεῖς.

507. Παρέβαν· καὶ ὅπως] ἀντὶ τῦ παραβήσομαι. καὶ ὅσα μὲν εἰς θεὺς (φησὶν) ἐνεδείξατο, ὑπερθήσομαι.

509. Τὸν ἔννυχον Ἅιδαν] τὸν ἐν σκότῳ διατρίβοντα.

511. Ἀλλ' ἐπὶ τάνδ' ἄκοιτιν] τὴν Δηϊάνειραν. ὁ δὲ νῦς ὅτος, τὰ μὲν εἰς θεὺς γεγονότα παρίημι· ἐκεῖνα δὲ λέγω, τίνες ἠγωνίσαντο περὶ τῶν γάμων Δηϊανείρας, καὶ κατέβησαν εἰς τὸν ἀγῶνα.

512. Ἀμφίγυοι κατέβαν] ἀντίπαλοι, ἢ ἰσχυροὶ, ἐν τοῖς γύοις, μαχεσάμενοι χερσὶ καὶ ποσίν· ἢ ἀμφότεροι τεθωρακισμένοι, ἢ ἄμφω παρωξυμμένοι.

513. Πάμπληκτα] ἀγωνίσματα πληγῶν μιγά.

Ib. Ἐξῆλθον ἄεθλ' ἀγώνων] ἀντὶ τῦ δίνυσαν, ἐπεξῆλθον, ἠγωνίσαντο. λέγει δὲ ὅτι πᾶν εἶδος ἀγωνίσματος κατ' ἀλλήλων ἐνεδείξαντο, ἠγωνίσαντο.

516. Τετραόρῳ] τετρασκελῦς.

517. Φάσμα] φάντασμα. Σχῆμα.

518. Ἀπ' Οἰνιαδᾶν] ἀπὸ Αἰτωλίας. ἢ ὅτως, Οἰνίαι πόλις Ἀκαρνανίας, δι' ἧς ῥεῖ ὁ Ἀχελῷος. πληθυντικῶς δὲ λέγεται.

519. Βακχείας ἄπο] τῆς τὸν Βάκχον ἐχέσης. καλῶς δὲ τὸ Βακχείας, πρὸς ἀντιδιαστολήν.

521. Τόξα καὶ λόγχας] ἀφ' ἱστορίας φησὶ λόγχην ἔχειν τὸν Ἡρακλέα.

522. Ἀολλεῖς ἦσαν] καταχρηστικῶς εἶπεν ἐπὶ δύο τὸ ἀολλεῖς. ἐπὶ πλήθυς γὰρ λέγεται. ἢ ἀολλεῖς ἀντὶ τῦ λίαν ἀλέντες. Ὅμηρος·

"Οἴμησιν δὲ ἀλεῖς."

523. Ἰέμενοι]

ἐς μέσον ἱέμενοι λεχέων· μόνα
Δ' εὔλεκτρος ἐν μέσῳ Κύπρις
Ῥαβδονόμει ξυνοῦσα. 525

ΕΠΩΔΟΣ.

Τότ' ἦν χειρὸς *, ἦν δὲ
Τόξων πάταγος, ταυρείων
τ' ἀνάμιγδα κεράτων·
Ἦν δὲ ἀμφίπλεκτοι
Κλίμακες· ἦν δὲ μετώπων ὀλόεντα 530
Πλήγματα, καὶ ςόνος ἀμφοῖν.
Ἁ δ' εὐῶπις ἀβρὰ
Ταλαυγεῖ † παρ' ὄχθῳ
Ἧςο, τὸν ὃν προςμένουσ' ἀκοίταν.
Ἐγὼ δὲ μάτηρ μὲν οἷα φράζω, 535
Τὸ δ' ἀμφινείκητον ‡ ὄμμα νύμφας
Ἐλεεινὸν ἀμμένει.
Κἀπὸ ματρὸς ἄφαρ
Βέβακεν, ὡς πόρτις ἐρήμα.

* ALD. χερὸς. † ALD. ταλαυγεῖ. ‡ TURN. in marg. ἀμφιμάχητον.

523. Ἱέμενοι] ἐπιθυμοῦντες.

Ib. Μόνα δ' εὔλεκτρος] μόνη δὲ ἡ εὔλεκτρος Κύπρις παροῦσα, ἐβράβευε καὶ διέτασσε.

526. Τότ' ἦν χερὸς] τότε ἦν ὁ Ἡρακλῆς καὶ χερσὶ καὶ τόξοις ἐμάχετο, ὁ δὲ Ἀχελῷος τοῖς κέρασιν.

528. Ἀνάμιγδα] ἀναμεμιγμένως.

529. Ἦν δὲ ἀμφίπλεκτοι κλίμακες] ἦν, ἀντὶ τοῦ ὑπῆρχον. Ἡσίοδος,

"Γῆς δ' ἦν τρεῖς κεφαλαί."

Κλίμακες δὲ, αἱ ἐπαναβάσεις, παρὰ τὸ ἄνω τι καὶ κάτω αὐτὰς γρίφεσθαι ἐν τῇ μάχῃ. ἔστι δὲ εἶδος παλαίσματος ἡ κλίμαξ. τοῦτο δὲ τὸ σχῆμα ἐπὶ Ἡρακλέους ἀκουσίου.

530. Ἦν δὲ μετώπων] τοῦτο ἐπὶ Ἀχιλέως, οἱ γὰρ ταῦροι τοῖς κέρασι καὶ μετώποις μάχονται.

532. Ἁ δ' εὐῶπις] ἡ Δηϊάνειρα.

535. Ἐγὼ δὲ μάτηρ μὲν] ἐγὼ (φησὶν) ἐνδιαθέτως· ὡσεὶ μήτηρ λέγω. ἐγὼ παρεῖσα τὰ πολλὰ, τὰ τέλη λέγω τῶν πραγμάτων.

536. Ἀμφιμάχητον ὄμμα νύμφας] ἀντὶ τοῦ ἡ περιμάχητος νύμφη, περιφρασικῶς. ἀπὸ δὲ τοῦ καλλιστεύοντος αὐτὴν εἶπε μέρους. Ἄλλως· Ὄμμα νύμφας. Ἔτι δὲ καὶ νύμφη ἐλευνὴ οὖσα, ὑπέμενεν ἡ περικαλλὴς Δηϊάνειρα.

537. Ἀμμένει] ἀντὶ τοῦ ἀνέμενε.

538. Κἀπὸ ματρὸς ἄφαρ] παραχρῆμα γαμηθεῖσα τῶν τῆς μητρὸς ἀφωρίσθη πραγμάτων. ἀπὸ δὲ τοῦ ἅπτω ἄψω, τὸ ἄφαρ γίνεται.

540. Ἧμος,

IAMBOI.

ΔΗΙ. Ἥμος, φίλαι, κατ' οἶκον ὁ ξένος θροεῖ
Ταῖς αἰχμαλώτοις παισὶν ὡς ἐπ' ἐξόδῳ,
Τῆμος θυραῖος ἦλθον ὡς ὑμᾶς λάθρα *,
Τὰ μὲν φράσουσα, χερσὶν ἃ τεχνησάμην·
Τὰ δ' οἷα πάσχω συγκατοικτισμένη.
Κόρην γὰρ, οἶμαι δ' ὑκέτ', ἀλλ' ἐζευγμένην,
Παρεισδέδεγμαι, φόρτον ὥστε ναυτίλος,
Λωβητὸν ἐμπόλημα τῆς ἐμῆς φρενός.
Καὶ νῦν δύ' οὖσαι μίμνομεν μιᾶς ὕπο
Χλαίνης ὑπαγκάλισμα †· τοιάδ' Ἡρακλῆς
Ὁ πιστὸς ἡμῖν κἀγαθὸς καλούμενος ‡
Οἰκούρι' ἀντέπεμψε τῷ μακρῷ χρόνῳ.
Ἐγὼ δὲ θυμοῦσθαι μὲν οὐκ ἐπίσαμαι
Νοσοῦντι κείνῳ πολλὰ τῆδε τῇ νόσῳ·
Τὸ δ' αὖ ξυνοικεῖν τῇδ' ὁμοῦ, τίς ἂν γυνὴ
Δύναιτο, κοινωνοῦσα τῶν αὐτῶν γάμων;
Ὁρῶ γὰρ ἥβην, τὴν μὲν ἕρπουσαν πρόσω,
Τὴν δὲ φθίνουσαν, ὧν ἀφαρπάζειν φιλεῖ
Ὀφθαλμὸς ἄνθος, τῶν δ' ὑπεκτρέπειν πόδα.

* Ald. λάθρᾳ. † Turn. ὑπ' ἀγκάλισμα. ‡ Turn. τιλεμένος.

540. Ἥμος, φίλαι] ἡ Δηϊάνειρα πρὸς τὸν Χορὸν ἐξιλθοῦσα διαλέγεται. καὶ φησὶν, ἐν ὅσῳ ὁ Λίχας ταῖς κατὰ τὸν οἶκον συντάττεται αἰχμαλώτοις, ἐξῆλθον ἵνα ἄπιρ ἐμηχανησάμην δηλώσω ὑμῖν.

541. Ὡς ἐπ' ἐξόδῳ] ὡς μέλλων αὖθις ἐξιέναι πρὸς τὸν Ἡρακλέα.

544. Συγκατοικτισμένη] σὺν ἡμῖν θρηνοῦσα.

545. Ἀλλ' ἐζευγμένην] γεγαμημένην τῷ Ἡρακλεῖ προεισέξαμεν φορτίον λωβητὸν τῆς ἐμῆς φρενός. Ἤτοι βλαβερὸν φορτίον καὶ ἐφύβρισον τῆς ἐμῆς φρενός.

548. Μιᾶς ὕπο χλαίνης] ὑπὸ μιᾶς κοίτης.

551. Οἰκούρι' ἀντέπεμψε] τοιαῦτα τῆς οἰκουρίας δῶρα ἔπεμψέ μοι ὁ Ἡρακλῆς ὑπὲρ τοῦ χρόνου παντὸς οὗ συνῴκησα αὐτῷ· ὅ ἐστιν εὐχαριστήρια τῆς πολυχρονίας ἡμῶν οἰκουρίας.

556. Τὴν μὲν ἕρπουσαν πρόσω] τῇ Ἰόλῃ προκόπτουσαν καὶ αὐξανομένην τὴν ἥβην.

557. Τὴν δὲ φθίνουσαν] φθίνουσαν ἑαυτὴν λέγει, δεικτικῶς. δὲ ἀντὶ τοῦ βεβηκυῖαν.

558. Ὀφθαλμὸς ἄνθος] τὸ ἄνθος τῶν νέων γυναικῶν φιλεῖ ἁρπάζειν ὁ ὀφθαλμὸς τῶν ἀνδρῶν.

Ib. Τῶν δ' ὑπεκτρέπειν] τῶν δὲ, ὑπαναχωρεῖν, δηλονότι τῶν πρεσβυτέρων. ἦγεν τῶν δύο ἡλικιῶν

Ταῦτ' ἔν φοβοῦμαι, μὴ πόσις μὲν Ἡρακλῆς
Ἐμὸς καλῆται, τῆς νεωτέρας δ' ἀνήρ.
Ἀλλ' ἐ γὰρ (ὥσπερ εἶπον) ὀργαίνειν καλὸν
Γυναῖκα νῶν ἔχεσαν· ἢ δ' ἔχω, φίλαι,
Λυτήριον λύπημα, τῆδ' ὑμῖν φράσω.
Ἦν μοι παλαιὸν δῶρον ἀρχαίᾳ ποτὲ
Θηρὸς, λέβητι χαλκέῳ κεκρυμμένον·
Ὃ παῖς ἔτ' ἔσα τῷ δασυσέρνᾳ πάρα
Νέσσου φθίνοντος ἐκ φόνων ἀνειλόμην·
Ὃς τὸν βαθύῤῥουν ποταμὸν Εὔηνον βροτοὺς
Μισθῷ πόρευε * χερσὶν, ἔτε πομπίμοις
Κώπαις ἐρέσσων, ἔτε λαίφεσιν νεώς·
Ὃς κἀμὲ, τῶν πατρῴων ἡνίκα ςόλων
Ξὺν Ἡρακλεῖ τὸ πρῶτον εὔνις ἐσπόμην,
Φέρων ἐπ' ὤμοις, ἡνίκ' ἦν μέσῳ πόρῳ,
Ψαύει ματαίαις χερσίν· ἐκ δ' ἠύσ' ἐγώ·
Χ' ὦ Ζηνὸς εὐθὺς παῖς ἐπισρέψας, χεροῖν

* Aldus, Μισθῷ πόρευε.

ὑλικιῶν τὴν μὲν νεάζουσαν ἁρπάζειν εἰῶθεν ὁ τῶν ἀνδρῶν ὀφθαλμὸς, τῆς δὲ ὑπεκτρέπειν τὸν πόδα, ἤτοι τῆς πρεσβυτέρας.

559. Μὴ πόσις μὴ Ἡρακλῆς] διαφορὰν ταύτην ἔχει ὁ πόσις πρὸς τὸν ἄνδρα. Πόσις μὲν γὰρ λέγεται καὶ ὁ πρὸ πολλοῦ ἁποσὰς τῆς γυναικός. ἀνὴρ δὲ, ὁ συνὼν, καὶ ὁ πρὸ ὀλίγου χωρισθείς. ὡς τὸ, Ἀνηρ, ἀπ' αἰῶνος νέος ὤλευ. δίδοικα δ' ἔν (φησὶ) μὴ ἐμὲ καταλιπὼν, πόσις ἐμὸς κληθῇ, ὡς συνοικήσας μοι ποτὲ. ταύτης δὲ ἀνὴρ, ὡς αὐτῇ συνοικῶν. Ἄλλως· Πόσις μὲν πρίσις τὶς ὢν, παρὰ τὸ πρεσίέναι.

561. Ἀλλ' ἐ γὰρ, ὥσπερ εἶπον] ἐ χρὴ τὴν συνετὴν γυναῖκα θυμοῦσθαι τῷ ἀνδρί.

562. Ἥ, δ' ἔχω] ᾧ δὲ τρόπῳ τῆς λύπης ἴαμα, σχεῖν, ὑμῖν ἐρῶ.

563. Λυτήριον κύπημα] ἀντὶ τοῦ τῆς λύπης ἴαμα.

565. Λέβητι χαλκέῳ] δύο ὀνόματα, ὡς κρατῆρα ἀσπίδα. ἢ ἀμφορέα· ὡς ἔκτοτε ἀποθεμένην λέβητι ἐπὶ τὸ κατὰ καιρὸν χρήσασθαι αὐτῷ.

566. Ὃ παῖς ἔτ' ἔσα] νεωτέρα· ἐ γὰρ παρθένος.

567. Ἐκ φόνων ἀνειλόμην] ἀντὶ τοῦ ἐκ τοῦ αἵματος τῶν σφαγῶν. Ὅμηρος·

"Ἄκρον ἐρευγόμενοι φόνον αἵματος."

ἢ ἐκ τοῦ τόπου ὅθεν ἐφονεύθη ὁ Νέσσος. Ὅμηρος·

"Ἐν ἀργαλέῃσι φονῇσιν."

569. Μισθῷ πόρευε] διεπόρθμευεν.

571. Ἡνίκα ςόλων ξὺν Ἡρακλεῖ] ςόλον φησὶ τὸ πλῆθος τῶν ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτῆς δέλων τε καὶ ἀδελφῶν. ἡνίκα ἔν καταλιπὼν τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς ἔρημος ἐπηκολούθησα τῷ Ἡρακλεῖ, καὶ τὰ ἑξῆς.

574. Ψαύει ματαίαις χερσὶν] ὅτι ὑδὲν ἤνυσεν. ἔφθασε γὰρ ὁ Ἡρακλῆς τοξεύσας καὶ ἀνελὼν αὐτόν.

575. Ἐπισρέψας χεροῖν] εὐτρεπίσας, ἢ στρέψας

Ἦκεν κομήτην ἰόν· ἐς δὲ πνεύμονας *
Στέρνων διερροίζησεν· ἐκθυήσκων δ' ὁ θὴρ
Τοσῦτον εἶπε, Παῖ γέροντος Οἰνέως,
Τοσόνδ' ὀνήσῃ τῶν ἐμῶν (ἐὰν πίθῃ †)
Πορθμῶν, ὅθ' ἥνεχ' ὑσάτην σ' ἔπεμψ' ἐγώ.
Ἐὰν γὰρ ἀμφίθρεπτον αἷμα τῶν ἐμῶν
Σφαγῶν ἐνέγκῃ χερσὶν, ᾗ μελαγχόλως
Ἔβαψεν ἰοὺς θρέμμα Λερναίας Ὕδρας,
Ἔσαι φρενός σοι τοῦτο κηλητήριον
Τῆς Ἡρακλείας, ὥστε μή τιν' εἰσιδὼν
Στέρξῃ ‡ γυναῖκα κεῖνος ἀντὶ σοῦ πλέον.
Τοῦτ' ἐννοήσασ', ὦ φίλαι, (δόμοις γὰρ ἦν
Κείνου θανόντος ἐγκεκλεισμένον καλῶς)
Χιτῶνα τόνδ' ἔβαψα, προσβαλοῦσ' ὅσα
Ζῶν κεῖνος εἶπε· καὶ πεπείρανται τάδε·
Κακὰς δὲ τόλμας μήτ' ἐπισαίμην ἐγὼ,
Μήτ' ἐκμάθοιμι, τάς τε τολμώσας συγῶ.
Φίλτροις δ' ἐάν πως τήνδ' ὑπερβαλώμεθα
Τὴν παῖδα, καὶ θέλκτροισι τοῖσδ' ἐφ' Ἡρακλεῖ,

* Ald. πλεύμονας. † Turn. πύθῃ. ‡ Turn. στέρξαι.

ψας καμψας τὴν νευράν· ἢ, εἰς αὐτὸν γραφεὶς καὶ βλέψας.

576. Ἦκεν κομήτην ἰὸν] ἢ διὰ τὰς ὄγκους, ἢ διὰ τὴν πτέρωσιν· τὸ δὲ πνεύμονας, ἀντὶ ἑνικοῦ.

577. Διερροίζησεν] μετὰ ἴχνους ὥρμησε.

579. Τοσόνδ' ὀνήσῃ] ὠφεληθήσῃ καὶ ὄνησιν λήψῃ ἐκ τῶν ἐμῶν πορθμῶν.

Ib. Ἐὰν πύθῃ] γράφεται, ἐὰν πίθῃ.

581. Ἀμφίθρεπτον] τὸ πεπηγός. Θρέψαι γὰρ τὸ πῆξαι.

582. Ἢ μελαγχόλως] ὅτου, ἢ ἐν ᾧ.

583. Θρέμμα Λερναίας] περιφραστικῶς, ἡ Ὕδρα.

584. Ἔσαι φρενός σοι τοῦτο κηλητήριον] ἐπιτήδειον πρὸς τὸ παῦσαι καὶ κηλῆσαι αὐτὸν, ἤγουν καταπαυσήριον τῆς φρενὸς τοῦ Ἡρακλέους τοῦ πρὸς ἄλλην ἔρωτος, ἢ κατακηλοῦντος τὴν ψυχὴν τοῦ Ἡρακλέους τοῦ πρὸς τὴν Δηϊάνειραν ἔρωτι.

588. Ἐγκεκλεισμένον] τηρούμενον.

589. Χιτῶνα τόνδε] τοῦτό φησιν ὡς κατὰ ἐντολὴν Νέσσου καὶ ἄλλα τινὰ συμμίξασα.

590. Καὶ πεπείρανται τάδε] κατείργασται, τετελείωται, καὶ ἤνυσαι.

591. Κακὰς δὲ τόλμας] τὰς φαρμακείας. Μὴ εἰδείην (φησὶ) κακοῖς πράγμασιν ἐπιχειρεῖν, ἢ δολοφονῆσαι αὐτὸν, ἢ τι τοιοῦτον ἐργάσασθαι. ἀλλ' ἄχρι τοῦ μεταθεῖναι αὐτοῦ τὴν γνώμην διὰ τοῦ κατασκευάσματος τούτου. εἰ μὴ μάταιόν ἐστι τοῦτο τὸ κατασκεύασμα, προσδοκῶ ταύτην ὑπερβαλέσθαι τῇ παρὰ τοῦ Ἡρακλέους εὐνοίᾳ. εἰ δὲ μὴ ἐπιτυγχάνω, παύσομαι τῆς ἐπιχειρήσεως.

Μεμηχάνηται τοῦργον, εἴ τι μὴ δοκῶ
Πράσσειν μάταιον· εἰ δὲ μή, πεπαύσομαι *.
ΧΟΡ. Ἀλλ' εἴ τις ἐστὶ πίστις ἐν τοῖς δρωμένοις,
Δοκεῖς παρ' ἡμῖν ἀ βεβουλεῦσθαι κακῶς.
ΔΗΙ. Οὕτως ἔχει γ' ἡ πίστις· ὡς τὸ μὲν δοκεῖν
Ἔνεστι, πεῖρᾳ δ' ἀ προσωμίλησά πω †.
ΧΟΡ. Ἀλλ' εἰδέναι χρὴ δρῶσαν, ὡς ἀδ' εἰ δοκεῖς
Ἔχειν, ἔχοις ἂν γνῶμα καὶ πειρωμένη.
ΔΗΙ. Ἀλλ' αὐτίκ' εἰσόμεσθα· τόνδε γὰρ βλέπω
Θυραῖον ἤδη· διὰ τάχους δ' ἐλεύσεται'
Μόνον παρ' ὑμῶν εὖ γεγοίμεθ'· ὡς σκότῳ,
Κἂν αἰσχρὰ πράσσῃς ‡, ὅποτ' αἰσχύνῃ πεσῇ.
ΛΙΧ. Τί χρὴ ποιεῖν σήμαινε, τέκνον Οἰνέως·
Ὡς ἐσμὲν ἤδη τῷ μακρῷ χρόνῳ βραδεῖς.
ΔΗΙ. Ἀλλ' αὐτὰ δή σοι ταῦτα καὶ πράσσω, Λίχα,
Ἕως σὺ ταῖς ἔσωθεν ἠγορῶ ξέναις·
Ὅπως φέρῃς μοι τόνδέ γ' εὐϋφῆ πέπλον
Δώρημ' ἐκείνῳ τἀνδρὶ τῆς ἐμῆς χερός·
Διδὺς δὲ τόνδε, φράζ' ὅπως μηδεὶς βροτῶν

* Ald. πεπαύσεται· † Ald. πω· ‡ Ald. πράσσεις·

595. Μεμηχάνηται τοῦργον] τοῦτο (φησὶ) τὸ ἔργον μεμηχάνηται ὑπ' ἐμοῦ ἐλεύθερον, ἀλλ' ἵνα σαύτην φίλτρους ὑπερβαλώμεθα.

596. Εἰ δὲ μὴ, πεπαύσομαι] εἰ δὲ μὴ ἐνεργήσῃ, πεπαύσομαι τῆς ἐπιχειρήσεως.

597. Ἀλλ' εἴ τις ἐστὶ πίστις] ἀλλ' εἰ πεπίστευκας ὅτι δράσει τοῦτο, ἀριστά μοι δοκεῖς βεβουλεῦσθαι.

599. Οὕτως ἔχει γ' ἡ πίστις] πιστεύομεν ἀληθὲς εἶναι, ἃ μὲν πεπείραμαι.

601. Ἀλλ' εἰδέναι χρὴ δρῶσαν] δεῖ σε (φησὶν) ἐπιχειροῦσαν γνῶναι, ἢ δεῖ σε δρῶσαν, ἔχειν τὴν πίστιν καὶ μὲ μόνον δοκεῖν ἐπίστασθαι. ὅπως γὰρ ἔχεις τὴν γνῶσιν πρὶν πειραθῆναι.

602. Ἔχοις ἂν γνῶμα] γράφεται ἄγνωμα. Ih. Γνῶμα μὴ πειραμένη] γνῶμα, ὅτι νῦν, καὶ ἔστιν ἀδέτερον, ἀντὶ τοῦ γνωμάτευμα καὶ ἓν. καὶ Εὐριπίδης,

"Ως ἓν δὲ πᾶσι γνῶμα ταυτὸν, ἤτοι γνω-
"μάτευμα, νοῦς."

603. Εἰσόμεσθα] γνωσόμεθα (φησὶ) τὴν δύναμιν τῆς κατασκευάσματος. βλέπω γὰρ τὸν Λίχαν πλησίον πορευόμενον, ὃς ἀποκομίσει τὸν πέπλον τῷ Ἡρακλεῖ· καὶ ἔσαι ἡμῖν διὰ τούτου πεῖρα.

605. Εὖ γεγοίμεθα] κρυπτοίμεθα. οἷον, σιωπὴ γένοιτο.

608. Τῷ μακρῷ χρόνῳ] ἀντὶ τοῦ διὰ τὸ ἐν ταύθα χρόνῳ ἐνδιατρίψαι.

611. Εὐυφῆ πέπλον] ἰσχνυρὸν, οὐκ εὖ δὲ τὸν ἀνδρεῖον χιτῶνα, πέπλον φησὶν ἀντὶ τοῦ λεπτουφῆ.

616. Μήτ'

Κείνῳ πάροιθεν ἀμφιδύσηται χροΐ.
Μηδ' ὄψεταί νιν μήτε φέγγος ἡλίου,
Μήθ' ἕρκος ἱερὸν, μήτ' ἐφέσιον σέλας,
Πρὶν κεῖνος αὐτὸν φανερὸν ἐμφανῶς ϛαθεὶς
Δείξῃ θεοῖσιν ἡμέρᾳ ταυροσφάγῳ.
Οὕτω γὰρ ἠύγμην· εἴ ποτ' αὐτὸν ἐς δόμους
Ἰδοιμι σωθέντ' ἢ κλύοιμι, πανδίκως
Στελεῖν χιτῶνι τῷδε, καὶ φανεῖν θεοῖς
Θυτῆρα καινῷ καινὸν ἐν πεπλώματι.
Καὶ τῶνδ' ἀποίσεις σῆμ', ὃ κεῖνος εὐμαθὲς
Σφραγῖδος ἕρκει τῷδ' ἐπ' ὄμμα θήσεται.
Ἀλλ' ἕρπε, καὶ φύλασσε πρῶτα μὲν νόμον
Τὸ μὴ πιθυμεῖν, πομπὸς ὢν, περισσὰ δρᾶν·
Ἔπειθ', ὅπως ἂν ἡ χάρις κείνῳ τέ σοι
Καμοὶ ξυνελθοῦσ', ἐξ ἁπλῆς διπλῆ φανῇ.

ΛΙΧ. Ἀλλ' εἴπερ Ἑρμοῦ τήνδε πομπεύω τέχνην
Βέβαιον, οὔ τι μὴ σφαλῶ γ' ἐν σοί ποτε,
Τὸ μὴ 'κ τόδ' ἄγγος ὡς ἔχει δεῖξαι φέρων,
Λόγων τε πίστιν ὧν ἔχεις ἐφαρμόσαι *.

* Turn. in marg. ἐφάρμοσαι.

616. Μήτ' ἐφέσιον σέλας] ἀντὶ τοῦ τὸ κατ' οἶκον πῦρ. ἕρκος δὲ ἱερὸν, ὁ βωμὸς, ἢ τὸ ἱερόν.

617. Πρὶν κεῖνος] πρὶν αὐτὸς ἐνδυσάμενος ἐπὶ τῆς οἰκίας φανερὸς καὶ ὑπ' ὄψεσι πάντων προέλθῃ καὶ δείξῃ ἑαυτὸν φανερὸν τοῖς θεοῖς ἐμφανῶς ϛαθείς, καθ' ἣν ἡμέραν μέλλει ταύρους θύσειν τοῖς θεοῖς εὐχαριστήρια.

620. Πανδίκως] ἀνηνδοιάστως.

621. Στελεῖν χιτῶνι τῷδε] σκεπάσειν, ἐνδύσειν, περιβαλεῖν αὐτὸν τούτῳ τῷ χιτῶνι, ὡς φανῆναι αὐτὸν σφαγέα τῶν θυμάτων.

622. Καινὸν] καινοπρεπῆ.

623. Σῆμ', ὃ κεῖνος εὐμαθὲς] σημεῖον κομίσεις τῶνδε εὔγνωστον, ὅπερ ἐκεῖνος ἐπιγνώσεται ἐπιθεὶς τὸ ὄμμα τῇ σφραγῖδι, καὶ γνὺς ὅτι παρ' ἐμοῦ ἦλθ' ἡ σφραγίς.

624. Σφραγῖδος ἕρκει] περιφραστικῶς τῇ σφραγῖδι.

625. Ἀλλ' ἕρπε, καὶ φύλασσε] ὅτός ἐστιν ὁ προσήκων νόμος τοῖς διακονοῦσιν, ὥστε μηδὲν περαιτέρω δρᾶν τῶν προσταττομένων αὐτοῖς. ἐμφαίνει δὲ αὐτῷ μὴ ἀποσφραγίσαντα περιεργάζεσθαί τί ἔγκειται ἐντός.

627. Ἔπειθ' ὅπως ἂν ἡ χάρις] γνησίως διακονήσεις διπλάζεις τὴν χάριν, καὶ ἴσως φιλοῦσιν παρ' ἑκατέρᾳ.

629. Ἀλλ' εἴπερ Ἑρμοῦ] κήρυξ γὰρ ὁ Θεός.

632. Λόγων τε πίστιν ὧν ἔχεις] ἐντέλλεται δὲ μοί (φησι) περὶ πραγμάτων ἄλλων μυστικῶν, καὶ λόγους ἀνακοινωσαί μοι, καὶ φυλάξω.

Ib. Ἐφαρμόσαι] ἐπίθεις (φησὶν) ἢ θέλεις σφραγῖδα.

Ib. Προσδέγ-

ΔΗΙ. Στείχοις ἂν ἤδη· καὶ γὰρ ἐξεπίσασαι
Τά γ' ἐν δόμοισιν ὡς ἔχοντα τυγχάνει.
ΛΙΧ. Ἐπίσαμαί τε καὶ φράσω σεσωσμένα.
ΔΗΙ. Ἀλλ' οἶσθα μὲν δὴ καὶ τὰ τῆς ξένης ὁρῶν
Προσδέγματ', αὐτὴν ὡς ἐδεξάμην * φίλως.
ΛΙΧ. Ὥστ' ἐκπλαγῆναι τοὐμὸν ἡδονῇ κέαρ.
ΔΗΙ. Τί δῆτ' ἂν ἄλλό γ' ἐννέποις; δέδοικα γὰρ
Μὴ πρῷ † λέγοις ἂν τὸν πόθον ἐξ ἐμοῦ,
Πρὶν εἰδέναι τἀκεῖθεν εἰ ποθούμεθα.

ΣΤΡΟΦΗ Α.

ΧΟΡ. Ὦ ναύλοχα καὶ πετραῖα
Θερμὰ λετρὰ, καὶ πάγος
Οἴτας περιναιετάοντες ‡,
Οἵ τε μέσσαν §

* Turn. αὐτήνθ' ὡς ἐδεξάμην. † Turn. πρὶν. ‡ Ald. παραναιτάοντες. § Ald. μίσαν.

Ib. Προσδέγματα] τὰς ὑποδοχὰς λέγει. φησὶ δὲ ὅτι οἶσθα πῶς φιλοφρόνως αὐτὴν ἐδεξάμην, καὶ τοῦτο δὲ ἐπαγωγὸν πρὸς Ἡρακλέα· εἶγε τὴν ὑπονοουμένην, φιλοφρόνως προσεδέξατο. πρὸς ὃ ἐπάγει. τοσοῦτον οἶδα ὥστε θαυμάσαι με καὶ ἐκπλαγῆναι ὅτι ἀσμένως αὐτὴν ὑπεδέξω, καὶ ἐπὶ τούτῳ χαρῆναι.

634. Ζῇν γὰρ κακῶς] γνωμικόν.

639. Δέδοικα γὰρ] δέδοικα γάρ, φησι, μὴ πρὸ καιροῦ εἴποις τὸν ἐξ ἐμοῦ πόθον, ἕως μάθωμεν εἰ καὶ αὐτὸς ἡμᾶς ποθεῖ. διὰ δὲ τούτων ἐρεθίζει αὐτὸν πλέον εἰπεῖν.

642. Ὦ ναύλοχα καὶ πετραῖα] δοκεῖ τοῦτο παρ' ἱστορίαν εἶναι· φασὶ γὰρ πρῶτον ἐν Τραχῖνι τῷ Ἡρακλεῖ ἀναδεδόσθαι. ἐνταῦθα δὲ ὡς προϋπαρχόντων αὐτῶν, φησὶν, ὦ ναύλοχα. Ὁ Χορὸς τὰς περὶ τὴν Οἴτην οἰκοῦντας προσκαλεῖται ἐπὶ τὸ πανηγυρίσαι, διὰ τὴν προσδοκωμένην ἐπιδημίαν τοῦ Ἡρακλέους. ὁ δὲ νοῦς· Ὦ ἄνδρες οἱ περὶ τὰ παραθαλάσσια θερμὰ λουτρὰ οἰκοῦντες, καὶ οἱ παρὰ τὰς τραχεῖς καὶ ὀρεινὰς τόπους τῆς Οἴτης καὶ τὸν Μηλιακὸν κόλπον, ἔτι τε καὶ τὴν ἀκτὴν τῆς χρυσοτόξου Ἀρτέμιδος (ἔνθα φησὶν εἶναι τῶν Ἑλλήνων τὰ συνέδρια) ἄρτι ὁ καλλιφωνότατος πάλιν ἥξει αὐλὸς, καὶ καταλήψεται ὑμῶν τὰς ἀκοὰς, ἡδύ τι καὶ μουσικὸν προσπνέων, οὐκ ἐχθρὰν οὐδ' ἀπευκτὴν φωνὴν, ἀλλὰ θείας μούσης ἀντίλυρον, ὅ ἐστι φωνὴν γλυκεῖαν.

Ib. Ὦ ναύλοχα] παραθαλάττια λετρά. φησὶ δὲ τὰ Ἡράκλεια, ἅπερ λέγεται αὐτῷ ἡ Ἀθηνᾶ ἀνεῖναι.

Ib. Πετραῖα δὲ] διὰ τὸ ἐν ὄρει τῇ Οἴτῃ κεῖσθαι. ἔνιοι δὲ, ἐν Σικελίᾳ φασὶν ἀναδοθῆναι τῷ Ἡρακλεῖ τὰ θερμὰ λουτρά.

643. Καὶ πάγος] πάγοι εἰσὶν οἱ ὑψηλοὶ τόποι, ἢ αἱ ὀξεῖται πέτραι, καὶ οἱ παρὰ τὰς τραχεῖς καὶ ὀρεινὰς τόπους τῆς Οἴτης οἰκοῦντες.

646. Μηλίδα

Μηλίδα παρ᾽ λίμναν*
Χρυσαλακάτῳ τ᾽ ἀκτὰν κόρας,
Ἔνθ᾽ Ἑλλάνων ἀγοραὶ
Πυλάτιδες καλέονται.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ Α.

Ὁ καλλιβόας τάχ᾽ ὑμῖν
Αὐλὸς ἐκ ἀναρσίαν
Ἰάχων καναχὰν ἐπάνεισιν,
Ἀλλὰ θείας
Ἀντίλυρον μέσας.
Ὁ γὰρ Διὸς Ἀλκμήνας τε κῦρος
Σεῦται πάσας ἀρετᾶς
Λάφυρ᾽ ἔχων ἐπ᾽ οἴκους.

ΣΤΡΟΦΗ Β.

Ὃν ἀπόπτολιν εἴχομεν
Πάντα δυοκαιδεκάμηνον

* ALDUS, παρὰ λίμναι.

646. Μηλίδα παρὰ λίμναν] λίμναν φησὶ τὴν θάλασσαν. Ὅμηρος,

"Αἰθυίη δ᾽ εἰκυῖα ποτῇ ἀνεδύσατο λίμνης."

ὁ δὲ Μηλιακὸς κόλπος παρὰ Τραχῖνί ἐστιν. Εἰς τὸ αὐτό.

Ib. Μηλίδα παρὰ λίμναν τὴν Μαγνησίαν, ἔνθα τὸ τῆς Ἀρτέμιδος παραθλάσσιον ἱερὸν, πλησίον Τραχῖνος· ὅπου καὶ ἡ ἐπ᾽ Ἀρτεμισίῳ ναυμαχία συνέβη τοῖς Ἕλλησιν ἐν Θερμοπύλαις.

647. Χρυσαλακάτῳ] ἐν Εὐβοίᾳ τιμᾶται χρυσότοξος Ἄρτεμις.

648. Ἔνθ᾽ Ἑλλάνων ἀγοραὶ] ὅπου συνάγονται οἱ Ἀμφικτύονες εἰς τὴν λεγομένην Πυλαίαν. περὶ ἧς Ἀγάθων φησὶ, Πυλάδην τὸν Στροφίου πρῶτον κριθῆναι. ἐν τῇ Φωκίδι, καθαιρόμενον τὸ ἐπὶ Κλυταιμνήστρᾳ μύσος· καὶ ἀπ᾽ αὐτῆς τὴν σύνοδον Πυλαίαν φησὶ προσαγορεύεσθαι. ἢ ὅτι ὁ τόπος πύλαι τῆς Ἑλλάδος.

651. Οὐκ ἀναρσίαν ἰάχων] ἐκ ἐχθρὰν οὐδὲ θρήνων βοήν.

654. Ἀντίλυρον μέσας] ἀντίμιμον, ἰσόλυρον, ἀντᾳδόν. ἀντὶ τοῦ, ἐ μυσικὴν φωνὴν, ἀλλὰ τὴν ἐκ τοῦ ἐναντίου μέρους τῆς λύρας φωνήν. ἀφ᾽ ἧς δηλοῦται ὅτι ὁμοῦ αὐλὸς καὶ λύρα ἀναφωνήσουσιν.

656. Σεῦται] ἐνορμᾶται, ἵεται.

657. Ὃν ἀπόπτολιν εἴχομεν] ὃν ἐκτὸς εἴχομεν τῆς πόλεως, εἰς δωδεκάμηνον ἀναμένουσαι. τὸ δὲ ἐξῆς, ὃν ἀπόπτολιν πελάγιον, ἀντὶ τοῦ ἄπωθεν τῆς πόλεως ἐν τῷ πελάγει. Πελάγιον δὲ ὅτι πολλάκις καὶ διὰ θαλάττης ἔπλευν, ὅποτε εἰς νήσους ἀπῴκει.

662. Ἃ δὲ

Ἀμμένεσαι χρόνον
Πελάγιον ἵδρις ἐδέν·
Ἃ δέ οἱ φίλα δάμαρ τάλαινα
Δυστάλαινα καρδίαν
Πάγκλαυτος αἰὲν ὤλλυτο.
Νῦν δ' Ἄρης οἰσρηθεὶς
Ἐξέλυσ' ἐπίπονον ἀμέραν.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ Β.

Ἀφίκοιτ', ἀφίκοιτο· μὴ
Σταίη πολύκωπον ὄχημα
Ναὸς αὐτῷ, πρινὴ *
Τάνδε πρὸς πόλιν ἀνύσειε,
Νασιῶτιν ἐσίαν ἀμείψας,
Ἔνθα κλῄζεται θυτήρ·
Ὅθεν μόλοι πανάμερος
Τᾶς πειθοῦς παγχρίσῳ
Συγκραθεὶς ἐπὶ προφάσει θηρός.

ΙΑΜΒΟΙ.

ΔΗΙ. Γυναίκες, ὡς δέδοικα μὴ περαιτέρω †
Πεπραγμέν' ᾖ μοι πάνθ' ὅσ' ἀρτίως ἔδρων;

* Aldus, πρὶν. † Aldus, περαιτέρω.

662. Ἃ δέ οἱ] ἡ Δηϊάνειρα.

665. Νῦν δ' Ἄρης οἰσρηθεὶς] μαπὶς ὁ περὶ τὴν Οἰχαλίαν πόλεμος ἐξέλυσεν ἡμᾶς τῆς ἀνίας, ἣν ἐφ' ἑκάσης ἡμέρας εἴχομεν. Εἰς τὸ αὐτό. Νῦν δ' Ἄρης ὁ περὶ τὸν Εὔρυτον. ἐξ αὐτῆ γὰρ εὐθὺς ἐπανῆλθε.

667. Μὴ σταίη πολύκωπον] Μηδαμοῦ ἡ ναῦς ἀλλαχοῦ ὁρμίσαι, ἕως ἐπαῦθα ἀφίκοιτο, τὴν Εὔβοιαν νῆσον ὑπερβᾶς καὶ καταλιπών. κατασρεφόμενος γὰρ τὴν Οἰχαλίαν ἐκεῖ ἔμελεν θῦσαι τῷ πατρί.

673. Πανάμερος] ἀντὶ τοῦ, τὴν σήμερον ἡμέραν ἔλθοι τῷ πέπλῳ τῆς πειθοῦς θελχθεὶς ἐκ παρασκευῆς τοῦ Νέσσου κατεσκευασμένῳ, πειθοῦς δὲ πέπλῳ εἶπεν, ὅτι γέγονεν ἐπὶ τῷ μεταπεῖσθαι τὸν Ἡρακλέους γνώμην ἐπὶ τὴν Δηϊάνειραν. Ἡ πανάμερος, ἡμένης ἐν τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἔλθοι εἰς ἔρωτα τῆς γυναικὸς διὰ τὸ τοῦ Νέσσου φάρμακον.

674. Παγχρίσῳ] λείπει τῷ πέπλῳ. ἦγεν τῷ χρισθέντι πέπλῳ συγκεκραμένος, καὶ ἁρμοσθεὶς τῇ πειθοῖ τοῦ θηρός.

676. Μὴ περαιτέρω] ὑπὲρ τὴν συμφέρουσαν χρείαν, καὶ πλεῖον τοῦ συμφέροντος.

682. Μάλιστά

ΧΟΡ. Τίδ' ἐσὶ, Δηϊάνειρα, τέκνον Οἰνέως;
ΔΗΙ. Οὐκ οἶδ'· ἀθυμῶ δ' εἰ φανήσομαι τάχα
Κακὸν μέγ' ἐκπράξασ' ἀπ' ἐλπίδος καλῆς.
ΧΟΡ. Οὐ δή τι τῶν σῶν Ἡρακλεῖ δωρημάτων;
ΔΗΙ. Μάλισά γ'· ὥστε μήποτ' ἂν προθυμίαν
Ἄδηλον ἔργου τῷ παραινέσαι λαβεῖν.
ΧΟΡ. Δίδαξον, εἰ διδακτὸν ἐξ ὅτου φοβῇ.
ΔΗΙ. Τοιῦτον ἐκβέβηκεν, οἷον ἂν φράσω,
Γυναῖκες, ὑμῖν θαῦμ' ἀνέλπιςον παθεῖν *.
Ὦ, γὰρ τὸν ἐνδυτῆρα πέπλον ἀρτίως
Ἔχριον, ἀργῆτ' οἰὸς εὐείρῳ πόκῳ,
Τῦτ' ἠφάνισαι διάβορον πρὸς ἑδενὸς
Τῶν ἔνδον, ἀλλ' ἐδεσὸν ἐξ αὐτῦ φθίνει,
Καὶ ψῆ κατ' ἄκρας σπιλάδος; ὡς δ' εἰδῆς ἅπαν
Ἦ, τῦτ' ἐπράχθη, μείζον' ἐκτενῶ λόγον.
Ἐγὼ γὰρ, ὧν ὁ θὴρ με Κένταυρος, πονῶν
Πλευρὰν πικρᾷ γλωχῖνι, προὐδιδάξατο,
Παρῆκα θεσμῶν οὐδὲν, ἀλλ' ἐσωζόμην
Χαλκῆς ὅπως δύσνιπτον ἐκ δέλτυ γραφήν.

* ALDUS, μαθεῖν.

682. Μάλισά γ' ὥστε] μὴ ἕνεκα ὧν ἀπίσαλκας δωρημάτων τῷ Ἡρακλεῖ, ἀθυμεῖς; ναὶ (φησὶ) περὶ τύτε φοβῦμαι ὅτως ὥστε μηδέποτε παραινέσαι τινὶ ἀδήλε πράγματος προθυμίαν λαβεῖν. ὅ ἐσιν, ἀδήλῳ πράγματι ἐπιχειρεῖ.

686. Θαῦμ' ἀνέλπιςον] θαυμασὸν καὶ οἷον οὐκ ἂν τις ἐλπίζοι μαθεῖν καὶ παθεῖν.

691. Κατ' ἄκρας σπιλάδος] σπιλὰς ἡ πέτρα. ὡς ἂν ἐπὶ λίθε θεμένη αὐτὸ, τῦτο (φησὶ) κατατήκεται καὶ ῥεῖ καὶ διαλύεται ἀπὸ τῦ λίθε διαῤῥέον.

Ib. Ὡς δ' εἰδῆς ἅπαν] ὅπως γνῶς ἀκριβῶς ὅλον τὸ πρᾶγμα, εἰς μῆκος ἁπλώσω τὸν λόγον.

Ib. Καὶ ψῇ] ἤγεν διαφθάρη, ἔκλινεν, ἐκ μεταφορᾶς τῶν φυτῶν, ἤτοι τῶν κλάδων.

693. Ἐγὼ γὰρ, ὧν ὁ θὴρ με] ὧν εἶπέ μοι ὁ Νέσσος ὅτε τὴν πλευρὰν ἔλκει τῷ βέλει τραθείς. γλωχῖνι δὲ, ἀπὸ μέρες τῷ βέλες· γλωχὶν γὰρ ἡ ἀκίς. ὃ λέγει ὁ Ὅμηρος ὄγκον.

695. Παρῆκα θεσμῶν οὐδὲν] λείπει ἄπρακτον.

Ib. Ἀλλ' ἐσωζόμην] ἀντὶ τῦ ἔσωσα καὶ ἐφύλαξα. διεφύλαξα ἓν ὅσα μοι παρήγγειλεν ὡσανεὶ ἐν δέλτῳ χαλκῇ ταῦτα ἔχουσα ἐγκεχαραγμένα. δύσνιπτον δὲ, ἀντὶ τῦ δυσαπάλειπτον.

697. Πρᾶγμα]

Καί μοι τάδ' ἦν πρόῤῥητα, καὶ τοιαῦτ' ἔδρων·
Τὸ φάρμακον τῦτ' ἄπυρον, ἀκτῖνός τ' ἀεὶ
Θέρμης ἄθικτον ἐν μυχοῖς σώζειν ἐμέ,
Ἕως ἂν ἀρτίχριστον ἁρμόσαιμί που.
Κἄδρων τοιαῦτα· νῦν δ' ὅτ' ἦν ἐργαστέον,
Ἔχρισα μὲν κατ' οἶκον ἐν δόμοις κρυφῇ
Μαλλῷ, σπάσασα κτησίᾳ βοτοῦ λάχνην·
Κἄθηκα συμπτύξασ' ἀλαμπὲς ἡλίῳ
Κοίλῳ ζυγάστρῳ δῶρον, ὥσπερ εἴδετε.
Εἴσω δ' ἀποστείχουσα, δέρκομαι φάτιν
Ἄφραστον, ἀξύμβλητον ἀνθρώπῳ μαθεῖν.
Τὸ γὰρ κάταγμα τυγχάνω ῥίψασά πως
Τῆς οἰὸς, ᾗ προὔχριον, ἐς μέσην φλόγα
Ἀκτῖν' ἐς ἡλιῶτιν· ὡς δ' ἐθάλπετο,
Ῥεῖ πᾶν ἄδηλον, καὶ κατέψηκται χθονὶ,
Μορφῇ μάλις' εἰκασὸν, ὥστε πρίονος
Ἐκβρώματ' ἂν βλέψειας ἐν τομῇ ξύλῳ.
Τοιόνδε κεῖται προπετές· ἐκ δὲ γῆς ὅθεν
Προὔκειτ', ἀναζέσει θρομβώδεις ἀφροὶ,

697. Πρόῤῥητα] πρὸς ἐμὲ ὑπὸ Νίσσης προειρημένα, ἢ προμεμελετημένα μοι. ἢ ἀπόῤῥητα.

699. Θέρμης ἄθικτον] ἀντὶ τῦ ἀπροσπέλαστον πυρὸς, καὶ ἡλιακῆς ἀκτίνος.

700. Ἀρτίχριστον] παραυτὰ χριόμενον.

701. Νῦν δ' ὅτ' ἦν ἐργαστέον] νῦν δ' ὅτε ἐνέστη ὁ καιρὸς τῦ χρίσαι, ἔχρισα μαλλὸν ἐρίῳ.

703. Κτησίᾳ βοτοῦ λάχνην] ἀπὸ κτητῦ προβάτου τὸν μαλλὸν σπάσασα, ἤγουν ἐν οἴκῳ τρεφομένης. κτήνη δὲ τὰ πρόβατα λέγονται καὶ βοτά.

704. Ἀλαμπὲς ἡλίῳ] μὴ καταυγασθέν.

705. Κοίλῳ ζυγάστρῳ] ἀντὶ τῦ, εἰς ξύλινον σορὸν, τετέχνισται.

707. Ἄφραστον] ἀφανὲς, ἀνεκδιήγητον. ἀξύμβλητον δὲ, ἀσυνείκαστον πρὸς τὸ μαθεῖν ἀνθρώπῳ. ἢ ἀντὶ τῦ ἀπαράβλητον. οἷον οὐκ ἔχον ἄλλῳ παραβληθῆναι, ὥστε πιστεῦσαι καὶ μαθεῖν τὸν ἀκούοντα.

708. Τὸ γὰρ κάταγμα] τὸ γὰρ ἔριον τῦ προβάτου, μετὰ τὸ χρίσαι τὸν πέπλον, ἔῤῥιψα εἰς τόπον βαλλόμενον, καὶ πυρούμενον ὑπὸ τῆς ἡλίου. τὴν γὰρ αὐγὴν, ἀκτῖνα ἡλιῶτιν εἶπεν.

Ib. Τὸ κάταγμα] τὸ αἴγειον μήρυμα.

710. Ὡς δ' ἐθάλπετο] ὡς δὲ ἐθερμάνθη, ὑπέῤῥευσεν, ἀφανῶς λέλυται.

712. Πρίονος ἐκβρώματα] ἐοικὸς πρίσματι ξύλου, θαυμαστῶς δὲ βρώματα πρίονος εἶπε τὰ πρίσματα· τρόπον γάρ τινα ἐσθίων τὸ ξύλον ὁ πρίων, ἐκεῖνο τὸ λεπτὸν ἀποβάλλει.

714. Προπετές] ἐῤῥιμένον καὶ προπεσὸν χαμαί.

715. Ἀναζέσει] ἀνακυκλήσει.

Ib. Θρομβώδεις

Γλαυκῆς ὀπώρας ὥστε πίονος ποτὲ
Χυθέντος εἰς γῆν Βακχείας ἀπ' ἀμπέλου·
Ὥστ' οὐκ ἔχω τάλαινα ποῖ γνώμης πέσω.
Ὁρῶ δέ μ' ἔργον δεινὸν ἐξειργασμένην.
Πόθεν γὰρ ἄν ποτ', ἀντὶ τοῦ θνήσκων ὁ θὴρ
Ἐμοὶ παρέσχ' εὔνοιαν, ἧς ἔθνησχ' ὕπερ;
Οὐκ ἔστιν· ἀλλὰ τὸν βαλόντ' ἀποφθίσαι
Χρῄζων ἔθελγέ μ'· ὧν ἐγὼ μεθύστερον,
Ὅτ' οὐκέτ' ἀρκεῖ, τὴν μάθησιν ἄρνυμαι.
Μόνη γὰρ αὐτὸν, εἴ τι μὴ ψευσθήσομαι
Γνώμης, ἐγὼ δύστηνος ἐξαποφθερῶ.
Τὸν γὰρ βαλόντ' ἄτρακτον οἶδα, καὶ θεὸν
Χείρωνα πημήναντα· χ' ὥσαπερ ἂν θίγῃ,
Φθείρει τὰ πάντα κνώδαλ'· ἐκ δὲ τοῦδ' ὅδε
Σφαγῶν διελθὼν ἰὸς αἵματος μέλας,
Πῶς οὐκ ὀλεῖ καὶ τόνδε; δόξει γοῦν ἐμοὶ,
Καίτοι δέδοκται, κεἶνος εἰ σφαλήσεται,
Ταύτῃ σὺν ὁρμῇ * κἀμὲ συνθανεῖν ἅμα·
" Ζῆν γὰρ κακῶς κλύουσαν οὐκ ἀνασχετὸν,

* ALD. TURN. in marg. ὀργῇ.

Ib. Θρεμβώδεις ἀφροὶ] ἐπηρμένοι. Θρόμβος γὰρ ὁ ὄγκος, ἢ περιφερῆ φυσήματα.

716. Γλαυκῆς ὀπώρας] τοῦ γλεύκους τοῦ ἀρτίως ἐκπιεσθέντος καὶ νέου. μάλιστα δὲ ὁ νέος οἶνος, θερμὸς ὤν, εἰ πίοοι χαμαὶ, ἀφρίζει. Γλαυκὴν δὲ ὀπώραν τὸν νέον οἶνον εἶπε, διὰ τὴν λαμπρότητα.

721. Ἧς ἔθνησχ' ὕπερ] ὑπὲρ ἧς, ὑφ' ἧς, δι' ἥν.

722. Τὸν βαλόντα] τὸν τοξεύσαντα.

723. Ὧν ἐγὼ μεθύστερον] ὧν τῶν εἰρημένων μοι ὑπ' ἐκείνου νῦν τὴν γνῶσιν μανθάνω, ὅτε οὐκ ἔτι με ὠφελεῖ.

724. Οὐκέτ' ἄρκει] ὠφελεῖ. Ὅμηρος·

" Ἄρκιον ἐστίταί."

725, 726. Εἴ τι μὴ ψευσθήσομαι—Γνώμης] εἰ μὴ διαμάρτοιμι τῆς γνώμης, ἣν ἔχω περὶ αὐτοῦ τυγχάνω.

728. Χ' ὥσαπερ ἂν θίγῃ] καὶ ὅσα ἂν θίγῃ τοῦ Ἡρακλείου βέλους, εἴτε ἄνθρωπος, εἴτε θηρίον, ἀπόλλυται.

729. Ἐκ δὲ τοῦδε] τοῦ Νέσσου· ἀντὶ τοῦ διὰ τοῦ Νέσσου.

732. Καίτοι δέδοκται] κἀγὼ (φησὶν) ἀποθανεῖν βεβήσομαι· ἵνα μὴ δόξω πονηρίᾳ ἀνηρηκέναι τὸν Ἡρακλέα, ἀλλ' ἀκουσίῳ γνώμῃ.

733. Ταύτῃ σὺν ὁρμῇ] τούτῳ τῷ τρόπῳ τετίσι· διὰ τοῦ πέπλου.

734. Ζῆν γὰρ κακῶς] γυναῖκα γὰρ κακοδόξουσα,

" Ἥτις προτιμᾷ μὴ κακὴ πεφυκέναι." 735
ΧΟΡ. Ταρβεῖν μὲν ἔργα δεινὰ ἀναγκαίως ἔχει·
" Τὴν δ' ἐλπίδ' ὥ χρὴ τῆς τύχης κρίνειν πάρος."
ΔΗΙ. Οὐκ ἔστιν ἐν τοῖς μὴ καλοῖς βουλεύμασιν
Οὐδ' ἐλπὶς ἥτις καὶ θράσος τι προξενεῖ.
ΧΟΡ. Ἀλλ' ἀμφὶ τοῖς σφαλεῖσι μὴ 'ξ ἐκουσίας 740
Ὀργὴ πέπειρα, τῆς σε τυγχάνειν πρέπει.
ΔΗΙ. Τοιαῦτα δ' ἂν λέξειεν ἢ ὁ τῶ κακῶ
Κοινωνὸς, ἀλλ' ᾧ μηδὲν ἐς οἴκοις βαρύ.
ΧΟΡ. Σιγᾶν ἂν ἁρμόζοι σὲ τὸν πλείω χρόνον *,
Εἰ μή τι λέξεις παιδὶ τῷ σαυτῆς· ἐπεὶ 745
Πάρεσι μαζὸν πατρὸς, ὃς πρὶν ὤχετο.
ΥΛΛ. Ὦ μῆτερ, ὡς ἂν ἐκ τριῶν σ' ἓν εἱλόμην,
Ἢ μηκέτ' εἶναι ζῶσαν, ἢ σεσωσμένην
Ἄλλῳ κεκλῆσθαι μητέρα σ', ἢ λώβας φρένας
Τῶν νῦν παρόντων τῶνδ' ἀμείψασθαί ποθεν; 750
ΔΗΙ. Τίδ' ἐστὶν, ὦ παῖ, πρός γ' ἐμοῦ συγκείμενον;
ΥΛΛ. Τὸν ἄνδρα τὸν σὸν ἴσθι (τὸν δ' ἐμὸν λέγω
Πατέρα) κατακτείνασα τῇδ' ἐν ἡμέρᾳ.
ΔΗΙ. Οἴμοι· τίν' ἐξήνεγκας, ὦ τέκνον, λόγον;

* Turn. in marg. λόγον.

ξῶσαν ἢ δεῖ ζῆν, ἥτις μὴ θέλῃ δοκεῖν ἐκ φύσεως εἶναι κακή.

736. Ταρβεῖν μὲν ἔργα] ἀνάγκη μὲν εὐλαβεῖσθαι τὰ δεινὰ ἔργα· ἃ χρὴ δὲ πρὸ τῆς ἐκβάσεως καὶ τῶν συμβησομένων αἱρεῖσθαι τὰ δεινά.

738. Οὐκ ἔστιν ἐν τοῖς] ἐν τοῖς πονηροῖς βουλεύμασιν οὐδ' ὑπολείπεται χρηστὴ ἐλπὶς, ἥτις παρέχει πεποίθησιν καὶ θάρσος· ἀντὶ τοῦ δύσελπίς εἰμι, πρὸς ὃ ἐπάγει.

740. Ἀλλ' ἀμφὶ τοῖς σφαλεῖσι] τοῖς ἀκουσίως σφαλεῖσιν ἡ ἐπαγομένη ὀργὴ, πεπεμμένη ἐστὶ καὶ πραεῖα καὶ συγγνωστή· ἧς σε δίκαιον τυγχάνειν παρὰ τὰ Ἡρακλείδου ἄκουσα γὰρ ἥμαρτες.

742. Οὐχ ὁ τῶ κακῶ κοινωνὸς] ὁ μὴ δυστυχῶν τοιαῦτα ἂν εἴποι.

744. Σιγᾶν ἂν ἁρμόζοι σε τὸν πλείω χρόνον] γράφεται λόγον· πρέποι σοι λοιπὸν σιωπᾶν, καὶ μηκέτι περὶ τούτου πλείω λέγειν, εἰ μὴ ἄρα τι τῷ σῷ παιδὶ, μέλλεις ἐρεῖν παραγιγνομένῳ ἤδη.

749. Ἄλλῳ μητέρα] αἰσχύνομαι γὰρ ἐπί σοι.

751. Στυγούμενον] λυπηρὸν καὶ μίσους ἄξιον.

755. Τὸ

ΥΛΛ. Ὃν ἐχ οἷόν τε μὴ τελεσθῆναι· " τὸ γὰρ
" Φανθὲν τίς ἂν δύναιτ' ἀγέννητον ποιεῖν;"
ΔΗΙ. Πῶς εἶπας, ὦ παῖ; τὲ παρ' ἀνθρώπων μαθὼν
Ἄζηλον ἔτως ἔργον εἰργάσθαί με φής;
ΥΛΛ. Αὐτὸς βαρεῖαν ξυμφορὰν ἐν ὄμμασι
Πατρὸς δεδορκὼς, καὶ κατὰ γλῶσσαν κλύων.
ΔΗΙ. Πῶ δ' ἐμπελάζεις τἀνδρὶ καὶ παρίσασαι;
ΥΛΛ. Εἰ χρὴ μαθεῖν σε, πάντα δὴ φωνεῖν χρεών.
Ὃθ' εἶρπε κλεινὴν Εὐρύτε πέρσας πόλιν,
Νίκης ἄγων τρόπαια, κἀκροθίνια,
Ἀκτή τις ἀμφίκλυσος Εὐβοίας ἄκρον
Κήναιόν ἐσιν; ἔνθα πατρῴῳ Διὶ
Βωμὲς ὁρίζει, τεμενίαν τε φυλλάδα·
Οὗ νιν τὰ πρῶτ' ἐσεῖδον ἄσμενος πόθῳ.
Μέλλοντι δ' αὐτῷ πολυθύτες τεύχειν σφαγὰς,
Κήρυξ ἀπ' οἴκων ἵκετ' οἰκεῖος Λίχας
Τὸ σὸν φέρων δώρημα θανάσιμον πέπλον·
Ὃν κεῖνος ἐνδὺς, ὡς σὺ προὐξεφίεσο,
Ταυροκτονεῖ μὲν δώδεκ' ἐντελεῖς ἔχων
Λείας ἀπαρχὴν βοῦς· ἀταρ τὰ πάνθ' ὁμῶ
Ἑκατὸν προσῆγε συμμιγῆ βοσκήματα.
Καὶ πρῶτα μὲν δείλαιος, ἵλεῳ φρενὶ
Κόσμῳ τε χαίρων τῇ σολῇ κατηύχετο·

755. Τὸ γὰρ φανθὲν] τὸ ἅπαξ πραχθὲν, καὶ ἐπὶ πέρας ἐλθὼν, πῶς ἂν τις μὴ γενέσθαι ποιήσειε; καὶ Πίνδαρος· " Τῶν δὲ πεπραγμέ-" νων ἀποίητον οὐδ' ἂν χρόνος ὁ πάντων πατὴρ " δύναιτο θέμεν ἔργων τέλος."

758. Ἄζηλον] φαῦλον ὃ οὐδεὶς ζηλώσειεν.

759. Αὐτὸς βαρεῖαν ξυμφορὰν] τὰ μὲν ἑώρακα πάσχοντος, τὰ δὲ ἀκοιμώζοντος ἤκουσα κατὰ τὴν γλῶσσαν ὅ ἐσι κατὰ σόμα αὐτῆ ἑσάμενος καὶ ὁ πόρρω, τετέρσιν ἔμπροσθεν αὐτὸ, ὅμοιον τῷ, κατὰ σόμα αὐτῷ ἀπήντησε.

761. Πῶ δ' ἐμπελάζεις] προσπελάζεις.

Ib. Παρίσασαι] πλησίον γένοναι.

763. Ὃθ' εἶρπε] καινοπρεπὴς ἡ φράσις, ἦλθεν εἰς τὴν Εὔβοιαν, ἥς ἀκρωτήριόν ἐσι τὸ Κήναιον.

767. Τεμενίαν τε φυλλάδα] τὸν ἀπὸ τῶν τεμενῶν σέφανον. ἢ τέμενος πολύφυλλον.

772. Ὡς σὺ προὐξεφίεσο] ὡς σὺ ἐνετείλω.

776. Δείλαιος, ἵλεῳ φρενὶ] ὁ Ἡρακλῆς ἱλαρᾷ τῇ φρενὶ κατηύξατό σοι χαίρων ἐπὶ τῷ πέπλῳ.

778. Ὅπως

Ὅπως δὲ σεμνῶν ὀργίων ἐδαίετο
Φλὸξ αἱματηρὰ, κἀπὸ πιείρας δρυὸς
Ἱδρὼς ἀνίει χρωτὶ, καὶ προσπτύσσετο
Πλευραῖσιν ἀρτίκολλος, ὥστε τέκτονος,
Χιτὼν ἅπαν κατ' ἄρθρον· ἦλθε δ' ὀξέων
Ὀδαγμὸς ἀντίσπασος· εἶτα φοινίας
Ἐχθρᾶς ἐχίδνης ἰὸς ὡς ἐδαίνυτο,
Ἐνταῦθα δὴ βόησε τὸν δυσδαίμονα
Λίχαν, τὸν ἀδὲν αἴτιον τῆ σῆ κακῆ,
Ποίαις ἐνέγκοι τόνδε μηχαναῖς πέπλον.
Ὁ δ' ἀδὲν εἰδὼς δύσμορος, τὸ σὸν μόνης
Δώρημ' ἔλεξεν, ὥσπερ ἦν ἐσταλμένον·
Κἀκεῖνος ὡς ἤκουσε, καὶ διώδυνος
Σπαραγμὸς αὐτῆ πνευμόνων ἀνθήψατο,
Μάρψας ποδός νιν, ἄρθρον ᾗ λυγίζεται,
Ῥιπτεῖ πρὸς ἀμφίκλυσον ἐκ πόντε πέτραν.
Κόμης δὲ λευκὸν μυελὸν ἐκραίνει μέσε
Κρατὸς διασπαρέντος, αἵματός θ' ὁμῆ.

778. Ὅπως δὲ σεμνῶν ὀργίων] ὅτι δὲ ἀπὸ τῶν θυμάτων καὶ τῶν ξύλων ἡ πλοξ ἀνεκαίετο, τότε ἱδρὼς ἀνίει περὶ τὸ σῶμα αὐτῆ.

779. Φλὸξ αἱματηρὰ] αἱματηρὰ ὅτι ἐκ τῆ αἵματος τῶν ἱερείων συνίσταται.

Ib. Κἀπὸ πιείρας δρυὸς] λιπαρῆ ξύλε· δρῦν γὰρ λίγουσι πᾶν δένδρον.

781. Πλευραῖσιν ἀρτίκολλος] ὡς ὑπὸ τέκτονος καλῶς συγκεκολλημένος· τὸ δ' ἐξῆς, καὶ προσκολλητὸς ὁ χιτὼν κατὰ πᾶν μέρος, ὡς ἂν ξύλῳ τις παρὰ πολλὰ ὑπὸ τέκτονος προσείη χρισθεῖσα.

783. Ὀδαγμὸς ἀντίσπασος] κνησμός· ὀδήξασθαι γὰρ τὸ κνήσασθαι. ἀντίσπασος δὲ, ἴσος σπασμῷ, ἢ μετὰ σπασμῆ.

Ib. Ἐχθρᾶς ἐχίδνης] τυπῶνος μὲν γὰρ καὶ ἐχίδνης ἡ ὕδρα.

Ib. Ἰὸς ὡς ἐδαίνυτο] ὡς κατέσθιεν αὐτὸν ὁ ἰός.

788. Τὸ σὸν μόνης δώρημ' ἔλεξεν] εἶπεν ὅτι σὺ αὐτῷ προσήγαγες τὸν πέπλον, ὡς ἦν ἀπεσταλμένος ὑπὸ σῆ καὶ ἐκ αὐτὸς ἦν ἀφ' ἑαυτῆ πανεργήσας.

792. Μάρψας ποδός νιν] δραξάμενος τῆ ποδὸς τῆ Λίχα κατ' ἐκεῖνο τὸ μέρος ἔνθα δεσμεῖται τὸ ἄρθρον. λέγει δὲ τὸ περὶ τὸν ἀστραγαλον μέρος, ᾧ εἰώθαμεν δεσμεῖν τὸ ὑπόδημα, ἤ τι τοιῆτον.

Ib. Ἡ λυγίζεται] ἁρμόζεται, κάμπτεται, συστρέφεται· ὅπε ἐστὶν ὁ δεσμὸς τῶν νεύρων, ἔνθα ὑποδεσμούμεθα. εἴρηται δὲ ἀπὸ τῶν λύγων· εὔκλικτον γὰρ τὸ φυτὸν νέον ὄν. Ὅμηρος

"Δίδη μόσχοισι λύγοισιν."

793. Ἀμφίκλυσον] τὴν ἐκ τῆ πόντε ἀμφοτέραθεν κλυζομένην.

794. Κόμης δὲ λευκὸν μυελὸν] διὰ δὲ τῆς κόμης

Ἅπας δ' ἀνευφώνησεν οἰμωγῇ λεὼς,
Τὸν μὲν νοσοῦντος, τὸν δὲ διαπεπραγμένου.
Κοὐδεὶς ἐτόλμα τἀνδρὸς ἀντίον μολεῖν·
Ἔσπᾶτο γὰρ πέδονδε, καὶ μετάρσιος
Βοῶν, ἰύζων· ἀμφὶ δ' ἐκτύπευ πέτραι,
Λοκρῶν ὄρειοι πρῶνες, Εὐβοίας τ' ἄκραι.
Ἐπεὶ δ' ἀπεῖπε, πολλὰ μὲν τάλας χθονὶ
Ῥίπτων ἑαυτὸν, πολλὰ δ' οἰμωγῇ βοῶν,
Τὸ δυσπάρευνον λέκτρον ἐνδατούμενος *
Σὺν τῆς ταλαίνης, καὶ τὸν Οἰνέως γάμον,
Οἷον κατακτήσαιτο λυμαντὴν βίου·
Τότ' ἐκ προσέδρου λιγνύος διάσροφον
Ὀφθαλμὸν ἄρας, εἶδέ μ' ἐν πολλῷ στρατῷ
Δακρυῤῥοοῦντα· καί με προσβλέψας, κάλει,
Ὦ παῖ, πρόσελθε· μὴ φύγῃς τοὐμὸν κακὸν,
Μηδ' εἴ σε χρὴ θανόντι συνθανεῖν ἐμοί.
Ἀλλ' ἆρον ἔξω· καὶ μάλιστα μὲν μέθες
Ἐνταῦθ', ὅπου με μήτις ὄψεται βροτῶν.

* TURN. in marg. ἐμματτόμενος.

κόμης τὸν ἐγκέφαλον ἐκραίνει κατὰ μέρος τῆς κεφαλῆς διασχισθείσης· ὅτι διαιρεθείσης τῆς κεφαλῆς, διὰ τῆς κόμης ἀνεπέμπετο ὁ ἐγκέφαλος σὺν τῷ αἵματι.

796. Ἀνευφώνησεν] κατὰ τὸ ἐναντίον, ἀντὶ τοῦ ἐξέναξε.

797. Τὸν μὲν νοσοῦντος] τὸν Ἡρακλέους νοσοῦντος, τὸν δὲ Λίχου ἤδη ἀνυσθέντος, ὃ ἐξῆν πεφονευμένου.

799. Ἔσπᾶτο γὰρ] σπασμῷ γὰρ εἵλκετο κείμενος ἐπὶ τῆς γῆς.

801. Λοκρῶν ὄρειοι πρῶνες] Ὅμηρος·

"Λοκρῶν δ' ἠγεμόνευεν Ὀϊλῆος ταχὺς Αἴας,
"Λοκρῶν οἳ ναίεσι πέραν ἱερῆς Εὐβοίης."

802. Ἐπεὶ δ' ἀπεῖπεν] ἀπέκαμεν, ἀπηγόρευσεν ἑαυτὸν, ὑπερκάμπτε, ἀπέῤῥηκε, πρὸς τὰς ὀδύνας ἐπὶ γῆς κυλιόμενος.

804. Ἐνδατούμενος] σφοδρῶς λοιδορῶν· μεμφόμενος. κατὰ μέρος τῶν λεγομένων ἀνακαλῶν. ἐνδατεῖσθαι γὰρ τὸ μερίσασθαι· ἡ δὲ μεταφορὰ ἀπὸ τῶν δαινυμένων. ἐνδατεῖσθαι γὰρ τὸ σφοδρῶς ἔσθειν. Ἄλλως· ἐνδατούμενος νῦν σφόδρα κακῶς λέγων, δυσφημῶν, συνεχῶς μεμφόμενος, ἐπαρώμενος. ἔνιοι δὲ γράφουσιν ἐμματτόμενος, ἀντὶ τοῦ ἔσχι.

807. Τοτ' ἐκ προσέδρου] ὅτε ἀπεῖπε καὶ ἐπαύσατο καὶ ἀπέκαμε κυλιόμενος, τότε ἀνατείνας τὸν ὀφθαλμὸν διὰ τῆς κεχυμένης τοῦ σώματος λιγνύος, εἶδέ με δακρυῤῥοοῦντα. Λιγνύος δὲ, τῆς ὑποκειμένης καὶ περικεχυμένης αὐτῷ φλογώδους νόσου.

812. Ἀλλ' ἆρον] προσταχτικῶς.

814. Εἴ

Εἰ δ' οἶκτον ἴσχεις, ἀλλά μ' ἔκ γε τῆσδε γῆς
Πόρθμευσον ὡς τάχιστα, μηδ' αὐτῷ θάνω.
Τοσαῦτ' ἐπισκήψαντος, ἐν μέσῳ σκάφει
Θέντες σφὲ πρὸς γῆν τήνδ' ἐκέλσαμεν μόλις,
Βρυχώμενον σπασμοῖσι· καί νιν αὐτίκα
Ἢ ζῶντ' ἐσόψεσ', ἢ τεθνηκότ' ἀρτίως.
Τοιαῦτα, μῆτερ, πατρὶ βουλεύσασ' ἐμῷ
Καὶ δρῶσ' ἐληφθης, ὧν τε ποίνιμος δίκη
Τίσαιτ' Ἐριννύς τ'· εἰ Θέμις δ', ἐπεύχομαι.
Θέμις δ', ἐπεί μοι τὴν Θέμιν σὺ προύβαλες *,
Πάντων ἄριστον ἄνδρα τῶν ἐπὶ χθονὶ
Κτείνασ', οἷοῖον ἄλλον ἐκ ὄψει ποτέ.
ΧΟΡ. Τί σῖγ' ἀφέρπεις; ἐ κάτοισθ' ὅθ' ἕνεκα
Ξυνηγορεῖς σιγῶσα τῷ κατηγόρῳ;
ΥΛΛ. Ἐᾶτ' ἀφέρπειν, ἔρος ὀφθαλμῶν ἐμῶν
Αὐτῇ γένοιτ' ἄπωθεν ἑρπύσῃ καλός †.
Ὄγκον γὰρ ἄλλως ὀνόματος τί δεῖ τρέφειν
Μητρῷον, ἥτις μηδὲν ὡς τεκοῦσα δρᾷ;
Ἀλλ' ἑρπέτω χαίρουσα, τὴν δὲ τέρψιν, ἣν
Τῷ μῷ δίδωσι πατρὶ, τήνδ' αὐτὴ λάβοι.

* Turn. in textu, προύλαβες. † Ald. καλῶς.

814. Εἰ δ' οἶκτον ἴσχεις] αἰσχύνεται γὰρ αὐτὸ θανεῖν, μὴ ἐγγελασθῇ ὑπὸ τῶν Ὀιχαλίων.

818. Βρυχώμενον] ἀνοιμώζοντα μεγάλως ἐκ τῶν σπασμῶν.

821. Ποίνιμος δίκη] ἡ τιμωρὸς, ἡ ποινὴν ἀπαιτοῦσα.

823. Θέμις δ', ἐπεί μοι τὴν Θέμιν] Θέμις δέ ἐστιν ἡμᾶς καταρᾶσθαί σοι, ἐπεὶ σὺ πρότερα τὴν Θέμιν ἀπέρριψας καὶ παρεῖδες, ἐὰν δὲ προύλαβες, ἀντὶ τοῦ, φθάσασα τὴν Θέμιν καὶ οὐκ ἐξεδέξω, ἕως τι κατὰ τὸ δίκαιον πράξῃς. γράφεται καὶ προύβαλες.

826. Τί σῖγ' ἀφίρπεις] σῖγα ἐπιῤῥηματικῶς, ἀντὶ τοῦ σιωπηλῶς. τετέσι, διὰ τί ἀδὲν ἀποκρίνῃ πρὸς τὸν Ὄλλον;

827. Ξυνηγορεῖς] συνᾴδεις.

Ib. Οὖρος ὀφθαλμῶν ἐμῶν] εἴθε ἔρος καλὸς ἐπιπνεύσει αὐτῇ ἀπιούσῃ, ἵνα μηκέτι αὐτὴν ἴδοιμι. τροπικῶς δὲ τὸ ἔρος ὡς ἐπὶ νεὼς, ἀντὶ τοῦ ἐριεσρομείτω.

830. Ὄγκον γὰρ ἄλλως ὀνόματος] τί γὰρ μάτην ἐπαιρόμεθα τῷ τῆς μητρὸς ὀνόματι, ἀδὲν ἄξιον αὐτῆς διαπραξαμένης ὧν ἡ φύσις καὶ ὁ θεσμὸς ἀπῄτει;

Ib. Τρέφειν] ἀντὶ τοῦ ἔχειν.

834. Ἴδ'

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΙΚΑ. ΣΤΡΟΦΗ Α.

ΧΟΡ. Ἰὰ οἷον, ὦ παῖδες, προσέμιξεν ἄφαρ
Τοὔπος τὸ θεοπρόπον ἡμῖν
Τᾶς παλαιφάτυ * προνοίας,
Ὅ,τ᾽ † ἔλακεν· ὁπότε τελεόμηνος ἐκφέροι
Δωδέκατός τ᾽ ἄροτος ‡, ἀναδοχὰν τελεῖν πόνων
Τῷ Διὸς αὐτόπαιδι, καὶ τάδ᾽ ὀρθῶς
Ἔμπεδα κατυρίζει.
Πῶς γὰρ ἂν ὁ μὴ λεύσσων,
Ἔτι ποτ᾽ § ἔτ᾽ ἐπίπονον ἔχοι
Θανὼν λατρείαν;

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ Α.

Εἰ γάρ σφε κενταύρυ φονία ‖ νεφέλα
Χρίει δολοποιὸς ἀνάγκα,
Πλευρᾷ προστακέντος ἰῷ,

* Turn. in marg. παλαφοίδυ. † Turn. Ὅτ᾽.
‡ Ald. Δωδέκατος ἄροτος. § Ald. Ἔτι ποτὲ. ‖ Ald. φοπία.

834. Ἰὰ οἷον, ὦ παῖδες] ὁ Χορὸς πρὸς ἀλλήλας διαλέγεται περὶ τῦ δεδομένυ μαντείυ τῷ Ἡρακλεῖ ἐν τῇ Δωδώνῃ, ὅτι νῦν ἀπίοιεν. τὸ δὲ οἷον ἀντὶ τῦ οἷος. οἷον, ὁρᾶτε, ὦ φίλαι, οἷος ἡμῖν ἀθρόως συνέπεσε, καὶ εἰς οἷον κακὸν ἀπίοιεν τὸ ἔπος τὸ ἐκ τῦ μαντείυ πάλαι χρησθέν. προσέμιξε δὲ, ἀντὶ τῦ προσερράγη ὀξέως.

836. Τᾶς παλαιφάτυ προνοίας] γράφεται παλαιφοίδυ. ἵν᾽ ᾖ, τῆς πάλαι μαντευσαμένης· φοιβᾶσθαι γὰρ τὸ μαντεύεσθαι.

837. Ὅτ᾽ ἔλακεν] ὅπερ ἐφθέγξατο, ἐπειδὰν ἑαυτὸς παρέλθοι, τότε διαδοχὴν γενέσθαι τῶν πόνων τῷ Ἡρακλεῖ τῷ Διὸς παιδί. ἀναδοχὰν δὲ, ἀνάπαυσιν, ἀνακωχὴν, διαδυχήν.

Ib. Τελεόμηνος ἐκφέροι] ὁ ἑαυτὸς ὁ τέλειον ἔχων τὸ δωδεκάμηνον. ὁμοίως δὲ καὶ ἄροτος ὁ ἑαυτὸς, ἀπὸ τῦ ἄπαξ κατ᾽ ἑαυτὸν αἴρων.

839. Αὐτόπαιδι] γνησίῳ παιδί. Καὶ τάδ᾽ ὀρθῶς] ταῦτα δὲ τὰ χρησθέντα ἀσφαλῶς νῦν ἡμῖν ἀποβαίνει. τροπικῶς δὲ κατουρίζει, ἀντὶ τῦ, ὥσπερ ἀρίῳ πνεύματι προσορμίζει ἡμῖν κατ᾽ ὀρθὸν ἀνυόμενα.

840. Κατυρίζει] προσπνεῖ.

841. Πῶς γὰρ ἂν ὁ μὴ λεύσσων] πῶς γὰρ ὁ μηκέτι ὁρῶν τὸ φῶς, παρ᾽ Εὐρυσθέως κελεύοιτο;

844. Εἰ γάρ σφε κενταύρυ] εἰ γὰρ αὐτὸν τὸν Ἡρακλέα τὸ αἷμα τὸ θανάσιμον τῦ κενταύρυ περιέχει, τῇ πλευρᾷ προστακέντος ἰῦ, πῶς ἂν ἕτερον ἥλιον ἢ ταυῦν ἴδοι;

845. Χρίει δολοποιὸς] χρίει δὲ τὸ ἰμάτιον τῷ αἵματι ἡ ἀνάγκη, ὡς τῆς Δηϊανείρας μετὰ δόλυ τεχνησαμένης τῦτο· ἠναγκάσθαι γὰρ ὑπὸ ζήλυ δι᾽ ἣν ἦρα τὸν δόλον τεχνάσασθαι.

Ὃν τέκετο θάνατος, ἔτεκε δ' αἰόλος δράκων,
Πῶς ὄδ' ἂν ἀέλιον ἕτερον ἢ τανῦν ἴδοι,
Δεινοτάτῳ μὲν Ὕδρας προστετακὼς
Φάσματι· μελαγχαίτα
Τ' ἄμμιγά νιν αἰκίζει
Νέσσου γ' ὕπο δολόμυθα κέντρα *
Ἐπιζέσαντα.

ΣΤΡΟΦΗ Β.

Ὧν ἄδ' ἀ τλάμων ἄοκνον
Μεγάλαν προσορῶσα δόμοισι † βλάβαν
Νέων αἰϊσσόντων γάμων,
Τὰ μὲν ἔτι προσέβαλε, τὰ δ' ἀπ' ἀλλοθρόου

* Ald. Νέσσου δ' ὕπο, φοίνια δολόμυθα κέντρ'. † Ald. δόμοις.

847. Ὃν τέκετο θάνατος] τοῦτον τὸν ἰὸν ἐγέννησεν ὁ αἰόλος δράκων, μᾶλλον δὲ ὁ θάνατος.

849. Προστετακῶς φάσματι] προσκεκολλημένος τῷ ἰῷ τῆς Ὕδρας. τοῦτο δὲ καθ' ἑαυτὸ αἰτιατικὴν γὰρ ἐπιφέρει. Ἄλλως· Προσκεκολλημένος τῷ ἰῷ, ἢ τῷ ὀλεθρίῳ, παρὰ τὸ πεφονεῦσθαι τῷ φάσματι. τυτίζει, τῷ ἱματίῳ τῷ κεχρισμένῳ τῷ φαρμάκῳ τῆς Ὕδρας, τυτίζει τῇ χολῇ.

850. Μελαγχαίτα τ' ἄμμιγα] τῷ δασυτρίχῳ· καὶ ἅμα τῷ φάσματι τῆς Ὕδρας, καὶ τὰ κέντρα τῷ Νέσσῳ αἰκίζει αὐτόν. δῆλον δ' ὅτι φόνια τὰ κέντρα τῷ Νέσσῳ εἰσί· λέγει δὲ τὸ αἷμα αὐτῷ τὸ συμμεμιγμένον τῇ χολῇ τῆς Ὕδρας.

852. Φοίνια δολόμυθα] δολόμυθα κέντρα φησὶν ὅτι τοῖς δολίοις τῷ Νέσσῳ λόγοις ἀπατηθεῖσα ταῦτα τετόλμηκεν. Ἄλλως· φοίνια δολόμυθα. τὰ δόλια φάρμακα. καὶ γὰρ ἕτερά τινα ἐκίλευσεν αὐτῇ συμμίξαι τῷ αἵματι, ὡς ὀπίσω εἶπεν.

853. Ἐπιζέσαντα] ἐπιχυθέντα, ἀναπαχλάσαντα ἀπὸ τῆς θέρμης τοῦ πυρός.

854. Ὧν ἄδ' ἀ τλάμων] ὧν τὴν βλάβην μεγάλην ὁρῶσα ἡ Δηϊάνειρα καὶ ταχεῖαν τοῖς οἴκοις συμβᾶσαν, αὐτὴν μὲν ἐξ ἀρχῆς αὕτη ἐ συνεῖδεν, ἐκ κατασκευῆς δὲ τῆς Νέσσου καὶ τῆς τότε φωνῆς γενομένην, ὡς δῆθεν ἐπὶ τῷ διαλλάττειν αὐτῇ τὸν Ἡρακλέα λίαν, ὀδύρεται καὶ ςένει. Ἄλλως· Ὧν ἄδ' ἀ τλάμων. τῶν νεωςὶ δρωμένων, καὶ εἰς τὴν ἀμέλλητον βλάβην συμβάντων τοῖς οἴκοις, ἡ Δηϊάνειρα τὰ μὲν κακὰ ἐξ ἀρχῆς αὕτη ἐ συνεῖδεν, ἐπὶ τῷ διαλλάττειν τὸν Ἡρακλέα. Ἄοκνον δὲ, τὴν οἰκίαν καὶ ἀμέλλητον, ἢ πολύοκνον· ὅ ἐςι πολύφοβον. κατ' ἐπίτασιν δὲ τὸ α.

856. Νέων αἰϊσσόντων] νεωςὶ προσβαλλόντων.

Ib. Αἰϊσσόντων] συννίζησις.

857. Οὔτι προσέβαλον] ἐ συνῆκεν ἀπὸ τοῦ Νέσσου.

Ib. Τάδ' ἐπ' ἀλλοθρόᾳ] ἀλλοφώνῳ, ὅτι ἀπὸ τῆς Νέσσου φωνῆς γέγονεν ἡ καθ' Ἡρακλέους συμφορά· ἢ τῆς ἄλλα εἰπούσης, καὶ μὴ τὰ ἀληθῆ· ἢ ἀλλοφώνῳ, ὡς ἠλλαγμένην τοῦ Νέσσου φωνὴν ἔχοντος.

858. Ὀλεθρίαις

Γνώμας μολόντ' ὀλεθρίαισι * ξυναλλαγαῖς,
Ἦ πᾶ ὁλοὰ γένει,
Ἦ πᾶ ἀδινῶν χλωρὰν
Τέγγει δακρύων ἄχναν.
Ἃ δ' ἐρχομένα
Μοῖρα προφαίνει δολίαν
Καὶ μεγάλαν ἄταν.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ Β.

Ἐῤῥώγεν παγὰ δακρύων.
Κέχυται νόσος. Ὦ πόποι, οἷον ἀναρ-
σίων ὕπω ἀγακλει-
τὸν Ἡρακλέ' † ἐπέμολε πάθος οἰκτίσαι.
Ἰὼ κελαινὰ λόγχα τᾷ προμάχᾳ δορὸς,

* Ald. ὀλεθρίαις. † Ald. Ἡρακλέης.

858. Ὀλεθρίαις ξυναλλαγαῖς] ἢ ὀλεθρίαις καὶ ἐπιθλαβέσι φιλίαις, ἢ ἐπὶ αὐτῇ τῇ ἰδίᾳ θανάτῳ ὁ Νέσσος ἀντήλλαξεν αὐτῇ τὸ αἷμα· ἢ ὅτι ὁ μὲν Νέσσος εἶπεν αὐτῇ πόθῳ καὶ διαλλαγῆς ἐργαστήριον εἶναι τὸ φάρμακον, γέγονε δὲ ὄλεθρος Ἡρακλέους.

859. Ἦ πᾶ ὁλοὰ γένει] ὁλοὰ ἡ δυστυχὴς, ἢ ἡ τῷ ὀλέσθαι ἀξία, ὄντως δὲ ἡ ἀθλία καταζάλει καὶ διαζρέχει πολλῶν δακρύων ὠφρόν· ἐμφατικὸν δὲ τὸ ἄχνα διὰ τὸ πλῆθος· χλωρὰν δὲ ἄχναν, τὸν νεαρὸν ἀφρόν.

860. Ἦ πᾶ ἀδινῶν] ἀθρόων, ἢ πολυθρηνήτων.

861. Δακρύων ἄχναν] περιφραστικῶς τὰ δάκρυα.

862. Ἃ δ' ἐρχομένα μοῖρα] ἡ προσδοκωμένη κακομοιρία τῇ Ἡρακλέους ἐμφαίνει μεγάλην ἑτέραν ἄτην καὶ βλάζην. προσδοκῶσι δὲ ὅτι ἀπολλυμένης Ἡρακλέους αὐτόχειρ ἑαυτῆς γενήσεται.

Ib. Ἃ δ' ἐρχομένα μοῖρα προφαίνει δολίαν] δόλῳ γὰρ αὐτὴν καὶ λάθρα ἀναιρήσει.

865. Ἐῤῥώγει παγὰ δακρύων] ἀντὶ τοῦ, παρ-
ῆσται ἡμῖν δακρύειν ὡς ἀπὸ πηγῆς κρηνηδόν· ἐκτέτανται γὰρ τὸ κακὸν, καὶ πανταχῇ διωδεύσηται ἡ κατὰ τὸν Ἡρακλέα συμφορά.

866. Ὦ πόποι] φεῦ φεῦ, κακὴ φήμη γέγονε τῷ Ἡρακλεῖ, οἷον οὐδέποτε πολεμίοις ἀνοίκτιρον σιωπηθήσεται· τὸ γὰρ οὔπω ἀντὶ τοῦ ἐχί. ἢ ἵνα· οἷον κακὴ φήμη οὐδέποτε ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν συνέβη τῷ Ἡρακλεῖ, τοῦτο ἀπὸ τῶν ἰδίων αὐτῷ γεγένηται.

868. Ἀπέμολε πάθος] ἀντὶ τοῦ ἀπομέλοι· οἷον οὐδέποτε ἀπὸ τῶν πολεμίων γένοιτο.

869. Ἰὼ κελαινὰ λόγχα] κελαινὴν εἶπε τὴν λόγχην διὰ τὸν ἐξ αὐτῆς ἀποτελούμενον θάνατον. Μέλας δὲ ὁ θάνατος. δυσφορεῖ δὲ ἐπὶ τῷ αἰχμάλωτον εἰλῆφθαι τὴν Ἰόλην· διὰ γὰρ ταύτην ἡ συμφορά· λόγχα δὲ δορὸς, περιφραστικῶς ἡ λόγχη. προμάχᾳ δὲ, τῷ προβεβλημένῳ· τὸ δὲ λόγχα πρὸς τὸ αἷμα. ὁ δὲ λόγος, ὦ θανατοποιὲ λόχη, ἥτις τότε ἀνελοῦσα τὸν Εὔρυτον, ἐνταῦθα τὴν Ἰόλην ἀπέπεμψας καὶ ἤγαγες ἐκ τῆς ὑψηλῆς Οἰχαλίας· ὡς εἰθὲ μή ποτε· τυτίσι, φεῦ τῆς λόγχης ἐκείνης ἐν ᾗ ἐπόρθησι τὴν Οἰχαλίαν ὁ Ἡρακλῆς, ἵνα ἐνίκᾳ

Ἃ τότε θοὰν νύμφαν
Ἄγαγες ἀπ' αἰπεινᾶς
Τάνδ' Οἰχαλίας αἰχμᾷ.
Ἃ δι' ἀμφίπολος
Κύπρις ἄναυδος φανερὰ
Τῶνδ' ἐφάνη πράκτωρ.

ΙΑΜΒΟΙ.

ΧΟΡ. Πότερον ἐγὼ μάταιος, ἢ κλύω τινὸς
Οἴκτῳ δ' οἴκων ἀρτίως ὁρμωμένης;
Τί φημί;
Ἦχεῖ τις ὐκ ἄσημον, ἀλλὰ δυστυχῆ
Κωκυτὸν εἴσω, καί τι καινίζει ςέγη.
Ξύνες δὲ
Τήνδ', ὡς ἀήθης καὶ συνωφρυωμένη
Χωρεῖ πρὸς ἡμᾶς γραῖα σημανῦσά* τι.
ΤΡΟ. Ὦ παῖδες, ὡς ἄρ' ἡμὶν ἐ σμικρῶν κακῶν
Ἦρξεν τὸ δῶρον Ἡρακλεῖ τὸ πόμπιμον.
ΧΟΡ. Τίδ', ὦ γεραιὰ, καινοποιηθὲν λέγεις;

* Aldus, σημαίνουσά.

τὴν Ἰόλην· διὰ γὰρ ταύτην ἡ συμφορὰ ἐγένετο. τὸ δὲ ἄρθρον τῇ λόγχῃ συναπτέον ἢ τις λόγχη.

Ib. Προμάχᾳ δορὸς] τὸ προμάχᾳ ἐπὶ τῷ Ἡρακλεῖ κλπτέον οἷον τῷ πρὸ πάντων μαχομένῳ. τὸ νύμφαν δὲ συναπτέον τῷ τάνδε.

870. Ἃ τότε θοὰν νύμφαν] ἀντὶ τῷ θοᾶς· τινὲς δὲ τὴν ταχέως νυμφευθεῖσαν.

871. Ἀπ' αἰπεινᾶς] ἀπὸ τῆς ἐν ὕψει κειμένης.

872. Αἰχμᾷ] νόμῳ πολέμου.

873. Ἃ δ' ἀμφίπολος Κύπρις] ἡ περὶ ταῦτα σπεφομένη Κύπρις, ἣν ἡ ταῦτα οἰκονομοῦσα καὶ ὑπηρετησαμένη τῷ Ἡρακλεῖ πρὸς τὸν ἔρωτα. ὁ νοῦς, ἡ δὲ Κύπρις ἄρα ἡ ἄναυδος σιωπωμένη, φανερῶς ἦν πάντων τούτων ἐργάτις, εἰς ἔρωτα Ἰόλης βαλοῦσα τὸν Ἡρακλέα.

875. Πράκτωρ] πρακτική.

876. Πότερον ἐγὼ μάταιος] ὁ Χορὸς τῆς τροφοῦ ἀκούων θρηνούσης ἐπὶ τῷ θανάτῳ ἤτοι τῇ ἀναιρέσει τῆς Δηϊανείρας, φησὶ τοῦτο. ἆρα ἀναίσθητός εἰμι; κατακούω θρήνου τινός.

879. Οὐκ ἄσημον, ἀλλὰ δυστυχῆ] ἐ μικρὸν, ἀλλὰ μέγα καὶ ἐξάκουστον. τοῦτο δὲ ὡς ἠσθημένη μείζονος βοῆς.

880. Καί τι καινίζει ςέγη] ἔοικέ τι πάθος ἔχειν ὁ οἶκος.

881. Ξύνες δὲ] ἀλλήλαις παρακελεύονται αἱ ἀπὸ τοῦ Χοροῦ. Ἄλλως· ξύνες δὴ, ἀντὶ τοῦ τῆσδε ἄκουσον· παρὰ τὸ ἔθος γὰρ κατεσυγνακυῖα πρόσεισι.

885. Τὸ πόμπιμον] τὸ πεμφθέν. λέγει δὲ τὸν χιτῶνα.

887. Βίβηκε

ΤΡΟ. Βέβηκε Δηϊάνειρα τὴν πανυςάτην
Ὁδῶν ἁπασῶν ἐξ ἀκινήτου ποδός.
ΧΟΡ. Οὐ δήπου' ὡς θανεῖσα;
ΤΡΟ. Πάντ' ἀκήκοας.
ΧΟΡ. Τέθνηκεν ἡ τάλαινα;
ΤΡΟ. Δεύτερον κλύεις.

ΜΟΝΟΣΤΡΟΦΙΚΑ.

ΧΟΡ. Τάλαιν' ὀλεθρία, τίνι τρόπῳ θανεῖν σφε * φής;
ΤΡΟ. Σχετλιώτατα πρός γε πρᾶξιν.
ΧΟΡ. Εἰπὲ τῷ μόρῳ, γύναι, ξυντρέχει.
ΤΡΟ. Αὐτὴν διηΐςωσε.
ΧΟΡ. Τίς θυμὸς, ἢ τίνες νόσοι;
ΤΡΟ. Τάνδ' αἰχμὰ βέλεος κακοῦ †
Ξυνεῖλε.
ΧΟΡ. Πῶς ἐμήσατο
Πρὸς θανάτῳ θάνατον
Ἀνύσασα μόνα;
ΤΡΟ. Στονόεντος ἐντομᾷ σιδήρου.
ΧΟΡ. Ἐπεῖδες, ὦ ματαία, τάνδ' ὕβριν;

* Ald. σφιν. † Turn. in marg. Τάνδ' αἰχμὰν βέλος κακοῦ.

887. Βέβηκε Δηϊάνειρα] εἰς ᾅδου· ἐπὶ τοῖς πο-
σὶ βεβηκυῖα· τὸ γὰρ σῶμα ἐπ' ἄπυσιν εἰς
ᾅδου.

889. Οὐ δήπου' ὡς θανοῦσα] κατ' ἐρώτη-
σιν· ἦλθ' ὡς θανοῦσα; βέβηκε δὲ, ἐπεὶ καὶ
ζῶντά ἐςί πε πορευθῆναι τινά.

894. Σχετλιώτατα] σχετλιώτατα ἦλθε πρὸς
τὴν ἀναίρεσιν· τετέχνη, ὡς ἂν τις ἰδὼν ἢ ἀκού-
σας σχετλιάσειε τὴν πρᾶξιν.

895. Εἰπὲ τῷ μόρῳ] τίνι θανάτῳ συνέπε-
σεν· ἀντὶ τοῦ, τίνι τρόπῳ ἐτελεύτησεν.

896. Αὐτὴν διηΐςωσεν] αὐτὴ ἑαυτὸν ἠφά-
νισεν· ἀντὶ τοῦ, ἀφανῆ ἀπὸ τοῦ βίου ἐποίη-
σεν.

897. Τίς θυμὸς, ἢ τίνες νόσοι] τίνι θυμῷ
χρησαμένη ἑαυτὴν ἀνεῖλεν; ἢ τίς θυμὸς (φησὶν)
ἀνεῖλε τὴν Δηϊάνειραν;

899. Τάνδ' αἰχμὰ βέλους κακοῦ] περίφρασις,
τὸ βέλος· βέλος δὲ εἶπε τὴν Δηϊάνειραν, ὅτε
τρόπον βέλος ἀνεῖλεν ἑαυτήν· ἢ, ἥτις, ὡς βέλος
ἰοβόλον, μέγα κακὸν προσετρίψατο τῷ Ἡρα-
κλεῖ, μόνη τὸν θάνατον ἀνύσασα.

901. Πρὸς θανάτῳ θάνατον] τὸν ἑαυτῆς
πρὸς τῷ τοῦ Ἡρακλέους.

904. Ἐπεῖδες, ὦ ματαία] τεθέασαι τὴν ἐκ-
είνης τόλμαν. ἐκαρτέρησας ἰδεῖν τὴν ὠμότητα·
ὕστως γὰρ εἶπε τὴν ὕβριν. καὶ νῦν δὲ τὸ μα-
ταία κατὰ ἀντίφρασιν ἀντὶ τοῦ ὦ μιαρά. καὶ

Ὅμηρος

ΤΡΟ. Ἐπείδον, ὡς δὴ πλησία παρασάτις.
ΧΟΡ. Τίς ἦν; πῶς; φέρ' εἰπέ.
ΤΡΟ. Αὐτὴ πρὸς αὑτῆς χειροποιεῖται τάδε.
ΧΟΡ. Τί φωνεῖς;
ΤΡΟ. Σαφηνῆ.
ΧΟΡ. Ἔτεκεν, ἔτεκεν μεγάλαν
Ἃ νέορτος * ἅδε νύμφα
Δόμοισι τοῖσδ' Ἐριννύν.

ΙΑΜΒΟΙ.

ΤΡΟ. Ἄγαν γέ· μᾶλλον δ' εἰ παρῆσα πλησία
Ἔλευσας οἷ' ἔδρασε, κάρτ' ἂν ᾠκτισας.
ΧΟΡ. Καὶ ταῦτα γ' ἔτλη χεὶρ † γυναικεία κτίσαι;
ΤΡΟ. Δεινῶς γε· πεύσῃ δ' ὥστε μαρτυρεῖν ἐμοί.
Ἐπεὶ παρῆλθε δωμάτων εἴσω μόνη,
Καὶ παῖδ' ἐν αὐλαῖς εἶδε κοῖλα ‡ δέμνια
Στρωννύνθ', ὅπως ἄψορρον αὐτῷ πατρὶ,
Κρύψασ' ἑαυτὴν ἔνθα μήτις εἰσίδοι,
Ἔρυχᾶτο μὲν βωμοῖσι προσπίπτουσ', ὅτι
Γένοιτ' ἐρήμη, κλαῖε δ' ὀργάνων ὅτῳ

* Ald. Turn. in textu; ἀνέορτος.
Ald. Καὶ ταῦτ' ἔτλη τις χείρ.
† Turn. Καὶ ταῦτ' ἔτλη χείρ.
‡ Turn. in marg. κοιτὰ.

Ομηρος γὰρ τὸ μάταιον μίλεον καλεῖ. οὐ μέντοι μίλεος εἰρήσεται αἶνος.

906. Πῶς; φέρ' εἰπέ] ἀντὶ τοῦ, τίνα θυμὸν εἶχε τότε;

907. Χειροποιεῖται τάδε] ταῦτα τῇ χειρὶ ἑαυτῆς διεπράξατο.

908. Τί φωνεῖς] ἀντὶ τοῦ, ἄπιστα λέγεις.

911. Ἃ νέορτος ἅδε] ἡ ναυσὶ ἐνταῦθα ὁρμήσασα Ἰόλη· ἀνέορτος δὲ ἀντὶ τοῦ ἡ αἰσχρὰ καὶ ἀπρεπής.

915. Χεὶρ γυναικεία κτίσαι;] καλῶς δὲ ὡς κατασκευάσαι καὶ ποιῆσαι. ἐπὶ μεγάλῳ τολμήματι εἶπε τὴν λέξιν. ὅπως ἀκριβῶς διηγήσομαί σοι τὸ πρᾶγμα ὡς πεισθῆναί σε ὅτι ἀληθῆ λέγω.

918. Εἶδε κοῖλα δέμνια] γράφεται κοινά. ἢ τὰ τοῦ Δηιάνιρα, ἢ τὰ αὐτῆς καὶ τοῦ Ἡρακλέους.

919. Στρωννύνθ', ὅπως] τὸν Ἄλλον στρωννύντα.

922. Κλαῖε δ' ὀργάνων ὅτῳ] ἢ τῶν ἐργαστικῶν, ἢ τῶν ἐργαλείων οἷς τὸν πέπλον ἔχρισεν. Ἄκλαες ἤπτητό τινος ἐργαλείου ἂν εἴασθα μιταχειρίζεσθαι, συνόντος αὐτῇ τοῦ Ἡρακλέους (εἶδον, ἴσως ἤ τινος τοιούτου) καὶ ᾠδύρετο ὡς λοιπὸν

Ψαύσειεν, οἷς ἐχρῆτο δειλαία πάρος.
Ἄλλη δὲ κἄλλη δωμάτων στρωφωμένη,
Εἴ πῃ φίλων βλέψειεν οἰκετῶν δέμας,
Ἔκλαιεν ἡ δύστηνος εἰσορωμένη,
Αὐτὴ τὸν αὑτῆς δαίμον' ἀνακαλυμένη
Καὶ τὰς ἄπαιδας ἐς τολοιπὸν ὐσίας.
Ἐπεὶ δὲ τῶνδ' ἔληξεν, ἐξαίφνης σφ' ὁρῶ
Τὸν Ἡράκλειον θάλαμον εἰσορμωμένην.
Κἀγὼ λαθραῖον ὄμμ' ἐπεσκιασμένη
φρύρουν· ὁρῶ δὲ τὴν γυναῖκα δεμνίοις
Τοῖς Ἡρακλείοις στρωτὰ βάλλουσαν φάρη.
Ὅπως δ' ἐτέλεσε τῦτ', ἐπενθορῦσ' ἄνω,
καθέζετ' ἐν μέσοισιν εὐναζηρίοις.
Καὶ δακρύων ῥήξασα θερμὰ νάματα,
Ἔλεξεν, Ὦ λέχη τε καὶ νυμφεῖ' ἐμά,
Τολοιπὸν ἤδη χαίρεθ', ὡς ἔμ' ἅ πότε
Δέξεσθ' ἔτ' ἐν κοίταισι ταῖσδ' εὐνήτριαν.
Τοσαῦτα φωνήσασα, συντόνῳ χερὶ
Λύει τὸν αὑτῆς πέπλον, ᾧ χρυσήλατος
Προὔκειτο μαζῶν περονίς· ἐκ δ' ἐλώπισε
Πλευρὰν ἅπασαν, ὠλένην τ' εὐώνυμον.
Κἀγὼ δρομαία βᾶσ', ὅσονπερ ἔσθενον,
Τῷ παιδὶ φράζω τῆς τεχνωμένης τάδε.

λειπὸν καταλιμπάνουσα αὐτά· ἴσῃ δὲ ἴσως ἐφάπτιτο, διὰ τὸν κατασκευασθέντα.

924. Ἄλλη δὲ κἄλλη] ἀντὶ τῦ τῇδε κἀκεῖσε.

928. Καὶ τὰς ἄπαιδας] ἄπαιδας λέγει, ἐπεὶ μηκέτι ἔμελλε παῖδας τίκτειν ἢτοι σχέσειν. συνεσίας δὲ, ὅτι τὰ λοιπὰ ὑ γενήσονται συνεσίαι πρὸς τὸν Ἡρακλέα εἰς παιδοποιΐαν.

Ib. Οὐσίας] κἀτας, συνεσίας.

931. Ἐπεσκιασμένη] περικεκαλυμμένη.

932. Φρύρων] ἐφύλαττον.

933. Στρωτὰ βάλλουσαν φάρη] ἐνθα συνεκάθευδε τῷ Ἡρακλεῖ· ἄλλο γὰρ ὧν ὅπερ ἐσόρασεν ὁ Ὕλλος.

934. Ἐπενθορῦσ' ἄνω] ἐναλλομένη ἄνω εἰς τὴν κλίνην.

939. Εὐνήτριαν] εὐναζομένην, κοιμωμένην.

942. Προὔκειτο μαζῶν] πρὸς τῷ στήθει γὰρ ἐπερονῶντο αἱ γυναῖκες.

Ib. Ἐκ δ' ἐλώπισεν] ἐγύμνωσεν, ἐξέδυσεν, λῶπος γὰρ τὸ ἱμάτιον.

945. Τῷ παιδὶ φράζω] τῷ Ὕλλῳ τῷ Ὕλλῳ τῷ παιδὶ τῆς τοιαῦτα τολμώσης.

946. Κἀν

Κἂν ᾧ τὸ κεῖσε δεῦρό τ' ἐξορμώμεθα,
Ὁρῶμεν αὐτὴν ἀμφιπλῆγι φασγάνῳ
Πλευρὰν ὑφ' ἧπαρ καὶ φρένας πεπληγμένην.
Ἰδὼν δ' ὁ παῖς ὤμωξεν· ἔγνω γὰρ τάλας
Τοὔργον κατ' ὀργὴν ὡς ἐφάψειεν τόδε,
Ὅψ' ἐκδιδαχθεῖς τῶν κατ' οἶκον, ἕνεκα
Ἄκυσα πρὸς τᾧ θηρὸς ἕρξειεν τάδε.
Κἀνταῦθ' ὁ παῖς δύστηνος ἅτ' ὀδυρμάτων
Ἐλείπετ' ἐδὲν ἀμφί νιν γοώμενος,
Οὔτ' ἀμφιπίπτων σώμασιν, ἀλλὰ πλευρόθεν
Πλευρὰν παρεὶς, ἔκειτο πόλλ' ἀναξένων,
Ὡς νιν ματαίως αἰτίᾳ βάλοι κακῇ·
Κλαίων ὅθ' ἕνεκ' ἐκ δυοῖν ἔσοιθ' ἅμα
Πατρός τ' ἐκείνης τ' ὠρφανισμένος βίᾳ.
Τοιαῦτα τἀνθάδ' ἐσίν· ὥστ' εἴ τις * δύο
Ἢ καὶ πλείους † τις ἡμέρας λογίζεται,
Μάταιός ἐσιν· ἃ γὰρ ἐσθ' ἥγ' αὔριον,
Πρὶν εὖ πάθῃ τὶς τὴν παροῦσαν ἡμέραν.

ΣΤΣΤΗΜΑ.

ΧΟΡ. Πότερα, πότερ' ἂν ἐπιςένω ‡;

* Turn. in marg. εἶπερ. † Ald. Turn. πλέιες. ‡ Turn. Πότερα πρότερ' ἐπιςένω. Ald. Πότερ' ἂν πότερα ἐπιςένω.

946. Κἀν ᾧ] καὶ ἐν ᾧ, ἐν ὅσῳ (φησὶ) διατρέχομεν πρὸς τὸν Ἄλλον, εἶτα πάλιν πρὸς τὴν Δηϊάνειραν, ἔφθασεν ἑαυτὴν ἀναλῶσα.

948. Πλευρὰν ὑπ' ἧπαρ] περὶ τὸ ἧπαρ φρένης ταχεῖαι. Ὅμηρος·—"ὅθι τε φρένες ἦπαρ" ἔχουσιν.

949. Ἔγνω γὰρ τάλας] ἔγνω γὰρ κατὰ ποῖον τρόπον τοῦτο ἐποίησεν ἡ μήτηρ αὐτοῦ· συνῄδειν γὰρ ὡς ὀργισθεῖσα ἐπὶ τῷ ἁπατῆσθαι παρὰ τοῦ Νέσσου, τὸ ἔργον τοῦτο διεπράξατο.

954. Ἀμφί νιν] περὶ αὐτήν.

955. Πλευρόθεν πλευρὰν παρεὶς] ἐκτείνας ἑαυτὸν ἐπὶ πλευρὰ ἢ προσκολλήσας ἐκείνῃ, ὡδύρετο ὅτι αὐτὴν ματαίως ἠτιάσατο, ὡς κακοήθως ἀποσῴλασαν αὐτῷ τὸν χιτῶνα.

960. Ὥστ' εἴ τις δύο καὶ πλείους] τοιούτων ὄντων τῶν ἀνθρωπίνων, ἥγεν ἀθλίων, ἀνόητοί εἰσιν οἱ λογιζόμενοι δύο καὶ πλείους ἡμέρας, καὶ μὴ προσδοκῶντες καθ' ἑκάστην ὥραν τὸν θάνατον· πολλάκις γὰρ λύπῃ τινὶ ἢ δυστυχίᾳ περιπεσόντες, ἑαυτοὺς ὑπεξάγουσι τοῦ βίου παραχρῆμα, καὶ οὐκ ἀναμένουσι τὴν ἐπιοῦσαν ἡμέραν, ὡς καὶ ἡ Δηϊάνειρα.

964. Πότερ' ἂν πότερα] ποῖα (φησὶ) στίνω; τὰ

Πότερα τέλεα περαιτέρω,
Δύσκριτ' ἔμοιγε δυστάνῳ;
Τάδε μὲν ἔχομεν ὁρᾶν δόμοις,
Τάδε δὲ μέλλομεν ἐπ' ἐλπίσι·
Κοινὰ δ' ἔχειν τε καὶ μέλλειν.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΙΚΑ. ΣΤΡΟΦΗ Α.

Εἴθ' ἀνεμόεσσά τις
Γένοιτ' ἔπυρος ἐσιῶτις αὖρα,
Ἥ τις μ' ἀποικίσειεν ἐκ τόπων, ὅπως
Τὸν Ζηνὸς * ἄλκιμον γόνον
Μὴ ταρβαλέα θάνοιμι
Μῆνον εἰσιδοῦσ' ἄφαρ.
Ἐπεὶ ἐν δυσαπαλλάκτροις ὀδύναις
Χωρεῖν πρὸ δόμων † λέγουσιν
Ἄσπετόν τι θαῦμα.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ Α.

Ἀγχοῦ δ' ἄρα κὰ μακρὰν
Προὔκλαιον ‡, ὀξύφωνος ὡς ἀηδών §.

* Ald. Τὸν Διός. † Turn. in textu, δῶμα. ‡ Turn. Ἔκλαιον.
§ Ald. ἀηδὼν ξένοι.

τὰ κατὰ τὸν Ἡρακλέα, ἢ τὰ κατὰ τὴν Δηϊάνειραν; ποῖα χαλεπώτερα καὶ περαιτέρω δυστότητος; ἢ ποῖα τελείως περαιτέρω τοῦ δέοντος δυσκαλκπτά ἐστιν, ἰσομεγέθη ὄντα;

967. Τάδε μὲν ἔχομεν] τὰ μὲν κατὰ τὴν Δηϊάνειραν αὐταῖς ὄψεσιν ἔξεστι θεωρεῖν ἐν τῷ οἴκῳ· τὰ δὲ κατὰ τὸν Ἡρακλέα ἐκδεχόμεθα.

969. Κοινὰ δ' ἔχειν τε καὶ μέλλειν] κοινὰ δέ ἐστι τὰ ἀμφοτέρων κακά· καὶ τὰ μὲν ἔχομεν, τὰ δὲ μέλλομεν ἕξειν· ἴσον δέ ἐστι τὸ ἔχειν κακὰ καὶ τὸ προσδοκᾶν.

970. Εἴθ' ἀνεμόεσσά τις] ἀνεμώδεσσα αὖρα, πνεῦμα ἔπυρος, ἔριος.

971. Ἐσιῶτις] κατοικίδιος· ὁ δὲ νῦν, εἰσθεῖσα ἔσωθεν πνεύσειεν ἄνεμος ὑριος ἐπὶ τῆς οἰκίας, ἵνα με λαβὼν ταύτης ἀπαγάγῃ τῆς ἑστίας ἀποχωρίσῃ, ὅπως μὴ παραχρῆμα ἀποθάνω θεασαμένη τὸν Ἡρακλέα κακῶς διακείμενον. τοῦτο δὲ λέγει ὡς μὴ καρτερήσασα ἰδεῖν τὰς συμφοράς.

973. Ἥ τις μ' ἀποικίσειεν] ἀποχωρίσειεν ἀπὸ τούτων τῶν τόπων.

976. Δυσαπαλλάκτοις] δυσιάτοις.

977. Χωρεῖν πρὸ θύραων λέγουσι] λέγουσι, παμμέγιθές τι κακὸν πλησίον που τῆς οἰκίας χωρεῖν, δυσιάτους ὀδύνας ἡμῖν ἐφελκόμενον.

980. Προὔκλαιον ὀξύφωνος] ἀντὶ τοῦ προκλαίουσιν. ὁ Χορὸς αἰσθάνεται τοῦ Ἡρακλέους, πλησίον φερομένου καὶ πλῆθος θρηνούντων καὶ ἐπακολουθούντων αὐτῷ.

Ξένων γὰρ ἐξόμιλος ἥδε τις βάσις·
Πᾷ * δ' αὖ φορεῖ νιν; ὡς φίλα
Προκηδομένα, βαρεῖαν
Ἄψοφον φέρει βάσιν.
Αἰ, αἰ, αἰ· ὅδ' ἄναυδος φέρεται.
Τί δὴ χρὴ, θανόντά νιν, ἢ καθ'
Ὕπνον ὄντα, κρῖναι;

ΑΝΑΠΑΙΣΤΟΙ.

ΥΛΛ. Ὤμοι ἐγώ σε, πάτερ, ὤμοι ἐγώ
Σε μέλεος· τί πάθω; τί δὲ μήσομαι;
Οἴμοι.
ΠΡΕ. Σίγα, τέκνον, μὴ κινήσῃς
Ἀγρίαν ὀδύνην πατρὸς ὠμόφρονος.
Ζῇ γὰρ προπετής· ἀλλ' ἴσχε δακὼν
Στόμα σόν.
ΥΛΛ. Πῶς φῂς, γέρον; ἦ ζῇ;
ΠΡΕ. Οὐ μὴ ξεγερεῖς τὸν ὕπνῳ κάτοχον,
Καὶ κινήσεις, καὶ ναρκήσεις
Φοιτάδα δεινὴν νόσον, ὦ τέκνον.

ΥΛΛ. Ἀλλ'

* Turn. in textu, πᾶς.

981. Ξένων γὰρ ἐξόμιλος] ἐκ τῆς βαδίσεως συνῆκεν τὸ φαινόμενον ἄθροισμα ξένων ἀνδρῶν εἶναι· οἷον, βάδισις ξένων ἀνδρῶν ἐστι, καὶ ἄλλα πλήθους συνέσηκε.

982. Πᾷ δ' αὖ φορεῖ νιν] πῇ φορεῖ καὶ φέρει αὐτὸν ὁ ὅμιλος; ὡς γὰρ ὑπὲρ φίλα κηδομένην ἄψοφον φέρει τὴν βάσιν.

985. Ἄναυδος] μηδὲ φωνὴν προΐεσθαι δυνάμενος.

986. Τί χρὴ, θανόντά νιν] τί (φησὶ) δεῖ κρῖναι περὶ αὐτοῦ, καὶ τί ἄν τις δοξάσειε πότερον τέθνηκεν, ἢ ὕπνῳ βεβάπτισται;

988. Ὤμοι ἐγώ σε, πάτερ] ὁ Ὕλλος ἐπαντήσας τῷ πατρὶ θρηνεῖ.

989. Μήσομαι] τεχνάσομαι. μηχανήσομαι ὅπως σωθείης.

991. Σίγα, τέκνον] γέρων τις ἀκολουθῶν τῷ Ἡρακλεῖ ἀπὸ Εὐβοίας, πρὸς τὸν Ὕλλον φησὶ, μὴ ἀνεγείρῃς αὐτόν. τοῦτο γὰρ αἴτιον ὀδύνης τοῖς κάμνουσιν.

992. Ἀγρίαν ὀδύνην πατρὸς ὠμόφρονος] ἐκ τῶν ὀδυνῶν ἠγριωμένην.

993. Ζῇ γὰρ προπετὴς] προπετὴς εἰς τὸν θάνατον προενεγκὼς ἢ παρειμένος καὶ εἰς τὴν γῆν πεσὼν, ἢ ἐπὶ πρόσωπον κοιμώμενος, ἢ καὶ μόνον κείμενος.

996. Τὸν ὕπνῳ κάτοχον] τὸν μανιώδη.

999, 1000. Ἀλλ'—ἐπί μοι μελέῳ] ἀλλ' ἐνθυσιᾷ

Ἐπί μοι μελέῳ
Βάρος ἄπλετον ἐκμέμονε φρήν.
ΗΡΑ. Ὦ Ζεῦ, ποῖ γᾶς ἥκω; παρὰ τοῖ-
σι βροτῶν κεῖμαι πεπονημένος ἀ-
λήκτοις ὀδύναις; οἴμοι, ἐγὼ τλά-
μων· ἡδ' αὖ μιαρὰ βρύκει φεῦ.
ΠΡΕ. Ἆρ' ἐξήδεις ὅσον ἦν κέρδος
Σιγῇ κεύθειν, καὶ μὴ σκεδάσαι
Τῷδ' ἀπὸ κρατὸς βλεφάρων θ' ὕπνον;
ΥΛΛ. Οὐ γὰρ ἔχω πῶς ἂν
Στέρξαιμι, κακὸν τόδε λεύσσων.
ΗΡΑ. Ὦ Κηναία κρηπὶς βωμῶν
Ἱερῶν, οἵαν νῦν ἀνθ' οἵων
Θυμάτων ἐπί μοι μελέῳ χάριν ἠ-
νύσω; ὦ Ζεῦ,
Οἵαν μ' ἄρ' ἔβα λώβαν; οἵαν
Ἦν μήποτ' ἐγὼ προσιδεῖν ὁ τάλας
Ὤφελον ὅσσοις, τόδ' ἀκήλητον
Μανίας ἄνθος καταδερχθῆναι.
Τίς γὰρ ἀοιδὸς, τίς ὁ χειροτέχνης

ξυθυσιᾷ μοι τῷ μελέῳ ἡ φρὴν διὰ τὸ ἄπλετον βάρος. ἐν ἐπιθυμίᾳ (φησὶν) ἔχω τὸ βάρος, καὶ σιωπᾷν ἐ δύναμαι.

1002. Ὦ Ζεῦ, ποῖ γᾶς ἥκω] Ἡρακλῆς ταῦτά φησιν ὡς ἐξαγασὰς καὶ ἀγνοῶν πᾶ μετενήνεκται.

1005. Βρύκει] ἐσθίει μι ἡ νόσος, ἐκ ἀναλίσκει.

1006. Ἆρ' ἐξήδεις ὅσον] πρὸς Ὕλλον λέγει. ἆρα, φησὶν, ὅσον ἦν κέρδος τὸ σιωπᾷν, ἔγνως, καὶ μὴ διασκεδάσαι ἀπ' αὐτῦ τὸν ὕπνον;

1009. Οὐ γὰρ ἔχω πῶς ἂν] ἀδυνάτως ἔχω καρτερεῖν ἐπὶ τηλικούτῳ κακῷ.

1011. Ὦ Κηναία κρηπὶς] τὸ ἔδαφος. περιφραστικῶς δὲ, ἀντὶ τῦ ὦ Κήναιον. μέμφεται δὲ τῷ τόπῳ ὅτι ἐκ ἐπὶ αἰσίοις αὐτῷ γέγονε τὰ ἐκεῖ θύματα. οἵαν ἔν (φησὶ) χάριν ἀπὸ τῶν θυμάτων διεπράξω;

1012. Οἵαν νῦν ἀνθ' οἵων θυμάτων] οἵαν μοι (φησὶ) προστρίψω βλάβην, ὦ Ζεῦ, τὴν ἐν μανίαις ἀκμάζουσαν. λέγει δὲ ταῦτα ἀφορῶν εἰς τὸ ἑαυτῦ σῶμα.

1017. Ὤφελον ὅσσοις τόδ' ἀκήλητον] ἀνίατον, ἀκαταπράυντο, ἀπὸ κοινῦ δὲ τὸ ὄφελον.

1018. Καταδερχθῆναι] Θεωρῆσαι, ἰδεῖν τὴν ἀκμὴν τῆς μανίας.

1019. Τίς γὰρ ἀοιδὸς] τίς (φησὶν) ἐπῳδὸς ἢ ἰατρὸς διὰ χειρῶν τὴν τέχνην τῆς ἰατρικῆς ἐνδυκνύμενος θεραπεύσει τὸ πάθος μᾶ, εἰ μὴ ὁ Ζεὺς βέλεσι;

Ἰατορίας, ὃς τήνδ' ἄτην
Χωρὶς Ζηνὸς κατακηλήσει;
Θαῦμ' ἂν πόρρωθεν ἰδοίμαν *. Ἔ, ἔ,
Ἐᾶτέ με, ἐᾶτέ με δύσμορον † εὐνάσαι.
Πᾷ μ' ψαύεις; ποῖ με κλίνεις;
Ἀπολεῖς μ', ἀπολεῖς.
Ἀνατέτροφας ὅ,τι καὶ μύσῃ.

ΕΞΑΜΕΤΡΟΙ.

Ἥπταί μ' νόσος ‡. Ἡδ' αὖθ' ἕρπει. Πῦ, πόθι γ' ἔς', ὦ
Πάντων Ἑλλάνων ἀδικώτατοι ἀνέρες, ἧς δὴ
Πολλὰ μὲν ἐν πόντῳ, κατά τε δρία πάντα καθαίρων,
Ὠλεκόμαν ὁ τάλας; καὶ νῦν ἐπὶ τῷδε νοσοῦντι
Οὐ πῦρ, οὐκ ἔγχος τὶς ὀνήσιμον οὐκ ἀποτρέψει §.
Ἔ, ἔ, οὐδ' ἀπαράξαι κρᾶτα
Βίᾳ θέλει μολὼν

* Ald. ἰδοίμην. † Turn. in marg. ὕστατον.
‡ Ald. Ἥπταί μ' τοῦτό τοι. § Turn. in marg. ἀνορύξει.

1022. Θαῦμ' ἂν πόρρωθεν] ἥδιστα ἂν, καὶ εἰ μακρόθεν μεταπέμψοιτό τις τὸν θεραπεύσαντα. θεασαίμην μεταπεμψαμένων ὑμῶν.

1023. Δύσμορον] γράφεται ὕστατον.

Ib. Εὐνάσαι] ἢ τὸ καθευδῆσαι, ἢ τὸ ἀποθανεῖν.

1024. Πᾷ μ' ψαύεις;] ὡς ἐφαπτομένης αὐτῷ τῷ παιδὸς, ἐπὶ τῷ γνῶναι πῶς ἔχει τῷ σώματι. ἢ πᾷ ψαύεις ἀντὶ τοῦ παῦε ψηλαφῶν καὶ μεταφέρων τῇδε κἀκεῖσε τὸ σῶμά μου.

Ib. Ποῖ κλίνεις] πῦ προσάγεις τὰς χεῖρας;

1026. Ἀνατέτροφας] ὅτι ἂν ἡσυχάσῃ τὸ κακὸν τοῦτο, πάλιν κινήσας ἀνετρέψας. Οἷον, ὅτι ἂν τῶν ἐδυνῶν παύσῃ, τοῦτο διήγειρας.

Ib. Τοῦτό τοι] τὸ κινηθῆναι ὑπὸ σοῦ, καθήψατό μου.

1027. Ἡδ' αὖθ' ἕρπει] ἡ νόσος (φησὶ) πάλιν ἐπίκειται.

Ib. Πόθεν ἔς', πάντων Ἑλλάνων] ἢ πρὸς τοὺς φέροντας αὐτὸν φησὶν, ἀλλὰ καθόλου πρὸς πάντας τοὺς εὐεργετηθέντας πρώην ὑπ' αὐτοῦ. πῦ (φησὶν) ἄρα ἐσὲ, ὦ πάντων Ἑλλήνων ἀδικώτατοι (τουτέστιν ἀχαριστότατοι) ἧς ἐγὼ πῆ μὲν κατὰ θάλατταν, πῆ δὲ κατὰ γῆν ἔσωζον· καὶ πάντα τόπον καθαίρων ὑπὲρ σωτηρίας ὑμῶν. ἐγγὺς θανάτου ἐγενόμην· τὴν δὲ ἐκ τόπου σχέσιν εἶπεν ἀντὶ τῆς ἐν τόπῳ. ὡς τὸ, σχεδόθεν δέ οἱ ἦλθεν Ἀθήνη, ἀντὶ τοῦ σχεδόν.

1030. Ὠλεκόμαν ὁ τάλας] ἔκαμνον, καὶ ἐγγὺς θανάτου ἐγενόμην.

Ib. Καὶ νῦν ἐπὶ τῷδε νοσοῦντι] δεικτικῶς, ἀντὶ τοῦ ἐμοί. Καὶ νῦν (φησὶν) ἡδὺς ἐκείνων ἐπ' ἐμοὶ νοσοῦντι.

1031. Οὐ πῦρ, οὐκ ἔγχος] λείπει προσαγαγών, οἷον, οὐ πῦρ, οὐ ξίφος σωτήριον προσαγαγών, ἀπαλλάξει με τοῦ ζῆν.

1032. Οὐδ' ἀπαράξαι] ἡδὺς ἐκείνων (φησὶ) βούλεται ἐλθεῖν τὴν κεφαλήν μ' ἀποτιμῆν, καὶ ἐλευθερῶσαι τοῦ μοχθηροῦ βίου.

1035. Ὦ

Τᾶ συγερᾶ· φεῦ, φεῦ.

ΠΡΕ. Ὦ παῖ τᾶδ' ἀνδρὸς, τοὔργον τόδε μεῖζον ἀνήκει
Ἢ κατ' ἐμὰν ῥώμαν· σὺ δὲ σύλλαβε· σοί τε γὰρ ὄμμα
Ἔμπλεον ἢ δι' ἐμᾶ σώζειν.

ΥΛΛ. Ψαύω μὲν ἔγωγε.
Λαθίπονον δ' ὀδύναν ἔτ' ἔνδοθεν ἔτε θύραζ' ἔνεσί μοι ἐξανύσαι βιότᾳ· τοιαῦτα νέμει Ζεύς.

ΑΝΑΠΑΙΣΤΟΙ.

ΗΡΑ. Ὦ παῖ, παῖ, πᾷ πότ' εἶ;
Τᾷδέ με, τᾷδέ με
Πρόσλαβε κεφίσας. Ἔ, ἔ·
Ἰὼ, ἰὼ, δαῖμον.
Θρώσκει, δ' αὖ θρώσκει
Δειλαία διολᾶσ' ἡμᾶς
Ἀποτίβατος ἀγρία
Νόσος· ἰὼ Παλλὰς,
Τόδε μ' αὖ λωβᾶται· ἰὼ παῖ,
Τὸν φύσαντ' οἰκτείρας,
Ἀνεπίφθονον εἴρυσον ἔγχος,

1035. Ὦ παῖ τᾶδ' ἀνδρὸς] εἰς τῶν γερόντων, ἀκολεθῶν ἐξ Εὐβοίας τῷ Ἡρακλεῖ, πρὸς τὸν Ὕλλον τᾶτό φησιν.

Ib. Τᾶργον τόδε] τὸ βοηθῆσαι ἢ βαστάξαι τὸν Ἡρακλέα μεῖζόν ἐστιν ἢ κατ' ἐμέ. ἀνήκει δὲ, ἀντὶ τᾶ ὁρμᾶ. ὥρμηται μεῖζον (φησὶν) ἢ κατὰ τὴν ἐμὴν δύναμιν. Τᾶργον δὲ τὴν νόσον φησίν.

1036. Σὺ δὲ σύλλαβε] σὺ γὰρ νέος εἶ, καὶ ὀξύτερον σοι τὸ ὄμμα πρὸς τὸ σώζειν τὸν πατέρα μᾶλλον, ἢ δι' ἐμᾶ.

1038. Ψαύω μὲν ἔγωγε] εἰ τὸ κατασχεῖν αὐτὸν ἰᾶται, ἰδὲ ἐφάπτομαι αὐτᾶ. Ἴσθι δὲ (φησὶν) ὅτι τὴν λαθίπονον ἴασιν τῶν ὀδυνῶν τᾶ βίᾳ ἅτε διὰ σόματος, ἅτε ἔξωθεν προσάπτειν δύναμαι. οὐκ οἶδα γὰρ τοιαῦτα γὰρ αἰνίγματα δίδασιν ὁ Ζεύς.

1039. Οὔτ' ἔνδοθεν, ἔτε θύραζε] ἔτι ἀπ' αὐτᾶ, ἔτε ἀπό τινος τῶν ξένων δύναμαι ἐξανύσαι.

1041. Ὦ παῖ, παῖ] αἰσθάνεται τῆς τᾶ παιδὸς φωνῆς ὁ Ἡρακλῆς.

1045. Θρώσκει] ἀναζωπυρεῖται.

1046. Δειλαία] διλοποιός.

1047. Ἀποτίβατος] ἀπροσπέλαστος.

1048. Ἰὼ Παλλὰς] ἐπικαλεῖται τὴν Ἀθηνᾶν εἰς βοήθειαν.

1049. Ἰὼ παῖ] κἂν σὺ, ὦ παῖ, τὸν φύσαντα οἰκτείρας, ἐπίσπασαί μοι ξίφος ἀνημέσητον, ἐφ' ᾧ ᾠδὶς σε μιμήσεται ὡς πατροκτόνον.

1053. Ὦ,

Παῖσον ἐμᾶς ὑπὸ κληῖδος.
Ἀκὴ δ' ἄχος, ᾧ μ' ἐχόλωσε *
Σὰ μάτηρ ἄθεος,
Ἄν ᾧδ' ἐπίδοιμι πεσοῦσαν
Αὕτως ᾧδ' αὕτως, ὡς μ' ὤλεσεν.
Ὦ Διὸς αὐθαίμων,
Ὦ γλυκὺς Ἀΐδας,
Εὔνασον, εὔνασον † ὠκυπέτῃ ‡ μόρῳ
Τὸν μέλεον φθίσας.

ΙΑΜΒΟΙ.

ΧΟΡ. Κλύσσ' ἔφριξα τάσδε συμφορὰς, φίλαι,
Ἄνακτος, οἵαις οἷος ὢν ἐλαύνεται.
ΗΡΑ. Ὦ πολλὰ δὴ καὶ θερμὰ, καὶ λόγῳ κακὰ,
Καὶ χερσὶ § καὶ νώτοισι μοχθήσας ἐγώ.
Κἔπω τοιοῦτον οὔτ' ἄκοιτις ἡ Διὸς
Προὔθηκεν, ἔθ' ὁ συγνὸς Εὐρυσθεὺς ἐμοὶ,
Οἷον τόδ' ἡ δολῶπις Οἰνέως κόρη
Καθῆψεν ὤμοις τοῖς ἐμοῖς Ἐριννύων
Ὑφαντὸν ἀμφίβληστρον, ᾧ διόλλυμαι.
Πλευραῖσι γὰρ προσμαχθὲν, ἐκ μὲν ἐσχάτας
Βέβρωκε σάρκας, πλεύμονός ‖ τ' ἀρτηρίας
Ῥοφεῖ ξυνοικῶν· ἐκ δὲ χλωρὸν αἷμά μου

* Turn. in marg. ἐχόλωσε. † Ald. Εὔνασον, μ' εὔνασον.
‡ Ald. ὠκυπέτᾳ. § Ald. χειρὶ. ‖ Turn. πνεύμονός.

1053. Ὦ, μ' ἐχόλωσε] γράφεται ἐχόλωσεν· εἶεν· χολῇ ἔχρισε τὸν χιτῶνα.
1055. Ἄν ᾧδ' ἐπίδοιμι] ἢν ἴδοιμι τῷ αὐτῷ νοσήματι περιπεσοῦσαν.
1057. Ὦ Διὸς αὐθαίμων] ὦ τῦ Διὸς ἀδελφὲ Ἀϊδωνεῦ.
1066. Οὔθ' ὁ συγνὸς] συγνοποιὸς διὰ τὰς τῶν ἄθλων προστάξεις.
1069. Ἀμφίβληστρον] τὸν χιτῶνα ὡς ἀμφίβληστρον.
1070. Προσμαχθὲν] προσπολληθέν.
1071. Ἀρτηρίας] τὰς βλέφας.
1072. Ῥοφεῖ] ἐκπίνει.
Ib. Ἐκ δὲ χλωρὸν] νέον, ἢ νεκρόν.

1074. Ἀφρά-

Πέπωκεν * ἤδη, καὶ διέφθαρμαι δέμας
Τὸ πᾶν, ἀφράςῳ τῇδε χειρωθεὶς πέδῃ.
Κἀ ταῦτα λόγχῃ πεδιὰς, ἔθ' ὁ γηγενὴς
Στρατὸς γιγάντων, ἔτε θήρειος βία,
Οὔθ' Ἕλλας, ἔτ' ἄγλωσσος, ἔθ' ὅσην ἐγὼ
Γαῖαν καθαίρων ἱκόμην, ἔδρασέ πω.
Γυνὴ δὲ, θῆλυς κἀκ ἔχουσ' ἀνδρὸς φύσιν,
Μόνη με δὴ καθεῖλε φασγάνῳ δίχα.
Ὦ παῖ, γενοῦ μοι παῖς ἐτήτυμος γεγὼς,
Καὶ μὴ τὸ μητρὸς ὄνομα πρεσβεύσῃς πλέον.
Δός μοι χεροῖν σαῖν αὐτὸς ἐξ οἴκων λαβὼν
Εἰς χεῖρα τὴν τεκοῦσαν, ὡς εἰδῶ σάφα
Εἰς τοὐμὸν ἀλγεῖς μᾶλλον ἢ κείνης, ὁρῶν
Λωβητὸν εἶδος ἐν δίκῃ κακούμενον.
Ἴθ', ὦ τέκνον, τόλμησον· οἰκτειρόν τέ με
Πολλοῖσιν οἰκτρὸν, ὅστις ὥστε παρθένος
Βέβρυχα κλαίων· καὶ τόδ' ἐδ' ἂν εἷς ποτὲ
Τόνδ' ἄνδρα φαίη πρόσθ' ἰδεῖν δεδρακότα·
Ἀλλ' ἀξένακτος αἰὲν ἐσπόμην κακοῖς·

* Aldus; Πέπτωκεν.

1074. Ἀφράςῳ τῇδε] ἀπροσδοκήτῳ, ἀεννοήτῳ, ἢ ἀλέκτῳ. ἢ, περὶ ἧς οὐκ ἔχει τὰς φράσασθαι τίς εἴη τὴν φύσιν.

1075. Λόγχη πεδιὰς] ἡ ἐν πεζομαχίᾳ. Θέλει γὰρ εἰπεῖν ὅτι ὅτε παρατατόμενος οἷον πρὸς Λαομέδοντα, ὅτε πρὸς Αὐγείαν, ἢ Κενταύρους.

Ib. Ἄλλως· Λόγχη πεδιὰς] ἡ ἐν τῷ πεδίῳ βαλλομένη ἢ ἐπεὶ ἐν τῷ Θεσσαλικῷ πεδίῳ ἐμαχέσατο πρὸς κενταύρους.

1076. Θήρειος βία] λέοντος, Ὕδρας, Κερβέρου καὶ λοιπῶν.

1077. Οὔτ' ἄγλωσσος] κακόγλωσσος, βάρβαρος, ἢ ἀλλόγλωσσος.

1079. Οὐκ ἀνδρὸς φύσιν] λείπει ἔχουσα.

1081. Ὦ παῖ] ὦ Ὕλλε, δείξον τοῖς ἕλλησιν ὅτι ἀληθῶς ἐκ Ἡρακλέους ἔχεις τὸ γένος. καὶ μή μοι προκρίνῃς τὴν Δηϊάνειραν, ἀλλὰ ταῖς σαῖς χερσὶ τῆς οἰκίας αὐτὴν ἔξαγε καὶ παράδος μοι· ταῦτα δὲ, ἀγνοῶν ὅτι τέθνηκε, λέγει.

1084. Ὡς εἰδῶ σάφα] ἵνα μάθω πότερα ὑπὲρ ἐμοῦ νοσοῦντος λυπῇ, ὅταν ἴδῃς τὸ σῶμα τῆς Δηϊανείρας παρ' ἐμοῦ βλωπτόμενον καὶ δικαίως καταπονούμενον.

1088. Ὅστις ὥστε παρθένος] Ὁμηρος—ἠΰτε κούρη Νηπίη, ἥβ' ἄμα μητρὶ θέκτ' ἀνιηλάσθαι ἀνώγει.

1091. Ἀλλ' ἀξένακτος αἰὲν ἐσπόμην κακοῖς] ἤγουν, ὑπέφερον πᾶν κακόν.

1092. Νῦν

Νῦν δ' ἐκ τοιούτου θῆλυς εὕρημαι τάλας
Καὶ νῦν προσελθὼν σῆθι πλησίον πατρός·
Σκέψαι δ' ὁποίας ταῦτα συμφορᾶς ὕπο
Πέπονθα· δείξω γὰρ τάδ' ἐκ καλυμμάτων.
Ἰδού, θεᾶσθε, πάντες, ἄθλιον δέμας.
Ὁρᾶτε τὸν δύστηνον ὡς οἰκτρῶς ἔχω.
Αἰ, αἰ, ὦ τάλας· ἒ, ἔ.
Ἐθαλψεν ἄτης σπασμὸς ἀρτίως· ὁ δ' αὖ
Διῆξε πλευρῶν· ὑδ' ἀγύμναστόν μ' ἐᾷν
Ἔοικεν ἡ τάλαινα διάβορος νόσος.
Ὦ ναῦ Ἀΐδη, δέξαί μ'· ὦ Διὸς ἀκτὶς, παῖσον.
Ἔνσεισον, ὦ ναῦ, ἐγκατάσκηψον βέλος,
Πάτερ, κεραυνῦ· δαίνυται γὰρ αὖ πάλιν·
Ἠνθηκεν, ἐξώρμηκεν. Ὦ χέρες, χέρες·
Ὦ νῶτα, καὶ σέρν'· ὦ φίλοι βραχίονες,
Ὑμεῖς ἐκεῖνοι δὴ καθέσαθ', οἵ ποτε
Νεμέας ἔνοικον βυκόλων ἀλάστορα
Λέοντ', ἄπλατον θρέμμα κἀπροσήγορον,
Βίᾳ κατειργάσασθε, Λερναίαν θ' Ὕδραν
Διφυῆ τ' ἄμικτον ἱπποβάμονα στρατὸν

1092. Νῦν δ' ἐκ τοιούτου] ἐξ ἰσχυρᾶ γέγονα ἀσθενής. ἢ ἀπὸ τοιούτου κακοῦ.

1096. Ἰδού, θεᾶσθε] ὁ λόγος ἐστὶ πρὸς τοὺς περιεστῶτας.

1098. Αἰ, αἰ] ὀδυνώμενος ἀναβοᾷ.

1099. Ἐθαλψεν ἄτης] πάλιν ἐξεπύρωσέ με ὁ τῆς νόσου σπασμός.

1100. Οὐδ' ἀγύμναστόν μ'] ἐκ ὀδύνης ἀπείρατον, ἐκ ἄνετον ὀδυνῶν. ἀντὶ τοῦ ἐκ ἐνδίδασί μοι.

1103. Ἐγκατάσκηψον βέλος] τόξευσον κατ' ἐμοῦ τὸν κεραυνόν.

1104. Δαίνυται] ἐσθίει με, ἡ νόσος σκληνότητι. τὸ δὲ, ὦ πάτερ κεραυνοῦ, ἀντὶ τοῦ, ὦ κεραυνέ, εἴθε με λάβοις.

1105. Ὦ χέρες, χέρες] ἀπορῶν εἰς ἓν ἕκαστον τῶν αὐτοῦ μελῶν, δυσφορεῖ, ὅτι ἀφ' οἵας οἷον γέγονεν αὐτοῦ τὸ σῶμα· ἀριθμεῖ δὲ τοὺς ἄθλους ἓς Εὐρυσθεῖ τετέλεκεν.

1107. Ὑμεῖς ἐκεῖνοι δή] ἆρα ὑμεῖς ἐστὲ οἱ τὸν Νεμεαῖον χειρωσάμενοι λέοντα· τὸν τὴν Νεμέαν λυμαινόμενον.

1109. Λέοντ', ἄπλατον θρέμμα] ἀπρόσιτον. ἀπροσήγορον καὶ ἀναχώρευτον, ἀδιήγητον· ἢ φαῦλον, καὶ μεμισημένον, ᾧ ἐκ ἄν τις προσφθέγξαιτο.

1111. Διφυῆ τ' ἄμικτον] τὸν τῶν κενταύρων, ἀπροσπέλαστον, ᾧ ἐκ ἦν συμμίξαι καὶ συμβαλεῖν.

1112. Ὑπείροχθ'

Θηρῶν, ὑβριστὴν, ἄνομον, ὑπέροχον βίαν·
Ἐρυμάνθου τε θῆρα τόνθ' * ὑπὸ χθονὸς
Ἅιδου τρίκρανον σκύλακ', ἀπρόσμαχον τέρας·
Δεινῆς ἐχίδνης θρέμμα· τῶν τε † χρυσέων
Δράκοντα μήλων φύλακ' ἐπ' ἐσχάτοις τόποις.
Ἄλλων τε μόχθων μυρίων ἐγευσάμην,
Κἀδεὶς τρόπαι' ἔσησε τῶν ἐμῶν χερῶν.
Νῦν δ' ὧδ' ἄναρθρος καὶ κατερρακωμένος
Τυφλῆς ὑπ' ἄτης ἐκπεπόρθημαι τάλας,
Ὁ τῆς ἀρίστης μητρὸς ὠνομασμένος,
Ὁ τῷ κατ' ἄστρα Ζηνὸς αὐδηθεὶς γόνος.
Ἀλλ' εὖγέ τοι τοῦδ' ἶσε, κἂν τὸ μηδὲν ὦ,
Κἂν μηδὲν ἕρπω ‡, τήν γε δράσασαν τάδε
Χειρώσομαι κἀκ τῶνδε προσμόλοι μόνον,
Ἵν' ἐκδιδαχθῇ πᾶσιν ἀγγέλλειν ὅτι
Καὶ ζῶν κακές γε καὶ θανὼν ἐτισάμην.

ΧΟΡ. Ὦ τλῆμον Ἑλλὰς, πένθος οἷον εἰσορῶ
Ἕξουσαν, ἀνδρὸς τῷδέ γ' εἰ σφαλήσεται.

ΥΛΛ. Ἐπεὶ παρέσχες ἀντιφωνῆσαι, πάτερ,
Σιγὴν παρασχὼν, κλῦθί μου νοσῶν ὅμως.

* Ald. τόνδ'. † Ald. τόν τε. ‡ Turn. in marg. ἕρπων.

1112. Ὑπέροχον βίαν] ὑπερέχοντα κατὰ τὴν δύναμιν. ὑβριστὴν δὲ, μάχιμον, ὠμὸν, ἀσώφρονα, διὰ τὸν Νέσσον, καὶ τὸν Πειρίθου γάμον.

1114. Ἅιδου τρίκρανον σκύλακ'] τὸν Κέρβερον, ὃν Ἡσίοδος πεντηκοντακέφαλόν φησιν εἶναι. ὅτος δὲ τρίκρανον.

1115. Τόν τε χρυσέων δράκοντα] φασὶ τὸν Ἄτλαντα τῷ Ἡρακλεῖ κομιεῖν τὰ μῆλα. ὅτι καὶ αὐτὸς διαδεξάμενος τὸν ἔρανον ἐδάισασιν.

1116. Ἐπ' ἐσχάτοις τόποις] τοῖς τῆς Λιβύης.

1117. Ἐγευσάμην] ἐπειράθην, πεῖραν ἔσχον.

1119. Ἄναρθρος] οὐκ ἔχων τὰ ἄρθρα τῶν μελῶν, διὰ τὸ σεσῆφθαι αὐτά. κατερρακωμένος δὲ τὰς σάρκας σαπεὶς καὶ ἔχων αὐτὰς ῥεμαμένας ὡς ῥάκη.

1120. Τυφλῆς ὑπ' ἄτης] ὑπὸ νόσου ἀφανοῦς καὶ ἀκαταλήπτου, ἣν οὐκ ἴσην ἰδεῖν.

1123. Κἂν τὸ μηδὲν ὦ, κἂν μηδὲν ἕρπω] ἀντὶ τοῦ, ὦ παρόντες, κἂν μηδὲν ἕρπων, καὶ οὕτως ἔχων, καὶ οὕτω διακείμενος.

1129. Εἰ σφαλήσεται] εἰ ἀποτεύξεται τούτου.

1131. Σιγὴν παρασχὼν] ἀντὶ τοῦ σιωπήσας καὶ ἡσυχάσας.

Αἰτήσομαι γάρ σ', ὧν δίκαια τυγχάνειν.
Δός μοι σεαυτὸν, μὴ τοιοῦτον * ὡς δάκνῃ
Θυμῷ δύσοργος· ἐ γὰρ ἂν γνοίης ἐν οἷς
Χαίρειν προθυμῇ, κἀν ὅτοις ἀλγεῖς μάτην.
ΗΡΑ. Εἰπὼν ὃ χρῄζεις, λῆξον· ὡς ἐγὼ νοσῶν
Οὐδὲν ξυνίημ', ὧν σὺ ποικίλλεις πάλαι.
ΥΛΛ. Τῆς μητρὸς ἥκω τῆς ἐμῆς φράσων, ἐν οἷς
Νῦν ἐσὶν, οἷς θ' ἥμαρτεν ἐχ ἑκουσία.
ΗΡΑ. Ὦ παγκάκισε, καὶ παρεμνήσω γὰρ αὖ
Τῆς πατροφόντε μητρὸς ὡς κλύειν ἐμέ;
ΥΛΛ. Ἔχει γὰρ ὅτως, ὥστε μὴ σιγᾶν πρέπειν.
ΗΡΑ. Οὐ δῆτα τοῖσγε πρόσθεν ἡμαρτημένοις.
ΥΛΛ. Ἀλλ' ἐδὲ μὲν δὴ τοῖσδ' † ἐφ' ἡμέραν ἐρεῖς.
ΗΡΑ. Λέγ'· εὐλαβῆ δὲ μὴ φανῇς κακὸς γεγώς.
ΥΛΛ. Λέγω· τέθνηκεν ἀρτίως νεοσφαγής.
ΗΡΑ. Πρὸς τοῦ; τέρας τοι διὰ κακῶν ἐθέσπισας.
ΥΛΛ. Αὐτὴ πρὸς αὑτῆς, ἀδενὸς πρὸς ἐκτόπου.
ΗΡΑ. Οἴμοι· πρὶν ὡς χρῆν σφ' ἐξ ἐμῆς θανεῖν χερός;
ΥΛΛ. Κἄν σε γραφείη ‡ θυμὸς, εἰ τὸ πᾶν μάθοις.
ΗΡΑ. Δεινοῦ λόγου κατῆρξας, εἰπὲ δ' ἧ νοεῖς.

* Ald. Turn. τοσοῦτον. † Ald. Turn. τοῖσγ'. ‡ Ald. γραφοίη.

1134. Οὐ γὰρ ἂν γνοίης] τυτέσιν, ἐὰν μὴ τῆς θυμοῦ παύσῃ πρότερον, ἃ δυνήσῃ γνῶναι ὑπὸ τῆς ὀργῆς σκοτούμενος ὅτι ἀδίκως αὐτὴν ἀνιαλεῖν βούλει, ὅπερ σοι ἐσι μεγίσῃ χαρά· ἀδὲ ὅτι μάτην ἀλγεῖς τὴν ψυχὴν, νεμεσῶν τὴν ἀδὲν ἀδικήσασα. ἢ μάτην ἀλγεῖς ἀνιαλεῖν αὐτὴν βαλόμενος.

1137. Ὧν σὺ ποικίλλεις] σοφίζεις, καὶ καλωπίζεις τῷ λόγῳ.

1140. Ὦ παγκάκισε] αὕτη τοῦ μίσους ἐπίτασις, ὅτι καὶ μνήμην τῆς μητρὸς ἐποίησατο· καὶ ὁ τοῦτο μόνον, ἀλλὰ καὶ Ἡρακλέης ἀκούοντος.

1142. Ἔχει γὰρ ὅτως] τὸ γὰς κατ' αὐτὴν (φησὶ) πρᾶγμα, ἐκτός ἐσιν ἀδικίας, ὡς μηδὲ εἶναι τοῦτο σιωπῆ παραδοῦναι.

1145. Λέγ'· εὐλαβῆ δὲ] εὐλαβοῦ μὴ δι' ὦ ὑπὲρ τῆς μητρὸς λέγεις, περὶ ἐμὲ φαῦλος ἐξελεγχθῇς.

1147. Πρὸς τοῦ; τέρας τοι] πρὸς τίνος; ἄπιςον γὰρ διὰ δυσφημιῶν ὥσπερ ἐμαντεύσω, τυτέσιν, ἄπιςον λέγεις· ὅτι ἑαυτὴν ἀνεῖλεν, εἰ μὴ ἄρα μαντικῆς μετέχαν τοῦτο ἔγνως ὡς μάντευμα ἄπιςον· τοῦτο δὲ εἶπεν, ἐπειδὴ πολλάκις τὰ μὴ προσδοκώμενα μαντεύονται.

1148. Οὐδενὸς πρὸς ἐκτόπου] ἀντὶ τοῦ ὑπὸ ἄλλου ξένου.

1152. Ἅπαν

ΥΛΛ. Ἅπαν τὸ χρῆμ' ἥμαρτε, χρησὰ μωμένη *.
ΗΡΑ. Χρής', ὦ κάκιστε πατέρα σὸν κτείνασα δρᾷ;
ΥΛΛ. Στέργημα γὰρ δοκοῦσα προσβαλεῖν σέθεν,
Ἀπήμπλαχ', ὡς προσεῖδε τὰς ἔνδον γάμους.
ΗΡΑ. Καὶ τίς τοσοῦτος φαρμακεὺς Τραχινίων;
ΥΛΛ. Νέσσος πάλαι Κένταυρος ἐξέπεισέ νιν
Τοιῷδε φίλτρῳ τὸν σὸν ἐκμῆναι πόθον.
ΗΡΑ. Ἰὼ, ἰὼ δύστηνος, οἴχομαι τάλας.
Ὄλωλ', ὄλωλα, φέγγος ἀκέτ' ἐσί μοι.
Οἴμοι· φρονῶ δὴ ξυμφορᾶς ἵν' ἔσαμεν.
Ἰὼ, ὦ τέκνον· πατὴρ γὰρ ἀκέτ' ἐσί σοι·
Κάλει τὸ πᾶν μοι σπέρμα σῶν ὁμαιμόνων·
Κάλει δὲ τὴν τάλαιναν Ἀλκμήνην, Διὸς
Μάτην ἄκοιτιν, ὡς τελευταίαν ἐμοῦ
Φήμην πύθησθε θεσφάτων, ὅσ' οἶδ' ἐγώ.
ΥΛΛ. Ἀλλ' ἔστε μήτηρ ἐνθάδ' ἀλλ' ἐπακτίᾳ
Τίρυνθι συμβέβηκεν, ὥστ' ἔχειν ἕδραν.
Παίδων δὲ τοὺς μὲν ξυλλαβοῦσ' αὐτὴ τρέφει,
Τοὺς δ' ἂν τὸ Θήβης ἄστυ ναίοντας μάθοις.
Ἡμεῖς δ' ὅσοι πάρεσμεν, εἴ τι χρὴ, πάτερ,
Πράττειν, κλύοντες ἐξυπηρετήσομεν.
ΗΡΑ. Σὺ δ' ἔν † ἄκουε τοὔργον· ἐξήκεις δ' ἵνα

* Ald. Turn. μωμένη. † Turn. in marg. Σὺ δ' ἓν τῶν.

1152. Ἅπαν τὸ χρῆμ' ἥμαρτε] ζητοῦσα (φησὶ) χρησόν τι διαπράξασθαι, τοῦ ὅλου πράγματος ἥμαρτεν.

1151. Δεινοῦ λόγου] Θαυμαστὸν ἄπιστον γὰρ εἰ παύσομαι τῆς ὀργῆς· ὅμως εἰπέ.

1159. Ἰὼ, ἰὼ] ἀναμιμνησκόμενος τῆς ἀπὸ Δωδώνης μαντείας, ταῦτα λέγει, ἀριθμήσας τὸν χρόνον· ἀρτίως γὰρ (φησὶν) ἔγνων ὅτι εἰς ἔσχατον ἦλθον συμφορᾶς.

1163. Τὸ πᾶν μοι σπέρμα σῶν ὁμαιμόνων] ἀντὶ τοῦ πάντας τοὺς σοὺς ἀδελφούς.

1165. Μάτην ἄκοιτιν] τὴν Ἀλκμήνην. τοῦτο δέ φησιν ὡς ἀναξία πάσχων.

Ib. Ὡς τελευταίαν ἐμοῦ] ἵνα τὴν περὶ τῆς τελευτῆς μου φήμην μάθητε.

1167. Ἀλλ' ἐπακτίᾳ] παραθαλαττίᾳ.

1168. Ἕδραν] διατριβήν.

1173. Ἐξήκεις] εἰς ἡλικίαν ἥκεις.

Ib. Ἵνα φανῇς ὁποῖος] ἵνα φανῇς, ἄξια πραττων, παῖς ἐμὸς εἶναι.

1175. Ἐμοὶ

Φανῆς ὁποῖος ὢν ἀνὴρ, ἐμὸς καλῆ.
Ἐμοὶ γὰρ ἦν πρόφαντον ἐκ πατρὸς πάλαι,
Πρὸς τῶν πνεόντων μηδενὸς θανεῖν-ἀπὸ *
Ἀλλ' ὅστις ἅδε φθίμενος οἰκήτωρ πέλει·
Ὅδ' ἦν ὁ θὴρ Κένταυρος, ὡς τὸ θεῖον ἦν
Πρόφαντον, ὅτω ζῶντά μ' ἔκτανεν θανών.
Φανῶ δ' ἐγὼ τάδ' οἷσι συμβαίνοντ' ἴσα
Μαντεῖα κεινὰ τοῖς πάλαι ξυνήγορα,
Ἃ τῶν ὀρείων καὶ χαμαικοιτῶν ἐγὼ
Σελλῶν ἐσελθὼν † ἄλσος εἰσεγραψάμην
Πρὸς τῆς πατρῴας καὶ πολυγλώσσου δρυός·
Ἦ μοι χρόνῳ τῷ ζῶντι καὶ παρόντι νῦν,
Ἔφασκε μόχθων τῶν ἐφεσώτων ἐμοὶ
Λύσιν τελεῖσθαι· κἀδόκουν πράξειν καλῶς.

* Turn. Θανεῖν ὕπο. † Turn. in marg. Ἑλλῶν προσελθών.

1175. Ἐμοὶ γὰρ ἦν πρόφαντον] προμεμαντευμένον. προειρημένον ὑπὸ τῦ Διός. ὅτω δὲ διὰ τῦ σ'. ἐν τῇ τραγικῇ λέξει.

1176. Πρὸς τῶν πνεόντων] τῶν ζώντων. πνεῦμα γὰρ ὐ ψυχή. Ὅμηρος·

——"ἀπὸ δὲ ψυχὴν ἐκάπυσε."

Καὶ,

"Ὁσσά τε γαῖαν ἐπιπνείει τε καὶ ἕρπει."

1180. Φανῶ δ' ἐγὼ] ἐρῶ σοι ἄλλην μαντείαν νεωτέραν, συμφωνῦσαν τῇ προτέρᾳ.

1183. Σελλῶν ἐσελθὼν] ἀκύσας ἐγραψα· ἔθος γὰρ τὲς χρησμὸν δέχομένης, παραχρῆμα γράφειν, ἵνα μὴ ἐπιλάθωνται· ἔνιοι δὲ χαρὶς τῦ σ' γράφυσιν, Ἕλλας ἀποδεχόμενοι· καὶ Ἑλλοπίαν τὴν Δωδώνην νομίζεσιν εἶναι· τὴν γὰρ χώραν ἅτως Ἡσίοδος ὐνομάζει ἐν Ἠοίαις λέγων ὅτως·

"Ἔστι τις Ἑλλοπίη πολυλήϊος ἠδ' εὐλείμων,
"Ἀφνειὴ μήλοισι καὶ εἰλιπόδεσσι βόεσσιν.
"Ἐν δ' ἀνδρες ναίεσι πολύρρηνες πολυβῶται,
"Πολλοὶ ἀπειρέσιοι, φῦλα θνητῶν ἀνθρώπων.
"Ἔνθά τε Δωδώνη τις ἐπ' ἐσχατιῇ πεπόλισαι.
"Γήνδε Ζεὺς ἐφίλησε, καὶ ὃν χρηςήριον εἶναι,
"Τίμιον ἀνθρώποις· ναῖον δ' ἐν πυθμένι φηγῦ.
"Ἔνθεν ἐπιχθόνιοι μαντήϊα πάντα φέρονται.
"Ὅς δὴ κεῖθι μολὼν θεὸν ἄμβροτον ἐξερεείνῃ,
"Δῶρα φέρων ἔλθησι σὺν οἰωνοῖς ἀγαθοῖσιν."

ἐντεῦθεν δὲ λέγεσιν εἶναι Ἑλλοπιεῖς, καὶ τὲς ἐν Εὐβοίᾳ οἰκήσαντας.

1184. Καὶ πολυγλώσσου δρυὸς] ἤτοι πολλὰ μαντευομένης, καὶ διὰ τῦτο πολλὰ φθεγγομένης· ἢ τῆς διαφόροις διαλέκτοις χρησμῳδέσης, καὶ κατὰ τὴν ἑκάςου τῶν μαντευομένων γλῶσσαν.

1185. Χρόνῳ τῷ ζῶντι] ἤτοι τῷ ὑφιςῶτι καὶ παρόντι νῦν· ὁ γὰρ παρελθὼν, οἱονεὶ διέφθαρται

Τὸ δ' ἦν ἄρ' ἐδὲν ἄλλο πλὴν θανεῖν ἐμέ.
" Τοῖς γὰρ θανοῦσι μόχθος ἐ προσγίνεται."
Ταῦτ' ἔν ἐπειδὴ λαμπρὰ συμβαίνει, τέκνον,
Δεῖ σ' αὖ γενέσθαι τῷδε τἀνδρὶ ξύμμαχον,
Καὶ μὴ 'πιμεῖναι τοὐμὸν ὀξῦναι σόμα,
Ἀλλ' αὐτὸν εἰκάθοντα συμπράσσειν, νόμον
Κάλλιστον ἐξευρόντα, πειθαρχεῖν πατρί.
ΥΛΛ. Ἀλλ', ὦ πάτερ, ταρβῶ μὲν εἰς λόγε σάσιν
Τοιάνδ' ἐπελθὼν· πείσομαι δ' ἅ σοι δοκεῖ.
ΗΡΑ. Ἔμβαλλε χεῖρα δεξιὰν πρώτισά μοι.
ΥΛΛ. Ὡς πρὸς τί πίσιν τήνδ' ἄγαν ἐπισρέφεις;
ΗΡΑ. Οὐ θᾶσσον οἴσεις, μηδ' ἀπισήσεις ἐμοί;
ΥΛΛ. Ἰδὲ προτείνω, κἐδὲν ἀντειρήσεται.
ΗΡΑ. Ὄμνυ Διὸς νῦν τὸ με φύσαντος κάρα.
ΥΛΛ. Ἦ μὴν τί δράσειν; καὶ τόδ' * ἐξειρήσεται.
ΗΡΑ. Ἦ μὴν ἐμοὶ τὸ λεχθὲν ἔργον ἐκτελεῖν.
ΥΛΛ. Ὄμνυμ' ἔγωγε Ζῆν' ἔχων ἐπώμοτον.
ΗΡΑ. Εἰ δ' ἐκτὸς ἔλθοις, πημονὰς εὔχε λαβεῖν.
ΥΛΛ. Οὐ μὴ λάβω· δράσω γάρ· εὔχομαι δ' ὅμως.
ΗΡΑ. Οἶσθ' ἔν τὸν Οἴτης Ζηνὸς ὕψισον πάγον;

* Turn. in marg. τόδ'.

θαρται καὶ τέθνηκεν· ὁ δὲ μέλλων, πάλιν ἄδηλος.

1190. Ταῦτ' ἔν ἐπειδὴ λαμπρὰ] φανερὰ, σαφῆ, πρόδηλα, ἐπεὶ ἔν (φησὶν) ὁ χρησμὸς ἀπέδη, δεῖ σε γενέσθαι σύμμαχον ἐμοί.

1192. Καὶ μὴ 'πιμεῖναι] καὶ μὴ ἀπειθήσας μοι παροξύνῃς με εἰς λοιδορίαν κατὰ σοῦ.

1193. Ἀλλ' αὐτὸν εἰκάθοντα] ἀπὸ κοινοῦ τὸ, δεῖ δέ σε, εἴκοντα τῇ ἐμῇ προστάξει, πράττειν ὃ βέλομαι· τὸ γὰρ τοῖς γονεῦσι πειθέσθαι, νόμος ἐς: κάλλιστος καὶ εὐκλεὴς παρὰ πᾶσι.

1195. Ταρβῶ μὲν εἰς λόγε σάσιν] περιφραστικῶς εἰς λόγες· εὐλαβοῦμαι μὲν εἰς τοιαύτην ὁμιλίαν ἐλθεῖν, μὴ ἐχ αἱρετά μοι προτείνῃς· πράξω δὲ ὅμως· κἂν δεινὰ ᾖ.

1199. Μηδ' ἀπισήσεις ἐμοὶ] γράφεται, προστήσεις ἐμοὶ, ἐναντιαθήσῃ, ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν ἐν τῇ βρώσει ψωμῶν προσιζαμένων.

1204. Ἐπώμοτον] ὅρκιον.

1205. Εἰ δ' ἐκτὸς ἔλθοις] εἰ παραβαίης τὰς ὅρκας.

1206. Οὐ μὴ λάβω] ἃ χρὴ λαβεῖν με, πημονὰς δηλονότι· ποιήσω γὰρ ἃ προστάξεις μοι· ἢ ποιήσω δὲ, εἰ βέλει σύ.

1207. Οἴτης Ζηνὸς ὕψισον πάγον] ὑψηλὸν ὄρος τῆς Οἴτης· πᾶν τὸ ὄρος τῷ Διὸς ἀνομάζεται· ἐπεὶ (φασὶν) ὑψίστῳ ὄντι τῷ θεῷ ἐν ὕψει δεῖ τὰς θυσίας ποιεῖσθαι τὰς πρὸς αὐτόν.

1210. Αὐτόχειρα-

ΥΛΛ. Οἶδ', ὡς θυτήρ γε πολλὰ δὴ σαθεὶς ἄνω.
ΗΡΑ. Ἐνταῦθα νῦν χρὴ τοὐμὸν ἐξάραντά σε
Σῶμ' αὐτόχειρα· καὶ ξὺν οἷς χρῄζεις φίλων,
Πολλὴν μὲν ὕλην τῆς βαθυῤῥίζε δρυὸς
Κείραντα, πολλὸν δ' ἄρσεν' ἐκτεμόνθ' ὁμοῦ
Ἄγριον ἔλαιον, σῶμα τοὐμὸν ἐμβαλεῖν·
Καὶ πευκίνης λαβόντα λαμπάδος σέλας,
Πρῆσαι· γόᾳ δὲ μηδὲν εἰσίτω δάκρυ,
Ἀλλ' ἀσένακτος κἀδάκρυτος, εἴπερ εἶ
Τῶδ' ἀνδρὸς, ἔρξον· εἰ δὲ μή, μενῶ σ' ἐγὼ,
Καὶ νέρθεν ὢν, ἀραῖος εἰσαεὶ βαρύς.
ΥΛΛ. Οἴμοι πάτερ, τίν' εἶπας; οἷά μ' εἴργασαι;
ΗΡΑ. Ὁποῖα δρασέ' ἐστίν· εἰ δὲ μή, πατρὸς
Ἄλλῃ γενοῦ τε, μηδ' ἐμὸς κληθῇς ἔτι.
ΥΛΛ. Οἴμοι μάλ' αὖθις· οἷά μ' ἐκκαλῇ, πάτερ,
Φονέα γενέσθαι καὶ παλαμναῖον σέθεν;
ΗΡΑ. Οὐ δῆτ' ἔγωγ'· ἀλλ' ὧν ἔχω παιώνιον
Καὶ μόνον ἰατῆρα τῶν ἐμῶν κακῶν.
ΥΛΛ. Καὶ πῶς ὑπαίθων, σῶμ' ἂν ἰώμην τὸ σόν;
ΗΡΑ. Ἀλλ' εἰ φοβῇ πρὸς τοῦτο, τἄλλά γ' ἔργασαι.
ΥΛΛ. Φορᾶς γέ τοι φθόνησις οὐ γενήσεται.
ΗΡΑ. Ἦ καὶ πυρᾶς πλήρωμα τῆς εἰρημένης;

1210. Αὐτόχειρα· καὶ] ταῖς σαυτοῦ χερσὶ, καὶ μεθ' ὧν θέλεις φίλων· οὐ γὰρ μόνος ἐδύνατο φέρειν αὐτόν.

1217. Εἰ δὲ μὴ, μενῶ σ' ἐγὼ] εἰ δὲ μὴ ταῦτα ποιήσεις, διατελέσω ταῖς καταίραις καὶ καθ' ᾅδου βαρῶν σε.

1218. Ὢν, ἀραῖος] ἐπάρατος, τιμωρὸς δαίμων.

1219. Οἷά μ' εἴργασαι] οἷα θέλεις ἐργάσασθαι κατ' ἐμοῦ, πατροφόντην γενέσθαι παρακελευόμενος.

1220. Ὁποῖα δρασέ' ἐστίν] τοιαῦτά σοι παρακελεύομαι οἷα δρᾶσαι ὀφείλεις· εὐεργετήσεις γάρ με.

Ib. Εἰ δὲ μὴ, πατρὸς ἄλλῃ] ξένος, ἀλλ' οὐκ ἐμὸς ὢν υἱός.

1227. Ἀλλ' εἰ φοβῇ] ἀλλ' εἰ παραιτῇ τὸ ἀνελεῖν με, τἀ ἄλλα ποίησον· τοῦτο τὴν ὕλην συνάγαγε.

1229. Ἦ καὶ πυρᾶς πλήρωμα] ὄντως ὢν πληρώσεις τὴν πυρὰν τῆς ὕλης.

1230. Ὅσον

ΥΛΛ. Ὅσον γ' ἂν αὐτὸς μήποτε ψαύω * χεροῖν· 1230
Τὰ δ' ἄλλα πράξω, κἀ καμῇ τοὐμὸν μέρος.
ΗΡΑ. Ἀλλ' ἀρκέσει καὶ ταῦτα· πρόσνειμαι δέ μοι
Χάριν βραχεῖαν πρὸς μακροῖς ἄλλοις διδάς.
ΥΛΛ. Εἰ καὶ μακρὰ κάρτ' ἐστὶν, ἐργασθήσεται.
ΗΡΑ. Τὴν Εὐρυτείαν οἶσθα δῆτα παρθένον; 1235
ΥΛΛ. Ἰόλην ἔλεξας, ὥστ' ἐπεικάζειν ἐμέ.
ΗΡΑ. Ἔγνως· τοσοῦτον δή σ' ἐπισκήπτω, τέκνον,
Ταύτην, ἐμοῦ θανόντος, (εἴπερ εὐσεβεῖν
Βούλει) πατρῴων ὁρκίων μεμνημένος,
Πρόσθε δάμαρτα, μηδ' ἀπιςήσῃς πατρί· 1240
Μηδ' ἄλλος ἀνδρῶν τοῖς ἐμοῖς πλευροῖς ὁμοῦ
Κλιθεῖσαν αὐτὴν, ἀντὶ σοῦ λάβοι ποτέ·
Ἀλλ' αὐτὸς, ὦ παῖ, τοῦτο κήδευσον λέχος.
Πείθου· " τὸ γάρ τοι μεγαλα πιςεύσαντ' ἐμοὶ,
" Σμικροῖς ἀπιςεῖν, τὴν πάρος σὺγχεῖ χάριν."
ΥΛΛ. Οἴμοι· τὸ μὲν νοσοῦντι θυμοῦσθαι, κακόν. 1246
Τὸ δ' ὧδ' ὁρᾶν φρονοῦντα τίς ποτ' ἂν φέροι;
ΗΡΑ. Ὡς ἐργασείων οὐδὲν ὧν λέγω θροεῖς.
ΥΛΛ. Τίς γάρ ποθ', ἥ μοι μητρὶ μὲν θανεῖν μόνῃ
Μεταίτιος, σοί τ' αὖθις ὡς ἔχεις ἔχειν, 1250

* Ald. Turn. in marg. ψαύων.

1230. Ὅσον γ' ἂν αὐτὸς] πάντα (φησὶ ποιήσω, πλὴν τοῦ σώματος σοῦ ἅψασθαι.

1232. Ἀλλ' ἀρκέσει καὶ ταῦτα] καὶ ταῦτα μὲν ἀρκέσει· βραχὺ δὲ τούτοις πρόσθες, οἷον, ταῖς ἄλλαις εὐεργεσίαις καὶ ἑτέραν βραχεῖαν χάριν πρόσθες, γήμας τὴν Ἰόλην.

1237. Ἐπισκήπτω] ἐντέλλομαί σοι, παραγγυῶ.

1240. Πρόσθε δάμαρτα] γυναῖκα ποίησον.

1241. Μηδ' ἄλλος ἀνδρῶν] ἄτοπον γὰρ (φησὶν) ἅπαξ συναναπλιθεῖσάν σοι, ἑτέρῳ ἀνδρὶ ξένῳ παρακαθεύδειν.

1243. Κήδευσον λέχος] οἰκείωσαι.

1246. Οἴμοι· τὸ μὲν νοσοῦντι] τὸ θυμοῦσθαι, εἰ μὴ πεισθείην αὐτῷ, καὶ τὸ πάθεσθαι ὧδε φρονοῦντι, δυσχερές.

1248. Ὡς ἐργασείων οὐδὲν] οὕτω λαλεῖς ὡς μηδὲν πράξων ὧν λέγω.

1249. Τίς γάρ ποθ', ἥ μοι] τὸ τίς ἐρ' ἑαυτῷ ἔθηκεν· ἀντὶ τοῦ, πῶς ἂν ἐγὼ ἐλοίμην γῆμαι αὐτὴν, τὴν τῶν κακῶν αἰτίαν οὖσαν σοί τε καὶ τῇ ἐμῇ μητρί;

1251. Τίς

Τίς ταῦτ' ἂν ὄστις μὴ 'ξ ἀλαζόρων νοσοῖ,
Ἔλοιτο; κρεῖσσον κἀμέγ', ὦ πάτερ, θανεῖν,
Ἢ τοῖσιν ἐχθίστοισι συνναίειν ὁμῶ.

ΗΡΑ. Ἀνὴρ ὅδ', ὡς ἔοικεν, ἃ νέμει γ' ἐμοὶ *
Φθίνοντι μοῖραν· ἀλλά τοι θεῶν ἀρὰ
Μενεῖ σ' ἀπιςήσαντα τοῖς ἐμοῖς λόγοις.

ΥΛΛ. Οἴμοι· τάχ' ὡς ἔοικας, ὡς νοσεῖς φράσεις.

ΗΡΑ. Σὺ γάρ μ' ἀπευνασθέντος ἐκκινεῖς κακῶ.

ΥΛΛ. Δείλαιος, ὡς ἐς πολλά τ' ὠπορεῖν ἔχω.

ΗΡΑ. Οὐ γὰρ δικαιοῖς τῶ φυτεύσαντος κλύειν.

ΥΛΛ. Ἀλλ' ἐκδιδαχθῶ δῆτα δυσσεβεῖν, πάτερ;

ΗΡΑ. Οὐ δυσσέβεια τοὐμὸν εἰ τέρψεις κέαρ.

ΥΛΛ. Πράσσειν ἄνωγας ἔν με πανδίκως τάδε;

ΗΡΑ. Ἔγωγε· τῶνδε μάρτυρας καλῶ θεούς.

ΥΛΛ. Τοιγὰρ ποιήσω, κἀκ ἀπώσομαι, τὸ σὸν
Θεοῖσι δεικνὺς ἔργον· ἃ γὰρ ἄν ποτε
Κακὸς φανείην σοί γε πιςεύσας, πάτερ.

ΗΡΑ. Καλῶς τελευτᾷς, κἀπὶ τοῖσδε τὴν χάριν
Ταχεῖαν, ὦ παῖ, πρόσθες· ὡς πρὶν ἐμπεσεῖν
Σπαραγμὸν, ἤ τιν' οἶςρον ἐς πυράν με θῆς.

* Aldus, ἃ νέμειν ἐμοί.

1251. Τίς ταῦτ', ἂν ὅτις] τίς ταῦτα πράττειν ἕλοιτο ἐκτὸς ὧν μανίας καὶ δεικλασίας; ἀντὶ τοῦ, ἐκ ὧν ἐλοίμην εἰ μὴ μαινοίμην.

1254. Οὐ νέμει γ' ἐμοὶ φθίνοντι μοῖραι] ἀντὶ τοῦ, μέρος εὐπονίας ἃ νέμει μοι φθειρομένῳ.

1257. Οἴμοι· τάχ' ὡς ἔοικας, ὡς νοσεῖς] ὡς φανερὸς εἶ νοσῶν χαλεπῶς, οὕτω καὶ χαλεπῶς διαλεγόμενος.

1258. Σὺ γάρ μ' ἀπευνασθέντος] σύ με (φησὶν) ἀναταράττεις ἀπὸ τοῦ καταπραϋνθέντος κακοῦ, μὴ πειθόμενος.

1259. Ὡς εἰς πολλά γ' ἐπαπορεῖν ἔχω] ἄτοπον γὰρ καὶ ἐναντιοῦσθαι καὶ πείθεσθαι διὸ ἀπορῶ.

1260. Δικαιοῖς] δίκαιον νομίζεις.

1261. Ἀλλ' ἐκδιδαχθῶ δῆτα] τοῦτο κατ' ἐρώτησιν. δίκαιόν σοι τοῦτο φαίνεται, τὸ συναφθῆναί με τῇ Ἰόλῃ;

1265. Τοιγὰρ ποιήσω] ὅτι οὐκ ἄδικον τοῦτο ἡγῇμαι, ἀλλ' εὐσεβὲς, τὸ πειθαρχεῖν τῷ πατρί. διαμαρτυρόμενος ἂν τοὺς θεοὺς, γαμήσω τὴν Ἰόλην.

1268. Καλῶς τελευτᾷς] ἀντὶ τοῦ, καλῶς τὸν λόγον ἐπεραίωσας.

1269. Ὡς πρὶν ἐμπεσεῖν] ἵνα εἰς πυρὰν μοῦνος πρὶν ταραχθῆναι ὑπὸ τῆς νόσου.

1271. Ἀγ'

Ἄγ', ἐγκονεῖτ', αἴρεσθε· παῦλά τοι κακῶν
Αὕτη, τελευτὴ τῆδε τἀνδρὸς ὑςάτη.
ΥΛΛ. Ἀλλ' οὐδὲν εἴργει σοὶ τελειῦσθαι τάδε,
Ἐπεὶ κελεύεις κἀξαναγκάζεις, πάτερ.

ΑΝΑΠΑΙΣΤΟΙ.

ΗΡΑ. Ἄγε νῦν, πρὶν τήνδ' ἀνακινῆσαι
Νόσον, ὦ ψυχὴ σκληρὰ, χάλυβος
Λιθοκόλλητον ςόμιον παρέχου-
σ', ἀνάπαυε βοὴν, ὡς ἐπίχαρτον
Τελέως ἀεκούσιον ἔργον.
ΥΛΛ. Αἴρετ', ὀπαδοὶ, μεγάλην μὲν ἐμοὶ
Τύτων θέμενοι συγγνωμοσύνην,
Μεγάλην δὲ θεοῖς * ἀγνωμοσύνην
Εἰδότες ἔργων τῶν πρασσομένων·
Οἳ φύσαντες καὶ κληζόμενοι
Πατέρες, τοιαῦτ' ἐφορῶσι πάθη.
Τὰ μὲν ἓν μέλλοντ' οὐδεὶς ἐφορᾷ.

* Aldus, θεῶν.

1271. Ἄγ', ἐγκονεῖτ'] ἐνεργεῖτε, καὶ ἀνακινήσατε.

Ib. Παῦλά τοι κακῶν] μόνη αὕτη ἀνάπαυσίς ἐςιν τῶν κακῶν (φησὶ) τὸ παραθεῖναί μι τῷ πυρὶ, καὶ τοιαύτη τελευτῇ χρήσασθαι.

1275. Ἄγε νῦν πρὶν τήνδε] ἑαυτὸν παραθαῤῥύνει, ὥςτε μὴ βοᾶν κομιζόμενον εἰς τὴν πυράν· ἄγε ἓν (φησὶν) ὦ σκληρὰ ψυχὴ ὡς ἀπὸ χαλυβικῆ σιδήρᾳ πεποιημένη, πρὶν τήνδε ἀνακινῆσαι νόσον ἐνδῦσα τὸ σεαυτῆς ςόμα ἐμφραγῆναι, (ὡσανεὶ ςόμα φρέατος λίθῳ κεκολλημένον, πρὸς τὸ μηκέτι ὕδωρ ἀνιμᾶσθαι.) ἀνάπαυε τὴν βοήν. λείπει δὲ τὸ ὡς, ἵν' ᾖ, ὡς ἀπὸ χάλυβος γενομένη. ἢ λιθοκόλλητον ςόμιον, ἀντὶ τῦ λίθινον καὶ σκληρὸν χαλινὸν σαυτῇ ἐπιβαλοῦσα.

1278. Ἀνάπαυε βοὴν] ἀνάπαυσον τὴν βοὴν ὡς εἰς ἐπίχαρτον ἅμα καὶ ἀκούσιον πρᾶγμα χωρῦσα, τὴν πυράν. πῶς δὲ ἐπίχαρτον ἅμα καὶ ἀκούσιον; ἐπίχαρτον μὲν, ὅτι ἀπαλλάττεται τῆς νόσε, ἀκούσιον δὲ, ὅτι λυπεῖ πάντοτε ἡ ἀποςέρησις τῦ βίε. παρὰ τὸ, Ἑκὼν ἀέκοντί γε θυμῷ.

1280. Αἴρετ', ὀπαδοὶ] ὀπαδὸς ἐκ οἰκέτας, ἀλλὰ τὸς ἀκολυθοῦντας αὐτῷ ἐξ Εὐβοίας φησί.

1281. Συγγνωμοσύνην] ἀντὶ τῦ συγγνώμην, ὅτι κατὰ γνώμην πατρῴαν τῦτο ποιῶ.

1284. Οἳ φύσαντες] εἰς τὸν Δία ἡ ἀπόςασις τῦ λόγε· ἐκεῖνος (φησὶν) ἀγνώμονας ἡγεῖσθε, οἵτινες γεννήσαντες αὐτὸν περιορᾶσι τοιαῦτα πάσχοντα.

1286. Ἐφορᾷ.] περιττὴ ἡ πρόθεσις.

1291. Λείπει

Τὰ δὲ νῦν ἑξῶτ', οἰκτρὰ μὲν ἡμῖν,
Αἰσχρὰ δ' ἐκείνοις·
Χαλεπώτατα δ' ἓν ἀνδρῶν πάντων,
Τῷ τήνδ' ἄτην ὑπέχοντι.
ΧΟΡ. Λείπε μηδὲ σὺ παρθέν' ἀπ' * οἴκων,
Μεγάλας μὲν ἰδοῦσα νέας θανάτας,
Πολλὰ δὲ πήματα καινοπαθῆ·
Κἀδὲν τούτων ὅ,τι μὴ Ζεύς.

* Turn. in marg. ἐπ'.

1291. Λείπε μηδὲ σὺ] αἱ τῇ Χορῇ πρὸς ἑαυτὰς τοῦτο φασί. ἢ ὁ Τλλος· ἔοικε γὰρ ὁ Τλλος ἀποσκαφὰς ταῖς ἀπὸ τῆ Χορῆ λέγειν μὴ ἀπαλειμπάνεσθαι τῶν οἴκων, ἕως ἂν ἐπέλθωσιν ἀπὸ τῆς πυρᾶς.

Ib. Ἀπ' οἴκων] γράφεται, ἐπ' οἴκων. τυτέσι, μηδὲ ὑμεῖς περιλείπεσθε ἐνταῦθα ἐπὶ τῶν οἴκων, ἀλλ' ἀκολουθήσατε.

1294. Κἀδὲν τούτων] λείπει ἐποίησε. διὰ τὴν εἱμαρμένην, ἥτις κακῶν καὶ ἀγαθῶν ἐστιν αἰτία. Ἄλλως· κἀδὲν τούτων ὅ, τι μὴ Ζεύς. οὐδὲν τούτων ἐδεῖς ἔπραξεν εἰ μὴ μόνος ὁ Ζεύς.

ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ

ΦΙΛΟΚΤΗΤΟΥ.

Ἀπαγωγὴ Φιλοκτήτου ἐκ Λήμνου εἰς Τροίαν ὑπὸ Νεοπτολέμου καὶ Ὀδυσσέως καθ' Ἑλένου μαντείαν, ὃς κατὰ μαντείαν Κάλχαντος, ὡς εἰδὼς χρησμοὺς συντελοῦντας πρὸς τὴν τῆς Τροίας ἅλωσιν, ὑπὸ Ὀδυσσέως νύκτωρ ἐνεδρευθεὶς, δέσμιος ἦλθη τοῖς Ἕλλησιν· ἡ δὲ σκηνὴ, ἐν Λήμνῳ· ὁ δὲ Χορὸς ἐκ γερόντων τῶν τῷ Νεοπτολέμῳ συμπλεόντων· κεῖται καὶ παρ' Αἰσχύλῳ ἡ μυθοποιΐα· ἐδιδάχθη ἐπὶ Γλαυκίππου· πρῶτος ἦν Σοφοκλῆς.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΕΜΜΕΤΡΟΣ.

Ἐν Χρύσῃ Ἀθηνᾶς βωμὸν ἐπικεχωσμένον,
Ἐφ' ἕπερ Ἀχαιοῖς χρησθὲν ἦν θύσαι μόνοις,
Ποίαντος ἥδει παῖς ποθ' Ἡρακλεῖ συνών·
Ζητῶν δὲ τοῦτον ναυάτῃ δεῖξαι σόλῳ,
Πληγεὶς ὑπ' ἔχεως, ἐλίπετ' ἐν Λήμνῳ νοσῶν·
Ἕλενος δ' Ἀχαιοῖς εἶχ' ἁλώσεσθ' Ἴλιον
Τοῖς Ἡρακλέους τόξοισι, παιδί τ' Ἀχιλλέως·
Τὰ τόξ' ὑπῆρχε παρὰ Φιλοκτήτῃ μόνῳ·
Πεμφθεὶς δ' Ὀδυσσεὺς ἀμφοτέρους συνήγαγεν.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΑ.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

ΧΟΡΟΣ.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

ΕΜΠΟΡΟΣ, Ἢ ἌΓΓΕΛΟΣ.

ἩΡΑΚΛΗΣ ἘΠΙΦΑΙΝΟΜΕΝΟΣ.

Προλογίζει δὲ ὁ ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

ΙΑΜΒΟΙ.

ΟΔΥ. Ἀκτὴ μὲν ἥδε τῆς περιῤῥύτου χθονὸς
Λήμνου, βροτοῖς ἄῤῥειπτος, ἐν δ' οἰκουμένη·
Ἔνθ', ὦ κρατίστου πατρὸς Ἑλλήνων τραφεὶς
Ἀχιλλέως παῖ Νεοπτόλεμε, τὸν Μηλιᾶ
Ποίαντος υἱὸν ἐξέθηκ' ἐγώ ποτε,
Ταχθεὶς τόδ' ἔρδειν τῶν ἀνασσόντων ὕπο,
Νόσῳ καταζόντα διαβόρῳ πόδα.
Ὅτ' ἔτε λοιβῆς ἡμὶν, ἔτε θυμάτων
Παρῆν ἑκήλοις προσθιγεῖν· ἀλλ' ἀγρίαις
Κατεῖχ' ἀεὶ πᾶν στρατόπεδον δυσφημίαις
Βοῶν, στενάζων· ἀλλὰ ταῦτα μὲν τί δεῖ
Λέγειν; ἀκμὴ γὰρ ὐ μακρῶν ἡμῖν λόγων.
Μὴ καὶ μάθῃ μ' ἥκοντα, κἀκχέω τὸ πᾶν
Σόφισμα, τῷ νιν αὐτίχ' αἱρήσειν δοκῶ.
Ἀλλ' ἔργον ἤδη σὸν, τὰ λοίφ' ὑπηρετεῖν,

1. Ἀκτὴ μὲν ἥδε τῆς περιῤῥύτου χθονὸς] καὶ παρὰ τοῦτῳ προλαμβάνει ὁ Ὀδυσσεὺς, καθάπερ καὶ παρ' Εὐριπίδῃ, ἐκεῖνο μέντοι διαφέρει· παρ' ὅσον ὁ μὲν Εὐριπίδης πάντα τῷ Ὀδυσσεῖ περιτίθησιν. οὗτος δὲ τὸν Νεοπτόλεμον παρεισάγων, διὰ τοῦτο πάντα οἰκονομεῖ· τὸ δὲ ἀκτὴ, διὰ τὸ εἶναι αὐτὴν νῆσον.

2. Λήμνου, βροτοῖς ἄῤῥειπτος] ἐν ἐρήμῳ γὰρ μέρει τῆς Λήμνου ἐξετέθη ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων, ἡ ἄῤῥειπτος, ἀπάντητος ἀδιόδευτος. ἐν ἐρήμῳ γὰρ τόπῳ τῆς νήσου ἦν ἐκτεθείς.

3. Ἔνθ', ὦ κρατίστου πατρὸς] τραφεὶς ἐκ πατρὸς Ἑλλήνων κρατίστου, λείπει ἕν ἡ Ἐξ· τὸ δὲ ἐξῆς, ἔνθα ποτὲ ἐγὼ ἐξέθηκα τὸν Μηλιᾶ Ποίαντος υἱὸν, ὦ Νεοπτόλεμε παῖ Ἀχιλλέως.

4. Τὸν Μηλιᾶ] τὸν Θεσσαλὸν ἀπὸ πόλεως. Ἀττικὸν δὲ τὸ Μηλιᾶ.

7. Καταζάζοντα] οἷον καταῤῥέοντα, τηκόμενον, λυόμενον.

Ib. Διαβόρῳ] τῇ τὸν πόδα ἐσθιούσῃ, σηπτικῇ, τῇ διαβιβρωσκούσῃ, τῇ καλουμένῃ φαγεδαίνῃ. πάθος δὲ τοῦτό ἐστιν ὅταν λεγόμενον παρὰ τοῖς ἰατροῖς.

13. Κἀκχέω τὸ πᾶν] ταράττω· ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν ἀμιλλωμένων.

17. Ἴν'

Σκοπεῖν θ' ὅπῃ ς' ἐνταῦθα δίστομος πέτρα
Τοιάδ', ἵν' ἐν ψύχει μὲν ἡλίᾳ διπλῇ
Πάρεσιν ἐνθάκησις, ἐν θέρει δ' ὕπνον
Δι' ἀμφιτρῆτος αὐλίᾳ πέμπει πνοή.
Βαιὸν δ' ἔνερθεν ἐξ ἀριστερᾶς τάχ' ἂν
Ἴδοις ποτὸν κρηναῖον, εἴπερ ἐσί σῶν.
Ἃ μοι προσελθὼν σῖγα σήμαιν', εἴτ' ἔχει
Χῶρον πρὸς αὐτὸν τόνδέ γ', εἴτ' ἄλλῃ κυρεῖ.
Ὡς τἀπίλοιπα τῶν λόγων σὺ μὲν κλύοις,
Ἐγὼ δὲ φράζω· κοινὰ δ' ἐξ ἀμφοῖν εἴη.

ΝΕΟ. Ἄναξ Ὀδυσσεῦ, τοὔργον ἢ μακρὰν λέγεις·
Δοκῶ γὰρ οἷον εἶπας ἄντρον εἰσορᾶν.

ΟΔΥ. Ἄνωθεν, ἢ κάτωθεν; ἢ γὰρ ἐννοῶ.

ΝΕΟ. Τόδ' ἐξύπερθε· καὶ σίβᾳ γ'* ἐδεὶς τύπος.

ΟΔΥ. Ὅρα καθ' ὕπνον μὴ κατακλιθεὶς κυρῇ.

ΝΕΟ. Ὁρῶ κενὴν οἴκησιν ἀνθρώπων δίχα.

ΟΔΥ. Οὐδ' ἔνδον οἰκοποιὸς ἐσί τις τροφή;

ΝΕΟ. Στειπτή γε φυλλὰς ὡς ἐναυλίζοντί τῳ.

ΟΔΥ. Τὰ δ' ἄλλ' ἔρημα, κἀδέν ἐσθ' ὑπόσεγον;

ΝΕΟ. Αὐτόξυλόν γ' ἔκπωμα, φλαυλέργᾳ τινὸς

* Aldus, τ'.

17. Ἵν' ἐν ψύχει μὲν] ἐν χειμῶναι μὲν, ἐν καύσι, πάρεσι θερμαίνεσθαι, τῆς ἀντῖνος τῇ ἡλίᾳ ἑκατέρωθεν προσβαλλούσης· ἢ καὶ ἐν ταὐτῷ, ἀλλ' ὅτε μὲν κατὰ τὸ ἀνατολικὸν μέρος ἐλαύνει ὁ ἥλιος, διὰ τῆ ἀνατολικῆ στόματος· ὅτι δὲ εἰς τὸ δυτικὸν, ὁμοίως· ἐν δὲ θέρει τῆς πνοῆς ἀπολαύειν.

Ib. Διπλῇ πάρεσιν ἐνθάκησις] διπλῆ καθέδρα πρὸς ἥλιον θερμαινομένη.

19. Δι' ἀμφιτρῆτος] τῆ ἀμφοτέρωθεν τιτρωμένη.

25. Κοινὰ δ' ἐξ ἀμφοῖν εἴη] πονοῖτο, διανοῖτο, προβαίνοι, ἢ εἶη, οἱ τραγικοὶ γὰρ τῇ Εἰ διφθόγγῳ χρῶνται ἀντὶ βραχείας κατὰ κοινὴν συλλαβήν.

26. Τὔργον ἢ μακρὰν] ἢ μακρᾷ πόνᾳ διόμενον· ἤδη γὰρ εἰσιδεῖν τὸ ἄντρον ὃ λέγεις.

28. Ἄνωθεν, ἢ κάτωθεν;] ταπεινὸν ἢ ὑψηλόν;

32. Οἰκοποιὸς] οἰκοποιὸς λέγεται ἡ ἐν οἴκῳ γενομένη τροφή.

33. Στειπτή γε φυλλὰς] χαμαιστρωσία ἐκ φύλλων, ἁπλωμένη καὶ πατημένη, ὡς κοιμωμένῳ ἐπ' αὐτῇ τινός.

34. Ὑπόσεγον] ὑπὸ τῇ σίγῃ.

35. Αὐτόξυλόν γ' ἔκπωμα] ποτήριον μονόξυλον

Τεχνήματ' ἀνδρὸς, καὶ πυρεῖ' ὁμῦ τάδε.
ΟΔΥ. Κείνυ τὸ θησαύρισμα σημαίνεις τόδε.
ΝΕΟ. Ἰὺ, ἰύ· καὶ ταῦτά γ' ἄλλα θάλπεται
Ῥάκη, βαρείας τυ νοσηλείας πλέα.
ΟΔΥ. Ἀνὴρ κατοικεῖ τύςδε τὰς τόπυς σαφῶς.
Κᾆτ' ἐχ ἑκάς πυ· πῶς γὰρ ἂν νοσῶν ἀνὴρ
Κῶλον παλαιᾷ κηρὶ, προςβαίη μακράν;
Ἀλλ' ἢ πὶ φορβῆς νόςον ἐξελήλυθεν,
Ἢ φύλλον, εἴ τι νώδυνον κάτοιδέ πυ.
Τὸν ἕν παρόντα πέμψον εἰς κατασκοπὴν,
Μὴ καὶ λάθῃ με προςπεσών· ὡς μᾶλλον ἂν
Ἕλοιτό μ' ἢ τὺς πάντας Ἀργείυς λαβεῖν *.
ΝΕΟ. Ἀλλ' ἔρχεταί τε, καὶ φυλάξεται σίβος.
Σὺ δ' εἴ τι χρῄζεις, φράζε δευτέρῳ λόγῳ.
ΟΔΥ. Ἀχιλλέως παῖ, δεῖ σ' ἐφ' οἷς ἐλήλυθας
Γενναῖον εἶναι μὴ μόνον τῷ σώματι,
Ἀλλ' ἤν τι καινὸν ὧν πρὶν ἐκ ἀκήκοας,
Κλύῃς, ὑπεργεῖν, ὡς ὑπηρέτης πάρει.
ΝΕΟ. Τί δῆτ' ἄνωγας;
ΟΔΥ. Τὴν Φιλοκτήτυ σὲ δεῖ
Ψυχὴν ὅπως λόγοισιν ἐκκλέψῃς λέγων,
Ὅτάν σ' ἐρωτᾷ τίς τε καὶ πόθεν πάρει,

* Ald. Turn. in marg. μολεῖν.

ξυλον, τέχνημα ἀνδρὸς φαύλως ἐργαζομένυ, ὅ ἐςιν ἰδιώτυ καὶ ὰ τεχνίτυ.

36. Πυρεῖ' ὁμῦ] πυρόβολα.

38. Ἰὺ, ἰύ·] ὑρᾷ τὰ ῥάκη τῦ τραύματος τῦ Φιλοκτήτυ ξυρανόμενα ἐν ἡλίῳ, καὶ ἐκπλήττεται ὡς βαρίας αὐτῦ νοσῦντος.

39. Βαρείας τῦ νοσηλείας] νόσυ βαρείας πεπληρωμένα, ἢ νοσοκομίας, ἃ τῆς ἐκ νόσυ ἀκαθαρσίας.

42. Κῶλον] πόδα.

Ib. Καρῖ] νόσῳ.

43. Νόσον] ὀδύν.

44. Νώδυνον] βοτάνην τινὰ παυσώδυνον.

45. Τὸν ἕν παρόντα] ὡς τινὸς παρισαμένυ αὐτῷ.

46. Προςπεσών] ἀπαντήσας, ἐπιπεσών.

48. Ἀλλ' ἔρχεται] ἀπέρχεται, φησὶν, ὁ Θεραπὼν εἰς κατασκοπήν.

Ib. Φυλάξεται] φυλαχθήσεται παρ' ἡμῶν ἡ ὁδὸς αὐτῦ.

50. Λόγοισιν ἐκκλέψῃς] ἤγυν ἀπατήσῃς.

58. Τίς'

Λέγειν, Ἀχιλλέως παῖς· τόδ' οὐχὶ κλεπτέον.
Πλεῖς δ' ὡς πρὸς οἶκον, ἐκλιπὼν τὸ ναυτικὸν
Στράτευμ' Ἀχαιῶν, ἔχθος ἐχθήρας μέγα,
Οἵ σ' ἐν λιταῖς ςείλαντες ἐξ οἴκου * μολεῖν,
Μόνην δ' ἔχοντες τήνδ' ἄλωσιν Ἰλίου,
Οὐκ ἠξίωσαν τῶν Ἀχιλλείων ὅπλων,
Ἐλθόντι δῆναι κυρίως αἰτεμένῳ,
Ἀλλ' αὖτ' Ὀδυσσεῖ παρέδοσαν· λέγων ὅσ' ἂν
Θέλῃς καθ' ἡμῶν ἔσχατ' ἐσχάτων κακά.
Τέτων γὰρ οὐδέν μ' ἀλγυνεῖς· εἰδ' ἐργάσῃ
Μὴ ταῦτα, λύπην πᾶσιν Ἀργείοις βαλεῖς.
Εἰ γὰρ τὰ τῆδε τόξα μὴ ληφθήσεται,
Οὐκ ἔςι πέρσαι σοὶ τὸ Δαρδάνου πέδον.
Ὡς δ' ἔς' ἐμοὶ μὲν οὐχί, σοὶ δ' ὁμιλία
Πρὸς τόνδε πιςὴ καὶ βέβαιος, ἔκμαθε.
Σὺ μὲν πέπλευκας, οὔτ' ἔνορκος οὐδενί,
Οὔτ' ἐξ ἀνάγκης, οὔτε τῶ πρώτου ςόλου·
Ἐμοὶ δὲ τέτων οὐδέν ἐς' ἀρνήσιμον.
Ὥςτ' εἴ με τόξων ἐγκρατὴς αἰσθήσεται,
Ὄλωλα· καὶ σὲ προςδιαφθερῶ ξυνών.
Ἀλλ' αὐτὸ τῦτο δεῖ σοφισθῆναι, κλοπεὺς
Ὅπως γενήσῃ τῶν ἀνικήτων ὅπλων.
Ἐξοιδα καὶ φύσει σὲ μὴ πεφυκότα

* Ald. Turn. οἴκων μολεῖν.

58. Τόδ' οὐχὶ κλεπτέον] τῦτο γὰρ οὐχὶ ψευσόμεθα.

60. Ἔχθος ἐχθήρας] οἱ γὰρ ἐξ ἑνὸς ἠδικημένοι, φιλῶσιν ἀλλήλους.

61. Στείλαντες] καλέσαντες.

62. Τήνδ' ἅλωσιν] τὸ σὲ ἐλθεῖν εἰς Ἴλιον.

63. Οὐκ ἠξίωσαν] οὐκ ἄξιον ἡγήσαντο.

66. Ἔσχατ' ἐσχάτων κακὰ] αἰσχρόταται.

69. Εἰ γὰρ τῆδε τόξα] προτρεπτικῶς εἰς τὴν συμμαχίαν, οὐ τὸν ἄνδρα, ἀλλὰ φιλῶς τὰ τόξα ὠνόμασεν· εἰς δὲ τὴν πόρθησιν, τὸν Νεοπτόλεμον.

73. Οὔτ' ἔνορκος] ὤμοσαν γὰρ τῷ Τυνδάρεῳ πάντες οἱ Ἕλληνες συνελθεῖν ἐὰν ἁρπασθῇ ἡ Ἑλένη.

Τοιαῦτα φωνεῖν, μηδὲ τεχνᾶσθαι κακά.
" Ἀλλ' ἡδὺ γάρ τοι κτῆμα τῆς νίκης λαβεῖν."
Τόλμα· δίκαιοι δ' αὖθις ἐκφανούμεθα.
Νῦν δ' εἰς ἀναιδὲς ἡμέρας μέρος βραχὺ
Δός μοι σεαυτόν· κἄτα τὸν λοιπὸν χρόνον
Κέκλησο πάντων εὐσεβέσατος βροτῶν.——

ΝΕΟ. Ἐγὼ μὲν ὃς ἂν τῶν λόγων ἀλγῶ κλύων,
Λαερτίου παῖ, τόνδε καὶ πράσσειν ςυγῶ.
Ἔφυν γὰρ οὐδὲν ἐκ τέχνης πράσσειν κακῆς,
Οὔτ' αὐτὸς, εἴθ' (ὡς φασιν) οὐκφύσας ἐμέ.
Ἀλλ' εἶμ' ἕτοιμος πρὸς βίαν τὸν ἄνδρ' ἄγειν,
Καὶ μὴ δόλοισιν· οὐ γὰρ ἐξ ἑνὸς ποδὸς
Ἡμᾶς τοσόνδε πρὸς βίαν χειρώσεται.
Πεμφθείς γε μέντοι σοὶ ξυνεργάτης, οἰκνῶ
Προδότης καλεῖσθαι· " Βούλομαι δ', ἄναξ, καλῶς
" Δρῶν ἐξαμαρτεῖν μᾶλλον ἢ νικᾶν κακῶς."

ΟΔΥ. Ἐσθλὲ πατρὸς παῖ, κἀυτὸς ὢν νέος ποτὲ,
" Γλῶσσαν μὲν ἀργὸν, χεῖρα δ' εἶχον ἐργάτιν·
" Νῦν δ' εἰς ἔλεγχον ἐξιὼν, ὁρῶ βροτοῖς
" Τὴν γλῶσσαν, οὐχὶ τἄργα πάνθ' ἡγουμένην."

ΝΕΟ. Τί ἦν μ' ἄνωγας ἄλλο πλὴν ψευδῆ λέγειν;

ΟΔΥ. Λέγω σ' ἐγὼ δόλῳ Φιλοκτήτην λαβεῖν.

ΝΕΟ. Τίδ' ἐν δόλῳ δεῖ μᾶλλον ἢ πείσαντ' ἄγειν;

ΟΔΥ. Οὐ μὴ πίθηται· πρὸς βίαν δ' ἐκ ἂν λάβοις.

95. Βούλομαι δ' ἄναξ, καλῶς] ἀντὶ τοῦ ἀληθούς.

96. Ἢ νικᾶν κακῶς] ἀντὶ τοῦ μετὰ ψευδολογίας· ὅ ἐςι, θέλω εἰπὼν τὸ ἀληθὲς ἀποτυχεῖν μᾶλλον, ἢ ἐξαπατᾶν τὸν ἄνδρα καὶ ἐπιτυχεῖν· εἰσάγει δὲ αὐτὸν ὁ Σοφοκλῆς τὸν τοῦ πατρὸς λόγον λέγοντα, Ἐχθρὸς γάρ μοι κεῖνος ὁμῶς Ἀΐδαο πύλῃσι.

98. Γλῶσσαν μὲν ἀργὸν] κρείσσονα τῶν ἔργων οὖσαν τὴν γλῶσσαν· διαβάλλει τὸς καθ' ἑαυτὸν ῥήτορας ὁ ποιητὴς, ὡς διὰ γλώσσης πάντα κατορθοῦντας.

100. Ἡγουμένην] προηγουμένην, εἰς ἅπαντα τὴν ἀπάτην ἀνύτουσαν.

101. Τί ἦν μ' ἄνωγας] ὃ θέλεις κέλευε, πλὴν τοῦ ψεύδεσθαι.

[Tragediæ.]

ΝΕΟ. Οὕτως ἔχει τὶ δεινὸν ἰσχύος θράσος;
ΟΔΥ. Ἰὼ ἀφύκτως καὶ προπέμποντας φόνον.
ΝΕΟ. Οὐκ ἆρ' ἐκείνῳ γ' ὐδὲ προσμίξαι θρασύ;
ΟΔΥ. Οὔ, μὴ δόλῳ λαβόντα γ', ὡς ἐγὼ λέγω.
ΝΕΟ. Οὐκ αἰσχρὸν ἡγῇ δῆτα τὰ ψευδῆ λέγειν;
ΟΔΥ. Οὐκ, εἰ τὸ σωθῆναί γε τὸ ψεῦδος φέρει.
ΝΕΟ. Πῶς ἔν βλέπων τὶς ταῦτα τολμήσει λαλεῖν;
ΟΔΥ. Ὅταν τὶ δρᾷς ἐς κέρδος *, ὐκ ὀκνεῖν πρέπει.
ΝΕΟ. Κέρδος δέ μοι τί τῦτον ἐς Τροίαν μολεῖν;
ΟΔΥ. Αἱρεῖ τὰ τόξα ταῦτα τὴν Τροίαν μόνα.
ΝΕΟ. Οὐκ ἆρ' ὁ πέρσων, ὡς ἐφάσκετ', εἰμ' † ἐγὼ;
ΟΔΥ. Οὔτ' ἂν σὺ κείνων χωρὶς, ὔτ' ἐκεῖνά σε ‡.
ΝΕΟ. Θηρατέ' ἔν γένοιτ' ἂν §, εἴπερ ὥδ' ἔχει.
ΟΔΥ. Ὡς τῦτό γ' ἔρξας, δύο φέρῃ δωρήματα.
ΝΕΟ. Ποίω; μαθὼν γὰρ ὐκ ἂν ἀρνοίμην τὸ δρᾶν.
ΟΔΥ. Σοφός τ' ἂν αὐτὸς κἀγαθὸς κεκλῆ' ἅμα ‖.
ΝΕΟ. Ἴτω· ποιήσω πᾶσαν αἰσχύνην ἀφείς.
ΟΔΥ. Ἦ μνημονεύεις ἔν ἃ σοι παρήνεσα;
ΝΕΟ. Σάφ' ἴσθ'· ἐπείπερ εἰςάπαξ ξυνήνεσα §§.

* Turn. in marg. πρὸς κέρδος. † Ald. εἰμ'. ‡ Ald. ἐκεῖνα, σᾶ.
§ Ald. Θηρατέα γίγνοιτ' ἂν. ‖ Ald. κεκλησ' ἅμα.
§§ Ald. κέκλησ' ἅμα.

106. Ἰὼ ἀφύκτως] ἄφυκτα γὰρ ἦν τὰ Ἡρακλεια βέλη, καὶ τῦ σκοπῦ μὴ ἀποτυγχάνοντα, ἢ ἐπανερχόμενα εἰς ἑαυτόν. Πρὸς ὃ ἐπάγει.

107. Οὐκ ἆρ' ἐκείνῳ] ἐκεῖνον ὐδὲ προσελθεῖν ἑαυτῷ καὶ πλησιάσαι, εὐθαρσὲς ἐστι καὶ ἀσφαλές.

110. Εἰ τὸ σωθῆναι] εἰ σωτηρία ἐξ αὐτῦ προσγίγνεται.

111. Πῶς ἔν βλέπων] ἦγεν νοῶν, λογισμὸν ἔχων· καί ἐστιν ἡ σύνταξις, πῶς ἔν ἀποβλέπων τις εἰς τὸ ψεῦδος, ἐρεῖ αὐτό.

114. Αἱρεῖ] πορθεῖ.

117. Θηρατέ'] λητέα, ἄξια τῦ θηραθῆναι.

118. Δύο φέρῃ δωρήματα] δύο τιμήματα ἀποφέρῃ.

Ib. Δύο φέρῃ δωρήματα] δύο τιμήματα ἀποφέρῃ.

119. Ποίω; μαθὼν] ἀντὶ τῦ ποῖα, δυϊκῶς.

120. Σοφός τ' ἂν] σοφὸς μὲν διὰ τὸ κλέψαι· ἀγαθὸς δὲ, διὰ τὸ πορθῆσαι. ἢ σοφὸς μὲν ὄντος καθόλα τῦ δόλῳ χρῆσαι δυναμένης, νῦν δὲ καὶ τῦ δόλα ἀγαθῦ ὄντος.

Ib. Κεκλῆ' ἅμα] ἀντὶ τῦ κεκλημένος εἶμι.

123. Συνήνεσα] συνεθέμην.

126. Καὶ

ΟΔΥ. Σὺ μὲν μένων νῦν κεῖνον ἐνθάδ' ἐκδέχου·
Ἐγὼ δ' ἄπειμι, μὴ κατοπτευθῶ παρών.
Καὶ τὸν σκοπὸν πρὸς ναῦν ἀποσελῶ πάλιν.
Καὶ δεῦρ', ἐάν μοι τῷ χρόνῳ δοκῇτ' ἔτι
Κατασχολάζειν, αὖθις ἐκπέμψω πάλιν·
Τῷτον τὸν αὐτὸν ἄνδρα, ναυκλήρου τρόπον *
Μορφὴν δολώσας, ὡς ἂν ἀγνοίᾳ προσῇ·
Οὗ δῆτα τέκνον ποικίλως αὐδωμένα,
Δέχου τὰ συμφέροντα τῶν ἀεὶ λόγων·
Ἐγὼ δὲ πρὸς ναῦν εἶμι, σοὶ παρεὶς τάδε.
Ἑρμῆς δ' ὁ πέμπων δόλιος ἡγήσαιτο νῷν,
Νίκη τ' Ἀθηνᾶ πολιὰς † ἣ σώζει μ' ἀεί.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΙΚΑ. ΣΤΡΟΦΗ Α.

ΧΟΡ. Τί χρὴ, τί χρή με δέσποτ' ἐν ξένᾳ ‡ ξένον
Στέγειν, ἢ τί λέγειν πρὸς ἄνδρ' ὑπόπταν;
Φράζε μοι· "τέχνα γὰρ
"Τέχνας ἑτέρας προὔχει,
"Καὶ γνώμας §, παρ' ὅτῳ τὸ θεῖον
"Διὸς σκῆπτρον ἀνάσσεται."

* Ald. τρόπους. † Turn. in marg. Ἀθηνᾶ Παλλὰς.
‡ Ald. τί χρὴ δέσποτά μ' ἐν ξένᾳ. § Ald. γνώμα.

126. Καὶ τὸν σκοπὸν] τὸν σκοπὸν τοῦτον πρὸς τὴν ναῦν ἀποπέμψω, καὶ πάλιν ἐὰν καιρὸς καλῇ, ἐνταῦθα, ἐάν μοι δόξητε βραδύνειν.

130. Μορφὴν δολώσας] ἵνα μὴ γνωσθῇ.

131. Οὗ δῆτα τέκνον] ἢ τὸ Φιλοκτήτα ἀπατωμένα, ἢ τὸ ναυκλήρα δόλια σοι διαλεγομένα, καὶ ἀσυμφανῆ.

135. Πολιὰς] πολιοῦχος οὖσα ἡ πολιοῦχος Ἀθηνᾶ νίκη καλεῖται ἐν τῇ Ἀττικῇ.

137. Στέγειν] κρύπτειν.

Ib. Ἄνδρ' ὑπόπταν] αὐτὶ τοῦ ἐμοὶ φανερὸν γεγονότα, καὶ ἐλθόντα εἰς ὄψιν· ἢ τὸν Φιλοκτήτην τὸν ὑφ' ἡμῶν κατασκοπούμενον. Ἄλλως· πρὸς τὸν ὑφορώμενον ἡμῖν ἄνδρα τί δεῖ λέγειν, ἢ σιωπᾶν.

138. Τέχνα γὰρ τέχνας] τοῦτο ἐν τῷ καθόλου· ἡ γὰρ τέχνη (φησὶ) καὶ ἡ γνώμη τῶν βασιλέων προὔχει τῶν ἄλλων τεχνῶν. καὶ ἐν Οἰδίποδι, Α γὰρ δρῶσιν οἱ κρατοῦντες οὐχ ὁρῶ. καὶ Ἡσίοδος· "Τὸ γὰρ βασιλῆας ἐχέφρονας."

140. Παρ' ὅτῳ] ἐφ' ᾧ ἐστι τὸ θεῖον σκῆπτρον.

Σοὶ δὲ, τέκνον *, τόδ' ἐλήλυθε
Παῖν κράτος Ὠγύγιον· τό μοι ἔννεπε
Τί σοι χρεὼν ὑπεργεῖν.——

ΑΝΑΠΑΙΣΤΟΙ.

ΝΕΟ. Νῦν μὲν (ἴσως γὰρ τόπον ἐσχατιαῖς
Προσιδεῖν ἐθέλεις ὄντινα κεῖται)
Δέρκου θαρσῶν· ὁπόταν δὲ μόλῃ
Δεινὸς ὁδίτης τῶνδ' ἐκ μελάθρων,
Πρὸς ἐμὴν αἰεὶ χεῖρα προχωρῶν,
Πειρῶ τὸ παρὸν θεραπεύειν.——

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ Α.

ΧΟΡ. Μέλον πάλαι μέλημά μοι λέγεις ἄναξ,
Φρυρεῖν ὄμμ' ἐπὶ σῷ μάλιστα καιρῷ.
Νῦν δέ μοι λέγ' αὐλᾶς
Ποίας ἔνεδρος ναίει,
Καὶ χῶρον τίν' ἔχει· τὸ γάρ μοι
Μαθεῖν, οὐκ ἀποκαίριον,
Μή με λάθῃ προσπεσών ποθεν.

* Σὲ δ', ὦ τέκνον.

142. Τόδ' ἐλήλυθε] τοῦτο τὸ ἀξίωμα ἐκ προγόνων ἦλθεν εἰς σέ. δίκαιον οὖν σοι πείθεσθαι.

143. Παῖν κράτος Ὠγύγιον] τὸ ἐξ ἀρχῆς τιθέμενον κράτος.

144. Ὑπεργεῖν] συνεργεῖν.

145. Νῦν μὲν ἴσως γὰρ] νῦν μὲν (φησὶν) ἐρεῖθρων, ὅρα τὸν τόπον· ἐπὰν δὲ ἔλθῃ, τότε σὺ τῶν μελάθρων ἀπεσὰς, ὑπήρέτει μοι πρὸς τὴν παροῦσαν χρείαν.

Ib. Τόπον ἐσχατιαῖς] τὸν ἐπὶ τῷ ἐσχάτῳ τόπῳ.

149. Προχωρῶν] πειρῶ τὸ παρὸν ὥσπερ ἐγὼ προχωρῶ, ὥστε ἀκολουθῶν, πειρῶ με θεραπεύειν αἰεὶ, κυρίως δὲ ἐστιν οἰκεῖον τὸ προχωρῶ, οἷον, ὡς ἂν ἐγὼ προστάσσω, τοῦτον τὸν τρόπον ποιῶν.

151. Μέλον πάλαι] ἀντὶ τοῦ πρᾶγμά μοι λέγεις, ἐκ πολλοῦ μοι μεμελημένος, τὸ φρυρεῖν τὸ σὸν ὄμμα, καὶ τὴν ἀπὸ σοῦ εὐκαιρίαν.

152. Τὸ σὸν φρυρεῖν ὄμμα] τὰ σὰ νεύματα φυλάττειν.

156. Οὐκ ἀποκαίριον] οὐκ ἄτοπον· οὐκ ἄκαιρον γάρ ἐστι τοῦτο μαθεῖν.

157. Προσπεσὼν] προσπελάσας.

159. Ἐναυλον

Τίς τόπος; ἢ τίς ἔδρα; τίν' ἔχει σίβον,
Ἔναυλον, ἢ θυραῖον;——

ΑΝΑΠΑΙΣΤΟΙ.

ΝΕΟ. Οἶκον μὲν ὁρᾷς τόνδ' ἀμφίθυρον
Πετρίνης κοίτης.
ΧΟΡ. Πῇ γὰρ ὁ τλήμων αὐτὸς ἄπεσιν *;
ΝΕΟ. Δῆλον ἔμοιγ' ὡς φορβῆς χρείᾳ
Στίβον ὀγμεύει τόνδε πέλας πᾳ.
Ταύτην γὰρ ἔχειν βιοτᾶς αὐτὸν
Λόγος ἐσὶ φύσιν, θηροβολοῦντα
Πτηνοῖς ἰοῖς συγερὸν συγερῶς·
Οὐδέ τιν' αὐτῷ †
Παιῶνα κακῶν ἐπινωμᾷν.——

ΣΤΡΟΦΗ Β.

ΧΟΡ. Οἰκτείρω νιν ἔγωγ', ὅπως
Μή τε κηδομένᾳ βροτῶν,
Μηδ' αὖ σύντροφον ὄμμ' ἔχων,
Δύστανος μόνος αἰεὶ
Νοσεῖ μὲν νόσον ἀγρίαν,
Ἀλύει δ' ἐπὶ παντί τῳ

* Ald. Turn. ἄπεσι. † Turn. αὐτᾷ.

159. Ἔναυλον ἢ θυραῖον] ἐντὸς, ἢ ἐκτός. ἔγγυς, ἢ μακράν.

164. Στίβον ὀγμεύει] ὄγμος, ἢ ἐπὶ σίχον φυτεία, καὶ ἡ τάξις, νῦν δὲ ἀντὶ τῆ ἑφεξῆς πορεύεται.

167. Στυγερῶς] ἐπιμόνως.

168. Οὐδέ τιν' αὐτῷ] ἀντὶ τῆ ἑαυτᾷ.

169. Παιᾶνα κακῶν] θεραπείαν.

Ib. Ἐπινωμᾶν] ἐξευρίσκειν.

170. Οἰκτείρω νιν] ἑλεῶ (φησὶν) αὐτὸν πῶς δύναται διάγειν, μήτε συνοικῶν τινι, μήτε κηδόμενόν τινα ἔχων.

171. Μή τε κηδομένᾳ] μή τινος αὐτῆ τῶν ἀνθρώπων κηδομένης.

172. Μὴ σύντροφον ὄμμα] μὴ δὲ ὁρῶν εἷς ἄνθρωπον σύνοικον.

175. Ἀλύει δὲ ἐπὶ παντὶ] ἐπὶ παντὶ τῷ ἐν χρείᾳ γιγνομένῳ ἀπορεῖ, ἢ ὁπωσῦν χρείας καλέσῃ καιρὸς, ἀδημονεῖ, διὰ τὸ πάντων ἀπορεῖν.

Χρείας ἰσαμένῳ· πῶς ποτε, πῶς
Δύσμορος ἀντέχει.
Ὦ παλάμαι θνητῶν,
Ὦ δύστανα γένη * βροτῶν,
Οἷς μὴ μέτριος αἰών.——

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ Β.

Οὗτος πρωτογόνων ἴσως
Οἴκων ἀδενὸς ὕστερος,
Πάντων ἄμμορος ἐν βίῳ
Κεῖται μῦνος ἀπ' ἄλλων,
Στικτῶν ἢ λασίων μέτα
Θηρῶν· ἔν τ' ὀδύναις ὁμᾶ
Λιμῷ τ' οἰκτρὸς, ἀνήκεστα μερι-
μνήματ' ἔχων· βαρεῖ-
α δ' ἀθυρόστομος
Ἀχὼ τηλεφανὴς πικρᾶς
Οἰμωγᾶς ὑπόκειται.——

ΑΝΑΠΑΙΣΤΟΙ.

ΝΕΟ. Οὐδὲν τέτων θαυμαστὸν ἐμοί.

* Aldus, δύσταν γένη.

178. Ὦ παλάμαι θνητῶν] ὦ τέχναι καὶ γνῶμαι. τοῦτο θαυμάζων τὸν Φιλοκτήτην, φησὶ, πῶς ἄρα μόνος ὢν ἐξευρίσκει τὰ πρὸς τὴν ζωὴν ἑαυτῷ.

180. Οἷς μὴ μέτριος αἰὼν] οἷς ὁ βίος οὐκ ἔχει τῶν κακῶν μέτρον. ἢ ὅτως, οἷς μὴ σύμμετρος ὁ βίος καὶ ἐπαρκῶν.

182. Ὕστερος] ἀντὶ τοῦ ὑστερίζων.

183. Ἄμμορος] ἀντὶ τοῦ ἔρημος νῦν κεῖται.

185. Στικτῶν] ποικίλων καὶ δασυτρίχων.

189. Ἀθυρόστομος] πολυλάλητος, μὴ εἰρημένη τοῦ φθέγγεσθαι. ἀθυρόστομον δὲ εἶπε τὴν Ἠχὼ, ἐπεὶ πρὸς πάντας ἀντιφθέγγεται. ὁ δὲ νῦς, ἀεὶ μὲν ὀδυρομένῃ αὐτῇ, Ἠχὼ πρὸς τὸν ὀδυρμὸν ἀντιφθέγγεται.

190. Τηλεφανὴς] μηκόθεν φαινομένη διὰ τῆς φωνῆς. ἀντὶ τοῦ, οἰμώζει, καὶ τὴν φωνὴν πόρρωθεν ἀγγείρει.

192. Οὐδὲν τέτων θαυμαστὸν] οὐδὲν (φησὶ) τέτων θαυμαστὸν ἐμοὶ ὅτι κακὰ πάσχει ὁ Φιλοκτήτης. ἐκ θεῶν γὰρ (ὡς οἶμαι) ταῦτα πέπονθε. καὶ τὸ πάθος ὑπέφαινε κατὰ βέλησιν τῶν θεῶν, ἵνα μὴ τὰ βέλη εὐθέως ἐπελθόντα, πορθήσῃ τὴν Τροίαν παρὰ τὸ εἱμαρμένον, ἀλλα ἐκδέξηται τὸν καιρόν.

195. Τῆς

Θεῖα γὰρ (εἴπερ κἀγώ τι φρονῶ)
Καὶ τὰ παθήματ' ἐκεῖνα πρὸς αὐτὸν
Τῆς ὠμόφρονος Χρύσης ἐπέβη·
Καὶ νῦν ἃ πονεῖ δίχα κηδεμόνων
Οὐκ ἔχιν ὅπως * ἀ θεῶν μελέτη,
Τᾷ μὴ πρότερον τόνδ' ἐπὶ Τροίαν †
Τεῖναι τὰ θεῶν ἀμάχητα βέλη,
Πρὶν ὅδ' ἐξήκοι χρόνος, ᾧ λέγεται
Χρῆναί σφ' ὑπὸ τῶνδε δαμῆναι.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΙΚΑ. ΣΤΡΟΦΗ.

ΧΟΡ. Εὔξομ' ἔχε, παῖ.

ΝΕΟ. Τί τόδε;

ΧΟΡ. Προὐφάνη κτύπος φωτὸς σύν-
τροφος ὡς τειρεομένᾳ ‡.

ΝΕΟ. Ἦ πᾳ τῇδ', ἢ τῇδε τόπων;
Βάλλει, βάλλει μ' ἐτύμα φθογγά
Τᾳ, σίβον κατ' ἀνάγκαν

* Ald. Οὐκ ἔσθ' ὅπως. † Ald. ἐπὶ Τροίᾳ.
‡ Turn. in marg. τειρομένᾳ.

195. Τῆς ὠμόφρονος Χρύσης] Χρύσῃ, νῆσος πρὸ τῆς Λήμνου, ἔνθα διέτριβε Χρύσῃ τις νύμφη, ἣ ἐρασθεῖσα τοῦ Φιλοκτήτου, καὶ μὴ πείσασα, κατηράσατο αὐτῷ· διὸ καὶ ὠμόφρονα, αὐτὴν ἐκάλεσεν.

Ib. Εἰς τὸ αὐτό. Τῆς ὠμόφρονος Χρύσης] Χρύσης Ἀθηνᾶς ἄγαλμα ἕτω καλεῖται. ἔχει δὲ καὶ πόλις Χρύση πλησίον Λήμνου, ἔνθα ὑπὸ τῆ ὄφεως ἐδήχθη, τὸν βωμὸν ζητῶν ἐν ᾧ ἔθυσεν Ἡρακλῆς, ἡνίκα κατὰ Τροίας ἐστρατεύσεν.

199. Ἀμάχητα] ἀνίκητα.

200. Πρὶν ὅδ' ἐξήκοι χρόνος] Πρὶν αὐτὴν τὴν Τροίαν εἰς τὸν εἱμαρμένον ἐλθεῖν χρόνον, ἐν ᾧ εἵμαρται αὐτὴν πορθηθῆναι.

Ib. Ὧ, λέγεται] ᾧ χρόνῳ.

201. Ὑπὸ τῶνδε] τῶν βελῶν δηλονότι.

202. Εὔξομ' ἔχε παῖ] εἰώθασιν ἕτω λέγειν, ἀντὶ τοῦ σιώπα. Τὸ δὲ τοιοῦτο κεχίασται, ὅτι Ἑλληνικός ποτε ἀναγινώσκων τὰ Ἡροδότου, ἔλεγε, Περὶ δὲ τῶνδέ μοι εὔξομα κεῖσθω. ἃ διαιρῶν εἰς δύο λέξεις, ἀλλ' ὡς ἄν τις εἴποι, ταῦτα ἔχω εὔξομα, τοῦτο δὲ φησὶν ὁ Χορὸς κτύπον ἀκούσας ἐπερχομένου τοῦ Φιλοκτήτου, καὶ γένοντος ἐν τῇ πορείᾳ διὰ τὸ ἄλγος.

203. Φωτὸς σύντροφος] φωνῆς τῆς συντραφείσης αὐτῷ. δῆλον δὲ ὅτι κακῆς καὶ οἰμωκτικῆς, ὡς κατὰ τὸ σύνηθες αὐτοῦ τειρομένου.

206. Ἦ πᾳ τῇδε] ἆρα ᾗδε ἢ ἐνθάδε.

207. Φθογγά τᾳ] φθογγή τινος.

208. Στίβον κατ' ἀνάγκαν] ἔξωθεν προσληπτέον τὴν ἐπί.

210. Τρυσάνωρ]

Ἕρποντος· ἐδέ με λάθει
Βαρεῖα τηλόθεν αὐδὰ τρυσάνωρ.
Δίασημα θροεῖ γάρ.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ Γ.

ΧΟΡ. Ἀλλ' ἔχε, τέκνον,—

ΝΕΟ. Λέγ' ὅ, τι.

ΧΟΡ. Φροντίδας νέας, ὡς οὐκ ἔξ-
εδρος ἀλλ' ἔντοπος ἀνήρ·
Οὐ μολπὰν * σύριγγος ἔχων,
Ὡς ποιμὴν ἀγροβότας †, ἀλλ' ἢ-
πε πταίων ὑπ' ἀνάγκας,
Βοᾷ τηλωπὸν ἰωὰν,
Ἢ ναὸς ἄξενον αὐγάζων ὅρμον.
Προβοᾷ γάρ τι δεινόν.

ΙΑΜΒΟΙ.

ΦΙΛ. Ἰὼ ξένοι,
Τίνες ποτ' ἐς γῆν τήνδε ναυτίλῳ πλάτῃ
Κατέσχετ', ὅτ' εὔορμον, ὅτ' οἰκεμένην;
Ποίας πάτρας ἂν ἦ γένεις ὑμᾶς ποτὲ
Τύχοιμ' ἂν εἰπών; σχῆμα μὲν γὰρ Ἑλλάδος
Στολῆς ὑπάρχει προσφιλεσάτης ἐμοί·
Φωνῆς δ' ἀκοῦσαι βέλομαι· καὶ μή μ' ὄκνῳ

* Turn. μολπὰς. † Turn. in marg ἀγροβάτης.

210. Τρυσάνωρ] ἐπίπονος, ἢ καταπονοῦσα τὸν ἄνδρα.

211. Διάσημα] φανερά.

214. Φροντίδας νέας] τὸ ἔξεδρος, ἔχει φροντίδας νέας. οἷον, καινότερόν τι βάλλεσθαι, ὃ πρὸς αὐτὸν ἐρεῖς.

Ib. Οὐκ ἔξεδρος] οὐ μακράν, ἀλλ' ἐγγὺς καὶ ἐπὶ τόπου.

Ib. Οὐ μολπὰν σύριγγος ἔχων] οὐ βοᾷ τερπόμενος σύριγγι ὡς ποιμήν.

215. Ἀλλ' ἢ πε πταίων] ἀλλὰ τάχα προσπταίων, προσκόπτων ὑπὸ τῶν βασάνων βοᾷ, ἢ δύσορμον τὸν λιμένα ἐρῶν, προσβοᾷ ἡμῖν μὴ πελάζειν εἰς αὐτόν. Ὅμηρος, Λῖμενον ἁμιχθαλόεσσαν, ἔχων τὴν ἀπροσόρμισιν.

229. Ἀπηγριωμένον]

Δείσαντες ἐκπλαγῆτ' ἀπηγριωμένον,
Ἀλλ' οἰκτίσαντες ἄνδρα δύστηνον, μόνον
Ἔρημον ᾧδε κἄφιλον γ' ἁλωμένον *,
Φωνήσατ', εἴπερ ὡς φίλοι προσήκατε·
Ἀλλ' ἀνταμείψασθ'· ἐ γὰρ εἰκὸς ἔτ' ἐμὲ
Ὑμῶν ἁμαρτεῖν τῆτό γ', ἔθ' ὑμᾶς ἐμέ.——
ΝΕΟ. Ἀλλ', ὦ ξέν', ἴσθι τῆτο πρῶτον, ἕνεκα
Ἑλλήνες ἐσμεν· τῆτο γὰρ βέλει μαθεῖν.
ΦΙΛ. Ὦ φίλτατον φώνημα· φεῦ, τὸ καὶ λαβεῖν
Πρόσφθεγμα τοιῆδ' ἀνδρὸς ἐν χρόνῳ μακρῷ.
Τίς σ', ὦ τέκνον, προσέσχε; τίς προσήγαγε
Χρεία; τίς ὁρμή; τίς ἀνέμων ὁ φίλτατος †;
Γέγωνέ μοι πᾶν τῆθ', ὅπως εἰδῶ τίς εἶ.——
ΝΕΟ. Ἐγὼ γένος μέν εἰμι τῆς περιῤῥύτε
Σκύρε· πλέω δ' ἐς οἶκον· αὐδῶμαι δὲ παῖς
Ἀχιλλέως, Νεοπτόλεμος· οἶσθ' ἤδη τὸ πᾶν.——
ΦΙΛ. Ὦ φιλτάτε παῖ πατρὸς, ὦ φίλης χθονὸς,
Ὦ τῆ γέροντος θρέμμα Λυκομήδες, τίνι
Στόλῳ προσέσχες τήνδε γῆν; πόθεν πλέων;
ΝΕΟ. Ἐξ Ἰλίε τοι δῆτα νῦν γε ναυσολῶ.
ΦΙΛ. Πῶς εἶπας; ἐ γὰρ δὴ σύγ' ἦσθα ναυβάτης
Ἡμῖν κατ' ἀρχὴν τῆ πρὸς Ἴλιον ςόλε.
ΝΕΟ. Ἦ γὰρ μετέσχες καὶ σὺ τῆδε τῆ πόνε;

* Turn. καλέμενον. † Turn. τίς δ' ἀνέμων ὁ φίλτατος.

229. Ἀπηγριωμένον] δεῖ γὰρ αὐτὸν ἐξηγριωμένον ὑπονοῆσαι φαίνειν αὐτοῖς τήν τε ὄψιν καὶ τὸ σχῆμα.

237. Φεῦ, καὶ τὸ λαβεῖν] Θαυμαςικὸν μετ' ἐκπλήξεως τὸ φεῦ ἐνταῦθα λείπει δὲ τὸ γεγηθῶναι.

239. Προσέσχε] προεφορμίσαι ἐποίησεν.

241. Γέγωνέ μοι] εἰπέ μοι.

Ib. Ὅπως εἰδῶ] ἵνα μάθω.

243. Αὐδῶμαι λέγομαι.

249. Πῶς εἶπας;] Θαυμάζων φησίν. ἐπεὶ μὴ εἰδὼν αὐτὸν ἐξ ἀρχῆς ςρατευσάμενον.

ΦΙΛ. Ὦ τέκνον, ἐ γὰρ οἶσθά μ', ὄντιν' εἰςορᾷς;
ΝΕΟ. Πῶς γὰρ κάτοιδ', ὄνγ' εἶδον * ἐδεπώποτε;
ΦΙΛ. Οὐδ' ὄνομ', ἐδὲ τῶν ἐμῶν κακῶν κλέος
Ἦσθε πότ' ἐδὲν οἷς ἐγὼ διωλλύμην;
ΝΕΟ. Ὡς μηδὲν εἰδότ' ἴσθι μ' ὧν ἀνιςορεῖς.
ΦΙΛ. Ὦ πόλλ' ἐγὼ μοχθηρὸς, ὦ πικρὸς θεοῖς,
Οὗ μηδὲ κληδὼν ᾧδ' ἔχοντος οἰκαδε,
Μηθ' Ἑλλάδος γῆς μηδαμᾶ διῆλθέ πω·
Ἀλλ' οἱ μὲν ἐκβαλόντες ἀνοσίως ἐμὲ,
Γελῶσι σῖγ' ἔχοντες· ἡδ' ἐμὴ νόσος
Ἀεὶ τέθηλε, κἀπὶ μεῖζον ἔρχεται.
Ὦ τέκνον, ὦ παῖ πατρὸς οὗ ξ' Ἀχιλλέως†,
Ὅδ' εἰμ' ἐγώ σοι κεῖνος, ὃν κλύεις ἴσως
Τῶν Ἡρακλείων ὄντα δεσπότην ὅπλων,
Ὁ τᾶ Ποίαντος παῖς Φιλοκτήτης· ὃν οἱ
Δισσοὶ ςρατηγοὶ χ' ὡ Κεφαλλήνων ἄναξ
Ἐρρίψαν αἰσχρῶς ᾧδ' ἔρημον, ἀγρίᾳ
Νόσῳ καταφθίνοντα, τῆςδ' ἀνδροφθόρᾳ
Πληγέντ' ἐχίδνης ἀγρίῳ χαράγματι·
Ξὺν ᾗ μ' ἐκεῖνοι, παῖ προθέντες ἐνθάδε,
Ὤχοντ' ἔρημον, ἡνίκ' ἐκ τῆς ποντίας
Χρύσης κατέσχον δεῦρο ναυβάτῃ ςόλῳ.
Τότ' ἄσμενοί μ' ὡς εἶδον ἐκ πολλᾶ σάλᾳ
Εὕδοντ' ἐπ' ἀκτῆς ἐν κατηρεφεῖ πέτρῳ,

* Turn. ὃν εἶδον. † Ald. ὦ παῖ πατρὸς ἐξ Ἀχιλλίως.

257. Πικρὸς θεοῖς] ἐχθρός.
260. Ἀλλ' οἱ μὲν] οἱ Ἀτρεῖδαι.
267. Χ' ὡ Κεφαλλήνων ἄναξ] ὁ Ὀδυσσεύς.
270. Ἀγρίῳ χαράγματι] δήγματι. τὸ γὰρ δῆγμα τῶ ὄφεως μόνον χαράσσει· λέγεται γὰρ ὡς ἐν Λήμνῳ βαλόμενος ἀναςῆσαι βαμὸν Ἡρακλεῖ παρὰ τὸν αἰγιαλὸν, ὑπὸ ὄφεως ἐπλήγη.
272. Ἐκ τῆς ποντίας] τῆς παραθαλασσίας. ὅτι ἀπὸ Χρύσης ἦλθον εἰς Λῆμνον.
274. Ἐκ πολλᾶ σάλᾳ] κινήματος, πόνε.

278. οἵ'

Λιπόντες ὤχονθ', οἷα φωτὶ δυσμόρῳ
Ῥάκη προθέντες βαιὰ, καί τι καὶ βορᾶς
Ἐπωφέλημα σμικρόν· οἳ αὐτοῖς τύχοι.
Σὺ δὴ, τέκνον, ποίαν μ' ἀνάσασιν δοκεῖς,
Αὐτῶν βεβώτων, ἐξ ὕπνου ζῆναι τότε;
Ποῖ' ἐκδακρῦσαι; ποῖ' ἀποιμώξαι κακά;
Ὁρῶντα μὲν ναῦς ἃς ἔχων ἐναυσόλουν,
Πάσας βεβώσας, ἄνδρα δ' ὐδέν' ἔντοπον·
Οὐχ ὅστις ἀρκέσειεν, ὐδ' ὅστις νόσου
Κάμνοντι συλλάβοιτο· πάντα δὲ σκοπῶν,
Ηὕρισκον * ὐδὲν πλὴν ἀνιᾶσθαι παρόν·
Τύτου δὲ πολλὴν εὐμάρειαν, ὦ τέκνον.
Ὁ μὲν χρόνος δὴ διὰ χρόνου προὔβαινέ μοι,
Κἄδει τι βαιᾷ τῇδ' ὑπὸ ζέγῃ μόνον
Διακονεῖσθαι· γαστρὶ μὲν τὰ σύμφορα
Τόξον τόδ' ἐξηυρίσκε †, τὰς ὑποπτέρυς
Βάλλον πελείας· πρὸς δὲ τοῦθ', ὅ μοι βάλοι
Νευροσπαδὴς ἄτρακτος, αὐτὸς ἂν τάλας
Εἰλυόμην δύστηνος ἐξέλκων πόδα·
Πρὸς τοῦτ' ἂν, εἴ τ' ἔδει τι καὶ ποτὸν λαβεῖν,
Καί πυ πάγυ χυθέντος, οἷα χείματι
Ξύλον τι θραῦσαι, ταῦτ' ἂν ἐξέρπων τάλας
Ἐμηχανώμην· εἶτα πῦρ ἂν ἐ παρῆν,
Ἀλλ' ἐν πέτροισι πέτρον ἐκτρίβων, μόλις

* Ald. Turn. Εὕρισκον. † Ald. Turn. ἐξευρίσκε.

278. Οἳ' αὐτοῖς τύχοι] καταρᾶται.
279. Ἀνάσασιν] ἀνάσασιν λέγει τὸν τὴν ἐξ ὕπνου ἔγερσιν.
287. Τύτου δὲ] τοῦ ἀνιᾶσθαι ἄδηλον καὶ εὐκαιρίαν εὕρισκον πολλήν.
289. Κἄδει] καὶ ἔδει με ἐμαυτῷ ὑπηρετεῖσθαι.
290. Σύμφορα] ἀναγκαῖα.
293. Νευροσπαδὴς] ὁ ἐπισπώμενος τὴν νευράν. διὰ γὰρ τῶν γλυφίδων ἕλκεται.
294. Εἰλυόμην] ἐπορευόμην. εἴλυσις γὰρ ἡ πορεία.

Ἔφην᾽ ἄφαντον φῶς, ὃ καὶ σώζει μ᾽ ἀεί.
Οἰκουμένη γὰρ ἔν γ᾽ ἔγγη πυρὸς μέτα,
Πάντ᾽ ἐκπορίζει, πλὴν τὸ μὴ νοσεῖν ἐμέ.
Φέρ᾽, ὦ τέκνον, νῦν καὶ τὸ τῆς νήσου μάθῃς.
Ταύτῃ πελάζει ναυβάτης ὐδεὶς ἑκών.
Οὐ γάρ τις ὅρμος ἐσὶν, ἐδ᾽ ὅποι πλέων,
Ἐξεμπολήσει κέρδος, ἢ ξενώσεται.
Οὐκ ἐνθάδ᾽ οἱ πλοῖ τοῖσι σώφροσι βροτῶν.
Τάχ᾽ ἔν τις ἄκων ἔσχε, πολλὰ γὰρ τάδε
Ἐν τῷ μακρῷ γένοιτ᾽ ἂν ἀνθρώπων χρόνῳ.
Οὗτοί μ᾽ ὅταν μόλωσιν, ὦ τέκνον, λόγοις
Ἐλεῦσι μὲν, καί πῃ τὶ καὶ βορᾶς μέρος
Προςέδοσαν οἰκτείραντες, ἤ τινα ςολήν.
Ἐκεῖνο δ᾽ ὐδεὶς ἡνίκ᾽ ἂν μνησθῶ, θέλει
Σῶσαί μ᾽ ἐς οἶκους· ἀλλ᾽ ἀπόλλυμαι τάλας
Ἔτος τόδ᾽ ἤδη δέκατον ἐν λιμῷ τε καὶ
Κακοῖσι βόσκων τὴν ἀδηφάγον νόσον.
Τοιαῦτ᾽ Ἀτρεῖδαί μ᾽, ἢτ᾽ Ὀδυσσέως βία
Ὦ παῖ, δεδράκασ᾽· οἷς Ὀλύμπιοι θεοὶ
Δοῖέν ποτ᾽ αὐτοῖς ἀντίποιν᾽ ἐμοῦ παθεῖν.——

ΧΟΡ. Ἔοικα κἀγὼ, τοῖς ἀφιγμένοις ἴσα
Ξένοις, ἐποικτείρειν σὲ, Ποίαντος τέκνον.

ΝΕΟ. Ἐγὼ δὲ κἀυτὸς * τοῖσδε μάρτυς ἐν λόγοις †,

* Turn. καὐτὸς. † Turn. in marg. λόγῳ.

300. Ἄφαντον φῶς] ἀπροσδόκητον. καλῶς εἶπεν ἄφαντον· ὃ φαίνεται γὰρ, ἀλλὰ δυνάμει αὐτὸ ἔχει.

301. Οἰκουμένη γὰρ ἔν γ᾽ ἔγγη] ἀντὶ τοῦ, ἡ οἰκία ἡ μετὰ πυρὸς οὖσα, καλῶς διοικεῖται.

306. Ἐξεμπολήσει] πωλήσει, πραγματεύσεται, ἐμπορεύσεται.

Ib. Ἢ ξενώσεται] καταχθήσεται ὡς ξένος.

314. Σῶσαί μ᾽ ἐς οἶκους] ἀποφέρειν εἰς τὴν πατρίδα.

319. Ἀντίποινα] ἀμοιβαῖα.

Ib. Ἔοικα κἀγὼ] οἷον, κἀγὼ ἐξ ἴσου ἐλεῶ σε τοῖς ἀφιγμένοις ἐνταῦθα. ὥςπερ οἱ ἄλλοι ξένοι (φησὶ) περὶ ὧν λέγεις, ἅτω κἀγώ σε οἰκτιρτῶ.

322. Ἐγὼ δὲ κἀυτὸς] κἀγὼ νῦν μάρτυς εἰμὶ τοῖς ὑπὸ σοῦ λεγομένοις.

323. Ὡς

Ὡς εἶσ' ἀληθεῖς οἶδα, συντυχὼν κακῶν
Ἀνδρῶν Ἀτρειδῶν, τῆς τ' Ὀδυσσέως βίας.
ΦΙΛ. Ἦ γάρ τι καὶ σὺ τοῖς πανωλέθροις ἔχεις
Ἔγκλημ' Ἀτρείδαις, ὥστε θυμεῖσθαι, παθών;
ΝΕΟ. Θυμῷ γένοιτο χεῖρα πληρῶσαί ποτε,
Ἵν' αἱ Μυκῆναι γνοῖεν ἡ Σπάρτη θ', ὅτι
Χ' ἡ Σκῦρος ἀνδρῶν ἀλκίμων μήτηρ ἔφυ.
ΦΙΛ. Εὖ γ', ὦ τέκνον· τίνος γὰρ ὧδε τὸν μέγαν
Χόλον κατ' αὐτῶν ἐγκαλῶν ἐλήλυθας;
ΝΕΟ. Ὦ παῖ Ποίαντος, ἐξερῶ· μόλις δ' ἐρῶ
Ἃ 'γωγ' ὑπ' αὐτῶν ἐξελωβήθην μολών·
Ἐπεὶ γὰρ ἔσχε μοῖρ' Ἀχιλλέα θανεῖν,
ΦΙΛ. (Οἴμοι, φράσῃς μοι μὴ πέρα, πρὶν ἂν μάθω
Πρῶτον τόδ', εἰ τέθνηχ' ὁ Πηλέως γόνος.)
ΝΕΟ. Τέθνηκεν, ἀνδρὸς εὐδενοῦς, θεᾷ δ' ὕπο
Τοξευτὸς, ὡς λέγουσιν, ἐκ Φοίβου δαμείς.
ΦΙΛ. Ἀλλ' εὐγενὴς μὲν ὁ κτανών τε χ' ὃν θανών·
Ἀμηχανῶ δὲ πότερον, ὦ τέκνον, τὸ σὸν
Πάθημ' ἐλέγχω πρῶτον, ἢ κεῖνον ξένω.
ΝΕΟ. Οἶμαι μὲν ἀρκεῖν σοί γε καὶ τὰ σ', ὦ τάλας,
Ἀλγήμαθ', ὥστε μὴ τὰ τῶν πέλας ξένειν.
ΦΙΛ. Ὀρθῶς ἔλεξας· τοιγαροῦν τὸ σὸν φράσον
Αὖθις πάλιν μοι πρᾶγμ', ὅτῳ σ' ἐνύβρισαν.
ΝΕΟ. Ἦλθόν με νηὶ ποικιλοσόλῳ μέτα

323. Ὡς εἶσ' ἀληθεῖς] οἱ σοὶ λόγοι ἀληθεύουσι.
324. Ἀνδρῶν Ἀτρειδῶν] καὶ τῶν Ὀδυσσέως.
327. Θυμῷ γένοιτο] εἴθε γένοιτό μοι ὡρμισμένῳ κατ' αὐτῶν, καὶ τὴν δύναμιν ἐνδείξασθαι καὶ τιμωρήσασθαι αὐτούς.
332. Μόλις δ' ἐρῶ] ὑπὸ τῆς ὀργῆς.
337. Θεᾷ δ' ὕπο τοξευτὸς] καὶ Ὅμηρος, "Λαιψηροῖσιν ὀλέσθαι Ἀπόλλωνος βελέεσσιν."
339. Ἀλλ' εὐγενὴς] ἀντὶ τοῦ ἀνδρεῖος. εὐγενὴς καὶ γενναῖος ὁ εὐγενής.
341. Ἐλέγχω] κρίνω, ἐρωτῶ.
342. Οἶμαι μὲν] οἶμαι μέν σε ἱκανὸν ἔχειν κακὸν τὴν νόσον.
345. Αὖθις πάλιν μοι] τὸ Χ, ὅτι δὶς τὸ αὐτὸ εἶπεν, αὖθις καὶ πάλιν.
346. Ἦλθόν με νηΐ] μετῆλθόν με καὶ μετεπέμψαντο

Διὸς τ' Ὀδυσσεὺς, χ' ὡ τροφεὺς * τοὐμοῦ πατρὸς,
Λέγοντες, εἴτ' ἀληθὲς, εἴτ' ἄρ' ἔν μάτην,
Ὡς ἐ θέμις γένοιτ' †, ἐπεὶ κατέφθιτο
Πατὴρ ἐμὸς, τὰ Πέργαμ' ἄλλον ἢ μ' ἑλεῖν.
Ταῦτ', ὦ ξέν' ἅτως ἐννέποντες, ἐ πολὺν
Χρόνον μ' ἐπέσχον μή με ναυσολεῖν ταχύ.
Μάλισα μὲν δὴ τοῦ θανόντος ἱμέρῳ,
Ὅπως ἴδοιμ' ἄθαπτον· ἐ γὰρ εἰδόμην.
Ἔπειτα μέντοι χ' ὡ λόγος καλὸς προσῆν,
Εἰ τἀ πὶ Τροίᾳ ‡ Πέργαμ' αἱρήσοιμ' ἰών.
Ἦν δ' ἤμαρ ἤδη δεύτερον πλέοντί μοι·
Κἀγὼ πικρὸν Σίγειον ἑρίῳ πλάτῃ
Κατηγόμην· καί μ' εὐθὺς ἐν κύκλῳ στρατὸς
Ἐκβάντα πᾶς ἠσπάζετ', ὀμνύντες βλέπειν
Τὸν ἐκέτ' ὄντα, ζῶντ' Ἀχιλλέα πάλιν.
Κεῖνος μὲν ἔν ἔκειτ'· ἐγὼ δ' ὁ δύσμορος
Ἐπεὶ δάκρυσα κεῖνον ἐ μακρῷ χρόνῳ,
Ἐλθὼν Ἀτρείδας πρὸς φίλους, ὡς εἰκὸς ἦν,
Τάθ' ὅπλ' ἀπήτουν τοῦ πατρὸς, τά τ' ἄλλ' ὅσ' ἦν.
Οἰδ' εἶπον (οἴμοι) τλημονέστατον λόγον,
Ὦ σπέρμ' Ἀχιλλέως, τἄλλα μὲν πάρες σοι
Πατρῷ' ἑλέσθαι· τῶνδ' ὅπλων κείνων ἀνὴρ
Ἄλλος κρατύνει νῦν ὁ Λαρτίου § γόνος.
Κἀγὼ δακρύσας, εὐθὺς ἐξανίσαμαι
Ὀργῇ βαρείᾳ· καὶ καταλγήσας, λέγω,

* Turn. in marg. τροφὸς. † Ald. γένοιτ'.
‡ Turn. in marg. Τροίαν. § Ald. Λαέρτε. Turn. Λαρτίκ.

πέμψαντο νηΐ, ἤτοι ἐζήτησαν, ὡς τὸ, μίτυμι τὸν ἄνδρα.
354. Ἄθαπτον] ζῶντα.
358. Πικρὸν Σίγειον] ἤτοι διὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἀχιλλέως, ἢ διὰ τὸ δυσχείμερον τοῦ τόπου.
Ib. Οὐρίῳ πλάτῃ] τῷ εὐθέϊ πλῷ.
367. Οἰδ' εἶπον, οἴμοι] διὰ μέσου, τὸ οἴμοι, ἀποδυρόμενος φησίν.

373. Ὦ

Ὦ σχέτλι', ἦ τολμήσατ' ἀντ' ἐμοῦ τινὶ
Δῦναι τὰ τεύχη τἀμὰ πρὶν μαθεῖν ἐμοῦ;
Ὁ δ' εἶπ' Ὀδυσσεύς, πλησίον γὰρ ὢν κύρει,
Ναὶ παῖ, δεδώκασ' ἐνδίκως ἔτοι τάδε.
Ἐγὼ γὰρ αὖτ' ἔσωσα κἀκεῖνον παρών.
Κἀγὼ χολωθεὶς εὐθὺς, ἤρασσον κακοῖς
Τοῖς πᾶσιν, οὐδὲν ἐνδεὲς ποιούμενος,
Εἰ τἀμὰ κεῖνος ὅπλ' ἀφαιρήσοιτό με.
Ὁ δ' ἐνθάδ' ἥκων, καίπερ ὢ δύσοργος ὤν,
Δηχθεὶς πρὸς ἃ 'ξήκουσεν, ὧδ' ἠμείψατο·
Οὐκ ἦσθ' ἵν' ἡμεῖς, ἀλλ' ἀπῆσθ' ἵν' ἄ σ' ἔδει.
Καὶ ταῦτ' ἐπειδὴ καὶ λέγεις θρασυςομῶν,
Οὐ μήποτ' ἐς τὴν Σκῦρον ἐκπλεύσεις * ἔχων.
Τοιαῦτ' ἀκούσας, κἀξονειδισθεὶς κακὰ,
Πλέω πρὸς οἴκους τῶν ἐμῶν τητώμενος,
Πρὸς τῷ κακίςῳ κἀκ κακῶν Ὀδυσσέως.
Κοὐκ αἰτιῶμαι κεῖνον ὡς τὰς ἐν τέλει.
Πόλις γάρ ἐςι πᾶσα τῶν ἡγεμένων,
Σρατός τε σύμπας· οἱ δ' ἀκοσμοῦντες βροτῶν,
Διδασκάλων λόγοισι γίγνονται κακοί.
Λόγος λέλεκται πᾶς· ὁ δ' Ἀτρείδας συγῶν,
Ἐμοίθ' ὁμοίως καὶ θεοῖς εἴη φίλος.

* Ald. Turn. ἐκπλεύσῃς.

373. Ὦ σχέτλι'] πρὸς τὸν Ἀγαμέμνονα.

374. Πρὶν μαθεῖν ἐμοῦ] ἀντὶ τοῦ, πρὶν ἐμοῦ πυθέσθαι καὶ σχεῖν τὸ ἐνδόσιμον.

378. Ἤρασσον] ἔβαλλον, κατηρώμην, ὕβριζον.

379. Οὐδὲν ἐνδεὲς] οὐδὲν ὕβριως παραλιμπάνων.

383. Οὐκ ἦσθ' ἵν' ἡμεῖς] τότε (φησὶν) ἡνίκα τῷ Ἀχιλλέως προκινδυνεύομεν, οὐ παρῆς ἐνθα ἐδει σε παρεῖναι, ἀλλ' ὡπῆς ὅτε οὐκ ὠφελες.

385. Ἐκπλεύσῃς ἔχων] λείπει ὅπλα.

389. Κοὐκ αἰτιῶμαι κεῖνον] καὶ οὐ μέμφομαι τοσοῦτον τῷ Ὀδυσσεῖ ὅσον τοῖς περὶ Ἀγαμέμνονα· αὐτοὶ γὰρ πάντων κρατοῦσι, καὶ ἐν αὐτοῖς ἦν τὸ ἐμὲ τὰ ὅπλα λαβεῖν.

391. Ἀκοσμοῦντες] ἄτακτα ἐργαζόμενοι. οἱ δὲ κακῶς φρονοῦντες, ὥσπερ ὁ Ὀδυσσεὺς κακῶς φρονεῖ, κἀκεῖνον ἐδίδαξαν εἶναι κακόν· ἐπὰν γὰρ οἱ βασιλεῖς κακῶς φρονῶσι, κακῶς βαλνόντι καὶ οἱ ὑπήκοοι.

395. Ὀιςύρα]

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΙΚΑ. ΣΤΡΟΦΗ.

ΧΟΡ. Ὀρεσέρα παμβῶτι Γᾶ,
Μᾶτερ αὐτᾷ Διὸς,
Ἃ τὸν μέγαν Πακτωλὸν εὔχρυσον νέμεις,
Σὲ κἀκεῖ μᾶτερ
Πότνι' ἐπηύδωμαν,
Ὅτ' ἐς τόνδ' Ἀτρειδᾶν
Ὕβρις πᾶσ' ἐχώρει,
Ὅτε τὰ πάτρια τεύ-
χεα παρεδίδοσαν
(Ἰὼ μάκαιρα ταυρο-
κτόνων λεόντων ἔφε-
δρε,) τῷ Λαερτίᾳ
Σέβας ὑπέρτατον.——

ΙΑΜΒΟΙ.

ΦΙΛ. Ἔχοντες, ὡς ἔοικε, σύμβολον σαφὲς
Λύπης, πρὸς ἡμᾶς, ὦ ξένοι, πεπλεύκατε·
Καί μοι προσάδεθ' ὡς τε γινώσκειν, ὅτι
Ταῦτ' ἐξ Ἀτρειδῶν ἔργα κἀξ Ὀδυσσέως.

395. Ὀρεσέρα] ὄρεια· ἡ αὐτὴ δέ ἐστι ἡ Ῥέα καὶ Γῆ. ὀρεία δὲ ὅτι ἐν τοῖς ὄρεσι τὰ μυστήρια αὐτῆς ἐπετελεῖτο.

Ib. Παμβῶτι Γᾶ] πολύτροφε, πάντας τρέφουσα· παρὰ τὸ Ὁμηρικὸν ζείδωρος ἄρουρα· διὰ δὲ τὸ ταύτην τὴν θεὸν τιμᾶσθαι παρὰ Φρυξὶ, πρὸς αὐτὴν τὸν λόγον ποιεῖται.

396. Μᾶτερ αὐτᾷ Διὸς] ὅτι αὕτη ἐστὶ Ῥέα καὶ Γῆ.

397. Ἃ τὸν μέγαν Πακτωλὸν] Πακτωλὸς, ποταμὸς Λυδίας, ἔνθα ἡ Ῥέα τιμᾶται. χρυσᾶ δὲ ψήγματα ἀπὸ τοῦ Τμώλου τοῦ ὄρους διὰ τοῦ Πακτωλοῦ καταφέρεται. λέγει δὲ πρὸς τὴν Ῥέαν.

398. Σὲ κἀκεῖ μᾶτερ] ἤγων, καὶ τότε σε ἐπεκαλέμην ἢ ἐπεκαλεσάμην τιμωρήσασθαι τὰς περὶ Ἀγαμέμνονα, ὅτι προεδίδοσαν τὰ ὅπλα τοῦ Ἀχιλλέως· καὶ νῦν δὲ καλῶ ἵνα τούτας τιμωρήσῃς.

402. Ὅτε τὰ πάτρια] τὸ ἑξῆς, ὅτι τὰ πατρικὰ ὅπλα παρεδίδοσαν, τῷ Λαερτίου υἱῷ φιλονότι.

404. Μάκαιρα ταυροκτόνων λεόντων] ἐπὶ ἅρματος γὰρ λεόντων ἐχεῖται ἡ Ῥέα.

406. Σέβας ὑπέρτατον] ὦ Ῥέα, ἤγων ἡ ὑπερτάτην τιμὴν ἔχουσα. ἢ νοητέον τοῦτο ἐπὶ τῶν ὅπλων.

410. Προσάδετε] συμφωνεῖτε.

421. Ὁ

Ἐξοιδα γάρ νιν παντὸς ἂν λόγυ κακῦ
Γλώσσῃ θίγοντα, καὶ πανυργίας, ἀφ' ἧς
Μηδὲν δίκαιον ἐς τέλος μέλλει ποιεῖν.
Ἀλλ' ἔτι τῦτο θαῦμ' ἔμοιγ'· ἀλλ' εἰ παρὼν
Αἴας ὁ μείζων ταῦθ' ὁρῶν ἠνείχετο.
ΝΕΟ. Οὐκ ἦν ἔτι ζῶν, ὦ ξέν'· ἃ γὰρ ἄν ποτε
Ζῶντός γ' ἐκείνυ, ταῦτ' ἐσυλήθην ἐγώ.
ΦΙΛ. Πῶς εἶπας; ἀλλ' ἦ χ' ἕτος οἴχεται θανών;
ΝΕΟ. Ὡς μηκέτ' ὄντα κεῖνον ἐν φάει νόει.
ΦΙΛ. Οἴμοι τάλας· ἀλλ' ἆχ ὁ Τυδέως γόνος,
Οὐδ', ὐμπολητὸς Σισύφυ, Λαερτίυ,
Οὐ μὴ θάνωσι; τέχδε γὰρ μὴ ζῆν ἔδει.
ΝΕΟ. Οὐ δῆτ'· ἐπίσω τῦτό γ'· ἀλλὰ καὶ μέγα
Θάλλοντες εἰσὶ νῦν ἐν Ἀργείων * χρατῷ.
ΦΙΛ. Τί δ', ὃς παλαιὸς κἀγαθὸς φίλος τ' ἐμὸς,
Νέχωρ ὁ Πύλιός ἐχιν; ἕτος γὰρ τάγε
Κείνων κάκ' ἐξήρυκε βυλεύων σοφῶς †.
ΝΕΟ. Κεῖνός γε πράσσει νῦν κακῶς· ἐπεὶ θανὼν
Ἀντίλοχος, αὐτῷ φρᾶδος, ὅσπερ ἦν γόνος.
ΦΙΛ. Οἴμοι, δύ' αὐτὸς δεῖν' ἔλεξας ‡, οἷν ἐγὼ

* Turn. in marg. Ἀργείῳ. † Turn. σαφῶς.

‡ Ald. Turn. in textu, αὔτως δεῖν' ἔλιξας. Turn. in marg. αὐτῳ δ' ἐξίδιξας.

416. Ἄιας ὁ μείζων] ἦγεν ὁ Τελαμώνιος.

421. Ὁ Τυδέως γόνος] σὺν Ὀδυσσεῖ γὰρ αὐτὸν ἐξέβαλε Διομήδης.

422. Σισύφυ Λαερτίυ] ἐκ Σισύφυ γὰρ κύησα ἡ Ἀντίκλεια ἡ τῦ Ὀδυσσέως μήτης ἐγαμήθη Λαέρτῃ· καὶ διὰ τῦτό φησιν αὐτὸν ὥσπερ πεπρᾶσθαι, ἐπειδὴ Λαέρτης πολλὰ δὺς χρήματα, ἠγάγετο τὴν Ἀντίκλειαν. Τὸ Χ δὲ, ὅτι πάλιν Λαερτίυ κτητικὸν ἀντὶ πρωτοτύπυ Λαέρτυ.

424. Οὐ δῆτ', ἐπίσω τῦτο] τὸ ἐπίσω κατὰ πάθος ἐχιν. ἀπὸ γὰρ τῦ ἐπίσασο γίνεται ἐπίσω κατὰ ἀφαίρεσιν τῦ Σ, ὡς καὶ ἀπὸ τῦ ἐτίθεσο τὸ ἐτίθυ, καὶ τῦ ἔθεσο τὸ ἔθυ.

428. Κείνων κάκ' ἐξήρυκε] γράφεται, κἀξεκύρυζεν.

430. Ὅσπερ ἦν μόνος] οἱ μὲν γράφοντες μόνος, παρ' ἱστορίαν φασίν· εἶχε γὰρ καὶ ἄλλυς· οἱ δὲ γόνος, τῷ ποιητῇ ἀκολυθῦντες λέγυσιν.

431. Δύ' αὐτὸς δεῖν' ἔλεξας] γράφεται δύ' αὐτῳ δ' ἐξίδιξας, δυϊκῶς.

Ἦκις᾽ ἂν ἠθέλησ᾽, ὀλωλότοιν κλύειν.
Φεῦ, φεῦ· τί δῆτα δεῖ σκοπεῖν, ὅθ᾽ οἵδε μὲν
Τεθνᾶσ᾽· Ὀδυσσεὺς δ᾽ ἐσὶν αὖ κἀνταῦθ᾽, ἵνα
Χρὴν ἀντὶ τούτων αὐτὸν αὐδᾶσθαι νεκρόν;
ΝΕΟ. Σοφὸς παλαισὴς κεῖνος· "ἀλλὰ χ᾽ αἱ σοφαὶ
"Γνῶμαι, Φιλοκτῆτ᾽, ἐμποδίζονται θαμά."
ΦΙΛ. Φέρ᾽ εἰπέ, πρὸς θεῶν, πᾷ γὰρ ἦν ἐνταῦθά σοι
Πάτροκλος, ὅς σοι πατρὸς ἦν τὰ φίλτατα;
ΝΕΟ. Χ᾽ ὅτος τεθνηκὼς ἦν· λόγῳ δέ σε βραχεῖ
Τῶτ᾽ ἐκδιδάξω· "πόλεμος ὐδέν᾽ ἄνδρ᾽ ἐκὼν
"Αἱρει πονηρὸν, ἀλλὰ τὺς χρηςὺς ἀεί."
ΦΙΛ. Ξυμμαρτυρῶ σοι· καὶ κατ᾽ αὐτὸ τοῦτό γε,
Ἀναξίᾳ μὲν φωτὸς ἐξερήσομαι,
Γλώσσῃ δὲ δεινῇ καὶ σοφῇ· τί νῦν κυρεῖ;
ΝΕΟ. Ποίᾳ γε * τούτῳ, πλὴν γ᾽ Ὀδυσσέως ἐρεῖς;
ΦΙΛ. Οὐ τοῦτον εἶπον· ἀλλὰ Θερσίτης τὶς ἦν,
Ὃς ὐκ ἂν εἴλετ᾽ εἰςάπαξ εἰπεῖν ὅπῳ
Μηδεὶς ἐῴη †· τοῦτον οἶσθ᾽ εἰ ζῶν κυρεῖ;
ΝΕΟ. Οὐκ εἶδον αὐτόν· ἠσθόμην δ᾽ ἔτ᾽ ὄντά νιν.
ΦΙΛ. Ἐμελλ᾽· ἐπεί γ᾽ ὅπως ‡ κακόν γ᾽ ἀπώλετο,
Ἀλλ᾽ εὖ περιςέλλεσιν αὐτὰ δαίμονες·
Καί πως τὰ μὲν πανοῦργα καὶ παλιντριβῆ,

* Ald. Turn. Ποίᾳ τι. † Turn. in marg. ἐῶν. ‡ Ald. ὁδίπω.

434. Τεθνᾶσ᾽, Ὀδυσσεὺς δ᾽ ἐσὶν αὖ κἀνταῦθ᾽] ἐν τοῖς ζῶσι.

436. Σοφὸς παλαισὴς] σοφὸς μέν ἐσι, ἀλλ᾽ ὐ δίκε ἔσαι· αἱ γὰρ τοιαῦται γνῶμαι καταβάλλονται πολλάκις.

448. Ὃς ὐκ ἂν εἵλετο] ἀντὶ τοῦ, ᾧ ὐκ ἤθελέ τις εἰς ἅπαξ εἰπεῖν, ταῦτα πολλάκις ἔλεγε.

449. Μηδεὶς ἐῴη] γράφεται ἐᾷη.

450. Ἠσθόμην δ᾽ ἔτ᾽ ὄντά νιν] τοῦτο παρ᾽ ἱσορίαν. λέγεται γὰρ ὑπὸ Ἀχιλλέως ἀνηρῆσθαι, καθ᾽ ὃν χρόνον καὶ τὴν Πενθεσίλειαν ἀνεῖλε· φονευθείσης γὰρ ὑπὸ Ἀχιλλέως τῆς Πενθεσιλείας, ὁ Θερσίτης σόρατι ἔπληξε τὸν ὀφθαλμὸν αὐτῆς· διὸ ὀργισθεὶς ὁ Ἀχιλλεὺς κονδύλοις αὐτὸν ἀνεῖλε. λέγεται καὶ μετὰ θάνατον ἐρασθῆναι αὐτῆς.

451. Ἐπεὶ δ᾽] συνίζησις.

453. Καὶ παλιντριβῆ] τετριμμένα τοῖς κακοῖς.

454. Ἀναξ-

Χαίρωσ' ἀναστρέφοντες ἐξ ἅδου· τὰ δὲ
Δίκαια καὶ τὰ χρὴς' ἀποστέλλωσ' ἀεί.
Πῶ χρὴ τίθεσθαι ταῦτα, πῶ δ' αἰνεῖν, ὅταν
Τὰ θεῖ' ἐπαινῶν, τὼς θεὼς εὕρω κακώς;
ΝΕΟ. Ἐγὼ μὲν, ὦ γένεθλιον Οἰταίου πατρὸς,
Τολοιπὸν ἤδη τηλόθεν τό, τ' Ἴλιον
Καὶ τὼς Ἀτρείδας εἰσορῶν, φυλάξομαι.
"Ὅπου δ' ὁ χείρων τἀγαθῶ μεῖζον σθένει,
Καὶποφθίνει τὰ χρησὰ, χ' ὡ δεινὸς κρατεῖ,
Τύτως ἐγὼ τὼς ἄνδρας ὐ σέρξω ποτέ."
Ἀλλ' ἡ πετραία Σκῦρος ἐξαρκέσά μοι
Ἔσαι τολοιπὸν, ὥστε τέρπεσθαι δόμῳ.
Νῦν δ' εἶμι πρὸς ναῦν· καὶ σὺ, Ποίαντος τέκνον,
Χαῖρ' ὡς μέγισα, χαῖρε· καί σε δαίμονες
Νόσω μεταστήσειαν, ὡς αὐτὸς θέλεις.
Ἡμεῖς δ' ἴωμεν· ὡς, ὁπηνίκ' ἂν θεὸς
Πλῶν ἡμὶν εἴκῃ, τηνικαῦθ' ὁρμώμεθα.——
ΦΙΛ. Ἤδη, τέκνον, σέλλεσθε;
ΝΕΟ. Καιρὸς γὰρ καλεῖ
Πλῶν μὴ 'ξ ἀπόπτου μᾶλλον ἢ 'γγύθεν σκοπεῖν.
ΦΙΛ. Πρὸς, νύν σε, πατρὸς, πρός τε μητρὸς, ὦ τέκνον,

454. Ἀναστρέφοντες ἐξ ἅδου] σώζεσθαι ἐξ ἅδου τὼς ἐπιτρίπτως καὶ δολερούς.

456. Ταῦτα] τὰ γιγνόμενα.

457. Τὰ θεῖ] ἔργα δηλονότι· νοσῶν δὲ δυσφημεῖ.

458. Οἰταίου πατρὸς] ὄρος τῆς Τραχῖνος ἡ Οἴτη· Τραχίνιος δὲ ὁ Φιλοκτήτης ἦν, καὶ Μηλιεύς.

461. Ὅπου γ' ὁ χείρων] ὅπου ὁ κακὸς πλέον ἰσχύει.

462. Χ' ὡ δεινὸς κρατεῖ] καὶ ὁ κακὸς νικᾷ τὸν ἀγαθόν. Ἡσίοδος·

"Βλάπτει δ' ὁ κακὸς τὸν ἀρείονα φῶτα."

καὶ Ὅμηρος·

"Ἐπὶ τὰ χερείονα νικᾷ."

463. Μεταστήσειαν] ἀπαλλάξειαν.

470. Πλῶν ἡμὶν εἴκῃ] δίδῳ, συγχωρήσῃ.

473. Μᾶλλον ἢ 'γγύθεν] καιρὸς καλεῖ (φησὶν) μᾶλλον ἐκ τῆ σύγγυς, μὴ ἐξ ἀπόπτου τὸν πλῶν σκοπεῖν, ἤγουν μακρόθεν.

Πρός τ', εἴτι σοι κατ' οἶκόν ἐσι προσφιλὲς,
Ἱκέτης ἱκνοῦμαι, μὴ λίπῃς μ' ὅτω μόνον,
Ἔρημον ἐν κακοῖσι τοῖσδ', οἵοις ὁρᾷς,
Ὀσοισί τ' ἐξήκεσας ἐνναίοντά με·
Ἀλλ' ἐν παρέργῳ θοῦ με· δυσχέρεια μὲν
(Ἔξοιδα) πολλὴ τοῦδε τοῦ φορήματος.
Ὅμως δὲ τλῆθι· "τοῖσι γενναίοισί τοι
"Τό, τ' αἰσχρὸν ἐχθρὸν, καὶ τὸ χρηςὸν εὐκλεές."
Σοὶ δ' ἐκλιπόντι τοῦτ', ὄνειδος ἐ καλόν·
Δράσαντι δ', ὦ παῖ, πλεῖσον εὐκλείας γέρας,
Ἐὰν μόλω γὼ ζῶν πρὸς Οἰταίαν χθόνα,
Ἰθ', ἡμέρας * τοι μόχθος ἐχ ὅλης μιᾶς.
Τόλμησον, ἐμβαλοῦ μ' ὅπη θέλεις ἄγων,
Ἐς ἀντλίαν, ἐς πρῴραν, ἐς πρύμναν θ', ὅποι
Ἥκιςα μέλλω τοὺς ξυνόντας ἀλγυνεῖν.
Νεῦσον πρὸς αὐτοῦ Ζηνὸς ἱκεσίῳ, τέκνον·
Πείσθητι· προσπιτνῶ σε γόνασι, καίπερ ὢν
Ἀκράτωρ, ὁ τλήμων, χωλός· ἀλλὰ μή μ' ἀφῇς
Ἔρημον ὅτω χωρὶς ἀνθρώπων σίβου·
Ἀλλ' ἢ πρὸς οἶκον τὸν σὸν ἔκσωσόν μ' ἄγων,
Ἢ πρὸς τὰ Χαλκώδοντος Εὐβοίας ςαθμά·
Κἀκεῖθεν ἔ μοι μακρὸς εἰς Οἴτην ςόλος,
Τραχινίαν τε δειράδα, καὶ τὸν εὔροον

* Turn. Οθ' ἡμέρας.

478. Ὀσοισί τ' ἐξήκεσας] κακοῖς ἀηλονότι.

479. Ἀλλ' ἐν παρέργῳ] οἷον, ἐκ ἐν τετιμημένῳ μέρει τῆς νεὼς με θοῦ, ἀλλ' ὅπη βούλει. δηλοῖ δὲ ταῦτα ἐν τοῖς ἑξῆς.

481. Ὅμως δὲ τλῆθι] ὅμως δὲ σῶσόν με κἂν πολλὴ δυσχέρειά ἐσι τῷ πράγματι. γιγνώσκων ὅτι τοῖς εὐγενέσι τὸ αἰσχρὸν ἐχθρόν ἐσι, καὶ τὸ καλὸν ἔνδοξον.

488. Εἰς ἀντλίαν, εἰς πρῴραν,] τὶ ἐν παρέργῳ τοῦτο νῦν ἐνεφάνισεν, ὅπερ προεῖρηκεν, Ἀλλ' ἐν παρέργῳ θοῦ με.

492. Ἀκράτωρ] ἀσθενὴς, κρατῶν ἐμαυτοῦ μὴ δυνάμενος.

494. Χαλκώδοντος] καὶ Ὅμηρος,
"Χαλκωδοντιάδης μεγαθύμων ἀρχὸς Ἀ-
"ξάντων."

501. Ὃν

Σπερχειὸν ἔσαι, πατρί μ' ὡς δείξῃς φίλῳ·
Ὃν δὴ παλαιὸν ἐξότε * δέδοικ' ἐγὼ
Μή μοι βεβήκοι †· πολλὰ γὰρ τοῖς ἰκμένοις
Ἔσελλον αὐτὸς, ἱκεσίας πέμπων λιτὰς,
Αὐτόσολον πέμψαντά μ' ἐκσῶσαι δόμοις.
Ἀλλ' ἢ τέθνηκεν, ἢ τὰ τῶν διακόνων
(Ὡς εἰκὸς) οἶμαι, τοὐμὸν ἐν σμικρῷ μέρος
Ποιούμενοι, τὸν οἴκαδ' ἤπειγον ςόλον.
Νῦν δ' (εἰς σὲ γὰρ πομπόν τε κ' αὐτὸν ‡ ἄγγελον
Ἥκω) σὺ σῶσον· σύ μ' ἐλέησον, εἰςορῶν
" Ὡς πάντα δεινὰ κἀπικινδύνως βροτοῖς
" Κεῖται· παθεῖν μὲν εὖ, παθεῖν δὲ θάτερα.
" Χρὴ δ' ἐκτὸς ὄντα πημάτων, τὰ δεινὰ ὁρᾶν·
" Χ' ὅταν τις εὖ ζῇ, τηνικαῦτα τὸν βίον
" Σκοπεῖν μάλιςα, μὴ διαφθαρεὶς λάθῃ."

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ Α.

ΧΟΡ. Οἰκτειρ', ἄναξ· πολλῶν δ' ἔλε-
ξεν δυσοίσων πόνων
Ἆθλ', ὅσσα μηδεὶς τῶν ἐμῶν τύχοι φίλων·
Εἰ δὲ πικρὸς, ἄναξ,
Ἔχθεις Ἀτρείδας,
Ἐγὼ μὲν τὸ κείνων

* Ald. ὃν δὴ παλαὶ' ἂν ἐξότε. † Turn. in marg. βεβήκει.
‡ Ald. κἀυτὸν.

501. Ὃν δὴ πάλαι ἂν] δι' ὃν δὴ πρὸ πολλοῦ χρόνου ὠλαζόθην μὴ τεθνηκὼς ᾖ.

502. Τοῖς ἰκμένοις] ἀντὶ τῶ διὰ τῶν ἰκμένων καὶ πεπορευμένων· ἐγὼ γὰρ ἀκινητός εἰμι· ἢ τοῖς ἰκμένοις καὶ ἀμφιγμένοις ἐνταῦθα.

507. Σὺ σῶσον] σῶσόν με, γιγνώσκων τὰ ἀνθρώπινα πράγματα μεταβαλλόμενα.

514. Δυσοίσων] ἀφορήτων, δυσυπομονήτων.

518. Ἐγὼ μὲν τὸ κείνων κακὸν] τὸ ἐκείνους λυπῶν, τούτῳ κέρδος καὶ ὠφέλειαν μετατοιῶν. ἢ τὸ κακὸν τὸ ἀπὸ τῶν Ἀτρειδῶν μετατιθέμενος τῷ Φιλοκτήτῃ, οἷον εἰς ἀγαθὸν μεταπειῶν, καὶ μεταβάλλων καὶ ἐπανορθῶν. λέγει γὰρ ὅτι, βοηθήσω αὐτῷ ἵνα ἐκείνους λυπήσω, ἐπανορθῶν αὐτῷ τὴν συμφορὰν τὴν ὑπὸ τῶν Ἀτρειδῶν γεγονυῖαν.

526. Ὅρα

Κακὸν τῷδε κέρδος
Μέγα τιθέμενος, ἔν-
θάπερ ἐπιμέμονεν *,
Ἐπ᾽ εὐζόλῳ ταχείας
Νεὼς, πορεύσαιμ᾽ ἂν ἐς
Δόμους, τὰν ἐκ θεῶν
Νέμεσιν ἐκφυγών.——

IAMBOI.

ΝΕΟ. Ὅρα σὺ, μὴ νῦν μέν τις εὐχερὴς παρῇ·
Ὅταν δὲ πλησθῇς τῆς νόσου ξυνουσίας,
Τότ᾽ ἐκεῖθ᾽ οὗτος † τοῖς λόγοις τούτοις φανῇς.
ΧΟΡ. Ἥκιστα· τοῦτ᾽ ἐκ ἔσθ᾽ ὅπως πότ᾽ εἰς ἐμὲ
Τοὔνειδος ἕξεις ἐνδίκως ὀνειδίσαι.
ΝΕΟ. Ἀλλ᾽ αἰσχρὰ μέντοι, σῷ γέ μ᾽ ἐνδεέστερον
Ξένῳ φανῆναι πρὸς τὸ καίριον πονεῖν.
Ἀλλ᾽, εἰ δοκεῖ, πλέωμεν· ὁρμάσθω ταχύς·
Χ᾽ ἡ ναῦς γὰρ ἄξει, κὐκ ἀπαρνηθήσεται.
Μόνον θεοὶ σώζοιεν ἔκ γε τῆσδε γῆς
Ἡμᾶς, ὅποι τ᾽ ἐνθένδε βουλοίμεσθα πλεῖν.
ΦΙΛ. Ὦ φίλτατον μὲν ἦμαρ, ἡδίζος δ᾽ ἀνὴρ,
Φίλοι δὲ ναῦται, πῶς ἂν ὑμῖν ἐμφανὴς
Ἔργῳ γενοίμην ὥς μ᾽ ἔθεσθε προσφιλῆ;

* Turn. in marg. ἐπιμέμηνεν. Ald. ἐπὶ μίμεται.
† Turn. in marg. ἤκιτ᾽ αὐτός.

526. Ὅρα σὺ] ὃν ἡμεῖς εὔκολον, τοῦτον εὐχερῆ λεγόμεν, ὥσπερ καὶ τὸν δύσκολον, δυσχερῆ· ὅρα ἂν (φησὶ) μὴ ταυτὸν εὐχερὲς φαινόμενος ἐπὶ τῷ ἀπαγαγεῖν τὸν Φιλοκτήτην, ὕστερον δυσχερὴς γένῃ, ὅτε τῇ συνουσίᾳ τῆς νόσου πλησθῇς ἐν τῇ νηΐ.

531. Ἀλλ᾽ αἰσχρὰ μέντοι] ἀλλ᾽ αἰσχρόν ἐστιν ἐνδεέστερόν σε εἶναι μὲ ἐν τῷ βοηθεῖν τοῖς φίλοις. ἢ ἵνα· αἰσχρόν ἐστιν εἰ ἐνδεέστερόν σε διατεθήσομαι περὶ τὴν εἰς τὰς ξένους εὐεργεσίαν ἢ παραιτήσομαι οὖν.

538. Πῶς ἂν ὑμῖν] πῶς ἂν ἀποδοίην τὰς εὐεργεσίας ὑμῖν ὡς ἐφιλήσατέ με; ἢ πῶς ἂν τῷ ἔργῳ οὗ πράξαιμι καὶ τῷ λόγῳ ὑμᾶς;

540. Προσεύσαντες

Ἴωμεν, ὦ παῖ, προσκύσαντες τὴν ἔσω
Ἄοικον εἰσοίκησιν, ὡς με καὶ μάθῃς
Ἀφ' ὧν διέζων, ὡς τ' ἔφυν εὐκάρδιος.
Οἶμαι γὰρ ἤδ' ἂν ὄμμασιν μόνην θέαν
Ἄλλον λαβόντα πλὴν ἐμέ, τλῆναι τάδε.
Ἐγὼ δ' ἀνάγκῃ προὔμαθον σέργειν κακά*.

ΧΟΡ. Ἐπίσχετον, μάθωμεν· ἄνδρε γὰρ δύω,
Ὁ μὲν, νεὼς σῆς ναυβάτης, ὁ δ' ἀλλόθρους,
Χωρεῖτον· ὧν μαθόντες, αὖθις εἴσιτον.

ΕΜΠ. Ἀχιλλέως παῖ, τόνδε τὸν ξυνέμπορον,
Ὃς ἦν νεὼς σῆς σὺν δυοῖν ἄλλοιν φύλαξ,
Ἐκέλευσ' ἐμοί σε πᾶ κυρῶν εἴης φράσαι,
Ἐπείπερ ἀντέκυρσα, δοξάζων μὲν ἄ,
Τύχῃ δέ πως πρὸς ταυτὸν ὁρμισθεὶς πέδον.
Πλέων γὰρ ὡς ναύκληρος ἀ πολλῷ χόλῳ
Ἀπ' Ἰλίου πρὸς οἶκον ἐς τὴν εὔβοτρυν
Πεπάρηθον, ὡς ἤκουσα τὰς ναύτας, ὅτι
Σοὶ πάντες εἶεν οἱ νεναυσοληκότες,
Ἔδοξέ μοι μὴ σῖγα, πρὶν φράσαιμί σοι,
Τὸν πλοῦν ποιεῖσθαι, προστυχόν τι, τῶν ἴσως

* Ald. Turn. in textu, σέργειν τάδε.

540. Προσκύσαντες τὴν ἔσω] ἀσπασάμενοι τὴν ἑστίαν.

541. Ἄοικον ἢ δύσοικον, ὥσπερ ἀτυχής, ὁ δυστυχής.

542. Εὐκάρδιος] καρτερικός.

543. Οἶμαι γὰρ] ἐγὼ γὰρ ὑπολαμβάνω μηδένα ἄλλον τὴν θέαν τῶν ἐνθάδε ἐνεγκεῖν. πόσῳ μᾶλλον τὴν οἴκησιν;

545. Στέργειν τάδε] γράφεται, σέργειν κακά.

549. Ἀχιλλέως παῖ, τόνδε τὸν ξυνέμπορον] οὗτος ὁ ἔμπορος διαπέπλευκε ὑπὸ Ὀδυσσέως, ναύκληρος, πραγματευτὴς, εἰωθὼς τοῖς Ἕλλησι τὰ ἐπιτήδεια ἐπάγειν. ἔοικε δὲ καὶ οἶνα αὐτὸν διαπλάττεσθαι πραγματευτήν.

552. Δοξάζων μὲν ἄ, τύχῃ δέ πως] ἀντὶ τοῦ, ἃ ἐπίτηδες ἦλθον ἐνταῦθα, ἀλλὰ πλέων ἐπὶ τὴν πατρίδα, ἰδὼν ὥρμησα. ἃ οἰόμενος, (φησὶ) συντεύξεσθαι, κατὰ τύχην δέ.

555. Εὔβοτρυν Πεπάρηθον] Πεπάρηθος, δῆμος τῆς Ἀττικῆς, καὶ μία τῶν Κυκλάδων νήσων.

559. Προστυχόντι τῶν ἴσων] ἀντὶ τοῦ, εὑρόντι τὰς σὰς ναύτας τὰς ἐμοὶ ἴσας, τὰς τὴν αὐτὴν μοι τέχνην μετερχομένας. ἢ τῶν ἴσων, ἀντὶ τοῦ ἐκ τῶν ἴσων, παραλέλειπται γὰρ ἡ Ἐξ. βέλεται γὰρ λέγειν, ἐκ τῶν ἴσων.

563. Ἐξαρχόμενα]

Οὐδὲν σύ πω κάτοισθα, τῶν σαυτῦ πέρι·
Ἃ τοῖσιν Ἀργείοισιν ἀμφί σω νέα *
Βεβλεύματ' ἐσί· κοὐ μόνον βεβλεύματα,
Ἀλλ' ἔργα δρώμεν', οὐκέτ' ἐξαργεύμενα·——
ΝΕΟ. Ἀλλ' ἡ χάρις μὲν τῆς προμηθείας, ξένε,
Εἰ μὴ κακὸς πέφυκα, προσφιλὴς μενεῖ.
Φράσον δ' ἅπερ γ' ἔλεξας, ὡς μάθω τί μοι
Νεώτερον βέλευμ' ἀπ' Ἀργείων ἔχεις.
ΕΜΠ. Φρῦδοι διώκοντές σε ναυτικῷ ςόλῳ,
Φοίνιξ θ' ὁ πρέσβυς, οἵ τε Θησέως κόροι.
ΝΕΟ. Ὡς ἐκ βίας μ' ἄξοντες, ἢ λόγοις πάλιν;
ΕΜΠ. Οὐκ οἶδ'· ἀκούσας δ', ἄγγελος πάρειμί σοι.
ΝΕΟ. Ἦ ταῦτα δὴ Φοίνιξ τε χ' οἱ ξυνναυβάται
Οὕτω καθ' ὁρμὴν δρῶσιν Ἀτρειδῶν χάριν;
ΕΜΠ. Ὡς ταῦτ' ἐπίσω δρώμεν', ἃ μέλλοντ' ἔτι.
ΝΕΟ. Πῶς ἦν Ὀδυσσεὺς πρὸς τάδ' ἐκ αὐτάγγελος
Πλεῖν ἦν ἕτοιμος; ἢ φόβος τὶς εἶργέ νιν;
ΕΜΠ. Κεῖνός γ' ἐπ' ἄλλον ἄνδρ', ὁ Τυδέως τε παῖς,
Ἔσελλον, ἡνίκ' ἐξανηγόμην ἔγω †.
ΝΕΟ. Πρὸς ποῖον ἂν τόνδ' αὐτὸς Ὀδυσσεὺς ‡ ἔπλει;
ΕΜΠ. Ἦν δή τις· ἀλλὰ τόνδέ μοι πρῶτον φράσον,
Τίς ἐσιν· ἂν λέγῃς δὲ, μὴ φώνει μέγα.
ΝΕΟ. Οὗτος ἔσθ' ὁ κλεινός σοι Φιλοκτήτης, ξένε.
ΕΜΠ. Μὴ νῦν μ' ἔρῃ τὰ πλείον', ἀλλ' ὅσον τάχος
Ἔκπλει, σεαυτὸν ξυλλαβὼν ἐκ τῆσδε γῆς.

* Ald. ἀμφὶ σῷ νεκα. Turn. ἀμφί σ' ἕνεκα.
† Ald. Turn. ἔσω. ‡ Ald. Turn. Ὀὐδυσσεύς.

563. Ἐξαργεύμενα] ἀναβολὴν ἔχοντα.
564. Ἀλλ' ἡ χάρις μὲν] ἔσαι σοὶ χάρις τῆς προμηθείας ὕστερον.
568. Φρῦδοι] ἀφανεῖς.
569. Οἵ τε Θησέως κόροι] Ἀκάμας καὶ Δημοφῶν· ὧν ἐμέμνηται Ὅμηρος ἐν τῷ καταλόγῳ.
586. Διημπολᾶ]

ΦΙΛ. Τί φησιν, ὦ παῖ; τί με κατὰ σκότον ποτὲ
Διεμπολᾷ λόγοισι πρός σ' ὁ ναυβάτης;
ΝΕΟ. Οὐκ οἶδά πω τί φησι· δεῖ δ' αὐτὸν λέγειν
Εἰς φῶς ὃ λέξει πρός σε κἀμὲ, τὰς δέ τε.
ΕΜΠ. Ὦ σπέρμ' Ἀχιλλέως, μή με διαβάλλῃς σρατῷ,
Λέγονθ' ἃ μὴ δεῖ· πόλλ' ἐγὼ κείνων ὕπο
Δρῶν ἀντιπάσχω χρησά γ', οἵ' ἀνὴρ πένης.
ΝΕΟ. Ἐγώ 'μ' Ἀτρείδαις δυσμενής· ἔτος δέ μοι
Φίλος μέγιςος, ἕνεκ' Ἀτρείδας ςυγεῖ.
Δεῖ δή σ' ἔμοιγ' ἐλθόντα, προςφιλῆ λόγον
Κρύψαι πρὸς ἡμᾶς μηδέν' ὧν ἀκήκοας.
ΕΜΠ. Ὅρα τί ποιεῖς, παῖ.
ΝΕΟ. Σκοπῶ κἀγὼ πάλαι;
ΕΜΠ. Σὲ θήσομαι τῶνδ' αἴτιον.
ΝΕΟ. Ποιᾶ λέγων;
ΕΜΠ. Λέγω, 'πὶ τῦτον ἄνδρε τώδ' ὥσπερ κλύεις,
Ὁ Τυδέως παῖς, ἥ τ' Ὀδυσσέως βία,
Διώμοτοι πλέυσιν, ἢ μὴν ἢ λόγῳ
Πείσαντες ἄξειν ἢ πρὸς ἰσχύος κράτος.
Καὶ ταῦτ' Ἀχαιοὶ πάντες ἤκυον σαφῶς
Ὀδυσσέως λέγοντος· ἔτος γὰρ πλέον
Τὸ θάρσος εἶχε θατέρῳ, δράσειν τάδε.——
ΝΕΟ. Τίνος δ' Ἀτρεῖδαι τῦδ' ἄγαν ἔτω χρόνῳ

586. Διεμπολᾷ] λάθρα ἀπατᾷ.

589. Μή με διαβάλλῃς] μὴ διαβάλλῃς με (φησὶ) τῷ τῶν Ἑλλήνων σρατῷ· ἐυεργετήθην γὰρ ὑπ' αὐτῶν πολλά.

590. Πόλλ' ἐγὼ κείνων ὕπο] ὑπ' ἐκείνων ευεργετέμενος, ἀντευεργετῶ αὐτὸς ὡς δύναται πένης ὢν ευεργετεῖν, δηλονότι ὑπηρετῶν. λέγεται δὲ τὸ πάσχειν καὶ ἐπὶ ἀγαθῶ.

596. Ὅρα τί ποιεῖς, παῖ] ταῦτα πλαγίως γνωτέον.

598. Σὲ θήσομαι τῶνδ' αἴτιον] αἴτιον σε ποιήσω τῶν πραττομένων.

599. Ποιᾶ λέγων] ποιᾶ με αἴτιον ὢν μέλλεις λέγειν.

600. Ἄνδρε τώδε] ἤτοι οἱ ἄνδρες οἵτινες ἀκούεις.

602. Ἢ μὴν] ὄντως μήν.

606. Τὸ θάρσος εἶχε θατέρῳ] τῷ Διομήδει, εὐτολμότερος γὰρ ἦν εἰς τὸ θῶσαι ταῦτα.

607. Τίνος δ' Ἀτρεῖδαι] τίνος πράγματος χάριν

Τοσῷδ' ἐπεσρέφοντο πράγματος χάριν,
Ὃν τ' εἶχον ἤδη χρόνιον ἐκβεβληκότες;
Τίς ὁ πόθος αὐτὰς ἵκετ', ἢ θεῶν βία,
Καὶ νέμεσις, οἵπερ ἔργ' ἀμύνουσιν κακά;
ΕΜΠ. Ἐγώ σε τῦτ' (ἴσως γὰρ ἐκ ἀκήκοας)
Πᾶν ἐκδιδάξω· μάντις ἦν τις εὐγενὴς,
Πριάμυ μὲν υἱὸς, ὄνομα δ' ὠνομάζετο
Ἕλενος, ὃν ἔτος νυκτὸς ἐξελθὼν μόνος
Ὁ πάντ' ἀκέων αἰσχρὰ καὶ λωβήτ' ἔπη
Δόλιος Ὀδυσσεὺς εἶλε· δέσμιόν τ' ἄγων,
Ἔδειξ' Ἀχαιοῖς ἐς μέσον θήραν καλήν·
Ὃς δὴ τά τ' ἄλλ' αὐτοῖσι πάντ' ἐθέσπισε,
Καὶ ταῖπὶ Τροίᾳ Πέργαμ' ὡς ἐ μή ποτε
Πέρσοιεν, εἰ μὴ τόνδε πείσαντες λόγῳ
Ἄγοιντο νήσυ τῆσδ' ἐφ' ἧς ναίει τανῦν.
Καὶ ταῦθ' ὅπως ἤκυσεν ὁ Λαέρτυ τόκος
Τὸν ἄνδρ' Ἀχαιοῖς τόνδε δηλώσειν ἄγων·
Οἴοιτο μὲν, μάλισθ' ἑκύσιον λαβών.
Εἰ μὴ θέλοι δ', ἄκοντα· καὶ τύτων, κάρα
Τέμνειν ἐφεῖτο τῷ θέλοντι, μὴ τυχών.
Ἤκυσας, ὦ παῖ, πάντα· τὸ σπεύδειν δέ σοι
Καὐτῷ παραινῶ, κεἴ τινος κήδῃ πέρι.
ΦΙΛ. Οἴμοι τάλας· ἦ κεῖνος ἡ πᾶσα βλάβη
Ἐμ' εἰς Ἀχαιὰς ὤμοσεν πείσας ςελεῖν;

χρόνῳ ὕστυ· διὰ τοσύτυ χρόνυ ἐπεςράφησαν καὶ φροντίδα ἐποιήσαντο τῆ Φιλοκτήτυ οἱ Ἀτρεΐδαι, τῆ πάλαι ἐξ αὐτῶν ἀποθληθέντος; τὶς πόθος εἰς τῦτο αὐτὰς ἐκίνησεν, ἀπαγαγεῖν αὐτὸν δηλονότι εἰς Τροίαν;

616. Ὁ πάντ' ἀκέων αἰσχρὰ] ὁ ὑπὸ πάντων ὑβριζόμενος.

618. Θήραν καλὴν] ὐχ ἁπλῶς εἶπε τὴν θήραν καλὴν, ἀλλὰ διὰ τὴν πόρθησιν τῆς Ἰλίυ· αὐτὸς γὰρ ἑρμηνεύει τὸν τρόπον τὸν πορθήσεως.

625. Δηλώσειν] δείξειν.

628. Τέμνειν ἐφεῖτο] ὑπέσχετο, ἐπηγγείλατο.

632. Στελεῖν] πέμψειν.

634. Ὥσπερ

Πεισθήσομαι γὰρ ᾧδε κἀξ ἅδε θανὼν
Πρὸς φῶς ἀνελθεῖν, ὥσπερ οὐκείνε πατήρ.
ΕΜΠ. Οὐκ οἶδ' ἐγὼ ταῦτ'· ἀλλ' ἐγὼ μὲν εἶμ' ἐπὶ
Ναῦν, σφῶϊν δ' ὅπως ἄρισα συμφέροι θεός.
ΦΙΛ. Οὔκουν τάδ', ὦ παῖ, δεινὰ, τὸν Λαερτίε
Ἐμ' ἐλπίσαι πότ' ἂν λόγοισι μαλθακοῖς
Δεῖξαι νεὼς ἄγοντ' ἐν Ἀργείοις μέσοις;
Οὔ· θᾶσσον ἂν τῆς πλεῖσον ἐχθίσης ἐμοὶ
Κλύοιμ' ἐχίδνης, ἥ μ' ἔθηκεν ὧδ' ἄπεν.
Ἀλλ' ἔς' ἐκείνῳ πάντα λεκτὰ, πάντα δὲ
Τολμητά· καὶ νῦν οἶδ' ὅθ' ἥνεχ' ἵξεται.
Ἀλλ', ὦ τέκνον, χωρώμεν· ὡς ἡμᾶς πολὺ
Πέλαγος ὀρίζει τῆς Ὀδυσσέως νεώς.
Ἴωμεν· "ἤτοι καίριος σπυδὴ, πόνε
Λήξαντος, ὕπνον καὶ ἀναπαυλαν ἤγαγεν."——
ΝΕΟ. Οὐκοῦν ἐπειδὰν πνεῦμα τὴν πρώρας ἀγῇ,
Τότε γελῶμεν· νῦν γὰρ ἀντιοσατεῖ.
ΦΙΛ. Ἀεὶ καλὸς πλεῖ ἔσθ' ὅταν φεύγῃς κακά.
ΝΕΟ. Οὔκ· ἀλλὰ κἀκείνοισι ταῦτ' ἐναντία.
ΦΙΛ. Οὐκ ἔσι λῃσαῖς πνεῦμ' ἐναντιούμενον,
Ὅταν παρῇ κλέψαι τε χ' ἁρπάσαι βίᾳ.

634. Ὥσπερ οὐ 'κείνε πατὴρ] ὁ Σίσυφος· μέλλων γὰρ τελευτᾶν παρήγγειλε τῇ γυναικὶ αὐτοῦ, ἄταφον αὐτὸν καταλιπεῖν. καὶ κατελθὼν εἰς ᾅδε τῶν νενομισμένων μὴ τυχὼν, κατηγόρησε τῆς γυναικὸς παρὰ τῷ Ἀϊδωνεῖ. ἠξίε τε ἀνελθεῖν αὖθις, καὶ τὴν γυναῖκα τιμωρήσασθαι. ἀνελθὼν δὲ, οὐκ ἔτι ὑπέστρεψεν, ἕως μετ' ἀνάγκης κατῆλθεν. ἐκ πατρὸς δὲ πανοῦργος ὁ Ὀδυσσεύς.

637. Οὔκουν τάδε] ἀποφατικῶς ἢ ἐρωτηματικῶς.

640. Οὔ· θᾶσσον] τάχιον ἂν πεισθείην τῇ ἐχίδνῃ ἢ τῷ Ὀδυσσεῖ.

645. Ὀρίζει] διίστησιν.

646. Ἤτοι καίριος σπυδὴ] τὸ ἐγκαίρως σπουδάζειν, ἀναπαύλαν ἄγει ὕστερον.

648. Τὴν πρώρας ἀγῇ] ἴσχυν, ἐὰν παύσηται ὁ ἄνεμος ἐναντίαμενος.

649. Ἀντιοσατεῖ] ἐναντίον πνέει.

651. Οὐκ· ἀλλὰ κἀκείνοισι] μὴ εὐλαβηθῇς (φησὶ) κἀκείνοις γὰρ τὰ πνεύματα ταῦτα ἐναντία, ἀντὶ τῶν, τὰ ἡμᾶς ὑπίσχοντα κἀκείνους ἐπέχει· πρὸς ὃ ἐπάγει.

652. Οὐκ ἔσι λῃσαῖς] τοῖς γὰρ κακούργοις οὐκ ἔστιν ἐναντίος ὁ ἄνεμος· ἐν τῇ συγχύσει γὰρ μᾶλλον ἰσχύσει.

ΝΕΟ. Ἀλλ', εἰ δοκεῖ, χωρῶμεν, ἔνδοθεν λαβὼν
Ὅτῳ σε χρεία καὶ πόθος μάλις' ἔχει.
ΦΙΛ. Ἀλλ' ἔστιν ὧν δεῖ, καίπερ ἐ πολλῶν ἄπο.
ΝΕΟ. Τί τῶθ' ὃ μὴ νεώς γε τῆς ἐμῆς ἔνι;
ΦΙΛ. Φύλλον τί μοι πάρεστιν, ᾧ μάλις' ἀεὶ
Κοιμῶ τόδ' ἕλκος, ὥστε πραΰνειν πάνυ.
ΝΕΟ. Ἀλλ' ἔκφερ' αὐτό· τί γὰρ ἔτ' ἄλλ' ἐρᾷς λαβεῖν;
ΦΙΛ. Οἴμοι, τί * τόξων τῶνδ' ἀπημελημένων
Παρερρύηκεν; ὡς λίπω μήτῳ λαβεῖν.
ΝΕΟ. Ἦ ταῦτα γὰρ τὰ κλεινὰ τόξ' ἃ νῦν † ἔχεις;
ΦΙΛ. Ταῦτ'· ἐ γὰρ ἄλλα γ' ἔσθ' ἃ βαστάζω χεροῖν.
ΝΕΟ. Ἆρ' ἐστὶν ὥστε κἀγγύθεν θέαν λαβεῖν,
Καὶ βασάσαι με, προσκύσαι θ' ὥσπερ θεόν;
ΦΙΛ. Σοί γ', ὦ τέκνον, καὶ τῦτο, κἄλλο τῶν ἐμῶν
Ὁποῖον ἄν σοι ξυμφέρῃ, γενήσεται.
ΝΕΟ. Καὶ μὴν ἐρῶ γε· τὸν δ' ἔρωθ' ὕτως ἔχω·
Εἴ μοι θέμις, θέλοιμ' ἄν· εἰ δὲ μή, πάρες.
ΦΙΛ. Ὅσιά τε φωνεῖς, ἐσί τ', ὦ τέκνον, θέμις,
Ὅς γ' ἡλίῳ τόδ' εἰσορᾶν ἐμοὶ φάος
Μόνος δέδωκας, ὃς χθόν' Οἰταίαν ἰδεῖν,
Ὃς πατέρα πρέσβυν, ὃς φίλως, ὃς τῶν ἐμῶν
Ἐχθρῶν μ' ἔνερθεν ὄντ' ἀνέσησας πέρα.
Θάρσει· παρέσαι ταῦτά σοι καὶ θιγγάνειν,
Καὶ δόντι δῦναι, κἀξεπεύξασθαι βροτῶν
Ἀρετῆς ἕκατι τῶνδ' ἐπιψαῦσαι μόνον.

* Ald. Εἰ μοι. † Ald. τόξα νῦν.

657. Τί τῶθ' ὃ] τί ἔχεις ὅπερ ἡ ἐμὴ ναῦς οὐκ ἔχει; ἀντὶ τῦ, οὐδὲν ἡμῖν λείπει.
659. Κοιμῶ] κατακοιμίζω, πραΰνω.
662. Παρερρύηκε] παρεμπέπτωκεν.
674. Ὃς τῶν ἐμῶν ἐχθρῶν] ὃς ἐποίησάς με τῶν ἐμῶν ἐχθρῶν ὑπερέχειν, ὄντα αὐτῶν ἐλαττόνα.
677. Καὶ δόντι δῦναι] ἀντὶ τῦ, ἀποδῦναί μοι τῷ δόντι σοι.

679. Εὐεργετῶν

Εὐεργετῶν γὰρ κ' αὐτὸς αὖτ' ἐκτησάμην.
Οὐκ ἄχθομαί σ' ἰδών τε καὶ λαβὼν φίλον.
" Ὅστις γὰρ εὖ δρᾷν εὖ παθὼν ἐπίσταται,
" Παντὸς γένοιτ' ἂν κτήματος κρείσσων φίλος."

ΝΕΟ. Χωροῖς ἂν εἴσω.

ΦΙΛ. Καὶ σέ γ' εἰσάξω· τὸ γὰρ
Νοσῶν ποθεῖ σε ξυμπαρασάτην λαβεῖν.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΙΚΑ. ΣΤΡΟΦΗ Α.

ΧΟΡ. Λόγῳ μὲν ἐξήκυσ', ὄπωπα δ' ὑ μάλα,
Τὸν πελάταν λέκτρων
Ποτὲ τᾶ Διὸς * Ἰξίονα κατ' ἄμπυκα †
Δρομάδα δέσμιον, ὡς
Ἔλαβ' ὁ παγκρατὴς Κρόνυ ‡·
Ἄλλον δ' ὕτιν' ἔγω-
γ' οἶδα κλύων, ὐδ' ἔσιδον μοίρᾳ
Τᾶδ' ἐχθίονι συντυχόντα θνατῶν·
Ὃς ὔτ' ἔρξας τίν', ὔτε νοσφίσας,
Ἀλλ' ἴσος ἐν ἴσοις ἀνὴρ
Ὤλλυθ' ὧδ' ἀναξίως.
Τόδε θαῦμ' ἔχει με.

* Ald. Ποτὲ Διὸς. † Ald. κατ' ἄμπυκα δὴ·
‡ Ald. Κρόνυ παῖς.

679. Εὐεργετῶν γὰρ] αὐτὸς γὰρ ὑφῆψε τὴν πυρὰν τῷ Ἡρακλεῖ.

686. Λόγῳ μὲν] ἠκούω (φησὶ) τὸ τᾶ Ἰξίονος πάθος ὅτι προχάζεται, ὃν ἔδησεν ὁ Ζεύς· ὑ μέντοι ἑώρακα μείζονα τᾶ Φιλοκτήτᾳ νόσον. πελάτην δὲ αὐτὸν λέγει τῶν λέκτρων τᾶ Διός, ὡς πειρᾶν ἐπιχειρήσαντα τὴν ὁμόλεκτρον τᾶ Διὸς Ἥραν.

688. Κατ' ἄμπυκα] κατὰ τροχόν.

689. Δρομάδα δέσμιον] τὸν περιφερόμενον ἐν τῷ δρόμῳ διεδεμένον.

692. Μοίρᾳ τᾶδ'] τύχῃ, δυστυχίᾳ συγγενεστέρᾳ καὶ ἐχθίονι.

694. Οὔτε νοσφίσας] ἀποξενήσας.

695. Ἐν ἴσοις] ἐν δικαίοις.

697. Τόδε θαῦμ' ἔχει με] θαυμάζω πῶς ὑπέμεινεν, ἐὰ κλυζομένην κύμασιν ἔχων καταγωγὴν, καὶ ἔρημοι παντάπασιν.

698. Ἀμφιπλήκτων]

Πῶς ποτε, πῶς ἀμφιπλήκτων
Ῥοθίων μόνος κλύζων· πῶς
Ἄρα παν δάκρυτον ἔτω βιοτὰν κατέσχεν.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ Α.

Ἵν' αὐτὸς ἦν πρόσερος, ἐκ ἔχων βάσιν,
Οὐδέ τιν' ἐγχώρων,
Κακογείτονα παρ' ᾧ σόνον ἀντίτυπον
Βαρυβρῶτ' ἀποκλαύ-
σειεν αἱματηρόν· ἐ-
δ' ὃς τὰν θερμοτάταν
Αἱμάδα κηκιομέναν ἑλκέων
Ἐνθήρε ποδὸς ἠπίοισι φύλλοις
Κατευνάσειεν, εἴτις ἐμπέσοι
Φορβάδος ἔκ γε * γᾶς ἑλεῖν.
Ἕρπει γὰρ ἄλλοτ' ἄλλᾳ,
Τότ' ἂν εἰλυόμενος

* ALD. ἔκ τε.

698. Ἀμφιπλήκτων] ἑκατέρωθεν πληττόντων· τὰ γὰρ κύματα κλύζονται κατὰ ἀμφοτέραν ὄχθην τῆς θαλάσσης.

701. Ἵν' αὐτὸς] ὅπου αὐτὸς μόνος ἦν ὑπὸ ἀνέμων βαλλόμενος, ἢ πρὸς ἄνεμον τετραμμένος.

Ib. Βάσιν] πόδα.

702. Οὐδὲ τιν' ἐγχώρων] λείπει, ἔχων.

703. Κακογείτονα] ἐ μόνον ὅπου καλὸν ἐκ εἶχε τινὰ τῶν ἐγχωρίων γείτονα, ἀλλὰ κἀδὲ κακὸν, παρ' ὃ ἀμοιβαῖον λόγον ἐνεάζων ἀκέσεται· τὸ δὲ ἐξῆς ἔτω δεῖ λαβεῖν, κἀδέ τινα ἐγχώρων ἔχων παρ' ᾧ δὴ τὸν αἱματηρὸν αὐτῷ σόνον ἀποκλαύσειε· τὸ κακογείτονα γὰρ ἐ πρὸς τὰς ἐνοικέντας, ἀλλ' ὅπερ τις ἐτύγχανεν αὐτῷ συνοικῶν, ὁ τότε γόνος κακογείτων ἂν ἦν ἐκείνου.

Ib. Ἀντίτυπον] ἀμοιβαῖον.

705. Οὐδ' ὃς τὰ θερμοτάταν] κατὰ συνεκδοχὴν τὸ ἔχων· κἀδὲ ἔχων τινὰ (φησὶν) ὃς τὴν θερμοτάτην καὶ ἀγρίαν αἱμάδα, ἤτοι τὴν τῶ αἵματος ῥύσιν ἀναδιδομένην ἐκ τῶν ἑλκῶν τῶ θηροδήκτε ποδὸς, ἠπίως φύλλοις κατευνάσειεν, εἴ τις ἐμπέσοι.

707. Αἱμάδα κηκιομέναν ἑλκέων] παρὰ τὸ,
——μέλαιναν δ' ἀνεκήκιεν αἷμα.

708. Φύλλοις κατευνάσειεν] αὐτὶ τῶ, ὅλως ἐκ ἔχων κἀδὲ ὅστις ἔλοι φύλλον αὐτῷ ἐκ τῆς γῆς, ἢ ὄρνιν τοξευθέντα ὑπὸ Φιλοκτήτε, καὶ πεσόντα εἰς τὴν γῆν.

712. Εἰλυόμενος] κυλιόμενος, χερσὶν ἐπερειδόμενος, καὶ ἕλκων τὰ σκέλη ὡς νήπιος παῖς ἄνευ τιθήνης τετραποδηδὸν βαδίζων· ὡς αὐτὸς ἐν τοῖς ἀνωτέρω ἔφη,—πρὸς δὲ τὸθ', ὅ μοι βέλος Νειροσπαδὲς ἄτρακτος, αὐτὸς ἂν τάλας, Εἰλυόμην δύστηνος ἑξέλκων πόδα. τὸ δὲ ἐξῆς, ποτε γὰρ ἤμελε ἐξανίσσι δακέθυμος ἄτα, ἔρπει πόρου ἄλλοτ' ἄλλον εἰλυόμενος, ὥσπερ παῖς ἄνευ

φίλων

Παῖς ἄτερ ὡς φίλας τιθήνας,
Ὅθεν εὐμάρει ὑπάρχει
Πόρων, ἀνίκ' ἐξανίῃ * δακέθυμος ἄτα.— 715

ΣΤΡΟΦΗ Β.

Οὐ φορβὰν ἱερᾶς
Γᾶς, σπόρον ἐκ ἄλλων
Αἴρων, τῶν νεμόμε-
σθ' ἀνέρες ἀλφησαί·
Πλὴν ἐξ ὠκυβόλων εἴ ποτε τόξων 720
Πτανῶν, πτανοῖς ἀνύσειε γαςρὶ φορβάν.
Ὤ μελέα ψυχὰ,
Ὃς μηδ' οἰνοχύτε πώματος ἥ-
σθη δεκέτη χρόνον † λεύσσων δ' ὅπε
Γνοίη ςατὸν εἰς ὕδωρ, αἰεὶ προςενώμα.— 725

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ Β.

Νῦν δ' ἀνδρῶν ἀγαθῶν
Παιδὸς ὑπαντήσας

* Ald. ἐξανίησι. † Ald. ἐκείνων.

φίλας τιθήνης, ὅταν ἀν ὑπάρξη αὐτῷ εὐμάρεια πόρων, ἦγεν ὅπε εὐμαρές ἐςιν αὐτῷ πορευθῆναι· ἡ φορβὰν ἱερᾶς γᾶς σπόρον αἴρων, ἦγεν ἡ τροφὴν ἔχων ἐκ τῶν σπερμάτων τῆς γῆς· ἐκ ἄλλο ὃ νεμόμεθα ἄνθρες ἀλφηςαί. τυτέςιν, ἡ Δημητριακὸν καρπὸν, ἢδέ τι τῆς συνήθους ἀνθρώποις διαίτης, ἀλλὰ διὰ τῶν πτηνῶν ὀϊςῶν, τὴν διὰ τῶν ὀρνίων τροφὴν προσφερόμενος.

714. Ὅθεν εὐμάρεια] ὅπε εὐμαρές ἐςιν αὐτῷ ἀπιέναι.

715. Ἐξανίησιν] ἐκδίδωσι.

Ib. Δακέθυμος ἄτα] ἡ νόσος.

717. Γᾶς σπόρον] σῖτον.

718. Τῶν νεμόμεσθα] τυτέςιν ἀφ' ὧν τρεφόμεθα.

720. Πλὴν ἐξ ὠκυβόλων] πτεροτῶν τόξων· ἤτοι, πλὴν εἴ πε τοῖς πτηνοῖς βέλεσιν ἐξ ὠκυβόλων τόξων ἀνύση φορβὴν.

721. Πτηνῶν] τυτέςιν ὀρνίων· λείπει δὴ ἡ Ἀπὸ, ἵν' ᾖ, ἀπὸ τῶν πτηνῶν.

723. Οἰνοχύτε πώματος ἥσθη] τυτέςιν, οἴνε (περιφραςικῶς) ἐνεπλήσθη, ἢ ἡδὲ οἴνε μετέλαβε· ἐπορεύετο δὲ αἰεὶ ἐπὶ ςατὸν ὕδωρ· ςατὸν δὲ ἢ τὸ ἐξ ὄμβρε συνεςηκὸς ὕδωρ, ἢ πηγαῖον, ἢ λιμναῖον παρὰ τὸ ἠρεμεῖν, καὶ μὴ ὑπὸ αἰόλων κινεῖσθαι.

725. Προσενώμα] ἑαυτὸν ἐκεῖνε, ἦγεν ἐπορεύετο.

727. Παιδὸς ὑπαντήσας] τυχὼν Νεοπτολέμε.

728. Εὐδαίμων

Εὐδαίμων ἀνύσει,
Καὶ μέγας ἐκ κείνων *.
Ὃς νιν ποντοπόρῳ δόρατι, πλήθει
Πολλῶν μηνῶν πατρῴαν ἄγει πρὸς αὐλὰν
Μηλιάδων νυμφᾶν,
Σπερχειῦ τε παρ᾽ ὄχθαις, ἵν᾽ ὁ χάλ-
κασπις ἀνὴρ θεοῖς πλάθει πᾶσι
Θείῳ πυρὶ παμφανὴς, Οἴτας ὑπὲρ ὄχθων.

ΙΑΜΒΟΙ.

ΝΕΟ. Ἔρπ᾽, εἰ θέλεις· τί δή ποθ᾽ ὧδ᾽ ἐξ ἀδενὸς
Λόγῳ σιωπᾷς, κἀποπλήκτως ὧδ᾽ ἔχῃ;
ΦΙΛ. Ἆ, ἆ, ἆ †.
ΝΕΟ. Τί ἐστιν;
ΦΙΛ. Οὐδὲν δεινόν· ἀλλ᾽ ἴθ᾽, ὦ τέκνον.
ΝΕΟ. Μῶν ἄλγος ἰσχεις τῆς παρεσώσης νόσου;
ΦΙΛ. Οὐ δῆτ᾽ ἔγωγ᾽· ἀλλ᾽ ἄρτι κυφίζειν δοκῶ.
Ἰὼ θεοί.
ΝΕΟ. Τί τὸν θεὸν ἔτως ἀναστένων καλεῖς;
ΦΙΛ. Σωτῆρας αὐτὸς ἠπίους θ᾽ ἡμῖν μολεῖν.
Ἆ, ἆ, ἆ, ἆ.

* ALD. Ἆ, ᾶ, ᾶ.

728. Εὐδαίμων ἀνύσει] εὐδαιμονίσει· τὸ ἔξῃς, εὐδαίμων καὶ μέγας ἀνύσει.

729. Ἐκείνων] λείπει, ἔσαι, τῶν κακῶν δηλονότι.

731. Πατρῴαν ἄγει πρὸς αὐλὰν] εἰς τὴν πατρίδα.

732. Μηλιάδων νυμφᾶν] ἀντὶ τῶ Τραχινίων· περὶ τὴν Τραχῖνα γὰρ οἱ Μηλιεῖς.

733. Ἵν᾽ ὁ χάλκασπις] ὅπου ὁ ἐκθεωθεὶς ἀνὴρ πελάζεται πᾶσι τοῖς θεοῖς· λέγει δὲ τὸν Ἡρακλέα.

734. Πλάθει πᾶσιν] ἐπιφαίνεται λαμπρὸς ὢν ὡς πῦρ.

736. Ἔρπ᾽, εἰ θέλεις. Τί δή ποθ᾽ ὧδ᾽] τοῦτο φησὶν ὁρῶν τῇ νόσῳ πληττόμενον, καὶ σιωπῶντα.

738. Ἆ, ἆ, ἆ, ἆ] τὸ ἆ, ἃ φησὶν ὁ Φιλοκτήτης· ἐνοχλεῖ γὰρ αὐτῷ ἡ συνήθης νόσος· θέλει δὲ κρατῆσαι ἑαυτοῦ· διὸ προεποιεῖται ὅταν λέγῃ, Ἀλλ᾽ ἄρτι κυφίζειν δοκῶ.

743. Ἰὼ, θεοί] ὁ Φιλοκτήτης διὰ τὴν εἰς εἶκον ἀναχωρεῖν ἀπαγορεύει τὰς γιγνομένας ὀδύνας· καὶ λέγει, ἰὼ θεοὶ, ὡς χαίρων διὰ τὴν Νεοπτόλεμον· εἰ δύναται δὲ ἀληθῶς.

746. Ἆ, ἆ, ἆ, ἆ] ἀναστενάζει λοιπὸν τῇ νόσῳ πλεοναζούσῃ.

748. Ἐν

ΝΕΟ. Τί ποτε πέπονθας; οὐκ ἐρεῖς; ἀλλ' ὧδ' ἔσῃ
Σιγηλός· ἐν κακῷ δέ τῳ φαίνῃ κυρῶν.
ΦΙΛ. Ὄλωλα *, τέκνον, κοὐ δυνήσομαι κακὸν
Κρύψαι παρ' ὑμῖν· ἀνταταί· διέρχεται, 750
Διέρχεται δύστηνος· ὦ τάλας ἐγώ.
Ἀπόλωλα, τέκνον· βρύχομαι, τέκνον· παπαί.
Παπᾶ, παπᾶ· † παπᾶ· παπᾶ· παπᾶ· παπαί·
Πρὸς θεῶν πρόχειρον εἴτι σοι, τέκνον, πάρα
Ξίφος χεροῖν, πάταξον εἰς ἄκρον πόδα· 755
Ἀπάμησον ὡς τάχιστα· μὴ φείσῃ βίου.
Ἴθ', ὦ παῖ.
ΝΕΟ. Τίδ' ἔστιν ἕτω νεοχμὸν ἐξαίφνης, ὅτου
Τοσόνδ' ἰύγην καὶ γόνον σαυτῷ ποιεῖς;
ΦΙΛ. Οἶσθ', ὦ τέκνον; 760
ΝΕΟ. Τί ἐστιν;
ΦΙΛ. Οἶσθ', ὦ παῖ;
ΝΕΟ. Τί σοι;
ΦΙΛ. Οὐκ οἶδα.
ΝΕΟ. Πῶς οὐκ οἶσθα; 765
ΦΙΛ. Παπὰ, παπὰ, παῖ.
ΝΕΟ. Δεινόν γε τὐπείσαγμα ‡ τῦ νοσήματος.
ΦΙΛ. Δεινὸν γὰρ, οὐδὲ ῥητόν· ἀλλ' οἴκτειρέ με.
ΝΕΟ. Τί δῆτα δράσω;
ΦΙΛ. Μή με ταρβήσας προδῷς. 770

* Ald. ἀπόλωλα. † Ald. Ἀπαπαπᾶ· παπᾶ· πάπα· πάπα· παπαῖ.
‡ Turn. in marg. τυὐπίσαγμα.

748. Ἐν κακῷ δέ τῳ φαίνῃ κυρῶν] ἀντὶ τε ἔοικάς μοι ὀδυνᾶσθαι.
752. Βρύχομαι] ἐσθίομαι, καταναλίσκομαι.
756. Ἀπάμησον] Θέρισον· κόψον.
759. Ἰύγην] ὀξεῖαν βοήν.
760. Οἶσθ', ὦ τέκνον] βέλεται μὲν εἰπεῖν τὴν ἐς οἶκον ἀνακομιδήν· ἐν νῷ λαμβάνων μήπως καταλείψει αὐτὸν ὁ Νεοπτόλεμος· ἀ λέγει δὴ διὰ τὸ πάθος.
767. Τὐπείσαγμα] ἡ ἐπείσοδος, ἡ προσθήκη.

Ἥκει γὰρ αὕτη διὰ χρόνου πλάνοις ἴσως
Ὡς ἐξεπλήσθη· φεῦ.

ΝΕΟ. Ἰὼ δύστηνε σύ.
Δύστηνε δῆτα διὰ πόνων πάντων φανείς·
Βούλει λάβωμαι δῆτα καὶ θίγω τί σου;

ΦΙΛ. Μὴ δῆτα τοῦτό γ'· ἀλλά μοι τὰ τόξ' ἑλὼν
Τάδ' ὥσπερ ἦτέ μ' ἀρτίως, ἕως ἀνῇ
Τὸ πῆμα τοῦτο τῆς νόσου τὸ νῦν παρόν·
Σῶζ' αὐτά, καὶ φύλαττε· λαμβάνει γὰρ ἔν
Ὕπνος μ' ὅταν περ τὸ κακὸν ἐξίῃ τόδε·
Κοὐκ ἔστι λῆξαι πρότερον· ἀλλ' ἐὰν χρεὼν
Ἔκηλον * εὕδειν· ἢν δὲ τῷδε τῷ χρόνῳ †
Μόλωσ' ἐκεῖνοι, πρὸς θεῶν ἐφίεμαι
Ἑκόντα μήτ' ἄκοντα, μή τέ τῳ τέχνῃ
Κείνοις μεθεῖναι ταῦτα· μὴ σαυτόνθ' ἅμα,
Κἄμ' ὄντα σαυτοῦ πρόστροπον, κτείνας γένῃ.

ΝΕΟ. Θάρσει προνοίας ἕνεκ' ἀδοθήσεται,
Πλὴν σοί τε κἀμοί· ξὺν τύχῃ δὲ πρόσφερε.

ΦΙΛ. Ἰδοὺ δέχου, παῖ, τὸν φθόνον δὲ πρόσκυσον·
Μή σοι γενέσθαι πολύπον' αὐτά· μηδ' ὅπως
Ἐμοί τε καὶ τῷ πρόσθ' ἐμοῦ κεκτημένῳ.

* Turn. Εὔκηλον. † Turn. in marg. ἢν δὲ τῷ χρόνῳ τάχα.

771. Ἥκει γὰρ αὕτη διὰ χρόνου πλάνοις] ἐδοιπορίαις· ἧκει ἡ νόσος ἴσως ὅτε ἐκορέσθη πλανωμένη· ὡς ἐπὶ θηρὸς δὲ ποιεῖται τὸν λόγον.

777. Ἦτε μ' ἀρτίως] ἠξίωσας, ἤτεις.

Ib. Ἕως ἀνῇ] ἐνδῷ.

779. Σῶζ' αὐτά, καὶ φύλαττε] φύλασσε (φησὶν) αὐτὰ τὰ τόξα· ἅμα γὰρ τῷ πάθει τούτῳ ὕπνος μοι ἐπέρχεται· καὶ ἕτω παύομαι τῆς νόσου.

781. Κοὐκ ἔστι λῆξαι] οὐκ ἔστι τῆς ὀδύνης παύσασθαι πρότερον πρὶν κοιμηθῆναι.

783. Μόλωσ' ἐκεῖνοι] οἱ περὶ Ὀδυσσέα.

786. Πρόστροπον] ἱκέτην.

789. Τὸν φθόνον δὲ πρόσκυσον] ἱλάσκου τὸν φθόνον, ὥστε αὐτὰ μὴ γένεσθαι σοι πολύπονα καὶ πολύσπονα, ἤτοι πικρὰ καὶ πολλῶν αἴτια κακῶν.

790. Μὴ δ' ὅπως] μηδ' ὁμοίως.

791. Τῷ πρόσθεν ἐμοῦ κεκτημένῳ] τῷ Ἡρακλεῖ δηλονότι.

ΝΕΟ. Ὦ θεοί, γένοιτο ταῦτα νῶϊν· γένοιτο δὲ
Πλεῖς ἔριός τε καὶ εὐσαλής, ὅποι ποτὲ
Θεὸς δικαιοῖ, χ᾽ ὡ ςόλος πορσύνεται.——

ΦΙΛ. Ἀλλ᾽ ἦν δέδοικα μή μ᾽ ἀτελὴς εὐχὴ, τέκνον.
Στάζει γὰρ αὖ μοι φοίνιον τόδ᾽ ἐκ βυθῦ
Κηκῖον αἷμα, καί τι προσδοκῶ νέον.
Παπαὶ, φεῦ.
Παπαὶ μάλ᾽· ὦ πὲς, οἷά μ᾽ ἐργάσῃ κακά.
Προςέρπει,
Προςέρχεται τόδ᾽ ἐγγύς· οἴμοι, μοι τάλας.
Ἔχετε τὸ πρᾶγμα· μὴ φύγητε μηδαμῆ.
Ἀτατταί.
Ὦ ξένε Κεφαλλὴν, εἴθέ σε διαμπερὲς
Στέρνων ἔχοιτ᾽ ἄλγησις ἥδε· φεῦ, παπαί.
Παπαὶ μάλ᾽ αὖθις· ὦ διπλοῖ ςρατηλάται,
Ἀγάμεμνον, ὦ Μενέλαε, πῶς ἂν ἀντ᾽ ἐμῦ
Τὸν ἴσον χρόνον τρέφοιτε τήνδε τὴν νόσον;
Ὤμοι, μοι.
Ὦ θάνατε, θάνατε, πῶς ἀεὶ καλούμενος
Οὕτω κατ᾽ ἦμαρ, ἐ δύνῃ μολεῖν ποτέ;
Ὦ τέκνον, ὦ γενναῖον, ἀλλὰ συλλαβὼν
Τῷ Λημνίῳ τῷδ᾽ ἀνακαλυμένῳ πυρὶ,
Ἔμπρησον, ὦ γενναῖε· κἀγώ τοι ποτὲ
Τὸν τῦ Διὸς παῖδ᾽ ἀντὶ τῶνδε τῶν ὅπλων
Ἃ νῦν σὺ σώζεις, τῦτ᾽ ἐπηξίωσα δρᾶν.
Τί φὴς, παῖ;

797. Κηκῖον αἷμα] ἀναῤῥέον, ἀναδιδόμενον. Ὅμηρος, πολὺς δ᾽ ἀτειχίσιεν ἰδρώς.
804. Ὦ ξένε Κεφαλλὴν] ὦ Ὀδυσσεῦ.
808. Τρέφοιτε] λαίβοιτε ἀντὶ ἐμῦ.
813. Τῷ Λημνίῳ τῷ δ᾽ ἀνακαλυμένῳ πυρὶ] παρακαλέσαντι· ἐν γὰρ Λήμνῳ ἐργασήριον τῦ Ἡφαίς8, ἔνθα καὶ κρατῆρες πυρός.
814. Κἀγώ τοι ποτὲ] ὅτι τὴν πυρὰν τῷ Ἡρακλέους αἴτησα.
816. Τῦτ᾽ ἐπηξίωσα δρᾶν] τὸ κατακαῦσαι.

Τί φής; τί σιγᾷς; πᾷ ποτ' ὢν, τέκνον, κυρεῖς; —
ΝΕΟ. Ἀλγῶ πάλαι δὴ τἀπὶ σοὶ ξένων κακά.
ΦΙΛ. Ἀλλ', ὦ τέκνον, καὶ θάρσος ἴσχ' ὡς ἥδε μοι
Ὀξεῖα φοιτᾷ, καὶ ταχεῖ' ἀπέρχεται·
Ἀλλ' ἀντιάζω μή με καταλίπῃς μόνον.
ΝΕΟ. Θάρσει· μενοῦμεν.
ΦΙΛ. Ἦ μενεῖς;
ΝΕΟ. Σαφῶς φρονεῖ.
ΦΙΛ. Οὐ μήν σ' ἔνορκόν γ' ἀξιῶ θέσθαι, τέκνον.
ΝΕΟ. Ὡς ἡ θέμις γ' ἐμοί 'σι σᾷ μολεῖν ἄτερ.
ΦΙΛ. Ἔμβαλλε χειρὸς πίστιν.
ΝΕΟ. Ἐμβάλλω μένειν.
ΦΙΛ. Ἐκεῖσε νῦν μ' ἐκεῖσε.
ΝΕΟ. Ποῖ λέγεις;
ΦΙΛ. Ἄνω.
ΝΕΟ. Τί παραφρονεῖς αὖ; τί τὸν ἄνω λεύσσεις κύκλον;
ΦΙΛ. Μέθες, μέθες με.
ΝΕΟ. Ποῖ μεθῶ;
ΦΙΛ. Μέθες ποτέ.
ΝΕΟ. Οὔ φημ' ἐάσειν.
ΦΙΛ. Ἀπό μ' ὀλεῖς, ἢν προσθίγῃς.
ΝΕΟ. Καὶ δὴ μεθίημί σε· τί δὴ πλέον φρονεῖς*;
ΦΙΛ. Ὦ γαῖα, δέξαι θανάσιμόν μ' ὅπως ἔχω.
Τὸ γὰρ κακὸν τόδ' ἐκέτ' ὀρθοῦσθαί μ' ἐᾷ.

ALD. Καὶ δὴ μεθίημι· τί δὲ δὴ πλέον φρονεῖς.

818. Τί σιγᾷς] λαθὼν γὰρ τὰ τόξα ὁ Νεοπτόλεμος, ἐσιώπησεν, ἀπορῶν τί ἆρα ποιήσειεν.

827. Σᾷ μολεῖν] πρὸς τὴν ὑπόθεσιν καὶ τοῦτό φησι, διὰ τὸ τὴν χρησμὸν εἶναι, μηδετέρων αὐτῶν μόνων πορθήσειν τὸ Ἴλιον.

830. Ἐκεῖσε νῦν μ' ἐκεῖσε] διὰ τοῦτο νῦν ᾔκιεν ὁ Φιλοκτήτης παραφρονεῖν ὑπὸ τῆς νόσου.

833. Τί παραφρονεῖς] τί ἐκτὸς φρενῶν γέγονας;

839. Τί δὴ πλέον φρονεῖς] ἀντὶ τοῦ ὠφελιμώτερον ἐμοῦ.

841. Τὸ γὰρ κακὸν τόδ'] εἰπὼν τάδε, ἐκοιμήθη.

842. Τὸν

ΝΕΟ. Τὸν ἄνδρ' ἔοικεν ὕπνος ἐ μακρῷ χρόνῳ
Ἔξειν· κάρα γὰρ ὑπτιάζεται τόδε.
Ἰδρὼς γέτοι νιν πᾶν καταζάζει δέμας.
Μέλαινά τ' ἄκρᾳ τὶς παρέῤῥωγεν ποδὸς
Αἱμορῥαγὴς φλέψ· ἀλλ' ἐασώμεν, φίλοι,
Ἕκηλον αὐτὸν, ὡς ἂν εἰς ὕπνον πέσῃ.

ΕΠΩΔΙΚΑ. ΣΤΡΟΦΗ Α.

ΧΟΡ. Ὕπν' ὀδύνας ἀδαὴς, ὕπνε δ' ἀλγέων,
Εὐαὴς ἡμὶν ἔλθοις·
Εὐαίων, εὐαίων ἄναξ.
Ὄμμασι δ' ἀντέχοις
Τάνδ' αἴγλαν, ἃ τέταται τανῦν.
Ἴθι, ἴθι μοι παιών.
Ὦ τέκνον, ὅρα γε πᾷ ςάσῃ,
Ποῖ δὲ βάσῃ· πῶς δέ μοι
Ταὐτεῦθεν φροντίδος ὁρᾷς·
Ἤδη πρὸς τί μενοῦμεν πράσσειν;
Καιρός τοι πάντων γνώμαν ἴσχων,
Πολὺ παρὰ πόδας κράτος ἄρνυται.——

842. Τὸν ἄνδρ' ἔοικεν] ἔοικεν ὁ ὕπνος τὸν ἄνδρα ἐκ εἰς μακρὰν καταλήψεσθαι.

843. Ὑπτιάζεται] κλίνεται, ἢ ὀπίσω ῥίπτεται.

845. Μέλαινά τ' ἄκρᾳ] νεῦρον ῥαγὲν ἀπὸ τῆ ἀκρᾳ, ποδὸς, αἷμα ἀνίησιν.

848. Ὕπν' ὀδύνας ἀδαὴς, ὕπνε δ' ἀλγέων] ἀπὸ κοινῆ τὸ ἀδαὴς, ἴσχων ἄπεφε.

849. Εὐαὴς ἡμὶν ἔλθοις] εὔπνους.

850. Εὐαίων, ἄναξ] εὐμενὴς, καλῶς ἄγων ἡμῖν τὸν αἰῶνα.

851. Ὄμμασι δ' ἀντέχοις] ἐναντιωθείης τοῖς ὄμμασι τῆ Φιλοκτήτε, καὶ μὴ ἐάσῃς αὐτὸν βλέψαι νῦν· ἢ κάτεχε τὸ ὁρατικὸν, ὅπερ νῦν ὕπλωται καὶ διαχεῖται τῇ τῆ ὕπνε ἀχλύϊ· τὴν τοιαύτην δὲ αἴγλην, ἥτις νῦν τέταται ἐν τοῖς ὄμμασιν ἀντέχοις, λέγει δὲ τὸν ὕπνον, τὸν γενόμενον αὐτῷ παραχρῆμα· ὡς ἐςὶν αὐτῷ αἴγλη καὶ φῶς.

854. Ὅρα γε πᾷ ςάσῃ] πᾷ ςήσῃ τῆς γνώμης, ποίας γνώμης κρατήσεις.

856. Ταὐτεῦθεν φροντίδος] τὰ μετὰ ταῦτα πῶς ὁρᾷς φροντίδος; ἀντὶ τῆ ἐννοίας;

858. Καιρός τοι πάντων] ἐπεὶ ἡ μετὰ εὐκαιρίας σύνεσις, πολλῶν ἐπικρατεῖ ἐν ἑτοίμῳ καρπῷ ται· ὁ δὲ νῶς, ὁ καιρὸς ἐκεῖνος ὁ εὐκαίρως ἐπιτελούμενος, πολλοῖς εὐδοξίαν σύνεγγυς παρέχει.

859. Παρὰ πόδα] πλησίον.

Ib. Ἄρνυται] ἀποφέρεται.

861. Τήνο'

ΕΧΑΜΕΤΡΟΙ.

ΝΕΟ. Ἀλλ' ὅδε μὲν κλύει ἀδέν· ἐγὼ δ' ὁρῶ, ἕνεκα θήραν
Τήνδ' ἁλίως ἔχομεν τόξων, δίχα τῶδε πλέοντες.
Τῶδε γὰρ ὁ ςέφανος, τῦτον θεὸς εἶπε κομίζειν.
Κομπεῖν δ' ἐς' ἀτελῆ σὺν ψεύδεσιν αἰσχρὸν ὄνειδος.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ.

ΧΟΡ. Ἀλλὰ, τέκνον, τάδε μὲν θεὸς ὄψεται·
Ὧν δ' ἂν ἀμείβῃ μ' αὖθις *, 865
Βαιάν μοι, βαιὰν, ὦ τέκνον,
Πέμπε λόγων φάμαν·
Ὡς πάντων ἐν νόσῳ εὐδρακὴς
Ὕπνος ἀΰπνος λεύσσειν.
Ἀλλ' ὅ, τι δύναιο μάκιςον· 870
Κεῖνό μοι κεῖνο λάθρα
Ἔξιδε ὅ,τι πράξεις.
Οἶσθ', οἶσθ' ὅντιν' αὐδῶμαι, εἰ ταυτὰν
Τέτῳ γνώμαν ἴσχεις, μάλα τοι
Ἄπορα πυκινοῖς † ἐνιδεῖν πάθη.—— 875

* Turn. ἀμείβῃ συ μ' αὖθις. † Turn. in marg. πυκνοῖσι.

861. Τήνδ' ἁλίως ἔχομεν] τὴν θήραν τῶν τόξων μάτην ἔχομεν, χωρὶς τῦ Φιλοκτήτε πλέοντες.

863. Κομπεῖν δ' ἐς' ἀτελῆ] εὐτελῆ· ἐννοεῖν δὲ καὶ ἐπαγγέλλεσθαι ἀτέλεςα ψευδόμενον, αἰσχρὸν ὄνειδος.

866. Βαιάν μοι, βαιὰν] μικρὰ καὶ ἥμερά μοι (φησὶ) διαλέγε, μήποτε ἀκέση κοιμώμενος.

868. Ὡς πάντων ἐν νόσῳ εὐδρακὴς] ἀντὶ τῦ ἐλαφρὸς τὸ ταχὺ ἀναβλέψαι καὶ ἐγερθῆναι· ἀντὶ τῦ, ὁ ὕπνος ἐν τῇ νόσῳ ταχέως βλέπει· ἢ ὁ νοσῶν ταχέως ἐκ τῦ ὕπνε ἀνίσαται λύπε, δὲ τὸ· Ὡς βέλτιαι γὰρ λέγειν; ὥςτε λεύσσειν ὁ ὕπνος. ὡς μὴ ἡγεῖσθαι τῶτον ὕπνον ὑπάρχειν.

870. Μάκιςον] μέγιςον, εὐσύμβολον, σύμφορον.

872. Ἔξιδε ὅ, τι πράξεις] Θεώρησον, βλέψον, πλεοναζει γὰρ ἡ Ἔξ, καθάπερ καὶ ἐπὶ τύτων, ἀκπίσασο, ἀντὶ τῦ ἐπίσασο, καὶ ἐνδίδαξον, ἀντὶ τῦ δίδαξον.

873. Οἶσθ', οἶσθ' ὅντιν' αὐδῶμαι] γινώσκεις (φησὶν) ὃν αὐδῶμαι, ἀντὶ τῦ αὐδῶ καὶ λέγω, ἤγεν τὸν Φιλοκτήτην· διὰ μέσου τῦτο εἴρηκε.

Ib. Εἰ ταυτὰν τέτῳ γνώμαν] εἰ τὴν αὐτὴν τῷ Ὀδυσσεῖ γνώμην ἔχεις ὥςτε αἴρειν τὸν Φιλοκτήτην ἐντεῦθεν.

875. Ἄπορα πυκινοῖς] ἄπορόν ἐςι καὶ τοῖς συνετοῖς ἰδεῖν τὸ πρακτέον· λύπει ὃν ὁ Και-

γράφεται

ΕΠΩΔΟΣ.

Οὖρός τοι, τέκνον, ἔρος
Ἀνὴρ ὅδ' ἀνόμματος
Οὐδ' ἔχων ἀρωγὰν ἐκτέταται νύχιος·
Ἁλέης * ὕπνος ἐσθλός·
Οὐ χερὸς, ὦ ποδὸς,
Οὔ τινος ἄρχων,
Ἀλλ' ὥς τις αἰδὰ παρακείμενος
(Ὁρᾷ) βλέπει· καίρια φθέγγει·
Τόδ' ἁλώσιμον ἐμᾷ φροντίδι, παῖ·
Πόνος ὁ μὴ φοβῶν κρατίσος.

ΙΑΜΒΟΙ.

ΝΕΟ. Σιγᾶν κελεύω, μηδ' ἀφεσάναι φρενῶν·
Κινεῖ γὰρ ἀνὴρ ὄμμα, κἀνάγει κάρα.
ΦΙΛ. Ὦ φέγγος ὕπνε διάδοχον, τό, τ' ἐλπίδων
Ἄπιστον οἰκέρημα τῶνδε τῶν ξένων·
Οὐ γὰρ ποτ', ὦ παῖ, τῆτ' ἂν ἐξηύχησ' ἐγὼ,
Τλῆναί σ' ἐλεεινῶς ὧδε τἀμὰ πήματα
Μεῖναι παρόντα καὶ ξυνωφελοῦντά μοι.
Οὔκουν Ἀτρεῖδαι τῆτ' ἔτλησαν εὐπόρως

* Turn. in marg. ἁλιῆς.

γράφεται πυκνοῖσιν, ἵν' ᾖ ἐν πράγμασι πυκνοῖς συνιδεῖν τὸ πρακτέον, ἄπορον.

876. Οὖρός τοι] ἐπιτήδειος καιρός.

877. Ἀνόμματος] ἐστέρηται τῆς φωτός.

878. Ἐκτέταται νύχιος] ἐπεὶ κατὰ νύκτα καθεύδουσι. παρὰ τοῦτο δὲ εἶπε τὴν ἡμέραν νύκτα ἄγων, ἀντὶ τοῦ κοιμώμενος· τὸ δὲ ἐξῆς, ἐκτέταται νύχιος, ὁ χερὸς, ὁ ποδὸς ἄρχων, ἀντὶ τοῦ, ὑφ' ὧν μελῶν δυνάμενος κινεῖν, οὐδὲ βλέπειν.

879. Ἁλέης ὕπνος ἐσθλὸς] ὁ ὕπνος ὁ ὑπὸ τὴν ἁλέαν καὶ τὴν θέρμην τοῦ ἡλίου ἀγαθός. Ἡ, ἁλέης θερμός· παρὰ τὴν ἁλέαν. καὶ Ὅμηρος·

"ἁλέη τε γένηται."

τοῦτο δὲ, καθ' ἑαυτόν φησιν, ὕπνος σύμφορος ἡμῖν ἐστὶ καὶ τοῖς πράγμασιν ἀγαθός.

884. Τὸ δ' ἁλώσιμον] τὸ δὲ ἀγρεύσιμον, ὃ ἐστι πέρας, ἀκάκιται τῇ ἐμῇ φροντίδι.

885. Πόνος ὁ μὴ φοβῶν] ὁ πόνος ὁ μὴ φόβον ἔχων, κράτιστός ἐστιν, ὁ μὴ πρὸς κίνδυνον ὁρῶν· ἀντὶ τοῦ, μὴ φοβηθῶμεν· πάντα γὰρ ἀνύσομεν.

889. Οἰκέρημα] φυλακὴ, παρουσία.

890. Ἐξηύχασ' ἐγὼ] ἐνόμισα.

896. Ἐν

Οὕτως ἐνεγκεῖν οἱ ἀγαθοὶ στρατηλάται.
Ἀλλ' (εὐγενὴς γὰρ ἡ φύσις, κἀξ εὐγενῶν)
Ὦ τέκνον, ἡ σή· πάντα ταῦτ' ἐν εὐχερεῖ
Ἔθε, βοῆς τε καὶ δυσοσμίας γέμων.
Καὶ νῦν ἐπειδὴ τῇδε τῇ κακῇ δοκεῖ
Λήθη τις εἶναι κἀνάπαυλα δή, τέκνον,
Σύ μ' αὐτὸς ἆρον, σύ με κατάσχησον, τέκνον,
Ἵν' ἡνίκ' ἂν κόπος μ' ἀπαλλάξῃ ποτὲ,
Ὁρμώμεθ' ἐς ναῦν, μηδ' ἐπίσχωμεν τὸ πλεῖν.—
ΝΕΟ. Ἀλλ' ἥδομαι μέν σ' εἰσιδὼν παρ' ἐλπίδα,
Ἀνώδυνον βλέποντα κἀμπνέοντ' ἔτι·
Ὡς ἐκέτ' ὄντος γὰρ τὰ συμβόλαιά σε
Πρὸς τὰς παρούσας ξυμφορὰς ἐφαίνετο.
Νῦν δ' αἶρε σαυτόν· εἰ δέ σοι μᾶλλον φίλον,
Οἴσουσί σ' οἵδε*· τῇ πόνε γὰρ ἐκ ὄκνος·
Ἐπείπερ ἔτω σοί τ' ἔδοξ' ἐμοί τε δρᾶν.---
ΦΙΛ. Αἰνῶ τάδ', ὦ παῖ, καί μ' ἔπαιρ' ὥσπερ νοεῖς.
Τέτυς δ' ἔασον, μὴ βαρυνθῶσιν κακῇ
Ὀσμῇ πρὸ τῆ δέοντος· οὐπὶ νηὶ γὰρ
Ἅλις πόνος τύτοισι συνναίειν ἐμοί.——
ΝΕΟ. Ἔσω τάδ'· ἀλλ' ἴσω τε, κἀυτὸς ἀντέχυ.
ΦΙΛ. Θάρσει· τό τοι σύνηθες ὀρθώσει μ' ἔθος.
ΝΕΟ. Παπαί· τί δῆτα δρῶμ' ἐγὼ τουνθένδε γε;
ΦΙΛ. Τίδ' ἐσὶν, ὦ παῖ; ποῖ ποτ' ἐξέβης λόγῳ;

* Turn. in marg. οἴσουσιν οἵδε.

896. Ἐν εὐχερεῖ] ἐν ἐλαχίστῳ.

897. Καὶ δυσοσμίας γέμων] πεπλυρωμένος σὺ τῆς ἐμῆς δυσοσμίας.

898. Ἐπειδὴ τῇδε τῇ κακῇ] ὅταν με ὁ κάματος αἰφῇ.

901. Κόπος μ' ἀπαλλάξῃ] γράφεται κόπω ἀπαλλαχθῶμεν.

912. Οὐ 'πὶ νηὶ γὰρ] ἱκανὸς αὐτοῖς γενήσεται ὁ πόνος, ἐπὶ τῇ νηὶ συνεῖναί μοι. καὶ συννναίειν ἐμοί.

914. Ἀλλ' ἴσω τε κἀυτὸς] ἴσασο καὶ ἀντιλαμβάνε.

916. Παπαί· τί δῆτα] ὁ Νεοπτόλεμος ἀδημονεῖ, ἐννοῶν ὅτι μέλλει ἐξαπατᾶν τὸν Φιλοκτήτη

ΝΕΟ. Οὐκ οἶδ' ὅποι * χρὴ τἄπορον τρέπειν ἔπος.
ΦΙΛ. Ἀπορεῖς δὲ τῦ σύ; μὴ λέγ', ὦ τέκνον, τάδε.
ΝΕΟ. Ἀλλ' ἐνθάδ' ἤδη τῦδε τῦ πάθυς κυρῶ.
ΦΙΛ. Οὐ δή σε δυσχέρεια τῦ νοσήματος
Ἔπεισεν, ὥστε μή μ' ἄγειν ναύτην ἔτι;
ΝΕΟ. Ἅπαντα δυσχέρεια, τὴν αὑτῦ φύσιν
Ὅταν λιπών τις, δρᾷ τὰ μὴ προσεικότα.
ΦΙΛ. Ἀλλ' ὐδὲν ἔξω τῦ φυτεύσαντος σύ γε
Δρᾷς, ὐδὲ φωνεῖς, ἐσθλὸν ἄνδρ' ἐπωφελῶν.
ΝΕΟ. Αἰσχρὸς φανῦμαι· τῦτ' ἀνιῶμαι πάλαι.
ΦΙΛ. Οὔκυν ἐν οἷς γε δρᾷς· ἐν οἷς δ' αὐδᾷς, οὐκνῶ.
ΝΕΟ. Ὦ Ζεῦ, τί δράσω; δεύτερον ληφθῶ κακὸς,
Κρύπτων θ' ἃ μὴ δεῖ, καὶ λέγων αἴσχις' ἐπῶν;
ΦΙΛ. Ἀνὴρ ὅδ', εἰ μὴ 'γὼ κακὸς γνώμην ἔφυν,
Προδύς μ' ἔοικε, κἀκλιπὼν, τὸν πλῦν ςελεῖν.
ΝΕΟ. Λιπὼν μὲν ὐκ ἔγωγε· λυπηρῶς δὲ μὴ
Πέμπων † σε μᾶλλον, τῦτ' ἀνιῶμαι πάλαι.
ΦΙΛ. Τί ποτε λέγεις, ὦ τέκνον; ὡς ὐ μανθάνω.
ΝΕΟ. Οὐδέν σε κρύψω· δεῖ γὰρ ἐς Τροίαν σε πλεῖν
Πρὸς τὺς Ἀχαιὺς, καὶ τὸν Ἀτρειδῶν ςόλον.

* Turn. in marg. ὅπη. † Turn. Πέμπω.

τήτην, καὶ ἀπάγειν εἰς τὴν Ἴλιον, ὐκ ἐπὶ τὴν Ἴλιον, ὐκ ἐπὶ τὴν πατρίδα, καθάπερ ἐπηγγείλατο.

920. Πάθυς κυρῶ] πάθυς λέγει, τῆς ἀπορίας· ἀντὶ τῦ ἀπορῶν τυγχάνω.

922. Μή μ' ἄγειν ναύτην ἔτι] ἐρωτηματικῶς.

923. Τὴν αὑτῦ φύσιν] λείπει ἡ εἰς, ἵν' ᾖ, εἰς τὴν ἑαυτῦ φύσιν. ἐκείνην (φησὶ) λέγω δυσχέρειαν προσῦσαν τῷ ἀνδρὶ τῷ ξένον τι τῆς ἑαυτῦ διανοίας διαπραττομένῳ.

925. Τῦ φυτεύσαντος] τῦ Ἀχιλλέως.

928. Ἐν οἷς γε δρᾷς] ἐν οἷς πράττεις, ὐκ ἐσῃ αἰσχρός· ἐν οἷς δὲ φωνεῖς, φοβοῦμαι.

930. Κρύπτων θ' ἃ μὴ δεῖ] τὰ ἀληθῆ.

Ib. Καὶ λέγων αἴσχις' ἐπῶν] ἀπατῶν.

931. Εἰ μὴ κἀγὼ κακὸς] εἰ μὴ κακῶς καὶ ἀνοήτως βυλεύομαι, προδώσει με ὅτος ὁ ἀνήρ.

933. Λιπὼν μὲν ὐκ ἔγωγε] ὐχ ὅτι καταλείπω σε ἄχθομαι, ἀλλ' ὅτι λυπηρᾶς καὶ ἃ κατὰ τὴν σὴν γνώμην μέλλω σε ἄγειν. ἐπὶ Τροίαν δέ φησι.

ΦΙΛ. Οἴμοι· τί εἶπας;

ΝΕΟ. Μὴ ϛέναζε πρὶν μάθῃς.

ΦΙΛ. Ποῖον μάθημα; τί με νοεῖς δρᾶσαί ποτε;

ΝΕΟ. Σῶσαι κακῶ μὲν πρῶτα τῶδ', ἔπειτα δὲ
Ξὺν σοὶ τὰ Τροίας πεδία πορθῆσαι μολών.

ΦΙΛ. Καὶ ταῦτ' ἀληθῆ δρᾶν νοεῖς;

ΝΕΟ. Πολλὴ κρατεῖ
Τάδ' ἀνάγκη· καὶ σὺ μὴ θυμῶ κλύων.

ΦΙΛ. Ἀπόλωλα τλήμων, προδέδομαι. τί μ', ὦ ξένε,
Δέδρακας; ἀπόδος ὡς τάχος τὰ τόξα μοι.

ΝΕΟ. Ἀλλ' οὐχ οἷόν τε· "τῶν γὰρ ἐν τέλει κλύειν,
"Τό, τ' ἔνδικόν με καὶ τὸ συμφέρον ποιεῖ."

ΦΙΛ. Ὦ πῦρ σὺ, καὶ πᾶν δεῖμα, καὶ πανουργίας
Δεινῆς τέχνημ' ἔχθιστον, οἷά μ' εἰργάσω,
Οἵ' ἠπάτηκας· οὐδ' ἐπαισχύνῃ μ' ὁρῶν
Τὸν προστρόπαιον, τὸν ἱκέτην, ὦ σχέτλιε;
Ἀπεςέρηκας τὸν βίον, τὰ τόξ' ἑλών.
Ἀπόδος, ἱκνοῦμαί σ', ἀπόδος, ἱκετεύω, τέκνον.
Πρὸς θεῶν πατρῴων, τὸν βίον μή μου φέλῃς.
Ὤμοι τάλας· ἀλλ' οὐδὲ προσφωνεῖ μ' ἔτι.
Ἀλλ' ὡς μεθήσων μή ποθ' ὧδ' ὁρᾷ πάλιν.
Ὦ λιμένες, ὦ προβλῆτες, ὦ ξυνωσίαι
Θηρῶν ὀρείων, ὦ καταῤῥῶγες πέτραι,
Ὑμῖν τάδ'· οὐ γὰρ ἄλλον οἶδ' ὅτῳ λέγω·
Ἀνακλαίομαι παροῦσι τοῖς εἰωθόσιν.

944. Πολλὴ κρατεῖ] πολλὴ γάρ ἐςιν ἀνάγκη ταῦτα διαπράξασθαι.

948. Τῶν γὰρ ἐν τέλει] τῶν κρατύντων γὰρ φροντίζω μᾶλλον ἢ σοῦ. διὸ οὐ δώσω σοι ταῦτα.

950. Ὦ πῦρ σύ] παρὰ τὸ ὄνομα τοῦτο λέγει. Πύῤῥους γὰρ ἐκαλεῖτο ὁ πρώην Νεοπτόλεμος.

958. Ἀλλ' ὡς μεθήσων] ἴτω μοι πάλιν προσέχει ἀναιδῶς, ὡς μὴ ἐάσων καὶ δώσων τὰ βέλη.

961. Ὑμῖν τάδ'· οὐ γὰρ ἄλλον] ὑμῖν ταῦτα λέγω· οὐ γὰρ οἶδα πρὸς ὄντινα μᾶλλον ἀποδύρωμαι.

969. Ἐναίρω]

Οἵ᾽ ἔργ᾽ ὁ παῖς μ᾽ ἔδρασεν οὐξ Ἀχιλλέως.
Ὁμόσας ἀπάξειν οἴκαδ᾽, ἐς Τροίαν μ᾽ ἄγει.
Προθείς * τε χεῖρα δεξιὰν, τὰ τόξα μὲ
Ἱερὰ λαβὼν τῦ Ζηνὸς Ἡρακλέυς ἔχει,
Καὶ τοῖσιν Ἀργείοισι φήνασθαι θέλει,
Ὡς ἄνδρ᾽ ἑλών μ᾽ ἰσχυρὸν, ἐκ βίας ἄγει,
Κὐκ οἶδ᾽ ἐναίρων νεκρὸν, ἢ καπνῦ σκιὰν,
Εἴδωλον ἄλλως· ἐ γὰρ ἂν σθένοντά γε
Εἷλέν μ᾽· ἐπεὶ ἐδ᾽ ἂν ὧδ᾽ ἔχοντ᾽, εἰ μὴ δόλῳ.
Νῦν δ᾽ ἠπάτημαι δύσμορος· τί χρή με δρᾶν;
Ἀλλ᾽ ἀπόδος· ἀλλὰ νῦν ἔτ᾽ ἐν σαυτῷ γενῦ.
Τί φής; σιωπᾷς; ἐδέν εἰμ᾽ ὁ δύσμορος.
Ὦ σχῆμα πέτρας δίπυλον, αὖθις αὖ πάλιν
Εἴσειμι πρός σε ψιλὸς, ἐκ ἔχων τροφήν.
Ἀλλ᾽ αὐανῶμαι † τῷδ᾽ ἐν αὐλίῳ μόνος,
Οὐ πτηνὸν ὄρνιν, ἐδὲ θῆρ᾽ ὀρειβάτην
Τόξοις ἐναίρων τοῖσδέ γ᾽· ἀλλ᾽ αὐτὸς τάλας
Θανὼν, παρέξω δαῖθ᾽, ὑφ᾽ ὧν ἐφερβόμην,
Καί μ᾽, ὡς ἐθήρων πρόσθε, θηράσυσι νῦν.
Φόνου φόνε δὲ ῥύσιον τίσω τάλας,
Πρὸς τῦ δοκῦντος ἐδὲν εἰδέναι κακόν.
Ὅλοιο μή πω, πρὶν μάθοιμ᾽, εἰ καὶ πάλιν
Γνώμην μετοίσεις· εἰ δὲ μὴ, θάνοις κακῶς.

* Turn. in marg. προσθείς. † Ald. Turn. in textu, αὖ θανῶμαι.

969. Ἐναίρων νεκρὸν] σφάττων νεκρὸν, κατὰ τὴν παροιμίαν.

976. Πρός σε ψιλὸς] εἴσειμι (φησὶν) εἰς σὲ, τόξων γυμνὸς, τὴν διὰ τῶν τόξων μοι γιγνομένην ἐκ ἔχων τροφήν· ἄνευ τροφῆς ἓν αὐτὶ τῦ ἄνευ τόξων.

977. Ἀλλ᾽ αὖ θανῶμαι] γράφεται, ἀλλ᾽ αὖ ἀνῶμαι. εἶον, ξηραυθήσομαι.

979. Τόξοις ἐναίρων] ἐγὼ ὁ εἰωθὼς ἰσθίειν τὰ θηρία, βρωθήσομαι νῦν ὑπ᾽ αὐτῶν.

982. Φόνε δὲ ῥύσιον] ἐνέχυρον, ἀμοιβὴν ἐκτίσω. Ὅμηρος· "ῥύσι᾽ ἐλαυνόμενος."

985. Μετοίσεις] μεταγνώσεις.

ΧΟΡ. Τί δρῶμεν; ἐν σοί καὶ τὸ πλεῖν ἡμᾶς, ἄναξ,
Ἤδη 'σι, καὶ τοῖς τῇδε προσχωρεῖν λόγοις.
ΝΕΟ. Ἐμοὶ μὲν οἴκτος δεινὸς ἐμπέπτωκέ τις
Τῇδ' ἀνδρὸς, ὃ νῦν πρῶτον, ἀλλὰ καὶ πάλαι.
ΦΙΛ. Ἐλέησον, ὦ παῖ, πρὸς θεῶν, καὶ μὴ παρῇς* 990
Σαυτὸν βροτοῖς ὄνειδος ἐκκλέψας ἐμέ.
ΝΕΟ. Οἴμοι, τί δράσω; μή ποτ' ὤφελον λιπεῖν
Τὴν Σκῦρον· ἔτω τοῖς παροῦσιν ἄχθομαι.
ΦΙΛ. Οὐκ εἶ κακὸς σὺ, πρὸς κακῶν δ' ἀνδρῶν μαθὼν
Ἔοικας ἥκειν αἰσχρά· νῦν δ' ἄλλοισι δός, 995
Οἷς εἰκὸς, ἔκπλει, τἀμά μοι μεθεὶς ὅπλα.
ΝΕΟ. Τί δρῶμεν, ἄνδρες;
ΟΔΥ. Ὦ κάκις' ἀνδρῶν, τί δρᾷς;
Οὐκ εἶ μεθεὶς τὰ τόξα ταῦτ' ἐμοὶ πάλιν;
ΦΙΛ. Οἴμοι· τίς ἀνήρ; ἆρ' Ὀδυσσέως κλύω; 1000
ΟΔΥ. Ὀδυσσέως, σάφ' ἴσθ', ἐμῷ γ', ὃν εἰςορᾷς.
ΦΙΛ. Οἴμοι· πέπραμαι, κἀπόλωλ' ὅδ' ἦν ἄρα
Ὁ ξυλλαβών με, κἀπονοσφίσας ὅπλων.
ΟΔΥ. Ἐγὼ, σάφ' ἴσθ', ἐκ ἄλλος· ὁμολογῶ τάδε.
ΦΙΛ. Ἀπόδος, ἄφες μοι, παῖ, τὰ τόξα. 1005
ΟΔΥ. Τῦτο μὲν
Οὐδ' ἢν θέλῃ, δράσει πότ'· ἀλλὰ καὶ σὲ δεῖ
Στείχειν ἅμ' αὐτοῖς, ἢ βίᾳ σελῦσί σε.
ΦΙΛ. Ἐμ', ὦ κακῶν κάκιστε καὶ τολμήσατε†,
Οἵδ' ἐκ βίας ἄξυσιν; 1010

* Turn. in marg. παρῇ. † Turn. τολμίσατε.

987. Προσχωρεῖν] πείσθῆναι.

995. Νῦν δ' ἄλλοισι δός] νῦν δὲ ἄλλοις δὸς τὰ κακὰ οἷς εἰκὸς, ἔκπλει, τὰ ἐμὰ ὅπλα ἐμοὶ δός.

997. Τί δρῶμεν, ἄνδρες] Μεταγοήσας ὁ Νεοπτόλεμος ἤθελε δοῦναι τῷ Φιλοκτήτῃ τὰ ὅπλα αὐτῷ· ἐλθὼν δ' ὁ Ὀδυσσεὺς καὶ θεασάμενος αὐτὸν ταῦτά φησιν, Οὐκ εἶ μοι δὸς τὰ τόξα ταῦτ' ἐμοὶ πάλιν.

1002. Πέπραμαι] πεπραγμάτευμαι.

1013. Τὸ

ΟΔΥ. Ἦν μὴ ῥῳῇς ἐκών.

ΦΙΛ. Ὦ Λημνία χθὼν, καὶ τὸ παγκρατὲς σέλας
Ἡφαιστότευκτον· ταῦτα δῆτ' ἀνασχετὰ,
Εἰ μ' ὧδε τοὺς ἐκ τῶν σῶν ἀπάξεταί βίᾳ;

ΟΔΥ. Ζεύς ἐσθ' (ἵν' εἰδῇς) Ζεὺς ὁ τῆσδε γῆς κρατῶν,
Ζεὺς, ᾧ δέδοκται ταῦθ'· ὑπηρετῶ δ' ἐγώ.

ΦΙΛ. Ὦ μῖσος, οἷα κἀξανευρίσκεις λέγειν,
Θεοὺς προτείνων, τοὺς θεοὺς ψευδεῖς τιθείς;

ΟΔΥ. Οὔκ· ἀλλ' ἀληθεῖς· ἧδ' ὁδὸς πορευτέα.

ΦΙΛ. Οὔ φημ' ἔγωγε.

ΟΔΥ. Φημί· πειστέον τάδε.

ΦΙΛ. Οἴμοι τάλας· ἡμᾶς μὲν ὡς δόλῳ σαφῶς
Πατὴρ ἄρ' ἐξέφυσεν, ὧδ' ἐλευθέρους.

ΟΔΥ. Οὔκ· ἀλλ' ὁμοίους τοῖς ἀρίστοισιν, μεθ' ὧν
Τροίαν σ' ἑλεῖν δεῖ, καὶ κατασκάψαι βίᾳ.

ΦΙΛ. Οὐδέποτέ γ'· ὧδ' ἢν χρή με πᾶν παθεῖν κακὸν,
Ἕως ἂν ᾖ μοι γῆς τόδ' αἰπεινὸν βάθρον.

ΝΕΟ. Τίδ' ἐργασείεις *;

ΦΙΛ. Κρᾶτ' ἐμὸν τόδ' αὐτίκα
Πέτρᾳ πέτρας ἄνωθεν αἱμάξω πεσών.

ΟΔΥ. Ξυλλάβετε τοῦτον· μὴ 'πὶ τῷδ' ἔσω τάδε.

ΦΙΛ. Ὦ χεῖρες, οἷα πάσχετ' ἐν χρείᾳ φίλης
Νευρᾶς ὑπ' ἀνδρὸς τῶδε συνθηρώμεναι.

* Turn. in textu, ἐργασίας.

1013. Τὸ παγκρατὲς σέλας Ἡφαιστότευκτον] τὸ Ἡφαίστιον πῦρ· ἐν γὰρ τῇ Λήμνῳ τὰ τοῦ Ἡφαίστου ἐργαστήρια, ἔνθα καὶ κραταιρέες εἰσὶ πυρός.

1014. Ἐκ τῶν σῶν] λείπει κόλπων.

1024. Οὐκ· ἀλλ' ὁμοίους] ἀντὶ τοῦ, ὁ δόλον σε ἔφυσεν, ἀλλ' ἄριστον καὶ μετὰ ἀρίστων τὴν Τροίαν δεῖ σε πορθῆσαι· τοῦτο δὲ προτρεπτικόν.

1030. Πέτρᾳ πέτρας] πρὸς τῇ πέτρᾳ ἐναιμάξω τὴν κεφαλήν μου, ἄνωθεν πεσὼν ἀπὸ πέτρας.

1031. Μὴ 'πὶ τᾷδ' ἔσω] μὴ ἔσω ἐπὶ τᾷ Φιλοκτήτῃ ἡ ἐξουσία τοῦ κατακρημνίζεσθαι.

1032. Ὦ χεῖρες] δεδεμένος ταῦτά φησι.

1033. Συνθηρώμεναι] ἁλῶσαι καὶ συλλαμβανόμεναι.

1034. Ὦ

Ὦ μηδὲν ὑγιὲς, μηδ' ἐλεύθερον φρονῶν,
Οἷός μ' ὑπῆλθες· ὡς μ' ἐθηράσω, λαβὼν
Πρόβλημα σαυτῷ παῖδα τόνδ' ἀγνῶτ' ἐμοί·
Ἀνάξιον μέν σε, κατάξιον δ' ἐμοῦ.
Ὃς εἰδὲν ἤδει πλὴν τὸ προσταχθὲν ποιεῖν.
Δῆλος δὲ καὶ νῦν ἐσιν ἀλγεινῶς φέρων,
Οἷς τ' αὐτὸς ἐξήμαρτεν, οἷς τ' ἐγὼ πάθον.
Ἀλλ' ἡ κακὴ σὴ διὰ μυχῶν βλέπουσ' ἀεὶ
Ψυχή νιν ἀφυῆ τ' ὄντα, κἀ θέλονθ', ὅμως
Εὖ προὐδίδαξεν ἐν κακοῖς εἶναι σοφόν.
Καὶ νῦν ἐμ', ὦ δύστηνε*, συνδήσας, νοεῖς
Ἄγειν ἀπ' ἀκτῆς τῆσδ', ἐν ᾗ με προὐβάλου
Ἄφιλον, ἔρημον, ἄπολιν, ἐν ζῶσιν νεκρόν.
Φεῦ· ὅλοιο· καί σοι πολλάκις τόδ' εὐξάμην†.
Ἀλλ' ἐ γὰρ εἰδὲν θεοὶ νέμουσιν ἡδύ μοι.
Σὺ μὲν γέγηθας ζῶν· ἐγὼ δ' ἀλγύνομαι
Τᾶτ' αὖθ', ὅτι ζῶ σὺν κακοῖς πολλοῖς τάλας,
Γελώμενος πρὸς σοῦ γε‡ καὶ τῶν Ἀτρέως
Διπλῶν στρατηγῶν§, οἷς σὺ ταῦθ' ὑπηρετεῖς.
Καί τοι σὺ μὲν κλοπῇ τε κἀνάγκῃ ζυγείς,
Ἔπλεις ἅμ' αὐτοῖς· ἐμὲ δὲ τὸν πανάθλιον
Ἑκόντα πλεύσανθ' ἑπτὰ ναυσὶ ναυβάτην,
Ἄτιμον ἔβαλον‖, ὡς σὺ φῄς· κεῖνοι δὲ, σέ.

* Turn. Καὶ νῦν δέ μ', ὦ δύστηνε. † Ald. Turn. κὐξάμην.
‡ Ald. σοῦ τε καὶ τῶν Ἀτρέως. § Δισσῶν στρατηγῶν. ‖ Turn. ἔκβαλον.

1034. Ὦ μηδὲν ὑγιὲς] ὦ δόλιε Ὀδυσσεῦ.
1037. Ἀνάξιον μέν σε] Ἀνάξιος ἦν (φησὶ) περιπατεῖν μετὰ σοῦ τοῦ δολεροῦ καὶ σκολιοῦ· ἄξιος δὲ μετ' ἐμοῦ εἶναι τοῦ ἐν ὄντος δολεροῦ.
1042. Ἀφυῆ τ' ὄντα] ἄκακον ἀπὸ φύσεως.
1046. Ἐν ζῶσι νεκρὸν] ἤτοι ὅτι κοιμώμενον αὐτὸν εἶδεν, ἢ διὰ τὸ πάθος, νεκρὸν λέγει.
1053. Κλοπῇ τε κἀνάγκῃ] ἀπάτῃ. καὶ Ὅμηρος· "Κλέπτε νόῳ."
Ib. Ζυγεὶς] ὑποταγείς. ὁ δὲ νῦς· καίτοι σὺ μὲν ἀναγκασθεὶς στρατεύῃ· προσποιούμενον γὰρ αὐτὸν μαίνεσθαι, Παλαμήδης ἤλεγξεν.
1056. Ὡς σὺ φῄς] οἱ Ἀτρεῖδαί με ἐξέβαλον, ὡς σὺ λέγεις.

Ib.

Καὶ νῦν τί μ' ἄγετε; τί μ' ἀπάγετε; τὴ χάριν;
Ὃς ὐδέν εἰμι, καὶ τέθνηχ' ὑμῖν πάλαι.
Πῶς, ὦ θεοῖς ἔχθιστε, νῦν ἐκ εἰμί σοι
Χωλὸς, δυσώδης· πῶς θεοῖς εὔξεσθ', ἐμὴ
Πλεύσαντος, αἴθειν ἱερά; πῶς σπένδειν ἔτι;
Αὕτη γὰρ ἦν σοι πρόφασις ἐκβαλεῖν ἐμέ.
Κακῶς ὄλοισθ'· ὄλοισθε δ' ἠδικηκότες
Τὸν ἄνδρα τόνδε, θεοῖσιν εἰ δίκης μέλει.
Ἐξοιδά δ'* ὡς μέλει γ'· ἐπεὶ ἔτ' ἂν ζόλον
Ἐπλεύσατ' ἂν τόνδ' ἕνεκ' ἀνδρὸς ἀθλίου,
Εἰ μή τι κέντρον θεῖον, ἢγ' ὑμᾶς ἐμὲ·
Ἀλλ', ὦ πατρῴα γῆ, θεοί τ' ἐπόψιοι,
Τίσασθε, τίσασθ' ἀλλὰ τῷ χρόνῳ ποτὲ,
Ξύμπαντας αὐτοὺς, εἴτι κἀμὲ οἰκτείρετε,
Ὡς ζῶ μὲν οἰκτρῶς· εἰ δ' ἴδοιμ' ὀλωλότας
Τούτους, δοκοῖμ' ἂν τῆς νόσου πεφευγέναι.—

ΧΟΡ. Βαρύς τε καὶ βαρεῖαν ὁ ξένος φάτιν
Τήνδ' εἶπ' Ὀδυσσεῦ, κἀχ ὑπείκουσαν κακοῖς.

ΟΔΥ. Πόλλ' ἂν λέγειν ἔχοιμι πρὸς τὰ τῦδ' ἔπη,
Εἴ μοι παρείκοι† νῦν δ' ἑνὸς κρατῶ λόγου.
Οὗ γὰρ τοιούτων δεῖ, τοιοῦτός εἰμ' ἐγώ·
Χ' ὅπου δικαίων κἀγαθῶν ἀνδρῶν κρίσις,
Οὐκ ἂν λάβοις μου μᾶλλον ὐδὲν εὐσεβῆ.

* Ald. Turn. Ἐξοιδά γ'. † Turn. παρήκοι.

Ib. Κεῖνοι δῆ, σέ] οἱ δὲ σύ φασιν· σὺ μὲν (φησὶν) ἐκείνης αἰτία, ὑπὲρ τῦ ῥιφῆναι ἐμέ· ἐκεῖνοι δέ σε λέγουσιν αἴτιον.

1061. Πλεύσαντος, αἴθειν ἱερά] τοῦτο γαρ προφασισαμένη Ὀδυσσέως, ὅτι οὐκ ἔχει θῦσαι τὰ ἱστιοῦχα ζόντος, ἐξέβηκαν αὐτόν.

1064. Εἰ δίκης μέλει] εἰ φροντίς ἐσι τῆς δίκης τοῖς θεοῖς.

1068. Θεοί τ' ἐπόψιοι] οἱ ἐφορῶντές μι δυστυχοῦντα.

1074. Οὐχ ὑπείκουσαν] οὐκ ἀναδυομένην ἐν τοῖς κακοῖς.

1076. Εἰ μοι παρείκοι] εἰ καιρὸς ἐπιτρέψει μοι νῦν δὲ σιωπῶ· οἶδα γὰρ τοῦτο ποιῶν ὅπου δεῖ· νῦν γὰρ σιωπᾶν δεῖ.

1078. Κρίσις] δοκιμασία, ἐξέτασις.

1080. Χρῄζων

Νικᾷν γε μέντοι πανταχῇ χρῄζων ἔφυν,
Πλὴν εἰς σέ· νῦν δέ σοί γ' ἑκὼν ἐκχήσομαι.
Ἄφετε γὰρ αὐτὸν, μηδὲ προσψαύσητ' ἔτι.
Ἑᾶτε μίμνειν· ἡδέ σε προσχρῄζομεν,
Τά γ' ὅπλ' ἔχοντες ταῦτ'· ἐπεὶ πάρεσι μὲν
Τεῦκρος παρ' ἡμῖν, τήνδ' ἐπισήμην ἔχων·
Ἐγώ θ', ὃς οἶμαί σε κάκιον ἡδὲν ἂν
Τέτων κρατύνειν, μηδ' ἐπιθύνειν χερί.
Τί δῆτά σε δεῖ; χαῖρε τὴν Λῆμνον πατῶν.
Ἡμεῖς δ' ἴωμεν· καὶ τάχ' ἂν τὸ σὸν γέρας
Τιμὴν ἐμοὶ νείμειεν, ἣν σ' ἐχρῆν ἔχειν.——

ΦΙΛ. Οἴμοι· τί δράσω δύσμορος; σὺ τοῖς ἐμοῖς
Ὅπλοισι κοσμηθεὶς ἐν Ἀργείοις φανῇ;

ΟΔΥ. Μή μ' ἀντιφώνει μηδέν, ὡς εἰχοντα δή.

ΦΙΛ. Ὦ σπέρμ' Ἀχιλλέως, ἡδέ σε φωνῆς ἔτι
Γενήσομαι προσφθεγκτὸς, ἀλλ' ἔτως ἄπει;

ΟΔΥ. Χώρει σύ· μὴ πρόσλευσσε γενναῖός περ ὢν
Ἡμῶν, ὅπως μὴ τὴν τύχην διαφθερεῖς.

ΦΙΛ. Ἦ καὶ πρὸς ὑμῶν ὧδ' ἔρημος, ὦ ξένοι,
Λειφθήσομ' ἤδη, κἀκ ἐποικτερεῖτέ με;

ΧΟΡ. Ὅδ' ἐσὶν ἡμῶν ναυκράτωρ ὁ παῖς· ὅσ' ἂν
Οὗτος λέγῃ σοὶ, ταῦτά σοι χ' ἡμεῖς φαμέν.

ΝΕΟ. Ἀκούσομαι μὲν (ὡς ἔφυν) οἰκτω πλέως
Πρὸς τῇδ'· ὅμως δὲ μείνατ', εἰ τέτῳ δοκεῖ,

1080. Χρῄζων ἔφυν] γράφεται κρείσσων.

1086. Ἐγώ θ', ὃς οἶμαί] ὃ μόνον ὁ Τεῦκρός ἐσι τοιοῦτος, ἀλλὰ κἀγὼ ὑπολαμβάνω ἐμαυτὸν τέτων ἔμπειρον εἶναι οὐχ ἧττον σοῦ· καὶ Ὅμηρος·

"Εὖ μὲν τόξον οἶδα εὔξοον ἁρμαφάασθαι."

1087. Τέτων κρατύνειν] τῶν τόξων.

1088. Τί δῆτα σε δεῖ] ἀντὶ τοῦ, Τίς σοῦ χρεία;

Ib. Χαῖρε τὴν Λῆμνον πατῶν] ἤγουν, τῇ διατριβῇ τῆς Λήμνου.

1098. Ἦ καὶ πρὸς ὑμῶν] ἆρα καὶ ὑμεῖς μιμήσεσθε τέτους, καὶ ἀνηλεεῖς γενήσεσθε εἰς ἐμέ.

1102. Ἀκούσομαι μὲν] ἀκούσομαι πρὸς τῇδε, ὡς εἰμὶ οἰκτρὸς μεστός· οἷον, καταγνωσθήσομαι ὡς ἧττων οἰκτου.

1104. Τα-

Χρόνον τοσοῦτον εἰς ὅσον τά τ' ἐκ νεὼς
Στείλωσι ναῦται, καὶ θεοῖς εὐξώμεθα.
Χ' ὅτος τάχ' ἂν φρόνησιν ἐν τούτῳ λάβοι
Λῴω τιν' ἡμῖν· νὼ μὲν ἕν ὁρμώμεθον·
Ὑμεῖς δ', ὅταν καλῶμεν, ἑρμᾶσθαι ταχεῖς.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΙΚΑ. ΣΤΡΟΦΗ Α.

ΦΙΛ. Ὦ κοίλας πέτρας γύαλον
Θερμόν τε καὶ παγετῶδες, ὡς
Σ' ἐκ ἔμελλον ἆρ' ὦ τάλας
Λείψειν ἐδέποτ', ἀλλά μοι
Καὶ θνήσκοντι συνοίσῃ.
Ὤμοι, μοι, μοι.
Ὦ πληρέσατον αὔλιον
Λύπας τᾶς ἀπ' ἐμοῦ τάλαν·
Τί ποτ' αὖ μοι τὸ κατ' ἦμαρ
Ἔσαι; τῷ ποτε τεύξομαι
Σιτονόμᾳ μέλεος; πόθεν ἐλπίδος;
Εἴθ' αἰθέρος ἄνω

1104. Τά τ' ἐκ νεὼς] τὰ ἐπὶ τῆς νεώς.

1105. Στείλωσι] κοσμήσωσιν.

1106. Ἐν τούτῳ] ἐν τοσούτῳ.

1108. Ταχεῖς] γίγνεσθε σπλονότι.

1109. Ὦ κοίλας πέτρας γύαλον] ὦ σπήλαιον θερμὸν διὰ τὸν ἥλιον· διὰ τὸ ψύχος παγετῶδες. Ἢ ὅτως· ἐν θέρει ψυχρὸν, ἐν δὲ χειμῶνι θερμόν· ἀντὶ τοῦ, ἐπιτήδειον εἰς χειμῶνα καὶ θέρος. γύαλον δὲ, ἀντὶ τοῦ κοῖλον, κυρίως δὲ γύαλα, τὰ κοῖλα λέγεται· ἀλλ' ἐὰν ὅτω μεταφράσῃς, ἀπίθανον ἔσαι τὸ κοῖλον κοίλωμα· διὸ δὴ τὸ κεῖθος ἡμεῖς αὐτὶ τοῦ ἅλσος μεταφράζομεν.

1112. Ἀλλά μοι καὶ θνήσκοντι συνοίσῃ] αὐτὶ τοῦ, καὶ ἀπολυμένῳ μοι σύμφορον ἔσῃ καὶ ὠφέλιμον, καὶ δέξῃ με ἀποθανόντα· Ἢ ὅτα, σὺν ἐμοὶ ἔσῃ καὶ ὄψει με ἀποθανόντα. ὑπερβολικῶς· οἷον, καὶ μετὰ θάνατον συνελεύσῃ μοι, καὶ οὐ καταλείψεις με.

1117. Τί ποτ' αὖ μοι τὸ κατ' ἦμαρ] τί ἆρα τρόφιμόν μοι καθ' ἡμέραν ἔσαι; ἢ γὰρ ἐπικρατῶ ἐμαυτόν. ἢ, ἢ γὰρ ἔτι ἔχω ἐλπίδα.

1119. Σιτονόμᾳ] αὐτὶ τοῦ σῖτον νέμοντος, ἤτοι τροφέως.

Ib. Πόθεν ἐλπίδος] ἀπὸ ποίας ἐλπίδος;

1120. Εἴθ' αἰθέρος ἄνω πτανκάδες] τὸ ἑξῆς, εἴθε αἰθέρος ἄνω ἵλωσί με ὀξύτονοι δρομάδες διὰ πνεύματος. Τινὲς δὲ ὅτω, μετὰ ὀξυτόνου πνεύματος ἵλωσί με· ὀξύτονον δὲ λέγει πνεῦμα, ἀπὸ τοῦ ὀξυτόνως βοᾶν· γράφεται δρομάδες, αἱ καταιγίδες· τινὲς δὲ γράφουσι πτωχάδες, ἵνα τὰς Ἅρπυιας σημαίνασι, διὰ τὸ αἰὲ πεινῆν.

1121. Πτωκάδες]

Πτωκάδες * ὀξυτόνῳ διὰ πνεύματος
Ἕλωσί μ'· ἐγὼ γὰρ ἔτ' ἴσχω †.——

ΣΤΡΟΦΗ Β.

ΧΟΡ. Σύ τοι, σύ τοι κατηξίω-
σας, ὦ βαρύποτμε·
Οὐκ ἄλλοθεν ἔχῃ τύχᾳ
Τᾷδ' ἀπὸ μείζονος·
Εὖτέ γε παρὸν φρονῆσαι
Τᾷ λώονος δαίμονος,
Εἶλε τὸ κάκιον ἑλεῖν.——

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ Α.

ΦΙΛ. Ὦ τλάμων τλάμων ἆρ' ἐγὼ,
Καὶ μόχθῳ λωβατὸς, ὃς ἤ-
δη μετ' ἀδενὸς ὕστερον
Ἀνδρῶν εἰσοπίσω τάλας
Ναίων ἐνθάδ' ὀλοῦμαι,
(Αἰ, αἰ, αἰ, αἰ)
Οὐ φορβὰν ἔτι προσφέρων.
Οὐ πτανῶν ἐπ' ἐμῶν ὅπλων

* Turn. in marg. πτωχάδες. † Turn. Ald. ἰσχύω.

1121. Πτωκάδες] γράφεται πτωκάδες, πρωτάδες, πτωχάδες, δρομάδες. αἱ Ἅρπυιαι ἐπιθετικῶς, διὰ τὸ ἐπεμπίπτειν, ἢ διὰ τὴν φωνήν· εἰ δὲ γράφεται πτωχάδες, αἱ ἀεὶ πεινῶσαι· τοῦτο γὰρ πάσχουσιν οἱ πτωχοί.

1123. Σύ τοι, σύ τοι κατηξίωσας] σὺ σαυτῷ περιποίησας τὴν νόσον· σὺ σαυτῷ τάταν πρόξενος καὶ αἴτιος γέγονας, ὦ δυστυχέστατε· σὺ σαυτῷ κατηξίωσας, καὶ ἐκ ἀπό τινος ταύτης τῇ τύχῃ ἐνέχῃ, ἢ συνέχῃ, ἀπὸ μείζονος σέ. διὸ μηδένα ἄλλον αἰτιῶ, ἀλλὰ σαυτόν. ἐξῆν γάρ σοι ἀκολουθήσαντι τὰ κακὰ διαφυγεῖν.

1127. Εὖτέ γε παρὸν φρονῆσαι] ὅτι γε παρόντος σοι φρονῆσαι τὸ λυσιτελὲς ἀπὸ λώονος δαίμονος, τὸ κακίον εἵλε, τὸ μὴ ἐλθεῖν· λώονος δὲ δαίμονος λέγει. τῷ λυσιτελεστέρᾳ καὶ συμφόρᾳ.

1131. Λωβατὸς] ἐπίπονος.

Ib. Ὃς ἤδη μετ' ἀδενὸς] τὸ ἑξῆς, ὃς ἤδη ἐνθάδε ὀλοῦμαι μετ' ἀδενὸς ὕστερον ἀνδρὸς εἰσοπίσω τάλας ναίων. Ὁ δὲ νῦν, ἆρα ἐγὼ δύστηνος ἐνταῦθα ἀπολοῦμαι ἀνθρώπων κεχωρισμένος.

1136. Οὐ φορβὰν ἔτι προσφέρων] ἀντὶ τοῦ προσφερόμενος. ἐνίοτε δὲ ἔμπαλιν φησὶ διακονούμενος, ἀντὶ τοῦ διακονῶν· καὶ σιδαδοποιούμενος ἀντὶ τοῦ σιδαδοποιῶν.

1139. Ἀλλά

Κραταιαῖς μετὰ χερσὶν
Ἴσχων, ἀλλά μοι ἄσκοπα *
Κρυπτά τ' ἔπη δολερᾶς ὑπέδυ φρενός.
Ἴδοιμι δέ γέ νιν †
Τὸν τάδε μησάμενον, τὸν ἴσον χρόνον
Ἐμὰς λαχόντ' ἀνίας τάςδε.——

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ Β.

ΧΟΡ. Πότμος σε δαιμόνων τάδε,
Οὐδὲ σέ γε δόλος ἔσχ' ὑπὸ
Χειρὸς ἐμᾶς· συγερὰν
Ἔχε δύσποτμον
Ἀρὰν ἀρὰν ἐπ' ἄλλοις·
Καὶ γὰρ ἐμοὶ τῦτο μέλει
Μὴ φιλότητ' ἀπώσῃ.

ΣΤΡΟΦΗ Γ.

ΦΙΛ. Οἴμοι, μοι· καί πε πολιᾶς
Πόντε θινὸς ἐφήμενος

* Turn. in marg. ἄψοφα. † Ald. Ἰδοίμαν δέ νιν.

1139. Ἀλλά μοι ἄσκοπα] ἀπροσδόκητα, δόλια, ἃ οὐκ ἔστι προσκέψασθαι. γράφεται δὲ καὶ ἄψοφα, ἀπὸ τῦ μὴ ψοφεῖν· ἀντὶ τῦ λαθραῖα, ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν καλυμβώντων. κρυπτὰ δὲ ἔπη φησὶ, τὰ τῦ Ὀδυσσέως. Εἰς τὸ αὐτό· ἀλλά μοι τὰ ἀφανῆ καὶ κρυπτὰ δολίας φρενὸς ὑπέδυ με. τὸ δὲ ἑξῆς, ἀλλά μοι ὑπέδυ ἄσκοπα κρυπτά τε ἔπη δολερᾶς φρενός.

1141. Ἰδοίμαν δέ νιν] ὡς κατευχόμενος φησὶ, γένοιτο δή μοι ἰδεῖν τὸν παραίτιον τύτων ὧν πάσχω, τὸν ἴσον χρόνον δυστυχῆσαι, τῆς ἐμῆς λαχόντα ἀνίας καὶ λύπης, ἤτοι τῆς νόσε. δῦ δὲ καὶ κατὰ πληθυντικὸν ἀκύσεσθαι, ἐμᾶς λαχόντ' ἀνίας. ἀλλὰ τῆς πανηγικωτέρας ἡ τοιαύτη φράσις.

1144. Πότμος σε δαιμόνων] λείπει ἡ ἐξ' ἐκ θεῶν γὰρ τύχη τις τῦτό σοι κεκλήρωκε, καὶ ἐχ ὑπ' ἐμᾶ δεδόλωσαι· κατὰ κοινῦ δὲ τὸ ἔσχε. τὸ δὲ ἑξῆς, πότμος σε δαιμόνων τάδ' ἔσχεν, ἀδέ σε δόλος ἔσχεν ὑπὸ χειρὸς ἐμῆς. Ὁ δὲ νῦς, παῦσαι τῶν καταρῶν τύτων, ὦ Φιλοκτήτα· μὴ διὰ τύτων κτήσῃ ἐμᾶς ἐχθρύς· θεὸς γὰρ τῆς δυστυχίας ταύτης παραίτιος, ἐχ ἡμεῖς γεγόναμεν, ἔτε δόλῳ ὑπεισελθόντες, ἔτε ἄλλό τι πραγματευσάμενοι.

1148. Ἀρὰν ἀρὰν ἐπ' ἄλλοις] δεῖ ἀκύεσθαι ἐπὶ τῶν μάτην καταραμένων· σαυτῷ γὰρ ἐγένε τύταν αἴτιος, ἰδικῶς ἂν καταρῶ τοῖς ἄλλοις, καὶ μὴ κοινῶς καὶ ἡμῖν.

1149. Καὶ γὰρ ἐμοὶ τῦτο μέλει] μέλει μοι τὸ παραινέσαι σοι ἵνα μὴ ἀπώσῃ τὴν φιλίαν.

Γελᾷ μϵ, χϵρὶ πάλλων
Τὰν ἐμὰν μελέϵ τροφὰν,
Τὰν ϵὐδϵίς ποτ' ἐβάσασϵν.
Ὦ τόξον φίλον*, ὦ φίλων
Χϵρῶν ἐκβϵβιασμένον,
Ἦ πϵ ἐλϵϵινὸν ὁρᾷς, φρένας ϵἴ τινας
Ἴσχϵις, τὸν Ἡράκλϵιον
Ἄϵθλον ᾧδέ σοι
Οὐκέτι χρησόμενον τὸ μϵθύϛϵρον·
Ἀλλ' ἐν μϵταλλαγᾷ
Πολυμηχάνϵ ἀνδρὸς ἐρέσσῃ,
Ὁρῶν μὲν αἰσχρὰς ἀπάτας,
Στυγνὸν δὲ φῶτ' ἐχθοδοπὸν
Μυρί' ἀπ' αἰσχρῶν ἀνατέλλονθ' ὅσ' ἐφ' ἡμῖν κάκ' ἐμήσατ' Ὀδυσσϵύς.

ΣΤΡΟΦΗ Δ.

ΧΟΡ. " Ἀνδρός τοι τὸ μὲν ϵὖ, δίκαιον ϵἰπϵῖν·
" Εἰπόντος δὲ, μὴ φθονϵρὰν
" Ἐξῶσαι γλώσσας ὀδύναν·"
Κϵῖνος δ' ϵἷς ἀπὸ πολλῶν

* Ald. Turn. Ὦ τόξον φίλαν.

λίαν. οἷον, ὦ Θίλω σϵ ἐχθρὸν ἡμῖν κατασῆσαι. καὶ διὰ τοῦτο παραινῶ μὴ ἀπώσασθαι τὴν φιλίαν ἡμῶν.

1159. Ἔχϵις, τὸν Ἡράκλϵιον ἆθλον] ἀντὶ τοῦ ἐμὲ τὸν τοῦ Ἡρακλέους διδάσκον, ἢ ἐμὲ τὸν ἐπὶ τῷ Ἡρακλεῖ ἆθλον ποιήσαντα τὴν πυρὰν, καὶ ὑφάψαντα αὐτήν.

1168. Ἀνδρός τοι τὸ μὲν ϵὖ] ἀγαθῷ μὲν ἀνδρός ἐϛι, τὸ ἀληθὲς ἐν καιρῷ λέγϵιν, (δίκαιον γὰρ νῦν φησὶ τὸ ἀληθὲς· ϵὖ δὲ, τὸ ἐν καιρῷ.) ὠφϵίλϵι δὲ καὶ ὁ ἀκούων μὴ ἐκφαυλίζϵιν τὰ λϵγόμϵνα· τοῦτο δέ φησιν ὅτι ὁ μὲν Νϵοπτόλϵμος τὸ ἀληθὲς ϵἶπϵν, ὁ δὲ Φιλοκτήτης ἐξηυτέλισϵν. Εἰς τὸ αὐτό. ἀγαθῷ μὲν ἀνδρός ἐϛι τὸ δίκαιον ϵἰπϵῖν. ϵἰπόντα δὲ, μὴ φθονϵῖσθαι. φησὶ δὲ ὅτι οὐκ ἔδει σϵ τῷ Νϵοπτολέμῳ φθονῆν, ϵἰπόντι τὰ δίκαια. κατὰ κοινὸν δὲ τὸ δίκαιον, ὅταν, ἀγαθῷ ἀνδρός ἐϛι, τὸ λέγϵιν τὸ δίκαιον. δίκαιον δὲ καί σϵ ὁμολογῆν, ὅτι ϵὖ πϵπρακται. ἀκούοντα δὲ τοῦτο, μὴ φθονϵρόν τι καὶ ὀδυνηρὸν ἐπιφθέγξασθαι.

1171. Εἷς ἀπὸ πολλῶν] ϵἷς ἀπὸ πολλῶν συμμάχων.

1172. Τοῦδ'

Ταχθεὶς, τῶδ' ἐφημοσύνᾳ *
Κοινὰν ἤνυσεν
Ἐς φίλας ἀρωγάν.——

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ Γ.

ΦΙΛ. Ὦ πταναὶ θῆραι †, χαροπῶν
Τ' ἔθνη θηρῶν, ἃς ὅδ' ἔχει
Χῶρος ἑρσιβώτας,
Φυγᾷ μ' ἐκέτ' ἀπ' αὐλίων
Πελᾶτ'· ἐ γὰρ ἔχω χεροῖν
Τὰν πρόσθεν βελέων ἀλκάν·
(Ὦ δύστηνος ἐγὼ τανῦν·)
Ἀλλ' ἀνέδην ὅδε χῶρος ἐρύκεται,
Οὐκέτι φοβητὸς ὑμίν.
Ἕρπετε· νῦν καλὸν,
Ἀντίφονον κορέσαι σόμα πρὸς χάριν
Ἐμᾶς σαρκὸς αἰόλας ‡·
Ἀπὸ γὰρ βίον αὐτίκα λείψω.
Πόθεν γὰρ ἔσαι βιοτά;
Τίς ὧδ' ἐν αὔραις τρέφεται,
Μηκέτι μηδενὸς κρατύνων
Ὅσα πέμπει βιόδωρος αἶα;

* Turn. εὐφημοσύνᾳ. † Turn. Ὦ πτηναὶ θῆραι.
‡ Turn. Τᾶς δ' αἰόλας σαρκός.

1172. Τῶδ' ἐφημοσύνᾳ] τὸ ἑξῆς, τῶδ' ἐφημοσύνᾳ ἤνυσε κοινὰν ἐς φίλας ἀρωγάν.

1175. Ὦ πταναὶ θῆραι] ἀντὶ τοῦ· ὦ πτηνῶν ἄγραι. ἀγρεύει γὰρ καὶ πτηνά.

1178. Φυγᾷ μ' ἐκέτ' ἀπ' αὐλίων] ἀντὶ τοῦ ἐκέτι φεύξεσθέ μι. ἐκέτι μετὰ φυγῆς καὶ προσπελάσετέ μι.

1182. Ἀλλ' ἀνέδην ὅδε χῶρος] ἀνειμένος καὶ ἁπλωμένος· ἢ ἐπ' ἐξουσίας ὁ τόπος ὑμὶν ἔστος ἀντὶ τοῦ, ἀδεία ὑπὸ τῶν θηρῶν ὁ τόπος κατασχεθήσεται.

1183. Φοβητὸς] φόβου ἐμποιῶν.

1186. Σαρκὸς αἰόλας] ποικίλης, διὰ τὰ τραύματα.

1189. Τίς ὧδ' ἐν αὔραις] τίς τρέφεται ἐξ ἀνέμων, ἢ τίς ἐν τοῖς ἀνέμοις ἀναστρέφεται καὶ διάγει, μηδενὸς τῶν ἐκ γῆς τροφίμων εὐπορῶν;

1190. Κρατύνων] ἐγκρατὴς ὤν, εὐπορῶν.

1192. Εἴτι

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ Δ.

ΧΟΡ. Πρὸς θεῶν, εἴ τι σέβῃ ξένον, πέλασσον
Εὐνοίᾳ πάσᾳ πελάταν.
Ἀλλὰ γνῶθ', εὖ γνῶθ', ὅτι σοὶ
Κῆρα τάνδ' ἀποφεύγειν *.
Οἰκτρὰ γὰρ βόσκειν, ἀδαὴς
Δ' ἔχει † μυρίον
Ἄχθος, ᾧ ξυνοικεῖ.

ΜΟΝΟΣΤΡΟΦΙΚΑ.

ΦΙΛ. Πάλιν, πάλιν παλαιὸν
Ἄλγημ' ὑπέμνασας,
Ὦ λῷστε τῶν πρὶν ἐντόπων.
Τί μ' ὤλεσας; τί μ' εἴργασαι;——
ΧΟΡ. Τί τῦτ' ἔλεξας;
ΦΙΛ. Εἰ σὺ τὰν ἐμοὶ συγεραὰν
Τρωάδα γαῖάν μ' ἤλπισάς μ' ἄξειν.
ΧΟΡ. Τόδε γὰρ νοῶ κράτιστον.
ΦΙΛ. Ἀπὸ νῦν με λείπετ' ἤδη.
ΧΟΡ. Φίλα μοι, φίλα ταῦτα
Παρήγγειλας, ἑκόντι τε πράσσειν.

* Turn. ἀποφυγεῖν. † Ald. Turn. Δ' ἴσχειν.

1192. Εἴτι σέβῃ ξένον] ἑαυτὸν φησὶν ὁ Χορός· ὅτι ἐμοὶ τῷ ξένῳ μετ' εὐνοίας πρόσελθε. ἀντὶ τοῦ, φίλος ἡμῖν γενοῦ.

1194. Ἀλλὰ γνῶθ', εὖ γνῶθι] ἔτω τινὲς γίζεσιν, ἀλλὰ γνῶθ', εὖ γνῶθι· οἷον, τὰ ὄντα σοι μάνθανε τὰ περὶ τῆς νόσου. ὁ δὲ ἀλλὰ ἀντὶ τοῦ δὲ γνῶθι δέ. ἴν' ᾖ ἔτω, πρὸς θεῶν, εἴτι σέβῃ ξένον πελάταν. πέλασον πάσῃ εὐνοίᾳ, γνῶθι ὅτι κῆρα τήνδ' ἀποφυγεῖν σοι πάρεστιν, εἰ πιστεύσεις ἡμῖν. ὃ ἐστι τὴν νόσον. οὗτος δὲ, ταῦτα λεγόντων, συνίησιν ὅτι παραινοῦσιν αὐτῷ εἰς Ἴλιον ἐλθεῖν. πρὸς ὃ ἀνακράζει τὸ Πάλιν πάλιν. πάλιν τῶν τῆς Ἰλίου με τόπων ἀνέμνησας, ἢ τῶν οἰκείων κακῶν. ὑγιῶς δὲ ἔχει, πιστευθείσης τῆς ἐν προθέσεως.

1201. Ὦ λῷστε τῶν πρὶν ἐντόπων] ὦ βέλτιστε τῶν πλησιασάντων μοι πρὶν, ἢ τῶν περὶ Ὀδυσσέα.

1204. Εἰ σὺ τὰν ἐμοὶ] λείπει ἡ εἰς· ἵν' ᾖ, εἰς τὴν μισεμένην μοι.

1208. Φίλα μοι, φίλα] ἐμοὶ βεβουλεῦσθαι ἡδέως ἀποπλεῦσαι, φίλα ἐστὶν ἃ κελεύεις, καὶ ἡδέα.

1210. Ἴσμεν,

Ἴωμεν, ἴωμεν ναὸς, ἵν' ἡμῖν τέτακται.
ΦΙΛ. Μὴ, πρὸς ἀραίᾳ Διὸς, ἔλθῃς ἱκετεύω.
ΧΟΡ. Μετρίαζε.
ΦΙΛ. Ὦ ξένοι, μείνατε, πρὸς θεῶν.
ΧΟΡ. Τί θροεῖς;
ΦΙΛ. Αἲ, αἲ, αἲ, αἲ· δαίμων, δαίμων,
Ἀπόλωλ', ὦ τάλας.
Ὦ πὲς, πὲς, τί σ' ἔτ' ἐν βίῳ
Τεύξω τὸ μετόπιν τάλας;
Ὦ ξένοι, ἔλθετ' ἐπήλυδες αὖθις.
ΧΟΡ. Τί ῥέξοντες ἀλλοκότῳ γνώμᾳ
Τῶν πάρος, ὧν προὔφανες;
ΦΙΛ. Οὗτοι νεμεσητὸν
Ἀλύοντα χειμερίῳ λύπᾳ,
Καὶ παρὰ νᾶν θροεῖν.
ΧΟΡ. Βᾶθί νυν *, ὦ τάλαν, ὡς σε κελεύομεν.
ΦΙΛ. Οὐδέποτ', ἐδέποτ' (ἴσθι τόδ' ἔμπεδον)
Οὐδ', εἰ πυρφόρος ἀϛεροπητὰς
Βρονταῖς αὐταῖς † μ' εἶσι φλογίζων.
Ἐρρέτω Ἴλιον, οἵ θ' ὑπ' ἐκείνῳ
Πάντες, ὅσοι τόδ' ἔτλασαν ἐμᾶ ποδὸς

* Ald. Βᾶθι νῦν. † Turn. in marg. Βρονταῖς αἰγαῖς.

1210. Ἴωμεν ναὸς, ἵν' ἡμῖν] ὅπου ἡμῖν ἀφῖκται ἡ νεῦς. ἐπὶ τῆς ναὸς, ἀντὶ τοῦ εἰς τὴν ναῦν.

1211. Μὴ πρὸς ἀραίᾳ] ἀρὰ ἡ εὐχή. ἀραῖος δὲν ᾧ πάντες προσευχόμεθα, ἢ ὃν ἐπικαλούμεθα ἀρώμενοι. ὥςπερ δὲ ἱκεσίᾳ λέγεσι τὰς ἱκέτας ἐποπτεύοντος, ὕτως, ἀραίᾳ τῷ τὰς ἀρωμένας ἐπισκοπῶντος.

Ib. Ἔλθῃς] ἀντὶ τοῦ ἀπέλθῃς.

1218. Τὸ μετόπιν] μετὰ ταῦτα, μετόπισθεν.

1219. Ἐπήλυδες] αὐτόματοι.

1220. Τί ῥέξοντες] τί πράξοντες ἐναντίᾳ γνώμῃ ἕτερον παρὰ τὸ πρότερον;

1223. Χειμερίῳ λύπᾳ] ταραχώδει πάθει, μεταφορικῶς. ὃν ἔςι (φησὶ) μεμπτὸν τῷ δυστυχοῦντι πᾶν παραφθέγγεσθαι.

1226. Ἴσθι τόδ' ἔμπεδον] τοῦτο γίγνωσκε, ὅτι οὐκ ἔρχομαι, εἰδ' εἰ αὐτὸς ὁ Ζεὺς, πυρφόρος μετέλθοί με ταῖς βρονταῖς τετίςιν, εἰδ' εἰ κεραυνοῖ με ὁ Ζεὺς ἂν μὴ ἔλθω. γράφεται καὶ αὐγαῖς, ταῖς βροντῶν αὐγαῖς ταῖς κεραυνίαις. ἔςι μὲν λαβεῖν καὶ βροντᾶς, ἀντὶ τοῦ βροντήσας.

Ἄρθρον ἀπῶσ᾽· ἀλλ᾽, ὦ ξένοι, ἓν γέ μοι
Εὖχος ὀρέξατε.

ΧΟΡ. Ποῖον ἐρεῖς τόδ᾽ ἔπος;

ΦΙΛ. Ξίφος εἴ ποθεν,
Ἢ γένυν, ἢ βελέων τι, προπέμψατε.

ΧΟΡ. Ὡς τίνα ῥέξειας παλάμαν ποτέ;

ΦΙΛ. Κρᾶτ᾽ ἀπὸ πάντα καὶ ἄρθρα τεμῶ χερί.
Φονᾷ, φονᾷ νόος ἤδη.

ΧΟΡ. Τί ποτε;

ΦΙΛ. Πατέρα ματεύων.

ΧΟΡ. Ποῖ γᾶς;

ΦΙΛ. Εἰς ἅδε· ὁ γάρ ἐς᾽ ἐν φάει γ᾽ ἔτι.
Ὦ πόλις, ὦ πόλις πατρία,
Πῶς ἂν εἰσίδοιμί σ᾽ ἄθλιός γ᾽ ἀνήρ·
Ὅς γε σὰν λιπὼν ἱερὰν λιβάδ᾽, ἐχθροῖς ἔβαν
Δαναοῖς ἀρωγὸς; ἔτ᾽ ὀδέν εἰμι.——

ΙΑΜΒΟΙ.

ΧΟΡ. Ἐγὼ μὲν ἤδη καὶ πάλαι νεὼς ὁμῆ
Στείχων ἂν ἦν σοι τῆς ἐμῆς, εἰ μὴ πέλας
Ὀδυσσέα σείχοντα, τόν τ᾽ Ἀχιλλέως
Γόνον πρὸς ἡμᾶς δεῦρ᾽ ἰόντ᾽ ἐλεύσσομην *.

ΟΔΥ. Οὐκ ἂν φράσειας ἥντιν᾽ αὖ παλίντροπος

* Ald. Turn. ἐλεύσσομεν.

βρεντήσας. καθάπερ καὶ ἐν Τδροφόροις τὸν Διόνυσον εἶπε Βακχεῖν, ἀντὶ τοῦ Βακχευτάν.

1235. Ἢ γένυν, ἢ βελέων τι] ἀντὶ τοῦ πέλεκυν, ἢ γενηδα, ἢ αἰξίνην.

1236. Παλάμαν] πρᾶξιν· ὅθεν καὶ παλαμᾶσθαι· ἢ τέχνην.

1238. Φονᾷ] φονᾷ, θανατοῖ, θανάτῳ ἐπιθυμεῖ.

1245. Ὅς γε σὰν λιπὼν] ὅς τις ποτὲ καταλιπών σε, ἐπὶ τῷ βοηθεῖν τοῖς Ἕλλησιν, οὐκ ἔτι ὀδὲν εἰμί.

Ib. Ἱερὰν λιβάδα] τὴν τοῦ ἐπιχωρίου ποταμοῦ.

1247. Ἐγὼ μὲν ἤδη] ἐντεῦθεν διπλοῦν ἐστι τὸ ἐπεισόδιον.

1248. Στείχων ἂν ἦν σοι] ἐπορευόμην ἄν. τὸ δὲ σοὶ, παρέλκει.

1251. Ἥντιν᾽ αὖ] ἀντὶ τοῦ εἰς ποῖον τόπον ἀπέρχῃ οὕτω σπουδαίως;

Ib. Παλίντροπος]

Κέλευθον ἕρπεις ὥδε σὺν σπευδῇ ταχύς;
ΝΕΟ. Λύσων ὅσ' ἐξήμαρτον ἐν τῷ πρὶν χρόνῳ.
ΟΔΥ. Δεινόν γε φωνεῖς· ἡδ' ἁμαρτία τίς ἦν;
ΝΕΟ. Ἣν σοὶ πιθόμενος τῷ τε σύμπαντι στρατῷ.
ΟΔΥ. Ἔπραξας ἔργον ποῖον, ὧν ἔ σοι πρέπον;
ΝΕΟ. Ἀπάταισιν αἰσχραῖς ἄνδρα καὶ δόλοις ἑλών.
ΟΔΥ. Τὸν ποῖον *; ὤμοι· μῶν τι βουλεύῃ νέον;
ΝΕΟ. Νέον μὲν οὐδέν· τῷ δὲ Ποίαντος τόκῳ——
ΟΔΥ. Τί χρῆμα δράσεις; ὡς μ' ὑπῆλθέ τις φόβος;
ΝΕΟ. Παρ' ἅπερ ἔλαβον τάδε τὰ τόξ', αὖθις πάλιν——
ΟΔΥ. Ὦ Ζεῦ, τί λέξεις; ἔστι πω δύναι νοεῖς;
ΝΕΟ. Αἰσχρῶς γὰρ αὐτὰ κὐ δίκῃ λαβὼν ἔχω.
ΟΔΥ. Πρὸς θεῶν, πότερα δὴ κερτομῶν λέγεις τάδε;
ΝΕΟ. Εἰ κερτόμησίς ἐσι τἀληθῆ λέγειν.
ΟΔΥ. Τί φῄς, Ἀχιλλέως παῖ; τίν' εἴρηκας λόγον;
ΝΕΟ. Δὶς ταῦτα βούλει καὶ τρὶς ἀναπολεῖν μ' ἔπη;
ΟΔΥ. Ἀρχὴν κλύειν ἂν οὐδ' ἅπαξ ἐβουλόμην.
ΝΕΟ. Εὖ νῦν ἐπίσω· πάντ' ἀκήκοας † λόγον.
ΟΔΥ. Ἐσίν τις, ἐσιν, ὅς σε κωλύσει τὸ δρᾶν.
ΝΕΟ. Τί φῄς; τίς ἔσαι μ' οὐπικωλύσων τάδε;
ΟΔΥ. Ξύμπας Ἀχαιῶν λαός· ἐν δὲ τοῖσδ' ἐγώ.
ΝΕΟ. Σοφὸς πεφυκὼς, οὐδὲν ἐξαυδᾷς σοφόν.
ΟΔΥ. Σὺ δ' ὅτε φωνεῖς, ὅτε δρασείεις σοφόν.
ΝΕΟ. Ἀλλ' εἰ δίκαια, τῶν σοφῶν κρείσσω τάδε.
ΟΔΥ. Καὶ πῶς δίκαιον, ἅ γ' ἔλαβες βουλαῖς ἐμαῖς,

* Turn. Τὸ ποῖον. † Turn. in textu, ἀκήκοως.

Ib. Παλίντροπος] ἐξ ὑποστροφῆς· τοῦτο δὲ ὁ Νεοπτόλεμος ἀποδοῦναι βουλόμενος τὰ τόξα τῷ Φιλοκτήτῃ, ἐπιπλήσσεται ὑπὸ τοῦ Ὀδυσσέως.

1297. Ἀναπολεῖν μ' ἔπη] τὰ αὐτὰ λέγειν ἀπὸ τῶν ὑστέρων ἀναπολοῦντων τὴν ἡρτημασμένην γῆν.

Πάλιν μεθεῖναι ταῦτα;

ΝΕΟ. Τὴν ἁμαρτίαν
Αἰσχρὰν ἁμαρτὼν, ἀναλαβεῖν πείρασομαι.
ΟΔΥ. Στρατὸν δ' Ἀχαιῶν ἐ φοβῇ πράσσων τάδε;
ΝΕΟ. Ξὺν τῷ δικαίῳ τὸν σὸν ἐ ταρβῶ φόβον.
Ἀλλ' ἐδέ τοι σῇ χειρὶ πείθομαι τὸ δρᾶν.
ΟΔΥ. Οὔτ' ἄρα Τρωσὶν, ἀλλά σοι μαχέμεθα.
ΝΕΟ. Ἔσω τὸ μέλλον.

ΟΔΥ. Χεῖρα δεξιὰν ὁρᾷς
Κώπης ἐπιψαύουσαν;

ΝΕΟ. Ἀλλὰ κἀμέ τοι
Ταυτὸν τόδ' ὄψει δρῶντα, κἐ μέλλοντ' ἔτι.
ΟΔΥ. Καίτοι σ' ἐάσω· τῷ δὲ σύμπαντι στρατῷ
Λέξω τάδ' ἐλθὼν, ὅς σε τιμωρήσεται.
ΝΕΟ. Ἐσωφρόνησας· κἂν τὰ λοίφ' ὕστω φρονῇς,
Ἴσως ἂν ἐκτὸς κλαυμάτων ἔχοις πόδα.
Σὺ δ', ὦ Ποίαντος παῖ, (Φιλοκτήτην λέγω)
Ἔξελθ' ἀμείψας τάσδε πετρήρεις στέγας.
ΦΙΛ. Τίς αὖ παρ' ἄντροις θόρυβος ἵσταται βοῆς;
Τί μ' ἐκκαλεῖσθε; τἄ κεχρημένοι *, ξένοι;
Ὤμοι· κακὸν τὸ χρῆμα· μῶν τί μοι μέγα
Πάρεσε πρὸς κακοῖσι πέμποντες κακόν;——
ΝΕΟ. Θάρσει· λόγους δ' ἄκουσον, οὓς ἥκω φέρων.
ΦΙΛ. Δέδοικ' ἔγωγε· καὶ τὰ πρὶν γὰρ ἐκ λόγων
Καλῶν, κακῶς ἔπραξα, σοῖς πεισθεὶς λόγοις.
ΝΕΟ. Οὔκουν ἔνεστι καὶ μεταγνῶναι πάλιν;
ΦΙΛ. Τοιοῦτος ἦσθα τοῖς λόγοισι, χ' ὥστέ μ'

* Aldus, τἄ, κεχρημένω.

1282. Ἀλλ' ἐδέ τοι σῇ χειρὶ] ἀλλ' οὐδὲ | ταῦτα ποιῶν.
πεισθήσομαι τῇ σῇ χειρὶ, ἥγων τῇ δυνάμει, | 1294. Ἀμείψας] καταλιπών.
1304. Ἀτε-

Τὰ τόξ' ἔκλεπτες πιστὸς, ἀτηρὸς λάθρᾳ.
ΝΕΟ. Ἀλλ' ἔτι μὴ νῦν· βέλομαι δέ σε κλύειν,
Πότερα δέδοκταί σοι μένοντι καρτερεῖν,
Ἢ πλεῖν μεθ' ἡμῶν.
ΦΙΛ. Παῦε*, μὴ λέξῃς πέρα·
Μάτην γὰρ, ἃ ἂν εἴπῃς γε, πάντ' εἰρήσεται.
ΝΕΟ. Οὕτω δέδοκται;
ΦΙΛ. Καὶ πέρα γ' (ἴσθ') ἢ λέγω.
ΝΕΟ. Ἀλλ' ἤθελον μὲν ἄν σε πεισθῆναι λόγοις
Ἐμοῖσιν· εἰ δὲ μή τι πρὸς καιρὸν λέγων
Κυρῶ, πέπαυμαι.
ΦΙΛ. Πάντα γὰρ φράσεις μάτην·
Οὐ γάρ ποτ' εὔνουν τὴν ἐμὴν κτήσῃ φρένα,
Ὅστις γ' ἐμὲ δόλοισι τὸν βίον λαβὼν
Ἀπεσέρηκας, κἄτα νωθετεῖς ἐμὲ
Ἐλθὼν, ἀρίστου πατρὸς ἔχθιστος γεγώς.
Ὀλοισθ', Ἀτρεΐδαι μὲν μάλις'· ἔπειτα δὲ,
Ὁ Λαρτίου παῖς, καὶ σύ.
ΝΕΟ. Μὴ 'πεύξῃ πέρα·
Δέχου δὲ χειρὸς ἐξ ἐμῆς βέλη τάδε.
ΦΙΛ. Πῶς εἶπας; ἐκ ἄρα δεύτερον δολώμεθα;
ΝΕΟ. Ἀπώμοσ' ἁγνὸν Ζηνὸς ὕψιστον σέβας.
ΦΙΛ. Ὦ φίλτατ' εἰπὼν, εἰ λέγεις ἐτήτυμα.
ΝΕΟ. Τοὔργον παρέσται φανερόν· ἀλλὰ δεξιὰν
Πρότεινε χεῖρα, καὶ κράτει τῶν σῶν ὅπλων.
ΟΔΥ. Ἐγὼ δ' ἀπαυδῶ γ' (ὡς θεοὶ ξυνίσορες)

* Aldus, Παῦσαι.

1304. Ἀτηρὸς] βλαβερὸς, παρὰ τὴν ἄτην.
1305. Ἀλλ' οὔτι μὴ νῦν] δόλιος φανοῦμαι ὀλιγόστι.
1308. Μὴ λέξῃς πέρα] μὴ περαιτέρω εἴπῃς, ἴσα γὰρ ἂν εἴπῃς, μάταια λέξεις.
1324. Δολώμεθα] ἀπατώμεθα.
1329. Ἐγὼ δ' ἀπαυδῶ] μαρτύρομαι τοὺς θεοὺς, ὅτι ὁ ποιῶ, εἰς χάριν καὶ σωτηρίαν τῶν Ἀτρειδῶν ἐστι.

Ὑπέρ τ' Ἀτρειδῶν *, τῦτε σύμπαντος ϛρατῦ.
ΦΙΛ. Τέκνον, τίνος φώνημα; μῶν Ὀδυσσέως
Ἐπῃσθόμην;
ΟΔΥ. Σάφ' ἴσθι, καὶ πέλας γ' ὁρᾷς,
Ὃς σ' ἐς τὰ Τροίας πεδί' ἀποσελῶ βίᾳ,
Ἐάν τ' Ἀχιλλέως παῖς, ἐάν τε μὴ θέλῃ.
ΦΙΛ. Ἀλλ' ἔτι χαίρων, ἢν τόδ' ὀρθωθῇ βέλος.
ΝΕΟ. Ἆ, μηδαμῶς· μὴ †, πρὸς θεῶν, μεθῇς βέλος.
ΦΙΛ. Μέθες με, πρὸς θεῶν, χεῖρα, φίλτατον τέκνον.
ΝΕΟ. Οὐκ ἂν μεθείην.
ΦΙΛ. Φεῦ· τί μ' ἄνδρα πολέμιον,
Ἐχθρόν τ' ἀφείλῦ μὴ κτανεῖν τόξοις ἐμοῖς;
ΝΕΟ. Ἀλλ' ἔτ' ἐμοὶ τῦτ' ἔϛι καλὸν ‡, ἔτε σοί.
ΦΙΛ. Ἀλλ' ἓν τοσῦτόν γ' ἴσθι, τὺς πρώτυς ϛρατῦ,
Τὺς τῶν Ἀχαιῶν ψευδοκήρυκας, κακὺς
Ὄντας πρὸς αἰχμὴν, ἐν δὲ τοῖς λόγοις θρασεῖς.
ΝΕΟ. Εἶεν· τὰ μὲν δὴ τόξ' ἔχεις· κὐκ ἔσθ' ὅτῦ §
Ὀργὴν ἔχοις ἂν, ὐδὲ μέμψιν εἰς ἐμέ.
ΦΙΛ. Ξύμφημι· τὴν φύσιν δ' ἔδειξας, ὦ τέκνον,
Ἐξ ἧς ἔβλασες· ὐχὶ Σισύφῦ πατρὸς,
Ἀλλ' ἐξ Ἀχιλλέως, ὃς μετὰ ζώντων θ' ὅτ' ἦν,
Ἦκῦ' ἄριϛα, νῦν τε τῶν τεθνηκότων.——
ΝΕΟ. Ἥσθην πατέρα τε τὸν ἐμὸν εὐλογῦντά σε,
Αὐτόν τέ μ'· ὧν δέ σ' τυχεῖν ἐφίεμαι,

* Ald. Ὑπὲρ Ἀτρειδῶν. † Ald. Ἀ· ἄ· μηδαμῶς μὴ.
‡ Turn. τίν' ἄνδρα. § Ald. Ἀλλ' ὅτ' ἐμοὶ καλὸν τῦτ' ἐϛίν.

1335. Ἐάν τ' Ἀχιλλέως παῖς, ἐάν τε μὴ θέλῃ] ὐκ εἶπε τὸ θέλῃ, ἵνα μὴ δόξῃ συμφιλόσασθαι αὐτῷ τῷ βελήματι.
1343. Ἀλλ' ἓν τοσοῦτον] ἀλλ' οὐ γενναῖον ἄνδρα φονεύσω. πάντες γὰρ οἱ κήρυκες τῶν Ἑλλήνων, ἀσθενεῖς εἰσὶ, καὶ ἡ ἀνδρία αὐτῶν, ἄχρι τῦ λέγειν ἐϛιν.
1344. Ψευδοκήρυκας] ἀντὶ τῦ ψευδοπρισβύτας,

Ἄκουσον· " ἀνθρώποισι τὰς μὲν ἐκ θεῶν
" Τύχας δοθείσας ἐς ἀναγκαῖον φέρειν·
"" Ὅσοι δ' ἑκουσίαισιν ἔγκεινται βλάβαις,
"" Ὥσπερ σὺ, τούτοις ὅτε συγγνώμην ἔχειν
Δίκαιόν ἐσιν, ὅτ' ἐποικτείρειν τινά."
Σὺ δ' ἠγρίωσαι, κοὐ τὸ σύμβολον δέχῃ·
Ἐάν τε νουθετῇ τις εὐνοίᾳ λέγων,
Στυγεῖς, πολέμιον δυσμενῆ θ' ἡγούμενος.
Ὅμως δὲ λέξω· Ζῆνα δ' ὅρκιον καλῶ·
Καὶ ταῦτ' ἐπίσω, καὶ γράφω φρενῶν ἔσω.
Σὺ γὰρ νοσεῖς τόδ' ἄλγος ἐκ θείας τύχης,
Χρύσης πελασθεὶς φύλακος, ὃς τὸν ἀκαλυφῆ
Σηκὸν φυλάσσει κρύφιος οἰκτρῶν ὄφις·
Καὶ παῦλαν ἴσθι τῆσδε μή ποτ' ἐντυχεῖν
Νόσου βαρείας, ὡς ἂν αὐτὸς ἥλιος
Ταύτῃ μὲν αἴρῃ, τῇδε δ' αὖ δύνῃ πάλιν,
Πρὶν ἂν τὰ Τροίας πεδί' ἑκὼν αὐτὸς μόλῃς·
Καὶ τῶν παρ' ἡμῖν ἐντυχὼν Ἀσκληπιδῶν,
Νόσου μαλαχθῇς τῆσδε· καὶ τὰ Πέργαμα
Ξὺν τοῖσδε τόξοις, ξύν τ' ἐμοὶ πέρσας φανῇς.
Ὡς δ' οἶδα ταῦτα τῇδ' ἔχοντ', ἐγὼ φράσω.
Ἀνὴρ γὰρ ἡμῖν ἐσιν ἐκ Τροίας ἁλὲς,
Ἕλενος ἀριςόμαντις, ὃς λέγει σαφῶς
Ὡς δεῖ γενέσθαι ταῦτα· καὶ πρὸς τοῖσδ' ἔτι,
Ὡς ἐς ἀνάγκη τῷ παρεζῶτος θέρους,

βυτὰς, ἢ ψευδὼς κηρυσσομένης καὶ ἐγκωμιαζομένης.

1354. Ἀνθρώποισι τὰς μὲν ἐκ θεῶν] πᾶς ἄνθρωπος ἐκ θεῶν πάσχων, ἀνέγκλητός ἐσιν. ὅσοι δὲ διὰ τὴν ἰδίαν προαίρεσιν νοσοῦσιν, ὥσπερ σὺ, οὐδὲ ἐλέους ἄξιοι τυγχάνεσι.

1363. Καὶ ταῦτ' ἐπίσω] παρὰ τὸ Ὁμηρικὸν, " Σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν."

1364. Σὺ γὰρ, νοσεῖς] σὺ γὰρ, Φιλοκτήτη, νοσεῖς ἐκ θείας προνοίας πλησίον ἀπελθὼν τοῦ ὄφεως τοῦ φυλάττοντος τὸ ἱερὸν τῆς Ἀθηνᾶς· καὶ οὐκ ἔξι σοι ἴασις εἰ μὴ ὑπὸ τῶν Ἀσκληπιαδῶν. ἢ πλησίον ἐλθὼν τοῦ φύλακος τῆς νήσου τῆς Χρύσης, ὄφεως.

1369. Ταύτῃ μὲν αἴρῃ] ταύτῃ μὲν ἀνατέλλῃ, ταύτῃ δὲ δύνῃ· ὃ ἐσι διὰ παντός.

1382. Καλὰ

Τροίαν ἁλῶναι πᾶσαν· ἢ δίδωσ' ἐκὼν
Κτείνειν ἑαυτὸν, ἢν τάδε ψευσθῇ λέγων.
Ταῦτ' ἔν ἐπεὶ κάτοισθα, συγχώρει θέλων.
Καλὴ γὰρ ἡ πίκτησις, Ἑλλήνων ἕνα
Κριθέντ' ἄριστον, τοῦτο μὲν Παιωνίας
Εἰς χεῖρας ἐλθεῖν· εἶτα τὴν πολύζυγον
Τροίαν ἑλόντα, κλέος ὑπέρτατον λαβεῖν.

ΦΙΛ. Ὦ συγγὸς αἰών, τί με, τί δῆτ' * ἔχεις ἄνω
Βλέποντα, κἀκ ἀφῆκας εἰς ἅδε μολεῖν;
Οἴμοι· τί δράσω; πῶς ἀπιστήσω λόγοις
Τοῖς τοῦδ', ὃς εὔνους ὢν ἐμοὶ παρήνεσεν;
Ἀλλ' εἰκάθω δῆτ'· εἶτα πῶς ὁ δύσμορος
Εἰς φῶς τάδ' ἕρζας εἶμι; τῷ προσήγορος;
Πῶς, ὦ, τὰ πάντ' ἰδόντες ἀμφ' ἐμοὶ †, κύκλοι,
Ταῦτ' ἐξανασχήσεσθε, τοῖσιν Ἀτρέως
Ἐμὲ ξυνόντα παισὶν, οἵ μ' ἀπώλεσαν;
Πῶς τῷ πανώλει παιδὶ τὲ Λαερτίᾳ;
Οὐ γάρ με τἄλγος τῶν παρελθόντων δάκνει·
Ἀλλ' οἷα χρὴ παθεῖν με πρὸς τούτων ἔτι,
Δοκῶ προλεύσσειν· "οἷς γὰρ ἡ γνώμη κακῶν
"Μήτηρ γένηται, τἄλλα παιδεύει κακά."
Καὶ σὲ δ' ἔγωγε θαυμάσας ἔχω τάδε.
Χρῆν γάρ σε μήτ' αὐτόν ποτ' ἐς Τροίαν μολεῖν,

* Turn. in textu, Ὦ συγγὸς αἰών, τί με τῆδ'. † Ald. ἀμφ' ἐμῖ.
‡ Ald. τόδι.

1382. Καλὴ γὰρ ἡ πίκτησις] ἡ κτῆσις τῆς δόξης· καλὸν κτῆμα ὠφελῆσαί σε κατ' ἀμφότερα, κλέος κτώμενον ἐκ τῆς πορθήσεως τῆς Ἰλίου, καὶ θεραπευόμενον.

1392. Πῶς, ὦ, τὰ πάντ' ἰδόντες] τὰ περὶ ἐμὲ πάθη εἰδότες ἐναυτοὶ τὸ αἰῶνος, χρόνοι.

1396. Οὐ γάρ με τἄλγος] ὁ λυπεῖ με (φησὶ) τὰ φθάσαντα, ἀλλὰ διὰ τὰ μέλλοντα δυσφορῶ. Οἱ γὰρ ἔχοντες φαύλην τὴν γνώμην, ἀκόλουθα τῷ λογισμῷ διαπράττονται.

1398. Οἷς γὰρ ἡ γνώμη κακῶν] ὅτι οἱ ἔχοντες φαύλην γνώμην, ἀκόλουθα τῷ λογισμῷ διαπράττονται.

1400. Θαυμάσας ἔχω] Θαυμάζω σε καὶ καταγιγνώσκω σε.

1414. Θεοῖς

Ἡμᾶς τ᾽ ἀπείργειν, οἵτέ σε καθύβρισαν
Γέρας πατρὸς συλῶντες *, οἳ τὸν Ἄθλιον
Αἴανθ᾽ ὅπλων σὸν πατρὸς ὕστερον δίκῃ
Ὀδυσσέως ἔκριναν· εἶτα τοῖσδε σὺ
Εἶ ξυμμαχήσων, καί μ᾽ ἀναγκάζεις τόδε †;
Μὴ δῆτα, τέκνον· ἀλλ᾽ ἄ μοι ξυνώμοσας,
Πέμψον πρὸς οἴκους· κἀυτὸς ἐν Σκύρῳ μένων
Ἔα κακῶς αὐτὸς ἀπόλλυσθαι κακούς·
Χ᾽ ἕτω διπλῆν μὲν ἐξ ἐμοῦ κτήσῃ χάριν,
Διπλῆν δὲ πατρός· κὐ κακὸς ἐπωφελῶν,
Δόξεις ὅμοιος τοῖς κακοῖς πεφυκέναι.——
ΝΕΟ. Λέγεις μὲν εἰκότ᾽· ἀλλ᾽ ὅμως σε βέλομαι
Θεοῖς τε πιςεύσαντα, τοῖς τ᾽ ἐμοῖς λόγοις,
Φίλα μετ᾽ ἀνδρὸς τῆδε τῆσδ᾽ ἐκπλεῖν χθονός.
ΦΙΛ. Ἦ πρὸς τὰ Τροίας πεδία, καὶ τὸν Ἀτρέως
Ἔχθιςον υἱὸν, τῷδε δυστήνῳ ποδί;
ΝΕΟ. Πρὸς τὼς μὲν ἓν σε τήνδέ τ᾽ ἔμπυον βάσιν,
Παύσοντας ἄλγως, κἀποσώζοντας νόσῳ.
ΦΙΛ. Ὦ δεινὸν αἶνον αἰνέσας, τί φῄς ποτε;
ΝΕΟ. Ἃ σοί τε κἀμοὶ κάλ᾽ ὁρῶ τελέμενα.
ΦΙΛ. Καὶ ταῦτα λέξας ἐ καταισχύνῃ ‡ θεούς;
ΝΕΟ. Πῶς γάρ τις αἰσχύνοιτ᾽ ἂν ὠφελούμενος;
ΦΙΛ. Λέγεις δ᾽ Ἀτρείδαις ὄφελος, ἢ ᾽π᾽ ἐμοὶ τάδε;
ΝΕΟ. Σοί πῳ φίλος γ᾽ ὢν, χ᾽ ὡ λόγος τοιόσδέ μοι.
ΦΙΛ. Πῶς, ὅς γε τοῖς ἐχθροῖσιν ἐκδῦναι θέλεις;
ΝΕΟ. Ὦ τᾶν, διδάσκῳ μὴ θρασύνεσθαι κακοῖς.

* Ald. Πατρὸς γέρας συλῶντες. † Ald. τάδε. ‡ Ald. καταισχύνειν.

1414. Θεοῖς τε πιςεύσαντα] διὰ τὴν Ἑλένης μαντείαν.

1418. Ἔμπυον] δίῤῥωγον· διὰ τὸ ἕλκος πύου πεπληρωμένην, ὃ ἐςι σήψεως. ὁ δὲ γῦς, ἀλλ᾽ ἐδὲ πρὸς ἐκείνους ἄπει, ἀλλὰ καὶ τοὺς θεραπεύσοντάς σε.

1427. Ὦ τᾶν, διδάσκω] μάνθανε (φησὶ) μὴ ἐν τοῖς κακοῖς θαῤῥεῖσθαι.

1441. Ἄλις

ΦΙΛ. Ὀλεῖς με (γινώσκω σε) τοῖσδε τοῖς λόγοις.
ΝΕΟ. Οὔκουν ἔγωγε· φημὶ δ' ἔ σε μανθάνειν.
ΦΙΛ. Ἔγωγ' Ἀτρείδας ἐκβαλόντας οἶδά με.
ΝΕΟ. Ἀλλ' ἐκβαλόντες, εἰ πάλιν σώσουσ', ὅρα.
ΦΙΛ. Οὐδέποθ' ἑκόντα γ' ὥστε τὴν Τροίαν ἰδεῖν.
ΝΕΟ. Τί δῆτ' ἂν ἡμεῖς δρῷμεν, εἰ σέ γ' ἐν λόγοις
Πείσειν δυνησόμεσθα μηδὲν ὧν λέγω;
Ὡς ῥᾷς' ἐμοὶ μὲν † τῶν λόγων λῆξαι, σὲ δὲ
Ζῆν, ὥσπερ ἤδη ζῆς, ἄνευ σωτηρίας.
ΦΙΛ. Ἔα με πάσχειν ταῦθ', ἅπερ παθεῖν με δεῖ·
Ἃ δ' ἤνεσάς μοι δεξιᾶς ἐμῆς θιγών,
Πέμπειν πρὸς οἴκους, ταῦτά μοι πρᾶξον, τέκνον.
Καὶ μὴ βράδυνε, μηδ' ἐπιμνησθῇς ἔτι
Τροίας· ἅλις γάρ μοι τεθρηνήται γόοις †.

ΤΡΟΧΑΙΟΙ.

ΝΕΟ. Εἰ δοκεῖ, σείχωμεν.
ΦΙΛ. Ὦ γενναῖον εἰρηκὼς ἔπος.
ΝΕΟ. Ἀντέρειδε νῦν βᾶσιν σήν.
ΦΙΛ. Εἰς ὅσον γ' ἐγὼ σθένω.
ΝΕΟ. Αἰτίαν δὲ πῶς Ἀχαιῶν φεύξομαι;
ΦΙΛ. Μὴ φροντίσῃς.
ΝΕΟ. Τί γάρ, ἐὰν πορθῶσι χώραν τὴν ἐμήν;
ΦΙΛ. Ἐγὼ παρών,
ΝΕΟ. (Τίνα προσωφέλησιν ‡ ἕρξεις;)
ΦΙΛ. Βέλεσι τοῖς Ἡρακλείοις,

* Turn. in marg. ἔμοι γε. † Turn. in marg. λόγοις.
‡ Ald. Turn. in marg. πρὸς ὠφέλησιν.

1441. Ἅλις γάρ μοι τεθρῆνηται λόγοις] γράφεται γόοις. πολλὰ διὰ Τροίαν πέπονθα (φησίν.)
1442. Εἰ δοκεῖ, σείχωμεν] ἐπὶ τὴν πατρίδα. ἀπατᾷ δὲ αὐτὸν καὶ θέλει ἄξαι εἰς τὴν Τροίαν.
1446. Αἰτίαν δὲ πῶς] πῶς (φησὶν) αἰτίους γένωμαι τοῖς Ἕλλησι;
1448. Χώραν τὴν ἐμὴν] τὴν Σκῦρον.

1458. Λεύσσειν

ΝΕΟ. (Πῶς λέγεις;)

ΦΙΛ. Εἴρξω πελάζειν σῆς γε τύτυς τῆς πάτρας.

ΝΕΟ. Εἶγε δρᾷς ταῦθ' ὥσπερ αὐδᾷς, ςεῖχε προςκύσας χθόνα.

ΑΝΑΠΑΙΣΤΟΙ.

ΗΡΑ. Μήπω γε, πρὶν ἂν τῶν ἡμετέρων
Αἴης μύθων, παῖ Ποίαντος·
Φάσκειν δ' αὐδὴν τὴν Ἡρακλέυς
Ἀκοῇ τε κλύειν, λεύσσειν τ' ὄψιν.
Τὴν σὴν δ' ἧκω χάριν, ἐρανίας
Ἕδρας προλιπών,
Τὰ Διὸς τε φράσων * βελεύματά σοι,
Κατερητύσων θ' ὁδὸν, ἣν ςέλλῃ.
Σὺ δ' ἐμῶν μύθων ἐπάκυσον.

ΙΑΜΒΟΙ.

Καὶ πρῶτα μέν σοι τὰς ἐμὰς λέξω τύχας·
Ὅσυς πονήσας καὶ διεξελθὼν πόνυς,
Ἀθάνατον ἀρετὴν ἔσχον, ὡς πάρεσθ' ὁρᾶν.
Καὶ σοὶ (σάφ' ἴσθι) τῦτ' ὀφείλεται παθεῖν·
Ἐκ τῶν πόνων τῶνδ' εὐκλεᾶ θέσθαι βίον.
Ἐλθὼν δὲ σὺν τῷδ' ἀνδρὶ πρὸς τὸ Τρωϊκὸν
Πόλισμα, πρῶτον μὲν νόσε παύσῃ λυγρᾶς,
Ἀρετῇ τε πρῶτος ἐκκριθεὶς ςρατεύματος,
Πάριν μὲν, ὃς τῶνδ' αἴτιος κακῶν ἔφυ,
Τόξοισι τοῖς ἐμοῖσι νοσφιεῖς βίυ,
Πέρσεις τε Τροίαν, σκῦλά τ' εἰς μέλαθρα σὰ
Πέμψεις, ἀριςεῖ' ἐκλαβὼν † ςρατεύματος,

* ALD. TURN. Τὰ Διὸς τι φράσων. † ALD. TURN. in marg. ἐκβαλὼν.

1458. Λεύσσειν τ' ὄψιν] ὑπολάμβανε (φησὶν) ὁρᾶν τὸν Ἡρακλέα, καὶ ἀκούειν τῆς φωνῆς αὐτῦ.

Ποίαντι πατρὶ πρὸς πάτρας Οἴτης πλάκα.
Ἃ δ' ἂν λάβῃς σὺ σκῦλα τῆδε τῷ στρατῷ,
Τόξων ἐμῶν μνημεῖα, πρὸς πυρὰν ἐμὴν
Κόμιζε· καὶ σοὶ ταῦτ', Ἀχιλλέως τέκνον,
Παρήνεσ'· ἔστε γὰρ σὺ τῆδ' ἄτερ σθένεις
Ἑλεῖν τὸ Τροίας πεδίον, ἔθ' ἕτος σέθεν.
Ἀλλ', ὡς λέοντε συννόμω φυλάσσετον,
Οὗτός σε, καὶ σὺ τόνδ'· ἐγὼ δ' Ἀσκληπιὸν
Παυσῆρα πέμψω σῆς νόσου πρὸς Ἴλιον.
Τὸ δεύτερον γὰρ τοῖς ἐμοῖς αὐτὴν χρεὼν
Τόξοις ἁλῶναι· τῆσδε δ' ἐννοεῖσθ', ὅταν
Πορθῆτε γαῖαν, εὐσεβεῖν τὰ πρὸς θεούς.
Ὡς τἄλλα πάντα δεύτερ' ἡγεῖται πατὴρ
Ζεύς· "ἡ γὰρ εὐσέβεια συνθνήσκει βροτοῖς·
"Κἂν ζῶσι, κἂν θάνωσιν, οὐκ ἀπόλλυται."—

ΑΝΑΠΑΙΣΤΟΙ.

ΦΙΛ. Ὦ φθέγμα ποθεινὸν ἐμοὶ πέμψας,
Χρόνιός τε φανείς,
Οὐκ ἀπιθήσω τοῖς σοῖς μύθοις.
ΝΕΟ. Κἀγὼ γνώμῃ ταύτῃ τίθεμαι.
ΗΡΑ. Μὴ νῦν χρόνιοι μέλλετε πράττειν·
Καιρὸς καὶ πλοῦς
Ὅδ' ἐπείγει γὰρ κατὰ πρύμναν.——
ΦΙΛ. Φέρε νῦν σείχων, χώραν καλέσω.

1478. Τόξων ἐμῶν μνημεῖα] ἀντὶ τοῦ, ἐκ τῶν ἀριστείων κἀμὲ τίμησον.

Ib. Πρὸς πυρὰν ἐμὴν] τὴν ἐπὶ τῇ Οἴτῃ.

1487. Εὐσεβεῖν τὰ πρὸς θεούς] αἰνίττεται τοῦτο εἰς Νεοπτόλεμον· ἐν γὰρ τῇ τοῦ Ἰλίου ἁλώσει ἀπέκτεινε τὴν Πρίαμον, προσφυγόντα τῷ βωμῷ τοῦ Ἑρκείου Διός.

1494. Τίθεμαι] συγκατατίθεμαι.

1498. Φέρε νῦν σείχων χώραν καλέσω] ἀσπάσομαι ἀναχωρῶν.

Χαῖρ', ὦ μέλαθρον, ξύμφρυρον ἐμοὶ,
Νύμφαί τ' ἔνυδροι λειμωνιάδες,
Καὶ κτύπος ἄρσην πόντε προβλὴς,
Οὗ πολλάκι δὴ τοὐμὸν ἐτέγχθη
Κρᾶτ' ἐνδόμυχον πληγῇσι νότε,
Πολλὰ δὲ φωνῆς τῆς ἡμετέρας
Ἕρμαιον ὄρος παρέπεμψεν ἐμοὶ
Στόνον ἀντίτυπον χειμαζομένῳ·
Νῦν δ', ὦ κρῆναι, γλυκίον τε ποτὸν,
Λείπομεν * ὑμᾶς, λείπομεν ἤδη,
Δόξης ἔποτε τῆσδ' ἐπιβάντες.
Χαῖρ', ὦ Λήμνε πέδον ἀμφίαλον,
Καί μ' εὐπλοίᾳ πέμψον ἀμέμπτως,
Ἔνθ' ἡ μεγάλη μοῖρα κομίζει,
Γνώμη τε φίλων, χ' ὦ πανδαμάτωρ
Δαίμων, ὃς ταῦτ' ἐπέκρανεν.——

ΧΟΡ. Χωρῶμέν νυν πάντες ἀολλέες †,
Νύμφαις ἁλίαισιν ἐπευξάμενοι,
Νόσε σωτῆρας ἱκέσθαι.——

* Ald. λείπωμεν. † Ald. Χωρῶμεν ἰὼ πάντες ἀολλεῖς.

1499. Ξύμφρυρον ἐμοὶ] τὸ φρυρῆσάν με καὶ φυλάξαν.

1501. Κτύπος ἄρσην] ἰσχυρὸς, ἔντονος.

1505. Ἕρμαιον ὄρος] δύναται πάντα τὰ ὄρη Ἕρμαια καλεῖσθαι, ὅτι νόμιος ὁ Θεὸς, καὶ ὄρειος ὁ Ἑρμῆς· ἔστι δὲ καὶ Ἕρμαιον, ὅτως ἐν Λήμνῳ καλούμενον ὄρος· ἐμοὶ δὲ, φησὶ, πολλὰ βοῶντι, καὶ τὸ Ἕρμαιον ὄρος ἀντεφθέγξατο.

1506. Ἀντίτυπον] ἀμοιβαῖον, ἀντίμιμον.

1507. Νῦν δ', ὦ κρῆναι, γλυκίον τε ποτὸν] τινὲς Λυκίον ποτὸν γραφοῦσιν. ἔστι δὲ ἡ οὕτω καλουμένη κρήνη ἐν Λήμνῳ, Λυκίᾳ Ἀπόλλωνος· ἢ τὸ ἐν ἐρημίᾳ ὑπὸ λύκων πινόμενον.

1509. Δόξης ἔ ποτε] τῆς οἰήσεως· ἀντὶ τοῦ οὐδέποτε τοῦτο οἰηθέντες, οὐδ' ἐλπίσαντες τελεσθῆναι, ὥστε ἀπελθεῖν εἰς Τροίαν.

1513. Γνώμη τε φίλων] τοῦ Ἡρακλέους, ἢ τοῦ Νεοπτολέμου.

1514. Δαίμων, ὃς] Δαίμονα τινὲς τὸν Ἡρακλέα νοοῦσιν· ἔνιοι τὴν τύχην.

SOPHOCLIS

TRAGOEDIÆ.

PERSONÆ FABULÆ.

MINERVA.

ULYSSES.

AJAX.

CHORUS SENUM SALAMINIORUM.

TECMESSA.

NUNCIUS.

SEMICHORUS.

TEUCER.

MENELAUS.

AGAMEMNON.

Proloquitur MINERVA.

AJAX

FLAGELLIFER.

MINERVA, ULYSSES, AJAX, CHORUS.

IAMBI.

Min. SEMPER quidem, o fili Laertis, vidi te
Molimen aliquod hoſtium deprehendere captantem:
Et nunc circa tentoria nautica te cerno
Ajacis, ubi ordinem extremum tenet,
Jampridem venantem, et metientem
Veſtigia illius recens impreſſa, ut videas
Intusne ſit, an non intus: opportune autem educit te *tua*,
Canis Lacænæ ſicut ſagax aliqua venatio.
Intus enim jam vir eſt, caput
Stillans ſudore, et manus enſicidas.
Adeoque nihil te per hanc introſpicere portam
Jam opus eſt; ede autem cujus gratia
Operam hanc ſuſceperis, ut à me ſciente *rem omnem* diſcas.
Ulyſ. O vox Minervæ chariſſimæ mihi Dearum,
Quam certum tui, licet conſpectum fugias *ipſa*, tamen
Sonum audio, et corripio mente,
Ærei-oris tubæ veluti *ſonum* Tyrrhenicæ.
Et nunc recte intellexiſti me ob virum inimicum
Greſſum torquere, Ajacem *dico* ſcutiferum.
Illum enim, nec quenquam alium, veſtigo dudum.
Hâc nocte enim rem inopinatam *contra* nos
Confectam dedit; ſiquidem hæc *ille* perpetravit:
Scimus enim nihil certum, ſed vagamur *incerti*.
Quare ego voluntarius huic me adjunxi labori.
Deletas enim modo invenimus
Prædas omnes, et trucidatas
Manu, *una cum* ipſis gregum cuſtodibus:

Quam quidem in illum nemo non culpam confert.
Idque mihi quidam explorator, ipſum conſpicatus ſolum
Exultantem *per* campos cum gladio recens madido,
Narratque et indicavit. Ego vero ſtatim
Veſtigiis incumbo, et quædam ſignis colligo;
Quibuſdam vero perturbor, nec ſcire poſſum cujuſnam *ſint*.
Per tempus autem advenis: omnia enim, quæque olim *facta fuerunt*,
Quæque in poſterum *erunt*, tua moderor manu.

Min. Novi *hoc*, Ulyſſe, et jampridem cuſtos prodii
In viam, tuæ favens venationi.

Ulyſ. Ergo, chara domina, tempeſtive hanc operam ſumo?

Min. Certe ſunt viri iſtius *(Ajacis)* hæc facta tibi *intentata*.

Ulyſ. At cur inſanam adeo incitavit manum?

Min. Incenſus irâ propter arma Achillis *amiſſa*.

Ulyſ. Cur igitur in greges hoc graſſatus eſt impetu?

Min. Ratus ſe veſtrâ manum tingere cæde.

Ulyſ. Eratne ergo hoc conſilium in Argivos *deſtinatum?*

Min. Et quidem perfeciſſet, ſi ego neglexiſſem.

Ulyſ. Quibus hiſce audaciis, vel quâ animorum fiduciâ *fretus?*

Min. Noctu in vos furtim egreditur ſolus.

Ulyſ. An et adfuit, et ad finem pervenit?

Min. Equidem apud geminas erat imperatorias portas.

Ulyſ. At quî inhibuit manum avidam cædis?

Min. Ego illum prohibui, ob oculos ægris
Imaginibus objectis, ab inſanabili gaudio;
Et ad greges averto, promiſcuamque prædam,
Nondum partitas bubulcorum cuſtodias.
Ibi illatus, quaſi tondendo cornigeram patravit cædem
Undique obtruncans: et viſus eſt *ſibi* quidem nunc
Geminos Atridas manu ſuâ occidere prehenſos,
Nunc alio alium, irruens, ducum.
Ego vero graſſantem hominem furialibus morbis
Inſtigabam; et impellebam in ſepta mala.
Tandem ubi hac à cæde conquievit,
Superſtites vinculis jam colligatos boves,
Gregesque omnes domum abducit,
Quaſi homines, non prædam cornutam, nactus:
Et nunc domi vinctos flagris cædit.
Oſtendam vero et tibi hunc manifeſtum morbum,

Ut

Ut omnibus Argivis conſpicatus enarres.
Confidens vero mane, nec *ut* calamitatem exſpecta
Virum; ego enim oculorum averſos
Radios arcebo, ne tuum intueantur vultum.
Heus *tu*, te, qui captivas manus
Vinculis coerces, *te* accedere voco.
Ajacem appello; exi pro foribus.
Ulyſ. Quid agis, Minerva? Nequaquam ipſum foras evoces.
Min. Non tacitus durabis, neque metum demes?
Ulyſ. Ne *voca* per Deos, ſed intus ſatis ſit ut maneat.
Min. Quare *hoc* non fiat? an non et ante hic vir fuit?
Ulyſ. Inimicus quidem huic homini, et nunc etiam amplius.
Min. Riſus ergo dulciſſimus inimicos irridere.
Ulyſ. Mihi quidem ſat eſt illum intus manere.
Min. Furentem manifeſte virum vereris videre?
Ulyſ. Sanum quidem illum non refugerem videre.
Min. Atqui ne nunc quidem te aſtantem prope viderit.
Ulyſ. Quomodo, ſiquidem oculis iiſdem cernit?
Min. Ego caliginem palpebris etiam videntibus offundam.
Ulyſ. Fiant quidem omnia, deo machinante.
Min. Tacitus nunc aſta, et mane quo es in loco.
Ulyſ. Maneo: mallem tamen hinc abeſſe.
Min. Heus tu, Ajax, iterum te huc voco:
Cur tantillum revereris auxiliatricem tuam?
Aja. O ſalve, Minerva, ſalve, Jove genita proles,
Quam opportune affuiſti! et te aureis ego
Ornabo ſpoliis hujus capturæ gratia.
Min. Pulchre dixiſti; at hoc mihi narra,
Tinxiſtin' haſtam probe in Argivorum exercitu?
Aja. Eſt unde glorier; et *factum* nullo modo abnego.
Min. An et adverſus Atridas ferro armatam exercuiſti manum?
Aja. Ita ut non amplius Ajacem hi quidem deſpexerint.
Min. Mortui ſunt viri, quantum tuum verbum intelligo.
Aja. Mortui jam: mea, *ſi libet*, eripiant arma.
Min. Eſto. Quid vero filius ille Laertis?
Quo in ſtatu apud te eſt? Num effugit te?
Aja. De perdita iſta vulpe interrogas me, ubi ſit?
Min. Ego quidem Ulyſſem illum tuum adverſarium dico.
Aja. Jucundiſſimus, o domina, *is* intus captivus
Sedet; mori enim eum nondum equidem volo.

Min. Priuſ-

Min. Priuſquam quid egeris? aut quid ultra lucri feceris?
Aja. Priuſquam alligatus ad columnam atrienſis tecti.
Min. Quid igitur infelici poſt infliges mali?
Aja. Flagris primum terga cruentatus moriatur.
Min. Ne, quæſo, miſerum adeo *graviter* ſaltem verberes.
Aja. Vale, Minerva. Cætera tibi ego permitto;
Ille vero hanc et non aliam pœnam dabit.
Min. Proinde tu, quando ita tibi hoc facere cordi eſt,
Utere manu; omitte nihil eorum, quæ in animo meditaris.
Aja. Abeo ad opus; hoc autem à te peto,
Ut ſemper mihi talis adſis auxiliatrix.
Min. Cernis, Ulyſſe, Deorum potentiam, quanta ſit?
Hoc viro enim quis tibi erat conſultior,
Aut ad agenda potior repertus eſt quæ ſint ex uſu?
Ulyſ. Neminem equidem novi: miſeret me vero ejus
Infelicis omnino, quantumvis *mihi* malevolus ſit,
Propterea quod noxæ copulatus eſt malæ;
Nihilo magis illius, quam meam *vicem* reſpiciens.
" Video enim nos nihil aliud eſſe quam
" Simulachra, quicunque vivimus, et levem umbram.
Min. " Hæc igitur intuens, elatum
" Nullum unquam dixeris ipſe in deos dictum,
" Neque tumore eleveris ullo, ſi quo plus
" Vel manu polles, vel magnarum opum pondere:
" Quippe dies deprimitque et attollit denuo
" Omnia humana: modeſtos vero
" Dii amant, et deteſtantur pravos.

ANAPÆSTI.

Cho. O fili Telamonis, qui tenes circumfluæ
Salaminos ſedem maritimæ:
Quando bene tecum agitur, gaudeo;
Te vero cùm plaga Jovis, aut malevolus
Rumor à Danais maledicus inceſſerit,
Ingenti in metu ſum, et timeo,
Veluti aquilæ oculum columba.
Sicut et hac præterita nocte
Graves *animi* perturbationes occupant nos
Ob infamiam, te *nimirum* rabie bacchantem,
Pratum ingreſſum, perdidiſſe Græcorum

Pecora,

Pecora, et prædam,
Quæ bello-capta adhuc reliqua erat,
Cædentem lucenti ferro.
Tales clam rumores confingens
In aures omnium inſuſurrat Ulyſſes,
Et admodum perſuadet: de te enim nunc
Credibilia dicit, et quicunque audit
Dicente gaudet magis,
Tuis ærumnis inſultans.
" Nam qui in magnos jaculatur viros
" Haud facile aberraverit: at contra me ſiquis
" Talia dicat, fidem non inveniat.
" Ad potentem enim ſerpit invidia.
" Cæterum tenues potentibus ſine
" Infirmum turris præſidium ſunt:
" Cum magnis enim parvus optime
" Erigat ſe et magnus cum parvis.
" Sed non fieri poteſt, ut ſtupidas mentes
" Hujuſmodi notitias mature doceamus.
Ab hoc hominum genere nunc in te iſte ſurgit tumultus:
Nos autem nihil valemus contra hæc
Opis afferre te ſine, o Rex noſter.
Nunc enim quia tuum aſpectum effugerunt,
Perſtrepunt, velut avium greges, abſente vulture:
Magnum *vero ut hi* vulturem, *ita ille te* reformidantes,
Illico, ex improviſo ſi te in conſpectum dares,
Silentio trepidarent muti.

EPODICA. Strophe.

Certe igitur te, Taurivaga *filia* Jovis Diana,
(O fama ingens,
Dedecoris noſtri mater)
Egit in publicos boum greges,
Vel forte, ob victoriam aliquam ſibi infructuoſam,
Vel ſpoliorum inclytorum
Fraudata donis, vel præda venando capta:
Vel ferreo thorace armatus aliquam Mars
Cauſam querelæ habens ſociis in armis,

Nocturnis machinis
Ultus eſt contumeliam.

ANTISTROPHE.

Nunquam enim *aliter* à *ſana* ſaltem mente ad læva,
O fili Telamonis, *devius* iſſes,
Ita in greges irruendo.
Ingruat quidem fateor morbus divinitus : ſed avertat
Jupiter et Apollo malam Argivorum famam.
Si vero furtim
Falſo ſuggerunt *hos* rumores magni reges,
Aut *ille* nequiſſimi Siſyphidarum generis,
Ne mihi, ne, Rex, amplius
Ita in maritimis tentoriis oculum tenens
Malam famam augeas.

EPODUS.

At ſurge è ſedilibus, ubi longæva
Hæres defixus hac anxia mora,
Noxam cælitus immiſſam incendens.
Inimicorum petulantia hic liberrime
Graſſatur, *ut flamma* ventoſis in ſaltibus,
Dum omnes multo cum cachinno linguis
Acerbiſſima *de te* effutiunt : mihi autem dolor hæret ingens.

TECMESSA, AJAX, CHORUS.

ANAPÆSTI.

Tec. O ſocii navium Ajacis,
Genere indigenis ab Athenienſibus,
Datur nobis gemituum cauſa, quicunque curamus
Telamonis longinquam domum.
Nunc enim ille acer, ille ingens, fortisque humeris
Ajax, turbida
Jacet laborans tempeſtate.
Cho. Quam pro heſterno *ſtatu*
Nox hæc adduxit gravis *infortunii* vicem,

Dic

Dic filia Phrygii Teleutantis ;
Quoniam te conjugem bello-captam
Amans retinet ſtrenuus Ajax :
Quapropter *hæc* neutiquam *ut* ignara dixeris.
Tec. Qui tandem dicere *ſuſtineam* infandum ſermonem ?
Morte enim non minus grave malum audies.
Furore enim captus nobis inclytus
Hac nocte Ajax rem fœdam perpetravit.
Hasce videas modo intra tentorium
Manu cæſas pecudes cruentas,
Hujus viri facinora.

ANTISTROPHICA. Strophe.

Cho. Qualem affers de viro
Acri ad pugnas famam
Intolerandam, nec *tamen* evitabilem,
A primoribus Danaum
Diffamatam,
Quam ingens *vulgi* vox *porro* augebit.
Hei mihi, metuo impendens *malum*.
Certum eſt virum
Furioſa moriturum
Manu, qui jugulavit
Cruentis gladiis pecudes,
Unaque paſtores armentarios.

ANAPÆSTI.

Tec. Hei mihi ! inde inde igitur nobis
Captivum agens venit gregem :
Ex quibus alias quidem intus humi *ſtratas* mactavit,
Alias vero coſtis conciſis dirupit.
Duos autem arietes albis-pedibus arripiens,
Hujus quidem caput et linguam extremam
Abjicit *prius* amputatam ; illum vero rectum ſurſum
Ad columnam alligatum,
Sumpto grandi loro equeſtri,
Cædit ſonoro duplici flagro :

Verba infrendens mala, quæ genius *tantum malus*,
Nemoque mortalium, docuit.

ANTISTROPHE.

Cho. Tempus *eſt igitur* jam ut quiſque, capite
Velis involuto,
Clam pedibus fugam arripiat,
Vel celeri *potius*, unde remigatur,
Tranſtro conſcenſo,
Pontivagæ navi *habenas* immittat.
Tales torquent minas
Gemini Atridæ, qui rerum potiuntur,
In nos: *nunc* metuo
Martem lapidatorem,
Ne cum illo ſimul patiar ictus,
Quem Parcæ vis inimica urget.

ANAPÆSTI.

Tec. Non amplius *urget:* namque *deſiit*, coruſco ſine fulgure
Velut vehemens notus coortus deſinit.
Et nunc ſanus novo dolore angitur.
" Quippe contemplari propria mala,
" Cum nemo alius perperam commiſſi ſit particeps,
" Graves ſubdit dolores."

IAMBI.

Cho. At ſi quievit *furor*, omnino felix videor:
Minor enim ſublati jam mali cura eſt.
Tec. Utrum vero, ſi quis optionem det, eligeres,
Amicos contriſtans ut ipſe lætus agas,
An pariter in communibus verſans malis doleas?
Cho. Geminum nimirum malum, o mulier, gravius eſt.
Tec. Nos igitur morbo liberi *tamen* nunc affligimur.
Cho. Quid hoc dicti eſt? non novi quomodo dicis.
Tec. Vir ille quamdiu fuit in morbo,
Ipſe quidem lætabatur, quibus tenebatur malis,
Nos vero ſanos ſua præſentia triſtes reddebat:

Nunc

Nunc autem ut deſiit *furere*, ac reſpiravit à morbo,
Et ille mœrore totus agitatur gravi,
Nosque pariter nihilo minus quam antea, *angimur*.
An non ſunt hæc duplicia ex ſimplicibus mala?
Cho. Aſſentior jam tibi, et vereor ne à deo
Plaga aliqua venerit. Quidni enim? ſiquidem laxato morbo
Nihilo magis quam cum ægrotaret, lætetur.
Tec. Hæc ita ſe habere, ſcire te oportet.
Cho. Quodnam ergo mali initium advolavit?
Ede nobis doloris ſociis eventum omnem.
Tec. Rem totam cognoſces, ipſe particeps cum ſis.
Is enim ſumma nocte, cum veſpertinæ
Non amplius ardebant lucernæ, ancipiti ſumpto
Tentabat telo exitus egredi frivolos.
Ego adeo increpo, et dico, quam rem agis,
Ajax? cur hoc invocatus? neque *enim* à nunciis
Accerſitus moliris inceptum, neque ullam audiens tubam:
Quin et nunc univerſus exercitus dormit.
Ille autem mihi dixit pauca *quidem*, ſed ſemper celebrata;
"Mulier, ſilentium affert decus mulieribus."
Quo audito deſtiti; ipſe autem prorupit ſolus.
Neque quid ibi quidem evenerit narrare poſſum.
Intro autem rediit colligatos agens ſimul
Tauros, canes paſtorales, cornutamque prædam;
Et hos quidem decollavit; illos vero ſurſum vertens
Mactavit, ac diſſecuit: vinctos autem alios
Flagris cædebat tanquam viros, gregibus irruens.
Tandem per fores procurrens cum umbra quadam
Sermones profudit: partim contra Atridas
Partim de Ulyſſe, magno non ſine riſu,
Quantam in ipſos viciſſim retuliſſet contumeliam egreſſus.
Deinde cum rurſus in domum irrupiſſet retro,
Mentis compos vix tandem longo tempore conſtituitur.
At plenum noxa ſimul ac undique cernit tectum,
Pulſato capite exclamavit, inque ruinis
Cadaverum ſtratus ſedit agninæ cædis,
Coma tenaciter unguibus correpta manus.
Et ſic quidem diu tacitus ſedit.
Poſtea mihi dira comminatus eſt verba,
Si non ederem rem, quæ accidiſſet, omnem:

Interrogavitque quo demum in ſtatu res erat.
Atque ego, amici, *mihi* metuens, rem ut acta erat
Narravi omnem, quantum quidem noram.
Ipſe vero ſtatim exululavit ululatus triſtes,
Quos antehac nunquam ex eo audivi ego.
Ignavi enim hominis *eſſe* et abjecti animi
Semper antea narrabat ejulatus tales edere.
At ſine ſtrepitu acutorum lamentorum
Subingemiſcebat, ut taurus mugiens.
Nunc vero in hac jacens miſera fortuna,
Impaſtus ille, impotus, media inter pecora
Ferro conciſa, quietus reſidet lapſus,
Et manifeſte aliquid inceptat mali ;
Idque fere verbis luctuque ſuo indicat.
At, o amici, (hanc enim ob cauſam *huc* prodii)
Ferte opem ingreſſi, ſi quid poteſtis :
Ab amicis enim tales flecti ſolent amici.

Cho. Gravia, Tecmeſſa, filia Teleutantis, narras nobis,
Virum nempe illum malis redactum ad inſaniam.

Aja. Hei mihi!

Tec. Forſan, ut videtur, magis *furit* ; an non audiſtis
Ajacem, quali jam vociferatur clamore ?

Aja. Hei mihi !

Cho. Videtur homo vel jam in morbo eſſe, vel prioribus
Malis, quæ aderant, affligi in præſentia.

Aja. Heu nate, mi nate !

Tec. O me miſeram, Euryſaces, de te clamat.
Quidnam molitur ? ubinam es ? o miſera ego !

Aja. Teucrum voco. ubi eſt Teucer ? an ille perpetuo
Prædas agit ? ego vero *interim* pereo.

Cho. Sapere videtur homo. ſed aperite *fores* !
Fortaſſe enim me conſpectum verebitur.

Tec. Ecce aperio ! licet autem tibi intueri
Hujus facinora, atque ut ipſe ſe habeat.

ANTISTROPHICA. Strophe I.

Aja. O mihi cari ſocii navales,
Soli ex meis amicis, ſolique
Rectis immanentes *amicitiæ* legibus ;

Aſpicite

Aſpicite me, qualis modo fluctus
Cruento è turbine
Circumfluus me cingit.
Cho. Hei mihi, quam videris vera teſtari nimis?
Indicatque ipſa res, quam inſanus ſit.

ANTISTROPHE 1.

Aja. O gens nautica mihi
Auxiliatrix in arte, marinum
Qui conſcendiſti naves torquens remum:
Te te quidem video ſolum
E curatoribus *mihi* inſervire paratum.
At me ſimul interfice.
Cho. Bona verba loquere: ne, malum malo afferens
Remedium, calamitatis damnum majus redde.

STROPHE 2.

Aja. Viden' illum ferocem, illum magnanimum,
Illum in bellicis intrepidum præliis,
Inter placidas me feras horribilem manus?
Eheu riſum! jam quantum in probrum incidi?
Tec. Ne, here Ajax, quæſo te, iſta dicas.
Aja. Non tu foras? non retrogradum efferes pedem?
Væ, væ *mihi*, væ, væ!
Cho. O per deos obſequere, et recta ratione utere.

STROPHE 3.

Aja. O *ego* infelix, qui manibus
Emiſi illos ſceleratos dæmonas,
Inque nigros boves,
Et eximios greges incurſans
Ignobilem ſanguinem profudi.
Cho. Quid te vero excrucias ob res confectas?
Neque enim fieri poteſt ut hæc non ita ſe habeant.

ANTISTROPHE 2.

Aja. O ad omnia perſpicax, omniumque ſemper
Malorum

Malorum inſtrumentum, fili Laertis,
Impuriſſimeque impoſtor exercitus.
Certe alicubi effuſum *tu* riſum præ lætitia edis.
Cho. "Deo dante, omnes et rident et plorant."
Aja. Conſpicerem ipſum modo, quamvis ita afflictus.
Hei mihi, mihi!
Cho. Nequid elate dixeris. an non vides quo es in malo?

ANTISTROPHE 3.

Aja. O Jupiter majorum *meorum* progenitor,
Quomodo loquaciſſimo iſto
Inviſo impoſtore, bipotentibusque
Regibus prius perditis,
Deinde et ipſe moriar?
Tec. Quando hæc imprecaris, ſimul et mihi mortem
Opta: quo enim mihi vita, te mortuo?

STROPHE 4.

Aja. O caligo, mea lux; orcus
O lucidiſſimus, mihi ſaltem,
Capite, capite *me* incolam,
Capite me. neque enim deorum
Genus, neque in diem viventium
Amplius dignus ſum intueri
Hominum, meum quod ad commodum.
Quippe me filia Jovis, potens dea,
Ad mortem uſque flagris caſtigat.
Quo igitur quis fugerit?
Quo profectus manere potero?
Si quidem periit omnis felicitas mihi,
Meisque qui adſunt prope,
Stultis autem in prædis jacemus.
Fiat etiam ut omnis exercitus utrinque vibrata
Manu me *quamvis nolentem* interficiat.
Tec. Heu me miſeram! talia virum *ad omnia* idoneum
Loqui, quæ antehac nunquam ſuſtinuit?

Aja. O

ANTISTROPHE 4.

Aja. O fluvii in mare labentes, antraque maritima,
Et nemus littorale,
Longo longo tempore, diuque me
Detinuiſtis ad Trojam:
Sed non amplius me
Auras carpentem tenebitis.
Hoc, qui intelligit, ſciat.
O Scamandri vicina fluenta
Benevola Argivis
Non amplius virum
Hunc videbitis (verbum
Eloquar magnum) qualem neminem
Troja in exercitu vidit
Terra profectum Græca:
Sed nunc inhonoratus
Adeo abjectus jacet.

IAMBI.

Cho. Neque cur prohibeam, neque cur ſinam te *ita* loqui
Invenio malis hujusmodi implicatum.
Aja. Ah, ah, quis unquam putaſſet tam concinne
Meum convenire nomen malis meis?
Nunc enim adeſt, cur bis lugere me
Et ter oporteat; tantis enim verſor in malis.
Cujus pater ex hac ipſa Idæa terra,
Rebus eximie geſtis ſumma nactus præmia
Domum rediit maximam reportans gloriam:
Ego vero illius filius in eundem locum
Trojæ qui veni, non minore robore,
Neque minoribus rebus manu geſtis,
Inhonoratus Argivis ita pereo.
Atqui hoc ſaltem pro certo ſcire videor,
Si vivus Achilles de ſuis ipſe armis
Adjudicaturus eſſet præſtantiam virtutis cuiquam,
Non aliquis ea alius abſtuliſſet me poſthabito.
Nunc vero contra Atridæ homini impoſtori
Ea dederunt, viri hujus repudiatis virtutibus.

At

At niſi oculi mei atque animus transverſus
A meo propoſito *me* abduxiſſent, nunquam *poſthac*
Sententiam contra quenquam ita decernerent.
Nunc autem Jovis filia, truculenta viſu, indomita dea,
Me jam illis manum tendentem
Fefellit, immiſſo furiali morbo,
Ita ut in iſtis manum cruentarem pecudibus:
Illi vero nunc irrident, elapſi
Me quidem invito. " Deorum ſiquis autem
" Læſerit, effugiat etiam ignavus præſtantiorem."
Nunc igitur quid oportet me facere, qui manifeſte diis
Inviſus ſum? oditque me Græcorum exercitus,
Odit et univerſa Troja, atque hi ipſi campi.
Domumne petens, relictis navium ſtationibus,
Et ſolis Atridis, Ægæum mare trajiciam?
At quo vultu patre me ſiſtam coram
Telamone? quomodo me ſuſtinebit unquam aſpicere
Nudum apparentem, absque primis præmiis virtutis,
Quorum ipſe obtinuit coronam gloriæ magnam?
Non eſt res ferenda. at enim profectus
Ad munitiones Troum, congreſſus ſolus cum ſolis,
Et gerens quiddam viro dignum, ita tandem ipſe moriar?
At ſic quidem Atridis rem fecero gratiſſimam.
Non hæc ſunt facienda. via tentanda eſt
Ejusmodi, per quam ſeni oſtendam patri
Me animo ignavum ex illo utique non eſſe ſatum.
" Turpe enim eſt homini longam expetere vitam,
" Malorum qui nullas unquam vices ſentiat.
" Quid enim voluptate præſtat diei dies
" Addens *vitæ ſpatio*, differens mortem?
" Haud ego emerem viliſſimo pretio hominem,
" Qui inani ſpe fovetur:
" Sed aut honeſte vivere, aut honeſte mori
" Generoſum decet." rem totam audiiſti.

Cho. Nemo unquam dicet, quod tu fictos ſermones,
Ajax, locutus es, ſed ex tua ipſius mente *profectos*.
Reprime te tamen, et da hoc amicis,
Ut tuam vincant ſententiam, curis hisce omiſſis.

Tec. O here Ajax, " neceſſitate fortunæ
" Non eſt aliud majus hominibus malum."

Ego

Ego enim ex patre quidem nata ſum libero,
Pollente opibus, ſi quo alio Phrygum;
Nunc vero ſerva ſum: ſic enim Diis viſum eſt ſcilicet,
Et tuæ maxime virtuti. proinde ex quo
Ad lectum tuum tori conſors veni, benevola ſtudeo tuis rebus.
Quapropter te obteſtor, perque Jovem Epheſtium,
Perque thalamum tuum, quo conjunctus es mihi,
Ne me ſinas ſermones aſperos pati
Tuis ab hoſtibus, captivam eorum alicui relictam.
Si enim tu obieris, et defunctus *me* deſerueris,
Ea exiſtima me quoque ipſa tum die,
Vi correptam ab Argivis,
Una cum filio tuo ſervilem habituram eſſe victum.
Et forſan aliquis dominorum amarum in me verbum jaciet
Dictis perſtringens: Videte conjugem
Ajacis, qui viribus omnes in exercitu præſtitit,
Pro qua invidenda ſorte, qualia alit ſervitia.
Talia dicet aliquis; et me quidem malus in hæc impellet genius,
Tibi autem et tuo generi hæc *dicta* dedecori *erunt*.
At reverere, quæſo, patrem tuum, triſti
Senio *conflictantem* præmature linquens: reverere matrem
Multos jam annos ſortitam, quæ ſæpe
Deos præcatur, ut tu ſalvus domum redeas.
Miſerere etiam, o rex, filii tui, ſi puerili
Educatione deſtitutus, te *patre* deſeretur orbus
Sub tutoribus *tibi* non amicis. quantum mali
Illique et mihi hoc, ſi morieris, relinques?
Nam mihi quidem nihil eſt, quo reſpiciam
Præter te. Tu enim mihi patriam deleviſti bello,
Et matrem; at Parca genitorem meum
Abripuit infra ad Orci mortuos incolas.
Quæ mihi poſthac pro te patria fiat?
Quæ opes? in te enim omnis mea ſalus eſt.
At retine et mei memoriam; " decet quippe viro
" Memoriam adeſſe, ſicunde grati quid perceperit:
" Gratia enim eſt *ea*, quæ ſemper parit gratiam.
" Cuicunque vero excidit beneficii accepti memoria,
" Is neutiquam fuerit generoſus vir."

Cho. Ajax, eam animo habeas miſericordiam, quam ego,
Optem quidem; ſic enim laudares hæc illius dicta.

Aja. Ingentem etiam laudem conſequetur à me certe.
Si modo id quod juſſero audet ſtrenue exſequi.
Tec. At, o care Ajax, omnia tibi parebo.
Aja. Adfer mihi ergo puerum meum, ut videam.
Tec. Atqui propter metum ipſum ablegaveram.
Aja. In hisce meis malis? an aliud mihi narras?
Tec. Necubi miſer tibi forte obviam factus moreretur.
Aja. Conveniens hoc ſcilicet et meæ fortunæ fuit.
Tec. Itaque ego intenta fui hoc ut præſtarem.
Aja. Laudo factum et providentiam, qua uſus es.
Tec. Quid igitur poſt hæc tibi prodeſſe queam?
Aja. Da mihi ut eum alloqui, coramque cernere poſſim.
Tec. At ſane prope a miniſtris ſervatur.
Aja. Quid igitur cunctatur ſe præſentem ſiſtere?
Tec. O gnate, pater te vocat, huc famulorum
Affer ipſum, quiſquis manibus nunc eum regis.
Aja. Venientem compellas? an qui vocem nequit ſequi?
Tec. Imo e propinquo jam miniſter huc gerit.
Aja. Adfer hunc, adfer huc, non enim expaveſcet
Intuens hanc recentem *pecorum* cædem,
Siquidem vere meus eſt a paterna origine.
Sed ſtatim ipſum ad ſeveros mores patris
Oportet tenerum fingi, et ſimilem fieri natura.
O nate, patre fortunatior fias,
Cætera ſimilis, ita eris non malus.
Sed et nunc ob hoc te, quod beatum prædicem, habeo,
Quod nihil horum adhuc ſentis malorum.
" Nil ſapere enim facit vitam dulciſſimam,
" Nil ſapere enim omnino doloris expers eſt malum,
" Donec gaudere et triſtari didiceris."
Cum autem huc ætatis veneris, oportet te
Inter hoſtes oſtendere, qualis ex quali patre
Eductus ſis. interim lenibus auris veſcaris, teneram
Animam fovens, matri tuæ gaudio *futuram.*
Nemo, ſat ſcio, Achivûm te lædet
Triſtibus contumeliis, etſi abfueris a me procul.
Adeo paratum et præſto cuſtodem Teucrum tibi
Relinquam, educationis tuæ ſedulum curatorem: etſi nunc
Longinquus abeſt, hoſtium venationem agens.
At vos viri clypeati, populus mari circumdate,

Vobis

Vobis etiam communem hanc mando gratiam,
Illique meum nunciate juſſum, ut
Puerum huncce ad domum meam ducens
Telamoni exhibeat matrique Eribœæ, inquam,
Ut ipſis ſit ſenectæ præſidium ſemper,
Donec *et ipſi* pervenerint penetralia inferni divi.
Et arma mea neque præſides certaminum ulli
Proponent Achivis, neque illa peſtis mea.
Sed ipſum, tu puer, acceptum, qui nomen tuum habet,
Euryſaces, tene, per multiplex vertens
Lorum ſeptemplicem infractum clypeum.
Cætera vero arma una mecum ſepelientur.
Sed ocyus puerum hunc jam accipe,
Et domum abducito: nec luctibus tentorium
Imple lacrymans. " valde promptum eſt flere fœmina."
Abde ſtatim. " non eſt ſapientis medici
" Canere carmina ferrum-poſcenti malo."

Cho. Metuo audiens hanc tuam alacritatem:
Non enim mihi placet lingua tua *ſic* acuta.

Tec. O domine Ajax, quidnam animo agere paras?

Aja. Ne quærito, ne ſcrutare: modeſtam eſſe decet.

Tec. Hei mihi, quam animum deſpondeo; tibique per tuum filium
Et deos ſupplico, ne nos proditum eas.

Aja. Nimis quidem moleſta es. neſcisne me divis
Nihil amplius præſtare debere?

Tec. Bene ominata loquere.

Aja. Audientibus narra.

Tec. Non parebis ergo tu mihi?

Aja. Nimis multa jam garris.

Tec. Metuo enim, o rex.

Aja. Non concludetis illam ocyus?

Tec. Per deos animum molli.

Aja. Næ parum mihi videris ſapere,
Si meos mores jam tandem erudire cogites.

ANTISTROPHICA. ſtrophe 1.

Cho. O inclyta Salamis, tu nunc quidem
Incoleris, mari circumfuſa, felix,
Omnibus ſpectabilis ſemper;

Ego vero infelix
Jam per longum tempus
Idæo maneo
In pratenſi pecorum gramine
Nullo numero habitus, ſemper volubili
Tempore attritus;
Inviſam ſpem fovens adhuc
Fore ut ego tandem migrem
Ad deteſtandum
Tenebroſum orcum.

ANTISTROPHE I.

Præterea mihi inſanabilis Ajax
Accedit novus luctator *defeſſo*, hei mihi
Divinitus-immiſſæ aſſidens inſaniæ.
Quem tu Salamis emiſiſti
Prius pulchre impetuoſis
Victorem in præliis.
At nunc contra animo devius ſuo paſcens
Luctum amicis ingentem parat.
Priora autem illius ſtrenue facta
Manuum opera
Ingrata apud ingratos
Cecidere, cecidere
Stultos Atridas,

STROPHE 2.

Certe ad veteres
Provecta dies,
Canamque ſenectutem
Mater (ipſum cum laborantem
Mentis furore audiverit)
Non Ælinon, Ælinon,
Nec miſerabilis luctuoſum *carmen*
Volucris luſciniæ
Emittet infelix;
At clara valde voce
Plorabit; manuumque planctu

In

In pectora cadent
Ictus sonori, et canæ
Fragmina comæ.

ANTISTROPHE 8.

Potius enim est eum orco condi,
Quam ægrotare morbo incurabili,
Qui de paterno
Veniens genere *optimo*,
Ipse optimus laborioforum Achivorum
Non amplius in solitis
Consistit moribus,
Sed extra se versatur.
O infelix pater,
Qualis te manet audienda.
Filii tui non tolerabilis calamitas?
Cujusmodi nulla huc usque tulit
Ætas Æacidis,
Præterquam huic uni viro.

AJAX, TECMESSA, NUNCIUS, CHORUS.

IAMBI.

Aja. "CUNCTA longum et immensum tempus
"Promitque ignota, et *olim* nota occulit.
"Nec est quicquam non sperabile: quippe expugnantur
"Et sanctum jusjurandum, et animi pervicaces admodum."
Etenim ego, qui dudum vehementer obdurueram,
Ut ferrum *aqua* tinctum, *nunc* mollius loqui coactus sum
Ab hac muliere. Miseret enim me
Ipsam viduam inter hostes, filiumque orphanum relinquere.
Sed eo ad lavacra, et littoralia
Prata, ut cum pollutiones meas abluero,
Gravem iram devitem deæ.
Profectus autem, locum nullius tritum vestigiis ficubi reperero,
Hunc meum gladium occultabo, telorum invisissimum,
In terra effosa, ubi nemo visurus est,

Sed

Sed Nox ipſum Plutoque ſub terra ſervent.
Ego enim ab illo die, quo hunc in manus ſumſi gladium,
Donum ab Hectore inimiciſſimo,
Nihil inde ab Argivis unquam percepi boni.
Sed verum eſt mortalium proverbium,
" Hoſtium dona non dona, nec utilia."
Quare in poſterum ſciemus quidem diis
Cedere, ac diſcemus Atridas venerari.
Principes ſunt, cedendum eſt igitur. quid ni?
Nam et illa grandia ac potentiſſima
Honoribus cedunt: *faciunt* hoc nivoſæ
Hyemes: frugiferæ æſtati cedunt.
Concedit et Noctis tenebroſæ orbis,
Ut equis *vecta* candidis Dies accendat lumen:
Et acribus gementem flatibus levis aura ſopivit
Pontum. omnipotens quoque ſomnus
Solvit impeditos, neque ſemper captos tenet *mortales*.
Cur igitur et nos non diſcamus eſſe modeſtiores?
Ego enim jampridem noveram
Cum hoſtis eſſem, ita quempiam odio habendum,
Ut et eum iterum amare poſſem; amicumque
Tantum opera juvare deſtino,
Quantum amicum non perpetim manſurum: " multis enim
" Mortalibus infidus eſt ſodalitiis portus."
Sed hæc recte ſe habebunt. Tu vero,
Mulier, intro abiens deos ſedulo
Comprecare, ut conficiant ea quæ cupio.
Vosque ſocii eundem mihi, cum hac, honorem
Habete, et Teucro, ubi venerit, ſignificate,
Nos ut curet, et vobis ſit benevolus.
Ego enim eo vado, quo eundum eſt mihi.
Vos vero, quæ dico, facite: et forte cito
Audietis, etſi nunc miſer ſum, me liberatum.

ANTISTROPHICA. ſtrophe.

Cho. Horreo præ lætitia, et gaudio ſupra modum exulto.
Io, Io, Pan, Pan,
O Pan, Pan, mari pererrato,
Cylleniæ nivalis
Saxoſo de jugo nobis appare.

O inter deos chorearum auctor, et dux, *appare, inquam,* ut mihi
Bacchica et Corybantiaca
Tripudia præsens simul capessas,
Quæ tu ipse per te didicisti.
Nunc enim mihi libet saltare.
Tuque mare Icarium trajectus,
Rex Apollo
Delie, præsens
Mihi adsis, per omnia benevolus.

ANTISTROPHE.

Solvit enim gravem dolorem ab oculis Mavors.
Io, Io: nunc iterum nunc,
O Jupiter, adest lux candida,
Qua nobis licet auspicato
Celeriter pontivagas ad naves accedere, quando Ajax
Sui oblitus doloris iterum *est*, deorumque rursus
Venerandos omnibus
Absolvit ritus, lege
Colens eos optima.
" Omnia longum tempus consumitque,
" Et accendit: et nihil non sperandum;"
Siquidem præter spem
Ajax resipuit, animis
Erga Atridas pacatis, magnisque jurgiis.

IAMBI.

Nun. Viri amici, hoc primum nunciare volo.
Teucer jam recens adest a Mysiis
Rupibus: media autem ingressus castra
Conviciis urgetur ab omnibus Argivis simul.
Progredi enim eum alterius cum sensissent, undique
Circumsteterunt, deinde maledictis,
Proscindebant hinc inde, (neque quisquam erat qui non)
Ipsum furentis et insidiantis exercitui
Fratrem *ad invidiam* vocantes, ut vix absit
Quin saxis totus laceratus moriatur.
Eo usque venere ut jam manibus

E vaginis ſtricti educerentur gladii.
Conquievit tamen contentio, ad ſummum progreſſa,
Senum compoſita ſermonibus.
Verum ubi nobis eſt Ajax, ut hæc narrem?
" Nam dominis oportet rem omnem indicare."
Cho. Non eſt intus. ſed modo abiit, nova
Conſilia novis adjunxit moribus.
Nun. Heu, heu.
Tardene ergo hac via
Teucer hunc me miſit? an ego tardius veni?
Cho. Quid eſt in hoc negotio, quod deſideretur?
Nun. Virum hunc vetuit Teucer in tentorio *clauſum*
Non foras exire, priuſquam ipſe præſens adeſſet.
Cho. Sed abit ſane converſus ad optimum conſilium,
Ut ab ira cum dîs in gratiam redeat.
Nun. Hæc verba prorſus fatuitatis ſunt plena,
Siquidem quid Calchas *ei* benevolus vere prædicat.
Cho. Quodnam? quidve hac de re compertum habens?
Nun. Tantum novi, et præſens adfui:
Ex conſilio enim et corona regum
Calchas ſecedens ſeorſum ab Atridis,
In manum Teucri amanter dextra
Inſerta, dixit, et mandavit, omnibus artibus
Cohibere per huncce, qui nunc lucet, diem
Ajacem intra tentorium, neque ut elabatur pati,
Si vivum ipſum videre ultra vellet.
Agitat enim hac ſola die eum
Divæ Minervæ gravis ira, ut ille dixit.
" Namque vaſta et *ſibi* incommoda corpora
" Cadere in gravia deorum *ira* infortunia,
" Dicebat vates: ſiquis, *inquam*, hominis naturam
" Sortitus, haud dein, hominem uti decet, ſapit."
Ille vero ex ædibus jam profecturus
Demens (recte ut eum pater appellaverat) inventus eſt.
Pater enim, mi fili, inquit, haſta,
" Cupias vincere, ſed, cum deo, ſemper vincere ſtude."
Is autem arroganter et inſane reſpondebat,
Cum diis, inquit, etiam homo nihili
Victoriam conſequi poſſit: ego vero vel abſque
Illorum ope, confido me iſtam attacturum eſſe gloriam.

Tam ſuperbos jactabat ſermones: deinde iterum
Divæ Minervæ, cum ipſum hortans
Juberet, ut in hoſtes manum cruentam verteret,
Atrox et infandum retulit dictum;
Regina, *inquit*, aliis Græcis præſto
Adſis, in nos nunquam erumpet bellum.
Hisce ſermonibus implacabilem
Deæ in ſe concitavit iram, non ut hominem decet ſapiens.
At hanc tamen ſi ſupereſt diem, tum forte
Poſſimus ei, Deo juvante, eſſe ſalutiferi.
Talia dixit vates: ipſe vero ſtatim ex conſeſſu
Mittit me, ut tibi hæc mandata feram,
Teucer, *nempe* ut ſerves *Ajacem:* ſi vero amiſimus,
Non *amplius* ſupereſt vir ille, ſi ſapit Calchas.
Cho. O miſera Tecmeſſa, infelix genus,
Progreſſa vide quos iſte ſermones affert;
Hoc enim ad vivum radit, ut gaudere nemo poſſit.
Tec. Quid me miſeram, vix dum quietam
Malis ab aſſiduis, ex ſede rurſum excitatis?
Cho. Hunc tu audi virum, qualia venit nuncians nobis
De Ajacis actione, quam *pridem* dolui ego.
Tec. Hei mihi, quid narras, homo? num quid periimus?
Nun. De te quid fiat non ſcio, verum de Ajace,
Si jam foris eſt, metuo male.
Tec. Eſt ille quidem foris, adeo ut metu excrucier quidnam dicas.
Nun. Illum cohibere mandat Teucer
Intra tentorium, neque ſolum dimittere.
Tec. Ubi eſt Teucer? et quare dicit iſta?
Nun. Jam aderit ipſe: hunc vero exitum Ajacis
Exitialem ſe deprehenſurum exiſtimat.
Tec. Hei mihi miſeræ! mortalium ex quo hæc edoctus *es?*
Nun. Ex vate Theſtoride hac ipſa die,
Quod hæc illi mortem aut vitam adfert.
Tec. Hei mihi! amici, adeſte in his fortunæ neceſſitatibus,
Partimque properate, ut Teucer ocyus huc veniat:
Alii vero ad occidentalia montium juga, alii ad orientalia
Euntes, quærite infelicem viri exitum.
Sentio enim me a viro deceptam.
Et veteri apud ipſum gratiâ excidiſſe.
Hei mihi! quid agam, fili? non *nunc* deſidendum *eſt*,
Sed

Sed vadam et ego illuc, quam queo citiſſime.
Eamus, acceleremus, non *eſt nunc* ſedendi locus *nobis*,
Volentes ſervare virum illum, qui feſtinat mori.
Cho. Pergere paratus ſum; neque verbis id oſtendam modo:
Celeritas enim facti et pedum ſimul aderit.

AJAX, TECMESSA, TEUCER, MENELAUS, CHORUS.

Aja. Occiſor enſis ſtat quidem, qua parte maxime
Penetrare valeat, ſi cui et hoc conſiderare vacat.
Donum quidem Hectoris, viri ex peregrinis mihi
Maxime exoſi, mihique inviſiſſimi ad intuendum:
Fixus vero eſt in hac terra hoſtili Troade,
Ferrivora cote *modo* ſubactus.
Ego ipſe vero fixi eum adornatum probe,
Benevolentiſſimum huic viro, ut protinus moriatur.
Ita quidem bene inſtructi ſumus, poſt illa vero me
Tu primus, o Jupiter, (ſic enim decet) juva:
Petam vero a te non *adeo* magnum beneficium ut aſſequar,
Mitte aliquem nobis nuncium, qui hanc triſtem famam
Teucro ferat, ut ille me prius tollat
Collapſum in hunc recens imbutum gladium,
Et ne ab aliquo ex inimicis conſpectus prius
Projiciar canibus, alitibusque præda.
Hæc te, o Jupiter, peto, invocoque ſimul
Mercurium terreſtrem, *animarum* deductorem, ut me ſuaviter ſopiat,
Cum facili celerique ſaltu,
Ubi latus hoc gladio perrupero.
Quin advoco in auxilium illas et ſemper virgines,
Semperque cernentes omnes mortalium caſus acerbos,
Venerandas Erinnyas celerrimas, ut diſcant
Quomodo ab Atridis pereo miſer.
Et ipſos malos peſſimis *exemplis*, omnibusque cladem inferentes
Corripiant: quemadmodum aſpiciunt me
Manu mea mactatum cadere, ita cæſi a ſuis
Manibus cariſſimorum pignorum intereant.
Ite, o veloces ultricesque Erinnyes,
Guſtate, nec parcite univerſo exercitui.

Tuque,

Tuque, o per altum cœlum qui currum agis
Sol, cum terram meam paternam videris,
Paul/per cohibens aureas habenas,
Nuncia calamitates meas fatumque meum
Grandævo patri, miseræque matri.
Sane vero et illa infelix, ubi hanc audierit famam,
Edet ingentem ejulatum totam per urbem.
Sed nihil attinet hæc frustra deplorare:
Sed aggredi negotium oportet ocyus.
O mors, mors, nunc accedens me specta.
Porro te quidem et illic, cohabitans tibi, alloquar.
Te autem, o splendidæ diei præsens jubar,
Et solem aurigam, nunc alloquor
Postremum sane, et nunquam posthac amplius.
O lumen, o terræ sacrum patriæ solum
Salaminos, o Larium paternorum sedes,
Inclytæque Athenæ, et educatum una genus,
Fontesque, fluminaque hæc, et Trojani
Campi, *vos* appello: valete, nutrices meæ,
Hanc vobis Ajax vocem postremam emittit;
Cætera apud orcum inferis dicam.

Semi. Labor labori *additus*, laborem cumulat.
Quoquo enim non ivi ego?
Neque ullus me locus docere conscius novit.
Ecce, ecce, strepitum enim quendam audio.

Semi. Et quidem navis nostræ socium cœtum.

Semi. Quid igitur est?

Semi. Totum *mihi* peragratum latus occidentale est navium.

Semi. Habesne igitur?

Semi. Laboris quidem copiam, et nihil amplius, quod viderim.

Semi. Nec mihi sane orientis in via aliquis
Occurrens usquam se vidisse dicit.

PERICOMMATA. strophe I.

Cho. Quis igitur mihi, quisnam
Ex laboriosis piscatoribus *maris*
Piscationibus intentus somni nescius,
Vel quis Olympiadum
Deorum, vel fluentium
Bosporiorum amnium

Gnarus, ſævum *Ajacem*
Sicubi errantem
Viderit, faciet palam.
Miſerum eſt enim mihi *vaganti*,
Longorum laborum ſecundum
Non aſſequi curſum,
Sed hominem mente debilem et ſui non compotem cernere non poſſe ubinam ſit.

SYSTEMA 1.

Tec. Hei mihi! hei mihi!
Cho. Cujus vox e propinquo exiit ſaltu?
Tec. Heu miſer *Ajax!*
Cho. Captivam miſeram illam ſponſam video
Tecmeſſam hoc luctu confuſam.
Tec. Interii, perii, vaſtata ſum, amici.
Cho. Quid vero eſt?
Tec. Ajax hic nobis recens mactatus
Jacet, occulto ſeſe indutus gladio.

STROPHE 2.

Cho. Eheu meum reditum!
Hei mihi, occidiſti, rex,
Me tuum ſocium navalem.
O miſer *ego*,
O miſera animi *tu* mulier.

SYSTEMA 2.

Tec. Nunc ut res ſe habet, lugendi tempus eſt.
Cho. Cujus manu igitur *rem* infelix perpetravit?
Tec. Sua ipſe, ut liquet; nam in terra ab eo
Fixus hic enſis, in quem procubuit, hoc arguit.

STROPHE 3.

Cho. Hei mihi, meas *ob* hasce calamitates!
Solus ergo cruentatus es
Nullis munitus amicis.
Ego vero ille ſurdus ad omnia,
Atque omnium ignarus neglexi.
Ubi *igitur*, ubi

Jacet

Jacet ille intractabilis,
Ille infausti nominis Ajax?

SYSTEMA 3.

Tec. Non *est* spectandus, sed circumjecta
Veste tegam hac undique, quoniam
Nemo, qui illius quidem amicus, sustineat intueri ipsum
Spirantem in altum e naribus nigrum sanguinem,
Et ex cruento vulnere, propria manu inflicto.
Hei mihi, quid faciam? quis te tollet amicorum?
Ubi Teucer? quam tempori nunc adveniret, siquidem *huc* tulit gradum?
Ut lapsum fratrem hunc suum simul componeret.
O infelix Ajax, quantus vir, quam misere te habes!
Ut etiam apud hostes dignus fis fletum assequi!

ANTISTROPHE I.

Cho. Destinabas ergo infelix
Propositique pertinax,
Olim nactus opportunitatem explere
Malum fatum laborum
Tuorum nunquam cessantium:
Ea mihi per totas noctes diesque
Ingemiscens edebas hostili animo
Infesta Atridis,
Diro cum affectu.
Magnum sane illud
Initium fuit tempus malorum,
Quando de armis Achillis
Certamen præstantiæ fuit propositum.

ANTISYSTEMA I.

Tec. Hei mihi miseræ!
Cho. Ad jecur penetrat generosum (novi) vulnus.
Tec. Hei mihi miseræ!
Cho. Facile credo, mulier, te vel bis lamentari,
Tali amico, tanto cum tuo damno, jam orbatam.
Tec. Tu hæc opinaris tantum, ego vero nimis sentio.
Cho. Assentior *tibi*.

Tec. Hei

Tec. Hei mihi, nate, quod *nunc* ſervitutis jugum
Subimus? quales nobis imminent ſpeculatores?

ANTISTROPHE 2.

Cho. Hei mihi infandum ſane
Opus memoraſti geminorum
Atridarum, in hoc luctu
Humani ſenſus expertium.
Sed prohibeat Deus.

ANTISYSTEMA 2.

Tec. Ne hæc quidem ſic ſe haberent, abſque Diis foret.
Cho. At ſane onus nimis admodum grave concinnarunt.
Tec. Talis quidem damni Jovis filia, vehemens Dea,
Pallas cauſam dedit, Ulyſſi gratificans.

ANTISTROPHE 3.

Cho. Certe multa paſſus Ulyſſes
Furioſæ
Iræ inſultat;
Multumque riſum ridet
Hosce dolores ob veſanos.
Heu, heu!
Simul et gemini reges
Audientes Atridæ.

ANTISYSTEMA 3.

Tec. Rideant illi ſane, et gaudeant malis
Hujus viri, forte et ſi vivum deſiderarunt minus,
Mortuum lugebunt in neceſſitate pugnæ.
" Nam ſtulti bonum in manibus
" Cum habent, non ſentiunt, priuſquam quis excuſſerit."
Mihi acerbus perit *magis*, quam illis jucundus,
Ipſi vero ſibi lubens: quæ enim optavit aſſequi,
Adeptus eſt ſibi, mortem nempe, qualem voluit.
Quid igitur habent, quod illum irrideant?
Dis volentibus obiit ille, et neutiquam illis.

IAMBI.

Cho. Inſultet ergo ſuper hæc Ulyſſes, ſi libet, inaniter.
Ajax enim illis non amplius eſt, ſed mihi
Relictis doloribusque, et luctibus, periit.

Teuc. Hei

Teuc. Hei mihi, mihi!
Cho. Tace. Vocem Teucri mihi videor audire
Edentis clamorem huic malo appoſitum.
Teuc. O chariſſime Ajax, o ocule fraterne mi!
Nactus es ergo malum, ut fama obtinet?
Cho. Periit vir *iſte*, Teucer, hoc ſcito.
Teuc. O calamitas perquam properata!
Cho. Rebus ita ſe habentibus.
Teuc. O miſer ego, ter miſer!
Cho. Nunc lugendi adeſt tibi copia.
Teuc. O caſus undique me affligens!
Cho. Nimium quidem, Teucer.
Teuc. Heu miſer! quid filius autem
Hujus? ubi mihi eſt terra in Troica?
Cho. Solus apud tentoria.
Teuc. Non eum protinus
Huc adduces, ne quis tanquam viduæ
Catulam leænæ inimicorum rapiat?
Agedum, feſtina, adjuva labore tuo:
" Mortuis enim et jacentibus
" Omnes illudere amant."
Cho. Atqui vir ille adhuc vivens, Teucer, hunc tibi curæ fore
Mandabat, quemadmodum nunc curæ eſt.
Teuc. O omnium mihi ſane ſpectaculorum
Mœſtiſſimum, quæ unquam hisce oculis ego vidi!
Viaque omnium certe viarum
Triſtiſſima meo cordi, quam modo confeci,
O chariſſime Ajax, tuam cum vidi
Necem, perſequens, et inveſtigans.
Acuta enim de te fama, tanquam a Deo aliquo profecta,
Pervaſit omnes Achivos, quod periiſſes mortuus.
Quæ ego miſer, etſi procul abeſſem, tamen audiens
Ingemui, nunc vero intuens diſpereo.
Hei mihi!
Age retege mihi, ut totum malum videam.
O dirum ſpectaculum, et audaciæ nimis acerbæ!
Quibus triſtitiis in me prius ſeminatis, obis!
Quo enim, aut ad quos homines, ire potero,
Laboribus in tuis qui nuſquam juverim?
Telamon tuus pater meusque ſimul

Excipiet

Excipiet me læto vultu, propitiusque ſcilicet,
Venientem ſine te: quidni? cui non aderat
Ne quidem feliciter agenti ob quicquam ſolito lætius ridere.
Ille quid reticebit? quid mali de me non dicet?
Me ex matre captiva ſuſceptum nothum
Timiditate et ignavia qui prodiderim,
Te chariſſime Ajax, vel dolis, ut tuas
Opes emortui, ac domum poſſiderem tuam.
Talia vir iracundus, et in ſenecta gravis
Dicet, nullam ob *meam culpam* ad jurgandum irritatus.
Tandemque extorris patria ejiciar,
Pro libero ſervus vulgo notatus.
Atque hæc quidem domi, hic vero in Troja mihi
Multi ſunt inimici, pauca vero quæ juvent.
Et hæc omnia te mortuo nactus ſum.
Hei mihi, quid faciam? quî te avellam ab acerbo
Hoc acuto mucrone? ô miſer! a quali
Homicida expiraſti? nôſti quod aliquando
Hector etiam mortuus te eſſet occiſurus?
Videte, per Deos, fortunam duorum virorum:
Hector quidem, *eodem illo*, quo donatus erat ab hoc
Balteo ligatus, equeſtri e curru
Raptatus erat, uſque dum exhalavit animam:
Hic vero, ab illo hunc enſem donatum habens
Eo ipſo periit mortifero inſiliens impetu.
An non Erinnys ipſa hunc fabricata eſt gladium?
Et illum balteum Pluto ſævus opifex?
Ego igitur et hæc, et alia omnia ſemper
Hominibus aio machinari Deos.
Cui autem hæc non ſunt cordi,
Illeque ſua amet, et ego mea.

Cho. Ne tende longius, ſed, ut ſepulchro condas
Hunc virum, cogita, et quid mox reſpondebis.
Video enim virum inimicum, et forte malis noſtris
Irridens venit, ut vir malignus quiſpiam.

Teuc. Quis vero eſt ille vir de exercitu quem vides?

Cho. Menelaus, cujus causâ hanc navigationem inſtituimus.

Teuc. Video: nam prope exiſtens facile agnoſci poteſt.

Men. Heus tu, tibi dico: hoc cadaver manibus
Ne componas, ſed ſinas ita ut eſt.

Teuc. In

Teuc. In quem finem tot impendisti verba?
Men. Visa *sunt hæc* mihi, visa quoque *illi* qui præest exercitui.
Teuc. Nullam ergo causam prius dixeris?
Men. Propterea quod cum speraremus nos ipsum ex patria
Adduxisse Achivis socium et amicum,
Invenimus experti infensiorem *ipsis* Phrygibus.
Qui exercitui simul universo machinatus necem,
Noctu *nos* hostiliter invasit, ut hasta opprimeret;
Et nisi Deorum aliquis hoc molimen extinxisset,
Nos hac ipsa, quam ipse sortitus est fortunam,
Cæsi jacuissemus passim fœdissima morte:
Ipse vero viveret: nunc autem mutata vice *fecit* Deus
Ut hujus violentia in oves gregesque recideret.
Quapropter homo haud est tam potens
Quisquam, ut hoc sepulchro condat illius corpus:
Sed in flavam arenam projectus
Avibus marinis fiet pabulum.
Atque ob hoc ne graves tollas animos:
Nam si viventem reprimere non potuimus,
Mortuo certe imperabimus, etiam si nolis,
Manuum *vi* dirigentes; nullibi enim
Dictis parere vivus unquam voluit meis.
" At *hoc* mali *est* hominis, æquum censere
" Ut vir plebeius nihil magistratibus obediat.
" Haud enim unquam, neque in civitate leges recte
" Se habeant, ubi nullus est status timor.
" Neque exercitus certe modeste se ultra gerat in duces,
" Omni metus et pudoris obice amoto,
" Sed virum oportet, etiamsi magnum corpus sibi nactus fu-
" erit,
" Cogitare, posse se cadere parvo quamlibet malo.
" Timor enim cui adest, pudorque simul,
" Salutem ipsum *in se* habere scito.
" Ubi vero injuriarum, faciendique quæ cuique libet datur
" licentia,
" Illam pro certo habeas urbem brevi tandem,
" Secundo vento festinantem, tamen pessum ruituram.
" Sit ergo aliquis constitutus mihi timor utilis.

" Neque putemus, cum quæ jucunda nobis fuerunt fecerimus,
" Nos non viciſſim quæ triſtia ſunt paſſuros eſſe.
" Subeunt hæc mutua vice." Ante hic erat
Fervide injurioſus, nunc ego viciſſim magna ſentio.
Tibique prædico hunc ne ſepelias, ne
Hunc dum ſepelire ſtudes, ipſe in ſepulchrum cadas.

Cho. Menelae, *cave* ne cum ſententias propoſueris ſapientes,
Deinde ipſe in mortuos injurius fias.

Teuc. Non ego unquam amplius, o viri, mirabor hominem,
Qui, cum ſit genere *prope* nullo natus, ſic peccat;
Cum qui videntur generoſa gente orti
Tantum in ſuis aberrant ſermonibus.
Age dic ab initio rurſus, num tu dicis te duxiſſe
Virum hunc Achivis huc ſocium aſſumptum?
Non ipſe ſua ſponte huc enavigavit, ut ſui juris?
Ubi tu hujus imperator factus es? ubi vero tibi militibus
His licet imperare, quibus hic dux fuit a domo uſque?
Spartæ imperator veniſti, non nobis imperans:
Neque fuit ubi tibi hunc in ordinem redigere magis
Imperii conceſſit jus, quam huic te.
Subditus aliis *ipſe* huc navigaſti, non omnium
Imperator, ut Ajaci *quoque* præeſſes unquam.
Sed quibus imperas, impera, et ſeveris dictis
Eos caſtiga: hunc vero, ſive tu vetes,
Sive ille alter dux, ſepulchris ego
Indam rite, non os reveritus tuum.
Neutiquam enim tuam huc profectus eſt militatum
Ob conjugem, ut milites conductitii;
Sed ob juramenta, quibus erat obſtrictus,
Tua vero cauſa nequaquam; non enim dignos cenſebat nullius pretii viros.
Præterea pluribus huc ſecum ductis præconibus,
Et duce, venit: tuum vero ob ſtrepitum
Non me verterem, ut talem te prodas qualis revera es.

Men. Non admodum talem in malis linguam probo.

Teuc. " Dura enim, ſi ſimul quoque juſta admodum fuerint, mordent."

Men. Sagittarius non humilia videtur ſentire.

Teuc. Non enim illiberalem ego artem edidici.

Men. Oppido.

Men. Oppido fores insolens, scutum si sumeres.
Teuc. Etiam nudus sufficerem tibi vel armato.
Men. Lingua tua animos certe magnos alit.
Teuc. " Cum justitia enim animos gerere magnos licet."
Men. Justumne est igitur mei occisorem feliciter agere?
Teuc. Occisorem? rem sane atrocem narras, siquidem vivis mortuus.
Men. Deus me servavit: quantum in illo erat, periissem.
Teuc. Ne igitur violes Deos, a Diis servatus.
Men. Egone eo contemptum Deorum leges?
Teuc. *Imo*, si mortuos sepultura prohibes præsens.
Men. Hostes nimirum ipse meos, neque enim decuit.
Teuc. Num tibi ergo hostium dux fuit Ajax unquam?
Men. Infensum sibi oderat: teque adeo hoc non latuit.
Teuc. Calculos enim in eum clam subdere deprehensus es.
Men. Ea culpa judicum, non mea, fuit.
Teuc. Multa male tu furtim conficere posses mala.
Men. Hæc dicta alicui cedunt dolori.
Teuc. Non major a te dolor orietur, ut videtur, quam tibi a nobis.
Men. Unum hoc tibi declarabo, non est hic sepeliendus.
Teuc. Tu vero vicissim audies quod hic sepelietur.
Men. Jam ante virum vidi ego lingua feroculum,
Qui nautas adegit, hieme instante, ut navigaret,
Cujus ne vocem quidem audires cum in turbine
Tempestatis tenebatur: sed sub veste occultatus
Calcandum ultro se dabat quibuslibet navitis.
Ita quidem et te et tuum petulans os
Parva e nubecula mox quædam erumpens ingens
Tempestas restinxerit, odiososque clamores.
Teuc. Ego quoque virum jam vidi stultitia plenum,
Qui socios malis obrutos injuria lædebat.
Dein ipsum intuitus quidam similis mihi,
Ingenioque par, hisce corripuit dictis.
O homo, ne mortuis malefeceris;
Si enim feceris, malo ipse, scito, mulctaberis.
Sic stolidum illum monebat alter qui aderat.
Video jam sane illum, et, ut mihi videtur,
Non quisquam alius est quam tu ipse: num adhuc loquor ænigmata?
Men. Abeo: " etenim turpe est, siquis audiat

" Eum verbis punientem, cui licet cogere."

Teuc. Quin te jam ſubduc: nam et mihi turpiſſimum eſt audire
Hominem nugatorium inania verba effutientem.

ANAPÆSTI.

Cho. Inſtabit magnæ contentionis quoddam certamen.
Verum quantum poteſt, Teucer, properans
Feſtina foſſam aliquam cavam procurare
Huic, ubi apud mortales ſemper memorabile
Habeat ſepulchrum ſqualidum.

IAMBI.

Teuc. Et quidem in ipſo tempore hi prope
Adſunt, viri hujus filiusque et uxor
Sepulchrum ornaturi infelici mortuo.
O puer, huc accede, et adſtans prope
Supplex tange patrem, qui te genuit;
Sede autem illi adverſus in manibus tenens
Comas meas, et hujus, et tuas tertii,
Qui ſupplicum theſaurus eſt: ſiquis vero exercitus
Vi te abſtraxerit hoc a funere,
Malus male inſepultus excidat ſua patria,
Totius generis radice demeſſa,
Hoc, quo nunc, modo deſeco capillum.
Tene hunc, o fili, et ſerva, neque te
Amoveat quis, ſed firmiter adhærens tene.
Vosque ne mulieres *facti* pro viris prope
Aſſiſtite; ſed opitulamini, donec ego rediero,
Sepulchrum huic cum curavero, quamvis nemo ſinat.

ANTISTROPHICA. ſtrophe I.

Cho. Quando ergo tandem ultimus
Annorum deſinet numerus, quibus hic diu jactati fuimus,
Infinitas ſemper ſaltem mihi
Bellicorum laborum
Miſerias inducens
Latas vias habentem circa Trojam,
Infelix Græcorum dedecus?

ANTISTROPHE 1.

O utinam prius æthera ſubiiſſet
Vaſtum, communemve omnibus orcum
Ille vir, qui triſtium
Monſtravit armorum Græcis
Communem uſum:
Unde heu! alii alios genuere labores.
Ille enim exitio dedit homines.

STROPHE 2.

Ille neque coronarum
Neque profundorum cyathorum
Diſpenſavit mihi voluptatem fruendam,
Neque dulcem tibiarum cantum,
Infelix, nec inter nocturnas
Delicias amorum quieſcere:
Amores autem ſuſtulit, hei mihi!
Jaceo autem ita neglectus
Rore frequenti ſemper
Madens comas, infauſtæ
Monimenta Trojæ.

ANTISTROPHE 2.

Prius quidem nocturni
Timoris erat mihi propugnaculum
Et telorum ſtrenuus Ajax;
Nunc vero ipſe traditur inviſo
Dæmoni. Quæ mihi, quænam poſthac
Voluptas aderit? utinam eſſem,
Ubi ſylvoſum imminet ponto
Promontorium undiſonum, ſummo
Sub vertice Sunii,
Sacras ut alloquerer
Athenas.

TEUCER, AGAMEMNON, ULYSSES, CHORUS.

Teuc. Atqui properabam, conſpicatus ducem

Aga-

Agamemnonem ad nos huc ruentem:
Nec enim dubium eſt quin improbum ſit ſoluturus os.
Aga. Téne acerba dicta renunciant mihi
Audere contra nos impune adeo profundere?
Te quidem dico ex captiva *natum.*
Certe ſi matre ſatus eſſes generoſa,
Quam magnifica jactares? ſummisque digitulis incederes?
Quando cum ſis ipſe homo nihili, pro eo qui nihil eſt, obnixe nos oppugnaſti,
Et neque exercitus, neque navium duces veniſſe
Nos Achivorum, neque tuos, dejeraſti:
Sed ipſe dux ſuus, ut ais, Ajax enavigavit.
Nonne hoc a ſervis audire ingens eſt dedecus?
Propter qualem autem virum adeo ſuperba vociferatus es?
Ubi progreſſum? vel ubi ſtantem, quo non et ego?
Nulline ergo Achivis ſunt viri, præter hunc?
Acerba ſane videmur de armis Achilleis
Propoſuiſſe Achivis certamina tunc temporis,
Si nuſquam non declarabimur a Teucro mali.
Nec unquam libuerit vobis, ne victis quidem,
Cedere in iis, quæ pluribus placuere judicibus:
Sed ſemper nos vel maledictis petetis,
Vel doloſe nos pungetis, utcunque cauſa inferiores.
" His profecto moribus nullus unquam
" Ullius legis firmus erit ſtatus,
" Si, qui jure vicerint, repellemus,
" Et poſteriores in priorem locum ducemus:
" Sed prohibenda hæc ſunt, non enim vaſti
" Latisque humeris viri ſunt tutiſſimi;
" Sed qui recta ſapiunt ubique vincunt.
" Et magnus latera bos ab exiguo tamen
" Flagello rectus in via incedit."
Tibique adventare hoc remedium
Video protinus, niſi ad ſanam redieris mentem:
Qui virum propter mortuum, et jam umbram
Fidenter convitiaris, et libero blateras ore.
Non modeſte te geres? non, cum noris qualis es genere,
Alium quempiam huc adduces virum liberum,
Qui nobis pro te, quæ habes dicenda, dicat?

Te

Te enim dicente discere non ego valeam;
Barbaram enim linguam non intelligo.
Cho. Utinam utrique vestrum foret mens sanior.
Hac enim nihil, vobis quod optem, habeo melius.
Teuc. " Heu mortui quam velociter apud mortales
" Gratia effluit, et prodita deprehenditur! "
Si tui saltem, o Ajax, hic vir ne in rebus quidem parvi laboris
Adhuc retinet memoriam, pro quo tu sæpe
Tuam objiciens animam laborasti bello;
Sed perierunt jam cuncta hæc, abjecta et vilia.
O multa qui locutus es modo et inutilia dicta,
Nihilne amplius omnino meministi, quando
Intra vallum vos hic vir olim incluſos,
Jam penitus perditos, fusosque prælio,
Liberavit adventu solus suo, cum per navium
Summos jam nauticos foros
Ignis grassaretur, jam nauticas scaphas
Hector insiliret ferox, superatis fossis;
Quis hæc propulsavit? non hic fuit, qui fecit hæc,
Quem nusquam dicis congressum esse pede?
Hic ergo vobis hæc contulit beneficia?
Et cum rursus ipse solus Hectori soli
Sortitusque et injussus ibat obviam adversarius,
Non fugitiva sorte in medium immissa,
Udæ nimirum telluris gleba, sed quæ cristata
E galea prima saltum erat levem factura?
Hic erat qui ea fecit, simulque ego præsens
Ille servus, ille e barbara matre natus
Miser, quo tandem respiciens et hæc audes fari?
Num ignoras, qui tui patris olim extitit pater,
Antiquum illum Pelopa, barbarum Phrygem?
Num et Atrea, qui te porro genuit, impiissimum?
Qui fratri appositi suos in cœnam filios?
Tu autem ipse matre natus erat Cressa, quam
Ubi cum adultero deprehendisset pater tuus,
In mare immisit mutis piscibus laniandum.
Talis cum sis, mihi tali exprobras genus?
Qui patre quidem sum Telamone natus,
Qui ob egregiam præ cæteris virtutem in bello, meam

Tenet

Tenet tori ſociam matrem, quæ ſtirpe quidem erat
Regina, Laomedontis *filia:* eximium vero ipſam
Ut munus, illi dedit Alcmenæ proles.
An hoc modo optimus, ex duobus optimis
Genitus, dedecorarem mihi ſanguine junctos,
Quos tu nunc in his ærumnis jacentes
Inſepultos projicis, nec erubeſcis iſtud dicere?
At hoc jam certo ſcias velim, ſi quo hunc abjicietis,
Abjicietis et nos tres ſimul ſitos.
Quoniam honeſtius eſt mihi pro illo viriliter pugnanti
Mori præclare, quam tua pro conjuge,
Imo vel fratris iſtius tui.
Proinde, vide non meum quod ſit modo, ſed et tuum *commodum.*
Nam ſiquid me læſeris, optabis aliquando
Te vel timidum fuiſſe potius, quam in me ferocem.

Cho. O rex Ulyſſe, te tempori veniſſe ſcito,
Si non commiſſurus hos, ſed litem dirempturus ades.

Ulyſ. Quid rei eſt, viri? eminus enim audivi
Clamorem Atridarum ſuper hoc forti cadavere.

Aga. Non enim audimus turpiſſima verba,
O rex Ulyſſe, iſtoc a viro jamdudum?

Uyſ. Qualia? ego enim viro ignoſco
Audienti turpia, ſi maledicta commiſerit maledictis.

Aga. Audiit turpia *quidem:* facturus enim erat ſimilia mihi.

Ulyſ. Quid fecit autem, quod pro injuria habeas?

Aga. Ait ſe non paſſurum hoc cadaver ſepulturæ
Expers *eſſe*; ſed me invito ſepulturum.

Ulyſ. Licetne igitur vera dicenti amico
Tua, non minus quam ante, manere in concordia?

Aga. Dic: aliter enim forem mentis non ſanæ, quoniam
Te amicum ego maximum ex Argivis duco.

Ulyſ. Audi igitur: virum huncce per Deos
Ne ſuſtineas inſepultum adeo inhumaniter abjici:
Neque violentia te ullo modo vincat
Uſque adeo odiſſe, ut ipſum jus calces.
Etenim mihi erat olim ille inimiciſſimus omnium,
Ex quo *judicum ſententia* obtinui Achillis arma.
Hunc tamen ego, talis in me licet fuerit,
Non irem læſum aliqua ignominia, ne quidem tacendo

Unum

Unum hunc virum vidiſſe me fortiſſimum Argivorum quot-quot
Ad Trojam pervenimus, excepto Achille.
Proinde neutiquam jure eum debito privaveris honore.
Nullo enim hunc modo, ſed Deorum leges
Violaveris. " Virum autem ſtrenuum nefas eſt poſt mortem
" Lædere, ne quidem ſi prius oderis admodum."
Aga. Tune in his, Ulyſſes, pro iſto mecum pugnas?
Ulyſ. Ego ſane: oderam vero quamdiu fuit odiſſe honeſtum.
Aga. Non itaque et mortuum inſultare te convenit?
Ulyſ. Ne gaudeas, Atrida, lucris non bonis.
Aga. " Haud eſt facile ut tyrannus ſit pius."
Ulyſ. " At facile ut amicis bene monentibus honorem tribuat."
Aga. " Obedire tamen virum bonum decet magiſtratibus."
Ulyſ. Deſine: victus enim hac in re ab amicis, victor es.
Aga. Memento in quem virum hanc confers gratiam.
Ulyſ. Inimicus hic quidem, at erat olim ſtrenuus.
Aga. Quidnam facturus es? inimicum adeo revereris mortuum?
Ulyſ. Virtus nempe apud me plus quam odium valet.
Aga. Hujusmodi homines ſunt fere ſtupidi.
Ulyſ. Certe admodum multi nunc amici, qui poſtea fiunt acerbi.
Aga. Tales tu probas igitur parare amicos?
Ulyſ. Præduros laudare animos ego non amo.
Aga. Nos tu ignavos hac ipſa die oſtendes.
Ulyſ. Imo viros Græcis omnibus juſtos *oſtendam potius.*
Aga. Suades ergo ut mortuum hunc ſepeliri ſinam?
Ulyſ. Equidem: nam et ipſe huc venturus ſum.
Aga. Profecto omnia *ſunt* ſimilia, quiſque ſibi ſtudet.
Ulyſ. Cui enim me magis convenit, quam mihi ſtudere?
Aga. Tuum igitur opus hoc, non meum, vocabitur.
Ulyſ. Ut feceris, *ita* bonus habeberis ubique.
Aga. At tamen hoc certo ſcias, me
Tibi quidem majorem vel hac gratiam facturum:
Hîc vero, ſeu ubi tu vis *ſepultus* ſeu hîc *inſepultus*, mihi tamen
Inviſiſſimus erit: tibi autem facere licet quæ viſum eſt.
Cho. Quicunque te, Ulyſſes, non ſapientem prædicat
Mente hac præditum, *næ ille* ſtultus eſt homo.
Ulyſ. Et nunc ſane Teucro id in poſterum denuntio,
Me, quam tunc inimicus fuerim, tam nunc amicum eſſe.
Et mortuum hunc ſimul ſepelire volo,

Una et laborem capere, nihil et omittere,
Quod homines decet impendere viris optimis.
Teuc. Optime Ulyſſes, *nunc* te in omnibus laudare poſſum,
Factoque hoc longe meam fefelliſti ſpem.
Huic enim cum ante fueris Argivorum inimiciſſimus,
Solus tamen aſtitiſti manu, nec paſſus es præſens
Ut a vivente fiat mortuo gravis injuria.
Ut attonitus ille imperator *huc* profectus,
Ipſeque et *ſuus* frater voluerunt
Cum contumelia hunc abjicere inſepultum.
Quare hos, hunc qui Olympum regit Jupiter,
Furiæque memores, cunctisque ſua tribuens Juſtitia,
Malos male perdant, ſicut voluerunt
Hunc virum contumeliis objicere indigne.
Te vero, o longævi proles Laertæ patris,
Hoc funus ut attingas vereor pati,
Ne faciam quod mortuo ingratum ſit:
Cætera vero nos adjuva; et ſi quem de exercitu
Vis huc mittere, non graviter feram.
Ego vero reliqua omnia adminiſtrabo; tu autem te
Viri in nos boni officio functum eſſe ſcito.
Ulyſ. *Curare* ſane *una* volebam: ſi vero non eſt tibi gratum,
Nos hæc facere, abeo tuam laudans ſententiam.

ANAPÆSTI.

Teuc. Satis *eſt*: jam enim multum elapſum eſt
Temporis: at *vos*, hi quidem cavam foſſam
Manibus ocyus apparate, illi vero ſublimem
Tripodem in ignem ponite, lavacris ſacris
Idoneum: at una ex tentorio
Virorum turma armorum
Ornatum afferat.
Tu vero, fili, patris, quantum vales,
Amore prehenſans, latera ſimul mecum
Hæc alleva, adhuc enim calidæ
Fiſtulæ ſurſum efflant nigrum
Cruorem: verum age, omnis, quicunque ſe amicum
Ait adeſſe, moveat, eat

Huic

Huic viro operam dans in omnibus bono;
Nullique unquam mortalium meliori
Ajace: quamdiu ſuperfuit hoc dico.
Cho. " Profecto hominibus plurima, ubi viderint, 1435
" Noſſe datur; prius vero quam videant, nullus *adeo* vates
" Futurorum *eſt*, *ut ſciat* quid faciet."

PERSONÆ FABULÆ.

PÆDAGOGUS.

ORESTES.

ELECTRA.

CHORUS EX VIRGINIBUS INDIGENIS.

CHRYSOTHEMIS.

CLYTÆMNESTRA.

ÆGISTHUS.

ELECTRA.

PÆDAGOGUS, ORESTES, ELECTRA, CHRYSOTHEMIS, CHORUS.

IAMBI.

Pæd. O Agminum ductoris ad Trojam olim
Agamemnonis fili, nunc ea licet tibi
Præsenti cernere, quorum fuisti semper cupidus.
Vetus enim illud Argos, quod desiderabas, hocce,
Oestro percitæ nemus Inachi filiæ:
Hoc autem, mi Orestes, Lupicidæ Dei
Forum Lyceum: at illud a læva
Junonis celebre templum; quò vero pervenimus,
Dic *te* Mycenas opulentas cernere,
Plenamque cædium Pelopidarum domum:
Unde te, cæso jam patre, ego olim
A consanguinea tua, et sorore, acceptum
Absuli, et servavi, et enutrii,
Huc usque ætatis, paternæ vindicem cædis.
Nunc igitur, Orestes, et tu charissime hospitum
Pylades, quid facto opus est ocyus deliberandum:
Namque jam nobis lucidum solis jubar
Matutinos movent avium cantus claros,
Atraque stellis defecit nox.
Priusquam igitur quisquam hominum exeat tecto,
Conferte consilia: ibi enim sumus
Ubi non amplius segnitiæ *datur* locus, sed *instat ipse* agendi articulus.

Orest. O charissime famulorum, quam certa mihi
Indicia exhibes *viri* in nos benevoli natura.
Sicut enim equus generosus, licet sit senex,
Rebus in trepidis non animos amittit,
Sed aures arrigit; similiter et tu
Nosque incitas, et inter primos ipse sequeris.
Proinde consilia *tibi* exponam *mea*, tu vero

Acutas

Acutas aures meis dictis præbens,
Si quid a re aberro, corrige.
Ego enim poſtquam Delphicum adii
Oraculum, ut diſcerem quonam modo
Pœnas ſumerem patris ab occiſoribus,
Reſpondit mihi Phœbus hæc, quæ audies mox:
Ipſum *me nempe juſſit* imparatum ab armisque et exercitu,
Clam dolis meritas inferre manu cædes.
Quoniam igitur tale oraculum audivimus,
Tu quidem ſubiens (cum opportunitas te duxerit)
Ædes in hasce, ſcias omnia quæ fiunt intus,
Ut edoctus nobis queas annunciare certa.
Neutiquam enim te præ ſenio longoque *quod abfuiſti* tempore
Noſcere valebunt, neque ſuſpectum habebunt *te* ita concinne inſtructum.
Sermone autem tali utere; quod hoſpes quidem ſis
Phocenſis, a viro Phanoteo miſſus: is enim
Maximus eſt illis belli ſocius, et amicus.
Nuncia autem, jurejurando addito,
Mortuum eſſe Oreſtem violento fato,
Ludis in Pythicis, ex pernicibus
Curribus devolutum. Totius ſermonis hæc conſtet ſumma.
Nos vero patris tumulum (ut *Apollo* præcepit)
Libationibus prius, capiteque ſectis mollibus comis
Cum coronaverimus, deinde redibimus huc retro
Urnam æream ferentes manibus,
Quam noſti in virgultis alicubi et ipſe conditam.
Ut verbis dolum ſtruentes, jucundum nuncium
Adferamus eis, meum ut periit corpus
Crematum jam, et in cineres redactum.
Quid enim hoc me angat, quod ſermone mortuus
Reipſa vixero, et famam reportavero?
Cenſeo enim nullum dictum, cum lucro *junctum*, malum *eſſe*:
Jam enim ſæpius vidi et ſapientes
Rumore falſo mortuos: qui cum domum
Redierint *vivi*, majorem inde gloriam nacti ſunt.
Ita et me confido fama ab hac
Conſpectum hoſtibus, fidus quaſi fulſurum brevi.
At, o patria terra, Diique indigenæ,
Excipite me fauſto omine hoc iter ingreſſum,

Tuque,

Tuque, o paterna domus: tui enim venio
Merito purgator a Diis impulsus:
Neque me cum infamia dimittite hac ex terra,
Sed date ut opibus potiar paternis, et constituam domum.
Et hæc quidem hactenus. Tibi vero jam, senex,
Curæ sit eunti, tuum ut exequaris munus.
Nos autem eximus. Occasio enim *jubet*, quæ hominibus
Maxima omni in opere est magistra.

Elec. Hei mihi miseræ!

Pæd. At at visus sum famularum aliquam
Suspirantem intra ædes audire, o fili.

Oref. Num misera est Electra? vis
Hîc maneamus, et iterum audiamus lamenta *clarius?*

Pæd. Minime: nihil, priusquam Apollinis *jussa*
Conemur exequi, et ab hisce auspicari *decet*,
Patri fundentes lavacra: hæc enim adferent
Victoriamque nobis et *in rebus his* gerendis robur.

ANAPÆSTI.

Elec. O lux alma, et cum terra
Parem sortite extensionem aer, quam multos
Sensisti meos lamentorum lessus,
Multosque adversos pectorum
Planctus cruentatorum,
Simulac tenebrosa nox recesserit.
Quod ad mea autem pervigilia jam invisus
Novit torus luctuosæ domus,
Quantopere miserum meum lugeo
Patrem, quem in barbara terra
Non Mars cruento excepit hospitio,
Sed mater illa mea, et particeps tori
Ægisthus, ut quercum *solent* qui ligna cædunt,
Diffindunt caput cruenta bipenni.
Neque propter hæc aliam quampiam, me præter,
Tangit misericordia; cum tu, pater,
Inique adeo et misere peremptus jaces.
Quin desinam nunquam plorare,
Acerbosque fletus edere, donec video
Præfulgidos siderum
Ictus, videoque hanc diem;
Non, *inquam*, *desinam*, sed ut luscinia, quæ *suos* amisit pullos

Ante

Ante hæc patris limina cum ejulatu
Omnibus echo profundam.
O domus Plutonis et Proſerpinæ,
O terreſtris Mercuri, et verenda Maledictio,
Vosque ſeveræ Deorum filiæ Erinnyes,
Injuſte morientes reſpicite,
Eos quibus thalami conjugales furtim invaduntur,
Adeſte, opem ferte, vindicate patris
Cædem noſtri:
Et mihi meum mittite fratrem:
Sola enim non amplius ferre valeo
Mœroris onus, lance altera impellens.

ANTISTROPHICA. ſtrophe 1.

Cho. Heu filia, filia perditiſſimæ
Electra matris, quid te ſemper ita
Maceras inexplebili luctu,
Ob illum olim a fraudulenta impiiſſima
Matre oppreſſum dolis Agamemnonem,
Maleque manui proditum?
Utinam qui iſta patravit
Male pereat; ſi mihi fas *ſit* hæc loqui.

STROPHE 2.

Elec. O nobilium patrum ſoboles,
Venitis *ut* meis laboribus *ſitis* ſolatio;
Novique et intelligo iſta, nihil *horum* me
Fugit, neque *tamen* volo omittere hoc,
Quin meum lugeam patrem miſerum.
At, o amicitiæ omnigenam
Quæ rependitis gratiam,
Sinite me ſic luctui indulgere,
Heu, heu, *ſinite me*, obſecro.

ANTISTROPHE 1.

Cho. Attamen non hunc ex orci
Palude omnibus communi patrem
Reſuſcitaveris, neque lamentis, neque precibus:
Malis ſed ex mediocribus in inſanabilem
Delapſa luctum, perenni gemitu peris;
Quibus in *gemitibus* ſolutio *tamen*
Nulla eſt malorum.
Cur non-ferenda adeo cupis?

AN-

ANTISTROPHE 2.

Elec. Non mentis eſt ſanæ, qui miſere
Pereuntium parentum obliviſcitur.
At meo utique gemibunda placet animo,
Quæ Ityn, ſemper Ityn luget
Mœſta avis, Jovis nuncia.
O omnibus modis miſerrima
Niobe, te tamen *ut* Deam colo,
Quæ in ſepulchro ſaxeo
Heu, heu, *adhuc* lacrymaris.

MONOSTROPHICA.

Cho. Haud ſane tibi ſoli, filia, mortalium
Dolor accidit;
Quo tu ſupra alios in domo te maceras,
Quibus eodem ſanguinis gradu juncta es:
Nempe Chryſothemis
Vivit, et Iphianaſſa,
Quique in juventute abdita triſtatur *Oreſtes.*
Elec. Beatus Oreſtes, quem celebris
Tellus olim Mycenarum
Excipiet nobilem, propitio Jovis
Ductu reverſum ad hanc terram;
Quemque ego indeſinenter
Expectans, ſine liberis,
Miſera, innupta perpetim vagor,
Lacrymis madens, interminabilem
Habens ſortem malorum. Ille vero obliviſcitur
Et beneficiorum meorum, et *per literas* mandatorum: quid enim non mihi
Venit fallacis ab eo nuncii?
Semper quidem cupit,
Cupiens vero non dignatur venire in conſpectum.
Cho. Confide mihi, confide, filia,
" Eſt magnus in cœlo
" Jupiter, qui inſpicit omnia, et gubernat.
" Cui nimis gravem iram *hanc* ſubmittens,
" Neque quos oderis
" Nimium ſuccenſeas, neque penitus obliviſcaris.
" Nam Tempus *eſt* facilis Deus."
Neque enim ille (qui Criſam tenet

Littore ſitam paſcuo)
Filius Agamemnonis,
Neque Deus apud Acherontem imperans
Nunquam redibunt *cædem patris tui* ulturi.
Elec. At mihi multum
Abiit jam
Vitæ ſine fructu ſpei actæ;
Neque amplius queo ſufficere:
Quæ parentibus orbata contabeſco,
Quamque haud protegit amicus ullus.
Sed, velut inquilinus aliquis, indignis modis
Vitam ago in thalamis patris, ſic quidem
Fœda amicta veſte,
Vacuis autem aſſiſto menſis.

ANTISTROPHICA. ſtrophe 1.

Cho. Luctuoſus ſane de reditu *patris* nuncius,
Luctuoſus et in lecto paterno *de matre*,
Quando tibi æreæ adverſa
Securis irruit plaga.
Dolus id ſuaſit, libido interfecit,
Horrendum horrende cum prius concepiſſent
Monſtrum; ſive Deus, ſive mortalium
Quis erat qui hæc patravit.

STROPHE 2.

Elec. O omnium illa dies
Longe acerbiſſima mihi certe, quæ *adhuc* venit!
O nox, o cœnæ nefandæ
Dira calamitas!
Qua cœna meus pater vidit
Indignas mortes a duorum manibus,
Quæ *manus* meam *quoque* vitam cepere
Proditam, quæ me funditus perdiderunt:
Quibus magnus ille Deus Olympius
Ultrices ſceleris pœnas pati præbeat *affatim*.
Nulla unquam lætitia fruantur,
Qui talia perpetrarunt facinora.

ANTISTROPHE 1.

Cho. Conſidera, parce ultra loqui:
An ignoras quam felici e ſtatu *dejecta*
In præſens, impingis

In

In calamitates proprias *a te ipſa in te derivatas?*
Magnam enim malorum copiam abunde paraſti,
Tuo mœſto dum paris ſemper
Prælia corde. Hisce vero *in rebus*, cum potentibus
Congredi vana eſt contentio.

ANTISTROPHE 2.

Elec. Malorum acerbitate coacta fui ſane.
Bene novi, non *mea* latet ira:
Attamen in *rebus his* atrocibus non temperabo
Ab his imprecationibus,
Dum vita nobis ſuppetat.
A quo enim unquam (o charum genus)
Audire *poſſem* commodam orationem?
A quo qui recta ſapiat?
Dimittite me, dimittite conſolatrices.
Hæc enim nullo diſſolventur die:
Nunquam a doloribus ceſſabo,
Numerum ſuperantes ſic fovens fletus.

ANAPÆSTI.

Cho. At *quæ dico*, præ benevolentia tantum dico,
Mater veluti fida,
Ne parias malum malis.
Elec. At quis, quæſo, modus meæ afflictionis?
Qui poſſum mortuos negligere cum laude?
Cui hoc hominum ingenitum eſt?
Neque ſim apud illos honorata:
Nec, ſi cui adjuncta forem *viro* benigno,
Silentium agerem cohabitans, parentibus
Impias ſiſtens alas
Acute ſonantium luctuum.
Nam ille ſi ſic mortuus
Jacebit miſer in terram
Et in nihilum redactus:
Illique non viciſſim
Dabunt meritas pro cæde pœnas,
Valeat pudor, et omnium
Pietas ſimul mortalium.

IAMBI.

Cho. Ego quidem, o filia, et tuam rem ſedulo agens ſimul,
Et meam ipſius huc veni: ſi vero minus recte

Loquor, tu viceris: te enim ſequemur ſimul.
Elec. Pudet me quidem, o mulieres, ſi videor vobis
Nimis impotenter ferre hæc immoderato luctu.
At qui (vis me cogit enim facere)
Ignoſcite: quomodo enim generoſa quæ ſit mulier
Paterna cernens infortunia non lugeat hæc,
Quæ ego diebus et noctibus ſemper
Virere plus quam decreſcere cerno:
Qui quidem primo a parte matris, quæ me genuit,
Omnia inimiciſſima contigerunt: deinde ædibus
In meis ipſius, cum occiſoribus patris
Verſor, et ab his imperor, et ab hisce mihi
Accipere ſimul *quorum egeo*, vel carere cogor.
Quales igitur dies putas me agere
Cum thronis Aegyſthum inſidentem video
Paternis? aſpicioque veſtes
Gerentem eaſdem, quas ille *olim*, et domeſtica
Fundentem libamina eo *in loco* ubi eum trucidavit.
Video denique horum extremam contumeliam,
Parricidam nobis in lecto patris
Cum perdita matre: matrem ſi fas *eſt*
Eam dicere, quæ cum iſto cubet.
Illa vero adeo perpeti eſt audax, ut cum piaculari viro
Cohabitet, Furiam nullam reformidans:
Quin ut patratis facinoribus arridens,
Nacta quæſitum illum diem, quo olim
Patrem meum dolo interfecit,
Hoc ipſo choreas inſtituit, et oves mactat
Diis ſcilicet Servatoribus menſtrua ſacra.
Aſt *hæc* ego miſera conſpicans in tectis
Ploro, tabeſco *tota*, et lamentor patris
Epulas infelices Agamemnonias dictas,
Mecum ſola: neque enim lugere licet
Tantum, quantum voluptati foret animo meo.
Ipſa enim, dictis tenus generoſa, mater
Clamans malis convitiatnr talibus:
O infenſi numinis odium, tibi ſoli pater
Mortuus eſt? mortaliumque nullus in luctu alius?
Pereas male: neque te ex ploratibus unquam
Præſentibus liberent *vel* Dii inferni.

Hæc

Hæc convitiatur improba: at cum audit ab aliquo,
Venturum Oreſtem, tum ſane furibunda
Inclamat aſtans: Non tu mihi horum cauſa *es*?
Nonne tuum hoc eſt factum? Quæ manibus ex meis
Subductum Oreſtem clam expoſuiſti alendum?
At ſcito quidem te daturam ſaltem dignas pœnas.
Talia latrat: ſimulque inſtigat prope aditans ei
Ad hæc inclytus ille ſponſus,
Ille, *inquam*, prorſus imbellis, mera illa noxa,
Qui ope mulierum pugnas inire *audet*.
Ego vero Oreſtem expectans ſemper, ut hæc *mala*
Adventu ſuo reſtinguat, miſera *interim* pereo.
Dum enim aliquid aggredi uſque differt, præſentesque mihi
Et futuras ſpes corrupit.
In talibus igitur *ærumnis* neque modeſte agere, amicæ,
Neque pietatem colere penes nos eſt: ſed in malis *hujusmodi*
Magna ſane *urget* neceſſitas ſtudiis nosmet tradendi malis.

Cho. Age dic, utrum Aegyſtho alicubi hic ſtante
Hæc nobis loqueris, an abſente a domo?

Elec. Omnino *abeſt*: ne puta me, ſi domi eſſet prope,
Foras prodire poſſe; jam vero ruri abeſt.

Cho. Equidem et ego audacius tecum loquerer,
Siquidem hæc ſe ita habent.

Elec. Ut eo nunc abſente, quod tibi gratum eſt quære.

Cho. Hoc ergo abs te quæro; de fratris adventu
Aut mora (quid dicis?) ſcire cupio.

Elec. Pollicetur quidem; ſed nihil eorum quæ dicit præſtat.

Cho. "Solet enim vir quiſque cunctari magnum moliens facinus."

Elec. Atqui ego ſervavi illum abſque mora.

Cho. "Confide: natus eſt bonus, adeoque amicis opem feret."

Elec. Confiſa ſum: alioqui ego non huc uſque tam diu vixiſſem.

Cho. Nihil nunc amplius dicas: ex ædibus enim video
Tuam ſororem, patre eodem natam,
Chryſothemin, matreque *eadem*, inferias manibus
Ferentem, quæ ſolent dari inferis.

Chry. Quem tu rurſus ante veſtibuli fores
Progreſſa, o ſoror, excitas clamorem?
Et ne longo quidem tempore perdoceri vis
"Animo impotenti non gratificari in vanis."
Sane in tantum novi et meipſam quod

Doleo

Doleo rebus præſentibus; adeo ut, ſi vires
Alicunde acciperem, oſtenderem quo eſſem in eos animo.
" Nunc vero in malis *poſitam* me oportet demiſſiori *velo* navi-
" gare,"
Nec putare me magnum quid facere, cum næ lædam quidem.
Sic autem et te volo facere.
Quanquam ſane jus non eſt in eo, quod ego ſuadeo,
Sed quod tu judicas: tamen ſi liberam me oportet
Vivere, dominantibus omnia parendum eſt.
Elec. Indignum ſane eſt te natam patre, qualis es nata,
Illius eſſe oblitam, hujus autem matris curam habere.
Omnes enim tuæ quas mihi das monitiones
Illius ſunt dictata, et nihil ex te ipſa dicis.
Quare elige ſaltem alterutrum, vel *ut credaris* deſipere,
Aut mente ſanam, amicorum memoriam nullam habere.
Quæ modo dixeris, ſi valeres viribus
Odium utique tuum contra eos oſtenderes;
Me vero patrem in omnibus vindicantem
Neque adjuvas, quinimo agentem dehortaris.
Annon hæc præter mala timiditatem *tuam* arguunt?
Quamobrem doce *me*, vel diſce *ipſa* ex me, quidnam
Sum lucri factura, deſinens hisce ab luctibus
Nonne vivo? male quidem, ſcio: ita tamen, ut contentus ſim.
Moleſta autem ſum iſtis, atque adeo mortuum
Honore afficiam, ſi qua gratia *horum* apud inferos eſt.
Tu vero, quæ te odiſſe ais, verbis quidem odiſti,
Re ipſa autem occiſoribus patris faves.
At ego ne unquam quidem (ne ſi tua mihi
Quis adferat dona, quibus nunc delicate vivis)
His me ſubderem. Tibi lauta
Apponatur menſa, victusque abunde affluat;
Id enim ſolum mihi pro cibo ſit, ut ne me ipſa angam.
Tuos vero non ambio honores conſequi,
Neque tu *cuperes*, ſi ſobrie velles agere; nunc autem cum licet patris
Omnium optimi filiam dici, *age* dicitor
Matris; ita plurimis videberis mala,
Quæ mortuum patrem, et amicos prodis tuos.
Cho. Ne quid iracundius, per Deos *oro*: nam ſermonibus
Ineſt utriusque fructus, ſi tu quidem diſceres

Iſtius

Iſtius uti recte, et hæc contra tuis.
Chry. Equidem, o fœminæ, familiaris ſum quodammodo
Hujus dictis; et ne meminiſſem quidem *de his* unquam,
Si non maximum malum ei imminere
Audiſſem, quod eam perpetuis his reprimet ab luctibus.
Elec. Age igitur, dic illud grave *malum:* nam ſi mihi
Majus quid hisce dixeris, non amplius repugnabo.
Chry. At enarrabo tibi rem omnem, quantum ego novi.
Te enim, niſi hisce deſtiteris luctibus,
Illuc ablegare ſtatuunt, ubi non amplius Solis
Jubar aſpicies; viva enim in undique tecto
Carcere terra procul hac tua occines mala.
Propterea conſidera; et ne me unquam poſthac,
Malo accepto, culpaveris: nunc enim tempus eſt ſapere.
Elec. Serióne decrevere, ut hæc faciant mihi?
Chry. Omnino, ſimulac Aegyſthus domum venerit.
Elec. Utinam hac ſaltem de cauſa redeat ocyus.
Chry. Quas, miſera, tibi imprecaris imprecationes?
Elec. Ut veniat ille, ſiquid hujusmodi *mihi* agere cogitat.
Chry. Numquid mali ut feras? ubi eſt, rogo, mens tua?
Elec. Ut a vobis fugiam quam longiſſime.
Chry. Vitæ autem præſentis nonne memoriam tenes?
Elec. Lauta eſt hercle (quidni?) mea vita, mirum ut ſit.
Chry. At lauta eſſet, ſi tu utique recte ſapere noſſes.
Elec. Ne me edoceas amicis eſſe perfidam.
Chry. Ego vero id non doceo; ſed ut dominantibus cedas.
Elec. Tu illis aſſentare: non meum narras ingenium.
Chry. Atqui pulchrum eſt tamen non præ temeritate cadere.
Elec. Cademus tamen, ſi *ſic* oportet, patrem vindicantes.
Chry. At pater *ipſe* (novi) horum tibi veniam dabit.
Elec. Dicta illa talia ſunt qualia ignavos probare convenit.
Chry. Tu vero non parebis, neque conſenties mihi?
Elec. Minime ſane: nequaquam, *precor*, ſim adeo mentis inops.
Chry. Pergam igitur quo miſſa ſum viæ
Elec. Quo vadis autem? et iſta cui perfers ſacra?
Chry. Mater me mittit, ut patri inferias feram ad tumulum.
Elec. Quid dicis? an mortalium inviſiſſimo?
Chry. Quem ipſa occidi: hoc enim vis dicere.
Elec. Quonam amicorum perſuaſa: cui hoc placuit?
Chry. Ex pavore quodam nocturno, ut mihi videtur.

Elec. O dii patrii, ſuccurrite ſaltem nunc, *oro.*
Chry. Quamnam habes fiduciam hoc ex pavore?
Elec. Si viſionem mihi dixeris, dicam tibi tunc.
Chry. At nihil novi quod eloquar, præter paucula.
Elec. Dic illa ſaltem: ſæpe ſane dicta paucula
Everterunt olim, et conſtituerunt viros.
Chry. Rumor quidem eſt ipſam vidiſſe patris,
Tuique et mei, ſecundum congreſſum,
Reverſi in hanc lucem; deinde illum in domo
Fixiſſe prehenſum ſceptrum (quod gerebat olim
Ipſe, nunc autem Aegyſthus gerit) atque ex eo ſurſum
Succreviſſe florentem ramum, quo umbrata
Omnis fuit Mycenenſium regio.
Talia a quodam (qui præſens aderat, cum ipſa Soli
Referret ſomnium) audiebam recitari.
Plura vero his non novi, niſi quod
Eo ipſa me mittit hunc ob timorem.
Per nunc Deos *ergo* te obſecro patrios,
Ut mihi pareas, neque per imprudentiam cadas:
Nam ſi repuleris me, malo accepto poſt ad me recurres.
Elec. At, o chara *ſoror*, horum quidem quæ manibus portas,
Tumulo admoveris nihil; non enim tibi fas,
Nec pium, a muliere adeo inimica, ſtatuere
Inferias, aut lavacra offerre patri:
At vel ventis trade, vel profundo in pulvere
Conde ea, ubi nunquam ad tumulum patris
Horum accedat quicquam; at donec moriatur,
Theſaurus ei hic ſervetur ſub terra intactus.
Omnino enim, niſi hæc audaciſſima mulier
Omnium nata foret, hæc inimica libamina
Nunquam ei, quem interfecit, adornaſſet.
Conſidera modo, ſi tibi amice videtur
Hæc dona accepturus, qui in tumulo jacet mortuus,
Cujus manu cæſus, ſicut hoſtis turpiter membris truncatus eſt,
Et inter luſtrationes maculas in caput ſuum
Derivatas deterſit. Num tu igitur putas
Hæc a reatu cædis illam ſolutura?
Non ſunt: ſed hæc omitte. Tu vero
Præcide de capite tuo cincinnorum ſummas comas,
Meique miſeræ (parva quidem hæc ſunt, quæ tamen

Habeo

Habeo omnia) et patri da ſqualidum hunc capillum,
Meamque zonam, utcunque nullis politam ornamentis,
Pete autem accedens ad genua, e terra propitius
Nobis ut auxiliator ipſe in hoſtes adſit,
Et filius Oreſtes potentiori manu *fretus*
Illius hoſtes vivus inſultet pede.
Ut in poſterum ipſius tumulum ditioribus
Ornemus manibus, quam in præſentia donamus,
Puto enim, puto hanc rem et ipſi curæ eſſe,
Adeoque miſiſſe hæc illi viſu odioſa ſomnia,
Quapropter, ſoror, tibi hac in re ſervi,
Meque adjuva, chariſſimumque mortalium
Omnium, qui apud inferos nunc eſt, communem nobis patrem.
Cho. Pie virgo loquitur: et tu
Si ſapies, o chara *mihi*, facies hæc quæ jubet.
Chry. Faciam: res enim juſta non habet rationem competitoris,
" Ut *de ea* inter duos diſceptetur, ſed maturare factum *opus eſt*."
Aggredienti autem hæc opera mihi
Silentium, per vos, per Deos, præſtetur, amicæ.
Nam ſi hæc mater mea reſciverit, acerbum mihi
Credo me hoc auſum auſuram in poſterum.

EPODICA. ſtrophe.

Cho. Niſi ego inſipiens
Vates ſum, et mente
Deſtituta prudenti,
Venit praenuncia *ſui*
Ultio juſtas ferens
Manibus vires: adeſt ultura,
O filia, jam brevi ſpatio.
Ea ſubeſt mihi fiducia
Blande aſpirantia audienti
Modo ſomnia:
Non enim unquam immemor eſt genitor ſaltem tuus,
Græcorum rex,
Neque vetus illa ferro cuſa
Anceps bipennis,
Quæ ipſum occidit
Fœdiſſimis affectum injuriis.

ANTISTROPHE.

Venit quoque multis cum pedibus,

Et multis cum manibus *illa*, quæ horrendis
Nunc latet inſidiis,
Æripes Erinnys.
Nam thalamum et ſponſalia inceſtantes
Sanguine fœdatarum nuptiarum invaſerunt
Eos, quos non erat fas invadere.
Propter hæc adeo mihi ſedet,
Nullo, nullo modo nobis
Innoxium advenire hoc prodigium
Auctoribus ſcelerisque ſociis.
Certe divinatio mortalium
Nulla eſt in diris per ſomnum viſis,
Nec in oraculis,
Niſi ſpectrum hoc nocturnum
Bene nobis evenerit.

EPODOS.

O Pelopis olim
Aurigatio plena laborum,
Quam veniſti luctuoſa
Huic quidem terræ?
Ex quo enim in mare peſſum datus
Myrtilus interiit,
Aureis e curribus
Miſeras per injurias
Radicitus ejectus;
Nulla unquam
Reliquit exinde domum hanc
Aerumnarum plena calamitas.

CLYTAEMNESTRA, ELECTRA, PAEDAGOGUS, CHORUS.

Cly. Soluta (ut videtur tibi) nunc iterum vagaris:
Non enim adeſt Aegiſthus, qui te cohibuit ſemper,
Ne utique foras prodiens tuos dedecores amicos.
Nunc quoque, quoniam ille abeſt, nihil revereris
Me *matrem*. Et multa ſane multis de me
Libera locutus es, quam ferociter et præter æquum
Imperem, contumelia afficiens et te, et tua.
Ego vero contumelioſo non ſum animo: male autem tibi
Dico, male audiens abs te ſæpius.
Pater quod ſcilicet (alius enim nullus eſt tibi prætextus)

A me

A me occiſus eſt; *fateor* a me honeſte:
Sat novi, nec ineſt mihi hæc negare.
Juſtitia enim ſuſtulit illum, non ego ſola,
Cui oportuit te opem ferre, ſi ſaperes.
Quoniam pater iſte tuus, quem lugere non deſinis,
Tuam germanam ſororem ſolus Græcorum ſuſtinuit
Immolare Diis, non parem mihi paſſus
Dolorem cum genuit, ac ego, quæ peperi.
Eſto *parem paſſus eſſet*: tamen doce me *hoc unum*, quorum gratia
Mactavit illam? num dices Græcorum?
At nullum illis erat jus meam occidendi.
Sed propter fratrem, credo, Menelaum; occiſis
Meis, nonne debuit ob hæc mihi pœnas dare?
Non ipſi *Menelao* liberi erant gemini?
Eos, quam hanc mage par erat mori, patre
Et matre genitos, cujus hæc navigatio ſuſcepta fuit de cauſa?
An meos Plutonem quædam libido liberos
Magis quam illius, cepit devorandi?
An perditiſſimo patri in liberos ex me ſuſceptos
Amor elanguit, et Menelai inerat?
Non hæc inconſulti et mala mente patris officia?
Sic cenſeo quidem, etiamſi ad meam tua non accedat ſententia:
Idem defuncta quoque diceret *filia*, ſi loqui poſſet.
Quare me ſane facinoris illius
Non pœnitet: ſi vero tibi minus recte ſapere videor,
Cum jure nitar probisque rationibus, *age* propinquos argue *tuos*.

Elec. Non quidem, nunc ſaltem, dices, quod tibi prior ingerens
Acerba, deinde abs te hæc audivi dicta.
Sed ſi mihi permiſeris, et pro mortuo
Et pro ſorore ſimul recte dixero.

Cly. Age, permitto; ſique me ſic ſemper verbis
Adorta eſſes; non fuiſſes moleſta auditu.

Elec. Ergo tibi dico: patrem ais te occidiſſe? at quis
Hoc ſermo poteſt eſſe turpior unquam,
Seu jure, ſive injuria? dicam autem tibi,
Quòd jure quidem nullo occidiſti, ſed te attraxit
Suadela viri mali, quicum nunc habitas.
I, roga venatricem Dianam, quem
Ultura ventos tam diu detinuit in Aulide.
Aut ego potius dicam: non enim fas tibi ex illa diſcere.

Pater meus olim (ut ego accepi) divæ
Ludens per nemus excitavit pedibus
Maculis distinctum cornibusque insignem cervum; cujus inter cædem
Jactabundus nescio quod emisit verbum.
Et inde irata Latoa virgo
Detinuit Achivos, donec pater mulctæ loco
Pro fera suam ipsius mactaret filiam.
Hoc illa mactata est modo: non enim alia patebat solvendi via
Exercitui, vel domum, vel ad Ilium.
Hac causa coactus, multum et repugnans, vix
Illam immolavit, non Menelao gratificans.
Quod si igitur (ut tibi verbis assentiar) illi volens
Prodesse hæc fecit; ideone mori
Eum oportuit ex te? qua lege?
Vide, si feras legem istam mortalibus,
Ne damnum tibi ipsi, et pœnitentiam *post* feras.
Si enim alium pro alio trucidabimus, te quidem
Primam oportebit mori, siquidem merita nacta fueris præmia.
At vide ne defensionem, quæ nulla est, afferas.
Nam si vis, doce me, cujus jam gratia
Omnium turpissima facinora patrare perstas;
Quæ dormias cum sicario, cujus ope
Patrem meum olim enecasti,
Et liberos procrees; et priores pios,
Et ex piis natos, penitus extermines?
Quonam modo laudare possem talia? an et hoc dices,
Quod pro filia pœnas reposcas?
Turpe sane id, etiamsi dixeris; non enim est honestum
Inimicis nubere ob filiam.
Verum ne monere quidem licet te,
Quæ passim hoc in ore habes, quod tibi matri
Convitiamur: at te ego quidem dominam
Non minus quam matrem in nos esse judico,
Quæ vivo vitam ærumnosam, et a te malis
Quæ semper multis affligor, et a tuo contubernali.
Ille autem alter, qui tuam manum vix effugit,
Miser Orestes infelicem terit vitam.
Quem sæpe me tibi alere vindicem sceleris
Criminata es: et hoc sane, si valuissem,

Feciſſem;

Feciſſem; id tu certo ſcias: atque adeo propter hoc
Prædica me apud omnes eſſe malam, ſi lubet,
Vel maledicam, vel *denique* plenam impudentiæ.
Si enim his vitiis ſum obnoxia,
Propemodum tuam haud dedecoro naturam.
Cho. Video *puellam* iram ſpirantem: ſi vero cum jure
Conjuncta ſit, necne, hoc qui curet nondum video.
Cly. Qualem autem iſtius ſaltem agere me curam oportet,
Quæ talibus parentem convitiis oneravit,
Idque tantula ætate? an tibi non videtur
Ad omne facinus progreſſura dein ſine pudore?
Elec. Et nunc hoc certo ſcias me horum pudere,
Etſi tibi ſecus videtur; intelligoque quam
Incongrua *meæ* ætati facio, et quæ me neutiquam decent.
Sed tuus iſte malevolus animus, tuaque
Facta cogunt vi quaſi me hæc facere.
" A turpibus enim res turpes docentur. "
Cly. O ſoboles impudens! an ego te, et mea dicta,
Et facta mea immodice loqui cogunt?
Elec. Tu dicis hoc, non ego: namque tu patras
Facta, facta autem facile verba inveniunt.
Cly. Non, per Dominam Dianam, hanc audaciam
Auferes impune, ſimul ac Aegyſthus redierit.
Elec. Viden'? ad iram nunc moveris, licet mihi permiſeris
Dicere quæcunque vellem; nec potes audire?
Cly. Non ergo me ſines, ne fauſto quidem omine,
Libare Diis, quoniam ſemel tibi permiſi omnia loqui?
Elec. Sino, hortor; ſacra fac: neque accuſa
Meum os dehinc, non enim ultra quid loquar.
Cly. Tolle jam, tu quæ aſtas mihi, libamenta
Omnigenis referta frugibus, ut huic regi preces
Effundam, quæ terroribus me liberent, quos nunc fero.
Audi, nunc, Apollo, qui noſtras ſtas ante fores,
Secretum meum ſermonem: non enim inter amicos
Sermo, neque omnia revelare convenit
Ad lucem, hæc præſertim cum prope adſit mihi;
Ne per invidiamque et clamorem linguæ petulantem
Diſpergat rumores inanes per univerſam urbem.
Sed ſic accipe *ſilenter*; ita enim et ego loquar.
Quæ enim hac ipſa nocte vidi ſpectra

Gemi-

Geminorum ſomniorum, hæc mihi, Apollo Lycee rex,
Si viſa ſunt proſpera, fac rata;
Si vero adverſa, inimicis ea tranſmitte retro.
Et ne (ſi qui me opibus præſentibus
Dolis ſtudent ejicere) ſinas ejici;
Sed ſic me ſemper viventem vita incolumi,
Domum Atridarum, et ſceptra hæc gubernare,
Cumque charis verſantem quibus nunc verſor,
Quotidie felicem, et cum liberis, quibus in me
Nulla eſt malevolentia nec moleſta animi acerbitas.
Hæc, o Lycee Apollo, propitius audiens
Da nobis omnibus, ita ut expoſcimus.
Cætera vero omnia, etiam me tacente,
Exiſtimo te, cum Deus ſis, pulchre noſſe:
Jove enim natos conſentaneum eſt omnia videre.

Pæd. Mulieres hoſpites, quonam modo certo ſciam
An hæc ſit regis Aegyſthi domus?

Cho. Hæc eſt, o hoſpes; ipſe conjeciſti probe.

Pæd. An et uxorem hanc illius conjectura nactus ſum?
Decoro enim, ut regina, videtur vultu.

Cho. Maxime, hæc ipſa tibi adeſt.

Pæd. Salve, regina; ferens adſum nuncium
Jucundum, a viro amico tibi, Aegyſthoque ſimul.

Cly. Accipio dictum; diſcere autem ex te
Primum volo, quis te miſit mortalium.

Pæd. Phanoteus ille Phocenſis, rem magni momenti parans.

Cly. Quidnam, hoſpes? dic: nam ab amico miſſus
Huc viro, amica (ſat ſcio) dicturus es verba.

Pæd. Obiit Oreſtes. Dico ſummatim omnia.

Elec. O ego miſera, perii hac ipſa die.

Cly. Quid ais, quid ais, hoſpes? ne hanc audi.

Pæd. Periiſſe Oreſten dico nunc, ut et prius.

Elec. Occidi miſera penitus! amplius jam nulla ſum.

Cly. Tu tuas res age ſane; mihi vero tu, hoſpes,
Verum dic, quomodo periit.

Pæd. Et ad hæc miſſus ſum, et rem omnem enarrabo.
Ille enim profectus ad celebrem Græciæ
Apparatum certaminis, Delphicos propter ludos,
Simul audivit clarum præconis vocem
Curſum indicentis, quo primum contenditur,

In-

Ingreſſus campum eſt ſplendidus, omnibusque qui ibi aderant
venerabilis.
Cum vero curſus metas præſtanti ſua indole attigiſſet,
Exivit gerens præmium victoris magnificum.
Utque ex multis, *quæ habeo dicenda*, pauca tibi dicam,
Non novi ſimilem virum factis et robore.
Unum autem ſcito: quorumcunque enim pronunciarant arbitri
Curſuum ſpatioſorum quinquertia, quæ lege ſtatuta ſunt,
Horum omnium auferens præmia
Beatus prædicabatur, Argivus cognomine vocatus,
Nomine Oreſtes, filius Agamemnonis, qui inclytum Græciæ
Exercitum adgregaſſet olim.
Et hæc quidem ita ſunt acta: " cum vero quis deorum
" Nocere vult, ne fortis quidem valet effugere."
Ille enim altero die cum equeſtre
Erat, ſolis ad ortum, velox certamen,
Ingreſſus eſt cum multis curruum rectoribus.
Unus erat Argivus, unus a Sparta, duo
Afri jugatorum curruum præſides:
Et ipſe inter eos, Theſſalicas habens
Equas quintus: ſextus ex Aetolia
Cum equis flavis: deinde ſeptimus Magneſius vir:
At octavus Leucippus, Aenian genere erat:
Nonus, ab Athenis deorum manibus conditis.
Bœotius quidam decimum explens currum.
Stantes igitur (cum delecti ludorum præſides ipſos
Ex forte ſtare juſſerant cum curribus)
Ad æreæ clangorem tubæ eruperunt. Illi vero ſimul
Equos increpitantes, habenas manibus
Quaſſere; totum autem completum erat ſtadium
Strepitu crepitantium curruum; pulvis autem in altum
Ferebatur, ſimulque omnes commiſti
Parcebant ſtimulis nequaquam, ut poſſet ſuperare
Alter alterius rotas, et fremitus equeſtres.
Nam circa terga ſimul, et rotarum orbitas
Spumabant, ruebant fervidi equorum flatus.
Ille vero ultimam metam jam nactus
Admovit propius axem, eoque fine dextrum remittens
Equum, cohibuit proximum *metæ*.
Et primo quidem erecti omnes ſteterunt currus,

Deinde

Deinde vero Aenianis viri duro equi ore
Vi auferunt currum, et ex reverſione
Cum abſolverent ſextum ſeptimumque jam curſum,
Frontes impingunt Libycis vehiculis:
Hinc uno ex malo alius alium
Fregit, et ſuperincidit; totus vero replebatur
Naufragiis Criſæus equeſtribus campus.
Quod cum cerneret Atticus acer auriga
Extra deflectit, et fræna inhibet, præterlapſus
Equeſtrem procellam, in medio æſtuantem.
Agebatque poſtremus quidem, ſecundas tamen habens
Equas Oreſtes, ad metam *ſimul* certam *victoriæ* ſpem ducens.
Qui ſimul vidit ipſum ſolum relictum
Acuto aures ſtrepitu perſonans velocium
Equarum inſequitur; et æquatis jugis ambo
Ferebantur ſimul, modo hic, modo ille
Caput praetendens equeſtribus vehiculis.
Et reliquos curſus quidem omnes incolumes
Exegit infelix Oreſtes, erectis curribus:
Deinde laxans lorum ſiniſtrum
Flectentis equi, inſcius in metam extimam
Impegit; fregit autem medios rotarum modiolos,
Et e curru lapſus eſt; implicaturque
Sectilibus loris. Illo autem humi cadente,
Equae ſunt diſſipatae medium per ſtadium.
Cœtus autem, ut vidit illum excuſſum
Curru, ululavit ob juvenem, *dicens*,
Quibus rebus geſtis, quæ ſortitur mala
Raptatus modo per ſolum, modo in cœlum
Crura protendens? donec ipſum aurigæ,
Vix cohibito equorum curſu,
Solverunt cruentatum, ita ut nemo
Agnoſceret amicorum videns afflictum corpus.
Et ipſum rogo *impoſitum* cremarunt ſtatim, *et* in parvo
Vaſe æreo maximo de corpore miſellum cinerem
Afferunt viri Phocenſium delecti,
Ut paterno tumulum *tandem* ſortiatur in ſolo.
Hæc quidem hoc modo geſta ſunt, etiam verbis
Luctifica, ſpectantibus autem *nobis*, qui ſpectavimus,
Graviſſima omnium, quæ ego vidi, malorum.

Cho. Heu,

Cho. Heu, heu! totum ergo veterum dominorum
Radicitus, ut videtur, interiit genus.
Cly. O Jupiter, quid hæc? utrum felicia dicam,
An atrocia quidem, lucroſa tamen? male tamen mordet,
Quod meis ipſius vitam conſervo malis.
Pæd. Quid ita animo concidis, mulier, ob ea quæ modo dixi?
Cly. Acerbum eſt liberos parere: neque enim, injuriam licet
Paſſæ, matri odium eorum, quos peperit, accreſcit.
Pæd. Fruſtra igitur, ut videtur, huc venimus.
Cly. Minime quidem fruſtra: quomodo enim fruſtra dixeris?
Quando mihi de illius morte certa afferens indicia
Ades, qui ex mea anima prognatus,
Ab uberibus meis, et alimento meo deſciſcens, exul
Inter exteros egit vitam: neque me, poſtquam ex hac terra
Exiit, unquam vidit: accuſans autem me
Nęcem ob paternam, atrocia minatus eſt *mihi* facere.
Ut neque noctu ſomnus, neque interdiu
Me cooperiat dulcis: ſed procedens
Tempus ita compulit me agere vitam, ut ſemper morituram.
Jam vero hac ipſa die liberor, nihil ut metuam *poſthac*
Ab iſta illoque. Iſta enim majus domeſticumque
Erat mihi incommodum, meum exſorbens ſemper
Animæ meracum ſanguinem: jam vero tranquille forſitan,
Quod ad iſtius attinet minas, vivemus.
Elec. Hei mihi miſeræ: nunc enim lugere licet,
Oreſta, tuam calamitatem; quando ita te habens
Ab iſta matre contumelia afficeris. Num bene ſe habet?
Cly. Non ſane tu: ſed ille, ut ſe habet, recte habet.
Elec. Audi, Nemeſis, eum qui nuper interiit.
Cly. Audiit quos oportet, et decrevit recte.
Elec. Inſulta: nunc enim felix es.
Cly. Tune ergo et Oreſtes extinguere hæc cogitatis?
Elec. Nos quidem ipſi ſumus extincti, adeoque non te extinguere valemus.
Cly. Multa veniſti, o hoſpes, dignus conſequi *præmia*,
Si hujus extinxiſti petulantes clamores.
Pæd. Diſcedere ergo licet, ſi recte hæc ſe habent.
Cly. Minime *abibis*: quoniam neque me dignum
Sic faceres, neque, qui miſit, hoſpite.
At ingredere intro: iſtam vero foris clamare

Sine ſuasque ipſius, et amicorum miſerias.
Elec. Num vobis (ut mœſta curisque mater afflicta *ſolet*)
Graviter lacrymare, et plorare videtur
Ob filium impia ſic *miſerrime* perditum?
Non, ſed irridens intus ſe abripuit. O me miſeram!
Oreſta chariſſime, ut me tua perdidiſti morte!
Avulſa enim prius ex animo meo abis,
Quæ mihi ſolo aderat jam reliqua, ſpe.
Te *nempe* patris fore aliquando vivum ultorem
Meique miſeræ: nunc vero quo me ire oportet?
Sola enim ſum, teque jam privata
Et patre: ſerviendum eſt mihi denuo
Inter inimiciſſimos hominum mihi,
Patris *mei* ſicarios. Num res mea bene ſe habet?
At nequaquam ego quidem in poſterum
Cum illis habitare ſuſtinebo, ſed has ipſas ad fores
Meipſam abjiciens, orba amicis reliquam conficiam vitam.
Propter quæ ſi cui ægræ eſt eorum, qui intus ſunt,
Occidat licet: nam beneficium erit, ſi occiderit,
Dolor vero, ſi vivam; vitæ quia nulla jam cupido.

ANTISTROPHICA. ſtrophe I.

Cho. Ubi tandem ſunt Jovis fulmina, vel
Ubi ſplendidus Phœbus,
Si hæc intuentes
Supprimunt taciti, nec vindicant?
Elec. He, he, heu, heu!
Cho. Filia, quid lacrymas?
Elec. Heu!
Cho. Ne altum nimis clamaveris.
Elec. Enecabis me.
Cho. Quomodo?
Elec. Si de iis qui manifeſte
Ad Orcum abierunt
Spem *importuna* ſuggeres, in me
Dolore jam tabidam
Magis inſultabis.

ANTISTROPHE I.

Cho. *Quidni ſpem ſuggeram?* novi enim regem Amphiaraum
Aurea propter monilia
Demerſum *uxoris* fraude.

Qui

Qui tamen nunc ſub terra.
Elec. (He, he: heu, heu!)
Cho. Immortalis imperat.
Elec. Heu!
Cho. Heu, inquis, *apage:* pernitioſa enim *mulier.*
Elec. Domita nempe fuit.
Cho. Imo illud volo.
Elec. Novi, novi: quippe repertus eſt
Curator *et vindex* viri
Lugubris: mihi vero nemo amplius ſupereſt;
Qui enim ſuperfuit,
Evanuit vi abreptus.

STROPHE 2.

Cho. Miſera, miſerias ſuſtines.
Elec. Et ego hoc ſatis ſuperque ſcio,
Denſo ex impetu, perpetuaque ſerie multorum
Atrocium triſtiumque malorum.
Cho. Novimus quæ ploras.
Elec. Ne igitur, ne nunc me amplius
Soleris, ubi nulla-----
Cho. Quid dicis?
Elec. Sunt ſpei
Ex germano fratre amplius
Et nobili ſubſidia.

ANTISTROPHE 2.

Cho. Omnibus mortalibus natura mors eſt deſtinata.
Elec. An et equeſtribus in certaminibus
Cuique, ut huic miſero, deſtinatum eſt,
Loris ſectilibus implicari?
Cho. Improviſa ſane calamitas.
Elec. Quidni improviſa? ſi terra in peregrina
Sine meis manibus ------
Cho. Papæ.
Elec. Conditus eſt, neque
Sepulchrum nactus,
Neque luctus a nobis *debitos?*

CHRYSOTHEMIS, ELECTRA, CHORUS.

IAMBI.

Chry. Præ gaudio quidem, o chariſſima, compellor,
Decoro omiſſo, citius huc accurrere.

Affero enim voluptatesque et requiem illorum, quæ
Olim ferebas et ingemiſcebas, malorum.
Elec. Unde autem invenias tu meorum malorum
Levamen, quibus nullam medelam conſpicor?
Chry. Adeſt Oreſtes nobis: hoc ſcito ex me
Audiens, *tam* certum eſſe, ut *jam* intueris me.
Elec. At tu profecto inſanis, o miſera, et tuis
Ipſius malis et meis irrides?
Chry. Non per patrios Deos *rideo*, nec *ulla* contumelia
Iſta dico, illum ſed eſſe præſto nobis *inquam*.
Elec. Hei mihi miſeræ! et ex quo mortalium rumorem
Hunc cum audieris, tam credis nimium?
Chry. Ego quidem ex me *ipſa*, non ex alio, cum certa
Signa viderem, hisce dictis credo.
Elec. Quid, miſera, conſpicata indicii? quidnam, quæſo,
Intuita incaluiſti tam fervida et inſanabili ſpe?
Chry. Audi ergo, per Deos, ut cum me audiveris,
Deinde vel ſapientem *me*, vel ſtultam dicas.
Elec. Tu vero dic, ſiqua tibi in dicendo voluptas.
Chry. Dicam hercle tibi omnia quæ vidi.
Nam ſimulac veni patris ad vetus buſtum,
Video tumulo ex ſummo nuper fuſos
Fontes lactis, et cinctum undique
Omnibus quotquot ſunt floribus conditorium patris.
Conſpicata autem mirabar, et circumſpicio
Ne forte quis nobis prope accedat mortalium:
Ubi vero in tranquillo omnem vidi locum,
Tumulum acceſſi propius; in ſumma autem video
Pyra recentes comas deſectas:
Et continuo miſera ubi vidi, incutit mihi aliquid
Familiaris animo facies, cariſſimi mortalium
Omnium Oreſtæ me hasce certum videre indicium:
Et manibus tollens, mali quidem ominis nihil dico,
Lætitia vero repleo ſtatim oculos lacrymis.
Nuncque ſimiliter, ut tunc quoque certo ſcio
A nemine hoc ornamentum, quam ab illo, profectum.
Cui enim convenit hoc præterquam mihi vel tibi?
Et ego quidem non feci (hoc novi)
Neque adeo tu: qui enim; cui quidem neque ad Deos
Licet impune ab hoc tecto diſcedere?

Sed

Sed nec matris ſane ne mens quidem amat
Talia facere; neque, ſi feciſſet, latuiſſet.
Verum ſunt Oreſtæ hi proculdubio honores.
At, o cara, confide; " iiſdem nempe
" Non idem ſemper Deorum adeſt."
Nobis quidem erat ante inimicus: præſens autem forte
Multorum erit auſpicium dies bonorum.

Elec. O dementia! ut te miſeror jampridem?

Chry. Quidnam eſt? non jucunda ſunt quæ dico?

Elec. Neſcis ubi terrarum, neque ubi ſenſuum ſis.

Chry. Quî ergo neſciam, quæ ſaltem vidi clare?

Elec. Mortuus eſt, miſera; et ab illo tibi
Sperata ſalus periit: nihil ad illum ultra reſpice.

Chry. Hei mihi miſeræ! ex quo hæc audiſti mortalium?

Elec. Ab eo, qui aderat, cum periret.

Chry. Ubinam ille eſt? admiratio ſane me ſubit.

Elec. Domi ſuavis, neque matri moleſtus.

Chry. Hei mihi miſeræ! cujusnam ergo hominum erant
Multæ illæ ad patris tumulum inferiæ?

Elec. Credo equidem potiſſimum inferiæ?
Monumenta hæc appoſuiſſe quempiam *alterum*.

Chry. O infelix! ego quidem cum gaudio ſermones
Hosce ferens properabam, ignara ſcilicet
Quibus eſſem in malis. Nunc vero ubi veni,
Prioraque, aliaque *inſuper* reperio infortunia.

Elec. Ita hæc ſe tibi habent. Si vero mihi parueris,
Præſentis mali nos liberabis onere.

Chry. *Vis* igitur mortuos exſuſcitem?

Elec. Non iſtud eſt quod dixi: non enim adeo demens ſum.

Chry. Quid igitur jubes, quod ego præſtare valeam?

Elec. Ut *nempe* ſuſtineas, quæ ego juſſero.

Chry. Age, ſi quid ex uſu erit, non detrectabo.

Elec. Vide. " Sine labore nihil proſpere cedit."

Chry. Video: conferamque omnia quæcunque valeo.

Elec. Audi igitur jam, quæ decreverim facere.
Copiam quidem noſti et tu quoque amicorum,
Quam nulla nobis ſit: at Orcus, ſublatis omnibus,
Nos privavit, et ſolæ ſumus relictæ.
Ego vero quamdiu quidem fratrem vivis *intereſſe*,
Florentemque inaudibam, fovi ſpes

Cædis

Cædis aliquando eum vindicem fore patris.
At nunc, quando non eſt amplius, ad te reſpicio
Ut auctorem ipſum paternæ cædis,
Cum hac tua ſorore, né cunctéris occidere
Ægyſthum: nihil enim te oportet me celare amplius.
Quo uſque enim manebis ſegnis? quam ſpem
Reſpicis amplius firmam? cui adeſt quidem copia gemendi,
Opum paternarum uſu orbatæ;
Adeſt et lugendi copia, quæ in tantum temporis ſpatium
Thalamique et Hymenæi expers ſeneſcis.
Et hæc ſane nequaquam ſperaveris
Te poſt adepturam: neque enim adeo inconſultus eſt homo
Aegyſthus, ut tuum unquam vel meum genus
Creſcere ſinat, ſuum ipſius ad certum malum.
Quod ſi ſecuta fueris mea conſulta,
Primum quidem laudem pietatis a parente infra
Defuncto reportabis, fratreque ſimul:
Deinde autem, ut nata es, libera
Vocabere in poſterum, ſi nuptias *te* dignas
Conſequeris: " amat enim quiſque *ſua* ſpectare commoda.
Ex ore quoque hominum famam nonne vides quantam
Tibique, et mihi, adjunges, ſi mihi pareas.
Quiſnam civium *omnium*, aut hoſpitum nos conſpicatus
Talibus nos laudibus non excipiet?
Videte has duas ſorores, amici,
Quæ paternam domum conſervarunt;
Quæ hoſtium modo feliciter agentium,
Animæ *ſuæ* non parcentes, duces erant cædis.
Has amare decet, has decet omnes venerari:
Has etiam et in feſtis diebus, inque civium conventu
Honorare omnes decet, propter virilem virtutem.
Talia de nobis nemo non dicet mortalium,
Viventibus, mortuisque, adeò ut *noſtra* nunquam deficiat gloria.
At, o cara, obtempera, patri fer auxilium:
Adjuva fratrem: libera ex malis me:
Liberaque te ipſam: illud ſciens quod
" Turpe eſt generoſis vivere turpiter. "

Cho. In hisce eſt prudentia
Et dicenti, et audienti utilis.

Chry. Et

Chry. Et antequam locuta eſſet, o mulieres, ſi mens
Illi non læva fuiſſet, ſervaſſet
Eam cautionem, quam non jam ſervat.
Quo enim, quæſo, reſpiciens, ad tam audax facinus
Et ipſa temet armas, et me ſubſidio advocas?
Nonne vides? mulier quidem, non vir, es:
Vales autem minus quam hoſtes manuum vi.
Fortuna vero illis quidem ſecunda *adeſt* indies;
Nobis autem retrolabitur, et ad nihil redit.
Quis igitur talem virum moliens perimere
Immunis a malo diſceſſerit?
Vide, ne *nos ante* mala paſſæ, majora mala
Nanciſcamur, ſi quis iſta audiverit dicta:
Nihil enim nos liberat, neque *adeo* adjuvat,
Si famam nactæ honeſtam, indigne pereamus.
" Haud enim mori triſtiſſimum *eſt*, at cum mori
" Quis cupiat, deinde ne hoc quidem valeat aſſequi.
Quare te ſupplex oro, priuſquam ſimul et nos omnes funditus
Pereamus, et omne vaſtetur genus.
Cohibe iram: et quæ jam dicta ſunt,
Indicta ego tibi et irrita ſervabo.
Ipſa vero mentem habens *ſanam diſce* ſaltem aliquando,
Cum nihil valeas, potentioribus cedere.

Cho. Obtempera: " prudentia enim nihil mortalibus eſt
" Lucri, quod percipiant, præſtantius, neque mente ſana."

Elec. Inexpectatum nihil dixiſti: pulchre enim
Novi te rejecturam mea conſilia propoſita.
Sed hisce manibus, mihique ſoli peragendum *reſtat*
Etiam hoc opus; neque enim jam irritum demittemus.

Chry. Heu! utinam tali fuiſſes animo, pater
Cum cæderetur: *ſic* enim omnia *per te* confeciſſes.

Elec. Eram quidem natura *talis*, ſed animo tunc imbecilliore.

Chry. Da operam, ut talis animo ſemper perſtes.

Elec. Non adjuturæ ſunt hæc monita, *ſcio*.

Chry. " Probabile *eſt* enim *mala* molientem cadere in infortunium."

Elec. Laudo te ob tuam prudentiam, ſed ob timiditatem odi.

Chry. Suſtinebo audire, *veniet tempus* quando et me laudabis.

Elec. At ex me quidem id nunquam audies.

Chry. Sat longum reſtat tempus, quod hæc dijudicet.

Elec. Abi: in te enim nihil ineſt auxilii mihi.

Chry. Ineſt

Chry. Ineſt: tibi autem deeſt, qui diſcat, animus.
Elec. I, matri hæc omnia enarra tuæ.
Chry. At nondum tanto in te odio accendor ego.
Elec. Scis tu tamen, quo me infamiæ ducis.
Chry. Infamiæ quidem non, ſed providentiæ tibi *profuturæ*.
Elec. Ergone, quod tibi juſtum videtur, ſequi me oportet?
Chry. Cum tu recte ſapueris, et tu nobis præiveris.
Elec. "Malum eſt profecto bene dicentem *factis* peccare."
Chry. Recte tuum, quo laboras, tetigiſti morbum.
Elec. Quid? annon jure tibi hæc videor dicere?
Chry. Eſt tamen ubi et jus diſpendium affert.
Elec. Has ego ſecundum leges nolo vivere.
Chry. At hæc ſi feceris, laudabis me poſtea.
Elec. Atqui faciam equidem, neutiquam a te territa.
Chry. Etiamne hoc certum? neque *tuum* mutabis conſilium *meo*.
Elec. "Conſilio enim nihil eſt odioſius malo."
Chry. Intelligere videris nihil eorum, quæ loquor.
Elec. Olim decreta ſunt hæc mihi, non nuper.
Chry. Abeo igitur: neque enim tu meos ſermones
Suſtines probare, neque ego tuos mores.
Elec. Quin abi, non tecum communicabo amplius,
Neque ſi impenſius cupias: quoniam
"Ingentis eſt ſtultitiæ vel ſequi inania.
Chry. At ſi tibi ipſi videris omnino ſapere,
Talia licet ſapias: ſed ubi in mala
Jam perveneris, mea probabis dicta.

ANTISTROPHICA. STROPHE 1.

Cho. Quare quæ ſupra *volitant* prudentiſſimas
Alites intuentes
Earum victui proſpicere, et a quibus
Natæ fuerint, et a quibus beneficium
Acceperint, *quare* non *et nos eadem* pari gratia facimus?
At non, per Jovis fulgur
Cœleſtemque Themin,
Diu non erimus impuniti.
O terram penetrans mortalium Fama,
Defer mihi miſerabilem
Vocem *hanc* ad manes Atridarum,
Gaudii prorſus vacua nuntiantem opprobria.

ANTISTROPHE 2.

Quod jam illis res domeſticae

Ægre

Ægre se habent: neque inter liberos
Duplex discordia adhuc
Componitur amico convictu.
Prodita vero, *ac* sola fluctuat
Electra, perpetuo patris *necem*
Misera gemens, sicut
Luctu inexplebilis luscinia,
Neque de morte tantillum sollicita;
Quin et luce privari parata *est*,
Postquam geminas perdiderit Furias.
Quis bonus prognatus sic vivere sustineat?

STROPHE 2.

" Nemo generosus vitam agens miseram,
" Nobilitatem turpare suam sustinet
" Obscurus ut fiat," o filia, filia, quare
Et tu lacrymabilem
Assidue vitam elegisti,
Inhonesta strenue oppugnans,
Ita ut una tantum ratione duo feras *præmia*,
Prudensque optimaque *simul* filia dici.

ANTISTROPHE 2.

Vivas mihi utinam superior manu
Divitiisque hostibus, quantum
Nunc manibus *illorum* subes.
Quoniam reperi te
Sorti malæ
Obviam euntem, per tuam in Jovem pietatem
Optima primasque ferentem in iis
Quæ inter mortales florent justissima.

ORESTES, ELECTRA, PÆDAGOGUS, CHORUS.

IAMBI.

Ores. Num, o mulieres, rectaque audivimus,
Rectèque *eo*, quo volumus, ingredimur via?
Cho. Quid scisciteris? cujus et causâ venis?
Ores. Ægisthum, ubi habitet, quæro dudum.
Cho. Atqui recte sane *huc* venis, et, qui monstravit, caret culpa.
Ores. Quæ igitur vestrum nunciabit intro
Me adesse communis rei et gratissimæ gratia?

Cho. Iſta; ſiquidem propinquam convenit dicere.
Oreſ. I, mulier, dic ingreſſa
Phocenſes quoſdam viros quærere Ægiſthum.
Elec. Hei mihi miſeræ: num tandem illius, quam audivimus,
Famæ adfertis *huc* certa indicia?
Oreſ. Famam tuam haud ſcio: ſed mihi ſenex
Mandavit de Oreſte Strophius *aliquid* dicere.
Elec. Quid autem eſt *id*, hoſpes? ut me inceſſit timor!
Oreſ. Portantes parvas illius reliquias in exiguo
Vaſe mortui, ut vides, afferimus.
Elec. Heu ego miſera! illum ipſum jam certum
Præſtoque ad manum, ut videtur, dolorem cerno.
Oreſ. Siquid ploras ob Oreſtis mala,
Hoc vaſculum illius, ſcito, corpus tegit.
Elec. O hoſpes, da jam, per Deos *rogo*, ſiquidem hoc
Tegit illum vas, in manus ſumere:
Ut me ipſam, et genus pariter totum
Cum hoc lamenter et defleam cinere.
Oreſ. Qui fertis *huic*, quæcunque ſit, date; non enim
Ut inimicum gerens animum rogat hoc,
Sed quædam ex amicis, vel ſanguine propinquis.
Elec. O chariſſimi monumentum hominum mihi
De anima Oreſtis reliquum: quam ſpe modo
Te diſpari recipio, quam *hinc* emiſeram.
Nunc enim te nullum geſto manibus;
Domo te vero, puer, ſplendidum emiſi ego.
O utinam prius *mihi* defeciſſet vita,
Quam te in terram peregrinam emiſiſſem, manibus
Furata hisce, et ſervaſſem a cæde:
Ut illa ipſa die defunctus, jaceres
Paterni tumuli communem ſortitus partem.
Nunc autem procul domo in peregrina terra exul,
Male periiſti, a tua procul ſorore.
Neque in meis manibus miſera ego
Lavacris *te* ornavi, neque voracis ignis
Suſtuli, ut decuit, infelix onus.
Sed peregrinis manibus curatus miſer
Parvum advenis pondus in parva urna.
O miſera ego! o inutilia quondam mea
Alimenta, quæ ego ſæpius tibi

Dulci

Dulci labore præbui: neque enim unquam
Matri tu eras magis quam mihi charus,
Neque domeſtici erant, ſed ego nutrix;
Ego tua ſoror *te* ſemper alloquebar.
Jam verò defeterunt hæc una die
Extincta tecum: omnia enim ſimul rapuiſti,
Velut procella diſcedens. Periit pater,
Ego *quoque* tibi ſum mortua: *tuque* ipſe nullus es mortuus.
Rident autem inimici: inſanitque præ gaudio
Mater non mater, de qua tu mihi ſæpe
Nuncios clam miſiſti, quod venturus fores
Ipſe vindex: at hoc infelix
Fortuna tuaque et mea prorſus abſtulit,
Quæ te mihi ſic remiſit, pro chariſſima
Forma, cineremque et umbram inutilem.
Hei mihi miſeræ!
O corpus miſerandum! heu, heu!
O acerbiſſimas (hei mihi, hei mihi!)
Miſſus vias chariſſime, quam me perdidiſti!
Perdidiſti profecto, o germanum caput.
Quare tu me ſuſcipe in hoc tuum vaſculum,
Me quæ nulla ſum, ad id quod nihil eſt, ut tecum apud inferos
Habitem poſthac; etenim quando apud ſuperos eras
Tecum fruebar pari ſorte: *quare* et nunc cupio
Mortua tuo non privari tumulo.
" Mortuos enim dolore conflictari non video."

Cho. Mortali nata es patre, Electra; ſapias *igitur:*
Mortalis et Oreſtes: ideo ne nimium gemas.
" Omnibus enim nobis hoc ex debito ferendum eſt."

Oreſ. Heu, heu, quid dicam? quo nulla ſupprimendos arte ſermones
Dirigam? imperare enim non amplius linguæ valeo.

Elec. Quid tibi dolet? ad quid *reſpiciens* hæc dicis?

Oreſ. Tuane *eſt* illa inclyta Electræ forma?

Elec. Illa ipſa eſt, et miſere admodum habita.

Oreſ. Heu infelicem oppido hanc calamitatem.

Elec. Quanam, quæſo, de cauſa propter me iſta gemis?

Oreſ. O corpus indigne atque impie deformatum.

Elec. Non aliam ſane dudum quam me deploras, hoſpes.

Oreſ. Heu tuam innuptam et infelicem vitam!

Elec. Quidnam ita me, hoſpes, intuens gemis?

Oreſ. Quam nil meorum adeo noveram malorum!
Elec. Quibus ex dictis meis noviſti ea?
Oreſ. Videns te inſignite multis preſſam doloribus.
Elec. Atqui pauca ſane vides meorum malorum.
Oreſ. Et quî fiat, ut quis acerbiora etiam his cernat?
Elec. Quia cum interfectoribus cohabitare cogor.
Oreſ. Cujus interfectoribus? quid hoc eſt mali, quod indicas?
Elec. Patris nempe: deinde et his per vim inſervire cogor.
Oreſ. Quænam te neceſſitas huc impellit mortalium?
Elec. Mater vocatur, nihil autem ſimile matri habet.
Oreſ. Quid agendo? utrum manibus *cogit*, an fœdo victu?
Elec. Et manibus et fœdo victu, et omnibus malis.
Oreſ. Neque qui opem ferat, neque qui prohibeat adeſt?
Elec. Nemo ſane: qui enim mihi ſupererat, tu *mihi* protuliſti *jam* cinerem.
Oreſ. O infelicem! ut te intuens dudum miſeror!
Elec. Solus mortalium es (*hoc* ſcito) qui *mei* unquam miſertus.
Oreſ. Solus enim advenio tuis dolens malis.
Elec. An nobis cognatus alicunde venis obſecro?
Oreſ. Dicerem ego *tibi*, ſi benevolæ hæ forent.
Elec. At ſunt benevolæ: fidis proinde dixeris.
Oreſ. Omitte hoc vaſculum, ut omnia cognoſcas.
Elec. Ne quæſo per Deos hoc mihi facias, hoſpes.
Oreſ. Pare *mihi* dicenti, et neutiquam peccabis.
Elec. Ne, per mentum tuum, ne auferas chariſſima.
Oreſ. Non, inquam, ſino.
Elec. O miſeram me cauſa tui
Oreſtes, ſi *hoc* ſepulchro privabor tuo.
Oreſ. Bona verba, quæſo, non enim recte gemis.
Elec. Quidni? ob mortuum fratrem non recte gemo?
Oreſ. Non tibi convenit hæc verba fari.
Elec. Adeone indigna ſum *fratre* mortuo;
Oreſ. Indigna nequaquam tu: ſed hoc non *eſt* tuum.
Elec. *Eſt*: ſiquidem jam Oreſtis hoc porto corpus.
Oreſ. At non Oreſtis *portas*, niſi verbis modo ornatum.
Elec. Ubi ergo eſt illius miſeri ſepulchrum?
Oreſ. Nullibi eſt: "viventis enim nullum eſt ſepulchrum."
Elec. Quomodo locutus es, adoleſcens?
Oreſ. Nihil falſi *ineſt iis*, quæ dico.
Elec. An itaque vivit homo?

Oreſ. Si-

Oreſ. Siquidem ego ſane vivo.
Elec. Num tu ille es?
Oreſ. Hoc intuita mei
Sigillum patris, vera dicam necne diſce.
Elec. O chariſſima lux.
Oreſ. Chariſſima, et ipſe teſtor.
Elec. O vox adveniſti?
Oreſ. Ne aliunde quæras.
Elec. Teneone te manibus?
Oreſ. Ut in poſterum teneas *velim* ſemper.
Elec. O chariſſimæ mulieres, *optimæ* cives,
Videtisne Oreſten hunc vafris commentis quidem
Mortuum, at nunc *iisdem* commentis *vivum* ſalvumque?
Cho. Videmus, o filia: et in *his* caſibus mihi
Lætæ labuntur lachrymæ ab oculis.

PERICOMMATA. ſtrophe 1.

Elec. Io ſoboles, io ſoboles corporum
Mihi chariſſimorum,
Veniſtis tandem.
Inveniſtis, acceſſiſtis, vidiſtis quos cupiebatis.

SYSTEMA 1.

Oreſ. Adſumus, ſed tacita operire.
Elec. Quid autem eſt?
Oreſ. Tacere ſatius, nequis intus exaudiat.

STROPHE 2.

Elec. At per Dianam
Semper indomitam (i. e. *innuptam*)
Non hoc unquam dignabor timere
Inutile pondus mulierum,
Quod intus ſemper eſt.

SYSTEMA 2.

Oreſ. Cave tamen jam, *ſuus* et in mulierculis Mars
Ineſt; hoc autem pulchre noſti experta olim.

STROPHE 3.

Elec. Heu, heu!
Manifeſtum animo ſubſtituiſti,
Nunquam ſolubile,
Nec unquam delebile,
Noſtrum quale eſt, malum.

SYSTEMA 3.

Oreſ. Pernovi hæc quoque: ſed cum occaſio

Suaſerit,

Suaſerit, tunc opera hæc meminiſſe oportet.

ANTISTROPHE 1.

Elec. Omne mihi, omne
Convenit præſens tempus,
Ad hæc dicenda, quæ ſunt juſta.
Vix enim nunc *tandem* habeo libe ram linguam.

ANTISYSTEMA 1.

Oreſ. Idem ſentio et ego: quare ſerva hoc.
Elec. Quid agendo?
Oreſ. Ubi non opportunum eſt, noli prolixe dicere.

ANTISTROPHE 2.

Elec. Quis jam vero,
Te mihi in conſpectum dato,
Commutet ſilentium verbis ſine diſpendio?
Quando te nunc præter nuncium
Præterque ſpem intuita ſum.

ANTISYSTEMA 2.

Oreſ. Tum *me* vidiſti, cum Dii me impulerunt patriam repetere.

ANTISTROPHE 3.

Elec. Ah,
Jam tu nunciaſti
Rem gratiorem quam prius,
Si *nempe* te Deus in domum hanc adegit,
Hoc divinum *prorſus* ego judico.

ANTISYSTEMA 3.

Oreſ. Partim te vereor gaudentem vetare, partimque
Metuo, ne nimio victa gaudio *luas*.

MONOSTROPHICA.

Elec. O qui poſt longum tempus gratiſſimo itinere
Dignatus es ſic me viſere,
Ne me gemebundam conſpicatus----
Oreſ. Quid non faciam?
Elec. Ne me vetueris
Tui conſpectus voluptate frui.
Oreſ. Certe admodum iraſcerer, in aliis hoc ſi cernerem.
Elec. Approbas *ergo?*
Oreſ. Quidni?
Elec. O amicæ, audivi, quam
Ego ne ſperavi quidem *audire* vocem.

Ardebam

Ardebam *modo* ira tacita,
Nullo cum clamore audiens miſera *mortis tuæ nuncium.*
At nunc te teneo: apparuiſti autem
Gratiſſimum habens aſpectum,
Cujus ego quantumvis in malis non obliviſci potero.

IAMBI.

Oreſ. Superfluos nunc mitte ſermones,
Et neque me doce, mater ut mala ſit,
Neque ut paternas opes Ægiſthus domo
Exhauriat, partimque effundat, partimque diſſipet inaniter;
Agendi enim occaſionem excludat tibi *futilis* loquela.
Quæ vero mihi apta erunt in præſens tempus,
Ea expone, quomodo, palamne, an clam,
Inſultantes inimicos, hoc noſtro adventu, comprimamus:
Vide igitur ne mater te *tua* ſenſerit
Hilari vultu, nobis domum ingreſſis.
Sed velut ob infortunium, *quamvis* falſo nunciatum,
Gemito: cum enim res nobis feliciter proceſſerit, tunc
Gaudere licebit, et ridere libere.

Elec. At, o frater, ita ut et tibi gratum,
Et mihi erit in hac re; quoniam voluptatem hanc
A te accepi, et non ipſa mihi quæſivi.
Et ne quidem, ſi tibi vel parum moleſta ſim,
Velim ipſa *quamlibet* invenire magnum lucrum: non enim recte
Sic ſubſervirem præſenti, qui favet, Deo.
Tu vero noſti hic quæ fiunt: quidni enim? qui audis
Quod Aegyſthus a domo abeſt,
Mater vero domi adeſt; quam neutiquam vereare, ne
Riſu lætam videat faciem meam.
Odiumque enim vetus mihi inſedit:
Et poſtquam te aſpexi, nunquam deſinam præ gaudio
Lacrymas effundere: quo pacto enim deſiſterem ego,
Quæ te una hac *eademque* via mortuumque
Et vivum aſpexi? feciſti autem mihi ne ſperanda quidem.
Ita ut ſi pater mihi vivus redeat, neutiquam id
Pro miraculo ſim habitura, ſed creditura *me* videre *protinus.*
Quando igitur *huc* tantam profectus es nobis viam,
Ipſe rem adminiſtra, ut tibi animus *eſt:* nam ego ſola *cum eſſem,*
Non utrobique *propoſito* excidiſſem: aut enim honeſte
Me liberaſſem, aut honeſte interiiſſem.

Oreſ. Tacere

Oreſ. Tacere jubeo: nam exeundi gratia audio
Quempiam intus prodire foras.
Elec. Introite, hoſpites,
Maxime quod ea feratis, quæ neque domo quis
Repellat, neque gaudeat qui ſuſcipit.
Pæd. O ſtulti admodum, et mente orbati *ſana*,
An nihil de vita ſolliciti eſtis amplius,
An ratio ineſt vobis nulla ingenita,
Quod, non *dico* prope ipſa, ſed in ipſis malis
Maximis cum ſitis, *tamen* neſcitis?
At niſi fores hasce ſervaſſem ego
Jampridem, fuiſſent ſane veſtra in ædibus
Molimina priuſquam corpora.
Nunc autem hisce cautionem oppoſui ego *meam*.
Quare jam omiſſis *nimium* ſermonibus,
Et immodico hoc cum lætitia clamore,
Introite: nam cunctari malum
In rebus hujusmodi eſt, tempus autem ipſum inſtat exſequendi.
Oreſ. Ut igitur res ſe habent iſtæ ingredienti mihi?
Pæd. Recte: nemo enim te poterit noſcere.
Oreſ. Nunciaſti, ut decuit, me mortuum.
Pæd. Unum ex mortuis ſcito te eſſe, licet hic ſis.
Oreſ. Gaudentne ergo ob hæc? aut quid dicunt?
Pæd. Rebus confectis, narrabo. Sed ad præſens quod attinet,
Recte illorum omnia ſe habent, etiam quæ non recte.
Elec. Quiſnam hic eſt, frater? per Deos, dic mihi.
Oreſ. Neſcisne?
Elec. Ne in mentem quidem venit.
Oreſ. Ignoras cui me in manus tradidiſti olim?
Elec. Cui? quid prædicas?
Oreſ. Cujus manibus in Phocenſium agrum
Clam emiſſus ſum tua providentia.
Elec. An hic ille eſt, quem ego ex multis
Solum inveni fidum, cum pater interficeretur?
Oreſ. Hic, *inquam*, eſt: ne me interroges plura.
Elec. O dulciſſima lux, o ſolus columen domus
Agamemnoniæ, quomodo huc veniſti? an tu ille es,
Qui hunc et me ſervaſti e multis malis?
O chariſſimæ quidem manus, tuque gratiſſimum habens
Pedum miniſterium. Quare jampridem,

Cum

Cum adeſſes, me fefelliſti, nec te indicabas, ſed me
Sermone tuo enecabas, facta habens dulciſſima mihi?
Salve, o pater (patrem enim videre videor)
Salve: ſcias vero, quod te ex hominibus maxime
Et oderim, et amaverim in uno die.
Pæd. Satis eſſe ſentio: quæ enim interim facta reſtant dicenda,
Multæ circumagent noctes diesque totidem,
Quæ tibi hæc declarabunt, Electra, manifeſto.
Vobis autem edico, qui adſtatis, quod
Nunc tempus agendi? nunc Clytemneſtra ſola,
Nunc nemo mortalium intus: ſi vero differetis,
Cogitate et cum his, et prudentioribus
Aliis, iisque *numero* pluribus, vos certaturos.
Oreſ. Non longis amplius nobis omnino ſermonibus,
Pylade, opus eſt; ſed quam celerrime
Ire intro, paternas adorantes ſedes
Deorum, quicunque hæc tenent veſtibula.
Elec. O rex Apollo, propitius illos audi,
Meque *ſimul* cum his, quæ tibi multa ſane
Unde potui, munifica præbui manu.
Nunc autem, o Lycæe Apollo, quæ reſtant ſola,
Peto, adoro, ſupplico: adſis benevolus
Nobis opitulator hisce in conſiliis:
Et oſtende mortalibus pœnas
Impietatis, quales tribuunt Divi.

ANTISTROPHICA. ſtrophe.

Cho. Videte quo prior graditur
Illud inexpugnabile, ſpirans ſanguinem Mars:
Subeunt jam tecta domorum,
Inſectatores immanium ſcelerum
Inevitabiles canes.
Quare non ſaltem jam diu moratur
Meum animi de ſomnio vaticinium ſuſpenſum.

ANTISTROPHE.

Producitur enim mortuorum
Vindex furtivo pede intra tectum,
In antiquas patris ſedes,
Recens acutum gladium manibus habens:
Maiæ vero filius

Mercurius illum ducit, fraude tenebris
Celata, uſque ad terminum, nec amplius moratur.

ELECTRA, ORESTES, ÆGISTHUS, CLYTEMNESTRA, CHORUS.

IAMBI.

Elec. O chariſſimæ mulieres, mox viri
Opus exequuntur: tu vero tacita mane.
Cho. Quomodo? quidve nunc agunt?
Elec. *Et* illa quidem in funus
Lebetem adornat, illi autem adſtant prope.
Cho. At tu quid exiſti foras?
Elec. Obſervatura ne
Ægiſthus ipſe clam nos opprimat ingreſſus.
Cly. Heu, heu, tecta
Amicis deſerta, plenaque percuſſoribus.
Elec. Clamat intus aliquis: nonne audiſtis, amicæ?

PERICOMMATA. ſtrophe 1.

Cho. Non audienda infelix *ego*
Audivi, adeo ut horreant comæ.

SYSTEMA 1.

Cly. Hei mihi miſeræ! Ægiſthe, ubi tandem es?
Elec. Ecce iterum exclamat quiſpiam.
Cly. O nate, nate,
Miſerere matris.
Elec. At neque hic a te
Miſericordiam nactus eſt *olim*, neque, qui genuit, pater.

STROPHE 2.

Cho. O civitas, o genus
Miſerum! nunc te
Fatum hodiernum
Penitus opprimit.

SYSTEMA 2.

Cly. Hei mihi, percuſſa ſum.
Elec. Inflige geminam, ſi potes, plagam.
Cly. Hei mihi jam iterum.
Elec. Utinam et Ægiſtho ſimul.

STROPHE 3.

Cho. Ratæ ſunt imprecationes: vivunt *denuo* qui
Sub terra erant conditi.
Nam mortui quondam affatim
Sanguinem ab homicidis auferunt.

SYSTEMA

SYSTEMA 3.

Elec. Sed adſunt illi quidem; cruenta autem *illorum* manus
Stillat a victima Martis; nec poſſum dicere,
Oreſta, ut res ſe habeat.
Oreſ. In ædibus quidem bene,
Apollo ſi recte vaticinatus eſt.
Occubuit infelix illa; nec eſt quod amplius metuas,
Ne faſtus te maternus unquam habeat contemptui.

ANTISTROPHE 1.

Cho. Quieſcite: video enim
Ægiſthum clare.

ANTISYSTEMA 1.

Elec. O juvenes! non hinc retro *itis?* cernite modo
Virum vobis occurrere: iſte ex ſuburbio
Venit lætus.

ANTISTROPHE 2.

Cho. Ite poſt januam
Ocyſſime
Nunc, ut priora recte curaſtis,
Hæc iterum bene conficite.

ANTISYSTEMA 2.

Oreſ. Confide: effecta dabimus, ut cupis.
Elec. Age propera.
Oreſ. At jam ivi.
Elec. Quæ hîc agenda ſunt, erunt mihi curæ.

ANTISTROPHE 3.

Cho. In aures pauca ſaltem enim
Blande dicere
Huic viro expediat, ut imprudens ruat
In occultum ultionis certamen.

ANTISYSTEMA 3.

Æg. Quis veſtrum novit, ubinam illi Phocenſes *ſint* hoſpites,
Quos dicunt nobis nunciaſſe, Oreſtem vita
Deceſſiſſe equeſtri naufragio?
Te inquam, te ſciſcitor, et te ſuperiori
Tempore ferocem; nam id tibi maxime curæ eſſe
Opinor, teque ut gnaram maxime poſſe dicere.

IAMBI.

Elec. Pernovi: quî enim neſcirem? caſus enim alioqui
Ignara forem e meis chariſſimi.

Æg. Ubinam ergo ſint hoſpites? doce me.
Elec. Intus *nimirum*: amica enim potiti ſunt hoſpita.
Æg. Veriſſime ergo nunciarunt mortuum?
Elec. Non: ſed et demonſtrarunt, non verbis modo.
Æg. Adeſt ergo nobis, ita ut clare ſciamus.
Elec. Adeſt ſane, et ſpectaculum prorſus inamabile.
Æg. Ingens certe gaudium mihi narraſti, præter ſolitum.
Elec. Gaudeas porro licet, ſi tibi hæc gaudium afferant.
Æg. Ut quiſque taceat jubeo, et pandat fores
Omnibus Mycenæis Argiviſque, ut videant:
Ut ſi quis eorum ſpe inani olim
Elatus fuit, viri iſtius nunc intuens cadaver
Mea accipiat fræna, neque violentum
Me vindicem nactus, inflet animos.
Elec. Jam quidem hoc a me fit: tandem enim
Didici me accommodare potentioribus.
Æg. O Jupiter, video ſpectaculum, quod abſque invidia quidem
Non cecidit: ſin adeſt Nemeſis, indictum volo.
Laxate omnia ob oculis opercula, ut
Cognatus et ſaltem a me lamenta conſequatur.
Oreſ. Tu ipſe tolle: non meum hoc, ſed tuum
Hæc et intueri, et alloqui amice.
Æg. Recte quidem mones, et in hoc *tibi* parebo; tu vero mihi,
Sicubi domi eſt Clytemneſtra, voca.
Oreſ. Ea prope te eſt: ne jam aliorſum ſpecta.
Æg. Hei mihi! quid video?
Oreſ Quem times? quem non agnoſcis?
Æg. Quorumnam hominum in medios caſſes
Miſer incidi?
Oreſ Nonne ſentis dudum
Te vivum cum mortuis mutuo uti colloquio?
Æg. Hei mihi! novi quod dicis: neque enim fieri poteſt, ut
Hic non ſit Oreſtes, qui me alloquitur.
Oreſ. At cum augur eſſes optimus, jamdudum aberraſti.
Æg. Perii jam miſer: ſed mihi permitte
Pauca tamen fari.
Elec. Ne ulterius loqui ſine
Per Deos, frater, neque producere ſermones.
" Quid enim mortalis malis immiſtus
" Jamque moriturus brevi mora lucri ferat? "

Quin

Quin quam celerrime interfice, et interfectum propone
Pollinctoribus, quos dignus eſt conſequi,
Amotum a noſtris oculis: nam mihi hoc malorum
Solum fuerit remedium veterum.
Oreſ. I intro propere: de ſermonibus enim non
Nunc eſt certamen, ſed de vita tua.
Æg. Quid autem in ædes me ducis? hoc ſi pulchrum
Sit opus, quæſo quid tenebris opus, et cur non paratus es hîc necare?
Oreſ. Præcipere noli: ſed vade ad eum locum, ubi interfeciſti
Patrem meum, ut in eodem moriaris.
Æg. Certe omnino neceſſe eſt hancce domum aſpicere,
Præſentiaque et futura Pelopidarum mala.
Oreſ. Tua certe. Ego vates tibi ſum hac in re veriſſimus.
Æg. Atqui non hoc ex arte paterna jactas.
Oreſ. Multum obſtrepis, interim iter tardatur.
Sed vade.
Æg. At præi.
Oreſ. Tibi eundum eſt prius.
Æg. Ne te fugiam, times?
Oreſ. Ne ergo ſuaviter
Moriaris, ſervare me convenit hanc tibi acerbitatem.
" Deceret autem omnes illico has pœnas dare,
" Quicunque contra leges quidvis agere ſtudet,
" Ut necaretur. Sic ſcelera minus crebra forent."

ANAPÆSTI.

Cho. O genus Atrei, quam multa poſt mala
In libertatem vix evaſiſti
Præſenti molimine conſummatam.

PERSONÆ

PERSONÆ FABULÆ.

DEIANIRA.

EDUCATRIX.

HYLLUS.

CHORUS MULIERUM TRACHINIARUM.

NUNCIUS.

LICHAS.

NUTRIX.

SENEX.

HERCULES.

Proloquitur DEIANIRA.

TRACHINIÆ.

DEIANIRA, EDUCATRIX, HYLLUS, NUNCIUS, CHORUS.

IAMBI.

Di. SERMO ſane vetus eſt inter homines paſſim
" Neminem vitam *poſſe* perdiſcere mortalium, prius
" Quam moriatur, bonane an mala ſit cuiquam :"
Ego vero meam, etiam priuſquam ad Orcum venio,
Pernovi eſſe infelicemque et gravem;
Quæ quidem patris in ædibus Œnei
Habitans Pleurone, nuptiarum metum
Pertuli graviſſimum, ſi qua mulier Ætolica.
Procus enim erat mihi fluvius (Acheloum dico)
Qui me ſub triplici forma flagitabat ex patre,
Ambiens taurus manifeſtus; modo varius
Draco ſinuoſus; modo virili figurâ
Bovino capite; ex umbroſo autem mento
Torrentes defluebant fontani laticis.
Talem ego exceptura ſponſum
Miſera, ſemper mori exoptabam
Priuſquam nunc thalamum adirem unquam.
Tempore autem ſero quidem, grato autem mihi,
Inclytus venit Jovis Alcmenesque filius;
Qui acri cum eo commiſſus pugna
Liberat me. At quale quidem fuit illud prælium
Non poſſum enarrare, (neque enim novi) at quicunque
Aſſedit metu vacuus ſpectaculo, is narret.
Ego enim eram perculſa metu,
Ne pulchritudo mihi dolorem pariat aliquando:
Tandem vero Jupiter Agonius dedit bonum exitum,
Si modo bonus *dici poſſit:* thalamum enim Herculis prælatum
Adepta, uſque *novum* aliquem ex metu metum foveo
Illius causâ ſollicita: nox enim reducit
Et nox abducit *a domo* excipiens laborem.
Et procreavimus liberos, quos ille forte,
Sicut agricola arvum longinquum nactus,
Sementis tempore ſolum aſpexit et meſſis ſemel.

Tale

Tale *genus* vitæ domumque et e domo
Uſque virum ducit, ſervientem neſcio cui.
Nunc autem quando certamina hæc victor confecit,
Tum ſane maxime corripior metu.
Ex quo enim peremit ille Iphiti robur,
Nos quidem hîc in Trachine extorres
Hoſpitem apud virum habitamus. Ille vero quo
Abiit nemo novit; at mihi acerbos
Dolores de ſe infligens abit.
Jamque propemodum ſcio mali aliquid eveniſſe illis:
Tempus non enim breve, ſed jam decem
Menſes, præter quinque alios, nullum huc remiſit nuncium.
Eſt autem illud grave infortunium: tali mecum
Tabella relicta abiit, quam ego ſæpe
Deos apprecor me accepiſſe ſine noxa.
Fa. Domina Deianira, multis quidem ego te
Vidi jamdudum lacrymoſis ploratibus
Herculis abitum lugentem:
Nunc autem, ſi fas eſt liberos moneri
Servorum conſiliis, et me oportet loqui huc uſque:
Cur liberis quidem tot abundas, ſed
Requiſitum virum mittis neminem;
Maxime vero, quem par eſt, Hyllum? ſi patris
Curam gerit aliquam ut ei res cedant bene.
Prope autem idem ipſe tempeſtive redit domum.
Quare, ſi quid tibi opportunum dicere videor,
Potes ejus operâ uti meisque ſuaſibus.
Dei. O nate, o *chare* fili, " vel ignobilium ex *ore*
" Sermones bene prodeunt. " Hæc enim fœmina,
Serva quidem, tamen liberale elocuta eſt dictum.
Hyl. Quale? fac ſciam, mater, ſi mihi fas ſcire.
Dei. Patre tamdiu peregre abſente,
Tibi turpe eſſe, *ait*, non inquirere ubi ſit.
Hyl. At novi, rumoribus ſi qua fides habenda eſt.
Dei. Et ubi, *quæſo*, terrarum audis eum, fili, commorari?
Hyl. Annò quidem præterito diutius
Lydæ mulieri eum dicunt ſervilia feciſſe officia.
Dei. Nihil non turpe de eo audiat aliquis, ſi et hoc ſuſtinuit.
Hyl. At emiſſus eſt hac *ſervitute*, ut ego audio.
Dei. Ubi nunc ergo vivus aut mortuus annunciatur *eſſe?*

Hyl. Eu-

Hyl. Euboicam in terram dicunt, Eurytique urbem
Ipſum exercitum ducere, aut mox ducturum.
Dei. Noſtine autem, nate, quam fida reliquit mihi
Oracula de hac regione?
Hyl. Quænam, mater? rem enim non intelligo.
Dei. Quod ibi vel finem vitæ facturus ſit,
Vel hoc defunctus certamine, in poſterum
Quod ſuperfuerit vitæ feliciter victurus.
Patrem igitur *dubio* ſic pendentem ſtatu, nate,
Non is adjutum? quando vel incolumes ſumus,
Eo incolumi, vel perimus ſimul,
Et proſternimur, tuo patre perdito.
Hyl. At abeo, mater: ſiquidem oraculi
Rumuſculum hujus noſſem *antea*, jampridem adeſſem.
Nunc autem conſueta patris felicitas non ſinit
Nos præmetuere *de eo* nec formidare nimium.
Nunc vero cum intelligo rem, nihil omittam, quin
Omnem hac in re veritatem ſciſciter.
Dei. Vade jam, o fili: etenim ſero *ſiquis* bene
Fecerit monitus, lucrum aufert.

EPODICA. ſtrophe I.

Cho. Quem nigra nox confecta
Profert, componitque, toro flammantem
Solem, ſolem peto hoc
Ut indicet Alcmenæ filium,
Ubi mihi, ubi filius ille
Habitat, ubi, *inquam*, o lucido
Fulgure ardens.
An maritima incolat loca,
Vel continente in duplici recumbat,
Dic qui radianti ſuperas omnes oculo.

ANTISTROPHE I.

Deſiderante enim animo audio
Duobus ambitam procis Deianiram
(Velut miſeram quandam alitem)
Nullo unquam tempore ſopire lugendi lubidinem,
Lacrymis a palpebris amotis,
Sed memorem ſemper ob viri vias abſentis
Ferentem metum
Sollicito viduoque toro

Confici, malam
Miſeram timentem ſortem.

STROPHE 2.

Multos enim ut indefeſſi
Vel Noti vel Boreæ
Fluctus lato in ponto
Euntes et ſupervenientes quivis videat;
Ita et in Cadmigenam Herculem
Creſcit et in majus augetur vitæ
Labor multiplex, ut
Creticum mare: ſed Deorum aliquis
Semper recto inſiſtentem tramite
Ipſum ab Orci ſedibus arcet.

ANTISYSTEMA 2.

Quorum gratiâ te reprehendens,
Jucunda quidem auditu, ſed luctui adverſa afferam.
Dico enim, non abjicere
Spem bonam
Debere te: nam ſine dolore nihil
Omnium gubernator rex Saturnius
Intulit mortalibus.
Sed ad omnes malum et lætitia
Redeunt acta in orbem, ut Urſæ
Volubiles viæ.

EPODOS.

Neque enim nox nigra permanet
Mortalibus, nec fata,
Nec opes, ſed illico
Abeunt: et cuique mox ſupervenit
Et gaudium et privatio.
Quæ te quoque reginam
Spes inter
Animo tenere velim, quoniam
Quis ita liberis
Jovem improvidum vidit?

IAMBI.

Dei. Audito quidem, ut coujicio, ades
Meo malo; ſed quantum ego animo macerer
Ne præſens quidem pptes ediſcere, nunc enim ignara es mali.
Juventus enim in hujusmodi paſcitur

Locis

Locis sibi propriis: nec eam æstus Phœbi
Nec imber, nec ullius venti flatus turbat.
Sed inter voluptates dolore liberam eximit vitam
Eousque, donec aliqua pro virgine uxor
Vocetur, accipiatque de nocte suam curarum partem,
Vel propter conjugem vel natos territa.
Tunc vestrûm quævis videat, suum intuens
Statum, quibus ego malis gravor.
Acerba quidem jam olim multa egomet deflevi,
Unum vero, quale nunquam antea, modo eloquar.
Iter enim quando novissimum rex
Ingressus est Hercules ex ædibus, tunc domi
Reliquit veterem tabulam inscripta continentem
Conventa, quæ mihi prius non unquam voluit,
Ad multa exiens certamina, indicare.
Sed ut quid magnum gesturus ibat, non autem moriturus.
Nunc vero, tanquam non ultra victurus, dixit
Quæ me ob nuptias capere oporteret bona: dixit etiam quæ liberis
Pars paternæ terræ divisa cedere voluit;
Tempus præfiniens, nempe, cum tres menses profectus
Hac a terra abesset et annum integrum,
Tunc se vel illo moriturum esse tempore;
Vel si nunc temporis effugisset terminum,
In posterum tum victurum doloris vacuam vitam.
Hæc a Diis decreta dixit
De Herculeis definita esse laboribus,
Quemadmodum veterem fagum respondisse olim
Dodone geminis ex columbis dixit.
Et horum certitudo competit in tempus
Quod jam adest, ut evenire oporteat.
Quare suaviter dormientem exsilire me
Metu perculsam amicæ cogunt, ne me supersesse oporteat
Omnium optimo viro orbatam.

Cho. Bona verba jam loquere: nam coronatum
Accedere video quendam, ut lætum afferat nuncium.

Nun. Domina Deianira, primus ego nuncius
Metu te liberabo. Alcmenes enim gnatum
Et vivere scito, et esse victorem, et e pugna
Afferre primitias diis indigenis.

Dei. Quis iſte ſermo eſt, ſenex, quem mihi nuncias?
Nun. Confeſtim tuas in ædes diu optatum maritum
Venturum eſſe dico cum victricibus copiis.
Dei. Num hoc a civibus, an peregrinis auditum refers?
Nun. In herboſo prato famulus iſte narrat
Lichas præco; ex quo ego audiens
Avolavi, ut tibi primus hæc nuncians
A te aliquid lucrarer, et inirem gratiam.
Dei. Ipſe vero Lichas cur abeſt, ſiquidem Hercules feliciter agit?
Nun. Non copiam nactus veniendi facilem abeſt, mulier:
Circumſtans enim eum Melienſis omnis populus
Percunctatur, neque poteſt ulterius progredi.
Optatum enim nuncium quiſque audire volens,
Non prius dimittit eum quam audiendo ſit ſatur.
Sic ille nolens volentibus quidem
Intereſt: videbis autem ipſum mox manifeſtum.
Dei. O Jupiter, qui Œtæ intonſum habitas pratum,
Dediſti nobis (ſero licet) gaudium.
Exclamate *ergo*, mulieres, quæque intra tecta
Quæque extra *eſtis*, quippe inſperato mihi exorto lumine
Famæ, quo nunc fruimur *omnes*.

EPODICA. ſtrophe.

Cho. Exululate ædibus
In intimis feſtis clamoribus
Vos futuri ſponſi: inter quos
Et junctus virorum eat
Clangor, *ululate* pharetrâ decorum
Apollinem præſidem
Simulque Pæana, Pæana.

ANTISTROPHE.

Celebrate, virgines,
Clamate eodem genitam partu
Dianam Ortygiam,
Cervorum jaculatricem, ambabus
Faces ferentem, ſociasque Nymphas.
Feror in ſublime, neque repellam
Tibiæ *cantum*, o meum quæ regis animum.

EPODOS.

Ecce me perturbat
Evæ, me *thyrſus* hederâ *tectus*, jam Bacchicum

Convertens

Convertens ad certamen.
Io, Io, Pæan.
Sed ecce, chara domina:
Nunc tibi hæc *gaudia* metui tuo contraria
Videre licet clare.

DEIANIRA, LICHAS, CHORUS, NUNCIUS.

IAMBI.

Video, charæ mulieres, neque me oculorum *ita*
Vigor deſtituit, ut non hoc agmen cernam.
Salvere autem præconem jubeo poſt longum
Tempus licet *mihi* viſum, ſi quid affert boni.
Lich. Imo et bene advenimus, et bona annunciamus,
Mulier, ut res ipſa poſtulat: " viro enim qui pulchre
" Se geſſit, verba debentur bona."
Dei. O hominum chariſſime, prima, quæ prima ſcire volo,
Edoce, vivumne Herculem ſim receptura.
Lich. Ego quidem ipſum reliqui valentemque,
Et vivum et florentem, nec morbo *quovis* gravem.
Dei. Ubi, patriane terra an barbara, ede.
Lich. Eſt littus quoddam Euboicum, ubi ſtatuit
Aras, et de frugibus ſacrificia *offert* Cenæo Jovi.
Dei. Votane, an *juſſa* quodam ex oraculo?
Lich. Vota omnino, quando harum vaſtavit bello
Terram mulierum, quas oculis vides.
Dei. Ipſæ vero per Deos, cujus hæ ſunt? et quæ?
Miſerabiles enim ſunt, niſi me fallant earum calamitates.
Lich. Hos ille, Euryti deleta urbe,
Exemit ſibi poſſeſſionem et Diis ſelectam.
Dei. Profectus hinc, num propter hoc oppidum
Tam longum abfuit tempus et dies innumeros?
Lich. Non: plurimum ſed inter Lydos temporis
Detentus eſt, ut ipſe ait, non liber,
Sed venditus: " at eam rem non convenit,
" Mulier, reprendere, Jupiter quam confectam dedit.
Ille vero emptus ab Omphala illa barbara
Servitio complevit annum, ut ipſe dicit.
Adeoque acceptum hoc dedecus momordit *animum*.
Ut *juramentum* ſibi a ſe oblatum juraverit
Pro certo eum, qui auctor hujus mali extitit,

Cum

Cum liberis et uxore etiam in ſervitutem redacturum.
Nec irritus fuit is ſermo. Sed, ubi *a cæde Iphiti* expiatus eſt,
Collectas undique ſumens copias adit urbem
Euryti: illum enim auctorem
Solum mortalium hujus eſſe mali affirmavit.
Namque ipſum, ubi in ædes veniſſet ſuas
Hoſpes ut vetus, multis quidem probroſis dictis
Irritavit, et multa dixit atroci animo,
Dicens, quod manibus inevitabiles geſtans ſagittas,
Suis *tamen* filiis impar eſſet jaculandi peritia.
Quodque ut ſervus ab homine libero
Affligeretur: tandemque cum potus eſſet
Ejecit eum *convivio*: quibus commotus *injuriis*
Ubi venit deinde Iphitus Tirynthiam
In colle equos ad paſcua miſſos veſtigans,
Tunc eum alibi oculos, alibique mentem
Habentem a ſummo dejecit montis vertice.
Ob hoc autem facinus iratus rex
Jupiter omnium pater Olympius,
Divenditum eum relegavit, neque ſuſtinuit
Cædem, propterea quod hunc ex omnibus ſolum dolo
Interfeciſſet: ſi enim aperto *Marte* ultus fuiſſet,
Jupiter ignoſſet ei jure manus inferenti:
Injuriam enim non amant ne Dii quidem.
Qui vero ſuperbe illi inſultarunt petulanti linguâ
Ipſi omnes Orci nunc ſunt incolæ
Civitasque in ſervitutem redacta. Iſtæ autem quas coram vide
Ex felicibus inamabilem adeptæ vitam
Veniunt ad te: hoc enim tuus et maritus
Juſſit, et ego, ut qui ſim fidelis illi, exequor.
Ipſum vero ſimul caſta ſacrificia
Fecerit paterno Jovi *ob urbis* captionem,
Crede affuturum: hoc enim poſt plurima
Dicta bene verba jucundiſſimum eſt audire.

Cho. Regina, nunc tibi voluptas adeſt manifeſta,
Tum propter has, quæ adſunt, tum propter ea, quæ fando accepiſti.

Dei. Quidni ego gauderem hanc a viro feliciter
Rem geſtam audiens jure optimo?
Neceſſe eſt admodum, ut *mea* huic rei concurrat *lætitia*.

Tamen

Tamen ineſt *hæc* rite expendentibus
Neſcio quis metus ne felix ille labatur olim.
Mihi enim miſeratio vehemens inceſſit, amicæ,
Has intuenti infauſtas peregrina in
Terra et ædibus, et patribus carentes errare:
Quæ antea quidem ab ingenuis fortaſſe editæ ſunt
Viris, nunc autem ſervilem ſuſtinent vitam.
O Jupiter *malorum* depulſor, utinam *ego* te nunquam videam
Meam contra prolem ita graſſantem,
Aut, ſi quid acturus es, ne, me ſaltem jam vivente, *agas*.
Tam *miſere* ego metuo hasce intuens.
O tu miſerrima, quænam es adoleſcentulis,
Virine expers, an mater? at ex vultu quidem
Horum *videris* inexperta omnium, generoſa tamen quæpiam.
Licha, dic cujus *demum* hominis *filia* hæc hoſpes ſit,
Quænam illi mater, quisve qui genuit pater;
Quoniam miſeret me hujus præ cæteris magis
Cernens quanto præ cæteris ſola ſapere novit.

Lich. Quid ego ſciam: quid et me interrogas? forſan
Inter ſuos non infimo nata loco.

Dei. Num regiâ de ſobole Euryti germen quoddam erat.

Lich. Non novi: neque enim exquiſivi prolixius.

Dei. Neque nomen *illius* tenes ab aliqua *malorum* conſorte auditum?

Lich. Minime: ſilentio meum abſolvi opus.

Dei. Quin dic, o miſera, nobis tua ſponte: quoniam
Quædam et hæc calamitas nos neſcire te, quæ ſis.

Lich. *Si dixerit* non ſane priori ut tempore æqualiter
Lingua utetur, quæ quidem neutiquam
Indicavit, neque quicquam magni neque parvi:
Sed uſque deplorans calamitatis onus
Lacrymas fundit miſera, ex quo patriam
Celſam reliquit. Hæc quidem fortuna (*ſilendi ſc. libido*)
Damnoſa ſane *eſt* ei, ſed veniam meretur.

Dei. Faciat ergo illa ut lubet, et eat intro
Sic placidiſſime: neque mala
Ad præſentia a me quoque dolore afficietur novo:
Satis enim quæ adeſt *ægritudo*: nunc autem domum
Eamus omnes: ut et tu quo velis
Properes, ut ego quæ intus *curanda ſunt* curem.

Nun. *I*: ſed hîc prius parumper morata, ut

Scias

Scias hisce remotis quosnam ducas intro,
Quorumque nihil inaudisti ut discas quæ *scire* oportet.
Horum enim perfectam habeo scientiam ego.
Dei. Quid est quamobrem meum fistis gradum?
Nun. Siste et audi: etenim neque priorem
Sermonem frustra audisti, neque puto nunc *audis*.
Dei. Utrum illos jam huc denuo
Vis revocemus? an mihi et solis enarrare libet?
Nun. Tibi et his nihil prohibet dicere: sed illos *abire* sine.
Dei. Quin jam abiere, nunc sermo proferatur.
Nun. Ille vir nihil, modo quæ locutus est.
Secundum veri normam dixit: sed vel nunc malus
Vel antea nuncius mendax fuit.
Dei. Quid dicis? liquido mihi ede omne quòd cogitas;
Quæ enim *huc usque* narrasti, nihil intelligo.
Nun. Hunc virum ego audivi dicentem
Multis coram testibus, quod (*Hercules*) ille puellam
Ob hanc Eurytumque cepisset,
Et altis turribus *nobilem* OEchaliam. Amor vero ipsum
Solus Deorum induxit bellum hoc suscipere.
(Non illa apud Lydos, neque apud Omphalem laboriosa
Servitus, neque in præceps dati Iphiti lætum)
Quo nunc *amore* suppresso contraria dicit:
Sed ubi non potuit persuadere patrem
Sic filiam dare ut furtivo potiretur concubitu,
Crimen exiguum causamque commentus,
Patriam hujus puellæ invadit copiis, in qua
Eurytum dixit obtinere regnum,
Interficitque regem patrem hujus et urbem
Devastat. Et nunc, ut vides, redit domum.
Sic hisce præmissis non sine singulari cura, mulier,
Neque ut servam *misit*, ne id expectes,
Neque verisimile est, cum sit incensus amore.
Visum est igitur mihi tibi notum facere totum hoc,
Domina, quod ab eo didici.
Et hæc multi medio in foro Trachiniorum
Una mecum audivere,
Unde queat redargui: si vero ingrata dico
Non lætor equidem, vera tamen patefeci.
Dei. Hei mihi miseræ, quid jam ago negotii?

Quod

Quod nocumentum admiſi ſub tecta
Occultum: o miſera, num nomine prorſus
Caret, ut jurabat adductor *mihi?*
Certe admodum ſplendida et vultu et indole.
Nun. Patre quidem genita Euryto olim
Iole vocabatur, illius ille nullo modo
Parentes narrabat nihil ſcilicet inquirens.
Cho. Pereant nolim omnes improbi, ſed
Qui occultis ſe exercet cum quæ non decent malis.
Dei. Quid *me* facere oportet, mulieres? quippe ego ſermonibus
Præſentibus ſtupefacta ſum.
Cho. I, *rem* ex *ipſo* homine exquire: nam illico vera
Dicet, ſi illum vi admoto examinare voles.
Dei. Quin *jam* eo: etenim non aliena *meæ* ſententiæ dicis.
Cho. Nosne hic maneamus? aut quid facere convenit?
Dei. Mane, hic enim vir non meis a nunciis *accitus*,
Sed ſponte ſua ex ædibus graditur.
Lich. Quid me profectum, mulier, oportet Herculi dicere
Doce: nam me profecturum vides.
Dei. Quam ex Trachine, tarde huc profectus
Abire properas, priuſquam dicta renovemus *denuo?*
Lich. At ſi quid *ultra* vis quærere, en ego adſum.
Dei. An et ipſam fideliter veritatem communicabis?
Lich. Teſtis mihi ſit Jupiter, quicquid mihi cognitum erit.
Dei. Quænam ergo hæc eſt fœmina, quam adducis *huc?*
Lich. Euboica: ſed quibus orta eſt, dicere nequeo.
Dei. Heus tu, huc reſpice: quacum loqui te exiſtimas?
Lich. Tu vero cur tandem me hæc interrogas?
Dei. Audacter fare, ſi curas, quæ ex te ſciſcitor.
Lich. Cum regina Deianira, OEnei
Filia, uxoreque Herculis (niſi
Perperam video) dominaque mea.
Dei. Hoc, hoc volebam ex te diſcere. Aisne
Me dominam eſſe tuam?
Lich. Jure enim *dico.*
Dei. Quid deinde? quas putas te meruiſſe pœnas,
Si deprehendaris in hanc injuſtus?
Lich. Quonam modo injuſtus? quid jam vafre moliris?
Dei. Nihil *ego.* Tu quidem ſtrenue id agis.
Lich. Abeo: ſtultus enim fui, qui te olim audierim.

Dei. Non *abibis*, ni prius breve quid rogatus dixeris.
Lich. Dic, ſi quid vis: etenim non taciturna es.
Dei. Captivamne, quam modo adduxti domum,
Novitti ergo?
Lich. Imo *novi*: ſed cur id quæris?
Dei. Nonne tu hanc, quam ut ignarus cernis,
Iolen profeſſus es Euryti prolem eſſe?
Lich. Quos inter homines? quis huc profectus
Tibi teſtis erit hæc ex me audiiſſe coram?
Dei. Civium inter plurimos. Medio Trachiniorum
In *foro multa* ex te audivit turba.
Lich. Imo:
Audiiſſe ſe dicunt: idem vero non eſt
Opinionem dicere, et rem ut certam affirmare.
Dei. Quam *narras* opinionem? Nonne *tu* juratus
Dixiſti *te* hanc Herculi uxorem adducere?
Lich. Ego uxorem? per Deos dic, chara
Domina, quis tandem eſt hic hoſpes.
Dei. Qui præſens ex te audiit, quod hujus ob ardorem
Urbs domita ſit tota, neque Lydia *mulier*
Illam vaſtarit, ſed hujus (*Ioles*) manifeſtus amor.
Lich. Homo faceſſat hinc, domina: quippe
Cum ægroto nugari viri non eſt ſapientis.
Dei. Ne tu, per in ſummo OEtæ nemore
Jovem fulgurantem, hanc rem me celes.
Non enim feminæ verba dices malæ,
Neque *ei*, quæ non noverit humana, quod
Gaudere iisdem ſemper naturæ non conceditur.
Amorem vero nunc quicunque contra tollit
Manus velut pugil, non recte ſapit.
Ille enim etiam Diis imperat, prout vult,
Et mihi quoque: quidni et alteri *imperet*, qualis ego ſum;
Quare ſi quicquam meum maritum hoc morbo
Accuſo correptum, profecto inſaniam;
Aut hanc adeo feminam, quæ cauſa
Nullius mihi turpitudinis, neque mali ullius fuit.
Non ita ſe res habet: ſed ſiquidem ex illo edoctus
Mentiris, diſciplinam non bonam ediſcis:
Sin ipſe temet ita erudis, cum
Velis eſſe bonus, deprehenderis malus.

At

At loquere quicquid veri eſt. Nam libero,
Mendacis nomen qui parit, ſors cohabitat non bona.
Ut lateas vero, ne hoc quidem fieri poteſt.
Multi enim *ſunt*, quibus dixiſti, qui *deinde* narrabunt mihi,
Et ſiquidem metuis, non *eſt cur* jure metuas: quoniam
Neſcire *hoc*, id me doleat ſane.
Scire autem quid habet acerbum? nonne et alias
Plurimas maritus unus duxit Hercules *prius?*
Nec unquam quævis earum ex me verbum malum
Accepit: neque probrum hæc *audiet*, ne quidem ſi
Valdius contabeſcat illius amore: quando illam ego
Miſerata ſum *præ cæteris* maxime, videns, quod
Venuſta forma illi vitam perdiderit,
Et terram patriam invita miſera
Vaſtarit, et in ſervitutem redegerit. Sed hæc quidem
Ventus ferat. Tibi autem edico ego mendax
Apud *quemcunque* alterum ut ſis, mihi vero ſemper verus.

Cho. Pare huic recte monenti (nec dein accuſabis
Hanc mulierem *ut ingratam*) et a me inibis gratiam.

Lich. At, o chara domina, quoniam te video
Mortalem, et intelligentem mortalia, nec ingratam,
Omnia tibi eloquar vere, neque celabo *quicquam.*
Eſt enim ita, quemadmodum ille *nuncius* dixit.
Hujus (*Ioles*) acris amor Herculem
Occupavit, et propter eam *ſolam* ærumnoſa
Diruta eſt patria OEchalia bello.
Et hæc (æquum eſt enim ut, quod ad illum attinet, dicam)
Neque juſſit celare *Hercules*, neque abnuit unquam:
Sed ipſe, o domina, pertimeſcens tuum
Ne pectus angerem hisce ſermonibus,
Erravi, ſi quem *in hoc* errorem *ineſſe* judicas.
Quia vero jam ſaltem rem omnem noſti,
Illiusque et tua pariter gratia
Et amà mulierem, et velis dicta,
Quæ de ea dixiſti, non eſſe irrita.
Nam cætera ille omnia qui vincit forti manu,
Hujus amori prorſus ceſſit *victus.*

Dei. Et illius quidem animi ſum, ut ita faciam.
Neque morbum inſuper afferemus ultro,
Superis pugnantes, ſed ædes intro

Eamus, ut verbis mandata capias,
Quæque pro donis dona, uti decet, congrua parem,
Ut et hæc feras: vacuum enim non æquum eſt
Te abire, qui huc adveneris plurimo cum comitatu.
Cho. Ingens quoddam robur
Victoriæ Venus oſtentat ſemper.
Atque quæ deos quidem *attinent*
Prætermitto: quoque pacto
Saturnium decepit, non dico;
Neque *quo pacto* tenebroſum Plutonem,
Vel Neptunum quaſſatorem terræ,
Sed propter hancce uxorem
Robuſti deſcenderunt ante nuptias quidam:
Plagoſa pulverulentaque
Decertarunt prælia.

ANTISTROPHE.

Alter quidem erat fluvii
Robur, elatis cornibus quadrupedis
Figura Tauri
Achelous ab OE-
niadis: alter vero Baccho ſacris
Venit a Thebis, retenſos
Arcus, et haſtas, clavamque quatiens,
Jovis filius (*Hercules*) Qui tum cominus ibant
In medium cupientes thalamis potiri. Sola autem
Conjugii præſes in medio Venus
Certamen virga moderabatur præſens.

EPODOS.

Tunc erat manuum, erat et
Arcuum ſtridor, taurinorumque
Commiſtim *ſonus* cornuum.
Erant et utrinque amplectentes
Luctationes, erantque frontium pernitioſi
Ictus, et gemitus amborum.
Illa vero formoſa tenera *puella*
Splendentem ad ripam
Sedebat, expectans *utrum habitura foret* maritum.
Ego vero, mater uti *commiſerans*, dico,
Quod illæ oculus puellæ, de qua certabatur,
Miſerabiliter expectat,

Et

Et a matre ſtatim
Diſceſſit, vitula velut deſerta.

DEIANIRA, CHORUS, LICHAS, HYLLUS.

IAMBI.

Dei. Dum, amicæ, in ædibus hoſpes ille alloquitur
Captivas puellas, ut qui abitum paret,
Interea foras prodii ad vos furtim,
Partim dictura, quas manibus confeci machinas;
Partimque, quæ patior *mala*, vobiscum ploratura.
Virginem enim, ut puto, non amplius, ſed conjugem
Ad me recepi, onus velut nauta,
Damnoſam *ſic* mercem animo meo.
Et nunc *nos* duæ manemus una ſub
Stragula *unius* amplexus: talem Hercules
Ille fidus nobis et bonus dictus
Diuturnæ domus-cuſtodiæ mercedem remiſit.
Ego vero ſuccenſere quidem neſcio
Illi laboranti toties hoc ipſo morbo:
Rurſus autem cohabitare cum hac una, quæ mulier
Suſtineat, ſi modo ſit particeps ejusdem connubii?
Video enim *illius* ætatem eam *eſſe*, ut indies creſcat;
Meam vero, ut decreſcat: harum decerpere amat
Oculus *virorum* florem, ab his clam avertere pedem.
Hæc igitur miſere metuo, ne maritus quidem Hercules
Meus vocetur, hujus vero adoleſcentulæ vir.
Sed *deſino*: non enim, ut dixi, iraſci decet
Mulierem prudentem: qua vero ratione judico, amicæ,
Medicabilem *hanc* moleſtiam, eam vobis dicam.
Eſt mihi antiquum donum vetuſti olim
Centauri, lebete æreo conditum:
Quod, puella adhuc cum eſſem, hirſuto ab
Neſſo moriente poſt funeſtum vulnus accepi;
Qui *per* profundum flumen Evenum homines
Mercede *certa* trajecit manibus, neque mobilibus
Remis remigans, nec *utens* velis navis,
Qui et me, (paterna procul familia
Cum Herculem primum uxor ſequerer)
Geſtans in humeris, in medio jam tranſitu,
Cœpit attrectare improbis manibus; exclamavi autem ego.

Et

Et Jovis protinus filius converſus, manibus
Emiſit alatam ſagittam, perque pulmonem
Et pectus cum ſtridore trajecta eſt. Emoriens autem ferus
Talia locutus eſt: Filia ſenis OEnei,
Hoc lucri facies mea (ſi parueris)
Ex trajectione, quando noviſſimam te transvexi ego:
Si concretum ſanguinem mea
De cæde acceperis manibus, hic ubi lividas
Imbuit ſagittas Lernæa Hydra,
Erit tibi mentis hoc mulcimentum
Herculeæ, eo ut nullam intuitus
Diligat feminam ille, quam te, magis.
Hoc cum in animum incidiſſet, amicæ, (domi enim erat
Poſt mortem illius incluſum probe)
Tunicam hanc eo tinxi; adhibitis omnibus, quæ
Is, dum viveret, dixit: et hæc jam confecta ſunt.
Malas autem *veneficarum* artes neque ſciam ego,
Neque addiſcam, *taliaque* audentes peroſa ſum.
Philtris autem *hisce* ſi forte hanc ſuperare valeam
Puellam, et delinimentis hisce Herculem *attrahere*,
Confecta *rite* res eſt, niſi tibi quid videor
Moliri fruſtra; ſin vero minus, quieſcam.

Cho. Certe, ſiqua *tibi* ineſt fiducia in factis,
Videris non ſtatuiſſe male.

Dei. Fides quidem ſic ſe habet, ut opinio aliqua
Inſit, ſed nullum *hujus rei* unquam periculum feci.

Cho. Sed factis ſcire oportet: nam, neque ſi putes
Te rem tenere, teneas *tamen* certam, niſi experta.

Dei. At mox ſciemus: illum enim video
Foras egreſſum jam, et celerrime aderit:
Tantum a vobis *iſtud* occultetur probe: nam in tenebris
Turpia licet facias, non in probrum incides.

Lich. Quid oportet facere indica, filia OEnei:
Nam longum jam tempus manſimus tardi.

Dei. At hæc ipſa tibi ago ſedulo, Licha,
Dum tu cum *feminis* intus loqueris peregrinis,
Ut ieras mihi hanc pulchre textam tunicam
Donum illi viro dexteræ meæ.
Cumque hanc dabis, mone, nullus ut mortalium,
Prior illo, induat *hanc* corpori:

Neque

Neque aſpiciat hanc, ne ſolis quidem ſplendor,
Neque fanum ſacrum, nec foci domeſtici jubar,
Priuſquam ipſe conſpicuus in publicam conſiſtens
Oſtenderit illam Diis, qua die taurum mactare ſtatuit.
Sic enim vovi, ſiquando illum domum
Cernerem ſalvum, vel audirem reverſum, rite
Quod ornarem hac veſte, *eumque* exhiberem Diis
Sacrificum novum nova in veſte.
Horumque perferes ſignum, quod illico cognoſcet,
Sigillo huic ſi oculos admoverit.
At vade *jam*, et ſerva imprimis legem
Non affectandi, nuncius cum ſis, quicquam ultra mandata agere:
Deinde, ut gratia illiuſque tibi
Et mea collata ex ſimplici duplex fiat.

Lich. Siquidem Mercurii hoc fungor officio
Conſtanter, haud unquam peccabo *in* tua *commoda*,
Quin hoc vaſculum, ut eſt *ſignatum*, offeram,
Et verba, quæ dixti mihi, fideliter adjungam.

Dei. Quin vade jam: etenim pernoſti,
Res domeſticæ uti ſe habeant.

Lich. Novique, et dicam eſſe ſalvas.

Dei. Quin noſti et hoc, hoſpitis videns amplexus,
Quam amanter illam ſuſceperim.

Lich. Quid aliud ergo diceres? metuo enim
Ne nuncies prius meum erga illum deſiderium,
Quam ſciam illa ex parte num deſiderer?

STROPHE I.

Cho. O qui maritima et ſaxoſa
Calida balnea, et juga
OEtæ circum habitatis;
Quique medium
Maliacum ad ſinum
Et aurea pharetra decorae litus virginis,
Ubi Graecorum fora
Sunt vocata Thermopylae.

ANTISTROPHE I.

Dulciſona jam vobis
Tibia non inamœnum
Edens cantum redibit,

Sed

Sed divinæ
Æmulum Muſæ.
Jovis enim et Alcmenæ filius
Properat domum omnigenæ
Virtutis ſpolia nactus.

STROPHE 2.

Quem urbe procul ſua
Totum duodecim menſium
Expectavimus ſpatium
Per mare vehentem, nihildum de eo ſcientes:
Illi vero chara uxor miſera
Miſerrima cor
Aſſiduis luctibus diſperdidit.
Nunc vero Mars œſtro concitus
Finiit laborioſum diem.

ANTISTROPHE 2.

Redeat, redeat *protinus*: nec *uſquam* illi
Conſiſtat multis acta remis ratis,
Priuſquam
Hanc ad urbem *curſum* confecerit,
Inſulari foco relicto,
Ubi ſacrificium agere dicitur.
Inde veniat toto properans die
Suadelæ peructo
Implicitus *peplo*, ut ferus *Centaurus* monſtraverat.

DEIANIRA, HYLLUS, CHORUS.

IAMBI.

Dei. Mulieres, quam metuo ne ultra *quam oportuit*
Confecta ſint, mihi omnia, quæ dudum feci!
Cho. Quidnam eſt, Deianira, filia OEnei?
Dei. Non novi: ſed anxia ſum animi, ne comperiar
Malum magnum feciſſe *incitata* ſpe bona.
Cho. Numquid propter illa tua Herculi pena?
Dei. Maxime ſane, adeo ut nulli unquam auctor ſim
Ut rem incertam propere ſuſcipiat.
Cho. Doce, ſi licet, quid eſt quod times.
Dei. Talis evenit, qualem dicam,
Mulieres, vobis, res admiranda et inſperabilis auditu.
Qua enim lana candida de ove
Induendam tunicam unxi modo,

Ea evanuit vorata a nemine
Qui sunt domi, sed consumpta sponte sua periit,
Et diffluxit de summo lapide: ut vero scias omnia
Sicut acta sunt, prolixiori eloquar sermone.
Ego enim, quos ille ferus me Centaurus, doleret
Cum latus acri sagitta, olim docuerat,
Omisi rituum *eorum* nullum, sed servavi,
Ærea ut in tabella ineluibile scriptum.
Et hæc mihi erant præmonita, et hæc feci
Pharmacum *ut* hoc *procul* ab igne, radiisque semper
Calidis intactum angulis in intimis servarem,
Donec alicubi recens inungendum foret.
Et hæc patravi: nunc autem cum facto opus esset,
Lini *tunicam* in intimis ædibus clam
Lana utens detracta pecudis gregalis;
Et sepositi complicatam a radiis solis
In cavam cistam, donum *Herculi*, ut *ipsæ* scitis.
Sed intra ingressa, video rem
Inenarrabilem, nec homini facilem conjectu.
Lanam enim ovi detractam, qua prius unxeram,
Abjicio forte in medios ignes
Fulgentis solis; ubi vero fervore correpta fuit,
Diffluit nescio quo modo, et in pulverem redacta est humi,
Forma maxime similis scobi, quam serra
Erasam cernis, dum lignum scinditur.
Ita ille humi jacet, at e terra, ubi
Projecta erat, effervent bullosæ spumæ,
Ut flavo in Autumno pinguis musti
Effusæ in terram *fervent spumæ* a Baccho sacro vite.
Quapropter non habeo misera, quid cogitem;
Cerno enim me facinus immane perpetrasse,
Unde enim quæso, curve moriens ille ferus
Mihi præstaret benevolentiam, quæ necis illi causa eram.
Non ita est: sed percussorem perdere
Cupiens mihi blanditus est; quod ego serius,
Cum nihil amplius prodest, resciscо:
Sola enim ipsum, nisi quid fallor
Sententia, ego infelix penitus perditura sum.
Emissam enim sagittam novi et Deum
Chironem læsisse; et quæcunque tangit,

Perimit omnia animantia: proinde ex hujus
Cæde atrum hoc venenum, quod ſanguinem transiit,
Qui non et hunc perimeret? videtur igitur mihi,
Et jam fixum eſt, ille ſi lapſus fuerit,
Hoc in dolore et me commori ſimul.
" Vivere enim cum infamia non ferendum eſt *illi*
" Quæcunque nolit ingenii eſſe mali."

Cho. Formidare quidem atrocia facta eſt neceſſe:
Spes vero non eſt damnanda ante exitum.

Dei. Non ineſt malis in conſiliis
Spes vel minima, quæ fiduciam præſtet *eventus boni*.

Cho. Sed in eos, qui non ſponte peccarunt,
Ira lenis eſt, quam te nanciſci decet.

Dei. Hoc ille recte utatur ſermone, non qui mali
Particeps *ſit*, ſed cui nihil domi grave *eſt*.

Cho. Tacere tibi convenit, *nec* ultra *loqui*,
Niſi quid *de hac re* filio dixeris tuo: quoniam
Adeſt, quæſitum patrem qui nuper abiit.

Hyl. O mater, quam ego ex tribus unum optaverim,
Vel te non amplius vivere; vel vivam
Alterius matrem vocari, *non meam*? vel meliorem mentem,
Quam quæ nunc adeſt tibi, alicunde accipere?

Dei. Quid eſt, o nate, a me ortum tanto odio dignum?

Hyl. Virum tuum ſcito (meumque adeo, inquam, patrem) te peremiſſe hac in die.

Dei. Hei mihi! quale edidiſti, o fili, verbum?

Hyl. Quod non poteſt non eſſe factum; quod enim
Factum eſt, quiſnam queat infectum reddere?

Dei. Quid narras, o fili? ex quo mortalium edoctus
Deteſtandum adeo facinus patraſſe me dicis?

Hyl. Ipſe calamitatem patris gravem hisce oculis
Intuitus, et ex *ipſius* ore percipiens *id dico*.

Dei. Ubi vero, dic, conveniſti virum, et cum eo affuiſti?

Hyl. Si oportet te ſcire, omnia *mihi* dicenda ſunt.
Cum proficiſceretur inclytam Euryti populatus urbem,
Victoriæ reportans tropæa, primitiasque,
Littus quoddam utrinque fluctibus pulſatum Eubœa promontorium
Cenæum eſt; ibi Paterno Jovi
Aras dicat, et lucum refertum frondibus:

Illic

Illic eum desideratum primo lubens vidi.
Paranti autem ei frequentes mactare victimas
Præco domesticus ab æquibus advenit Lichas
Tuum adferens donum, lethale scilicet peplum:
Quo ille indutus, ut tu mandaveras *per Licham*,
Mactat quidem duodecim absque labe boves,
Quos præsto habebat, prædæ primitias; sed cuncta simul
Centum adduxerat diversi generis pecora.
Et primo quidem miser hilari animo
Ornatuque gaudens et stola precabatur:
Ubi vero a venerandis victimis accensa est
Flamma cruenta, et a lignis pinguibus,
Sudor prorupit e cute, et tenaciter adhæsit
Lateribus tunica per omnia membra,
Quasi a fabro modo adglutinata: venit offium
Laceratio cum convulsione: tandem ubi cruentum
Infestæ viperæ virus vorabat,
Ibi tum vocabat infelicem
Licham, tuo nullatenus culpandum malo,
Quærens, qualibus attulisset hanc artibus vestem.
Ille nihil sciens miser, tuum solius
Donum *attulisse* dixit, ut erat missum.
Ubi Hercules hæc audivit, et per ima penetrans viscera
Dolor corrodens eum corriperet,
Prehensum pede Licham, qua parte junctura nectitur,
Allidit ad prominentem e ponto scopulum:
Per comam vero album cerebrum effluit medio
Capite disjecto, idque cum sanguine.
Universus vero exclamavit cum fletu populus
Propter hunc quidem morbo correptum, et illum confectum:
Et nemo audebat viro occurrere.
Distrahebatur enim *modo* humi *stratus*, et erectus modo
Clamans, ejulans: circum vero remugiebant scopuli,
Locrorum saxa prominentia, et Eubœæ promontoria.
Ubi vero defessus est, frequenter humi miser
Sternens seipsum, frequenter et cum lamentis clamitans,
Infausto thalamo imprecatus est graviter
Tui miseræ et Œnei nuptiis,
Qualem nactus esset pestem vitæ *suæ*,
Tandem ex præsenti fuligine distortos

Oculos attollens vidit me in media turba,
Lacrymis madentem, et me intuens vocat,
Fili, accede: ne fugias meum malum,
Ne quidem si te mecum commori oporteat:
Sed aufer extra *me*, et potissimum dimitte
Eo, ubi me nemo viderit mortalium,
Sique te miseret mei, saltem me ex hac terra
Transfer quam celerrime, ne hic moriar.
Cum hæc mandasset, scapha in media
Impositum illum ad hanc terram vix appulimus
Frementem convulsionibus: et ipsum statim
Vel vivum aspicietis, vel modo mortuum.
Talia, mater, patri incogitasse meo
Et perpetrasse deprehensa es, quorum a te Justitia
Pœnam reposcat, Erinnysque, si fas modo est, imprecor:
At fas est, quoniam mihi fas omne tu prius abjeceris,
Omnium optimum, quem terra sustinet, virum
Perimendo, qualemque alium non videbis unquam.
Cho. Quid tacite discedis? nescisne quod
Tacendo consentias accusanti?
Hyl. Sinite abire, ventus ab oculis meis
Illi contingat procul abeunti secundus.
Tumorem enim vanum quid attinet alere
Materni nominis, quæ nihil, ut matrem decet, agit.
Quin abeat læta; voluptatemque, quam
Meo dedit patri, ipsam ipsa capiat.

ANTISTROPHICA. strophe I.

Cho. Aspicite, puellæ, quam subito advenit
Divinum nobis oraculum
Veteris in Dodona prædictionis,
Quod respondit: quando exacta mensibus præteriisset
Duodecimaque aratio, *tum* requiem a laboribus
Concessum iri germano Jovis filio, et hæc recte
Rata, vento velut flante secundo, eveniunt.
Quo pacto enim qui non cernit
Lucem amplius, amplius laboriosum sentiat
Post mortem servitium?

ANTISTROPHE I.

Si enim ipsum Centauri pernitiosa nebula
Linit dolosa vis,
Lateri infixo viro;

Quod

Quod peperit mors, peperitque varius Draco (*Hydra*)
Quo pacto ille ſolem alium, quam præſentem viderit,
Horribiliſſimo quidem Hydræ abſumtus
Monſtro? hirſutique
Simul illum exeruciant
Neſſi doloſi ſtimuli
Ferventes.

STROPHE 2.

Quorum, illa miſera formidandam
Magnamque cernens domui noxam *impendere*
Novas ob ingruentes nuptias,
Hæc quidem neutiquam advertit, illa vero peregrina
Voce profecta, ut exitialem *marito* conciliarent amorem,
Certe alicubi infauſta gemit,
Certe alicubi denſarum copioſum
Fundit lacrymarum rorem.
Adveniens autem
Fatum præmonſtrat doloſum
Et magnum detrimentum.

ANTISTROPHE 2.

Erupit lacrymarum fons.
Diffuſus eſt morbus. O Dii! quale ab hoſtibus
Malum nunquam inclytum
Herculem invaſit, ut miſericordiam moveret.
O funeſta Ducis haſta,
Quæ tunc velociter ſponſam *hanc*
Adduxiſti celſa ab
OEchalia belli jure.
Harum autem rerum miniſtra
Venus *utcunque* tacita manifeſte
Apparet et auctor.

CHORUS, NUTRIX, SENEX, HYLLUS, HERCULES.

IAMBI.

Cho. An ego fallor, an audio quædam
Lamenta per domum recens concita?
Quid dicam?
Edit aliquis non obſcurum, ſed infauſtum
Ploratum intus, et novum aliquid parat tectum.
Attende autem

Hanc,

Hanc, quam insolito vultu et contractis supercilliis
Tendit ad nos anus annunciatura aliquid.
Nut. O natæ, quam non parvorum malorum nobis
Causa fuit donum Herculi missum!
Cho. Quid, quæso, anus, novi dicis?
Nut. Abiit Deianira ultimam
Viarum omnium, idque immotis pedibus.
Cho. Num, quæso, ut moreretur?
Nut. Cuncta audisti.
Cho. Mortuane est misera?
Nut. Idem exaudis.

MONOSTROPHICA.

Cho. O misera perdita! quonam modo periisse eam inquis?
Nut. Miserrime quidem, ipsum si spectes actum.
Cho. Dic, mulier, cui fato occurrit?
Nut. Ipsam se sustulit e vivis.
Cho. Quis furor, aut qui morbus *adegit*?
Nut. Hanc acies teli mali
Sustulit.
Cho. Quo pacto *ausa est* machinari
Super cæde cædem
Sola conficiens?
Nut. Luctuosi vulnere ferri.
Cho. Tune vidisti, misera, hoc audax facinus?
Nut. Vidi, ut quæ prope astiterim.
Cho. Quid erat? quomodo? age dic.
Nut. Sua ipsius manu patrata sunt hæc.
Cho. Quid ais?
Nut. Certa.
Cho. Peperit, peperit magnam
Quæ nuper advenit sponsa
Domibus hisce Furiam.

IAMBI.

Nut. Nimis admodum, magis autem, si prope astans
Vidisses quod fecit, magisque miserata fuisses.
Cho. Et hæc sustinuit manus fœminea perpetrare?
Nut. Horrende sane, audies vero ut ipse sis mihi testis.
Ubi ingressa est in domum sola,
Et filium vidit in aula *sepulchrales* stragulas
Sternentem, ut rursus obviam iret hinc patri.

Occultata,

Occultata, ipſam ubi nemo videret,
Rugiebat quidem ad aras advoluta, quod
Sic fieret vidua; flebat et utenſilium ſi quod
Tangeret, quibus uſa eſt olim miſera.
Quin huc et illuc per domum oberrans,
Sicubi aſpexit famulum quempiam charum,
Lugebat infelix *ipſum* intuens,
Ipſa ſuum ipſius fatum incuſans,
Et liberis carituras in poſterum opes.
Ubi vero ab hisce deſiit, protinus eam video
In Herculeum thalamum irruentem,
Et ego clam oculum tenebris abdita
Vigilem intendebam: cerno autem fœminam lecto
Herculeo injectas ſternentem veſtes:
Hoc ubi confecit, inſiliens ſupra
Conſedit medio in toro,
Et, lacrymarum erumpens calida fluenta,
Dixit: O lectulique thalamique mei,
In poſterum jam valete! nam me non unquam
Capietis amplius hisce in ſtratis cubantem.
Hæc locuta, celeri manu
Reſolvit ſuum ipſius peplum, ubi aurea
Coercebat mamillas fibula, denudavitque
Latus totum, humerumque ſiniſtrum.
Et ego currens, quam potui celerrime
Filio nuncio haec quæ molita eſt *mater*.
Sed interea dum huc et illuc curſitamus,
Videmus ipſam ancipiti gladio
In latere ſub jecore et præcordiis vulneratam.
Conſpicatus autem id filius ploravit: novit enim miſer
Illam facinus hoc ira impulſam perpetraſſe,
Sero edoctus quæ domi gererentur, quodque
Invita per Centauri *dolos* ita feciſſet.
Ibi filius infelix neque lamenta
Omiſit ulla prorſus, apud eam lugens,
Neque affundere ſe ori; ſed lateri
Latus admovens jacebat, multa ingemiſcens,
Quod in eam immerito crimen conjeciſſet malum,
Dolens, propterea quod duobus eſſet ſimul
Patreque ea *matreque* orbatus.

Ita hic ſe habent res. Proinde ſi quis duos
Vel etiam plures dies computat ſibi,
Stolidus eſt. Non enim eſt craſtina dies certa,
Ante quam præſens bene acta ſit dies.

SYSTEMA.

Cho. Utra, utra nunc gemam?
Utra atrocius peracta ſunt,
Dijudicatu difficile eſt mihi quidem miſeræ.
Hæc quidem (*Deianiræ*) habemus oculis uſurpanda domi,
Illa autem (*Herculis*) ſpe manemus.

ANTISTROPHICA. ſtrophe.

Utinam vehemens aliquis
Aſpiret ſecundus noſtram ad domum ventus,
Qui me transferat ex his locis, ut
Ne præ metu moriar ſtatim
Jovis fortem natum
Solum intuita.
Quia immedicabili dolore *correptum*
Accedere ad ædes dicunt,
Ingens quoddam miraculum.

ANTISTROPHE I.

Prope ſane *eſt*, et non procul:
Plorant enim, canora velut luſcinia.
Hoſpitum certe peregrinus hic eſt greſſus.
Qui portat autem illum omnis, illius ut amici
Curam gerentem gravem
Abſque ſtrepitu fert gradum.
Hei, hei, ille mutus bajulatur.
Quid judicare convenit,
Mortuumne illum eſſe an dormire?

ANAPÆSTI.

Hyl. Hei mihi tui *cauſa*, pater!
Hei mihi tui *cauſa* miſero!
Quid de me fiet? quid conſilî capiam? hei mihi!
Sen. Tace, fili, ne excites
Feroces dolores patris efferi.
Vivit enim, *ad inferos licet* cernuus:
Sed inhibe mordens os tuum.
Hyl. Quid ais, ſenex? num vivit?
Sen. *Ah* ne ſuſcites ſomno captum,

Ne

Ne provoces et irrites
Furioſum gravem morbum, o fili.
At mihi miſero mens
Ob magnitudinem mali incitatur acrius.
Herc. O Jupiter, ubi terrarum veni? quos apud
Mortales jaceo confectus
Continuis doloribus? hei! ego miſer.
Sceleratus rurſum exedit *morbus*. Heu!
Sen. An non noras, quantum eſſet lucri
Silere, neque pellere
Hujus a capite palpebrisque ſomnum.
Hyl. Non poſſum me cohibere
Magnum iſtud intuens malum.
Herc. O Cenæum ſolum, aræ
Ubi fumant ſacræ, qualem jam pro qualibus
Sacris mihi miſero gratiam
Rependis? o Jupiter,
Qua me clade conficis?
Quam utinam ego nunquam intuear miſer
Oculis, nunquam inſanabilem
Hujus vigorem inſaniæ aſpiciam.
Quis enim incantator, quis artifex
Medicinæ *tantus*, qui hoc malum
Abſque Jovis ope mitigabit?
Miraculum me procul videre putarem.
Ah! ah! ſinite me infauſtum dormire.
Sinite me miſerum dormire.
Ubi me attingis? quo reclinas?
Enecas me, enecas.
Excitaſti quod aliter dormiret.

HEXAMETRI.

Accenſus eſt mihi morbus. En iterum ingruit: ubi nunc eſtis,
Omnium Achivorum injuſtiſſimi viri, quos *ego*
Multoties mari, perque ſaltus omnes dum purgo,
Perii miſer! et nunc mihi laboranti
Neque ignem, neque enſem aliquis *admovebit* ſalutarem, neque avertet *hoc malum*.
Ah! ah! neque amputare caput
Vitæ ſuſtinet adveniens
Inviſæ. Heu! heu!

Sen. O fili hujus viri, res hæc major exſurgit
Quam meæ ſuſtineant vires. Tu vero, adjuva: tibi enim oculus
Vegetior eſt quam mihi ad ſervandum.
Hyl. Manus ego quidem admoveo.
Sed clam cruciantem dolorem vitæ, neque domi neque foras
Poſſum expellere, tanta dat Jupiter *mala*.

ANAPÆSTI.

Herc. O nate, nate, ubi tandem es?
Huc me, *rogo*, huc me
Porta levatum. Hei! hei!
O fatum *malum*.
Graſſatur, iterum graſſatur
Infelix, qui nos perdit,
Inamabilis, immitis
Morbus: O Pallas,
Malum hoc me iterum excruciat. O nate,
Patrem miſeratus
Non invidiam creaturum ſtringe enſem,
Feri me ſub jugulo:
Et medere dolori, quo me exaſperavit
Tua mater impia;
Quam utinam ſic intuear jacentem,
Eodem ipſo modo, quemadmodum me perdidit.
O Jovis germane frater,
O dulcis Pluto,
Sopi, ſopi celeri nece
Me infelicem peremptum.

IAMBI.

Cho. Cohorrui audiens hæc mala, amicæ,
Regis noſtri, quibus vir eximius affligitur.
Herc. O multa jam et calida ego, et dictu gravia,
Manibus humerisque qui pertuli:
At nondum tale *malum* neque conjux Jovis
Propoſuit, neque odioſus Euryſtheus mihi,
Quale hoc doloſa OEnei filia
Affixit humeris meis, Furiarum
Manu contextum rete, quo funditus pereo,
Lateribus enim adhærens, ſummas quidem
Voravit carnes, pulmonisque arterias
Exſorbet cohabitans. Viridem et mihi ſanguinem

Ebibit

Ebibit jam, et extabuit corpus
Omne, non explicabili hac vinctum compede.
Et hæc, non hasta campestris, neque terrigena
Exercitus gigantum, neque belluarum vis *immanium*;
Neque Græcia, neque Barbara *gens*, neque quas ego
Terras, repurgans undique peragravi, perpetrarunt.
Sed mulier, eaque femina, non viri ingenio *prædita*,
Sola me jam subegit sine ense.
O nate, sis mihi filius germanus,
Nec matris nomen tibi sit antiquius.
Da mihi matrem *tuam*, tuis ipsius manibus
Ex ædibus raptam, in *meam* manum, ut liquido sciam
Utrum meam *vicem* doleas magis, an illius, videns
Corpus illi afflictum et merito male habitum.
I, nate, aude; et miserere mei,
Cujus plerique miserentur, qui, ut virgo,
Rugii plorans: et hoc ne unus quidem unquam
Hunc virum dixerit antehac se vidisse facere:
Sed absque gemitu usque ferebam mala:
Nunc vero hoc a *tanto* malo effeminatus invenior miser.
Et nunc accedens consiste propius patrem:
Consideraque quali hæc a calamitate
Patior *mala*: monstrabo enim tibi, vestibus amotis.
En, spectate, omnes, afflictum hoc corpus:
Cernite miserum, quam miserabilis sim.
Ah! ah! infelix ego, heu! heu!
Incaluit *iterum* mali vis novo tormine: iterumque
Penetravit latera: neque inexercitatum me esse sinet,
Ut videtur, misere crucians voraxque morbus.
O rex Pluto, recipe me. O Jovis fulgur, feri.
Introque, o rex, immitte desuper telum,
Pater, fulminis *mihi*: exedit enim rursus:
Recruduit, erupit. O manus, manus!
O terga! et pectora! o chari lacerti!
Illine vos tandem estis, qui olim
Nemees incolam, bubulcorum perniciem
Leonem, adeundam nemini belluam aut affabilem,
Vi confeciistis? Lernæamque Hydram?
Bicorporemque ac horribilem equestrem manum
Centaurorum, insolentem, legum contemtricem, superbam viribus

Erymanthiumque ferum? *quique* ab inferis
Tricipitem Orci canem, invictum monstrum,
Atroci vipera editum *traxistis?* et aureorum
Custodem pomorum draconem *mactastis* in ultimis locis?
Aliosque *insuper* labores innumeros expertus sum,
Nec ullus unquam statuit tropæa manibus de meis:
At nunc sic fractis artubus, et pendula cute
A peste cæca vastor miser,
Qui optimæ natus parentis dictus sum,
Qui excelsi Jovis vocatus proles.
Sed hæc optime sciatis *velim*, licet nihil fuero,
Nihil incedere valeam, tamen, quæ hæc fecit,
Eam ulciscar: atque hinc accedat utinam modo
Ut docta possit nunciare omnibus, me
Et vivum malos utique et mortuum punire.

Cho. O misera Græcia, luctum qualem conspicor
Eam sensuram fore, hoc viro si privabitur!

Hyl. Quoniam permittis contra ut loquar, pater,
Silentio præstito, audi me morbo quamvis affectus.
Petam enim a te *ea tantum* quæ jure consequar.
Da mihi teipsum, neque adeo mordeas
Animum iracundia, nescis enim quibus
Gaudere velis, vel quibus doleas frustra.

Herc. Dicto quid velis, define. Ego enim morbo affectus
Nihil intelligo, quæ tu dudum perplexe loqueris.

Hyl. De matre adsum dicturus mea, ut nunc
Cum ea agitur, et quomodo peccavit invita.

Herc. O omnium pessime, etenim memorare *audes* iterum
Patris peremptricem matrem, ut audire *cogar?*

Hyl. Sic enim res *illius se* habet, ut neutiquam deceat tegi.

Herc. Scilicet propter illa priora *in me* peccata *non tacebis?*

Hyl. Sed ne quidem propter hæc semper *tacendum* dices.

Herc. Dic, cave autem ne appareas malus et degener.

Hyl. Dicam, mortua est *mater* modo recens occisa.

Herc. A quonam? portentum sane per hæc mala vaticinaris.

Hyl. Ipsa sibi *manus intulit*, et nullus alius.

Herc. Hei mihi! quam oportuit eam prius mea cecidisse manu?

Hyl. Etiam tua remitteret ira, si res omnis tibi nota foret.

Herc. Atrocem sermonem exorsus es; dic ergo qua putes ratione.

Hyl. Toto negotio erravit, bona cum *animo* vellet.

Herc. Bona,

Herc. Bona, peſſime, facit, quæ patrem occidit tuum?
Hyl. Nam cum putaret philtrum admovere tibi,
Poſtquam novas intus conſpexit nuptias, aberravit.
Herc. Et quis tantus eſt veneficus Trachiniorum?
Hyl. Neſſus olim Centaurus perſuaſit ei,
Ut tali philtro tuum acriter accenderet amorem.
Herc. Heu! heu! infelix, perii miſer!
Occidi, occidi, lux eſt mihi nulla amplius.
Hei mihi! modo intelligo quo redactus ſum miſeriæ.
Abi, nate: (pater enim non amplius tuus eſt)
Voca omnem mihi fratrum tuorum ſtirpem,
Voca et miſeram Alcmenam, Jovis
Fruſtra *dictam* conjugem, ut ultimam ex me
Oraculorum famam audiatis, quæ ego novi.
Hyl. Sed neque mater hic eſt, ſed ad littoralem
Tiryntha profecta eſt, uti ibi habitet.
Et liberos partim ipſa ſecum abductos alit,
Partim urbe Thebana habitantes ſcias.
Nos vero, qui adſumus, ſi quid facto opus eſt, pater,
Operam hanc dabimus, ubi audiemus *quid velis.*
Herc. Tu rem proinde audi, eo enim *ætatis* veniſti, ut
Oſtendas qui vir ſis, cum meus dicare filius.
Mihi enim erat prædictum a patre olim,
A nemine viventium me eſſe periturum,
Sed *ab eo* qui mortuus Orci incola ſit.
Hic igitur ferus Centaurus, ſicut divinum edidit
Oraculum, ſic viventem me peremit mortuus.
Dicam autem ego hisce quæ eveniunt paria,
Oracula *quidem* nova *ſed* priſcis congruentia,
Quæ, monticolarum et humi cubantium ego
Sellorum ingreſſus nemus, conſcripſi
A paterna et multimodis loquaci quercu:
Quæ mihi, *ſi* tempus ad jam vigens præſensque *vivetem,*
Reſpondit laborum inſtantium mihi
Terminum fore: et putabam *deinde* me victurum bene.
Hoc autem erat profecto nil aliud niſi me moriturum.
Mortuis enim labor nullus accedit.
Hæc igitur quoniam clare accidunt, nate,
Oportet te quoque eſſe huic viro adjutorem,
Neque expectare meum os ut acrius te excitet,

Sed

Sed ſponte cedentem ipſum *juſſa* exequi, legem
Pulcherrimam ſancientem, ut *natus* pareat patri.
Hyl. At, o pater, metuo miſere, cum is ſit *tui* ſermonis ſtatus
Aggredi: parebo tamen *in his*, quæ tibi videntur.
Herc. Admove manum dextram imprimis mihi.
Hyl. Ad quid fidem hanc tam anxie requiris?
Herc. Non adferes ocyus, neque refragaberis mihi?
Hyl. Ecce porrigo, neque quicquam negabitur.
Herc. Jura Jovis nunc, qui me genuit, caput.
Hyl. Quid utì faciam *dic?* et hoc jurabitur.
Herc. *Jura* ergo, quam rem te juſſero executurum.
Hyl. Juro ergo ego, Jovem adhibens teſtem.
Herc. Si vero transgrederis, pœnas imprecare ut des.
Hyl. Non dabo; faciam enim *quæ jubes*, imprecor tamen.
Herc. Noſti igitur illum OEtæ Jovi ſacrum ſupremum montem?
Hyl. Novi, ut qui ſacra fecerim ſæpe in arduo vertice.
Herc. Ibi jam nunc oportet te meum ſublatum
Corpus tuis ipſius, et amicorum, quos vòles, manibus,
Multam quidem materiam profundæ radicis quercus
Cum totonderis, multamque maſculam cum excideris ſimul
Agreſtem olivam, *corpus*, *inquam*, meum injicere;
Et piceæ accepta lampadis face
Incendere: luctuoſa vero nulla accedat lacryma,
Sed abſque gemitu et abſque lacrymis, ſiquidem es
Hujus viri *filius*, perage: ſin minus, manebo tibi ego,
Et apud inferos, imprecator uſque gravis.
Hyl. Hei mihi, pater, quæ locutus es? quæ me facere jubes?
Herc. Qualia facere oportet: ſin minus, patris
Alius eſto neſcio cujus, neque meus voceris ultra *filius*.
Hyl. Hei mihi iterum! ad quæ me facinora excitas, pater,
Ut parricida fiam, et occiſor tuus?
Herc. Non ſane ego *illud volo*: ſed ut meorum, quæ fero, malorum
Sis Pæon et unicus medicus.
Hyl. At quî concremans corpus ſanem tuum?
Herc. Sed hoc ſi abhorres, cætera ſaltem perage.
Hyl. Geſtandi quidem non abnuam *officium*.
Herc. An et rogi, quem dixi, ſtruem conficies?
Hyl. Modo ne ipſe manibus attingam *crematurus*;
Alia faciam, nec meæ deficiens partes.
Herc. Sed et hæc ſat erunt: præſta autem mihi

Beneſi-

Beneficium parvum ſuper alia magna conferens.
Hyl. Sit licet maximum, *tamen* præſtabitur.
Herc. Euryto genitam noſti ergo virginem?
Hyl. Iolen, ut opinor, dicis.
Herc. Tenes. Hoc ergo tibi *moriens* mando, fili,
Hanc me defuncto (ſiquidem pie agere
Velis paterni juramenti memor)
Conjugem adjunge *tibi*: neque repugnes patri:
Neque alius hominum, hanc, quæ meis lateribus una
Accubuit, præter te accipiat unquam:
At tu ipſe, mi nate, tori illius curam geras.
Obtempera: te enim in magnis obſecutum mihi
In parvis nunc non obſequi priorem effundit gratiam.
Hyl. Hei mihi! morbo quidem laboranti iraſci grave eſt.
Sed ita animatum quempiam videre quis ferat?
Herc. *Perinde* loqueris, ut nihil eorum, quæ dico, facturus.
Hyl. Quis enim eam, quæſo, quæ mihi matri mortis ſola
Cauſa extitit, tibique ut affectus ſis, quemadmodum es,
Quis eam, qui non Furiis *agitatus* laborat,
Accipiat? Satius eſt et me, o pater, mori,
Quam cum maximis habitare inimicis ſimul.
Herc. Homo hic, ut apparet, non exhibet mihi
Morienti debitam officii vicem: atqui Deorum dira execratio
Manebit te, meis ſi non parueris dictis.
Hyl. Hei mihi! qualis mihi videris, loqueris prout te morbus cogit loqui.
Herc. Tu enim ſopitum excitas denuo malum.
Hyl. O miſer *ego*, quanta dubitatio me tenet?
Herc. Non ducis æquum etenim parenti auſcultare.
Hyl. Ediſcam igitur impie agere, pater?
Herc. Nulla eſt impietas, meum ſi oblectes cor.
Hyl. Facerene igitur jubes me hæc juſte?
Herc. *Juſte* ego quidem: ad hæc teſtes voco deos.
Hyl. Igitur faciam, neque repudiabo tua,
Deos teſtatus, juſſa; neque enim unquam
Malus videbor, ſi tibi pareo, pater.
Herc. Pulchre peroras, et his gratiam
Citam, o nate, *iſtam* adjunge, ut, priuſquam incidat
Convulſio, vel furor aliquis, me in pyram ponas.
Agite, incumbite, levate; requies malorum

Hæc

Hæc *est*, finis hujus viri ultimus.
Hyl. At nihil prohibet tibi hæc perficere,
Quando jubes, et nos adigis, pater.

ANAPÆSTI.

Herc. Age nunc, priusquam hic denuo excitetur
Morbus, o anima dura, *age*, saxeum
Et ferro frænatum os præbens
Compesce clamorem, nam nunc grata *est*
Omnino ingrata res.
Hyl. Tollite comites, magnam quidem mihi
In hoc inituri gratiam,
Magnamque Deorum ingratitudinem
Agnituri, in his factis inclytis,
Qui cum genuerunt, et vocati sunt
Patres, tanta inspicere sustinent mala.
Futura quidem nemo intuetur.
Præsentia autem, tristia quidem nobis *sunt*,
Turpia autem illis.
At præ omnibus acerbissima
Hoc sustinenti malum.
Cho. Ne tu, puella, abeas ab ædibus,
Magnorum quæ videris nova funera,
Multaque infortunia nova:
Et nihil horum *est*, quod non *fecit* Jupiter.

PHILOCTETES.

PERSONÆ FABULÆ.

ULYSSES.

NEOPTOLEMUS.

CHORUS, qui conſtat ex ſenibus ſimul ſequentibus

PYRRHUM in navi.

PHILOCTETES.

MERCATOR.

HERCULES.

Proloquitur ULYSSES.

PHILOCTETES.

ULYSSES, NEOPTOLEMUS, CHORUS.

IAMBI.

Ulyſ. LItus quidem hoc *eſt* mari circumdatæ terræ
Lemni, mortalibus nec tritum, nec habitatum:
Ubi, o patre Achivorum optimo oriunde
Achillis fili Neoptoleme, Melienſem
Pœantis natum expoſui ego olim,
Juſſus hoc facere a ducibus,
Morbo cum manaret voraci pedem;
Quod neque libamina nobis, neque victimas
Liceret quietis tangere; ſed diris
Tenebat ſemper tota caſtra execrationibus,
Clamans, gemens: ſed hæc quidem quid attinet
Dicere? tempus enim non *ſuppetit* nobis ad longa dicta.
Ne reſciſcat me venire, et effundam omne
Commentum, quo *me* illum mox capturum arbitror.
Sed officium jam *eſt* tuum, ut *in* cæteris ſubſervias,
Diſpiciasque ubinam ſit hîc duplici-oſtio petra,
Talis *nempe*, ubi in frigore duplex ad ſolem
Eſt ſedes, æſtate vero ſomnum
Per perviam aulam provocat aura.
At paulum infra ad lævam *manum* forſitan
Videre queas fontem potabilem, ſiquidem ſupereſt.
Hæc mihi, ſilentio accedens, renuncia, an habitet
Hoc ipſo in loco, an alibi ſit,
Ut quod ſupereſt dicendum tu quidem audias,
Ego vero dicam; ſic operas mutuas præſtemus.

Neop. Rex Ulyſſe, rem facilem narras;
Videor enim ſpecum, qualem vis, videre.

Ulyſ. Superne, an inferne? non enim intelligo.

Neop. Illum ſuperne, et veſtigii nulla cernitur nota.

Ulyſ. Vide an ſomno recumbat.

Neop. Video abſque hominibus vacuum habitaculum.

Ulyſ. Neque intus eſt domeſticus ullus cibus?

Neop. Lectus eſt e foliis ſtratus ut inhabitantis cujuſpiam.

Ulyſ. Cæterane *ſunt* deſerta, et nihil ultra ſub tecto eſt?

Neop. Poculum eſt totum ligneum, vilis cujuſdam
Opus artificis, et ſimul focalia hæc.

Ulyſ. Hujus theſaurum nartas ſcilicet.
Neop. Eheu, et hîc alii ſiccantur
Panni, fœdâ ſanie pleni.
Ulyſ. Vir in hisce habitat locis plane.
Atque alicubi non procul abeſt: quomodo enim vir æger
Pede, a veteri morbo abeat longius?
Sed vel ad victum *parandum* exiit,
Vel folium, ſi quod novit alicubi doloris remedium.
Qui adeſt igitur *ſervum* mitte ſpeculatum,
Ne imprudens in me incidat: nam me magis quam
Omnes Argivos optaret prehendere.
Neop. Abit jam ille, et ſemita cuſtodietur.
Tu vero ſi quid vis *ultra*, altero dic ſermone.
Ulyſ. Achillis fili, oportet te, *in hisce* quorum gratiâ huc veniſti,
Strenuum eſſe non ſolum corpore,
Sed ſi quid novum, prius inauditum tibi
Audias, miniſtrare in eo, uti miniſter ades.
Neop. Quid ergo jubes?
Ulyſ. Philoctetæ te convenit
Animum ſubdolis fallere dictis:
Cum te rogaverit quiſque et unde ades,
Dic, filius Achillis *ſum* (nihil enim hîc falſi dicendum)
Navigas autem domum verſus, relicto navali
Exercitu Achivorum, odio quos oderis acerbo,
Qui te precibus vocantes domo proficiſci,
Tuaque ex profectione unicam habentes capiendi Ilii ſpem,
Non dignati ſunt Achillea arma
Venienti *licet* dare, et jure petenti,
Sed ea Ulyſſi dederunt: *tum* dices quæcunque
Vis in me extrema omnium malorum mala.
In hisce enim neutiquam me dolebis: ſi vero feceris
Non iſta, dolorem omnibus Argivis incuties.
Si enim hujus arcus non capientur,
Non poteris expugnare Dardani ſolum.
Quod autem mihi non, tibi vero colloquium
Cum eo fidum et firmum ſit, hinc diſce.
Tu quidem navigaſti, neque juramento obſtrictus ulli,
Neque ex neceſſitate, neque primæ claſſis.
Mihi autem nihil horum poteſt negari.
Quare ſi me, arcum qui tenet, ſenſerit,

Perii,

Perii, et te ſimul mecum perdam.
Quin hoc ipſum *tibi* cogitandum eſt, furto
Ut auferas invicta arma.
Pernovi ſane te non eſſe eo ingenio natum,
Ut hiſce *dictis* utaris, aut dolo ſtruas *alii* malum.
Attamen jucunda res eſt victoriam conſequi.
Aude. Juſti vero poſt iterum erimus.
Nunc autem *in* brevem hanc diei portionem ad impudentiæ
Partes agendas da te mihi, et deinde reliquum tempus
Voceris omnium ſanctiſſimus mortalium.

Neop. Ego ſane, quæ verba invitus audio,
Laertis fili, ea *magis* exequi odi.
Natura enim comparatus ſum, ut nihil fraude faciam mala,
Neque ego, neque (ut aiunt) qui me genuit pater.
Sed paratus ſum per vim virum abducere,
Et non dolis: non enim uno pede *fultus ille*
Nos tam multos per vim devicerit.
Miſſus equidem tibi cooperarius horreo
Proditor vocari. Malo autem, o rex, recte
Faciens fruſtrari, quam vincere turpiter.

Ulyſ. Optimi patris fili, et ipſe, juvenis cum eſſem olim,
Linguam quidem otioſam, manum vero habui efficacem.
Nunc autem experientia provectus video inter mortales
Linguam, non opera, omnia gubernantem.

Neop. Quid igitur aliud me jubes, quam mendacia loqui?
Ulyſ. Volo te ego Philocteten dolo capere.
Neop. Cur dolo potius quam perſuaſione abducere?
Ulyſ. Non perſuadebitur: per vim quoque non queas capere.
Neop. Tantumne habet robur et audaciæ?
Ulyſ. Sagittas inevitabiles, et emittentes certam necem.
Neop. Non igitur eum ne quidem accedere tutum eſt.
Ulyſ. Non, niſi dolo ceperis, ut dico.
Neop. Non igitur turpe ducis falſa loqui?
Ulyſ. Non *puto*, ſiquidem mendacium affert ſalutem.
Neop. At quâ fronte quis hæc audebit loqui?
Ulyſ. Cum lucri causâ quid inceptas, pudere non decet.
Neop. Quid autem lucri *eſt* mihi, ut hic ad Trojam veniat?
Ulyſ. Capient arcus hi Trojam ſoli.
Neop. Non igitur *eam* ego (ut dicitis) expugnaturus ſum?
Ulyſ. Nec tu illis ſine, nec illi ſine te *capient Trojam.*

Neop. Capiendi

Neop. Capiendi itaque ſunt, ſiquidem ita ſe res habet.
Ulyſ. Idque ſi feceris, duplex auferes præmium.
Neop Quodnam? ſi enim ſciero, non negabo operam.
Ulyſ. Sapiensque ſimul ipſe et fortis vocabere.
Neop. Ito: faciam *quod mones*, omni pudore amoto.
Ulyſ. Tenesne animo igitur, quæ te monui?
Neop. *Tenere* certo ſcias, poſtquam ſemel annui.
Ulyſ. Tu quidem jam eum manens hîc expecta:
Ego autem abeo, ne cernar adeſſe.
Et ſpeculatorem ad navem mittam denuo,
Et huc, ſi quam mihi temporis videmini
Moram facere, rurſus remittam
Hunc ipſum virum, navitæ habitu
Forma dolis mutata, ut ignotus ulli adſit.
Cujus utique, nate, varia loquentis
Ea accipe, quæ profutura ſunt negotio.
Ego vero ad navim abeo, his tibi commiſſis:
Mercurius autem doloſus, ut *huc* duxit, porro ducat nos,
Victrixque Minerva, urbium cuſtos, quæ me ſemper ſervat.

ANTISTROPHICA. ſtrophe 1.

Cho. Quid oportet, quid me oportet, o rex, in peregrina peregrinum
Occultare, aut quid dicere ad hominem ſuſpectum?
Dic mihi. Ars enim *illius*
Aliam artem præſtat,
Et conſilium, a quocunque divinum
Jovis ſceptrum regitur.
Tibi vero, fili, tota hæc pervenit
Potentia ab atavis *derivata*. Ideo dic
Qua in re tibi me ſubſervire oporteat.

ANAPÆSTI.

Neop. Nunc quidem (fortaſſe enim locos extremos
Aſpicere cupis, *in* quibus *Philoctetes* jacet)
Aſpice fidenter: ubi vero venerit
Gravis ille viator, hisce ex ædibus
Ad meam ſemper manum accedens
Da operam, ut rem præſentem cures.

ANTISTROPHE 1.

Cho. Veterem mihi curam mandas, o rex,
Servare oculos tuis maxime intentos commodis:
Nunc autem mihi dic, ſtabulis

In

In quibus abditus habitat,
Et quam tenet regionem. Hoc enim mihi
Scire non alienum eſt,
Ne me alicubi clam opprimat.
Quis *illius* locus? aut quæ ſedes? quæ impreſſit veſtigia
Introne an foras euntia?

ANAPÆSTI.

Neop. Domum certe hanc vides biforem
Saxei cubilis.
Cho. Sed ubi ipſe miſer abeſt?
Neop. Clarum eſt mihi, eum cibi quærendi causâ
In via hac alicubi prope ambulare.
Hanc enim ei eſſe victûs
Rationem *vulgo* dicitur, ut feras conficiat
Alatis ſagittis miſer miſere.
Nullumque ſibi
Remedium malorum inveniat.

STROPHE 2.

Cho. Miſeret me illius, quòd
Quum nemo curet mortalium,
Neque adeo convictoris aſpectu fruens
Infelix ſolus ſemper
Laborat morbo atroci,
Angitur autem in omni neceſſitatis tempore.
-------quomodo tandem, quomodo
Infauſtus tolerat vitam?
O artes *variæ* mortalium!
O infelicia hominum genera!
Quibus immodicis vita premitur malis.

ANTISTROPHE 2.

Hic avitas forte
Inter familias nulli inferior,
Rerum tamen omnium expers in vita
Jacet ſolus *longe* ab aliis,
Varie pictis hirſutisve cum
Feris in doloribus ſimul
Fameque miſerandus, inſanabilibus
Curis conflictans.
Triſtis autem loquaci ore,

Echo

Echo procul resonans acerbis
Ejulatibus respondet.

ANAPÆSTI.

Neop. Nihil *est* horum mihi mirabile.
Divinitus enim (si quid ego intelligo)
Hæc etiam mala eum
Crudelem *ob* Chrysen *Nympham* invaserunt.
Et nunc quod affligitur sine curatoribus,
Non hoc sit sine consilio Deorum,
Ne prius hic ad Trojam
Dirigat Deorum invicta tela,
Quam tempus elabatur illud, quo dicitur
Capiendam esse ab iis Trojam.

ANTISTROPHICA. strophe.

Cho. Nate, tace. *Neop.* Quid hoc est?
Cho. Clarus est strepitus homini
Familiaris afflicto.
Neop. Hinc nunquid, an illinc locorum?
Ferit, ferit me vera vox
Alicujus iter durum
Carpentis: neque me latet
Gravis e longinquo vox flebilis,
Clare enim admodum sonat.

ANTISTROPHE 3.

Cho. Sed sumito, fili,---
Neop. Dic quidnam?
Neop. Curas novas: quippe non
Procul, sed prope adest vir,
Non cantus tibiæ ferens
Ut pastor agrestis, sed vel
Alicubi offendens *pedem* præ cruciatu
Vociferatur ingenti ululatu,
Aut navis appulsum cernens ad iniquum portum.
Clamat enim atrox quippiam.

PHILOCTETES, NEOPTOLEMUS, CHORUS.

IAMBI.

Phil. Ehem, hospites,
Quinam estis qui ad hanc terram nautico remo
Venistis, neque portuosam, neque habitatam?

Qua

Qua *ex* patria, quove vos *ex genere*
Esse dixerim? habitus enim *illum* Græciæ
Refert, chariſſimæ mihi.
Vocem autem audire cupio, et ne me metu
Correpti horreatis ita efferatum,
Sed miſerti *potius* infauſti viri, ſolitarii
Deſerti hoc loco, et amicis deſtituti:
Vocem edite, ſiquidem ut amici adveniſtis.
Reſpondete, *ſodes*. Non enim æquum *eſt* ut ego
A vobis hoc non impetrem, aut vos *viciſſim* a me.

Neop. At, o hoſpes, ſcito hoc primum, nos
Esse Græcos, hoc enim cupis ſcire.

Phil. O chariſſima vox! o quale eſt vel accipere
Alloquium talis hominis perlongo in tempore!
Quis te, o fili, appulit? quæ adduxit
Neceſſitas? quo tendis? quiſnam ventorum gratiſſimus?
Narra mihi hæc omnia, ut ſciam quis es.

Neop. Ego prognatus ſum ex inſula
Scyro; navigo autem domum; vocor autem filius
Achillis, Neoptolemus: jam ſcis omnia.

Phil. O chariſſimi patris nate, o charæ patriæ,
O ſenis alumne Lycomedis, quâ
Claſſe advectus es hanc terram? unde *navigas?*

Neop. Ex Ilio ſane nunc quidem curſus eſt mihi.

Phil. Quid ais? non enim tu quidem
Nobiſcum in initio primæ ad Ilium claſſis.

Neop. An et tu particeps eras illius laboris?

Phil. O nate, neſcisne me, quem intueris?

Neop. Quomodo enim ſcirem, quem vidi nunquam ante?

Phil. Neque nomen, neque malorum meorum famam
Ullam unquam audiſti, quibus pereo miſer?

Neop. Scito me nihil *eorum* noſſe, de quibus rogas.

Phil. O nimis ego infelix, et inviſus Deis,
Cujus ne fama quidem tam miſere afflicti domum,
Nec ullam ullibi Græciæ partem pervenit!
Sed qui ejecerunt huc me impie,
Rident, ſilentio hæc ſupprimentes: meus autem morbus
Semper *interim* floruit, et majus incrementum capit.
O nate, puer patre ex Achille,
Ille ego ſum tibi, quem audiiſti fortaſſe

Herculearum esse dominum sagittarum,
Filius Pœantis Philoctetes, quem
Gemini duces, et ille Cephallenum rex *Ulysses*
Abjecere turpiter sic desertum, sævo
Morbo depereuntem, lethiferæ
Perculsum viperæ atroci morsu.
Cum quo me *boni* illi, nate, relicto solo
Abiere, quando ex maritima
Chrysâ huc appulerunt cum classe.
Tunc læti me, ubi viderunt ex gravi maris jactatione
Dormientem in littore in cavo saxo,
Relicto abierunt, homini ut infausto *mihi*
Pannis reljctis pauculis, et cibi aliquo
Subsidio tenui; qualia illis contingant, *precor*.
Tu vero; nate, qualem me surrectionem putas
Tunc e somno habuisse, illi cum abiissent?
Qualiter lachrymasse? qualia plorasse mala?
Cum cernerem naves, quibus huc navigaveram,
Omnes abiisse, virumque nullum in loco,
Neque qui *cibum mihi* ministraret, neque qui morbo
Laboranti opem ferret: omnia autem contemplans
Nil vidi præter dolorem adesse,
Hujus autem ingentem copiam, o nate.
Tempus autem jam a tempore processit mihi,
Et oportebat parva hac sub casa solum
Me mihi ministrare *omnia*. Ventri quidem convenientia
Arcus hic acquisivit, alatas
Feriens columbas, et ad hoc, quodcunque mihi percussit
Arcu tenso sagitta, ipse miser
Reptabam infaustum trahens pedem.
Deinde si quem post oportebat potum sumere,
Glacie soluta, pariterque hieme
Ligni aliquid frangere, hæc repens ego miser
Tum machinabar: deinde ignis nullus aderat,
Sed petræ petram allidens vix
Elicui latens lumen quod hucusque me servat.
Habitata enim casa cum igne
Omnia suppeditat, præter liberationem a morbo.
Age nunc, o nate, et de hac insula disce,
Nullus huc vector volens applicat.

Non enim ullus eſt portus, nec ubi navigans
Faciet lucrum, aut inveniet hoſpitia.
Nulla huc navigatio prudentibus hominibus.
Fortaſſe aliquis invitus appulit, multa enim hujusmodi
In longo tempore accidunt hominibus.
Hi quidem, ubi advenerunt, o fili, ſermonibus
Miſerentur mei, forte et aliquam cibi partem
Moti miſericordiâ dedere aut veſtium aliquid:
Illud autem nemo mihi vel petenti *dare* vult,
Ut domum me reducat. Sed pereo miſer,
Annum jam decimum fameque et
Malis alens voracem morbum.
Talia Atridæ et Ulyſſis violentia
Fecere mihi, quibus Dii Olympii
Dent ut ipſi viciſſim paria ſuſtineant *mala*.

Cho. Et ego, ſicut *alii* qui *huc* advenerunt,
Hoſpites, miſereor tui, Pœantis fili.

Neop. Ego vero et ipſe hisce teſtis dictis
Quod vera ſint novi, expertus mala
Ab Atridis, Ulyſſisque inſolentiâ.

Phil. Num et tu aliquam in noxios habes
Querimoniam Atridas, ut iraſcare læſus?

Neop. Fiat *utinam* ut aliquando expleam hanc iram manu,
Ut Mycenæ intelligant Spartaque
Scyron quòque virorum fortium matrem eſſe.

Phil. Bene ſane, o fili: ſed quam habens in eos querelam
Tam graviter iratus huc adveniſti?

Neop. O fili Pœantis, dicam, et vix tamen dicam
Quas ego ab eis contumelias paſſus ſum.
Nam poſtquam Achilles occidit fato------

Phil. (Hei mihi, nequid ultra dicas, priusquam diſco
Hoc primum, num mortuus eſt Pelei natus *Achilles*.)

Neop. Mortuus eſt, a viro nemine cæſus, ſed a Deo,
Ut aiunt, Apollinis arcu domitus.

Phil. At generoſus quidem, occiſorque et cæſus:
Sed dubito an, o fili, tuum
Malum pereonter prius, an illius vicem gemam.

Neop. Arbitror quidem ſat tibi ſaltem eſſe tua, o miſer,
Infortunia, ut ne proximorum mala gemas.

Phil. Recte dixiſti. Quare tuam narra

Iterum mihi rem, quâ te affecerint injuriâ.
Neop. Venere ad me navi variegatâ admodum,
Sacerque Ulyſſes, et *Phœnix* educator mei patris,
Dicentes, verumne, an falſum, *neſci*,
Non fas eſſe, cum jam periit
Pater meus, Pergama alium quam me capere.
Hæc, o hoſpes, ita dictitantes non diu
Me detinuerunt, quin ſtatim navigarem,
Præcipue ſane mortui patris deſiderio
Ut viderem eum, antequam ſepeliretur; non enim eum viderам.
Præterea et oratio ſane honeſta aderat,
Eo ſi profectus Trojæ turres caperem.
Jamque dies aderat altera naviganti mihi;
Et ego amarum Sigeum curſu ſecundo
Appuli: et me ſtatim in corona exercitus
Egreſſum navi omnis ſalvere juſſit, jurantes ſe videre
Qui non amplius ſupererat, vivum Achillem denuo.
At ille jacebat. Ego vero infelix
Ubi eum ploraveram haud diu,
Accedens Atridas ad amicos, ut mihi viſum eſt,
Armaque repetii patris, et reliqua quæcunque *illius* erant.
Illi vero dixerunt (hei mihi!) verba miſerrima;
O ſate Achille, cætera quidem licet tibi
Paterna ſumere: armorum autem illorum vir
Alius potitur jam Laertæ filius *Ulyſſes*.
Et ego illico, lachrymis ſuffuſus exurgo
Iracundia gravi, et rem indigne ferens dico,
O ſceleſte, ergone audetis alteri
Tradere arma, quæ mea ſunt, me inſcio?
Ipſe autem Ulyſſes dixit, (prope enim erat)
Næ, puer, hi dederunt jure ea *mihi*,
Ego enim præſens ea ſervavi eumque *ſimul*.
Et ego ſtatim ira incenſus, impetebam *eum* malis
Omnibus, nihil omittens,
Si mea ille arma eriperet mihi.
Ille autem huc progreſſus, licet iræ temperans,
Morſus *ſcilicet* auditis, ſic reſpondit,
Non eras, ubi nos; ſed aberas ubi non oportuit *abeſſe*.
Et hæc quoniam jam dicis ferociter,

Nunquam

Nunquam Scyron navigabis *ea tecum* ferens.
His auditis, et turpi laceſſitus probro,
Navigo domum meis ſpoliatus
A peſſimo peſſimisque orto Ulyſſe.
Nec eum reprendo, quantum ipſos principes:
" Urbs enim tota pendet ex principibus,
" Exercitusque ſimul omnis: qui vero perperam agunt mor-
" tales,
" Magiſtrorum ſermonibus fiunt mali."
Rem totam dixi: qui vero Atridas odit,
Mihique pariter et Diis ſit amicus.

ANTISTROPHICA. ſtrophe.

Cho. O montibus inſignis, omnium nutrix Tellus,
Mater ipſius Jovis,
Quæ magnum Pactolum auriferum colis,
Illic quoque *ad te*, Mater
Veneranda, exclamavi,
Ubi huic ab Atridis,
Injuria omnis illata eſt,
Ubi paterna arma
Tradidere
(O beata, taurorum cæſoribus
Leonibus quæ inſides)
Laertis filio
Summum honoris inſigne.

IAMBI.

Phil. Habentes, ut videtur, argumenta manifeſta
Doloris ad nos, o hoſpites, navigaſtis,
Et mihi concinitis, quod arbitramini
Hæc Atridarum *eſſe* opera et Ulyſſis.
Pernovi enim eum, quod omnibus dictis fallacibus
Et aſtutiis linguam exacuat, quâ
Nihil æqui prorſus efficit.
Quin hoc nihil miri eſt mihi, id *magis miror* quî præſens
Ajax major hæc cernens paſſus ſit.
Neop. Non amplius vivebat, o hoſpes; neque enim unquam,
Eo vivente, hisce ſpoliatus fuiſſem.
Phil. Quid dicis? an abiit et ille mortuus?
Neop. Scito eum non amplius intereſſe luci.
Phil. Hei mihi miſero! at haud Tydei natus *Diomedes*,

Nec

Nec Laertis, ille a Siſypho divenditus,
Moriuntur? hos enim non decebat vivere.
Neop. Non ſane: hoc certo ſcias: ſed et maxime
Jam florent in Argivorum exercitu.
Phil. Quid vero, qui vetus et bonus eſt mihi amicus,
Quid Neſtor Pylius agit? ille enim hæc
Eorum mala prædixit ſapienter conſulens.
Neop. Ille quidem nunc male affectus eſt, poſtquam mortuus
Antilochus illi periit, qui illi filius erat.
Phil. Hei mihi! duo ſimul acerba dixiſti, hos *enim* ego
Minime vellem perditos audire.
Heu, heu! quid jam cogitandum eſt, quando hi quidem
Sunt mortui; Ulyſſes vero ſupereſt ibi, ubi
Oportuit pro hisce ipſum nunciari mortuum?
Neop. Prudens ille luctator: "ſed et prudentia
"Conſilia, Philoctete, impediuntur crebro."
Phil. Age dic per Deos, ubinam tunc erat tibi
Patroclus *ille*, qui tuo patri erat chariſſimus?
Neop. Et ille mortuus erat: verbisque te paucis
Hoc edocebo. "Bellum neminem hominem lubens
"Perimit malum, ſed optimos ſemper."
Phil. Aſſentior tibi; et juxta hoc idem *dictum*,
De homine quidem indigno interrogabo,
Lingua autem acri et ſolerti. Quid nunc agit?
Neop. An quopiam de alio quam Ulyſſe rogas?
Phil. Non hunc volui. Sed Therſites quidam erat,
Qui optaret plus ſemel dicere, quod quidem
Nemo pateretur ſemel dictum: noſtine hunc, an adhuc vivit?
Neop. Non eum vidi, ſed audivi eum ſuperſtitem eſſe.
Phil. Sic *ſcilicet* futurum erat: quoniam nihil adhuc mali periit,
Sed pulchre ea curant Dii:
Et ſi quid malitioſum et fraudulentum eſt,
Id libenter defendunt ab orco,
Juſta vero et proba eo ſemper demittunt.
Quo ſunt hæc locanda? quînam laudare poſſum Deorum facta,
Cum Deos ipſos invenio malos?
Neop. Ego quidem, o nate Oetæi patris *Pœantis*,
In poſterum jam procul Iliumque
Et Atridas intuens cavebo.
Ubi enim deterior bono plus poteſt,

Et

Et pereunt frugifera, et improbus regnat,
Hos ego viros non unquam amavero.
Sed saxosa Scyros suffecerit mihi
In posterum, ut me meæ domi oblectem.
Nunc autem eo ad navem; at tu, Pœantis filî,
Vale quam maxime, vale; et te Dii
Morbo liberent, ut ipse vis.
Nos vero abimus, ut quando Deus
Secundum nobis ventum concedit, ilicet *navim* solvamus.
Phil. Jamne, fili, abire paratis?
Neop. Tempus enim monet
Discessum ut spectemus non procul magis quam prope.
Phil. Nunc *ergo* te per patrem perque matrem, o fili,
Perque siquid tibi domi est charum,
Supplex rogo, ne relinquas me solum, adeo
Malis in hisce desertum, quæ vides,
Quibusque me inaudisti cohabitare.
Sed in appendicis loco me pone: molestia quidem
(Sat scio) gravis erit hujus oneris:
Tamen perfer. " Generosis sane
" *Omne* turpe est odio, et honestum decori."
Tibi vero officium hoc non præstanti, erit probrum turpe:
Facienti autem *quæ volo*, o fili, summum gloriæ præmium,
Si vivus ego venero ad Oetæam terram,
Diei non unius integri onus *ero*.
Aude, injice me in quemvis *locum* abductum,
In sentinam, in proram, inque puppem, ubi
Minime futurus sum simul navigantibus molestus.
Annue per ipsum Jovem supplicum vindicem, fili:
Sine te exorem; advolvor ad tua genua, licet sim
Infirmus, miser, claudus: at ne me relinquas
Desertum adeo, ubi hominum nulla sunt vestigia.
Sed vel ad domum tuam salvum me abducas,
Vel ad Chalchodontis Eubœæ portum;
Unde non longa mihi ad Oeten navigatio,
Trachiniumque jugum, et pulchre fluentem
Sperchium erit, ut patri me exhibeas meo;
Quem jampridem metuo ego
Ne a me abierit. Multa enim *huc* venientibus
Mandata dedi ipse, supplices mittens preces,

Ut

Ut ipſe nave miſſâ me reduceret domum.
Sed vel mortuus eſt, vel miniſtri
(Ut fieri ſolet) arbitror, mei nullam curam
Habentes, domum redire properarunt.
Nunc autem (ad te enim reductoremque et ipſum nuncium
Venio) tu me ſerva, tu mei miſerere, conſiderans
" Quam cuncta atrocia, et in periculo mortalibus
" Jaceant, nunc quidem feliciter agunt, nunc autem ſecus.
" Oportet autem nullis afflictum malis, acerba reſpicere:
" Et cum quis laute vivit, tunc vitam
" Tueri maxime, ne imprudens pereat."

ANTISTROPHE I.

Cho. Miſerere, o Rex; multorum enim
Recenſuit vix-tolerabilium laborum
Certamina, quanta nullus o meorum ſubeat amicorum.
Si vero acerbos, o Rex,
Oderis Atridas,
Ego ſane illorum
Malum in hujus lucrum
Ingens convertens,
Quandoquidem *ipſe* vehementer cupit,
In inſtructa bene et celeri
Nave reducerem
Domum, Deorum
Vindictam effugiens.

IAMBI.

Neop Vide tu, ne nunc quidem facilior *æquo* fis.
Ubi vero morbi impletus eris conſortio,
Tunc non amplius hisce dictis conſentias.
Cho. Minime: non erit unquam ut id mihi
Culpæ habeas jure objectandum.
Neop. At turpe eſt ſane mihi me inferiorem
Te hoſpite inveniri, ad opem opportune ferendam.
Sed, ſi videtur, navigemus: veniat illico,
Navis enim eum vehet, et non denegabitur.
Solum Dii ſalvos ducant ex hac terra
Nos, huc quo volumus navigare.
Phil. O chariſſima dies, ſuaviſſime vir,
Charique nautæ, quomodo vobis
Re-oſtendam, quam me reddidiſtis obſtrictum?

Eamus

Eamus, o fili, prius venerati illam intus
Habitationem inhabitabilem, ut et ſcias
Queis vixerim, quámque fuerim animi fortis.
Arbitror enim ne oculis quidem ſolum ſpectaculum
Alium capientem præter me, poſſe pati hæc.
Ego vero coactus diu didici hæc amare.
Cho. Manete, diſcamus: viri enim duo,
Hic quidem navis tuæ ſocius, ille vero alienus,
Accedunt, quos cum audieritis, poſtea ingredimini.
Mer. Achillis fili, hunc tuum ſocium,
Qui erat navis tuæ cum duobus aliis cuſtos,
Juſſi mihi, ubi *locorum* tu eſſes, dicere,
Quandoquidem incidi in te, non conſultò,
Sed forte fortunâ ad eundem appulſus portum.
Navigans enim cum claſſe non magna
Ab Ilio domum ad feracem uvarum
Peparethum, ut audivi, nautæ
Quod tibi omnes hîc eſſent,
Viſum eſt mihi non ſilentio navigationem continuare, priuſquam tibi
Dicerem quædam quæ mihi nota eſſe contigerint, quorum tu forſan nihil noſti,
Quædam ſcilicet quæ teipſum et ſalutem tuam ſpectant.
Quæ Argivis de te nova
Conſilia ſunt, et non ſolum conſilia,
Sed facta ipſa, nec dilationem habitura --------
Neop. At gratia *tibi* quidem propter monitionem, hoſpes,
Niſi malus ſum, jucunda repoſta erit.
Dic ergo *clarius*, quæ modo dixiſti, ut ſciam quid mihi
Novi conſilii ab Argivis affers.
Mer. Abiêre, qui perſequuntur te nauticâ claſſe,
Phœnixque ſenex, Theſeique filii.
Neop. Vîne me reducturi, an verbis?
Mer. Non novi: quod audivi, ejus adſum tibi nuncius.
Neop. An iſta Phœnixque et nautici ſocii
Adeo ſtrenue agunt propter Atridas?
Mer. Hæc ſcito facturos, nec amplius protrahunt *moras*.
Neop. Cur ergo Ulyſſes non ad hæc ipſe
Navigare erat paratus? an metus aliquis illum prohibuit?

Mer. Ille quidem ad alium virum, Tydeique filius *Diomedes*
Navigabant, quando ego ſolvebam rates.
Neop. Ad quemnam ipſe Ulyſſes navigabat?
Mer. Erat aliquis. Sed mihi primùm dic
Hic quis ſit; ſed altâ voce ne dixeris.
Neop. Hic eſt inclytus ille tibi Philoctetes, hoſpes.
Mer. Ne nunc me plura roges, ſed quàm ocyſſime
Enaviga, et proripe te ex hac terra.
Phil. Quid dicit, o fili? quid me in tenebris ita
Vendit obſcuris dictis apud te nauta?
Neop. Nondum ſcio quid dicit: oportet autem eum dicere
Perſpicue, quod dicet ad me, et te, et hos quoque.
Mer. O nate Achillis, ne me prodas exercitui,
Loquentem, quæ non convenit *eloqui*: multis ego ab eis
Pro mea opera beneficiis affectus ſum, ut pauper.
Neop. Ego ſum Atridis infenſus: ille autem mihi
Amicus maximus, quia Atridas odit.
Oportet ergo te, cum mei causâ huc veneris, gratum
Celare nos nihil ex iis, quæ audîſti.
Mer. Vide quid agis, fili.
Neop. Jampridem ego id conſidero.
Mer. In te hujus rei culpam transferam.
Neop. Transfer, modo dic.
Mer. Dico, ad hunc duo hi viri, quemadmodum audîſti,
Tydei filius *Diomedes*, Ulyſſisque violentia
Jurati navigant, certi vel verbis
Et hæc Achivi omnes audierunt clarè
Perſuaſum abducere, vel virium potentiâ.
Ulyſſem dicentem: ille enim plus
Audaciæ habuit altero, ad hæc efficienda.
Neop. Quam ob rem vero Atridæ hujus adeo longa
Poſt tempora curam gerebant,
Quem jam multo ante ejecerant?
Quod deſiderium eos inceſſit, vel Deorum vis
Et ira, qui opera puniunt mala?
Mer. Ego te hoc (fortaſſe enim non audîſti)
Omne edocebo: Vates erat quidam nobilis,
Priami quidem filius, nomine verò vocatus eſt
Helenus, quem ille noctu egreſſus ſolus,
Ille qui omnia audit turpia et probroſa dicta,

Fraudu-

Fraudulentus Ulyſſes cepit, captivumque ducens
Monſtravit Achivis palam prædam opimam.
Qui et alia ipſis omnia vaticinatus eſt,
Et ut Trojæ Pergama non unquam eſſent
Diruturi, niſi hunc inductum verbis
Abducerent ab hac inſula, in qua nunc habitat.
Idque ſimul ac audivit Laertæ filius *Ulyſſes*
Vatem dicere, ſtatim promiſit
Virum hunc Achivis adductum oſtendere.
Sperat quidem ſe maxime volentem accepturum;
Sin renuat, invitum; et hæc ſi non præſtiterit,
Permiſit caput cuilibet ſuum præcidere.
Audiſti, nate, omnia. Properè autem abire et te
Ipſum moneo, et ſiquis alius tibi curæ eſt.

Phil. Hei mihi miſero! illéne totus ſceleſtus
Me ad Achivos juravit perſuaſione adducturum?
Nempe ſic perſuadebor, ut ab inferis mortuus
Ad lucem redeam, quemadmodum illius *rediit* pater *Siſyphus*.

Mer. Ego iſta neſcio: Sed ego quidem eo ad
Navem, vobis autem optima conferat Deus.

Phil. Nonne hoc, o fili, acerbum eſt, quòd iſte Laertis *filius*
Sperat me unquam verbis mollibus
Nave abductum oſtendere Achivos inter omnes?
Non *fiet*: citius inviſiſſimæ mihi
Auſcultarem viperæ, quæ me reddidit ita claudum.
Sed ille omnia dicit, omniaque
Audet; et nunc ſcio quod veniet.
At, o fili, abeamus, ut nos longe
Pelagus ſeparet ab Ulyſſis nave.
Eamus, opportuna ſane feſtinatio, labore
Definente, ſomnum et quietem adducere ſolet.

Neop. Tunc, cum ventus ſecundus erit,
Navigabimus; nunc enim adverſus ſpirat.

Phil. Secunda ſemper navigatio eſt, cum fugis mala.

Neop. Ne *metue*: quippe et hæc illis contraria ſunt *flamina*.

Phil. Non eſt ventus prædonibus contrarius,
Cum furari et rapere vi licet.

Neop. Si placet igitur, eamus, intus ſumptis,
Quorum tibi opus et deſiderium maxime eſt.

Phil. Sunt quibus opus habeo, admodum ex paucis licet.

Neop. Quid illud quod non in mea navi ineſt?
Phil. Folium mihi quoddam eſt, quo maximè
Sedare ſoleo hoc ulcus mitigareque admodum.
Neop. Effer ergo illud: nunquid et aliud aſſumere cupis?
Phil. Hei mihi! ſi quid mihi harum ſagittarum
Per negligentiam ſit elapſum, ut ne alicui auferendum relinquam.
Neop. An celebrem illum arcum, quem nunc habes?
Phil. Eundem: non enim alius eſt quem gero manibus.
Neop. Eúmne licet mihi contemplari prope,
Et geſtare, et oſculari, tanquam Deum?
Phil. Et hoc tibi, ò nate, et aliud rerum mearum,
Quod tibi utile ſit, continget.
Neop. Cupio quidem: ſed ea eſt mea cupido;
Si fas mihi, vellem; ſin minus, omitte.
Phil. Pia loqueris; et fas eſt tibi, fili,
Qui ſolis hoc jubar mihi videre
Solus dediſti, qui terram Oetæam conſpicere,
Qui patrem ſenem, qui amicos, qui meis
Preſſum ab inimicis me ſuperiorem feciſti:
Confide; licet tibi hunc contrectare,
Et danti reddere, et gloriari inter mortales
Virtutis causâ quòd ſolus attrectaveris.
Beneficiis enim ipſe hunc paravi;
Nec gravor, quando te vidi et cepi amicum.
" Qui enim beneficiis affectus viciſſim
" Benefacere novit, omni theſauro
" Præſtantior erit amicus."
Neop. Ingredere nunc.
Phil. Et te introducam:
Morbi enim mei aſperitas te miniſtrum accipere cupit.

ANTISTROPHICA. ſtrophe 1.

Cho. Famâ quidem audivi, non tamen vidi,
Qui lecto olim Jovis inſidias ſtruxit, Ixionem
Ad rotam verſatilem ligatum,
Ut omnipotens Saturni filius cepit:
Alium neminem ego audivi mortalium,
Neque vidi fato pejore implicatum,
Quàm hunc hominem, qui cum
Male nil fecerit, nec quenquam

Fraudârit,

Fraudârit, verùm æquus vir
Vixerit æquiſſimè, perit adeo indignè.
Hoc autem demiror, quo pacto tandem,
Quo pacto, inquam, utrinque alliſis fluctibus
Solus pulſus, quomodo lachrymabilem
Adeo vitam ſuſtentaret.

ANTISTROPHE 1.

Ubi ipſe ſibi erat vicinus, firmum gradum non habens,
Nec quenquam indigenam,
Malo ſuo ſibi vicinum, apud quem ploraret,
Vehementer edacem,
Sanguineum morbum, mutuo gemitu:
Nec qui vehementiſſimum fluxum
Saucii pedis ulceribus manantem
Lenibus foliis
Sopiret, ſi quis forte
Incidat qui folium capiat ex terra altrice.
Serpit enim ipſe aliàs alio;
Tunc ſe convolvens,
Ut puer chara ſine nutrice,
Ad illa loca unde copia ſeſe offert cibi parandi, quando
Remittit paulum excrucians-animum morbus. -----

STROPHE 2.

Non pro cibo ſacræ
Terræ ſemen, neque aliud
Quidquam capiens eorum quibus veſcimur
Homines induſtrii:
Præter eum quem ſibi cibum
Ex velocibus telis acquirit, alatas volucres dejiciens.
O miſera anima, quæ toto
Non uſa eſt decennio jucundo vino,
Sed circumſpiciens ſicubi animadvertat
Immotam aquulam, ſemper prorepebat.

ANTISTROPHE 2.

Nunc autem boni viri
Filium nactus
Feliciter aget in poſterum,
Et magnus erit ex illis malis;
Qui ipſum pontivagâ nave
Poſt multos menſes in patriam vehet,

Scilicet

Scilicet ad nymphas Meliadas,
Spercheique ad ripas, ubi Hercules
Divino igne lucens transiit ad Deos omnes
Oetes in vertice.

IAMBICI.

Neop. Age, repe, ſi vis; quid tandem ita nullâ
De causâ taces, et quaſi attonitus ſtupes?
Phil. Ah, ah, ah.
Neop. Quid eſt?
Phil. Nihil mali; ſed vade, fili.
Neop. Morbîne præſentis dolorem reprimis?
Phil Non ſane ego; ſed jam videor mihi levius habere.
O Dii!
Neop. Quid ita gemens Deos invocas?
Phil. Ut ſervatores nobisque propitii veniant.
Ah, ah, ah.
Neop. Quid accidit tibi? non dices? ſed eris ſic
Taciturnus: videris enim in malo quopiam
Eſſe.
Phil. Perii, fili, nec potero malum
Celare hoc a vobis. Perii, fili,
Conficior miſer: heu mihi,
Papæ, papæ, papæ! per Deos,
Si quis tibi in promptu eſt gladius,
Ferito ſummum pedem,
Amputa quàm celerrime;
Ne meæ peperceris vitæ, age, rogo, o fili.
Neop. Quid adeo novi accidit derepente
Quare tam altum clamites,
Et gemitus tantos cieas?
Phil. Scis, o nate?
Neop. Quid eſt?
Phil. Scis, o nate?
Neop. Quid eſt tibi?
Phil. Haud ſcio equidem.
Neop. Et quî neſcias?
Phil. Papæ, papæ, puer.
Neop. Gravis profecto eſt hujus morbi acceſſus.
Phil. Gravis ſane nec effabilis: at miſerere mei.
Neop. Quid ergo faciam?
Phil. Ne

Phil. Ne me exterritus prodas:
Peſtis enim per intervalla, prorſus quaſi vagationibus
Saturata eſſet, abit. Heu!
Neop. O nimis miſer, miſer ſane in omnibus
Doloribus viſus, vin' te prehendam
Atque contingam manu?
Phil. Non hoc volo, ſed hunc cape arcum
Ut prius rogaſti, donec remittat
Se morbi gravis ſævitia, quæ me nunc opprimit.
Cuſtodi eum et ſerva: me enim capit
Somnus, hoc cum malum exierit;
Nec prius deſino male habere: Quapropter ſine
Dormiam tranquillus: Atque ſi interea
Loci venerint illi, peto abs te, per Deos,
Ne ſponte vel nolens, vel ullis artibus
Victus, illis tela concedas mea, ne pariter et te
Meque ſupplicem tuum perdas.
Neop. Bono ſis animo, curam quod attinet ad hanc:
Nemini dabitur præterquam tibi et mihi;
Proinde, quod bene vertat, eum mihi tradito.
Phil. Eum accipe, fili, livorem autem adora,
Ne tibi fiat laboris cauſa, ut fuerunt
Mihi Herculique qui tenuit prius.
Neop. O Dii, rata hæc nobis ſint, fiatque
Secunda et expedita navigatio,
Quo navigare Deus nos juſtum putat, claſſisque tendit.
Phil. At metuo ne votum hoc ſit irritum, fili.
Manat enim iterum mihi ſanguis ater
Bulliens ex profundo, atque aliquid expecto novi:
Hei mihi! papæ, papæ, iterum, o pes,
Quali me crucias malo! accedit, advenit
Propius, hei mihi miſero!
Habetisne rem? ne quæſo deſeratis me.
At at a!
O hoſpes Cephallenie, utinam hic dolor
In intimis viſceribus hæreat tibi. Hei mihi papæ!
Papæ, oppido iterum: o gemini exercitûs duces
Agamemnon, o Menelae, quomodo pro me
Aleretis hunc morbum tot annos?
Hei mihi!

O mors,

O mors, mors, quomodo toties vocata
Quotidie, nunquam potes ad me venire?
O fili, o generoſe, quin me acceptum
Lemnio hoc vocato igne
Incende, o generoſe, ut et ego quoque
Hisce pro armis quæ tu ſervas,
Eandem operam dedi Jovis filio.
Quid dicis, nate?
Quid dicis? quid taces? Ubi gentium es, o nate?
Neop. Doleo tuam vicem, propter tua gemens mala.
Phil. At, o fili, bono ſis animo: morbus enim hic mihi
Acute accedit, et celeriter abit;
Sed obſecro te ne me relinquas ſolum.
Neop. Confide, manebimus.
Phil. Veréne manebis?
Neop. Id liquido ſcias.
Phil. Non ſane auſim te jurejurando obligare, fili.
Neop. Certe non fas eſt mihi abſque te decedere.
Phil. Cedo ergo manum fidei pignus.
Neop. Do manum me manſurum.
Phil. Illuc rogo, illuc me duc.
Neop. Quorſum inquis?
Phil. Surſum.
Neop. Quid iterum deſipis? quid ſupernum contueris circulum?
Phil. Omitte, omitte me.
Neop. Quo omittam?
Phil. Omitte, quæſo.
Neop. Non omittam.
Phil. Enecabis me, ſi attigeris.
Neop. Jam vero te omitto: numquid amplius ſapis?
Phil. O terra, cape me moribundum, quemadmodum ſum affectus:
Malum enim hoc non amplius me erigi ſinit.
Neop. Somnus hominem brevi tempore videtur capturus;
Caput enim jam reſupinat,
Sudorque totum per corpus manat;
Nigraque in extremo pede dirupta eſt vena,
Unde ſanguis profluit: ſed finamus eum, amici,
Ita quieſcere, donec ſomnus obrepat.

EPODICA. ſtrophe 1.

Cho. Somne, doloris, Somne, ærumnarum ignare,
Feliciter

Feliciter aſpirans nobis venias,
Vitam qui nobis dulcem facis, rex placidiſſime.
Et ab oculis arceas hanc lucem, quæ jam prætenditur:
Age veni, medice Somne.
Tu vero, o fili, vide ubi conſiſtas,
Et quo proficiſcaris: vide vero quomodo
Mihi curanda ſunt quæ agenda reſtant.
Quid enim jam expectamus amplius?
Occaſio enim conſilio juncta
Magnam in rebus omnibus potentiam obtinet.

HEXAMETRI.

Neop. Ille jam nihil audit: ſed, ego video, fruſtra cepimus
Hanc prædam arcuum, ſi ſine hoc abierimus:
Corona enim ei debetur, hunc Apollo juſſit adducere.
" Mendaciter vero jactare quæ non feceris, turpiſſimum eſt op-
" probrium."
Cho. Hæc, nate, quidem Deus ipſe viderit:
Quæ vero mihi poſt reſponderis,
Ea parvâ, o fili,
Parvâ voce reſponde;
Ægrotantibus enim omnibus
Brevis eſſe ſolet ſomnus, ut rurſus evigilent:
Sed quam maxime potes
Hoc mihi, hoc occulte diſpice
Quid faciendum cenſes.
Nôſti, nôſti quem dico, ſi ejuſdem forte ſententiæ es
Cum illo, difficile eſt admodum etiam ſapientibus
Providere quid agendum.

EPODOS.

Ventus ſecundus tibi, ventus ſecundus aſpirat, nate:
Vir ille nihil videt, et nil habens auxilii
Ceu noctu extentus jacet:
Somnus in aprico commodus eſt.
Non manûs, non pedis, nullius membri dominus;
Sed ſicut aliquis orco propinquus
(Aſpice) videtur, opportuna loquitur:
Præda hæc mea cura facilis tibi captu erit, o fili:
Labor periculi expers optimus eſt.-----

IAMBI.

Neop. Tacere te jubeo, nec animo deficere:
Movet enim homo oculos, erigitque caput.
Phil O lux ſomni vices excipiens, ultraque ſpem omnem
Fidelis horum hoſpitum cuſtodia!
Nunquam enim, o fili, hujus rei fiduciam habere potuiſſem.
Ut tu ſcilicet ſuſtineres calamitates meas miſericorditer
Adeo præſtolari præſens et opem ferens.
Næ, Atridæ, boni illi duces,
Non hoc ſuſtinuiſſent ita facile pati.
Sed (generoſa eſt enim et ex generoſis orta
Indoles tua) omnia hæc levia duxiſti,
Clamoribusque et fœtore licet plenus *meo*.
Et nunc, quando hujus mali videtur
Aliqua eſſe oblivio, et requies, fili,
Tu me ipſe tolle, tu me in pedes ſtatue, fili,
Ut, cùm languor hic me reliquerit,
Eamus ad navem, nec inhibeamus curſum.
Neop. Gaudeo equidem te videre ſupra ſpem,
Doloris vacuum, videntem, et adhuc ſpirantem:
Tuî enim tanquam mortui ſigna
Præter præſentes calamitates apparebant.
Nunc ergo temet erige; quòd ſi tibi magis placet,
Portabunt te iſti; hic enim labor non gravabit illos,
Quando tibi mihique ita viſum eſt facerent.
Phil. Laudo hæc, o nate, et me erige, ut cogitas;
Hos autem miſſos face, ne graventur tetro
Odore ante *tempus* debitum; in navi enim
Sat erit his moleſtiæ mecum unà habitare,
Neop. Sit ita: ſed conſiſte et teipſum ſuſtine.
Phil. Bono ſis animo: ſolito me meo more erigam.
Neop. Papæ! quid ergo poſt hæc ego faciam?
Phil. Quidnam eſt, o fili? quod tibi verbum excidit?
Neop. Neſcio quo dubiam oportet convertere ſententiam.
Phil. Quid autem tu dubitas? ne iſtud dicas, nate.
Neop. At nunc hoc ipſo laboro incommodo.
Phil. Anne te difficultas morbi
Eo impulit, ut me non amplius velis abducere navitam?
Neop. Omnia difficilia ſunt, quoties ingenio ſuo

Quiſpiam

Quiſpiam relicto facere parat ſibi incongrua.
Phil. At nihil patre alienum tuo tu quidem
Facis, neque dicis, bonum ſi adjuveris virum.
Neop. Turpis deprendar. Hoc me macerat jamdiu.
Phil. Non hercle in his quæ facis; in his autem quæ loqueris, dubito.
Neop. O Jupiter, quid agam? item deprendar malus,
Celandoque ea quæ non convenit, et verba dicendo turpiſſima.
Phil. Vir hic (niſi ego male conjicio) proditurus me videtur,
Meque hic relicto navigationem adornaturus.
Neop. Non ego ſane, te relicto, abiturus ſum: ſed ne cum dolore
Te tuo abducam, hoc me macerat magis.
Phil. Quid tandem dicis, o fili? non enim iſta intelligo.
Neop. Nihil te celabo; oportet enim ad Trojam te navigare
Ad Achivos, et Atridarum claſſem.
Phil. Hei mihi! quid dixiſti?
Neop. Ne gemas antequam audiás.
Phil. Quid audiam? quid mihi facere tandem paras?
Neop. Eripere te malo ex hoc imprimis, et deinde
Tecum profectus Trojæ campos devaſtare.
Phil. Et iſta ſerio facere cogitas?
Neop. Magna cogit
Huc me neceſſitas, quare ne irâ efferaris hæc audiens.
Phil. Perii miſer, proditus ſum. Cur mihi, o hoſpes,
Ita feciſti? redde quamprimum mihi arcum.
Neop. At non poteſt fieri: magiſtratibus enim auſcultare
Et jus me et utilitas cogunt.
Phil. O ignis tu, et totus formido, et aſtutiarum
Peſſimarum artifex inviſiſſime, qualia mihi feciſti?
Quibus me luſiſti dolis? non te pudet, cum me videas
Ad genua provolutum ſupplicem? o improbe,
Abſtuliſti mihi victum, erepto arcu.
Redde, obſecro te, redde, quæſo, fili:
Per Deos patrios oro, victum ne mihi auferas.
Hei mihi miſero! ſed nec alloqui me jam dignatur,
Sed, velut nunquam dimiſſurus è manu iterum, aſpicit.
O portus, o rupes, o cætus
Ferarum montanarum, o prærupta ſaxa,
Vobis, hæc (non enim alium novi cui hæc loquar)
Conqueror, præſentibus, et audire ſolitis,

Qualia facinora filius mihi fecerit Achillis,
Qui juravit se abducturum me domum, ad Trojam ducere parat,
Dataque dextera, arcus meos sacros acceptos,
Illos nempe Herculis Jove geniti, detinet,
Et se Argivis venditare vult,
Quasi me viribus valentem cum cepisset, vi abducat,
Nescitque se occidere jam mortuum, et fumi umbram,
Imo meram imaginem. Non enim valentem viribus
Cepisset unquam; quando ne sic quidem affectum potuit, sine dolo.
Nunc autem fraude deceptus sum miser. Quid agam?
At redde, quæso, et jam ad ingenium tuum redi.
Quid ais? taces? occidi infelix.
O forma saxi biforis, iterum jam iterum
Ingredior ad te nudus, et cibo carens;
Sed aridus fiam hoc in antro solus,
Nec volucrem, nec feram monticolam
Arcubus perimens hisce; sed ipse miser
Mortuus præbebo escam iis, à quibus pastus fui antea,
Et me, quas antea venabar, jam venabuntur.
Cædemque illarum cæde meâ exsolvam miser,
Ejus opera, quem putabam nihil mali nosse.
Nondum tamen pereas, donec scivero an rursus
Sententiam mutaturus sis in melius? sin minus, pereas male.

Cho. Quid agamus pene te est; et nobis navigare,
O rex, jam licet, et hujus viri
Obtemperare, si libet, sermonibus.

Neop. Mihi quidem magna quædam incidit miseratio
Hujus viri, non nunc primum, sed et antea.

Phil. Miserere mei, o nate, per Deos, neque inferas
In te hoc ab hominibus probrum, quod me deceperis.

Neop. Hei mihi! quid agam? utinam nunquam reliquissem
Scyrum, ita rebus præsentibus tristor.

Phil. Non tu quidem malus es, sed a malis viris instructus videris advenire
Ad turpia. Nunc fraudibus utere in alios,
In quos par est, et, armis meis mihi redditis, naviga hinc.

Neop. Quid facimus, o viri?

Ulys. O pessime omnium, quid agis?

Non

Non abis, relictis hisce mihi arcubus?
Phil. Hei mihi! quis hic vir? numnam ego Ulyſſem audio?
Ulyſ. Ulyſſem, certo ſcias, meque, quem coram vides.
Phil. Hei mihi! dolo venditus ſum, et diſperii. Hic fuit ergo,
Qui me prehendit, et ſpoliavit armis.
Ulyſ. Ego, certo ſcias, non alius. Iſta confiteor lubens.
Phil. Redde, relinque arcum mihi, nate.
Ulyſ. Hoc quidem
Etiamſi velis maxime, facies nunquam. Sed et te oportet
Una cum armis diſcedere, aut vi te abſtrahent.
Phil. Me, o malorum peſſime, atque audaciſſime,
Hinc per vim abducent?
Ulyſ. Niſi volens iveris.
Phil. O Lemnia terra, et omnia domans jubar
Vulcanium! hæc prorſus intoleranda ſunt,
Si me hic ex tuo ſinu vi abducet.
Ulyſ. Jupiter eſt (ut ſcias) Jupiter, qui terræ huic dominatur,
Jupiter, qui hæc decrevit, ego autem illi ſubſervio.
Phil. O odium, qualia commentus es dicta,
Deos prætexens, cum Deos mendaces effeceris?
Ulyſ. Non; imo veraces: adeoque hæc via eſt eunda tibi.
Phil. Ego quidem pernego.
Ulyſ. Ego affirmo, in hoc parendum eſt.
Phil. Hei mihi miſero! ergo me non liberum
Omnino, ſed ſervum, pater genuit.
Ulyſ. Non: parem ſed optimatibus, quibuſcum
Troja tibi capienda eſt, et vi ſubruenda.
Phil. Nunquam profecto; ne mala quidem ſi oporteat omnia pati,
Quamdiu ſuppetit mihi profundum hoc terræ antrum.
Neop. Quid ergo agere paras?
Phil. Caput hoc meum illico
Saxis cruentabo, de ſaxo cadens.
Ulyſ. Prehendite illum, ne penes illum ſit, quod minatur, agere.
Phil. O manus hoc a viro conſtrictæ, qualia ſuſtinetis,
Charis carentes arcubus?
O qui nihil ſanum, nec homine libero dignum ſapis,
Quibus me fraudibus ſubruiſti? quibus venatus es dolis?
Subornato in tuum locum puero hoc mihi incognito,
Tui quidem indigno, mei autem digniſſimo,
Qui nihil novit præter mandata exſequi;

Quem

Quem et nunc liquet ægre ferre,
Propter ea, quæ in me deliquit, propterque ea, quæ ego patior.
Sed improba tua per latebras ſemper proſpiciens
Anima, rudemque doli ipſum et nolentem tamen
Bene inſtituit, in malis eſſe callidum.
Et nunc me, o perdite, colligatum cogitas
Abducere ab hoc littore, in quo me prius abjeciſti
Amicis orbum, deſertum, exulem, inter vivos mortuum.
Heu! pereas male, et tibi hoc ſæpe imprecatus ſum:
Sed nihil quidem Dii jucundum mihi tribuunt.
Tu quidem lætus vivis, ego vero miſere crucior
Ob hoc ipſum, quod compluribus in malis vivo miſer,
Irriſus a te utique, et geminis Atridis
Ducibus, quibus tu ad hæc miniſtrum te præbes.
Atqui tu quidem doloque et neceſſitate adactus
Navigaſti una cum illis; me vero miſerrimum,
Sponte navigantem, ſeptem navium ducem,
Inhonoratum projecere (ſicut tu narras) ipſi vero te auctorem prædicant.
Et nunc quid me ducitis, et abducitis? cujus causâ me,
Qui nihil ſum, vobisque jampridem mortuus?
Quare, o Diis inviſiſſime, jam non ſum tibi
Claudus, grave olens? quomodo Diis vovebitis, me
Simul navigante, ſacra crematuros? quî libaturos amplius?
Hic enim erat tibi prætextus, ut me ejiceres navi.
Male pereatis, o pereatis, qui injuriâ affeciſtis
Virum hunc, ſiquid Deis juſtitia curæ eſt.
Pulchre autem novi quod ſit, alioqui claſſe
Non huc appuliſſetis virum ob miſerum,
Niſi ſtimulus aliquis divinus mei causâ vos impelleret.
At, o paterna terra, Diique horum inſpectores,
Punite, punite, quæſo, tandem aliquando
Simul omnes iſtos, ſi quid mei miſeremini,
Qui vivo ſane miſere; quos ſi videre licuerit perditos,
Putaverim me jam morbo hoc defunctum.

Cho. Acerbus hic hoſpes, et acerbum hunc ſermonem
Edidit, Ulyſſe, malisque cedere neſcium.

Ulyſ. Multa habeo quæ reſpondeam hujus ſermoni,
Si tempus ſineret, ſed nunc unicus præſto eſt mihi ſermo:
Ubi enim hujusmodi res agendæ ſunt, talis ego ſum;

Ubi

Ubi vero de juſtis bonisque viris judicatur,
Neminem inveneris magis pium quam ego.
Ubique enim vincere ſoleo,
Niſi apud te: nunc autem lubens tibi cedam.
Dimitte ergo eum, neque attingatis amplius.
Sinite eum hîc manere: neque ſane tuî indigemus,
Armis potiti tuis; adeſt enim
Teucer apud nos, qui hanc artem callet.
Egoque *adſum*, qui me puto deterius nihilo quam tu
Arma hæc tractare, fortiterque poſſe regere.
Quid ergo te opus eſt? quin vale, Lemnum incole.
Nos vero eamus, et tuum fortaſſe munus
Honorem mihi pepererit tibi deſtinatum.
Phil. Hei mihi! quid faciam infelix? túne meis
Armis ornatus inter Argivos eniteſces?
Ulyſ. Nihil mihi quicquam ultra reſponde, utpote abitum paranti.
Phil. O ſemen Achillis, neque tu alloquio amplius tuo
Me dignaberis? et ita *durus* abis?
Ulyſ. Diſcede tu ocyus, nec illum reſpice, generoſus licet ſis,
Ne noſtram fortunam *tua* corrumpas *culpa*.
Phil. An et a vobis quoque, o hoſpites, ita deſertus
Jam relinquar, nec vos miſerebit mei?
Cho. Adoleſcens hic eſt *noſtræ* claſſis gubernator: quæcunque
Hic loquatur tibi, eadem tibi nos quoque dicimus.
Neop. Arguar, ſcio, (ut naturâ ſum) tanquam miſericordiæ addictior
Ab Ulyſſe. Tamen manete, ſi ita viſum eſt *Philoctetæ*,
Tantiſper, donec res e navi
Componant navitæ, et Deos apprecemur.
Forte enim *fiat* interea ut hic ſententiam mutet
In melius nobis. Nos igitur duo jam abimus;
Vos autem, ſimul ac vocamus, adeſte citi.

ANTISTROPHICA. ſtrophe 1.

Phil. O cavæ rupis antrum
Calidumque *idem* et gelidum!
Ergo relicturus eram te
Miſer nunquam, ſed mihi
Etiam morienti inſervies.
Hei mihi bis terque!
O caſa pleniſſima
Doloris mei miſera,

Quis,

Quis, quæſo, cibus poſthac quotidianus
Erit? quem demum nanciſcar
Altorem miſer? unde ſpem?
Utinam per æthera ſurſum
Harpyiæ ſonoro vento
Abripiant me: non enim amplius prohibes.

STROPHE 2.

Chor. Tu tibi, tu tibi accerſiſti
Hoc malum, infelix:
Non aliunde implicaris hoc infortunio,
Nec a potentiore quopiam.
Cum enim licuiſſet tibi ſapere
Meliore *fruenti* fortunâ,
Tu elegiſti habere pejus.

ANTISTROPHE 1.

Phil. O miſer, miſer certe ego,
Et luctu confectus gravi, qui jam
Cum nemine amplius
Hominum poſthac miſer
Habitans hîc peribo.
Hei, hei!
Cum nec cibum amplius adferre valeam,
Nec volucres meis telis
Validisque manibus
Siſtere; quippe me improviſa
Occultaque dicta fraudulentæ mentis clam fefellere.
Utinam o ego videam illum,
Qui hæc machinatus eſt, tantum temporis ſpatium
Meas hasce ſortientem miſerias!

ANTISTROPHE 2.

Chor. Fatum te Deorum in hisce cepit,
Neutiquam dolus noſtrâ
Manu ſtructus: odioſas ergo
Serva et infauſtas
Imprecationes aliis:
Hoc etenim curæ eſt mihi,
Ne benevolentiam abjicias *noſtram.*

STROPHE 3.

Phil. Hei mihi! nunc alicubi cani
Littore ponti inſidens

Ridet

Ridet me, manu vibrans
Meum miseri victum, [*scilicet* arcum,]
Quem nemo unquam portavit.
O chare arcus, o charis
Extorte manibus,
Certe nunc mœstum geris vultum, siquid mentis
Habes, cum Herculei
Labores ita te in posterum
Non amplius sint usuri.
Sed, mutato domino,
Fraudulenti viri *manibus* tractaris,
Cernens quidem turpes fraudes
Virumque odiosum, hostem mihi,
Infinita dolis iisdem turpibus edentem mala,
Quanta in me machinatus est Ulysses.

STROPHE 4.

Cho. " Quæ in homine [*Ulysse*] bona sunt, æquum est eloqui,
" Et, dum eloquar, te non effundere
" Invidiosam linguæ petulantiam."
Ille vero [*Neoptolemus* scilicet] unus a multis
Missus, hujus *(Ulyssis)* consiliis instructus,
Communem tulit
Sociis opem.

ANTISTROPHE 3.

Phil. O volucrum prædæ, o fulvarumque
Gentes ferarum, quas hæc tenet
Regio monticolas,
Non amplius cum cautione, fugientium instar, mihi appropinquate
E latibulis vestris: non enim habeo amplius præ manibus
Pristinum telorum robur:
(O quam miser nunc sum!)
Verum hic locus præsidio vacat omni,
Non amplius metuendus vobis.
Accedite huc: commodùm
Ut vestra vicissim perimentia ora exsaturetis ad libitum
Carne meâ variâ:
Nam statim vitam relinquam.
Unde etenim erit mihi victus?

Quis ita aurâ veſcitur,
Cum non amplius habet victum
Ex his quæ terra altrix præbet?

ANTISTROPHE 4.

Phil. Per Deos oro, ſiquid colis hoſpitem,
Accedito omni cum benevolentia accedenti.
Certo hoc ſcias velim, quod tibi
Calamitatem hanc effugere liceat:
Miſere enim alitur [*morbus*:] ſtultus vero
Mille habet
Ærumnas, quibuſcum habitat.

MONOSTROPHICA.

Phil. Iterum iterumque veteris doloris
Memoriam refricaſti,
O optime hoſpes.
Cur me perdis? quid mihi facis?
Chor. Cur hoc dixiſti?
Phil An tu mihi inviſam
Ad Troicam terram ſperas me ducturum?
Chor. Hoc enim optimum eſſe judico.
Phil. Ab hoc tempore me relinquite protinus.
Chor. Gratam mihi, gratam rem
Mandâſti, quam ſponte volebam facere.
Eamus, eamus ad navem, uti nobis ante eſt mandatum.
Phil. Ne, per Jovem ſupplicum præſidem, abeas, obſecro.
Chor. Sis ergo moderatior.
Phil. O hoſpites, manete per Deos, oro.
Chor. Quid clamas?
Phil. Heu, heu, heu! Genius, Genius,
Perii miſer.
O pes, pes, quid agam
Tecum poſthac in vita miſer?
Quæſo revertimini iterum, hoſpites.
Chor. Quid facturi ſumus aliud,
Quam quod antea oſtendiſti?
Phil. Non eſt indigne tolerandum,
Siquis oppreſſus tempeſtate doloris,
Et delirus vociferetur.
Chor. I nunc, ergo, o miſer, ut te jubemus.
Phil. Nunquam, nunquam: (hoc firmum ſcito.)

Ne

Ne, ſi me ignifer Tonans
Ipſis cum fulminibus iret accenſum.
Intereat Ilium, et omnes qui illic bellum gerunt,
Quot quot ſuſtinuerunt mei pedis
Propter articulum me abjicere. At, o hoſpites,
Unum ſaltem mihi concedite votum.
Chor. Quidnam iſtud erit?
Phil. Si quis gladius,
Aut aſcia, vel telorum aliquid vobis eſt, prius mittite.
Chor. Quam rem facturus es tandem?
Phil. Caput et membra omnia manu abſcindam:
Mortem enim, jam mens mortem expetit.
Chor. Quid ita?
Phil. Patrem quærens meum.
Chor. Ubi terrarum?
Phil. Apud orcum; non enim amplius luce hâc fruitur.
O urbs, O urbs patria,
Quomodo te aſpicerem ita ærumnis preſſus,
Qui tua flumina ſacra reliquerim Danaisque
Inviſis ſuppetias tulerim? nullus ſum.

IAMBI.

Chor. Ego quidem jamjudum hinc ad navem
Abiiſſem meam tecum, niſi prope
Ulyſſem venientem, Achillisque filium
Ad nos huc accedere cernerem.----
Ulyſ. Non ergo dices cur viam hanc reverſus
Carpas, tam ſedulo tantaque cum celeritate?
Neop. Ibam piaturus, quæcunque deliqui prius.
Ulyſ. Narras rem gravem: quid vero peccati eſt?
Neop. Quod nempe commiſi, tibi obediens, univerſoque exercitui.
Ulyſ. Quodnam feciſti facinus quod te haud deceat?
Neop. Dolis quod turpibus et fraude ceperim virum.
Ulyſ. Quemnam? hei mihi! numquid moliris novi?
Neop. Nihil quidem novi. Pœantis autem filio ------
Ulyſ. Quid rei facturus es? quam me inceſſit metus?
Neop. A quo enim accepi hoſce arcus, eos iterum ei----
Ulyſ. O Jupiter, quid dicis? an quæſo reddere cogitas?
Neop. Turpiter enim illos et injuſte acceptos habeo.
Ulyſ. Per Deos, num iſta dicis ut me mordeas?
Neop. Imo, ſi vera dicere, morſio dici poteſt.

Ulyſ. Quid ais, Achillis fili? Quid dixiſti, obſecro?
Neop. Eademne bis terque vis me iterare verba?
Ulyſ. Utinam initio ne ſemel quidem audîſſem.
Neop. Certo ſcias igitur; rem totam audîſti.
Ulyſ. Eſt aliquis, eſt qui vetabit hoc te facere.
Neop. Quid dicis? quis eſt, qui me facere vetabit hoc?
Ulyſ. Totus Achivorum populus, interque hos ego.
Neop. Sapiens licet ſis, nihil ſapienter profaris.
Ulyſ. At tu nec loqueris, neque ſapienter agere paras.
Neop. At ſi juſta ſint, ſapientibus meliora ſunt ſermonibus.
Ulyſ. Et quomodo juſtum ſit ea, quæ nactus es meis
Conſiliis, reſtituere?
Neop. Peccatum
Cum turpe commiſerim, emendare jam conabor.
Ulyſ. An tu non Achivorum copias metuis hæc faciens?
Neop. Cum Juſtitia a me ſtet, quæ mihi timenda oggeris non metuo;
Sed neque manus quidem tua auctor mihi erit quid faciam.
Ulyſ. Non ergo cum Trojanis ſed tecum pugnabimus.
Neop. Eſto, quicquid futurum eſt.
Ulyſ. Dextram vides
Gladii capulo appoſitam?
Neop. Et me quoque
Idem hoc facientem videbis atque cunctantem nihil.
Ulyſ. Imo vero te ſinam, totique exercitui
Dicam hæc. cum venero, qui te puniet digniſſime.
Neop. Sapuiſti, et hoc deinde ſi ſapueris modo,
Fortaſſe ætatem ages abſque fletibus.
At tu, o Pœantis fili, (Philocteten dico)
Egredere, relicto hoc ſaxeo tecto.
Phil. Quis iterum clamor et tumultus oritur meum apud antrum?
Quid me evocatis? Quâ re egentes hoſpites?
Hei mihi! quid hoc mali eſt? an hujus gratiâ adeſtis,
Ut majus mihi detis malum, ad mala priora?
Neop. Bono ſis animo, audique verba, quæ affero.
Phil. Metuo ſane: quippe et prius verbis
Pulchris adductus incidi in malum, tuis credens ſermonibus.
Neop. An nullus extat pœnitentiæ locus?
Phil. Tali uſus es ſermone, cum meos
Arcus furatus es, palam ſidus, noxius clam.
Neop. Sed non ita jam. Ex te autem volo diſcere,

Utrum

Utrum tibi certum ſit perdurare hîc,
An nobiſcum navigare.
Phil. Deſine, ne plura dicas:
Fruſtra enim omnia dixeris.
Neop. Siccine tua eſt ſententia?
Phil. Et plus (ſcito) quam loqui queam.
Neop. Atquî, hercle, volebam *te* perſuaderi dictis
Meis; at opportunum ſi nihil eloquor,
Deſino.
Phil. Bene eſt, nam fruſtra cuncta dixeris;
Nam benevolum tibi nunquam animum habebis meum,
Qui mihi victum [*arcum* ſcilicet] dolis acceptum
Abſtuliſti; et nunc moniturus me
Venis, optimi patris inimiciſſime fili.
Pereatis, Atridæ quidem primum, deinde et
Laertæ filius, et tu.
Neop. Ne impreceris ultra,
Accipe autem manu ex mea hæc tela.
Phil. Quid dicis? An denuo ergo decipimur?
Neop. Juro per ſancti Jovis ſummum numen.
Phil. O qui gratiſſima mihi dicis, ſi modo dicis vera.
Neop. Res ipſa declarabit, ſed dextram
Extende manum, tuaque arma recipe.
Ulyſ. Ego vero abnego, (Dî ſint teſtes:)
Propter et Atridas, totumque exercitum.
Phil. Fili, cujus hæc eſt vox? Num Ulyſſem
Audio?
Ulyſ. Certo ſcias, et prope quidem me vides,
Qui te ad Trojæ campos abducam vi,
Velit nolitve filius Achillis.
Phil. At non gaudebis, ſi modo hoc non erret telum.
Neop. Ah! nequaquam. Ne, per Deos, dimitte telum.
Phil. Mitte meam, per Deos, manum, chariſſime fili.
Neop. Non mittam.
Phil. Heu, cur virum hoſtem
Atque inimicum prohibes me occidere ſagittis meis?
Neop. At neque mihi hoc eſt honeſtum, neque tibi.
Phil. Atqui hoc unum ſcito, principes exercitûs
Achivorum falſos præcones, ignavos
Eſſe ad pugnam, et verbis admodum feroces.
Neop. Eſto.

Neop. Esto. Tu nunc quidem arcum habes, nec est cur
Iram geras, neque culpam conferas in me.
Phil. Fateor: hoc specimen dedisti, o fili, naturæ,
Ex qua ortus es; non e Sisypho patre,
Sed ex Achille, qui inter vivos cum esset,
Optime audiebat, et nunc inter mortuos audit.
Neop. Gaudeo patremque meum a te laudari,
Ipsumque me; quæ vero a te consequi cupiam,
Accipe. " Hominibus, quæ quidem a Diis
" Accidunt mala, necesse est ferre:
" Quicunque autem spontaneis jacent in malis,
" Ut tu jaces, hisce neque veniam dari jus est
" Nec misericordiam. "
Tu vero ferus factus es, neque consultorem admittis;
Et cum quis animo benevolo monet
Odisti, hostem et infensum tibi existimans.
Tamen dicam, Jovemque testem advoco.
Hæc ergo scito, et in animum inscribito:
Tu enim morbo hoc affligeris divinitus,
Chryses ad anguem custodem cum acceseris, qui patulum
Delubrum custodit latens.
Nullamque requiem scito te unquam adepturum
A morbo gravi, quamdiu ipse sol
Hac quidem exoritur et illac occidit iterum,
Priusquam Trojæ campos sponte tua adveneris,
Nostrisque medicis, Æsculapii filiis, usus
Levaberis hoc morbo, et Pergama
Hoc arcu simul et mecum exscindas.
Unde vero novi hæc sic se habere, ego dicam.
Est enim nobis ex Troja vir captivus
Helenus, eximius vates, qui clare prædicat
Hæc ita fieri oportere; præterea quoque
Necesse esse hâc ipsâ æstate
Totam Trojam capi affirmat: sin minus, offert se sponte suâ
Occidendum mentitus hæc si fuerit.
Hæc proinde cum scias, concede lubens.
Pulcher enim thesaurus est Græcorum te unum
Judicatum præstantissimum, primum medicorum
In manus venire, deinde luctuosâ
Trojâ expugnatâ gloriam summam consequi,

Phil. O vita odiosa, cur me, cur diu ita tenes
Videntem, neque finis ad inferos accedere?
Hei mihi! quid agam? quâ fronte fidem non habeam
Hujus sermonibus, qui mihi benevolus me hortatus est.
An ergo cedam? Deinde, quomodo infelix
In lucem prodibo, hæc cum fecero? quis me alloquetur?
Quomodo, omnia videntes quæ mihi accidunt, oculi,
Hæc sustinebitis, ut ego Atrei
Cum filiis versor, qui me perdiderunt?
Quomodo cum Laertæ filio omnium malorum auctore?
Non enim me præteritorum dolor adeo mordet,
Ut ea quæ patienda sunt mihi ab eis postea,
Quæ præ-videre videor; "quibus enim animus
"Malorum genitor est, eos alia docet mala."
Teque adeo ego demiror, qui hæc suadeas,
Neque enim te ipsum decebat unquam ad Trojam
Venire, meque etiam prohibere oportuit ab iis, qui
Te contumeliâ affecerunt paterno honore spoliatum,
Qui infelicem Ajacem in patris tui judicio armorum
Minorem Ulysse judicârunt. His tu ibis
Auxilium laturus? meque ad idem cogis?
Cave isthuc feceris, fili: sed quemadmodum mihi jurâsti
Reduc ad ædes meas; et ipse in Scyro manens
Sinito male illos interire malos,
Sicque duplicem a me inibis gratiam,
Duplicemque a patre: nec, malos
Adjuvando videberis similis malis esse naturâ.
Neop. Dicis quidem æqua, attamen te velim
Diisque auscultare, meisque sermonibus,
Cumque hoc amico ex hac terra navigare.
Phil. An ad Trojæ campos, et Atrei
Inimicissimum filium pede hoc miserrimo?
Neop. Ad eos quidem, qui te atque hunc purulentum
Pedem liberent dolore, teque morbo eripiant.
Phil. Heu fabulam prodigiosam dixisti: quid, quæso, loqueris?
Neop. Quæ tibique et mihi video honesta futnra, si fiant.
Phil. Et cum ista dixeris, non erubescis Deos.
Neop. Quomodo enim quis quos beneficiis devinctos habet?
Phil. De Atridarum ope loqueris hæc, an meâ?
Neop. Quia tibi amicus sum, ideo talis et mea oratio est.

Phil. Quî ſis amicus, qui me inimicis prodere velis?
Neop. O amice, diſcito non efferri in rebus malis.
Phil. Perdes me (intelligo te) hisce tuis dictis.
Neop. Non perdo, dico autem te non intelligere.
Phil. Ego certe Atridas ſatis novi, qui me abjecerunt.
Neop. At, ſi qui ejecerunt prius, iterum ſervabunt, vide.
Phil. Non unquam volentem, Trejam aſpicere.
Neop. Quid ergo nos faciamus? ſi tibi ſermonibus,
Quos dico, perſuadere neutiquam poſſumus.
Facillimum quidem mihi eſt ſuperſedere ſermonibus, teque
Sinere, ut vivas, prout jam vivis, abſque ſalute.
Phil. Sine me pati hæc, quæ me oportet pati.
Quæ vero promiſiſti mihi dextrâ datâ acceptâque
In ædes ut reducas me meos, hæc mihi confice, nate.
Neque cunctéris, nec memineris amplius
Trojæ; ſatis enim mihi deplorata eſt fletibus.

TROCHÆI.

Neop. Eamus ergo, ſi videtur.
Phil. O verbum loquutus nobile!
Neop. Suffulci nunc tuum gradum.
Phil. Quantum quidem ego valeo.
Neop. At quomodo Achivorum fugiam culpam?
Phil. Ne moreris.
Neop. Quid ſi meam populentur regionem?
Phil. Ibi præſens ego,
Neop. (Quidnam auxilii allaturus es?)
Phil. Sagittis Herculeis
Neop. (Quid dicis?)
Phil. Vetabo eos appropinquare tuæ patriæ.
Neop. Siquidem acturus es hæc, quæ dicis, veni mecum, oſculatâ prius hâc terrâ.

ANAPÆSTI.

Hem. Nondum, priuſquam noſtros
Audieris ſermones, O Pœantis fili.
Dic autem te vocem Herculis
Auribusque percipere, vultumque videre.
Tui autem gratiâ huc venio, cœleſtibus
Relictis ſedibus,
Jovis narraturus conſilia tibi,

Viamque

Viamque prohibiturus, quam ire paras.
Tu vero meis auſculta ſermonibus.

IAMBI.

Et primum tibi meas referam fortunas;
Quantos emenſus, quantisque defunctus laboribus,
Immortalem virtutem conſecutus ſum, ut videre jam licet.
Tuque (hoc certo ſcias) hoc debes pati,
Et his laboribus reddere illuſtrem vitam.
Profectus autem hoc cum viro ad Trojæ
Urbem, primum quidem a morbo quieſces luctuoſo,
Principemque locum virtute tenens in exercitu,
Paridem, qui horum auctor malorum fuit,
Sagittis meis ſpoliabis animâ,
Et populaberis Trojam, ſpoliaque ad tuas ædes
Mittes, virtutis præmia, (ſelecta ab exercitu)
Pœanti patri, ad patriæ Œtam plagam.
Quæ vero tu ceperis ſpolia hoc ab exercitu,
Meorum arcuum monumenta, ad meum rogum
Affer: et te hæc, Achillis fili, moneo:
Neque enim tu abſque illo vales
Capere Trojæ campum, neque ille ſine te.
Sed, velut leones duo ſimul paſcentes, ſervate
Ille te, tu illum. Ego autem Æſculapium
Mittam tui medicum morbi ad Ilium.
Denuo enim meis ipſam ſagittis
Oportet capi. Hoc autem memineritis, cum
Terram vaſtabitis, ut pietatem rite colatis;
Nam alia omnia inferiora ducit pater
Jupiter pietate; "religio enim non cum hominibus occidit:
"Et, ſeu vivant, ſeu moriantur, nunquam perit."

ANAPÆSTI.

Phil. O vocem exoptatam mihi qui miſiſti
Et ſerus apparuiſti,
Non refragabor tuis dictis.
Neop. Et ego ad hanc ſententiam accedo.
Hem. Ne nunc diu facere hoc cunctemini:
Opportunitas enim navigandi
Urget nos a puppi.
Phil. Age nunc ibo, terram hanc ſalutabo;
Vale, o tectum, mea multos annos cuſtodia,

Nymphæque humidæ pratenſes,
Fragorque vehemens Ponti oppoſitus,
Ubi ſæpe meum maduit
Caput in antro verberibus Noti,
Sæpeque vocis meæ
Hermæum promontorium remiſit mihi,
Gemitum mutuum, cum tempeſtate affligerer.
Nunc autem, o fontes et aquæ dulces,
Relinquimus, vos relinquimus jam,
Quorum nobis nunquam in mentem venit opinio.
Vale, o terra Lemnia, mari undique circumdata,
Et me ſecundo curſu dimitte inculpabilem,
Quo potens fatum fert,
Conſiliumque amicorum, et omnipotens
Deus, qui hæc diſpenſavit.
Cho. Nunc ergo eamus omnes ſimul,
Marinas Nymphas exorantes,
Uti reditûs ſervatrices adſint.

Finis Voluminis primi.